

ANAYASA MAHKEMESİ BAŞKANLIĞI
UNVAN DEĞİŞİKLİĞİ SINAVI
TEKNİKER
Konu Anlatımlı
Çözümlü Soru Bankası

Ankara -2024

Büro Memur-Sen Adına Sahibi
Yusuf YAZGAN
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
Mustafa KAHRAMAN
Genel Başkan Yardımcısı

Yayın Kurulu

Ahmet KIZIL

Halil KÜÇÜKDEVLET

Abdullah KOYUNCU

Kaan ÇETİNBAŞ

Zekeriya KÖFTERCİOĞLU

Mustafa KAHRAMAN

Editör/Yazar
Hizmet Hazırlama Basım, Yayın AR-GE Sorumlusu
Orhan DOĞAN

Ocak -2024

Tüm hakları Büro Memur Sen'e aittir. Büro Memur Sendikasının izni alınmadan kısmen veya tamamen çoğaltılması veya farklı biçimlere çevrilmesi yasaktır.

BÜRO MEMUR-SEN GENEL MERKEZİ

Zübeyde Hanım Mh. Sebze Bahçeleri Cd. No:86 Kat:7 06400 Altındağ/Ankara

Tel : 0 (312) 230 11 39-42 | Fax : 0 (312) 230 11 45

E-posta: buromemursen@buromemursen.org.tr |

www.buromemursen.org.tr

BÜRO MEMUR-SEN

BÜRO MEMURLARI SENDİKASI

Ne diyordu şair:

“Tohum saç, bitmezse toprak utansın!
Hedefe varmayan mızrak utansın
Hey gidi küheylan, koşmana bak sen;
Çatlarsan doğuran kısrak utansın!
Ustada kalırsa bu öksüz yapı;
Onu sürdürmeyen çirak utansın!”

İşte bizler; 25 yıl önce toprağa bereketli tohum saçan Ustaların inşa ettiği yapıyı öksüz bırakmayacak ve yarınlara taşıyacak medeniyet çalışanlarıyız.

1995 yılında faaliyete başlayan Büro Memur-Sen olarak, kurulduğumuz günden bu yana hak ve adalet merkezli çalışmalar yürüttük. Kamu görevlilerinin hakları için verdiğimiz mücadelenin yanı sıra üyelerimizin kariyer ve kişisel gelişim hedefleri doğrultusunda onlara destek sunmayı bir görev bildik.

Çalışanların görevde yükselmelerini, kariyerlerini ve hemen her konuda uzmanlaşmalarını asıl hedef olarak belirleyen sendikamızın bugünlere gelmesinde emeği geçen tüm kurucularımıza, Şube Başkanlarımıza, İl Başkanlarımıza ve asıl kahramanlar olan **üyelerimize** teşekkürlerimi sunuyorum.

Anayasa Mahkemesi Başkanlığı UDS Tekniker Konu Anlatımlı Çözümlü Soru Bankası isimli kitabı hazırlayan ekibe ve projeyi yürüten Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyelerimize, katkı sunan herkese emeklerinden dolayı teşekkür ediyor saygılarımı sunuyorum.

Sınava hazırlanan tüm üyelerimize başarı dilekleriyle...

Yusuf YAZGAN
Genel Başkanı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
1-T.C.Anayasası	5
2-İnkılap Tarihi.....	185
3-Türkçe.....	246
4-657 Sayılı Kanun.....	287
5-4483 sayılı Kanun.....	432
6-5070 Sayılı Elektronik imza Kanunu.....	449
7-Tebliğat Kanunu.....	460
8-4982 Sayılı Bilgi edinme Hakkı Kanunu.....	484
9-4688 Sayılı Toplu Sözleşme Kanunu.....	508
10-6245 sayılı Harcırah Kanunu.....	539
11-3628 sayılı Mal Bildirimi Kanunu.....	573
12-Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik.....	590
13-6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu Ve Yargılama Usulları Hk Kanun	629
14-Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü.....	669
15-Genel Kültür.....	705
16-Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik.....	722
17-Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliği.....	781
18-Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmelik	799

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI**BAŞLANGIÇ****BİRİNCİ KISIM
GENEL ESASLAR**

- I.Devletin Şekli
- II. Cumhuriyetin nitelikleri
- III.Devletin bütünlüğü, resmi dili, bayrağı, milli marşı ve başkenti
- IV. Değiştirilemeyecek hükümler
- V. Devletin temel amaç ve görevleri
- VI. Egemenlik
- VII. Yasama yetkisi
- VIII.Yürütme yetkisi ve görevi
- IX. Yargı yetkisi
- X. Kanun önünde eşitlik
- XI. Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü

BAŞLANGIÇ

Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda;

Dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak, Türkiye Cumhuriyetinin ebedi varlığı, refahı, maddi ve manevi mutluluğu ile çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi yönünde;

Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen

hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;

Hiçbir faaliyetin Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı;

Her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu;

Topluca Türk vatandaşlarının milli gurur ve iftiharlarda, milli sevinç ve kederlerde, milli varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu;

FİKİR, İNANÇ VE KARARIYLA anlaşılacak, sözüne ve ruhuna bu yönde saygı ve mutlak sadakatle yorumlanıp uygulanmak üzere.

TÜRK MİLLETİ TARAFINDAN,
demokrasiye aşık Türk evlatlarının vatan
ve millet sevgisine emanet ve tevdi olunur.

BİRİNCİ KISIM GENEL ESASLAR

I. Devletin şekli: Madde 1

Türkiye Devleti bir **Cumhuriyettir**.

II. Cumhuriyetin nitelikleri:-Madde 2

Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru,
milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde,
insan haklarına saygılı, Atatürk
milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen
temel ilkelere dayanan, demokratik, laik
ve sosyal bir hukuk Devletidir.

III. Devletin bütünlüğü, Resmî dili, bayrağı, milli marşı ve başkenti Madde 3

Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle
bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.

Bayrağı, şekli kanununda belirtilen,
beyaz ay yıldızlı al bayraktır.

Milli marşı "**İstiklal Marşı**"dır.

Başkenti **Ankara**'dır.

IV. Değiştirilemeyecek hükümler Madde

4 – Anayasanın 1 inci maddesindeki
Devletin şeklinin Cumhuriyet olduğu
hakkındaki hüküm ile, 2 nci maddesindeki
Cumhuriyetin nitelikleri ve 3 üncü maddesi
hükümleri değiştirilemez ve değiştirilmesi
teklif edilemez.

V. Devletin temel amaç ve görevleri

Madde 5 – Devletin temel amaç ve
görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve
bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini,
Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak,
kişilerin ve toplumun refah, huzur ve
mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak
ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve
adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette
sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal
engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve
manevi varlığının gelişmesi için gerekli
şartları hazırlamaya çalışmaktır.

VI. Egemenlik:-Madde 6

Egemenlik, kayıtsız şartsız **Milletindir**.

Türk Milleti, egemenliğini,
Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili
organları eliyle kullanır.

Egemenliğin kullanılması, hiçbir
surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa
bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ
kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet
yetkisi kullanamaz.

VII. Yasama yetkisi:-Madde 7

Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye
Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki
devredilemez

ÖRNEK SORU:1

**1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden
hangisi Cumhuriyetin niteliklerinden birisi
değildir?**

- A)Atatürk milliyetçiliğine bağlı
- B)Demokratik bir devlet olduğu
- C)Laik bir devlet olduğu
- D)Federal bir devlet olduğu
- E) Hukuk devleti olduğu

ÇÖZÜM: D

Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru,
milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde,
insan haklarına saygılı, Atatürk
milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen
temel ilkelere dayanan, demokratik, laik
ve sosyal bir hukuk Devletidir. Doğru
cevap D seçeneğidir.

VIII. Yürütme yetkisi ve görevi

Madde 8 – Yürütme yetkisi ve görevi,
Cumhurbaşkanı tarafından, Anayasaya ve
kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine
getirilir.

IX. Yargı yetkisi: Madde 9

Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.

X. Kanun önünde eşitlik: Madde 10

Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(Ek fıkra: 7/5/2004-5170/1 md.) Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. **(Ek cümle: 7/5/2010-5982/1 md.)** Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.) Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

XI. Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü: Madde 11

Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.

ÖRNEK SORU:2

1982 Anayasasına göre yasama ve yürütme görevi aşağıdakilerden hangisi tarafından yerine getirilir?

Yasama

- A) TBMM
- B) Bakanlar
- C) TBMM
- D) Mahkemeler
- E) TBMM

Yürütme

- Cumhurbaşkanlığı
- TBMM
- Bakanlar
- TBMM
- Mahkemeler

ÇÖZÜM: A

Yasama görevi TBMM, yürütme yetkisi ise Cumhurbaşkanı tarafından yerine getirilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

İKİNCİ KISIM**Temel Haklar ve Ödevler****BİRİNCİ BÖLÜM****Genel Hükümler****I-Temel hak ve hürriyetlerin niteliği****II. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması****III. Temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılmaması****IV Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması****V. Yabancıların durumu****İKİNCİ KISIM****TEMEL HAKLAR VE ÖDEVLER****BİRİNCİ BÖLÜM****Genel Hükümler****I. Temel hak ve hürriyetlerin niteliği**

Madde 12 – Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir.

Temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder.

II. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlanması: Madde 13 – (Değişik: 3/10/2001-4709/2 md.)

Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı

olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

III. Temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılmaması:-Madde 14 – (Değişik: 3/10/2001-4709/3 md.)

Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz.

Anayasa hükümlerinden hiçbirisi, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz.

Bu hükümlere aykırı faaliyette bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir.

IV-Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması:Madde 15

Savaş, seferberlik veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir.

Birinci fıkrada belirlenen durumlarda da, savaş hukukuna uygun fiiller sonucu meydana gelen ölümler dışında, kişinin yaşama hakkına, maddi ve manevi varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe

yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz.

V. Yabancıların durumu:-Madde 16

Temel hak ve hürriyetler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilir.

ÖRNEK SORU:3

I-Dokunulmaz

II-Devredilemez

III-Vazgeçilmez

1982 Anayasasına göre temel hak ve hürriyetlerin niteliği ile ilgili olarak yukarıdaki numaralı cümlelerde verilenlerin hangisi veya hangileri doğrudur?

A)Yalnız I

B)Yalnız II

C)Yalnız III

D)I-II

E) I-II-III

ÇÖZÜM: E

Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Doğru cevap E seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:4

1982 Anayasasına göre temel hak ve hürriyetler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak aşağıdakilerden hangisi ile sınırlanabilir?

A)Milletlerarası Antlaşmayla

B)Anayasayla

C)Kanunla

D)Cumhurbaşkanı Kararıyla

E) Cumhurbaşkanı Kararnamesiyle

ÇÖZÜM: C

Temel hak ve hürriyetler, yabancılar için,

milletlerarası hukuka uygun olarak **kanunla** sınırlanabilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

İKİNCİ BÖLÜM KİŞİNİN HAKLARI VE ÖDEVLERİ

İKİNCİ BÖLÜM

Kişinin Hakları ve Ödevleri

I. Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı

II. Zorla çalıştırma yasağı

III. Kişi hürriyeti ve güvenliği

IV. Özel hayatın gizliliği ve korunması

A. Özel hayatın gizliliği
B. Konut dokunulmazlığı

C. Haberleşme hürriyeti

V. Yerleşme ve seyahat hürriyeti

VI. Din ve vicdan hürriyeti

VII. Düşünce ve kanaat hürriyeti

VIII. Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti

IX. Bilim ve sanat hürriyeti

X. Basın ve yayımla ilgili hükümler

A. Basın hürriyeti

B. Süreli ve süresiz yayın hakkı

C. Basın araçlarının korunması

D. Kamu tüzelkişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkı

E. Düzeltme ve cevap hakkı

XI. Toplantı hak ve hürriyetleri

A. Dernek kurma hürriyeti

B. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı

XII. Mülkiyet hakkı

XIII. Hakların korunması ile ilgili hükümler

A. Hak arama hürriyeti

B. Kanunî hâkim güvencesi

C. Suç ve cezalara ilişkin esaslar

XIV. İspat hakkı

XV. Temel hak ve hürriyetlerin korunması

İKİNCİ BÖLÜM

Kişinin Hakları ve Ödevleri

I. Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı Madde 17

Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.

Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz.

Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.

meşru müdafaa hali, yakalama ve tutuklama kararlarının yerine getirilmesi, bir tutuklu veya hükümlünün kaçmasının önlenmesi, bir ayaklanma veya isyanın bastırılması veya olağanüstü hallerde

yetkili merciin verdiği emirlerin uygulanması sırasında silah kullanılmasına kanunun cevaz verdiği zorunlu durumlarda meydana gelen öldürme fiilleri, birinci fıkra hükmü dışındadır.

II. Zorla çalıştırma yasağı: Madde 18

Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.

Şekil ve şartları kanunla düzenlenmek üzere hükümlülük veya tutukluluk süreleri içindeki çalıştırmalar; olağanüstü hallerde vatandaşlardan istenecek hizmetler; ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen vatandaşlık ödevi niteliğindeki beden ve fikir çalışmaları, zorla çalıştırma sayılmaz.

III. Kişi hürriyeti ve güvenliği:-Madde 19

Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.

Şekil ve şartları kanunda gösterilen: Mahkemelerce verilmiş hürriyeti kısıtlayıcı cezaların ve güvenlik tedbirlerinin yerine getirilmesi; bir mahkeme kararının veya kanunda öngörülen bir yükümlülüğün gereği olarak ilgilinin yakalanması veya tutuklanması; bir küçüğün gözetim altında ıslahı veya yetkili merci önüne çıkarılması için verilen bir kararın yerine getirilmesi; toplum için tehlike teşkil eden bir akıl hastası, uyuşturucu madde veya alkol tutkunu, bir serseri veya hastalık yayabilecek bir kişinin bir müessesede tedavi, eğitim veya ıslahı için kanunda belirtilen esaslara uygun olarak alınan tedbirin yerine getirilmesi; usulüne aykırı şekilde ülkeye girmek isteyen veya giren, ya da hakkında sınır dışı etme yahut geri verme kararı verilen bir kişinin yakalanması veya tutuklanması; halleri dışında kimse hürriyetinden yoksun bırakılamaz.

Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını,

delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek amacıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde hakim kararıyla tutuklanabilir. Hakim kararı olmadan yakalama, ancak suçüstü halinde veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yapılabilir; bunun şartlarını kanun gösterir.

Yakalanan veya tutuklanan kişilere, yakalama veya tutuklama sebepleri ve haklarındaki iddialar herhalde yazılı ve bunun hemen mümkün olmaması halinde sözlü olarak derhal, toplu suçlarda **en geç** hakim huzuruna çıkarılıncaya kadar bildirilir.

(Değişik birinci cümle: 3/10/2001-4709/4 md.) Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç **en geç kırksekiz saat** ve toplu olarak işlenen suçlarda **en çok dört gün** içinde hâkim önüne çıkarılır. Kimse, bu süreler geçtikten sonra hakim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun bırakılamaz. Bu süreler olağanüstü hal ve savaş hallerinde uzatılabilir.

(Değişik fıkra: 3/10/2001-4709/4 md.) Kişinin yakalandığı veya tutuklandığı, yakınlarına derhal bildirilir.

Tutuklanan kişilerin, makul süre içinde yargılanmayı ve soruşturma veya kovuşturma sırasında serbest bırakılmayı isteme hakları vardır. Serbest bırakılma ilgilinin yargılama süresince duruşmada hazır bulunmasını veya hükmün yerine getirilmesini sağlamak için bir güvenceye bağlanabilir.

Her ne sebeple olursa olsun, hürriyeti kısıtlanan kişi, kısa sürede durumu hakkında karar verilmesini ve bu kısıtlamanın kanuna aykırılığı halinde hemen serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla yetkili bir yargı merciine başvurma hakkına sahiptir.

(Değişik: 3/10/2001-4709/4 md.) Bu esaslar dışında bir işleme tâbi tutulan kişilerin uğradıkları zarar, tazminat hukukunun genel prensiplerine göre, Devletçe ödenir.

ÖRNEK SORU: 5

I-Angarya yasaktır (*Yerleşme ve seyahat hürriyeti*)

II- Herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir.(Kişi hürriyeti ve güvenliği)

III- Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.(Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı)

IV-Kimsenin konutuna dokunulamaz. (Konut Dokunulmazlığı)

V-Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir (Haberleşme Hürriyeti)

1982 Anayasasının kişinin hakları ve ödevleri ile ilgili olarak yukarıdaki numaralı cümlelerde parantez içinde yanlış açıklama yapılan kişi hak ve ödevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E)V

ÇÖZÜM: A

II. Zorla çalıştırma yasağı:-Madde 18

Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır. Doğru cevap A seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:6

Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç **en geç** (.....) saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok (.....)gün içinde hâkim önüne çıkarılır.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)24 4
- B)36 4
- C)48 4
- D)72 4
- E) 86 4

ÇÖZÜM: C

Yakalanan veya tutuklanan kişilere, yakalama veya tutuklama sebepleri ve haklarındaki iddialar herhalde yazılı ve bunun hemen mümkün olmaması halinde sözlü olarak derhal, toplu suçlarda en geç hakim huzuruna çıkarılıncaya kadar bildirilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

IV. Özel hayatın gizliliği ve korunması

A. Özel hayatın gizliliği:-Madde 20

Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz. **(Mülga üçüncü cümle: 3/10/2001-4709/5 md.)** **(Değişik fıkra: 3/10/2001-4709/5 md.)** Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak, usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz ve bunlara el

konulamaz. Yetkili merciin kararı **yirmidört saat** içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren **kırksekiz saat** içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/2 md.) Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.

B. Konut dokunulmazlığı:-Madde 21 (Değişik: 3/10/2001-4709/6 md.)

Kimsenin konutuna dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz. Yetkili merciin kararı **yirmidört saat** içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren **kırksekiz saat** içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar.

C. Haberleşme hürriyeti:Madde 22 – (Değişik: 3/10/2001-4709/7 md.)

Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.

Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve

genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; haberleşme engellenemez ve gizliliğine dokunulamaz. Yetkili merciin kararı **yirmidört saat** içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını **kırksekiz saat** içinde açıklar; aksi halde, karar kendiliğinden kalkar.

İstisnaların uygulanacağı kamu kurum ve kuruluşları kanunda belirtilir.

V. Yerleşme ve seyahat hürriyeti: Madde 23 – Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir.

Yerleşme hürriyeti, suç işlenmesini önlemek, sosyal ve ekonomik gelişmeyi sağlamak, sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak;

Seyahat hürriyeti, suç soruşturma ve kovuşturması sebebiyle ve suç işlenmesini önlemek;

Amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir.

(Değişik fıkra: 7/5/2010-5982/3 md.) Vatandaşın yurt dışına çıkma hürriyeti, ancak suç soruşturması veya kovuşturması sebebiyle hâkim kararına bağlı olarak sınırlanabilir.

Vatandaş sınır dışı edilemez ve yurda girme hakkından yoksun bırakılamaz.

VI. Din ve vicdan hürriyeti:-Madde 24

Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

14 üncü madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayin ve törenler serbesttir.

Kimse, ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve

kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz.

Din ve ahlak eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır. Bunun dışındaki din eğitim ve öğretimi ancak, kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcisinin talebine bağlıdır.

Kimse, Devletin sosyal, ekonomik, siyasi veya hukuki temel düzenini kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasi veya kişisel çıkar yahut nüfuz sağlama amacıyla her ne suretle olursa olsun dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz.

VII. Düşünce ve kanaat hürriyeti

Madde 25 – Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir.

Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.

VIII. Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti

Madde 26 – Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet Resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir.

Bu hürriyetlerin kullanılması, millî güvenlik, kamu düzeni, kamu güvenliği, Cumhuriyetin temel nitelikleri ve Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünün korunması, suçların

önlenmesi, suçluların cezalandırılması, Devlet sırrı olarak usulünce belirtilmiş bilgilerin açıklanmaması, başkalarının şöhret veya haklarının, özel ve aile hayatlarının yahut kanunun öngördüğü meslek sırlarının korunması veya yargılama görevinin gereğine uygun olarak yerine getirilmesi amaçlarıyla sınırlanabilir.

(Mülga fıkra: 3/10/2001-4709/9 md.)

Haber ve düşünceleri yayma araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici hükümler, bunların yayımını engellemek kaydıyla, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin sınırlanması sayılmaz.

(Ek fıkra: 3/10/2001-4709/9 md.)

Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir.

IX. Bilim ve sanat hürriyeti

Madde 27 – Herkes, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir.

Yayma hakkı, Anayasanın 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri hükümlerinin değiştirilmesini sağlamak amacıyla kullanılamaz.

Bu madde hükmü yabancı yayınların ülkeye girmesi ve dağıtımının kanunla düzenlenmesine engel değildir.

X. Basın ve yayımla ilgili hükümler

A. Basın hürriyeti:-Madde 28

Basın hürdür, sansür edilemez. Basımevi kurmak izin alma ve mali teminat yatırma şartına bağlanamaz.

(Mülga ikinci fıkra: 3/10/2001-4709/10 md.)

Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır.

Basın hürriyetinin sınırlanmasında, Anayasanın 26 ve 27 nci maddeleri hükümleri uygulanır.

Devletin iç ve dış güvenliğini, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü tehdit eden veya suç işlemeye ya da ayaklanma veya isyana teşvik eder nitelikte olan veya Devlete ait gizli bilgilere ilişkin bulunan her türlü haber veya yazıyı, yazarlar veya bastırılanlar veya aynı amaçla, basanlar, başkasına verenler, bu suçlara ait kanun hükümleri uyarınca sorumlu olurlar. Tedbir yolu ile dağıtım hakim kararıyla; gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunun açıkça yetkili kıldığı merciin emriyle önlenir. Dağıtımını önleyen yetkili merci, bu kararı **en geç yirmidört saat** içinde yetkili hakime bildirir. Yetkili hakim bu kararı **en geç kırksekiz saat** içinde onaylamazsa, dağıtımını önleme kararı hükümsüz sayılır.

Yargılama görevinin amacına uygun olarak yerine getirilmesi için, kanunla belirtilecek sınırlar içinde, hakim tarafından verilen kararlar saklı kalmak üzere, olaylar hakkında yayım yasağı konamaz.

Sürelili veya süresiz yayınlar, kanunun gösterdiği suçların soruşturma veya kovuşturmasına geçilmiş olması hallerinde hakim kararıyla; Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, milli güvenliğinin, kamu düzeninin, genel ahlakın korunması ve suçların önlenmesi bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunun açıkça yetkili kıldığı merciin emriyle toplatılabilir. Toplatma kararı veren yetkili merci, bu kararı **en geç yirmidört saat** içinde yetkili hakime bildirir; hakim bu kararı **en geç kırksekiz saat** içinde onaylamazsa, toplatma kararı hükümsüz sayılır.

Sürelili veya süresiz yayınların suç soruşturma veya kovuşturması sebebiyle zapt ve müsaderesinde genel hükümler uygulanır.

Türkiye'de yayımlanan sürelili yayınlar, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Cumhuriyetin

temel ilkelerine, milli güvenliğe ve genel ahlaka aykırı yayımlardan mahkum olma halinde, mahkeme kararıyla geçici olarak kapatılabilir. Kapatılan sürelili yayının açıkça devamı niteliğini taşıyan her türlü yayın yasaktır; bunlar hakim kararıyla toplatılır.

B. Sürelili ve süresiz yayın hakkı:

Madde 29 – Sürelili veya süresiz yayın önceden izin alma ve mali teminat yatırma şartına bağlanamaz.

Sürelili yayın çıkarabilmek için kanunun gösterdiği bilgi ve belgelerin, kanunda belirtilen yetkili merciye verilmesi yeterlidir. Bu bilgi ve belgelerin kanuna aykırılığının tesbiti halinde yetkili merci, yayının durdurulması için mahkemeye başvurur.

Sürelili yayınların çıkarılması, yayım şartları, mali kaynakları ve gazetecilik mesleği ile ilgili esaslar kanunla düzenlenir. Kanun, haber, düşünce ve kanaatlerin serbestçe yayımlanmasını engelleyici veya zorlaştırıcı siyasal, ekonomik, mali ve teknik şartlar koyamaz.

Sürelili yayınlar, Devletin ve diğer kamu tüzelkişilerinin veya bunlara bağlı kurumların araç ve imkanlarından eşitlik esasına göre yararlanır.

C. Basın araçlarının korunması

Madde 30- (Değişik: 7/5/2004-5170/4 md.)

Kanuna uygun şekilde basın işletmesi olarak kurulan basımevi ve eklentileri ile basın araçları, suç aleti olduğu gerekçesiyle zapt ve müsadere edilemez veya işletilmekten alıkonulamaz.

D. Kamu tüzel kişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkı

Madde 31 – Kişiler ve siyasi partiler, kamu tüzel kişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme ve yayım araçlarından yararlanma hakkına sahiptir. Bu

yararlanmanın şartları ve usulleri kanunla düzenlenir.

(Değişik fıkra: 3/10/2001-4709/11 md.)

Kanun, millî güvenlik, kamu düzeni, genel ahlâk ve sağlığın korunması sebepleri dışında, halkın bu araçlarla haber almasını, düşünce ve kanaatlere ulaşmasını ve kamuoyunun serbestçe oluşmasını engelleyici kayıtlar koyamaz.

E. Düzeltme ve cevap hakkı:-Madde 32

Düzeltme ve cevap hakkı, ancak kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması hallerinde tanınır ve kanunla düzenlenir.

Düzeltme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hakim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren **en geç yedi gün** içerisinde karar verilir.

XI. Toplantı hak ve hürriyetleri

A. Dernek kurma hürriyeti

Madde 33 – (Değişik: 3/10/2001-4709/12 md.)

Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir. Hiç kimse bir derneğe üye olmaya ve dernekte üye kalmaya zorlanamaz.

Dernek kurma hürriyeti ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hürriyetlerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.

Dernek kurma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.

Dernekler, kanunun öngördüğü hallerde hâkim kararıyla kapatılabilir veya faaliyetten alıkonulabilir. Ancak, millî güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği

hallerde gecikmede sakınca varsa, kanunla bir merci, derneği faaliyetten men ile yetkilendirilebilir. Bu merciin kararı, **yirmidört saat** içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını **kırksekiz saat** içinde açıklar; aksi halde, bu idarî karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

Birinci fıkra hükmü, Silahlı Kuvvetler ve kolluk kuvvetleri mensuplarına ve görevlerinin gerektirdiği ölçüde Devlet memurlarına kanunla sınırlamalar getirilmesine engel değildir.

Bu madde hükümleri vakıflarla ilgili olarak da uygulanır.

B. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı: Madde 34 – (Değişik: 3/10/2001-4709/13 md.)

Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlâkın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.

XII. Mülkiyet hakkı: Madde 35

Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.

XIII. Hakların korunması ile ilgili hükümler

A. Hak arama hürriyeti: Madde 36

Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve

savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.

Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz.

C. Kanuni hakim güvencesi: Madde 37

Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz.

Bir kimseyi kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.

C. Suç ve cezalara ilişkin esaslar

Madde 38 – Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.

Suç ve ceza zamanaşımı ile ceza mahkumiyetinin sonuçları konusunda da yukarıdaki fıkra uygulanır.

Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.

Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.

Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz.

(Ek fıkra: 3/10/2001-4709/15 md.) Kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulgular, delil olarak kabul edilemez.

Ceza sorumluluğu şahsidir.

(Ek fıkra: 3/10/2001-4709/15 md.) Hiç kimse, yalnızca sözleşmeden doğan bir yükümlülüğü yerine getirememesinden dolayı özgürlüğünden alıkonulamaz.

(Ek fıkra: 3/10/2001-4709/15 md; Mülga fıkra: 7/5/2004-5170/5 md.)

(Değişik onuncu fıkra: 7/5/2004-5170/5 md.) Ölüm cezası ve genel müsadere cezası verilemez.

İdare, kişi hürriyetinin kısıtlanması sonucunu doğuran bir müeyyide uygulayamaz. Silahlı Kuvvetlerin iç düzeni bakımından bu hükme kanunla istisnalar getirilebilir.

(Değişik son fıkra: 7/5/2004-5170/5 md.) Uluslararası Ceza Divanına taraf olmanın gerektirdiği yükümlülükler hariç olmak üzere vatandaş, suç sebebiyle yabancı bir ülkeye verilemez.

XIV. İspat hakkı:-Madde 39

Kamu görev ve hizmetinde bulunanlara karşı, bu görev ve hizmetin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılan isnatlardan dolayı açılan hakaret davalarında, sanık, isnadın doğruluğunu ispat hakkına sahiptir. Bunun dışındaki hallerde ispat isteminin kabulü, ancak isnat olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararı bulunmasına veya şikayetçinin ispata razı olmasına bağlıdır.

XV. Temel hak ve hürriyetlerin korunması

Madde 40 – Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkanının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.

(Ek fıkra: 3/10/2001-4709/16 md.) Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.

Kişinin, Resmî görevliler tarafından vaki haksız işlemler sonucu uğradığı zarar da, kanuna göre, Devletçe tazmin edilir. Devletin sorumlu olan ilgili görevliye rücu hakkı saklıdır.

ÖRNEK SORU:7

1982 Anayasasına göre düzeltme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hakim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren en geç kaç gün içerisinde karar verilir.

- A)15
- B)7
- C)10
- D)30
- E)40

ÇÖZÜM: B

Düzeltilme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hakim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren en geç yedi gün içerisinde karar verilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:8

Memur Murtaza : Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz demıştır.

1982 Anayasasına memur Murtaza aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

- A)Kanuni hakim güvencesi
- B)İspat hakkı
- C)Mülkiyet hakkı
- D)Düzeltilme ve cevap hakkı
- E) Basın hürriyeti

ÇÖZÜM: A

Kanuni hakim güvencesi Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Doğru cevap A seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:9

1982 Anayasasında yer alan “Hiçbir kimse veya organ kaynağını anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz.” hükmü, aşağıdakilerden hangisiyle ilgilidir?

- A)Kanun önünde eşitlik
- B)Anayasanın bağlayıcılığı
- C)Yargı yetkisi
- D)Egemenlik
- E)Yürütme yetkisi

ÇÖZÜM: D

Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz hükmü egemenlik ile ilgilidir. Doğru cevap D seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:10

- I- Kişi hakları ve ödevleri
- II- Temel haklar
- III- Sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri hakkında Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenleme yapılabilir?

- A)Yalnız III
- B)Yalnız I
- C)Yalnız II
- D)I-II
- E)I-II-III

ÇÖZÜM: A

Sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenleme yapıldığından doğru cevap A seçeneğidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler**

- I. Ailenin korunması ve çocuk hakları
- II. Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi
- III. Kamu yararı
 - A. Kıyılardan yararlanma
 - B. Toprak mülkiyeti
 - C. Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması
 - D. Kamulaştırma
 - E. Devletleştirme ve özelleştirme
- IV. Çalışma ve sözleşme hürriyeti
- V. Çalışma ile ilgili hükümler
 - A. Çalışma hakkı ve ödevi
 - B. Çalışma şartları ve dinlenme hakkı
 - C. Sendika kurma hakkı
 - D. Sendikal faaliyet (Mülga) 52 296
- VI. Toplu iş sözleşmesi, grev hakkı ve lokavt
 - A. Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı
 - B. Grev hakkı ve lokavt
- VII. Ücrette adalet sağlanması
- VIII. Sağlık, çevre ve konut
 - A. Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması
 - B. Konut hakkı

IX. Gençlik ve spor

- A. Gençliğin korunması
 - B. Sporun geliştirilmesi ve tahkim
- X. Sosyal güvenlik hakları
- A. Sosyal güvenlik hakkı
 - B. Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler
 - C. Yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşları
- XI. Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması

XII. Sanatın ve sanatçının korunması

XIII. Devletin iktisadî ve sosyal ödevlerinin sınırları

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler****I. Ailenin korunması ve çocuk hakları**

Madde 41 – Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.

Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/4 md.) Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/4 md.) Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.

II. Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi :-

Madde 42 – Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.

Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.

Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkıpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz.

Eğitim ve öğretim hürriyeti, Anayasaya sadakat borcunu ortadan kaldırmaz.

İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır.

Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir.

(Ek fıkra: 9/2/2008-5735/2 md.; iptal: Anayasa Mahkemesinin 5/6/2008 tarihli ve E.: 2008/16, K.: 2008/116 sayılı Kararı ile.)

Devlet, maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.

Eğitim ve öğretim kurumlarında sadece eğitim, öğretim, araştırma ve inceleme ile ilgili faaliyetler yürütülür. Bu faaliyetler her ne suretle olursa olsun engellenemez.

Türkçeden başka hiçbir dil, eğitim ve öğretim kurumlarında Türk vatandaşlarına ana dilleri olarak okutulamaz ve öğretilmez. Eğitim ve öğretim kurumlarında okutulacak yabancı diller ile yabancı dille eğitim ve öğretim yapan okulların tabi olacağı esaslar kanunla düzenlenir. Milletlerarası antlaşma hükümleri saklıdır.

III. Kamu yararı

A. Kıyılardan yararlanma:-Madde 43

Kıyılar, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır.

Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir.

Kıyılarla sahil şeritlerinin, kullanılış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkan ve şartları kanunla düzenlenir.

B. Toprak mülkiyeti: Madde 44

Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır. Kanun, bu amaçla, değişik tarım bölgeleri ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini tesbit edebilir. Topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanması, üretimin düşürülmesi, ormanların küçülmesi ve diğer toprak ve yeraltı servetlerinin azalması sonucunu doğuramaz.

Bu amaçla dağıtılan topraklar bölünemez, miras hükümleri dışında başkalarına devredilemez ve ancak dağıtılan çiftçilerle mirasçıları tarafından işletilebilir. Bu şartların kaybı halinde, dağıtılan toprağın Devletçe geri alınmasına ilişkin esaslar kanunla düzenlenir.

C. Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması: Madde 45

Devlet, tarım arazileri ile çayır ve mer'aların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır.

Devlet, bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek

değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirleri alır.

D. Kamulaştırma

Madde 46 – (Değişik: 3/10/2001-4709/18 md.)

Devlet ve kamu tüzel kişileri; kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idarî irtifaklar kurmaya yetkilidir.

Kamulaştırma bedeli ile kesin hükme bağlanan artırım bedeli nakden ve peşin olarak ödenir. Ancak, tarım reformunun uygulanması, büyük enerji ve sulama projeleri ile iskân projelerinin gerçekleştirilmesi, yeni ormanların yetiştirilmesi, kıyılarının korunması ve turizm amacıyla kamulaştırılan toprakların bedellerinin ödenme şekli kanunla gösterilir. Kanunun taksitle ödemeyi öngörebileceği bu hallerde, taksitlendirme süresi beş yılı aşamaz; bu takdirde taksitler eşit olarak ödenir.

Kamulaştırılan topraktan, o toprağı doğrudan doğruya işleten küçük çiftçiye ait olanlarının bedeli, her halde peşin ödenir.

İkinci fıkrada öngörülen taksitlendirmelerde ve herhangi bir sebeple ödenmemiş kamulaştırma bedellerinde kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz uygulanır.

E. Devletleştirme ve Özelleştirme

Madde 47 – Kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının zorunlu kıldığı hallerde devletleştirilebilir.

Devletleştirme gerçek karşılığı üzerinden yapılır. Gerçek karşılığın hesaplanma tarzı ve usulleri kanunla düzenlenir.

(Ek fıkra: 13/8/1999-4446/1 md.)

Devletin, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzelkişilerinin mülkiyetinde

bulunan işletme ve varlıkların özelleştirilmesine ilişkin esas ve usuller kanunla gösterilir.

(Ek fıkra: 13/8/1999-4446/1 md.) Devlet, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişileri tarafından yürütülen yatırım ve hizmetlerden hangilerinin özel hukuk sözleşmeleri ile gerçek veya tüzelkişilere yaptırabileceği veya devredebileceği kanunla belirlenir.

IV. Çalışma ve sözleşme hürriyeti

Madde 48 – Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir.

Devlet, özel teşebbüslerin milli ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır.

V. Çalışma ile ilgili hükümler

A. Çalışma hakkı ve ödevi:- Madde 49

Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir.

(Değişik fıkra: 3/10/2001-4709/19 md.)

Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.

(Mülga fıkra: 3/10/2001-4709/19 md.)

B. Çalışma şartları ve dinlenme hakkı

Madde 50 – Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz.

Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.

Dinlenmek, çalışanların hakkıdır.

Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları kanunla düzenlenir.

C. Sendika kurma hakkı: Madde 51 – (Değişik: 3/10/2001-4709/20 md.)

Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.

Sendika kurma hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.

Sendika kurma hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.

(Mülga dördüncü fıkra: 7/5/2010-5982/5 md.)

İşçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin bu alandaki haklarının kapsam, istisna ve sınırları gördükleri hizmetin niteliğine uygun olarak kanunla düzenlenir.

Sendika ve üst kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri, Cumhuriyetin temel niteliklerine ve demokrasi esaslarına aykırı olamaz.

D. Sendikal faaliyet:-Madde 52 – (Mülga: 23/7/1995-4121/3 md.)

VI. Toplu iş sözleşmesi, grev hakkı ve lokavt

A. Toplu iş sözleşmesi ve toplu sözleşme hakkı Madde 53 – İşçiler ve işverenler, karşılıklı olarak ekonomik ve sosyal durumlarını ve çalışma şartlarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahiptirler.

Toplu iş sözleşmesinin nasıl yapılacağı kanunla düzenlenir.

(Ek fıkra: 23/7/1995-4121/4 md.; Mülga üçüncü fıkra: 7/5/2010-5982/6 md.)

(Mülga dördüncü fıkra: 7/5/2010-5982/6 md.)

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/6 md.) Memurlar ve diğer kamu görevlileri, toplu sözleşme yapma hakkına sahiptirler.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/6 md.) Toplu sözleşme yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde taraflar Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabilir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları kesindir ve toplu sözleşme hükmündedir.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/6 md.) Toplu sözleşme hakkının kapsamı, istisnaları, toplu sözleşmeden yararlanacaklar, toplu sözleşmenin yapıma şekli, usulü ve yürürlüğü, toplu sözleşme hükümlerinin emeklilere yansıtılması, Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar kanunla düzenlenir.

B. Grev hakkı ve lokavt:-Madde 54 –

Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında, uyuşmazlık çıkması halinde işçiler grev hakkına sahiptirler. Bu hakkın kullanılmasının ve işverenin lokavta başvurmasının usul ve şartları ile kapsam ve istisnaları kanunla düzenlenir.

Grev hakkı ve lokavt iyiniyet kurallarına aykırı tarzda, toplum zararına ve milli serveti tahrip edecek şekilde kullanılamaz.

(Mülga üçüncü fıkra: 7/5/2010-5982/7 md.)

Grev ve lokavtın yasaklanabileceği veya ertelenebileceği haller ve işyerleri kanunla düzenlenir.

Grev ve lokavtın yasaklandığı hallerde veya ertelendiği durumlarda ertelemenin sonunda, uyuşmazlık Yüksek Hakem Kurulunca çözülür. Uyuşmazlığın her safhasında taraflar da anlaşarak Yüksek Hakem Kuruluna başvurabilir. Yüksek Hakem Kurulunun kararları kesindir ve toplu iş sözleşmesi hükmündedir.

Yüksek hakem kurulunun kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenir.

(Mülga yedinci fıkra: 7/5/2010-5982/7 md.)

Greve katılmayanların işyerinde çalışmaları, greve katılanlar tarafından hiç bir şekilde engellenemez.

VII. Ücrette adalet sağlanması:-Madde 55 – Ücret emeğin karşılığıdır.

Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır.

(Değişik fıkra: 3/10/2001-4709/21 md.)

Asgarî ücretin tespitinde çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumu da göz önünde bulundurulur.

VIII. Sağlık, çevre ve konut

A.Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması

Madde 56 – Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.

Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.

Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.

Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.

B. Konut hakkı:-Madde 57

Devlet, şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeten bir planlama

çerçevesinde, konut ihtiyacını karşılayacak tedbirleri alır, ayrıca toplu konut teşebbüslerini destekler.

IX. Gençlik ve spor

A. Gençliğin korunması:-Madde 58

Devlet, istiklal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müsbet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılapları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır.

Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.

B. Sporun geliştirilmesi ve tahkim

Madde 59 – Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder.

Devlet başarılı sporcuyu korur.

(Ek fıkra: 17/3/2011-6214/1 md.) Spor

federasyonlarının spor faaliyetlerinin yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarına karşı ancak zorunlu tahkim yoluna başvurulabilir. Tahkim kurulu kararları kesin olup bu kararlara karşı hiçbir yargı merciine başvurulamaz.

X. Sosyal güvenlik hakları

A.Sosyal güvenlik hakkı:-Madde 60

Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir.

Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.

B. Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler:-Madde 61

Devlet harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle, malül ve gazileri korur ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlar.

Devlet, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alır.

Yaşlılar, Devletçe korunur, Yaşlılara Devlet yardımı ve sağlanacak diğer haklar ve kolaylıklar kanunla düzenlenir.

Devlet, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması için her türlü tedbiri alır.

Bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisleri kurar veya kurdurur.

C.Yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşları

Madde 62 – Devlet, yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması için gereken tedbirleri alır.

XI. Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması

Madde 63 – Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar, bu amaçla destekleyici ve teşvik edici tedbirleri alır.

Bu varlıklar ve değerlerden özel mülkiyet konusu olanlara getirilecek sınırlamalar ve bu nedenle hak sahiplerine yapılacak yardımlar ve tanınacak muafiyetler kanunla düzenlenir.

XII. Sanatın ve sanatçının korunması

Madde 64 – Devlet, sanat faaliyetlerini ve sanatçıyı korur. Sanat eserlerinin ve sanatçının korunması, değerlendirilmesi, desteklenmesi ve sanat sevgisinin yayılması için gereken tedbirleri alır.

XIII. Devletin iktisadi ve sosyal ödevlerinin sınırları

Madde 65 – (Değişik: 3/10/2001-4709/22 md.)

Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek malî kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir.

ÖRNEK SORU: 11

(I)Toplu sözleşme yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde taraflar Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabilir.(II)Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları kesin değildir.

(III)Toplu iş sözleşmesinin nasıl yapılacağı kanunla düzenlenir. (IV)Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz. (V)Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun teşkili, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar kanunla düzenlenir.

1982 Anayasasına göre sendika kurma hakkı ve sendikal faaliyetler ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış yapılmıştır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

ÇÖZÜM: B

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları kesindir ve toplu sözleşme hükmündedir.Doğru cevap B seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 12

1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi sosyal ve ekonomik haklardan birisi değildir?

- A) Konut hakkı
- B) Gençliğin korunması
- C) Sporun geliştirilmesi ve tahkim
- D) Sendika kurma hakkı
- E) Vatan hizmeti

ÇÖZÜM: E

Vatan hizmeti hakkı siyasi hak ve ödevlerdendir. Doğru cevap E seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 13

I-Sosyal ve Ekonomik Haklar

II-Siyasi Haklar

III-Kişinin hakları ve ödevleri

1982 Anayasasına göre sosyal güvenlik hakkı yukarıdaki öncülde verilenlerin hangisi veya hangileri ile ilgili bir hak türüdür?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I-II
- E) I-II-III

ÇÖZÜM: A

Sosyal Güvenlik Hakkı Sosyal ve ekonomik haklar ile ilgilidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:14

1982 Anayasasına göre çalışma şartları ve dinlenme hakkı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Kimse, yaşına ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz
- B) Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar
- C) Kimse, cinsiyetine uymayan işlerde çalıştırılmaz
- D) Dinlenmek, çalışanların hakkıdır.
- E) Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

ÇÖZÜM: E

Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları kanunla düzenlenir. Doğru cevap E seçeneğidir.

**DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
SİYASİ HAKLAR VE ÖDEVLER****DÖRDÜNCÜ BÖLÜM****Siyasî Haklar ve Ödevler**

I. Türk vatandaşlığı

II. Seçme, seçilme ve siyasî faaliyette bulunma hakları

III. Siyasî partilerle ilgili hükümler

A. Parti kurma, partilere girme ve partilerden ayrılma

B. Siyasî partilerin uyacakları esaslar

IV. Kamu hizmetlerine girme hakkı

A. Hizmete girme

- B. Mal bildirimi
- V. Vatan hizmeti
- VI. Vergi ödevi
- VII. Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Siyasi Haklar ve Ödevler

I. Türk vatandaşlığı

Madde 66 – Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür.

Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türk'tür. **(Mülga ikinci cümle: 3/10/2001-4709/23 md.)**

Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir.

Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz.

Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz.

II. Seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları

Madde 67 – Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir.

(Değişik fıkra: 23/7/1995-4121/5 md.) Seçimler ve halkoylaması serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Ancak, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler.

(Değişik fıkra: 23/7/1995-4121/5 md.) Onsekiz yaşını dolduran her Türk

vatandaşı seçme ve halkoylamasına katılma haklarına sahiptir.

Bu hakların kullanılması kanunla düzenlenir.

(Değişik fıkra: 23/7/1995-4121/5 md.) Silah altında bulunan er ve erbaşlar ile askeri öğrenciler, taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler oy kullanamazlar. Ceza infaz kurumları ve tutuk evlerinde oy kullanılması ve oyların sayım ve dökümünde seçim emniyeti açısından alınması gerekli tedbirler Yüksek Seçim Kurulu tarafından tespit edilir ve görevli hakim in yerinde yönetim ve denetimi altında yapılır.

(Ek fıkra: 23/7/1995-4121/5 md.) Seçim kanunları, temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkelerini bağdaştıracak biçimde düzenlenir.

(Ek fıkra: 3/10/2001-4709/24 md.) Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **bir yıl** içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz.

III. Siyasi partilerle ilgili hükümler

A. Parti kurma, partilere girme ve partilerden ayrılma

Madde 68 – **(Değişik: 23/7/1995-4121/6 md.)**

Vatandaşlar, siyasi parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve partilerden ayrılma hakkına sahiptir. Parti üyesi olabilmek için **onsekiz yaşını** doldurmuş olmak gerekir.

Siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.

Siyasi partiler önceden izin almadan kurulurlar ve Anayasa ve kanun hükümleri içerisinde faaliyetlerini sürdürürler.

Siyasi partilerin tüzük ve programları ile eylemleri, Devletin bağımsızlığına, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, insan haklarına, eşitlik ve hukuk devleti ilkelerine, millet egemenliğine, demokratik ve laik Cumhuriyet ilkelerine aykırı olamaz; sınıf

veya zümre diktatörlüğünü veya herhangi bir tür diktatörlüğü savunmayı ve yerleştirmeyi amaçlayamaz; suç işlenmesini teşvik edemez.

Hakimler ve savcılar, Sayıştay dahil yüksek yargı organları mensupları, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri, yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, Silahlı Kuvvetler mensupları ile yükseköğretim öncesi öğrencileri siyasi partilere üye olamazlar.

Yüksek öğretim elemanlarının siyasi partilere üye olmaları ancak **kanunla** düzenlenebilir. Kanun bu elemanların, siyasi partilerin merkez organları dışında kalan parti görevi almalarına cevaz veremez ve parti üyesi yüksek öğretim elemanlarının yüksek öğretim kurumlarında uyacakları esasları belirler. Yüksek öğretim öğrencilerinin siyasi partilere üye olabilmelerine ilişkin esaslar **kanunla** düzenlenir

Siyasi partilere, Devlet, yeterli düzeyde ve hakça mali yardım yapar. Partilere yapılacak yardımın, alacakları üye aidatının ve bağışların tabi olduğu esaslar **kanunla** düzenlenir.

Siyasi Partilere Üye Olamayacaklar	Siyasi Partilere Üye Olabilecekler
Hakimler ve savcılar	Yüksek öğretim elemanları(Kanunla)
Sayıştay dahil yüksek yargı organları mensupları,	Yüksek öğretim öğrencileri(Kanunla)
Devlet memurları	Kamu işçileri
İşçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri	
Silahlı Kuvvetler mensupları	
Yükseköğretim öncesi öğrenciler	

ÖRNEK SORU: 15

- I-Kamu işçileri
- II-Yüksek öğretim elemanları
- III-Hakimler ve savcılar

1982 Anayasasına göre yukarıdaki öncülde verilenlerden hangisi veya hangileri siyasi partilere üye olabilirler?

- A)Yalnız I
- B)Yalnız II
- C)Yalnız III
- D)I-II
- E)II-III

ÇÖZÜM:D

Yüksek öğretim elemanları(Kanunla)
Kamu işçileri siyasi partilere üye olabilirler.
Doğru cevap D seçeneğidir.

B.Siyasi partilerin uyacakları esaslar

Madde 69 – (Değişik: 23/7/1995-4121/7 md.)

Siyasi partilerin faaliyetleri, parti içi düzenlemeleri ve çalışmalarını demokrasi ilkelerine uygun olur. Bu ilkelerin uygulanması kanunla düzenlenir.

Siyasi partiler, ticari faaliyetlere girişemezler.

Siyasi partilerin gelir ve giderlerinin amaçlarına uygun olması gereklidir. Bu kuralın uygulanması kanunla düzenlenir. Anayasa Mahkemesince siyasi partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin kanuna uygunluğunun tespiti, bu hususun denetim yöntemleri ve aykırılık halinde uygulanacak yaptırımlar kanunda gösterilir. Anayasa Mahkemesi, bu denetim görevini yerine getirirken Sayıştaydan yardım sağlar. Anayasa Mahkemesinin bu denetim sonunda vereceği kararlar kesindir.

Siyasi partilerin kapatılması, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının açacağı

dava üzerine Anayasa Mahkemesince kesin olarak karara bağlanır.

Bir siyasi partinin tüzüğü ve programının 68 inci maddenin dördüncü fıkrası hükümlerine aykırı bulunması halinde temelli kapatma kararı verilir.

Bir siyasi partinin 68 inci maddenin dördüncü fıkrası hükümlerine aykırı eylemlerinden ötürü temelli kapatılmasına, ancak, onun bu nitelikteki fiillerin işlendiği bir odak haline geldiğinin Anayasa Mahkemesince tespit edilmesi halinde karar verilir. **(Ek cümle: 3/10/2001-4709/25 md.)** Bir siyasî parti, bu nitelikteki fiiller o partinin üyelerince yoğun bir şekilde işlendiği ve bu durum o partinin büyük kongre veya genel başkan veya merkez karar veya yönetim organları veya Türkiye Büyük Millet Meclisindeki grup genel kurulu veya grup yönetim kurulunca zımnen veya açıkça benimsendiği yahut bu fiiller doğrudan doğruya anılan parti organlarınca kararlılık içinde işlendiği takdirde, söz konusu fiillerin odağı haline gelmiş sayılır.

(Ek fıkra: 3/10/2001-4709/25 md.) Anayasa Mahkemesi, yukarıdaki fıkralara göre temelli kapatma yerine, dava konusu fiillerin ağırlığına göre ilgili siyasî partinin Devlet yardımından kısmen veya tamamen yoksun bırakılmasına karar verebilir.

Temelli kapatılan bir parti bir başka ad altında kurulamaz. Bir siyasi partinin temelli kapatılmasına beyan veya faaliyetleriyle sebep olan kurucuları dahil üyeleri, Anayasa Mahkemesinin temelli kapatmaya ilişkin kesin kararının Resmî Gazetede gerekçeli olarak yayımlanmasından başlayarak **beş yıl** süreyle bir başka partinin kurucusu, üyesi, yöneticisi ve deneticisi olamazlar.

Yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan ve Türk uyrukluğunda olmayan gerçek ve tüzel kişilerden maddi yardım alan siyasi partiler temelli olarak kapatılır.

(Değişik fıkra: 3/10/2001-4709/25 md.)

Siyasî partilerin kuruluş ve çalışmaları, denetlenmeleri, kapatılmaları ya da Devlet yardımından kısmen veya tamamen yoksun bırakılmaları ile siyasî partilerin ve adayların seçim harcamaları ve usulleri yukarıdaki esaslar çerçevesinde kanunla düzenlenir.

ÖRNEK SORU: 16

Bir siyasi partinin temelli kapatılmasına beyan veya faaliyetleriyle sebep olan kurucuları dahil üyeleri, Anayasa Mahkemesinin temelli kapatmaya ilişkin kesin kararının Resmî Gazetede gerekçeli olarak yayımlanmasından başlayarak kaç yıl süreyle bir başka partinin kurucusu, üyesi, yöneticisi ve deneticisi olamazlar?

- A)5
- B)6
- C)7
- D)8
- E)10

ÇÖZÜM:A

Bir siyasi partinin temelli kapatılmasına beyan veya faaliyetleriyle sebep olan kurucuları dahil üyeleri, Anayasa Mahkemesinin temelli kapatmaya ilişkin kesin kararının Resmî Gazetede gerekçeli olarak yayımlanmasından başlayarak **beş yıl** süreyle bir başka partinin kurucusu, üyesi, yöneticisi ve deneticisi olamazlar.Doğru cevap A seçeneğidir.

IV. Kamu hizmetlerine girme hakkı

A. Hizmete girme

Madde 70 – Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir.

Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.

B. Mal bildirimi

Madde 71– Kamu hizmetine girenlerin mal bildiriminde bulunmaları ve bu bildirimlerin tekrarlanma süreleri kanunla düzenlenir. Yasama ve yürütme organlarında görev alanlar, bundan istisna edilemez.

V. Vatan hizmeti

Madde 72 – Vatan hizmeti, her Türkün hakkı ve ödevidir. Bu hizmetin Silahlı Kuvvetlerde veya kamu kesiminde ne şekilde yerine getirileceği veya getirilmiş sayılacağı kanunla düzenlenir.

VI. Vergi ödevi

Madde 73 – Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.

Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir.

VII. Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı

Madde 74 – Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu gecikmeksizin, dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.

(Mülga üçüncü fıkra: 7/5/2010-5982/8 md.)

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/8 md.) Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/8 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/8 md.) Kamu Başdenetçisi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gizli oyla **dört yıl** için seçilir. İlk iki oylamada üye tamsayısının üçte iki ve üçüncü oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. Üçüncü oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada **en çok** oy alan iki aday için dördüncü oylama yapılır; dördüncü oylamada **en fazla** oy alan aday seçilmiş olur.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/8 md.) Bu maddede sayılan hakların kullanılma biçimi, Kamu Denetçiliği Kurumunun kuruluşu, görevi, çalışması, inceleme sonucunda yapacağı işlemler ile Kamu Başdenetçisi ve kamu denetçilerinin nitelikleri, seçimi ve özlük haklarına ilişkin usul ve esaslar **kanunla** düzenlenir.

ÖRNEK SORU: 17

1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi siyasi hak ve ödevlerden birisi değildir?

A)Mal bildirimi

B)Vatan hizmeti

C)Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı

D) Türk vatandaşlığı

E)Sendikal faaliyetlerde bulunma hakkı

ÇÖZÜM: E

Sendikal faaliyetlerde bulunma siyasi hak ve ödevlerden olmadığından doğru cevap E seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:18

1982 Anayasasına göre siyasi partilerin kapatılması, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının açacağı dava üzerine aşağıdaki mahkemelerden hangisinin vereceği karar ile sonuçlandırılır?

- A) Sayıştay Başkanlığı
- B) Danıştay Başkanlığı
- C) Yargıtay Başkanlığı
- D) Anayasa Mahkemesi
- E) Uyuşmazlık Mahkemesi

ÇÖZÜM: D

Siyasi partilerin kapatılması, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının açacağı dava üzerine Anayasa Mahkemesince kesin olarak karara bağlanır. Doğru cevap D seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:19

1982 Anayasasına göre kaç yaşını doldurmuş olanlar seçme ve halk oylamasına katılma hakkına sahiptir?

- A)15
- B)30
- C)18
- D)20
- E) 25

ÇÖZÜM: C

Onsekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halkoylamasına katılma haklarına sahiptir. Doğru cevap C seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:20

Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kaç yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz?

- A)1
- B)2
- C)3
- D)4
- E)5

ÇÖZÜM: A

Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **bir yıl** içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz. Doğru cevap a seçeneğidir.

ÜÇÜNCÜ KISIM**CUMHURİYETİN TEMEL ORGANLARI****ÜÇÜNCÜ KISIM****Cumhuriyetin Temel Organları****BİRİNCİ BÖLÜM****Yasama****I. Türkiye Büyük Millet Meclisi**

A. Kuruluşu

B. Milletvekili seçilme yeterliliği

C. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanı'nın seçim dönemi

D. Seçimlerin geriye bırakılması ve ara seçimler

E. Seçimlerin genel yönetim ve denetimi

F. Üyelikle ilgili hükümler

1. Millet'in temsili

2. Andîçme

3. Üyelikle bağdaşmayan işler

4. Yasama dokunulmazlığı

5. Milletvekilliğinin düşmesi

6. İptal istemi

7. Ödenek ve yolluklar

II. Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri

A. Genel olarak

B. Kanunların teklif edilmesi ve

görüşülmesi

C. Kanunların Cumhurbaşkanı'nca yayımlanması

D. Milletlerarası andlaşmaları uygun bulma

E. Kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verme (Mülga)

F. Savaş hali ilânı ve silahlı kuvvet kullanılmasına izin verme

III. Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleri ile ilgili hükümler

A. Toplanma ve tatil

B. Başkanlık Divanı

C. İçtüzük, siyasî parti grupları ve kolluk işleri

D. Toplantı ve karar yeter sayısı

E. Görüşmelerin açıklığı ve yayımlanması

IV. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları

ÜÇÜNCÜ KISIM**CUMHURİYETİN TEMEL ORGANLARI****BİRİNCİ BÖLÜM****Yasama****I. Türkiye Büyük Millet Meclisi**

A. Kuruluşu:

Madde 75 – (Değişik: 23/7/1995-4121/8 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla seçilen **altıyüz** milletvekilinden oluşur.

B. Milletvekili seçilme yeterliliği

Madde 76 – Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

En az ilkokul mezunu olmayanlar, kısıtlılar, askerlikle ilişkisi olanlar, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam **bir yıl** veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler.

Hakimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ve Silahlı Kuvvetler mensupları, görevlerinden çekilmedikçe, aday olamazlar ve milletvekili seçilemezler.

ÖRNEK SORU:21

1982 Anayasasına göre milletvekili seçilme yeterliliği ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A)Yirmibir yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir
- B) Hakimler ve savcılar görevlerinden çekilmedikçe, aday olamazlar ve milletvekili seçilemezler.
- C) Yüksek yargı organları mensupları, görevlerinden çekilmedikçe, aday olamazlar ve milletvekili seçilemezler.
- D)Yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu üyeleri görevlerinden çekilmedikçe, aday olamazlar ve milletvekili seçilemezler.
- E)Silahlı Kuvvetler mensupları görevlerinden çekilmedikçe, aday olamazlar ve milletvekili seçilemezler.

ÇÖZÜM: A

Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

C. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanının seçim dönemi

Madde 77 – (Değişik: 21/1/2017-6771/4 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri **beş yılda** bir aynı günde yapılır.

Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilir.

Cumhurbaşkanlığı seçiminde birinci oylamada gerekli çoğunluğun sağlanamaması halinde 101 inci maddedeki usule göre ikinci oylama yapılır.

D. Seçimlerin geriye bırakılması ve ara seçimler

Madde 78 – Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse,

Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin **bir yıl** geriye bırakılmasına karar verebilir.

Geri bırakma sebebi ortadan kalkmamışsa, erteleme kararındaki usule göre bu işlem tekrarlanabilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinde boşalma olması halinde, ara seçime gidilir. Ara seçim, her seçim döneminde bir defa yapılır ve genel seçimden **otuz ay** geçmedikçe ara seçime gidilemez. Ancak, boşalan üyeliklerin sayısı, üye tamsayısının yüzde beşini bulduğu hallerde, ara seçimlerinin **üç ay** içinde yapılmasına karar verilir.

Genel seçimlere **bir yıl** kala, ara seçimi yapılamaz.

(Ek fıkra: 27/12/2002-4777/2 md.)

Yukarıda yazılı hallerden ayrı olarak, bir ilin veya seçim çevresinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde üyesinin kalmaması halinde, boşalmayı takip eden doksan günden sonraki ilk Pazar günü ara seçim yapılır. Bu fıkra gereği yapılacak seçimlerde Anayasanın 127 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz.

ÖRNEK SORU:22

1982 anayasasına göre genel seçimlere kaç yıl kala, ara seçim yapılamaz?

- A)5
- B)4
- C)3
- D)2
- E)1

ÇÖZÜM: E

Genel seçimlere bir yıl kala, ara seçimi yapılamaz. Doğru cevap E seçeneğidir.

E. Seçimlerin genel yönetim ve denetimi

Madde 79 – Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz.

Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurullarının görev ve yetkileri **kanunla** düzenlenir.

Yüksek Seçim Kurulu **yedi asıl ve dört yedek üyeden** oluşur. Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir. Bu üyeler, salt çoğunluk ve gizli oyla aralarından bir başkan ve bir başkanvekili seçerler.

Yüksek Seçim Kuruluna Yargıtay ve Danıştaydan seçilmiş üyeler arasından ad çekme ile ikişer yedek üye ayrılır. Yüksek Seçim Kurulu Başkanı ve Başkanvekili ad çekmeye girmezler.

Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi, işlemlerinin genel yönetim ve denetimi de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olur.

F. Üyelikle ilgili hükümler

1. Milletin temsili

Madde 80 – Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, seçildikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün Milleti temsil ederler.

2. *Andiçme*

Madde 81 – Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, göreve başlarken aşağıdaki şekilde ant içerler:

"Devletin varlığı ve bağımsızlığını vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü, milletin kayıtsız ve şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik ve laik Cumhuriyete ve Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı kalacağıma; toplumun huzur ve refahı, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde herkesin insan haklarından ve temel hürriyetlerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya sadakattan ayrılmayacağıma; büyük Türk milleti önünde namusum ve şerefim üzerine ant içerim".

3. *Üyelikle bağdaşmayan işler*

Madde 82 – Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinde ve bunlara bağlı kuruluşlarda; Devletin veya diğer kamu tüzelkişilerinin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda; özel gelir kaynakları ve özel imkanları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklerin ve Devletten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıfların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar, vekili olamazlar, herhangi bir taahhüt işini doğrudan veya dolaylı olarak kabul edemezler, temsilcilik ve hakemlik yapamazlar.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, yürütme organının teklif, inha, atama veya onamasına bağlı Resmî veya özel herhangi bir işle görevlendirilemezler. (Mülga ikinci cümle: 21/1/2017-6771/16 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği ile bağdaşmayan diğer görev ve işler **kanunla** düzenlenir.

4. *Yasama dokunulmazlığı*

Madde 83 – Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisce başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar.

Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz. Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali ve seçimden önce soruşturmasına başlanılmış olmak kaydıyla Anayasanın 14 üncü maddesindeki durumlar bu hükmün dışındadır. Ancak, bu halde yetkili makam durumu hemen ve doğrudan doğruya Türkiye Büyük Millet Meclisine bildirmek zorundadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi hakkında, seçiminden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır; üyelik süresince zamanaşımı işlemez.

Tekrar seçilen milletvekili hakkında soruşturma ve kovuşturma, Meclisin yeniden dokunulmazlığını kaldırmasına bağlıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisindeki siyasi parti gruplarınca, yasama dokunulmazlığı ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

5. *Milletvekilliğinin düşmesi*

Madde 84 – (Değişik: 23/7/1995-4121/9 md.)

İstifa eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesi, istifanın geçerli olduğu Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanlık Divanınca tespit edildikten sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca kararlaştırılır.

Milletvekilliğinin kesin hüküm giyme veya kısıtlanma halinde düşmesi, bu husustaki kesin mahkeme kararının Genel Kurula bildirilmesiyle olur.

82 nci maddeye göre milletvekilliğiyle bağdaşmayan bir görev veya hizmeti sürdürmekte ısrar eden milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine, yetkili komisyonun bu durumu tespit eden raporu üzerine Genel Kurul gizli oyla karar verir.

Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak **bir ay** içerisinde toplam beş birleşim günü katılmayan milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine, durumun Meclis Başkanlık Divanınca tespit edilmesi üzerine, Genel Kurulca üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyuyla karar verilebilir.

MİLLETVEKİLLİĞİN SONA ERMESİ	
Kendiliğinden	Meclis Kararı veya Yargı Kararı
T.C Vatandaşlığının kaybı	İstifa
Ölüm	Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak bir ay içerisinde toplam beş birleşim günü katılmama.
Gaiplik	Kesin hüküm giyilmesi
Cumhurbaşkanı seçilmesi	

6. İptal istemi

Madde 85 – (Değişik: 23/7/1995-4121/10 md.)

Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine 84 üncü

maddenin birinci, üçüncü veya dördüncü fıkralarına göre karar verilmiş olması hallerinde, Meclis Genel Kurulu kararının alındığı tarihten başlayarak **yedi gün** içerisinde ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekili, kararın, Anayasaya, kanuna veya İçtüzüğe aykırılığı iddiasıyla iptali için Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Anayasa Mahkemesi, iptal istemini **onbeş gün** içerisinde kesin karara bağlar.

7. Ödenek ve yolluklar

Madde 86 – (Değişik birinci cümle: 21/11/2001-4720/1 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin ödenek, yolluk ve emeklilik işlemleri **kanunla** düzenlenir.Ödeneğin aylık tutarı en yüksek Devlet memurunun almakta olduğu miktarı, yolluk da ödenek miktarının yarısını aşamaz. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile bunların emeklileri T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilirler ve üyeliği sona erenlerin istekleri halinde ilgileri devam eder.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine ödenecek ödenek ve yolluklar, kendilerineT.C. Emekli Sandığı tarafından bağlanan emekli aylığı ve benzeri ödemelerin kesilmesini gerektirmez.

Ödenek ve yollukların **en çok üç aylığı** önceden ödenebilir.

ÖRNEK SORU: 23

1982 Anayasasına göre Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla seçilen kaç milletvekilinden oluşur?

- A)800
- B)650
- C)750
- D)450
- E) 600

ÇÖZÜM:E

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla

seçilen altıyüz milletvekilinden oluşur. Doğru cevap E seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 24

1982 Anayasasına göre seçimlerin genel yönetimi ve denetimi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A)Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur
B)Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir
C)Üyeler, salt çoğunluk ve gizli oyla aralarından bir başkan ve bir başkanvekili seçerler.
D)Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine Yargıtay Başkanlığına itiraz edilebilir.
E)Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurullarının görev ve yetkileri **kanunla** düzenlenir.

ÇÖZÜM: D

Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz. Doğru cevap D seçeneğidir.

II. Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri

A. Genel olarak

Madde 87 – (Değişik: 21/1/2017-6771/5 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek; para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek; milletlerarası antlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının **beşte üç** çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af

ilânına karar vermek ve Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmektir.

B.Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi

Madde 88 – Kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkilidir.

Kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları içtüzükle düzenlenir.

C.Kanunların Cumhurbaşkanınca yayımlanması

Madde 89 – Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları **onbeş gün** içinde yayımlar.

Yayımlanmasını kısmen veya tamamen uygun bulmadığı kanunları, bir daha görüşülmek üzere, bu hususta gösterdiği gerekçe ile birlikte aynı süre içinde, Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir. (**Ek cümle: 3/10/2001-4709/29 md.**) Cumhurbaşkanınca kısmen uygun bulunmama durumunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi sadece uygun bulunmayan maddeleri görüşebilir. Bütçe kanunları bu hükme tabi değildir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, geri gönderilen kanunu üye tamsayısının salt çoğunluğuyla aynen kabul ederse, kanun Cumhurbaşkanınca yayımlanır; Meclis, geri gönderilen kanunda yeni bir değişiklik yaparsa, Cumhurbaşkanı değiştirilen kanunu tekrar Meclise geri gönderebilir.

Anayasa değişikliklerine ilişkin hükümler saklıdır.

D. Milletlerarası antlaşmaları uygun bulma

Madde 90 – Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak antlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır.

Ekonomik, ticari veya teknik ilişkileri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan antlaşmalar, Devlet Maliyesi bakımından bir yüklenme getirmemek, kişi hallerine ve Türklerin yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmamak şartıyla, yayımlanma ile yürürlüğe konabilir. Bu takdirde bu antlaşmalar, yayımlarından başlayarak **iki ay** içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulur.

Milletlerarası bir antlaşmaya dayanan uygulama antlaşmaları ile kanunun verdiği yetkiye dayanılarak yapılan ekonomik, ticari, teknik veya idari antlaşmaların Türkiye Büyük Millet Meclisince uygun bulunması zorunluluğu yoktur; ancak, bu fıkraya göre yapılan ekonomik, ticari veya özel kişilerin haklarını ilgilendiren antlaşmalar, yayımlanmadan yürürlüğe konulamaz.

Türk kanunlarına değişiklik getiren her türlü antlaşmaların yapılmasında birinci fıkra hükmü uygulanır.

Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası antlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. **(Ek cümle: 7/5/2004-5170/7 md.)** Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası anlaşma hükümleri esas alınır.

E. Kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verme

Madde 91 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

F. Savaş hali ilanı ve silahlı kuvvet kullanılmasına izin verme

Madde 92 – Milletlerarası hukukun meşru saydığı hallerde savaş hali ilanına ve

Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası andlaşmaların veya milletlerarası nezaket kurallarının gerektirdiği haller dışında, Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine veya yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde veya ara vermede iken ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu sebeple silahlı kuvvet kullanılmasına derhal karar verilmesinin kaçınılmaz olması halinde Cumhurbaşkanı da, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verebilir.

ÖRNEK SORU:25

1982 anayasasına göre Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları kaç gün içinde yayımlar?

- A)60
- B)45
- C)15
- D)30
- E) 10

ÇÖZÜM: C

Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları onbeş gün içinde yayımlar. Doğru cevap C seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 26

Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine veya yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme yetkisi aşağıdakilerden hangisindedir?

- A)Türkiye Büyük Millet Meclisi
- B)İçişleri Bakanı
- C)Genelkurmay Başkanı
- D)Milli Savunma Bakanı
- E)Cumhurbaşkanı

ÇÖZÜM: A

Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine veya yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Doğru cevap A seçeneğidir.

III. Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyetleri ile ilgili hükümler

A. Toplanma ve tatil

Madde 93 – (Değişik birinci fıkra: 23/7/1995-4121/11 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi, her yıl Ekim ayının ilk günü kendiliğinden toplanır.

Meclis, bir yasama yılında **en çok üç ay** tatil yapabilir; ara verme veya tatil sırasında Cumhurbaşkanınca toplantıya çağrılır.

Meclis Başkanı da doğrudan doğruya veya üyelerin beşte birinin yazılı istemi üzerine, Meclisi toplantıya çağırır.

Ara verme veya tatil sırasında toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinde, öncelikle bu toplantıyı gerektiren konu görüşülmeden ara verme veya tatile devam edilemez.

B. Başkanlık Divanı

Madde 94 – Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanlık Divanı, Meclis üyeleri arasından seçilen Meclis Başkanı, Başkanvekilleri, Katip üyeler ve İdare Amirlerinden oluşur.

Başkanlık Divanı, Meclisteki siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında Divana katılmalarını sağlayacak şekilde kurulur. Siyasi parti grupları Başkanlık için aday gösteremezler.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı için, bir yasama döneminde iki seçim yapılır. **(Değişik ikinci cümle: 7/5/2010-5982/10 md.)** İlk seçilenlerin görev süresi **iki yıldır**, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi ise o

yasama döneminin sonuna kadar devam eder.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan adayları, Meclis üyeleri içinden, Meclisin toplandığı günden itibaren **beş gün** içinde, Başkanlık Divanına bildirilir, Başkan seçimi gizli oyla yapılır. İlk iki oylamada üye tamsayısının üçte iki ve üçüncü oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. Üçüncü oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için dördüncü oylama yapılır; dördüncü oylamada en fazla oy alan üye, Başkan seçilmiş olur. Başkan seçimi, aday gösterme süresinin bitiminden itibaren, **beş gün** içinde tamamlanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekillerinin Katip Üyelerinin ve İdare Amirlerinin adedi, seçim nisabı, oylama sayısı ve usulleri, **Meclis İçtüzüğünde** belirlenir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Başkanvekilleri, üyesi buldukları siyasi partinin veya parti grubunun Meclis içinde veya dışındaki faaliyetlerine; görevlerinin gereği olan haller dışında, Meclis tartışmalarına katılamazlar; Başkan ve oturumu yöneten Başkanvekili oy kullanamazlar.

C. İçtüzük siyasi parti grupları ve kolluk işleri

Madde 95 – Türkiye Büyük Millet Meclisi, çalışmalarını, kendi yaptığı içtüzük hükümlerine göre yürütür.

İçtüzük hükümleri, siyasi parti gruplarının, Meclisin bütün faaliyetlerine üye sayısı oranında katılmalarını sağlayacak yolda düzenlenir. Siyasi parti grupları, **en az yirmi üyeden** meydana gelir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütün bina, tesis, eklenti ve arazisinde kolluk ve yönetim hizmetleri Meclis Başkanlığı eliyle düzenlenir ve yürütülür. Emniyet ve diğer kolluk hizmetleri için

yeteri kadar kuvvet ilgili makamlarca Meclis Başkanlığına tahsis edilir.

D. Toplantı ve karar yeter sayısı

Madde 96 – (Değişik birinci fıkra: 31/5/2007-5678/3 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tamsayısının **en az üçte biri** ile toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasada başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz. **(Mülga ikinci fıkra: 21/1/2017-6771/16 md.)**

E. Görüşmelerin açıklığı ve yayımlanması

Madde 97 – Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki görüşmeler açıktır ve tutanak dergisinde tam olarak yayımlanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzük hükümlerine göre kapalı oturumlar yapabilir, bu oturumlardaki görüşmelerin yayımı Türkiye Büyük Millet Meclisi kararına bağlıdır.

Meclisteki açık görüşmelerin, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisce başkaca bir karar alınmadıkça, her türlü vasıta ile yayımı serbesttir.

IV. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları

Madde 98 – (Değişik: 21/1/2017-6771/6 md.)

- * Yazılı Soru
- * Meclis Araştırması
- * Genel Görüşme
- * Meclis Soruşturması

Türkiye Büyük Millet Meclisi; Meclis araştırması, genel görüşme, Meclis

soruşturması ve yazılı soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanır.

Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir.

Genel görüşme, toplumu ve Devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesidir.

Meclis soruşturması, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında 106 ncı maddenin beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları uyarınca yapılan soruşturmadan ibarettir.

Yazılı soru, yazılı olarak **en geç onbeş gün** içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcısı ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

Meclis araştırması, genel görüşme ve yazılı soru önergelerinin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile araştırma usulleri Meclis içtüzüğü ile düzenlenir.

B. Gensoru

Madde 99 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

C. Meclis soruşturması

Madde 100 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

ÖRNEK SORU: 27

1982 Anayasasına göre TBMM'nin toplanma ve tatil faaliyetleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Meclis Başkanı da doğrudan doğruya veya üyelerin beşte birinin yazılı istemi üzerine, Meclisi toplantıya çağırır
- B) Türkiye Büyük Millet Meclisi, her yıl Ekim ayının beşinci günü kendiliğinden toplanır
- C) Meclis, bir yasama yılında en çok üç ay tatil, yapabilir;
- D) Ara verme veya tatil sırasında

toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinde, öncelikle bu toplantıyı gerektiren konu görüşülmeden ara verme veya tatile devam edilemez

E) Ara verme veya tatil sırasında Cumhurbaşkanınca toplantıya çağrılır.

ÇÖZÜM: B

Türkiye Büyük Millet Meclisi, her yıl Ekim ayının ilk günü kendiliğinden toplanır. Doğru cevap B seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 28

1982 Anayasasına göre yazılı soru, en geç kaç gün içinde cevaplanmak zorundadır?

- A)10
- B)20
- C)30
- D)15
- E) 25

ÇÖZÜM: D

Yazılı soru, yazılı olarak **en geç onbeş gün** içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir. Doğru cevap D seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 29

Aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görev ve yetkilerinden biri değildir?

- A) Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak;
- B) Bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek
- C) Para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek
- D) Hakimler ve Savcılar Kuruluna üye seçmek.
- E) Bakanları atamak.

ÇÖZÜM: E

Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve

kaldırmak; bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek; para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek; milletlerarası andlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilânına karar vermek ve Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmektir. Doğru cevap E seçeneğidir.

İKİNCİ BÖLÜM

YÜRÜTME

İKİNCİ BÖLÜM

Yürütme

I. Cumhurbaşkanı

A. Adaylık ve seçimi

B. Seçimi (Mülga)

C. Andiçmesi

D. Görev ve yetkileri

E. Cumhurbaşkanı'nın cezai sorumluluğu

F. Cumhurbaşkanı yardımcıları,

Cumhurbaşkanına vekâlet ve bakanlar

G. Cumhurbaşkanı Genel Sekreterliği (Mülga)

H. Devlet Denetleme Kurulu

II. Bakanlar Kurulu

A. Kuruluş (Mülga)

B. Göreve başlama ve güvenoyu (Mülga)

C. Görev sırasında güvenoyu

D. Görev ve siyasî sorumluluk (Mülga)

E. Bakanlıkların kurulması ve bakanlar (Mülga)

F. Seçimlerde geçici Bakanlar Kurulu (Mülga)

G. Tüzükler (Mülga)

H. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanı seçimlerinin yenilenmesi

İ. Millî Savunma

1. Başkomutanlık ve Genelkurmay Başkanlığı

2. Millî Güvenlik Kurulu

III. Olağanüstü hal yönetimi

2. Şiddet olaylarının yaygınlaşması ve kamu düzeninin ciddî şekilde bozulması sebepleriyle olağanüstü hal ilânı (Mülga)

3. Olağanüstü hallerle ilgili düzenleme (Mülga)

B. Sıkıyönetim, seferberlik ve savaş hali (Mülga)

IV. İdare

A. İdarenin esasları

1. İdarenin bütünlüğü ve kamu tüzelkişiliği

2. Yönetmelikler

B. Yargı yolu

C. İdarenin kuruluşu

1. Merkezî idare

2. Mahallî idareler

D. Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili

hükümler

1. Genel ilkeler

2. Görev ve sorumlulukları, disiplin kovuşturulmasında güvence

E. Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşları

1. Yükseköğretim kurumları

2. Yükseköğretim üst kuruluşları

3. Yükseköğretim kurumlarından özel hükümlere tabi olanlar

F. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, radyo ve televizyon kuruluşları ve kamuyla ilişkili haber ajansları G. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu

H. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları

İ. Diyanet İşleri Başkanlığı

J. Kanunsuz emir

Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri ile nitelikleri seçimi ve diğer hususlar Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 8, 101,103,104,105 ve 106. Maddelerinde belirtilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

Yürütme

1. Cumhurbaşkanı

A. Adaylık ve seçimi

Madde 101 – (Değişik: 21/1/2017-6771/7 md.)

Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk

vatandaşları arasında, doğrudan halk tarafından seçilir.

Cumhurbaşkanının görev süresi **beş yıldır**. Bir kimse **en fazla iki defa** Cumhurbaşkanı seçilebilir.

Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte **en az** yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile **en az** yüzbin seçmen aday gösterebilir.

Cumhurbaşkanı seçilen milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.

Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada **en çok** oy almış iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir.

İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin herhangi bir nedenle seçime katılmaması halinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. İkinci oylamaya tek adayın kalması halinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların salt çoğunluğunu aldığı takdirde Cumhurbaşkanı seçilir. Oylamada, adayın geçerli oyların çoğunluğunu alamaması halinde, sadece Cumhurbaşkanı seçimi yenilenir.

Seçimlerin tamamlanamaması halinde, yenisi göreve başlayıncaya kadar mevcut Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin diğer usul ve esaslar **kanunla** düzenlenir.

B. Seçimi

Madde 102 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

C. Andıçmesi

Madde 103 – Cumhurbaşkanı, görevine başlarken Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde aşağıdaki şekilde andıçer:

"Cumhurbaşkanı sıfatıyla, Devletin varlığı ve bağımsızlığını, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünü, milletin kayıtsız ve şartsız egemenliğini koruyacağıma, Anayasaya, hukukun üstünlüğüne, demokrasiye, Atatürk ilke ve inkılaplarına ve laik Cumhuriyet ilkesine bağlı kalacağıma, milletin huzur ve refahı, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde herkesin insan haklarından ve temel hürriyetlerinden yararlanması ülküsünden ayrılmayacağıma, Türkiye Cumhuriyetinin şan ve şerefini korumak, yüceltmek ve üzerime aldığım görevi tarafsızlıkla yerine getirmek için bütün gücümle çalışacağıma Büyük Türk Milleti ve tarih huzurunda, namusum ve şerefim üzerine andıçerim."

ÖRNEK SORU:30

A kişisi Cumhurbaşkanlığı için aday olmak istemektedir. 1982 Anayasasına göre en az kaç bin seçmen A kişisini Cumhurbaşkanlığına aday gösterebilir?

- A)Ellibin
- B)Yüzbin
- C)Yüzellibin
- D)ikiyüzbin
- E)Üçyüzbin

ÇÖZÜM:B

Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

D. Görev ve yetkileri**Madde 104 – (Değişik: 21/1/2017-6771/8 md.)**

Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.

Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.

Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.

Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir. Kanunları yayımlar.

Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.

Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.

Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanları atar ve görevlerine son verir. Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.

Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyetinin temsilcilerini gönderir, Türkiye Cumhuriyetine gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul eder. Milletlerarası andlaşmaları onaylar ve yayımlar.

Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar.

Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.

Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.

Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hale gelir.

Cumhurbaşkanı, kanunların uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilir.

Kararnameler ve yönetmelikler, yayımdan sonraki bir tarih belirlenmemişse, Resmî Gazetede yayımlandıkları gün yürürlüğe girer.

Cumhurbaşkanı, ayrıca Anayasada ve kanunlarda verilen seçme ve atama görevleri ile diğer görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.

ÖRNEK SORU:31

Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanlar ve üst kademe kamu yöneticilerinin atanmalarına ilişkin usul ve esaslar aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenir?

- A) Cumhurbaşkanı genelgesiyle
- B) Cumhurbaşkanı kararıyla
- C) Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle
- D) Kanun ile
- E) Cumhurbaşkanlığı yönetmeliğiyle

ÇÖZÜM: C

Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanları atar ve görevlerine son verir.

Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler. doğru cevap C seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:32

Aşağıdakilerden hangisinin atanmasında Cumhurbaşkanı görev almaz?

- A) Danıştay üyeleri
- B) Yargıtay üyeleri
- C) Anayasa mahkemesi üyeleri
- D) Üst kademe yöneticiler
- E) Bakanlar

ÇÖZÜM: B

Yargıtay üyelerinin tamamı Hakimler ve Savcılar Kurulunca seçilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

E. Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu
Madde 105 – (Değişik: 21/1/2017-6771/9 md.)

Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir. Meclis, önergeyi **en geç bir ay** içinde görüşür ve üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.

Soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde, Meclisteki siyasi partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasi parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak onbeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir.

Rapor Başkanlığa verildiği tarihten itibaren **on gün** içinde dağıtılır, dağıtımından itibaren **on gün** içinde Genel Kurulda görüşülür. Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının **üçte ikisinin** gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması **üç ay** içinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir, yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır.

Hakkında soruşturma açılmasına karar verilen Cumhurbaşkanı, seçim kararı alamaz.

Yüce Divanda seçilmeye engel bir suçtan mahkûm edilen Cumhurbaşkanının görevi sona erer.

Cumhurbaşkanının görevde bulunduğu sürede işlediği iddia edilen suçlar için görevi bittikten sonra da bu madde hükmü uygulanır.

F. Cumhurbaşkanı yardımcılarını, Cumhurbaşkanına vekâlet ve bakanlar

Madde 106 – (Değişik: 21/1/2017-6771/10 md.)

Cumhurbaşkanı, seçildikten sonra bir veya daha fazla Cumhurbaşkanı yardımcısı atayabilir.

Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde, **kırkbeş gün** içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılır. Yenisi seçilene kadar Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanı'na ait yetkileri kullanır. Genel seçime bir yıl veya daha az kalmışsa Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimi de Cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte yenilenir. Genel seçime bir yıldan fazla kalmışsa seçilen Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz. Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yapılacağı tarihte her iki seçim birlikte yapılır.

Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanı'na vekâlet eder ve Cumhurbaşkanı'na ait yetkileri kullanır.

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevden alınır. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, 81 inci maddede yazılı şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde andiçerler. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanırlarsa üyelikleri sona erer.

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, Cumhurbaşkanı'na karşı sorumludur. Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında görevleriyle ilgili suç işledikleri iddiasıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir.

Meclis, önergeyi **en geç bir ay** içinde görüşür ve üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.

Soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde, Meclisteki siyasi partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından, her siyasi parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak onbeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu **iki ay** içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir.

Rapor Başkanlığa verildiği tarihten itibaren on gün içinde dağıtılır ve dağıtımından itibaren on gün içinde Genel Kurulda görüşülür. Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının üçte ikisinin gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması **üç ay** içinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir, yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır.

Bu kişilerin görevde buldukları sürede, görevleriyle ilgili işledikleri iddia edilen suçlar bakımından, görevleri bittikten sonra da beşinci, altıncı ve yedinci fıkra hükümleri uygulanır.

Yüce Divanda seçilmeye engel bir suçtan mahkûm edilen Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın görevi sona erer.

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, görevleriyle ilgili olmayan suçlarda yasama dokunulmazlığına ilişkin hükümlerden yararlanır.

Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanı'na kararnamesiyle düzenlenir.

ÖRNEK SORU: 33

- I- Yurt dışına çıkma
- II- Hastalık
- III-Ölüm

1982 Anayasasına göre yukarıdakilerden hangisi veya hangilerinin varlığı halinde Cumhurbaşkanı vekalet edilebilir?

- A)Yalnız I
- B)Yalnız II
- C)Yalnız III
- D)I-II
- E) I-II-III

ÇÖZÜM: E

Öncülde verilenlerin hepsinin varlığı halinde Cumhurbaşkanlığına vekalet edilebilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 34

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanların görevleri ile ilgili aşağıdaki mahkemelerden hangisinde yargılanırlar?

- A)Anayasa Mahkemesi
- B) Uyuşmazlık Mahkemesi
- C) Yargıtay
- D) Danıştay
- E)Sayıştay

ÇÖZÜM: A

Anayasa Mahkemesi. Doğru cevap A seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 35

Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması aşağıdakilerden hangisiyle düzenlenir?

- A)Kanunla
- B)Yönetmelikle
- C)Cumhurbaşkanı kararıyla
- D)Cumhurbaşkanı kararnamesiyle
- E)Cumhurbaşkanlığı yönetmeliği

ÇÖZÜM: D

Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir. Doğru cevap D seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 36

1982 Anayasasına göre silahlı Kuvvetlerin komutanı olarak savaşta başkomutanlık görevlerini Cumhurbaşkanlığı adına aşağıdakilerden hangisi yerine getirir?

- A)Cumhurbaşkanı Yardımcısı
- B)Milli Savunma Bakanı
- C)İçişleri Bakanı
- D)Genelkurmay Başkanı
- E)TBMM

ÇÖZÜM: D

silahlı Kuvvetlerin komutanı olarak savaşta başkomutanlık görevlerini Cumhurbaşkanlığı adına Genelkurmay Bakanı yerine getirir. Doğru cevap D seçeneğidir.

Cumhurbaşkanı Genel Sekreterliği

Madde 107 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

H. Devlet Denetleme Kurulu

Madde 108 – İdarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla, Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan Devlet Denetleme Kurulu, Cumhurbaşkanının isteği üzerine, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluştaki, kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda, her türlü idari soruşturma, inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapar.

Yargı organları, Devlet Denetleme Kurulunun görev alanı dışındadır.

Devlet Denetleme Kurulunun Başkan ve üyeleri, Cumhurbaşkanınca atanır.

Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, **Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle** düzenlenir.

ÖRNEK SORU:37

1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanı adaylık ve seçim süreci ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Cumhurbaşkanı olabilmek için 40 yaşını doldurmuş olmak gerekir.
- B) Cumhurbaşkanı halk tarafından seçilir.
- C) Bir kimse en fazla üç defa Cumhurbaşkanı Seçilebilir
- D) Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır.
- E) Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir.

ÇÖZÜM: C

Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı

seçilebilir. Doğru cevap c seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:38

Memur Murtaza : Cumhurbaşkanının isteği üzerine, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluştaki, kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda, her türlü idari soruşturma, inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapan bir kurumdan bahsetmiştir.

1982 Anayasasına göre Murtaza'nın 'nın bahsetmiş olduğu kurum veya kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilgi Teknolojileri Kurumu
- B) Devlet Denetleme Kurumu
- C) Sermaye Piyasası Kurumu
- D) Bankacılık Denetleme Düzenleme Kurumu
- E) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

ÇÖZÜM: B

Devlet Denetleme Kurumu . Doğru cevap B seçeneğidir.

II. Bakanlar Kurulu

A. Kuruluş

Madde 109 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

B. Göreve başlama ve güvenoyu

Madde 110 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

C. Görev sırasında güvenoyu

Madde 111 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

D. Görev ve siyasi sorumluluk

Madde 112 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

E. Bakanlıkların kurulması ve bakanlar

Madde 113 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

F. Seçimlerde geçici Bakanlar Kurulu

Madde 114 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

G. Tüzükler

Madde 115 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

H. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yenilenmesi

Madde 116 – (Değişik: 21/1/2017-6771/11 md.)

Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının beşte üç çoğunluğuyla seçimlerin yenilenmesine karar verebilir. Bu halde Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır.

Cumhurbaşkanının seçimlerin yenilenmesine karar vermesi halinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır.

Cumhurbaşkanının ikinci döneminde Meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde, Cumhurbaşkanı bir defa daha aday olabilir.

Seçimlerinin birlikte yenilenmesine karar verilen Meclisin ve Cumhurbaşkanının yetki ve görevleri, yeni Meclisin ve Cumhurbaşkanının göreve başlamasına kadar devam eder.

Bu şekilde seçilen Meclis ve Cumhurbaşkanının görev süreleri de beş yıldır.

İ. Milli Savunma**1. Başkomutanlık ve Genelkurmay Başkanlığı**

Madde 117 – Başkomutanlık, Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevi varlığından

ayrılmaz ve Cumhurbaşkanı tarafından temsil olunur.

Milli güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, Cumhurbaşkanı sorumludur.

Cumhurbaşkanınca atanan Genelkurmay Başkanı; Silahlı Kuvvetlerin komutanı olup, savaşta Başkomutanlık görevlerini Cumhurbaşkanlığı namına yerine getirir.

(Mülga dördüncü fıkra: 21/1/2017-6771/16 md.)

(Mülga beşinci fıkra: 21/1/2017-6771/16 md.)

2. Milli Güvenlik Kurulu

Madde 118 – (Değişik birinci fıkra: 3/10/2001-4709/32 md.) Millî Güvenlik Kurulu; Cumhurbaşkanının başkanlığında,

Cumhurbaşkanı yardımcıları, Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava kuvvetleri komutanlarından kurulur.

Gündemin özelliğine göre Kurul toplantılarına ilgili bakan ve kişiler çağrılıp görüşleri alınabilir.

(Değişik birinci cümle: 3/10/2001-4709/32 md.) Millî Güvenlik Kurulu;

Devletin millî güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulanması ile ilgili alınan tavsiye kararları ve gerekli koordinasyonun sağlanması konusundaki görüşlerini Cumhurbaşkanına bildirir. Kurulun, Devletin varlığı ve bağımsızlığı, ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği, toplumun huzur ve güvenliğinin korunması hususunda alınmasını zorunlu gördüğü tedbirlere ait kararlar Cumhurbaşkanınca değerlendirilir.

Milli Güvenlik Kurulunun gündemi; Cumhurbaşkanı yardımcıları ve Genelkurmay Başkanının önerileri dikkate alınarak Cumhurbaşkanınca düzenlenir.

Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlar Milli Güvenlik Kurulu Cumhurbaşkanlığı başkanlığında toplanır. Cumhurbaşkanlığı yardımcısının başkanlığında toplanır.

Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

III. Olağanüstü hal yönetimi

Madde 119 – (Değişik: 21/1/2017-6771/12 md.)

Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi **altı ayı** geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir.

Olağanüstü hal kararı, verildiği gün Resmî Gazetede yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde ise derhal toplantıya çağırılır; Meclis gerekli gördüğü takdirde olağanüstü halin süresini kısaltabilir, uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir.

Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında **dört ayı** geçmemek üzere süreyi uzatabilir. Savaş hallerinde bu dört aylık süre aranmaz.

Olağanüstü hallerde vatandaşlar için getirilecek para, mal ve çalışma

yükümlülükleri ile 15 inci maddedeki ilkeler doğrultusunda temel hak ve hürriyetlerin nasıl sınırlandıracağı veya geçici olarak durdurulacağı, hangi hükümlerin uygulanacağı ve işlemlerin nasıl yürütüleceği kanunla düzenlenir.

Olağanüstü hallerde Cumhurbaşkanlığı, olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda, 104 üncü maddenin onyedinci fıkrasının ikinci cümlesinde belirtilen sınırlamalara tabi olmaksızın Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. Kanun hükmündeki bu kararnameler Resmî Gazetede yayımlanır, aynı gün Meclis onayına sunulur.

Savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hâli hariç olmak üzere; olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri **üç ay** içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülür ve karara bağlanır. Aksi halde olağanüstü hallerde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesi kendiliğinden yürürlükten kalkar.

2. Şiddet olaylarının yaygınlaşması ve kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması sebepleriyle olağanüstü hal ilanı

Madde 120 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

3. Olağanüstü hallerle ilgili düzenleme

Madde 121 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

B. Sıkıyönetim, seferberlik ve savaş hali

Madde 122 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

ÖRNEK SORU: 39

1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi Milli Güvenlik Kurulu üyesi değildir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- C) Adalet Bakanı
- D) İçişleri Bakanı
- E) Jandarma Genel Komutanı

ÇÖZÜM: E

Cumhurbaşkanının başkanlığında, Cumhurbaşkanı yardımcısı, Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava kuvvetleri komutanlarından kurulur. Doğru cevap E seçeneğidir.

IV. İdare**A. İdarenin esasları****1. İdarenin bütünlüğü ve kamu tüzelkişiliği**

Madde 123 – İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.

İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır.

Kamu tüzelkişiliği, kanunla veya **Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle** kurulur.

2. Yönetmelikler

Madde 124 – Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler.

Hangi yönetmeliklerin Resmî Gazetede yayımlanacağı kanunda belirtilir.

B. Yargı yolu

Madde 125 – İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. (**Ek hüküm: 13/8/1999-4446/2 md.**) Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların milli veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir. Milletlerarası tahkime ancak yabancılik unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilir.

(...) (**Ek cümle: 7/5/2010-5982/11 md.**) Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır.

İdari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.

(**Değişik birinci cümle: 7/5/2010-5982/11 md.**) Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz. Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemez.

İdari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.

Kanun, olağanüstü hallerde, seferberlik ve savaş halinde ayrıca milli güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesini sınırlayabilir.

İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

ÖRNEK SORU: 40

1982 Anayasasına göre idari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, ne zaman başlar?

- A)Yazılı bildirim tarihinde
- B)Tebliğ tarihinden itibaren 1 hafta
- C) Tebliğ tarihinden itibaren 2 hafta
- D) Tebliğ tarihinden itibaren 1 ay
- E) Tebliğ tarihinden itibaren 60 gün

ÇÖZÜM: A

İdari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.Doğru cevap A seçeneğidir.

C. İdarenin kuruluşu**1. Merkezi idare**

Madde 126 – Türkiye, merkezi idare kuruluşu bakımından, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre, illere; iller de diğer kademeli bölümlere ayrılır.

İllerin idaresi **yetki genişliği** esasına dayanır.

Kamu hizmetlerinin görülmesinde verim ve uyum sağlamak amacıyla, birden çok ili içine alan merkezi idare teşkilatı kurulabilir. Bu teşkilatın görev ve yetkileri kanunla düzenlenir.

2. Mahalli idareler

Madde 127 – Mahalli idareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.

Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir.

(Değişik fıkra: 23/7/1995-4121/12 md.) Mahalli idarelerin seçimleri, 67 nci maddedeki esaslara göre **beş yılda** bir

yapılır. **(Mülga ikinci cümle: 21/1/2017-6771/16 md.)** Kanun, büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirebilir.

Mahalli idarelerin seçilmiş organlarının, organlık sıfatını kazanmalarına ilişkin itirazların çözümü ve kaybetmeleri, konusundaki denetim yargı yolu ile olur. Ancak, görevleri ile ilgili bir suç sebebi ile hakkında soruşturma veya kovuşturma açılan mahalli idare organları veya bu organların üyelerini, **İçişleri Bakanı**, geçici bir tedbir olarak, kesin hükme kadar uzaklaştırabilir.

Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir.

Mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında Cumhurbaşkanının izni ile birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezi idare ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.

D.Kamu hizmeti görevlileriyle ilgili hükümler**1. Genel ilkeler**

Madde 128 – Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.

Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla

düzenlenir. (**Ek cümle: 7/5/2010-5982/12 md.**) Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.

Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir.

2. Görev ve sorumlulukları, disiplin kovuşturulmasında güvence

Madde 129 – Memurlar ve diğer kamu görevlileri Anayasa ve kanunlara sadık kalarak faaliyette bulunmakla yükümlüdürler.

Memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların üst kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemez.

(**Değişik üçüncü fıkra: 7/5/2010-5982/13 md.**) Disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılamaz.

Silahlı Kuvvetler mensupları ile hakimler ve savcılar hakkındaki hükümler saklıdır.

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yetkilerini kullanırken işledikleri kusurlardan doğan tazminat davaları, kendilerine rücu edilmek kaydıyla ve kanunun gösterdiği şekil ve şartlara uygun olarak, ancak idare aleyhine açılabilir.

Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlardan ötürü ceza kovuşturması açılması, kanunla belirlenen istisnalar dışında, kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlıdır.

E.Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşları

1. Yükseköğretim kurumları

Madde 130 – Çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile; ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın

ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından **kanunla** kurulur.

Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından, Devletin gözetim ve denetimine tabi yükseköğretim kurumları kurulabilir.

Kanun, üniversitelerin ülke sathına dengeli bir biçimde yayılmasını gözetir.

Üniversiteler ile öğretim üyeleri ve yardımcıları serbestçe her türlü bilimsel araştırma ve yayında bulunabilirler. Ancak, bu yetki, Devletin varlığı ve bağımsızlığı ve milletin ve ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği aleyhinde faaliyette bulunma serbestliği vermez.

Üniversiteler ve bunlara bağlı birimler, Devletin gözetimi ve denetimi altında olup, güvenlik hizmetleri Devletçe sağlanır.

Kanunun belirlediği usul ve esaslara göre; **rektörler** Cumhurbaşkanınca, **dekanlar** ise Yükseköğretim Kurulunca seçilir ve atanır.

Üniversite yönetim ve denetim organları ile öğretim elemanları; Yükseköğretim Kurulunun veya üniversitelerin yetkili organlarının dışında kalan makamlarca her ne suretle olursa olsun görevlerinden uzaklaştırılmazlar.

Üniversitelerin hazırladığı bütçeler; Yükseköğretim Kurulunca tetkik ve onaylandıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığına sunulur ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak işleme tabi tutularak yürürlüğe konulur ve denetlenir.

Yükseköğretim kurumlarının kuruluş ve organları ile işleyişleri ve bunların seçimleri, görev, yetki ve sorumlulukları üniversiteler üzerinde Devletin gözetim ve denetim hakkını kullanma usulleri, öğretim elemanlarının

görevleri, unvanları, atama, yükselme ve emeklilikleri, öğretim elemanı yetiştirme, üniversitelerin ve öğretim elemanlarının kamu kuruluşları ve diğer kurumlar ile ilişkileri, öğretim düzeyleri ve süreleri, yükseköğretime giriş, devam ve alınacak harçlar, Devletin yapacağı yardımlar ile ilgili ilkeler, disiplin ve ceza işleri, mali işler, özlük hakları, öğretim elemanlarının uyacakları koşullar, üniversitelerarası ihtiyaçlara göre öğretim elemanlarının görevlendirilmesi, öğrenimin ve öğretimin hürriyet ve teminat içinde ve çağdaş bilim ve teknoloji gereklerine göre yürütülmesi, Yükseköğretim kuruluna ve üniversitelere Devletin sağladığı mali kaynakların kullanılması kanunla düzenlenir.

Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir.

2. Yükseköğretim üst kuruluşları

Madde 131 – Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim - öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile **Yükseköğretim Kurulu** kurulur.

(Değişik ikinci fıkra: 7/5/2004-5170/8 md.) Yükseköğretim Kurulu, üniversiteler tarafından seçilen ve sayıları, nitelikleri, seçilme usulleri kanunla belirlenen adaylar arasından rektörlük ve öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış profesörlere öncelik vermek sureti ile Cumhurbaşkanınca

atanan üyeler ve Cumhurbaşkanınca doğrudan doğruya seçilen üyelerden kurulur.

Kurulun teşkilatı, görev, yetki, sorumluluğu ve çalışma esasları **kanunla** düzenlenir.

3. Yükseköğretim kurumlarından özel hükümlere tabi olanlar

Madde 132 - Türk Silahlı Kuvvetleri ve emniyet teşkilatına bağlı yükseköğretim kurumları özel kanunlarının hükümlerine tabidir.

F. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, radyo ve televizyon kuruluşları ve kamuya ilişkili haber ajansları

Madde 133 - (Değişik: 8/7/1993-3913/1 md.)

Radyo ve televizyon istasyonları kurmak ve işletmek kanunla düzenlenecek şartlar çerçevesinde serbesttir.

(Ek fıkra: 21/6/2005-5370/1 md.) Radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu **dokuz üyeden** oluşur. Üyeler, siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikiye katı olarak gösterecekleri adaylar arasından, her siyasi parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir. Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri, üyelerinin nitelikleri, seçim usulleri ve görev süreleri kanunla düzenlenir.

Devletçe kamu tüzelkişiliği olarak kurulan tek radyo ve televizyon kurumu ile kamu tüzelkişilerinden yardım gören haber ajanslarının özerkliği ve yayınlarının tarafsızlığı esastır.

G. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu

Madde 134 – Atatürkçü düşüncüyü, Atatürk ilke ve inkılaplarını, Türk

kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak ve yaymak ve yayınlar yapmak amacıyla; Atatürk'ün manevi himayelerinde, Cumhurbaşkanının gözetim ve desteğinde, Cumhurbaşkanının görevlendireceği bakana bağlı; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan, kamu tüzel kişiliğine sahip "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu" kurulur.

Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu için Atatürk'ün vasiyetnamesinde belirtilen mali menfaatler saklı olup kendilerine tahsis edilir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun; kuruluşu, organları, çalışma usulleri ve özlük işleri ile kuruluşuna dahil kurumlar üzerindeki yetkileri kanunla düzenlenir.

H. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları

Madde 135 – Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir.

Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyeti aranmaz.

(Değişik fıkra: 23/7/1995-4121/13 md.)

Bu meslek kuruluşları, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar.

(Değişik fıkra: 23/7/1995-4121/13 md.)

Bu meslek kuruluşları ve üst kuruluşları

organlarının seçimlerinde siyasi partiler aday gösteremezler.

(Değişik fıkra: 23/7/1995-4121/13 md.)

Bu meslek kuruluşları üzerinde Devletin idari ve mali denetimine ilişkin kurallar kanunla düzenlenir.

(Değişik fıkra: 23/7/1995-4121/13 md.)

Amaçları dışında faaliyet gösteren meslek kuruluşlarının sorumlu organlarının görevine, kanunun belirlediği merciin veya Cumhuriyet savcısının istemi üzerine mahkeme kararıyla son verilir ve yerlerine yenileri seçtirilir.

(Değişik fıkra: 23/7/1995-4121/13 md.)

Ancak, milli güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, kanunla bir merci, meslek kuruluşlarını veya üst kuruluşlarını faaliyetten men ile yetkilendirilebilir. Bu merciin kararı, **yirmidört saat** içerisinde görevli hakimın onayına sunulur. Hakim, kararını **kırksekiz saat** içinde açıklar; aksi halde, bu idari karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

İ. Diyanet İşleri Başkanlığı

Madde 136 – Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasi görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir.

J. Kanunsuz emir

Madde 137 – Kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, kanun veya Anayasa hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Ancak, üstü emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilirse, emir yerine getirilir; bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz.

Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

Askeri hizmetlerin görülmesi ve acele hallerde kamu düzeni ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen istisnalar saklıdır.

ÖRNEK SORU:41

1982 anayasasına göre sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletme veya kaldırma yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A)Cumhurbaşkanı
- B)Adalet Bakanı
- C)TBMM
- D)Cumhurbaşkanı yardımcısı
- E)İçişleri Bakanı

ÇÖZÜM:A

Cumhurbaşkanı. Doğru cevap A seçeneğidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yargı

I. Genel hükümler

- A. Mahkemelerin bağımsızlığı
- B. Hâkimlik ve savcılık teminatı
- C. Hâkimlik ve savcılık mesleği
- D. Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması
- E. Mahkemelerin kuruluşu
- F. Devlet Güvenlik Mahkemeleri (Mülga)
- G. Adalet hizmetlerinin denetimi

H. Askerî yargı (Mülga)

II. Yüksek mahkemeler

A. Anayasa Mahkemesi

- 1. Kuruluşu
- 2. Üyelerin görev süresi ve üyeliğin sona ermesi
- 3. Görev ve yetkileri
- 4. Çalışma ve yargılama usulü
- 5. İptal davası
- 6. Dava açma süresi
- 7. Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi
- 8. Anayasa Mahkemesinin kararları

B. Yargıtay

C. Danıştay

D. Askerî Yargıtay (Mülga)

E. Askerî Yüksek İdare Mahkemesi (Mülga)

F. Uyuşmazlık Mahkemesi

III. Hâkimler ve Savcılar Kurulu

IV. Sayıştay

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yargı

I. Genel hükümler

A. Mahkemelerin bağımsızlığı

Madde 138 – Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.

B. Hakimlik ve savcılık teminatı

Madde 139 – Hakimler ve savcılar azlolunamaz, kendileri istemedikçe Anayasada gösterilen yaştan önce emekliye ayrılamaz; bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa, aylık, ödenek ve diğer özlük haklarından yoksun kılınamaz.

Meslekten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymiş olanlar, görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği kesin olarak anlaşılanlar veya meslekte kalmalarının uygun olmadığına karar verilenler hakkında kanundaki istisnalar saklıdır.

C. Hakimlik ve savcılık mesleği

Madde 140 – Hakimler ve savcılar adli ve idari yargı hakim ve savcılar olarak görev

yaparlar. Bu görevler meslekten hakim ve savcılar eliyle yürütülür.

Hakimler, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre görev ifa ederler.

Hakim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlarından dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre **kanunla** düzenlenir.

Hakimler ve savcılar **altmışbeş yaşını** bitirinceye kadar hizmet görürler; askeri hakimlerin yaş haddi, yükselme ve emeklilikleri kanunda gösterilir.

Hakimler ve savcılar, kanunda belirtilenlerden başka, Resmî ve özel hiçbir görev alamazlar.

Hakimler ve savcılar idari görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdırlar.

Hakim ve savcı olup da adalet hizmetindeki idari görevlerde çalışanlar, hakimler ve savcılar hakkındaki hükümlere tabidirler. Bunlar, hakimler ve savcılara ait esaslar dairesinde sınıflandırılır ve derecelendirilirler, hakimlere ve savcılara tanınan her türlü haklardan yararlanırlar.

D. Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması

Madde 141 – Mahkemelerde duruşmalar herkese açıktır. Duruşmaların bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına ancak genel ahlakın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hallerde karar verilebilir.

Küçüklerin yargılanması hakkında kanunla özel hükümler konulur.

Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır.

Davaların **en az** giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir.

E. Mahkemelerin kuruluşu

Madde 142 – Mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir.

(Ek fıkra: 21/1/2017-6771/13 md.) Disiplin mahkemeleri dışında askerî mahkemeler kurulamaz. Ancak savaş halinde, asker kişilerin görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevli askerî mahkemeler kurulabilir.

F. Devlet Güvenlik Mahkemeleri

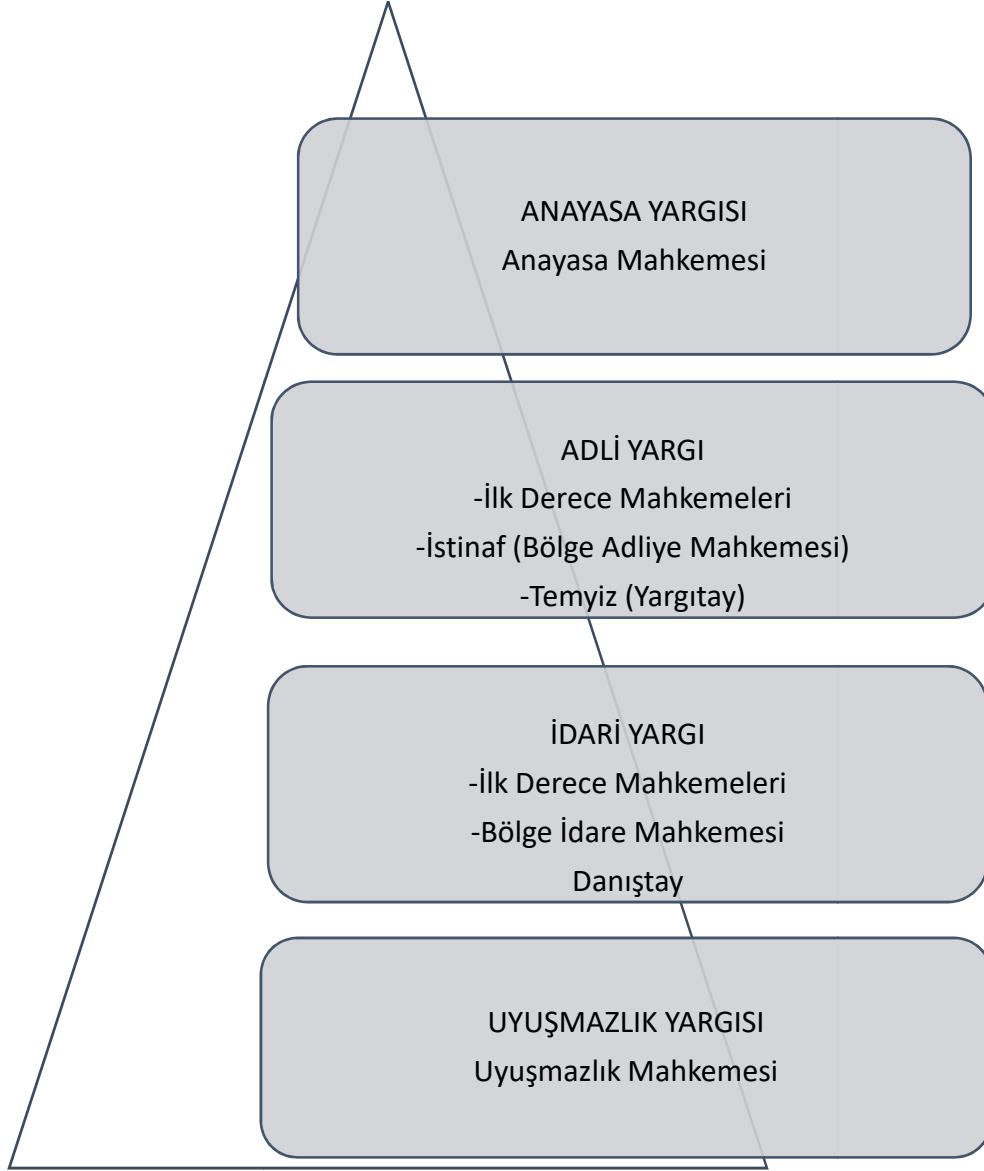
Madde 143 – (Mülga: 7/5/2004-5170/9 md.)

G. Adalet hizmetlerinin denetimi

Madde 144 – (Değişik: 7/5/2010-5982/14 md.)

Adalet hizmetleri ile savcılarının idarî görevleri yönünden Adalet Bakanlığınca denetimi, adalet müfettişleri ile hâkim ve savcı mesleğinden olan iç denetçiler; araştırma, inceleme ve soruşturma işlemleri ise adalet müfettişleri eliyle yapılır. Buna ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

TÜRK YARGI SİSTEMİ

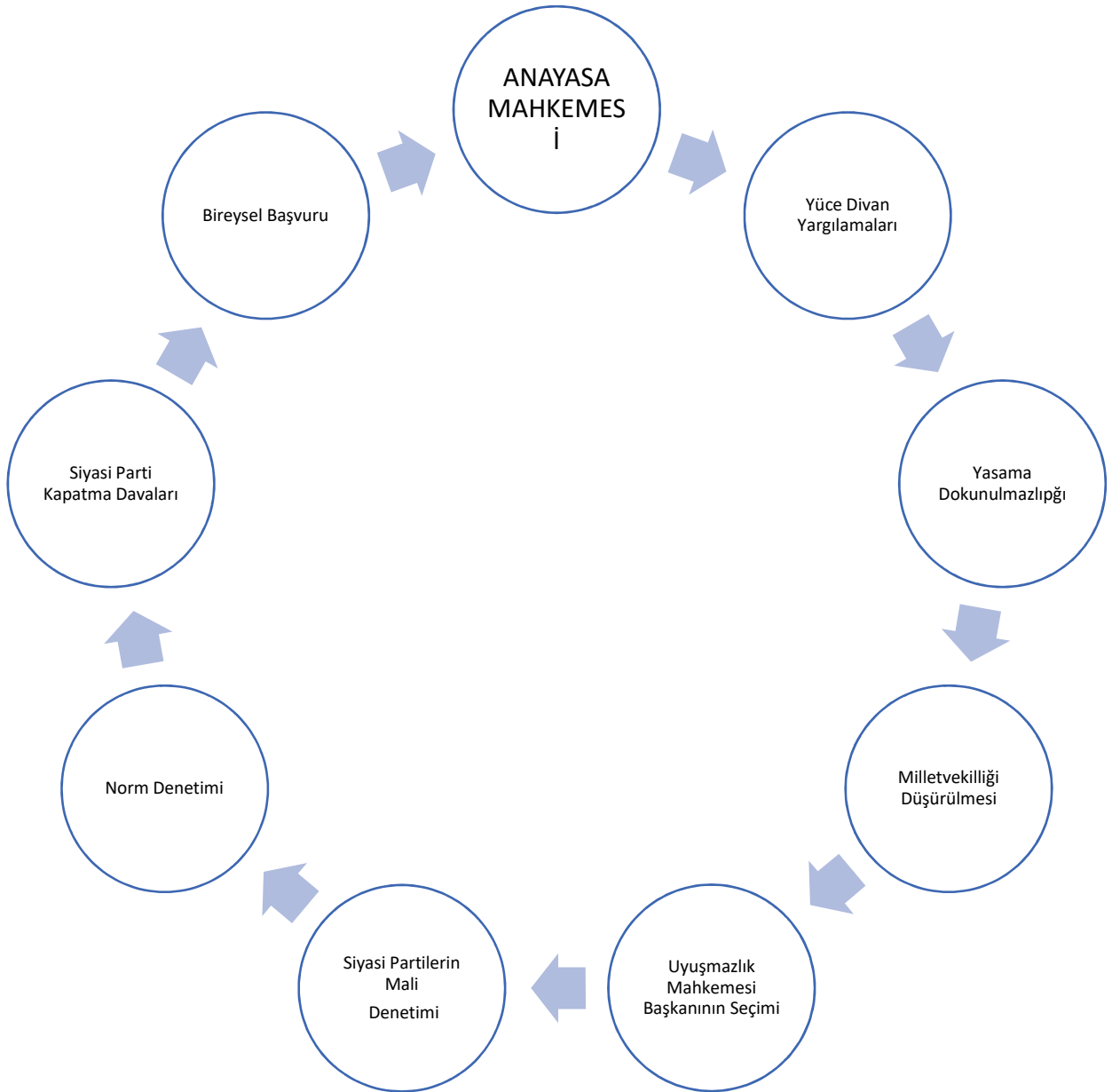
H. Askeri yargı

Madde 145 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

II. Yüksek mahkemeler

1. Anayasa Mahkemesi
2. Yargıtay
3. Danıştay
4. Uyuşmazlık Mahkemesi

A. Anayasa Mahkemesi

1. Kuruluşu

Madde 146 – (Değişik: 7/5/2010-5982/16 md.)

Anayasa Mahkemesi **onbeş** üyeden kurulur.

TBMM Genel Kurulunun Anayasa Mahkemesine Üye Seçimi

1 Üye	Baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday içinden yapılacak gizli oylamayla seçilir.
2 Üye	Sayıştay Genel Kurulunun kendi başkan ve üyeleri arasından her boş üyelik için göstereceği üçer aday içinden yapılacak gizli oylamayla seçilir.

TBMM Genel Kurulunda Anayasa Mahkemesine üye seçimi için yapılacak oylamada her boş üyelik için ilk oylamada üye tam sayısının üçte iki ve ikinci oylamada salt çoğunluk aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü oylama yapılır, üçüncü oylamada en fazla oyu alan aday üye seçilmiş olur.

Cumhurbaşkanının Anayasa Mahkemesine Üye Seçimi

3 Üye	Yargıtay Genel Kurulunca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş üyelik için gösterilecek üçer aday içinden seçilir.
2 Üye	Danıştay Genel Kurulunca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş üyelik için gösterilecek üçer aday içinden seçilir.
3 Üye	En az ikisi hukukçu olmak üzere Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan ve yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından göstereceği üçer aday içinden seçilir.
4 Üye	Üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hakim ve savcılar ile en az 5 yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçilir.

Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay genel kurulları ile Yükseköğretim Kurulundan Anayasa Mahkemesi üyeliğine aday göstermek için yapılacak seçimlerde, her boş üyelik için, en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır. Baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday için yapılacak seçimde en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır.

Anayasa Mahkemesine üye seçilebilmek için, kırkbeş yaşın doldurulmuş olması kaydıyla; yükseköğretim kurumları öğretim üyelerinin profesör veya doçent unvanını kazanmış, avukatların **en az** yirmi yıl fiilen avukatlık yapmış, üst kademe yöneticilerinin yükseköğrenim görmüş ve **en az** yirmi yıl kamu hizmetinde fiilen çalışmış, birinci sınıf hâkim ve savcıların

adaylık dahil **en az yirmi yıl** çalışmış olması şarttır.

Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile **dört yıl** için bir Başkan ve iki başkanvekili seçilir. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Anayasa Mahkemesi üyeleri aslî görevleri dışında Resmî veya özel hiçbir görev alamazlar.

2. Üyelerin görev süresi ve üyeliğin sona ermesi

Madde 147 – (Değişik birinci fıkra: 7/5/2010-5982/17 md.) Anayasa Mahkemesi üyeleri **oniki yıl** için seçilirler. Bir kimse iki defa Anayasa Mahkemesi üyesi seçilemez. Anayasa Mahkemesi üyeleri altmışbeş yaşını doldurunca emekliye ayrılırlar. Zorunlu emeklilik yaşından önce görev süresi dolan üyelerin başka bir görevde çalışmaları ve özlük işleri **kanunla** düzenlenir.

Anayasa Mahkemesi üyeliği, bir üyenin hakimlik mesleğinden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymesi halinde kendiliğinden; görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceğinin kesin olarak anlaşılması halinde de, Anayasa Mahkemesi üye tamsayısının salt çoğunluğunun kararı ile sona erer.

3. Görev ve yetkileri

Madde 148 – Anayasa Mahkemesi, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler ve bireysel başvuruları karara bağlar. Anayasa değişikliklerini ise sadece şekil bakımından inceler ve denetler. Ancak, olağanüstü hallerde ve savaş hallerinde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz.

Kanunların şekil bakımından denetlenmesi, son oylamanın, öngörülen çoğunlukla yapılıp yapılmadığı; Anayasa değişikliklerinde ise, teklif ve oylama çoğunluğuna ve ivedilikle görüşülemeyeceği şartına uyulup uyulmadığı hususları ile sınırlıdır. Şekil bakımından denetleme, Cumhurbaşkanınca veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin beşte biri tarafından istenebilir. Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren **on gün** geçtikten sonra, şekil bozukluğuna dayalı iptal davası açılmaz; def'i yoluyla da ileri sürülemez.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/18 md.) Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/18 md.) Bireysel başvuruda, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/18 md.) Bireysel başvuruya ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

ANAYASA MAHKEMESİNİN YÜCE DİVAN SIFATI İLE YARGILAYACAĞI KAMU GÖREVLİLERİ	
1	Cumhurbaşkanı
2	Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
3	Cumhurbaşkanı yardımcıları
4	Bakanlar
5	Yargıtay Başkanı ve Üyeleri
6	Danıştay Başkanı ve Üyeleri
7	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Vekili
8	Danıştay Cumhuriyet Başsavcısı ve Vekili
9	Hakimler ve Savcılar Kurulu Başkanı ve Üyeleri
10	Sayıştay Başkanı ve Üyeleri
11	Genelkurmay Başkanı
12	Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları

Yüce Divanda, savcılık görevini Cumhuriyet Başsavcısı veya Cumhuriyet Başsavcı vekili yapar.

(Değişik beşinci fıkra: 7/5/2010-5982/18 md.) Yüce Divan kararlarına karşı yeniden inceleme başvurusu yapılabilir. Genel Kurulun yeniden inceleme sonucunda verdiği kararlar kesindir.

Anayasa Mahkemesi, Anayasa ile verilen diğer görevleri de yerine getirir.

4. Çalışma ve yargılama usulü

Madde 149 –(Değişik: 7/5/2010-5982/19 md.)

Anayasa Mahkemesi, iki bölüm ve Genel Kurul halinde çalışır. Bölümler, başkanvekili başkanlığında **dört üyenin** katılımıyla toplanır. Genel Kurul, Mahkeme Başkanının veya Başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında **en az on üye** ile toplanır. Bölümler ve Genel Kurul, kararlarını salt çoğunlukla alır. Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik incelemesi için komisyonlar oluşturulabilir.

Siyasî partilere ilişkin dava ve başvurulara, iptal ve itiraz davaları ile Yüce Divan sıfatıyla yürütülecek yargılamalara Genel Kurulca bakılır, bireysel başvurular ise bölümlerce karara bağlanır.

Anayasa değişikliğinde iptale, siyasî partilerin kapatılmasına ya da Devlet yardımından yoksun bırakılmasına karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğu şarttır.

Şekil bozukluğuna dayalı iptal davaları Anayasa Mahkemesince öncelikle incelenip karara bağlanır.

Anayasa Mahkemesinin kuruluşu, Genel Kurul ve bölümlerin yargılama usulleri, Başkan, başkanvekilleri ve üyelerin disiplin işleri kanunla; Mahkemenin çalışma esasları, bölüm ve komisyonların oluşumu ve işbölümü kendi yapacağı içtüzükle düzenlenir.

Anayasa Mahkemesi Yüce Divan sıfatıyla baktığı davalar dışında kalan işleri dosya üzerinde inceler. Ancak, bireysel başvurularda duruşma yapılmasına karar verilebilir. Mahkeme ayrıca, gerekli gördüğü hallerde sözlü açıklamalarını dinlemek üzere ilgilileri ve konu üzerinde bilgisi olanları çağırabilir ve siyasî partilerin kapatılmasına ilişkin davalarda, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısından sonra kapatılması istenen siyasî partinin genel başkanlığının veya tayin edeceği bir vekilin savunmasını dinler.

5. İptal davası

Madde 150 – Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğünün veya bunların belirli madde ve hükümlerinin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açılma hakkı, Cumhurbaşkanına, Türkiye Büyük Millet Meclisinde **en fazla** üyeye sahip iki siyasi parti grubuna ve üye tamsayısının **en az beşte biri** tutarındaki

üyelere aittir. (Mülga son cümle:
21/1/2017-6771/16 md.)

6. Dava açma süresi

Madde 151 – Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, iptali istenen kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya içtüzüğün Resmî Gazetede yayımlanmasından başlayarak **altmış gün** sonra düşer.

7. Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi

Madde 152 – Bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır.

Mahkeme, Anayasaya aykırılık iddiasını ciddi görmezse bu iddia, temyiz merciince esas hükümlerle birlikte karara bağlanır.

Anayasa Mahkemesi, işin kendisine gelişinden başlamak üzere **beş ay** içinde kararını verir ve açıklar. Bu süre içinde karar verilmezse mahkeme davayı yürürlükteki kanun hükümlerine göre sonuçlandırır. Ancak, Anayasa Mahkemesinin kararı, esas hakkındaki karar kesinleşinceye kadar gelirse, mahkeme buna uymak zorundadır.

Anayasa Mahkemesinin işin esasına girerek verdiği red kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamaz.

8. Anayasa Mahkemesinin kararları

Madde 153 – Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir. İptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanamaz.

Anayasa Mahkemesi bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.

Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak **bir yılı** geçemez.

İptal kararının yürürlüğe girişinin ertelendiği durumlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğu dolduracak kanun teklifini öncelikle görüşüp karara bağlar.

İptal kararları geriye yürümez.

Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar.

B. Yargıtay

Madde 154 – Yargıtay, adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hakim ve Cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından **Hakimler ve Savcılar Kurulunca** üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir.

Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri ve daire başkanları kendi üyeleri arasından Yargıtay Genel Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu

ve gizli oyla **dört yıl** için seçilirler; süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcı vekili, Yargıtay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasından gizli oyla belirleyeceği beşer aday arasından Cumhurbaşkanı tarafından **dört** yıl için seçilirler. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Yargıtay'ın kuruluşu, işleyişi, Başkan, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri ile Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcıvekilinin nitelikleri ve seçim usulleri, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre **kanunla** düzenlenir.

C. Danıştay

Madde 155 – Danıştay, idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

(Değişik ikinci fıkra: 13/8/1999-4446/3 md.) Danıştay, davaları görmek, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında **iki ay** içinde düşüncesini bildirmek, idari uyuşmazlıkları çözmek ve kanunla gösterilen diğer işleri yapmakla görevlidir.

Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hakim ve savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hakimler ve Savcılar Kurulu; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasından **Cumhurbaşkanı**; tarafından seçilir.

Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri ve daire başkanları, kendi üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla **dört yıl** için seçilirler. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Danıştayın, kuruluşu, işleyişi, Başkan, Başsavcı, başkanvekilleri, daire

başkanları ile üyelerinin nitelikleri ve seçim usulleri, idari yargının özelliği, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre **kanunla** düzenlenir.

D. Askeri Yargıtay

Madde 156 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

E. Askeri Yüksek İdare Mahkemesi

Madde 157 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

F. Uyuşmazlık Mahkemesi

Madde 158 – Uyuşmazlık Mahkemesi adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlenmeye yetkilidir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluşu, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri ile işleyişi kanunla düzenlenir. Bu mahkemenin Başkanlığını Anayasa Mahkemesince, kendi üyeleri arasından görevlendirilen üye yapar.

Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır.

III. Hakimler ve Savcılar Kurulu

Madde 159 – (Değişik: 7/5/2010-5982/22 md.)

Hâkimler ve Savcılar Kurulu, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar.

(Değişik fıkra: 21/1/2017-6771/14 md.)

Hâkimler ve Savcılar Kurulu **onüç üyeden** oluşur; **iki daire** halinde çalışır.

(Değişik fıkra: 21/1/2017-6771/14 md.)

Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır. Adalet Bakanlığı Bakan Yardımcısı kurulun tabii üyesidir.

Kurulun, **üç üyesi** birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri

yitirmemiş adlî yargı hâkim ve savcılar arasında, **bir üyesi** birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idarî yargı hâkim ve savcılar arasında Cumhurbaşkanınca; **üç üyesi** Yargıtay üyeleri, bir üyesi Danıştay üyeleri, üç üyesi nitelikleri kanunda belirtilen yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilir.

Öğretim üyeleri ile avukatlar arasında seçilen üyelere, **en az** birinin öğretim üyesi ve **en az** birinin de avukat olması zorunludur.

Kurulun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilecek üyeliklerine ilişkin başvurular, Meclis Başkanlığına yapılır. Başkanlık, başvuruları Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyona gönderir

Komasyon her **bir üyelik** için üç aday, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması halinde ikinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde, her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile aday belirleme işlemi tamamlanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Komasyon tarafından belirlenen adaylar arasında, her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla seçim yapar. Birinci oylamada üye tamsayısının **üçte iki** çoğunluğu; bu oylamada seçimin sonuçlandırılmaması halinde, ikinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. İkinci oylamada da üye seçilemediği takdirde **en çok** oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile üye seçimi tamamlanır.

(Değişik fıkra: 21/1/2017-6771/14 md.) Üyeler **dört yıl** için seçilir. Süresi biten üyeler bir kez daha seçilebilir.

(Değişik fıkra: 21/1/2017-6771/14 md.) Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki **otuz gün** içinde yapılır. Seçilen üyelerin görev süreleri dolmadan Kurul üyeliğinin boşalması durumunda, boşalmayı takip eden otuz gün içinde, yeni üyelerin seçimi yapılır.

Kurulun, Adalet Bakanı ile Adalet Bakanlığı Müsteşarı dışındaki üyeleri, görevlerinin devamı süresince; kanunda belirlenenler dışında başka bir görev alamazlar veya Kurul tarafından başka bir göreve atanamaz ve seçilemezler.

Kurulun yönetimi ve temsili Kurul Başkanına aittir. Kurul Başkanı dairelerin çalışmalarına katılamaz. Kurul, kendi üyeleri arasında daire başkanlarını ve daire başkanlarından birini de başkanvekili olarak seçer. Başkan, yetkilerinden bir kısmını başkanvekiline devredebilir.

Kurul, adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapar; Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlar; ayrıca, Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirir.

Hâkim ve savcılarının görevlerini; kanun ve diğer mevzuata (hâkimler için idarî nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetleme; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, hal ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturma işlemleri, ilgili dairenin teklifi ve Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanının oluru ile Kurul müfettişlerine yaptırılır. Soruşturma

ve inceleme işlemleri, hakkında soruşturma ve inceleme yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle de yaptırılabilir.

Kurulun meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar dışındaki kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamaz.

Kurula bağlı Genel Sekreterlik kurulur. Genel Sekreter, birinci sınıf hâkim ve savcılardan Kurulun teklif ettiği üç aday arasından Kurul Başkanı tarafından atanır. Kurul müfettişleri ile Kurulda geçici veya sürekli olarak çalıştırılacak hâkim ve savcıları, muvafakatlerini alarak atama yetkisi Kurula aittir.

Adalet Bakanlığının merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarında geçici veya sürekli olarak çalıştırılacak hâkim ve savcılar ile adalet müfettişlerini ve hâkim ve savcı mesleğinden olan iç denetçileri, muvafakatlerini alarak atama yetkisi Adalet Bakanına aittir.

Kurul üyelerinin seçimi, dairelerin oluşumu ve işbölümü, Kurulun ve dairelerin görevleri, toplantı ve karar yeter sayıları, çalışma usul ve esasları, dairelerin karar ve işlemlerine karşı yapılacak itirazlar ve bunların incelenmesi usulü ile Genel Sekreterliğin kuruluş ve görevleri kanunla düzenlenir.

ÖRNEK SORU:42

Hakimler ve Savcılar Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki (.....) içinde yapılır.

1982 anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)60
- B)45
- C)30
- D)15
- E) 10

ÇÖZÜM:C

Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki **otuz gün** içinde yapılır.Doğru cevap C seçeneğidir.

HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU ÜYE DAĞILIMI(13)				
CUMHURBAŞKANI (4)	TBMM (7)	ADALET BAKANI (1)	ADALET BAKAN YARDIMCISI(1)	
3 ÜYE (Adli Yargı Hakim ve Savcıları arasında)	3 ÜYE (Yargıtay)	Adalet Bakanı	Adalet Bakan Yardımcısı	
1 ÜYE (İdari yargı hakim ve savcıları arasında)	1 ÜYE (Danıştay)			
	3 ÜYE (Yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasında)			
4	7	1	1	13

IV. Sayıştay

Madde 160 – Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir. Sayıştayın kesin hükümleri hakkında ilgililer yazılı bildirim tarihinden **onbeş gün** içinde bir kereye mahsus olmak üzere karar düzeltilmesi isteminde bulunabilirler. Bu kararlar dolayısıyla idari yargı yoluna başvurulamaz.

Vergi, benzeri mali yükümlülükler ve ödevler hakkında Danıştay ile Sayıştay kararları arasındaki uyumsuzluklarda Danıştay kararları esas alınır.

(Ek üçüncü fıkra: 29/10/2005-5428/2 md.) Mahallî idarelerin hesap ve işlemlerinin denetimi ve kesin hükme bağlanması Sayıştay tarafından yapılır.

Sayıştayın kuruluşu, işleyişi, denetim usulleri, mensuplarının nitelikleri, atanmaları, ödev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri ve diğer özlük işleri, Başkan ve üyelerinin teminatı **kanunla** düzenlenir.

(Mülga son fıkra: 7/5/2004-5170/10 md.)

ÖRNEK SORU: 43

1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi yüksek mahkemelerden birisi değildir?

- A)Yargıtay
- B)Danıştay
- C)Anayasa Mahkemesi
- D)Sayıştay
- E)Uyuşmazlık Mahkemesi

ÇÖZÜM: D

Sayıştay. Doğru cevap D seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:44

1982 Anayasasına göre Anayasa Mahkemesi üyeleri kaç yıl için seçilirler?

- A)12
- B)15
- C)17
- D)20
- E) 30

ÇÖZÜM:A

Anayasa Mahkemesi üyeleri oniki yıl için seçilirler. Doğru cevap A seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 45

1982 Anayasasına göre Anayasa Mahkemesi aşağıdakilerden hangisini yüce divan sıfatıyla yargılayamaz?

- A) Cumhurbaşkanı,
- B)Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanı
- C) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
- D)Yargıtay Başkanını
- E) Hakimler ve Savcılar Kurulu Üyelerini

ÇÖZÜM: B

Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını,Cumhuriyet Başsavcı vekilini, Hakimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar. Doğru cevap B seçeneğidir.

DÖRDÜNCÜ KISIM**Malî ve Ekonomik Hükümler****BİRİNCİ BÖLÜM****Malî Hükümler**

- I. Bütçe
- A. Bütçe ve kesin hesap
- B. Bütçenin görüşülmesi (Mülga)
- C. Bütçelerde değişiklik yapılabilme esasları (Mülga)
- D. Kesin hesap (Mülga)
- E. Kamu iktisadî teşebbüslerinin denetimi

DÖRDÜNCÜ KISIM**MALİ VE EKONOMİK HÜKÜMLER****BİRİNCİ BÖLÜM****Mali Hükümler****I. Bütçe****A. Bütçe ve kesin hesap**

Madde 161 – (Değişik: 21/1/2017-6771/15 md.)

Kamu idarelerinin ve kamu iktisadî teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamaları yıllık bütçelerle yapılır.

Malî yıl başlangıcı ile merkezi yönetim bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü ile yatırımlar veya bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetler için özel süre ve usuller kanunla düzenlenir. Bütçe kanununa, bütçe ile ilgili hükümler dışında hiçbir hüküm konulamaz.

Cumhurbaşkanı bütçe kanun teklifini, malî yılbaşından **en az yetmişbeş gün** önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine

sunar. Bütçe teklifi Bütçe Komisyonunda görüşülür. Komisyonun **ellibeş gün** içinde kabul edeceği metin Genel Kurulda görüşülür ve malî yılbaşına kadar karara bağlanır.

Bütçe kanununun süresinde yürürlüğe konulamaması halinde, geçici bütçe kanunu çıkarılır. Geçici bütçe kanununun da çıkarılamaması durumunda, yeni bütçe kanunu kabul edilinceye kadar bir önceki yılın bütçesi yeniden değerlendirilerek uygulanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Genel Kurulda kamu idare bütçeleri hakkında düşüncelerini her bütçenin görüşülmesi sırasında açıklarlar, gider artırıcı veya gelirleri azaltıcı önerilerde bulunamazlar.

Genel Kurulda kamu idare bütçeleri ile değişiklik önerileri, üzerinde ayrıca görüşme yapılmaksızın okunur ve oylanır.

Merkezî yönetim bütçesiyle verilen ödenek, harcanabilecek tutarın sınırını gösterir. Harcanabilecek tutarın Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle aşılabileceğine dair bütçe kanununa hüküm konulamaz.

Carî yıl bütçesindeki ödenek artışını öngören değişiklik teklifleri ile carî ve izleyen yılların bütçelerine malî yük getiren tekliflerde, öngörülen giderleri karşılayabilecek malî kaynak gösterilmesi zorunludur.

Merkezî yönetim kesin hesap kanunu teklifi, ilgili olduğu malî yılın sonundan başlayarak **en geç altı ay** sonra Cumhurbaşkanı tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Sayıştay genel uygunluk bildirimini, ilişkin olduğu kesin hesap kanun teklifinin verilmesinden başlayarak **en geç yetmişbeş gün** içinde Meclise sunar.

Kesin hesap kanunu teklifi ve genel uygunluk bildiriminin Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olması, ilgili yıla ait Sayıştay'ca sonuçlandırılmamış denetim

ve hesap yargılamasını önlemez ve bunların karara bağlandığı anlamına gelmez.

Kesin hesap kanunu teklifi, yeni yıl bütçe kanunu teklifiyle birlikte görüşülür ve karara bağlanır.

B. Bütçenin görüşülmesi

Madde 162 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

C. Bütçelerde değişiklik yapılabilme esasları

Madde 163 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

D. Kesin hesap

Madde 164 – (Mülga: 21/1/2017-6771/16 md.)

E. Kamu iktisadi teşebbüslerinin denetimi

Madde 165 – Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esasları kanunla düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ekonomik Hükümler

I. Planlama; Ekonomik ve Sosyal Konsey

II. Piyasaların denetimi ve dış ticaretin düzenlenmesi

III. Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi

IV. Ormanlar ve orman köylüsü

A. Ormanların korunması ve geliştirilmesi

B. Orman köylüsünün korunması

V. Kooperatifçiliğin geliştirilmesi

VI. Tüketiciler ile esnaf ve sanatkârların korunması

A. Tüketicilerin korunması

B. Esnaf ve sanatkârların korunması

İKİNCİ BÖLÜM

Ekonomik Hükümler

I. Planlama; Ekonomik ve Sosyal Konsey

Madde 166 – Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı, özellikle sanayi ve tarımın yurt düzeyinde dengeli ve uyumlu biçimde hızla gelişmesini, ülke kaynaklarının döküm ve değerlendirilmesini yaparak verimli şekilde kullanılmasını planlamak, bu amaçla gerekli teşkilatı kurmak Devletin görevidir.

Planda milli tasarrufu ve üretimi artırıcı, fiyatlarda istikrar ve dış ödemelerde dengeyi sağlayıcı, yatırım ve istihdamı geliştirici tedbirler öngörülür; yatırımlarda toplum yararları ve gerekleri gözetilir; kaynakların verimli şekilde kullanılması hedef alınır. Kalkınma girişimleri, bu plana göre gerçekleştirilir.

Kalkınma planlarının hazırlanmasına, Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanmasına, uygulanmasına, değiştirilmesine ve bütünlüğünü bozacak değişikliklerin önlenmesine ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/23 md.)

Ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulmasında Cumhurbaşkanına istişarî nitelikte görüş bildirmek amacıyla Ekonomik ve Sosyal Konsey kurulur. Ekonomik ve Sosyal Konseyin kuruluş ve işleyişi kanunla düzenlenir.

II. Piyasaların denetimi ve dış ticaretin düzenlenmesi

Madde 167 – Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemelerini sağlayıcı ve geliştirici

tedbirleri alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler.

Dış ticaretin ülke ekonomisinin yararına olmak üzere düzenlenmesi amacıyla ithalat, ihracat ve diğer dış ticaret işlemleri üzerine vergi ve benzeri yükümlülükler dışında ek mali yükümlülükler koymaya ve bunları kaldırmaya kanunla Cumhurbaşkanına yetki verilebilir.

III.Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi

Madde 168 – Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir.

IV. Ormanlar ve orman köylüsü

A.Ormanların korunması ve geliştirilmesi

Madde 169 – Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınmaz.

Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz.

B. Orman köylüsünün korunması

Madde 170- Ormanlar içinde veya bitişiğindeki köyler halkının kalkındırılması, ormanların ve bütünlüğünün korunması bakımlarından, ormanın gözetilmesi ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliğini sağlayıcı tedbirlerle, 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tamamen kaybetmiş yerlerin değerlendirilmesi; bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına çıkartılması; orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın yararlanmasına tahsisi kanunla düzenlenir.

Devlet, bu halkın işletme araç ve gereçleriyle diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırıcı tedbirleri alır.

Orman içinden nakledilen köyler halkına ait araziler, Devlet ormanı olarak derhal ağaçlandırılır.

V. Kooperatifçiliğin geliştirilmesi

Madde 171 – Devlet, milli ekonominin yararlarını dikkate alarak, öncelikle üretimin artırılmasını ve tüketicinin korunmasını amaçlayan kooperatifçiliğin gelişmesini sağlayacak tedbirleri alır.

(Mülga son fıkra : 23/7/1995-4121/15 md.)

VI. Tüketiciler ile esnaf ve sanatkarların korunması**A. Tüketicilerin korunması**

Madde 172 – Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder.

B. Esnaf ve sanatkarların korunması

Madde 173 – Devlet, esnaf ve sanatkarı koruyucu ve destekleyici tedbirleri alır.

BEŞİNCİ KISIM**Çeşitli Hükümler****I. İnkılâp kanunlarının korunması****BEŞİNCİ KISIM
ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER****I. İnkılap kanunlarının korunması**

Madde 174 – Anayasanın hiçbir hükmü, Türk toplumunu çağdaş uygarlık seviyesinin üstüne çıkarma ve Türkiye Cumhuriyetinin laiklik niteliğini koruma amacını güden, aşağıda gösterilen inkılap kanunlarının, Anayasanın halkoyu ile kabul edildiği tarihte yürürlükte bulunan hükümlerinin, Anayasaya aykırı olduğu şeklinde anlaşılabilir ve yorumlanamaz:

1. 3 Mart 1340 tarihli ve 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu;
2. 25 Teşrinisani 1341 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisası Hakkında Kanun;

3. 30 Teşrinisani 1341 tarihli ve 677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanun;

4. 17 Şubat 1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenisıyla kabul edilen, evlenme akdinin evlendirme memuru önünde yapılacağına dair medeni nikah esası ile aynı kanunun 110 uncu maddesi hükmü;

5. 20 Mayıs 1928 tarihli ve 1288 sayılı Beynelmilel Erkamın Kabulü Hakkında Kanun;

6. 1 Teşrinisani 1928 tarihli ve 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki hakkında Kanun;

7. 26 Teşrinisani 1934 tarihli ve 2590 sayılı Efendi, Bey, Paşa gibi Lakap ve Unvanların Kaldırıldığına dair Kanun;

8. 3 Kanunuevvel 1934 tarihli ve 2596 sayılı Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanun.

ALTINCI KISIM**Geçici Hükümler****YEDİNCİ KISIM****SON HÜKÜMLER****I. Anayasanın değiştirilmesi, seçimlere ve halkoylamasına katılma:**

Madde 175 – (Değişik: 17/5/1987-3361/3 md.)

Anayasanın değiştirilmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının **en az** üçte biri tarafından yazıyla teklif edilebilir. Anayasanın değiştirilmesi hakkındaki teklifler Genel Kurulda iki defa görüşülür. Değiştirme teklifinin kabulü Meclisin üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun gizli oyuyla mümkündür.

Anayasanın değiştirilmesi hakkındaki tekliflerin görüşülmesi ve kabulü, bu maddedeki kayıtlar dışında, kanunların görüşülmesi ve kabulü hakkındaki hükümlere tabidir.

Cumhurbaşkanı Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları, bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderebilir. Meclis, geri gönderilen Kanunu, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile aynen kabul ederse Cumhurbaşkanı bu Kanunu halkoyuna sunabilir.

Meclisce üye tamsayısının beşte üçü ile veya üçte ikisinden az oyla kabul edilen Anayasa değişikliği hakkındaki Kanun, Cumhurbaşkanı tarafından Meclise iade edilmediği takdirde halkoyuna sunulmak üzere Resmî Gazetede yayımlanır.

Doğrudan veya Cumhurbaşkanının iadesi üzerine, Meclis üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile kabul edilen Anayasa değişikliğine ilişkin kanun veya gerekli görülen maddeleri Cumhurbaşkanı tarafından halkoyuna sunulabilir. Halkoylamasına sunulmayan Anayasa değişikliğine ilişkin Kanun veya ilgili maddeler Resmî Gazetede yayımlanır.

Halkoyuna sunulan Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların yürürlüğe girmesi için, halkoylamasında kullanılan geçerli oyların yarısından çoğunun kabul oyu olması gerekir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların kabulü sırasında, bu Kanunun halkoylamasına sunulması halinde, Anayasanın değiştirilen hükümlerinden, hangilerinin birlikte hangilerinin ayrı ayrı oylanacağını da karara bağlar.

Halkoylamasına, milletvekili genel ve ara seçimlerine ve mahalli genel seçimlere iştiraki temin için, kanunla para cezası dahil gerekli her türlü tedbir alınır.

II. Başlangıç ve kenar başlıklar

Madde 176 – Anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten başlangıç kısmı, Anayasa metnine dahildir.

Madde kenar başlıkları, sadece ilgili oldukları maddelerin konusunu ve maddeler arasındaki sıralama ve bağlantıyı gösterir. Bu başlıklar, Anayasa metninden sayılmaz.

III. Anayasanın yürürlüğe girmesi

Madde 177 – Bu Anayasa, halkoylaması sonucu kabul edilip Resmî Gazetede yayımlanması ile Türkiye Cumhuriyeti Anayasası olur ve aşağıda gösterilen istisnalar ile bu istisnaların yürürlüğe girmesine ait hükümler dışında bütünüyle yürürlüğe girer.

a) İKİNCİ KISIM II. Bölümdeki; kişi hürriyeti ve güvenliği, basın ve yayımla ilgili hükümler, toplantı hak ve hürriyetleri,

III. Bölümdeki çalışma ile ilgili hükümler, toplu iş sözleşmesi, grev hakkı ve lokavt ile ilgili hükümler,

Bu hükümler yeni kanunları çıkarıldığında veya mevcut kanunlarda değişiklik yapıldığında ve her halde **en geç** Türkiye Büyük Millet Meclisi göreve başladığında yürürlüğe girer. Ancak bu hükümler yürürlüğe girinceye kadar mevcut kanunlar ve Milli Güvenlik Konseyinin bildiri ve kararları uygulanır.

b) İKİNCİ KISIM'daki; siyasi faaliyette bulunma hakları ile siyasi partilerle ilgili hükümler, bunlara dayalı olarak yeniden hazırlanacak Siyasi Partiler Kanununun; Seçme ve seçilme hakkı ise yine bu hükümlere dayalı olarak hazırlanacak Seçim Kanununun; Yayımlanması ile yürürlüğe girer.

c) ÜÇÜNCÜ KISIM'daki; yasama ile ilgili hükümler;

Bu hükümler ilk milletvekili genel seçimi sonucunun ilanı ile birlikte yürürlüğe girer. Ancak bu bölümdeki Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkilerine ilişkin hükümleri, 29 Haziran 1981 gün ve 2485

sayılı Kurucu Meclis Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi göreve başlayınca kadar Milli Güvenlik Konseyince yerine getirilir.

d) ÜÇÜNCÜ KISIM'daki; Cumhurbaşkanı başlığı altındaki görev ve yetkileri ile Devlet Denetleme Kurulu, Bakanlar Kurulu başlığı altındaki tüzükler, Milli Savunma, olağanüstü yönetim usulleri, idare başlığı altındaki mahalli idareler ile Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu hariç diğer hükümler ve Devlet Güvenlik Mahkemeleri hariç yargıya ilişkin bütün hükümler Anayasanın halkoylaması sonucunda kabulünün Resmî Gazetede ilanı ile birlikte yürürlüğe girer. Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kuruluna ait yürürlüğe girmeyen hükümler Türkiye Büyük Millet Meclisinin göreve başlaması ile, mahalli idareler ile Devlet Güvenlik Mahkemelerine ilişkin hükümler ise ilgili kanunların yayımlanması ile yürürlüğe girer.

e) Anayasanın halkoylaması sonucu kabulünün ilanı ile birlikte yürürlüğe girecek hükümleri ve mevcut ve kurulacak kurum, kuruluş ve kurullar için yeniden kanun yapılması veya mevcut kanunlarda değişiklik yapılması gerekiyorsa bunlara ilişkin işlemler mevcut kanunların Anayasaya aykırı olmayan hükümleri veya doğrudan Anayasa hükümleri, Anayasanın 11 inci maddesi gereğince uygulanır.

f) Kesinhesap kanunu tasarılarının görüşülme usulünü düzenleyen 164 üncü maddenin ikinci fıkrası hükmü 1984 yılından itibaren uygulanmaya başlanır.

ANAYASA SÜRELER TABLOSU

2017 ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ İLE KALDIRILANLAR			
1	Bakanlar Kurulu		
2	Başbakanlık Kurumu		
3	Kanun Hükmünde Kararname		
4	Kanun Tasarıları		
5	Tüzük		
6	Müşterek Kararname		
7	Gensoru önergesi		
8	Askeri yargı		
9	Sıkıyönetim terimi		
ANAYASAYA GÖRE KURUMLARIN ÜYE SAYILARI			
S.N	KURUMU	ÜYE SAYISI	SEÇİLMELERİ /DAĞILIMLARI
1	ANAYASA MAHKEMESİ	15	Cumhurbaşkanı: 12 TBMM: 3
2	HAKİMLER VE SAVCILAR KURULU	13	Cumhurbaşkanı: 4 TBMM:7 Başkanı: Adalet Bakanı Doğal Üye: Bakan Yardımcısı
3	UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ	7	Yargıtay Hukuk Genel Kurulu:3 Danıştay Genel Kurulu:3 Başkanı:Anayasa Mahkemesi Üyesi
4	YÜKSEK SEÇİM KURULU	7 Asıl 4 Yedek	Yargıtay Genel Kurulu: 6 Danıştay Genel Kurulu:5
5	DEVLET DENETLEME KURULU	9	Cumhurbaşkanı
6	RTÜK	9	TBMM

ANAYASAYA GÖRE SÜRELER		
1	Kararnameler ve yönetmelikler, yayımdan sonraki bir tarih belirlenmemişse, yürürlüğe girecekleri süre	Resmî Gazetede yayımlandıkları gün (Madde 104)
2	Olağanüstü hal ilanı kararı	Resmî Gazetede yayımlandıkları gün (Madde 119)
3	Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre	48 saat (Madde19)
4	Toplu olarak işlenen suçlarda en çok kaç gün içinde hakim önüne çıkarılır	4 gün (Madde 19)
5	Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı için adaylık süresi	5 gün(Madde 94)
6	TBMM Başkanlık seçimlerinin tamamlanması için gerekli süre	5 gün (Madde 94)
7	Düzeltilme ve cevap hakkı	7 gün (Madde 32)
8	Dokunulmazlığı kaldıran milletvekilinin Anayasa Mahkemesine itiraz süresi	7 gün (Madde 85)
9	Anayasa Mahkemesine anayasa değişikliği ve kanunların şekil bakımından incelenmesi için iptal davası açma süresi	10 gün (Madde148)
10	Yazılı sorunun cevaplanacağı süre	15 gün (Madde 98)
11	Kanunların Cumhurbaşkanınca yayımlanması süresi	15 gün (Madde 89)
12	Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde Cumhurbaşkanı seçiminin yapılacağı süre	45 gün (Madde 106)
13	Cumhurbaşkanı bütçe kanun teklifini, malî yılbaşından önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunacağı süre	75 gün (Madde 161)
14	Kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya içtüzüğün esas bakımından iptali için Anayasa Mahkemesine dava açma süresi	60 gün (Madde 151)
15	Bir ilin veya seçim çevresinin, Türkiye Büyük Millet	90 gün (Madde 78)

	Meclisinde üyesinin kalmaması halinde, seçimin yapılacağı süre	
16	Ara seçimlerin yapılma süresi	3 ay (Madde 78)
17	TBMM'nin bir yasama yılında tatil yapacağı süre	3 ay (Madde 93)
18	Yüce Divan yargılamasının tamamlanacağı süre	3 ay (Madde 105)
19	Olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülüp karara bağlanacağı süre	3 ay (Madde 119)
20	TBMM çalışmalarına ara verme süresi	3 ay (Madde
21	Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin her defasında olağanüstü hali uzatabileceği süre	4 ay (Madde 119)
22	Olağanüstü Hal süresi	6 ay (Madde 119)
23	Anayasa Mahkemesi iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihin belirtilmesinde aranan süre (en son)	1 yıl (Madde 153)
24	Savaş sebebiyle seçimlerin geriye bırakılması	1 yıl (Madde 78)
25	Ara seçime gidilemeyecek süre	1 yıl (Madde 78)
26	Anayasa Mahkemesi Başkanının görev süresi	4 yıl (Madde 147)
27	Kamu Başdenetçisinin görev süresi	4 yıl (Madde 74)
28	Yüksek mahkeme başkanlarının görev süreleri	4 yıl
29	Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının görev süresi	4 yıl (Madde 154)
30	Hakimler ve Savcılar Kurulu üyelerinin görev süresi	4 yıl (Madde 159)
31	Bir siyasi partinin temelli kapatılmasına beyan veya faaliyetleriyle sebep olan kurucuları dahil üyelerine getirilen siyaset yasağı süresi	5 yıl (Madde 69)
32	Cumhurbaşkanlığı ve genel seçimlerin yapılma süresi	5 yıl (Madde 77)
33	Mahalli idare seçimlerinin yapılma süresi	5 Yıl (Madde 127)
34	Anayasa Mahkemesinin red kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından sonra Anayasaya aykırılığı iddiasıyla tekrar başvuruda bulunulamayacak süre	10 yıl (Madde 152)

ANAYASAYA GÖRE YÜZDE İFADESİ GEÇEN KAVRAMLAR/TERİMLER		
S.NO		YÜZDESİ
1	Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti gruplarının, aday gösterebilmeleri için aranan yüzde	%5 (Madde 101)
2	TBMM ara seçimlerinin yapılması için aranan boşalan (milletvekili) üyelik yüzdesi	%5 (Madde 78)

MECLİS ARİTMETİĞİ	
Salt Çoğunluk	Meclis üye tam sayısının yarısından en az 1 fazla olan çoğunluktur. Bu sayı 301 dir.
Toplantı Yeter Sayısı	Meclis'in toplanabilmesi için üye tam sayısının en az 3 te 1'i gerekir.Bu sayı 200 dür.
Karar Yeter Sayısı	Salt çoğunluk sayısı hiçbir zaman TBMM'nin dörtte birinin bir fazlasından az olmamalıdır. Bu sayı 151 dir.
Anayasa Değişikliği Yeter Sayısı	Anayasa değişikliği için karar yeter sayısı Meclis üye tam sayısının 3'te 2'si olan 400 dür.
Referandum Kararı	360 oy.
Yüce Divana Sevk	Yüce Divan'a sevk için ise üçte iki çoğunluk, yani 400 milletvekilinin desteği gerekiyor.
Erken Seçim Kararı	TBMM'nin erken seçim kararını ise beşte üç çoğunluk, 360 oy gerekiyor.

KAVRAMA TESTİ:1

1982 Anayasasına göre devletin bütünlüğü, resmi dili, bayrağı, milli marşı ve başkenti ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.
B) Bayrağı, şekli kanununda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır
C) Milli marşı "İstiklal Marşı"dır.
D)Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.
E) Başkenti Ankara'dır.

2-I-Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz.(Düşünce ve Kanaat Hürriyeti) II- Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir (Din ve Vicdan Hürriyeti) III- Herkes, yerleşme ve seyahat hürriyetine sahiptir (Yerleşme ve Seyahat Hürriyeti) IV— Herkes, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir (Bilim ve Sanat Hürriyeti) V-Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır.(Konut Dokunulmazlığı)

1982 Anayasasına göre yukarıda parantez içinde açıklaması yapılan ilkelere hangisi yanlış tanımlanmıştır ?

- A) I
B)II
C)III
D)IV
E)V

3-

I-Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara üye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir.(Dernek kurma hürriyeti)

II— Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir (Konut dokunulmazlığı)

III-Hiç kimse kanunen tabi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. (kanuni hakim güvencesi)

IV-Kamu görev ve hizmetinde bulunanlara karşı, bu görev ve hizmetin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılan isnatlardan dolayı açılan hakaret davalarında, sanık, isnadın doğruluğunu ispat hakkına sahiptir.(İspat Hakkı)

V-Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkanının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.(Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması)

1982 Anayasasına göre yukarıda parantez içinde açıklaması yapılan ilkelere hangisi yanlış tanımlanmıştır ?

- A) I
B)II
C)III
D)IV
E)V

4-

I- Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.(Eğitim ve öğrenim hakkı) II- Deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir.(Kıyılarda yararlanma hakkı) III- Devlet ve kamu tüzel kişileri; kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idarî irtifaklar kurmaya yetkilidir.(Kamulaştırma)IV-- Kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının zorunlu kıldığı hallerde devletleştirilebilir.(Çalışma ve sözleşme hürriyeti)V- Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.(Sendika kurma hakkı)

1982 Anayasasına göre yukarıda parantez içinde açıklaması yapılan ilkelerden hangisi yanlış tanımlanmıştır ?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5-Aşağıdaki tabloda siyasi haklar ile sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler eşleştirmelerinde hangisinde yanlışlık yapılmıştır ?

	Siyasi Haklar	Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler
A	Türk Vatandaşlığı	Kamulaştırma
B		Çalışma hakkı ve ödevi
C	Sosyal güvenlik hakkı	Vatan hizmeti
D	Kamu hizmetlerine girme hakkı	Sendika kurma hakkı
E	Vergi ödevi	Grev hakkı lokavt

6-1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi siyasi hak ve ödevlerden birisi değildir ?

- A) Türk vatandaşlığı
- B) Vergi ödevi
- C) Mal bildirim
- D) Kamulaştırma
- E) Hizmete girme

7-1982 Anayasasına göre düzeltme ve cevap hakkı ile ilgili olarak müracaat tarihinden itibaren kaç gün içinde cevap verilmek zorundadır?

- A)15
- B)10
- C)7
- D)8
- E) 5

8-1982 Anayasasına göre çalışma şartları ve dinlenme hakkı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır ?

- A) Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları yönetmelikle düzenlenir.
- B)Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz.
- C) Küçükler ve kadınlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.
- D) Dinlenmek, çalışanların hakkıdır.
- E) Bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.

9-Sendika kurma hakkı,

- I- Millî güvenlik,
- II-Kamu düzeni,
- III- Suç işlenmesinin önlenmesi,
- IV-Genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması

1982 Anayasasına göre sendika kurma hakkı yukarıdakilerden hangisi veya hangilerinin varlığı halinde kanunla sınırlandırılabilir ?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C)I-II
- D)I-III-IV
- E) I-II-III-IV

10-Seçimler ve halkoylaması

- I-Serbest, eşit,
- II-Gizli, tek dereceli,
- III-Genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre,
- IV-Yargı yönetim ve denetimi altında yapılır

1982 Anayasasına göre seçimler ve halkoylaması ile ilgili olarak yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C)I-II
- D) I-II-III-IV
- E) I-III--IV

11-Memur Selçuk: En az ilkokul mezunu olmayanlar, milletvekili olamazlar.

Memur Muharrem: Kısıtlılar, askerlikle ilişiği olanlar, milletvekili olamazlar.

Memur Caner: Kamu hizmetinden yasaklılar milletvekili olamazlar.

Memur Asiye: Taksirli suçlar hariç toplam 1 yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; milletvekili olabilirler.

Memur Kadir: Zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler.

1982 Anayasasının milletvekili seçilme konusu ile ilgili olarak yukarıdaki konuşmalarda hangi memurun vermiş olduğu bilgi yanlıştır?

- A)Memur Selçuk
- B)Memur Muharrem
- C)Memur Asiye
- D)Memur Kadir
- E)Memur Caner

12-1982 Anayasasına göre cumhuriyetin temel organlarından yasama ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A)Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.
- B)Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır.
- C)Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilir
- D)Cumhurbaşkanlığı seçiminde birinci oylamada gerekli çoğunluğun sağlanamaması halinde 101 inci maddedeki usule göre ikinci oylama yapılır
- E)Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin üç yıl geriye bırakılmasına karar verebilir

13-1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görevlerinden birisi değildir?

- A)Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak
- B)Bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşmek
- C)Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanları atar ve görevlerine son verir.
- D)Para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek
- E)Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilânına karar vermek.

14-1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinden birisi değildir?

- A)Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.
- B) Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.
- C) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyelerini seçmek
- D)Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.
- E)Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.

15-1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır ?

- A) Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir
- B) Meclis, önergeyi en geç bir ay içinde görüşür ve üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir
- C)Soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde, Meclisteki siyasi partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının beş katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasi parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak yirmibeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır
- D)Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir.
- E)Hakkında soruşturma açılmasına karar verilen Cumhurbaşkanı, seçim kararı alamaz.

16-1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlar, aşağıdakilerden hangisine karşı sorumludur?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Meclis Başkanı
- C) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri
- D) Milli Güvenlik Kurumu
- E) Hakimler ve Savcılar Kurulu

17-Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulmasıdüzenlenir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Genelgeyle
- B) İktüzükle
- C) Yönetmelikle
- D) Kanunla
- E) Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle

18-1982 Anayasasına göre mahkemelerin bağımsızlığı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır ?

A) Hakimler Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler.

B) Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

C) Görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

D) Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorunda değildir.

E) Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar.

19-Hakimler ve Savcılar Kurulu üyeleri görevleriyle ilgili suçlardan dolayı aşağıdaki mahkemelerin hangisinde yargılanırlar ?

- A) Ankara Bölge Adliye Mahkemesi (İstinaf)
- B) Anayasa Mahkemesi
- C) Uyuşmazlık Mahkemesi
- D) Danıştay
- E) Yargıtay

20-

(I) Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünün Anayasaya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler.(Anayasa Mahkemesi)

(II) Kanunların şekil bakımından denetlenmesi(Anayasa Mahkemesi)

(III) Adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir.(Yargıtay) (IV), İdari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir.(Uyuşmazlık Mahkemesi),

(V) adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlenmeye yetkilidir(Uyuşmazlık Mahkemesi)

1982 Anayasasına göre yukarıda parantez içinde açıklaması yapılan mahkemelerin görevleri ile ilgili olarak hangisinde yanlış açıklama yapılmıştır ?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) V
- E) IV

ÇÖZÜMLER:

1-D

III. Devletin bütünlüğü, Resmî dili, bayrağı, milli marşı ve başkenti

Madde 3 – Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.

Bayrağı, şekli kanununda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır.

Milli marşı "İstiklal Marşı"dır.

Başkenti Ankara'dır.

Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü ile ilgilidir.

2-E

C. Haberleşme hürriyeti

Madde 22 – (Değişik: 3/10/2001-4709/7 md.)

Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır. Haberleşme hürriyeti ile ilgili olduğundan doğru cevap E seçeneğidir.

3-B

Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. mülkiyet hakkı ile ilgili olduğundan doğru cevap B seçeneğidir.

4-D

Kamu hizmeti niteliği taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının zorunlu kıldığı hallerde devletleştirilebilir.Devletleştirme ve özelleştirme) Doğru cevap D seçeneğidir.

5-C

Vatan hizmeti-Siyasi haklardan
Sosyal güvenlik hakkı -Sosyal ve ekonomik haklar
Doğru cevap C seçeneğidir.

6-D

kamulaştırma hakkı sosyal ve ekonomik haklardan olduğundan doğru cevap D seçeneğidir.

7-C*Düzeltilme ve cevap hakkı*

Madde 32 – Düzeltme ve cevap hakkı, ancak kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması hallerinde tanınır ve kanunla düzenlenir.

Düzeltme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hakim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren en geç yedi gün içerisinde karar verilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

8-A*B. Çalışma şartları ve dinlenme hakkı*

Madde 50 – Kimse, yaşına, cinsiyetine ve gücüne uymayan işlerde çalıştırılmaz.

Küçükler ve kadınlar ile bedeni ve ruhi yetersizliği olanlar çalışma şartları bakımından özel olarak korunurlar.

Dinlenmek, çalışanların hakkıdır.

Ücretli hafta ve bayram tatili ile ücretli yıllık izin hakları ve şartları **kanunla** düzenlenir.

9-E

Sendika kurma hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

10-D

Seçimler ve halkoylaması serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Doğru cevap D seçeneğidir.

11-C*Milletvekili seçilme yeterliliği*

Madde 76 – Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.⁽²⁾

En az ilkökul mezunu olmayanlar, kısıtlılar, askerlikle ilişkisi olanlar, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler.^{Doğru} cevap C seçeneğidir.

12-E

Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin bir yıl geriye bırakılmasına karar verebilir. TBMM'nin seçimleri bir yıl geriye

birakılmasına karar verebileceğinden doğru cevap E seçeneğidir.

13-C

Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek; para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek; milletlerarası andlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilânına karar vermek ve Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmektir. Cumhurbaşkanı yardımcılarını atamak ve görevlerine son vermek Cumhurbaşkanının görevidir.

14-C

D. Görev ve yetkileri

Madde 104 – (Değişik: 21/1/2017-6771/8 md.)

Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.

Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.

Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.

Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.

Kanunları yayımlar.

Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.

Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.

Cumhurbaşkanı yardımcılarını atar ve görevlerine son verir.

Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.

Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyetinin temsilcilerini gönderir, Türkiye Cumhuriyetine gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul eder.

Milletlerarası andlaşmaları onaylar ve yayımlar.

Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar.

Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.

Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.

15-C

E. Cumhurbaşkanının cezai sorumluluğu⁽¹⁾

Madde 105 – (Değişik: 21/1/2017-6771/9 md.) Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir. Meclis, önergeyi en geç bir ay içinde görüşür ve

üye tamsayısının beşte üçünün gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.

Soruşturma açılmasına karar verilmesi halinde, Meclisteki siyasi partilerin, güçleri oranında komisyona verebilecekleri üye sayısının üç katı olarak gösterecekleri adaylar arasından her siyasi parti için ayrı ayrı ad çekme suretiyle kurulacak onbeş kişilik bir komisyon tarafından soruşturma yapılır. Komisyon, soruşturma sonucunu belirten raporunu iki ay içinde Meclis Başkanlığına sunar. Soruşturmanın bu sürede bitirilememesi halinde, komisyona bir aylık yeni ve kesin bir süre verilir.

Rapor Başkanlığa verildiği tarihten itibaren on gün içinde dağıtılır, dağıtımından itibaren on gün içinde Genel Kurulda görüşülür. Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının üçte ikisinin gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması üç ay içinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir, yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır.

Hakkında soruşturma açılmasına karar verilen Cumhurbaşkanı, seçim kararı alamaz.

Yüce Divanda seçilmeye engel bir suçtan mahkûm edilen Cumhurbaşkanı'nın görevi sona erer.

Cumhurbaşkanı'nın görevde bulunduğu sürede işlediği iddia edilen suçlar için görevi bittikten sonra da bu madde hükmü uygulanır.

üç katı ve 15 kişilik bir komisyon olması gerektiğinden doğru cevap C seçeneğidir.

16-A

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, Cumhurbaşkanı'na karşı sorumludur. Bu nedenle doğru cevap A seçeneğidir.

17-E

Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir. Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

18-D

A. Mahkemelerin bağımsızlığı

Madde 138 – Hakimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanı kanaatlerine göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hakimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.

Görölmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır. Bu nedenle doğru cevap D seçeneğidir.

19-B

Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay (...) ⁽⁵⁾ Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hakimler ve Savcılar (...) ⁽⁶⁾ Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar.

hakimler ve savcılar kurulu üyeleri de görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Anayasa Mahkemesinde yargılanırlar. Bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir.

20-E

Danıştay, idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar. Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ: 2**1-**

- I. Çocuklar
- II. Yaşlılar
- III. Özürlüler
- IV-Gaziler

1982 Anayasası'na göre yukarıda verilenlerden hangileri için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz?

- A)Yalnız III
- B)Yalnız II
- C)I-II
- D)I-II-III-IV
- E) I-III-IV

2-1982 Anayasası'na göre Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinde boşalma olması halinde, ara seçime gidilir.

Ara seçim, her seçim döneminde bir defa yapılır ve genel seçimden kaç ay geçmedikçe ara seçime gidilemez?

- A)30
- B)24
- C)48
- D)60
- E) 72

3-1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görev ve yetkilerinden birisi değildir?

- A) Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak
- B) Bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek;
- C) Para basılmasına karar vermek
- D) Savaş ilânına karar vermek
- E) Yüksek Seçim Kurulu üyelerini seçmek.

4-1982 Anayasası'na göre kanun teklif etmeye aşağıdakilerden hangisi yetkilidir?

- A) Anayasa Mahkemesi
- B) Sayıştay Başkanı
- C) Milletvekilleri
- D) Cumhurbaşkanı
- E) Bakanlar

5-1982 Anayasası'na göre yazılı soru, yazılı olarak en geç kaç gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir?

- A) 20
- B) 15
- C) 48
- D) 60
- E) 72

6-1982 Anayasası'na göre aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinden birisi değildir?

- A) Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.
- B) Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.

C) Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.

D) Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.

E) Yargıtay üyelerini seçmek.

7-1982 Anayasası'na göre cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanları aşağıdakilerden hangisi atar?

- A) Anayasa Mahkemesi
- B) Sayıştay Başkanı
- C) Milletvekilleri
- D) Cumhurbaşkanı
- E) Bakanlar

8-1982 Anayasası'na göre Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının çoğunluğuyla seçimlerin yenilenmesine karar verebilir.

Yukarıdaki boşluğa gelebilecek ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2/5
- B)4/5
- C)1/5
- D)3/5
- E) 5/5

9-1982 Anayasası'na göre Kanunun belirlediği usul ve esaslara göre; rektörler, dekanlar ise seçilir ve atanır.

Yukarıdaki boşluğa gelebilecek ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhurbaşkanı - Yükseköğretim Kurulu
- B)TBMM-Cumhurbaşkanı
- C)Milletvekili –Bakanlar
- D)Bakanlar -TBMM
- E) Cumhurbaşkanı –TBMM

10-1982 Anayasası'na göre Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim - öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile aşağıdakilerden hangisi kurulmuştur?

- A)Üniversitelerarası Kurul
- B) Yükseköğretim Kurulu
- C)Devlet Denetleme Kurulu
- D)Radyo Televizyon Üst Kurulu
- E) Hakimler ve Savcılar Kurulu

11-1982 Anayasası'na göre Radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu dokuz üyeden oluşur. Üyeler, siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikişer katı olarak gösterecekleri adaylar arasından, her siyasi parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilir?

- A)Anayasa Mahkemesi
- B)Sayıştay Başkanı
- C)Milletvekilleri
- D)Cumhurbaşkanı
- E) TBMM

12-

- I-Cumhurbaşkanı,
II-Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,
III-Cumhurbaşkanı yardımcılarını,
IV-Bakanları,
V-Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi hakimlerini

1982 Anayasası'na göre Anayasa Mahkemesi yukarıdaki lerden hangisini yüce divan sıfatıyla yargılayamaz?

- A) I
B)II
C)III
D)IV
E) V

13-Hukuk fakültesi öğrencisi Asiye: Adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapar; Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlar; ayrıca, Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirir.

Hukuk fakültesi öğrencisi Asiye'nin yukarıda bahsetmiş olduğu anayasal kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Üniversitelerarası Kurul
B) Yükseköğretim Kurulu
C)Devlet Denetleme Kurulu
D)Radyo Televizyon Üst Kurulu
E) Hakimler ve Savcılar Kurulu

14-Aşağıdakilerden hangisi anayasada belirtilen yüksek mahkemelerden birisi değildir?

- A) Yargıtay
B) Danıştay
C) Uyuşmazlık Mahkemesi
D) Askeri Yargıtay
E) Anayasa Mahkemesi

15-Türk Silahlı Kuvvetlerinin başkomutanlığını aşağıdakilerden hangisi temsil eder?

- A)Anayasa Mahkemesi
B)Sayıştay Başkanı
C)Milletvekilleri
D)Cumhurbaşkanı
E) TBMM

16-1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanı olabilmek için kaç yaşını doldurmuş olmak gerekir?

- A)40
B)50
C)30
D)25
E) 18

17-1982 Anayasası'na göre Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde kaçını almış olan siyasi partiler aday gösterebilir?

- A)%3
B)%4
C)%5
D)%8
E) %10

18-Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak bir ay içerisinde toplam birleşim günü katılmayan milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine, durumun Meclis Başkanlık Divanınca tespit edilmesi üzerine, Genel Kurulca üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyuyla karar verilebilir.

Yukarıdaki boşluğa gelebilecek ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)5
- B)4
- C)3
- D)2
- E)1

19-1982 Anayasası'na göre Yüksek Seçim Kurulunun görev ve yetkileri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurullarının görev ve yetkileri kanunla düzenlenir.

B)Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur. Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir.

C)Yüksek Seçim Kuruluna Yargıtay ve Danıştaydan seçilmiş üyeler arasından ad çekme ile ikişer yedek üye ayrılır.

D)Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi, işlemlerinin genel yönetim ve denetimi de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olur.

E) Radyo Televizyon Kurumu üyelerinin seçim işlemlerini yapmak.

20-Vatandaşlar, siyasi parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve partilerden ayrılma hakkına sahiptir. Parti üyesi olabilmek için yaşını doldurmuş olmak gerekir.

Yukarıdaki boşluğa gelebilecek ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)15
- B)18
- C)14
- D)16
- E) 20

ÇÖZÜMLER:

1-D

Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.Doğru cevap D seçeneğidir.

2-A

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinde boşalma olması halinde, ara seçime gidilir. Ara seçim, her seçim döneminde bir defa yapılır ve genel seçimden otuz ay geçmedikçe ara seçime gidilemez. Ancak, boşalan üyeliklerin sayısı, üye tamsayısının yüzde beşini bulduğu hallerde, ara seçimlerinin üç ay içinde yapılmasına karar verilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

3-E

Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; bütçe ve kesinhesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek; para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek; milletlerarası andlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilânına karar vermek ve Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmektir.

4-C

Kanun teklif etmeye (...) ⁽³⁾ milletvekilleri yetkilidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

5-B

Yazılı soru, yazılı olarak en geç onbeş gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.Doğru cevap B seçeneğidir.

6-E

Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.

Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.

Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.

Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.

Kanunları yayımlar.

Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.

Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.

Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanları atar ve görevlerine son verir.

Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.

Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyetinin temsilcilerini gönderir, Türkiye Cumhuriyetine gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul eder.

Milletlerarası andlaşmaları onaylar ve yayımlar.

Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar. Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.

Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.

Yargıtay üyeleri Hakimler ve Savcılar Kurulunca seçilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

7-D

Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanları atar ve görevlerine son verir. Doğru cevap D seçeneğidir.

8-D

Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının beşte üç çoğunluğuyla seçimlerin yenilenmesine karar verebilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

9-A

Kanunun belirlediği usul ve esaslara göre; rektörler Cumhurbaşkanınca, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca seçilir ve atanır. Doğru cevap A seçeneğidir.

10-B

Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim - öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini

yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile Yükseköğretim Kurulu kurulur. Doğru cevap B seçeneğidir.

11-E

Radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu dokuz üyeden oluşur. Üyeler, siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikiye katı olarak gösterecekleri adaylar arasından, her siyasi parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

12-E

Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Cumhurbaşkanını yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay (...) ⁽⁵⁾ Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hakimler ve Savcılar (...) ⁽⁶⁾ Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar. ⁽³⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾⁽⁶⁾ Doğru cevap E seçeneğidir.

13-E

Kurul, adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler

hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapar; Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlar; ayrıca, Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirir. Doğru cevap E seçeneğidir.

14-D

Askeri Yargıtay yüksek mahkemelerden birisi değildir. Doğru cevap D seçeneğidir.

15-D

Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder. Doğru cevap D seçeneğidir.

16-A

Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından, doğrudan halk tarafından seçilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

17-C

Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

18-A

Meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak bir ay içerisinde toplam beş birleşim günü katılmayan milletvekilinin milletvekilliğinin düşmesine, durumun

Meclis Başkanlık Divanınca tespit edilmesi üzerine, Genel Kurulca üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyuyla karar verilebilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

19-E

Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurullarının görev ve yetkileri kanunla düzenlenir. Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur. Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir. Bu üyeler, salt çoğunluk ve gizli oyla aralarından bir başkan ve bir başkanvekili seçerler.

Yüksek Seçim Kuruluna Yargıtay ve Danıştaydan seçilmiş üyeler arasından ad çekme ile ikişer yedek üye ayrılır. Yüksek Seçim Kurulu Başkanı ve Başkanvekili ad çekmeye girmezler.

Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi, işlemlerinin genel yönetim ve denetimi de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olur.

20-B

Vatandaşlar, siyasi parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve partilerden ayrılma hakkına sahiptir. Parti üyesi olabilmek için onsekiz yaşını doldurmuş olmak gerekir. Doğru cevap B seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ: 3

1-1982 Anayasasına göre ,TBMM tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde en az kaç milletvekilin oyu gerekir ?

- A)360
- B)380
- C)400
- D)218
- E) 175

2-Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması hâlinde, yenisi seçilene kadar cumhurbaşkanlığına aşağıdakilerden hangisi vekâlet eder?

- A)Bakanlardan biri
- B)Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
- C) Cumhurbaşkanı Genel Sekreteri
- D)Cumhurbaşkanı Yardımcısı
- E)Cumhurbaşkanlığı idari işler başkanı

3-1982 Anayasası'na göre, herhangi bir sebeple boşalan bakanlığa en geç kaç gün içinde atama yapılır?

- A) 15
- B) 20
- C) 30
- D) 45
- E) 60

4-1982 Anayasasının Türk Vatandaşlığı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır ?

- A)Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türk'tür.
- B)Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türk'tür.
- C)Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir.
- D)Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz.
- E)Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapalıdır.

5-1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi yüksek mahkemelerden biri değildir?

- A) Bölge Adliye Mahkemeleri
- B) Yargıtay
- C) Danıştay
- D) Anayasa Mahkemesi
- E) Uyuşmazlık Mahkemesi

6-Siyasi partilerin kapatılması, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının açacağı dava üzerinekesin olarak karara bağlanır.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa aşağıdaki ifadelerden hangisi getirilmelidir?

- A) Anayasa Mahkemesince
- B) Yargıtay'ca
- C)Danıştay'ca
- D)Sayıştay'ca
- E)Uyuşmazlık Mahkemesince

7-....., Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında 106 ncı maddenin beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları uyarınca yapılan soruşturmada ibarettir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa aşağıdaki ifadelerden hangisi getirilmelidir?

- A) Genel Görüşme
- B) Meclis Soruşturması
- C) Yazılı Soru
- D) Meclis Araştırması
- E) Meclis Denetlenmesi

8-TBMM tatildeyken, ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu nedenle silahlı kuvvet kullanılmasına derhâl karar verilmesinin kaçınılmaz olması hâlinde Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına aşağıdakilerden hangisi karar verebilir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) İç İşleri Bakanı
- C) Genelkurmay Başkanı
- D) Milli Güvenlik Kurulu
- E) Milli Savunma Bakanı

9-1982 Anayasası'na göre, seçimlerin başlamasından bitimine kadar yönetimi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Yüksek Seçim Kurulu
- B) Hakimler ve Savcılar Kurulu
- C) Dışişleri Bakanlığı
- D) Adalet Bakanlığı
- E) Danıştay

10-1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi siyasi haklar ve ödevlerden biridir?

- A) Ailenin korunması
- B) Eğitim öğretim hakkı
- C) Toprak mülkiyeti
- D) Vatan hizmeti
- E) Kamulaştırma

11-1982 Anayasasına göre kararları kesindir.

Yedi asil 4 yedik üyeden kurulur .

Yukarıda özellikleri verilen anayasal kurum aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Yüksek Seçim Kurulu
- B) Hakimler ve Savcılar Kurulu
- C) Dışişleri Bakanlığı
- D) Adalet Bakanlığı
- E) Danıştay

12-1982 Anayasasına göre Yüksek Seçim Kurulu ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması, Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi, işlemlerinin genel yönetim ve denetimi de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olur.
- B) Yüksek Seçim Kuruluna Yargıtay ve Danıştaydan seçilmiş üyeler arasından ad çekme ile ikişer yedek üye ayrılır. Yüksek Seçim Kurulu Başkanı ve Başkanvekili ad çekmeye girmezler
- C) Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır
- D) Yüksek Seçim Kurulu onüç asıl ve dört yedek üyeden oluşur
- E) Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurullarının görev ve yetkileri kanunla düzenlenir.

13-1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır ?

- A) Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.
- B) Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder
- C) Cumhurbaşkanı yardımcıları ile TBMM Başkanını atar ve görevlerine son verir
- D) Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.
- E) Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj verir.

14-1982 Anayasasına göre kararnameler ve yönetmelikler, yayımdan sonraki bir tarih belirlenmemişse, ne zaman yürürlüğe girerler ?

- A) Resmî Gazetede yayımlandıkları gün yürürlüğe girer
- B) Resmî Gazetede yayımlandıkları tarihten itibaren 10 gün sonra
- C) Resmî Gazetede yayımlandıkları tarihten itibaren 15 gün sonra
- D) Resmî Gazetede yayımlandıkları tarihten itibaren 60 gün sonra
- E) Resmî Gazetede yayımlandıkları tarihten itibaren 30 gün sonra

15-Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde, kaç gün içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılır ?

- A) 10
- B) 15
- C) 20
- D) 25
- E) 45

ÇÖZÜMLER:

1-A

360 milletvekilin oyu gerekir. TBMM'nin erken seçim kararını ise beşte üç çoğunluk, bir başka deyişle üye tam sayısı 600'e yükseltilen Meclis'te 360 oyla alınabiliyor

2-D

Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır

3-A

15 gün içinde atama yapılır.

4- E

Madde 66 – Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.

Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türktür. (**Mülga ikinci cümle: 3/10/2001-4709/23 md.) (...)**

Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir.

Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz.

Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz. Doğru cevap E seçeneğidir.

5-A

Bölge Adliye Mahkemeleri

6-A

Siyasi partilerin kapatılması, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının açacağı dava üzerine Anayasa Mahkemesince kesin olarak karara bağlanır.

7-B

Meclis soruşturması, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında 106 ncı maddenin beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları uyarınca yapılan soruşturmadan ibarettir

8-A

Cumhurbaşkanı

9-A

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar yönetimi Yüksek Seçim Kurulunun gözetimindedir.

10-D

Vatan hizmeti

Madde 72 – Vatan hizmeti, her Türkün hakkı ve ödevidir. Bu hizmetin Silahlı Kuvvetlerde veya kamu kesiminde ne şekilde yerine getirileceği veya getirilmiş sayılacağı kanunla düzenlenir

11-A

Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek

Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz.

12-D

Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur.

13-C

Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir.

Cumhurbaşkanı, Devlet başkanı sıfatıyla Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eder; Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını temin eder.

Gerekli gördüğü takdirde, yasama yılının ilk günü Türkiye Büyük Millet Meclisinde açılış konuşmasını yapar.

Ülkenin iç ve dış siyaseti hak-kında Meclise mesaj verir.

Kanunları yayımlar.

Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir.

Kanunların, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tümünün veya belirli hükümlerinin Anayasaya şekil veya esas bakımından aykırı oldukları gerekçesiyle Anayasa Mahkemesinde iptal davası açar.

Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanları atar ve görevlerine son verir.

Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.

Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyetinin temsilcilerini gönderir, Türkiye Cumhuriyetine gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul eder.

Milletlerarası andlaşmaları onaylar ve yayımlar.

Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar.

Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetlerinin Başkomutanlığını temsil eder.

Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.

Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.

14-A

Kararnameler ve yönetmelikler, yayımdan sonraki bir tarih belirlenmemişse, Resmî Gazetede yayımlandıkları gün yürürlüğe girer

15-E

Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde, kırkbeş gün içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılır.

KAVRAMA TESTİ: 4

1-1982 Anayasasına göre Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri kaç yılda bir aynı günde yapılır?

- A)2
- B)6
- C)3
- D)5
- E) 4

2-1982 Anayasasına göre Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla seçilen kaç milletvekilinden oluşur?

- A)700
- B)400
- C)450
- D)600
- E) 550

3-1982 Anayasasına göre kaç yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir?

- A)30
- B)21
- C)15
- D)24
- E) 18

4- Memur Ekrem : "Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin kaç yıl geriye bırakılmasına karar verebilir ?

Memur Ekrem'in sormuş olduğu sorunun doğru cevabı aşağıdakilerden hangisidir ?

- A)1
- B)2
- C)3
- D)4
- E)5

5-1982 Anayasasına göre Seçimler, organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Yukarıdaki soruda boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Sayıştay
- B)TBMM
- C)Yargı
- D)Yürütme
- E) Yasama

6-Zabıt Katibi Aylin: "Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi " bu kurulundur.

Zabıt Katibi Aylin'in bahsetmiş olduğu kurum aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Yüksek Seçim Kurulu
- B) Hakimler ve Savcılar Kurulu
- C) Sayıştay
- D) Bilgi Edinme Kurumu
- E) Adalet Bakanlığı

7-1982 Anayasasına göre Yüksek Seçim Kurulu kaç üyeden oluşur?

- A)3
- B)4
- C)5
- D)6
- E) 7

8-Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları kaç gün içinde yayımlar?

- A)10
- B)20
- C)15
- D)45
- E) 30

9-Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde veya ara vermede iken ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu sebeple silahlı kuvvet kullanılmasına derhal karar verilmesinin kaçınılmaz olması halinde aşağıdakilerden hangisi , Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verebilir?

- A)Milli Savunma Bakanı
- B)anayasa Mahkemesi Başkanı
- C)TBMM
- D)Cumhurbaşkanı Yardımcısı
- E) Cumhurbaşkanı

10-1982 Anayasasına göre Meclis, bir yasama yılında en çok kaç ay tatil yapabilir?

- A)2
- B)3
- C)4
- D)5
- E) 6

11-

I-Türkiye Büyük Millet Meclisi; Meclis araştırması, genel görüşme, Meclis soruşturması ve yazılı soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanır.

II-Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir.

III-Genel görüşme, toplumu ve Devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesidir

IV-Meclis soruşturması, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkında 106 ncı maddenin beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları uyarınca yapılan soruşturmadan ibarettir.

V-Yazılı soru, yazılı olarak en geç onbeş gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisi veya hangileri doğrudur ?

- A)III-IV-V
- B)I-II-III-IV-V
- C)I-II-III
- D)II-III-IV
- E) I-V

12-Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır?

- A) Hazine ve Maliye Bakanı
- B)Milli Savunma Bakanı
- C) Adalet Bakanı
- D) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- E) TBMM Başkanı

13-Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından aşağıdakilerden hangisi tarafından atanır ve görevden alınır?

- A) Hazine ve Maliye Bakanı
- B)Milli Savunma Bakanı
- C) Adalet Bakanı
- D) Cumhurbaşkanı
- E) TBMM Başkanı

14-Radyo ve Televizyon Üst Kurulu dokuz üyeden oluşur. Üyeler, siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikişer katı olarak gösterecekleri adaylar arasından, her siyasi parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilir?

- A) Hazine ve Maliye Bakanı
- B)Milli Savunma Bakanı
- C) Adalet Bakanı
- D) Cumhurbaşkanı
- E) TBMM

15-Anayasa Mahkemesi aşağıdakilerden hangisini Yüce Divan sıfatıyla yargılayamaz?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
- C) Cumhurbaşkanı yardımcılarını
- D) Adalet Bakanı
- E) Sakarya Adliyesi Adalet Komisyonu Başkanı

16-Adliye Zabıt Katibi Ayşe Hanım : Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hakim ve Cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasında aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilirler? eğitim seminerinde şeklinde bir soru sormuştur.

Adliye Zabıt Katibi Ayşe Hanımın sormuş olduğu sorunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) TBMM Başkanı
- B) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- C) Cumhurbaşkanı
- D) Adalet Bakanı
- E) Hakimler ve Savcılar Kurulu

17-Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hakim ve savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasında Hakimler ve Savcılar Kurulu; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasında aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilirler?

- A) TBMM Başkanı
- B) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- C) Cumhurbaşkanı
- D) Adalet Bakanı
- E) Hakimler ve Savcılar Kurulu

18-Yazı İşleri Müdürü Zekeriya Bey Ankara'da bir kurumu ziyaret ettiği belirterek bu kurumun bazı özelliklerini vermiştir: "Merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir." şeklinde kurumu tanıtmıştır.

Yazı İşleri Müdürü Zekeriya Bey hangi kurumu ziyaret etmiş olabilir?

- A) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- B) Milli Savunma Bakanlığı
- C) Adalet Bakanlığı
- D) Sayıştay
- E) TBMM Başkanı

19-(.....)bütçe kanun teklifini, malî yılbaşından en az yetmişbeş gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

Yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) TBMM Başkanı
- B) Cumhurbaşkanı yardımcısı
- C) Cumhurbaşkanı
- D) Adalet Bakanı
- E) Hakimler ve Savcılar Kurulu

20-(.....) savaş, savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir?

- A)TBMM Başkanı
- B)Cumhurbaşkanı yardımcısı
- C)Cumhurbaşkanı
- D)Adalet Bakanı
- E) Hakimler ve Savcılar Kurulu

ÇÖZÜMLER:

1-D

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır. Doğru cevap D seçeneğidir.

2-D

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla seçilen altıyüz milletvekilinden oluşur.Doğru cevap D seçeneğidir.

3-E

Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

4-A

Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin bir yıl geriye bırakılmasına karar verebilir.Doğru cevap A seçeneğidir.

5-C

Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır. Doğru cevap C seçeneğidir.

6-A

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim

tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Doğru cevap A seçeneğidir.

7-E

Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur. Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir. Bu üyeler, salt çoğunluk ve gizli oylarından bir başkan ve bir başkanvekili seçerler. Doğru cevap E seçeneğidir.

8-C

Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları onbeş gün içinde yayımlar. Doğru cevap C seçeneğidir.

9-E

Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde veya ara vermede iken ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu sebeple silahlı kuvvet kullanılmasına derhal karar verilmesinin kaçınılmaz olması halinde Cumhurbaşkanı da, Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verebilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

10-B

Meclis, bir yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir; ara verme veya tatil sırasında (...) ⁽¹⁾ Cumhurbaşkanınca toplantıya çağrılır.

11-B

Türkiye Büyük Millet Meclisi; Meclis araştırması, genel görüşme, Meclis

soruşturması ve yazılı soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanır.

Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir.

Genel görüşme, toplumu ve Devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesidir.

Meclis soruşturması, Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlar hakkında 106 ncı maddenin beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları uyarınca yapılan soruşturmadan ibarettir.

Yazılı soru, yazılı olarak en geç onbeş gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

Meclis araştırması, genel görüşme ve yazılı soru önergelerinin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile araştırma usulleri Meclis İçtüzüğü ile düzenlenir. Doğru cevap D seçeneğidir.

12-D

Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde, kırkbeş gün içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılır. Yenisi seçilene kadar Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır. Genel seçime bir yıl veya daha az kalmışsa Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimi de Cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte yenilenir. Genel seçime bir yıldan fazla kalmışsa seçilen Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından bu

süre dönemden sayılmaz. Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yapılacağı tarihte her iki seçim birlikte yapılır.

Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır. Doğru cevap D seçeneğidir.

13-D

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevden alınır. Doğru cevap D seçeneğidir.

14-E

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu dokuz üyeden oluşur. Üyeler, siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikişer katı olarak gösterecekleri adaylar arasından, her siyasi parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

15-E

Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay (...) ⁽⁵⁾ Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hakimler ve Savcılar (...) ⁽⁶⁾ Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar. Doğru cevap E seçeneğidir.

16-E

Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hakim ve Cumhuriyet savcılar ile bu meslekten sayılanlar arasından Hakimler ve Savcılar (...) ⁽³⁾ Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

17-C

Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hakim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar arasından Hakimler ve Savcılar (...) ⁽²⁾ Kurulu; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasından Cumhurbaşkanı; tarafından seçilir.

18-D

Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir. Doğru cevap D seçeneğidir.

19-C

Cumhurbaşkanı bütçe kanun teklifini, malî yılbaşından en az yetmişbeş gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Doğru cevap C seçeneğidir.

20-C

Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik,

ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddî şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ:5

1-1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi cumhuriyetin niteliklerinden birisi değildir?

- A) İnsan haklarına saygılı devlet
- B) Atatürk milliyetçiliğine bağlı,
- C) Demokratik
- D) Laik
- E) Özgürlükçü

2-

I- Dili Türkçedir.

II-Bayrağı, şekli kanununda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır.

III-Millî Marşı — İstiklal Marşı||dır.

IV-Başkenti Konya'dır

Devletin bütünlüğü, resmî dili, bayrağı, millî marşı ve başkenti ile ilgili olarak yukarıdakilerden hangisi veya hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız IV
- B) Yalnız III
- C) I-II
- D)I-III
- E) I-II-III

3-1982 Anayasasına göre egemenlik, kayıtsız şartsız kime aittir?

- A) Milletvekillerine
- B) Bakanlara
- C) Genel Müdürlere
- D) Millete
- E) Bir zümreye

4-Yasama yetkisi Türk Milleti adına hangi organ eliyle kullanılır ?

- A) Cumhurbaşkanlığı
- B) TBMM
- C) Adalet Bakanlığı
- D) Bakanlar Kurulu
- E) Kültür Bakanlığı

5-Yürütme yetkisi Türk Milleti adına hangi organ eliyle kullanılır ?

- A) Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlar Kurulu
- B) TBMM
- C) Adalet Bakanlığı
- D) Bakanlar Kurulu
- E) Milli Savunma Bakanlığı

6-Yargı yetkisi Türk Milleti adına hangi organ eliyle kullanılır?

- A) Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlar Kurulu
- B) TBMM
- C) Mahkemelerce
- D) Bakanlar Kurulu
- E) Milli Savunma Bakanlığı

7-1982 Anayasasına göre temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir.

Bu sınırlamalar,

- I- Anayasanın sözüne ve ruhuna,
- II-Demokratik toplum düzeninin
- III-Lâik Cumhuriyetin gereklerine
- IV-Ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

Yukarıdaki öncüllerden hangisi veya hangileri doğrudur ?

- A) Yalnız IV
- B) Yalnız III
- C) I-II
- D)I-III
- E) I-II-III-IV

8. Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çokgün içinde hâkim önüne çıkarılır.

1982 Anayasasına göre yukarıda boş bırakılan yere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 48 saat 4 gün
- B) 36 saat 4 gün
- C) 24 saat 5 gün
- D) 72 saat 6 gün
- E) 86 saat 4 gün

9-

Kimsenin konutuna dokunulamaz.

I- Millî güvenlik,

II-kamu düzeni,

III- suç işlenmesinin önlenmesi,

IV-genel sağlık

V- genel ahlâkın korunması veya

başkalarının hak ve özgürlüklerinin

korunması

Yukarıdakilerden hangisi veya hangilerinin varlığı halinde konut dokunulmazlığı ihlal edilebilir ?

A) Yalnız IV

B) Yalnız III

C) I-II

D)I-II-III-IV-V

E) I-II-III-IV

10-1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi siyasi hak ve ödevlerden birisi değildir?

A) Türk vatandaşlığı

B) Seçme ve seçilme hakkı

C) Siyasi Partilere Üye olma

D)Vatan hizmeti

E) Sendikal faaliyette bulunma hakkı

11-Aşağıdakilerden hangisi Türk vatandaşlığı ile ilgili olarak 1982 Anayasası'nda yer alan hükümlerden biri değildir?

A) Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.

B) Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türktür

C) Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz

D) Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılabilir.

E) Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir.

12-Vatandaşlar, siyasi parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve partilerden ayrılma hakkına sahiptir. Parti üyesi olabilmek için (.....) yaşını doldurmuş olmak gerekir.

1982 Anayasasına göre yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) 15

B) 16

C) 17

D) 19

E) 18

13-Kamu Başdenetçisi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gizli oyla (.....) yıl için seçilir.

1982 Anayasasına göre yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 5
- B) 4
- C) 3
- D) 6
- E) 7

14-(.....) yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

1982 Anayasasına göre yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 15
- B) 16
- C) 17
- D) 19
- E) 18

15-Aşağıdakilerden hangisi milletvekili seçilebilmek için aranan şartlardan birisi değildir?

- A) En az ilkokul mezunu olmak
- B) Askerlikle ilişkisi olmamak
- C) Taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olmamak
- D) 20 yaşını doldurmuş olmak
- E) Kamu hizmetinden yasaklı olmamak

16-Anayasamıza göre Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri kaç yılda bir yapılır?

- A) 6
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

17-Anayasamıza göre Yüksek Seçim Kurulu kaç asıl ve kaç yedek üyeden oluşur?

- A) yedi asıl ve dört yedek
- B) üç asıl 2 yedek
- C) 4 asıl 4 yedek
- D) 7 asıl 7 yedek
- E) 13 asıl 5 yedek

18-Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla seçilenmilletvekilinden oluşur.

1982 Anayasasına göre yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A)550
- B) 650
- C) 600
- D) 610
- E) 750

19-TBMM bir yasama yılında ne kadar süre tatil yapabilir ?

- A) 5 ay
- B) 8 ay
- C) 2 ay
- D) 3 ay
- E) 1 ay

20-Meclis Başkanı da doğrudan doğruya veya üyelerinyazılı istemi üzerine, Meclisi toplantıya çağırır.

1982 Anayasasına göre yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 1/5
- B) 1/6
- C) 1/7
- D) 1/4
- E) 1/3

ÇÖZÜMLER:

1-E

Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.

HALİS şeklinde kısaltılabilir.

Hukuk

Atatürk milliyetçiliğine bağlı

Laik

İnsan haklarına saygılı

Sosyal

2-A

Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir.

Bayrağı, şekli kanununda belirtilen, beyaz ay yıldızlı al bayraktır.

Millî marşı —İstiklal Marşı||dır.

Başkenti Ankara'dır.

3-D

Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir

4-B

Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez.

5-A

Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı tarafından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

6-C

Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır.

7-E

Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.

8-A

Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç kırksekiz saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok dört gün içinde hâkim önüne çıkarılır.

9-D

Kimsenin konutuna dokunulamaz. Millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça; yine bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunla yetkili kılınmış merciin yazılı emri bulunmadıkça; kimsenin konutuna girilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz.

10- E

katip ve davası şeklinde kısaltabiliriz.

Kamu hizmetlerine girme hakkı

A

Türk vatandaşlığı

i

Parti kurma, partilere girme ve partilerden ayrılma.

Vergi ödevi

E

Dilekçe hakkı

A

Vatan hizmeti

A

Seçme seçilme ve siyasa faaliyette bulunma hakkı

I

11-D

Türk vatandaşlığı

Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.

Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türktür.

(Mülga ikinci cümle: 3/10/2001-4709/23 md.)(...)

Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir.

Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz.

Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz.

12-E

Vatandaşlar, siyasi parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve partilerden ayrılma hakkına sahiptir. Parti üyesi olabilmek için onsekiz yaşını doldurmuş olmak gerekir

13-B

Kamu Başdenetçisi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gizli oyla dört yıl için seçilir.

14-E

Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

15-D

Onsekiz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

En az ilkokul mezunu olmayanlar, kısıtlılar, askerlikle ilişkisi olanlar, kamu hizmetinden yasaklılar, taksirli suçlar hariç toplam bir yıl veya daha fazla hapis ile ağır hapis cezasına hüküm giymiş olanlar; zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlarla, kaçakçılık, Resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, terör eylemlerine katılma ve bu gibi eylemleri tahrik ve teşvik suçlarından biriyle hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar bile milletvekili seçilemezler.

16-E

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır.

17-A

Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur

18-C

Türkiye Büyük Millet Meclisi genel oyla seçilen **altıyüz** milletvekilinden oluşur

19-D

Meclis, bir yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir; ara verme veya tatil sırasında, doğrudan doğruya veya Bakanlar Kurulunun istemi üzerine, Cumhurbaşkanınca toplantıya çağrılır.

20-A

Meclis Başkanı da doğrudan doğruya veya üyelerin beşte birinin yazılı istemi üzerine, Meclisi toplantıya çağırır.

KAVRAMA TESTİ:6

1-(I)Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından, doğrudan halk tarafından seçilir.

(II) Cumhurbaşkanının görev süresi yedi yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir.

(III) Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir.

(IV)Cumhurbaşkanı seçilen milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.

(V) Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir

1982 Anayasasının Cumhurbaşkanlığı adaylık ve seçimi ile ilgili olarak yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

2-

(I)Cumhurbaşkanı, seçildikten sonra bir veya daha fazla Cumhurbaşkanı yardımcısı atayabilir (II) .Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde, kırkbeş gün içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılır. (III) Yenisi seçilene kadar Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanıya ait yetkileri kullanır. (IV) Genel seçime bir yıl veya daha az kalmışsa Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimi de Cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte yenilenir. (V) Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, TBMM Başkanı Cumhurbaşkanıya vekâlet eder ve Cumhurbaşkanıya ait yetkileri kullanır.

1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanlığı seçimi ve vekalet ile ilgili olarak yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

3-1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından aşağıdakilerden hangisi tarafından atanır ve görevden alınır ?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Hakimler ve Savcılar Kurulu
- C) Genelkurmay Başkanı
- D) Cumhurbaşkanlığı Kabinesi
- E) TBMM Başkanı

4-İdarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla, Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan.....,

Cumhurbaşkanının isteği üzerine, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluştaki, kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda, her türlü idari soruşturma, inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapar.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bankaları Denetleme ve Düzenleme Kurulu
- B) Hakimler ve Savcılar Kurulu
- C) Devlet Denetleme Kurulu
- D) Genel sekreterlik
- E) Sayıştay

5(I) Millî Güvenlik Kurulu; Cumhurbaşkanının başkanlığında, Cumhurbaşkanı yardımcıları, Adalet, Millî Savunma, Milli Eğitim, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava kuvvetleri komutanlarından kurulur.

(II) Gündemin özelliğine göre Kurul toplantılarına ilgili bakan ve kişiler çağrılıp görüşleri alınabilir.

(III) Millî Güvenlik Kurulu; Devletin millî güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulanması ile ilgili alınan tavsiye kararları ve gerekli koordinasyonun sağlanması konusundaki görüşlerini Cumhurbaşkanına bildirir. Kurulun, Devletin varlığı ve bağımsızlığı, ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği, toplumun huzur ve güvenliğinin korunması hususunda alınmasını zorunlu gördüğü tedbirlere ait kararlar Cumhurbaşkanınca değerlendirilir.

(IV) Milli Güvenlik Kurulunun gündemi; Cumhurbaşkanı yardımcıları ve Genelkurmay Başkanının önerileri dikkate alınarak Cumhurbaşkanınca düzenlenir.

(V) Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlar Milli Güvenlik Kurulu Cumhurbaşkanı yardımcısının başkanlığında toplanır.

1982 Anayasasının Milli Güvenlik Kurulu ile ilgili olarak yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6-

(I) Uyuşmazlık Mahkemesi adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlenmeye yetkilidir.

(II) Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluşu, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri ile işleyişi kanunla düzenlenir.

(III) Bu mahkemenin Başkanlığını Anayasa Mahkemesince, kendi üyeleri arasından görevlendirilen üye yapar.

(IV) Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Uyuşmazlık Mahkemesinin kararı esas alınır. Uyuşmazlık Mahkemesi kararları kesindir.

1982 Anayasasına göre Uyuşmazlık Mahkemesi ile ilgili olarak yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7-1982 Anayasasına göre Devlet Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri aşağıdakilerden hangisi tarafından atanır?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) Cumhurbaşkanı Genel Sekreteri
- C) Bakanlar
- D) Sayıştay
- E) TBMM

8-(I) Anayasa Mahkemesi onbeş üyeden kurulur. (II) Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden; en az ikisi hukukçu olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından göstereceği üçer aday içinden; dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer. (III) Anayasa Mahkemesine üye seçilebilmek için, kırkbeş yaşın doldurulmuş olması kaydıyla; yükseköğretim kurumları öğretim üyelerinin profesör veya doçent unvanını kazanmış, avukatların en az yirmi yıl fiilen avukatlık yapmış, üst kademe yöneticilerinin yükseköğrenim görmüş ve en az yirmi yıl kamu hizmetinde fiilen çalışmış, birinci sınıf hâkim ve savcılarının adaylık dahil en az yirmi yıl çalışmış olması şarttır. (IV) Anayasa Mahkemesi üyeleri 20 yıl için seçilirler. (V) Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile dört yıl için bir Başkan ve iki başkanvekili seçilir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) IV
- D) III
- E) V

9-Anayasa Mahkemesine Cumhurbaşkanı ve TBMM kaç üye seçer?

Cumhurbaşkanı	TBMM
A) 10	5
B) 12	3
C) 3	12
D) 8	4
E) 7	8

10-

(I)Hâkimler ve Savcılar Kurulu, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar. (II)Hâkimler ve Savcılar Kurulu onbeş üyeden oluşur; (III)iki daire halinde çalışır. (İV)Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır.(V) Kurulun, üç üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adlî yargı hâkim ve savcılar arasında, bir üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idarî yargı hâkim ve savcılar arasında Cumhurbaşkanınca; üç üyesi Yargıtay üyeleri, bir üyesi Danıştay üyeleri, üç üyesi nitelikleri kanunda belirtilen yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)IV
- D)III
- E) V

11-Bakanlıkların kurulması ve kaldırılması aşağıdakilerden hangisi ile yapılır ?

- A) İç tüzük
- B)Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
- C)Genelge
- D)Yönetmelik
- E) Kanun

12-1982 Anayasasına göre Anayasa Mahkemesi kaç üyeden oluşur?

- A) 10
- B) 15
- C) 12
- D)17
- E) 16

13-Memur Murat: " Bireysel başvurulara bakmak sizin kurumunuzun görevidir. " demiştir

Memur Murat'ın işaret etmiş olduğu kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yargıtay
- B) Danıştay
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Sayıştay
- E) Bölge Adliye Mahkemesi

14-Zabıt Katibi Ali : Anayasa Mahkemesi aşağıdakilerden hangisini Yüce Divan sıfatıyla yargılayamaz?

Zabıt Katibi Ali'nin sormuş olduğu sorunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhurbaşkanını
- B) TBMM Başkanını
- C) Bakanlar Kurulu Üyelerini
- D) Hakimler ve Savcılar Kurulu Üyelerini
- E) Bölge Adliye Mahkemesi Üyelerini

15-idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercii aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Danıştay
- B) Yargıtay
- C) Sayıştay
- D) Anayasa Mahkemesi
- E) Bölge Adliye Mahkemesi

16-20- sorularını aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Cumhurbaşkanı, (1)yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından, doğrudan (2)tarafından seçilir.Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla(3) defa Cumhurbaşkanı seçilebilir.Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde(4) almış olan siyasi partiler ile en az(5) seçmen aday gösterebilir. Cumhurbaşkanı seçilen milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.

16-(1) numaralı boş yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A)40
- B)50
- C)30
- D)18
- E) 20

17-(2) numaralı boş yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A)Milletvekilleri
- B)Bakanlar
- C)Senato
- D) TBMM
- E) Halk

18- (3) numaralı boş yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A)1
- B)2
- C)3
- D)4
- E) 5

19-(4) numaralı boş yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A)1
- B)2
- C)3
- D)4
- E) 5

20--(4) numaralı boş yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A)200 bin
- B)150 bin
- C)100 bin
- D)50 bin
- E) 10 bin

ÇÖZÜMLER:

1-B

Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından, doğrudan halk tarafından seçilir. Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir. Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir. Cumhurbaşkanı seçilen milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer. Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday, Cumhurbaşkanı seçilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

2-E

Cumhurbaşkanı, seçildikten sonra bir veya daha fazla Cumhurbaşkanı yardımcısı atayabilir. Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde, kırkbeş gün içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılır. Yenisi seçilene kadar Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır. Genel seçime bir yıl veya daha az kalmışsa Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimi de

Cumhurbaşkanı seçimi ile birlikte yenilenir. Genel seçime bir yıldan fazla kalmışsa seçilen Cumhurbaşkanı Türkiye Büyük Millet Meclisi seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan Cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz. Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimlerinin yapılacağı tarihte her iki seçim birlikte yapılır. Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır. Doğru cevap e seçeneğidir.

3-A

Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip olanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından atanır ve görevden alınır. Doğru cevap A seçeneğidir.

4-C

İdarenin hukuka uygunluğunun, düzenli ve verimli şekilde yürütülmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması amacıyla, Cumhurbaşkanlığına bağlı olarak kurulan Devlet Denetleme Kurulu, Cumhurbaşkanının isteği üzerine, tüm kamu kurum ve kuruluşlarında ve sermayesinin yarısından fazlasına bu kurum ve kuruluşların katıldığı her türlü kuruluşta, kamu kurumu niteliğinde olan meslek kuruluşlarında, her düzeydeki işçi ve işveren meslek kuruluşlarında, kamuya yararlı derneklerle vakıflarda, her türlü idari soruşturma, inceleme, araştırma ve denetlemeleri yapar. Doğru cevap C seçeneğidir.

5-A

Millî Güvenlik Kurulu; Cumhurbaşkanının başkanlığında, Cumhurbaşkanı yardımcıları, Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava kuvvetleri komutanlarından kurulur.

Gündemin özelliğine göre Kurul toplantılarına ilgili bakan ve kişiler çağrılıp görüşleri alınabilir.

Millî Güvenlik Kurulu; Devletin millî güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulanması ile ilgili alınan tavsiye kararları ve gerekli koordinasyonun sağlanması konusundaki görüşlerini Cumhurbaşkanına bildirir. Kurulun, Devletin varlığı ve bağımsızlığı, ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği, toplumun huzur ve güvenliğinin korunması hususunda alınmasını zorunlu gördüğü tedbirlere ait kararlar Cumhurbaşkanınca değerlendirilir.

Milli Güvenlik Kurulunun gündemi; Cumhurbaşkanı yardımcıları ve Genelkurmay Başkanının önerileri dikkate alınarak Cumhurbaşkanınca düzenlenir.

Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlar Milli Güvenlik Kurulu Cumhurbaşkanı yardımcısının başkanlığında toplanır.

Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

6-D

Uyuşmazlık Mahkemesi

Madde 158 – Uyuşmazlık Mahkemesi adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve

hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlenmeye yetkilidir. ⁽³⁾

Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluşu, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri ile işleyişi kanunla düzenlenir. Bu mahkemenin Başkanlığını Anayasa Mahkemesince, kendi üyeleri arasından görevlendirilen üye yapar.

Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesinin kararı esas alınır. Doğru cevap D seçeneğidir.

7-A

Devlet Denetleme Kurulunun Başkan ve üyeleri, Cumhurbaşkanınca atanır. Doğru cevap A seçeneğidir.

8-C

Anayasa Mahkemesi üyeleri oniki yıl için seçilirler. Bir kimse iki defa Anayasa Mahkemesi üyesi seçilemez. Anayasa Mahkemesi üyeleri altmışbeş yaşını doldurunca emekliye ayrılırlar. Zorunlu emeklilik yaşından önce görev süresi dolan üyelerin başka bir görevde çalışmaları ve özlük işleri kanunla düzenlenir. Doğru cevap C seçeneğidir.

9-B

Anayasa Mahkemesi onbeş üyeden kurulur. ⁽²⁾

Türkiye Büyük Millet Meclisi; iki üyeyi Sayıştay Genel Kurulunun kendi başkan ve üyeleri arasından, her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden, bir üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday içinden yapacağı gizli oylamayla seçer. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak bu

seçimde, her boş üyelik için ilk oylamada üye tam sayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü oylama yapılır; üçüncü oylamada en fazla oy alan aday üye seçilmiş olur. Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden; en az ikisi hukukçu olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından göstereceği üçer aday içinden; dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer. Doğru cevap B seçeneğidir.

10-B

Hâkimler ve Savcılar (...) ⁽⁴⁾ Kurulu, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar. Hâkimler ve Savcılar Kurulu onüç üyeden oluşur; iki daire halinde çalışır. Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır. Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır. Adalet Bakanlığı Bakan Yardımcısı Kurulun tabii üyesidir. Kurulun, üç üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adli yargı hâkim ve savcıları arasından, bir üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idarî yargı hâkim ve savcıları arasından Cumhurbaşkanınca; üç üyesi

Yargıtay üyeleri, bir üyesi Danıştay üyeleri, üç üyesi nitelikleri kanunda belirtilen yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

11-B

Bakanlıkların kurulması ve kaldırılması Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile olur. Doğru cevap B seçeneğidir.

12-B

Türkiye Büyük Millet Meclisi; iki üyeyi Sayıştay Genel Kurulunun kendi başkan ve üyeleri arasından, her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden, bir üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday içinden yapacağı gizli oylamayla seçer. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak bu seçimde, her boş üyelik için ilk oylamada üye tam sayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü oylama yapılır; üçüncü oylamada en fazla oy alan aday üye seçilmiş olur.

Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay (...) ⁽²⁾ genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden; en az ikisi hukukçu olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından göstereceği üçer aday içinden; dört üyeyi

üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer.⁽²⁾ Yargıtay, Danıştay (...)⁽³⁾ ve Sayıştay genel kurulları ile Yükseköğretim Kurulundan Anayasa Mahkemesi üyeliğine aday göstermek için yapılacak seçimlerde, her boş üyelik için, (...)⁽⁴⁾ en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır. Baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday için yapılacak seçimde (...)⁽⁴⁾ en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır. Doğru cevap B seçeneğidir.

13-C

Anayasa Mahkemesi

14-E

Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Bakanlar Kurulu üyelerini, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay (...)⁽¹⁾ Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hakimler ve Savcılar (...)⁽¹⁾ Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar.^{(1) (2)}

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/18 md.)

Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları (...)⁽³⁾ da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.^{(3) Doğru cevap E seçeneğidir.}

15-A

Danıştay, idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir

16-A

Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından, doğrudan halk tarafından seçilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

17-E

Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından, doğrudan halk tarafından seçilir. Doğru cevap e seçeneğidir.

18-(B)

Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

19-E

Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir. Doru cevap E seçeneğidir.

20-C

Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ:7

1.(I)Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir. (II)Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır.(III)Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Egemenlik sadece savaş zamanlarında bir kişi yönetimine bırakılır. (V) Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.

1982 Anayasasına göre egemenlik ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

2.(I) Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir.(II) Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak genelge ile sınırlanabilir. (III) Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.(IV) Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz.(V) Anayasa hükümlerinden hiçbiri, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz.

1982 Anayasasına göre temel hak ve hürriyetler ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

3. (I) Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir (*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*)(II) Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır(Zorla Çalıştırma Yasağı) (III) Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç kırksekiz saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok dört gün içinde hâkim önüne çıkarılır(*Özel hayatın gizliliği*)(IV) Kimsenin konutuna dokunulamaz(Konut Dokunulmazlığı) (V) Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır. (Haberleşme Hürriyeti)

Kişinin hakları ve ödevleri ile ilgili numaralanmış cümlelerden hangisinin anlamı, ayrıca içindeki sözün anlamıyla örtüşmemektedir?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

4.1982 Anayasasına göre düzeltme ve cevap hakkı, ancak kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması hallerinde tanınır ve kanunla düzenlenir. Düzeltme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hakim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren en geç kaç gün içerisinde karar verilir ?

- A)7
- B)6
- C)10
- D)5
- E)15

5. (I)Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.(II) Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.(III) Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir.(IV) Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.(V) Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.

1982 anayasasına göre ailenin korunması ve çocuk hakları ile ilgili olarak yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

6.Yargıtay üyeleri,sınıfa ayrılmış adli yargı hakim ve Cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hakimler ve Savcılar Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)İkinci
- B)Birinci
- C)Üçüncü
- D)Dördüncü
- E)Beşinci

7.

(I)Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hakim ve savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hakimler ve Savcılar Kurulu; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasından Cumhurbaşkanı; tarafından seçilir.

(II) Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri ve daire başkanları, kendi üyeleri arasından Danıştay Genel Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla dört yıl için seçilirler. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

(III) Danıştay başkanı Cumhurbaşkanı tarafından seçilir.

(IV)Danıştayın, kuruluşu, işleyişi, Başkan, Başsavcı, başkanvekilleri, daire başkanları ile üyelerinin nitelikleri ve seçim usulleri, idari yargının özelliği, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.

(V) Danıştay, idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

1982 Anayasasına göre Danıştay ile ilgili olarak numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

8.Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilir?

- A)Cumhurbaşkanı
- B)TBMM Başkanı
- C)Adalet Bakanı
- D)Hakimler ve Savcılar Kurulu
- E) Türkiye Adalet Akademisi

9.Anayasanın değiştirilmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az üçte biri tarafından yazıyla teklif edilebilir. Anayasanın değiştirilmesi hakkındaki teklifler Genel Kurulda iki defa görüşülür. Değiştirme teklifinin kabulü Meclisin üye tamsayısınınçoğunluğunun gizli oyuyla mümkündür.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)1/3
- B)1/4
- C)2/5
- D)3/5
- E)3/4

10.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının görev ve yetkilerinden birisi değildir?

- A)Milletlerarası antlaşmaları onaylamak ve yayımlamak
- B) Cumhurbaşkanı yardımcıları ile bakanları atamak ve görevlerine son vermek
- C) Ülkenin iç ve dış siyaseti hakkında Meclise mesaj vermek.
- D) Kanunları tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri göndermek
- E) RTÜK üyelerini seçmek.

11.1982 Anayasasına göre Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenir?

- A)Kanunla
- B) Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle
- C)Uluslararası sözleşmeyle ile
- D)Tebliğle
- E) Yönetmelikle

12.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi bir yüksek mahkeme değildir?

- A)Yargıtay
- B)Anayasa Mahkemesi
- C)İstinaf Mahkemesi
- D)Danıştay
- E) Uyuşmazlık Mahkemesi

13.

- I-Adli yargı : Yargıtay
II-İdari yargı : Danıştay
III-Anayasa yargısı : Anayasa Mahkemesi
IV-Uyuşmazlık yargısı :Uyuşmazlık Mahkemesi
V-Mali yargı : YSK

1982 anayasasına göre yargı kolları eşleştirmelerinde hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A)I
B)II
C)III
D)IV
E) V

14.Yazılı soru, yazılı olarak en geçgün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)20
B)25
C)30
D)15
E)45

15.Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri,düzenlenir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Kanunla
B) Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle
C)Uluslararası sözleşmeyle ile
D)Tebliğle
E) Yönetmelikle

16.(I)Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, Cumhurbaşkanı tarafından yürütme yetkisine ilişkin konularda çıkarılan tek taraflı bir idarî işlemdir.

(II)Bu idari işlemi yapma yetkisi yalnızca Cumhurbaşkanı'na aittir

.(III)Cumhurbaşkanı, herhangi bir organ ya da makamın teklifine veya onayına ihtiyaç duymaksızın Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarma yetkisini haizdir.

(IV)Cumhurbaşkanlığı kararnameleri hiçbir yerde yayınlanmaz.

(V) Cumhurbaşkanı'nın TBMM ya da başka bir makam tarafından yetkilendirilmeksizin ve kanuna dayanma zorunluluğu olmaksızın doğrudan doğruya, Anayasa tarafından kendisine bahşedilen bir yetkiye dayanarak Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarma yetkisine sahiptir.

1982 Anayasasına göre cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile ilgili olarak yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

17.1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin denetimi aşağıdakilerden hangisi tarafından yerine getirilir?

- A)Anayasa Mahkemesi
- B)Yargıtay
- C)Danıştay
- D)Uyuşmazlık Mahkemesi
- E) Sayıştay

ÇÖZÜMLER:

1-D

Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir.

Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır.

Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz.

Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.

Bu nedenle doğru cevap D seçeneğidir.

2- B

Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz. Bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir.

3-C

Yakalanan veya tutuklanan kişi, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç en geç kırksekiz saat ve toplu olarak işlenen suçlarda en çok dört gün içinde hâkim önüne çıkarılır(Kişi Hürriyeti ve Güvenliği)

Bu nedenle doğru cevap C seçeneğidir.

4-A

Düzeltilme ve cevap hakkı, ancak kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar

yapılması hallerinde tanınır ve kanunla düzenlenir.

Düzeltilme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hakim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren en geç yedi gün içerisinde karar verilir.

Bu nedenle doğru cevap A seçeneğidir.

5-E

Kimse, eğitim ve öğrenim hakkında yoksun bırakılamaz. Eğitim hakkı ile ilgilidir. Doğru cevap E seçeneğidir.

6.B

Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hakim ve Cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasında Hakimler ve Savcılar (...) ⁽³⁾ Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir. Bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir.

7-C

Danıştay

Madde 155 – Danıştay, idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

(Değişik ikinci fıkra: 13/8/1999-4446/3 md.) Danıştay, davaları görmek, (...) ⁽¹⁾ kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirmek, (...) ⁽¹⁾ idari uyuşmazlıkları çözmek ve kanunla gösterilen diğer işleri yapmakla görevlidir. ⁽¹⁾

Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hakim ve savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasında Hakimler ve Savcılar (...) ⁽²⁾ Kurulu; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasında Cumhurbaşkanlığı tarafından seçilir. ⁽²⁾

Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri ve daire başkanları, kendi üyeleri arasında Danıştay Genel Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla dört yıl için seçilirler. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Danıştayın, kuruluşu, işleyişi, Başkan, Başsavcı, başkanvekilleri, daire başkanları ile üyelerinin nitelikleri ve seçim usulleri, idari yargının özelliği, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.

Danıştay Başkanı Danıştay üyeleri arasında seçilmektedir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

8.A

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcivekili, Yargıtay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasında gizli oyla belirleyeceği beşer aday arasında Cumhurbaşkanlığı tarafından dört yıl için seçilirler. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Bu nedenle doğru cevap A seçeneğidir.

9- D

Anayasanın değiştirilmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az üçte biri tarafından yazılı teklif edilebilir. Anayasanın değiştirilmesi hakkındaki teklifler Genel Kurulda iki defa görüşülür. Değiştirme teklifinin kabulü Meclisin üye

tamsayısının beşte üç çoğunluğunun gizli oyuyla mümkündür. Bu nedenle doğru cevap D seçeneğidir.

10-E

Radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu dokuz üyeden oluşur. Üyeler, siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikişer katı olarak gösterecekleri adaylar arasından, her siyasi parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

11-B

Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir. Bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir.

12-C

İstinaf üst derece mahkemesidir. Yüksek mahkeme değildir. Doğru cevap C seçeneğidir.

13-E

Mali yargı genellikle Sayıştay tarafından yerine getirilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

14- D

Yazılı soru, yazılı olarak en geç onbeş gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir. Bu nedenle doğru cevap D seçeneğidir

15-B

Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir Bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir

16-D

Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, Cumhurbaşkanı tarafından yürütme yetkisine ilişkin konularda çıkarılan tek taraflı bir idarî işlemdir. Bu idari işlemi yapma yetkisi yalnızca Cumhurbaşkanı'na aittir. Cumhurbaşkanı, herhangi bir organ ya da makamın teklifine veya onayına ihtiyaç duymaksızın Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarma yetkisini haizdir. Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer. Doğru cevap D seçeneğidir.

17-.A

KAVRAMA TESTİ:8

1.....Anayasa reformuyla bireysel başvuru Türk Hukuk Sistemi'ne dâhil edilmiştir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)2010
- B)2011
- C)2012
- D)2017
- E) 2016

2.Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ilk kez hangi anayasamızda kullanılmıştır?

- A)1924 Anayasası
- B)1973 Anayasası
- C)1961 Anayasası
- D)1921 Anayasası
- E) 1982 Anayasası

3.

I-Üst kademe kamu yöneticilerinin atanması ve görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esaslar

II- Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması

III- Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri

1982 Anayasasına göre yukarıdaki öncüllerde verilenler aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenir?

- A)Kanun
- B)Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
- C)Yönetmelik
- D)Genelge
- E) Yönerge

4.İdari işlemlere karşı açılacak davalarda süre,tarihinden başlar.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Tebliğden itibaren bir hafta sonra
- B) Tebliğden itibaren iki hafta sonra
- C) Yazılı bildirim
- D) Tebliğden itibaren üç hafta sonra
- E) Tebliğden itibaren bir ay sonra

5.

(I) Hakimler ve savcılar adli ve idari yargı hakim ve savcılar olarak görev yaparlar.

(II) Bu görevler meslekten hakim ve savcılar eliyle yürütülür.

(III) Hakimler, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre görev ifa ederler.

(IV) Hakim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlarından dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.

(V) Hakimler ve savcılar yetmişbeş yaşını bitirinceye kadar hizmet görürler; askeri hakimlerin yaş haddi, yükselme ve emeklilikleri kanunda gösterilir.

1982 Anayasasına göre “Hakimlik ve savcılık mesleği” ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. (I) Mahkemelerde duruşmalar herkese kapalıdır.. (II) Duruşmaların bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına ancak genel ahlakın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hallerde karar verilebilir. (III) Küçüklerin yargılanması hakkında kanunla özel hükümler konulur. (IV) Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır. (V) Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir.

1982 Anayasasına göre “Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması” ile ilgili

yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Türk siyasal hayatı, parlamento kavramıyla hangi tarihte tanışmıştır?

- A) 1876
- B) 1877
- C) 1878
- D) 1879
- E) 1890

8. yılında 6771 sayılı Kanunla gerçekleştirilen Anayasa değişikliği ile Cumhurbaşkanı Yardımcılığı ihdas edilmiş, Bakanların Cumhurbaşkanı tarafından TBMM dışından atanması usulü getirilmiş, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine ilişkin Anayasa'nın 107. maddesinin ilgası ile bu kurum kaldırılmıştır.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)2001
- B)2004
- C)2007
- D)2015
- E) 2017

9.Anayasanın değiştirilmesi TBMM üye tamsayısının üçte biri olan en az kaç milletvekilinin imzasıyla teklif edilebilir?

- A)178
- B)150
- C)200
- D)250
- E) 300

9. Mali yıl, Ocak - Aralık arasındaki süreyi kapsamaktadır.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)1-31
- B)5-30
- C)15-15
- D)20-25
- E) 1-20

10. Genel görüşme açılması; siyasi parti grupları veya en az kaç milletvekili tarafından yazılı bir önergeyle istenebilir?

- A)60
- B)40
- C)30
- D)20
- E) 25

11. Cumhurbaşkanı yardımcılarını veya bakanların görevleri sırasında ve görevleri ile ilgili olarak işlemiş oldukları iddia edilen suçlardan dolayı, Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla yaptığı yargılamanın başlamasını sağlayan ve bizzat yasama organı tarafından yerine getirilen hukuki süreci ifade eden meclis denetim sistemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Genel görüşme
- B)Soru
- C)Meclis araştırması
- D)Gensoru
- E) Meclis soruşturması

12.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisinin seçiminde TBMM etkisi yoktur?

- A)Kamu Başdeneticisi
- B)RTÜK üye seçimlerinde
- C) Bakanların atanması
- D) Sayıştay Başkanı ve üyeleri
- E)Kişisel verileri koruma kurulu üyelerinin seçimi

13.1982 Anayasasına göre kanun önermeye aşağıdakilerden hangisi yetkilidir?

- A)TBMM Başkanı-Bakanlar
- B)Milletvekilleri ve Cumhurbaşkanı
- C)Bakanlar-Cumhurbaşkanı
- D)Cumhurbaşkanı-Yargıtay
- E) Danıştay-Bakanlar

ÇÖZÜMLER

1.A

2010 Anayasa reformuyla bireysel başvuru Türk Hukuk Sistemi'ne dâhil edilmiştir.Doğru cevap A seceneğidir.

2.E

1982 Anayasasının 107. maddesinde, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinin kuruluşunun, teşkilat ve çalışma esasları ile personel atama işlemlerinin Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenleneceği belirtilmektedir. Doğru cevap E seceneğidir.

3-B

Üst kademe kamu yöneticilerinin atanması ve görevlerine son verilmesine ilişkin usul ve esaslar , Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması , Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri . Doğru cevap E seceneğidir.

4.C

İdari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar. Doğru cevap C seçeneğidir.

5.E

C. Hakimlik ve savcılık mesleği Madde 140 – Hakimler ve savcılar adli ve idari yargı hakim ve savcılar olarak görev yaparlar. Bu görevler meslekten hakim ve savcılar eliyle yürütülür. Hakimler, mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre görev ifa ederler. Hakim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri,

aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlarından dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir. Hakimler ve savcılar altmışbeş yaşını bitirinceye kadar hizmet görürler. Doğru cevap E seçeneğidir.

6.A

Mahkemelerde duruşmalar herkese açıktır. Duruşmaların bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına ancak genel ahlakın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hallerde karar verilebilir. Küçüklerin yargılanması hakkında kanunla özel hükümler konulur. Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır. Davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması, yargının görevidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

7-B

Türk siyasal hayatı, parlamento kavramıyla 1877 yılında tanışmıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.

8.E

2017 yılında 6771 sayılı Kanunla gerçekleştirilen Anayasa değişikliği ile

Cumhurbaşkanı Yardımcılığı ihdas edilmiş, Bakanların Cumhurbaşkanı tarafından TBMM dışından atanması usulü getirilmiş, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine ilişkin Anayasa'nın 107. maddesinin ilgası ile bu kurum kaldırılmıştır. Doğru cevap E seçeneğidir.

9.C

Anayasanın değiştirilmesi TBMM üye tamsayısının üçte biri olan en az 200 milletvekilinin imzasıyla teklif edilebilir. . Doğru cevap C seçeneğidir.

10.A

Mali yıl, 1 Ocak - 31 Aralık arasındaki süreyi kapsamaktadır. Doğru cevap A seçeneğidir.

11-D

Genel görüşme açılması; siyasi parti grupları veya en az 20 milletvekili tarafından yazılı bir önergeyle istenebilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

12-E

Meclis soruşturması, Cumhurbaşkanı yardımcıları veya bakanların görevleri sırasında ve görevleri ile ilgili olarak işlemiş oldukları iddia edilen suçlardan dolayı, Anayasa Mahkemesinin Yüce Divan sıfatıyla yaptığı yargılamanın başlamasını sağlayan ve bizzat yasama organı tarafından yerine getirilen hukuki süreci ifade eder. Doğru cevap E seçeneğidir.

13-C

Bakanlar, Cumhurbaşkanı tarafından atanırlar. Doğru cevap C seçeneğidir.

14.B

Kanun önermeye milletvekilleri ve Cumhurbaşkanı yetkilidir. Doğru cevap B seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ :9

1.1982 Anayasasına göre Kamu Başdenetçisi kim tarafından ve kaç yıl için seçilir?

A) Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gizli oyla dört yıl için seçilir.

B) Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gizli oyla beş yıl için seçilir.

C) Cumhurbaşkanı tarafından dört yıl için seçilir.

D) Türkiye Barolar Birliği tarafından gizli oyla dört yıl için seçilir.

E) Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gizli oyla iki yıl için seçilir.

2.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisinin milletvekili adayı olması için görevinden çekilmesine gerek yoktur?

A)Hakimler ve savcılar

B)Yüksek yargı organları mensupları

C)Yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları,

D)Yükseköğretim Kurulu üyeleri

E)Serbest muhasebeciler

3.(I) Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur.(II) Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir. (III)Bu üyeler, salt çoğunluk ve gizli oyla aralarından bir başkan ve bir başkanvekili seçerler.(IV)Yüksek Seçim Kuruluna Yargıtay ve Danıştay'dan seçilmiş üyeler arasından ad çekme ile ikişer yedek üye ayrılır. (V) Yüksek Seçim Kurulu Başkanı ve Başkanvekili ad çekmeye girerler.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

4. Grev ve lokavtın yasaklandığı hallerde veya ertelendiği durumlarda erteleme sonunda, uyuşmazlık (.....) çözümlür.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Yüksek Atatürk Kültür Kurulunca
- B)Yüksek Hakimler Kurulunca
- C) Yüksek Hakem Kurulunca
- D)Yüksek Öğretim Kurulunca
- E) Yüksek Teknoloji Kurulunca

5.

I-Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri her konuda değil, ancak "yürütme yetkisi"ne ilişkin konularda çıkarılır.

II- Aynı konuda daha sonra bir kanun çıkarılırsa, Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri hükümsüz hale gelir.

III- Sosyal ve ekonomik hak ve ödevler Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile "düzenlenebilecek", ancak "sınırlanamayacak."

1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile ilgili yukarıdaki öncülde verilenlerin hangisi veya hangileri doğrudur?

- A)I-II-III
- B)II-III
- C)I-III
- D)I-II
- E)Yalnız III

6.(I) Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarabilir. (II)Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. (III) Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılabilir. (IV)Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. (V)Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışlığı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

7.1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Üst kademedede bulunan kamu yöneticilerinin atamasını yapar, üst kademe kamu yöneticilerinin görevlerine son verir ve bunların atanmalarına dair usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.

B)Bakanlıkların kurulması, bakanlıkların kaldırılması, bakanlıkların görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez teşkilatlarının ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

C)Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, Devlet Denetleme Kurulunun üyelerinin görev süresi ve öbür özlük işleri, Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

D)Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri genelge ile ile düzenlenir

E)Kamu tüzelkişiliği, kanunla yada Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur.

8. 1982 Anayasası'na göre, Yüksek Seçim Kurulu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurullarının görev ve yetkileri Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle düzenlenir

B)Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur.

C)Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir

D) Yüksek Seçim Kuruluna Yargıtay ve Danıştaydan seçilmiş üyeler arasından ad çekme ile ikişer yedek üye ayrılır.

E)Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz

9.1982 Anayasası'na göre, Anayasa Mahkemesi aşağıdakilerden hangisini yalnızca şekil bakımından inceler ve denetler?

A) Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini

B) Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü

C)Kanunların

D) Anayasa değişikliklerini

E) Milletlerarası antlaşmaları

10.1982 Anayasası'na göre Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır.

B) Kurulun, üç üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş adlî yargı hâkim ve savcılar arasından, bir üyesi birinci sınıf olup, birinci sınıfa ayrılmayı gerektiren nitelikleri yitirmemiş idarî yargı hâkim ve savcılar arasından Cumhurbaşkanınca seçilir.

C) Üç üyesi Yargıtay üyeleri, bir üyesi Danıştay üyeleri, üç üyesi nitelikleri kanunda belirtilen yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilir.

D) Öğretim üyeleri ile avukatlar arasından seçilen üyelerden, en az birinin öğretim üyesi ve en az birinin de avukat olması zorunludur.

E) Hâkimler ve Savcılar Kurulu onbeş üyeden oluşur; iki daire halinde çalışır.

11.1982 Anayasası'na göre, uygulanmakta olan olağanüstü hâlin, Cumhurbaşkanının talebiyle her defasında 4 ayı geçmemek üzere uzatılmasına aşağıdakilerden hangisi karar verir?

- A) Adalet Bakanlığı
- B) TBMM
- C) Milli Savunma Bakanlığı
- D) İçişleri Bakanı
- E) Devlet Denetleme Kurulu

12.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi TBMM'nin görevlerinden biri değildir?

- A) Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak.
- B) Bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek.
- C) Para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek.
- D) Milletlerarası antlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak.
- E) Bakanları atamak ve görevden almak.

13.1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanı seçme görevi aşağıdakilerden hangisine verilmiştir?

- A) Yüksek Seçim Kurulu
- B) Halk
- C) TBMM
- D) Anayasa Mahkemesi
- E) Siyasi Partiler

14. Meclis, bir yasama yılında en çok (.....) ay tatil yapabilir; ara verme veya tatil sırasında Cumhurbaşkanınca toplantıya çağrılır.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 6 ay
- B) 4 ay
- C) 1 ay
- D) 2 ay
- E) 3 ay

15.1982 Anayasası'na göre, aşağıdakilerden hangisi Anayasa Mahkemesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcı vekilini, Hakimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar.

B)Anayasa Mahkemesi üyeliği, bir üyenin hakimlik mesleğinden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymesi halinde kendiliğinden; görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceğinin kesin olarak anlaşılması halinde de, Anayasa Mahkemesi üye tamsayısının salt çoğunluğunun kararı ile sona erer.

C)Anayasa Mahkemesi üyeleri on yıl için seçilirler.

D) Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.

E)Yüce Divan kararlarına karşı yeniden inceleme başvurusu yapılabilir.

16. 1982 Anayasasına göre genel ve özel af ilanına aşağıdakilerden hangisi karar verir?

A)Uyuşmazlık Mahkemesi

B)Anayasa Mahkemesi

C)Danıştay

D)Cumhurbaşkanı

E)TBMM

17.1982 Anayasasına göre milli güvenliğin sağlanmasında ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasında Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne karşı aşağıdakilerden hangisi sorumludur?

A)Cumhurbaşkanı

B)Milli Güvenlik Kurulu

C)Milli Savunma Bakanı

D)İçişleri Bakanı

E)Adalet Bakanı

18.

I-idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir

II-Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

III-Üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hakim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar arasından Hakimler ve Savcılar Kurulu; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasından Cumhurbaşkanı; tarafından seçilir

Yukarıdaki ifadeler 1982 Anayasasında belirtilen hangi mahkemenin görev alanıyla ilgili bilgileri içermektedir?

- A)Yargıtay
- B)Danıştay
- C)Anayasa Mahkemesi
- D)Sayıştay
- E)Uyuşmazlık Mahkemesi

19.1982 Anayasasına göre anayasa değişikliğinde iptale, siyasî partilerin kapatılmasına ya da Devlet yardımından yoksun bırakılmasına karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin (.....) oy çokluğu şarttır.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Altıda dört
- B)Beşte üç
- C>Dörtte iki
- D>Üçte iki
- E>Üçte bir

20. 1982 Anayasasına göre seçim süresince ve seçimden sonra, seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama yetkisi, aşağıdakilerden hangisine verilmiştir?

- A)Yüksek Seçim Kurulu
- B)Anayasa Mahkemesi
- C)Yargıtay
- D)Danıştay
- E)Adalet Bakanlığı

ÇÖZÜMLER:

1.A

Kamu Başdenetçisi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gizli oyla dört yıl için seçilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

2-E

Hakimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ve Silahlı Kuvvetler mensupları, görevlerinden çekilmedikçe, aday olamazlar ve milletvekili seçilemezler. Doğru cevap E seçeneğidir.

3-E

Yüksek Seçim Kurulu Başkanı ve Başkanvekili ad çekmeye girmezler. Doğru cevap E seçeneğidir.

4-C

Grev ve lokavtın yasaklandığı hallerde veya ertelendiği durumlarda ertelemenin sonunda, uyuşmazlık Yüksek Hakem Kurulunca çözülür. Doğru cevap C seçeneğidir.

5-A

Öncüllerin hepsi doğru. Doğru cevap A seçeneğidir.

6-C

Cumhurbaşkanı, yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi

çıkabilir. Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Anayasada münhasıran kanunla düzenlenmesi öngörülen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Kanunda açıkça düzenlenen konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılamaz. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kanunlarda farklı hükümler bulunması halinde, kanun hükümleri uygulanır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin aynı konuda kanun çıkarması durumunda, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi hükümsüz hale gelir. Doğru cevap C seçeneğidir.

7-D

Anayasa m. 118/6; "Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile düzenlenir. Doğru cevap D seçeneğidir.

8-A

Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurullarının görev ve yetkileri kanunla düzenlenir. Doğru cevap A seçeneğidir.

9-D

Anayasa Mahkemesi, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler ve bireysel başvuruları karara bağlar. Anayasa değişikliklerini ise sadece şekil bakımından

inceler ve denetler. Doğru cevap D seçeneğidir.

10-E

Hâkimler ve Savcılar Kurulu onüç üyeden oluşur; iki daire halinde çalışır. Doğru cevap E seçeneğidir.

11-B

Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ay geçmemek üzere süreyi uzatabilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

12-E

Genel olarak Madde 87 – (Değişik: 21/1/2017-6771/5 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; bütçe ve kesinhesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek; para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek; milletlerarası anlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilânına karar vermek ve Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmektir. Doğru cevap E seçeneğidir.

13-B

Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş, yükseköğrenim yapmış, milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından, doğrudan halk tarafından seçilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

14-E

Meclis, bir yasama yılında en çok üç ay tatil yapabilir; ara verme veya tatil sırasında (...)44 Cumhurbaşkanınca toplantıya çağrılır. Doğru cevap E seçeneğidir.

15-C

Anayasa Mahkemesi üyeleri oniki yıl için seçilirler. Doğru cevap C seçeneğidir.

16-E

Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilânına karar vermek ve Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmektir. Doğru cevap E seçeneğidir.

17-A

Milli güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, Cumhurbaşkanı sorumludur. Doğru cevap A seçeneğidir.

18-B

Danıştay

Madde 155 –

Danıştay, idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar. (Değişik ikinci fıkra: 13/8/1999-4446/3 md.) Danıştay, davaları görmek, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri hakkında iki ay içinde düşüncesini bildirmek, idari

uyuşmazlıkları çözmek ve kanunla gösterilen diğer işleri yapmakla görevlidir. Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hakim ve savcılar ile bu meslekten sayılanlar arasından Hakimler ve Savcılar Kurulu; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasından Cumhurbaşkanı; tarafından seçilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

19-D

Anayasa değişikliğinde iptale, siyasî partilerin kapatılmasına ya da Devlet yardımından yoksun bırakılmasına karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğu şarttır. Doğru cevap D seçeneğidir.

20.A

Seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundadır. Doğru cevap A seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ :10

1.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyetin niteliklerinden birisi değildir ?

A) Demokratik devlet

B) Laik devlet

C) Üniter devlet

D) Sosyal devlet

E) Hukuk devlet

2.(I) Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir.(II) Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır.(III) Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.(IV) Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.(V) Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisi egemenlik ile ilgili cümlenin akışını bozmaktadır?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

3.1982 Anayasasına göre temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak aşağıdakilerden hangisi ile sınırlanabilir?

- A) Talimatnameyle
- B) Cumhurbaşkanlığı kararıyla
- C) Kararnameyle
- D) Kanunla
- E) Genelgeyle

4. (I) Herkes, vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir. (II) 14 üncü madde hükümlerine aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini ayin ve törenler serbesttir. (III) Kimse, ibadete, dini ayin ve törenlere katılmaya, dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz ve suçlanamaz. (IV) Din ve ahlak eğitimi vakıfların gözetim ve denetimi altında yapılır. (V) Din kültürü ve ahlak eğitimi ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan zorunlu dersler arasında yer alır.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde din ve vicdan hürriyeti ile ilgili bilgi yanlışı vardır ?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. 1982 Anayasasına göre düzeltme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hakim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren en geç kaç gün içerisinde karar verilir?

- A) 7
- B) 10
- C) 15
- D) 30
- E) 45

6. 1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevlerden birisi değildir ?

- A) Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi
- B) Kamulaştırma
- C) Çalışma hakkı ve ödevi
- D) Sendika kurma hakkı
- E) Türk vatandaşlığı

7.(I)Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.(II)Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türktür. (III) Vatandaşlık, uluslararası antlaşmaların gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak uluslararası antlaşmalarda belirtilen hallerde kaybedilir. (IV)Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça vatandaşlıktan çıkarılamaz (V) Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde Türk vatandaşlığı ile ilgili bilgi yanlışı vardır ?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

8.1982 Anayasasına göre vatandaşlar, siyasi parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve partilerden ayrılma hakkına sahiptir. Parti üyesi olabilmek için kaç yaşını doldurmuş olmak gerekir?

- A)20
- B)18
- C)16
- D)14
- E) 15

9.

I-Siyasi partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.

II-Siyasi partiler önceden izin almadan kurulurlar ve Anayasa ve kanun hükümleri içerisinde faaliyetlerini sürdürürler.

III Yüksek öğretim öğrencilerinin siyasi partilere üye olabilmelerine ilişkin esaslar Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle düzenlenir

IV-Hakimler ve savcılar, Sayıştay dahil yüksek yargı organları mensupları, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri, yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, Silahlı Kuvvetler mensupları ile yükseköğretim öncesi öğrencileri siyasi partilere üye olamazlar

V- Siyasi partilere, Devlet, yeterli düzeyde ve hakça mali yardım yapar.

1982 Anayasasına göre yukarıda öncülde verilen numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

10.1982 Anayasasına göre siyasi partilerin kapatılması, aşağıdakilerden hangisinin açacağı dava üzerine Anayasa Mahkemesince kesin olarak karara bağlanır?

- A) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının
- B)Yargıtay Başkanının
- C) Hakimler ve Savcılar Kurulunun
- D)Danıştayın
- E)Sayıştayın

11.1982 Anayasasına göre milletvekili sayısı aşağıdaki hangi norma göre belirlenir?

- A)Kanun
- B)Anayasa
- C)Genelge
- D)Kararname
- E) Cumhurbaşkanlığı Kararı

12.1982 Anayasasına göre milletvekillerinin illere göre dağılımını aşağıdakilerden hangisi yapar ?

- A)Türkiye Büyük Millet Meclisi
- B)Cumhurbaşkanı
- C)Yüksek Seçim Kurulu
- D)Anayasa Mahkemesi
- E)Yargıtay

13.1982 Anayasasına göre milletvekilleri aşağıdakilerden hangisini temsil ederler?

- A)Seçildikleri partiyi
- B)Görev yaptıkları ili
- C)Seçildikleri bölgeyi
- D)Seçildikleri ili
- E)Tüm milleti

14.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi seçimlerin yenilenmesine karar verebilir?

- A)Cumhurbaşkanı
- B)Anayasa Mahkemesi
- C)Adalet Bakanı
- D)Yüksek Seçim Kurulu
- E)İçişleri Bakanı

15.1982 Anayasasına göre Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplantı ve karar yeter sayısı kaçtır?

	Toplantı Yeter Sayısı	Karar Yeter Sayısı
A	250	101
B	450	151
C	300	151
D	200	151
E	150	200

16.1982 Anayasasına göre seçimlerin geriye bırakılması ve ara seçimler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin bir yıl geriye bırakılmasına karar verebilir.

B)Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinde boşalma olması halinde, ara seçime gidilir.

C)Genel seçimlere iki yıl kala, ara seçimi yapılamaz

D) Ara seçim, her seçim döneminde bir defa yapılır

E)Genel seçimden otuz ay geçmedikçe ara seçime gidilemez.

17.Eğitmen Nurettin : 1982 Anayasasına göre Bursa ilinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde üyesinin kalmaması halinde, boşalmayı takip eden kaç günden sonraki ilk Pazar günü ara seçim yapılır?

Eğitmen Nuretti'nin Görevde Yükselme Sınavı Hazırlık Kursunda müdür adaylarına sormuş olduğu sorunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

A)105

B)45

C)60

D)120

E)90

18.1982 Anayasasına göre yasama dokunulmazlığı kaldırılan milletvekili kaç gün içinde Anayasa Mahkemesine başvurmak zorundadır?

A)7

B)15

C)30

D)45

E)60

19.

I-Kendiliğinden

II-TBMM kararı

III-Mahkeme kararı

1982 Anayasasına göre yukarıdakilerden hangisi milletvekilliğinin sona ermesi durumlarındandır?

A)I-II

B)I-II-III

C)II-III

D)I-III

E) Yalnız I

20. 1982 Anayasasına göre Anayasa Mahkemesi üyelerinin görev süresi kaç yıldır?

A)12

B)10

C)9

D)15

E)20

ÇÖZÜMLER:

1. C

Cumhuriyetin nitelikleri

Madde 2 – Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

2-C

Kanun önünde eşitlik

Madde 10 – Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Doğru cevap C seçeneğidir.

3-D

Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

4-D

Din ve ahlak eğitim ve öğretimi Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Doğru cevap D seçeneğidir.

5-A

Düzeltilme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hakim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren en geç yedi gün

içerisinde karar verilir.Doğru cevap A seçeneğidir.

6-E

Türk vatandaşlığı/siyasi haklardandır. Doğru cevap E seçeneğidir.

7-C

Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

8-B

Vatandaşlar, siyasi parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve partilerden ayrılma hakkına sahiptir. Parti üyesi olabilmek için onsekiz yaşını doldurmuş olmak gerekir. Doğru cevap B seçeneğidir.

9-C

Yüksek öğretim elemanlarının siyasi partilere üye olmaları ancak kanunla düzenlenebilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

10-A

Siyasi partilerin kapatılması, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının açacağı dava üzerine Anayasa Mahkemesince kesin olarak karara bağlanır. Doğru cevap A seçeneğidir.

11-B

2017 yılında yapılan anayasa değişikliği ile milletvekili sayısı 600 olmuştur. Milletvekili sayısı Anayasa ile belirlenir. Doğru cevap B seçeneğidir.

12-C

Hangi ilin kaç milletvekili çıkaracağı nüfus oranına göre YSK tarafından belirlenir.Doğru cevap C seçeneğidir.

13-E

1982 Anayasasına göre milletvekilleri tüm milleti temsil ederler. Doğru cevap E seçeneğidir.

14-A

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanı seçimlerinin -yenilenmesi

54 Madde 116 – (Değişik: 21/1/2017-6771/11 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının beşte üç çoğunluğuyla seçimlerin yenilenmesine karar verebilir. Bu halde Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır. Cumhurbaşkanının seçimlerin yenilenmesine karar vermesi halinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır. Doğru cevap A seçeneğidir.

15-D

Toplantı ve karar yeter sayısı

Madde 96 – (Değişik birinci fıkra: 31/5/2007-5678/3 md.) Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasada başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

600 mv

Toplantı yeter sayısı: 200

Karar yeter sayısı: 151

Doğru cevap D seçeneğidir.

16-C

Genel seçimlere bir yıl kala, ara seçimi yapılamaz. Doğru cevap C seçeneğidir.

17-E

Genel seçimlere bir yıl kala, ara seçimi yapılamaz. (Ek fıkra: 27/12/2002-4777/2 md.) Yukarıda yazılı hallerden ayrı olarak, bir ilin veya seçim çevresinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde üyesinin kalmaması halinde, boşalmayı takip eden doksan günden sonraki ilk Pazar günü ara seçim yapılır. Bu fıkra gereği yapılacak seçimlerde Anayasanın 127 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz. Doğru cevap E seçeneğidir.

18-A

Madde 85 – (Değişik: 23/7/1995-4121/10 md.) Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine 84 üncü maddenin birinci, üçüncü veya dördüncü fıkralarına göre karar verilmiş olması hallerinde, Meclis Genel Kurulu kararının alındığı tarihten başlayarak yedi gün içerisinde ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekili, kararın, Anayasaya, kanuna veya İçtüzüğe aykırılığı iddiasıyla iptali için Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

19-B

Doğru cevap B seçeneğidir.

Kendiliğinden

TBMM kararı

Mahkeme Kararı

20-A

Üyelerin görev süresi ve üyeliğın sona ermesi 82 Madde 147 – (Değişik birinci fıkra: 7/5/2010-5982/17 md.) Anayasa Mahkemesi üyeleri oniki yıl için seçilirler. Doğru cevap A seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ :11

1.Anayasa değişikliğinde iptale, siyasî partilerin kapatılmasına ya da Devlet yardımından yoksun bırakılmasına karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin (.....) oy çokluğu şarttır.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Altıda bir
- B)Beşte bir
- C)Dörtte bir
- D>Üçte bir
- E)Üçte iki

2.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi Anayasa Mahkemesinin görevlerinden birisi değildir?

- A)Yüce divan sıfatıyla yargılama yapmak
- B)Anayasaya uygunluk denetimi yapmak
- C)Adalet Bakanlığında görev yapacak tetkik hakimlerini seçmek.
- D)Uyuşmazlık Mahkemesi başkanını seçmek
- E)Siyasi partilerin kapatılması davasına bakmak

3.1982 Anayasasına göre Hakimler ve Savcılar Kurulu kaç üyeden oluşur?

- A)7
- B)13
- C)10
- D)17
- E) 15

4.1982 Anayasasına göre seçme, seçilme ve siyasi faaliyette bulunma hakları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A)Cezaevinde bulunan tutuklular oy kullanamazlar.
- B)Onsekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halkoylamasına katılma haklarına sahiptir.
- C) Silah altında bulunan er ve erbaşlar ile askeri öğrenciler oy kullanamazlar
- D) Seçimler ve halkoylaması serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Ancak, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler.
- E)Taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler oy kullanamazlar.

5. Memur Ali: Seçimler ve halkoylaması serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılacağını söylemiştir.

Memur Ali seçimlerin yargı yönetimi ve denetimi ile aşağıdaki hangi kurumu işaret etmiştir?

- A) İçişleri Bakanlığı
- B) Cumhurbaşkanlığı
- C) Yüksek Seçim Kurulu
- D) Hakimler ve Savcılar Kurulu
- E) Adalet Bakanlığı

6. 1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi önceden izin almaksızın kurulamazlar?

- A) Siyasi parti kurma
- B) Basımevi kurma
- C) Sendika kurma
- D) Dernek kurma
- E) Özel okul kurmak

7.

- I- Basın hürriyeti
- II- Yerleşme ve seyahat hürriyeti
- III- Vatan hizmeti
- IV- Kamulaştırma
- V- Toprak mülkiyeti

1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle yukarıdaki numaralı cümlelerde verilen temel hak ve ödevlerden hangisi veya hangileri düzenlenemez?

- A) I-II-IV-V
- B) I-II-III
- C) II-III-IV-V
- D) III-IV-V
- E) IV-V

8. 1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yollarından birisi değildir?

- A) Sözlü soru
- B) Meclis soruşturması
- C) Meclis araştırması
- D) Genel görüşme
- E) Yazılı soru

9.1982 Anayasasına göre Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının üçte ikisinin gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması ek süre de dahil olmak üzere en fazla kaç ay içinde sonuçlandırılır?

- A)9
- B)3
- C)6
- D)2
- E)4

10.1982 Anayasasına göre yürütme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A)Cumhurbaşkanının siyasi parti ile ilişkisi devam eder.
- B)Cumhurbaşkanlığına TBMM Başkanı vekalet eder.
- C)Bir kimse en fazla iki kez Cumhurbaşkanı seçilebilir.
- D)Cumhurbaşkanlığı seçimleri iki tur halinde yapılır.
- E)Cumhurbaşkanı seçinle kişinin milletvekili sıfatı sona erer.

11.(I) İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. (II)Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların milli veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir. (III)Milletlerarası tahkime ancak yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilir. (IV)Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma dahil her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır. (V)İdari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.

1982 Anayasasına göre yargı yolu ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E)V

12. (I)Yargıtay, adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. (II) Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar. (III)Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hakim ve Cumhuriyet savcılar ile bu meslekten sayılanlar arasında Cumhurbaşkanınca seçilir. (IV) Yargıtay Birinci Başkanı, birinci başkanvekilleri ve daire başkanları kendi üyeleri arasında Yargıtay Genel Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla dört yıl için seçilirler; süresi bitenler yeniden seçilebilirler. (V)Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcı vekili, Yargıtay Genel Kurulunun kendi üyeleri arasında gizli oyla belirleyeceği beşer aday arasında Cumhurbaşkanı tarafından dört yıl için seçilirler. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

1982 Anayasasına göre Yargıtay ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E)V

13. **1982 Anayasasına göre Danıştay üyelerinin dörtte biri nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasında aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilir?**

- A) Cumhurbaşkanı
- B)TBMM
- C)Anayasa Mahkemesi
- D)Danıştay Başkanlar Kurulu
- E)Adalet Bakanı

14.Hakim adayı Beraat mesleğe kabullerine bir kurum veya kuruluşun kararıyla başlayacaklarından bahsetmiştir.

1982 Anayasasına göre hakim adayı Beraat'ın bahsetmiş olduğu kurum veya kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhurbaşkanlığı
- B)TBMM
- C)Anayasa Mahkemesi
- D)Hakimler ve Savcılar Kurulu
- E)Adalet Bakanı

15.(.....) merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Danıştay
- B)Yargıtay
- C)Anayasa Mahkemesi
- D)Bölge Adliye Mahkemesi
- E)Sayıştay

16.1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanıya yönetmelik çıkarma yetkisi hangi yıl tanınmıştır?

- A)2016
- B)2020
- C)2019
- D)2018
- E)2017

17.I- Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletir veya kaldırır.

II-Kanun koymak,değiştirmek ve kaldırmak.

III-Milletlerarası antlaşmaları onaylar ve yayımlar

IV-Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları gerekli gördüğü takdirde halkoyuna sunar.

V-Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.

1982 Anayasasına göre yukarıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının görevlerinden birisi değildir?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E)V

18.1982 Anayasasına göre toplumu ve Devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesi bilgi edinme ve denetim yollarından hangisidir?

- A)Meclis araştırması
- B)Meclis soruşturması
- C)Genel görüşme
- D)Yazılı soru
- E)Sözlü soru

19.1982 Anayasasına göre kararname ve yönetmelikler, yayımdan sonraki bir tarih belirlenmemişse ne zaman yürürlüğe girerler?

- A)Resmi gazetede yayımlandıkları gün
- B)Cumhurbaşkanının onayladığı gün
- C)İlgili bakanın onayladığı tarihte
- D)Resmi gazetede yayımlandıktan 15 gün sonra
- E)Resmi gazetede yayımlandıktan 5 gün sonra

20.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisini Anayasa Mahkemesi yüce divan sıfatıyla yargılayamaz?

- A)Cumhurbaşkanını
- B)Bakanlar
- C)Hakimler ve Savcılar Kurulu Üyeleri
- D)Milletvekili
- E)Sayıştay Başkanı

ÇÖZÜMLER:

1-E

Anayasa değişikliğinde iptale, siyasî partilerin kapatılmasına ya da Devlet yardımından yoksun bırakılmasına karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğu şarttır. Doğru cevap E seçeneğidir.

2-C

Adalet Bakanlığında görev yapacak tetkik hakimlerini seçmek Anayasa Mahkemesinin görevi değildir. Doğru cevap C seçeneğidir.

3-B

Hâkimler ve Savcılar Kurulu onüç üyeden oluşur; iki daire halinde çalışır. Doğru cevap B seçeneğidir.

4-A

Cezaevinde bulunan tutuklular oy kullanabilirler. Doğru cevap B seçeneğidir.

5-C

Memur Ali burada YSK dan bahsetmektedir. Doğru cevap C seçeneğidir.

6-E

Özel okul kurma izin almak zorunda olunan eğitim ve öğretim işlerindedir. Doğru cevap E seçeneğidir.

7-B

Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Doğru cevap B seçeneğidir.

8-A

Türkiye Büyük Millet Meclisi; Meclis araştırması, genel görüşme, Meclis soruşturması ve yazılı soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanır. Doğru cevap A seçeneğidir.

9-C

Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının üçte ikisinin gizli oyuyla Yüce Divana sevk kararı alabilir. Yüce Divan yargılaması üç ay içinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir, yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır. Doğru cevap C seçeneğidir.

10-B

Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması halinde, kırkbeş gün içinde Cumhurbaşkanı seçimi yapılır. Yenisi seçilene kadar Cumhurbaşkanı yardımcısı Cumhurbaşkanlığına vekâlet eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır. Doğru cevap B seçeneğidir.

11-D

Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır. Doğru cevap D seçeneğidir.

12-C

Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hakim ve Cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hakimler ve Savcılar (...) Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

13-A

Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hakim ve savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hakimler ve Savcılar (...)100 Kurulu; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasından Cumhurbaşkanı; tarafından seçilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

14-D

Kurul, adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapar; Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin kaldırılması veya yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlar; ayrıca, Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirir. Doğru cevap D seçeneğidir.

15-E

Sayıştay

Madde 160 – Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile

sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir. Doğru cevap E seçeneğidir.

16-E

Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler(21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Kanunun 16 ncı maddesiyle, bu fıkrada yer alan “Başbakanlık” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde, “tüzüklerin” ibaresi “Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin” şeklinde değiştirilmiştir) Doğru cevap E seçeneğidir.

17-B

Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerini görüşmek ve kabul etmek; para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek; milletlerarası antlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile genel ve özel af ilânına karar vermek ve Anayasanın diğer maddelerinde öngörülen yetkileri kullanmak ve görevleri yerine getirmektir. Doğru cevap B seçeneğidir.

18-C

Genel görüşme, toplumu ve Devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

19-A

Kararnameler ve yönetmelikler Resmi gazetede yayımlandıkları gün yürürlüğe girerler. Doğru cevap A seçeneğidir.

20-D

Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay (...)85 Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hakimler ve Savcılar (...)86 Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar. Doğru cevap D seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ: 12

1.1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanı ne kadarlık süreyi geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir?

- A)6 ay
- B)1 yıl
- C)2 yıl
- D)3 ay
- E)1 ay

2.TBMM Başkanı olmak isteyen Meclis üyelerinin seçilebilmesi için ilk iki oylamada en az kaç oy almaları gerekir?

- A)375
- B)400
- C)360
- D)256
- E)296

3.1982 Anayasasına göre Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanını aşağıdakilerden hangisi seçer?

- A)Anayasa Mahkemesi
- B)Danıştay Başkanı
- C)Yargıtay Başkanı
- D)Cumhurbaşkanı
- E)Türkiye Büyük Millet Meclisi

4.1982 Anayasasına göre Savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hâli hariç olmak üzere; olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri en geç kaç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülüp ve karara bağlanır?

- A)6
- B)4
- C)2
- D)3
- E)1

5.Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında olağanüstü hali kaç ayı geçmemek üzere uzatabilir?

- A)6
- B)4
- C)2
- D)3
- E)1

6.1982 Anayasasına göre siyasi partilerin mali denetimini aşağıdakilerden hangisi tarafından yerine getirir?

- A)Sayıştay
- B)Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı
- C)Anayasa Mahkemesi
- D)Cumhurbaşkanı
- E)Türkiye Büyük Millet Meclisi

7.1982 Anayasasına göre kanunlar aşağıdakilerden hangisi tarafından ve kaç gün içinde yayınlanır?

- A)Türkiye Büyük Millet Meclisi -10 gün
- B)Adalet Bakanlığı -15 gün
- C)Cumhurbaşkanı -15 gün
- D)Anayasa Mahkemesi Başkanı-7 gün
- E)Yargıtay Başkanlığı-15 gün

8.1982 Anayasasına göre Yargıtay üyeleri aşağıdakilerden hangisi tarafından seçilir?

- A)Yargıtay Başkanlar Kurulu
- B)Danıştay Genel kurulu
- C)Türkiye Büyük Millet Meclisi
- D)Adalet Bakanlığı
- E)Hakimler ve Savcılar Kurulu

9.1982 Anayasasına göre Hakimler ve Savcılar Kurulunun başkanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) HSK 1.Daire Başkanı
- B)HSK 2.Daire Başkanı
- C)Bakan Yardımcısı
- D)Adalet Bakanı
- E)HSK Genel Sekreteri

10.1982 Anayasasına göre yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine yönelik itirazı aşağıdaki mahkemelerden hangisi karara bağlar?

- A) Yargıtay
- B)Danıştay
- C)Anayasa Mahkemesi
- D) Uyuşmazlık Mahkemesi
- E)Ankara Bölge İdare Mahkemesi

11.1982 Anayasasına göre, idarenin düzenleyici işlem yapması yetkisi açıkça düzenlenmemesine rağmen kurumlar Anayasanın hangi maddesi hükmünden hareketle genelgeler çıkarmaktadırlar ?

- A)125.madde
- B)119.madde
- C)121.madde
- D)124. madde
- E)126.madde

12.

I-Anayasa Mahkemesine seçilecek 3 üyeyi.

II-Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek 7 üyeyi.

III-Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna seçilecek 9 üyeyi

IV-Kamu Başdenetçisini.

V-Yüksek Seçim Kurulu üyeleri

1982 Anayasasına göre yukarıdakilerden hangisi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmez?

A)V

B)IV

C)III

D)II

E)I

13.Yükseköğretim Kurulunun teşkilatı, görev, yetki, sorumluluğu ve çalışma esasları(.....) düzenlenir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A)Cumhurbaşkanlığı kararı

B)Cumhurbaşkanlığı kararnamesi

C)Kanun

D)Yönetmelik

E)Senato kararı

14.**1982 Anayasasına göre Atatürkçü düşüncüyü, Atatürk ilke ve inkılâplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak ve yaymak ve yayınlar yapmak amacıyla; Atatürk'ün manevi himayelerinde, aşağıdakilerden gözetim ve desteğinde, "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu" kurulur?**

A)İçişleri Bakanlığı

B)Adalet Bakanlığı

C)Türkiye Büyük Millet Meclisi

D)Kültür Bakanlığı

E)Cumhurbaşkanı

15-Ankara ili milletvekilinin TBMM tarafından dokunulmazlığı kaldırılmıştır.

1982 Anayasasına göre dokunulmazlığı kaldırılan Ankara ili milletvekili aşağıdaki mahkemelerden hangisine başvurabilir?

- A)Anayasa Mahkemesi
- B)Danıştay
- C)Yargıtay
- D)Ankara Bölge İdare Mahkemesi
- E)Uyuşmazlık Mahkemesi

16.1982 Anayasasına göre kamu baş deneticiliği seçimi en fazla kaç türlü yapılır?

- A)3
- B)4
- C)2
- D)1
- E)5

17.1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında olağanüstü hali ne kadar süre uzatabilir?

- A)9 ay
- B)1 yıl
- C)3 ay
- D)6 ay
- E) 4 ay

18.1982 Anayasasına göre Hakimler ve savcılar idari görevleri yönünden aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A)Hakimler ve Savcılar Kurulu
- B)Yargıtay
- C)Türkiye Büyük Millet Meclisi
- D)Adalet Bakanlığı
- E)Cumhurbaşkanı yardımcısı

19.I-Cumhurbaşkanı

II-Türkiye Büyük Millet Meclisi

III-Hakimler ve Savcılar Kurulu

1982 Anayasasına göre yukarıda verilenlerden hangisinin Anayasa Mahkemesine üye seçme yetkisi yoktur?

- A)Yalnız I
- B)Yalnız II
- C)Yalnız III
- D)I-II
- E) I-III

20.1982 Anayasasına göre Yargıtay Başkanı, Danıştay Başkanı ve Anayasa Mahkemesi Başkanının görev süresi kaç yıldır?

- A)5
- B)4
- C)6
- D)3
- E)2

ÇÖZÜMLER:

1-A

Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddî şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

2-B

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan adayları, Meclis üyeleri içinden, Meclisin toplandığı günden itibaren beş gün içinde, Başkanlık Divanına bildirilir, Başkan seçimi gizli oyla yapılır. İlk iki oylamada üye tamsayısının üçte iki ve üçüncü oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. En az 400 oy almaları gerekir. Doğru cevap B seçeneğidir.

3-A

Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluşu, üyelerinin nitelikleri ve seçimleri ile işleyiş kanunla düzenlenir. Bu mahkemenin Başkanlığını Anayasa Mahkemesince, kendi üyeleri arasından görevlendirilen üye yapar. Doğru cevap A seçeneğidir.

4. D

Savaş ve mücbir sebeplerle Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanamaması hâli hariç olmak üzere; olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülür ve karara bağlanır.

5-B

Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında dört ayı geçmemek üzere süreyi uzatabilir.

6-D

Siyasi Partilerin Mali Denetimi. Siyasî partilerin mali denetimi Anayasa Mahkemesi tarafından yerine getirilir. Anayasa Mahkemesi, bu **denetim** görevini yerine getirirken Sayıştay'dan yardım sağlar. Doğru cevap D seçeneğidir.

7-C

Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları onbeş gün içinde yayımlar. Doğru cevap C seçeneğidir.

8-E

Yargıtay üyeleri, birinci sınıfa ayrılmış adli yargı hakim ve Cumhuriyet savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hakimler ve Savcılar Kurulunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

9-D

Hâkimler ve Savcılar Kurulu onüç üyeden oluşur; iki daire halinde çalışır. (Değişik fıkra: 21/1/2017-6771/14 md.) Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır. Doğru cevap D seçeneğidir.

10-C

Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesini Anayasa Mahkemesi karara bağlar. Doğru cevap C seçeneğidir.

11-D

Madde 124

Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler. Doğru cevap D seçeneğidir.

12-A

Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur. Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

13-C

Kurulun teşkilatı, görev, yetki, sorumluluğu ve çalışma esasları kanunla düzenlenir doğru cevap C seçeneğidir.

14-E

Atatürkçü düşünceyi, Atatürk ilke ve inkılaplarını, Türk kültürünü, Türk tarihini ve Türk dilini bilimsel yoldan araştırmak, tanıtmak ve yaymak ve yayınlar yapmak amacıyla; Atatürk'ün manevi himayelerinde, **Cumhurbaşkanının** gözetim ve desteğinde, Cumhurbaşkanının görevlendireceği bakana bağlı; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan, kamu tüzel kişiliğine sahip "Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu" kurulur. Doğru cevap E seçeneğidir.

15-A

Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine 84 üncü maddenin birinci, üçüncü veya dördüncü fıkralarına göre karar verilmiş olması hallerinde, Meclis Genel Kurulu kararının alındığı tarihten başlayarak yedi gün içerisinde ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekili, kararın, Anayasaya, kanuna veya İçtüzüğe aykırılığı iddiasıyla iptali için Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

16-B

Kamu Başdenetçisi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından gizli oyla dört yıl için seçilir. İlk iki oylamada üye tamsayısının üçte iki ve üçüncü oylamada üye tamsayısının salt çoğunluğu aranır. Üçüncü oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu

oylamada en çok oy alan iki aday için dördüncü oylama yapılır; **dördüncü oylamada** en fazla oy alan aday seçilmiş olur. Doğru cevap B seçeneğidir.

17-E

Cumhurbaşkanının talebiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi her defasında **dört ay** geçmemek üzere süreyi uzatabilir. doğru cevap E seçeneğidir.

18-D

Hakimler ve savcılar idari görevleri yönünden Adalet Bakanlığına bağlıdır. Doğru cevap D seçeneğidir.

19-C

Anayasa Mahkemesi onbeş üyeden kurulur. 12 üyeyi Cumhurbaşkanı 3 üyeyi TBMM seçer.

Hakimler ve Savcılar Kurulu Anayasa Mahkemesine üye seçmez. Doğru cevap C seçeneğidir.

20-B

Yüksek Mahkeme Başkanlarının görev süresi 4 yıldır. Doğru cevap B seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ:13

1.1982 Anayasasına göre milletlerarası antlaşmalarının onaylanmasını bir kanun ile uygun bulan ve onaylayan makamlar aşağıdakilerden hangisidir?

	Uygun Bulan	Onaylayan
A	TBMM	Cumhurbaşkanı
B	Cumhurbaşkanı	TBMM
C	TBMM	TBMM
D	Cumhurbaşkanı	Cumhurbaşkanı
E	Yargıtay	Adalet Bakanı

2.1982 Anayasasına göre Hakimler ve Savcılar Kuruluna aşağıdakilerden hangisi başkanlık eder?

A)Anayasa Mahkemesi Başkanı

B)HSK Başmüfettişi

C)Yargıtay Başkanı

D)Adalet Bakanlığı Bakan Yardımcısı

E)Adalet Bakanı

3.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisinde yargı yolu kapalı değildir?

A)Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler yargı denetimi dışındadır.

B)Sayıştay kararları ile ilgili olarak idari yargı yoluna başvurulamaz.

C)Yüksek Seçim Kurulu kararlarına karşı yargı yolu açıktır.

D)Hakimler ve Savcılar Kurulunun meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar dışındaki kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamaz.

E)Yüksek Hakem Kurulunun kararları kesindir.

4.(I)Savaş, (II) seferberlik, (III) sıkıyönetim veya (IV) olağanüstü hallerde, (V) milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir.

1982 Anayasasına göre Temel hak ve hürriyetlerin kullanılmasının durdurulması ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E)V

5.

I-Yerleşme ve seyahat hürriyeti: Kişi hakları

II-Sendika kurma hakkı: sosyal ve ekonomik haklar

III-Vatandaşlık hakkı: siyasi haklar

IV-Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı: Siyasi haklar

V-Vatan hizmeti: Kişi hakları

1982 Anayasasına haklar ile ilgili yukarıdakilerden hangisi yanlış eşleştirilmiştir.?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E)V

6.1982 Anayasasına göre Milli güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, aşağıdakilerden hangisi sorumludur?

A)Milli Savunma Bakanı

B)Genelkurmay Başkanı

C)Adalet Bakanı

D)Cumhurbaşkanı

E)TBMM

7.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının yargı ile ilgili görevlerinden değildir?

- A)Anayasa Mahkemesine üye seçmek.
- B)Danıştay'a üye seçmek.
- C)Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı vekilini seçmek.
- D)Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna üye seçmek.
- E)Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanları atar ve görevlerine son verir

8.1982 Anayasasına göre siyasi partilerin mali denetimi Anayasa Mahkemesi tarafından yerine getirilir. Anayasa Mahkemesi bu denetimi yaparken aşağıdakilerden hangisinden yardım alır?

- A)Sayıştay
- B)Yargıtay
- C)Adalet Bakanlığı
- D)Devlet Denetleme Kurulu
- E)Danıştay

9.

- I-Adalet Bakanı
- II-Türkiye Büyük Millet Meclisi
- III-Cumhurbaşkanı
- IV-Anayasa Mahkemesi

1982 Anayasasına göre seçimlerin yenilenmesine yukarıdakilerden hangisi karar verir?

- A)Yalnız I
- B)Yalnız III
- C)Yalnız II
- D)II-III
- E)I-II-III

10.

- I-Siyasi Parti Grupları
- II- En son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler.
- III-Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, ile en az yüzbin

1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanlığına yukarıdakilerden hangisi aday gösterebilir?

- A)I-II
- B)I-II-III
- C)II-III
- D)I-III
- E)Yalnız III

11.1982 Anayasasına göre Anayasa Mahkemesine üye seçilebilme yaşı aşağıdakilerden hangisidir?

- A)50
- B)30
- C)45
- D)40
- E)35

12. 1982 anayasasına göre Yüksek Seçim Kurulu kaç üyeden oluşur?

- A)6 asıl 3 yedek
- B)7 asıl 6 yedek
- C)4 asıl 3 yedek
- D)7 asıl 4 yedek
- E)15 asıl 4 yedek

ÇÖZÜMLER

1.A

Milletlerarası antlaşmaları onaylar ve yayımlar: Cumhurbaşkanı

Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak antlaşmaların onaylanması: TBMM

Doğru cevap A seçeneğidir.

2-E

(Değişik fıkra: 21/1/2017-6771/14 md.)
Kurulun Başkanı Adalet Bakanıdır. Doğru cevap E seçeneğidir.

3-C

Yüksek Seçim Kurulunun kararları kesindir. Bu kararlar aleyhine başka bir mercie başvurulamaz (m.79)Doğru cevap C seçeneğidir.

4-C

21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Kanunun 16 ncı maddesiyle, bu fıkroda yer alan “, sıkıyönetim” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Doğru cevap C seçeneğidir.

5-E

KİŞİNİN HAKLARI ve ÖDEVLERİ

MADDE 17: Kişinin Dokunulmazlığı, Maddî ve Manevî Varlığı

MADDE 18: Zorla Çalıştırma Yasağı

MADDE 19: Kişi Hürriyeti ve Güvenliği Özel Hayatın Gizliliği ve Korunması

MADDE 20: Özel Hayatın Gizliliği

MADDE 21: Konut Dokunulmazlığı

MADDE 22: Haberleşme Hürriyeti

MADDE 23: Yerleşme ve Seyahat Hürriyeti

MADDE 24: Din ve Vicdan Hürriyeti

MADDE 25: Düşünce ve Kanaat Hürriyeti

MADDE 26: Düşünceyi Açıklama ve Yayma Hürriyeti

MADDE 27: Bilim ve Sanat Hürriyeti Basın ve Yayınla İlgili Hükümler

MADDE 28: Basın Hürriyeti

MADDE 29: Süreli ve Süresiz Yayın Hakkı

MADDE 30: Basın Araçlarının Korunması

MADDE 31: Kamu Tüzel Kişilerinin Haberleşme Araçlarından Yararlanma Hakkı

MADDE 32: Düzeltme ve Cevap Hakkı

MADDE 33: Dernek Kurma Hürriyeti

MADDE 34: Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkı

MADDE 35: Mülkiyet Hakkı

MADDE 36: Hak Arama Hürriyeti

MADDE 37: Kanunî Hâkim Güvencesi

MADDE 38: Suç ve Cezalara İlişkin Esaslar

MADDE 39: İspat Hakkı

SOSYAL ve EKONOMİK HAKLAR ve ÖDEVLER

MADDE 41: Ailenin Korunması ve Çocuk Hakları

MADDE 42: Eğitim ve Öğrenim Hakkı ve Ödevi

Kamu Yararı

MADDE 43: Kıyılardan Yararlanma

MADDE 44: Toprak Mülkiyeti

MADDE 45: Tarım, Hayvancılık ve Bu Üretim Dallarında Çalışanların Korunması

MADDE 46: Kamulaştırma

MADDE 47: Devletleştirme ve Özelleştirme

MADDE 48: Çalışma ve Sözleşme Hürriyeti Çalışma İle İlgili Hükümler

MADDE 49: Çalışma Hakkı ve Ödevi

MADDE 50: Çalışma Şartları ve Dinlenme Hakkı

MADDE 51: Sendika Kurma Hakkı

MADDE 52: (Mülga)

MADDE 53: Toplu İş Sözleşmesi ve Toplu

Sözleşme Hakkı

MADDE 54: Grev Hakkı ve Lokavt

MADDE 55: Ücrette Adalet Sağlanması

Sağlık, Çevre ve Konut

MADDE 56: Sağlık Hizmetleri ve Çevrenin Korunması

MADDE 57: Konut Hakkı

Gençlik ve Spor

MADDE 58: Gençliğin Korunması

MADDE 59: Sporun Geliştirilmesi

Sosyal Güvenlik Hakları

MADDE 60: Sosyal Güvenlik Hakkı

MADDE 61: Sosyal Güvenlik Bakımından Özel Olarak Korunması Gerekenler

MADDE 62: Yabancı Ülkelerde Çalışan Türk Vatandaşları

MADDE 63: Tarih, Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması

MADDE 64: Sanatın ve Sanatçının Korunması

MADDE 65: Devletin İktisadî Ve Sosyal Ödevlerinin Sınırları

SİYASÎ HAKLAR ve ÖDEVLER

MADDE 66: Türk Vatandaşlığı

MADDE 67: Seçme, Seçilme ve Siyasî Faaliyette Bulunma Hakları

Siyasî Partilerle İlgili Hükümler

MADDE 68: Parti Kurma, Partilere Girme ve Partilerden Ayrılma

MADDE 69: Siyasî Partilerin Uyacakları Esaslar

Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı

MADDE 70: Hizmete Girme

MADDE 71: Mal Bildirimi

MADDE 72: Vatan Hizmeti

MADDE 73: Vergi Ödevi

MADDE 74: Dilekçe, Bilgi Edinme ve Kamu Denetçisine Başvurma Hakkı

Vatan hizmeti: Siyasi haklar

Doğru cevap E seçeneğidir.

6-E

Milli güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, Cumhurbaşkanı sorumludur. Doğru cevap E seçeneğidir.

7-E

Cumhurbaşkanı yardımcılarını ile bakanları atar ve görevlerine son verir. Bu görev Cumhurbaşkanının yürütme alanıyla ilgili bir görevdir. Doğru cevap E seçeneğidir.

8-A

Siyasî partilerin mali denetimi Anayasa Mahkemesi tarafından yerine getirilir. Anayasa Mahkemesi, bu denetim görevini yerine getirirken Sayıştaydan yardım sağlar. Doğru cevap A seçeneğidir.

9-D

Türkiye Büyük Millet Meclisi, üye tamsayısının beşte üç çoğunluğuyla seçimlerin yenilenmesine karar verebilir.

Cumhurbaşkanının seçimlerin yenilenmesine karar vermesi halinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi ile Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

10-B

Cumhurbaşkanlığına, siyasi parti grupları, en son yapılan genel seçimlerde toplam geçerli oyların tek başına veya birlikte en az yüzde beşini almış olan siyasi partiler ile en az yüzbin seçmen aday gösterebilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

11-C

Anayasa Mahkemesine üye seçilebilmek için, kırkbeş yaşın doldurulmuş olmak gerekir. Doğru cevap C seçeneğidir.

12-D

YSK 7 asıl 4 yedek üyeden oluşur. Doğru cevap D seçeneğidir.

ANAYASA TEST:14

1.1982 Anayasasına göre Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine hangi anayasa değişikliği kanunu ile yapılan değişiklik sonucu geçilmiştir?

- A) 6216 sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu
- B) 4709 sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu
- C) 2709 sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu
- D) 3376 sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu
- E) 6771 sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu

2.1982 Anayasasına göre Hakimler ve Savcılar Kurulu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Hâkimler ve Savcılar Kurulu on üç üyeden oluşur; üç daire halinde çalışır.
- B) Kurulun Başkanı Adalet Bakanlığı Bakan Yardımcısıdır.
- C)Kurul üyeleri 5 yıl için seçilirler.
- D) Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki otuz gün içinde yapılır
- E) Oniki yedek üye görev yapar.

3.1982 Anayasasına göre Hakimler ve Savcılar Kurulunun kaç üyesini TBMM seçer?

- A)9
- B)7
- C)6
- D)5
- E)4

4.1982 Anayasasına göre Anayasa'nın 104'üncü maddesine göre Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarma yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A)Cumhurbaşkanı
- B)TBMM
- C)Bakanlıklar
- D)Milli Güvenlik Kurulu
- E) Cumhurbaşkanlığı Yüksek İstişare Kurulu

5.I-Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar,

II-Kişi hakları ve ödevleri

III-Dördüncü bölümde yer alan siyasi haklar ve ödevler

IV-Sosyal ve ekonomik haklar

V-Mali hükümler

1982 Anayasasına göre yukarıdaki numaralı cümlelerde verilenlerden hangisi veya hangileri Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez?

A)I-II-III

B)I-II-III-IV-V

C)II-III-IV-V

D)II-III-IV

E) I-III-IV-V

6. Anayasa'nın 148. maddesinin 3. Fıkrasına göre "Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir" ifadesi ile aşağıdakilerden hangisi bahsedilmektedir?

A)Şikayet hakkı

B)Güvence hakkı

C)Adil yargılanma hakkı

D)Bireysel başvuru

E)Dilekçe hakkı

7.Memur Binali: Yargı erkini Anayasanın kendilerine tanıdığı görev ve yetki alanlarıyla sınırlı olarak paylaşan, yüksek mahkemeler arasında yer alan Anayasanın 158. maddesiyle görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili, bağımsız bir yüksek mahkemedir.

Memur Binali'nin 1982 Anayasasına göre tanımladığı yüksek mahkeme aşağıdakilerden hangisidir?

A)Anayasa Mahkemesi

B)Danıştay

C)Uyuşmazlık Mahkemesi

D)Yargıtay

E)Sayıştay

8.2017 yılında Anayasa m. 104'de gerçekleşen değişiklik sonrasında Cumhurbaşkanı ancak (.....) yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılabilecektir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A)Yürütme

B)Yasama

C)Yargı

D)Yürütme ve yargı

E)Yasama ve yargı

9. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Türkiye Büyük Millet Meclisi; Meclis araştırması, genel görüşme, Meclis soruşturması ve yazılı soru yollarıyla bilgi edinme ve denetleme yetkisini kullanır.

B) Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinmek için yapılan incelemeden ibarettir.

C) Genel görüşme, toplumu ve Devlet faaliyetlerini ilgilendiren belli bir konunun Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülmesidir.

D) Yazılı soru, yazılı olarak en geç otuz gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.

E) Meclis araştırması, genel görüşme ve yazılı soru önergelerinin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile araştırma usulleri Meclis İktüzüğü ile düzenlenir.

10.

I-Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.

II-Para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek;

III-Kanunların şekil bakımından denetlenmesi

1982 Anayasasına göre yukarıdaki numaralı cümlelerde verilen görevler aşağıdakilerden hangileri tarafından yerine getirilir?

	I	II	III
A	Cumhurbaşkanı	TBMM	Anayasa Mahkemesi
B	TBMM	Yargıtay	Danıştay
C	TBMM	TBMM	TBMM
D	Cumhurbaşkanı	Anayasa Mahkemesi	TBMM
E	TBMM	Cumhurbaşkanı	TBMM

11.

I-Danıştay Üyelerini

II-Yargıtay Üyelerini

III-Bölge Adliye Mahkemesi Üyelerini

IV-Üniversite Rektörünü

V-Hakimler ve Savcılar Kurulu Üyelerini

1982 Anayasasına göre Anayasa Mahkemesi yukarıdakilerden hangilerini yüce divan sıfatıyla yargılar?

A)I-II-III-IV-V

B)I-II-III-IV

C)I-II-III

D)I-II-V

E) I-III-IV

12.

I-Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açma süresi

II-Hakimler ve Savcılar Kurul üyeliği seçimlerinin yapılma süresi

III-Cumhurbaşkanı bütçe kanun teklifini, malî yılbaşından önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunacağı süre

1982 Anayasası'nın süreler ile ilgili numaralı cümlelerinin doğru sıralanması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A	30	60	90
B	60	30	75
C	15	30	45
D	25	30	45
E	15	15	75

13.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Düzeltilme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hakim tarafından ilgilinin müracaat tarihinden itibaren en geç yedi gün içerisinde karar verilir.

B)Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır.

C)Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları on gün içinde yayımlar.

D) Türkiye Büyük Millet Meclisi, her yıl Ekim ayının ilk günü kendiliğinden toplanır.

E) Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, iptali istenen kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya içtüzüğün Resmî Gazetede yayımlanmasından başlayarak altmış gün sonra düşer.

14.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının görevlerinden biri değildir?

A)Cumhurbaşkanı yardımcılarını atar ve görevlerine son verir.

B) Üst kademe kamu yöneticilerini atar, görevlerine son verir ve bunların atanmalarına ilişkin usul ve esasları Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenler.

C) Milli güvenlik politikalarını belirler ve gerekli tedbirleri alır.

D)Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.

E) Sayıştay başkanını seçmek.

15.1982 Anayasasına göre Milletlerarası antlaşmaları uygun bulma ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak antlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır.

B)Ekonomik, ticari veya teknik ilişkileri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan antlaşmalar, Devlet Maliyesi bakımından bir yüklenme getirmemek, kişi hallerine ve Türklerin yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmamak şartıyla, yayımlanma ile yürürlüğe konabilir.

C)Milletlerarası bir antlaşmaya dayanan uygulama antlaşmaları ile kanunun verdiği yetkiye dayanılarak yapılan ekonomik, ticari, teknik veya idari antlaşmaların Türkiye Büyük Millet Meclisince uygun bulunması zorunluğu yoktur; ancak, bu fıkraya göre yapılan ekonomik, ticari veya özel kişilerin haklarını ilgilendiren antlaşmalar, yayımlanmadan yürürlüğe konulamaz.

D) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası antlaşmalar kanun hükmündedir.

E)Milletlerarası antlaşmalar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulabilir.

16.1982 Anayasasına göre Türkiye Büyük Millet Meclisi, çalışmalarını, aşağıdakilerden hangisinin hükümlerine göre yürütür?

A)Yönetmelik

B)Kanun

C)İçtüzük

D)Genelge

E)Cumhurbaşkanı kararnamesi

17. Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir. Meclis, önergeyi en geç (.....)ay içinde görüşür ve üye tamsayısının (.....) gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir.

1982 Anayasasına göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A)1 ay 3/5

B)2 ay 3/5

C)3 ay 3/5

D)6 ay 3/5

E) 1 ay 2/5

18.1982 Anayasasına göre Yüce Divan yargılaması en fazla kaç ay içinde tamamlanır?

- A)3
- B)4
- C)5
- D)6
- E)9

19.1982 Anayasasına göre aşağıdakilerden hangisi Cumhurbaşkanının yargı ile ilgili görevlerinden birisi değildir?

- A)Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısını seçmek
- B)Hakimler ve Savcılar Kuruluna üye seçmek
- C)Yargıtay üyelerini seçmek
- D)Danıştay'a üye seçmek
- E)Anayasa Mahkemesi üyelerini seçmek

20.(I)Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin bir yıl geriye bırakılmasına karar verebilir.(II)Geri bırakma sebebi ortadan kalkmamışsa, erteleme kararındaki usule göre bu işlem tekrarlanabilir.(III)Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinde boşalma olması halinde, ara seçime gidilir. Ara seçim, her seçim döneminde bir defa yapılır ve genel seçimden otuz ay geçmedikçe ara seçime gidilemez. (IV)Ancak, boşalan üyeliklerin sayısı, üye tamsayısının yüzde beşini bulduğu hallerde, ara seçimlerinin üç ay içinde yapılmasına karar verilir.(V)Genel seçimlere iki yıl kala, ara seçimi yapılamaz.

1982 Anayasasına göre seçimlerin geriye bırakılması ve ara seçimler ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A)V
- B)IV
- C)III
- D)II
- E)I

ÇÖZÜMLER:

1-E

16 Nisan 2017 tarihinde yapılan referandum ile onaylanan ve 9 Temmuz 2018 tarihinde bütünü ile yürürlüğe giren 21 Ocak 2017 tarih ve 6771 sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu ile parlamenter sistem yerini Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne bırakmıştır. Doğru cevap E seçeneğidir.

2-D

Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki otuz gün içinde yapılır. Doğru cevap D seçeneğidir.

3-B

4 üye ise Cumhurbaşkanı

7 üye TBMM

Adalet Bakanı

Adalet Bakanı Bakan Yardımcısı

Kurulun üyeleridir.

4-A

Anayasa'nın 104'üncü maddesine göre Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarma yetkisi Cumhurbaşkanı'na aittir. Doğru cevap A seçeneğidir.

5-A

Anayasanın 104'üncü maddesine göre "Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle dördüncü bölümde

yer alan siyasi haklar ve ödevler Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemez. Doğru cevap A seçeneğidir.

6.D

Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır.(Bireysel Başvuru) Doğru cevap D seçeneğidir.

7-C

Yargı erkini Anayasanın kendilerine tanıdığı görev ve yetki alanlarıyla sınırlı olarak paylaşan, yüksek mahkemeler arasında yer alan Anayasanın 158. maddesiyle görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyumsuzluklarını kesin olarak çözmeye yetkili, bağımsız bir yüksek mahkemedir.(Uyuşmazlık Mahkemesi)

8-A

2017 yılında Anayasa m. 104'de gerçekleşen değişiklik sonrasında Cumhurbaşkanı ancak yürütme yetkisine ilişkin konularda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi çıkarılabileceğinden doğru cevap A seçeneğidir.

9-D

Yazılı soru, yazılı olarak en geç otuz gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanlığı yardımcısı ve bakanlara yazılı olarak soru

sormalarından ibarettir.Doğru cevap D seçeneğidir.

10-A

I-Türk Silahlı Kuvvetlerinin kullanılmasına karar verir.(Cumhurbaşkanı)

II-Para basılmasına ve savaş ilânına karar vermek;(TBMM)

III-Kanunların şekil bakımından denetlenmesi(Anayasa Mahkemesi)

11-D

Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hakimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/18 md.) Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar. Doğru cevap D seçeneğidir.

12-B

I-Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, iptali istenen kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya içtüzüğün Resmî Gazetede yayımlanmasından başlayarak altmış gün sonra düşer.

II-Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki otuz gün içinde yapılır.

III-Cumhurbaşkanı bütçe kanun teklifini, malî yılbaşından en az yetmişbeş gün önce, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Doğru cevap B seçeneğidir.

13-C

Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen kanunları onbeş gün içinde yayımlar.Doğru cevap C seçeneğidir.

14-E

Sayıştay Başkanı, Sayıştay Kanunu'nda yazılı niteliklere sahip isteklilerden 16 ncı madde esaslarına göre belirlenecek iki aday arasından Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca gizli oyla **seçilir**.Doğru cevap E seçeneğidir.

15-E

Usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Doğru cevap E seçeneğidir.

16-C

Türkiye Büyük Millet Meclisi, çalışmalarını, kendi yaptığı içtüzük hükümlerine göre yürütür.Doğru cevap C seçeneğidir.

17-A

Cumhurbaşkanı hakkında, bir suç işlediği iddiasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının salt çoğunluğunun vereceği önergeyle soruşturma açılması istenebilir. Meclis, önergeyi en geç bir ay içinde görüşür ve üye tamsayısının beşte üçünün

gizli oyuyla soruşturma açılmasına karar verebilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

18.D

Yüce Divan yargılaması üç ay içinde tamamlanır, bu sürede tamamlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere üç aylık ek süre verilir, yargılama bu sürede kesin olarak tamamlanır. Doğru cevap D seçeneğidir.

19-C

Yargıtay üyeleri Hakimler ve Savcılar Kurulu tarafından seçilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

20-A

Genel seçimlere bir yıl kala, ara seçimi yapılamaz. Doğru cevap A seçeneğidir.

İNKILAP TARİHİ TRABLUSGARP SAVAŞI(1911 -1912)

Savaşın Sebepleri:

- İtalya'nın gelişen sanayisi için ham madde ve pazar araması.
- Trablusgarp'ın İtalya'ya yakın olması,
- Osmanlı Devleti'nin askeri güç olarak Trablusgarp da zayıf olması

Savaşın Gelişimi:

- Mustafa Kemal ve Enver Paşa gibi vatansever subaylar Trablusgarp'ı savunmak için Libya'ya gitti.

Savaşın Sonuçları:

Savaş sonrasında Osmanlı Devleti ile İtalya arasında Uşi Antlaşması imzalandı.

Bu antlaşmaya göre;

- Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı.
- Kuzey Afrika'daki son toprak parçası da Osmanlı Devleti'nin elinden çıktı.
- On iki ada Balkan Savaşı sonuçlanan kadar geçici olarak İtalya'ya bırakıldı.
- Osmanlı Devleti Libya'daki Müslümanları düşünerek antlaşmaya "Trablusgarp dini bakımından Osmanlı halifesine bağlı olacak." maddesi ekletti.
- Bu savaş Mustafa Kemal'in ilk askeri başarısıdır. Derne ve Tobrukta önemli başarılar kazanıldı.
- Mustafa Kemal Paşa terfi ederek binbaşı oldu.

1.Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki varlığı aşağıdaki savaşların hangisi ile sona ermiştir?

- A)Osmanlı-Rus Savaşı
- B)Trablusgarp Savaşı
- C)I.Dünya Savaşı
- D)II.Balkan Savaşı
- E)I.Balkan Savaşı

ÇÖZÜM:B

İtalya ile Osmanlı Devleti arasında Uchiy (Uşi) Antlaşması imzalandı (18 Ekim 1912). Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı. Böylece Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki varlığı sona erdi. Doğru cevap B seçeneğidir.

I.BALKAN SAVAŞI (1912)

Savaşa Katılan Devletler:

Yunanistan, Bulgaristan, Karadağ, Sırbistan ve Osmanlı Devleti.

Savaşın Sebepleri:

-Fansız ihtilalinin getirdiği Milliyetçilik akımı sonucunda Avrupa devletlerinin Balkan devletlerini kışkırtmaları ve desteklemeleri.

Savaşın Gelişimi:

-Orduda birlik ve beraberlik olmaması, ordunun terhis edilmiş olması savaşın kaybedilmesinin en önemli nedenidir.

-Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp da İtalya ile savaş halinde olması ordunun yorgun düşmesi gibi nedenlerle savaş kaybedildi.

Savaşın Sonuçları:

-Londra Antlaşması ile Osmanlı Devleti Edirne ve Kırklareli de başata olmak üzere Midye-Enez hattının batısındaki bütün topraklardan çekildi.

-Arnavutluk bağımsızlığını ilan etti. (En son bağımsızlığını ilan eden son Balkan devleti Arnavutluktur.)

-Ege Denizindeki Osmanlı hâkimiyeti bu savaş ile sona buldu.

2.Osmanlı Devleti'nin Ege Denizindeki hâkimiyeti aşağıdaki savaşların hangisi ile sona ermiştir?

- A)I.Balkan Savaşı
- B)II.Balkan Savaşı
- C)Trablusgarp Savaşı
- D)I.Dünya Savaşı
- E)Kurtuluş Savaşı

ÇÖZÜM: A

Ege Denizindeki Osmanlı hakimiyeti I.Balkan Savaşı ile sona erdiğinden doğru cevap A seçeneğidir.

II. BALKAN SAVAŞI (1913)

Savaşa Katılan Devletler:

-Yunanistan, Sırbistan, Romanya , Osmanlı Devleti, Bulgaristan.

Savaşın Sebebi:

I. Balkan Savaşı'ndan sonra yapılan Londra Antlaşması sonucunda Bulgaristan'ın diğer Balkan devletlerine göre daha fazla toprak alması.

Savaşın Sonuçları:

Bu savaş sonucunda Osmanlı Devleti Bulgaristan arasında İstanbul Anlaşması (1913),Yunanistan arasında Atina Antlaşması (1913) imzalandı.

-Osmanlı Devleti Edirne ve Kırklareli'yi kurtardı.

3.Aşağıdaki devletlerden hangisi I.Balkan Savaşına katılmamıştır?

- A)Bulgaristan
- B)Romanya
- C)Yunanistan
- D)Karadağ
- E)Osmanlı Devleti

ÇÖZÜM. B

Karadağ'ın saldırısıyla başlayan I. Balkan Savaşı'nda; Sırbistan, Bulgaristan ve Yunanistan savaşa katılmış, Romanya ise savaşa katılmamıştır. Doğru cevap B seçeneğidir

4.I.Balkan Savaşı devam ederken aşağıdaki devletlerden hangisi bağımsızlığını ilan etmiştir?

- A)Polonya
- B)Yugoslavya
- C)Hırvatistan
- D)Selanik
- E)Arnavutluk

ÇÖZÜM:-E

Balkan Savaşı sırasında Arnavutluk bağımsızlığını ilan etti. Doğru cevap E seçeneğidir.

5.Osmanlı Devleti, Edirne ve Kırklareli'yi aşağıdaki savaşların hangiyle kurtarmıştır?

- A)Osmanlı-Rus Savaşı
- B)Trablusgarp Savaşı
- C)I.Dünya Savaşı
- D)II.Balkan Savaşı
- E)I.Balkan Savaşı

ÇÖZÜM-D

Osmanlı Devleti II.Balkan Savaşıyla Edirne ve Kırklareli'yi kurtarmıştır.Doğru cevap D seçeneğidir.

I.DÜNYA SAVAŞI (1914-1918)

Savaşın Sebepleri;

-Fransız İhtilal'inin getirdiği milliyetçilik, adalet, hürriyet, eşitlik gibi kavramların yayılması,

-Avrupa da başlayan ham madde ve Pazar arayışının getirdiği sömürge elde etme arzusu.

-I.Dünya Savaşının en temel nedeni **sömürgecilik yarışı** ve **milliyetçilik** akımıdır.

-Rusya'nın sıcak denizlere inme arzusu.

İttifak Devletleri	İtilaf Devletleri
Almanya	Rusya
Osmanlı	İngiltere
Avusturya Macaristan	Rusya

6.I.Dünya Savaşında itilaf ve ittifak devletleri yanından savaşa en son katılan devletler aşağıdakilerden hangisidir?

	İtilaf (En son katılan devlet)	İttifak (En son katılan devlet)
A	Japonya	Amerika Birleşik Devleti
B	Bulgaristan	İtalya
C	Yunanistan	Bulgaristan
D	Sırbistan	İtalya
E	İtalya	Bulgaristan

ÇÖZÜM:C

Birinci Dünya Savaşına İtilaf devletleri yanında en son katılan devlet Yunanistan; ittifak devletleri yanında ise Bulgaristan'dır. Doğru cevap C seçeneğidir.

7.I.Dünya Savaşından ilk çekilen devlet aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Avusturya-Macaristan
- B)Yunanistan
- C)Bulgaristan
- D)Rusya
- E)Japonya

ÇÖZÜM: E

Birinci Dünya Savaşından ilk çekilen devlet Japonya'dır. Doğru cevap E seçeneğidir.

Osmanlı Devletinin Savaştığı Cepheler:

1.Dünya Savaşında Osmanlının Savaştığı Cepheler		
Taarruz Cepheleri (2 KK)	Savunma Cepheleri	Yardım Cepheleri
Kafkasya	Çanakkale	Makedonya
Kanal	Irak	Galiçya
	Suriye – Filistin	Romanya
	Hicaz – Yemen	

A-Taarruz Cepheleri:**Kafkas Cephesi:**

-Bu cephenin açılması Almanya isteği ile olmuştur

-Ruslarla birlikte bu bölgede yaşayan Ermenilerle de savaşıldı.

-Rusya'nın Doğu Anadolu'da ilerlemesini engellemek amacıyla açılmıştır.

-Harbiye Nazırı Enver Bey komutasındaki Osmanlı orduları Sarıkamış Harekâtında ağır kış şartlarından dolayı başarısız oldu.

-Mustafa Kemal Paşa Muş ve Bitlis'i Rusya'dan almış ve bunun sonucunda albaylıktan tuğgeneralliğe terfi etmiştir.

-1915 yılından bu cephe ile ilgili olarak tehcir kanunu çıkartılmıştır. (Ermeniler göç ettirilmiştir.)

Kanal Cephesi:

-Bu cephede Almanya'nın isteği üzerine açıldı.

-İngilizlerin sömürgeleri ile bağlantısını kesmek ve Mısır'ı almak amacıyla açılmıştır.

B-Savunma Cepheleri:**Çanakkale Cephesi:**

-İtilaf Devletleri tarafından Rusya'ya yardım edebilmek, İstanbul ve boğazları alarak Osmanlı Devletini savaş dışı bırakmak amacıyla açılmıştır.

-*Mustafa Kemal :Ben size taarruz değil ölmeyi emrediyorum*" emrini vermiştir.

-Savaş sonunda Mustafa Kemal Paşa "Hamdolsun ki İstanbul'u kurtardık." demiştir.

Sonuçları:

-Rusya da Bolşevik ihtilali çıktı. Rusya savaştan çekildi.

-Yarım milyona yakın insan öldü

-Mustafa Kemal'in tanınmasında ve milli mücadelenin lideri olmasında çok etkili olmuştur.

-Mustafa Kemal albay oldu.

-1.Dünya Savaşının uzamasına neden oldu.

-Bulgaristan İttifak Devletlerinin yanında savaşa girdi.

Irak Cephesi:

-Musul petrollerini ele geçirmek amacıyla İngilizler tarafından bu cephe açılmıştır.

-Halil Kut Paşa komutasındaki askerlerimiz İngilizlere karşı başarılar elde ettiler. Ancak İngilizler bu cephede amaçlarına ulaştılar.

Suriye-Filistin Cephesi:

-İngilizler ve Arapların ortak açtığı cepheidir.

Suriye ve Filistin kaybedilmiştir.

Hicaz –Yemen Cephesi:

-Osmanlı Devleti kutsal topraklar olan Mekke ve Medine'yi kurtarmak için bu cephede İngilizler ve Araplara karşı savaşmıştır.

-İtilaf Devletleri Arapları isyan ettirmek suretiyle ayaklandırmışlardır.

-Çöl Kaplı lakaplı Fahreddin Paşa Medine müdafaasını yapmıştır.

-Bu bu gelişmeler ümmetçilik fikrinin önemini kaybettiğini göstermiştir.

C-Yardım Cepheleeri:

Galiçya, Romanya ve Makedonya Cepheleeri: Bu cepheleer aynı zamanda savunma amaçlı cepheleerdir. Müttefiklerimize yardımcı olmak amacıyla sınırlarımız dışında açılan cepheleerdir. Başarılı olunamamıştır.

8.Osmanlı Devletinin I.Dünya Savaşında savaştığı cepheleer ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Osmanlı Devleti Galiçya cepheleerinde yardım amaçlı savaştı

B)Osmanlı Devleti Kanal cepheleerinde taarruz amaçlı savaştı.

C)Osmanlı Devleti Kafkas cepheleerinde taarruz amaçlı savaştı.

D) Osmanlı Devleti Çanakkale cepheleerinde taarruz amaçlı savaştı

E)Osmanlı Devleti Suriye-Filistin cepheleerinde savunma amaçlı savaştı.

8-D

Osmanlı Devleti Çanakkale cepheleerinde savunma amaçlı savaştı. Doğru cevap D seçeneğidir.

9.I-Osmanlı Devleti ilk olarak Doğu Anadolu'da, Ruslara karşı savaştı.

II- Bu cepheleerde Almanların en büyük hedefi Bakü petrolleerini ele geçirmekti.

III-Rus ilerleyişini durdurmak ve Kafkasya üzerinden Orta Asya Türklerini, Turancılık fikri merkezinde Osmanlı ile birleştirmek isteyen Enver Paşa, Sarıkamış Harekâtı'nı başlattı.

Yukarıdaki öncüllerde özellikleri verilen I.Dünya Savaşında Osmanlı Devletinin savaştığı cephe aşağıdakilerden hangisidir?

A)Kafkas Cepheleeri

B)Kanal Cepheleeri

C)Çanakkale Cepheleeri

D)Irak Cepheleeri

E) Suriye -Filistin Cepheleeri

9-A

Öncülde verilenleer Kafkas Cepheleeriyle ilgili olduğundan doğru cevap A seçeneğidir.

10.

I-Bu cephe İngiltere tarafından açılmıştır.

II-Orta Doğu petrolleerini kontrol altında tutmak amaçlanmıştır.

III-Kafkaslarda Ruslarla birleşmek diğeri bir amaçtır.

Yukarıdaki öncüllerde özellikleri verilen I.Dünya Savaşında Osmanlı Devletinin savaştığı cephe aşağıdakilerden hangisidir?

A)Kafkas Cepheleeri

B)Kanal Cepheleeri

C)Çanakkale Cepheleeri

D)Irak Cepheleeri

E) Suriye -Filistin Cepheleeri

10-D

Öncülde verilenler Irak Cephesiyle ilgili olduğundan doğru cevap D seçeneğidir.

11. Medine'yi Fahrettin Paşa komutasındaki Türk askerlerinin olağanüstü bir şekilde müdafaa ettiği cephe aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kafkas Cephesi
- B) Kanal Cephesi
- C) Çanakkale Cephesi
- D) Irak Cephesi
- E) Hicaz-Yemen Cephesi

11-E

Medine'yi Fahrettin Paşa komutasındaki Türk askeri olağanüstü bir şekilde müdafaa etmiştir. Bu cephe Hicaz-Yemen Cephesidir. Doğru cevap E seçeneğidir.

ABD'nin 1917 yılında savaşa itilaf devletleri yanında girmesiyle itilaf devletleri 1. Dünya Savaşını kazanmış oldu.

1. Dünya Savaşı'nın Sonuçları:

- Avrupa'nın siyasi haritası yeniden şekillendi.
- Savaşı kaybeden devletler ağır şartlarla dolu antlaşmalar imzalamak zorunda kaldılar.
- Dünya barışını sağlamak amacıyla Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) kuruldu.
- 1. Dünya Savaşından en karlı çıkan devlet İngiltere oldu.
- Yenilen devletlerde rejim değişiklikleri oldu.

-Yugoslavya, Çekoslovakya, Polonya, Macaristan, Finlandiya ve SSCB gibi yeni devletler kuruldu.

- Sömürgecilik yerini manda ve himayeye bıraktı.

1. Dünya Savaşı Sonrası İmzalanan Antlaşmalar

Versay Antlaşması: Almanya – İtilaf Devletleri (28 Haziran 1919)

Saint Germain Antlaşması: Avusturya – İtilaf Devletleri (10 Eylül 1919)

Nöyi Antlaşması: Bulgaristan – İtilaf Devletleri (27 Kasım 1919)

Trianon Antlaşması: Macaristan – İtilaf Devletleri (4 Haziran 1920)

Sevr Antlaşması: Osmanlı Devleti- İtilaf Devletleri (10 Ağustos 1920)

**MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI:
(30 Ekim 1918)**

-Antlaşmanın imzalanmasının en önemli nedeni Wilson ilkelerinde yer alan yenilen devletler yenilen devletlerden toprak almayacaklardır maddesidir.

-Osmanlı Devleti ile İtilaf devletleri arasında savaş sonunda imzalanan ateşkes antlaşmasıdır.

-Padişah V. Mehmet Reşat ölmüş yerine VI. Mehmet Vahdettin geçmişti. İktidarda Ahmet İzzet Paşa Hükümeti bulunuyordu.

-Antlaşmayı Osmanlı Devleti adına Bahriye Nazırı Rauf (Orbay) Bey başkanlığındaki bir heyet, İtilaf Devletleri adına da İngiliz Amiral Calthorp imzalamıştır.-İtilaf Devletlerinin güvenliklerini tehdit edecek bir durum ortaya çıkarsa; İtilaf Devletleri herhangi bir stratejik noktayı işgal etme hakkına sahip olacaktı(7. Madde).-Bu madde Osmanlı Devletinin her yerini işgale açık hale getirmiştir.-Ermenilere bırakılması düşünülen doğudaki altı ilde (Erzurum, Van, Bitlis , Diyarbakır, Elazığ ve Sivas) karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri bu

bölgeleri de işgal edebileceklerdi (24. Madde).

-Bu madde ile doğuda bir Ermeni Devleti kurmak amaçlanmıştır.

-Osmanlı ordusu terhis edilecek.

-Boğazlar tüm devletlere açık tutulacaktır.

12.(I)İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit eden bir durum karşısında, herhangi bir stratejik noktayı işgal hakkına sahip olacak (II) Boğazlar İtilaf Devletleri'ne açılacak, Karadeniz'e girişler serbest olacak, Karadeniz ve Çanakkale'deki istihkâmlar İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecek (III) Vilayet-i Sitte denilen altı doğu ilinde (Erzurum, Van, Bitlis, Sivas, Harput, Diyarbakır) herhangi bir karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri buraları işgal hakkına sahip olacak (IV)İzmir ve çevresi Yunanistan'a bırakılacak.(V) Suriye, Irak, Hicaz, Yemen, Trablusgarp ve Bingazi'de Osmanlı kuvvetleri ve subayları en yakın İtilaf Devletleri komutanlığına teslim olacak.

Mondros Ateşkes Antlaşmasına göre (30 Ekim 1918) yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E) V

12-D

IV numaralı cümlede yanlış bilgi kullanımı vardır. Doğru cevap D seçeneğidir.

KURTULUŞ SAVAŞI

Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra başlayan işgaller karşısında Damat

Ferit Hükümetinin sessiz kalması Türk halkını harekete geçirdi. Türk halkı Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri kurarak işgaller karşısında teşkilatlanmaya ve sesini duyurmaya çalıştı. Bu cemiyetlerin bazıları şunlardır:

- Millî Cemiyetler Yunanistan'ın Doğu Trakya'yı işgalini engellemek için kuruldu. Mavri Mira Cemiyetine karşı mücadele etti.

- Trakya Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti** İzmir'in Yunanlar tarafından işgalini önlemek için kuruldu. Bölgenin Türk yurdu olduğunu kanıtlamak için çalışmalar yürüttü.

- İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti** İzmir ve çevresinin Yunanlara verilmesini önlemek için kuruldu. Bölgedeki millî direnişi teşkilatlandırmak için Balıkesir ve Alaşehir'de kongreler düzenledi.

- Redd-i İlhak Cemiyeti:** İzmir'in işgali üzerine kurulmuş bir millî cemiyettir. **Cemiyet**, Kuvâ-yi Milliye hareketinin başlamasını sağlamış ve İzmir'in Yunanlarca işgaline karşı koymuştur. Ayrıca, **Balıkesir Kongresi ve Alaşehir Kongresi'ni** düzenlemiştir.

- Kilikyalılar Cemiyeti** Çukurova bölgesinin Fransızlar tarafından işgalini ve Ermenilerin bölgedeki olumsuz faaliyetlerini engellemek için kuruldu.

- Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti** Ermeni ve Pontus Rumlarının bölgedeki faaliyetlerine karşı koymak için Trabzon'da kuruldu.

- Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti** Erzurum ve diğer doğu vilayetlerinin Ermenilere verilmesini engellemek amacıyla kuruldu.

•**Milli Kongre Cemiyeti:** Türklerin haklı davasını basın-yayın yoluyla dünyaya duyurmak için İstanbul'da kuruldu.

•**Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti** Vatan savunmasında kadınlara da büyük görev düştüğü bilinciyle Sivas valisinin eşi Melek Reşit Hanım öncülüğünde Sivas'ta kuruldu.. (www.atam.gov.tr)

Milli Cemiyetler	
Cemiyet Adı	Kuruluş Yeri
İzmir Müdafaa-i Hukuk-u Osmaniye	İzmir
Reddi İlhak	İzmir
Trabzon Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti	Trabzon
Şark Vilayetleri (Doğu Anadolu) Cemiyeti	Erzurum
Trakya Paşaeli Cemiyeti	Trakya
Kilikyalılar Cemiyeti	Adana ve Çukurova
Anadolu Kadınları Müdafaa-i Cemiyeti	Sivas
Milli Kongre Cemiyeti	Basın yayın yoluyla haklı mücadelemizi bütün dünyaya duyurmuştur.
Gizli Karakol Cemiyeti	

Azınlıklar Tarafından Kurulan Cemiyetlerin amacı bağımsız devlet kurmaktı.

-**Etnik-i Eteryay** : İzmir ve Doğu Trakya'nın Yunanistan'a katmak için Rum

Patrikhanesi tarafından İstanbul'da kuruldu.

-**Mavri Mira Cemiyeti:** Fener Rum Patriği tarafından kurulmuştur. Merkezi İstanbul'dur.

-**Pontus Rum Cemiyeti** :Doğu Karadeniz de Rum devleti kurmayı hedefleyen bu cemiyet, Türkleri bölgeden göç etmeye zorladı.

-**Hınçak ve Taşnak Cemiyeti:** Doğu Anadolu'da bağımsız bir Ermeni Devleti kurmak için kuruldu.

Azınlıklar Tarafından Kurulan Cemiyetler	
Cemiyet Adı	Kuranlar
Mavri Mira	Rum
Etnik-i Eteryay	Rum
Pontus Rum	Rum
Hınçak-Taşnak	Ermeni

Millî Varlığa Düşman Cemiyetler Anadolu'da bağımsız olarak yaşamının mümkün olmadığına inanan bazı Müslümanlar da çeşitli cemiyetler kurdular. Bunlar içinde kendi emellerini gerçekleştirmek isteyenlerin yanında, büyük bir devletin himayesi altına girilmesi gerektiğini savunanlar da vardı. Bu cemiyetlerin bazıları şunlardır:

-**İngiliz Muhipleri Cemiyeti:** İstanbul'da kurulan ve Damat Ferit Hükûmeti tarafından da desteklenen bu cemiyet, İngiliz mandası altına girilmesi gerektiğini savunuyordu.

-**Wilson Prensipleri Cemiyet** İstanbul'da kurulan bu cemiyet, Osmanlı Devleti'nin varlığını koruyabilmesi için Amerikan

mandasına girmesi gerektiğini savunuyordu.

-Kürt Teali Cemiyeti

Wilson İlkelerinden esinlenerek kurulan ve İngilizler tarafından desteklenen bu cemiyet Doğu Anadolu'da ayrı bir devlet kurmak istiyordu.

-Sulh ve Selamet-i Osmaniye Cemiyet

Ülkenin kurtuluşunun " padişah ve halifenin emirlerine sıkı sıkıya bağlı kalmakla" gerçekleşeceğini savunuyordu.

13.Aşağıdakilerden hangisi azınlıklardan tarafından kurulan cemiyetlerden biri değildir?

- A)Taşnak Sütyun ve Hınçak Cemiyetleri
- B)Wilson Prensipleri Cemiyeti
- C)Pontus Rum Cemiyeti
- D)Etnik-i Eteryâ Cemiyeti
- E) Mavri Mira Cemiyeti

13-B

Wilson Prensipleri Cemiyeti: Halide Edip, gibi Osmanlı aydınları tarafından kurulan cemiyet, kurtuluşun ancak Amerika mandasına girmekle mümkün olabileceğini savunuyordu. Millî Varlığa Düşman Cemiyetlerdendir. Doğru cevap B seçeneğidir

14.Adana ve çevresini işgal eden Fransızlar ve Fransız ordusunda yer alan Ermenilerin saldırılarına karşı bölgede silahlı direnişi başlatan milli cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Millîye Cemiyeti
- B)Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti (Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti)
- C) İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
- D)Kilikyalılar Cemiyeti
- E)Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

14-D

Kilikyalılar Cemiyeti: Adana ve çevresini işgal eden Fransızlar ve Fransız ordusunda yer alan Ermenilerin saldırılarına karşı bölgede silahlı direnişi başlatan milli cemiyettir. Doğru cevap D seçeneğidir.

15.(.....)cemiyetinin amacı, Türkler aleyhine basın ve yayın yoluyla yapılan olumsuz propagandaları engellemektir.

Yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Milli Kongre Cemiyeti
- B)Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti (Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti)
- C) İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
- D)Kilikyalılar Cemiyeti
- E)Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

15-A

Milli Kongre Cemiyetinin amacı , Türkler aleyhine basın ve yayın yoluyla yapılan olumsuz propagandaları engellemektir. Doğru cevap A seçeneğidir.

16. Balıkesir ve Alaşehir Kongrelerini düzenleyerek İzmir'in Yunanlılara verilmesine karşı çıkan cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Millîye Cemiyeti
B) Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti (Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti)
C) İzmir Redd-i İlhak Cemiyeti
D) Kilikyalılar Cemiyeti
E) Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

16-C

İzmir **Redd-i İlhak Cemiyeti**, İzmir'in işgali üzerine kurulmuş bir millî cemiyettir. **Cemiyet**, Kuvâ-yi Milliye hareketinin başlamasını sağlamış ve İzmir'in Yunanlarca işgaline karşı koymuştur. Ayrıca, Balıkesir Kongresi ve Alaşehir Kongresi'ni düzenlemiştir.

Kuvay-ı Milliye:

–Mondros Ateşkes Antlaşmasının 7. Maddesini bahane ederek Anadolu'yu işgale başlayan İtilaf Devletlerine karşı Osmanlı Devleti'nin sessiz kalması ve gerekli tedbirleri almaması üzerine Türk Milletinin vatanını koruma ve bağımsız yaşama isteğinin bir sonucu olarak ortaya

çıkan teşkilata, Kuvay-ı Milliye (Milli Kuvvetler) denir.

–Kuvay-ı Milliye'nin kurulmasında; Mondros Ateşkes Antlaşması gereğince Osmanlı ordularının terhis edilerek devletin savunmasız kalması, Osman Devleti'nin işgallere sessiz kalması ve azınlıkların taşkın hareketlerde bulunması etkili oldu.

–Kuvay-ı Milliye birlikleri; düzenli ordu kuruluncaya kadar düşmanı oyalamış halk kuvvetleridir.

–Kuvay-ı Milliye kuvvetleri tarafından işgallere karşı ilk silahlı direniş 19 Aralık 1918'de Hatay-Dört Yol'da Fransızlara karşı oldu.

Mustafa Kemal'in Samsun'a Çıkışı (19 Mayıs 1919)

–Mustafa Kemal'in 9. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a gönderilmiştir. Samsun'a resmi görevle gönderilmesinin sebebi; bölgedeki karışıklıklara son vermek, silahların toplanmasını ve teslimini sağlamak, sorumluluk alanında millî amaçlı girişimlere izin vermemektir.

HAVZA GENELGESİ -29 Mayıs 1919: Mustafa Kemal Havza Genelgesi ile halkın işgallere karşı tepki göstermesini ve böylece millî bilincin uyanmasını sağlamak istemiştir.

AMASYA GENELGESİ (22 Haziran 1919)

–Kurtuluş Savaşı'nın amacı, gerekçesi ve yöntemi belirtilmiştir.

–Vatanın bütünlüğü milletin istiklali tehlikededir. (Milli mücadelenin gerekçesi)

–İstanbul Hükümeti üzerine aldığı görevi yerine getirememektedir. (Gerekçe)

–Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır. (Milli mücadelenin

yöntemi)

-Kurtuluş Savaşı'nın mücadele safhası başlamıştır.

-İlk defa milli bir kurulum oluşturulmasından bahsedilmiştir.

-İlk defa "milli egemenlikten bahsedilmiştir.

-İlk defa İstanbul hükümetinin görevini yerine getiremediğinden bahsedilmiştir.

-Sivas Kongresinin toplanmasına karar verilmiştir.

17.Kurtuluş Savaşı'mızın amacı, gerekçesi ve yöntemi ilk kez aşağıdakilerden hangisinde açıklanmıştır?

A)Sivas Kongresi

B)Erzurum Kongresi

C)Misakı Milli

D)Amasya Genelgesi

E) Havza Genelgesi

17-D

Amasya Genelgesinde Millî Mücadele'nin amacı, gerekçesi ve yöntemi açıklanmıştır.

Doğru cevap D seçeneğidir.

ERZURUM KONGRESİ

(23 Temmuz-7 Ağustos 1919)

-Erzurum Kongresi öncesinde (8 Temmuz 1919) Mustafa Kemal askerlik görevinden istifa etmiştir.

-Doğu Anadolu Müdafa-i Hukuk ve Trabzon Müdaffa-i Hukuk Cemiyeti girişimleri ile bölgedeki Ermeni tehlikesine karşı toplandı.

-Mustafa Kemal Kongreye başkanlık yapmıştır.

-Milli sınırlar içinde vatan bir bütündür,parçalanamaz.(İlk defa milli sınırlardan bahsedilmektedir)

-Toplanması bakımından bölgesel ancak alınan kararlar bakımından ulusal bir kongredir.

-Kuvayi milliyeyi etkin milli iradeyi hakim kılmak esastır.(ulusal bağımsızlık)

-İlk defa manda ve himaye reddedildi.(Tam bağımsızlık)

-İlk kez yeni bir devlet kurma düşüncesi ortaya çıkmıştır.

-Temsil Heyeti ilk kez bu kongrede oluşturuldu.

18-Aşağıdakilerden hangisi, Erzurum Kongresi'nde görüşülen konulardan biri değildir?

A)Manda ve himaye

B)Milli sınırlar

C)Azınlık hakları

D)Mebusan Meclisinin toplanması

E) Savaş tazminatı

18-E

Kongrede savaş tazminatları konusu görüşülmemiştir. Doğru cevap E seçeneğidir.

SİVAS KONGRESİ(4-11 Eylül 1919)

-Millî bir kongredir.

-Erzurum Kongresi'nde alınan kararlar aynen kabul edildi.

-İstanbul Hükümeti kongrenin toplanmasını önlemek için Mustafa Kemal'i tutuklanması emrini verdi.

-Yararlı cemiyetler Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirildi.

-Manda ve himaye kesin olarak reddedildi. Sivas Kongresi toplanış ve alınan kararlar bakımından ulusal bir kongredir.

-Kamuoyu oluşturmak ve millî mücadelenin sesini duyurabilmek için İrade-i Milliye adıyla gazete çıkartılmaya başlandı.

-Temsil heyeti tüm yurdu kapsar şekilde genişletildi.

-Temsil Heyeti Ali Fuat Cebesoy'u Batı Anadolu Kuvay-ı Milliye komutanlığına atadı.(Yürütme görevini böylece kullandı)

-Kongre sonrası Damat Ferit Hükümeti istifası İstanbul Hükümetine karşı kazanılan ilk siyasi başarıdır.

19.Aşağıdakilerden hangisinde, millî güçlerin birleştirilmesine karar verilmiştir?

A)Sivas Kongresi

B)Erzurum Kongresi

C)Misakı Milli

D)Amasya Görüşmesi

E) Havza Genelgesi

19-A

Millî cemiyetler, Sivas Kongresinde Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirildi.Doğru cevap A seçeneğidir.

**AMASYA GÖRÜŞMELERİ
(20 Ekim 1919)**

-Ali Rıza Paşa Hükümeti Bahriye Nazırı Salih Paşa ile Temsil Heyeti (Mustafa Kemal) arasında yapıldı.

-Mebuslar Meclisinin toplanmasını sağlamak.

-İstanbul'da meclisin toplanması kararlaştırıldı.

Sonucu:

-İstanbul Hükümeti bu görüşme ile Temsil Heyetini resmen tanımış oldu.

20.Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, İstanbul Hükümeti'nce tanınacaktır kararı aşağıdakilerden hangisinde alınmıştır?

A)Sivas Kongresi

B)Erzurum Kongresi

C)Misakı Milli

D)Amasya Görüşmesi

E) Havza Genelgesi

20-D

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, İstanbul Hükümeti'nce tanınacaktır.Amasya Görüşmelerinde alınan kararlardandır. Doğru cevap D seçeneğidir.

Temsil Heyetinin Ankara'ya Gelişi

(27 Aralık 1919)

-Millî Mücadelenin merkezinin Ankara'ya taşınması; Ankara'nın merkezi ve güvenli olması, Anadolu'nun diğer bölgeleriyle haberleşme imkanının uygun olması, Batı Anadolu'da Yunanlılarla yapılacak mücadele için daha uygun bir yer olmasından dolayıdır.

**SON OSMANLI MEBUSAN MECLİSİ VE
MİSAK-I MİLLİ
28 Ocak 1920:**

-Mebuslar Meclisi için ülke genelinde seçimler yapıldı.

-12 Ocak 1920'de İstanbul'da toplandı.

-Temsil Heyeti taraftarı mebuslar tarafından Felah-ı Vatan grubu kuruldu.

-28 Ocak 1920'de Misak-ı Milli ilan edildi.

Misak-ı Milli kararları ile Erzurum ve Sivas Kongresi kararlarında belirtilen vatanın sınırları belirlendi

Alınan Kararlar:

*Vatan bir bütündür, parçalanamaz.

*Mondros imzalandığı esnada işgal altında bulunan Arap memleketlerinin durumu halkın serbestçe vereceği oya göre düzenlenmelidir (Musul, Kerkük, Hatay kastedilmektedir.)

*Kars, Ardahan, Artvin, Batum ve Batı Trakya'da halk oylamasına başvurulabilir.

*Kapitülasyonlar hiçbir şekilde kabul edilemez.

*İstanbul'da güvenlik sağlanırsa Boğazlar tüm devletlere açık olacaktır.

* Dış borçlar imkân dâhilinde ödenecektir.

*Azınlık hakları çevre ülkelerdeki Müslümanlara tanınan haklar oranında olacaktır.

İSTANBUL'UN İŞGALİ: (16 Mart 1920)

-Misak-ı Milli kararlarının yayınlanmasının ardından İtilaf Devletleri 16 Mart 1920'de İstanbul'u resmen işgal etmişler ve Mebusan Meclisini basarak tutukladıkları meclis üyelerini Malta'ya sürgüne göndermişlerdir.

-Bu işgal Ankara'da TBMM nin açılmasına imkan sağlamıştır.

21.Batı Trakya ile Kars, Ardahan ve Artvin'de halkoyuna başvurulması aşağıdakilerin hangisinde kabul edilmiştir?

A)Sivas Kongresi

B)Erzurum Kongresi

C)Misakı Milli

D)Amasya Görüşmesi

E) Havza Genelgesi

21-C

Halkın oyu ile anavatanına katılan üç sancak; Kars, Ardahan ve Batum'da gerekirse yine halk oylamasına başvurulabilir. Misakı Millide alınan bir karardır. Doğru cevap C seçeneğidir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNİN AÇILIŞI

23 Nisan 1920:

-İstanbul'un işgal edilmesi ve Mebuslar Meclisi'nin dağıtılması üzerine yeniden seçim yapıldı. İstanbul'dan kaçan ve yeni seçilen milletvekilleri birlikte Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldı.

-İlk meclis güçler birliği ilkesine göre kuruldu. (yasama-yürütme- yargı)

-Meclisin başkanı hükümetinde başkanıdır. Egemenliğin kayıtsız şartsız milletin olduğu ve meclisin üstünde bir gücün olmadığı belirtilmiştir.

-Kurucu meclistir.

-Meclis hükümeti sistemi vardır.

-İlk başkanı Mustafa Kemal'dir.(24 Nisan 1920)

-TBMM nin açılmasıyla Temsil Heyetinin görevi sona ermiş oldu.

-TBMM 390 milletvekilinden oluşmasına karşın Meclis açılışına 155 milletvekili katılmıştır

22.Anlaşma Devletlerinin İstanbul'u işgal edip Osmanlı Mebusan Meclisi'ni kapatmaları, aşağıdaki olaylardan hangisine yol açmıştır?

A)Anayasanın Hazırlanmasına

B)Çerkez Ethem İsyanına

C) TBMM'nin Ankara'da açılmasına

D)Amasya Görüşmelerine

E) TBMM'nin İstanbul'da açılmasına

22.C

TBMM nin Ankara'da açılmasına imkan tanımıştır. Doğru cevap C seçeneğidir.

TBMM'ne KARŞI AYAKLANMALAR

-Büyük Millet Meclisine Karşı Çıkarılan Ayaklanmalar Osmanlı Hükümeti Tarafından Çıkarılan Ayaklanmalar Osmanlı Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliğiyle

Çıkarılan Ayaklanmalar :

Kuvâ-yı Millîye Liderlerinin Çıkardığı Ayaklanmalar :

Çerkez Ethem Ayaklanması

-Demirci Mehmet Efe Ayaklanması

Osmanlı Hükümeti Tarafından Çıkarılan Ayaklanmalar

- Ahmet Anzavur Ayaklanması

-Kuvâ-yı İnzibatiye (Hilafet Ordusu) Ayaklanması

Osmanlı Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliğiyle Çıkarılan Ayaklanmalar

-Bolu, Düzce, Hendek, Adapazarı Ayaklanmaları

-Afyon Ayaklanması

-Konya Ayaklanması, Yozgat Ayaklanması, Millî Aşireti Ayaklanması

İstanbul Hükümetinin Çıkardığı Ayaklanmalar	1-Kuvayi İnzibatiye
	2-Anzavur Ahmet Ayaklanması
Kuvâ-yı Millîye Liderlerinin Çıkardığı Ayaklanmalar	1-Çerkez Ethem Ayaklanması
	2-Demirci Mehmet Efe Ayaklanması
Osmanlı Hükümeti ve İtilaf Devletleri İş Birliğiyle Çıkarılan Ayaklanmalar	1-Bolu, Düzce, Hendek, Adapazarı Ayaklanmaları
	2-Afyon Ayaklanması
	3-Konya Ayaklanması
	4-Yozgat Ayaklanması
	5-Milli Aşireti Ayaklanması
Azınlıkların Çıkardığı Ayaklanmalar	Bağımsız devlet kurmak isteyen Rum ve Ermeniler.

TBMM'nin Ayaklanmaları Önlemek İçin Aldığı Tedbirler;

- Hıyanet-i Vataniye Kanunu çıkartıldı.(Vatana ihanet edenlerin yargılanması hakkında kanun- (ilk yargılanan kişi Damat Ferit Paşa'dır
- İstiklal Mahkemeleri kuruldu.(Yargı yetkisi)
- İstanbul Hükümeti ile haberleşmelere son verildi.
- İstanbul Hükümeti'nin fetvalarına karşı Ankara Müftüsü Rifat Börekçi ve diğer din adamlarının fetvaları Anadolu'ya dağıtıldı.(Milli mücadele yanlılarının haklılığı konusunda)

23.Aşağıdakilerden hangisi I.TBMM ne karşı yapılan ayaklanmalardan birisi değildir?

- A) Anzavur Ayaklanması
- B)Şeyh Sait Ayaklanması
- C) Konya Ayaklanması
- D)Demirci Mehmet Efe Ayaklanması
- E) Çerkez Ethem Ayaklanması

23-B

Şeyh Sait Ayaklanması Cumhuriyet dönemi ayaklanmasıdır. Doğru cevap B seçeneğidir.

24.Aşağıdakilerden hangisi TBMM nin ayaklanmaları önlemek için aldığı tedbirlerden birisi değildir?

- A) Hıyanet-i Vataniye Kanunu çıkartıldı
- B) İstiklal Mahkemeleri kuruldu
- C)İstanbul Hükümeti ile haberleşmelere son verildi.
- D) İstanbul Hükümeti'nin fetvalarına karşı Ankara Müftüsü Rifat Börekçi ve diğer din adamlarının fetvaları Anadolu'ya dağıtıldı
- E)Kurtuluşun padişaha bağlı olmakla mümkün olacağı yönünde karar alındı.

24-E

TBMM yeni meclis ile birlikte ulusal egemenliğe dayalı bir devlet kurma amacıyla olduğundan doğru cevap E seçeneğidir.

SEVR ANTLAŞMASI (10 Ağustos 1920)

Sevr Barış Antlaşması, Damat Ferit Paşa'nın oluşturduğu Saltanat Şurası (Hadi Paşa, Rıza Tevfik Bey, Reşat Halis Bey) tarafından imzalanmıştır.

-Sevr antlaşmasının esasları İtalya'nın San-Remo kentinde belirlendi.

-Osmanlı Saltanat Şurası tarafından onaylandı.

-Damat Ferit Paşa tarafından imzalandı.

-TBMM tarafından tanınmadığı için

yürürlüğe girmedir.

Maddeleri:

-Doğu Trakya, Batı Anadolu ve Ege adaları Yunanistan'a bırakılacak.

-Suriye Fransa'ya, Arabistan ve Irak İngiltere'ye, Güneybatı Anadolu, Rodos ve On İki Ada İtalya'ya bırakılacak.

- Doğu Anadolu'da iki yeni devlet kurulacak.

-İstanbul, Osmanlı Devleti'nin başkenti olarak kalacak fakat azınlıkların hakları gözetilmezse şehir Türklerin elinden alınacak

-Azınlıkların hakları genişletilecek.

-Boğazlar; içinde Türklerin bulunmadığı uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecek, savaş zamanı dahi bütün gemilere açık olacak. Bu komisyonun ayrı bütçesi ve bayrağı olacak.

-Zorunlu askerlik kaldırılacak, asker sayısı sınırlandırılacak ve ordunun ağır silahı olmayacak. Osmanlı Devleti savaş tazminatı ödeyecek.

-Kapitülasyonlardan bütün devletler faydalanacak. Osmanlı Devleti'nin maliyesi İtilaf Devletlerinin denetiminde olacak.

Önemi Ve Sonuçları:

*Mebusan Meclisi tarafından onaylanmadığı için geçersiz sayılmıştır.

*İlk kez Boğazlar Komisyonundan bahsedilmiştir.

* TBMM, imzalayanları vatan haini ilan etmiştir.

25. İrade-i Milliye Gazetesi'nin çıkarılması kararı aşağıdakilerden hangisinde alınmıştır?

A)Amasya Genelgesi

B)Sivas Kongresi

C)Erzurum Kongresi

D)TBMM Açılışı

E)Misak-ı Milli

25-B

İrade-i Millîye (Sivas Kongresi'nde çıkarılmıştır.Doğru cevap B seçeneğidir.

26.Son Osmanlı Mebusan Meclisinde onaylanan karar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sevr Barış Antlaşması

B)İstiklal mahkemelerinin kurulması hakkında kanun

C) Misak-ı Milli kararları

D) 1921 Anayasası

E)TBMM nin açılışına ilişkin karar

26-C

Son Osmanlı Mebusan Meclisinin yaptığı en yararlı iş Misak-ı Milli Kararının kabulüdür. Doğru cevap C seçeneğidir.

KURTULUŞ SAVAŞI**MUHAREBELER DÖNEMİ****DOĞU CEPHESİ**

-Ermenilerle mücadele edildi.
-Mondros Ateşkes Anlaşmasına uymayarak ordusunu dağıtmayan Kazım Karabekir Paşa Doğu Anadolu bölgesinde Ermenileri yenilgiye uğratmış ve 3 Aralık 1920 tarihinde Ermenistan ile TBMM arasında Gümrü Antlaşması imzalanmıştır.

-Gümrü Antlaşması TBMM'nin uluslar arası alanda kazandığı ilk siyasi başarıdır.

27.TBMM'yi tanıyan ilk devlet aşağıdakilerden hangisidir?

A)Yunanistan

B)Fransa

C)Rusya

D)Ermenistan

E)İtalya

27.D

Bu antlaşma Kazım Karabekir tarafından imzalanmıştır. TBMM'yi ve Misak-ı-millî'yi tanıyan ilk devlet Ermenistan'dır.Doğru cevap D seçeneğidir.

GÜNEY CEPHESİ

-Bu cephede Fransızlar ve Ermenilere karşı Kuvay-ı Milliye birlikleri tarafından başarılı mücadeleler verildi.

-Bu cephe Sakarya Savaşı sonrasında Fransızlarla yapılan Ankara Antlaşması (20 Ekim 1921) sonucunda kapandı.

-Ankara Antlaşması ile Hatay dışındaki bugünkü Suriye sınırimız çizilmiştir.

-Ankara Antlaşması ile İtilaf Devletleri arasında ayrılık meydana gelmiş ve yeni Türk devletini tanıyan ilk İtilaf Devleti Fransa olmuştur.

BATI CEPHESİ:

Savaşın Adı	Yapıldığı devlet
I.İnönü Savaşı	Yunanlar
II.İnönü Savaşı	Yunanlar
Eskişehir-Kütahya Savaşları	Yunanlar
Sakarya Meydan Muharebesi	Yunanlar
Büyük Taarruz	Yunanlar

I. İNÖNÜ SAVAŞI- 6-10 OCAK 1921:

-Yunanlılara karşı kazanılan I. İnönü Savaşından sonra;

-Sovyet Rusya ile Moskova Antlaşması yapıldı (16 Mart 1921).

-TBMM Hükümeti Londra Konferansı'na davet edildi (21 Şubat-12 Mart 1921).

Londra Konferansı'na davet edilen TBMM Hükümeti İtilaf devletleri tarafından tanınmış oluyordu.

-Londra Konferansında İstanbul Hükümetini Tevfik Paşa, TBMM hükümetini Bekir Sami Bey temsil etmiştir.

-Düzenli ordunun ilk zaferidir.

-Afganistan ile dostluk antlaşması yapıldı.

-20 Ocak 1921'de İlk Anayasa (Teşkilat-ı Esasiye) ilan edildi.

-12 Mart 1921'de İstiklal Marşı kabul edildi.

1.İnönü Savaşının Sonuçları	
Moskova Antlaşması	Sovyet Rusya TBMM ni tanıdı.
İstiklal Marşının Kabulü	12 Mart 1921
Londra Konferansı	23 Şubat-12 Mart 1921
Afganistan ile dostluk antlaşması	1 Mart 1921
Teşkilatı Esasiye'nin Kabulü	20 Ocak 1921

II.İNÖNÜ SAVAŞI-26 MART- 1 NİSAN 1921

-Yunanlılara karşı kazanılan II. İnönü Savaşı'ndan sonra halkın orduya olan güveni daha da arttı.

-Bu zaferden sonra İtalya işgal ettiği yerlerden çekilmeye başladı.

ESKİŞEHİR-KÜTAHYA SAVAŞLARI 10-24 TEMMUZ 1921

-Eskişehir, Kütahya ve Afyon Yunanlıların eline geçti.

-Türk ordusu Sakarya Nehri'nin doğusuna çekildi.

-Mecliste huzursuzluklar yaşandı. Meclisin Kayseri'ye taşınması bile gündeme geldi.

-5 Ağustos 1921 tarihinde Mustafa Kemal meclisin tüm yetkilerini üç aylığına alarak Başkomutan olarak ilk defa ordunun başına geçti.

-Bu kanunla Mustafa Kemal Paşa Başkomutan seçildi. Ayrıca Meclis tüm yetkilerini Mustafa Kemal Paşa'ya devretti. Bu kanun 1922'de süresiz olarak uzatıldı

- Kütahya-Eskişehir Muharebeleri, yeni kurulan düzenli ordunun Batı Cephesi'nde kaybettiği tek savaştır.

SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ:

-Sakarya Meydan Muharebesi, Kurtuluş Savaşı'nın dönüm noktası kabul edilen savaştır.

-Tekalif-i Milliye Emirleriyle Türk Ordusunun eksiklerinin bir kısmı büyük ölçüde tamamlanmış ve ordu savaşa hazırlanmaya çalışılmıştır.

-23 Ağustos'ta Yunanlılar taarruza başlamışlardır. Mustafa Kemal Paşa "Hattı Müdafaa yoktur, Sathı müdafaa vardır. O satıh bütün vatandır" diyerek orduyu coşturmuş ve 22 gün süren savaş sonunda 13 Eylül 1921'de Türk ordusu büyük bir zaferle Yunan ordusunu gerisin geri kaçırmak zorunda bırakmıştır.

Sakarya Meydan Muharebesi Sonuçları

1-1683 Viyana bozgunundan beri devam eden Batı karşındaki gerileme durmuştur.

2- Yunanlılar savunmaya, Türkler taarruza geçmişlerdir

3- TBMM, Mustafa Kemal Paşa'ya "Mareşallik" rütbesi ile "Gazilik" unvanı vermiştir.

4- Fransızlar bu savaştan sonra TBMM ile Ankara Antlaşması'nı imzalamıştır.(Hatay hariç Türkiye-Suriye sınırı çizildi. Suriye'de bulunan Süleyman Şah Türbesi Türk toprağı kabul edildi.Güney cephesi kapandı.)

5-Rusya'nın kontrolünde Gürcistan ve Azerbaycan ile Kars Antlaşması imzalanmış ve bu antlaşmayla birlikte Doğu sınırlarımız kesinlik kazanmıştır.

6-Ordumuzun en büyük kaybı bu savaşta olmuştur.

28.Türkiye'nin doğu sınırını belirleyen antlaşmaların doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)Gümrü Antlaşması –Moskova Antlaşması - Kars Antlaşması

B)Ankara Antlaşması –Moskova Antlaşması - Kars Antlaşması

C)Gümrü Antlaşması –Moskova Antlaşması – Ankara Antlaşması

D)Gümrü Antlaşması – Ankara Antlaşması - Kars Antlaşması

E)Gümrü Antlaşması –Moskova Antlaşması –Mudanya Antlaşması

28-A

Gümrü Antlaşması –Moskova Antlaşması - Kars Antlaşması

**BÜYÜK TAARRUZ VE BAŞKOMUTANLIK
(DUMLUPINAR) MEYDAN SAVAŞI
(26 - 30 AĞUSTOS/18 EYLÜL 1922)**

-Sakarya Meydan Savaşı'nda Yunan ordusunu yenilgiye uğratan Mustafa Kemal, 26 Ağustos 1922 sabahı Büyük Taarruz'u başlattı.

-30 Ağustosta Başkomutanlık Meydan Savaşıyla Dumlupınar'ın kuzeyinde düşman ordusu yok edildi. Mustafa Kemal "Ordular! İlk hedefimizi Akdeniz'dir. İleri" emrini vermesi üzerine taarruza geçen Türk ordusu önünde kaçan Yunan ordusunu İzmir'e kadar kovaladı. 9 Eylülde İzmir düşman işgalinden kurtarıldı.

-18 Eylülde Batı Anadolu tamamen düşmandan temizlendi.

**MUDANYA ATEŞKES ANTLAŞMASI
(11 EKİM 1922)**

-TBMM, İngiltere, Fransa ve İtalya katıldı.

-Boğazlar, İstanbul ve Doğu Trakya savaşmadan kurtarıldı.

-Osmanlı Devleti hukuken sona erdi.

-Mondros Ateşkes Antlaşması hükümsüz hale geldi.

-Milli Mücadele'nin savaş dönemi sona erdi.

29.Aşağıdaki antlaşmaların hangisinde, Yunanlıların Doğu Trakya'yı boşaltması hükmüne yer verilmiştir?

- A)Lozan Antlaşması
- B) Moskova Antlaşması
- C) Mudanya Ateşkes Anlaşması
- D) Kars Antlaşması
- E) Ankara Antlaşması

29-C

Yunanlılar Doğu Trakya'yı 15 gün içerisinde boşaltacaklar, bölge 30 gün içerisinde TBMM Hükümeti yönetimine devredilecektir hükmüne Mudanya Ateşkes Antlaşmasında yer verilmiştir.Doğru cevap C seçeneğidir.

30.

I-Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan temsilcileriyle Kars Antlaşması (13 Ekim 1921) imzalanması

II- İtilaf devletlerinin İzmir ve Trakya'yı içeren yeni barış projelerini 22-26 Mart 1921 tarihinde TBMM'ye sunmaları

III-TBMM tarafından Başkomutan Mustafa Kemal'e, kanunla "Mareşal" rütbesi ve "Gazi" unvanının verilmesi.

IV-Türklerin 1683'te Viyana önlerinden başlayan geri çekiliş döneminin sona ermesi.

Yukarıdaki gelişmeler aşağıdaki savaşlardan hangisinin sonuçları arasındadır?

A)Sakarya Meydan Muharebesi

B)Kütahya-Eskişehir Savaşları

C) Başkomutanlık Savaşı

D)II.İnönü Savaşı

E) I.İnönü Savaşı

30-A

Öncülde verilenler Sakarya Meydan Muharebesinin sonuçlarındandır.Doğru cevap A seçeneğidir.

31-TBMM'nin ilk askeri ve siyasi zaferi aşağıdaki antlaşmalardan hangisi ile kazanılmıştır?

- A) Lozan Antlaşması
- B) Moskova Antlaşması
- C) Mudanya Ateşkes Anlaşması
- D) Gümrü Antlaşması
- E) Ankara Antlaşması

31-D

Gümrü Antlaşması TBMM nin ilk askeri ve siyasi zaferidir. Doğru cevap D seçeneğidir

32.

I-TBMM'nin kurduğu düzenli ordunun Batı Cephesi'nde kazandığı ilk askerî zaferdir.

II-İsmet Bey'in rütbesi generalliğe yükseldi.

III-Sovyet-Rusya ile Moskova Antlaşması'nın imzalanması

Yukarıdaki öncülde verilenler aşağıdaki savaşların hangisinin sonucunda yaşanmıştır?

- A) Sakarya Meydan Muharebesi
- B) Kütahya-Eskişehir Savaşları
- C) Büyük Taarruz
- D) II. İnönü Savaşı
- E) I. İnönü Savaşı

32-E

I. İnönü Savaşı öncülde bahsedilen savaşın sonucunda yaşanan gelişmelerdir. Doğru cevap E seçeneğidir.

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI

(24 Temmuz 1923)

-Konferansa katılan devletler; Türkiye, İngiltere, Fransa, İtalya, Yunanistan, Japonya, Romanya, Yugoslavya.

-Sovyet Rusya ve Bulgaristan Boğazlar sorunu görüşülürken katıldı.

-ABD gözlemci olarak katıldı.

-Türk heyeti başkanı İsmet İnönü'dür.

-Mustafa Kemal Paşa'nın kesinlikle taviz verilmemesini istediği Kapitülasyonlar ve Misak-ı Milli'dir.

-Görüşülen konular;

-Lozan Antlaşması6 (24 Temmuz 1923) ▪ Yunanistan, Karaağaç ve çevresini savaş tazminatı olarak Türkiye'ye verecek.

Sınırlar:

- Türkiye-Yunanistan sınırı, Meriç Nehri olacak.

-Türkiye-Suriye sınırı, Fransa ile imzalanan Ankara Antlaşması'nda olduğu gibi kabul edilecek.

- Türkiye-İrak sınırı, TBMM ile İngiltere arasında 9 ay içinde yapılacak ikili görüşmelerle çözülecek.

Boğazlar:

-İstanbul ve Çanakkale Boğazları, Türkiye başkanlığındaki "Uluslararası Boğazlar Komisyonu" tarafından yönetilecek.

-Boğazların her iki yakası askerden arındırılacak.

-Boğazlardan geçiş serbest ve ücretsiz olacak

-Boğazların savunulması Milletler Cemiyetinin güvencesi altında olacak.

Adalar:

-İmroz ve Bozcaada dışındaki adalar Yunanistan'a bırakılacak.

-Yunanistan bu adalarda askerî yığınak yapmayacak.

Azınlıklar:

-Anadolu'daki bütün gayrimüslimler Türk vatandaşı kabul edilecek.

-Anadolu'daki (İstanbul hariç) Rumlar ile **Yunanistan'daki (Batı Trakya hariç)**

Türkler mübadele edilecek.

Kapitülasyonlar kaldırılacak.

Osmanlı borçları:

- Düyûn-u Umûmiye Teşkilatı kaldırılacak.

-Borçlar, Türkiye ile Osmanlı Devleti'nden ayrı

33-

I-Yunanistan Sınırı

II-Irak Sınırı

III-Suriye Sınırı

Lozan Barış Antlaşması'nda (24 Temmuz 1923) yukarıdaki öncülde verilenlerden hangisinde anlaşma sağlanamamıştır?

A)I-II-III

B)II-III

C)I-III

D)Yalnız II

E) Yalnız III

33-D

Irak Sınırı: Musul sorunu nedeniyle, Irak sınırı Lozan'da belirlenemedi. Doğru cevap D seçeneğidir.

34.

I- Boğazlar Sorunu

II- Yabancı Okullar

III-Kapitülasyonlar

IV- Osmanlı Borçları

V- Nüfus Mübadelesi

Yukarıdaki numaralı cümlelerde belirtilenlerin hangisi Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra tekrar gündeme gelen konulardan birisi değildir?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E)V

34-C

Kapitülasyonlar tamamen ve kesin olarak kaldırılmıştır.Doğru cevap C seçeneğidir.

İzmir İktisat Kongresi-17 Şubat 1923:

-Misak-ı İktisadi (ekonomik ant) kabul edildi.

-Devletçilik ilkesi benimsenmiştir.

-Cumhuriyetin İlanı 29 Ekim 1923:

-Meclis hükümeti sisteminden, kabine sistemine geçildi.

-İlk Cumhurbaşkanlığına Mustafa Kemal seçildi.

-Türkiye Cumhuriyetinin ilk Başbakanı İsmet İnönü, İlk Meclis Başkanı da Fethi Okyar oldu.

A-SİYASİ ALANDA YAPILAN İNKILÂPLAR**Siyasi Alandaki Gelişmeler**

Saltanatın Kaldırılması (1 Kasım 1922)

Ankara'nın Başkent İlan Edilmesi (13 Ekim 1923) Cumhuriyetin İlanı (29 Ekim 1923)

Halifeliğin Kaldırılması (3 Mart 1924)

Halifeliğin Kaldırıldığı 3 Mart 1924'te:

Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edildi. Bütün eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığına bağlanarak eğitimde birlik sağlandı.

Erkan-ı Harbiye Vekâleti kaldırıldı. Yerine Genelkurmay Başkanlığı kurularak ordu siyasetten ayrıldı.

Şer'iye ve Evkâf Vekâleti kaldırıldı. Yerine Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kuruldu.

1924 Anayasası'nın Kabulü (20 Nisan 1924)

Atatürk Dönemi'nde 1924 Anayasası'nda aşağıdaki değişiklikler yapıldı:

1928'de "Devletin dini İslam'dır." maddesi Anayasa'dan çıkarıldı. Böylece anayasa laikleşmiş oldu.

1934'te kadınlara da seçme-seçilme hakkını veren madde anayasaya eklendi. Böylece siyasal alanda kadın-erkek eşitliği sağlanmış oldu. 1937'de Atatürk ilkeleri anayasaya eklendi.

TBMM'nin açılışı-23 Nisan 1920

Çok partili rejim denemeleri

Kadınlara siyasi hakların verilmesi(seçme ve seçilme)

LAİKLEŞME AŞAMALARI

Saltanatın Kaldırılması	Kılık, kıyafet ve şapka kanununun kabul edilmesi
Halifeliğin Kaldırılması	Tekke,zaviye ve türbelerin kapatılması
Şer'iye ve Evkaf Vekaleti (Din İşleri Bakanlığı) kaldırılması	Medeni Kanunun Kabulü
Tevhid-i Tedrisat Kanunu (Eğitim-Öğretim Birliği)	
Medreselerin Kapatılması	

B-HUKUK ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

-Medeni Kanun'un kabulü-17 Subat 1926 (İsviçre medeni kanunu esas alınarak hazırlandı).

-Medeni Kanun ile: Resmî nikâh zorunlu hâle getirildi. Tek eşle evlilik esası getirildi. Boşanmada mahkeme kararı zorunlu kılındı. Mirasta kadın-erkek eşitliği sağlandı. Kadınlara istediği mesleği yapma hakkı tanındı.

-Ceza Kanunu (İtalya'dan alındı) yürürlüğe girmesi.

-Borçlar Kanunu'nun yürürlüğe girmesi.

-Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe girmesi.

Hukuk Alnında Yapılan İnkılaplar	
Borçlar Kanunu	İsviçre
Ticaret Kanunu	Almanya
Medeni Kanunu	İsviçre
Ceza Kanunu	İtalya
İdare Hukuku	Fransa

C-EĞİTİM ALANINDA YAPILAN İNKILAPLAR

1. Tevhid-i Tedrisat Kanunu
2. Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun
3. Yeni Türk Harflerinin Kabulü
4. Türk Tarih Kurumu'nun Kurulması
5. Türk Dil Kurumu'nun Kurulması

Eğitim ve Kültür Alanında Yapılan Yenilikler

Tevhid-i Tedrisat Kanunu (1924)

Harf İnkılabı ve Millet Mektepleri (1928)
Millet Mekteplerinde halka yeni Türk alfabesini öğrettiği için Mustafa Kemal Atatürk'e, 24 Kasım 1928'de, "Başöğretmen" unvanı verilmiştir.

Türk Tarih Kurumu (1931)

Atatürk, tarih bilimine ve Türk çocuklarının tarihlerini bir bütünlük içinde öğrenmelerine büyük önem vermiştir. Bu amaçla Türk tarihinin köklerini araştırmak ve Türklerin dünya medeniyetine katkılarını ortaya çıkarmak amacıyla Türk Tarih Kurumu kurulmuştur (1931).

Türk Dil Kurumu (1932)

Atatürk'ün talimatıyla Türkçeyi yabancı dillerin etkisinden kurtarıp geliştirerek bilim dili hâline gelmesini sağlamak ve aydınların dili ile halkın dili arasındaki açığı kapatmak için Türk Dil Kurumu kurulmuştur (1932).

Üniversite Reformu (1933)

İstanbul Üniversitesinin kurulması-1933
Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin kurulması-1935

D-SOSYAL ALANDA YAPILAN İNKILÂPLAR

- Şapka Kanununun çıkarılması (1925)
- Tekke ve Zaviyelerin kapatılması (1925)
- Miladi Takvimin kabul edilmesi (1926)
- Uluslar arası saatlerin kabul edilmesi (1926)
- Uluslar arası rakamların kabul edilmesi (1930)
- Kadınlara seçme-seçilme hakkının verilmesi (1930-1933-1934)
- Ölçü ve tartı birimlerini değiştirilmesi (1931)
- Soyadı Kanununun çıkarılması (1934)
- Hafta sonu tatilinin değişmesi (1935)

Şapka Kanunu-25 Kasım 1925 (Mustafa Kemal Kastamonu seyahatinde şapka giymiştir.)

Tekke ve Zaviyelerin kapatılması-30 Kasım 1925

Halkın dinî duygularının kötüye kullanılmasını önlemek için Tekke ve Zaviyelerin Kapatılması Hakkındaki Kanun çıkarılarak tekke ve zaviyeler kapatıldı (1925).

Takvim, saat, ölçüler ve rakamlarda değişiklik(ilk olarak miladi takvim 1 Ocak 1926 tarihinde kullanılmaya başlandı.)

Soyadı Kanunu'nu kabulü-1934

24 Kasım 1934'te TBMM, Türk milleti adına, Gazi Mustafa Kemal'e "Atatürk" soyadını vermiş ve bu soyadının başkaları tarafından alınması yasaklanmıştır.

Kadın Hakları-(1930 belediye seçimlerine katılma, 1933 muhtarlık seçimlerine katılma, 1934 milletvekili seçme ve seçilme).

E-EKONOMİK ALANDA YAPILAN İNKILAPLAR

İzmir İktisat Kongresinin toplanması (17 Şubat 1923)

- İş Bankasının kurulması (1924)
- Aşar vergisini kaldırılması (1925)
- Kabotaj Kanununun çıkartılması (1 Temmuz 1926)
- Teşvik-i Sanayi Kanununun çıkartılması (1927)
- Merkez Bankasının kurulması (1930)
- Sümerbank'ın kurulması (1933)
- Maden Tetkik ve Arama *Enstitüsünün kurulması (1935)
- Etibank'ın kurulması (1935)
- Tarım Kredi Kooperatiflerinin kurulması (1929)

1.Beş yıllık kalkınma planı (1933)

2.Beş yıllık kalkınma planı *Not: 2.Dünya savaşı nedeniyle uygulanmadı*

İzmir İktisat Kongresinin toplanması.

Misak-ı İktisadi'nin kabulü.

Tarım Alanında Yapılan İnkılaplar:

- Aşar vergisinin kaldırılması-17 Şubat 1925
- Tarım Kredi Kooperatifleri'nin açılması.

-Ziraat Bankası'nın çiftçilere kredi desteğini artırması.

Ticaret Alanında Yapılan İnkılaplar:

-İş Bankası'nı kurulması.

-Kabotaj Kanunu'nun çıkarılması.

19 Nisan 1926'da çıkarılan Kabotaj Kanunu ile Türk kara sularında gemi işletme ayrıcalığı yabancılardan alınarak Türk vatandaşlarına devredildi.

Sanayi Alanında Yapılan yenilikler :

Teşvik-i Sanayi Kanunu'nun çıkarılması.

-Planlı ekonomiye geçilmesi.

-Beş yıllık kalkınma planının yapılması.

-Etibank ve MTA'nın kurulması.

-Sümerbank'ın kurulması

ATATÜRK DÖNEMİ DIŞ POLİTİKASI

-Boğazlar Sorunu:

-Etabli Sorunu:

-Musul Sorunu:

-Yabancı Okullar Sorunu:

-Osmanlı Borçları Sorunu:

-Hatay Sorunu:

ATATÜRK İLKELERİ

1-Cumhuriyetçilik

Egemenlik halka aittir. Devlet yönetiminde milli iradeyi esas alır.

-Saltanatın kaldırılması

-Halifeliğin kaldırılması

-Cumhuriyetin ilanı

Cumhuriyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

2-Milliyetçilik

Milli mücadelenin kazanılmasında önemli rol üstlenmiştir.

Atatürk milliyetçiliği ırkçı değil,birleştirici ve bütünleştiricidir.

-Türk Tarih Kurumunun kurulması

-Türk Dil Kurumunun kurulması

-Kabotaj Kanunu

Milliyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

3-Halkçılık

Kanun önünde eşitliği esas alır.

Sınıf ve zümre egemenliğini bu ilke kabul etmez.

Cumhuriyetçilik ve milliyetçilik ilkesinin doğal sonucudur.

-Aşar vergisinin kaldırılması

-Soyadı Kanunu

-Ayrıcalık belirten unvanların kaldırılması

Halkçılık ilkesi ile ilgilidir.

4-Devletçilik

Yatırımların devlet tarafından yapılması esasına dayanır.

-Kapitülasyonların kaldırılması

-Beş Yıllık Kalkınma Planları

-Bankalarının kurulması

Devletçilik ilkesi ile ilgilidir.

5-Laiklik

Din ve devlet işlerinin ayrılmasını ifade eder.

Kuralların akla ve bilime dayanmasını esas alır.

- Şeriye ve Evkaf Vekaleti'nin kaldırılması

- Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması

Laiklik ilkesi ile ilgilidir.

6-İnkılâpçılık

Yeniliği esas alır.

İlerlemeyi de esas alır.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanları (1922 - 2014)

Mustafa Kemal Atatürk (1922 - 1938)

İsmet İnönü (1938 - 1950)

Celal Bayar (1950 - 1960)

Cemal Gürsel (1960 - 1966)

Cevdet Sunay (1966 - 1973)

Fahri Korutürk (1973 - 1980)

Kenan Evren (1982 - 1989)

Turgut Özal (1989 - 1993)

Süleyman Demirel (1993 - 2000)

Ahmet Necdet Sezer (2000 - 2007)

Abdullah Gül (2007 - 2014)

Recep Tayyip Erdoğan (2014 -)

35-

I. Cumhuriyetin ilanı

II. Türk Tarih Kurumunun açılması

III. Türk Medeni Kanununun kabulü

IV. Teşvik-i sanayi kanunu

V. Çok partili hayata geçiş denemeleri

Yukarıdaki gelişmeler aşağıda verilen

Atatürk ilkeleriyle eşleştirildiğinde hangisi

dışarıda kalır ?

A)Cumhuriyetçilik

B)Milliyetçilik

C)Halkçılık

D)Devletçilik

E)Laiklik

35-E

- I. Cumhuriyetin ilanı-Cumhuriyetçilik
- II. Türk Tarih Kurumunun açılması-Milliyetçilik
- III. Türk Medeni Kanununun kabulü-Halkçılık
- IV. Teşvik-i sanayi kanunu-Devletçilik
- V. Çok partili hayata geçiş denemeleri-Cumhuriyetçilik

Laiklik bu eşleştirmelerin dışında kaldığından doğru cevap E seçeneğidir.

36.

- I. Aşar vergisinin kaldırılması
- II. Türk Medeni Kanununun kabulü
- III. Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi

Yukarıdaki öncülde verilenler aşağıdaki hangi Atatürk ilkesi ile ilişkilidir?

- A) Cumhuriyetçilik
- B) Milliyetçilik
- C) Halkçılık
- D) Devletçilik
- E) Laiklik

36-C

Aşar vergisinin kaldırılması . Türk Medeni Kanununun kabulü . Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi.Halkçılık ilkesi ile ilişkilidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

37-

I-Türk Tarih Kurumunun açılması

II- Türk Dil Kurumunun açılması

Yukarıdaki öncülde verilenler aşağıdaki hangi Atatürk ilkesi ile ilişkilidir?

- A) Cumhuriyetçilik
- B) Milliyetçilik
- C) Halkçılık
- D) Devletçilik
- E) Laiklik

37. B

Türk Tarih Kurumunun açılması

Türk Dil Kurumunun açılması

Milliyetçilik ilkesi ile ilişkilidir.

Milliyetçilik ilkesi ile ilişkilidir.

Doğru cevap B seçeneğidir

Yararlanılan Kaynaklar:

38-Kronoloji ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) 21 Haziran 1934'te Soyadı Yasası kabul edildi
- B) 5 Aralık 1934 'te Anayasa değişikliği yapılarak, Türk kadınlarına milletvekili seçme ve seçilme hakkı verildi.
- C) 14 Haziran 1935'te Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin kuruluş yasası mecliste onaylanarak kabul edildi.
- D) 5 Temmuz 1936 da Montreux Boğazlar Sözleşmesi imzalandı.
- E) 28/29 Ekim 1937 de Atatürk, son kez Ankara'da Cumhuriyet Bayramı törenlerine katıldı.

38-D

20 Temmuz 1936 da Montreux Boğazlar Sözleşmesi imzalandı. Doğru cevap D seçeneğidir.

MEB İnkılap Tarihi kitabı.

(<https://www.ttk.gov.tr/tarihveegitim/ata-turk-ilkeleri-belleten-makale/>)

KRONOLOJİ

1881-1908

19 Mayıs 1881 - Ali Rıza Efendi ile Zübeyde Hanım'ın "MUSTAFA" adını verdikleri çocukları, Selanik Kasımiye Mahallesi, İslahane Caddesi'ndeki evde, bugün müze olarak kullanılan iki katlı pembe evde dünyaya geldi.

1888-1893 - Mustafa çok kısa bir süre Mahalle Okulu'nda okuduktan sonra, modern eğitim yapan Şemsi Efendi ilkokulu'nu bitirdi. Babası ölünce, annesiyle dayısının çalıştığı çiftliğe gitti. Orada tarla bekledi, daha sonra annesiyle Selanik'te oturan teyzesinin yanına döndü. Burada kısa bir süre Mülkiye Hazırlık Okulu'na devam etti.

1893 - Küçük Mustafa, Selanik Askeri Okulu'na (rüştiye'ye) girdi. Sınıfta aynı adı taşıyan Matematik Öğretmeni Mustafa, sınıf birincisi olan küçük Mustafa'nın adını "Mustafa Kemal" olarak değiştirdi.

1906 - Mustafa Kemal, Manastır Askeri Okulu'na (idadiye) girdi.

13 Mart 1899 - Mustafa Kemal, İstanbul'da Harp Okulu'na girdi.

10 Şubat 1902 - Mustafa Kemal, Harp Okulu'ndan mezun oldu. Kurmay Okulu'nda öğrenci iken tarihsel konulara ilgi duydu. Bu sıralarda kimi arkadaşlarıyla el yazısı bir dergi çıkardı.

11 Ocak 1905 - Mustafa Kemal, Harp Akademisi'nden Kurmay Yüzbaşı rütbesi ile mezun oldu. Merkezi Şam'da bulunan 5. ordu emrine verildi.

1906 - Mustafa Kemal, arkadaşlarıyla Şam'da "Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni" kurdu.

1907 - Mustafa Kemal, gizlice Selânik'e giderek, bu cemiyetin orada bir şubasını açtı.

1909-1910

13 Nisan 1909 - Mustafa Kemal, Selanik'te bulunduğu sırada, İstanbul'da, 31 Mart Olayı oldu. Mahmut Şevket Paşa komutasındaki Hareket Ordusu, Selanik'ten İstanbul'a yürümeye başladı. Mustafa Kemal, bu ordunun kurmaybaşkanı idi.

22 Eylül 1909 - Mustafa Kemal, Selanik'te toplanan İttihat ve Terakki Kongresi'ne katıldı. Burada yaptığı konuşmada: "Devletin iç ve dış tehlikelere karşı koyabilmesi için güçlü bir orduya ve partiye ihtiyacı bulunduğunu, fakat bunların ayrı ayrı çalışması gerektiğini" söyledi. Bu görüşünden dolayı ittihatçılarla arası açıldı.

1910-1911

1910 - Mustafa Kemal, Arnavutluk isyanının bastırılmasında kurmay başkanı olarak görev yaptı. Aynı yıl içinde, Fransız ordularının manevralarını " izlemek üzere bir askerî heyetle Fransa'ya gitti.

13 Eylül 1911 - Mustafa Kemal, İstanbul'daki Genelkurmay Karargâhı'nda görevlendirildi.

5 Ekim 1911 - Mustafa Kemal, Tobruk'ta ve Derne'de italyanlara karşı savunma savaşlarına katıldı.

27 Kasım 1911 - Mustafa Kemal, Trablusgarp'ta bulunduğu sırada binbaşılığa terfi etti.

1912-1913

9 Ocak 1912 - Mustafa Kemal, Trablus-İtalyan-Osmanlı Savaşı'nda Tobruk saldırısını başarıyla yürüttü.

8 Ekim 1912 - Mustafa Kemal, Balkan Savaşı'nın çıkması üzerine anavatana dönerek, Bolayır'da kurulan kolordunun harekât şubesi müdürlüğüne getirildi.

25 Kasım 1912 - Mustafa Kemal, Çanakkale Boğazı Kuvayı Birlikleri Harekât Şubesi Müdürlüğü'ne atandı.

1913 - Mustafa Kemal, Kolordu Kurmay Başkanı olarak Edirne'nin kurtarılmasına katıldı.

1914-1915

1 Mart 1914 - Mustafa Kemal, yarbaylığa terfi etti.

2 Şubat 1915 - Mustafa Kemal Eceabat (Maydos)'ta bulunan 19. Tümen Komutanlığı'na atandı,

18 Mart 1915 - İngiliz ve Fransızların büyük bir donanma ile Çanakkale Boğazı'nı zorlamaları üzerine. Mustafa Kemal, burada düşman birliklerini denize dökerek Çanakkale Deniz Zaferi'ni kazandı.

25 Nisan 1915 - Mustafa Kemal komutasındaki Türk birlikleri, Arıburnu'nda çıkarma yapan İngiliz ve Anzaklar'ın saldırılarını durdurdu.

1 Haziran 1915 - Mustafa Kemal, Albaylığa terfi etti.

8/9 Ağustos 1915 - Mustafa Kemal, Anafartalar Komutanlığı'na atandı. 10

Ağustos'ta düşmanı yenilgiye uğrattı.

17 Ağustos 1915 - Mustafa Kemal, Kireçtepe Zaferi'ni kazandı.

21 Ağustos 1915 - Mustafa Kemal, ikinci Anafartalar Zaferi'ni kazandı.

19 Aralık 1915- Düşmanlar sayısız ölü bırakarak, bir daha dönmek üzere gittiler.

1916-1917

14 Ocak 1916 - Mustafa Kemal, Edirne'de bulunan 16.Kolordu Komutanlığı'na atandı.

1 Nisan 1916 - Mustafa Kemal, Tuğgeneralliğe terfi etti.

6/7 Ağustos 1916 - Mustafa Kemal. 7. Ordu Komutanı iken, 18 Martta 2. Ordu Komutanlığı'na getirildi.

5 Temmuz 1917 - Mustafa Kemal, 7. Ordu Komutanlığı'na atandı.

20 Eylül 1917 - Mustafa Kemal, 7. Ordu Komutanı iken memleketin ve ordunun durumunu açıklayan tarihsel bir rapor hazırladı.

15 Aralık 1917 - Mustafa Kemal, Veliht Vahdettin'le Almanya'ya gönderildi.

5 Ocak 1918 - Mustafa Kemal, Almanya'dan geri döndü.

16 Ağustos 1918 - Mustafa Kemal, yeniden 7. Ordu Komutanlığına getirildi. Düşmana karşı Halep'in kuzeyinde bir savunma hattı kurdu.

26 Ekim 1918 - Halep yakınlarında düşman saldırısını durdurdu.

31 Ekim 1918 - Mustafa Kemal, Limon Fon Sanders'ten Yıldırım Orduları Komutanlığı'nı teslim aldı.

13 Kasım 1918 - Mustafa Kemal, İstanbul'a döndü.

21 Kasım 1918 - Mustafa Kemal, Fethi Bey'le (Okyar) İstanbul'da Mımbır Gazetesi'ni çıkarttı.

1919

20 Nisan 1919 - Mustafa Kemal, 9. Ordu Müfettişliği'ne atandı.

30 Nisan 1919 - Mustafa Kemal, 9. Ordu Müfettişi olarak Anadolu'ya tayin edildi.

15 Mayıs 1919 - Mustafa Kemal, Vahdettin'le görüştü.

16 Mayıs 1919 - Mustafa Kemal, Bandırma Vapuru'yla İstanbul'dan Samsun'a hareket etti.

19 Mayıs 1919 - Mustafa Kemal, Salı günü sabah saat sekizde Samsun'a çıktı.

28 Mayıs 1919 - Mustafa Kemal Paşa, Havza'da yayınla dığı genelge ile Kurtuluş Savaşı'm başlattı.

21/22 Haziran 1919 - Mustafa Kemal Paşa, Amasya'da millî mücadeleyi başlatan, "Amasya Genelgesi"ni yayınladı.

25 Haziran 1919 - Mustafa Kemal Paşa, Amasya'dan Sivas yoluyla Erzurum'a hareket etti.

3 Temmuz 1919 - Mustafa Kemal Paşa, "Doğu İlleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" toplantısına katılmak üzere Erzurum'a geldi.

8 Temmuz 1919 - Mustafa Kemal Paşa, çok sevdiği askerlik mesleğinden istifa etti. Türk ulusunun bir kişisi olarak vatani ve ulusu kurtarmak için çalışmalara başladığını açıkladı.

23 Temmuz 1919 - Mustafa Kemal Paşa, Erzurum Kongresi'nde, Temsil Heyeti Başkanlığı'na seçildi. Bu toplantıda, "Misak-ı Millî Kararları" kabul edildi.

4 Eylül 1919 - Mustafa Kemal Paşa, Sivas Kongresi Başkanlığı'na seçildi.

11 Eylül 1919 - Mustafa Kemal, Anadolu ve Rumeli Müdafî-i Hukuk Cemiyeti Temsil Heyeti Başkanlığı'na seçildi.

12 Eylül 1919 - Mustafa Kemal, illere ve komutanlıklara, İstanbul Hükümeti ile her türlü haberleşmenin kesildiğini bildirdi.

20/22 Ekim 1919 - Mustafa Kemal Paşa'nın Amasya'da İstanbul Hükümeti temsilcileri ile görüştü ve Amasya Protokolü'nü imzaladı.

7 Kasım 1919 - Mustafa Kemal, Erzurum'dan milletvekili seçildi.

27 Aralık 1919 - Mustafa Kemal Paşa, Temsil Heyeti ile Sivas üzerinden Ankara'ya geldi.

28 Aralık 1919 - Mustafa Kemal Paşa'nın Ankara'lularla yaptığı konuşmada: "Vatani düşman istilâsından mutlaka kurtaracağız. Fakat vazifemiz bununla bitmeyecektir. Medenî milletler arasında yerimizi alacağız." diyordu.

1920

10 Ocak 1920 - "Hâkimiyet-i Milliye" Gazetesi Ankara'da kuruldu.

12 Ocak 1920 - Meclis-i Mebusan İstanbul'da toplandı.

28 Ocak 1920 - "Misak-ı Millî", Meclis-i Mebusan'ın İstanbul'da yaptığı gizli toplantıda kabul edildi.

16 Mart 1920 - Mustafa Kemal Paşa, İstanbul'un İtilâf Devletleri tarafından işgalini. İstanbul Hükümeti'ne ve bütün devletlere gönderdiği bir yazı ile protesto etti.

19 Mayıs 1920 - Mustafa Kemal Paşa, Anadolu'ya geçen Osmanlı milletvekillerine bir çağrıda bulunarak, olağanüstü yetkilere sahip ve ulusun gerçek iradesini temsil edecek bir meclisin Ankara'da toplanmasını istedi.

23 Nisan 1920 - Mustafa Kemal Paşa, Ankara'da Hacı Bayram Camii'nde kılınan Cuma namazından sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni açtı.

24 Nisan 1920 - Mustafa Kemal Paşa, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına seçildi.

11 Mayıs 1920 - Mustafa Kemal Paşa, İstanbul'da toplanan bir Divan-ı Harp tarafından idam cezasına varptıldı. Bu karar, 24 Nisan 1920 günü padişah tarafından onaylandı.

10 Ağustos 1920 - İstanbul Hükümeti ile İtilâf Devletleri arasında, Türkiye'yi parçalayan ve bağımsızlığımızı sona erdiren SEVR ANTLAŞMASI imzalandı.

13 Eylül 1920 - Halkçılık programı, Mustafa Kemal Paşa tarafından TBMM'sinde okundu.

29 Eylül 1920 - TBMM'si kuvvetleri, Sarıkamış'ı düşman istilâsından kurtardı.

30 Ekim 1920 - TBMM'si kuvvetleri, Kars'ı düşman işgalinden kurtardı.

8/9 Aralık 1920 - Ali Fuat (Cebesoy) Paşa, Moskova Büyükelçiliğine; Genelkurmay Başkanı İsmet Bey (İnönü) de Batı Cephesi Komutanlığı'na atandı.

2/3 Aralık 1920 - Türkiye-Ermenistan arasındaki sınırı çizen belge, TBMM'si ile Rusya arasında yapılan Gümrü Antlaşmasıyla tespit edildi.

5 Aralık 1920 - Mustafa Kemal Paşa, İstanbul'dan gelen Osmanlı delgeleli ile (izzet ve Salih Paşalar) Bilecik Tren İstasyonu'nda görüştü.

25 Aralık 1920 - Mustafa Kemal Paşa; "Hiçbir kimse, hiçbir neden ve sebeple Ankara'daki Hükümet'in bilgisi olmadan kuvvet toplamaya yetkili değildir, "bildirisini yayınladı.

29 Aralık 1920 - Kuva-i Seyyare Komutanı Çerkez Ethem ve arkadaşlarının ulusal otoriteye karşı oldukları anlaşıldı.

10 Ocak 1921 - Yunanlılarla yapılan Birinci İnönü Savaşı'nda, Mustafa Kemal Paşa, İnönü'ye çektiği bir telgrafta: "... Bu başarının kutsal topraklarımızı düşman istilâsından tamamiyle kurtaracak olan kesin zafere bir hayırlı başlangıç olmasını Allah'dan dilerim., "diyordu.

20 Ocak 1921 - Yeni Türk Devleti'nin ilk Anayasası kabul edildi.

12 Mart 1921 - Mehmet Akif'in yazdığı İstiklâl Marşı, TBMM'si tarafından millî marş olarak kabul edildi.

16 Mart 1921 - TBMM'si ile Rusya arasında "Moskova Antlaşması" imzalandı.

1 Nisan 1921 - Yunanlılara karşı İkinci İnönü Zaferi kazanıldı. Mustafa Kemal Paşa, İsmet İnönü'ye çektiği telgrafta: "Siz orada yalnız düşmanı değil, ulusun makûs talihini de yendiniz." diyordu.

10 Mayıs 1921 - Mustafa Kemal Paşa'nın önerisiyle, TBMM'sinde "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Grubu" kuruldu; Mustafa Kemal, bu grubun başkanlığına seçildi.

21 Haziran 1921 - Mustafa Kemal Paşa. Fransız elçisi F. Boullion ile Ankara'da görüştü.

5 Ağustos 1921 - TBMM'si tarafından geniş yetkilere dayalı üç aylık süre ile Mustafa Kemal Paşa'ya Başkomutanlık yetkisi verildi. Bunun üzerine kürsüye gelen Başkomutan Gazi Mustafa Kemal, yaptığı konuşmada şöyle diyordu: "Efendiler., düşmanı kesinlikle yeneceğimize dair olan güvenim bir dakika olsun sarsılmamıştır. Bu dakikada, bu gönül dolusu güvenimi, yüksek heyetinize karşı, bütün millete karşı ve bütün âleme karşı ilân ederim".

23 Ağustos 1921 - Bu tarihte 22 gün ve 22 gece süren Sakarya Meydan Savaşı başladı. Başkomutan, or-duya yayınladığı bir emirde: "Müdafaa hattı yoktur; müdaffa sathı vardır. O sath bütün vatandır. Vatanın her karış toprağı vatandaşın kanıyla ıslanmadıkça terk olunamaz." diyordu.

19 Eylül 1921 - Mustafa Kemal Paşa'ya TBMM tarafından "Mareşallik ve Gazi" unvanı verildi.

20 Ekim 1921 - Fransa Hükümeti'nin Ankara Hükümeti'ni tanınması ve Fransa, Türkiye arasında Ankara Antlaşmasının

imzalanması.

5 Ocak 1922 - Fransızların çekilmesiyle Türk Ordusu'nun Adana'ya girişi.

26 Ağustos 1922 - Mustafa Kemal Paşa, Büyük Taarruz'u, Kocatepe'den saat 05.30'da topçu ateşiyle başlattı.

30 Ağustos 1922 - Mustafa Kemal Paşa, Dumlupınar'da Yunan ordusunu kesin yenilgiye uğrattı. Başkomutanlık Meydan Savaşı'nı kazandı.

30/31 Ağustos 1922 - Kütahya kurtuldu. Belediyeye Türk Bayrağı çekildi.
1 Eylül 1922 - Mustafa Kemal Paşa'nın Başkomutanlık emri: "Ordular! İlk hedefiniz Akdenizdir, ileri!"

2 Eylül 1922 - Yunan askeri birlikleri komutanı General Trikopis ile Digenis esir alındı. Ertesi günü Mustafa Kemal'in huzuruna getirildiler.

9 Eylül 1922 - Türk ordusu İzmir'e girdi. Türk Bayrağı Kadife Kale'ye çekildi.

10 Eylül 1922 - Başkomutan Gazi Mustafa Kemal İzmir'e geldi. Aynı gün Türk Ordusu, Bursa'yı düşmandan geri aldı.

3 Ekim 1922 - Mudanya Konferansı toplandı. Bu tarihte Batı Cephesi Komutanı ismet Paşa, İngiltere delegesi General Harrington, Fransız delegesi General Charpy ile İtalyan delegesi General Monbelli bir araya geldiler.

11 Ekim 1922 - Mudanya Ateşkesi imza edildi.

1 Kasım 1922 - Mustafa Kemal'in emriyle, TBMM'si tarafından saltanat kaldırıldı.

17 Kasım 1922 - Vahdettin, İngiliz savaş gemisi Malaya ile İstanbul'dan ayrıldı.

20 Kasım 1922 - Lozan'da barış görüşmelerinin başlaması.

25 Kasım 1922 - Edirne'deki düşman yönetiminin TBMM'si Hükümetine geçmesi.

26 Kasım 1922 - Çanakkale'deki yönetimin TBMM'si Hükümeti'ne geçmesi.

2 Aralık 1922 - Anadolu'daki yenilgileri nedeniyle Yunan hükümet üyeleri ile Yunan orduları başkomutanı Hacıanesti Atina'da idam edildi.

1923 - 1924

14 Ocak 1923 - Mustafa Kemal Paşa'nın annesi Zübeyde Hanım, İzmir'de öldü.

20 Ocak 1923 - Mustafa Kemal Paşa, Lâtife Hanım'la evlendi. 5 Ağustos 1925 günü boşanarak ayrıldılar.

4 Şubat 1923 - Lozan Konferansı, önemli görüş ayrılıkları nedeniyle kesildi.

17 Şubat 1923 - Mustafa Kemal Paşa'mn emriyle İzmir'de ik kez "Türkiye İktisat Kongresi" toplandı.

23 Nisan 1923 - 4 Şubat'ta kesilen Lozan Konferansı'nın yeniden başlaması.

24 Temmuz 1923 - Lozan Barış Antlaşması imzalandı.

13 Ekim 1923 - Çıkarılan bir yasayla Ankara, Hükümet merkezi yapıldı.

29 Ekim 1923 - Anayasa değişikliği yapılarak Cumhuriyet ilân edildi. Gazi Mustafa Kemal, meclisin gizli oylamasında,

oybirliği ile Cumhurbaşkanlığına seçildi.

3 Mart 1924 - Eğitimi birleştiren yasa kabul edildi. Halifelik kaldırıldı. Osmanlı hanedanı Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışına çıkartıldı.

20 Nisan 1924 - Yeni Anayasa (Teşkilâtî Esasiye Kanunu) kabul edildi).

1925-1926

13 Şubat 1925 - Doğu'da Şeyh Sait isyanı başladı. 13 Mayıs 1925 tarihinde bu isyan kesin olarak bastırıldı.

27 Ağustos 1925 - Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal, şapka ile inebolu Türk Ocağı'na geldi. Kastamonu gezisi boyunca giysi yeniliği hakkında konferanslar verdi, toplantılar yaptı.

2 Eylül 1925 - Tekke, zaviye ve türbeler kapatıldı. Din görevlileri hakkında giysi değişikliği ile ilgili kararname çıkarıldı.

25 Kasım 1925 - Şapka Kanunu onaylanarak yürürlüğe girdi.

30 Kasım 1925 - Tekke, zaviye ve türbelerde çalışan kişilerin tüm unvanları bir yasa çıkartılarak yasaklandı.

26 Aralık 1925 - Bir yasa çıkartılarak uluslararası saat ve takvim kabul edildi.

17 Şubat 1926 - Medenî Kanun kabul edildi. Türk kadını medenî haklara kavuştu. Çok evlilik yasaklandı. Hukuk düzenimiz çağdaşlaştı.

20 Mayıs 1926 - İlkokul öğretmenleri hakkında yasa çıkartıldı.

5 Haziran 1926 - Türkiye, İngiltere ve Irak arasında, Türk-İrak sınırını belirten antlaşma imzalandı.

15/6 Haziran 1926 - Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya İzmir'de suikast düzenlendi. Eylemi düzenleyenler yakalanarak idam edildi. Bu üzücü olaydan sonra Gazi Mustafa Kemal, Türk Ulusu'na yayınladığı bir duyuruda şöyle diyordu: "Benim naçiz vücudum elbet toprak o lacaktır; fakat, Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır".

3 Ekim 1926 - Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal'in ilk heykeli, İstanbul Sarayburnu'na dikildi.

1927- 1928

15/20 Ekim 1927 - Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Büyük Söylev'ini okudu.

1 Kasım 1927 - Gazi Mustafa Kemal Paşa, ikinci kez Cumhurbaşkanı seçildi.

4 Kasım 1927 - Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın ikinci heykeli, Ankara Etnografya Müzesi önüne dikildi.

28 Ekim 1927 - Türkiye'de ilk kez nüfus sayımı yapıldı. O tarihteki nüfusumuzun 13 milyon 650.000 olduğu belirlendi.

10 Nisan 1928 - Anayasa değişikliği yapılarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Lâik bir devlet haline getirildi.

24 Mayıs 1928 - Uluslararası rakamların kullanılmasıyla ilgili yasa çıkartıldı.

28 Mayıs 1928 - "Millet Mektepleri" açıldı. Türk vatandaşlığı yasası çıkartıldı.

1 Kasım 1928 - Yeni Türk Harfleri'nin kabul ve uygulanmasıyla ilgili yasa TBMM'si tarafından onaylanarak yürürlüğe girdi.

1929-1930-1931

5 Ocak 1929 - TBMM'sinden çıkartılan bir yasa ile Anadolu-Bağdat, Mersin, Tarsus, Adana demir yolları ile Haydarpaşa Limanı satın alındı.

3 Nisan 1930 - Menemen'de Cumhuriyete karşı ayaklanma yapıldı. Öğretmen yedeksubay Kubilây bu olayda şehit edildi.

12 Nisan 1931 - Atatürk'ün emriyle Türk Tarih Kurumu kuruldu.

15 Nisan 1931 - Gazi Mustafa Kemal, üçüncü kez Cumhurbaşkanı seçildi.

25 Ekim 1931 - Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal, Balkan Konferansı'nın Ankara'da yapılan kapanış toplantısında: "... Balkan milletleri kardeştir... . İnsanları mesut edeceğim diye onları birbirine boğazlatmak insanlık dışıdır", diyordu.

1932- 1933

12 Temmuz 1932 - Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal'in emriyle Türk Dil Kurumu kuruldu.

4 Ekim 1932 - Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal, Diyarbakır gazetesi sahibine verdiği bir demeçte: "Diyarbakırlı, Vanlı, Erzurumlu, Trabzonlu, istanbullu, Trakyalı, Makedonyalı, hep bir ırkın evlâtları, hep aynı cevherin damarlarıdır", diyordu.

26 Ekim 1933 - Türk kadınlarına köy ihtiyar heyetlerine seçilme ve seçme hakkı tanındı.

29 Ekim 1933 - Cumhurbaşkanı Gazi Mustafa Kemal, Cumhuriyetin onuncu yıl dönümü törenlerinde "ONUNCU YIL

SÖYLEVİ'ni okudu. Bu söylevinin bir yerinde şöyle diyordu:".. Türklüğün unutulmuş büyük medenî vasfı ve büyük medenî kabiliyeti bundan sonraki inkişafıyla, geleceğin yüksek medeniyet ufkundan yeni bir güneş gibi doğacaktır.. Ne mutlu Türk'üm diyene!"

1934- 1935

21 Haziran 1934 - Soyadı Yasası kabul edildi. Bütün Türk yurttaşlarının öz adından başka bir soyadı taşımaları zorunlu hale getirildi.

24 Kasım 1934 - Gazi Mustafa Kemal'e, TBMM'sinin çıkardığı bir yasa ile 'ATATÜRK' soyadı verildi.

3 Aralık 1934 - Hangi dinden olursa olsun, ülkemizde din adamlarının mâbet ve âyinler dışında dinsel giysi kullanmaları yasaklandı.

5 Aralık 1934 - Anayasa değişikliği yapılarak, Türk kadınlarına milletvekili seçme ve seçilme hakkı verildi.

14 Haziran 1935 - Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin kuruluş yarası mecliste onaylanarak kabul edildi.

11 Aralık 1935 - Atatürk, Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin kuruluş yıldönümü nedeniyle yapılan törene gönderdiği kutlama yazısında şöyle diyordu: "Yüksek Türk! Senin için yüksekliğin hududu yoktur, işte parola budur!..."

1936- 1937

20 Temmuz 1936 - Montreux Boğazlar Sözleşmesi imzalandı. Boğazlar tamamiyle Türk egemenliğine geçti. Türk askeri, "gayri askeri" adı verilen yerlere girdi.

9 Ekim 1936 -Türk Hükümeti, Fransız Hükümeti'ne bir nota vererek Antakya ve İskenderun sancağına bağımsızlık verilmesini istedi.

27 Ocak 1937 - Hatay'ın Bağımsızlığı, Milletler Cemiyeti tarafından kabul edildi.

5 Şubat 1937 - TBMM'sinin aldığı bir kararla, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na: "Cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, devletçilik, lâiklik, devrimcilik" ilkeleri kondu.

9 Haziran 1937 - Ankara Tıp Fakültesi'nin kurulması için yasa çıkartıldı.

11 Haziran 1937 - Atatürk, Trabzon'dan, Cumhuriyet Hükümeti'ne, bütün çiftliklerini ve mallarını Türk Ulusuna bağışladığını bildirdi.

25 Ekim 1937 - İnönü Başbakanlıktan çekildi. Başbakanlığa Celâl Bayar atandı.

28/29 Ekim 1937 - Atatürk, son kez Ankara'da Cumhuriyet Bayramı törenlerine katıldı.

1938

14 Ocak 1938 - Türkiye, Irak, İran, Afganistan arasında kurulan "Sâdâbat Paktı", TBMM'si tarafından onaylandı.

19 Mayıs 1938 - Atatürk, son kez 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı gösterilerini izledi. Rahatsız olmasına karşın Hatay sorunuyla ilgili güney gezisine çıktı.

20 Mayıs 1938 - Atatürk, Mersin'de askeri geçit törenini izledi.

24 Mayıs 1938 - Atatürk, Adana'da askeri geçit törenini izledi.

3 Temmuz 1938 - Antakya'da Türk ve Fransız askeri heyetleri arasında, Hatay'la ilgili bir antlaşma imzalandı.

4 Temmuz 1938 - Hatay bunalımı nedeniyle feshedilen Türk Fransız Dostluk Anlaşması Ankara'da yeniden imzalandı.

5 Temmuz 1938 - Türk askeri birlikleri, coşkun sevgi gösterileri içinde Hatay ve İskenderun'a girdi. Anlaşmada öngörülen yerlerde göreve başladı.

2 Eylül 1938 - Hatay Millet Meclisi toplandı; Tayfun Sökmen'i Devlet Başkanı seçti.

7 Eylül 1938 - Hatay Millet Meclisi Başkanı A. Melek, Hükümet Programı'nı sunuşunda şöyle diyordu: ".. Programımızın ruhu ve esası KEMALİZM rejimi ve bütün icabatıdır.."

17 Ekim 1938 - Atatürk, yakalandığı hastalıktan kurtulamayarak ilk komaya girdi.

29 Ekim 1938 - Atatürk'ün bulunamadığı Cumhuriyet Bayramı büyük bir üzüntü içinde kutlandı. Cumhuriyetin 15. yıl dönümü nedeniyle Atatürk'ün hasta yatağından Türk Ordusu'na yayınladığı son bildiride şöyle diyordu: "... Zaferleri ve mazisi insanlık tarihi ile başlayan, her zaman zaferle beraber medeniyet ışıklarını taşıyan Kahraman Türk Ordusu Türk vatanının ve Türklük dünyasının şan ve şerefini, iç ve dış her türlü tehlikelere karşı korumaktan iba-ret olan görevini her an yapmaya hazır ve amade olduğuna benim ve büyük milletimizin tam bir inan itimatınız vardır".

8 Kasım 1938 - Atatürk'ün hastalığının ağırlaştığını bildiren bir rapor yeniden

yayınlandı.

10 Kasım 1938 - Saat dokuzu beş geçte, Türk Ulusu'nun yetiştirdiği bu en büyük Türk, son nefesini vererek hayattan ayrıldı.

21 Kasım 1938 - Atamızın tabutu, geçici olarak Etnografya Müzesi'ne kondu.

10 Kasım 1953 - Atamızın tabutu, yapılan büyük bir törenle bugünkü Anıt-Kabre kaldırıldı.”

(<https://www.meb.gov.tr/ataturk/Hayati/Kronoloji> erişim tarihi 15/11/2020)

KAVRAMA TESTİ :1

1.Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki varlığı aşağıdaki savaşların hangisi ile sona ermiştir?

- A)Osmanlı-Rus Savası
- B)Trablusgarp Savası
- C)I.Dünya Savası
- D)II.Balkan Savası
- E)I.Balkan Savası

2.Aşağıdaki devletlerden hangisi I.Balkan Savaşına katılmamıştır?

- A)Bulgaristan
- B)Romanya
- C)Yunanistan
- D)Karadağ
- E) Sırbistan

3.I.Balkan Savaşı devam ederken aşağıdaki devletlerden hangisi bağımsızlığını ilan etmiştir?

- A)Polonya
- B)Yugoslavya
- C)Hırvatistan
- D)Selanik
- E)Arnavutluk

4.Osmanlı Devleti, Edirne ve Kırklareli'yi aşağıdaki savaşların hangiyle kurtarmıştır?

- A)Osmanlı-Rus Savası
- B)Trablusgarp Savası
- C)I.Dünya Savası
- D)II.Balkan Savası
- E)I.Balkan Savası

5.I.Dünya Savaşı başladıktan sonra aşağıdaki devletlerden hangisi ittifak devletleri yanında yer almıştır?

- A)Almanya
- B)Avusturya
- C)Macaristan
- D)İtalya
- E)Osmanlı Devleti

6.Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı sırasında aşağıdaki cephelerden hangisinde savaşmamıştır?

- A)Kafkas Cephesi
- B)Kanal Cephesi
- C)Çanakkale Cephesi
- D)Irak Cephesi
- E) İran Cephesi

7.Osmanlı Devletinin I.Dünya Savaşında savaştığı cepheler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A)Osmanlı Devleti Galiçya cephesinde yardım amaçlı savaştı
- B)Osmanlı Devleti Kanal cephesinde taarruz amaçlı savaştı.
- C)Osmanlı Devleti Kafkas cephesinde taarruz amaçlı savaştı.
- D)Osmanlı Devleti Çanakkale cephesinde taarruz amaçlı savaştı
- E)Osmanlı Devleti Suriye-Filistin cephesinde savunma amaçlı savaştı.

8.

I-Osmanlı Devleti ilk olarak Doğu Anadolu'da, Ruslara karşı savaştı.

II- Bu cephede Almanların en büyük hedefi Bakü petrollerini ele geçirmektir.

III-Rus ilerleyişini durdurmak ve Kafkasya üzerinden Orta Asya Türklerini, Turancılık fikri merkezinde Osmanlı ile birleştirmek isteyen Enver Paşa, Sarıkamış Harekâtı'nı başlattı.

Yukarıdaki öncüllerde özellikleri verilen I.Dünya Savaşında Osmanlı Devletinin savaştığı cephe aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Kafkas Cephesi
- B)Kanal Cephesi
- C)Çanakkale Cephesi
- D)Irak Cephesi
- E) Suriye -Filistin Cephesi

9.

I-İstanbul ve Boğazları ele geçirip Rusya'ya gerekli askerî ve ekonomik yardımları yapmak,

II- Balkan Devletleri'ni kendi yanlarında savaşa çekmek.

III-Bu savaşın kazanılmasında Seyit Onbaşı'nın kahramanlığı,önemli rol oynamıştır.

Yukarıdaki öncüllerde özellikleri verilen I.Dünya Savaşında Osmanlı Devletinin savaştığı cephe aşağıdakilerden hangisidir?

A)Kafkas Cephesi

B)Kanal Cephesi

C)Çanakkale Cephesi

D)Irak Cephesi

E) Suriye -Filistin Cephesi

10

I-Cephe İngiltere tarafından açılmıştır.

II-Orta Doğu petrollerini kontrol altında tutmak v

III-Kafkaslar'da Ruslarla birleşmek amaçlanmıştır.

Yukarıdaki öncüllerde özellikleri verilen I.Dünya Savaşında Osmanlı Devletinin savaştığı cephe aşağıdakilerden hangisidir?

A)Kafkas Cephesi

B)Kanal Cephesi

C)Çanakkale Cephesi

D)Irak Cephesi

E) Suriye -Filistin Cephesi

11.Medine'yi Fahrettin Paşa komutasındaki Türk askerlerinin olağanüstü bir şekilde müdafaa ettiği cephe aşağıdakilerden hangisidir?

A)Kafkas Cephesi

B)Kanal Cephesi

C)Çanakkale Cephesi

D)Irak Cephesi

E) Hicaz-Yemen Cephesi

12.(I)İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit eden bir durum karşısında, herhangi bir stratejik noktayı işgal hakkına sahip olacak (II) Boğazlar İtilaf Devletleri'ne açılacak, Karadeniz'e girişler serbest olacak, Karadeniz ve Çanakkale'deki istihkâmlar İtilaf Devletleri tarafından işgal edilecek (III) Vilayet-i Sitte denilen altı doğu ilinde (Erzurum, Van, Bitlis, Sivas, Harput, Diyarbakır) herhangi bir karışıklık çıkarsa İtilaf Devletleri buraları işgal hakkına sahip olacak (IV)İzmir ve çevresi Yunanistan'a bırakılacak.(V) Suriye, Irak, Hicaz, Yemen, Asir, Trablusgarp ve Bingazi'de Osmanlı kuvvetleri ve subayları en yakın İtilaf Devletleri komutanlığına teslim olacak.

Mondros Ateşkes Antlaşmasına göre (30 Ekim 1918) yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) V

13.Aşağıdakilerden hangisi azınlıklardan tarafından kurulan cemiyetlerden biri değildir?

- A)Taşnak Sütyun ve Hınçak Cemiyetleri
- B)Wilson Prensipleri Cemiyeti
- C)Pontus Rum Cemiyeti
- D)Etnik-i Eteryay Cemiyeti
- E) Mavri Mira Cemiyeti

14.Adana ve çevresini işgal eden Fransızlar ve Fransız ordusunda yer alan Ermenilerin saldırılarına karşı bölgede silahlı direnişi başlatan milli cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Trabzon Muhafaza-i Hukuk-u Millîye Cemiyeti
- B) Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti (Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti)
- C) İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
- D)Kilikyalılar Cemiyeti
- E)Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

15. (.....) cemiyetinin amacı, Türkler aleyhine basın ve yayın yoluyla yapılan olumsuz propagandaları engellemektir.

Yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Milli Kongre Cemiyeti
- B) Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti (Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti)
- C) İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti
- D) Kilikyalılar Cemiyeti
- E) Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

16-Aşağıdakilerden hangisi, Erzurum Kongresi'nde görüşülen konulardan biri değildir?

- A) Manda ve himaye
- B) Milli sınırlar
- C) Azınlık hakları
- D) Mebusan Meclisinin toplanması
- E) Savaş tazminatı

17.Batı Trakya ile Kars, Ardahan ve Artvin'de halkoyuna başvurulması aşağıdakilerin hangisinde kabul edilmiştir?

- A) Sivas Kongresi
- B) Erzurum Kongresi
- C) Misakı Milli
- D) Amasya Görüşmesi
- E) Havza Genelgesi

18.Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, İstanbul Hükûmeti'nce tanınacaktır kararı aşağıdakilerden hangisinde alınmıştır?

- A) Sivas Kongresi
- B) Erzurum Kongresi
- C) Misakı Milli
- D) Amasya Görüşmesi
- E) Havza Genelgesi

19.Aşağıdakilerden hangisinde, milli güçlerin birleştirilmesine karar verilmiştir?

- A) Sivas Kongresi
- B) Erzurum Kongresi
- C) Misakı Milli
- D) Amasya Görüşmesi
- E) Havza Genelgesi

20.Vatanın kurtuluşunun padişah ve halifenin buyruklarına sıkı sıkıya uymakla mümkün olacağına inanan cemiyet aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sulh ve Selamet-i Osmani Fırkası

B)Şark Vilayetleri Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti (Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti)

C) İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

D)Kilikyalılar Cemiyeti

E)Trakya-Paşaeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti

ÇÖZÜMLER

1-B

İtalya ile Osmanlı Devleti arasında Ouchy (Uşi) Antlaşması imzalandı (18 Ekim 1912). Trablusgarp İtalya'ya bırakıldı. Böylece Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki varlığı sona erdi.

2. B

Karadağ'ın saldırısıyla başlayan I. Balkan Savaşı'nda; Sırbistan, Bulgaristan ve Yunanistan savaşa katılmış,Romanya ise savaşa katılmamıştır.Doğru cevap B seçeneğidir.

3-E

I.Balkan Savaşı sırasında Arnavutluk bağımsızlığını ilan etti. Doğru cevap E seçeneğidir.

4-D

Osmanlı Devleti II.Balkan Savaşıyla Edirne ve Kırklareliyi kurtarmıştır.Doğru cevap D seçeneğidir.

5-E

I.Dünya Savaşı başladıktan sonra Osmanlı devleti ve Bulgaristan İttifak devletleri yanında yer almıştır. Doğru cevap E seçeneğidir.

6-E

Kafkas, Kanal, Çanakkale, Irak, Hicaz-Yemen, Suriye-Filistin, Galiçya, Makedonya, Romanya cephelerinde savaştı. Doğru cevap E seçeneğidir.

7-D

Osmanlı Devleti Çanakkale cephesinde savunma amaçlı savaştı. Doğru cevap D seçeneğidir.

8-A

Öncülde verilenler Kafkas Cephesiyle ilgili olduğundan doğru cevap A seçeneğidir.

9-C

Öncülde verilenler Çanakkale Cephesiyle ilgili olduğundan doğru cevap C seçeneğidir.

10-D

Öncülde verilenler Irak Cephesiyle ilgili olduğundan doğru cevap D seçeneğidir.

11-E

Medine'yi Fahrettin Paşa komutasındaki Türk askeri olağanüstü bir şekilde müdafaa etmiştir. Bu cephe Hicaz-Yemen Cephesidir. Doğru cevap E seçeneğidir.

12-D

IV numaralı cümlede yanlış bilgi kullanımı vardır. Doğru cevap D seçeneğidir.

13-B

Wilson Prensipleri Cemiyeti: Halide Edip, gibi Osmanlı aydınları tarafından kurulan cemiyet, kurtuluşun ancak Amerika mandasına girmekle mümkün olabileceğini savunuyordu. Millî Varlığa Düşman Cemiyetlerdendir. Doğru cevap B seçeneğidir.

14-D

Kilikyalılar Cemiyeti: Adana ve çevresini işgal eden Fransızlar ve Fransız ordusunda yer alan Ermenilerin saldırılarına karşı bölgede silahlı direnişi başlatan milli cemiyettir. Doğru cevap D seçeneğidir.

15-A

Milli Kongre Cemiyetinin amacı , Türkler aleyhine basın ve yayın yoluyla yapılan olumsuz propagandaları engellemektir. Doğru cevap A seçeneğidir.

16-E

Kongrede savaş tazminatları konusu görüşülmemiştir. Doğru cevap E seçeneğidir.

17-C

Halkın oyu ile anavatana katılan üç sancak; Kars, Ardahan ve Batum'da gerekirse yine halk oylamasına başvurulabilir. Misakı Millide alınan bir karardır. Doğru cevap C seçeneğidir.

18-D

Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, İstanbul Hükümeti'ncetanınacaktır. Amasya Görüşmelerinde alınan kararlardandır. Doğru cevap D seçeneğidir.

19-A

Millî cemiyetler, Sivas Kongresinde Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirildi. Doğru cevap A seçeneğidir.

20-A

Ülkenin kurtuluşunun ancak padişah ve halifenin emirlerine uymakla mümkün olacağını savunan cemiyet Sulh ve Selamet-i Osmani Fırkasıdır. Doğru cevap A seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ :2

1.Kurtuluş Savaş'ımızın amacı, gerekçesi ve yöntemi ilk kez aşağıdakilerden hangisinde açıklanmıştır?

- A)Sivas Kongresi
- B)Erzurum Kongresi
- C)Misakı Milli
- D)Amasya Genelgesi
- E) Havza Genelgesi

2.Anlaşma Devletlerinin İstanbul'u işgal edip Osmanlı Mebusan Meclisi'ni kapatmaları, aşağıdaki olaylardan hangisine yol açmıştır?

- A)Anayasanın Hazırlanmasına
- B)Çerkez Ethem İsyanına
- C) TBMM'nin Ankara'da açılmasına
- D)Amasya Görüşmelerine
- E) TBMM'nin İstanbul'da açılmasına

3.Aşağıdakilerden hangisi I.TBMM ne karşı yapılan ayaklanmalardan birisi değildir?

- A) Anzavur Ayaklanması
- B)Şeyh Sait Ayaklanması
- C) Konya Ayaklanması
- D)Demirci Mehmet Efe Ayaklanması
- E) Çerkez Ethem Ayaklanması

4. Aşağıdaki antlaşmaların hangisinde, Yunanlıların Doğu Trakya'yı boşaltması hükmüne yer verilmiştir?

- A) Lozan Antlaşması
- B) Moskova Antlaşması
- C) Mudanya Ateşkes Antlaşması
- D) Kars Antlaşması
- E) Ankara Antlaşması

5. I-Yunanistan Sınırı

II-Irak Sınırı

III-Suriye Sınırı

Lozan Barış Antlaşması'nda (24 Temmuz 1923) yukarıdaki öncülde verilenlerden hangisinde anlaşma sağlanamamıştır?

- A) I-II-III
- B) II-III
- C) I-III
- D) Yalnız II
- E) Yalnız III

6. Yunanistan verdiği zararlara karşılık, Karaağaç kasabasını Türkiye'ye verecektir hükmü aşağıdaki antlaşmaların hangisinde yer almaktadır?

- A) Lozan Antlaşması
- B) Moskova Antlaşması
- C) Mudanya Ateşkes Antlaşması
- D) Kars Antlaşması
- E) Ankara Antlaşması

7.

I. Gümrü Antlaşması

II. Mudanya Ateşkes Antlaşması

III. Moskova Antlaşması

IV-Lozan Barış Antlaşması

Yukarıdaki antlaşmaların kronolojik sırası aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) IV-III-II-I

B) III-IV-I-II

C) II-III-IV-I

D) I-II-III-IV

E) I-III-II-IV

8. Atatürkçü düşünce sisteminin dayanağı olan temel ilke aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cumhuriyetçilik

B) Milliyetçilik

C) Halkçılık

D) Devletçilik

E) Laiklik,

9.

I-Cumhuriyet Halk Fırkası (Partisi)

II-Terakkiperver (İlerici) Cumhuriyet Fırkası (Partisi)

III-Serbest Cumhuriyet Fırkası

Çok partili hayata geçiş ile ilgili olarak kurulan siyasi partilerin kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A)I-II-III

B)I-III-II

C)II-III-I

D)III-II-I

E) III-I-II

10.Cumhuriyet Dönemi inkılapları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) 3 Mart 1924'te TBMM, Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nu kabul etti.

B)17 Şubat 1926'da TBMM, çıkardığı kanunla Türk Medeni Kanunu'nu kabul edildi.

C) 1 Kasım 1928'de yeni harflerin kullanılması bir kanunla resmî hâle geldi

D) 12 Ekim 1937'de Türk Dili Tektik Cemiyeti (Türk Dil Kurumu) kuruldu.

E) 15 Nisan 1931'de Türk Tarihini Tetkik Cemiyeti (Türk Tarih Kurumu) kurulmuştur.

11.Atatürk : “Efendiler ve ey millet, iyi biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler ve mensuplar memleketi olamaz. En doğru ve gerçek tarikat, uygarlık tarikatıdır.” Sözü ile aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

A)Soyadı Kanunu 21 Haziran 1934

B) Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması 30 Kasım 1925

C)Şapka Kanunu 25 Kasım 1925

D)Türkiye İş Bankasının Kurulması 1924

E) Aşar Vergisinin Kaldırılması 1925

12. Atatürk'ün: “Türkiye'nin gerçek sahibi ve efendisi köylüdür.” Sözü ile aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

A)Soyadı Kanunu 21 Haziran 1934

B) Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması 30 Kasım 1925

C)Şapka Kanunu 25 Kasım 1925

D)Türkiye İş Bankasının Kurulması 1924

E) Aşar Vergisinin Kaldırılması 1925

13.I.Aşar vergisinin kaldırılması

II. Türk Medeni Kanununun kabulü

III. Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi

Yukarıdaki öncülde verilenler aşağıdaki hangi Atatürk ilkesi ile ilişkilidir?

A)Cumhuriyetçilik

B)Milliyetçilik

C)Halkçılık

D)Devletçilik

E)Laiklik

14. I-Türk Tarih Kurumunun açılması

II- Türk Dil Kurumunun açılması

Yukarıdaki öncülde verilenler aşağıdaki hangi Atatürk ilkesi ile ilişkilidir?

A)Cumhuriyetçilik

B)Milliyetçilik

C)Halkçılık

D)Devletçilik

E)Laiklik

15.**Teşvik-i sanayi kanunu aşağıdaki Atatürk ilkelerinden hangisi ile ilgilidir ?**

A)Cumhuriyetçilik

B)Milliyetçilik

C)Halkçılık

D)Devletçilik

E)Laiklik

16.

I- TBMM'nin kurduğu düzenli ordunun Batı Cephesi'nde kazandığı ilk askerî zaferdir.

II-İsmet Bey'in rütbesi generalliğe yükseldi.

III-Sovyet-Rusya ile Moskova Antlaşması'nın imzalanması

Yukarıdaki öncülde verilenler aşağıdaki savaşların hangisinin sonucunda yaşanmıştır?

A)Sakarya Meydan Muharebesi

B)Kütahya-Eskişehir Savaşları

C)Büyük Taarruz

D)II.İnönü Savaşı

E) I.İnönü Savaşı

17.**Son Osmanlı Mebusan Meclisi seçimlerinde Mustafa Kemal, hangi ilden milletvekili seçilmiştir?**

A)Erzurum

B)Trabzon

C)Kars

D)Edirne

E)İstanbul

18.

- I. Cumhuriyetin ilanı
- II. Türk Tarih Kurumunun açılması
- III. Türk Medeni Kanununun kabulü
- IV. Teşvik-i sanayi kanunu
- V. Çok partili hayata geçiş denemeleri

Yukarıdaki gelişmeler aşağıda verilen Atatürk ilkeleriyle eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır ?

- A)Cumhuriyetçilik
- B)Milliyetçilik
- C)Halkçılık
- D)Devletçilik
- E)Laiklik

19.

I-Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan temsilcileriyle Kars Antlaşması (13 Ekim 1921) imzalanması

II- İtilaf devletlerinin İzmir ve Trakya'yı içeren yeni barış projelerini 22-26 Mart 1921 tarihinde TBMM'ye sunmaları

III-TBMM tarafından Başkomutan Mustafa Kemal'e, kanunla "Mareşal" rütbesi ve "Gazi" unvanının verilmesi.

IV-Türklerin 1683'te Viyana önlerinden başlayan geri çekiliş döneminin sona ermesi.

Yukarıdaki gelişmeler aşağıdaki savaşlardan hangisinin sonuçları arasındadır?

- A)Sakarya Meydan Muharebesi
- B)Kütahya-Eskişehir Savaşları
- C) Başkomutanlık Savaşı
- D)II.İnönü Savaşı
- E) I.İnönü Savaşı

20.

I- Musul, Kerkük ve Süleymaniye, İngiliz mandası altında olan Irak'a bırakılacak

II- Irak, Musul'dan elde edeceği petrol gelirlerinden %10'unu 25 yıllığına Türkiye'ye verecekti.

III- Hakkari Türkiye'ye bırakılarak Türkiye-Irak sınırı çizilecek.

Yukarıdaki öncülde verilen gelişmeler aşağıdaki antlaşmalardan hangisi ile ilgilidir?

A)Lozan Antlaşması

B) Moskova Antlaşması

C) Mudanya Ateşkes Anlaşması

D) Kars Antlaşması

E) Ankara Antlaşması (5 Haziran 1926)

ÇÖZÜMLER:

1-D

Amasya Genelgesinde Millî Mücadele'nin amacı, gerekçesi ve yöntemi açıklanmıştır.Doğru cevap D seçeneğidir.

2.C

TBMM nin Ankara'da açılmasına imkan tanımıştır. Doğru cevap C seçeneğidir.

3-B

Şeyh Sait Ayaklanması Cumhuriyet dönemi ayaklanmasıdır. Doğru cevap B seçeneğidir.

4-C

Yunanlılar Doğu Trakya'yı 15 gün içerisinde boşaltacaklar, bölge 30 gün içerisinde TBMM Hükümeti yönetimine devredilecektir hükmüne Mudanya Ateşkes Antlaşmasında yer verilmiştir.Doğru cevap C seçeneğidir.

5-D

Irak Sınırı: Musul sorunu nedeniyle, Irak sınırı Lozan'da belirlenemedi. Doğru cevap D seçeneğidir.

6-A

Savaş Tazminatı: Yunanistan verdiği zararlara karşılık, Karaağaç kasabasını Türkiye'ye verecektir.Doğru cevap A seçeneğidir.

7-E

I. Gümrü Antlaşması (2-3 Aralık 1920)

II. Mudanya Ateşkes Antlaşması (11 Ekim 1922)

III. Moskova Antlaşması (16 Mart 1921)

IV- Lozan Barış Antlaşması (24 Temmuz 1923)

Doğru sıralama: I-III-II-IV

Doğru cevap E seçeneğidir.

8-A

Atatürkçü düşünce sisteminin dayanağı olan temel ilke cumhuriyetçiliktir. Doğru cevap A seçeneğidir.

9-A

I-II-III. doğru cevap A seçeneğidir.

10-D

12 Ekim 1932'de Türk Dili Tektik Cemiyeti (Türk Dil Kurumu) kuruldu. Doğru cevap D seçeneğidir.

11-B

Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması Atatürk, Kastamonu gezisinde bu konudaki düşüncesini: "Efendiler ve ey millet, iyi biliniz ki, Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler ve mensuplar memleketi olamaz. En doğru ve gerçek tarikat, uygarlık tarikatıdır." diyerek açıkça ifade etmiştir. Doğru cevap B seçeneğidir.

12-E

Atatürk'ün: "Türkiye'nin gerçek sahibi ve efendisi köylüdür." Sözüyle Aşar Vergisinin

Kaldırılması ifade edilmek istenilmiştir. Doğru cevap E seçeneğidir.

13-C

Aşar vergisinin kaldırılması . Türk Medeni Kanununun kabulü . Kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesi. Halkçılık ilkesi ile ilgilidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

14-B

Türk Tarih Kurumunun açılması

Türk Dil Kurumunun açılması

Milliyetçilik ilkesi ile ilgilidir. Doğru cevap B seçeneğidir.

15-D

Devletçilik ilkesi ile ilgilidir. Doğru cevap D seçeneğidir.

16-E

I. İnönü Savaşı öncülde bahsedilen savaşın sonucunda yaşanan gelimlerdir. Doğru cevap E seçeneğidir.

17.A

Erzurum milletvekili seçilmiştir. Doğru cevap A seçeneğidir.

18-E

I. Cumhuriyetin ilanı-Cumhuriyetçilik

II. Türk Tarih Kurumunun açılması- Milliyetçilik

III. Türk Medeni Kanununun kabulü-Halkçılık

IV. Teşvik-i sanayi kanunu-Devletçilik

V. Çok partili hayata geçiş denemeleri-Cumhuriyetçilik

Laiklik bu eşleştirmelerin dışında kaldığından doğru cevap E seçeneğidir.

19-A

Öncülde verilenler Sakarya Meydan Muharebesinin sonuçlarındandır.Doğru cevap A seçeneğidir.

20-E

5 Haziran 1926'da Türkiye ve İngiltere, Ankara Antlaşması'nı imzaladı. Buna göre:

1.Musul, Kerkük ve Süleymaniye, İngiliz mandası altında olan Irak'a bırakılacak.

2.Hakkari Türkiye'ye bırakılarak Türkiye-Irak sınırı çizilecek.

3.Irak, Musul'dan elde edeceği petrol gelirlerinden %10'unu 25 yıllığına Türkiye'ye verecekti.

Doğru cevap E seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ: 3

1.Sadabat Paktına aşağıdaki devletlerden hangisi katılmamıştır?

A)Afganistan

B)Suriye

C)Irak

D)İran

E) Türkiye

2.TBMM'nin ilk askeri ve siyasi zaferi aşağıdaki antlaşmalardan hangisi ile kazanılmıştır?

A)Lozan Antlaşması

B) Moskova Antlaşması

C) Mudanya Ateşkes Anlaşması

D) Gümrü Antlaşması

E) Ankara Antlaşması

3.

I- Boğazlar Sorunu

II- Yabancı Okullar

III-Kapitülasyonlar

IV- Osmanlı Borçları

V- Nüfus Mübadelesi

Yukarıdaki numaralı cümlelerde belirtilenlerin hangisi Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra tekrar gündeme gelen konulardan birisi değildir?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E)V

4.Aşağıdakilerden hangisi sosyal alanda yapılan inkılaplardan birisi değildir?

A) Millet Mektepleri ve Halk Evlerinin açılması

B) Tekke, zaviye ve türbeleri kapatma

C) Kılık - kıyafet

D) Soyadı Kanunu Çıkartılması

E) Takvim, saat, rakam ve ölçülerde değişiklik

5.(I)Cumhuriyet Halk Fırkasının Genel Başkanı Mustafa Kemaldir.(II) Tüzüğünde altı Atatürk ilkesi vardır.(III)Terakiperver Cumhuriyet Fırkasının Genel Başkanı Kazım Karabekirdir.(IV)Parti Menemen olayı sonrası kapatılmıştır.(V) Mustafa Kemal'in isteği ile Fethi Okyar tarafından kurulan parti Serbest Cumhuriyet Fırkasıdır.

Çok partili hayata geçiş denemeleri ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E) V

6.Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk meclis başkanı aşağıdakilerden hangisidir?

A)Recep Peker

B)Celal Bayar

C)Rauf Orbay

D) Ali Fethi Okyar

E) Refet Bele

7.Balkan Antantına aşağıdaki devletlerden hangisi katılmamıştır?

- A) Türkiye
- B)Arnavutluk
- C) Yugoslavya
- D) Romanya
- E) Yunanistan

8.Mustafa Kemal “Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde esir kalmaz.” sözünü aşağıdaki şehirlerden hangisi için söylemiştir?

- A)Hatay
- B)Selanik
- C)Musul
- D)Kars
- E)Artvin

9.Borçlar sorunu Osmanlı Devleti ile aşağıdaki devletlerden hangisi arasında yaşanmıştır?

- A)Almanya
- B)Rusya
- C)İngiltere
- D)ABD
- E) Fransa

10.Türkiye Milletler Cemiyetine hangi yıl üye olmuştur?

- A)1931
- B)1933
- C)1932
- D)1934
- E) 1935

11.Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet dönemi gelişmelerinden birisi değildir?

- A)Ankara Hukuku Mektebinin Açılması
- B)Türk Dil Kurumunun Kurulması
- C)Misak-ı Milli
- D)Harf İnkılabı
- E) Tevhid-i Tedrisat Kanununun Kabulü

12.Aşağıdakilerden hangisi, Millî Mücadele’de Türk ordusunun kazandığı askerî başarılarından sonra yapılan antlaşma eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A)Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi (26-30 Ağustos 1922)-Mudanya Ateşkes Antlaşması
- B)Sakarya Meydan Muharebesi-Kars Antlaşması
- C)I. İnönü Muharebesi (6-10 Ocak 1921)-Moskova Antlaşması
- D)II. İnönü Muharebesi-Gümrü Barış Antlaşması
- E)Sakarya Meydan Muharebesi-Ankara Antlaşması

13.

I-13 Ekim 1923 :Ankara'nın başkent olması

II-29 Ekim 1923 :Cumhuriyetin ilanı

III-3 Mart 1924: B

Yukarıda B harfi ile gösterilen yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A)Türk Medeni Kanununun kabulü

B)Yeni Türk Harflerinin kabulü

C)Soyadı Kanununun kabulü

D)Halifeliği kaldırılması

E)Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması

14.Egemenlik TBMM'nin ve millî iradenin eline aşağıdaki inkılapların hangisinin sonucunda geçmiştir?

A)Saltanatın kaldırılması

B)Yeni Türk Harflerinin kabulü

C)Soyadı Kanununun kabulü

D)Halifeliği kaldırılması

E)Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması

15. 17 Şubat 1926'da, çıkardığı kanunla Türk Medeni Kanunu'nu kabul eden TBMM bu kanunu aşağıdaki ülkelerin hangisinden almıştır?

A)Almanya

B)İngiltere

C)Rusya

D)İsviçre

E) İtalya

16-17 Şubat 1923'te yeni Türk Devleti'nin ekonomi politikasını belirlemek ve ülkeyi kalkındırmak için Türkiye İktisat Kongresi aşağıdaki şehirlerin hangisinde toplanmıştır?

A)izmir

B)Bursa

C)Sivas

D)Ankara

E)İstanbul

17. Tekstil sektörüne öncülük etmesi amacıyla 1933'te kurulan kuruluş aşağıdakilerden hangisidir?

A)Demir Çelik Fabrikası

B)Yüksek Ziraat Enstitüsü

C)Maden Tetkik Arama Enstitüsü

D)Sümerbank

E)Etibank

18.

I-Türk kara sularında yalnızca Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına gemi işletme hakkı kabotaj hakkı verildi.

II- 1927'de Teşvik-i Sanayi Kanunu çıkarıldı.

III- 26 Ağustos 1924'te Türkiye İş Bankasının kuruldu.

IV- 19 Nisan 1925'te Ticaret Bakanlığı tarafından Sanayi ve Maadin Bankası kuruldu

V-5 Aralık 1934'te kadınlar belediye seçimlerine katılma hakkını kazandılar.

Atatürk inkılaplarıyla ilgili olarak yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E) V

19.Tiyatro alanında Osmanlı döneminde faaliyet gösteren Darülbedayi, aşağıdakilerden hangisine dönüştürülmüştür?

A) İstanbul Şehir Tiyatrosu

B)Ankara Şehir Tiyatrosu

C) Ankara Konservatuvarı

D)Muallim Mektebi

E) Milli Musiki Akademisi

20. Sosyal adalet, sosyal güvence ve ekonomik yönden güçsüz kesimlerin korunmasını esas alan sosyal devlet anlayışı aşağıdaki Atatürk ilkelerinin hangisi ile ilgilidir?

A)Cumhuriyetçilik

B)Milliyetçilik

C)Halkçılık

D)Devletçilik

E)Laiklik

ÇÖZÜMLER:

1.B

Türkiye, İran, Irak ve Afganistan bir araya gelerek 8 Temmuz 1937 de Sadabat Paktını imzaladılar. Suriye,Hatay meselesi yüzünden bu pakta katılmadı.Doğru cevap B seçeneğidir.

2-D

Gümrü Antlaşması TBMM nin ilk askeri ve siyasi zaferidir. Doğru cevap D seçeneğidir.

3-C

Kapitülasyonlar tamamen ve kesin olarak kaldırılmıştır.Doğru cevap C seçeneğidir.

4-A

Millet Mektepleri ve Halk Evlerinin açılması eğitim alanındaki inkılaplardandır.Doğru cevap A seçeneğidir.

5-D

Terakiperver Cumhuriyet Fırkası Şeyh Sait İsyanı sonrası kapatılmıştır.Doğru cevap D seçeneğidir.

6-D

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal, ilk başbakanı İsmet İnönü, ilk meclis başkanı Ali Fethi Okyar'dır.Doğru cevap D seçeneğidir.

7-B

Almanya ve İtalya'nın yayılcı politikasını engellemek amacıyla Balkan Antantını Türkiye, Yugoslavya, Romanya ve

Yunanistan arasında imzalanmıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.

8-A

Mustafa Kemal "Kırk asırlık Türk yurdu düşman elinde esir kalmaz." sözünü Hatay için söylemiştir.Doğru cevap A seçeneğidir.

9-E

Borçlar sorunu Osmanlı Devleti'nden en çok alacağı olan Fransa ile yaşandı.Doğru cevap E seçeneğidir.

10-C

1932'de "Yurtta barış dünyada barış" politikasıyla cemiyete üye olmuştur.Doğru cevap C seçeneğidir.

11-C

Misak-ı Milli kararları Cumhuriyet öncesi gelişmelerden olduğundan doğru cevap C seçeneğidir.

12-D

Gümrü Barış antlaşması Doğu cephesinde kazanılan başarılar sonucu imzalamıştır. Doğru cevap D seçeneğidir.

13-D

3 Mart 1924 de halifelik kaldırılmıştır.Doğru cevap D seçeneğidir.

14-A

Saltanatın kaldırılması ile egemenlik milli iradeye geçmiştir.Doğru cevap A seçeneğidir.

15-D

İsviçre.Doğru cevap D seçeneğidir.

16- A

17 Şubat 1923'te yeni Türk Devleti'nin ekonomi politikasını belirlemek ve ülkeyi kaldırmak için Türkiye İktisat Kongresi İzmir'de toplandı. Doğru cevap A seçeneğidir.

17-D

Tekstil sektörüne öncülük etmesi amacıyla 1933'te Sümerbank kuruldu. Doğru cevap D seçeneğidir.

18-E

5 Aralık 1934'te kadınlar genel seçimlerde de seçme ve seçilme haklarını kazandılar.Doğru cevap E seçeneğidir.

19-A

Tiyatro alanındaysa Osmanlı döneminde faaliyet gösteren Darülbedayi, 1934'te çağın gereklerine göre İstanbul Şehir Tiyatrosuna dönüştürülmüştür.Doğru cevap A seçeneğidir.

20-C

Sosyal adalet, sosyal güvence ve ekonomik yönden güçsüz kesimlerin korunmasını esas alan sosyal devlet anlayışı halkçılığın bir sonucudur.Doğru cevap C seçeneğidir.

ULUSAL GÜVENLİK

TEST: 1

1-

Devletin temel kuruluşunu ve fertlerin hak ve hürriyetlerini belirleyen temel hukuki düzenlemesine ne ad verilir?

- A)Genelge
- B)Yönetmelik
- C)Kanun Hükmünde Kararname
- D)Kanun
- E) Anayasa

2-(.....) devletin, anayasal düzeninin, millî varlığının ve bütünlüğünün uluslar arası alanda siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik dahil bütün menfaatlerinin ve akdi hukukunun her türlü iç ve dış tehdide karşı korunması ve kollanmasını ifade eder”

Yukarıdaki ifadede boş bırakılan yere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Milli güç
- B)Coğrafi güç
- C)Siyasal güç
- D)Milli güvenlik
- E) Dış güvenlik

3-Aşağıdakilerden hangisi Türkiye Cumhuriyetinin milli menfaatlerinden birisi değildir?

- A) Milli refah
- B)Vatan Savunması,
- C)Bölgede Barış,
- D)Ekonomik Refah,
- E) Millî Değerlerdir.

4-Numan: “Devletin bekası ve milletin refahını sağlamak için ulaşılması ve korunması gereken amaçlardır.”

Numan’ın tanımını yaptığı ulusal güvenlik terimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Milli güç
- B)Milli menfaat
- C)Siyasal güç
- D)Milli güvenlik
- E) Dış güvenlik

5-

Aysel: “ Elde edilmesi halinde millî menfaatlere ulaşmayı sağlayan sonuçlardır.”

Aysel’in tanımını yaptığı ulusal güvenlik terimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Milli güç
- B)Milli menfaat
- C)Milli hedef
- D)Milli güvenlik
- E) Dış güvenlik

6- Tanım: Devletin millî menfaatlerini sağlamak için kullanabileceği insan gücü, askeri, psikososyal, coğrafi, politik, ekonomik, bilimsel-teknolojik ve idari güçlerden oluşan maddi ve manevi unsurların toplamıdır.

Yukarıda tanımı yapılan ulusal güvenlik terimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Milli güvenlik
- B)Milli menfaat
- C)Milli hedef
- D)Milli güç
- E) Dış güvenlik

7-

Başkomutanlık, Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevi varlığından ayrılamaz ve tarafından temsil olunur.

Yukarıdaki ifadede boş bırakılan yere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Cumhurbaşkanı
- B)Bakan
- C)Milli Savunma Bakanı
- D)TBMM
- E) Anayasa mahkemesi

8-

Milli güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, Sorumludur.

Yukarıdaki ifadede boş bırakılan yere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Cumhurbaşkanı
- B)Bakan
- C)Milli Savunma Bakanı
- D)TBMM
- E) Anayasa mahkemesi

9-Genelkurmay Başkanı; aşağıdakilerden hangisi tarafından atanır?

- A)Cumhurbaşkanı
- B)Bakan
- C)Milli Savunma Bakanı
- D)TBMM
- E) Anayasa mahkemesi

10-Savaşta Başkomutanlık görevlerini Cumhurbaşkanlığı namına aşağıdakilerden hangisi yerine getirir?

- A)Cumhurbaşkanı
- B)Genelkurmay başkanı
- C)Milli Savunma Bakanı
- D)TBMM
- E) Anayasa mahkemesi

11-Aşağıdakilerden hangisi Millî Güvenlik Kurulu üyesi değildir?

- A)Cumhurbaşkanı
- B Cumhurbaşkanlığı yardımcısı,
- C)Adalet Bakanı
- D) Millî Savunma Bakanı
- E) TBMM Başkanı

12-
Milli Güvenlik Kurulu kimin başkanlığında toplanır?

- A)Cumhurbaşkanı
- B Cumhurbaşkanlığı yardımcısı,
- C)Adalet Bakanı
- D) Millî Savunma Bakanı
- E) TBMM Başkanı

13-Aşağıdakilerden hangisi Millî Güvenlik Kurulu üyesi değildir?

- A) Genelkurmay Başkanı
- B)Sağlık Bakanı
- C)Hava Kuvvetleri Komutanı
- D)Deniz Kuvvetleri komutanı
- E) Kara Kuvvetleri Komutanı

14-Milli Güvenlik Kurulunun gündemi; Cumhurbaşkanı yardımcısı ve Genelkurmay Başkanının önerileri dikkate alınarak düzenlenir.

Yukarıdaki ifadede boş bırakılan yere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Cumhurbaşkanınca
- B)Bakan
- C)Milli Savunma Bakanı
- D)TBMM
- E) Anayasa mahkemesi

15-
Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlar Milli Güvenlik Kurulu aşağıdakilerden hangisinin başkanlığında toplanır. ?

- A)Cumhurbaşkanı yardımcısı
- B)Genelkurmay başkanı
- C)Milli Savunma Bakanı
- D)TBMM Başkanı
- E) Anayasa Mahkemesi Başkanı

16-Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenir?

- A)Genelge
- B) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
- C)Kanun Hükmünde Kararname
- D)Kanun
- E) Anayasa

17-18 arasındaki soruları aşağıdaki paragrafa göre cevaplayınız?

(1)savaş, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi(2) ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir.

17-(1)

- A)Cumhurbaşkanı
- B Cumhurbaşkanı yardımcısı,
- C)Adalet Bakanı
- D) Millî Savunma Bakanı
- E) TBMM Başkanı

18-(2)

- A)6
- B)5
- C)4
- D)3
- E) 2

ÇÖZÜMLER:

1-E

Devletin temel kuruluşunu ve fertlerin hak ve hürriyetlerini belirleyen temel hukuki düzenleme **anayasadır**.

2-D

Millî Güvenlik devletin, anayasal düzeninin, millî varlığının ve bütünlüğünün uluslar arası alanda siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik dahil bütün menfaatlerinin ve akdi hukukunun her türlü iç ve dış tehdide karşı korunması ve kollanmasını ifade eder”

3-A

- 1-Vatan Savunması,
- 2-Bölgede Barış,
- 3-Ekonomik Refah,
- 4-Millî Değerlerdir.

4-B

Millî Menfaat: Devletin bekası ve milletin refahını sağlamak için ulaşılmaması ve korunması gereken amaçlardır.

5- C

Millî Hedef : Elde edilmesi halinde millî menfaatlere ulaşmayı sağlayan sonuçlardır

6-D

Millî Güç : Devletin millî menfaatlerini sağlamak için kullanabileceği insan gücü, askeri, psikososyal, coğrafi, politik, ekonomik, bilimsel-teknolojik ve idari güçlerden oluşan maddi ve manevi unsurların toplamıdır.

7-A

Başkomutanlık, Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevi varlığından ayrılamaz ve Cumhurbaşkanı tarafından temsil olunur.

8-A

Milli güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, Cumhurbaşkanı sorumludur.

9-A

Cumhurbaşkanınca atanan Genelkurmay Başkanı; Silahlı Kuvvetlerin komutanı olup, savaşta Başkomutanlık görevlerini Cumhurbaşkanlığı namına yerine getirir

10-B

Cumhurbaşkanınca atanan Genelkurmay Başkanı; Silahlı Kuvvetlerin komutanı olup, savaşta Başkomutanlık görevlerini Cumhurbaşkanlığı namına yerine getirir

11-E

Millî Güvenlik Kurulu; Cumhurbaşkanının başkanlığında, Cumhurbaşkanı yardımcıları, Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava kuvvetleri komutanlarından kurulur.

12-A

Millî Güvenlik Kurulu; Cumhurbaşkanının başkanlığında, Cumhurbaşkanı yardımcıları, Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava kuvvetleri komutanlarından kurulur.

13-B

Millî Güvenlik Kurulu; Cumhurbaşkanının başkanlığında, Cumhurbaşkanı yardımcıları, Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Genelkurmay Başkanı,

Kara, Deniz ve Hava kuvvetleri komutanlarından kurulur.

14-A

Milli Güvenlik Kurulunun gündemi; Cumhurbaşkanı yardımcıları ve Genelkurmay Başkanının önerileri dikkate alınarak Cumhurbaşkanınca düzenlenir

15-B

Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlar Milli Güvenlik Kurulu Cumhurbaşkanı yardımcısının başkanlığında toplanır.

16-B

Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.

17-A

Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddî şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir.

18-A

Cumhurbaşkanı; savaş, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, seferberlik, ayaklanma, vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma, ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması, anayasal düzeni veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerinin ortaya çıkması, şiddet olayları nedeniyle kamu düzeninin ciddî şekilde bozulması, tabii afet veya tehlikeli salgın hastalık ya da ağır ekonomik bunalımın ortaya çıkması hallerinde yurdun tamamında veya bir bölgesinde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir.

TÜRKÇE DİL BİLGİSİ**SES BİLGİSİ**

DÜZ	YUVARLAK			
	GENİŞ	DAR	GENİŞ	DAR
KALIN	A	ı	O	U
İNCE	E	i	Ö	Ü

ÜNSÜZLER: b, c, ç, d, f, g, ğ, h, j, k, l, m, n, p, r, s, ş, t, v, y, z

SERT ÜNSÜZLER: f, s, t, k, ç, ş, h, p

YUMUŞAK ÜNSÜZLER: b, c, d, g, ğ, j, l, m, n, r, v, y, z

BÜYÜK ÜNLÜ UYUMU

Bir kelimenin birinci hecesinde kalın bir ünlü (a, ı, o, u) bulunuyorsa diğer hecelerdeki ünlüler de kalın, ince bir ünlü (e, i, ö, ü) bulunuyorsa diğer hecelerdeki ünlüler de ince olur:

Örneğin: *adım, ayak, boyunduruk, burun, dalga, dudak, kırlangıç; beşik, bilezik, gelincik, gözlük, üzengi, vergi, yüzük* vb.

KÜÇÜK ÜNLÜ UYUMU:

Bir kelimedede düz ünlüden sonra düz (a, e, ı, i), yuvarlak ünlüden sonra yuvarlak dar (u, ü) veya düz geniş (a, e) ünlüler bulunur: anlaşmalı, bilek, çilek, ısırarak, ılıklaşmak, kayıkçı, seslenmek, yeşil; boyunduruk, börekçi, çocuk, güreşmek, ocakçı, odun, özlemek, sürmek, vurmak, yoklamak, yorgunluk, yumurta, yüreksiz vb.

TÜRKÇE SES OLAYLARI:

SES OLAYLARI	
1	Ünsüz Sertleşmesi
2	Ünlü Düşmesi
3	Ünsüz Yumuşaması
4	Ünlü Daralması
5	Ünsüz Türemesi
6	Kaynaştırma

7	Ünsüz Düşmesi
8	Ünsüz Değişimi

A-ÜNSÜZ SERTLEŞMESİ:

Türkçede sert ünsüzlerle f, s, t, k, ç, ş, h, p) biten sözcüklerin sonuna (c, d, g) ile başlayan bir ek geldiğinde bu ekin başındaki ses ç, k, t' ye dönüşür. Bu ses olayına ünsüz benzeşmesi (sertleşmesi) denir.

Sert ünsüzler: “ç, f, h, k, p, s, ş, t” seslerinden oluşmaktadır. Akılda kalıcılığını kolaylaştırmak adına bu sert ünsüzleri “FıSTIKÇI ŞaHaP” şeklinde kodlayabiliriz.

Örneğin: Kitap+da:Kitapta

Unut+gan: Unutkan

Yurt+dan: Yurttan

B- ÜNLÜ DÜŞMESİ:

İki heceli bazı kelimeler ünlüyle başlayan bir ek aldıklarında ikinci hecelerindeki dar ünlüler düşer:

nesil-i=nesli

ağız-ı = ağzı,

alın-ı= alını,

beniz-i= benzi,

burun-u= burnu,

gönül / gönlü,

oğul-u= oğlu;

Birleşik fiillerin oluşturulması sırasında “- etmek, -olmak, -eylemek” gibi yardımcı fiiller eklendiği sözcükte ünlü düşmesini meydana getirir.

Kayıp + olmak -> Kaybolmak

Şükür + etmek -> Şükretmek

Kahır – ol – du > Kahroldu

C- ÜNSÜZ YUMUŞAMASI : Türkçe sözcüklerin sonunda “p, ç, t, k” ünsüzleri yer alır ve sözcükten sonra da ünlü ile başlayan bir ek gelirse, sonda bulunan

ünsüz seslerde bir yumuşama olur. Yani sözcük sonundaki “p, ç, t, k” ünsüzleri yumuşayarak “b, c, d, g, ğ”ye dönüşür. Dilde gerçekleşen bu duruma ünsüz yumuşaması denir

Örnek: dolap-ı=dolabı
ağaç-ı =-agacı
kitap-ı =-kitabı
tabak-ı=tabağı

D-ÜNLÜ DARALMASI

Sonu düz-geniş ünlü ile biten sözcükler “-yor” ekini aldığı anda sözcüğün sonundaki “a” veya “e” sesi daralarak “ı, i, u, ü” seslerinden birine dönüşür:

- başla-yor = başlıyor
- gelme-yor=gelmiyor
kutla-yor=kutluyor
anla-yor =anlıyor

E-ÜNSÜZ TÜREMESİ:

Arapçadan dilimize giren ve özgün biçimlerinde sonunda ikiz ünsüz bulunan kelimeler Türkçede tek ünsüzle kullanılır. Bu kelimeler ünlüyle başlayan ek veya yardımcı fiille kullanıldıklarında sondaki ünsüz ikizleşir:

*hak (hakkı),
his (hissi),
ret (reddi),
şer (şerri),
tıp (tıbbı),
zam (zammı),
zan (zannı);
af (affetmek),
his (hissetmek)*

F-YARDIMCI ÜNSÜZLER) KAYNAŞTIRMA :

Ünlü harfle biten bir kelimenin üzerine, ünlü harf ile başlayan bir ek geldiğinde araya “n, s, ş, y” harflerinden biri girer:

Örnek: hava-y-ı

G-ÜNSÜZ DÜŞMESİ:

Türkçede “k” ünsüzü ile biten bazı kelimelere “-cık, -cik” eki getirildiğinde “k” ünsüzünün düştüğü görülür. Dildeki bu olaya ünsüz düşmesi denilmektedir.

Yumuşak-cık> Yumuşacık

Sıcak-cık > Sıcacık

Minik-cik > minicik

Ufak-cık >ufacık

Ğ-ÜNSÜZ DEĞİŞİMİ (N M DEĞİŞİMİ)

Türkçede bir hece sonunda yer alan “n” ünsüzü “b” sesinden önce kullanıldığında yerini “m” ünsüzüne bırakır.

sakla(n)baç → sakla(m)baç

ka(n)bur → ka(m)bur

Sümbül -> Sümbül

H-ULAMA

Ünsüzle biten kelimelerden sonra ünlü ile başlayan kelimeler gelirse, önceki kelimenin son ünsüzü, sonraki kelimenin ilk ünlüsüne bağlanarak okunmasına ulama denir.

Korkma, sönmez bu şafaklar da yüzen al sancak;

Yeni bir ev satın aldık.

SES BİLGİSİ TESTİ

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ünsüz düşmesine" uğramış birden çok sözcük kullanılmıştır?

- A) Küçücük fıçıcık içi dolu turşucuk bilmeceğini çok severim.
- B) Minicik umutlar hayata bağlılığımızı artırıyor.
- C) Minicik elleriyle hazırladığı sıcacık kurabiyeleri misafirlere ikram etti.
- D) Daracık sokaklardan geniş dünyalara adım atan çocuklardık.
- E) Büyücek bir tarihi yapının önünde şaşkın şaşkın bakınıyorlardı.

Çözüm: Türkçede "-k" ünsüzüyle biten bazı kelimeler "-cık / -cik" eklerini aldıklarında sözcüğün sonundaki "-k" düşer. Bu ses olayına sessiz (ünsüz) düşmesi denir. Minicik ve sıcacık kelimeleri bu ses olayına örnektir. **YANIT C**

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde altı çizili sözcükte "ünsüz türemesi" görülmektedir?

- A) Dam üstüne çul serer
- B) Buradan bir atlı geldi geçti
- C) Hakkını helal et usta
- D) Ay akşamdan ışıktır yaylalar yaylalar
- E) Ah bu şarkıların gözü kör olsun

Çözüm: Sözcüğün aslında olmadığı halde sözcüğe ek getirildiğinde ya da sözcüğün başka bir sözcükle birleşmesi sonucunda bir sesin ortaya çıkmasına ünsüz türemesi denir. Hak kelimesi hakkı kelimesine dönüşürken k harfi türemiştir. **YANIT C**

3. Sonu sert ünsüzle biten tek heceli sözcüklerde genellikle ünsüz değişimi olmaz.

Aşağıdaki sözcüklerin hangisi bu kurala aykırı bir örnektir?

- A) Yat B) Put C) Kerpiç D) Kek E) Kurt

Çözüm: Kurt kelimesin sonuna bir ek geldiğinde sonundaki "t" sert seslisi "d" harfine dönüşür. Örnek: Kurdu ihtişamı göz kamaştırıyordu. **YANIT E**

4. Güneşten aldığımız enerjiyle daha temiz yarımlar düşlüyoruz.

Bu cümlede altı çizili sözcüklerde görülen ses olayları sırasıyla aşağıdaki seçeneklerden hangisinde verilmiştir?

- A) Ünlü Daralması – Ünsüz Benzeşmesi
- B) Ünsüz Değişimi – Ünsüz Benzeşmesi
- C) Ünsüz Değişimi – Ünsüz Türemesi
- D) Ünsüz Benzeşmesi – Ünlü Daralması
- E) Ünsüz Türemesi – Ünlü Düşmesi

Çözüm: Türkçe'de " p, ç, t, k, s, ş, h, f " harfleri ile biten sözcüklerden sonra, " c, d, g " harfleri ile başlayan ekler gelirse; ek ilk harfi " ç, t, k " olur. Bu kurala yumuşak sessizlerin sertleşmesi, kısaca **benzeşme** denir. Güneş-den >güneş(t)en olmuş. Son sesi **a** veya **e** olan fiil kök ve gövdelerine, şimdiki zaman eki (-yor) getirildiğinde kelime sonundaki sesli daralır. Düşle-yoruz >düşl(ü)yoruz olmuş. **YANIT D**

5.Aşağıdaki dizelerin hangisinde ulama yoktur?

- A) Onlara anlat yağmur karşılıklı yağar
- B) Ruhların içindeki müzikle karşılıklı
- C) Senin resmin ince gerdanlığın siyah parlaklığı içinde ışıklı
- D) Işıklı ışısız yandan ve önden ışısız arkadan ve içten ışıklı
- E)Sen cuma gününün hürriyet kadar kutsal olduğunu onlara anlat

Çözüm: Ünsüzle biten kelimelerden sonra ünlü ile başlayan kelimeler gelirse, önceki kelimenin son ünsüzü, sonraki kelimenin ilk ünlüsüne bağlanarak okunabilir. Buna ulama denir. A şıkında bu kurala uygun kelimeler bulunmamaktadır.**YANIT A**

6.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ünlü düşmesine (hece düşmesi) örnek bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Karnından gelen sesler, iftar saatinin habercisiydi.
- B) Domino taşları müthiş bir ahenkle devrildi.
- C) Artık tatlı faslına geçebiliriz.
- D) Bu İstanbul şehrinin yeni sefirine biat ediniz.
- E) Geçti dost kervanı eyleme beni.

Çözüm: Kimi sözcükler sonlarına ünlü ile başlayan bir ek ya da sözcük (bileşik sözcüklerde) geldiğinde zayıf olan orta hecelerini (ünlülerini) yitirirler. Karnından (karın), devrildi (devirmek), faslına (fasıl), şehrinin (şehir) kelimeleri bu kurala uymuştur. E şıkında bu kurala uygun bir kelime bulunmamaktadır.**YANIT E**

7.Aşağıdaki cümlelerden hangisindeki altı çizili sözcükte, öteki altı çizili sözcüklerdeki ses olayı yoktur?

- A) Düşman tarafından etrafımız çevrildi.
- B) Ben bu oyunu bozarım.
- C) Dalgaların çağrısına sörf tahtasıyla cevap verdi.
- D) Omzunda bütün bir cihanı taşıyormuş gibi görünüyordu.
- E) Geçen gün burnuna sinek kaçmıştı.

Çözüm: Çevrildi (çevirmek), çağrısına (çağırma), omzunda (omuz), burnuna (burun) kelimeleri ek aldıklarında ünlü (hece) düşmesine uğramışlardır. Oyunu (oyun) kelimesinde ise böyle bir ses olayı yoktur.**YANIT B**

8.

- Ellerin ellerin ve parmakların
- Bir nar çiçeğini eziyor gibi
- Ellerinden belli oluyor bir kadın
- Denizin dibinde geziyor gibi
- Ellerin ellerin ve parmakların

Yukarıdaki dizelerden kaçincısında ünsüz yumuşamasına uğramış bir sözcük vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: İkinci dizede sert sessizle biten çiçek kelimesi ek aldığı anda "k" harfi "ğ" harfine dönüşmüş ve çiçeği olmuştur.**YANIT B**

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisindeki altı çizili sözcükte birden çok kaynaştırma harfi vardır?

- A) Deli Demir'in anlattıklarını tüm ruhumuzla dinliyorduk.
B) Ben gideyim yol gitsin.
C) Tarihin karşısına büyük günahlarla çıkılmamalıdır.
D) Sırayla bekleyen herkesi içeri alacağız.
E) Güneşin hüzmeleri nihayet bahçeye teşrif ettiler.

Çözüm: Türkçede iki ünlü harf yan yana gelmez. Bu nedenle ünlü ile biten bir kelimenin sonuna ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde iki ünlünün arasına “n, s, ş, y” harflerinden biri getirilir. Bu harflere **kaynaştırma harfi** veya **yardımcı ses**; bu olaya ise **kaynaşma** veya **kaynaştırma** denir. Karşı-s-ı-n-a kelimesindeki “s” ve “n” harfleri kaynaştırma harfleridir. **YANIT C**

10.

Bu hissikalbimden söküp almayın.

Altı çizili sözcüklerde, sırasıyla hangi ses değişiklikleri olmuştur?

- A) Hece düşmesi – ünlü türemesi
B) Ünsüz türemesi – ünlü düşmesi
C) Ünsüz benzeşmesi – ünlü daralması
D) Ünsüz türemesi – ünsüz yumuşaması
E) Ünlü düşmesi – ünsüz düşmesi

Çözüm: His kelimesi -i ekini aldığı anda “s” harfi türeyerek hissi kelimesine dönüşmüştür. Bu yüzden burada ünsüz türemesi vardır. Kalp kelimesi ise -i ekini aldığı anda “p” sert sessizi yumuşayarak “b” harfine dönüşmüştür. Bu nedenden dolayı ünsüz yumuşamasına uğramıştır. **YANIT D**

11. Hem kötüyüm karanlığım biraz çirkinim Altı çizili sözcükteki ses olayının örneği aşağıdakilerden hangisinde yoktur?

- A) Benim yağmurumda gezinemezsin üşürsün
B) Benim için kirletme aydınlığını
C) Islığımı denesen hemen düşürürsün
D) Gözlerim hızlandırır tenhalığını
E) Ya ölmek ustalığını kazanırsın

Çözüm: Altı çizili sözcükte ünsüz yumuşaması vardır. Aynı ses olayı aydınlığını (aydınlık), ıslığımı (ıslık), tenhalığını (tenhalık), ustalığını (ustalık) kelimelerinde bulunmaktadır. A şıkında ise böyle bir kelime bulunmamaktadır. **YANIT A**

12. Aşağıdakilerden hangisinde "ses yitimi" yoluyla oluşan bileşik sözcük kullanılmıştır?

- A) İnsan kaynana korkusundan su içmiştir.
B) Arabi, Farsi bilmem dile minnet eylemem.
C) Bana düşmez can vermek yumuşak bir kucakta.
D) Yüzüstü çok süründün ayağa kalk Sakarya.
E) Patron işe geç gelen personelin ayağını kaydırdı.

Çözüm: Kaynana kelimesi kayın ve ana kelimelerinin birleşiminden oluşmuştur. Bu birleşim sırasında “ı” harfi düşmüş ve kaynana yerine kaynana olmuştur. **YANIT A**

13. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ünlü daralmasının örneği vardır?

- A) Her sabah spor yaparak formunu koruyordu.
B) Bu böyle yarım kalmayacak.
C) Geminin güvertesinde ufukta göreceği bir karayı bekliyordu.
D) Artık demir almak zamanı geldi.
E) Bu sabah güneş açmakta çok nazlıydı.

Çözüm: Son sesi **a** veya **e** olan fiil kök ve gövdelerine, şimdiki zaman eki (-yor) getirildiğinde kelime sonundaki sesli daralır. Bunun sebebi “y”nin daraltıcı etkisidir: bekle-yor > bekl(i)yor olmuş. **YANIT C**

14.

Ağanın alını terlemezse ırgatın burnu kanamaz.

Bu atasözünde aşağıdakilerden hangisinin örneği vardır?

- A) Hece (ünlü) düşmesi
B) Ünlü darılması
C) Yazım yanlışı
D) Ünsüz benzeşmesi
E) Ulama

Çözüm: Alın-ı- > alını , burun-u- > burnu kelimelerinde görüldüğü gibi hece düşmesi olmuştur. **YANIT A**

15. İki ünlü arasında kalan sert ünsüzler yumuşayarak "b, c, d, ğ" ye dönüşür.

Aşağıdakilerden hangisinde bu kuralı örneklendirmeyen bir yumuşama olmuştur?

- A) Ertuğrul Gazi, kılıcını havada savurdu.
B) Pencerede yağmurun güzelliğini izliyorduk.
C) Ağlarsa anam ağlar, başkası yalan ağlar.
D) Rüzgar bütün papatyaları avucumdan uçuruverdi
E) Bardağı kırdığı için annesi kulağını çekti.

Çözüm: kılıç-ı-nı > kılıcını , güzellik-i-ni, avuç-um-dan > avucumdan, bardak-ı-nı > bardağını kelimelerinde yumuşama görülür. C şikkında ise böyle bir örnek yoktur. **YANIT C**

16. Aşağıdaki dizelerden hangisinde, büyük ünlü uyumuna uymayan iki ya da daha çok sözcük vardır?

- A) Bu yaşa erdirdin beni, gençtim almadın canımı
B) Ölmedim, bir gençlik ölümü saklı kaldı bende
C) Vakti vardıysa aşkın, onu beklemeliydi
D) Halbuki aşk, başka ne olsundu hayatın mazereti
E) Ölümle paslanmış buldum sesimi

Çözüm: Dilimizdeki bir sözcüğün **ilk hecesinde “a, ı, o, u”** kalın sesli harflerinden biri varsa sonraki hecelerdeki sesli harfler de **kalın olmak zorundadır**; sözcüğün ilk hecesinde **“e, i, ö, ü” ince sesli** harflerinden biri varsa bundan sonra gelen sesli harfler de **ince olmak zorundadır**. Kalınlık-incelik uyumu olarak da bilinen bu kurala **“büyük ünlü uyumu”** diyoruz. Halbuki ve mazereti kelimeleri bu

kurala uymadığından D şıkında 2 tane bu kurala uymayan kelime vardır. **YANIT D**

17. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ses olayı ile ilgili bir yanlışlıktan kaynaklanan yazım yanlışı vardır?

- A) Bugün yine yalnız yemek yedim.
- B) Bizde bir yalnız bütün doğruları götürür.
- C) Dedem, "İstiklal harbinde yedi düvele karşı savaştık." derdi.
- D) Emekli olduktan sonra gönülümün sesini dinleyeceğim.
- E) Abdal ata binince bey oldum sanır, şalgam aşa girince yağ oldum sanır.

Çözüm: D şıkında gönül kelimesinin ek aldığı hece düşmesine uğraması gerekir. Yani gönül-üm-ün > gönlümün olması gerekirdi. Burada bir ses olayı olan hece düşmesinden kaynaklı yazım yanlışı yapılmıştır. **YANIT D**

18. Böylece bir kere daha (I)boynunlayız sayılı (II)yerlerinden En uzun boynun bu senin dayanmaya ya da (III)umudu kesmemeye Lâleli'den dünyaya doğru giden bir tramvaydayız Birden nasıl oluyor sen (IV)yüreğimi (V)elliyorsun.

Yukarıdaki dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisinde bir ses olayı yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V

Çözüm: Boynunlayız kelimesinde "u" harfi düştüğünden hece düşmesi, umudu kelimesinde sert sessiz "t" harfi yumuşayarak "d" harfine dönüştüğünden ünsüz yumuşaması, yüreğimi kelimesinde "k" harfi sesli ile başlayan ek aldığı "ğ" harfine dönüştüğünden ünsüz yumuşaması, elliyorsun kelimesinde "e"

harfi daralarak "i" harfine dönüştüğünden ünlü daralması olmuştur. Yerlerinden kelimesinde ise bir ses olayı bulunmamaktadır. **YANIT B**

19. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ulama yoktur?

- A) Oydu bir bakışta tanıdım onu
- B) Kuşlar bakımından uçarı
- C) Çocuk tutumuyla beklenmedik
- D) Uzatmış ay aydınlık karanlığıma
- E) Nerden uzatmışsa tenha boynunu

Çözüm: C şıkında herhangi bir sessiz harf ile biten kelimedenden sonra sesli harf ile başlayan bir kelime bulunmadığından ulama olayı meydana gelmemiştir. **YANIT C**

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz benzeşmesi (sertleşme) yoktur?

- A) İkimiz birden sevinebiliriz göğe bakalım.
- B) Mutsuzluktan söz etmek istiyorum.
- C) Halbuki korkulacak hiçbir şey yoktu ortalıkta.
- D) Bütün kıyıları dolaştı durdu.
- E) herkesin yüzünün bir anıya karıştığı yoğun bir akşamdı.

Çözüm: B şıkında mutsuzluk-dan-> mutsuzluktan kelimesinde, C şıkında yokdu-> yoktu kelimesinde, D şıkında dolaşdı-> dolaştı kelimesinde ve E şıkında ise karışdı-ğı-> karıştığı kelimesinde ünsüz benzeşmesi vardır. **YANIT A**

I-YAZIM KURALLARI:

YAZIM (İMLA (KURALLARI	
1	Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler
2	Birleşik Kelimelerin Yazımı
3	Kısaltmaların Yazımı
4	Sayıların Yazımı
5	Pekiştirmeli sözlerin Yazımı
6	Ek Fiilin Yazılışı
7	Bulunma Durumu Eki -da / -de / -ta / -te'nin Yazılışı
8	İle'nin yazılışı
9	Bağlaç Olan ki'nin Yazılışı
10	Soru Eki mı / mi / mu / mü'nün Yazılışı
11	İkilemelerin yazılışı
12	Yazımı Karıştırılan Sözcükler

1-Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler:

A.Cümle büyük harfle başlar: *Ak akçe kara gün içindir.*

Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir. (Atatürk)

Cümle içinde tırnak veya yay ayraç içine alınan cümleler büyük harfle başlar ve sonlarına uygun noktalama işareti (nokta, soru, ünlem vb.) konur:

Atatürk "Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!" diyor.

Anadolu kentlerini, köylerini (Köy sözünü de çekinerek yazıyorum.) gezsek bile görmek için değil, kendimizi göstermek için geziyoruz. (Nurullah Ataç)

UYARI: İki çizgi arasındaki açıklama cümleleri büyük harfle başlamaz:

Bir zamanlar -bu zamanlar çok da uzak değildir, bundan on, on iki yıl önce-Türk saltanatının maddi sınırları uçsuz bucaksız denilecek kadar genişti. (Yakup Kadri Karaosmanoğlu)

Bu sefer de onları -her zamanki yerlerinde bulmak ihtimaliyle- farkında olmadan aramıştım. (Ahmet Hamdi Tanpınar)

İki noktadan sonra gelen cümleler büyük harfle başlar:

Menfaat sandalyeye benzer: Başında taşırsan seni küçültür, ayağının altına alırsan yükseltir. (Cenap Şahabettin)

UYARI: İki noktadan sonra cümle ve özel ad niteliğinde olmayan örnekler sıralandığında bunlar büyük harfle başlamaz:

Bu eskiliği siz de çok evde görmüşsünüzdür: duvarlarda çiviler, çivi yerleri, lekeler... (Memduh Şevket Esental)

UYARI: Rakamla başlayan cümlelerde rakamdan sonra gelen kelime özel ad değilse büyük harfle başlamaz: *2007 yılında Türk Dil Kurumunun 75. yılını kutladık.*

Örnek niteliğindeki kelimelerle başlayan cümlede de ilk harf büyük yazılır: *"Banka, bütçe, devlet, fındık, kanep, menekşe, şemsiye" gibi yüzlerce kelime, kökenleri yabancı olmakla birlikte artık dilimizin malı olmuştur.*

"Et-, ol-" fiilleri, dilimizde en sık kullanılan yardımcı fiillerdir.

B. Dizeler büyük harfle başlar:

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi

Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi. (Muhibbi)

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak

Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak. (Mehmet Akif Ersoy)

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik

Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik. (Yahya Kemal Beyatlı)

C. Özel adlar büyük harfle başlar:

1. Kişi adlarıyla soyadları büyük harfle başlar: *Mustafa Kemal Atatürk, İsmet İnönü, Kâzım Karabekir, Ahmet Haşim, Sait Faik Abasıyanık, Yunus Emre, Karacaoğlan,*

Âşık Ömer, *Wolfgang von Goethe, Vilhelm Thomsen* vb.

Takma adlar da büyük harfle başlar: *Muhibbi* (Kanuni Sultan Süleyman), *Demirtaş* (Ziya Gökalp), *Tarhan* (Ömer Seyfettin), *Aka Gündüz* (Hüseyin Avni, Enis Avni), *Kirpi* (Refik Halit Karay), *Deli Ozan* (Faruk Nafiz Çamlıbel), *Server Bedi* (Peyami Safa), *İrfan Kudret* (Cahit Sıtkı Tarancı), *Mehmet Ali Sel* (Orhan Veli Kanık) vb.

2. Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar: *Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, Kaymakam Erol Bey, Dr. Alâaddin Yavaşca; Sayın Prof. Dr. Hasan Eren; Mustafa Efendi, Zeynep Hanım, Bay Ali Çiçekçi; Mareşal Fevzi Çakmak, Yüzbaşı Cengiz Topel; Mimar Sinan, Fatih Sultan Mehmet, Genç Osman, Deli Petro* vb.

Akrabalık adı olup lakap veya unvan olarak kullanılan kelimeler büyük harfle başlar: *Baba Gündüz, Dayı Kemal, Hala Sultan, Nene Hatun; Gül Baba, Susuz Dede, Tellî Baba* vb.

UYARI: Akrabalık bildiren kelimeler küçük harfle başlar: *Tülay ablama gittim. Ayşe teyzemin keki çok güzel.*

3. Cümle içinde özel adın yerine kullanılan makam veya unvan sözleri büyük harfle başlar: *Uzak Doğu'dan gelen heyeti Vali dün kabul etti.*

4. Saygı bildiren sözlerden sonra gelen ve makam, mevki, unvan bildiren kelimeler büyük harfle başlar:

Sayın Bakan,

Sayın Başkan,

Sayın Rektör,

Sayın Vali,

Mektuplarda ve resmî yazışmalarda hitaplar büyük harfle başlar:

Sevgili Kardeşim,

Aziz Dostum,

Değerli Dinleyiciler,

5. Hayvanlara verilen özel adlar büyük harfle başlar: *Boncuk, Fındık, Minnoş, Pamuk* vb.

6. Millet, boy, oymak adları büyük harfle başlar: *Alman, Arap, İngiliz, Japon, Rus, Türk; Kazak, Kırgız, Oğuz, Özbek, Tatar; Hacımusalı, Karakeçili* vb.

7. Dil ve lehçe adları büyük harfle başlar: *Türkçe, Almanca, İngilizce, Rusça, Arapça; Oğuzca, Kazakça, Kırgızca, Özbekçe, Tatarca* vb.

8. Devlet adları büyük harfle başlar: *Türkiye Cumhuriyeti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Amerika Birleşik Devletleri, Suudi Arabistan, Azerbaycan, Kırım Özerk Cumhuriyeti* vb.

9. Din ve mezhep adları ile bunların mensuplarını bildiren sözler büyük harfle başlar: *Müslümanlık, Müslüman; Hristiyanlık, Hristiyan; Musevilik, Musevi; Budizm, Budist; Hanefilik, Hanefi; Katoliklik, Katolik* vb.

10. Din ve mitoloji ile ilgili özel adlar büyük harfle başlar: *Tanrı, Allah, İlah, Cebrael, Zeus, Osiris, Kibele* vb.

UYARI: “Tanrı, Allah, İlah” sözleri özel ad olarak kullanılmadıklarında küçük harfle başlar: *Eski Yunan tanrıları. Müzik dünyasının ilahı.*

“Amerika’da kaçakçılığın allahları vardır.” (Tarık Buğra)

11. Gezegen ve yıldız adları büyük harfle başlar: *Merkür, Neptün, Satürn; Halley* vb.

UYARI: *Dünya, güneş, ay* kelimeleri gezegen anlamı dışında kullanıldıklarında küçük harfle başlar:

Biz dünyadan ayrı yaşarken dünya epey değişmiş. (Hüseyin Cahit Yalçın)

12. Düşünce, hayat tarzı, politika vb. anlamlar

bildirdiğinde *doğu* ve *batı* sözlerinin ilk harfleri büyük yazılır: *Batı medeniyeti, Doğu mistisizmi* vb.

UYARI: Bu sözler yön bildirdiğinde küçük yazılır: *Bursa’nın doğusu, Ankara’nın batısı* vb.

13. Yer adları (kita, bölge, il, ilçe, köy, semt vb.) büyük harfle başlar: *Afrika, Asya; Güneydoğu Anadolu, İç Anadolu; İstanbul, Taşkent; Turgutlu, Ürgüp; Akçaköy, Çayırbağı; Bahçelievler, Kızılay, Sarıyer* vb.

14. Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ve *deniz, nehir, göl, dağ, boğaz* vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar: *Ağrı Dağı, Aral Gölü, Asya Yakası, Çanakkale Boğazı, Dicle Irmağı, Ege Denizi, Erciyes Dağı, Fırat Nehri, Süveyş Kanalı, Tuna Nehri, Van Gölü, Zigana Geçidi* vb.

UYARI: Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar: *Konya ili, Etimesgut ilçesi, Uzungöl beldesi, Taflan köyü* vb.

15. Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen *mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak* kelimeleri büyük harfle başlar: *Halit Rifat Paşa Mahallesi, Yunus Emre Mahallesi, Karaköy Meydanı, Zafer Meydanı, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, Ziya Gökalp Bulvarı, Nene Hatun Caddesi, Cemal Nadir Sokağı, İnkılap Sokağı* vb.

16. *Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt* vb. yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar: *Dolmabahçe Sarayı, İshakpaşa Sarayı, Çankaya Köşkü, Horozlu Han, Ankara Kalesi, Alanya Kalesi, Galata Köprüsü, Mostar Köprüsü, Beyazıt Kulesi, Zafer Abidesi, Bilge Kağan Anıtı* vb.

17. Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğunda, yer adının ilk harfi büyük yazılır: *Hisar'dan, Boğaz'dan, Köşk'e* vb.

18. Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her kelimesi büyük harfle başlar: *Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türk Dil Kurumu, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Devlet Malzeme Ofisi, Millî Kütüphane, Çocuk Esirgeme Kurumu, Atatürk Orman Çiftliği, Çankaya Lisesi, Anadolu Kulübü, Mavi Köşe Bakkaliyesi; Türk Ocağı, Yeşilay Derneği, Muharip Gaziler Derneği, Emek İnşaat; Bakanlar Kurulu, Türk Dili Dergisi Yayın*

Danışma Kurulu, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı; Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü vb.

19. Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge adlarının her kelimesi büyük harfle başlar: *Medeni Kanun, Türk Bayrağı Tüzüğü, Telif Hakkı Yayın ve Satış Yönetmeliği* vb.

20. Kurum, kuruluş, kurul, merkez, bakanlık, üniversite, fakülte, bölüm, kanun, tüzük, yönetmelik ve makam sözleri asılları kastedildiğinde büyük harfle başlar:

Türkiye Büyük Millet Meclisi her yıl 1 Ekim'de toplanır. Bu yıl ise Meclis, yeni döneme erken başlayacak.

Türk Dil Kurumu çalışmalarını titizlikle sürdürüyor. Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, Kurumun 21 Mayıs 2009 tarihinde Kars'ta düzenlediği toplantıda kullanıma açıldı.

2876 sayılı Kanun bu yıl yeniden gözden geçiriliyor.

Yazarlara ödenecek telif ücreti, Telif Hakkı Yayın ve Satış Yönetmeliği'ne göre düzenlenmektedir. Yapılan işlem Yönetmelik'in 4'üncü maddesine aykırı düşmektedir.

21. Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin (tablo, heykel, beste vb.) her kelimesi büyük harfle başlar: *Nutuk, Safahat, Kendi Gök Kubbemiz, Anadolu Notları, Sinekli Bakkal; Türk Dili, Türk Kültürü, Varlık; Resmî Gazete, Hürriyet, Milliyet, Türkiye, Yeni Asır; Kaplumbağa Terbiyecisi; Yorgun Herkül; Saraydan Kız Kaçırma, Onuncu Yıl Marşı* vb.

UYARI: Özel ada dâhil olmayan *gazete, dergi, tablo* vb. sözler büyük harfle başlamaz: *Milliyet gazetesi, Türk Dili dergisi, Halı Dokuyan Kızlar tablosu* vb.

UYARI: Kitap, makale, tiyatro eseri, kurum adı vb. özel adlarda yer alan kelimelerin ilk harfleri büyük yazıldığında *ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de* sözleriyle *mı, mi, mu, mü* soru eki küçük harfle yazılır: *Mai ve*

Siyah, Suç ve Ceza, Leyla ile Mecnun, Turfanda mı, Turfa mı?, Diyorlar ki, Dünyaya İkinci Geliş yahut Sır İçinde Esrar, Ya Devlet Başa ya Kuzgun Leşe, Ben de Yazdım, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu vb. Özel adın tamamı büyük yazıldığında *ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de* sözleriyle *mı, mi, mu, mü* soru eki de büyük harfle yazılır: *DİL VE TARİH-COĞRAFYA FAKÜLTESİ* vb.

22. Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin adları büyük harfle başlar: *Cumhuriyet Bayramı, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı, Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı, Nevruz Bayramı, Miraç Kandili; Anneler Günü, Öğretmenler Günü, Dünya Tiyatro Günü, 14 Mart Tıp Bayramı, Hıdırellez* vb.

23. Kurultay, bilgi şöleni, çalıştay, açık oturum vb. toplantıların adlarında her kelimenin ilk harfi büyük yazılır: *VI. Uluslararası Türk Dili Kurultayı, Kitle İletişim Araçlarında Türkçenin Kullanımı Bilgi Şöleni, Karamanlı Türkçesi Araştırmaları Çalıştayı* vb.

24. Tarihi olay, çağ ve dönem adları büyük harfle başlar: *Kurtuluş Savaşı, Millî Mücadele, Cilalı Taş Devri, İlk Çağ, Lale Devri, Cahiliye Dönemi, Buzul Dönemi, Millî Edebiyat Dönemi, Servetifünun Dönemi'nin, Tanzimat Dönemi'nde* vb.

25. Özel adlardan türetilen bütün kelimeler büyük harfle başlar: *Türklük, Türkleşmek, Türkçü, Türkçülük, Türkçe, Avrupalı, Avrupalılaşmak, Asyalılık, Darvinci, Konyalı, Bursalı* vb.

2-Ayrı Yazılan Birleşik Kelimeler:

1. Etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak yardımcı fiilleriyle kurulan birleşik fiiller, ilk kelimesinde herhangi bir ses düşmesi veya türemesine uğramazsa ayrı yazılır: *alt etmek, arz etmek, azat etmek, dans etmek, el etmek, göç etmek, ilan etmek, kabul etmek, kul etmek, kul olmak,*

not etmek, oyun etmek, söz etmek, terk etmek, var olmak, yok etmek, yok olmak vb.

2. Birleşme sırasında kelimelerinden hiçbiri veya ikinci kelimesi anlam değişikliğine uğramayan birleşik kelimeler ayrı yazılır.

Gök cisimleri: *Çoban Yıldızı, Kervan Yıldızı, Kutup Yıldızı, kuyruklu yıldız; gök taşı, hava taşı, meteor taşı* vb.

1. Ses düşmesine uğrayan birleşik kelimeler bitişik yazılır: *birbiri* (< biri biri), *kaynana* (< kayın ana), *kaynata* (< kayın ata), *nasıl* (< ne asıl), *niçin* (< ne için), *pazartesi* (< pazar ertesi), *sütlaç* *sütlü-aş* vb .

3-Kısaltmaların Yazımı

Bir kelimenin, terimin veya özel adın, içerdiği harflerden biri veya birkaçı ile daha kısa olarak ifade edilmesi ve simgeleştirilmesidir. Kısaltmalarla ilgili kurallar şunlardır:

Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmaları her kelimenin ilk harfinin büyük olarak yazılmasıyla

yapılır: *TBMM* (Türkiye Büyük Millet Meclisi), *TDK* (Türk Dil Kurumu), *ABD* (Amerika Birleşik Devletleri); *KB* (Kutadgu Bilig); *TD* (Türk Dili), *TK* (Türk Kültürü), *TDED* (Türk Dili ve Edebiyatı

Dergisi); *B* (batı), *D* (doğu), *G* (güney), *K* (kuzey); *GB* (güneybatı), *GD* (güneydoğu), *KB* (kuzeybatı), *KD* (kuzeydoğu) vb

4-Sayıların Yazılışı

1. Sayılar harflerle de yazılabilir: *bin yıldan beri, on dört gün, haftanın beşinci günü, üç ayda bir, yüz soru, iki hafta sonra, üçüncü sınıf* vb

Buna karşılık *saat, para tutarı, ölçü, istatistik verilere ilişkin sayılarda rakam* kullanılır: *17.30'da, 11.00'de, 1.500.000 lira, 25 kilogram, 150 kilometre, 15 metre kumaş, 1.250.000 kişi* vb.

Saatler ve dakikalar metin içinde yazıyla da yazılabilir: *saat dokuzu beş geçe, saat*

yediye çeyrek kala, saat sekizi on dakika üç saniye geçe, mesela saat onda vb.

Dört veya daha çok basamaklı sayıların kolay okunabilmesi amacıyla içinde geçen bin, milyon, milyar ve trilyon sözleri harfle yazılabilir: 1 milyar 500 milyon kişi, 3 bin 255 kalem, 8 trilyon 412 milyar vb.

5-Pekiştirmeli Sözlerin Yazılışı

Sıfat veya zarf görevindeki pekiştirmeli sözler bitişik yazılır: apaçık, apak, büsbütün, çepeçevre, çırılçıplak, dümdüz, düpedüz, gömgök, güpegündüz, kapkara, kupkuru, masmavi, mosmor, paramparça, sapaşlam, sapsarı, sırlıklam, sırsıklam, sipsivri, yemyeşil vb.

6-Ek Fiilin Yazılışı

Ek fiilin çekimli biçimleri (idi, imiş, ise) ayrı yazılabildiği gibi bitişik olarak da yazılabilir. Ünsüzle biten kelimelere bitişik olarak yazıldığında i ünlüsü düşer, ayrıca büyük ünlü uyumuna uyar: yorgun-du (yorgun idi), güzel-miş (güzel imiş), gelir-se (gelir ise) vb.

7-Bulunma Durumu Eki -da / -de / -ta / -te'nin Yazılışı

Bulunma durumu eki getirildiği kelimeye bitişik yazılır: deve (deve-de) kulak, yolda (yol-da) kalmak, ayakta (ayak-ta) durmak, işte (iş-te) çalışmak vb.

Yurtta sulh, cihanda sulh. (Atatürk)

8-ile'nin Yazılışı

ile, ayrı olarak yazılabildiği gibi kelimelere eklenerek de yazılabilir.

ile, ünsüzle biten kelimelere bitişik olarak yazıldığında i ünlüsü düşer ve büyük ünlü uyumuna uyar: bulut-la (bulut ile), çiçek-le (çiçek ile), kuş-la (kuş ile) vb.

9-Bağlaç Olan ki'nin Yazılışı

Bağlaç olan ki ayrı yazılır: bilmem ki, demek ki, kaldı ki vb.

Türk dili, dillerin en zenginlerindedir; yeter ki bu dil, şuurla işlensin. (Atatürk)

Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer.

Birkaç örnekte ki bağlacı kalıplaşmış olduğu için bitişik yazılır: belki, çünkü, hâlbuki, mademki, meğerki, oysaki, sanki. Bu örneklerden çünkü sözünde ek aynı zamanda küçük ünlü uyumuna uymuştur.

Şüphe ve pekiştirme göreviyle kullanılan ki sözü de ayrı yazılır: Ders bitti, zil çaldı mı ki? Seni öyle göreceğim geldi ki Birkaç örnekte "ki" bağlacı kalıplaşmış olduğu için bitişik yazılır: *Belki, çünkü, mademki, meğerki, oysaki, sanki.*

SONBAHÇEM

Sanki Oysaki Mademki Belki Halbuki Çünkü Eğerki Meğerki, Neyseki şeklinde kısaltabiliriz.

10-Soru Eki mı / mi / mu / mü'nün Yazılışı

Bu ek gelenekleşmiş olarak ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar: Kaldı mı? Sen de mi geldin? Olur mu? İnsanlık öldü mü?

Soru ekinden sonra gelen ekler, bu eke bitişik olarak yazılır: Verecek misin? Okuyor muyuz? Çocuk muyum? Gelecek miydi? Güler misin, ağlar mısın?

Bu ek sorudan başka görevlerde kullanıldığında da ayrı yazılır: Güzel mi güzel! Yağmur yağdı mı dışarı çıkamayız.

UYARI: Birleşik fiillerde mi soru eki iki kelimenin arasına da gelebilir: Vaz mı geçtin

11-İkilemelerin yazılışı

İkilemeler ayrı yazılır: adım adım, ağır ağır, akın akın, allak bullak, aval aval (bakmak), çeşit çeşit, derin derin, gide gide, güzel güzel, karış karış, kös kös (dinlemek), kucak kucak, şıpır şıpır, tak tak (vurmak), takım takım, tıkr tıkr, yavaş yavaş, kırk elli (yıl), üç beş (kişi), yüz yüz elli (yıllık) vb.

- **Şey** her zaman ayrı yazılır

bir şey , her şey vb
- **her sözcüğünün** sadece 3 tanesi bitişik yazılır.

herhalde, herkes , herhangi

-Özel isimlerle yapılan tamlamalar büyük harfle yazılır

Şüphan Dağı, Beyşehir Gölü, Haymana Platosu

-sever sözcüğü bitişik yazılır.

vatansever

-Büyük harflere gelen ekler kısaltmanın okunuşuna göre yazılır.

TBMM'ye

Kurum ve kuruluş kısaltmaları büyük harfle yapılır ve araya noktalama işareti konulmaz.

12-Yazımı Karıştırılan Sözcükler:

Yanlış

Doğru

apdest -

abdest

acanta -

acente

broşür -

broşür

kontür -

kontör

idda -

iddia

kiprik -

kirpik

makina -

makine

klavuz -

kılavuz

yanlız -

yalnız

yalnış -

yanlış

yurtiçi -

yurt içi

yer yüzü -

yeryüzü

yüzyüze -

yüz yüze

kuzey batı - kuzeybatı

iş başı -

işbaşı

hergün -

her gün

herşey -

her şey

SEVER (DAİMA BİTİŞİK YAZILIR)

Vatansever

Yurtsever

Hayvansever

Sanatsever

Futbolsever

ŞEY HER ZAMAN AYRI YAZILIR

Her şey

Bir şey

Hiçbir şey

HER SÖZCÜĞÜNÜN BİTİŞİK YAZILDIĞI 3

ÖRNEK

Herhalde

Herhangi

Herkes

BAŞ SÖZCÜĞÜNÜN YAZIMI
Baş başa (ayrı yazılır)
Başhekim
Başçavuş
Başkomiser
Başkatip
Başkent

ÜLEŞTİRME SAYI SIFATI RAKAMLA YAZILMAZ
2'şer (Yanlış) =ikişer
3'er (Yanlış)=üçer
5'er (yanlış) =beşer

BİTİŞİK YAZILAN BİRLER
Birçok
Biraz
Birkaç

YAZIM KURALLARI

1.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?

- A)Geçen akşam oynadığımız maç çok heyecanlıydı.
B)En büyük gezegenin jüpiter olduğunu yeni öğrendim.
C)Pazar günü bir kaç arkadaşla piknik yapacağız.
D)Endişelenme, ergeç bu sorunu da çözeceksin.
E)Yeni elemanlardan üçyüz lira kesinti yapılacakmış.

Çözüm: " Gezegen isimleri büyük harfle başlar, doğrusu Jüpiter olmalıdır./Birkaç kelimesi bitişik yazılmalıdır./İkilemeler her zaman ayrı yazılır, doğrusu er geç olmalıdır./Birden fazla kelimedenden oluşan rakamlar ayrı yazılır.**YANIT A**

2.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A)Eski dostlarımla ancak bu akşam uzun uzun dertleşe bildik.
B)İşin doğrusu bu soruyu yanlış yapmana şaşırdım.
C)Sapanca Gölü sandığımdan daha da güzelmış.
D)İzmir'in kuzeydoğusunda kalan bir şehir söyler misin?
E)Anlattıkları beni allak bullak etmeye yetti.

Çözüm: Kurallı birleşik fiiller her zaman bitişik yazılır, doğrusu dertleşebildik olmalıdır.**YANIT A**

3.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A)Yarınki toplantı Sedef Sokak'ta yapılacaktı.
- B)Eminönü Cami iki ay kadar kullanıma kapalı kalabilir.
- C)Ünlü İşadamı düğününü Çırağan Sarayı'nda yaptı.
- D)Domates festivali bu yıl Uzundere Köyü'nde kutlanacak.
- E)Bu fotoğrafları Manavgat Şelalesi'nde çekirdik.

Çözüm: Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar.**YANIT D**

4.Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözün yazımı yanlıştır?

- A)Bu konuşma baştanışığı yalan dolu arkadaşlar.
- B)Senin verdiği çizimler hala sapasağlam duruyor.
- C)Kahvaltıda süzme peynir göremedim ben.
- D)Öğrenciler Ahmet Bey'in peşi sıra yürüyecekler.
- E) Kadın çocuğunu mağazada yana yakıla arıyordu.

Çözüm: İki kelimeler her zaman ayrı yazılır, doğrusu baştan aşağı olmalıdır.**YANIT A**

5.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A)Ege Denizi'ndeki fırtına üç gün sürdü.
- B)Kutlu İlçesi'ndeki gösteriye çevre köyler de katıldı.
- C)Benim çalıştığım köy, Süphan Dağı'nın eteklerinde bir köydü.
- D)Bu hafta, Beyşehir Gölü'nde tekne turu yapacağız.
- E)İlk tanışmamız Aşıklar Tepesi'nde olmuştu.

Çözüm: Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar.**YANIT B**

6.

- (I) Selma Hanım dün akşam (II)Hemşire Ayşe Bilgiç ile birlikte (III)Cemre mahallesi / (IV)Güvercin Sokak'ta oturan hasta yakınlarını ziyaret etmiş. Onları (V)Emine teyzem karşılamış.

Bu parçadaki altı çizili sözlerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

Çözüm: Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen "mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak" kelimeleri büyük harfle başlar.**YANIT C**

7.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "de" lerin yazımıyla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A)Akşamki dizide çok heyecanlı sahneler vardı.
- B)Seneye yazılacağı lise de özel sergiler yapıyor.
- C)Çantasındaki defterler de kalemler de oldukça düzenliydi.
- D)Sana bıraktığım romanlardan birini de kaybetmiş.
- E) Bu hastalıkta sigara içmeninde payı var.

Çözüm: Bağlaç olan "da, de" ayrı yazılır. Kendisinden önceki sözcüğün son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar. Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamında bozulma olmaz.**YANIT E**

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de” veya “mi” nin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Kitapta çıkan bilmecelerin hepsini Zehra mı yaptı?
B) Toplantıyı ne zaman bitireceğini size de mi söylemedi?
C) Sen de bu maçta oynayacak mısınız?
D) Sonucu buldunuzmu bulmadınızı, biz nerden bilelim.
E) Elindeki poşette çocuklara da mı kitap var?

Çözüm: Bağlaç olan “da, de” ayrı yazılır. Kendisinden önceki sözcüğün son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar. Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamında bozulma olmaz. Bulunma durum eki getirildiği sözcüğe bitişik yazılır. Cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamında bozulma olur. Soru eki olan “mi” ayrı yazılır ve kendisinden önceki sözcüğün son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar. **YANIT D**

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Benimki senin elbisen kadar gösterişli değil.
B) Sen sakın olki onlar da ciddiyetini anlasınlar.
C) Müdür’ün bu konudaki fikirleri çok abartılı.
D) Aşağıdaki bavulların hepsini getirdin mi?
E) Bütün yemekleri elindeki tepsiye koyacaklar.

Çözüm: Bağlaç olan “ki” ayrı yazılır. Cümleden çıkarıldığında cümlede bozulma olmaz. **YANIT B**

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “mi” nin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Kardeşleri Üniversiteden mezun oldu mu acaba?
B) Onu bu ekibin başına usta mı yapacaklar dersin?
C) Siz ağaçların güneş görmeden büyümeyeceğini bilemiyor musunuz?
D) Bu noktaya kaç senede geldiğimizi bilmiyorlar mı?
E) Yaşlıların uykusuzluk sorunları son yıllarda mı bu kadar arttı?

Çözüm: Soru eki olan “mi” ayrı yazılır ve kendisinden önceki sözcüğün son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar. **YANIT C**

11.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ki” nin yazımında yanlışlık yapılmamıştır?

- A) Gördümki babamdaki anlayış kimsede yok.
B) Sene sonu gelmeden kenardaki yazılarımı toparlamalıyım.
C) Onlarda aradığın malzeme yokki, ne diye bekliyorsun.
D) Bugünkü oturumda ilkokullar vardı, yarın ki oturum ortaokullar için.
E) Sendeki bu inadı anlamıyorum, iş işten geçti artık.

Çözüm: Bağlaç olan “ki” ayrı yazılır. Cümleden çıkarıldığında cümlede bozulma olmaz. **YANIT C**

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bitişik yazılması gereken bir sözcüğün ayrı yazılmasından dolayı bir yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Akşam çayın yanına güzel bir tavuk göğsü yapmıştı.
- B) Annenin üstündeki narçiçeği kazağa bayıldım.
- C) Dünkü davette ana yemek pilav yanında alınazikti.
- D) Şehrin her yerini o çirkin gökdelenlerle doldurdular.
- E) Bu çantanın koyu mavi modeli kalmamış.

Çözüm: Sözcüklerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında benzetme yoluyla anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik sözcükler bitişik yazılır. İkinci kelimesi “-an / -en, -r / -ar / -er / -ır / -ir, -maz / -mez, -mış / -miş” sıfat-fiil eklerini alarak kalıplaşan birleşik sözcükler bitişik yazılır.**YANIT A**

13. Aşağıdakilerin hangisinde yazımı yanlışı olan sözcükler birlikte verilmiştir?

- A) Biçerdöver-dedikodu
- B) Altınbaş-aslanagzı
- C) İşbirliği-günortası
- D) Döner sermaye-güler yüz
- E) Çağ dışı-yanı sıra

Çözüm: Birleşme sırasında kelimelerinden hiçbiri veya ikinci kelimesi anlam değişikliğine uğramayan birleşik kelimeler ayrı yazılır.**YANIT C**

14. Aşağıdaki dizelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Gölün en güzel kıyısındaymış eviniz.
- B) Şiir gibi yağmur yağıyor dışarda.
- C) Unutabilirmiyiz sence bu yaşananları.
- D) Aklımda hala o eski günlerin tadı.
- E) Sonsuza kadar sürecek bir sevgi istemişti.

Çözüm: Soru eki olan “mi” ayrı yazılır ve kendisinden önceki sözcüğün son ünlüsüne bağlı olarak ünlü uyumlarına uyar. Doğrusu “Unutabilir miyiz” olmalıdır.**YANIT C**

15. Aşağıdakilerin hangisinde kelimelerin küçük/büyük yazımıyla ilgili bir bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) Cümle içinde başkasından aktarılan ve tırnak içine alınan cümleler büyük harfle başlar.
- B) Hayvanlara verilen özel adlar küçük harfle başlar.
- C) Akralalık bildiren sözcükler başa geldiğinde veya lakap yerine kullanıldığında büyük harfle başlar.
- D) Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar.
- E) Kurum, kuruluş ve kurul adlarının her sözcüğü büyük harfle başlar.

Çözüm: Hayvanlara verilen özel adlar büyük harfle başlar.**YANIT B**

16. Aşağıdakilerin hangisinde kelimelerin bitişik yazımıyla bir bilgi yanlışı yapılmıştır?

- A) “Dış, iç, sıra” sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler bitişik yazılır.
- B) Ev sözcüğüyle kurulan bileşik sözcükler bitişik yazılır.
- C) İki veya daha çok sözcükten oluşmuş Türkçe yer adları bitişik yazılır.
- D) Ses düşmesine uğrayan bileşik sözcükler bitişik yazılır.
- E) Hane, name, zade kelimeleriyle oluşturulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Çözüm: “Dış, iç, sıra” sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler ayrı yazılır.**YANIT A**

17. Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ikinci isim özel isme dâhil ise ve ikisi birden kastedilen kavramı karşılıyorsa, ikinci isim de büyük harfle başlar.

Bu kurala göre, aşağıdaki cümlelerde altı çizili bölümlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A)Havaalanının yanındaki lokantada mutlaka Van Gölü kahvaltısı yapmalısın.
B)Yeni yapılacak geçit Toros dağlarını 3 yerden kesecekmiş.
C)Kuzenim adını Aras Nehri'nden almış.
D)"Ağrı Dağı'n eteğinde" diye başlayan türkü nasıldı?
E)Küre dağlarının Karadeniz'de olduğunu bilmiyor musun?

Çözüm: Aras Nehri özel isme dahil değildir. Doğrusu Aras nehri olmalıdır. **YANIT C**

18.

1. huzurevi
2. dersane
3. bakarkör
4. biçerdöver
5. rastgele

Numaralanmış sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A)1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

Çözüm: "-r / -ar / -er, -maz / -mez ve -an / -en" sıfat-fiil ekleriyle kurulan sıfat tamlaması yapısındaki birleşik kelimeler ayrı yazılır.Doğrusu bakar kör olmalıdır.**YANIT C**

19.Bu işe başladın mı bil ki, etraftan eleştiriler alacaksın. Oysa sen de onlar da aynı eğitime sahip insanlarsınız. Mesele rakibini hor görmemekte.

Bu cümledeki yazım yanlışının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Sıfatlaştıran "ki"nin ayrı yazılması
B)Hal olan "-de"nin ayrı yazılması
C)Bağlaç olan "ki"nin bitişik yazılması
D)"mi" ekinin bitişik yazılması
E) "eleştiri" kelimesinin yanlış yazılması

Çözüm: Soru eki olan "mi" ayrı yazılır. Doğrusu başladın mı olmalıdır. **YANIT D**

20-Aşağıdakilerden hangisinde yazımı yanlış olan kelimeler birlikte verilmiştir?

- A)Yalıçapkını-kedigözü
B)Gelivermek-düşeyazmak
C)Dalgakıran-hayırsever
D)Şipsevdi-çitkırıldım
E) Altgeçit-kuşüzümü

Çözüm: Hayvan türlerinden birinin adıyla kurulan ve nesne, eşya ve alet adlarından biriyle kurulan birleşik kelimeler ayrı yazılır. Doğrusu alt geçit-kuş üzümü olmalıdır.**YANIT E**

KAVRAMA TESTİ:**1.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?**

- A)Sen ya da o mutlaka buraya gelecek.
- B)Kızı da geldi gelini de
- C) *Gidip te gelmemek var, gelip te görmemek var*
- D)Ayşe de geldi Fatma da
- E) Sen de mi abi.

2.

- I-Ayrı yazılan birleşik kelimeler
- II-Büyük harflerin kullanıldığı yerler
- III-Deyimlerin yazılışı
- IV-İkilemelerin yazılışı

Yukarıdaki yazım yanlışı eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A)Azerbaycan, Ermenistan'a savaş ilan etti.
- B)Nene Hatun savaşın kahramanıdır.
- C)Bu işi çantada keklik görüyordu.
- D) Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden Eteklerinde güneş rengi bir yığın yaprak(Ahmet Haşim)

E) *Güzelliğin on par'etmez*

Bu bendeki aşk olmasa (Âşık Veysel)

3.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A)Demet Eczanesi ilin en büyük eczanesiydi.
- B)Başhekim korona ile mücadele için yeni pandemi hastanesi açtı.
- C)Akşamüstü yağmur birden bastırdı.
- D)Stajyer avukat stajına başladı.
- E)Herşey vatan için .

4.1228 tarihinde (I) Mengücekliler tarafından yapılan (II) Divriği Ulu Camii birçok kez onarım geçirmiştir. (III)Kale Mahallesi'nde yüksek bir tepenin üzerinde yer almaktadır.(IV) 13.yy. da (V)Mengücekliler ahmedin eseri olarak tarihe geçmiştir.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E)V

5.

I-2020 yılında Fen Edebiyat Fakültesini bitirdim.

II-Makale yazmaya yazar olarak başladım.

III-İlk yazılarım Bellekten ve Biliğ gibi dergilerde yayınladı.

IV-İlk dergimi Kızılay meydanında sattım.

V-İlk kazandığım parayla tiyatroya gittim.

Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E)V

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

A)Koru Beldesi gençliğimin geçtiği bir yerdi.

B)Bugün Somuncu Baba'yı ziyaret ettik.

C)Bu yıl ülkemize en çok turist Rusya'dan geldi.

D)Ankara Kalesi restorasyonu tamamlandı.

E)Medeni Kanun 2012 yılında yürürlüğe girdi.

7.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısaltmalara getirilen ek ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

A)Milli maç TRT'den naklen yayınlanacak.

B)THY'de uçuşlar yıl sonu başlıyor.

C)TDK'da bu yıl kitap sayımı yapılacak.

D)TBMM'nin gündemi erken seçim.

E) İTÜ'den sınav erteleme duyurusu.

(I)Ankara'nın ilçesi Beypazarı, Ankara'nın (II) 98 kilometre batısında yer alır. Bilinen ilk adı "kaya doruğu ülkesi" anlamına gelen (III) Lagania olan Beypazarı, konakları ile meşhurdur. (IV) İnözü Vadisi girişinde yer alan Boğazkesen Kümbeti ve bir çok tarihi konağı barındıran (V) Alaaddin sokak gezilecek ve görülecek yerlerdendir.

8.Bu parçadaki altı çizili sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E)V

9. Ahmed Haşim 1884'de Bağdat'da doğdu, 4 Haziran 1933'de Kadıköy'de hayatını kaybetti. Ahmed Haşim 1907'te mezun olunca Reji İdaresine memur olarak girdi. Çeşitli yerlerde memur olarak çalışan Ahmet Haşim, daha çok öğretmenlik yaptı.

Yukarıdaki paragrafta kaç yazım yanlış yapılmıştır?

- A)5
- B)4
- C)3
- D)2
- E) 1

10.

I- *Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt* vb. yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar.

II-Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge adlarının her kelimesi büyük harfle başlar.

III- Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin (tablo, heykel, beste vb.) her kelimesi büyük harfle başlar.

IV-Kitap, makale, tiyatro eseri, kurum adı vb. özel adlarda yer alan kelimelerin ilk harfleri büyük yazıldığında *ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de* sözleriyle *mı, mi, mu, mü* soru eki küçük harfle yazılır.

V-Tarihî olay, çağ ve dönem adları büyük harfle başlar.

Büyük harflerin yazımı ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinin örneğinde yazım yanlışı yapılmıştır?

A)(I) Topkapı Sarayı zengin çinileri ile sanatseverleri bekliyor.

B)(II) Türk Ceza kanunu 2004 tarihinde yürürlüğe girdi.

C)(III) Genç Kalemler dergisi Ömer Seyfettin tarafından çıkarılmıştır.

D)(IV) Leyla ile Mecnun dizisi başladı.

E)(V)Lale Devri'nin usta şairi Nedim'dir.

ÇÖZÜMLER

1-C

A *da ya* sözüyle birlikte kullanılan *da* ayrı yazılır: *ya da*

B de bağlaç olan *da / de* ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak büyük ünlü uyumuna uyar: *Kızı da geldi gelini de.*

C de Ayrı yazılan *da / de* hiçbir zaman *ta / te* biçiminde yazılmaz: *Gidip de gelmemek var, gelip de görmemek var (Gidip te gelmemek var, gelip te görmemek var değil)*

D de *Da / de* bağlacını kendisinden önceki kelimedenden kesme ile ayırmak yanlıştır: *Ayşe de geldi (Ayşe'de geldi değil)*

E de Bağlaç olan *da / de* ayrı yazılır ve kendisinden önceki kelimenin son ünlüsüne bağlı olarak büyük ünlü uyumuna uyar.

2-

A *da Etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak* yardımcı fiilleriyle kurulan birleşik fiiller, ilk kelimesinde herhangi bir ses düşmesi veya türemesine uğramazsa ayrı yazılır: *alt etmek, arz etmek, azat etmek, dans etmek, el etmek, göç etmek, ilan etmek, kabul etmek, kul etmek, kul olmak, not etmek, oyun etmek, söz etmek, terk etmek, var olmak, yok etmek, yok olmak vb.*

Akrabalık adı olup lakap veya unvan olarak kullanılan kelimeler büyük harfle başlar: *Baba Gündüz, Dayı Kemal, Hala Sultan,*

Nene Hatun; Gül Baba, Susuz Dede, Telli Baba vb.

C de Deyimler ayrı yazılır: *akıntıya kürek çekmek, çam devirmek, çanak tutmak, gönlünden geçirmek, göz atmak, kulak asmak, kulak vermek, çantada keklük, devede kulak, yağlı kuyruk, yüz görümlüğü vb.*

D de İkilemeler ayrı yazılır: *adım adım, ağır ağır, akın akın, allak bullak, aval aval (bakmak), çeşit çeşit, derin derin, gide gide, güzel güzel, karış karış, kös kös (dinlemek), kucak kucak, şıpır şıpır, tak tak (vurmak), takım takım, tıkr tıkr, yavaş yavaş, kırk elli (yıl), üç beş (kişi), yüz yüz elli (yıllık) vb.*

E de kesme işareti dışarıda kaldığından doğru cevap E seçeneğidir.

3-

A da hane, zade, name, zede sözcükleriyle oluşmuş birleşik kelimeler **bitişik** yazılır:Eczane

B de Baş sözcüğüyle oluşmuş birleşik kelimeler:başhekim

C de Alt, üst, üzeri kelimeleriyle oluşmuş birleşik kelimeler:**akşamüstü**

D de stajyer avukat yazımı doğrudur.

E de her şey ayrı yazılmalıdır. Doğru cevap E seçeneğidir.

4-

I. Mengüçekliler — Yazımı doğru. Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve

bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz.

II. Divriği Ulu Camii — Yazımı doğru. Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt vb. yapı adlarının bütün sözcükleri büyük harfle başlar.

III. Kale Mahalesi'nde - Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak kelimeleri büyük harfle başlar

IV. 13.yy.da — Yazımı doğru. Sonunda nokta olan kısaltmalara gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.

V. Mengüceklî ahmed — Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar.

Cevap E seçeneğidir.

5-D

IV numara da Kızılay meydanında" — Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak kelimeleri büyük harfle başlar. Buna göre "Kızılay Meydanı'nda" şeklinde yazılmalıydı.

6-A

Koru Beldesi" — "Koru beldesi" şeklinde yazılmalıydı. Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar: Sakarya ili, Geyve ilçesi vb.

7-C

Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde ise kısaltmanın son harfinin okunuşu esas alınır: *BDT'ye*, *TDK'den*, *THY'de*, *TRT'den*, *TL'nin* vb

TDK -Te De Ke şeklinde okunur.

TDK'de bu yıl kitap sayımı yapılacak .

Doğru cevap C seçeneğidir.

8-E

Mahalle, meydan, bulvar, **cadde, sokak adlarında** geçen mahalle, meydan, bulvar, **cadde, sokak** kelimeleri büyük harfle başlar: Halit Rifat Paşa Mahallesi, Yunus Emre Mahallesi, Karaköy Meydanı, Zafer Meydanı, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, Ziya Gökalp Bulvarı, Nene Hatun **Caddesi**, Cemal Nadir Sokağı. Büyük harfle başlar. Doğru cevap E seçeneğidir.

9-B

Ahmed Haşim 1884'te Bağdat'ta doğdu, 4 Haziran 1933'te Kadıköy'de hayatını kaybetti. Ahmed Haşim 1907'de mezun olunca Reji İdaresine memur olarak girdi. Çeşitli yerlerde memur olarak çalışan Ahmet Haşim, daha çok öğretmenlik yaptı.4 yazım yanlışı yapılmıştır. Doğru cevap B seçeneğidir.

10-B

Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge adlarının her kelimesi büyük harfle başlar

Türk Ceza Kanunu. Doğru cevap B seçeneğidir.

2-NOKTALAMA İŞARETLERİ:

NOKTALAMA İŞARETLERİ	
.	Nokta
,	Virgül
;	Noktalı virgül
...	Üç nokta
?	Soru
!	Ünlem
—	Uzun çizgi
“ ”	Tırnak
‘ ’	Tek tırnak
"	Denden
()	Ayraç
[]	Köşeli ayraç
{ }	Kaşlı ayraç
'	Kesme

Nokta (.)

1. Cümlelerin sonuna konur: Türk Dil Kurumu, 1932 yılında kurulmuştur.

Saatler geçtikçe yollara daha mahzun bir ıssızlık çöküyordu. (Reşat Nuri Güntekin)

2. Bazı kısaltmaların sonuna konur: Alb. (albay), Dr. (doktor), Yrd.

Doç. (yardımcı doçent), Prof. (profesör), Cad. (cadde), Sok. (sokak), s. (sayfa), sf. (sıfat), vb. (ve başkası, ve benzeri, ve benzerleri, ve bunun gibi), Alm. (Almanca), Ar. (Arapça), İng. (İngilizce) vb.

3. Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur: 3. (üçüncü), 15. (on beşinci); II. Mehmet, XIV. Louis, XV. yüzyıl; 2. Cadde, 20. Sokak, 4. Levent vb.

4. Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur: 3, 4

ve 7. maddeler; XII – XIV. yüzyıllar arasında vb.

5. Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur:

6. Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: 29.5.1453, 29.X.1923 vb.

UYARI: Tarihlerde ay adları yazıyla da yazılabilir. Bu durumda ay adlarından önce ve sonra nokta kullanılmaz: 29 Mayıs 1453, 29 Ekim 1923 vb.

7. Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur: Tren 09.15'te kalktı. Toplantı 13.00'te başladı.

Tören 17.30'da, hükümet daireleri kapandıktan yarım saat sonra başlayacaktır. (Tarık Buğra)

8. Kitap, dergi vb.nin künyelerinin sonuna konur:

Agâh Sırrı Levend, Türk Dilinde Gelişme ve Sadeleşme Evreleri, TDK Yayınları, Ankara, 1960.

9. Dört ve dörtten çok rakamlı sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta konur: 1.000, 326.197, 49.750.812 vb.

10. Genel Ağ adreslerinde kullanılır: <http://tdk.org.tr>

11. Matematikte çarpma işareti yerine kullanılır: 4.5=20, 12.6=72 vb

Virgül (,)

1. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur:

Fırtınadan, soğuktan, karanlıktan ve biraz da korkudan sonra bu sıcak, aydınlık ve

sevimli odanın havasında erir gibi oldum. (Halide Edip Adıvar)

Sessiz dereler, solgun ağaçlar, sarı güller
Dillenmiş ağızlarda tutuk dilli gönüller (Faruk Nafiz Çamlıbel)

Zindana atılan mahkûmlar gibi titreşerek, haykırarak geri geri kaçmaya uğraşıyorduk. (Hüseyin Rahmi Gürpınar)

Köyde kim çaresiz kalırsa, kimin işi bozulursa İstanbul yolunu tutar. (Ömer Seyfettin)

2. Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur:

Umduk, bekledik, düşündük. (Yakup Kadri Karaosmanoğlu)

3. Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için konur:

Saniye Hanımefendi, merdivenlerde oğlunun ayak seslerini duyar duymaz, hasretlisini karşılamaya atılan bir genç kadın gibi koltuğundan fırlamış ve ona kapıyı kendi eliyle açmaya gelmişti. (Yakup Kadri Karaosmanoğlu)

4. Cümle içinde ara sözleri veya ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur:

Zemin bu kadar koyu bir kırmızıya dönüşünce, bir an için de olsa, belirginliğini yitiriverdi sivilceleri. (Elif Şafak)

Şimdi, efendiler, müsaade buyurursanız, size bir sual sorayım. (Atatürk)

Nihat sabaha kadar uyuyamadı ve şafak sökerken Faik'e bol da geçerli olacaktır.

Noktalı Virgül (;)

1. Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur: Erkek çocuklara Doğan, Tuğrul, Aslan, Orhan; kız çocuklara ise İnci, Çiçek, Gönül, Yonca adları verilir.

Türkiye, İngiltere, Azerbaycan; Ankara, Londra, Bakü.

2. Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur: Sevinçten, heyecandan içim içime sığmıyor; bağırarak, kahkahalar atmak, ağlamak istiyorum.

At ölür, meydan kalır; yiğit ölür, şan kalır. (Atasözü)

3. İki'den fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde öznenin sonuna noktalı virgül konabilir:

Yeni usul şiirimiz; zevksiz, köksüz, acemice görünüyordu. (Yahya Kemal Beyatlı)

İki Nokta (:)

1. Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna konur:

Millî Edebiyat akımının temsilcilerinden bir kısmını sıralayalım: Ömer Seyfettin, Halide Edip Adıvar, Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul, Ali Canip Yöntem.

2. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonuna konur:

Bu kararın istinat ettiği en kuvvetli muhakeme ve mantık şu idi: Esas, Türk milletinin haysiyetli ve şerefli bir millet olarak yaşamasıdır. (Atatürk)

Kendimi takdim edeyim: Meclis kâtiplerindenim. (Falih Rıfki Atay)

3. Ses bilgisinde uzun ünlüyü göstermek için kullanılır: a:ile, ka:til, usu:le, i:cat.

4. Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur:

5. Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur:

– Buğdayla arpadan başka ne biter bu topraklarda?

Ziraatçı sayar:

– Yulaf, pancar, zerzevat, tütün... (Falih Rifkı Atay)

6. Genel Ağ adreslerinde kullanılır: <http://tdk.org.tr>

7. Matematikte bölme işareti olarak kullanılır: 56:8=7, 100:2=50 vb.

Üç Nokta (...)

1. Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur:

Ne çare ki çirkinliği hemencecik ve herkes tarafından görülüyordu da bu yanı... (Tarık Buğra)

2. Kaba sayıldığı için veya bir başka sebepten dolayı açık yazılmak istenmeyen kelime ve bölümlerin yerine konur: Kılavuzu karga olanın burnu b...tan çıkmaz.

Arabacı B...’a yaklaştığını söylüyor, ikide bir fırsat bularak arabanın içine doğru başını çeviriyordu. (Ahmet Hamdi Tanpınar)

3. Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur:

... derken şehrin öte başından boğuk boğuk sesler gelmeye başladı... (Tarık Buğra)

4. Sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur:

Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz! (Faruk Nafiz Çamlıbel)

Binaenaleyh, biz her vasitadan, yalnız ve ancak, bir noktadan istifade ederiz. O noktadan şudur: Türk milletini, medeni cihanda layık olduğu mevkiye isat etmek ve Türk cumhuriyetini sarsılmaz

temelleri üzerinde, her gün, daha ziyade takviye etmek... (Atatürk)

5. Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur:

Gölgeler yaklaştılar. Bir adım kalınca onu kıyafetinden tanıdılar:

– Koca Ali... Koca Ali, be!.. (Ömer Seyfettin)

UYARI: Ünlem ve soru işaretinden sonra üç nokta yerine iki nokta konulması yeterlidir:

Gök ekini biçer gibi!.. Başaklar daha dolmadan. (Tarık Buğra)

Nasıl da akşam oldu?.. Nasıl da yavrucaklar sustu?.. Nasıl da serçecikler yuvalarına sığındı?..(Necip Fazıl Kısakürek)

6. Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır:

– Yabancı yok!

– Kimsin?

– Ali...

– Hangi Ali?

– ...

– Sen misin, Ali usta?

– Benim!..

– Ne arıyorsun bu vakit buralarda?

– Hiç...

– Nasıl hiç? Suya çekicini mi düşürdün yoksa!..

– !.. (Ömer Seyfettin)

UYARI: Üç nokta yerine iki veya daha çok nokta

Soru İşareti (?)

1. Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözlerin sonuna konur:

Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı? (Faruk Nafiz Çamlıbel)

Atatürk bana sordu:

– Yeni yazıyı tatbik etmek için ne düşündünüz? (Falih Rifkı Atay)

2. Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur:

Gümrükteki memur başını kaldırdı:

— Adınız?

3. Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır: Yunus Emre (1240 ?-1320), (Doğum yeri: ?) vb.

1496 (?) yılında doğan Fuzuli...

Ankara'dan Antalya'ya arabayla üç saatte (?) gitmiş.

Ünlem İşareti (!)

1. Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur: Hava ne kadar da sıcak! Aşk olsun! Ne kadar akıllı adamlar var! Vah vah!

Ne mutlu Türk'üm diyene! (Atatürk)

2. Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur:

Ordular! İlk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri! (Atatürk)

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen; Türk istiklalini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. (Atatürk)

Ak tolgalı beylerbeyi haykırdı: İlerle! (Yahya Kemal Beyatlı)

Dur, yolcu! Bilmeden gelip bastığın

Bu toprak bir devrin battığı yerdir. (Necmettin Halil Onan)

UYARI: Ünlem işareti, seslenme ve hitap sözlerinden hemen sonra konulabileceği gibi cümlenin sonuna da konabilir:

Arkadaş, biz bu yolda türküler tutturunken Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz! (Faruk Nafiz Çamlıbel)

3. Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayrıç içinde ünlem işareti kullanılır:

İsteseymiş bir günde bitirirmiş (!) ama ne yazık ki vakti yokmuş (!).

Adam, akıllı (!) olduğunu söylüyor.

Kısa Çizgi (-)

1. Satıra sığmayan kelimeler bölünürken satır sonuna konur:

Soğuktan mı titriyordum, yoksa heyecandan, üzüntüden mi bil-

mem. Havuzun suyu bulanık. Kapının saatleri 12'yi geçmiş. Kanepe-

lerde kimseler yok. Tramvay ne fena gıcırdadı! Tramvayda-

ki adam bir tanıdık mı idi acaba? Ne diye öyle dönüp dönüp baktı?

Yoksa kimseciklerin oturmadığı kanepelerde bu saatte pek başıboşlar mı oturur? (Sait Faik Abasıyanık)

Uzun Çizgi (—)

Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır. Buna **konusma çizgisi** de denir.

Frankfurt'a gelene herkesin sorduğu şunlardır:

— Eski şehri gezdin mi?

— Rothschild'in evine gittin mi?

— Goethe'nin evini gezdin mi? (Ahmet Haşim)

Oyunlarda uzun çizgi konuşanın adından sonra da konabilir:

Sıtkı Bey — Kaleyi kurtarmak için daha güzel bir çare var. Gerçekten ölecek adam ister.

İslam Bey — Ben daha ölmedim. (Namık Kemal)

UYARI: Konuşmalar tırnak içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.

Arabamız tutarken Erciyes'in yolunu:

"Hancı dedim, bildin mi Maraşlı Şeyhoğlu'nu?" (Faruk Nafiz Çamlıbel)

Tırnak İşareti (" ")

1. Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır: Türk Dil Kurumu binasının yan cephesinde Atatürk'ün "Türk dili, Türk milletinin kalbidir, zihnidir." sözü yazılıdır. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin ön cephesinde Atatürk'ün "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir." vecizesi yer almaktadır. Ulu önderin "Ne mutlu Türk'üm diyene!" sözü her Türk'ü duygulandırır.

Bakınız, şair vatani ne güzel tarif ediyor:
"Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır.
Toprak eğer uğruna ölen varsa vatandır."

UYARI: Tırnak içindeki alıntının sonunda bulunan işaret (nokta, soru işareti, ünlem işareti vb.) tırnak içinde kalır:

"İzmir üzerine dünyada bir şehir daha yoktur!" diyorlar. (Yahya Kemal Beyatlı)

2. Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır: Yeni bir "barış taarruzu" başladı.

3. Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır:

Bugün öğrenciler "Kendi Gök Kubbemiz" adlı şiiri incelediler.

Kesme İşareti (')

1. Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılır: Kurtuluş Savaşı'nı, Atatürk'üm, Türkiye'mizin, Fatih Sultan Mehmet'e, Muhibbi'nin, Gül Baba'ya, Sultan Ana'nın, Mehmet Emin Yurdakul'dan, Kâzım Karabekir'i, Yunus Emre'yi, Ziya Gökalp'tan, Refik Halit Karay'mış, Ahmet Cevat Emre'dir, Namık Kemal'se, Şinasi'yle, Alman'sınız, Kırgız'ım, Karakeçili'nin, Osmanlı Devleti'ndeki, Cebrail'den, Çanakkale Boğazı'nın, Samanyolu'nda, Sait Halim Paşa Yalısı'ndan, Resmî Gazete'de, Millî Eğitim Temel Kanunu'na, Telif Hakkı Yayın ve

Satış Yönetmeliği'ni, Eski Çağ'ın, Yükselme Dönemi'nin, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı'na vb.

"Onun için Batı'da bunlara birer fonksiyon buluyorlar." (Burhan Felek)

1919 senesi Mayıs'ının 19'uncu günü Samsun'a çıktım. (Atatürk)

Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğu zaman ekten önce kesme işareti kullanılır: Hisar'dan, Boğaz'dan vb.

Belli bir kanun, tüzük, yönetmelik kastedildiğinde büyük harfle yazılan kanun, tüzük, yönetmelik sözlerinin ek alması durumunda kesme işareti kullanılır: Bu Kanun'un 17. maddesinin c bendi... Yukarıda adı geçen Yönetmelik'in 2'nci maddesine göre... vb.

Özel adlar için yay ayrıç içinde bir açıklama yapıldığında kesme işareti yay ayrıçtan önce kullanılır: Yunus Emre'nin (1240?-1320), Yakup Kadri'nin (Karaosmanoğlu) vb.

Ek getirildiğinde Avrupa Birliği kesme işareti ile kullanılır: Avrupa Birliği'ne üye ülkeler.

UYARI: Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturma ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz: Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türk Dil Kurumundan, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanlığının; Bakanlar Kurulunun, Danışma Kurulundan, Yürütme Kuruluna; Türkiye Büyük Millet Meclisinin 112'nci Birleşiminin 2'nci Oturumunda; Mavi Köşe Bakkaliesinden vb.

UYARI: Başbakanlık, Rektörlük vb. sözler ünlüyle başlayan bir ek geldiğinde Başbakanlığa, Rektörlüğe vb. biçimlerde yazılır.

UYARI: Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz: Türklük,

Türkleşmek, Türkçü, Türkçülük, Türkçe, Müslümanlık, Hristiyanlık, Avrupalı, Avrupalılaşmak, Aydın, Konyalı, Bursalı, Ahmetler, Mehmetler, Yakup Kadriler, Türklerin, Türklüğün, Türkleşmekte, Türkçenin, Müslümanlıkta, Hollandalıdan, Hristiyanlıktan, Atatürkçülüğün vb.

UYARI: Sonunda p, ç, t, k ünsüzlerinden biri bulunan Ahmet, Çelik, Halit, Şahap; Bosna-Hersek; Kerkük, Sinop, Tokat, Zonguldak gibi özel adlara ünlüyle başlayan ek getirildiğinde kesme işaretine rağmen Ahmedi, Halidi, Şahabı; Bosna-Herseği; Kerküğü, Sinobu, Tokadı, Zonguldağibiçiminde son ses yumuşatılarak söylenir.

UYARI: Özel adlar yerine kullanılan “o” zamiri cümle içinde büyük harfle yazılmaz ve kendisinden sonra gelen ekler kesme işaretiyle ayrılmaz.

2. Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur: Nihat Bey’e, Ayşe Hanım’dan, Mahmut Efendi’ye, Enver Paşa’ya; Türk Dil Kurumu Başkanı’na vb.

3. Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için konur: TBMM’nin, TDK’nin, BM’de, ABD’de, TV’ye vb.

4. Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur: 1985’te, 8’inci madde, 2’nci kat; 7,65’lik, 9,65’lik, 657’yle vb.

5. Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur: Başvurular 17 Aralık’a kadar sürecektir. Yabancı Sözlere Karşılıklar Kılavuzu’nun veri tabanının Genel Ağ’da hizmete sunulduğu gün olan 12 Temmuz 2010 Pazartesi’nin TDK için önemi büyüktür.

6. Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kullanılır:

Bir ok attım karlı dağın ardına
Düştü m’ola sevdiğimin yurduna
İl yanmazken ben yanarım derdine

Engel aramızı açtı n’eyleyim (Karacaoğlan)
Şems’in gözlerine bir şüphe çörekledi:
“Dostum ne’n var? Her şey yolunda mı?” (Elif Şafak)

Güzelliğin on par’etmez

Bu bendeki aşk olmasa (Âşık Veysel)

NOKTALAMA İŞARETLERİ TESTİ

1. Her müslüman korkutucu ve muştucudur. Kendi adına korkutup muştulamaz () korkutmak ve muştulamak, bir miras ve bir ödevdir ona.

Yukarıdaki cümlede parantezle gösterilen yere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

A) (.) B) (:) C) (;) D) (...) E) (,)

Çözüm: Aralarında şekil ve anlamca ilişki bulunan, birbirine bağlaçsız bağlanan ve aralarındaki duraklama kısa olan cümlelerin arasına noktalı virgül konulur.

YANIT C

2. Fakat yol otomobillere yasak olduğundan o da herkes gibi tramvaya biner () kimse kendisine dikkat etmez.

Yukarıdaki cümlede parantezle gösterilen yere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

A) (.) B) (:) C) (;) D) (...) E) (,)

Çözüm: Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için aralarına virgül konur. **YANIT E**

3. Çocuk merakla sordu () "Bana ne getirdin?"

Yukarıdaki cümlede parantezle gösterilen yere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

A) (.) B) (:) C) (;) D) (...) E) (,)

Çözüm: Bir cümleden sonra alıntı bir cümle geliyorsa veya bir söz naklediliyorsa iki nokta kullanılır. **YANIT B**

4.

Hava kan, toprak kan, tüm insanlar kan ()

Yukarıdaki cümlede parantezle gösterilen yere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

A) (.) B) (:) C) (;) D) (...) E) (,)

Çözüm: Bitmemiş veya bitirilmemiş cümlelerin sonuna üç nokta konur. **YANIT D**

5. Evimizi, bahçemizi nasıl buldunuz ()

Yukarıdaki cümlede parantezle gösterilen yere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

A) (?) B) (:) C) (;) D) (...) E) (,)

Çözüm: Soru anlamı taşıyan cümle ve kelimelerden sonra soru işareti kullanılır. **YANIT A**

6. Haykırdı, ak tolgalı beylerbeyi "İlerle ()"

Yukarıdaki cümlede parantezle gösterilen yere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

A) (.) B) (:) C) (;) D) (!) E) (,)

Çözüm: Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra ünlem işareti konur. **YANIT D**

7. İstanbul() a gelene, herkesin sorduğu bazı sorular vardır.

Yukarıdaki cümlede parantezle gösterilen yere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

A) (') B) (:) C) (;) D) (!) E) (,)

Çözüm: Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle (') ayrılır. **YANIT A**

8.İhtiyar (I), şöförü baştan aşağı süzdü. Onun dalgın(II), acemi (III), umarsız olduğunu düşündü. Fakat şöfor uyanık(IV), tecrübeli (V),duyarlı bir insandı.

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerdeki virgüllerden hangisi kaldırılırsa, cümlede bir anlam karışıklığı meydana gelir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: (I)'de virgül varken ihtiyar bir adamın şöförü süzmesinden, virgül kaldırıldığında ise bir adamın ihtiyar şöförü süzdüğü manası çıkar. Hangisi olduğunun yani anlam karışıklığının meydana gelmemesi için virgül kaldırılmamalıdır.

YANIT A

9.

Türklerim, işitin()
Üstten gök çokmedikçe()
alttan yer delinmedikçe
ülkenizi() törenizi kim bozabilir sizin()

Yukarıdaki parçada parantezle gösterilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (;) (;) (,) (.)
B) (;) (,) (,) (...)
C) (!) (,) (,) (?)
D) (!) (,) (,) (...)
E) (;) (;) (;) (...)

Çözüm: Birinci paranteze seslenme, hitap içerdiği için ünlem işareti gelecektir. İkinci paranteze sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgül gelir. Üçüncü paranteze birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelimeleri ayırmak için virgül gelir. Sonuncu paranteze ise soru eki veya sözü içeren cümle olduğu için soru işareti konur. **YANIT C**

10-

- I. Yabancı yok
II. Kimsin
III. Ali
IV. Hangi Ali
V. Sen misin, Ali usta

Yukarıdaki konuşmada numaralanmış cümlelerin hangi ikisinin sonuna diğerlerinden farklı noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) II. ve IV.
B) I. ve II.
C) III. ve V.
D) I. ve III.
E) IV. ve V.

Çözüm: II, IV ve V nolu cümlelerin sonuna soru işareti gelmesi gerekirken I nolu cümlelerin sonuna ünlem işareti, III nolu cümlelerin sonuna ise üç nokta getirilmelidir. **YANIT D**

11.

Sadece kitapları ile değil() yaşamı ile de çok büyük ilgi çekmiş() ölümüyle bile yöneticileri korkutmuş bir aydın()dahi ()

Yukarıda parantezlerle belirtilen yerlere aşağıdakilerden hangisinde verilen noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (:) (,) (,) (.) B) (:) (;) (,) (...) C) (;) (,) (,) (...)
D) (.) (,) (,) (.) E) (.) (;) (;) (...)

Çözüm: Birinci paranteze, aralarında şekil ve anlamca ilişki bulunan cümlelerin arasına geldiği için noktalı virgül gelmelidir. İkinci paranteze sıralı cümleleri birbirine bağladığından üçüncü paranteze ise aynı görevde kullanılan kelimeleri birbirinden ayırdığı için virgül getirilir. Dördüncü paranteze ise bitmemiş cümle olduğundan üç nokta gelecektir. **YANIT C**

12. .

Tüm Türk topluluklarının, milletlerinin ortak kültürüdür (I) Dede Korkut (II) Dedem Korkut (III) Korkut Ata (IV) Atam Korkut olarak da bilinir (V)

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerden hangisine noktalı virgül (;) getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: Noktalı virgül, içerisinde birden fazla virgül kullanılmış cümlelerde öznenin kendinden hemen sonra gelen öğelere karışmamasını sağlamak için kullanıldığından (II)nolu yere gelmelidir. **YANIT B**

13.

15.yy sonlarına kadar noktalama işaretleri nokta (I) virgül (II) iki nokta ile sınırlıydı (III) Amerika ve İngiltere’de farklı adlarla anılsa da görevleri küçük ve basitti (IV) Metin sesli okunurken etkileyici yerlerde durmak (V) Yunan ilahi metinlerde de kullanılıyordu.

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerden hangisine iki nokta (:) getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: Açıklama yapılacak yerlerde iki nokta kullanılır. Dolayısıyla (IV) nolu yerden sonra açıklama geleceğinden iki nokta konulur. **YANIT D**

14.

Binaenaleyh (I) biz her vasıttan (II) yalnız ve ancak, bir noktadan istifade ederiz. O noktadan şudur (III) Türk milletini, medeni cihanda layık olduğu mevkiye isat etmek ve Türk cumhuriyetini sarsılmaz temelleri üzerinde (IV) her gün, daha ziyade takviye etmek (V)

Yukarıdaki parçada numaralanmış yerlerden hangisine üç nokta (...) konulması uygun olur?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: Üç Nokta, sözün bir yerde kesilerek geri kalan bölümün okuyucunun hayal dünyasına bırakıldığını göstermek veya ifadeye güç katmak için konur. Dolayısıyla (V) nolu yere üç nokta getirilmelidir. **YANIT E**

15.

I. Üsküdar’dan mı, Hisar’dan mı, Kavaklardan mı ()
II. Sana uğurlar olsun () Ayrılıyor yolumuz!
III. Türkiye, İngiltere, Azerbaycan () Ankara, Londra, Bakü.
IV. Kendimi takdim edeyim () Meclis kâtiplerindenim.
V. Yeni yazıyı tatbik etmek için ne düşündünüz ()

Yukarıda numaralanmış cümlelerin hangisinde, parantezle () gösterilen yere noktalı virgül (;) getirilmelidir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Çözüm: Noktalı virgül, cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için konur. Dolayısıyla Türkiye, İngiltere ve Azerbaycan ülke isimleri olarak bir takım; Ankara, Londra ve Bakü ise şehir adları olarak ayrı bir

takımdır. Bu yüzden bunları ayırmak adına noktalı virgül konur.**YANIT C**

16.Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde virgül (,) kullanılmasına gerek yoktur?

- A) Acı acıyı bastırır su sancıyı.
- B) Alma mazlumun ahını çıkar aheste aheste.
- C) Altın yerde paslanmaz taş yağmurdan ıslanmaz.
- D) Aşk ağlatır dert söyler.
- E) Abdestsiz sofuya namaz dayanmaz.

Çözüm: İlk dört şıkta sıralı cümleler olduğundan: Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgül kullanılır. **YANIT E**

17.Aşağıdakilerden hangisinde ilk sözcükten sonraki virgölün kaldırılması cümlenin anlamında değişiklik ya da karışıklığa neden olmaz?

- A)Genç, adamın arkasından koşuyordu.
- B) Yabancı, gazeteciye tüm bildiklerini anlattı.
- C) Küçük, ağacın arkasına saklandı.
- D)Bu gece, eğlenceleri içlerine sinmedi.
- E)Zehra, mesleğini aşkla yapan bir başöğretmendir.

Çözüm: İlk dört şıkta virgöl kaldırıldığında anlam bozukluğu oluyor. Örneğin: A şıkında virgöl kaldırıldığında gencin adamın arkasından mı koştuğu yoksa birinin genç adamın arkasından mı koştuğu karışıyor.**YANIT E**

18. Mors kodunda () İngiliz alfabesi ve noktalama işaretleri ifade edilir () Bu harf ve noktalama işaretlerini anlatmak için iki farklı mors kodu vardır () Amerikan Mors Alfabesi ve Uluslararası Mors Alfabesi ()

Boş bırakılan yerlerde aşağıdaki işaretlerden hangisinin kullanılacağı yer yoktur?

- A) Nokta
- B) Virgül
- C) Üç nokta
- D) İki nokta
- E) Ünlem işareti

Çözüm: Birinci paranteze virgül, ikinci paranteze nokta, üçüncü paranteze iki nokta ve dördüncü paranteze üç nokta gelecektir.**YANIT E**

19.

"Tamlamalarda tamlayanla tamlananın ve ikilemelerin arasında herhangi bir noktalama işareti kullanılmaz."

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde bir noktalama yanlışlığı vardır?

- A) Eğri büğrü fikirlerin adamıydı.
- B)Ütrünün üstündeki lekeler yavaş yavaş siliniyordu.
- C)Topaç, yolun ortasında döndü, döndü; sonunda düştü.
- D) Aramıza abuk, sabuk adamlar girdi.
- E) Bir varmış, bir yokmuş.

Çözüm: A ve B şıkında yukarıda belirtilen kurala uyulmuş ve ikilemenin arasına noktalama işareti girmemiş. C şıkında ise anlamı güçlendirmek için virgöl konulmuş olan "döndü, döndü " bir ikileme değildir. E şıkında ise sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için virgöl konularak bir kural ihlali yapılmamıştır. Oysa D şıkında " abuk

sabuk" ikilemesinde tamlanan ve tamlayan arasına virgül konularak kural ihlali yapılmıştır. **YANIT D**

20.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde kesme işareti (') yanlış kullanılmıştır?

- A) Onun için Batı'da bunlara birer fonksiyon buluyorlar.
- B) Erzurum'lu olmak gurur vericidir.
- C) 1919 senesi Mayıs'ının 19'uncu günü Samsun'a çıktım.
- D) Engel aramızı açtı n'eyleyim.
- E) Başvurular 17 Aralık'a kadar sürecektir.

Çözüm: Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrıldığından dolayı A ve C şıklarında kesme işareti kullanılmıştır. D şıkında, seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düştüğünü göstermek için kesme işareti kullanılmıştır. E şıkında ise belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için kesme işareti konulmuştur. B şıkında Erzurumlu kelimesinin kesme işareti ile ayrılmasına gerek yoktur. **YANIT B**

CÜMLENİN TEMEL ÖGELERİ:

Cümlenin var olabilmesi için gerekli olan, yargıdan sorumlu ögelerdir.

Yüklem
Özne

1-ÖZNE

Bir cümlede bildirilen işi yapan, yüklem bildirdiği durumu üzerine alan kimse veya şey, fail, süje: *Çocuk uyudu. Çocuk henüz küçüktür* cümlelerinde *çocuk* sözü öznedir

ÖRNEK SORU:

Cümlede yükleme sorulan konu olan kim ve konu olan ne sorularının cevabı aşağıdaki hangi ögedir?

- A)Özne
- B)Nesne
- C)Dolaylı Tümleç
- D)Zarf Tümleci
- E)Yüklem

ÇÖZÜM: A

Yükleme sorulan kim ve ne sorularının cevabı öznedir. Doğru cevap A seçeneğidir.

2-YÜKLEM

Cümlede oluş, iş ve hareket bildiren kelime veya kelime grubu, haber, mahmul

"Çocuk çalışkandır" ve "Çocuk çok çalışır" örneklerinde "çalışkandır" ve "çalışır" birer yüklemidir.

ÖRNEK SORU

Aşağıdakilerden hangi öge iş oluş ve hareket bildirmektedir?

- A)Özne
- B)Nesne
- C)Dolaylı Tümleç
- D)Zarf Tümleci
- E)Yüklem

ÇÖZÜM: E

İş, oluş hareket yüklem bildirir. Doğru cevap E seçeneğidir.

CÜMLENİN YARDIMCI ÖGELERİ

Cümlenin kurulması için mutlaka gerekli olmayan ama yargıyı çeşitli yönleriyle tamamlayan, açıklayan ve geliştiren öğelerdir. Cümlenin yardımcı öğeleri şunlardır:

Nesne

Dolaylı Tümleç (Yer tamlayıcısı)

Zarf Tümleci

Edat Tümler

3-NESNE

Öznenin yapmış olduğu işten etkilenen ögedir.

1- Belirtili Nesne:

Belirme hali eki (-ı,-i,-u, -ü, -(n)ı, -(n)i, -(n)u, -(n)ü) almış olan nesnelere "belirtili nesne" olarak tanımlanmaktadır.

2-Belirtisiz Nesne

Belirme hali eki (-ı,-i,-u, -ü, -(n)ı, -(n)i, -(n)u, -(n)ü) almamış olan nesnelere ise cümlede **belirtisiz nesne** olarak tanımlanmaktadır.

4-DOLAYLI TÜMLEÇ

Eylemin anlamını tümleyen ve yönelme, kalma, çıkma durumlarından birinde bulunan veya ilgeç alan tümleç: Çocuklar eve geldi; Bu haksızlığa dayanılır mı? ; Okulun bahçesine çam ağaçları dikildi; Çocuklar evde kaldı; Başımın üstünde yeriniz var; Dün Ali'nin evinde toplantı vardı; Bugünkü Birleşmiş Milletler toplantısından önemli haberler bekleniyor; Çocuklar evden uzaklaştılar ; Bu konuyu çeşitli yönlerden açıklayınız; Adam gibi otur; Bu plağı sizin için çalıyorum; Ali

hastalığından dolayı okula gelememiş örneklerinde olduğu gibi.

5-ZARF TÜMLECİ:

Cümlede yüklem anlamını zaman, tarz, ölçü, yer, yön vb. bakımlardan daha belirgin duruma getiren, sınırlayan kelime veya kelime gruplarından oluşan tümleç

6-EDAT TÜMLECİ

Tek başına anlamı olmayan, sonuna geldiği sözle cümledeki diğer kelimeler arasında ilişki kuran kelime türü, ilgeç: *Ev gibi huzur köşesi olmaz. Çocuk sabaha karşı uyudu*

ÖRNEK SORU:

Erzincan Yöresinde meydana gelen deprem Türk milletinde derin üzüntü yarattı.

Yukarıdaki cümlede cümlenin hangi ögesi yoktur?

- A)Özne
- B)Yüklem
- C)Dolaylı Tümleç
- D)Zarf Tümleci
- E)Belirtisiz Nesne

ÇÖZÜM: D

Yarattı (yüklem)

Yaratmaya konu olan ne ? Erzincan Yöresinde meydana gelen deprem (Özne) Kimde yarattı (Dolaylı tümleç , Türk Milletinde

Ne yarattı (belirtisiz nesne)derin üzüntü Doğru cevap D seçeneğidir.

CÜMLENİN TEMEL ÖGELERİ:**1.**

Yüklem; kip ve kişi eki alıp iş, oluş, hareket bildirerek cümleyi bir yargıya bağlayan sözcük ya da sözcük öbeğidir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yüklem bulunmamaktadır?

- A) Bugün evi temizleyeceğim.
- B) O dağın arkasında bir dağ daha var.
- C) Onun tam ortasında küçük ama çok güzel bir göl...
- D) Yalnız benim için bak yeşil yeşil...
- E) Allah ol deyince oluverir.

Çözüm: C şıkında cümleyi yargıya bağlayacak herhangi bir kelime bulunmadığından yüklem yoktur. **YANIT C**

2.

Yüklem, ekeylem almış ad soylu bir sözcükten veya sözcük öbeğinden oluşabilir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde böyle bir örnek bulunmaktadır ?

- A) Rafadan Tayfalar Sakarya'da gösterime girdi.
- B) Yahya Kemal'i Sessiz Gemi şiiriyle tanıdım.
- C) Eşek gözleri, dünyanın en güzelidir.
- D) Dağlardan yankılanan ses herkesi korkutmuştu.
- E) Demir kapının gıcirtısı olacağını habercisiydi.

Çözüm: C şıkında dünyanın en güzeli söz öbeği kip eki alarak yüklem olmuştur. **YANIT C**

3.

Özne, cümlede işi, oluşu, hareketi yapan veya olanı bildiren ögedir. Yükleme "kim? – ne?" soruları sorularak bulunur.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde özne bulunmamaktadır ?

- A) İşin ustalık isteyen kısmını Tornacı Mehmet bilir.
- B) O güzel insanlar, o güzel atlara binip gittiler.
- C) Akrebin kısıncasında yoğurmuş bizi kader
- D) Aldırma böyle gelmiş bu dünya böyle gider.
- E) Yarın iş mahkemesine gidilecek.

Çözüm: A şıkında bilir yükleme: "Kim bilir?" sorusu sorulduğunda Tornacı Mehmet bilir cevabını alırız. Böyle Tornacı Mehmet özne olur. Aynı şekilde yükleme "kim? – ne?" sorularını sorduğumuz şıklardan: B şıkında o güzel insanlar, C şıkında kader, D şıkında ise dünya özne olur. E şıkında ise gidilecek yükleme sorduğumuz "kim gidecek?-ne gidecek?" sorularının cevabını alamayız. **YANIT E**

4. Cümlede sözcük durumunda olmayıp yüklem aldıkları kişi ekinen anlaşılırsa, buna gizli öznedendir. Gizli özne yüklem taşıdığı şahıs ekinen anlaşılır. Yüklem taşıdığı şahıs ekinin gösterdiği zamir öznedir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde gizli özne bulunmaktadır ?

- A) Ben senden önce ölmek isterim.
- B) Rüzgarların en ferahlatıcısı senden esiyor.
- C) Tek yanlı aşk kişiyi nasıl aptallaştırıyor.
- D) Her yerde seni arıyorum.
- E) Meçhule giden bir gemi kalkar bu limandan.

Çözüm:A şıkında “ben”, B şıkında “rüzgarların en ferahlatıcısı”, C şıkında “tek yanlı aşk”, E şıkında “meçhule giden bir gemi” ifadeleri öznedir. D şıkında ise **arıyorum** ifadesindeki –um kişi ekinden anlaşılacağı üzere; yükleme “arayan kim?” sorusu sorulduğunda arayanın 1. tekil şahıs zamiri “ben” olduğu ortaya çıkar. Cümlede sözcük durumunda değildir ama vardır. Dolayısıyla gizli öznedir.**YANIT D**

5.Nesne, öznenin yaptığı işten etkilenen ögedir. Yükleme sorulan “neyi? – kimi?” sorularıyla belirtilen nesne, “ne?” sorusuyla belirtisiz nesne bulunur.

Yukarıdaki açıklamalar dikkate alındığında aşağıdaki cümlelerden hangisinde nesne bulunmamaktadır?

- A) Mataramın içindeki tuzlu suyu boşalttım.
- B)Bugün bana verdiği işi bitirdim.
- C) Selin yaz tatilinde Bodrum’a gitti.
- D) Borsaya yatırdığım parayı çektim.
- E)Taraftar tribünleri boşalttı.

Çözüm: A şıkında “neyi boşalttım” sorusuna cevap olarak “mataramın içindeki tuzlu suyu” ifadesi nesne olur. B şıkında “neyi bitirdim?” sorusuna cevap olarak “bana verdiği işi” ifadesi nesne olur. D şıkında “neyi çektim?” sorusuna cevap olarak “ borsaya yatırdığım parayı” ifadesi nesne olur. E şıkında “neyi boşalttı ?” sorusuna cevap olarak “tribünleri” ifadesi nesne olur. C şıkında ise bu soruların cevabı olacak bir ifade bulunmadığından nesne yoktur.**YANIT C**

6.Aşağıdaki cümlelerden hangisinde belirtilen nesne bulunmaktadır ?

- A) Ben bir güzel gördüm.
- B) Dehlizin sonunda ışığı gördüm.
- C)Sana sarı laleler aldım çiçek pasajından
- D) Baba bana bir masal anlat.
- E) Güllerin içinden koşarak koşarak gel.

Çözüm:A,C,D,E şıklarında yükleme “ne?” sorusu sorulduğunda cevap alındığı için belirtisiz nesne vardır. B şıkında ise gördüm yüklemine sorulan “neyi?” sorusu ışığı olarak cevaplanabildiğinden belirtilen nesne olur.

YANIT B

7.Dolaylı tümleş, yüklemi; yer, yön bakımından tamamlayan ögedir. Yükleme sorulan “kime, kimde, kimden, nereye, nerede, nereden, neye, neyde, neyden” sorularının cevabı olur. Bu sorulara göre, dolaylı tümleş olan öge “-e, -de, -den” durum eklerinden birini alır.

Yukarıdaki açıklamalar dikkate alındığında aşağıdaki cümlelerden hangisinde dolaylı tümleş bulunmaktadır?

- A) Bugün kayıtların son günüydü.
- B) Herkes suçu ispatlanana kadar suçsuzdur.
- C) Hızlı tren istasyondan ayrıldı.
- D) Şu karşı dağları duman kaplamış.
- E)Bu sabah sulu kar yağacakmış.

Çözüm:C şıkında yüklem = aktarır Nereden ayrıldı? : istasyondan = dolaylı tümleş **YANIT C**

8.Zarf Tümleçleri, yüklemi; durum, zaman, miktar, yer-yön ve sebep gibi yönlerden tamamlayan öğelerdir. Yükleme sorulan “nasıl, ne zaman, ne kadar, neden, niçin, niye” sorularıyla bulunur.

Yukarıdaki açıklamalar dikkate alındığında aşağıdaki cümlelerden hangisinde zarf tümleci bulunmaktadır?

- A) İşte biz o gün tükeneceğiz.
- B) Gurbetten kara haber mi var?
- C) Bu yerlerde kimler ağlamış ?
- D) Dikenler üstünde gözyaşları var.
- E) Arabalar korna çalıyordu.

Çözüm:A şıkında tükeneceğiz =yüklem
Ne zaman tükeneceğiz? : o gün = zarf tümleci.

Diğer şıklarda “nasıl, ne zaman, ne kadar, neden, niçin, niye” sorularının cevabı olacak bir kelime yoktur.**YANIT A**

9.Evliya Çelebi, İstanbul’un üç denizinin sınırlarını çizerken, gemiciler, denizciler ve ziyaretçilerden duyduklarını aktarır.

Bu cümlelerin öğeleri ve öge dizilişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zarf tümleci – Dolaylı tümleç – Özne – Yüklem
- B) Özne – Nesne – Zarf tümleci – Yüklem
- C) Özne – Zarf tümleci – Nesne – Yüklem
- D) Nesne – Dolaylı tümleç – Özne – Yüklem
- E) Zarf tümleci – Özne – Nesne – Yüklem

Çözüm:Yüklem: aktarır
Kim aktarır? : Evliya Çelebi = Özne
Neyi aktarır?: denizciler ve ziyaretçilerden duyduklarını = Nesne

Ne zaman aktarır?: İstanbul’un üç denizinin sınırlarını çizerken = Zarf tümleci
YANIT C

10.Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğelere ayırmada bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Ekrem Bey / bu sabah / formundaydı.
- B) Fenerbahçe Kulübü taraftarları/ İtalya’dan gelecek yeni transferi/ bekliyorlar.
- C) Bu sene/meyveler/ hızlı/ oldu.
- D) Sana/ büyük bir sır/ söyleyeceğim.
- E) Tahta kapının yorgun kolu/ bir anda/ yere /düşüverdi.

Çözüm:A şıkında formundaydı yüklem. Kim formundaydı? : Ekrem Bey = özne. Ne zaman? : bu sabah= zarf tümleci.

B şıkında bekliyorlar yüklem. Bekleyen kim? : Fenerbahçe Kulübü taraftarları= özne. Kimi bekliyorlar ? : İtalya’dan gelecek yeni transferi = nesne.

C şıkında oldu yüklem. Ne oldu ? : meyveler = özne. Ne zaman ? : Bu sene = zarf tümleci. Nasıl oldu ? : hızlı = zarf tümleci

D şıkında söyleyeceğim yüklem. Söyleyen kim? : ben = gizli özne. Ne söyleyeceğim ? : büyük bir sır= nesne. Kime söyleyeceğim ? sana = dolaylı tümleç. Dolayısıyla nesne yanlış bölünmüş.

E şıkında ise düşüverdi yüklem. Ne düşüverdi ? : Tahta kapının yorgun kolu = Özne. Nasıl düşüverdi ? : bir anda = Zarf tümleci. Nereye düşüverdi ? : yere = Dolaylı tümleç.**YANIT D**

11. Aşağıdaki dizelerden hangisi nesne-yüklemden oluşmuştur?

- A) Kar yağdığına kirlenen birşeydi yüzüm
B) Gözlerin İstanbul oluyor birden
C) Ulur aya karşı kirli çakallar
D) Bakar ürkek ürkek tavşanlar dağa
E) Üfleyeni kalmamış kınalı kaval hüznünü yaşadım.

Çözüm: A şıkkının öge dizilişi zarf tümleci/ zarf tümleci/ yüklem/özne 'dir.

B şıkkının öge dizilişi Özne/nesne/yüklem/zarf tümleci 'dir.

C şıkkının öge dizilişi Yüklem/dolaylı tümleç/özne 'dir.

D şıkkının öge dizilişi Yüklem/zarf tümleci/özne/dolaylı tümleç'dir.

E şıkkında Yaşadım =yüklem

Ne yaşadım? : üfleyeni kalmamış kınalı kaval hüznü = nesne **YANIT E**

12. Aşağıdaki cümlelerden hangisi dolaylı tümleç ve yüklemden oluşmuştur?

- A) Bugün bu iş bitecek.
B) Yarın açıklanacak enflasyon oranı, maaşa yapılacak zam oranını belirleyecek.
C) Karlı kayın ormanında yürüyorum.
D) Zaman senden doğan pınardır.
E) Pas verecek arkadaş bulamayınca çalımı bastı.

Çözüm: A şıkkı : Zarf tümleci/ özne/ yüklem.

B şıkkı : özne/nesne/yüklem.

D şıkkı : özne/zarf tümleci/ yüklem.

E şıkkı : zarf tümleci/nesne/yüklem.

C şıkkında yürüyorum yüklem.

Nerede yürüyorum ? : karlı kayın ormanında = dolaylı tümleç. **YANIT C**

13. Söz dizimi Özne-Zarf tümleci-Nesne-Yüklem biçiminde olan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karın yağdığını görünce, kar tutan toprağı anlayacaksın.
B) Sarı saçlarını deli gönlüme bağlamışlar.
C) Yusuf Kenan dağların karı eridiğinde malı alacak.
D) Sakaryaspor bu sene bir üst lige çıkacak.
E) Polis eylemcileri göz altına aldı.

Çözüm: A şıkkı : Zarf tümleci/ Nesne / Yüklem,

B şıkkı: Nesne/Dolaylı Tümleç /Yüklem,

C şıkkı : Özne/Zarf tümleci/Nesne/yüklem,

D şıkkı: Özne/ zarf tümleci/dolaylı tümleç/yüklem,

E şıkkı: Özne/ nesne/yüklem. **YANIT C**

14.

I. Limon ağaçlarının altında sessizce yatıyordu.

II. Aynı bankta, bir daha görüşeceğimiz zamanı bekliyorum.

III. Zaman senin ellerinden akan bir çeşmedir.

IV. Sen beni geçtiğinde büyük adam olacaksın.

Numaralanmış cümlelerden hangi ikisi öğeleri ve öge dizilişi bakımından özdeştir?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV. D) II. ve IV. E) I. ve IV.

Çözüm: I. şık Dolaylı tümleç/zarf tümleci/yüklem

II. şık Dolaylı tümleç/ zarf tümleci/ yüklem

III. şık Özne/zarf tümleci/yüklem.

IV. şık Özne/zarf tümleci/nesne/yüklem

YANIT A

15. Aşağıdaki altı çizilen öğelerden hangisi zarf tümleci değildir?

- A) Ben senin gelişini usul usul beklerim.
B) Kalem ustası olduğun zaman hayatını yazabilirsin.
C) Ölüm dünyanın hiçbir yerinde istenilecek bir şey değildir.
D) İhlamlarlar çiçek açtığında sana geleceğim.
E) Yorgun atlar gibi atıyordu kalbim...

Çözüm: A ve E şıkkındaki yükleme sorulan "nasıl" sorsusu ile alt çizili kelimeler bulunur ve zarf tümleci olur. B ve D şıkkındaki yüklem sorulan "ne zaman" sorusu ile altı çizili kelimeler bulunur ve zarf tümleci olur. C şıkkında ise yükleme sorulan "nerede" sorusu ile altı çizili kelimeyi buluruz bu da dolaylı tümleç olur.
YANIT C

16.

- I. Gözlerim bu sabah müthiş bir işığa maruz kaldı.
II. Çarşıda bizi gördüğünü kimseye söyleme, dediler.
III. Modern zamanlarda insan insanı özlüyor.
IV. Güllerin bülbüllere naz yaptığı saatlerde uyandım.

Numaralanmış cümlelerden hangi ikisi iki öğeli bir cümledir?

- A) I. ve II. B) II. ve III. C) III. ve IV.
D) I. ve III. E) II. ve IV.

Çözüm:

- I. şık: özne/zarf tümleci/dolaylı tümleç/yüklem
II. şık: nesne/yüklem
III. şık: zarf tümleci/ özne/nesne/ yüklem
IV. şık: zarf tümleci/ yüklem **YANIT E**

17.

Dünya bilmeyecek
Derin çekilen son sigaranın sebebini

Yukarıdaki dizelerde ikinci dize temel yüklem hangi öğesidir?

- A) Belirtili nesne
B) Belirtisiz nesne
C) Özne
D) Zarf tümleci
E) Dolaylı tümleç

Çözüm: Bilmeyecek yüklem.

Kim bilmeyecek? : dünya =özne.

Neyi bilmeyecek?: Derin çekilen son sigaranın sebebini = belirtili nesne. **YANIT A**

18. Melisa bilgisayarını açtığında hatasını anladı.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi, öğeleri ve öge dizilişi bakımından bu cümleyle özdeştir?

- A) Atlar açlıktan yorgun düşmüştü.
B) Çiftçiler hasat zamanı ekinleri toplar.
C) Balıkçılık bir takım riskleri içeren bir meslektir.
D) Bu özgür kalmış atların son şarkısıdır.
E) Seni burada görmek istemiyorum.

Çözüm: Anladı yüklem.

Kim anladı ? : Melisa = özne.

Neyi anladı ? : hatasını = nesne.

Ne zaman anladı ? : bilgisayarını açtığında = zarf tümleci.

Bu cümlenin öge dizilişi: Özne/zarf tümleci/nesne/yüklem şeklinde olur.

Diğer şıkların öge dizilimi şu şekildedir :

- A) Özne/dolaylı tümleç/ yüklem,
B) Özne/zarf tümleci/nesne/yüklem,
C) Özne/zarf tümleci/yüklem.
D) Özne/yüklem.
E) Nesne/dolaylı tümleç/yüklem. **YANIT B**

19. İçindeki o uğursuz sesin varlığı, seslerin çoğalmak hünerinin arttığı bu zamanlarda, beynini derin dehlizlere sokan düşüncelerin müsebbibiydi.

Bu cümlelerin öğeleri ve öge dizilişi aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Özne – Nesne – Yüklem
- B) Özne – Dolaylı tümleş – Yüklem
- C) Nesne – Zarf tümleci Yüklem
- D) Nesne – Dolaylı tümleş – Yüklem
- E) Özne – Zarf tümleci – Yüklem

Çözüm:Beynini derin dehlizlere sokan düşüncelerin müsebbibiydi yüklem.

Beynini derin dehlizlere sokan düşüncelerin müsebbibi nedir? : İçindeki o uğursuz sesin varlığı= özne.

Beynini derin dehlizlere sokan düşüncelerin müsebbibi ne zaman olur? : seslerin çoğalmak hünerinin arttığı bu zamanlarda = zarf tümleci.

YANIT E

20. Enflasyon, vatandaşın emeğini eritirken,faiz cebindekini alıp, başkasının malına mal katar.

Yukarıdaki cümlede temel cümleciğin öznesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enflasyon
- B) vatandaşın emeğini eritirken
- C) faiz
- D) başkasının malı
- E) katar

Çözüm: Katar yüklem.

Kim katar ? : faiz = özne.

YANIT-

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU**KISIM - I****Genel Hükümler****BÖLÜM: 1****KAPSAM, AMAÇ, TEMEL İLKELER,
İSTİHDAM ŞEKİLLERİ****Kapsam:**

Madde 1 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK-12/1 md.; Aynen kabul 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Bu Kanun, Genel ve Katma Bütçeli Kurumlar, İl Özel İdareleri, Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Belediyelerin kurdukları birlikler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlarda, kanunlarla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında veya Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerinde çalışan memurlar hakkında uygulanır.

Sözleşmeli ve geçici personel hakkında bu Kanunda belirtilen özel hükümler uygulanır.

(Değişik: 19/2/1980 - 2261/5 md.)

Anayasa Mahkemesi üye ve yedek üyeleri ile raportörleri; hakimlik ve savcılık mesleklerinde veya bu mesleklerden sayılan görevlerde bulunanlar, Danıştay ve Sayıştay meslek mensupları ve Sayıştay savcı ve yardımcıları, Üniversitelerin, İktisadi ve Ticari İlimler Akademilerinin, Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademilerinin, Devlet Güzel Sanatlar Akademilerinin, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün öğretim üye ve yardımcıları, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası üyeleri, Genelkurmay Mehtaran Bölüğü Sanatkarları, Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi ve Belediye Opera

ve tiyatroları ile şehir ve belediye konservatuar ve orkestralarının sanatkar memurları, uzman memurları, uygulatıcı uzman memurları ve stajyerleri; Spor-Toto Teşkilatında çalışan personel; subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler ile Emniyet Teşkilatı mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir.⁽¹⁾

Amaç:

Madde 2 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK-2/1 md.)

Bu Kanun, Devlet memurlarının hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini, ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını, aylıklarını ve ödeneklerini ve diğer özlük işlerini düzenler.

(Mülga birinci cümle: 13/2/2011 - 6111/117 md.) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulur.

TEMEL İLKELER:

Madde 3 – Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır:

Sınıflandırma:

A) (Değişik: 31/7/1970 - 1327/2 md.) Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır.

Kariyer:

B) Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

Liyakat:

C) Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

İstihdam şekilleri:

Madde 4 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür.

A) Memur:

Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler, bu Kanunun uygulanmasında memur sayılır.

Yukarıdaki tanımlananlar dışındaki kurumlarda genel politika tespiti, araştırma, planlama, programlama, yönetim ve denetim gibi işlerde görevli ve yetkili olanlar da memur sayılır.

B) Sözleşmeli personel:

Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, Cumhurbaşkanınca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde, ihdas edilen pozisyonlarda, mali yılla sınırlı olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir.

Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Cumhurbaşkanınca karar verilen görevlerde sözleşme ile çalıştırılanlar da bu fıkra kapsamında istihdam edilebilir.

(Ek paragraf: 20/11/2017-KHK-696/17 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7079/17 md.) Özelleştirme uygulamaları sebebiyle

iş akitleri kamu veya özel sektör işverenince feshedilen ve 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun kapsamında diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakil hakkı bulunmayan personel de bu fıkra kapsamında yaşlılık veya malullük aylığı almaya hak kazanıncaya kadar istihdam edilebilir. Bu kapsamda istihdam edileceklerin sayısı, öğrenim durumlarına göre çalışma şartları ve bunlara ödenecek ücretler ile diğer hususlar Cumhurbaşkanınca belirlenir.⁽¹⁾

(Ek fıkra: 5/7/1991 - KHK-433/1 md.; Mülga: 27/12/1991 - KHK-475/11 md.)

C) **(Mülga: 20/11/2017 - KHK-696/17 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7079/17 md.)**

D) İşçiler:

(Değişik birinci cümle: 4/4/2007 - 5620/4 md.) (A), (B) ve (C) fıkralarında belirtilenler dışında kalan ve ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya kampanya işlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında altı aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçilerdir. Bunlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Dört istihdam şekli dışında personel çalıştırılmayacağı:

Madde 5 – (Değişik: 23/12/1972 - KHK-2/1 md.)

Bu Kanuna tabi kurumlar, dördüncü maddede yazılı dört istihdam şekli dışında personel çalıştıramazlar.

ÖRNEK SORU:1

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre“Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.” **Şeklinde tanımlanan temel ilke aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Sınıflandırma
- B)Liyakat
- C)Kariyer
- D)Derecelendirme
- E)Uzmanlaşma

ÇÖZÜM: C

Kariyer: Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır. Doğru **cevap C** seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:2

- I-Memur
- II-Sözleşmeli personel
- III-İşçi

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdakilerden hangisi veya hangileri istihdam şekillerindedir?

- A)Yalnız I
- B)I-III
- C)II-III
- D)I-II
- E) I-II-III

ÇÖZÜM:E

Memur,sözleşmeli personel ve işçiler.

BÖLÜM: 2

ÖDEVLER VE SORUMLULUKLAR

Sadakat
Tarafsızlık ve Devlete Bağlılık
Davranış ve İşbirliği
Amirlerin Görev ve Sorumlulukları
Memurların Görev ve Sorumlulukları
Kişisel Sorumluluk ve Zarar
Kişilerin Uğradıkları Zararlar
Mal Bildirimi
Basına bilgi veya demeç verme:
Resmi belge, araç ve gereçlerin yetki verilen mahaller dışına çıkarılmaması ve iadesi:

Sadakat:

Madde 6 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/1 md.)

Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatla bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygulamak zorundadırlar.Devlet memurları bu hususu "Asli Devlet Memurluğuna" atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki "Yemin Belgesi" ni imzalayarak göreve başlarlar.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına, Atatürk İnkılap ve İlkelerine, Anayasada ifadesi bulunan Türk Milliyetçiliğine sadakatla bağlı kalacağıma; Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını milletin hizmetinde olarak tarafsız ve eşitlik ilkelerine bağlı kalarak uygulayacağıma; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyip, koruyup bunları geliştirmek için çalışacağıma; insan haklarına ve Anayasanın temel ilkelerine dayanan milli, demokratik, laik, bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilerek, bunları davranış halinde göstereceğime namusum ve şerefim üzerine yemin ederim.

Tarafsızlık ve devlete bağlılık:

Madde 7 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/2 md.)

Devlet memurları siyasi partiye üye olamazlar, herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirlerken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar; hiçbir

şekilde siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar ve bu eylemlere katılamazlar.

Devlet memurları her durumda Devletin menfaatlerini korumak mecburiyetindedirler. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına aykırı olan, memleketin bağımsızlığını ve bütünlüğünü bozan Türkiye Cumhuriyetinin güvenliğini tehlikeye düşüren herhangi bir faaliyette bulunamazlar. Aynı nitelikte faaliyet gösteren herhangi bir harekete, gruplaşmaya, teşekküle veya derneğe katılamazlar, bunlara yardım edemezler,

Davranış ve işbirliği:

Madde 8 – Devlet memurları, resmi sıfatlarının gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını hizmet içindeki ve dışındaki davranışlarıyla göstermek zorundadırlar.

Devlet memurlarının işbirliği içinde çalışmaları esastır.

Yurt dışında davranış:

Madde 9 – Devlet memurlarından sürekli veya geçici görevle veya yetişme, inceleme ve araştırma için yabancı memleketlerde bulunanlar Devlet itibarını veya görev haysiyetini zedeleyici fiil ve davranışlarda bulunamazlar.

Amir durumda olan devlet memurlarının görev ve sorumlulukları:⁽¹⁾

Madde 10 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/3 md.)

Devlet memurları amiri oldukları kuruluş ve hizmet birimlerinde kanun ve diğer mevzuatla belirlenen görevleri zamanında ve eksiksiz olarak yapmaktan ve yaptırmaktan, maiyetindeki memurlarını yetiştirmekten, hal ve

hareketlerini takip ve kontrol etmekten görevli sorumludurlar.⁽¹⁾

Amir, maiyetindeki memurlara hakkaniyet ve eşitlik içinde davranır. Amirlik yetkisini kanun ve diğer mevzuatta belirtilen esaslar içinde kullanır.⁽¹⁾

Amir, maiyetindeki memurlara kanunlara ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine aykırı emir veremez ve maiyetindeki memurdan hususi bir menfaat temin edecek bir talepte bulunamaz, hediyesini kabul edemez ve borç alamaz.⁽¹⁾

Devlet memurlarının görev ve sorumlulukları:

Madde 11 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/4 md.)

Devlet memurları kanun ve diğer mevzuatta belirtilen esaslara uymakla ve amirler tarafından verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü ve görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumludurlar.

Devlet memuru amirinden aldığı emri, Anayasa, kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve yönetmelik hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmemez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilerse, memur bu emri yapmağa mecburdur. Ancak emrin yerine getirilmesinden doğacak sorumluluk emri verene aittir.⁽¹⁾

Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

Acele hallerde kamu düzeninin ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen istisnalar saklıdır.

Kişisel sorumluluk ve zarar:

Madde 12 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/5 md.)

Devlet memurları, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar.

Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır.

Zararların ödettirilmesinde bu konudaki genel hükümler uygulanır. Ancak fiilin meydana geldiği tarihte en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararlar, kabul etmesi halinde disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre ilgili memurca ödenir.

Kişilerin uğradıkları zararlar:

Madde 13 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/6 md.)

(Değişik birinci fıkra: 6/6/1990 - 3657/1 md.) Kişiler kamu hukukuna tabi görevlerle ilgili olarak uğradıkları zararlardan dolayı bu görevleri yerine getiren personel aleyhine değil, ilgili kurum aleyhine dava açarlar. Ancak, Devlet dairelerine tevdi veya bu dairelerce tahsil veya muhafaza edilen para ve para hükmündeki değerli kağıtların ilgili personel tarafından zimmete geçirilmesi halinde, zimmete geçirilen miktar, cezai takibat sonucu beklenmeden Hazine tarafından hak sahibine ödenir. Kurumun, genel hükümlere göre sorumlu personele rücu hakkı saklıdır.

(Ek: 26/3/2002 - 4748/3 md.)

İşkence ya da zalimane, gayri insani veya haysiyet kırıcı muamele suçları nedeniyle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince verilen kararlar sonucunda Devletçe ödenen tazminatlardan dolayı sorumlu personele rücu edilmesi hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

12 nci maddeyle bu maddede belirtilen zararların nevi, miktarlarının tespiti, takibi, amirlerin sorumlulukları ve yapılacak işlemlerle ilgili diğer hususlar Cumhurbaşkanınca düzenlenecek yönetmelikle belirlenir.⁽²⁾

Mal bildirimini:

Madde 14 – Devlet memurları, kendileriyle, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait taşınır ve taşınmaz malları, alacak ve borçları hakkında, özel kanunda yazılı hükümler uyarınca, mal bildirimini verirler.

Basına bilgi veya demeç verme:

Madde 15 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/7 md.)

Devlet Memurları, kamu görevleri hakkında basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç veremezler. Bu konuda gerekli bilgi ancak bakanın yetkili kılacağı görevli illerde valiler veya yetkili kılacağı görevli tarafından verilebilir.

Askeri hizmet ile ilgili bilgiler özel kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin yetkili, kıldığı personel dışın da hiç bir kimse tarafından açıklanamaz.⁽³⁾

Resmi belge, araç ve gereçlerin yetki verilen mahaller dışına çıkarılmaması ve iadesi:

Madde 16 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/8 md.)

Devlet memurları görevleri ile ilgili resmi belge araç ve gereçleri, yetki verilen mahaller dışına çıkaramazlar, hususi işlerinde kullanamazlar.

Devlet memurları görevleri icabı kendilerine teslim edilen resmi belge, araç ve gereçleri görevleri sona erdiği zaman iade etmek zorundadırlar. Bu zorunluluk memurun mirasçalarına da şamildir.

ÖRNEK SORU:3

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre devlet memurları asli devlet memurluğuna atanmalarından sonra en geç ne kadarlık bir sürede yetkili amirlerin huzurunda yemin edip yemin belgesini imzalarlar?

A)1 ay

B)3 ay

C)1 yıl

D)2 yıl

E)3 yıl

ÇÖZÜM: A

Devlet memurları bu hususu "Asli Devlet Memurluğuna" atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki "Yemin

Belgesi"ni imzalayarak göreve başlarlar.
Doğru cevap A seçeneğidir.

BÖLÜM: 3 GENEL HAKLAR

Uygulamayı isteme hakkı:
Güvenlik:
Emeklilik:
Çekilme:
Müracaat, şikayet ve dava açma:
Sendika kurma:
İzin:
Kovuşturma ve yargılama:
İsnat ve iftiralara karşı koruma:

Uygulamayı isteme hakkı:

Madde 17 – Devlet memurları, bu kanun ve diğer mevzuata göre tayin ve tesbit olunup yürürlükte bulunan hükümlerin kendileri hakkında aynen uygulanmasını istemek hakkına sahiptirler.⁽¹⁾

Güvenlik:

Madde 18 – Kanunlarda yazılı haller dışında Devlet memurunun memurluğuna son verilmez, aylık ve başka hakları elinden alınamaz.

Emeklilik:

Madde 19 – Devlet memurlarının, özel kanununda yazılı belirli şartlar içinde, emeklilik hakları vardır.

Çekilme:

Madde 20 – Devlet memurları, bu kanunda belirtilen esaslara göre memurluktan çekilebilirler.

Müracaat, şikayet ve dava açma:

Madde 21 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/9 md.)

Devlet memurları kurumlarıyla ilgili resmi ve şahsi işlerinden dolayı müracaat;

amirleri veya kurumları tarafından kendilerine uygulanan idari eylem ve işlemlerden dolayı şikayet ve dava açma hakkına sahiptirler.

Müracaat ve şikayetler söz veya yazı ile en yakın amirden başlayarak silsile yolu ile şikayet edilen amirler atlanarak yapılır.

Müracaat ve şikayetler incelenerek en kısa zamanda ilgiliye bildirilir. Müracaat ve şikayetlerle ilgili esas ve usuller Cumhurbaşkanınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.⁽²⁾

Sendika kurma:

Madde 22 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK-2/5 md.; Yeniden düzenleme: 12/6/1997 4275/1 md.)

Devlet memurları, Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler.

İzin

Madde 23 – Devlet memurları, bu kanunda gösterilen süre ve şartlarla izin hakkına sahiptirler.

Kovuşturma ve yargılama:

Madde 24 – Devlet memurlarının görevleri ile ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması ve haklarında dava açılması özel hükümlere tabidir.

İsnat ve iftiralara karşı koruma:

Madde 25 – Devlet memurları hakkındaki ihbar ve şikayetler, garaz veya mücerret hakaret için, uydurma bir suç isnadı suretiyle yapıldığı ve soruşturma veya yargılamanın tabi olduğu kanuni işlem sonucunda bu isnat sabit olmadığı takdirde, merkezde bu memurun en büyük

amiri, illerde valiler, isnatta bulunanlar hakkında kamu davası açılmasını Cumhuriyet Savcılığından isterler.

ÖRNEK SORU: 4

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi genel haklardan birisi değildir?

A)Güvenlik

B)Emeklilik

C)Grev

D)Çekilme

E)Müracaat ve şikayet

ÇÖZÜM: C

Grev yasaklardandır. Doğru cevap Seçeneğidir.

BÖLÜM: 4 YASAKLAR

Toplu eylem ve hareketlerde bulunma yasağı:
Grev yasağı:
Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı:
Hediye alma, menfaat sağlama yasağı:
Denetimindeki teşebbüsten menfaat sağlama yasağı:

Toplu eylem ve hareketlerde bulunma yasağı:

Madde 26 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/10 md.)

(Mülga birinci fıkra: 13/2/2011 - 6111/117 md.)

Devlet memurlarının kamu hizmetlerini aksatacak şekilde memurluktan kasıtlı olarak birlikte çekilmeleri veya görevlerine gelmemeleri veya görevlerine gelipte Devlet hizmetlerinin ve işlerinin yavaşlatılması veya aksatılması sonucunu doğuracak eylem ve hareketlerde bulunmaları yasaktır.

Grev yasağı:

Madde 27 – Devlet memurlarının greve karar vermeleri, grev tertiplenmeleri, ilan etmeleri, bu yolda propaganda yapmaları yasaktır.

Devlet memurları, herhangi bir greve veya grev teşebbüsüne katılamaz, grevi destekleyemez veya teşvik edemezler.

Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı:⁽¹⁾

Madde 28 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurlar Türk Ticaret Kanununa göre (Tacir) veya (Esnaf) sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz, ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz, ticari mümessil veya ticari vekil veya kollektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak olamazlar. (Görevli oldukları kurumların iştiraklerinde kurumlarını temsilen alacakları görevler hariç). **(Ek cümle: 8/8/2011 - KHK-650/38 md.; iptal cümle: Anayasa Mahkemesinin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113, K.: 2012/108 sayılı Kararı ile.; (...)⁽¹⁾ Yeniden düzenleme son cümle: 2/1/2014 - 6514/9 md.)** Memurlar, mesleki faaliyette veya serbest meslek icrasında bulunmak üzere ofis, büro,

muayenehane ve benzeri yerler açamaz; gerçek kişilere, özel hukuk tüzel kişilerine veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına ait herhangi bir iş yerinde veya vakıf yükseköğretim kurumlarında çalışamaz.

(Değişik ikinci fıkra: 8/8/2011 - KHK-650/38 md.; İptal ikinci fıkra: Anayasa Mahkemesinin 18/7/2012 tarihli ve E.: 2011/113 K.: 2012/108 sayılı Kararı ile⁽¹⁾ ; Yeniden düzenleme: 2/1/2014 - 6514/9 md.) Memurların üyesi oldukları yapı, kalkınma ve tüketim kooperatifleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulmuş yardım sandıklarının yönetim, denetim ve disiplin kurulları üyelikleri ile özel kanunlarda belirtilen görevler bu yasaklamanın dışındadır.⁽²⁾

Eşleri, reşit olmayan veya mahcur olan çocukları, yasaklanan faaliyetlerde bulunan memurlar bu durumu 15 gün içinde bağlı oldukları kuruma bildirmekle yükümlüdürler,

Hediye alma, menfaat sağlama yasağı:

Madde 29 – Devlet memurlarının doğrudan doğruya veya aracı eliyle hediye istemeleri ve görevleri sırasında olmasa dahi menfaat sağlama amacı ile hediye kabul etmeleri veya iş sahiplerinden borç para istemeleri ve almaları yasaktır.

(Ek fıkra: 25/5/2004 - 5176/9 md.) Kamu Görevlileri Etik Kurulu, hediye alma yasağının kapsamını belirlemeye ve **en az** genel müdür veya eşiti seviyedeki üst düzey kamu görevlilerince alınan hediyelerin listesini gerektiğinde her

takvim yılı sonunda bu görevlilerden istemeye yetkilidir.

Denetimindeki teşebbüsten menfaat sağlama yasağı:

Madde 30 – Devlet memurunun, denetimi altında bulunan veya kendi görevi veya mensup olduğu kurum ile ilgisi olan bir teşebbüsten, doğrudan doğruya veya aracı eliyle her ne ad altında olursa olsun bir menfaat sağlaması yasaktır.

Gizli bilgileri açıklama yasağı:

Madde 31 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/11 md.)

Devlet memurlarının kamu hizmetleri ile ilgili gizli bilgileri görevlerinden ayrılmış bile olsalar, yetkili bakanın yazılı izni olmadıkça açıklamaları yasaktır.

KISIM - II

SINIFLANDIRMA

- 1-GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI
- 2-TEKNİK HİZMETLER SINIFI
- 3-SAĞLIK HİZMETLERİ VE YARDIMCI SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI
- 4-EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI
- 5-AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI
- 6-DİN HİZMETLERİ SINIFI
- 7-EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI
- 8-JANDARMA HİZMETLERİ SINIFI
- 9-SAHİL GÜVENLİK HİZMETLERİ SINIFI
- 10-YARDIMCI HİZMETLER SINIFI
- 11-MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİ HİZMETLERİ SINIFI
- 12-MİLLİ İSTİHBARAT HİZMETLERİ SINIFI

Sınıf:

Madde 32 – (Mülga: 30/5/1974 - KHK-12/7 md.; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/7 md.)

Kadroların tespiti:

Madde 33 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Kadrosuz memur çalıştırılmaz.

(Değişik ikinci fıkra: 2/7/2018 - KHK-703/182 md.) Kadrolar, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde gösterildiği şekilde düzenlenir.

(Mülga üçüncü fıkra: 2/7/2018 - KHK-703/182 md.)

(Mülga dördüncü fıkra: 2/7/2018 - KHK-703/182 md.)

Kadroların hazırlanması:

Madde 34 – (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/182 md.)

Kadro cetvelleri:

Madde 35 – (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/182 md.)

Tesis edilen sınıflar:

Madde 36 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Bu Kanuna tabi kurumlarda çalıştırılan memurların sınıfları aşağıda gösterilmiştir.

I - GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI:

Bu Kanunun kapsamına dahil kurumlarda yönetim, icra, büro ve benzeri hizmetleri gören ve bu Kanunla tespit edilen diğer sınıflara girmeyen memurlar Genel İdare Hizmetleri sınıfını teşkil eder.

II-TEKNİK HİZMETLER SINIFI:⁽¹⁾

Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve meri hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, hidrolog, jeofizikçi, fizikçi, kimyager,

matematikçi, istatistikçi, yöneylemci (Hareket araştırmacısı), matematiksel iktisatçı, ekonomci ve benzeri ile teknik öğretmen okullarından mezun olup da, öğretmenlik mesleği dışında teknik hizmetlerde çalışanlar, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi veya bölümlerinden mezun şehir plancısı, yüksek şehir plancısı, yüksek Bölge Plancısı, 3437 ve 9/5/1969 tarih 1177 sayılı Kanunlara göre tütün eksperleri yetiştirilenler ile müskirat ve çay eksperleri, fen memuru, yüksek tekniker, tekniker teknisyen ve emsali teknik unvanlara sahip olup, **en az** orta derecede mesleki tahsil görmüş bulunanlar, Teknik Hizmetler sınıfını teşkil eder⁽¹⁾⁽²⁾

III-SAĞLIK HİZMETLERİ VE YARDIMCI SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFI:

Bu sınıf, sağlık hizmetlerinde (Hayvan sağlığı dahil) mesleki eğitim görerek yetişmiş olan tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner hekim gibi memurlar ile bu hizmet sahasında çalışan yüksek öğrenim görmüş fizikoterapist, tıp teknolojü, ebe, hemşire, sağlık memuru, sosyal hizmetler mütehassısı, biyolog, psikolog, diyetçi, sağlık mühendisi, sağlık fizikçisi, sağlık idarecisi ile ebe ve hemşire, hemşire yardımcısı, (Fizik tedavi, laboratuvar, eczacı, diş anestezi, röntgen teknisyenleri ve yardımcıları, çevre sağlığı ve toplum sağlığı teknisyeni dahil) sağlık savaş memuru, hayvan sağlık memuru ve benzeri sağlık personelini kapsar.

(Ek paragraf: 10/7/2003-4924/11 md.) Bu sınıfa dahil personel tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetler, lüzumu halinde bedeli döner sermaye gelirlerinden ödenmek kaydıyla, Bakanlıkça tespit edilecek esas ve usullere

göre hizmet satın alınması yoluyla gördürülebilir.

IV-EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI:

Bu sınıf, bu Kanun kapsamına giren kurumlarda eğitim ve öğretim vazifesiyle görevlendirilen öğretmenleri (...) ⁽⁴⁾ kapsar. ⁽³⁾

V - AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI:

Avukatlık hizmetleri sınıfı, Özel kanunlarına göre avukatlık ruhsatına sahip, baroya kayıtlı ve kurumlarını yargı mercilerinde temsil yetkisini haiz olan memurları kapsar.

VI - DİN HİZMETLERİ SINIFI:

Din hizmetleri sınıfı, özel kanunlarına göre çeşitli derecelerde dini eğitim görmüş olan ve dini görev yapan memurları kapsar.

VII - EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI: ⁽¹⁾⁽³⁾

Bu sınıf, özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsar. ⁽²⁾

VIII - JANDARMA HİZMETLERİ SINIFI (Ek : 25/7/2016 – KHK-668/22 md.) ⁽³⁾⁽⁴⁾

Bu sınıf Jandarma Genel Komutanlığı kadrolarında bulunan subay, astsubay ve uzman jandarmaları kapsar.

IX - SAHİL GÜVENLİK HİZMETLERİ SINIFI(Ek : 25/7/2016 – KHK-668/25 md.) ⁽⁴⁾

Bu sınıf Sahil Güvenlik Komutanlığı kadrolarında bulunan subay ve astsubayları kapsar.

X - YARDIMCI HİZMETLER SINIFI:

Yardımcı hizmetler sınıfı, kurumlarda her türlü yazı ve dosya dağıtmak ve toplamak, müracaat sahiplerini karşılamak ve yol göstermek; hizmet yerlerini temizleme, aydınlatma ve ısıtma işlerinde çalışmak veya basit iklim rasatlarını yapmak; ilaçlama yapmak veya yaptırmak veya tedavi kurumlarında hastaların ve hastanelerin temizliği ve basit bakımı ile ilgili hizmetleri yapmak veya kurumlarda koruma ve muhafaza hizmetleri gibi anahizmetlere yardımcı mahiyetteki görevlerde her kurumun özel bünyesine göre ve yine bu mahiyette olmak üzere ihdasına lüzum gördüğü yardımcı hizmetleri ifa ile görevli bulunanlardan 4 üncü maddenin (D) bendinde tanımlananların dışında kalanları kapsar. ⁽²⁾

(Ek: 28/3/1988 – KHK-318/1 md.)

Bu sınıfa dahil personel tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetlerden hizmet yerlerinin ve tedavi kurumlarının temizlenmesi, tesisatın bakım ve işletilmesi ve benzeri nitelikteki hizmetlerin üçüncü şahıslara ihale yoluyla gördürülmesi mümkündür.

(Ek fıkra:18/5/1994 – KHK-527/1 md.; Mülga: 28/2/1995 - 4081/3 md.)

XI - MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİ HİZMETLERİ SINIFI: ⁽³⁾⁽⁴⁾

Bu sınıf, valiler ve kaymakamlar ile bu sıfatları kazanmış olup İçişleri Bakanlığı merkez ve iller kuruluşunda çalışanları ve maiyet memurlarını kapsar.

XII - MİLLİ İSTİHBARAT HİZMETLERİ SINIFI: ⁽³⁾⁽⁴⁾

Bu sınıf, Milli İstihbarat Teşkilatı kadrolarında veya bu teşkilat emrinde alıŐtırılanlardan özel kanunlarında gösterilen veya Cumhurbaşkanıca tespit edilen görevleri ifa edenleri kapsar.

ORTAK HÜKÜMLER

A) Sınıfların öğrenim durumlarına göre giriş ve yükselilecek derece ve kademeleri aşağıda gösterilmiştir.

Öğrenim durumu	Giriş		Yükselilebilecek	
	Derece	Kademe	Derece	Kademe
İlkokulu bitirenler	15	1	7	Son
Ortaokulu bitirenler	14	2	5	Son
Ortaokul dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	14	3	5	Son
Ortaokul üstü 1 yıl mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	13	1	4	Son
Ortaokul üstü 2 yıl mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	13	2	4	Son
Liseyi bitirenler	13	3	3	Son
Lise dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	12	2	3	Son
Lise veya dengi okullar üstü 1 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	11	1	2	Son
Lise veya dengi okullar üstü 2 yıl veya Ortaokul üstü en az 5 yıllık mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler	10	1	2	Son
Lise veya dengi okullar üstü 3 yıl teknik veya mesleki öğrenimi bitirenler	10	2	2	Son
2 yıl süreli yüksek	10	2	1	Son

öğrenimi bitirenler				
3 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	10	3	1	Son
4 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	1	1	Son
5 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	2	1	Son
6 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	3	1	Son

Yükselinebilecek derecenin üstünde bir dereceye yükselme:⁽⁵⁾

Madde 37 – (Yeniden düzenleme 29/11/1984 – KHK-243/2 md.)

Bu kanun hükümlerine göre öğrenim durumları, hizmet sınıfları ve görev unvanları itibariyle azami yükselebilecekleri derecelerin dördüncü kademesinden aylık almaya hak kazanan ve son sekiz yıllık süre içinde herhangi bir disiplin cezası almayanların kazanılmış hak aylıkları kadro şartı aranmaksızın bir üst dereceye yükseltilir.

Kademe:

Madde 38 – (Mülga: 13/2/2011 - 6111/117 md.)

Sınıf dışında kadro ihdas edilemeyeceği:

Madde 39 – Bu kanuna tabi kurumlarda sınıflar dışında memurluk kadroları ihdas edilemez.

Memuriyete girişte yaş:

Madde 40 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/11 md.)

Genel olarak 18 yaşını tamamlayanlar Devlet memuru olabilirler.

Bir meslek veya sanat okulunu bitirenler **en az 15 yaşını** doldurmuş olmak ve Türk Medeni Kanununun 12 nci maddesine göre kazai rüşt kararı almak şartıyla Devlet memurluklarına atanabilirler.

Sınıflandırmada öğrenim unsuru:

Madde 41 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12/1 md.; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Genel olarak ortaokulu bitirenler memur olabilirler. Ortaokul mezunlarından istekli bulunmadığı takdirde ilkokulu bitirenlerin de alınması caizdir. Bir sınıfta

belli görevlere atanabilmek veya bu görevlerde belli derecelere yükselbilmek için, kuruluş kanunları veya bu kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve kuruluş kanunlarına dayanılarak çıkarılacak yönetmelikler ile işin gereğine göre daha yüksek öğrenim dereceleri veya muayyen fakülte, okul veya öğrenim dallarını veya meslek içi veya meslekle ilgili eğitim programlarını bitirmiş olmak veya yabancı dil bilmek gibi şartlar konulabilir.⁽¹⁾

Yetişme ve deneme süresi:

Madde 42 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/13 md.)

Göstergeler:

Madde 43 – (Değişik: 12/2/1982 - 2595/1 md.)

Bu Kanuna tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylık ve ek göstergeleri aşağıda gösterildiği şekilde tespit edilir:

A) Aylık Göstergesi: Bütün sınıflar itibariyle her derece ve kademenin aylıklarının hesaplanmasına esas teşkil edecek Aylık Gösterge Tablosu aşağıdaki I Numaralı Cetvelde gösterilmiştir.

B) (Değişik: 9/4/1990 - KHK-418/2 md.; İptal: Anayusa Mahkemesinin 5/2/1992 tarihli ve E. 1990/22, K. 1992/6 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK-527/2 md.) Ek Gösterge: Bu Kanuna tabi kurumların kadrolarında bulunan personelin aylıkları; hizmet sınıfları, görev türleri ve aylık alınan dereceler dikkate alınarak bu kanuna ekli I ve II sayılı cetvellerde gösterilen ek gösterge rakamlarının eklenmesi suretiyle hesaplanır. II sayılı cetvelde yer alan unvanlarda değişiklik yapmaya ve yeni

unvanlar ilave etmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.⁽¹⁾

Bu ek göstergeler, ilgililerin belirtilen sınıf ve görevlerde buldukları sürece ödemelere esas alınıp, terfi bakımından kazanılmış hak sayılmaz. Kurumların 1, 2, 3 ve 4 üncü dereceli kadrolarına atanana uygulanacak ek göstergeler, ilgililerin daha önce bulunmuş oldukları kariyerleri ile ilgili sınıf veya ekli I sayılı Cetvelin Genel İdare Hizmetleri Sınıfı (g) bölümünde belirtilen görevlerde kazanılmış hak aylık derecelerine göre alabilecekleri ek göstergelerden düşük olamaz.

(Değişik: 23/2/1995 - KHK-547/7 md.) Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkan ve Üyelikleri, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkan ve üyelikleri, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Yüksek Fen Kurulu Başkan ve Üyelikleri, Müşavir ve 1'inci dereceden uzman ünvanlı kadrolara atanana bu kadrolarda buldukları sürece daha önce almış oldukları en yüksek ek gösterge üzerinden ödeme yapılır.

Kadroları Millî İstihbarat Hizmetleri Sınıfına dahil olanlara, bu maddede gösterilen emsallerini geçmemek üzere Cumhurbaşkanı tarafından tespit edilecek ek gösterge rakamları uygulanır.⁽²⁾

Çalışma yaş hadleri:

Madde 44 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/15 md.)

Memurun başka sınıfta ve derecesinin altında bir görevde çalıştırılmıyacağı:

Madde 45 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Hiç bir memur sınıfının dışında ve sınıfının içindeki derecesinin altında bir derecenin görevinde çalıştırılmaz.

(Değişik: 12/2/1982 - 2595/2 md.)

5 inci ve daha aşağı derecelerdeki kadrolara, derece yükselmesi için gerekli nitelikleri haiz memur bulunmaması hallerinde, 36 ncı maddede belirtilen öğrenim durumları itibariyle tespit olunan yükselinebilecek dereceyi aşmamak ve karşılık gösterilecek kadro derecesi kazanılmış hak aylık derecelerinin üç üst derecesinden fazla olmamak kaydıyla, bu dereceler karşılık gösterilerek, kendi derecesi ile aynı sınıftan memur atanması mümkündür.

Bu gibiler, işgal ettikleri kadroda kazanılmış derece ve kademelerinin aylığını almaya devam ederler ve kazanılmış aylıklarındaki kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi genel esaslara göre yapılır. Karşılık gösterilen kadrolar, ilgililer için kazanılmış hak teşkil etmez.

ÖRNEK SORU: 5

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre genel olarak kaç yaşını tamamlayanlar devlet memuru olabilirler?

A)18

B)20

C)19

D)17

E)16

ÇÖZÜM: A

Genel olarak 18 yaşını tamamlayanlar Devlet memuru olabilirler.

ÖRNEK SORU: 6

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre biyolog ve psikolog hangi hizmet sınıfına girer?

- A)Genel İdare Hizmetleri
- B)Teknik Hizmetler Sınıfı
- C)Yardımcı Hizmetler Sınıfı
- D)Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- E)Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı

ÇÖZÜM: E

Bu sınıf, sağlık hizmetlerinde (Hayvan sağlığı dahil) mesleki eğitim görerek yetişmiş olan tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner hekim gibi memurlar ile bu hizmet sahasında çalışan yüksek öğrenim görmüş fizikoterapist, tıp teknolojü , ebe, hemşire, sağlık memuru, sosyal hizmetler mütehassısı, biyolog, psikolog, diyetçi, sağlık mühendisi, sağlık fizikçisi, sağlık idarecisi ile ebe ve hemşire, hemşire yardımcısı, (Fizik tedavi, laboratuvar, eczacı, diş anestezi, röntgen teknisyenleri ve yardımcıları, çevre sağlığı ve toplum sağlığı teknisyeni dahil) sağlık savaş memuru, hayvan sağlık memuru ve benzeri sağlık personelinin kapsar. Doğru cevap E seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:7

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre,kurumlarda her türlü yazı ve dosya dağıtmak ve toplamak, müracaat sahiplerini karşılamak ve yol göstermek; hizmet yerlerini temizleme, aydınlatma ve ısıtma işlerinde çalışmak veya basit iklim rasatlarını yapmak; ilaçlama yapmak veya yaptırmak veya tedavi kurumlarında hastaların ve hastanelerin temizliği ve basit bakımı ile ilgili hizmetleri yapmak hangi hizmet sınıfına girer?

- A)Genel İdare Hizmetleri
- B)Teknik Hizmetler Sınıfı
- C)Yardımcı Hizmetler Sınıfı
- D)Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- E)Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı

ÇÖZÜM:C

Yardımcı Hizmetler Sınıfı. Doğru cevap C seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:8

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü hangi hizmet sınıfına girer?

- A)Genel İdare Hizmetleri
- B)Teknik Hizmetler Sınıfı
- C)Yardımcı Hizmetler Sınıfı
- D)Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- E)Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı

ÇÖZÜM: D

Emniyet Hizmetleri Sınıfı. Doğru cevap D

KISIM - III
DEVLET MEMURLUĞUNA ALINMA

BÖLÜM:1**Usul**

Atama yapılacak boş kadroların bildirilmesi:

Madde 46 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/12 md.)

Bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşları (Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı hariç), personel atamasına lüzum gördükleri boş kadroların sayılarını, sınıf ve derecelerini belirterek Devlet Personel Başkanlığına bildirirler.

Duyurma:

Madde 47 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/13 md.)

Devlet Personel Başkanlığı atama yapılacak boş kadroların sınıf ve derecelerini, kadroların buldukları kurum ve yerlerini, kadrolara alınacak personel sayılarını, alınacak personelin genel ve özel şartlarını, en son başvurma tarihini, başvurulacak mercileri, sınav yerlerini ve zamanlarını ve gerek görülen diğer bilgileri başvurma süresinin bitiminden **en az 15** gün önce Resmi Gazete, radyo, televizyon ve ülke çapında tirajı yüksek gazetelerden asgari biri ve uygun görülecek diğer araçlar ile duyurur.

Sınavsız atama yapılacak yerlere kadro adedinden fazla istekli bulunduğu takdirde açılacak sınavın gün ve yeri yukarıdaki şartlara uygun olarak ayrıca duyurulur.

BÖLÜM : 2**ŞARTLAR**

Genel ve özel şartlar:

Madde 48 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/14 md.)

Devlet memurluğuna alınacaklarda aşağıdaki genel ve özel şartlar aranır.

A) Genel şartlar:

1. Türk Vatandaşı olmak,⁽¹⁾
2. Bu Kanunun 40 ncı maddesindeki yaş şartlarını taşımak,
3. Bu Kanunun 41 nci maddesindeki öğrenim şartlarını taşımak,
4. Kamu haklarından mahrum bulunmamak,

5. **(Değişik: 23/1/2008 - 5728/317 md.)** Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl

veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...) ⁽¹⁾ zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak. ⁽¹⁾

6. Askerlik durumu itibariyle;

a) Askerlikle ilgisi bulunmamak,

b) Askerlik çağına gelmemiş bulunmak,

c) Askerlik çağına gelmiş ise muvazzaf askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak,

7. 53 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydı ile görevini devamlı yapmasına engel olabilecek (...) ⁽²⁾ akıl hastalığı (...) ⁽²⁾ bulunmamak.

8. (Ek: 3/10/2016 – KHK-676/74 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/60 md.) Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak.

B) Özel şartlar:

1. Hizmet göreceği sınıf için 36 ve 41 nci maddelerde belirtilen öğretim ve eğitim kurumlarının birinden diploma almış olmak,

2. Kurumların özel kanun veya diğer mevzuatında aranan şartları taşımak.

Sınavlara katılma:

Madde 49 – (Yeniden düzenleme: 12/5/1982 - 2670/15 md.)

(Değişik: 29/11/1984 – KHK-243/5 md.) Duyurulan Devlet kamu hizmet ve görevlerine Devlet Memuru olarak girmek

isteyenler, belirlenen şartları yerine getirerek başvurularını yaparlar.

Devlet kamu hizmet ve görevlerine girmek isteyenlerden ilan edilen şartları haiz bulunmayanlar bu sınavlara katılamazlar ve bu husus başvuru merciler tarafından kendilerine bir yazı ile bildirilir.

Sınav şartı:

Madde 50 – (Değişik: 29/11/1984 – KHK-243/6 md.)

Devlet kamu hizmet ve görevlerine Devlet memuru olarak atanacakların açılacak Devlet memurluğu sınavlarına girmeleri ve sınavı kazanmaları şarttır.

Sınavların yapılmasına dair usul ve esaslar ile sınava tabi tutulmadan girilebilecek hizmet ve görevler ve bunların tabi olacağı esaslar Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak bir genel yönetmelikle düzenlenir.

(Mülga üçüncü fıkra: 13/2/2011-6111/99 md.)

(Ek: 30/5/1997 – KHK-572/14 md.; Mülga dördüncü fıkra: 13/2/2011 - 6111/99 md.)4200

Sınav sonuçları:

Madde 51 – (Değişik: 29/11/1984 – KHK-243/7 md.)

Sınav sonuçları, ilgili kurumda teşkil edilen sınav komisyonlarının sorumluluğunda belirlenecek başarılı olanların isimleri başarı sıralarına göre ilan edilir ve yazı ile de ilgililere bildirilir.

İlan edilen sınav sonuçları müteakip sınav tarihine kadar geçerlidir.

Kurumların memur ihtiyaçlarını karşılama şekli:

Madde 52 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/18 md.)

Kurumların memur ihtiyaçları yayınlanan sınav sonuçlarında belirlenen başarı sırasına göre ilgili kurumlarca atama yapılmak suretiyle karşılanır.

Müteakip sınav dönemine kadar kurumların acil ihtiyaçları; sınavlara girip kazanmış ancak yeterli kadro olmaması nedeni ile ataması yapılamayanlardan; yayınlanan başarı sırasına göre karşılanabilir.

Yapılan atamalar, ilgili kurumlarca derhal Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü.⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 53 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/99 md.)

Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. % 3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.⁽²⁾

Engelliler için sınavlar, ilk defa Devlet memuru olarak atanacaklar için açılan sınavlardan ayrı zamanlı olarak, engelli kontenjanı açığı bulunduğu sürece engel grupları ve eğitim durumları itibarıyla sınav sorusu hazırlanmak ve ulaşılabilirliklerini sağlamak suretiyle merkezi olarak yapılır veya yaptırılır.⁽²⁾

Engelli personel çalıştırma yükümlüğünün yerine getirilmesinin takip ve denetimi ile engellilerin Devlet memurluğuna yerleştirilmesinden Devlet Personel Başkanlığı sorumludur. Engelli açığı bulunan kamu kurum ve kuruluşları bir sonraki yıl için alım yapacakları engellilere ilişkin taleplerini her yılın Ekim ayının sonuna kadar Devlet Personel Başkanlığına

bildirmek zorundadır. Devlet Personel Başkanlığı kurum ve kuruluşların bildirimini üzerine, engelli kontenjanlarına yerleştirme yapabilir veya yaptırabilir.⁽²⁾

Engellilerin memurluğa alınma şartlarına, merkezi sınav ve yerleştirmenin yapılmasına, eğitim durumu ve engel grupları dikkate alınarak kura usulü ile yapılacak yerleştirmelere, engellilerin görevlerini yürütmelerinde hangi yardımcı araç ve gereçlerin kurumlarınca temin edileceğine, kamu kurum ve kuruluşlarınca engelli personel istihdamı ile ilgili istatistiksel verilerin bildirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar Özürlüler İdaresi Başkanlığının görüşü alınarak Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.⁽²⁾

ÖRNEK SORU: 9

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % kaç oranında engelli çalıştırmak zorundadır?

- A)3
- B)5
- C)2
- D)1
- E)4

ÇÖZÜM: A

Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3

oranında engelli çalıştırmak zorundadır.
Doğru cevap A seçeneğidir.

BÖLÜM: 3 ADAYLIK

Adaylığa kabul edilme:

Madde 54 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/19 md.)

Sınavlarda başarılı olanlardan Devlet memurluğuna girmek isteyenler başarı listesindeki sıraya ve 47 nci maddeye göre ilan edilen kadro sayısı kadar, kurumlarınca memur adayı olarak atanırlar.

Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.

Adayların yetiştirilmesi:

Madde 55 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/20 md.)

Aday olarak atanan memurların önce bütün memurların ortak vasıfları ile ilgili temel eğitime, bilahara sınıfları ile ilgili hazırlayıcı eğitime ve staja tabi tutulmaları ve Devlet memuru olarak atanabilmeleri için başarılı olmaları şarttır.

Temel eğitim ile hazırlayıcı eğitim aynı kurumda yapılır.

Eğitim süreleri, programları, değerlendirme esasları ve hangi kurumların sorumluluğunda yapılacağı ve diğer hususlar Cumhurbaşkanınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.⁽¹⁾

Adaylık devresi içinde göreve son verme:⁽²⁾

Madde 56 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/21 md.)

Adaylık süresi içinde temel ve hazırlayıcı eğitim ve staj devrelerinin her birinde başarısız olanlarla adaylık süresi içinde hal ve hareketlerinde memuriyetle bağdaşmayacak durumları, göreve devamsızlıkları tespit edilenlerin disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir.

İlişkileri kesilenler ilgili kurumlarca derhal Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Adaylık süresi sonunda başarısızlık:

Madde 57 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/22 md.)

(Değişik birinci fıkra: 10/9/2014 - 6552/67 md.) Adaylık süresi içinde aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezası almış olanların disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile ilişkileri kesilir. İlişkileri kesilenler ilgili kurumlarca derhâl Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Adaylık devresi içinde veya sonunda, 56 ncı ve bu madde hükümlerine göre ilişkileri kesilenler (sağlık nedenleri hariç) 3 yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar.

ÖRNEK SORU: 10

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre aday olarak atanmış devlet memurunun adaylık süresi (.....) yıldan az (.....) yıldan çok olamaz.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) 2 4
B) 3 6
C) 4 5
D) 1 2
E) 2 3

ÇÖZÜM: D

Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.

Doğru cevap D seçeneğidir.

KISIM - IV**HİZMET ŞARTLARI VE ŞEKİLLERİ****BÖLÜM: 1****Atanma**

Asli memurluğa atanma:⁽¹⁾

Madde 58 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/23 md.)

Adaylık devresi içinde eğitimde başarılı olan adaylar disiplin amirlerinin

teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile onay tarihinden geçerli olmak üzere asli memurluğa atanırlar.

Asli memurluğa geçme tarihi adaylık süresinin sonunu geçemez.

İstisnai memurluklar:

Madde 59 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975-1897/1 md.)

(Değişik: 29/11/1984 – KHK-243/8 md.) Cumhurbaşkanlığı⁽¹⁷⁾ ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin memurluklarına, Bakan Yardımcılıklarına,⁽¹⁴⁾ (...)⁽²⁾⁽¹⁷⁾ (...)⁽³⁾ Savunma Sanayii Müsteşarlığına ait Müsteşar, Müsteşar Yardımcısı, I. Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı ve Müşavir Avukat kadrolarına,⁽¹⁵⁾ Toplu Konut (...)⁽⁴⁾ İdaresi Başkanlığına ait Başkan, Başkan Yardımcısı, Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, Uzman, Uzman Yardımcısı, Müşavir Avukat ve Şube Müdürleri (Uzman)⁽⁴⁾, (...)⁽¹⁷⁾ Özelleştirme İdaresi Başkanlığında Başkan, Başkan Yardımcısı, Başkanlık Müşaviri, Daire Başkanı, Proje Grup Başkanı ve Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğine⁽⁵⁾ (...)⁽¹⁷⁾ Bakanlık Müşavirlikleriyle Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliklerine, (...)⁽¹⁷⁾ Türkiye İstatistik Kurumu Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğine, (...)⁽¹⁴⁾ Avrupa Birliği Bakanlığı Başkanlıklarına (İdari Hizmetler Başkanlığı hariç),⁽⁹⁾⁽¹⁴⁾ Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Başkan Yardımcısı, Başkanlık Müşaviri, Basın Müşaviri ve Hukuk Müşaviri,⁽¹⁰⁾ Gelir İdaresi Başkanlığında Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğine, (...)⁽¹⁷⁾ Milli Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadrolarında veya kadro açıklamalar bölümünde özel nitelikli olarak gösterilen görev yerlerine, Özel Kalem

Müdürlüklerine, Valiliklere, Büyükelçiliklere, Elçiliklere, Daimi Temsilciliklere, Dışişleri Bakanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi Başkanlığına,⁽¹²⁾ dış kuruluşlarda çalışma müşavirlikleri nezdinde görevlendirilecek sendika uzmanlıklarına, Din İşleri Yüksek Kurulu Üyeliklerine, Diyanet İşleri Başkanlığı Başkanlık Müşaviri (4 adet), Diyanet İşleri Başkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri,⁽¹¹⁾ Milli İstihbarat Teşkilatı memurluklarına, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği Müşavirliklerine, Hukuk Müşavirliğine ve Genel Sekreter Sekreterliğine, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığında Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği ve Başkanlık Müşavirliğine,⁽¹⁶⁾ Anayasa Mahkemesi Basın Müşavirliğine,⁽¹³⁾ Nükleer Düzenleme Kurumunun Başkan Yardımcılıkları ve Daire Başkanlıklarına,⁽¹⁸⁾ bu Kanunun atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve dereceye yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın tahsis edilmiş derece aylığı ile memur atanabilir. Dışişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirlikleri ile Devlet Konservatuvarında görevlendirilecek uluslararası ün yapmış üstün yeteneklere sahip Devlet sanatçılarının, olimpiyat şampiyonluğu veya olimpik spor dallarından birinde büyükler kategorisinde birden fazla Dünya şampiyonluğu kazananlar arasından atanacak spor müşavirlerinin⁽⁶⁾ atama ve ilerlemelerinde de bu hükümler uygulanır.⁽⁶⁾⁽⁷⁾⁽⁸⁾⁽⁹⁾⁽¹⁰⁾⁽¹²⁾⁽¹³⁾⁽¹⁴⁾⁽¹⁵⁾⁽¹⁶⁾⁽¹⁸⁾

Birinci fıkrada sayılan memurların buldukları bu kadrolar emeklilik aylığının hesabında ve diğer memurluklara naklen atanmalarında herhangi bir sınıf

için kazanılmış hak sayılmaz. Bu görevlerde bulunan memurların emeklilik kıdemleri yürümekte devam eder.

(Son fıkra mülga: 11/9/1987 – KHK-276/13 md.; Aynen kabul: 24/2/1988 - 3409/13 md.)

İstisnai memurluklara atanmada aranacak şartlar:

Madde 60 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

İstisnai Devlet memurluklarına 48 inci maddede yazılı genel şartları taşıyan kimselerden atanmalar yapılabilir.

Kuruluş kanunlarındaki veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerindeki özel hükümler saklıdır.⁽¹⁾

Ancak, Devlet sanatçılarında aranacak nitelikler bir yönetmelikle belirtilir. Dışişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğine atanabilmek için ise, bir yabancı dili çok iyi bilmek ve özel yönetmeliğinde belirtilecek diğer nitelikleri taşımak şarttır.

İstisnai memurluklara atanana bu Kanunun uygulanacak hükümleri:

Madde 61 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen Kabul: 15/5/1975-1897/1 md.)

60 ıncı madde gereğince istisnai memurluklara atanana hakkında bu Kanunun atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve derece yükselmesi dışında kalan bütün hükümleri uygulanır.

Ancak istisnai bir memuriyet kadrosuna atanana, atandıkları kadronun derece aylığının ilk kademesini kazanılmış hak olarak elde ettikleri tarihten itibaren, haklarında bu kanunun kademe ilerlemesi ve derece yükselmesine dair hükümleri uygulanır.

Şu kadar ki, (...) ⁽²⁾ Bakanlıklar özel kalem müdürlüklerine, valiliklere, büyükelçiliklere, elçiliklere, daimi temsilciliklere atananların, atandıkları derecelerde geçirdikleri süreler, kazanılmış hak sayılmamak şartıyla, kademe ilerlemesinde (üst dereceye atanmaları halinde 161 inci maddenin A bendi uyarınca) değerlendirilir. ⁽²⁾

Bakan müşaviri

Madde 61/A- (Ek: 2/7/2018 - KHK-703/172 md.)

Bakanlıklarda, özel önem ve öncelik taşıyan konularda bakana danışmanlık yapmak üzere bakan müşaviri atanabilir. Bakan müşavirleri doğrudan bakana bağlı olarak çalışır.

Bakan müşavirleri, bakanın görev süresiyle sınırlı olarak görev yapar. Bakanın görevi sona erdiğinde, bakan müşavirlerinin görevi de sona erer. Bakan müşavirleri gerektiğinde bakanın görev süresi dolmadan da görevden alınabilir.

Bakan müşaviri kadrolarına bu Kanunun atanma, sınavlar, kademe ilerlemesi ve dereceye yükselmesine ilişkin hükümleriyle bağlı olmaksızın atama yapılabilir. Ancak bu şekilde atanmış olmak, kamu kurum ve kuruluşlarındaki diğer herhangi bir kadro, pozisyon ve göreve atanma veya kamuda herhangi bir statüde çalışma açısından kazanılmış hak teşkil etmez.

Bakan müşaviri kadrolarına açıktan atananlardan görevi sona erenlerin veya görevden alınanların memuriyetle ilişkileri kesilir.

Kamu görevlisi iken bakan müşavirliğine atananlar, görevleri sona erdiğinde veya görevden alındıklarında, yönetici kadro,

pozisyon ve görevleri hariç olmak üzere önceki kadro veya pozisyonlarına en geç bir ay içinde atanırlar. Bu şekilde atanacaklar için uygun boş kadro veya pozisyon bulunmaması hâlinde, söz konusu kadro veya pozisyonlar başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas edilmiş ve kurumların kadro veya pozisyon cetvellerinin ilgili bölümlerine eklenmiş sayılır. Atama işlemi tamamlanıncaya kadar bunların her türlü mali ve sosyal hak ve yardımları kurumları tarafından ödenmeye devam olunur.

Bakan müşaviri kadrolarında görev yapanlara mevzuatında bakanlık müşaviri kadrosuna bağlı mali ve sosyal hak ve yardımlar aynı usul ve esaslar dahilinde ödenir. Bakanlık müşavirlerine yapılan ödemelerden vergi ve diğer yasal kesintilere tabi olmayanlar, bu maddeye göre de vergi ve diğer kesintilere tabi olmaz. Bunlar emeklilik hakları bakımından da bakanlık müşavirine denk kabul edilir. Atamalarda görev yerine hareket ve işe başlama süresi:

Madde 62 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

İlk defa veya yeniden veyahut yer değiştirme suretiyle;

a) Aynı yerdeki görevlere atananlar atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü,

b) Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren **15 gün** içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini,

izleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar. Savaş ve olağanüstü hallerde bu süre Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kısaltılabilir. ⁽¹⁾

Yukarıdaki süreler;

1-Kanuni izinlerin kullanılması veya geçici bir görevin yapılması sırasında başka bir göreve atanan memurlar için izin veya geçici görevin bitimi,

2 -Hesaplarını, yerlerine gelenlere devir zorunda bulunan sayman ve sayman mutemetleri için devrin sona ermesi,

3-Eski görevlerine devamları kurumlarınca yazılı olarak tebliğ edilenler için yerlerine atanan memurların gelmesi veya yeni görev yerlerine hareketlerinin kurumlarınca tebliği,tarihinde başlar.

(Değişik: 12/2/1982 - 2595/4 md.)

Yer değiştirme suretiyle yapılan atamalarda memurlara atama emirleri tebliğ edilince yollukları, ödeme emri aranmaksızın, saymanlıklarca derhal ödenir. Memurun izinli ve raporlu olması tebligata engel olmamakla beraber (a) ve (b) bentlerindeki süreler izin ve rapor müddetinin bitmesinde başlar.

Bu maddede geçen "yer" deyiminin kapsamı İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte belirtilir.

İşe başlamama halinde yapılacak işlem:

Madde 63 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

(Değişik: 12/5/1982 - 2670/24 md.) Bir göreve ilk defa veya yeniden atananlardan belge ile isbatı mümkün zorlayıcı sebepler olmaksızın 62 nci maddedeki süre içinde işe başlamayanların atanmaları iptal edilir ve bunlar 1 yıl süreyle Devlet memuru olarak istihdam edilemezler. Bunların belge ile isbatı mümkün zorlayıcı sebepler nedeniyle göreve başlamama hali iki ayı aştığı

takdirde atama işlemi atamaya yetkili makamlarca iptal edilir.

Başka yerdeki bir göreve atananlardan 62 nci maddedeki süre içinde hareket ederek belli yol süresi sonunda yeni görevlerine başlamayanlara, eski görevlerinden ayrılış ve yeni görevlerine başlayış tarihleri arasında aylık verilmemek şartı ile **10 günlük** bir süre daha verilebilir. Belge ile ispatı mümkün zorlayıcı sebepler olmaksızın bu süre sonunda da yeni görevlerinde işe başlamayanlar memuriyetten çekilmiş sayılırlar.

ÖRNEK SORU: 11

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren kaç gün içerisinde atandıkları yerdeki görevine başlamak zorundadır?

A)25

B)20

C)10

D)30

E) 15

ÇÖZÜM: E

Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini,doğru cevap E seçeneğidir.

BÖLÜM : 2**DEVLET MEMURLUĞUNDA İLERLEME VE YÜKSELMELER****Kademe ve kademe ilerlemesi:** ⁽¹⁾**Madde 64 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/100 md.)**

Kademe; derece içinde, görevin önemi veya sorumluluğu artmadan, memurun aylığındaki ilerlemedir.

Memurun kademe ilerlemesinin yapılabilmesi için bulunduğu kademe **en az bir yıl** çalışmış olması ve bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademeden bulunması şartları aranır.

72 nci madde gereğince belirli bir süre görev yapmak üzere, mecburî olarak sürekli görevle atanan memurlardan kalkınmada birinci derecede öncelikli yörelerde bulunanlara, bu yörelerde fiilen çalışmak suretiyle geçirilen her iki yıl için bir kademe ilerlemesi daha verilir. Yıllık izinde geçirilen süreler fiilen çalışılmış sayılır. İki yıldan az süreler dikkate alınmaz. Son sekiz yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara, aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır.

Bu maddede belirtilen şartları haiz her sınıf ve derecedeki memurlar, hak kazandıkları tarihten geçerli olmak üzere ve başkaca bir işleme gerek kalmaksızın bir ileri kademeye ilerlemiş sayılırlar.

Kademe ilerlemesi ile ilgili onay mercii atamaya yetkili amirdir. Onay mercileri kademe ilerlemeleri ile ilgili yetkilerini devredebilirler.

Kademe ilerlemesine hak kazanamayan memurlar, kurumlarınca her ay alınacak toplu onaylarla belirlenir. Kademe

ilerlemesi yapmış sayılanlardan ilerlemeye müstahak olmadıkları sonradan tespit edilenlerin kademe ilerlemeleri, ilerlemiş sayıldıkları tarihten geçerli olmak üzere iptal edilir.

Kademe ilerlemelerinin toplu onayla yapılması:

Madde 65 – (Mülga: 13/22011 - 6111/117 md.)

Derece yükselmelerinde ve kademe ilerlemelerinde onay mercii:

Madde 66 – (Mülga: 13/22011 - 6111/117 md.)**Kadrosuzluk sebebiyle derece yükselmesi yapamayanların aylıkları:****Madde 67 – (Değişik: 29/11/1984 – KHK-243/10 md.)** ⁽¹⁾

Diğer şartları taşımakla birlikte üst derecelerde (...) ⁽¹⁾ kadro olmadığı için derece yükselmesi yapamayan memurların kazanılmış hak aylıkları, öğrenim durumları itibariyle yükselebilecekleri dereceyi aşmamak şartıyla işgal etmekte oldukları kadroların üst derecelerine yükseltilir.

Derece yükselmesinin usul ve şartları:**Madde 68 – (Değişik: 12/2/1982 - 2595/5 md.)**

A) Derece yükselmesi yapılabilmesi için:

a) **(Değişik: 26/6/1984 - KHK 241/4 md.)** Üst derecelerden boş bir kadronun bulunması,

b) Derecesi içinde **en az 3 yıl** ve bu derecenin 3 üncü kademesinde 1 yıl bulunmuş,

c) Kadronun tahsis edildiği görev için öngörülen nitelikleri elde etmiş,

d) **(Mülga: 13/2/2011 - 6111/101 md.)**

olması şarttır.

B) (Değişik: 4/5/1984 – KHK-199/1 md.) Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı ile Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı hariç, sınıfların 1, 2, 3 ve 4 üncü derecelerindeki kadrolarına, derece yükselmesindeki süre kaydı aranmaksızın, atanmasındaki usule göre daha aşağıdaki derecelerden atama yapılabilir.⁽²⁾

(Değişik ikinci paragraf: 13/2/2011 - 6111/101 md.) Ancak, bu şekilde bir atamanın yapılabilmesi için ilgilinin;

a) 1 inci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300 ve daha yukarıda olanlar için **en az 12 yıl,**

b) 1 inci ve 2 nci dereceli kadrolardan ek göstergesi 5300'den az olanlar için **en az 10 yıl,**

c) 3 üncü ve 4 üncü dereceli kadrolar için en az 8 yıl,

hizmetinin bulunması ve yükseköğrenim görmüş olması şarttır. Dört yıldan az süreli yükseköğrenim görenler için bu süreler iki yıl ilave edilir. Bu sürelerin hesabında; 8/6/1984 tarihli ve 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi kapsamına dâhil kurumlarda fiilen çalışılan süreler ile Yasama Organı Üyeliğinde, belediye başkanlığında, belediye ve il genel meclisi üyeliğinde, kanunlarla kurulan fonlarda, muvazzaf askerlikte, okul devresi dâhil yedek subay lıkta ve uluslararası kuruluşlarda geçen sürelerin tamamı ile yükseköğrenim gördükten sonra özel kurumlarda veya serbest olarak çalıştıkları sürenin; Başbakanlık ve bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşlarının müsteşar ve müsteşar yardımcıları ile en üst yönetici konumundaki genel müdür ve başkan kadrolarına atanacaklar için

tamamı, diğer kadrolara atanacaklar için altı yılı geçmemek üzere dörtte üçü dikkate alınır.

(Ek fıkra: 26/8/1993 – KHK-501/1 md.; İptal Anayasa Mahkemesinin 6/10/1993 tarihli ve E. 1993/32, K. 1993/32 sayılı kararı ile)

Bu bent hükümlerine göre atananlar atandıkları kadronun aylık (Ek gösterge dahil) ve diğer haklarından yararlanırlar. Bu suretle üst dereceye atananların bu kadrolarda geçirdikleri her yıl kademe ilerlemesi ve her "3" yıl derece yükselmesi sayılmak suretiyle kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükselmesinde göz önüne alınır. Ancak atandıkları kadro aylıkları, başka görevlere atanma halinde kazanılmış hak sayılmaz.

(Ek paragraf: 2/7/2018 - KHK-703/172 md.) Cumhurbaşkanı onayıyla yapılan atamalarda Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde öngörülen hizmet süresi şartları aranır. Üst kademe kamu yöneticisi sayılmayan daire başkanı ve bu kadrolara denk yönetici kadrolarına yapılacak atamalarda bu bentte öngörülen hizmet süresi yükseköğrenim gördükten sonra beş yıl olarak uygulanır. Ancak bu beş yıllık sürenin hesabında Devlet memurlarının kazanılmış hak aylık derece ve kademesinde değerlendirilen hizmet süreleri esas alınır.

C) (Ek: 13/2/2011 - 6111/101 md.) Derece yükselmesi ile ilgili onay mercii atamaya yetkili amirdir. Müşterek kararla atanmış olanların derece yükselmeleri, ilgili bakanın veya yetkili kıldığı makamın onayı ile yapılır. Üst derece kadroya atanmış olup da kazanılmış hak ve emeklilik

keseneğine esas aylık dereceleri daha aşağıda bulunanların (45 inci maddenin ikinci fıkrasına göre yapılan atamalar hariç), kazanılmış hak ve emeklilik keseneğine esas aylık derecelerinin yükseltilmeleri için, bu hâlin devamı süresince yukarıda belirtilen onay aranmaz.

İdari görevlere atanma:

Madde 69 – (Değişik: 29/11/1984 – KHK-243/11 md.)

Kurumlar, Eğitim ve Öğretim, Sağlık ve Yardımcı Sağlık ve Teknik Hizmetler Sınıflarına dahil memurlardan, kariyerlerinden yararlanmak istediklerini 2 - 4 üncü dereceler arasındaki idari görevlere ait olup kazanılmış hak derecelerinin iki altındaki derecelerden tesbit ve ihdas edilmiş kadrolara atayabilirler.

Bu suretle atanan memurların aylıkları kazanılmış hak dereceleri üzerinden ödenir. Ancak kazanılmış aylık dereceleri ve kariyer hizmet sınıfları için tesbit edilen ek gösterge, zam ve tazminatlar ile atandıkları görevlerin ek gösterge, zam ve tazminatlarının farklı olması halinde fazla olanı ödenir.

İstisnai memurluklarda derece yükselmeleri ve kademe ilerlemeleri:

Madde 70 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/29 md.)

Bir sınıftan başka bir sınıfa geçme:

Madde 71 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

(Değişik: 29/11/1984 – KHK-243/12 md.) Memurların eşit dereceler arasında veya derece yükselmesi suretiyle sınıf değiştirmeleri caizdir. Bu şekilde sınıf

değiştireceklerin geçecekleri sınıf ve görev için bu Kanunda, kuruluş kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen niteliklere sahip olmaları şarttır. Bu durumda sınıfları değişenlerin eski sınıflarının derecesinde elde ettikleri kademelerde geçirdikleri süreler yeni sınıflardaki derecelerinde dikkate alınır.⁽¹⁾

Kurumlar, memurlarını meslekleri ile ilgili sınıftan genel idare hizmetleri sınıfına veya genel idare hizmetleri sınıfından meslekleri ile ilgili sınıfa, görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle atayabilirler.

Eski sınıflarında, görev alacakları yeni sınıfa göre memurluğa daha yüksek bir derece ve kademedan başlamış olup da sınıf değiştirenlerin yeni görevlerindeki ilk ilerleme süreleri eski sınıflarında kazandıkları derece ve kademelere tekabül eden süre kadar uzatılır ve bu süre tamamlanincaya kadar kendilerine sınıf değiştirmeleri sırasında buldukları derecede kademe ilerlemesi verilmez.

BÖLÜM: 3

YER DEĞİŞTİRMELER

Yer değiştirme suretiyle atanma:

Madde 72 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/25 md.)

Kurumlarda yer değiştirme suretiyle atanmalar; hizmetlerin gereklerine, özelliklerine, Türkiye'nin ekonomik, sosyal, kültürel ve ulaşım şartları yönünden benzerlik ve yakınlık gösteren iller gruplandırılarak tespit edilen bölgeler arasında adil ve dengeli bir sistem içinde yapılır.

(Değişik: 9/4/1990 - KHK-418/5 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 5/2/1992 tarihli ve E. 1990/22, K. 1992/6

Sayılı Kararı ile; yeniden düzenleme: 18/5/1994 – KHK-527/5 md.) Yeniden veya yer değiştirme suretiyle yapılacak atamalarda; aile birimini muhafaza etmek bakımından kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanarak memur olan diğer eşin de isteği halinde ataması, atamaya tabi tutulan memurun atandığı yere 74 ve 76 ncı maddelerde belirtilen esaslar çerçevesinde yapılır. Yer değiştirme suretiyle atanmaya tabi memurun atandığı yerde eşinin atanacağı teşkilatın bulunmaması ya da teşkilatı olmakla birlikte niteliğine uygun münhal bir görev bulunmaması ve ilgilinin de talebi halinde, bu personele eşinin görev süresi ile sınırlı olmak üzere aşağıdaki şartlarda izin verilebilir.

(Ek: 9/4/1990 – KHK-418/5 md.;
İptal: Anayasa Mahkemesinin 5/2/1992 tarihli ve E. 1990/22, K. 1992/6 Sayılı Kararı ile; yeniden düzenleme: 18/5/1994 – KHK-527/5 md.) Bu suretle izin verilenlere, aylık ve diğer ödemelerine karşılık olarak, aylık (taban ve kıdem aylığı dahil), ek gösterge, zam ve tazminatlarının kanuni kesintiler düşüldükten sonraki net miktarının, eşleri;

a) Olağanüstü Hal Bölgesine dahil illerle bu illere mücavir olarak belirlenen illerde görevli olanlara % 60'ı,

b) Kalkınmada 1 inci derecede öncelikli yörelerde görevli olanlara % 50'si,

c) Kalkınmada 2 nci derecede öncelikli yörelerde görevli olanlara % 25'i, kurumlarınca kadro tasarrufundan ödenir.

Eşleri diğer yörelerde görevli olanlar ise ücretsiz izinli sayılır.

(Ek: 9/4/1990 – KHK-418/5 md.;
İptal: Anayasa Mahkemesinin 5/2/1992 tarihli ve E. 1990/22, K. 1992/6 Sayılı Kararı ile; yeniden düzenleme: 18/5/1994 – KHK-527/5 md.) Yukarıda sayılanların kadroları eşlerinin görevlendirme süresiyle sınırlı olarak saklı tutulur. Ancak, bu süre memuriyet boyunca 4 yılı hiç bir surette geçemez. Bunların kademe ilerlemesi; emeklilik ve diğer bütün hakları ve yükümlülükleri devam eder. Ancak ücretsiz izin verilenlerin bu sürelerinin emeklilikten sayılabilmesi için kesenek ve kurum karşılıklarının her ay kendileri tarafından T.C. Emekli Sandığına yatırılması gerekir.

(Ek fıkra: 6/2/2014 - 6518/10 md.) İlgili mevzuatı uyarınca verilecek rapora göre kendisi, eşi veya birinci derece kan hısımlığı bulunan bakmakla yükümlü olduğu aile fertleri engelli olan memurların engellilik durumundan kaynaklanan yer değiştirme taleplerinin karşılanması için düzenlemeler yapılır.

(Değişik: 29/11/1984 – KHK-243/13 md.) Memurların atanamayacakları yerler ve bu yerlerdeki görevler ile kurumların özellik arz eden görevlerine atanabilmeleri için hangi kademelerde ne kadar hizmet etmeleri gerektiği ve yer değiştirme ile ilgili atama esasları Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir. Kurumlar atamaya tabi olacak personeli için bu yönetmelik esaslarına göre Devlet Personel Başkanlığının görüşünü almak suretiyle bir personel ve atama planı hazırlar.

Karşılıklı olarak yer değiştirme:

Madde 73 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen kabul; 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Aynı Kurumun başka başka yerlerde bulunan aynı sınıftaki memurları, karşılıklı olarak yer değiştirme suretiyle atanmalarını isteyebilirler. Bu isteğin yerine getirilmesi atamaya yetkili amirlerince uygun bulunmasına bağlıdır.

Memurların bir kurumdan diğerine nakilleri:

Madde 74 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurların bu Kanuna tabi kurumlar arasında, kurumların muvafakati ile kazanılmış hak dereceleri üzerinden veya 68 inci maddedeki esaslar çerçevesinde derece yükselmesi suretiyle, buldukları sınıftan veya öğrenim durumları itibarıyla girebilecekleri sınıftan, bir kadroya nakilleri mümkündür. Kazanılmış hak derecelerinin altındaki derecelere atanabilmeleri için ise atanacakları kadro derecesi ile kazanılmış hak dereceleri arasındaki farkın 3 dereceden çok olmaması ve memurların isteği de şarttır.

Aşağı dereceye atananların 68 inci maddede yazılı süre kaydı aranmaksızın eski derecelerine tekrar atanmaları caizdir.

Kazanılmış hak derecelerinden aşağı derecelere atananların aylık derece ve kademeleri genel hükümlere göre tespit edilmekle beraber, atandıkları bu derecelerde geçirdikleri süreler (kesenek ve karşılık farklarının kendileri tarafından her ay T.C. Emekli Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri şartıyla)

emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilir.

13/12/1960 tarihli ve 160 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamına giren kurumlarla bu Kanuna tabi kurumlar arasındaki nakillerde de yukarıdaki hükümler uygulanır. Aynı kanunun 4 üncü maddesi kapsamına giren kurumlarda çalışıp 657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden, hizmete giriş dereceleri 36 ncı madde ile tespit edilen giriş derecelerinin üzerinde olanların ilk ilerleme ve yükselmeleri için kanuni bekleme sürelerine yukarıda yazılı dereceler arasındaki sürelerle tekabül eden süre kadar ilave edilir.⁽¹⁾

Memurların diğer kurumlardan bu Kanuna tabi kurumlara geçmeleri:

Madde 75 – (Mülga: 23/12/1972 – KHK-2/5 md.)

Memurların kurumlarının görevlerinin ve yerlerinin değiştirilmesi:

Madde 76 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Kurumlar, görev ve unvan eşitliği gözetmeden kazanılmış hak aylık dereceleriyle memurları buldukları kadro derecelerine eşit veya 68 inci maddedeki esaslar çerçevesinde daha üst, kurum içinde aynı veya başka yerlerdeki diğer kadrolara naklen atayabilirler.

Memurlar istekleri ile, kurumlarında kazanılmış hak derecelerinin en çok üç derece altında aynı veya başka yerlerdeki kadrolara atanabilirler.

Aşağı dereceye atananların 68 inci maddede yazılı süre kaydı aranmaksızın eski derecelerine tekrar atanmaları mümkündür.

Kazanılmış hak derecelerinden aşağı derecelere atananların aylık derece ve kademeleri genel hükümlere göre tespit edilmekle beraber, atandıkları bu derecelerde geçirdikleri süreler (kesenek ve karşılık farklarının kendileri tarafından her ay T.C. Emekli Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri şartıyla) emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilir.

Yabancı bir memleket veya uluslararası kuruluşta hizmet alma:

Madde 77 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 13/2/2011 - 6111/102 md.) Yabancı memleketlerin resmî kurumları veya uluslararası kuruluşlarda kurumlarının muvafakati ile görev alacak memurlara, ilgili Bakanın onayı ile (her üç yılda bir Bakan onayı yenilenmek kaydıyla) memuriyeti süresince yabancı memleketlerin resmî kurumlarında on yıla, uluslararası kuruluşlarda yirmibir yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

Yukarıdaki fıkraya göre izin alan memurların kadro ile ilişkileri devam eder ve yabancı memleketlerde veya uluslararası kuruluşlarda görevde geçen süreler için emeklilik hakları 5434 sayılı Kanunun 31 inci maddesi hükümlerine uyulmak kaydı ile saklı kalır.

Bu kimselerin görevlerine dönmek istemeleri halinde; bu Kanunun sınav veya seçme ile ilgili hükümleri dikkate alınmak suretiyle, yabancı memleketlerde veya uluslararası kuruluşlarda geçirdikleri hizmet sürelerinin her yılı bir kademe ilerlemesine ve her 3 yılı bir derece

yükselmesine esas olacak şekilde ve boş kadro bulunduğu takdirde değerlendirilir.

Bilgilerini artırmak üzere dış memleketlere gönderilme:

Madde 78 – Mesleklerine ait öğrenimini bitirerek Devlet memurluğuna alınmış ve asli memur olarak atanmış olanlardan mesleklerine ait hizmetlerde yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak veya staj yapmak üzere dış memleketlere:

a) Kurumlarınca açılacak seçme veya yarışma sınavlarında başarı gösterenlere,

b) Dış burslara dayanılarak gönderilenlere,

iki yıla kadar ayrılma müsaadesi verilebilir.

Gerekirse bu süre en çok bir kat uzatılabilir.

Bilgilerini artırmak için yabancı memlekete gönderilenlerin hak ve yükümlülükleri:

Madde 79 – (Değişik: 28/7/1971 - 1449/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 18/5/1994 – KHK-527/6 md.) 78 inci maddede yazılı olanlar kadrolarında bırakılırlar. Kadro karşılığı sözleşme ile istihdam edilenlerin sözleşmeleri devam eder ve (Şahsen özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kurumlarınca kendilerine maaşsız izin verilmesi uygun görülenler hariç) aylık ve diğer her türlü ödemeleri ile sözleşme ücretlerinin Kanuni kesintilerinden sonra kalan net tutarının % 60'ını Kurumlarından alırlar. Bunların kademe ilerlemesi; emeklilik ve diğer bütün hakları ve yükümlülükleri devam eder. İzin bitiminde yol süresi hariç **15 gün** içinde görevlerine dönerler. Bunlardan

kurumlarınca kendilerine maaşsız izin verilmesi uygun görülenlerin bu süreleri keseneklerinin ve karşılıklarının kendileri tarafından her ay T.C. Emekli Sandığına gönderilmesini kabul etmeleri şartıyla emeklilik yönünden eski derecelerinde değerlendirilir.

(Değişik: 22/8/1989 – KHK-378/2 md.) (Değişik birinci cümle: 23/7/2010-6009/60 md.) Kurumlarınca gönderilenlerden, uluslararası kuruluşlarda staj yapan ve çalışma esas ve usulleri ile misyon şeflikleriyle ilişkileri Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Dışişleri Bakanlığınca belirlenen memurlara, gittikleri ülkelerde sürekli görevle bulunan ve dokuzuncu derecenin birinci kademesinden aylık alan meslek memurlarına ödenmekte olan yurtdışı aylığı tutarı, diğerlerine bu tutarın 2/3'ü ödenir. **(Değişik son cümle: 17/9/2004-5234/1 md.)** Şahsen özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kendilerine maaşsız izin verilenler ile Cumhurbaşkanınca kurumlar itibarıyla belirlenen kontenjan dışında gönderilenler hariç olmak üzere, burslu gidenlerin aldıkları burs miktarları bu miktarın altında ise aradaki fark kurumlarınca kendilerine ayrıca ödenir.⁽¹⁾

(Değişik: 12/2/1982 - 2595/6 md.)

Bu suretle yapılacak fark ödeme, her türlü vergiden müstesnadır.

Sürelerinin bitiminde görevlerine başlamayanlar çekilmiş sayılırlar. Bu suretle çekilmiş sayılanlar aylık ve yol giderleri de dahil olmak üzere kendilerine kurumlarca yapılmış bulunan bütün masrafları iki kat olarak ödemeye mecburdurlar.

Görevlerine başlayıp da yükümlü buldukları mecburi hizmetini bitirmeden ayrılanlar veya bir ceza sebebi ile memurluktan çıkarılmış olanlar mecburi hizmetlerinin eksik kalan kısmı ile orantılı miktarı iki kat olarak ödemek zorundadırlar.

Bilgilerini artırmak üzere dış memleketlere gönderilme esasları⁽¹⁾

Madde 80 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

(Ek birinci fıkra: 17/9/2004-5234/1 md.) Şahsen özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kendilerine maaşsız izin verilenler dışında her yıl yurt dışına gönderilebilecek Devlet memurlarının kurumlar itibarıyla sayıları, Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenir.⁽²⁾

78 ve 79 uncu maddelerde yazılı olanların ayırma ve seçilme usul ve şartları, çalışmalarının nasıl izleyip denetleneceği, haklarındaki disiplin kovuşturmasının ne suretle yapılacağı ve geri çağrılmalarını gerektirecek haller, bu Kanunun 2 nci maddesi gereğince bir yönetmelikle düzenlenir.⁽³⁾

MİT mensupları hakkında yukarıdaki esaslar, Cumhurbaşkanı tarafından onaylanacak bir talimatla belirtilir.⁽⁴⁾

Silah altına alınma:

Madde 81 – Hazaarda ve seferde muvazaflık hizmeti dışında silah altına alınan Devlet memurları, silah altında buldukları sürece izinli sayılırlar.

Terhis edilenlerin görevlerine dönmeleri:

Madde 82 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

Hazarda eğitim ve manevra maksadiyle veya seferde muvazaflik hizmeti dışında silah altına alınan memurların terhislerinden sonra görevlerine başlamaları, 62 ve 63 üncü maddelerin yer değiştirme suretiyle atamaya ilişkin hükümlerine tabidir

Muvazaf askerliğe ayrılan memurların terhislerinde göreve başlatılmaları ile muvazaf askerlikte geçen sürelerin kademe ve derece intibaklarında değerlendirilmesi:

Madde 83 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/26 md.)

Devlet memuru iken muvazaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren **30 gün** içinde kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azami **30 gün** içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar.

Bunların muvazaf askerlikte geçen süreleri muvazaf askerliğe ayrıldıkları sırada iktisap etmiş oldukları derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir. Bu gibilerin muvazaf askerliğe ayrılmadan önce işgal ettikleri kadroda kazandıkları kademe ilerlemeleri ayrıca gözönünde bulundurulur. Askerlik öncesi kademe ilerlemeleri ile askerlikte geçen süre toplamının 3 yılı aşan kısmı usulü dairesinde üst dereceye terfi ettikleri zaman bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir.

Muvazaf askerliğini yaptıktan sonra Devlet memurluğuna girenlerin kademe intibakları:

Madde 84 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/37 md.)

Muvazaf askerlik görevini yaptıktan sonra Devlet memurluğuna atananlar adaylık esaslarına tabi olurlar ve muvazaf askerlikte geçen süreleri asaletlerinin tasdikinden sonra kademe ilerlemesi yapılmak ve sınav veya seçmeye tabi tutulmak suretiyle derece yükseltilmesinde de değerlendirilir.

Seferde veya talim ve manevra için hazarda silah altına alınanların askerlik sürelerinin kademe ve derece intibakları:

Madde 85 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/38 md.)

Devlet memurlarından muvazaflik hizmeti dışında talim ve manevra maksadiyle veya seferde silah altına alınanların kademe ilerlemeleri devam eder. Bu süre içinde derece yükselmesi gerektiğinde terhislerinden sonra açık kadro bulunması ve sınav veya seçmede başarı göstermeleri şartıyla silah altında geçen süreleri yükselecekleri üst derecenin kademelerinde dikkate alınır.

Vekalet görevi ve aylık verilmesinin şartları:

Madde 86 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabilir.

Bir görevin memurlar eliyle vekaleten yürütülmesi halinde aylıksız vekalet asıldır.

Ancak, ilkokul öğretmenliği (Yaz tatili hariç), tabiplik, diş tabipliği, eczacılık, köy ve beldelerdeki ebelik ve hemşirelik, mühendis ve mimarlık, veterinerlik, vaizlik, Kur'an kursu öğreticiliği, imam-hatiplik ve müezzin-kayyımlığa ait boş kadrolara Maliye Bakanlığının izni (mahallî idarelerde izin şartı aranmaz) ile, açıktan vekil atanabilir. ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾

Aynı kurumdan (...) ⁽⁴⁾ ayrılmalar dolayısıyla atanan vekil memurlara vekalet görevinin 3 aydan fazla devam eden süresi için, kurum dışından veya açıktan atananlarla kurum içinden ilkokul öğretmenliğine atanan öğretmenler ile veznedarlık görevine atananlara göreve başladıkları tarihten itibaren vekalet aylığı ödenir. ⁽⁴⁾

Bu Kanuna tabi kurumlarda çalışan veteriner hekim veya hayvan sağlık memurları, veteriner hekim veya hayvan sağlık memuru bulunmayan belediyelerin veterinerlik veya hayvan sağlık memurluğu hizmetlerini ifa etmek üzere bu hizmetlerle ilgili kadrolara vekalet aylığı verilmek suretiyle atanabilirler.

Yukarıda sayılan haller dışında, boş kadrolara ait görevler lüzum görüldüğü takdirde memurlara ücretsiz olarak vekaleten gördürülebilir.

Bu Kanuna tabi kurumlarda, mali, nakdi ve aynı sorumluluğu bulunan saymanlık kadrolarının boşalması halinde bu kadrolara işe başladıkları tarihten itibaren vekalet aylığı verilmek suretiyle memurlar arasından atama yapılabilir.

(Ek fıkra: 12/7/2013-6495/8 md.)

Açıktan vekil olarak atanana, bir yılda **yirmi günü** geçmemek üzere çalışmaları her ay için **iki gün** yıllık izin verilir. Bu iznin kullanımında, bir sonraki yıla devredilme hâli dışında Devlet memurları için öngörülen hükümler uygulanır.

İkinci görev yasağı:⁽¹⁾

Madde 87 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurlara;

a) Bu Kanuna tabi kurumlarda,

b) Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi kurumlar ile sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bankalarda,

c) Özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulan banka ve kuruluşlarda, ⁽¹⁾

ç) Yukarıdaki bentlerde yazılı idare, kuruluş ve bankalar tarafından sermayelerinin yarısından fazlasına katılmak suretiyle kurulan kuruluşlarla bunların aynı oranda katılmaları ile vücut bulan kurumlarda,

İkinci görev verilemez; bu kurumlardan her ne ad ile olursa olsun para ödenemez ve yarar sağlanamaz.

Ancak, bu Kanunun memurlara ikinci görev verilmesini öngören hükümleri ile hakem, tasfiye memuru ve bilirkişilere takdir olunan İl Genel Meclisi ve İl Daimi Encümeni başkanları, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulan ve asli görevlerinin devamı niteliğinde olmayan çeşitli kurul, komisyon, heyet ve jüri çalışmalarına,

Üniversiteler, Akademiler, Türkiye ve Orta - Doğu Amme İdaresi Enstitüsü ve özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulan araştırma kurumları tarafından idareyle ilgili olarak yapılan inceleme ve araştırma çalışmalarına katılanlar için özel kanunlarınca gösterilen veya bu kanunlara dayanılarak tespit edilen ücretlerin ödenmesine ilişkin hükümler saklıdır.⁽¹⁾

İkinci görev verilecek memurlar ve görevler:

Madde 88 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

Bu Kanuna tabi kurumlarda çalışan Devlet memurlarına esas görevlerinin yanında;

A) Özel kanunlarla, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle veya bunların verdiği yetkiye dayanılarak memurlara gördürülmesi öngörülen sürekli hizmetler,⁽²⁾

B) Mesleki bilgisi ile ilgili olarak, hizmet olanakları elverişli bulunmak ve atamaya yetkili amir tarafından uygun görülmek şartıyla;

1) (Değişik: 29/11/1984 – KHK-243/15 md.) 87 nci maddede yazılı kurumların tabiplikleri, diş tabiplikleri, eczacılıkları, kimyagerlikleri, veterinerlikleri, avukatlıkları ile Adli Tıp Kurumu Uzmanlıkları,

2) Asıl görevlerinin bulunduğu bucak, ilçe ve zorunlu hallerde iller belediyelerinin yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar ve mimarlarca yürütülmesi gereken teknik hizmetleri,

İkinci görev olarak verilebilir.

(Değişik: 23/2/1995 – KHK-547/8 md.) Asıl görevlerinin yanında;

a) (Değişik: 4/7/2012-6354/ 3 md.) Tabiplere; il ve ilçe sağlık müdürlüğü, il sağlık müdür yardımcılığı, halk sağlığı müdürlüğü, halk sağlığı müdür yardımcılığı, sağlık grup başkanlığı, baştabiplik, baştabip yardımcılığı ile il sağlık ve halk sağlığı müdürlüklerinde ilgili mevzuatı uyarınca tabipler tarafından yürütülmesi öngörülen şube müdürlükleri,

b)Diş hekimlerine ve veterinerlere, meslekleri ile ilgili baştabiplik,

c)Veteriner, dişhekimisi ve eczacılara; baştabip yardımcılığı,

d)Öğretmenlere; okul ve enstitü müdürlüğü, başyardımcılığı ve yardımcılığı görevleri,

ikinci görev olarak yaptırılabilir.

Ders görevi:

Madde 89 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir.

Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı,ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar Cumhurbaşkanı kararı ile tespit olunur.⁽¹⁾

Birleşemeyecek görevler:

Madde 90 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

Devlet memurlarına, vekalet görevi, ikinci görev veya ders

görevlerinden ancak birisi verilebilir. Öğretmenlerin idari görevi bu hükmün dışındadır. Bir memurun üstünde birden çok ücretli vekalet görevi veya ikinci görev bulunamaz.

Kadroları kaldırılan devlet memurları:

Madde 91 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/103 md.)

Kadrosu kaldırılan memurlar, en geç altı ay içinde kendi kurumlarında niteliklerine uygun bir kadroya atanırlar. Bu memurlar, kurumlarında atama imkânı bulunmaması hâlinde aynı süre içinde başka bir kurumdaki kadrolara atanmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Bunlar, atama işlemi yapılıncaya kadar kurumlarında niteliklerine uygun işlerde çalıştırılır ve yeni bir kadroya atanıncaya kadar eski kadrolarına ait malî haklardan ve sosyal yardımlardan yararlanmaya devam ederler.

Söz konusu memurların eski kadrolarına ait en son ayda aldığı malî haklar kapsamında fiilen yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının net tutarının, atandıkları yeni kadrolarına ait malî haklar kapsamında fiilen yapılmakta olan her türlü ödemeler toplamının net tutarından fazla olması hâlinde, aradaki fark, farklılık giderilinceye kadar, atandıkları kadrolarda veya bu kadrolardan istekleri dışında atandıkları başka kadrolarda kaldıkları sürece, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir. Aylık mutad olarak yapılmayıp belirli bir dönemi kapsayan ödemelerin ödendiği tarih itibarıyla net tutarları toplamının yılı içinde çalışılan aylara bölünmesi suretiyle bulunacak tutarı, en son ayda aldığı aylık

tutarına ilave edilir. Fazla çalışma ücreti, fiilen yapılan ders karşılığı ödenen ek ders ücreti ve nöbet ücreti gibi ilave bir çalışmanın karşılığında elde edilen ödemeler aylık tutarına ilave edilmez.

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarına atanmak üzere Devlet Personel Başkanlığına bildirilen memurların 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının boş kadrolarından Devlet Personel Başkanlığınca tespit edilen kadroya, anılan Başkanlık tarafından **kırkbeş** gün içinde ataması teklif edilir. Devlet Personel Başkanlığı tarafından gönderilen atama teklif yazısının atamayı yapacak kamu kurum ve kuruluşuna intikalinden itibaren **otuz gün** içinde bu kurum ve kuruluş tarafından atama işlemlerinin yapılması zorunludur. Bunlardan unvanları müdür ve daha üst olanlar ile danışma işlevlerine ilişkin kadrolarda çalışanlar Araştırmacı kadrolarına, diğerleri ise durumlarına uygun kadrolara atanırlar.

Memurluktan çekilenlerin yeniden atanmaları:

Madde 92 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/27 md.)

İki defadan fazla olmamak üzere memurluktan kendi istekleriyle çekilenlerden veya bu Kanun hükümlerine göre çekilmiş sayılanlardan tekrar memurluğa dönmek isteyenler, ayrıldıkları sınıfta boş kadro bulunmak ve bu sınıfın niteliklerini taşımak şartıyla ayrıldıkları tarihte almakta oldukları aylık derecesine eşit bir derecenin aynı kademesine veya 71 inci madde hükümlerine uyulmak

suretiyle diğer bir sınıfta eşit derecedeki kadrolara atanabilirler.

(Mülga ikinci fıkra: 29/11/1984 – KHK-243/56 md.)

657 sayılı Kanuna tabi olmayan personelden kendi istekleri ile görevinden çekilmiş olanlar, boş kadro bulunmak ve gireceği sınıfın niteliklerini taşımak kaydı ile bu Kanuna tabi kurumlardaki memuriyetlere atanabilirler.

Yasama görevinde veya bakan olarak geçirilen her yıl bir kademe ilerlemesi ve her iki yıl bir derece yükselmesine esas olacak şekilde değerlendirilir.

Emeklilerin yeniden hizmete alınması:

Madde 93 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli olanlardan (5434 sayılı Kanunun 104 üncü maddesine göre emeklilikle ilgili görevlere yeniden atanamayacaklar hariç) sınıfında yazılı nitelikleri taşımakta bulunanlar kanunun 92 nci maddesi hükümlerine göre kurumlarda boş kadro bulunmak şartıyla yeniden memurluğa alınabilirler.

(Mülga ikinci fıkra: 12/5/1982 - 2670/41 md.)

ÖRNEK SORU: 12

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre son kaç yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara, aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır?

- A)10
- B)5
- C)8
- D)4
- E) 3

ÇÖZÜM: C

8 yıl doğru cevap C seçeneğidir.

ÖRNEK SORU:13

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren kaç gün içinde kurumlarına başvurmak zorundadır?

- A)15
- B)30
- C)20
- D)60
- E) 40

ÇÖZÜM: B

Devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren 30 gün içinde kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azami 30 gün içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar. Doğru cevap B seçeneğidir.

BÖLÜM: 4**Memurluğun Sona Ermesi****Çekilme:**

Madde 94 – Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. **(Ek hüküm: 31/7/1970 - 1327/75 md.)** Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz **10 gün** devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunulmuş sayılır.

Çekilmek isteyen memur yerine atanan kimsenin gelmesine veya çekilme isteğinin kabulüne kadar görevine devam eder. Yerine atanan kimse bir aya kadar gelmediği veya yerine bir vekil atanmadığı takdirde, üstüne haber vererek görevini bırakabilir.

Olağanüstü mazeretle çekilenler, üstüne haber vermek şartıyla bir ay kaydına tabi değildirler.

Çekilmede devir ve teslim süresi:

Madde 95 – Çekilen Devlet memurlarından devir ve teslim ile yükümlü olanlar, bu işlemlerin sonuna kadar görevlerini bırakamazlar. Hizmet icaplarına

göre devir ve teslim işlemleri için gerekli süreler, yönetmelikte belirtilir.

Olağanüstü yönetim hallerinde çekilme usulü:

Madde 96 – (Değişik: 15/8/2017 – KHK-694/27 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7078/27 md.)

Olağanüstü hal, seferberlik ve savaş hallerinde veya genel hayata müessir afetlere uğrayan yerlerdeki Devlet memurları, çekilme istekleri kabul edilmedikçe veya yerine atanacaklar gelip işe başlamadıkça görevlerini bırakamazlar.

Çekilen ve çekilmiş sayılanların yeniden atanmaları:

Madde 97 – (Değişik: 29/11/1984 – KHK-243/17 md.)

Memurlardan mali ve cezai sorumlulukları saklı kalmak üzere;

A) 94 üncü maddenin 2 nci ve 3 üncü fıkrasına uygun olarak memuriyetten çekilenler altı ay geçmeden,

B) Bu Kanuna göre çekilmiş sayılanlar ile 94 üncü maddenin 2 nci fıkrasına uymadan görevlerinden ayrılanlar bir yıl geçmeden,

C)95 inci maddede yazılı zorunluluklara uymayanlar 3 yıl geçmeden,

D)96 ncı maddeye aykırı hareket edenler hiçbir surette,

Devlet memurluğuna alınamazlar.

Memurluğun sona ermesi:

Madde 98 – Devlet memurlarının

a) Bu kanun hükümlerine göre memurluktan çıkarılması;

b) Memurluğa alınma şartlarından her hangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya memurlukları sırasında bu şartlardan her hangi birini kaybetmesi;

c) Memurluktan çekilmesi;

ç) İstek, yaş haddi, malûllük (...) ⁽¹⁾
sebeplerinden biri ile emekliye ayrılması; ⁽¹⁾

d) Ölümü;
hallerinde memurluğu sona erer.

BÖLÜM: 5

ÇALIŞMA SAATLERİ, İZİNLER

Çalışma saatleri:
Günlük çalışma saatlerinin tesbiti:
Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışma saat ve usulünün tesbiti:
Yıllık İzin
Hastalık ve Refakat İzni
İyileşme Halinde Göreve Dönüş
Doğum İzni, Süt İzni ve Yarım Gün Çalışma İzni
Doğum İzni
Süt izni
Yarım Gün Çalışma İzni
Mazeret İzni
Aylıksız (Ücretsiz) İzin
Sağlık Nedeniyle Aylıksız İzin
Doğum Nedeniyle Aylıksız İzin
İsteğe Bağlı Aylıksız İzin
Askerlik Nedeniyle Aylıksız İzin

Çalışma saatleri: ⁽¹⁾

Madde 99 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir.

Bu süre Cumartesi ve Pazar günleri tatil olmak üzere düzenlenir.

Ancak bu kanuna, özel kanunlara, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine veya bunlara dayanılarak çıkarılacak yönetmeliklerle, kurumların ve hizmetlerin özellikleri dikkate alınmak suretiyle farklı çalışma süreleri tespit olunabilir. ⁽¹⁾

Cumhurbaşkanı, yurt dışı kuruluşlarda hizmetin gerektirdiği hallerde, hafta tatilini Cumartesi ve Pazardan başka günler olarak tespit edebilir. ⁽¹⁾

Günlük çalışma saatlerinin tesbiti: ⁽²⁾

Madde 100 – Günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ile öğle dinlenme süresi, bölgelerin ve hizmetin özelliklerine göre merkezde Cumhurbaşkanınca, illerde valiler tarafından tesbit olunur. ⁽²⁾

(Ek fıkra: 13/2/2011 - 6111/104 md.)

Ancak engelliler için; engel durumu, hizmet gerekleri, iklim ve ulaşım şartları göz önünde bulundurulmak suretiyle günlük çalışmanın başlama ve bitiş saatleri ile öğle dinlenme süreleri merkezde üst yönetici, taşrada mülki amirlerce farklı belirlenebilir. ⁽³⁾

(Ek fıkra: 13/2/2011 - 6111/104 md.)

Memurların yürüttükleri hizmetin özelliklerine göre, bu madde uyarınca tespit edilen çalışma saat ve süreleri ile görev yerlerine bağlı olmaksızın çalışabilmeleri mümkündür. Bu hususa ilişkin usûl ve esaslar, Cumhurbaşkanınca belirlenir. ⁽²⁾

Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışma saat ve usulünün tesbiti:

Madde 101 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/105 md.)

Günün yirmidört saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekilleri kurumlarınca düzenlenir.

Ancak, kadın memurlara; tabip raporunda belirtilmesi hâlinde hamileliğin yirmi dördüncü haftasından önce ve her hâlde hamileliğin yirmi dördüncü

haftasından itibaren ve doğumdan sonraki iki yıl süreyle gece nöbeti ve gece vardiyası görevi verilemez. Engelli memurlara da isteği dışında gece nöbeti ve gece vardiyası görevi verilemez.⁽⁴⁾⁽⁵⁾

Yıllık izin:

Madde 102 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/46 md.)

Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için **yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür**. Zorunlu hallerde bu süreler gidiş ve dönüş için en çok **ikişer gün** eklenebilir.

Yıllık izinlerin kullanılışı:

Madde 103 – Yıllık izinler, amirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izliyen iki yılın izni bir arada verilebilir. **(Değişik cümle: 6/7/1995 – KHK-562/2 md.)** Cari yıl ile bir önceki yıl hariç, önceki yıllara ait kullanılmayan izin hakları düşer.

Öğretmenler yaz tatili ile dinlenme tatillerinde izinli sayılırlar. Bunlara, hastalık ve diğer mazeret izinleri dışında, ayrıca yıllık izin verilmez.

Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten bir aylık sağlık izni verilir.

Mazeret izni: ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾

Madde 104 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/106 md.)

A) Kadın memura; doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süreyle analık izni verilir. Çoğul gebelik durumunda, doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresine iki hafta eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesine kadar

sağlık durumunun çalışmaya uygun olduğunu tabip raporuyla belgeleyen kadın memur, isteği hâlinde doğumdan önceki üç haftaya kadar kurumunda çalışabilir. Bu durumda, doğum öncesinde bu rapora dayanarak fiilen çalıştığı süreler doğum sonrası analık izni süresine eklenir. Doğumun erken gerçekleşmesi sebebiyle, doğum öncesi analık izninin kullanılmayan bölümü de doğum sonrası analık izni süresine ilave edilir. **(Ek cümle: 29/1/2016 - 6663/6 md.)** Doğum öncesi analık izninin başlaması gereken tarihten önce gerçekleşen doğumlarda ise doğum tarihi ile analık izninin başlaması gereken tarih arasındaki süre doğum sonrası analık iznine ilave edilir. Doğumda veya doğum sonrasında analık izni kullanılırken annenin ölümü hâlinde, isteği üzerine memur olan babaya anne için öngörülen süre kadar izin verilir. **(Ek cümleler: 29/1/2016 - 6663/6 md.)** Üç yaşını doldurmamış bir çocuğu eşiyile birlikte veya münferit olarak evlat edinen memurlar ile memur olmayan eşin münferit olarak evlat edinmesi hâlinde memur olan eşlerine, çocuğun teslim edildiği tarihten itibaren sekiz hafta süre ile izin verilir. Bu izin evlatlık kararı verilmeden önce çocuğun fiilen teslim edildiği durumlarda da uygulanır.

B) Memura, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine **on gün** babalık izni; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi ya da eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine **yedi gün** izin verilir.

C) (A) ve (B) fıkralarında belirtilen hâller dışında, merkezde atamaya yetkili amir, ilde vali, ilçede kaymakam ve yurt

dışında diplomatik misyon şefi tarafından, birim amirinin muvafakati ile bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde, mazeretleri sebebiyle memurlara **on gün** izin verilebilir. Zaruret hâlinde öğretmenler hariç olmak üzere, aynı usûlle **on gün** daha mazeret izni verilebilir. Bu takdirde, ikinci kez verilen bu izin, yıllık izinden düşülür.

D) Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde **üç saat**, ikinci altı ayda günde **birbuçuk saat** süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve günde kaç kez kullanılacağı hususunda, kadın memurun tercihi esastır.

E) (Ek: 20/2/2014 - 6525/7 md.) Memurlara; **en az yüzde 70** oranında engelli ya da süregelen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de **en az yüzde 70** oranında engelli olması kaydıyla) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde **on güne** kadar mazeret izni verilir.⁽¹⁾

F) (Ek: 29/1/2016 - 6663/6 md.) Doğum sonrası analık izni süresi sonunda kadın memur, isteği hâlinde çocuğun hayatta olması kaydıyla analık izni bitiminde başlamak üzere ayrıca süt izni verilmeksizin birinci doğumda iki ay, ikinci doğumda dört ay, sonraki doğumlarda ise altı ay süreyle günlük çalışma süresinin yarısı kadar çalışabilir. Çoğul doğumlarda bu sürelere birer ay ilave edilir. Çocuğun engelli doğması veya doğumdan sonraki on iki ay içinde çocuğun engellilik durumunun tespiti hâllerinde bu süreler

on iki ay olarak uygulanır. Üç yaşını doldurmamış bir çocuğu eşiyile birlikte veya münferit olarak evlat edinen memurlar ile memur olmayan eşin münferit olarak evlat edinmesi hâlinde memur olan eşleri de, istekleri üzerine (A) fıkrası uyarınca verilen sekiz haftalık iznin bitiminden itibaren bu haktan aynı esaslar çerçevesinde yararlanır. Memurun çalışacağı süreler ilgili kurum tarafından belirlenir.⁽³⁾⁽⁴⁾

G) Yıllık izin ve mazeret izinleri sırasında fiili çalışmaya bağlı her türlü ödemeler hariç malî haklar ile sosyal yardımlara dokunulmaz.⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾

Hastalık ve refakat izni:⁽¹⁾

Madde 105 – (Değişik: 13/2/2011-6111/107 md.)

Memura, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde onsekiz aya kadar, diğer hastalık hâllerinde ise oniki aya kadar izin verilir.

Memurun, hastalığı sebebiyle yataklı tedavi kurumunda yatarak gördüğü tedavi süreleri, hastalık iznine ait sürenin hesabında dikkate alınır.

Bu maddede yazılı azamî süreler kadar izin verilen memurun, bu iznin sonunda işe başlayabilmesi için, iyileştigiine dair raporu (yurt dışındaki memurlar için mahallî usûle göre verilecek raporu) ibraz etmesi zorunludur. İzin süresinin sonunda, hastalığının devam ettiği resmî sağlık kurulu raporu ile tespit edilen memurun izni, birinci fıkrada belirtilen süreler kadar uzatılır, bu sürenin

sonunda da iyileşemeyen memur hakkında emeklilik hükümleri uygulanır.

Bunlardan gerekli sağlık şartlarını yeniden kazandıkları resmî sağlık kurullarınca tespit edilen ve emeklilik hakkını elde etmemiş olanlar, yeniden memuriyete dönmek istemeleri hâlinde, niteliklerine uygun kadrolara öncelikle atanırlar.

Görevi sırasında veya görevinden dolayı bir kazaya veya saldırıya uğrayan veya bir meslek hastalığına tutulan memur, iyileşinceye kadar izinli sayılır.

Hastalık raporlarının hangi hallerde, hangi hekimler veya sağlık kurulları tarafından verileceği ve süreleri ile bu konuya ilişkin diğer hususlar, Sağlık, Maliye ve Dışişleri Bakanlıkları ile Sosyal Güvenlik Kurumunun görüşleri alınarak Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

Ayrıca, memurun bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, aylık ve özlük hakları korunarak, üç aya kadar izin verilir. Gerekliğinde bu süre bir katına kadar uzatılır.

İyileşme halinde göreve dönüş:

Madde 106 – (Mülga: 13/2/2011 - 6111/117 md.)

Raporları verecek hekim ve sağlık kurulları hakkında Yönetmelik:

Madde 107 – (Mülga: 31/5/2006 - 5510/106 md.)

Aylıksız izin:⁽³⁾

Madde 108 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/108 md.)

A) Memura, 105 inci maddenin son fıkrası uyarınca verilen iznin bitiminden itibaren, sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, istekleri üzerine onsekiz aya kadar aylıksız izin verilebilir.

B) Doğum yapan memura, 104 üncü madde uyarınca verilen doğum sonrası analık izni süresinin veya aynı maddenin (F) fıkrası uyarınca verilen izin süresinin bitiminden; eşi doğum yapan memura ise, doğum tarihinden itibaren istekleri üzerine yirmidört aya kadar aylıksız izin verilir.⁽²⁾

C) **(Değişik birinci cümle: 29/1/2016 - 6663/7 md.)** Üç yaşını doldurmamış bir çocuğu eşiyile birlikte veya münferit olarak evlat edinen memurlar ile memur olmayan eşin münferit olarak evlat edinmesi hâlinde memur olan eşlerine, 104 üncü maddenin (A) fıkrası uyarınca verilen sekiz haftalık iznin veya aynı maddenin (F) fıkrası uyarınca izin kullanılması hâlinde bu iznin bitiminden itibaren, istekleri üzerine yirmi dört aya kadar aylıksız izin verilir. Evlat edinen her iki eşin memur olması durumunda bu süre, eşlerin talebi üzerine yirmidört aylık süreyi geçmeyecek şekilde, birbirini izleyen iki bölüm hâlinde eşlere kullanılabilir.

D) Özel burs sağlayan ve bu burstan istifade etmesi için kendilerine aylıksız izin verilenler de dâhil olmak üzere burslu olarak ya da bütçe imkânlarıyla yetiştirilmek üzere yurtdışına gönderilen veya sürekli görevle yurtiçine ya da yurtdışına atanan veya **en az altı ay**

süreyle yurtdışında geçici olarak görevlendirilen memurlar veya diğer personel kanunlarına tâbi olanlar ile yurtdışına kamu kurumlarınca gönderilmiş olan öğrencilerin memur olan eşleri ile 77 nci maddeye göre izin verilenlerin memur olan eşlerine görev veya öğrenim süresi içinde aylıksız izin verilebilir.

E) Memura, yıllık izinde esas alınan süreler itibarıyla beş hizmet yılını tamamlamış olması ve isteği hâlinde memuriyeti boyunca ve en fazla iki defada kullanılmak üzere, toplam bir yıla kadar aylıksız izin verilebilir. Ancak, (...)⁽¹⁾ olağanüstü hâl veya genel hayata müessir afet hâli ilan edilen bölgelere 72 nci madde gereğince belli bir süre görev yapmak üzere zorunlu olarak sürekli görevle atananlar hakkında bu bölgelerdeki görev süreleri içinde bu fıkra hükmü uygulanmaz.⁽¹⁾

F) Aylıksız izin süresinin bitiminden önce mazereti gerektiren sebebin ortadan kalkması hâlinde, **on gün** içinde göreve dönülmesi zorunludur. Aylıksız izin süresinin bitiminde veya mazeret sebebinin kalkmasını izleyen **on gün** içinde görevine dönmeyenler, memuriyetten çekilmiş sayılır.

G) Muvazzaf askerliğe ayrılan memurlar askerlik süresince görev yeri saklı kalarak aylıksız izinli sayılır.

657 SAYILI KANUN İZİNLER

İZİN ADI	SÜRESİ	MADDESİ
Mazeret izni (Analık izni)	Doğumdan önce sekiz , doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta, Çoğul gebelik durumunda, doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresine iki hafta eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesine kadar sağlık durumunun çalışmaya uygun olduğunu tabip raporuyla belgeleyen kadın memur, isteği hâlinde doğumdan önceki üç haftaya kadar kurumunda çalışabilir. Bu durumda, doğum öncesinde bu rapora dayanarak fiilen çalıştığı süreler doğum sonrası analık izni süresine eklenir. Doğumun erken gerçekleşmesi sebebiyle, doğum öncesi analık izninin kullanılmayan bölümü de doğum sonrası analık izni süresine ilave edilir. (Ek cümle: 29/1/2016 6663/6 md.) Doğum öncesi analık izninin başlaması gereken tarihten önce gerçekleşen doğumlarda ise doğum tarihi ile analık izninin başlaması gereken tarih arasındaki süre doğum sonrası analık iznine ilave edilir. Doğumda veya doğum sonrasında analık izni kullanılırken annenin ölümü hâlinde, isteği üzerine memur olan babaya anne için öngörülen süre kadar izin verilir.	104
Mazeret izni (Süt izni)	Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat , ikinci altı ayda günde birbuçuk saat süt izni verilir.	104
Mazeret izni (Evlatlık izni)	Üç yaşını doldurmamış bir çocuğu eşyle birlikte veya münferit olarak evlat edinen memurlar ile memur olmayan eşin münferit olarak evlat edinmesi hâlinde memur olan eşlerine, çocuğun teslim edildiği tarihten itibaren sekiz hafta süre ile izin verilir. Bu izin evlatlık kararı verilmeden önce çocuğun fiilen teslim edildiği durumlarda da uygulanır.	
Mazeret izni	Merkezde atamaya yetkili amir, ilde vali, ilçede kaymakam ve yurt dışında diplomatik misyon şefi tarafından, birim amirinin muvafakati ile bir yıl içinde toptan veya bölümler	104

	hâlinde, mazeretleri sebebiyle memurlara on gün izin verilebilir. Zaruret hâlinde öğretmenler hariç olmak üzere, aynı usûlle on gün daha mazeret izni verilebilir. Bu takdirde, ikinci kez verilen bu izin, yıllık izinden düşülür.	
Mazeret izni (Memurun engelli çocuğu için)	Memurlara; en az yüzde 70 oranında engelli ya da süregelen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de en az yüzde 70 oranında engelli olması kaydıyla) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni verilir.	104
Mazeret izni (Babalık izni)	Memura, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine on gün babalık izni;	104
Mazeret izni (Ölüm izni)	Memurun kendisinin veya çocuğunun evlenmesi ya da eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine yedi gün izin verilir.	104
Hastalık ve Refakat izni	Memura, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde onsekiz aya kadar, diğer hastalık hâllerinde ise oniki aya kadar izin verilir. Memura, 105 inci maddenin son fıkrası uyarınca verilen iznin bitiminden itibaren, sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, istekleri üzerine onsekiz aya kadar aylıksız izin verilebilir.	105
Aylıksız izni (Doğum için)	Doğum yapan memura, 104 üncü madde uyarınca verilen doğum sonrası analık izni süresinin veya aynı maddenin (F) fıkrası uyarınca verilen izin süresinin bitiminden; eşi doğum yapan memura ise, doğum tarihinden itibaren istekleri üzerine yirmidört aya kadar aylıksız izin verilir.	105
Aylıksız izni (Diğer)	Memura, yıllık izinde esas alınan süreler itibarıyla beş hizmet yılını tamamlamış olması ve isteği hâlinde memuriyeti boyunca ve en fazla iki defada kullanılmak üzere, toplam bir yıla kadar aylıksız izin verilebilir.	105
Aylıksız izni	Muvazzaf askerliğe ayrılan memurlar askerlik süresince	105

(Askerlik)	görev yeri saklı kalarak aylıksız izinli sayılır	
Refakat izni	Memurun bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, aylık ve özlük hakları korunarak, üç aya kadar izin verilir. Gerektiğinde bu süre bir katına kadar uzatılır.	105
Yıllık İzin	Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün , hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür . Zorunlu hallerde bu sürelere gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir.	102
Yarı Zamanlı Çalışma	Doğum yapan memurlar doğum sonrası analık izninin veya 104 üncü maddenin (F) fıkrası uyarınca kullanılan iznin, eşi doğum yapan memurlar ise babalık izninin bitiminden, ilgili mevzuatı uyarınca çocuğun mecburi ilköğretim çağına başladığı tarihi takip eden ay başına kadar olan dönemde, ayrıca süt izni verilmeksizin haftalık çalışma saatlerinin normal çalışma süresinin yarısı olarak düzenlenmesini talep edebilirler	Ek Madde 43

ÖRNEK SORU: 14

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre memurların haftalık çalışma süresi genel olarak kaç saattir?

A)50

B)40

C)30

D)20

E) 15

ÇÖZÜM: B

Memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir. Doğru cevap B seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 15

Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için (.....) gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için (.....)gündür.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki boşluklara gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A)20 30

B)20 40

C)15 30

D)25 50

E) 15 30

ÇÖZÜM: A

Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Doğru cevap A seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 16

Kadın memura; doğumdan önce (.....), doğumdan sonra (.....) hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süreyle analık izni verilir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki boşluklara gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A)5 5

B)6 6

C)8 8

D)10 10

E) 9 12

ÇÖZÜM: C

Kadın memura; doğumdan önce sekiz,doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süreyle analık izni verilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

BÖLÜM: 6 ÖZLÜK DOSYASI

Memur bilgi sistemi, özlük dosyası:⁽³⁾

Madde 109 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/109 md.)

Memurlar, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası esas alınarak kurumlarınca tutulacak personel bilgi sistemine kaydolunurlar. Her memur için bir özlük dosyası tutulur.

Özlük dosyasına, memurun mesleki bilgileri, mal bildirimleri; varsa inceleme, soruşturma, denetim raporları, disiplin cezaları ile ödül ve başarı belgesi verilmesine ilişkin bilgi ve belgeler konulur.

Memurların başarı, yeterlik ve ehliyetlerinin tespitinde, kademe ilerlemelerinde, derece yükselmelerinde, emekliye ayrılmalarında veya hizmetle ilişkilerinin kesilmesinde, hizmet gerekleri yanında özlük dosyaları göz önünde bulundurulur.

Özlük dosyalarının tutulma esasları ile özlük dosyalarında yer alacak belgelere ilişkin usûl ve esaslar Devlet Personel Başkanlığınca belirlenir.

***Başarı, üstün başarı değerlendirilmesi ve ödül:*⁽¹⁾**

Madde 122 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/110 md.)

Görevli oldukları kurumlarda olağanüstü gayret ve çalışmaları ile emsallerine göre başarılı görev yapmak suretiyle; kamu kaynağında önemli ölçüde tasarruf sağlanmasında, kamu zararının oluşmasının önlenmesinde ve önlenemez kamu zararlarının önemli ölçüde azaltılmasında, kamusal fayda ve gelirlerin beklenenin üzerinde artırılmasında veya

sunulan hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin yükseltilmesinde somut olaylara ve verilere dayalı olarak katkı sağladıkları tespit edilen memurlara, merkezde bağlı veya ilgili bakan, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından başarı belgesi verilebilir. **(Ek cümle: 22/5/2012 - 6318/44 md.)** Türk Silahlı Kuvvetlerinde (...) ⁽²⁾ görevli Devlet memurları için Millî Savunma Bakanı bu yetkisini devredebilir. Üç defa başarı belgesi alanlara üstün başarı belgesi verilir.⁽²⁾

Üstün başarı belgesi verilenlere, merkezde bağlı veya ilgili bakan ve illerde valiler tarafından uygun görülmesi hâlinde en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) % 200'üne kadar ödül verilebilir.

Bu maddeye göre bir malî yıl içinde ödüllendirileceklerin sayısı, kurumun yılbaşındaki dolu kadro mevcudunun binde onundan, Gümrük Müsteşarlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı kadroları için binde yirmisinden fazla olamaz. Yıl içinde ödüllendirilen personel sayısı kurumlarınca izleyen yılın Ocak ayı sonuna kadar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.⁽³⁾

Kamu kurum ve kuruluşları yürütmekte oldukları hizmetlerin özelliklerini göz önünde bulundurarak memurlarının başarı, verimlilik ve gayretlerini ölçmek üzere, Devlet Personel Başkanlığının uygun görüşü alınmak kaydıyla, değerlendirme ölçütleri belirleyebilir.

ÖRNEK SORU: 17

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre merkezde aşağıdakilerden hangisi başarı belgesi verir?

- A)Vali
- B)Kaymakam
- C)Genel Müdür
- D)Bakan
- E) Daire Başkanı

ÇÖZÜM: D

Memurlara, merkezde bağlı veya ilgili bakan, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından başarı belgesi verilebilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

**BÖLÜM: 7
DİSİPLİN**

Disiplin amiri ve disiplin cezaları:
Uyarma Cezası
Kınama Cezası
Aylıktan Kesme Cezası
Kademe İlerlemesinin Durdurulması Cezası
Devlet Memurluğundan Çıkarma Cezası
Devlet Memurluğundan Çıkarma Cezası
Diğer Hükümler
Disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar:
Zamanaşımı
Karar Süresi
Karar Usulü, Memurun Hakkı, Uygulama ve Cezaların Silinmesi
Savunma hakkı
Cezai kovuşturma ile disiplin kovuşturmasının bir arada yürütülmesi
Uygulama
Disiplin cezalarının bir süre sonra özlük dosyasından silinmesi
Disiplin Kurulları ve Amirleri ile İtirazlar
Disiplin Kurulları ve Amirleri

İtiraz**Disiplin amiri ve disiplin cezaları:**

Madde 124 – (Değişik birinci fıkra: 29/11/1984 – KHK-243/25 md.) Disiplin amirleri; kurumların kuruluş ve görev özellikleri dikkate alınarak Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşüne dayanılarak özel yönetmeliklerinde tayin ve tesbit edilecek amirlerdir.

(Değişik: 12/5/1982 - 2670/30 md.) Kamu hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesini sağlamak amacı ile kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve yönetmeliklerin Devlet memuru olarak emrettiği ödevleri yurt içinde veya dışında yerine getirmeyenlere, uyulmasını zorunlu kıldığı hususları yapmayanlara, yasakladığı işleri yapanlara durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre 125 inci maddede sıralanan disiplin cezalarından birisi verilir.⁽¹⁾

Disiplin cezalarının çeşitleri ile ceza uygulanacak fiil ve haller:

Madde 125 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/31 md.)

Devlet memurlarına verilecek disiplin cezaları ile her bir disiplin cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

A -Uyarma : Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

Uyarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin

korunması, kullanılması ve bakımında kayıtsızlık göstermek veya düzensiz davranmak,

b)Özürsüz veya izinsiz olarak göreve geç gelmek, erken ayrılmak, görev mahallini terketmek,

c)Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,

d)Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak,

e)Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,

f) Görevine veya iş sahiplerine karşı kayıtsızlık göstermek veya ilgisiz kalmak,

g)Belirlenen kılık ve kıyafet hükümlerine aykırı davranmak,

h)Görevin işbirliği içinde yapılması ilkesine aykırı davranışlarda bulunmak.

B - Kınama : Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

Kınama cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Verilen emir ve görevlerin tam ve zamanında yapılmasında, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasların yerine getirilmesinde, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçlerin korunması, kullanılması ve bakımında kusurlu davranmak,

b) Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek,

c) Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,

d)Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

e) Devlete ait resmi araç,gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,

f) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzeri eşyayı kaybetmek,

g) İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak,

h) İş arkadaşlarına ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,

ı) Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,

j) Verilen emirlere itiraz etmek,

k) Borçlarını kasten ödemeyerek hakkında yasal yollara başvurulmasına neden olmak,

l) Kurumların huzur, sükün ve çalışma düzenini bozmak.

m) (**Ek:17/9/2004 - 5234/1 md.**)Yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç vermek.

C - Aylıktan kesme : Memurun, brüt aylığından 1/30 - 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.

Aylıktan kesme cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Kasıtlı olarak; verilen emir ve görevleri tam ve zamanında yapmamak, görev mahallinde kurumlarca belirlenen usul ve esasları yerine getirmemek, görevle ilgili resmi belge, araç ve gereçleri korumamak, bakımını yapmamak, hor kullanmak,

b) Özürsüz olarak bir veya **iki gün** göreve gelmemek,

c) Devlete ait resmi belge, araç, gereç ve benzerlerini özel menfaat sağlamak için kullanmak,

d) Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak,

e) Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek,

f) Görev yeri sınırları içerisinde her hangi bir yerin toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz olarak kullanılmasına yardımcı olmak,

g) **(Mülga: 13/2/2011 - 6111/111 md.)**

h) **(Mülga: 13/2/2011 - 6111/111 md.)**

ı) Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak,

j) **(Mülga: 13/2/2011 - 6111/111 md.)**

D-Kademe ilerlemesinin durdurulması : Fiilin ağırlık derecesine göre memurun, bulunduğu kademe ilerlemesinin 1 - 3 yıl durdurulmasıdır.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) Göreve sarhoş gelmek, görev yerinde alkollü içki içmek,

b) Özürsüz ve kesintisiz **3 - 9 gün** göreve gelmemek,

c) Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak,

d) Amirine veya maiyetindekilere karşı küçük düşürücü veya aşağılayıcı fiil ve hareketler yapmak,

e) Görev yeri sınırları içinde herhangi bir yer toplantı, tören ve benzeri amaçlarla izinsiz kullanmak veya kullandırmak,

f) Gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek,

g) **(Mülga:17/9/2004 - 5234/33 md.)**

h) Ticaret yapmak veya Devlet memurlarına yasaklanan diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunmak,

ı) Görevin yerine getirilmesinde dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı yapmak, kişilerin yarar veya zararını hedef tutan davranışlarda bulunmak,

j) Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak,

k) Açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak,

l) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarete bulunmak veya bunları tehdit etmek,

m) Diplomatik statüsünden yararlanmak suretiyle yurt dışında, haklı bir sebep göstermeksizin ödeme kabiliyetinin üstünde borçlanmak ve borçlarını ödemedeki tutum ve davranışlarıyla Devlet itibarını zedelemek veya zorunlu bir sebebe dayanmaksızın borcunu ödemediği yurda dönmek,

n) Verilen görev ve emirleri kasten yapmamak,

o) Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak.

E - Devlet memurluğundan çıkarma : Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır.

Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiil ve haller şunlardır:

a) İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükün ve çalışma düzenini bozmak, boykot, işgal, kamu hizmetlerinin yürütülmesini engelleme, işi yavaşlatma ve grev gibi eylemlere katılmak veya bu amaçlarla toplu olarak göreve gelmemek, bunları tahrik ve teşvik etmek veya yardımda bulunmak,⁽¹⁾

b) Yasaklanmış her türlü yayını veya siyasi veya ideolojik amaçlı bildiri, afiş, pankart, bant ve benzerlerini basmak, çoğaltmak, dağıtmak veya bunları kurumların herhangi bir yerine asmak veya teşhir etmek,

c) Siyasi partiye girmek,

d) Özürsüz olarak (...) ⁽²⁾ bir yılda toplam 20 gün göreve gelmemek,

e) Savaş, olağanüstü hal veya genel afetlere ilişkin konularda amirlerin verdiği görev veya emirleri yapmamak,

f) **(Değişik: 13/2/2011 - 6111/111 md.)** Amirlerine, maiyetindekilere ve iş sahiplerine fiili tecavüzde bulunmak,

g) Memurluk sıfatı ile bağdaşmayacak nitelik ve derecede yüz kızartıcı ve utanç verici hareketlerde bulunmak,

h) Yetki almadan gizli bilgileri açıklamak

i) Siyasi ve ideolojik eylemlerden arananları görev mahallinde gizlemek,

j) Yurt dışında Devletin itibarını düşürecek veya görev haysiyetini zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunmak,

k) 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanuna aykırı fiilleri işlemek.

l) **(Ek: 3/10/2016 – KHK-676/75 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/61 md.)**

Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak.

Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya halin cezaların özlük dosyasından silinmesine ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil

veya haller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. ⁽¹⁾

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan ve ödül veya başarı belgesi alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir. ⁽¹⁾

Yukarıda sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiil ve hallerde nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara da aynı neviden disiplin cezaları verilir.

Öğrenim durumları nedeniyle yükselebilecekleri kadroların son kademelerinde bulunan Devlet memurlarının, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının verilmesini gerektiren hallerde, brüt aylıklarının ¼'ü – ½'si kesilir ve tekerrüründe görevlerine son verilir.

Özel kanunların disiplin suçları ve cezalarına ilişkin hükümleri saklıdır.

Yukarıda yazılı disiplin kovuşturmasının yapılmış olması, fiilin genel hükümler kapsamına girmesi halinde, sanık hakkında ayrıca ceza kovuşturması açılmasına engel teşkil etmez.

Disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullar:

Madde 126 – (Değişik birinci fıkra: 29/11/1984 – KHK-243/27 md.) Uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından; kademe ilerlemesinin durdurulması cezası, memurun bağlı olduğu kurumdaki disiplin kurulunun kararı alındıktan sonra, atamaya yetkili amirler il disiplin kurullarının kararlarına dayanan hallerde Valiler tarafından verilir.

(Değişik fıkralar: 12/5/1982 - 2670/32 md):

Devlet memurluğundan çıkarma cezası amirlerin bu yoldaki isteği üzerine, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kurulu kararı ile verilir.

Disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulunun ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur, cezayı kabul veya reddeder. Ret halinde atamaya yetkili amirler **15 gün** içinde başka bir disiplin cezası vermekte serbesttirler.

Özel kanunların disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullarla ilgili hükümleri saklıdır.

Zamanaşımı:

Madde 127 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/33 md.)

Bu Kanunun 125 inci maddesinde sayılan fiil ve halleri işleyenler hakkında, bu fiil ve hallerin işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren;

a)Uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında bir ay içinde disiplin soruşturmasına,

b)Memurluktan çıkarma cezasında altı ay içinde disiplin kovuşturmasına,

Başlanmadığı takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Karar süresi:

Madde 128 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/34 md.)

Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren **15 gün** içinde vermek zorundadırlar.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hallerde soruşturma dosyası, kararını bildirmek üzere yetkili disiplin kuruluna **15 gün** içinde tevdi edilir. Disiplin kurulu, dosyayı aldığı tarihten itibaren **30 gün** içinde soruşturma evrakına göre kararını bildirir.

Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca, karara bağlanır.

Yüksek disiplin kurullarının karar usulü, memurun hakkı:⁽¹⁾

Madde 129 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/35 md.)

Yüksek disiplin kurulları kendilerine intikal eden dosyaların incelenmesinde, gerekli gördükleri takdirde, ilgilinin özlük dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye, ilgili kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidirler.

Hakkında memurluktan çıkarma cezası istenen memur, (...) ⁽²⁾ soruşturma evrakını incelemeye, tanık dinletmeye, disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak kendisi veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahiptir. ⁽²⁾

Savunma hakkı:

Madde 130 – Devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez.

Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun **7 günden** az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan memur, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Cezai kovuşturma ile disiplin kovuşturmasının bir arada yürütülmesi:

Madde 131 – Aynı olaydan dolayı memur hakkında ceza mahkemesinde kovuşturmaya başlanmış olması, disiplin kovuşturmasını geciktiremez.

Memurun ceza kanununa göre mahküm olması veya olmaması halleri, ayrıca disiplin cezasının uygulanmasına engel olamaz.

(Ek: 6/10/1983 - 2910/1 md.) 160 sayılı Devlet Personel Dairesi Kurulması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan kuruluşlarda çalışan personel hakkında; görevden doğan veya görevi sırasında işledikleri suçlarla kişisel suçları sebebiyle Cumhuriyet savcıları veya (...) ⁽²⁾ sorgu hakimlikleri veya Memurun Muhakematı hakkında Kanun uyarınca yetkili kurullarca yapılan soruşturma sonunda düzenlenen takipsizlik, meni muhakeme, iddianame, talepname veya lüzumu muhakeme karar suretleri ile ilgili mahkemelerce verilen kesinleşmiş karar suretleri bu personelin bağlı olduğu bakanlık veya kurum veya kuruluşa gönderilir. ⁽¹⁾⁽²⁾

Uygulama:

Madde 132 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/36 md.)

Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve derhal uygulanır.

Aylıktan kesme cezası, cezanın veriliş tarihini takip eden aybaşında uygulanır.

Verilen disiplin cezaları üst disiplin amirine, Devlet memurluğundan çıkarma cezası ayrıca Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. ⁽³⁾

(Değişik dördüncü fıkra: 13/2/2011 - 6111/112 md.)

Aylıktan kesme cezası ile tecziye edilenler 5 yıl, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası ile tecziye edilenler 10 yıl boyunca daire başkanı kadrolarına, daire başkanı kadrosunun dengi ve daha üstü kadrolara, bölge ve il teşkilatlarının en üst yönetici kadrolarına, düzenleyici ve denetleyici kurumların başkanlık ve üyeliklerine, vali ve büyükelçi kadrolarına atanamazlar.

(Mülga beşinci fıkra: 13/2/2011 - 6111/112 md.)

Disiplin cezalarının bir süre sonra özlük dosyasından silinmesi:⁽¹⁾

Madde 133 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/37 md.)

Disiplin cezaları memurun özlük dosyasına işlenir. Devlet memurluğundan çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memur uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurarak, verilmiş olan cezalarının özlük dosyasından silinmesini isteyebilir.

Memurun, yukarıda yazılan süreler içerisindeki davranışları, bu isteğini haklı kılabilecek nitelikte görülürse, isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek bu karar özlük dosyasına işlenir.

Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının özlük dosyasından çıkarılmasında disiplin kurulunun mütalaası alındıktan sonra yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

Disiplin kurulları ve disiplin amirleri:

Madde 134 – (Değişik: 2/2/1981 - 2381/2 md.)

Disiplin ve soruşturma işlerinde kanunlarla verilen görevleri yapmak üzere Kurum merkezinde bir Yüksek Disiplin Kurulu ile her ilde, bölge esasına göre çalışan kuruluşlarda bölge merkezinde ve kurum merkezinde ayrıca Milli Eğitim müdürlüklerinde birer Disiplin Kurulu bulunur.⁽²⁾

(Değişik: 12/2/1982 - 2670/38 md.) Bu kurulların kuruluş, üyelerinin görev süresi, görüşme ve karar usulü, hangi memurlar hakkında karar verebilecekleri ve disiplin amirlerinin tayin ve tespitinde uygulanacak esaslar ile bunların yetki ve sorumlulukları gibi hususlar Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.⁽³⁾

İtiraz:

Madde 135 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/113 md.)

Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarına karşı disiplin kuruluna, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına karşı yüksek disiplin kuruluna itiraz edilebilir.

İtirazda süre, kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren **yedi gündür**. Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren **otuz gün** içinde kararlarını vermek zorundadır.

İtirazın kabulü hâlinde, disiplin amirleri kararı gözden geçirerek verilen cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldırabilirler.

Disiplin cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

İtiraz süresi ve yapılacak işlem:

Madde 136 – (Mülga: 13/2/2011 - 6111/117 md.)

ÖRNEK SORU: 18

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre “Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak” **aşağıdaki hangi disiplin cezasını gerektirir?**

A)Uyarma

B)Aylıktan Kesme

C)Kademe İlerlemesinin Durdurulması

D)Devlet Memurluğundan Çıkarma

E) Kınama

ÇÖZÜM: C

Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak, kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektirir. Doğru cevap C seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 19

Büro Memur Sen Sakarya Şube Başkanı Adalet Bakanlığında görev yapan bir memura verilen disiplin cezasına itiraz etmiştir.

İtirazında 657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre devlet memuruna (.....) günden az olmamak üzere savunma için süre verilmesi gerekirken buna uyulmadığından bahsetmiştir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki boşluklara gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 7
- B) 10
- C) 15
- D) 30
- E) 45

ÇÖZÜM: A

Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 7 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan memur, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Doğru cevap A seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 20

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet kaç yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar?

- A) 5
- B) 3
- C) 4
- D) 6
- E) 2

ÇÖZÜM: E

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar. Doğru cevap E seçeneğidir.

BÖLÜM: 8**GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA**

Görevden uzaklaştırma

Yetkililer:

Görevden uzaklaştıran amirin sorumluluğu

Ceza kovuşturması sırasında görevden uzaklaştırma

Görevden uzaklaştırılan veya görevinden uzak kalan memurların hak ve yükümlülüğü:

Tedbirin kaldırılması:

Görevden uzaklaştırma tedbirinin kaldırılmasında amirin takdiri:

Süre

Görevden uzaklaştırma:

Madde 137 – Görevden uzaklaştırma, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir.

Görevden uzaklaştırma tedbiri, soruşturmanın herhangi bir safhasında da alınabilir.

Yetkililer:

Madde 138 – Görevden uzaklaştırmaya yetkililer şunlardır.

- Atamaya yetkili amirler;
- Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;
- İllerde valiler;
- İlçelerde kaymakamlar (ilçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.)

Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhal bildirilir.

Görevden uzaklaştıran amirin sorumluluğu:

Madde 139 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen **10 iş günü** içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

Memuru görevden uzaklaştırdıktan sonra memur hakkında derhal soruşturmaya başlamayan, keyfi olarak veya garaz veya kini dolayısıyla bu tasarrufu yaptığı, yaptırılan soruşturma sonunda anlaşılın amirler, hukuki, mali ve cezai sorumluluğa tabidirler.

Ceza kovuşturması sırasında görevden uzaklaştırma:

Madde 140 – Haklarında mahkemelerce cezai kovuşturma yapılan Devlet memurları da 138 inci maddedeki yetkililer tarafından görevden uzaklaştırılabilirler.

Görevden uzaklaştırılan veya görevinden uzak kalan memurların hak ve yükümlülüğü:

Madde 141 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen kabul; 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Görevden uzaklaştırılan ve görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınan memurlara bu süre içinde aylıklarının üçte ikisi ödenir. Bu gibiler bu Kanunun öngördüğü sosyal hak ve yardımlardan faydalanmaya devam ederler.

143 üncü maddede sayılan durumların gerçekleşmesi halinde, bunların aylıklarının kesilmiş olan üçte biri kendilerine ödenir ve görevden uzakta geçirdikleri süre, derecelerindeki kademe ilerlemesinde ve bu sürenin derece yükselmesi için gerekli en az bekleme süresini aşan kısmı, üst dereceye yükselmeleri halinde, bu derecede kademe ilerlemesi yapılmak suretiyle değerlendirilir.

Tedbirin kaldırılması:

Madde 142 – Soruşturma sonunda disiplin yüzünden memurluktan çıkarma veya cezai bir işlem uygulanmasına lüzum kalmıyan Devlet memurları için alınmış olan görevden uzaklaştırma tedbiri, 138 inci maddedeki yetkililerce (Müfettişler tarafından görevden uzaklaştırılanlar

hakkında atamaya yetkili amirlerce) derhal kaldırılır.

Görevden uzaklaştırma tedbirini kaldırmıyan görevli hakkında 139 uncu madde hükmü uygulanır.

Memurun göreve tekrar başlatılması zorunlu olan haller:

Madde 143 – Soruşturma veya yargılama sonunda yetkili mercilerce:

a) Haklarında memurluktan çıkarmadan başka bir disiplin cezası verilenler;

b) Yargılamanın men'ine veya beraatine karar verilenler;

c) Hükümden evvel haklarındaki kovuşturma genel af ile kaldırılanlar;

ç) Görevlerine ve memurluklarına ilişkin olsun veya olmasın memurluğa engel olmayacak bir ceza ile hükümlü olup cezası ertelenenler;

Bu kararların kesinleşmesi üzerine haklarındaki görevden uzaklaştırma tedbiri kaldırılır.

Görevden uzaklaştırma tedbirinin kaldırılmasında amirin takdiri:

Madde 144 – 140 ıncı ve 142 nci maddelerde 143 üncü maddenin a, b, c fıkralarında yazılı olanlar hakkındaki görevden uzaklaştırma tedbiri, Devlet memurunun soruşturmaya konu olan fiillerinin, hizmetlerini devama engel olmadığı hallerde her zaman kaldırılabilir.

Süre:

Madde 145 – Görevden uzaklaştırma; bir disiplin kovuşturması icabından olduğu takdirde en çok 3 ay devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır.

Bir ceza kovuşturması icabından olduğu takdirde görevinden uzaklaştırmaya yetkili amir (Müfettişlerin görevinden uzaklaştırdıkları memurlar hakkında atamaya yetkili amir) ilgilinin durumunu her iki ayda bir inceleyerek görevine dönüp dönmemesi hakkında bir karar verir ve ilgiliye de yazı ile tebliğ eder.

ÖRNEK SORU: 21

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre görevden uzaklaştırılan ve görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınan memurlara bu süre içinde aylıklarının kaçta kaç ödenir?

A) Beşte ikisi

B) Dörtte ikisi

C) Dörtte biri

D) Üçte ikisi

E) Üçte biri

ÇÖZÜM: D

Üçte ikisi ödenir. Doğru cevap D seçeneğidir.

KISIM - V

MALİ HÜKÜMLER

Kapsam:

Madde 146 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Bu Kanunun birinci maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren memurlar aylık, ücret, ödenek, hizmetle ilgili her

çeşit ödeme ve bunların şekil ve şartları bakımından bu Kanundaki hükümlere, aynı maddenin ikinci fıkrası kapsamına giren memurlar özel kanunlardaki hükümlere tabidir.

Memurlara kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ve yönetmeliklerin ve amirlerin tayin ettiği görevler karşılığında bu Kanunla sağlanan haklar dışında ücret ödenemez, hiçbir yarar sağlanamaz. (Gençlik ve Spor hizmetleri uygulamasında fiilen görevlendirilecekler hariç.)⁽¹⁾

(Mülga üçüncü fıkra: 2/11/2011 – KHK-659/18 md.)⁽²⁾

(Değişik: 23/2/1995 – KHK-547/9 md.) Bu Kanun gereğince ödenecek aylık, taban aylığı, kıdem aylığı zam ve tazminatlar ile diğer ödemeler toplamının brüt tutarı, bulunulan yerde İş Kanunu gereğince işçiler için tespit olunan asgari ücretin aylık tutarından az olamaz: az olması halinde, aradaki fark memurun diğer özlük hakları ile ilgilendirilmeksizin tazminat olarak ödenir.⁽¹⁾

Deyimler:

Madde 147 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen kabul: 15/5/1975 – 1897/1 md.)

Bu Kanunda geçen;

A)Aylık: Bu Kanuna tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında, kadroya dayanılarak ay itibarıyla ödenen parayı,

B)Sözleşmeli ücreti: 4 üncü maddenin (B) bendi gereğince çalıştırılan personele ödenen parayı,

C) Gündelik: 4 üncü maddenin (C) ve (D) bentleri gereğince çalıştırılan personele ödenen parayı,

Ç) Ödül: Kanunun 123 üncü maddesinde yazılı hallerde memurlara ödenen parayı,

D)Temsil giderleri: Belirli yetki ve sorumluluk makamlarını işgal eden memurlara temsili mahiyette ve görevleri icabı olarak yaptıkları gerçek giderleri karşılamak üzere ilgili kurumların bütçelerine bu maksat için konulan ödenekten özel yönetmeliği hükümleri gereğince ödenen parayı,

E)Ders görevi ücreti: Bu Kanuna tabi kurumlara ait her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmenlik veya öğretim üyeliği yapan öğretmen, öğretim üyesi ve diğer memurlara ders saati itibarıyla ödenen parayı,

F) Fazla çalışma ücreti: Kurumların, bu Kanunun 178 inci maddesinde yazılı esaslar çerçevesinde normal çalışma saatleri dışında çalıştırdıkları memurlara, fazla çalışma saati itibarıyla ödenen parayı,

G) a) İş güçlüğü zammı: Niteliği ve çalışma şartları bakımından güç olan işlerde çalışanlara ödenen parayı,

b) İş riski zammı: Hayat ve sağlık için tahlike arz eden hizmetlerde çalışanlara ödenen parayı,

c) Eleman teminindeki güçlük zammı: Temininde, görevde tutulmasında veya belli yerlerde istihdam edilmesinde güçlük bulunan elemanlar için ödenen parayı,

d) Mali sorumluluk tazminatı: Sayıştay'a hesap vermekle yükümlü olan saymanlarla vezne açığından sorumlu veznedarlara ödenen parayı,

İfade eder

Gösterge tabloları:

Madde 148 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/51 md.)

Kademe aylığı:

Madde 149 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/52 md.)

Kademe aylığı 36 ncı maddede gösterilen sınıflara ait genel gösterge tablosundaki derecelere dahil kademelerden her biri için tespit edilen gösterge rakamına tekabül eden aylıktır.

Derece aylığı:

Madde 150 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/53 md.)

Derece aylığı 36 ncı maddede yer alan sınıflara ait genel gösterge tablosundaki derecelerin her birinin muhtevi bulunduğu yatay kademe aylıklarını topluca ifade eder.

Derecelerin ilk ve en yüksek kademe aylıkları:

Madde 151 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/54 md.)

Gösterge tablosunda yer alan derecelerden her birindeki 1 inci kademe göstergesine tekabül eden miktar o derecenin ilk kademe aylığını; aynı derecenin son kademe göstergesine tekabül eden miktar da o derecenin en yüksek kademe aylığını gösterir.

Zam ve Tazminatlar⁽¹⁾

Madde 152 –

I - Zamlar

a) Niteliği ve çalışma şartları bakımından güç olan işlerde çalışanlara iş güçlüğü zammı,

b) Hayat ve sağlık için tehlike arzeden hizmetlerde çalışanlara iş riski zammı,

c) Sayıştay'a hesap vermekle yükümlü olan saymanlarla, vezne açığından malen sorumlu olan veznedar ve diğer görevlilere mali sorumluluk zammı,

d) Temininde, görevde tutulmasında veya belli yerlerde istihdam edilmesinde güçlük bulunan elemanlar için temininde güçlük zammı,ödenir

II- Tazminatlar: (Değişik: 20/3/1997 – KHK-570/9 md.)

Görevin önem, sorumluluk ve niteliği, görev yerinin özelliği, hizmet süresi, kadro unvan ve derecesi ve eğitim seviyesi gibi hususlar göz önüne alınarak bu Kanunda belirtilen en yüksek Devlet Memuru aylığının (ek burs verilemeyeceği:

Her sınıfın son aylık derecesi ve en çok aylık miktarı:

Madde 153 – (Mülga: 23/12/1972 – KHK-2/5 md.)

Katsayı:

Madde 154 – (Değişik: 13/7/1993 – KHK-486/24 md.)

Aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge ve kıdem aylığı gösterge rakamlarının aylık tutarlarına çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısı ile memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylık katsayısı üçer veya altışar aylık dönemler itibariyle uygulanmak üzere Genel Bütçe Kanunu ile tespit olunur. Ancak mali yılın ikinci yarısında, memleketin ekonomik gelişmesi genel geçim şartları ve Devletin mali imkanları gözönünde bulundurulmak suretiyle Cumhurbaşkanı bu katsayıları ikinci yarının tamamı veya üçer aylık dönemleri itibariyle uygulanmak üzere değiştirmeye yetkilidir.⁽³⁾

Katsayılardaki değişiklik aylıklarda artış veya eksiliş sayılmaz.

Memurlara ödenecek aylık tutarları:

Madde 155 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/56 md.)

Bu kanunun 36 ncı maddesinde yer alan sınıflara ait gösterge tablosundaki rakamların, genel bütçe kanununda o yıl için tespit edilen katsayı ile çarpılması sonunda bulunacak miktar, sınıfların derece ve kademelerindeki memurların aylık tutarlarını gösterir.

Yurt dışında aylıklar:**Madde 156 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/57 md.)**

Kurumların yurt dışı kuruluşlarına dahil kadrolarında görev alan Devlet memurlarının aylıkları, 155 inci maddeye göre tespit edilen brüt aylık tutarın, Cumhurbaşkanı tarafından tespit edilecek emsal ile çarpılmasından hasil olacak miktar üzerinden ödenir. Asıl aylığın ödeme miktarı ile emsali tutarı arasındaki fark, her türlü vergiden müstesnadır.⁽²⁾

(Mülga ikinci fıkra: 29/6/2012- 6338/3 md.)**Dış memleketler aylık katsayısı:****Madde 157 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)**

156 ncı maddede yazılı katsayılar her yabancı memleketin ekonomik durumu, para ve geçim şartları ile memurun temsil görevi ve aile yükümlülüğü gözönünde tutulmak suretiyle saptanır ve aynı usul uyarınca değiştirilir.

Adayların aylıkları:**Madde 158 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)**

Herhangi bir sınıfta aday olarak göreve başlayanlar bu Kanunun 54 üncü maddesindeki esaslara göre, girecekleri derecenin hak edecekleri kademe aylığını alırlar.

Aday memurlara, asaletleri tasdik edilinceye kadar kademe ilerlemesi uygulanmaz.

Asaleti onaylanan memurların kademe ilerlemeleri:**Madde 159 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)**

Adaylık süresi sonunda bu Kanun hükümlerine göre asıl memurluğa atananların adaylıkta geçirdikleri süreler, kademe ilerlemelerinde ve derece yükselmelerinde değerlendirilir.

Kademe ilerlemesinde verilecek aylık:

Madde 160 – Kademe ilerlemesinde memur bir ileri kademeye ait göstergeye tekabül eden aylığı alır.

(Mülga ikinci fıkra: 13/2/2011 - 6111/117 md.)**Derece değişikliğinde verilecek aylık:****Madde 161 – (Değişik: 12/2/1982 - 2595/10 md.)**

Derece yükselmesi veya daha aşağı bir dereceye atama halinde,

A) **(Değişik: 26/6/1984 – KHK- 241/8 md.)** Bulunduğu dereceden yukarı derecelere atanan memur;

a) 68 nci maddenin (B) bendi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yeni girdiği derecenin ilk kademe göstergesine,

b) Yeni girdiği derecenin ilk kademe göstergesi evvelce iktisap ettiği göstergeden düşük ise, iktisap ettiği göstergeye eşit olan kademenin göstergesine,

Tekabül eden aylığı alır.

Alt derecede eşit göstergeli kademe geçirilen süre dikkate alınır.

B) Kazanılmış hak aylık derecelerinden daha aşağı bir dereceye atanan memur, kazanılmış hak aylık dereceleri saklı kalmak kaydıyla,

a)Atandığı derecede eski derecesinde almakta olduğu kademe göstergesine,

b)Atandığı derecede eşit gösterge yok ise, eski göstergesine en yakın kademenin göstergesine,

Tekabül eden aylığı alır.

Başka sınıfa geçen memurun alacağı aylık:

Madde 162 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/61 md.)

İstisnai memurluktan ayrılanların durumu:

Madde 163 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/62 md.)

İstisnai memuriyetlere:

a) Bu Kanuna tabi kurumlardan atanmış olanlar, ayrıldıkları sınıfa dönmek istedikleri takdirde, istisnai memuriyetlerde geçirmiş oldukları süre, bu Kanunda derece terfii için belirtilen esaslara göre girebilecekleri yeni derecenin tayininde normal derece terfii sürelerine karşılık sayılır.

Bu gibilerin, derece terfii süresine karşılık sayılan süreden geri kalan kısmı kademe terfiinde dikkate alınır.

Bu gibiler, aynı şartlardan faydalanarak, 71 inci madde hükümlerine uyulmak kaydıyla, başka bir sınıfa da girebilirler.

b) Bu Kanuna tabi olmıyan kurumlardan atanmalar, bu Kanuna tabi kurumlarda bir göreve atanmayı istedikleri takdirde, istisnai memuriyette geçirilen süre (a) fıkrasındaki esaslara göre ve girilecek derecenin sınav veya seçmesini başarmak kaydıyla, derece ve kademe ilerlemesine sayılır. Bu gibiler için adaylık hükümleri uygulanmaz.

Aylığın ödeme zamanı ve Esasları

⁽¹⁾

Madde 164 – (Değişik: 30/5/1974 - KHK-12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurlara aylıkları her ayın başında peşin ödenir. Emekliye ayrılma ve ölüm hallerinde o aya ait peşin ödenen aylık, geri alınmaz.

Sözleşmeli personelin ücretleri sözleşme şartlarına göre; geçici personelin gündelikleri gün hesabıyla hafta veya ay sonlarında ödenir.

(Ek: 5/7/1991 – KHK-433/2 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 5/5/1992 tarihli ve E. 1991/33, K. 1992/32 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 18/5/1994 – KHK-527/7 md.) Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu hükümlerine göre almakta bulunan Devlet

memurları ve diğer kamu görevlileri (sözleşmeli statüdeki personel dahil) ile kamu ve özel kesimde iş kanunlarına göre istihdam edilen işçilere çeşitli adlar altında yapılan nakdi ve aynı nitelikteki tüm ödemelerin hesaplanma kolaylığını ve basitliğini sağlamak amacıyla, bordro düzenlemesine, tahakkuk ve ödeme işlem ve sürelerine ilişkin esas ve usulleri tesbit etmeye, aydan daha kısa ya da daha uzun sürelerde yapılan ödemelerin aylık dönemler itibariyle tahakkuk ettirilmesi ve ödenmesine karar vermeye Maliye ve Gümrük Bakanlığı yetkilidir.

(Ek: 5/7/1991 – KHK-433/2 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 5/5/1992 tarihli ve E. 1991/33, K. 1992/32 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 18/5/1994 – KHK-527/7 md.) Üçüncü fıkra kapsamına giren personelin her türlü özlük haklarının ve tahakkuk işlemlerinin belli merkezlerden yapılabilmesi ve ödemelerin bankacılık sistemi aracılığı ile gerçekleştirilmesi için gerekli düzenlemeleri yapmaya ve gerekli tedbirleri almaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Açıktan atanmada aylığa hak kazanma :

Madde 165 – (Değişik : 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

Bir göreve açıktan aday veya asıl memur olarak atanmalar, göreve başladıkları günden itibaren aylığa hak kazanırlar.

Bu suretle göreve başlamada ilk aylık, gün hesabıyla ay sonunda ödenir.

Kademe ilerlemesinde aylığa hak kazanma :

Madde 166 – (Değişik : 12/2/1982 - 2595/11 md.)

Kademe ilerlemesinde Devlet Memuru, bu ilerlemeye müstehak olduğu tarihi takip eden ay başından itibaren aynı derecenin bir ileri kademesine ait aylığa hak kazanır.

Derece değişikliğinde aylığa hak kazanma:

Madde 167 – (Değişik: 30/5/1973 – KHK-5/7 md.)

Derece yükselmesinde veya daha aşağı derecelere atamada memur, yükseldiği veya atandığı derecenin görevine başladığı tarihi takip eden aybaşından itibaren bu derecenin 161 inci maddeye göre kazandığı kademe aylığını alır.

(Ek: 12/2/1982 - 2595/12 md.) Ancak, yürütülmekte olan görevin

niteliğinde bir değişme olmaması halinde derece yükselmesine ilişkin onayın geçerlilik tarihini takip eden ay başından itibaren bu derecenin 161 inci maddeye göre kazandığı kademe aylığını alır.

Başka bir sınıfa geçmede aylığa hak kazanma:

Madde 168 – (Mülga: 23/12/1972 – KHK-2/5 md.)

Görev yeri değiştirilen memurların aylıkları:

Madde 169 – (Değişik - 28/3/1988 – KHK-318/3 md.)

Buldukları yerden başka yerlerdeki görevlere nakledilen ve 62 nci maddede belirtilen süre içinde yeni görevlerinde işe başlayan memurlarla, yer değiştirme suretiyle başka kurumlara atanan memurların aylıkları, işe başladıkları tarihi takip eden aybaşından itibaren yeni görev yerinde ödenir. Eski görev yerinde alınan aylıklar için kurumlar arasında herhangi bir hesaplaşma yapılmaz.

İzin veya geçici görevde iken görev yeri değiştirilen memurların aylıkları:

Madde 170 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

Kanuni izinlerin kullanılması sırasında veya geçici bir görevde iken asıl görev yeri değiştirilen memurların aylıkları, izin veya geçici görevin sona ermesine kadar eski görev yerlerinde kadro tasarrufundan ödenir.

Sayman ve sayman mutemetlerinin devir süreleri ve aylıkları:

Madde 171 – (Değişik : 17/9/2004 – 5234/1 md.)

Hesaplarını, görevi devralanlara devir zorunluluğu bulunan saymanların devir süresi **yedi gündür**. Devir teslim süresinin aylık ödeme zamanına rastlaması halinde bu aya ait aylıkları eski görev yerinde, kadro tasarrufundan ödenir.

Sayman mutemetleri için devir süresi **iki gündür**.

Görev yeri değiştirilenlerden eski görevlerine devamları tebliğ edilenlerin aylıkları:

Madde 172 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

Görev yerleri değiştirilen memurlardan görevlerine devamları kurumlarınca yazılı olarak tebliğ

edilenlerin aylıkları eski görev yerlerinde kadro tasarrufundan ödenir.

Vekalet aylığına hak kazanma:

Madde 173 – (Mülga: 23/12/1972 – KHK-2/5 md.)

Vekalet görevinin fiilen yapılması şartı:

Madde 174 – Vekalet aylıklarının ödenebilmesi için görevin fiilen yapılması şarttır.

Vekalet, ikinci görev aylık ve ücretleri ile diğer ödemeler:

Madde 175 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Bir göreve vekaleten atanan memurlara vekalet edilen görevin kadro derecesinin birinci kademesinin üçte biri, açıktan atananlara ise (Köy ve kasaba imamlığı kadrolarına atananlara 146 nci maddede yazılı asgari ücret aylık tutarından aşağı olmamak üzere) üçte ikisi verilir. Buldukları yerden başka bir yerdeki bir göreve vekalet suretiyle atananlara, Harcırah Kanununun geçici görevle başka yere gönderilenlere ilişkin hükümleri uygulanır.

(Ek : 4/7/2001 – KHK-631/5 md.)

Ancak, kurum içinden veya diğer kurumlardan vekalet edenlere vekalet aylığı ödenebilmesi için, vekilin asilde aranan şartları taşıması zorunludur.

(Değişik: 26/6/1984 – KHK-241/9 md.) 88 inci maddeye göre ikinci görev verilen memurlara, bu görevleri karşılığında aylık ödenebilmesi için boş bir kadroya ait görevin ikinci görev olarak yürütülmesi gerekir. Bu şekilde görevlendirilenlere, görevlendirildikleri kadro derecesinin ilk kademe aylığının üçte ikisi ödenir. Ancak, sağlık grup başkanlığı, baştabip ve baştabip yardımcılığı hizmetlerinin ikinci görev olarak yürütülmesi halinde kadro şartı aranmaz ve bu hizmetleri yürütenlere almakta oldukları aylığın üçte ikisi ikinci görev aylığı olarak ödenir.⁽¹⁾

(Değişik: 22/8/1989 – KHK-378/4 md) Açıktan vekil olarak atananlar bu Kanunla memurlara tanınan sosyal haklardan da yararlanırlar ve bunlara ödenecek vekalet aylığının hesabına memuriyet taban aylığı da dahil edilir.

Ders ve konferans ücretleri:

Madde 176 – (Değişik: 3/4/1998 - 4359/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 21/3/2006 - 5473/3 md.) Bu Kanunun 89 uncu maddesine göre kendilerine ders görevi verilenlere, ders saati başına gündüz öğretimi için 140, örgün ve yaygın eğitim

kurumlarında yarıyıl ve yaz tatillerinde, cumartesi ve pazar günleri ile saat 18.00'den sonra başlayan öğretim faaliyetleri için 150 gösterge rakamının bu Kanuna göre belirlenen aylık katsayısı ile çarpımından oluşan miktar üzerinden ek ders ücreti ödenir.

(Değişik ikinci fıkra: 27/3/2015 - 6639/9 md.) Bu ücretler, özel eğitime muhtaç öğrencilerin eğitim ve öğretim gördüğü kurumlarda görevli öğretmen ve yöneticiler ile bu öğrencilere yönelik olarak açılan özel sınıf öğretmenlerine ve cezaevlerinde görevli öğretmenlere %25, Millî Eğitim Bakanlığı Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi kapsamında görev alan yönetici ve öğretmenlere %100 fazlasıyla ödenir.

Bu madde kapsamında ücretle ders vermek üzere yükseköğretim kurumlarından görevlendirilen öğretim elemanlarına 2914 sayılı Kanun hükümlerine göre ek ders ücreti ödenir.

Konferans ücreti her yıl bütçe kanunlarında gösterilir⁽²⁾

Yolluk giderleri ve gündelikleri:

Madde 177 – Bu Kanun hükümlerine tabi Devlet memurlarından bir görevin ifası için sürekli veya geçici olarak görev yerinden ayrılanların yol giderleri ve gündelikleri, yolluklar hakkındaki özel kanun hükümlerine göre ödenir.

Sözleşmeli olarak çalıştırılanların yol masrafları ile gündelikleri sözleşmelerindeki şartlara göre ödenir.

Fazla çalışma ücreti:

Madde 178 – (Değişik: 5/7/1991 – KHK-433/3 md.; İptal: Anayasa Mahkemesinin 5/5/1992 tarihli ve E. 1991/33, K. 1992/32 sayılı Kararı ile, Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK-527/8 md.)

A) 99 ve 100 üncü maddeler hükümleri uyarınca tespit olunan günlük çalışma saatleri dışında;

a) Salgın hastalık ve tabii afetler gibi olağanüstü hallerin olması (Bu hallerin devamı süresince),

b) Fabrika, atelye, şantiye, işletme gibi yerlerde İş Kanununa tabi olarak işçi

çalıştıran kurumlarca hizmetin gereği olarak işçi ile birlikte çalışma saatleri ve günü dışında çalışmanın zorunlu bulunması,

hallerine münhasır olmak üzere, yapılan fazla çalışmalar ücretle karşılır.

Yukarıda sayılan hallerde yaptırılacak fazla çalışmanın süresi ve saat başına ödenecek ücret Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenir.⁽¹⁾

B) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 14/2/1997 tarihli ve E: 1997/20, K: 1997/32 sayılı Kararı ile; Yeniden düzenleme: 3/4/1998 - 4359/4)

Kurumlar gerektiği takdirde personelini günlük çalışma saatleri dışında fazla çalışma ücreti vermeksizin çalıştırabilirler. Bu durumda personele yaptırılacak fazla çalışmanın her sekiz saati için bir gün hesabı ile izin verilir. Ancak, bu suretle verilecek iznin en çok **on günlük** kısmı yıllık izinle birleştirilerek yılı içinde kullanılabilir.

Fazla çalışmanın uygulama esas ve usulleri Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir.

Milli İstihbarat Teşkilatı mensuplarına ödenecek fazla çalışma ücretleri ve diğer hususlar Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanacak bir talimatla tesbit edilir.⁽²⁾

Temsil giderleri ve yönetmeliği:

Madde 179 – Hangi kurumlarda hangi sınıf ve kadrolardaki Devlet memurlarının görevler icabı temsili mahiyette masraf yapabilecekleri ve bu masrafların sarfı ile ilgili usul ve şartlar ve bunların sarf alanları ilgili kurumların görüşleri alınarak Maliye Bakanlığı ve Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı ile birlikte hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Sürekli görevle yurt dışında bulunan memurların aylıkları:

Madde 180 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Sürekli görevle yurt dışına atanan memurların aylıkları görevlerine başladıkları tarihten itibaren; sürekli görevle yurt dışına gönderilen veya kurumların yurt dışı kuruluşlarına dahil kadrolarında görev alan memurlardan görevlerine başladıktan sonra yurt içinde veya yurt dışında başka bir göreve atananların aylıkları ise atanma emrinin tebliği tarihini izleyen onbeşinci gün sonuna kadar 156 ncı maddedeki esaslara göre ödenir.

Yurt dışında bulunanlardan yerlerine atananların gelişine kadar bekleme emri alanların aylıkları, atama emirlerinin tebliğ tarihinden itibaren, iki ayı geçmemek üzere aynı maddeye göre ödenir.

(Ek: 4/7/2001 – KHK-631/6 md.)

Sürekli görevle yurt dışına atanan memurlara, yıllık izin ile 181 inci maddede belirtilen hal dışında, yurt içinde geçirilen süreler için yurt dışı aylığı ödenmez. Ancak, yurt dışı görev süresince toplam dört ayı geçmemek üzere, yurt içinde yataklı tedavi kurumlarında yatarak görülen tedavi süresince 156 ncı maddeye göre belirlenen emsal katsayısının 1/3'ü esas alınarak yurt dışı aylığı ödenir.

Yurt dışındaki memurlardan geçici görevle merkeze çağrılanların aylıkları:

Madde 181 – Sürekli görevle yurt dışına gönderilen Devlet memurları, geçici görevle en çok bir ay süre ile merkeze çağrılabilir. Bu süre içinde aylığı katsayılı ödenir.

Yurt dışında görevli memurlardan farklı katsayılı memlekete atananların aylıkları:

Madde 182 – Yukardaki maddelerde gösterilen memurların, aylıklarına uygulanmakta bulunan ödeme katsayılarından farklı ödeme katsayısı uygulanan bir başka memlekete naklen atanmalarında 180 inci madde hükmü uygulanır.

Hazarda eğitim ve manevra için silah altına alınanların aylıklarının ödenmesi:

Madde 183 – Hazarda muvazafılık hizmeti dışında eğitim ve manevra maksadiyle silah altına alınan Devlet memurlarının aylıkları kendi kurumlarınca tam olarak ödenir.

Devlet memurlarından rütbeli olanların rütbe aylığı tutarı, bağlı buldukları kurumdan aldıkları aylık tutarından fazla olanlara, aradaki fark askeri kurumlarına katılmaları veya yeni rütbeyi kazandıkları tarihten itibaren silah altında buldukları sürece Milli Savunma Bakanlığı tarafından ödenir.

Seferde muvazafılık hizmeti dışında silah altına alınan memurların aylıklarının ödenmesi:

Madde 184 – Seferde muvazafılık hizmeti dışında, silah altına alınan Devlet memurlarına rütbeli olsun olmasın silah altında buldukları sürece aylıkları aşağıdaki hükümlere göre ödenir.

Yedek subay, yedek askeri memur ve yedek astsubay olanların rütbelerine ait aylıkları Milli Savunma Bakanlığınca ödenir.

Bunların aylıkları bağlı buldukları kurumdan aldıkları aylık tutarından eksikse aradaki fark kurumlarınca ödenir

B) (A) bendi dışında kalan ve rütbesiz memurların aylıklarının tamamı kurumlarınca ödenir.

Sefer haline geçişte silah altında bulunan memurların aylıkları:

Madde 185 – Sefer haline geçiş sırasında 183 üncü maddeye göre silah altında bulunan Devlet memurlarının aylıkları adı geçen maddeye; sefer haline geçişten sonraki aylıkları 184 üncü maddeye göre ödenir.

Silah altına alınmazdan önce kadrolarından açıkta bulunanların aylıkları:

Madde 186 – Hazarda eğitim ve manevra veya seferde muvazafılık hizmeti dışında silah altına alınan Devlet memurlarından, silah altına alınmazdan önce kadroları kaldırılanlar, görevden uzaklaştırılanlar hakkında, silah altında buldukları sürece aşağıdaki hükümler uygulanır:

A) Bunlardan yedek subay, yedek askeri memur veya yedek astsubay olanların rütbe aylıklarının açık aylıklarından fazla veya eksik olmasına

göre haklarında 183 ve 184 üncü madde hükümleri uygulanır.

B) (A) bendi dışında kalan ve rütbesiz memurlara kanuni hakları olan açık aylığının verilmesine devam olunur.

KISIM - VI

Sosyal Haklar ve Yardımlar

Emeklilik hakları:

Madde 187 – Devlet memurlarının emeklilik ve malûllük hallerinde kendilerinin, ölümleri halinde dul ve yetimlerinin sahip buldukları haklar emeklilik kanunlarıyla düzenlenir.

Hastalık ve analık sigortası:

Madde 188 – A) Devlet memurlarının hastalık, analık ve görevden doğan kaza ile mesleki hastalık,

B) Devlet memurlarının eşleri ve bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve çocuklarının hastalık ve analık,

C) Bir kanuna dayanılarak emekli veya malûllük aylığı alanların (Sosyal Sigortalar Kurumunca uygulanan iş kazaları ile meslek hastalıkları, malûllük ve yaşlılık sigortalarından gelir veya aylık bağlananlar hariç) hastalık ve analık,

Ç) (C) bendinde belirtilen emekli veya malûllük aylığı alanların aile fertlerinin hastalık ve analık,

D) Bir kanuna dayanılarak dul veya yetim aylığı alanların (Sosyal Sigortalar Kurumundan gelir veya aylık alanlar hariç) hastalık ve analık.

Hallerinde, gerekli sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bu sigorta yardımları özel kanunlarla düzenlenir.

Bu sigortalardan tanınan hak ve sağlanan yardımlar, genel sosyal sigorta rejimleri ile kabul edilen hak ve yardımlardan az olamaz.

Yeniden işe alıştırma:

Madde 189 – Malûllük aylığı bağlanan Devlet memurlarından çalışma gücünün artırılabilirliği umulanlar eski sınıflarında veya yeni sınıf veyahut meslekte çalışabilmelerini sağlamak üzere işe alıştırılmaya tabi tutulabilirler.

İşe alıştırmanın ne suretle ve hangi esaslara göre yapılacağı özel kanununda gösterilir.

Ek sosyal sigorta ve Yardımlaşma:

Madde 190 – (Mülga: 12/2/1982 - 2595/19-a)

Memurların sosyal tesis ihtiyaçları:

Madde 191 – (Yeniden düzenleme: 29/11/1984 – KHK-243/29 md.)

Devlet Memurları için lüzum ve ihtiyaç görülen yerlerde çocuk bakımevi ve sosyal tesisler kurulabilir.

Bunların kuruluş ve işletme esas ve usulleri Devlet Personel Başkanlığı ile Maliye ve Gümrük Bakanlığınca birlikte hazırlanacak genel yönetmelikle belirlenir.

Devlet memurları için konut kredisi:

Madde 192 – (Yeniden düzenleme: 29/11/1984 – KHK-243/30 md.)

Devlet Memurlarından T. C. Emekli Sandığına tabi hizmeti 10 yıl ve daha fazla olanlara, istekleri üzerine Toplu Konut Fonundan özel şartlarla ve öncelikle konut kredisi verilebilir.

Bu krediden faydalanma şartları ile kredi borcunun memurlardan tahsili ve her yıl ödenecek toplam kredi tutarı gibi diğer hususlar Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığınca hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Devlet memurları için konut:

Madde 193 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/69 md.)

Devlet memurlarının lüzum ve zaruret görülen yerlerle kiralık konut ihtiyaçları, Cumhurbaşkanınca onanacak programlar gereğince, genel ve katma bütçelere her yıl konulacak ödeneklerle tesis edilecek fondan karşılanır.⁽¹⁾

Bu madde hükmü özel kanunlarla düzenlenir.

Bazı devlet memurları için konut tahsisi:

Madde 194 – (Mülga: 9/11/1983 - 2946/12 md.)

Mahrumiyet yeri ödeneği:

Madde 195 – (Mülga: 2/12/1993 - 3920/2 md.)

Ödeme usulü ve mahrumiyet yeri derecesi:

Madde 196 – (Mülga: 2/12/1993 - 3920/2 md.)

Miktarı:

Madde 197 – (Mülga: 2/12/1993 - 3920/2 md.)

Mahrumiyet yeri ödeneğinin ödenme usulü:

Madde 198 – (Mülga: 2/12/1993 - 3920/2 md.)

Öğrenim bursları ve yurtları:

Madde 199 – Mahrumiyet yerlerinde çalışan Devlet memurları görev yerlerinde çocuğunun girmesi gereken orta dereceli okul bulunmadığı takdirde, bu dereceli okullarda okuma hakkını kazanmış bulunan çocuklarını yatılı okullarda okutmak isterlerse, pansiyon ücret indiriminden faydalanırlar.

Bu indirim her yıl bütçe kanunu ile tesbit olunan pansiyon ücretlerinden en azının çocukların her biri için % 50 si oranındadır. İndirim sonucunda meydana çıkan fark Devlet bütçesinden ödenir.

Ancak, memurlar çocuklarını daha yüksek ücretli okul pansiyonlarından veya Milli Eğitim Bakanlığının denetimi altında faaliyette bulunan özel pansiyonlardan faydalandırmak isterlerse aradaki ücret farkı kendileri tarafından ödenir.

Sınıfta kalan çocuklar için burs verilemeyeceği:

Madde 200 – Pansiyonlarda ücret indiriminden faydalanan memurların çocukları sınıfta kalırlarsa aynı sınıf için ikinci sene bu haktan faydalanamazlar.

Mahrumiyet yerinden başka yere atanan, ölen, emekliye ayrılanların burs haklarının devamı:

Madde 201 – Öğrenim yılı içinde mahrumiyet yeri ödeneğine tabi olmayan yerlerdeki bir göreve atanan veya ölen veyahut emekliye ayrılan memurların çocukları için yapılan indirim, buldukları ders yılı sonuna kadar kendi isteğiyle atananlar için de, atandıkları tarihteki taksit dönemi sonuna kadar devam eder.

Aile yardımı ödeneği:⁽¹⁾

Madde 202 – Evli bulunan Devlet memurlarına aile yardımı ödeneği verilir.

(Değişik: 27/6/1989 - KHK - 375/10 md.) Bu yardım, memurun her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için 1500, çocuklarından herbiri için de 250 gösterge rakamının (72 nci ay dahil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırımlı) aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden ödenir. **(Mülga ikinci cümle: 13/2/2011 - 6111/117 md.)** Eşlerden birine iş akdi veya toplu sözleşme gereği çocukları için yapılan aile yardımı ödeneği daha düşük ise, yalnız aradaki fark ödenir. **(Ek: 9/4/1990 - KHK-418/7 md.; iptal: Anayasa**

Mahkemesinin 5/2/1992 tarihli ve E. 1990/22, K. 1992/6 sayılı Kararı ile, Yeniden düzenleme: 18/5/1994 - KHK-527/9 md.) Bu fıkra da yer alan gösterge rakamlarını 3 katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾

Dul memurların çocukları için yukarıki fıkralar hükmü uygulanır.

Boşanma veya ayrılık vukuunda mahkeme bu yardımın hangi tarafa ve ne oranda verileceğini de kararında belirtir.

Devlet memurunun, geçimini sağladığı üvey çocukları için de bu ödenek verilir.

Aile yardımı ödeneğinin ödeme usulü:

Madde 203 – Aile yardımı ödeneği Devlet memurlarına her ay aylıklarıyla birlikte ödenir.

Karı ve kocanın her ikisi de memur iseler bu ödenek yalnız kocaya verilir.

Aile yardımı ödenekleri hiç bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir ve borç için haczedilemez.

Aile yardımı ödeneğine hak kazanma:

Madde 204 – Memur, eş için ödenen aile yardımı ödeneğine evlendiği; çocuk için ödenen yardıma da çocuğunun doğduğu tarihi takip eden ay başından itibaren hak kazanır.

Aile yardımı ödeneği hakkını kaybetme:

Madde 205 – Memur, eş için ödenen aile yardımı ödeneği hakkını eşinden boşanma veya eşinin ölümü, çocuk için ödenen yardım ödeneği hakkını da çocuğun ölümü veya 206 ncı maddedeki hallerin vukuunu takip eden ay başından itibaren kaybeder.

Çocuk için aile yardımı ödeneği verilmeyecek haller:

Madde 206 – Aşağıdaki hallerde çocuklar için aile yardımı ödeneği verilmez:

1. Evlenen çocuklar,

2. **(Değişik: 21/4/2005 - 5335/28 md.)** 25 yaşını dolduran çocuklar (25 yaşını bitirdiği halde evlenmemiş kız çocukları ile çalışmayacak derecede malûllükleri resmi sağlık kurulu raporuyla tespit edilenler için süresiz olarak ödeneğin verilmesine devam olunur.),

3. Kendileri hesabına ticaret yapan veya gerçek veya tüzel kişiler yanında her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışan çocuklar (Öğrenim yapmakta iken tatil devresinde çalışanlar hariç),

4. Burs alan veya Devletçe okutulan çocuklar.

Doğum yardımı ödeneği:

Madde 207 – (Mülga: 27/3/2015 - 6637/23 md.)

Ölüm yardımı ödeneği:

Madde 208 – (Değişik birinci fıkra: 6/7/1995 – KHK-562/4 md.) Devlet memurlarından: memur olmayan eşi ile (...) ⁽¹⁾ aile yardımı ödeneğine müstehak çocuğu ölenlere en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) tutarında, memurun ölümü halinde sağlığında bildiri ile gösterdiği kimseye, eğer bildiri vermemiş ise eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa ana ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) iki katı tutarında, ölüm yardımı ödeneği verilir. ⁽¹⁾

Ölüm yardımı ödeneği, hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ve ödeme emri aranmaksızın saymanlarca derhal ödenir. Bu yardım borç için haczedilemez.

Yurt dışında sürekli görevde bulunan memurlara verilecek ölüm yardımı ödeneğinde 156 ıncı maddede yazılı katsayı uygulanmaz.

Tedavi yardımı:

Madde 209 – (Mülga: 31/5/2006-5510/106 md.)

Cenaze giderleri:

Madde 210 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

Devlet memurlarının ölümü halinde cenaze giderleri (cenazenin başka yere nakil dahil) kurumlarınca ödenir. Sürekli veya geçici görevle veyahut 78 inci maddeye göre yurt dışında bulunan Devlet memurlarından ölenlerin ve yurt dışında sürekli görevlerde bulunanların eşleri, bakmakla yükümlü oldukları ana, baba ve (...) ⁽²⁾ çocuklarının cenazelerini yurda getirmek için yapılması zorunlu olan giderler kurumlarınca karşılanır.

209 uncu madde ile bu madde hükümleri Maliye ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarının görüşleri alınmak suretiyle Devlet Personel Başkanlığınca hazırlanacak yönetmeliğe göre uygulanır.

Giyecek yardımı:

Madde 211 – Devlet memurlarından hangilerinin ne şekilde giyecek yardımından faydalanacakları Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelik ile tespit olunur.

Yiyecek yardımı:

Madde 212 – Devlet memurlarının hangi hallerde yiyecek yardımından ne şekilde faydalanacakları ve bu yardımın uygulanması ile ilgili esaslar Maliye Bakanlığı ile Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelik ile tesbit olunur.

Yakacak yardımı:

Madde 213 – (Mülga: 27/6/1989 – KHK-375/32 md.) ⁽¹⁾

(31/7/1970 tarih ve 1327 sayılı Kanun ile bu araya eklenen numarasız "Ek Madde" 4/7/2001 tarih ve 631 sayılı KHK ile bu Kanuna 152 nci madde olarak işlenmiş ve yerine konulmuştur.)

KISIM - VII

Devlet Memurlarının Yetiştirilmesi

Kurumların memurlarını hizmet içinde yetiştirme esasları:

Madde 214 – (Değişik : 31/7/1970 - 1327/72 md.)

Devlet memurlarının yetiştirmelerini sağlamak, verimliliğini artırmak ve daha ileriki görevlere hazırlamak amacıyla uygulanacak hizmet içi eğitim, Devlet Personel Başkanlığı tarafından ilgili kurumlarla birlikte hazırlanacak yönetmelikler dahilinde yürütülür.

Eğitim birimleri:

Madde 215 – Her kurumda, yetiştirme faaliyetlerini düzenlemek, yürütmek ve değerlendirmekle görevli bir "Eğitim birimi" kurulur. Birden çok birim kurulan kurumlarda bunlardan biri "Merkez Eğitim Birimi" adını alır.

Eğitim merkezleri:

Madde 216 – Kurumlar kendi eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim

merkezleri açabilirler. Kurumlararası eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere, Cumhurbaşkanı kararıyla, kurumlararası eğitim merkezleri de açılabilir.⁽²⁾

Eğitim birim ve merkezlerinin kuruluş ve işleyişleri Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınmak suretiyle kurumlarınca hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Devlet memurları eğitimi genel planı:

Madde 217 – Devlet memurları eğitimi genel planı, Cumhurbaşkanı kararıyla yürürlüğe konulur.⁽³⁾

Yurt dışında yetiştirme:

Madde 218 – Devlet memurları, yabancı memleketlerin hizmetle ilgili kurumlarında veya yetiştirme - eğitim merkezlerinde de yetiştirilebilirler.

Bunlardan sınıflarının kapsadığı hizmetlerin niteliği bakımından, aynı zamanda belirli bir dalda öğrenim ve ihtisas yapması gerektiği kurumları ve Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığınca kararlaştırılmış olanlara öğrenim veya ihtisas yapma müsaadesi verilebilir.

Bu maddede söz konusu olan Devlet memurları hakkında 79 uncu madde hükümleri uygulanır.

Rapor verme:

Madde 219 – Kurumlar yıllık eğitim programlarına göre yapmakta oldukları eğitim çalışmalarının sonuçlarını her altı aylık dönemin bitiminden en geç bir ay sonra Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığına bir raporla bildirmek zorundadırlar.

Koordinasyon ve denetleme:

Madde 220 – Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı kurumları yurt içi ve

yurt dışı eğitim programlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında yol göstermek, yetiştirme faaliyetlerini koordine etmek ve denetlemekle görevlidir.

Devlet memurluğuna eleman yetiştirilmesi:

Madde 221 – Kurumlar belirli sınıflardaki memurluklara eleman yetiştirmek amacıyla:

A) Kendi bünyeleri içerisinde mesleki öğretim ve eğitim yapabilirler.

B) Yurt içindeki öğrenim kurumlarında öğrenci okutabilir ve ihtisas yaptırabilirler.

C) Dış memleketlerde öğrenci okutabilir ve ihtisas yaptırabilirler.

Seçme usulü:

Madde 222 – Kurumlarca yurt içinde veya yurt dışında okutulacak öğrenciler yarışma sınavı ile seçilirler.

Öğrenci okutma şartlarını düzenleyen yönetmelikler:

Madde 223 – Hangi kurumların ve sınıfların eleman ihtiyaçlarını karşılamak üzere okul ve kurslar açabileceği, yurt içinde veya dışında hangi öğrenim dallarında öğrenci okutabileceği, okutulacak öğrencilerin ayrılma ve seçilme usulleri, çalışmalarının izlenip denetlenmesi, çıkarılma veya geri çağırılma usulleri, ilgili kurumların ve Devlet Planlama Teşkilatının görüşleri alınmak suretiyle, Milli Eğitim ve Maliye Bakanlıklarıyla Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının birlikte hazırlayacakları yönetmeliklerde belirtilir.

Öğrenimi sırasında Devlet hesabına okuma hakkını kaybeden veya öğrenim kurumunu terk edenler için kurumlarınca

yapılmış masraflar kendilerinden faizi ile birlikte tahsil olunur. Özel kanun ve yüklenme senedi hükümleri saklıdır.

Mecburi hizmet:

Madde 224 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12/1 md.; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Cumhurbaşkanınca belirtilen her derecedeki öğretim kurumları ve öğretim dalları dışında kalan kurum ve dallarda Devlet tarafından okutulanlardan,

a) Yurtiçinde Devlet hesabına okutulan öğrenciler (Tatiller dahil) öğrenim süreleri kadar,

b) Yurtdışındaki öğretim kurumlarında Devlet hesabına öğrenimlerini bitiren öğrenciler (Tatiller dahil) öğrenim sürelerinin iki katı kadar,

Mecburi hizmetle yükümlüdürler.⁽¹⁾

(Değişik: 14/1/1988 – KHK-311/2.md.)

Yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak veya staj yapmak üzere 3 ay ve daha fazla süre ile dış memleketlere gönderilen memurlara gönderilme şekillerine bakılmaksızın yurtdışında kaldıkları sürenin iki katı kadar mecburi hizmet yüklenir.

Mecburi hizmet yükümlülüğünün 13/12/1960 tarihli ve 160 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin a, b, d fıkraları kapsamına giren kurumlar arasında devri mümkündür. Mecburi hizmetle yükümlü bulunanlar, yarışma sınavına tabi tutulmaksızın atanırlar.⁽¹⁾

Mecburi hizmetle ilgili yükümlülükler:

Madde 225 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Mecburi hizmetle yükümlü bulunanlar yetiştirme, eğitim veya staj

sürelerinin bitiminden itibaren en çok iki ay içinde kurumlarına başvurmak zorundadırlar.

Bunlardan;

a) Başvurma tarihinden itibaren en geç 3 ay içinde bir göreve atanmayanların mecburi hizmet yükümlülükleri kalkar. Mecburi hizmetin (d) fıkrasına göre krediye dönüştürülmesi istendiği takdirde bu süre istemin karara bağlandığı tarihten başlar. Bu durumun oluşuna kendi kusuru ile sebep olan memurlar bundan doğan zararı tazminle yükümlüdürler.

b) Başvurmayanlar veya atanma için gerekli belgelerini tamamlamayanlar yol giderleri de dahil olmak üzere, kendilerine kurumlarınca yapılmış bulunan bütün giderleri yüzde elli fazlasıyla ödemek zorundadırlar.

c) Atanıp da yükümlü buldukları mecburi hizmeti bitmeden ayrılmış veya bir ceza sebebiyle memurluktan çıkarılmış olanlar mecburi hizmetlerinin eksik kalan kısmı ile orantılı tutarı yüzde elli fazlasıyla ödemek zorundadırlar.

d) Hizmetlerine lüzum olmadığına Cumhurbaşkanınca karar verilenlerin mecburi hizmet yükümlülükleri krediye dönüştürülebilir.⁽²⁾

e) İlk ve orta dereceli okullar ile, kurslarda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okutulan parasız yatılı öğrencilerin mecburi hizmetlerine, bu kanuna tabi kurum ve kuruluşlarda ihtiyaç olmaması halinde Millî Eğitim Bakanlığı bunların mecburi hizmet yükümlülüğünü kaldırmaya yetkilidir. Bu fıkra göre kurumların, ihtiyacı olup olmadığı bir aylık

süre verilmek ve Resmi Gazete'de ilan edilmek suretiyle tespit olunur.

Askerlikte geçen süre mecburi hizmetten sayılmaz.

Mecburi hizmetini yapmakta iken yasama organına seçilenlerin yükümlülükleri seçtikleri sürece ertelenir.

Mecburi hizmet:

Madde 224 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12/1 md.; Aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Cumhurbaşkanınca belirtilen her derecedeki öğretim kurumları ve öğretim dalları dışında kalan kurum ve dallarda Devlet tarafından okutulanlardan,

a) Yurtiçinde Devlet hesabına okutulan öğrenciler (Tatiller dahil) öğrenim süreleri kadar,

b) Yurtdışındaki öğretim kurumlarında Devlet hesabına öğrenimlerini bitiren öğrenciler (Tatiller dahil) öğrenim sürelerinin iki katı kadar,

Mecburi hizmetle yükümlüdürler.⁽¹⁾

(Değişik: 14/1/1988 – KHK-311/2.md.)

Yetiştirilmek, eğitilmek, bilgilerini artırmak veya staj yapmak üzere 3 ay ve daha fazla süre ile dış memleketlere gönderilen memurlara gönderilme şekillerine bakılmaksızın yurtdışında kaldıkları sürenin iki katı kadar mecburi hizmet yüklenir.

Mecburi hizmet yükümlülüğünün 13/12/1960 tarihli ve 160 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin a, b, d fıkraları kapsamına giren kurumlar arasında devri mümkündür. Mecburi hizmetle yükümlü bulunanlar, yarışma sınavına tabi tutulmaksızın atanırlar.⁽¹⁾

Mecburi hizmetle ilgili yükümlülükler:

Madde 225 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Mecburi hizmetle yükümlü bulunanlar yetiştirme, eğitim veya staj sürelerinin bitiminden itibaren en çok iki ay içinde kurumlarına başvurmak zorundadırlar.

Bunlardan;

a) Başvurma tarihinden itibaren en geç 3 ay içinde bir göreve atanmayanların mecburi hizmet yükümlülükleri kalkar. Mecburi hizmetin (d) fıkrasına göre krediye dönüştürülmesi istendiği takdirde bu süre istemin karara bağlandığı tarihten başlar. Bu durumun oluşuna kendi kusuru ile sebep olan memurlar bundan doğan zararı tazminle yükümlüdürler.

b) Başvurmayanlar veya atanma için gerekli belgelerini tamamlamayanlar yol giderleri de dahil olmak üzere, kendilerine kurumlarınca yapılmış bulunan bütün giderleri yüzde elli fazlasiyle ödemek zorundadırlar.

c) Atanıp da yükümlü buldukları mecburi hizmeti bitmeden ayrılmış veya bir ceza sebebiyle memurluktan çıkarılmış olanlar mecburi hizmetlerinin eksik kalan kısmı ile orantılı tutarı yüzde elli fazlasiyle ödemek zorundadırlar.

d) Hizmetlerine lüzum olmadığına Cumhurbaşkanınca karar verilenlerin mecburi hizmet yükümlülükleri krediye dönüştürülebilir.⁽²⁾

e) İlk ve orta dereceli okullar ile kurslarda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından okutulan parasız yatılı öğrencilerin mecburi hizmetlerine, bu kanuna tabi kurum ve kuruluşlarda ihtiyaç olmaması halinde Millî Eğitim Bakanlığı bunların mecburi hizmet

yükümlülüğünü kaldırmaya yetkilidir. Bu fıkra göre kurumların, ihtiyacı olup olmadığı bir aylık süre verilmek ve Resmi Gazete'de ilan edilmek suretiyle tespit olunur.

Askerlikte geçen süre mecburi hizmetten sayılmaz.

Mecburi hizmetini yapmakta iken yasama organına seçilenlerin yükümlülükleri seçtikleri sürece ertelenir.

KISIM – VIII

Çeşitli Hükümler Danışma kurulları:

Madde 226 – (Mülga: 13/2/2011 - 6111/117 md.)

Yüksek danışma kurulu:

Madde 227 – (Mülga: 13/2/2011 - 6111/117 md.)

Kamu personeli yüksek kurulu karar verme usulü:

Madde 228 – (Mülga: 30/5/1974 – KHK-12/7 md.; aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/7 md.)

Devlet memurları yüksek kurulu:

Madde 229 – (Mülga: 30/5/1974 – KHK-12/7 md.; aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/7 md.)

Diğer personel için kurulacak kurullar:

Madde 230 – (Mülga: 30/5/1974 – KHK-12/7 md.; aynen kabul: 15/5/1975 - 1897/7 md.)

Kamu personeli bilgi sistemi:⁽¹⁾

Madde 231 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/114 md.)

Devlet Personel Başkanlığı, kuruluş kanunlarına ve bütçe türlerine bağlı

kalınmaksızın, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat yapılarına ve personeline ilişkin konularda, gerekli gördüğü bilgi ve belgeleri kamu kurum ve kuruluşlarından talep eder. Kamu kurum ve kuruluşları bu bilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdür.

Kamu kurum ve kuruluşları; atama, yer değiştirme, görevde yükselme, unvan değişikliği ve Devlet Personel Başkanlığınca belirlenecek diğer personel hareketlerini bildirmek zorundadır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar ile istisna tutulacak kamu kurum ve kuruluşları Cumhurbaşkanınca belirlenir.⁽²⁾

Türk silahlı kuvvetlerinde çalışan memurlara uygulanmayacak maddeler:

Madde 232 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.)

Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliğinin, Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununun ve bunlar hakkında halen yürürlükte bulunan diğer mevzuatın uygulanmasını sağlama bakımından Türk Silahlı Kuvvetlerinde çalışan sivil memurlar, sözleşmeli ve geçici personel ile işçiler hakkında bu kanunun;

Çalışma saatleri hakkındaki 99 uncu,

Günlük çalışma saatlerinin tespiti hakkındaki 100 üncü,

Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmette çalışma saat ve usulünün tespiti hakkındaki 101 inci, fazla çalışma ücreti hakkındaki 178 inci,

Görevden uzaklaştırmaya yetkilileri sayan 138 inci,

maddeleri hükümleri uygulanmaz.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde çalışan memurlara uygulanmaya devam olunacak hükümler:

Madde 233 – Bu kanunun 7 nci bölümünde yer alan "Disiplin" e ait 124, 136 ncı maddelerindeki hükümlerin Türk Silahlı Kuvvetlerinde çalışan sivil memurlar ile sözleşmeli ve yevmiyeli personel hakkında uygulanmasından, Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanun ve Yönetmeliği, Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanunu ve konu ile ilgili diğer hükümleri saklıdır.

İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri öğrenim üyeleri ve yardımcılara uygulanmayacak maddeler:

Madde 234 – (Mülga: 23/12/1972 – KHK-2/5 md.)

Dışişleri Bakanlığınca derhal gerekli görülecek kadrolar:

Madde 235 – (Mülga: 31/7/1970 - 1327/73 md.)

22 Ocak 1962 tarihli ve 1 sayılı kanunun değiştirilmesi:

Madde 236 – (22/1/1962 - 1 sayılı Kanunun 1 inci maddesini değiştiren hüküm olup, söz konusu kanun 9/10/1984 - 3053 sayılı kanunun 6 ncı maddesiyle yürürlükten kaldırılmakla hükmü kalmamıştır.

DEVLET MEMURLARI KANUNU/ SÜRELER		
1	Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için, ikinci altı ayda verilecek süt izni kullanma saati .	1,5 saat (Madde 104)
2	Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren verilecek süt izni kullanma süresi	3 saat (Madde 104)
3	Memurların haftalık çalışma süresi	40 saat (Madde 99)
4	Aynı yerdeki görevlere atananların işe başlamalarında aranan süre (Atamalarda görev yerine hareket ve işe başlama süresi)	Ertesi gün (Madde 62)
5	Kurumlar gerektiği takdirde personelini günlük çalışma saatleri dışında fazla çalışma ücreti vermeksizin çalıştırabilirler. Bu durumda personele yaptırılacak fazla çalışmanın her sekiz saati için verilecek izin süresi	1 gün (Madde 178)
6	Açıktan vekil olarak atanarlara, bir yılda yirmi günü geçmemek üzere çalıştıkları her ay için verilecek izin süresi	2 gün (Madde 86)
7	Devlet memurlarına zorunlu hallerde yıllık izin sürelerine gidiş ve dönüş için en çok verilecek süre	2 şer gün (Madde 102)
8	Memurun kendisinin veya çocuğunun evlenmesi halinde verilecek evlilik izni süresi (Mazeret izni)	7 gün (Madde 104)
9	Memurun eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine verilecek ölüm izni süresi (Mazeret izni)	7 gün (Madde 104)
10	Memura disiplin cezasında savunma süresi	7 gün (Madde 130)
11	Disiplin cezasında İtirazda süre (İtiraz)	7 gün (Madde 135)
12	Saymanların devir süreleri	7 gün (Madde 171)
13	Memura, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine verilecek babalık izni süresi (Mazeret izni)	10 gün (Madde 104)

DEVLET MEMURLARI KANUNU/ SÜRELER		
14	Mazeret izin süresi (Zaruret halinde)	10 gün(Madde 104)
15	Memurun görevden çekilme isteğinde bulunmuş sayılmasında aranan süre şartı (Çekilme)	10 gün (Madde 94)
16	Eşleri, reşit olmayan veya mahcur olan çocukları, yasaklanan faaliyetlerde bulunan memurların durumu kurumlarına bildirmekle yükümlü oldukları süre (Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı)	15 gün (Madde 28)
17	Devlet Personel Başkanlığı atama yapılacak boş kadroların sınıf ve derecelerini, kadroların buldukları kurum ve yerlerini başvurma süresinin bitiminden itibaren duyurulacak süre	15 gün (Madde 47)
18	Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren işe başlamak zorunda olacakları süre (Atamalarda görev yerine hareket ve işe başlama süresi)	15 gün (Madde 62)
19	Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren verecekleri süre (Karar süresi)	15 gün (Madde 128)
20	Devlet memurluğundan çıkarma cezası gerektiren göreve gelmeme süresi	20 gün
21	Devlet memurlarının, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yıllık izin süresi(Yıllık izin)	20 gün (Madde 102)
22	Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasında Disiplin kurulunun karar süresi	30 gün(Madde 128)
23	Muvazzaf askerliğe ayrılan memurların terhislerinde göreve başlatılmalarında aranan süre	30 gün (Madde 83)
24	Devlet memurlarının hizmeti on yıldan fazla olanlar için yıllık izin süresi	30 gün(Madde 102)
25	Devlet memurlarının, yemin belgelerini asli devlet memurluğuna atandıktan sonra imzalayacakları süre	1 ay (Madde 6)

DEVLET MEMURLARI KANUNU/ SÜRELER		
26	Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten verilecek sağlık izni süresi	1 ay (Madde 103)
27	Uyarı, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında soruşturmaya başlama süresi	1 ay (Madde 127)
28	Sürekli görevle yurt dışına gönderilen Devlet memurlarının, geçici görevle merkeze çağrılacakları süre	1 ay (Madde 181)
29	Kamu görevlisi iken bakan müşavirliğine atananlar, görevleri sona erdiğinde veya görevden alındıklarında, yönetici kadro, pozisyon ve görevleri hariç olmak üzere önceki kadro veya pozisyonlarına atanmalarındaki süre	1 ay (Madde 61)
30	Bir ceza kovuşturması icabından olduğu takdirde görevinden uzaklaştırmaya yetkili amir (Müfettişlerin görevinden uzaklaştırdıkları memurlar hakkında atamaya yetkili amir) ilgilinin durumunu inceleyeceği süre	2 ay (Madde 145)
31	Mecburi hizmetle yükümlü bulunanların yetiştirme, eğitim veya staj sürelerinin bitiminden itibaren kuramlarına başvuracakları süre	2 ay (Madde 225)
32	Memurun bakmakla yükümlü olduğu veya memur refakat etmediği takdirde hayatı tehlikeye girecek ana, baba, eş ve çocukları ile kardeşlerinden birinin ağır bir kaza geçirmesi veya tedavisi uzun süren bir hastalığının bulunması hâllerinde, bu hâllerin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek izin süresi (Hastalık ve refakat izni)	3 ay (Madde 105)
33	Sürekli görevle yurt dışında bulunan memurların yurt dışı aylık ödenme süreleri	4 ay (Madde 180)
34	Analık izin süresi	16 hafta (Madde 104)

35	Kadroları kaldırılan devlet memurlarının atanma süresi	6 ay (Madde 91)
DEVLET MEMURLARI KANUNU/ SÜRELER		
36	Memurluktan çıkarma cezasında disiplin kovuşturmasına başlama süresi (Zamanaşımı)	6 ay (Madde 127)
37	Geçici süreli görevlendirmenin bir yılda en fazla verileceği süre	6 ay (Ek Madde 8)
38	Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren karara bağlanacağı süre (Karar süresi)	6 ay (Madde 128)
39	Memura, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde verilecek izin süresi (Hastalık ve refakat izni)	18 ay (Madde 105)
40	Memura, hastalık ve refakat izninin bitiminden itibaren, sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi şartıyla, istekleri üzerine verilen aylıksız izin süresi	18 ay (Madde 108)
41	Doğum yapan memura, 104 üncü madde uyarınca verilen doğum sonrası analık izni süresinin veya aynı maddenin (F) fıkrası uyarınca verilen izin süresinin bitiminden; eşi doğum yapan memura ise, doğum tarihinden itibaren istekleri üzerine aylıksız izin verilecek süre	24 ay (Madde 108)
42	Memurun kademe ilerlemesinin yapılabilmesi için bulunduğu kademedeki bulunması gereken süre (İlerleme)	1 yıl (Madde 64)
43	Memurun derece yükselme süresi (Derecede kalma süresi) (Yükselme)	3 yıl

**657 SAYILI DEVLET MEMURLARI
KANUNU
ÇÖZÜMLÜ TESTLER**

TEST: 1

1-

I-Sınıflandırma

II-Kariyer

III-Liyakat

**Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri
657 sayılı kanunun temel ilkelerindedir?**

A) Yalnız II

B) Yalnız I

C) Yalnız III

D) I-II

E) I-II-III

2- Memur Zekeriya: Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetişme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

**Şeklinde tanımladığı 657 sayılı kanunun
temel ilkesi aşağıdakilerden hangisidir ?**

A) Liyakat

B) Kariyer

C) Sınıflandırma

D) Derecelendirme

E) İntibak

3-Memur Aysel: Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

**Şeklinde tanımladığı 657 sayılı kanunun
temel ilkesi aşağıdakilerden hangisidir ?**

A) Liyakat

B) Kariyer

C) Sınıflandırma

D) Derecelendirme

E) İntibak

4-Memur Aysel: Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır. Şeklinde tanımlanan ilke aşağıdakilerden hangisidir?

A) Liyakat

B) Kariyer

C) Sınıflandırma

D) Derecelendirme

E) İntibak

5-657 sayılı kanuna göre mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenlere ne ad verilir?

A) Sözleşmeli Personel

B) Geçici Personel

C) Gündelikçi Personel

D) Günlük Personel

E) Memur

6-Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, Bakanlar Kurulunca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde kurumun teklifi ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca vizelenen pozisyonlarda, mali yılla sınırlı olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileri olarak tanılanan personel modeli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözleşmeli Personel
- B) Geçici Personel
- C) Gündelikçi Personel
- D)Günlük Personel
- E) Memur

7-Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını uygulamak zorundadırlar.

Yukarıda boş bırakılacak yere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sadakatla
- B) Liyakatla
- C) Kariyerle
- D) Disiplinle
- E) Dereceyle

8-Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatla bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygulamak zorundadırlar.Devlet memurları bu hususu "Asli Devlet Memurluğuna" atandıktan sonra en geç ne zaman yemin ederler ?

- A) 6 ay
- B) 9 ay
- C) 1 yıl
- D) 1 ay
- E) 4 ay

9-Devlet memurlarının görev ve sorumlulukları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Devlet memurları kanun, tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen esaslara uymakla ve amirler tarafından verilen görevleri yerine getirmekle yükümlü ve görevlerinin iyi ve doğru yürütülmesinden amirlerine karşı sorumludurlar
- B) Devlet memuru amirinden aldığı emri, Anayasa, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir
- C) Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimseye sorumluluk yüklenemez.
- D) Amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilerse, memur bu emri yapmağa mecburdur. Ancak emrin yerine getirilmesinden doğacak sorumluluk emri verene aittir.
- E) Acele hallerde kamu düzeninin ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen istisnalar saklıdır.

10-Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından hangi bedel üzerinden ödenmesi esastır?

- A)Beş katı bedeli
B) Üç katı bedeli
C) Erteli bedeli
D) Faizli bedeli
E) Rayiç bedeli

11-Devlet memurları, kendileriyle, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait taşınır ve taşınmaz malları, alacak ve borçları hakkında, özel kanunda yazılı hükümler uyarınca, mal bildirimini verirler.

Mal bildiriminde bulunma kaç yılda bir gerçekleşir ?

- A) 3
B) 4
C) 5
D) 7
E) 10

12-657 sayılı kanuna göre aşağıdakilerden hangisi memurlara uygulanan yasaklardan birisi değildir?

- A) Grev yasağı
B)Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyette bulunma yasağı
C) Hediye alma ve menfaat sağlama yasağı
D)Sendikaya üye olma
E) Gizli bilgileri açıklama yasağı

13-657 sayılı Kanunun kapsamına dahil kurumlarda yönetim, icra, büro ve benzeri hizmetleri gören ve bu Kanunla tespit edilen diğer sınıflara girmeyen memurlar aşağıdaki hangi sınıfı oluşturur?

- A) Teknik Hizmetler Sınıfı
B) Hakimlik ve Savcılık Sınıfı
C) Genel İdare Hizmetleri sınıfını
D)Yardımcı Hizmetler
E) Diyanet Hizmetleri Sınıfı

14-Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve meri hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, hidrolog, jeofizikçi, fizikçi, kimyager, matematikçi, istatistikçi, yöneylemciler aşağıdaki hangi sınıfı oluştururlar?

- A) Teknik Hizmetler Sınıfı
- B) Hakimlik ve Savcılık Sınıfı
- C) Genel İdare Hizmetleri sınıfını
- D)Yardımcı Hizmetler
- E) Diyanet Hizmetleri Sınıfı

15-Memur Oktay: Tabip, diş tabibi, eczacı, veteriner hekim gibi memurlar ile bu hizmet sahasında çalışan yüksek öğrenim görmüş fizikoterapist, tıp teknolojü, ebe, hemşire, sağlık memuru, sosyal hizmetler mütehasısı, biyolog, pisikolog, diyetçi, sağlık mühendisi, sağlık fizikçisi, sağlık idarecisi ile ebe ve hemşire, hemşire yardımcısı, (Fizik tedavi, laboratuvar, eczacı, diş anestezi, röntgen teknisyenleri ve yardımcıları, çevre sağlığı ve toplum sağlığı teknisyeni dahil) sağlık savaş memuru, hayvan sağlık memuru ve benzeri sağlık personeli bu hizmet sınıfına girer.

Memur Ahmet'in tanımladığı hizmet sınıfı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknik Hizmetler Sınıfı
- B) Hakimlik ve Savcılık Sınıfı
- C) Genel İdare Hizmetleri sınıfını
- D)Yardımcı Hizmetler
- E) Sağlık Hizmetleri Sınıfı

16-Memur Yıldırım : Bu sınıf, özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsar.

Memur Yıldırım'in tanımladığı hizmet sınıfı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sağlık Hizmetleri Sınıfı
- B) Hakimlik ve Savcılık Sınıfı
- C) Genel İdare Hizmetleri sınıfını
- D)Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- E) Teknik Hizmetler Sınıfı

17-657 sayılı kanuna göre kurumlarda her türlü yazı ve dosya dağıtmak ve toplamak, müracaat sahiplerini karşılamak ve yol göstermek; hizmet yerlerini temizleme, aydınlatma ve ısıtma işlerinde çalışmak veya basit iklim rasatlarını yapmak görevi aşağıdaki hizmet sınıflarından hangisinin görevidir?

- A) Teknik Hizmetler Sınıfı
- B) Hakimlik ve Savcılık Sınıfı
- C) Genel İdare Hizmetleri sınıfını
- D)Yardımcı Hizmetler
- E) Sağlık Hizmetleri Sınıfı

18-657 sayılı kanuna göre ilköğretim mezunları devlet memurluğuna hangi derece ve kademedен görev başlarlar?

	DERECESİ	KADEMESİ
A	15	1
B	8	1
C	4	1
D	8	3
E	15	3

19-657 sayılı kanuna göre 4 yıl süreli yükseköğretim mezunları devlet memurluğuna hangi derece ve kademedен görev başlarlar?

	DERECESİ	KADEMESİ
A	15	3
B	9	1
C	4	1
D	8	3
E	15	1

20-657 sayılı kanuna göre lise dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler devlet memurluğuna hangi derece ve kademedен görev başlarlar?

	DERECESİ	KADEMESİ
A	15	2
B	9	1
C	4	1
D	12	2
E	15	3

ÇÖZÜMLER:

1-E

Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır:

Sınıflandırma:

A) (Değişik: 31/7/1970 - 1327/2 md.)

Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır.

Kariyer:

B) Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetişme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

Liyakat:

C) Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır

SAKAL şeklinde kısaltabiliriz. Sessiz harflerin baş harfleri.

2-B

Kariyer:

Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetişme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

3-A

Liyakat:

Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu

sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

4-C

Sınıflandırma:

Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır.

5-E

Memur:

Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler, bu Kanunun uygulanmasında memur sayılır.

6-A

Sözleşmeli personel:

Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallerde münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, Bakanlar Kurulunca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde kurumun teklifi ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca vizelenen pozisyonlarda, mali yılla sınırlı olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir.

7-A

Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatla

bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygulamak zorundadırlar.Devlet memurları bu hususu "Asli Devlet Memurluğuna" atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki "Yemin Belgesi" ni imzalayarak göreve başlarlar.

8-D

"Asli Devlet Memurluğuna" atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki "Yemin Belgesi" ni imzalayarak göreve

9-C

Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz..

10-E

Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır.

11-C

Devlet memurları, kendileriyle, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait taşınır ve taşınmaz malları, alacak ve borçları hakkında, özel kanunda yazılı hükümler uyarınca,5 yılda bir mal bildirimini verirler.

12-D

Devlet memurları, Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler.

13-C

Bu Kanunun kapsamına dahil kurumlarda yönetim, icra, büro ve benzeri hizmetleri gören ve bu Kanunla tespit edilen diğer sınıflara girmeyen memurlar Genel İdare Hizmetleri sınıfını teşkil eder.

14-A

Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve meri hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, hidrolog, jeofizikçi, fizikçi, kimyager, matematikçi, istatistikçi, yöneylemci (Hareket araştırmacısı), matematiksel iktisatçı, ekonomici ve benzeri ile teknik öğretmen okullarından mezun olup da, öğretmenlik mesleği dışında teknik hizmetlerde çalışanlar, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi veya bölümlerinden mezun şehir plancısı, yüksek şehir plancısı, yüksek Bölge Plancısı, 3437 ve 9/5/1969 tarih 1177 sayılı Kanunlara göre tütün eksperleri yetiştirilenler ile müskirat ve çay eksperleri, fen memuru, yüksek tekniker, tekniker teknisyen ve emsali teknik unvanlara sahip olup, en az orta derecede mesleki tahsil görmüş bulunanlar, Teknik Hizmetler sınıfını teşkil eder.

15-E

Sağlık hizmetleri sınıfı , sağlık hizmetlerinde (Hayvan sağlığı dahil) mesleki eğitim görerek yetişmiş olan tabip,

diş tabibi, eczacı, veteriner hekim gibi memurlar ile bu hizmet sahasında çalışan yüksek öğrenim görmüş fizikoterapist, tıp teknolojü, ebe, hemşire, sağlık memuru, sosyal hizmetler mütehassısı, biyolog, psikolog, diyetçi, sağlık mühendisi, sağlık fizikçisi, sağlık idarecisi ile ebe ve hemşire, hemşire yardımcısı, (Fizik tedavi, laboratuvar, eczacı, diş anestezi, röntgen teknisyenleri ve yardımcıları, çevre sağlığı ve toplum sağlığı teknisyeni dahil) sağlık savaş memuru, hayvan sağlık memuru ve benzeri sağlık personelini kapsar.

16-D

Emniyet Hizmetleri Sınıfı , özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsar.

17-D

Yardımcı hizmetler sınıfı, kurumlarda her türlü yazı ve dosya dağıtmak ve toplamak, müracaat sahiplerini karşılamak ve yol göstermek; hizmet yerlerini temizleme, aydınlatma ve ısıtma işlerinde çalışmak veya basit iklim rasatlarını yapmak; ilaçlama yapmak veya yaptırmak veya tedavi kurumlarında hastaların ve hastanelerin temizliği ve basit bakımı ile ilgili hizmetleri yapmak veya kurumlarda koruma ve muhafaza hizmetleri gibi anahizmetlere yardımcı mahiyetteki görevlerde her kurumun özel bünyesine göre ve yine bu mahiyette olmak üzere ihdasına lüzum gördüğü yardımcı hizmetleri ifa ile görevli bulunanlardan 4

üncü maddenin (D) bendinde tanımlananların dışında kalanları kapsar.

18-A

15/1

19-B

9/1

20-D

12/2

TEST :2

1-Mutemet Murtaza:" Bu Kanuna tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında, kadroya dayanılarak ay itibariyle ödenen parayı ifade eder."

Mutemet Murtaza'nın tanımladığı kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Avans

B) Aylık

C)Günlük

D) Haftalık

E) Yevmiye

2-Mutemet Çiğdem: Niteliği ve çalışma şartları bakımından güç olan işlerde çalışanlara ödenen parayı şeklinde tanımladığı kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Avans

B) İş riski zammı

C)İş güçlüğü zammı

D) Yevmiye

E) Mali Sorumluluk Tazminatı

3-657 sayılı kanunda geçen geçici süreli görevlendirme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Geçici süreli görevlendirilen memurlar, geçici süreli olarak görevlendirildikleri kurumların mevzuatına uymakla yükümlüdür

B)Geçici süreli görevlendirme süresi bir yılda altı ayı geçemez

C)Yurtdışında görevlendirilen güvenlik görevlileri için geçici görevlendirme süresi en çok iki yıldır;

D)Geçici süreli görevlendirmede memurun muvafakati aranmaz.

E)Geçici süreli görevlendirmenin, memurların göreviyle ilgili olması şarttır

4-657 sayılı kanuna göre şikayet, müracaat ve dava açma ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Devlet memurlarının şikayet hakkı bulunmamaktadır.

B) Devlet memurları kurumlarıyla ilgili resmi ve şahsi işlerinden dolayı müracaat; amirleri veya kurumları tarafından kendilerine uygulanan idari eylem ve işlemlerden dolayı şikayet ve dava açma hakkına sahiptirler

C) Müracaat ve şikayetler söz veya yazı ile en yakın amirden başlayarak silsile yolu ile şikayet edilen amirler atlanarak yapılır

D) Müracaat ve şikayetler incelenerek en kısa zamanda ilgiliye bildirilir

E) Müracaat ve şikayetlerle ilgili esas ve usuller Başbakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

5-Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen-(.....)iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

Yukarıdaki boş bırakılan yerlere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) 15

B) 4

C) 6

D) 8

E) 10

6-Görevden uzaklaştırma; bir disiplin kovuşturması icabından olduğu takdirde en çok ay devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır.

Yukarıdaki boş bırakılan yerlere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) 15

B) 4

C) 3

D) 8

E) 10

7-(.....). kendilerine intikal eden dosyaların incelenmesinde, gerekli gördükleri takdirde, ilgilinin özlük dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye, ilgili kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidirler.

Yukarıdaki boş bırakılan yerlere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yüksek Disiplin Kurulu
- B) Bakanlık Disiplin Kurulu
- C) Disiplin Amiri
- D) Komisyon Disiplin Kurulu
- E) Kıdemli üye

8-Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren azami (.....) ay içinde bu kurulca, karara bağlanır.

Yukarıdaki boş bırakılan yerlere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)15
- B) 4
- C) 5
- D) 6
- E) 10

9-

- I-Atamaya yetkili amirler;
- II-Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;
- III-İllerde valiler;
- IV-İlçelerde kaymakamlar (ilçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.)
- V-Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhal bildirilir.

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri görevden uzaklaştırmaya yetkilidirler?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D)I-II-III-IV
- E) I-II-III-IV-V

10-657 Sayılı Kanuna göre özel kanunlarına göre çeşitli derecelerde dini eğitim görmüş olan ve dini görev yapan memurları kapsayan hizmet sınıfı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknik Hizmetler Sınıfı
- B) Hakimlik ve Savcılık Sınıfı
- C) Genel İdare Hizmetleri sınıfını
- D)Yardımcı Hizmetler
- E) Diyanet Hizmetleri Sınıfı

11- Memur Ali: Bu sınıf, özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsar.

Şeklinde tarif ettiği hizmet sınıfı 657 Sayılı kanuna göre aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknik Hizmetler Sınıfı
- B) Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- C) Genel İdare Hizmetleri sınıfını
- D)Yardımcı Hizmetler
- E) Diyanet Hizmetleri Sınıfı

12-Memur Gençlik: Bu sınıf, valiler ve kaymakamlar ile bu sıfatları kazanmış olup İçişleri Bakanlığı merkez ve iller kuruluşunda çalışanları ve maiyet memurlarını kapsar.

Şeklinde tarif ettiği hizmet sınıfı 657 Sayılı kanuna göre aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı
- B) Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- C) Genel İdare Hizmetleri sınıfını
- D)Yardımcı Hizmetler
- E) Diyanet Hizmetleri Sınıfı

13-Memuriyetleri sırasında Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünü bitirenlere her başarılı öğrenim yılı için öğrenim süreleri kadar (2 yılı geçmemek şartıyla) her yıl için birilerlemesi uygulanır.

Yukarıdaki boş bırakılan yerlere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Derece
- B) Kademe
- C) Kariyer
- D) Liyakat
- E) Sınıflandırma

14-657 Sayılı Kanuna göre memuriyetleri sırasında yüksek lisans yaparak bilim uzmanı unvanını alan memurlara kaç kademe ilerlemesi yapılır?

- A) 2
- B) 4
- C) 6
- D) 1
- E) 3

15-657 Sayılı Kanuna göre devlet memurluğunda alınacaklarda aşağıdaki şartlardan hangisi aranmaz?

- A) Türk vatandaşı olmak
- B) Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak.
- C) Askerlikle ilgisi bulunmamak, Askerlik çağına gelmemiş bulunmak, Askerlik çağına gelmiş ise muvazzaf askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak
- D) Kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına
- E) 12 yaşından gün almış olmak.

16-Memurun kademe ilerlemesinin yapılabilmesi için bulunduğu kademe en az yıl çalışmış olması ve bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademenin bulunması şartları aranır.

Yukarıdaki boş bırakılan yerlere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 1
- E) 8

17-Kaç yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara, aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır?

- A) 6
- B) 10
- C) 8
- D) 2
- E) 4

18-657 Sayılı Kanuna göre derecesi içinde en az yıl ve bu derecenin 3 üncü kademesinde 1 yıl bulunmuş olmak gerekir.

Yukarıdaki boş bırakılan yerlere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 6
- B) 3
- C) 4
- D) 1
- E) 5

19-Memurlar istekleri ile, kurumlarında kazanılmış hak derecelerinin en çok..... derece altında aynı veya başka yerlerdeki kadrolara atanabilirler.

Yukarıdaki boş bırakılan yerlere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 2
- B) 3
- C) 6
- D) 1
- E) 5

20-Yabancı memleketlerin resmî kurumları veya uluslararası kuruluşlarda kurumlarının muvafakati ile görev alacak memurlara, ilgili Bakanın onayı ile (her üç yılda bir Bakan onayı yenilenmek kaydıyla) memuriyeti süresince yabancı memleketlerin resmî kurumlarında..... yıla, uluslararası kuruluşlarda yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

Yukarıdaki boş bırakılan yerlere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) 10	21
B) 15	30
C) 5	10
D) 7	15
E) 8	16

ÇÖZÜMLER:

1-B

Aylık: Bu Kanuna tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında, kadroya dayanılarak ay itibariyle ödenen parayı

2-C

İş güclüğü zammı: Niteliği ve çalışma şartları bakımından güç olan işlerde çalışanlara ödenen parayı

3-D

Geçici süreli görevlendirmede memurun muvafakati aranır.

4-A

Müracaat, şikayet ve dava açma:

Devlet memurları kurumlarıyla ilgili resmi ve şahsi işlerinden dolayı müracaat; amirleri veya kurumları tarafından kendilerine uygulanan idari eylem ve işlemlerden dolayı şikayet ve dava açma hakkına sahiptirler.

Müracaat ve şikayetler söz veya yazı ile en yakın amirden başlayarak silsile yolu ile şikayet edilen amirler atlanarak yapılır.

Müracaat ve şikayetler incelenerek en kısa zamanda ilgiliye bildirilir. Müracaat ve şikayetlerle ilgili esas ve usuller Başbakanlıkça hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir

5-E

Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden

uzaklaştırmayı izleyen 10 iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

6-C

Görevden uzaklaştırma; bir disiplin kovuşturması icabından olduğu takdirde en çok 3 ay devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır.

7-A

Yüksek disiplin kurulları kendilerine intikal eden dosyaların incelenmesinde, gerekli gördükleri takdirde, ilgilinin özlük dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye, ilgili kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, mahallen keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidirler.

8-D

Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca, karara bağlanır.

9-E

Görevden uzaklaştırmaya yetkililer şunlardır.

a) Atamaya yetkili amirler;

b) Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;

c) İllerde valiler;

ç) İlçelerde kaymakamlar (ilçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.)

Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhal bildirilir.

10-E

Din hizmetleri sınıfı, özel kanunlarına göre çeşitli derecelerde dini eğitim görmüş olan ve dini görev yapan memurları kapsar.

11-B

Bu sınıf, özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsar

12-A

Bu sınıf, valiler ve kaymakamlar ile bu sıfatları kazanmış olup İçişleri Bakanlığı merkez ve iller kuruluşunda çalışanları ve maiyet memurlarını kapsar.

13-B

Memuriyetleri sırasında Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünü bitirenlere her başarılı öğrenim yılı için öğrenim süreleri kadar (2 yılı geçmemek şartıyla) her yıl için bir kademe ilerlemesi uygulanır

14-D

Memuriyette iken veya memuriyetten ayrılarak (87 nci maddeye tâbi kurumlarda çalışanlar dahil) üst öğrenimi bitirenler, aynı üst öğrenimi tahsile ara vermeden başlayan ve normal süresi içinde

bitirdikten sonra memuriyete giren emsallerinin ulaştıkları derece ve kademeyi aşmamak kaydıyla, bitirdikleri üst öğrenimin giriş derece ve kademesine memuriyette geçirdikleri başarılı hizmet sürelerinin tamamı her yıl bir kademe, her üç yıl bir derece hesabıyla ilave edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademeye yükseltirler.

15-E

Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...) ⁽¹⁾ zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından mahkûm olmamak. ⁽¹⁾

6. Askerlik durumu itibarıyla;

- a) Askerlikle ilgisi bulunmamak,
- b) Askerlik çağına gelmemiş bulunmak,
- c) Askerlik çağına gelmiş ise muvazzaf askerlik hizmetini yapmış yahut ertelenmiş veya yedek sınıfa geçirilmiş olmak,

7. 53 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydı ile görevini devamlı yapmasına engel olabilecek (...) ⁽²⁾ akıl hastalığı (...) ⁽²⁾ bulunmamak.

Güvenlik soruşturması ve/veya arşiv araştırması yapılmış olmak.

16-D

Memurun kademe ilerlemesinin yapılabilmesi için bulunduğu kademede en az bir yıl çalışmış olması ve bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademenin bulunması şartları aranır.

17-C

Son sekiz yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara, aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır.

18-B

Derecesi içinde en az 3 yıl ve bu derecenin 3 üncü kademesinde 1 yıl bulunmuş olmak gerekir.

19-B

Memurlar istekleri ile, kurumlarında kazanılmış hak derecelerinin en çok üç derece altında aynı veya başka yerlerdeki kadrolara atanabilirler.

20-A

Yabancı memleketlerin resmî kurumları veya uluslararası kuruluşlarda kurumlarının muvafakati ile görev alacak memurlara, ilgili Bakanın onayı ile (her üç yılda bir Bakan onayı yenilenmek kaydıyla) memuriyeti süresince yabancı memleketlerin resmî kurumlarında on yıla, uluslararası kuruluşlarda yirmibir yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

TEST : 2

1-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi “Kınama “ cezası gerektiren fiil ve hallerden birisi **değildir**?

- A) Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,
- B) Devlete ait resmi araç,gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak,
- C) İş arkadaşlarına, maiyetindeki personele ve iş sahiplerine kötü muamelede bulunmak
- D) Görev mahallinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak ve bu tür yazı yazmak, işaret, resim ve benzeri şekiller çizmek ve yapmak,
- E) Verilen emirlere itiraz etmek,

2-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre” Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesi” şeklinde tanımlanan disiplin cezası aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Derece durdurma
- B) Kademe İlerlemesinin durdurulması
- C) Aylıktan Kesme
- D) Kınama
- E) Uyarma

3-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi memurlar için oluşturulan hizmet sınıflarından birisi **değildir**?

- A) Emniyet Hizmetleri
- B) Yargı Hizmetleri
- C) Yardımcı Hizmetler
- D) Teknik Hizmetler
- E) Genel İdare Hizmetleri

4-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre devlet memurluğundan çıkarma cezasını vermeye aşağıdakilerden hangisi yetkilidir?

- A) Atamaya yetkili amir
- B) Vali
- C) Yüksek Disiplin Kurulu
- D) Bölge Kurulları
- E) Disiplin Kurulları

5-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere aylıksız izin alanlar, terhis tarihinden itibaren ne kadar süre içinde kurumlarına müracaat etmek zorundadırlar?

- A) 7
- B) 10
- C) 20
- D) 30
- E) 60

6-Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunulmuş sayılır.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 5
- B) 10
- C) 15
- D) 20
- E) 30

7-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre Üç defa başarı belgesi alan memurlarabelgesi verilir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teşekkür
- B) Takdir
- C) Başarı
- D)Üstün başarı
- E) Tebrikname

8-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre son yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara, aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)9
- B)14
- C)12
- D)6
- E) 8

9-Disiplin cezaları konusunda yapılan itirazlarda, itiraz mercileri içinde karar vermek zorundadırlar.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 3
- B) 10
- C) 15
- D) 20
- E) 30

10-Görevli oldukları kurumlarda olağanüstü gayret ve çalışmaları ile emsallerine göre başarılı görev yapmak suretiyle; kamu kaynağında önemli ölçüde tasarruf sağlanmasında, kamu zararının oluşmasının önlenmesinde ve önlenemez kamu zararlarının önemli ölçüde azaltılmasında, kamusal fayda ve gelirlerin beklenenin üzerinde artırılmasında veya sunulan hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin yükseltilmesinde somut olaylara ve verilere dayalı olarak katkı sağladıkları tespit edilen memurlara, merkezde bağlı veya ilgili, illerde, ilçelerde..... tarafından başarı belgesi verilebilir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bakan Vali Kaymakam
- B)Vali Kaymakam Bakan
- C)Bakan Bakan Bakan
- D)Kaymakam Bakan Vali
- E) Vali Bakan Kaymakam

11-Adaylık devresi içinde veya sonunda ilişkileri kesilenler (sağlık nedenleri hariç) yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 8
- B) 5
- C) 2
- D) 3
- E) 6

12-Memura, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde aya kadar, diğer hastalık hâllerinde iseaya kadar izin verilir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 18 18
- B)12 12
- C)18 12
- D)12 16
- E) 15 36

13-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre sözleşmeli personel seçiminde uygulanacak sınav ile istisnaları, bunlara ödenebilecek ücretlerin üst sınırları ile verilecek iş sonu tazminatı miktarı, kullanılacak izinler, pozisyon unvan ve nitelikleri, sözleşme hükümlerine uyulmaması hallerindeki müeyyideler, sözleşme fesih halleri, pozisyonların iptali, istihdamına dair hususlar ile sözleşme esas ve usulleri kim tarafından belirlenir?

- A) Cumhurbaşkanınca
- B) TBMM
- C) Bakanlar Kurulu
- D) Maliye ve Hazine Bakanlığı
- E) Devlet Personel bakanlığı

14-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini, izleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar. Savaş ve olağanüstü hallerde bu süre aşağıdakilerden hangisinin kararı ile kısaltılabilir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) TBMM
- C) Bakanlar Kurulu
- D) Maliye ve Hazine Bakanlığı
- E) Devlet Personel Başkanlığı

15-Memuriyetleri sırasında Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünü bitirenlere her başarılı öğrenim yılı için öğrenim süreleri kadar (2 yılı geçmemek şartıyla) her yıl için kademe ilerlemesi uygulanır.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 8
- B) 4
- C) 2
- D) 3
- E) 1

16-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göreyaz tatili ile dinlenme tatillerinde izinli sayılırlar.Bunlara, hastalık ve diğer mazeret izinleri dışında, ayrıca yıllık izin verilmez.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hakimler
- B) Savcılar
- C) Öğretmenler
- D) Zabıt katipleri
- E) Müfettişler

17-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten kaç gün sağlık izni verilir ?

- A) 60 gün
- B) 20 gün
- C) Bir ay
- D) 28 gün
- E) 41 gün

18-Zabıt Katibi Hediye: 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre kadın memura; doğumdan önce, doğumdan sonrahafta olmak üzere toplam hafta süreyle analık izni verilir. Çoğul gebelik durumunda, doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresinehafta eklenir.

Zabıt Katibib Hediye'nin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre tanımladığı mazeret izni ile ilgili olarak yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 8 8 16 8
B) 8 8 16 2
C) 8 8 16 4
D) 8 2 8 4
E) 8 6 8 4

19-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre kadrosu kaldırılan memurlar, en geç kaç ay içinde kendi kurumlarında niteliklerine uygun bir kadroya atanırlar?

- A) 2
B) 12
C) 9
D) 6
E) 1

20-657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre merkezdeki memurlara başarı belgesi vermeye aşağıdakilerden hangisi yetkilidir?

- A) Vali
B) Kaymakam
C) Bakan Yardımcısı
D) Genel Müdür
E) Bağlı veya ilgili Bakan

ÇÖZÜMLER

1-A

Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek,uyarma cezası gerektiren fiil ve hallerdendir.

2-E

Uyarma: Memura, görevinde ve davranışlarında daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

3-B

Yargı Hizmetleri sınıfı yoktur.

4-C

Yüksek disiplin kurulu yetkilidir.

5-D

Devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren 30 gün içinde kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azami 30 gün içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar.

6-B

Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. (Ek hüküm: 31/7/1970 - 1327/75 md.) Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz 10 gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunmuş sayılır.

7-D

Üç defa başarı belgesi alanlara üstün başarı belgesi verilir.

8-E

Son sekiz yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara, aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır.

9-E

İtiraz mercileri, itiraz dilekçesi ile karar ve eklerinin kendilerine intikalinden itibaren otuz gün içinde kararlarını vermek zorundadır.

10-A

Görevli oldukları kurumlarda olağanüstü gayret ve çalışmaları ile emsallerine göre başarılı görev yapmak suretiyle; kamu kaynağında önemli ölçüde tasarruf sağlanmasında, kamu zararının oluşmasının önlenmesinde ve önlenemez kamu zararlarının önemli ölçüde azaltılmasında, kamusal fayda ve gelirlerin beklenenin üzerinde artırılmasında veya sunulan hizmetlerin etkinlik ve kalitesinin yükseltilmesinde somut olaylara ve verilere dayalı olarak katkı sağladıkları tespit edilen memurlara, merkezde bağlı veya ilgili bakan, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından başarı belgesi verilebilir.

11-D

Adaylık devresi içinde veya sonunda, 56 ncı ve bu madde hükümlerine göre ilişkileri kesilenler (sağlık nedenleri hariç) 3

yıl süre ile Devlet memurluğuna alınmazlar.

12-C

Memura, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde onsekiz aya kadar, diğer hastalık hâllerinde ise oniki aya kadar izin verilir.

13-A

Sözleşmeli personel seçiminde uygulanacak sınav ile istisnaları, bunlara ödenebilecek ücretlerin üst sınırları ile verilecek iş sonu tazminatı miktarı, kullanılacak izinler, pozisyon unvan ve nitelikleri, sözleşme hükümlerine uyulmaması hallerindeki müeyyideler, sözleşme fesih halleri, pozisyonların iptali, istihdamına dair hususlar ile sözleşme esas ve usulleri Cumhurbaşkanınca belirlenir.

14-A

Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini, izleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar. Savaş ve olağanüstü hallerde bu süre Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kısaltılabilir

15-E

Memuriyetleri sırasında Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünü bitirenlere her başarılı öğrenim yılı için öğrenim süreleri kadar (2 yılı geçmemek şartıyla) her yıl için bir kademe ilerlemesi uygulanır

16-C

Öğretmenler yaz tatili ile dinlenme tatillerinde izinli sayılırlar. Bunlara, hastalık ve diğer mazeret izinleri dışında, ayrıca yıllık izin verilmez.

17-C

Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten bir aylık sağlık izni verilir.

18-B

Mazeret izni: (1)(2)(3) Madde 104 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/106 md.) A) Kadın memura; doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süreyle analık izni verilir. Çoğul gebelik durumunda, doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresine iki hafta eklenir.

19-D

Kadrosu kaldırılan memurlar, en geç altı ay içinde kendi kurumlarında niteliklerine uygun bir kadroya atanırlar.

20-E

Bağlı veya ilgili bakan tarafından verilir.

TEST: 3

1-657 Sayılı Kanuna göre görevinden uzaklaştırılan devlet memuru hakkında ne kadarlık süre içerisinde soruşturmaya başlanması şarttır ?

- A) 8 gün
- B) 21 gün
- C) 10 gün
- D) 26 gün
- E) 30 gün

2-Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde saat, ikinci altı ayda gündesaat süt izni verilir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 3 5
- B) 3 6
- C) 3 1,5
- D) 3 2
- E) 3 3

3-Aşağıdakilerden hangisi 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamı dışında özel kanun hükümlerine tabidir ?

- A) Öğretim Görevlileri
- B) Hizmetli
- C) Kaymakam
- D) Emniyet Amiri
- E) Avukatlar

4-Memur Atakan: 657 Sayılı Devlet Memurları kanuna göre kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda en az % kaç oranında engelli çalıştırmak zorundadırlar ?

Atakan'ın sormuş olduğu sorunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 10
- B) 8
- C) 9
- D) 12
- E) 3

5-11 yıldır Adalet Bakanlığında çalışan Murtaza Bey 2017 ve 2018 yılı iznini hiç kullanmamıştır.

Murtaza Bey 2019 yılı da dahil olmak üzere en fazla kaç gün izin kullanabilir?

- A) 60
- B) 80
- C) 90
- D) 50
- E) 30

6-Eğitmen Rıza : " Bu hizmet sınıfında yer alan mübaşırların Genel İdare Hizmetleri sınıfına geçirilmesi için büyük çaba sarf ediyoruz. Haklı mücadelelerinde her zaman yanlarında yer aldığımızı gecemizi gündüzümüze katarak desteklediğimizi belirtmek isterim. Bu hizmet sınıfı aynı zamanda her türlü dosya ve yazıyı dağıtan memurlardan oluşur. "

Eğitmen Rıza'nın bir konuşmasından alınan ve bahsedilen hizmet sınıfı aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Genel İdare Hizmetleri Sınıfı
- B) Yardımcı Hizmetler Sınıfı
- C) Teknik Hizmetler Sınıfı
- D) Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- E) Mülki İdare Hizmetleri Sınıfı

7-

I- Tabiplere; il ve ilçe sağlık müdürlüğü

II- Diş hekimlerine ve veterinerlere, meslekleri ile ilgili baştabiplik,

III- Veteriner, dişhekim ve eczacılara; baştabip yardımcılığı,

IV- Öğretmenlere; okul ve enstitü müdürlüğü, başyardımcılığı ve yardımcılığı görevleri 657 Sayılı

Kanuna göre yukarıdakilerden hangisi veya hangileri memurlara ikinci görev olarak yaptırılabilir?

- A) I-II-III-IV
- B) I-III
- C) III-IV
- D) I-III-IV
- E) I-II-III

8-657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ile öğle dinlenme süresi, bölgelerin ve hizmetin özelliklerine göre merkezde ve illerde kim tarafından belirlenir?

Merkezde

İllerde

- A) Cumhurbaşkanı Kaymakam
- B) Kaymakam Vali
- C) Vali Vali
- D) Cumhurbaşkanı Vali
- E) Cumhurbaşkanı Cumhurbaşkanı

9-657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre memurların haftalık çalışma süresi genel olarak saattir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 30
- B) 40
- C) 50
- D) 60
- E) 35

10-

- I- Atamaya yetkili amirler;
- II-Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;
- III- İllerde valiler;
- IV-İlçelerde kaymakamlar

657 Sayılı Kanuna göre yukarıdakilerden hangisi veya hangileri görevden uzaklaştırmaya yetkilidir?

- A) I-II-III-IV
- B)I-III
- C)III-IV
- D)I-III-IV
- E) I-II

11-657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen kaç iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır?

- A) 18
- B) 7
- C) 10
- D) 5
- E) 15

12-657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre hesaplarını, görevi devralanlara devir zorunluluğu bulunan saymanların devir süresi kaç gündür?

- A) 13
- B) 7
- C) 30
- D) 20
- E) 14

13-657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre aile yardım ödeneği gösterge rakamlarını 3 katına kadar artırmaya aşağıdakilerden hangisi yetkilidir?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) TBMM
- C) Bakanlar Kurulu
- D) Maliye ve Hazine Bakanlığı
- E) Devlet Personel Başkanlığı

14-657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre devlet memurları eğitimi genel planı, aşağıdakilerden hangisinin kararıyla yürürlüğe konulur?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) TBMM
- C) Bakanlar Kurulu
- D) Maliye ve Hazine Bakanlığı
- E) Devlet Personel Başkanlığı

15-657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre Devlet Personel Başkanlığı atama yapılacak boş kadroların sınıf ve derecelerini, kadroların buldukları kurum ve yerlerini, kadrolara alınacak personel sayılarını, alınacak personelin genel ve özel şartlarını, en son başvurma tarihini, başvurulacak mercileri, sınav yerlerini ve zamanlarını ve gerek görülen diğer bilgileri başvurma süresinin bitiminden en az kaç gün önce Resmi Gazete, radyo, televizyon ve ülke çapında tirajı yüksek gazetelerden asgari biri ve uygun görülecek diğer araçlar ile duyurur?

- A) 10
- B) 15
- C) 60
- D) 30
- E) 20

16-Yer değiştirme suretiyle yapılan atamalarda memurlara atama emirleri tebliğ edilince yollukları, ödeme emri aranmaksızın, saymanlıklarca nasıl ödenir ?

- A) 25 gün sonra
- B) 10 gün sonra
- C) 3 gün sonra
- D) Derhal
- E) Bir hafta sonra

17-20 arasındaki soruları aşağıdaki paragrafa göre cevaplayınız.

Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak,(17)..... , Özürsüz ve kesintisiz 3 - 9 gün göreve gelmemek (18),..... Siyasi partiye girmek (19),..... Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek (20)

17-

- A) Uyarma
- B) Kınama
- C) Aylıktan Kesme
- D) Kademe ilerlemesinin durdurulması
- E) Devlet Memurluğundan Çıkarma

18-

- A) Uyarma
- B) Kınama
- C) Aylıktan Kesme
- D) Kademe ilerlemesinin durdurulması
- E) Devlet Memurluğundan Çıkarma

19-

- A) Uyarma
- B) Kınama
- C) Aylıktan Kesme
- D) Kademe ilerlemesinin durdurulması
- E) Devlet Memurluğundan Çıkarma

20-

- A) Uyarma
- B) Kınama
- C) Aylıktan Kesme
- D) Kademe ilerlemesinin durdurulması
- E) Devlet Memurluğundan Çıkarma

ÇÖZÜMLER :

1-C

Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

2-C

Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde birbuçuk saat süt izni verilir.

3-A

Öğretim görevlileri özel kanun hükümlerine tabidir.

4-E

Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. % 3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.

5-A

Yıllık izinler, amirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izliyen iki yılın izni bir arada verilebilir.

6-B

Eğitmen Rıza Yardımcı Hizmetler Sınıfını işaret etmektedir.

7-A

Tabiplere; il ve ilçe sağlık müdürlüğü, il sağlık müdür yardımcılığı, halk sağlığı müdürlüğü, halk sağlığı müdür yardımcılığı, sağlık grup başkanlığı, baştabiplik, baştabip yardımcılığı ile il sağlık ve halk sağlığı müdürlüklerinde ilgili mevzuatı uyarınca tabipler tarafından yürütülmesi öngörülen şube müdürlükleri,

b) Dış hekimlerine ve veterinerlere, meslekleri ile ilgili baştabiplik,

c) Veteriner, dişhekimisi ve eczacılara; baştabip yardımcılığı,

d) Öğretmenlere; okul ve enstitü müdürlüğü, başyardımcılığı ve yardımcılığı görevleri,

e) ikinci görev olarak yaptırılabilir.

8-D

Günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ile öğle dinlenme süresi, bölgelerin ve hizmetin özelliklerine göre merkezde Cumhurbaşkanınca, illerde valiler tarafından tesbit olunur.

9-B

Memurların haftalık çalışma süresi genel olarak 40 saattir

10-A

Görevden uzaklaştırmaya yetkililer şunlardır.

- Atamaya yetkili amirler;
- Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;
- İllerde valiler;

ç) İlçelerde kaymakamlar (ilçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.)

Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhal bildirilir.

11-C

Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.

12-B

Hesaplarını, görevi devralanlara devir zorunluluğu bulunan saymanların devir süresi yedi gündür.

13-A

Gösterge rakamlarını 3 katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

14-A

Devlet memurları eğitimi genel planı, Cumhurbaşkanı kararıyla yürürlüğe konulur

15-B

Devlet Personel Başkanlığı atama yapılacak boş kadroların sınıf ve derecelerini, kadroların buldukları kurum ve yerlerini, kadrolara alınacak personel sayılarını, alınacak personelin genel ve özel şartlarını, en son başvurma tarihini, başvurulacak mercileri, sınav yerlerini ve zamanlarını ve gerek görülen diğer bilgileri başvurma süresinin bitiminden en az 15 gün önce Resmi Gazete, radyo, televizyon ve ülke çapında tirajı yüksek gazetelerden asgari

biri ve uygun görülecek diğer araçlar ile duyurur.

16-D

Yer değiştirme suretiyle yapılan atamalarda memurlara atama emirleri tebliğ edilince yollukları, ödeme emri aranmaksızın, saymanlıklarca derhal ödenir.

17-B

Görev sırasında amire hal ve hareketi ile saygısız davranmak kınama cezasını gerektirir,

18-D

kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektirir.

19-E

Siyasi partiye girmek devlet memurluğundan çıkartılma sebebidir.

20-C

Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek aylıktan kesme cezasını gerektirir.

TEST:4

1-Yurt Müdürü olan Sevgi Hanım memurlara 657 sayılı devlet memurları Kanununun anlatırken devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesi konusunda bahsetmiştir.

Yukarıdaki parçaya göre Sevgi Hanım dersinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda yer alan hangi temel ilkedden bahsetmiştir?

- A) Liyakat
- B)Kariyer
- C)Sınıflandırma
- D)Derece
- E) Kıdem

2-657 sayılı Devlet Memurları kanuna göre mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenlere.....denir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçici işçi
- B)Sözleşmeli personel
- C)Tabib
- D)İşçi
- E) Memur

3-Yurt Müdürü olan İlknur Hanım memurlara 657 sayılı devlet memurları Kanununun anlatırken devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetişme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır şeklinde bilgi vermiştir.

Yukarıdaki parçaya göre İlknur Hanım dersinde 657 sayılı Devlet Memurları kanununda yer alan hangi temel ilkedden bahsetmiştir?

- A) Liyakat
- B)Kariyer
- C)Sınıflandırma
- D)Derece
- E) Kıdem

4-Aşağıdakilerden hangisi 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre genel haklardan değildir?

- A) Uygulamayı isteme hakkı
- B)Güvenlik
- C)Emeklilik
- D)Hediye alma menfaat sağlama
- E)Çekilme

5-657 sayılı Devlet Memurları Kanuna göre “sendika kurma” hakkı aşağıdakilerden hangisine girer?

- A)Siyasi haklar
- B)Genel haklar
- C)Temel ilkeler
- D)Yasaklar
- E) Uygulama

6-Eğitmen Aliye “Devlet memurları siyasi partiye üye olamazlar, herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar; hiçbir şekilde siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar ve bu eylemlere katılamazlar.” Şeklinde bir açıklamada bulunmuştur.

Eğitmen Aliye’nin işaret etmiş olduğu ilke veya sorumluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uygulamayı isteme hakkı
- B)Sadakat
- C)Tarafsızlık ve devlete bağlılık
- D)Hediye alma menfaat sağlama
- E)Davranış ve işbirliği

7-Yazı İşleri Müdürü Adalet: “Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatla bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygulamak zorundadırlar.” Şeklinde bir açıklamada bulunmuştur.

Yazı İşleri Müdürü Adalet’in işaret etmiş olduğu ilke veya sorumluluk aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uygulamayı isteme hakkı
- B)Sadakat
- C)Tarafsızlık ve devlete bağlılık
- D)Hediye alma menfaat sağlama
- E)Davranış ve işbirliği

8-Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve Gençlik ve Spor Bakanlığında yüksek mühendis olarak çalışan Ayşe Hanım aşağıdaki hizmet sınıflarından hangisi kapsamında değerlendirilir?

- A) Teknik Hizmetler Sınıfı
- B) Genel İdare Hizmetleri Sınıfı
- C) Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- D) Din Hizmetleri Sınıfı
- E) Yardımcı Hizmetler Sınıfı

9-Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve Gençlik ve Spor Bakanlığında memur olarak çalışan Hilal Hanım aşağıdaki hizmet sınıflarından hangisi kapsamında değerlendirilir?

- A) Teknik Hizmetler Sınıfı
- B) Genel İdare Hizmetleri Sınıfı
- C) Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- D) Din Hizmetleri Sınıfı
- E) Yardımcı Hizmetler Sınıfı

10-Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve Maliye ve Hazine bakanlığında avukat olarak çalışan Reyhan Hanım aşağıdaki hizmet sınıflarından hangisi kapsamında değerlendirilir?

- A) Teknik Hizmetler Sınıfı
- B) Genel İdare Hizmetleri Sınıfı
- C) Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- D) Avukatlık Hizmetleri Sınıfı
- E) Yardımcı Hizmetler Sınıfı

11-Bu sınıf, özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsar.

657 sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıda açıklaması yapılan hizmet sınıfı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknik Hizmetler Sınıfı
- B) Genel İdare Hizmetleri Sınıfı
- C) Emniyet Hizmetleri Sınıfı
- D) Avukatlık Hizmetleri Sınıfı
- E) Yardımcı Hizmetler Sınıfı

12-657 sayılı Devlet memurları Kanununa göre Sosyal Güvenlik Kurumunda hizmetli olarak göreve başlayan Ali Bey hangi derece ve kademedен maaş almaktadır?

- A) 14/1
- B) 12/1
- C) 9/1
- D) 15/1
- E) 10/3

13-657 sayılı Devlet memurları Kanununa göre Adalet Bakanlığında mübaşir olarak üniversite mezunu statüsünde göreve başlayan Selçuk Bey hangi derece ve kademedен maaş almaktadır?

- A) 14/1
- B) 12/1
- C) 9/1
- D) 15/1
- E) 10/3

14-657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre memurluğa girmeden önce veya memuriyetleri sırasında yüksek öğrenim üstü master derecesi almış olanlarla yüksek öğrenim kurumlarında en az bir yıl ilave öğrenim yaparak lisans üstü ihtisas sertifikası alan Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim dalı mezunu memur Aynur Hanım'a kaç kademe verilir ?

- A)5
- B)4
- C)3
- D)2
- E) 1

15-Master derecesini alıp bir kademe ilerlemesinden yararlanan memura, mesleği ile ilgili öğrenim dalında doktora yaptığı takdirde kademe ilerlemesi uygulanır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilir?

- A)5
- B)4
- C)3
- D)2
- E) 1

16-Ankara Sosyal Güvenlik Kurumunda çalışan memur Ahmet Bey aynı kurum içinde farklı bir birim olan Tahsisler Şubesi emrine görevlendirilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanuna göre Ahmet Bey yeni görev yerine ne zaman başlamalıdır?

- A)Atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde
- B)Atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içerisinde
- C)Atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde
- D) Atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 3 gün içerisinde
- E) Atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü izleyen işgünü içinde.

17-Memurlara; en az yüzde oranında engelli ya da süreğen hastalığı olan çocuğunun hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni verilir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)%50
- B)%70
- C)%30
- D)%20
- E) %10

18-

I-Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak

II-Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek

III- Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak

657 sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki öncüllerde verilen hal ve hareketlerin karşılığı olarak aşağıdaki disiplin cezalarından hangileri verilir?

I **II** **III**
A) Kınama Uyarma Aylıktan kesme

B)Uyarma Kınama Aylıktan kesme

C)Aylıktan kesme Uyarma Kınama

D)Kınama Aylıktankesme Uyarma

E)Aylıktan kesme Aylıktan kesme Uyarma

19-657 sayılı Devlet memurları Kanuna göre memur Adanur'a uyarı cezası verilmiştir. İtiraz etmek isteyen Adanur Hanım'a kararın kendisine tebliği tarihinden itibaren kaç gün süre verilir?

A)8

B)7

C)12

D)15

E) 1

20-

I-Mali Sorumluluk Tazminatı: Sayıştay'a hesap vermekle yükümlü olan saymanlarla vezne açığından sorumlu veznedarlara ödenen parayı,

II- Eleman teminindeki güçlük zammı: Temininde, görevde tutulmasında veya belli yerlerde istihdam edilmesinde güçlük bulunan elemanlar için ödenen parayı

III- Temsil giderleri: Kurumların, bu Kanunun 178 inci maddesinde yazılı esaslar çerçevesinde normal çalışma saatleri dışında çalıştırdıkları memurlara, fazla çalışma saati itibariyle ödenen parayı,

IV- Aylık: Bu Kanuna tabi kurumlarda görevlendirilen memurlara hizmetlerinin karşılığında, kadroya dayanılarak ay itibariyle ödenen parayı

V- Sözleşmeli ücreti: 4 üncü maddenin (B) bendi gereğince çalıştırılan personele ödenen parayı,

657 sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki öncüllerin hangisinde yanlış tanımlama yapılmıştır?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E) V

ÇÖZÜMLER:

1-A

Liyakat: Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

2-E

Memur: Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler, bu Kanunun uygulanmasında memur sayılır.

3-B

Kariyer:

B) Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır.

4-D

Genel Haklar

Uygulamayı isteme hakkı:

Madde 17 – Devlet memurları, bu kanun ve diğer mevzuata göre tayin ve tesbit olunup yürürlükte bulunan hükümlerin kendileri hakkında aynen uygulanmasını istemek hakkına sahiptirler.⁽¹⁾

Güvenlik:

Madde 18 – Kanunlarda yazılı haller dışında Devlet memurunun memurluğuna

son verilmez, aylık ve başka hakları eliden alınamaz.

Emeklilik:

Madde 19 – Devlet memurlarının, özel kanununda yazılı belirli şartlar içinde, emeklilik hakları vardır.

Çekilme:

Madde 20 – Devlet memurları, bu kanunda belirtilen esaslara göre memurluktan çekilebilirler.

Hediye alma ve Menfaat Sağlama yasaklar kısmında yer alır.

5-B

Sendika kurma HAKKI Genel Haklardandır.

Madde 22 – (Mülga: 23/12/1972 - KHK-2/5 md.; Yeniden düzenleme: 12/6/1997 4275/1 md.)

Devlet memurları, Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler.

6-C

Tarafsızlık ve devlete bağlılık:

Madde 7 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/2 md.)

Devlet memurları siyasi partiye üye olamazlar, herhangi bir siyasi parti, kişi veya zümrenin yararını veya zararını hedef tutan bir davranışta bulunamazlar; görevlerini yerine getirirken dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayırım yapamazlar; hiçbir şekilde siyasi ve ideolojik amaçlı beyanda ve eylemde bulunamazlar ve bu eylemlere katılamazlar.

7-B

Sadakat:

Madde 6 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/1 md.)

Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatla bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygulamak zorundadırlar.Devlet memurları bu hususu "Asli Devlet Memurluğuna" atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki "Yemin Belgesi" ni imzalayarak göreve başlarlar.

8-A

TEKNİK HİZMETLER SINIFI:⁽¹⁾

Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve meri hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, hidrolog, jeofizikçi, fizikçi, kimyager, matematikçi, istatistikçi, yöneylemci (Hareket araştırmacısı), matematiksel iktisatçı, ekonomici ve benzeri ile teknik öğretmen okullarından mezun olup da, öğretmenlik mesleği dışında teknik hizmetlerde çalışanlar,

9-B

GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI:

Bu Kanunun kapsamına dahil kurumlarda yönetim, icra, büro ve benzeri hizmetleri gören ve bu Kanunla tespit edilen diğer sınıflara girmeyen memurlar Genel İdare Hizmetleri sınıfını teşkil eder.

10-D

AVUKATLIK HİZMETLERİ SINIFI:

Avukatlık hizmetleri sınıfı, Özel kanunlarına göre avukatlık ruhsatına sahip, baroya kayıtlı ve kurumlarını yargı mercilerinde temsil yetkisini haiz olan memurları kapsar.

11-C

EMNİYET HİZMETLERİ SINIFI:⁽¹⁾⁽³⁾

Bu sınıf, özel kanunlarına göre çarşı ve mahalle bekçisi, polis, komiser muavini, komiser, başkomiser emniyet müfettişi, polis müfettişi, emniyet amiri ve emniyet müdürü ve emniyet müdürü sıfatını kazanmış emniyet mensubu memurları kapsar.

12-D

Öğrenim durumu	Giriş		Yükselinebilecek	
	Derece	Kademe	Derece	Kademe
İlkokulu bitirenler	15	1	7	Son

13-C

4 yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenler	9	1	1	Son
---	---	---	---	-----

14-E

Memurluğa girmeden önce veya memuriyetleri sırasında yüksek öğrenim üstü master derecesi almış olanlarla

yüksek öğrenim kurumlarında en az bir yıl ilave öğrenim yaparak lisans üstü ihtisas sertifikası alanlara bir kademe ilerlemesi, tıpta uzmanlık belgesi alanlara, meslekleri ile ilgili öğrenim dallarında doktora yapanlara bir derece yükselmesi uygulanır.

15-D

Master derecesini alıp bir kademe ilerlemesinden yararlanan memura, mesleği ile ilgili öğrenim dalında doktora yaptığı takdirde iki kademe ilerlemesi uygulanır.

16-E

Aynı yerdeki görevlere atananlar atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü izleyen işgünü içinde göreve başlamalıdır.

İlk defa veya yeniden veyahut yer değiştirme suretiyle;

a) Aynı yerdeki görevlere atananlar atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü,

b) Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini,

izleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar. Savaş ve olağanüstü hallerde bu süre Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kısaltılabilir.

17-B

Memurlara; en az yüzde 70 oranında engelli ya da süregelen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de en az yüzde 70 oranında engelli olması kaydıyla)

hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni verilir.

18-B

Devlet memuru vakarına yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak(Uyarma)

Eşlerinin, reşit olmayan veya mahcur olan çocuklarının kazanç getiren sürekli faaliyetlerini belirlenen sürede kurumuna bildirmemek (Kınama)

Görevle ilgili konularda yükümlü olduğu kişilere yalan ve yanlış beyanda bulunmak (Aylıktan Kesme)

19-B

İtirazda süre, kararın ilgiliye tebliği tarihinden itibaren yedi gündür. Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.

20-C

Fazla çalışma ücreti: Kurumların, bu Kanunun 178 inci maddesinde yazılı esaslar çerçevesinde normal çalışma saatleri dışında çalıştırdıkları memurlara, fazla çalışma saati itibariyle ödenen parayı,

KAVRAMA TESTİ: 5

1.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, aşağıda verilenlerden hangisi devlet memurlarının ödevlerinden biri değildir?

- A)Sadakat
- B)Tarafsızlık ve devlete bağlılık
- C)Gizli bilgileri açıklama
- D)Mal bildiriminde bulunma
- E) Davranış ve iş birliği

2.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, disiplin kovuşturması nedeniyle verilen uzaklaştırma kararı en fazla kaç ay devam edebilir?

- A)9
- B)12
- C)10
- D)6
- E) 3

3. Aşağıdakilerden hangisi 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun temel ilkelerinden birisidir?

- A)Derece
- B)Liyakat
- C)Kademe
- D)Soruşturma
- E) Disiplin

4. Aşağıdakilerden hangisi 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre devlet memurlarına verilen disiplin cezalarından birisi değildir?

- A)Uyarma
- B)Kınama
- C)Kademe ilerlemesinin durdurulması
- D)Geçici uzaklaştırma
- E)Aylıktan kesme

5.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre memura, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine ve kendisinin veya çocuğunun evlenmesi hâllerinde isteği üzerine verilecek izin süreleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

	Babalık İzni	Evlilik İzni
A	10	7
B	7	8
C	5	10
D	3	15
E	8	20

6.

Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için (.....) gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için (.....) gündür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A)10 20
B)20 30
C)10 20
D)15 30
E) 30 20

7.

I-Yıllık izin

II-Mazeret izni

III-Hastalık izni

IV-Aylıksız izin

V-Disiplin izni

Yukarıdakilerden hangisi 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda öngörülen izinlerden biri değildir?

- A)I
B)II
C)III
D)IV
E)V

8.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % kaç oranında engelli personel çalıştırmak zorundadır?

- A)%1
B)%2
C)%3
D)%4
E)%5

9.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre Gençlik ve Spor Bakanlığında görevli memur Nurettin'in asalet tasdikinden sonra en geç ne kadar süre içinde yemin etmesi gerekir?

- A)9 ay
B)6 ay
C)3 ay
D)1 ay
E) 2 ay

10. Aşağıdakilerden hangisi 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen sınıflardan biri değildir?

- A) Diyanet Hizmetleri Sınıfı
- B) Avukat Hizmetleri Sınıfı
- C) Genel İdari Hizmetler Sınıfı
- D) Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı
- E) Milli İstihbarat Hizmetleri Sınıfı

11. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren kaç gün içinde kurumlarına müracaat etmeleri gerekir?

- A) 90
- B) 60
- C) 50
- D) 40
- E) 30

12. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre kurumlarda her türlü yazı ve dosya dağıtmak ve toplamak, müracaat sahiplerini karşılamak ve yol göstermek; hizmet yerlerini temizleme, aydınlatma ve ısıtma işlerinde çalışmak veya basit iklim rasatlarını yapmak; ilaçlama yapmak veya yaptırmak gibi görevleri yerine getiren memurlar hangi hizmet sınıfı kapsamında değerlendirilir?

- A) Yardımcı Hizmetleri Sınıfı
- B) Avukat Hizmetleri Sınıfı
- C) Genel İdari Hizmetler Sınıfı
- D) Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı
- E) Milli İstihbarat Hizmetleri Sınıfı

13. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, üstün başarı belgesi verilenlere, merkezde bağlı veya ilgili bakan ve illerde valiler tarafından uygun görülmesi hâlinde en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) % kaçına kadar ödül verilebilir?

- A) %150
- B) %100
- C) %250
- D) %200
- E) %125

14.657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulu devlet memurlarına savunma yapabilmeleri için en az kaç gün süre verir?

- A)30
- B)8
- C)7
- D)15
- E) 10

15.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre eşi doğum yapan memura, doğum tarihinden itibaren istekleri üzerine kaç aya kadar aylıksız izin verilir?

- A)48
- B)24
- C)36
- D)18
- E) 12

16.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi, "Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir" şeklinde tanımlanan disiplin cezasıdır?

- A)Uyarma
- B)Kınama
- C)Kademe ilerlemesinin durdurulması
- D)Devlet memurluğundan çıkarma
- E)Aylıktan kesme

17. Son (.....) içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara, aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 6 yıl
- B) 7 yıl
- C) 5 yıl
- D) 9 yıl
- E) 8 yıl

18.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi "Hayat ve sağlık için tehlike arz eden hizmetlerde çalışanlara ödenen parayı," " şeklinde tanımlanan deyim (terim veya kavram) aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Fazla çalışma ücreti
- B)İş güçlüğü zammı
- C)İş riski zammı
- D)Eleman temininde güçlük zammı
- E) Mali sorumluluk tazminatı

19.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, Gençlik Spor İl Müdürlüğünde görevli devlet memuru Caner'in, oğlu Nurettin için verilen aile yardımı ödeneği kural olarak Nurettin kaç yaşını dolduruncaya kadar ödenir?

- A)30
- B)35
- C)20
- D)25
- E) 18

20.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, Kurumların, bu Kanunun 178 inci maddesinde yazılı esaslar çerçevesinde normal çalışma saatleri dışında çalıştırdıkları memurlara ödenen paraya ne ad verilir?

- A)Avans
- B)Fazla çalışma ücreti
- C)İkramiye
- D)Harçlık
- E) Aylık

ÇÖZÜMLER

1-C

Gizli bilgileri açıklama yasaklar ile ilgili olduğundan doğru cevap C seçeneğidir.

2-E

Görevden uzaklaştırma; bir disiplin kovuşturması icabından olduğu takdirde en çok 3 ay devam edebilir. Bu süre sonunda hakkında bir karar verilmediği takdirde memur görevine başlatılır.Doğru cevap E seçeneğidir.

3-B

Temel ilkeler:

Madde 3 – Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır:

Sınıflandırma:

(Değişik: 31/7/1970 - 1327/2 md.) Devlet kamu hizmetleri görevlerini ve bu görevlerde çalışan Devlet memurlarını görevlerin gerektirdiği niteliklere ve mesleklere göre sınıflara ayırmaktır.

Kariyer: B) Devlet memurlarına, yaptıkları hizmetler için lüzumlu bilgilere ve yetiştirme şartlarına uygun şekilde, sınıfları içinde en yüksek derecelere kadar ilerleme imkanını sağlamaktır

Liyakat: Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkanlarla uygulanmasında

Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır.

4-D

Geçici uzaklaştırma disiplin ceza türü değildir. Doğru cevap D seçeneğidir.

5-A

Memura, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine on gün babalık izni; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi ya da eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine yedi gün izin verilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

6-B

Yıllık izin:

Madde 102 –

(Değişik: 31/7/1970 - 1327/46 md.) Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu süreler gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

7-E

Disiplin izni izin türlerinden birisi olmadığından doğru cevap E seçeneğidir.

8-C

Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. Doğru cevap C seçeneğidir.

9-D

Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatla bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatla uygulamak zorundadırlar. Devlet memurları bu hususu "Asli Devlet Memurluğuna" atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki "Yemin Belgesi" ni imzalayarak göreve başlarlar. Doğru cevap D seçeneğidir.

10-A

Din hizmetleri sınıfı, özel kanunlarına göre çeşitli derecelerde dini eğitim görmüş olan ve dini görev yapan memurları kapsar. Doğru cevap A seçeneğidir.

11-E

Devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren 30 gün içinde kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azami 30 gün içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar. Doğru cevap E seçeneğidir.

12-A

X - YARDIMCI HİZMETLER SINIFI:

(3)(4) Yardımcı hizmetler sınıfı, kurumlarda her türlü yazı ve dosya dağıtmak ve toplamak, müracaat sahiplerini karşılamak ve yol göstermek;

hizmet yerlerini temizleme, aydınlatma ve ısıtma işlerinde çalışmak veya basit iklim rasatlarını yapmak; ilaçlama yapmak veya yaptırmak veya tedavi kurumlarında hastaların ve hastanelerin temizliği ve basit bakımı ile ilgili hizmetleri yapmak veya kurumlarda koruma ve muhafaza hizmetleri gibi anahizmetlere yardımcı mahiyetteki görevlerdir. Doğru cevap A seçeneğidir.

13-D

Üstün başarı belgesi verilenlere, merkezde bağlı veya ilgili bakan ve illerde valiler tarafından uygun görülmesi hâlinde en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dâhil) % 200'üne kadar ödül verilebilir.doğru cevap D seçeneğidir.

14-C

Savunma hakkı:

Madde 130 – Devlet memuru hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 7 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan memur, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.Doğru cevap C seçeneğidir.

15-B

Doğum yapan memura, 104 üncü madde uyarınca verilen doğum sonrası analık izni süresinin veya aynı maddenin (F) fıkrası uyarınca verilen izin süresinin bitiminden; eşi doğum yapan memura ise, doğum tarihinden itibaren istekleri üzerine

yirmidört aya kadar aylıksız izin verilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

16-B

Kınama : Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.Doğru cevap B seçeneğidir.

17-E

Son sekiz yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara, aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır.Doğru cevap E seçeneğidir.

18.C

İş riski zammı: Hayat ve sağlık için tahlike arz eden hizmetlerde çalışanlara ödenen parayı,

Doğru cevap C seçeneğidir.

19-D

25 yaşını dolduran çocuklar (25 yaşını bitirdiği halde evlenmemiş kız çocukları ile çalışmayacak derecede malûllükleri resmi sağlık kurulu raporuyla tespit edilenler için süresiz olarak ödeneğin verilmesine devam olunur.)doğru cevap D seçeneğidir.

20-B

Fazla çalışma ücreti: Kurumların, bu Kanunun 178 inci maddesinde yazılı esaslar çerçevesinde normal çalışma saatleri dışında çalıştırdıkları memurlara, fazla çalışma saati itibariyle ödenen parayı,.Doğru cevap B seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ:6

1.Kadın memura; doğumdan önce (.....) doğumdan sonra (.....) hafta olmak üzere toplam (.....) hafta süreyle analık izni verilir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre; kadın memura, doğumdan önce ve doğumdan sonra olmak üzere verilen süreler ile ilgili yukarıdaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A)6 6 12
B)5 5 10
C)8 8 16
D)9 9 18
E) 10 10 20

2.Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü emrinde çalışan Yunus Bey aynı yerde farklı bir birimde görevlendirilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre, yer değiştirme suretiyle aynı yerdeki görevlere atanan Yunus Bey atama emrinin kendisine tebliğinden itibaren ne kadar süre sonra göreve başlamak zorundadır?

- A)İzleyen iş günü
B)15 gün sonra
C)17 gün sonra
D)30 gün sonra
E) 5 gün sonra

3.657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre Memura kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine kaç gün mazeret izni verilir?

- A)15
B)10
C)8
D)7
E) 5

4.657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet hangi süre içinde disiplin cezası verilmediği takdirde disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrar?

- A)2 yıl
B)4 yıl
C)6 yıl
D)8 yıl
E) 1 yıl

5. Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz kaç gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunmuş sayılır?

- A)5 gün
- B)10 gün
- C)15 gün
- D)20 gün
- E) 30gün

6.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren azami kaç ay içinde bu kurulca, karara bağlanır?

- A)5 ay
- B)1 ay
- C)2 ay
- D)3 ay
- E) 6 ay

7.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre 4 yıllık yükseköğrenim bitirenlerin memuriyete giriş derece ve kademesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A)13/1
- B)10/1
- C)9/1
- D)9/3
- E) 15/1

8.657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre jeofizikçi, fizikçi, kimyager, matematikçi, istatistikçi aşağıdaki hizmet sınıflarından hangisine girer?

- A)Yardımcı Hizmetleri Sınıfı
- B)Avukat Hizmetleri Sınıfı
- C)Genel İdari Hizmetler Sınıfı
- D>Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı
- E)Teknik Hizmetler Sınıfı

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi istisnai memurluklardan birisi değildir?

- A)Bakan Yardımcısı
- B)Vali
- C)Kaymakam
- D)Gençlik ve Spor Bakanlığı şef kadroları
- E) Diyanet İşleri Başkanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri

10. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre mal bildiriminde bulunmayan memura aşağıdaki disiplin cezalarından hangisi verilir?

- A)Uyarma
- B)Kınama
- C)Kademe ilerlemesinin durdurulması
- D)Devlet memurluğundan çıkarma
- E)Aylıktan kesme

11. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi genel haklardan birisi değildir?

- A)Güvenlik
- B)Emeklilik
- C)Grev
- D)Çekilme
- E)Müracaat ve şikayet

12.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre genel olarak kaç yaşını tamamlayanlar devlet memuru olabilirler?

- A)18
- B)20
- C)19
- D)17
- E)16

13. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre aday olarak atanmış devlet memurunun adaylık süresi (.....) yıldan az (.....) yıldan çok

olamaz.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) 2 4
- B) 3 6
- C) 4 5
- D) 1 2
- E) 2 3

14.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren kaç gün içerisinde atandıkları yerdeki görevine başlamak zorundadır?

A)25

B)20

C)10

D)30

E) 15

15.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre memurların haftalık çalışma süresi genel olarak kaç saattir?

A)50

B)40

C)30

D)20

E) 15

1-C

Kadın memura; doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süreyle analık izni verilir.Doğru cevap C seçeneğidir.

2-A

Atamalarda görev yerine hareket ve işe başlama süresi:

Madde 62 – (Değişik: 23/12/1972 – KHK-2/1 md.) İlk defa veya yeniden veyahut yer değiştirme suretiyle; a) Aynı yerdeki görevlere atananlar atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü, izleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar.Doğru cevap A seçeneğidir.

3-D

Memura, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine on gün babalık izni; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi ya da eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine yedi gün izin verilir.doğru cevap D seçeneğidir.

4-A

Disiplin cezasını gerektiren fiil ve hallerin işlendiği tarihten itibaren nihayet iki yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.doğru cevap A seçeneğidir.

5-B

Çekilme:

Madde 94 – Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. (Ek hüküm: 31/7/1970 - 1327/75 md.) Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz 10 gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunulmuş sayılır. Doğru cevap B seçeneğidir.

6-E

Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca, karara bağlanır. Doğru cevap E seçeneğidir.

7-C

9/1 Doğru cevap C seçeneğidir.

8-E

TEKNİK HİZMETLER SINIFI:(1) Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve meri hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, hidrolog, jeofizikçi, fizikçi, kimyager, matematikçi, istatistikçi, yöneylemci (Hareket araştırmacısı), matematiksel iktisatçı, ekonomici ve benzerleri Doğru cevap E seçeneğidir.

9-D

Şef kadrosu istisnai memurluk değildir. Doğru cevap D seçeneğidir.

10-C

Belirlenen durum ve sürelerde mal bildiriminde bulunmamak, kademe ilerlemesinin durdurulması cezası verilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

11-C

Grev yasaklarıdır. Doğru cevap C seçeneğidir.

12- A

Genel olarak 18 yaşını tamamlayanlar Devlet memuru olabilirler.

13-D

Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz. Doğru cevap D seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ: 7

1.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre üç defa başarı belgesi alan memurlara aşağıdaki belgelerden hangisi verilir?

A)Üstün Başarı Belgesi

B)Üstün Hizmet Belgesi

C)Başarı Belgesi

D)Takdirname

E) Teşekkür Belgesi

2.657 Sayılı Devlet memurları Kanuna göre memurluktan çıkarma cezası kararını, aşağıdakilerden hangisi tarafından verilir?

A)Disiplin Kurulu

B)Yüksek Disiplin Kurulu

C)Soruşturma Kurulu

D)Ceza Kurulu

E) Atamaya yetkili amir

3.657 Sayılı Devlet memurları Kanuna göre aşağıdaki görevlerden hangisi Devlet memurlarına ikinci görev olarak verilemez?

A)Adli Tıp Kurumu Uzmanı

B)Eczacı

C)Kimyager

D)Öğretim Görevlisi

E)Avukat

4.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz kaç gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunulmuş sayılır?

A)10

B)20

C)25

D)30

E)15

5.

Memur Adayı Alp: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre kamu kurum ve kuruluşlar engelli personel istihdam etmek zorundadırlar.

Memur Adayı Aylin: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre kamu kurum ve kuruluşları dolu kadro sayısının ne kadarı oranında engelli personel çalıştırmak zorundadırlar ?

Memur Alp:

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre memur adayı Alp aşağıdaki cevaplardan hangisini vermiştir?

- A)%5
- B)%4
- C)%3
- D)%2
- E) %1

6.657 Sayılı Devlet memurları Kanuna göre Memurlar, geçici görevlendirme yapmak isteyen kurumun talebi ve çalıştıkları kurumun izni ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında aşağıda belirtilen şartlarla geçici süreli olarak görevlendirilebilir: Yurtdışında görevlendirilen güvenlik görevlileri hariç olmak üzere, memurun görevlendirileceği kurumda göreve ilişkin en az kaçınıcı derecede boş bir kadronun bulunması şarttır.?

- A)9
- B)8
- C)3
- D)4
- E)1

7.657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre, memurun ölümü halinde ne kadar ölüm yardımı ödeneği verilir?

- A) En yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) tutarında.
- B) En yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) iki katı tutarında.
- C) En yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) üç katı tutarında.
- D) En yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) dört katı tutarında.
- E) En yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) beş katı tutarında.

8.657 Sayılı Devlet memurları Kanuna göre Memurlara; en az yüzde 70 oranında engelli ya da süregelen hastalığı olan çocuğunun) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde kaç güne kadar mazeret izni verilir?

- A) 40
- B) 30
- C) 20
- D) 15
- E) 10

9.(I) Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini, izleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar.(II) Devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren 60 gün içinde kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azami 60 gün içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar.(III) Açıktan vekil olarak atananlara, bir yılda yirmi günü geçmemek üzere çalıştıkları her ay için iki gün yıllık izin verilir.(IV) Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. (V) Memura, eşinin doğum yapması hâlinde, isteği üzerine on gün babalık izni; kendisinin veya çocuğunun evlenmesi ya da eşinin, çocuğunun, kendisinin veya eşinin ana, baba ve kardeşinin ölümü hâllerinde isteği üzerine yedi gün izin verilir.

657 Sayılı Devlet memurları Kanuna göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10.(I) adın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde birbuçuk saat süt izni verilir. (II) Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren 15 gün içinde vermek zorundadırlar.(III) Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 10 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan memur, savunma hakkında vazgeçmiş sayılır.(IV) Görevinden uzaklaştırılan Devlet memurları hakkında görevden uzaklaştırmayı izleyen 10 iş günü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.(V) Hesaplarını, görevi devralanlara devir zorunluluğu bulunan saymanların devir süresi yedi gündür.

657 Sayılı Devlet memurları Kanuna göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E)V

11.Yabancı memleketlerin resmî kurumları veya uluslararası kuruluşlarda kurumlarının muvafakati ile görev alacak memurlara, ilgili Bakanın onayı ile (her üç yılda bir Bakan onayı yenilenmek kaydıyla) memuriyeti süresince yabancı memleketlerin resmî kurumlarında (.....) yıla, uluslararası kuruluşlarda (.....) yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boş bırakılan yere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)10 21
- B)15 20
- C)5 10
- D)7 15
- E)5 15

12.657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlara maruz kalan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten ne kadar süre sağlık izni verilir?

- A)2 ay
- B)20 gün
- C)10 gün
- D)15 gün
- E) 1 ay

13. Memura, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde (.....) aya kadar, diğer hastalık hâllerinde ise (.....) aya kadar izin verilir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boş bırakılan yere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)5 10
B)9 18
C)18 10
D)12 18
E)10 20

14. Memura, yıllık izinde esas alınan süreler itibarıyla (.....) hizmet yılını tamamlamış olması ve isteği hâlinde memuriyeti boyunca ve en fazla (.....) defada kullanılmak üzere, toplam (.....) yıla kadar aylıksız izin verilebilir

657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre yukarıdaki boş bırakılan yere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)8 2 1
B)6 5 4
C)4 3 2
D)5 2 1
E)3 2 1

15.657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre disiplin cezaları memurun özlük dosyasına işlenir. Devlet memurluğundan çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memur uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından kaç yıl sonra atamaya yetkili amire başvurarak, verilmiş olan cezalarının özlük dosyasından silinmesini isteyebilir?

- A)2
B)5
C)10
D)8
E) 4

ÇÖZÜMLER:

1-A

Üç defa başarı belgesi alanlara üstün başarı belgesi verilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

2-B

Memurluktan çıkarma cezası için disiplin amirleri tarafından yaptırılan soruşturmaya ait dosya, memurun bağlı bulunduğu kurumun yüksek disiplin kuruluna tevdiinden itibaren azami altı ay içinde bu kurulca, karara bağlanır. Doğru cevap B seçeneğidir.

3-D

Bu Kanuna tabi kurumlarda çalışan Devlet memurlarına esas görevlerinin yanında;
A) Özel kanunlarla, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle veya bunların verdiği yetkiye dayanılarak memurlara gördürülmesi öngörülen sürekli hizmetler,⁽²⁾

B) Mesleki bilgisi ile ilgili olarak, hizmet olanakları elverişli bulunmak ve atamaya yetkili amir tarafından uygun görülmek şartıyla;

1) (Değişik: 29/11/1984 – KHK-243/15 md.) 87 nci maddede yazılı kurumların tabiplikleri, dış tabiplikleri, eczacılıkları, kimyagerlikleri, veterinerlikleri, avukatlıkları ile Adli Tıp Kurumu Uzmanlıkları,

2) Asıl görevlerinin bulunduğu bucak, ilçe ve zorunlu hallerde iller belediyelerinin yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar ve mimarlarca yürütülmesi gereken teknik hizmetleri,
İkinci görev olarak verilebilir.-A

4.A

Çekilme:

Madde 94 – Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat

etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. (Ek hüküm: 31/7/1970 - 1327/75 md.) Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz 10 gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunmuş sayılır. Doğru cevap A seçeneğidir.

5-C

Engelli personel çalıştırma yükümlülüğü:⁽¹⁾⁽²⁾

Madde 53 – (Değişik: 13/2/2011 - 6111/99 md.)

Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

6.D

Memurlar, geçici görevlendirme yapmak isteyen kurumun talebi ve çalıştıkları kurumun izni ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında aşağıda belirtilen şartlarla geçici süreli olarak görevlendirilebilir: Yurtdışında görevlendirilen güvenlik görevlileri hariç olmak üzere, memurun görevlendirileceği kurumda göreve ilişkin 4 üncü ve daha yukarı bir dereceden boş bir kadronun bulunması şarttır. Doğru cevap D seçeneğidir.

7-B

Ölüm yardımı ödeneği:

Madde 208 – (Değişik birinci fıkra: 6/7/1995 – KHK-562/4 md.) Devlet memurlarından: memur olmayan eşi ile (...) ⁽¹⁾ aile yardımı ödeneğine müstehak çocuğu ölenlere en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) tutarında, memurun ölümü halinde sağlığında bildiri ile gösterdiği kimseye, eğer bildiri vermemiş ise eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa ana ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) iki katı tutarında, ölüm yardımı ödeneği verilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

8-E

Memurlara; en az yüzde 70 oranında engelli ya da süregelen hastalığı olan çocuğunun (çocuğun evli olması durumunda eşinin de en az yüzde 70 oranında engelli olması kaydıyla) hastalanması hâlinde hastalık raporuna dayalı olarak ana veya babadan sadece biri tarafından kullanılması kaydıyla bir yıl içinde toptan veya bölümler hâlinde on güne kadar mazeret izni verilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

9-B

Devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren 30 gün içinde kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azami 30 gün içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar. Doğru cevap B seçeneğidir.

10-C

Soruşturmayı yapanın veya yetkili disiplin kurulunun 7 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen bir tarihte savunmasını yapmayan memur, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır.

Doğru cevap C seçeneğidir.

11-A

Yabancı memleketlerin resmî kurumları veya uluslararası kuruluşlarda kurumlarının muvafakati ile görev alacak memurlara, ilgili Bakanın onayı ile (her üç yılda bir Bakan onayı yenilenmek kaydıyla) memuriyeti süresince yabancı memleketlerin resmî kurumlarında **on yıla**, uluslararası kuruluşlarda **yirmibir yıla** kadar aylıksız izin verilebilir

12.E

Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten bir aylık sağlık izni verilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

13-C

Hastalık ve refakat izni:(1) Madde 105 – (Değişik: 13/2/2011-6111/107 md.) Memura, aylık ve özlük hakları korunarak, verilecek raporda gösterilecek lüzum üzerine, kanser, verem ve akıl hastalığı gibi uzun süreli bir tedaviye ihtiyaç gösteren hastalığı hâlinde onsekiz aya kadar, diğer hastalık hâllerinde ise oniki aya kadar izin verilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

14-D

Memura, yıllık izinde esas alınan süreler itibarıyla beş hizmet yılını tamamlamış olması ve isteği hâlinde memuriyeti boyunca ve en fazla iki defada kullanılmak üzere, toplam bir yıla kadar aylıksız izin verilebilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

15-B

Disiplin cezaları memurun özlük dosyasına işlenir. Devlet memurluğundan çıkarma cezasından başka bir disiplin cezasına çarptırılmış olan memur uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından 5 sene, diğer cezaların uygulanmasından 10 sene sonra atamaya yetkili amire başvurarak, verilmiş olan cezalarının özlük dosyasından silinmesini isteyebilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ:8

1.Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, Cumhurbaşkanınca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde, ihdas edilen pozisyonlarda, mali yılla sınırlı olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir.”

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıda tanımlan terim veya kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Memur
- B)Geçici personel
- C)İşçi
- D)Sözleşmeli personel
- E)Mevsimlik personel

2.(I)Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince bu Kanunun uygulanmasında memur sayılır.(II) Sözleşmeli personel seçiminde uygulanacak sınav ile istisnaları, bunlara ödenebilecek ücretlerin üst sınırları Cumhurbaşkanınca belirlenir.(III) Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Cumhurbaşkanınca karar verilen görevlerde sözleşme ile çalıştırılanlar da bu fıkra kapsamında istihdam edilebilir.(IV) Özelleştirme uygulamaları sebebiyle iş akitleri kamu veya özel sektör işverenince feshedilen ve 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun kapsamında istihdam edilebilir.(V) ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya kampanya işlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında oniki aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçilerdir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre istihdam şekilleriyle ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlış vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E)V

3.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi memurlara sağlanan genel haklardan birisi değildir?

- A) Hediye alma, menfaat sağlama
- B)Güvenlik
- C)Emeklilik
- D)Çekilme
- E)Sendika kurma

4.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi teknik hizmetler sınıfında yer almaz?

- A)Fizikçi
- B)Mimar
- C)Fizikoterapist
- D)Jeolog
- E) Mühendis

5.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre bir meslek veya sanat okulunu bitirenler en az kaç yaşını doldurmuş olmak ve Türk Medeni Kanununun 12 nci maddesine göre kazai rüşt kararı almak şartıyla Devlet memurluklarına atanabilirler?

- A)12
- B)15
- C)18
- D)20
- E)21

6.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 5 oranında engelli çalıştırmak zorundadır.

B) Aday olarak atanmış Devlet memurunun adaylık süresi bir yıldan az iki yıldan çok olamaz ve bu süre içinde aday memurun başka kurumlara nakli yapılamaz.

C) Adaylık devresi içinde eğitimde başarılı olan adaylar disiplin amirlerinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayı ile onay tarihinden geçerli olmak üzere asli memurluğa atanırlar.

D) Başka yerdeki görevlere atananlar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini, izleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar.

E) Bir göreve ilk defa veya yeniden atananlardan belge ile isbatı mümkün zorlayıcı sebepler olmaksızın 62 nci maddedeki süre içinde işe başlamayanların atanmaları iptal edilir ve bunlar 1 yıl süreyle Devlet memuru olarak istihdam edilemezler.

7. Yabancı memleketlerin resmî kurumları veya uluslararası kuruluşlarda kurumlarının muvafakati ile görev alacak memurlara, ilgili Bakanın onayı ile (her üç yılda bir Bakan onayı yenilenmek kaydıyla) memuriyeti süresince yabancı memleketlerin resmî kurumlarında (.....) yıla, uluslararası kuruluşlarda (.....) yıla kadar aylıksız izin verilebilir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) 3 6

B) 5 10

C) 10 20

D) 15 30

E) 10 21

8. Devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren (.....) gün içinde kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azami (....) gün içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) 30 30

B) 20 40

C) 15 30

D) 10 20

E) 5 10

9.

I-Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi kurumlar ile sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bankalarda,

II-Özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulan banka ve kuruluşlarda,

III-Yukarıdaki bentlerde yazılı idare, kuruluş ve bankalar tarafından sermayelerinin yarısından fazlasına katılmak suretiyle kurulan kuruluşlarla bunların aynı oranda katılmaları ile vücut bulan kurumlarda,

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdakilerden hangisi veya hangilerine ikinci görev verilemez?

A)I-II

B)II-III

C)I-III

D)Yalnız I

E)I-II-III

10. **657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. (Ek hüküm: 31/7/1970 - 1327/75 md.) Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz kaç gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın, çekilme isteğinde bulunmuş sayılır?**

A)30

B)20

C)15

D)10

E)7

11. Çekilmek isteyen memur yerine atanan kimsenin gelmesine veya çekilme isteğinin kabulüne kadar görevine devam eder. Yerine atanan kimse bir aya kadar gelmediği veya yerine bir vekil atanmadığı takdirde, üstüne haber vererek görevini bırakabilir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre usulüne uygun istifa edenler (yani yazılı olarak başvurduktan sonra başvurularının kabul edilmesini veya yerine bir memur atanmasını bekleyenler) ne kadar süre boyunca memuriyete alınmazlar?

- A)3 yıl
- B)1 yıl
- C)6 ay
- D)3 ay
- E)1 ay

12.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ile öğle dinlenme süresi, bölgelerin ve hizmetin özelliklerine göre merkezde ve, illerde aşağıdakilerden hangisi tarafından tespit olunur?

	Merkezde	İllerde
A	Cumhurbaşkanı	İçişleri Bakanı
B	İçişleri Bakanı	Vali
C	Cumhurbaşkanı	Vali
D	Vali	Vali
E	Cumhurbaşkanı	Cumhurbaşkanı

13.

I-Dış hekimlerine ve veterinerlere, meslekleri ile ilgili: Baştabiplik,

II-Veteriner, dişhekimleri ve eczacılara: Baştabip Yardımcılığı,

III-Öğretmenlere: okul ve enstitü müdürlüğü, başyardımcılığı ve yardımcılığı görevleri

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre memurlara yukarıdakilerden hangisi veya hangileri ikinci görev olarak yaptırılabilir ?

- A)I-II-III
- B)I-II
- C)II-III
- D)I-III
- E)Yalnız I

14.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı,ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar aşağıdakilerden hangisi ile tespit olunur?

- A)Yönetmelik
- B)Genelge
- C)Kanun
- D)Cumhurbaşkanı Kararnamesi
- E) Cumhurbaşkanı kararı

15.(I)Yıllık izinler, amirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. (II) Birbirini izliyen iki yılın izni bir arada verilemez. (III) Cari yıl ile bir önceki yıl hariç, önceki yıllara ait kullanılmayan izin hakları düşer.(IV) Öğretmenler yaz tatili ile dinlenme tatillerinde izinli sayılırlar.Bunlara, hastalık ve diğer mazeret izinleri dışında, ayrıca yıllık izin verilmez.(V)Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan personele, her yıl yıllık izinlerine ilaveten bir aylık sağlık izni verilir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E)V

16.(I)Kadın memura; doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam onaltı hafta süreyle analık izni verilir.(II)Çoğul gebelik durumunda, doğum öncesi sekiz haftalık analık izni süresine dört hafta eklenir. (III)Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesine kadar sağlık durumunun çalışmaya uygun olduğunu tabip raporuyla belgeleyen kadın memur, isteği hâlinde doğumdan önceki üç haftaya kadar kurumunda çalışabilir.(IV)Bu durumda, doğum öncesinde bu rapora dayanarak fiilen çalıştığı süreler doğum sonrası analık izni süresine eklenir.(V)Doğumun erken gerçekleşmesi sebebiyle, doğum öncesi analık izninin kullanılmayan bölümü de doğum sonrası analık izni süresine ilave edilir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E)V

17.I-Kurumca belirlenen tasarruf tedbirlerine riayet etmemek: Uyarma

II-Devlete ait resmi araç,gereç ve benzeri eşyayı özel işlerinde kullanmak: Kınama

III-Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek:Kınama

IV-Görev sırasında amirine sözle saygısızlık etmek: Aylıktan Kesme Cezası

V-Görevi ile ilgili olarak her ne şekilde olursa olsun çıkar sağlamak: Kademe İlerlemesinin Durdurulması

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre disiplin cezası ve eşleştirmelerden yukarıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E)V

18.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren kaç gün içinde vermek zorundadırlar?

A)5

B)7

C)10

D)15

E)30

19.657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi görevden uzaklaştırmaya aşağıdakilerden hangisi yetkili değildir?

A) Atamaya yetkili amirler;

B)Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;

C) İllerde valiler;

D) İlçelerde kaymakamlar

E)Bakanlık müşavirleri

20.I- Evlenen çocuklar,

II.(Değişik bend: 21/04/2005 - 5335 S.K./28.mad) 20 yaşını dolduran çocuklar (20 yaşını bitirdiği halde evlenmemiş kız çocukları ile çalışamayacak derecede malûllükleri resmi sağlık kurulu raporuyla tespit edilenler için süresiz olarak ödeneğin verilmesine devam olunur.),

III.Kendileri hesabına ticaret yapan veya gerçek veya tüzel kişiler yanında her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışan çocuklar (Öğrenim yapmakta iken tatil devresinde çalışanlar hariç),

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdakilerden hangisinde çocuklar için aile yardımı ödeneği verilmez?

A)I-II

B)II-III

C)I-III

D)I-II-III

E) Yalnız II

21. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre Devlet memurlarından: memur olmayan eşi ile aile yardımı ödeneğine müstahak çocuğu ölenlere en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) tutarında, memurun ölümü halinde sağlığında bildiri ile gösterdiği kimseye, eğer bildiri vermemiş ise eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa ana ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) kaç katı tutarında tutarında, ölüm yardımı ödeneği verilir?

- A)4
- B)3
- C)1
- D)5
- E)2

22. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti 1 yıldan on yıla kadar (On yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu sürelere gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir.

B) Memura doğum yapmasından önce 8 hafta ve doğum yaptığı tarihten itibaren 8 hafta olmak üzere toplam 16 hafta süre ile aylıklı izin verilir

C)Görevden uzaklaştırma, Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir.

D)Vekalet aylıklarının ödenebilmesi için görevin fiilen yapılması şart değildir.

E)Memur, eş için ödenen aile yardımı ödeneğine evlendiği; çocuk için ödenen yardıma da çocuğunun doğduğu tarihi takip eden ay başından itibaren hak kazanır.

23 Doktora üstü üniversite doçentliği unvanını üniversitede görevli iken kazananlara (.....) derece, diğer memuriyetlerde iken bu unvanı kazananlara (.....) kademe ilerlemesi uygulanır

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre yukarıdaki boşluklara gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Bir derece-iki kademe
- B) Bir kademe-bir derece
- C) Bir derece –bir kademe
- D) İki derece –iki kademe
- E) İki kademe –iki derece

24. Memur Nurettin bir meslek veya sanat okulunu bitirmiştir.

657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre memur Nurettin'in (Kazai rüst kararı alması koşuluyla) devlet memuru olması için en az kaç yaşını doldurmuş olması gerekir?

- A) 20
- B) 19
- C) 17
- D) 16
- E) 15

25. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanuna göre ortaokul dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenlerin memuriyete giriş derece ve kademesi aşağıdakilerden hangisidir?

	GİRİŞ	
	Derece	Kademe
A	14	2
B	14	1
C	15	1
D	14	3
E	13	2

ÇÖZÜMLER:

1-D

Madde:4

Sözleşmeli personel:⁽¹⁾

Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, Cumhurbaşkanınca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde, ihdas edilen pozisyonlarda, mali yılla sınırlı olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir. Doğru cevap D seçeneğidir.

2-E

İşçiler:

(Değişik birinci cümle: 4/4/2007 - 5620/4 md.) (A), (B) ve (C) fıkralarında belirtilenler dışında kalan ve ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya kampanya işlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında **altı aydan az** olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçilerdir. Bunlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz. Doğru cevap E seçeneğidir.

3.A

Madde 29*Hediye alma, menfaat sağlama yasağı:*

Memurlara uygulanan yasaklar ile ilgilidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

4.C

TEKNİK HİZMETLER SINIFI:⁽¹⁾

Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve meri hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, hidrolog, jeofizikçi, fizikçi, kimyager, matematikçi, istatistikçi, yöneylemci (Hareket araştırmacısı), matematiksel iktisatçı, ekonomici ve benzeri ile teknik öğretmen okullarından mezun olup da, öğretmenlik mesleği dışında teknik hizmetlerde çalışanlar, Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi veya bölümlerinden mezun şehir plancısı, yüksek şehir plancısı, yüksek Bölge Plancısı, 3437 ve 9/5/1969 tarih 1177 sayılı Kanunlara göre bütün eksperleri yetiştirilenler ile müskirat ve çay eksperleri, fen memuru, yüksek tekniker, tekniker teknisyen ve emsali teknik unvanlara sahip olup, en az orta derecede mesleki tahsil görmüş bulunanlar, Teknik Hizmetler sınıfını teşkil eder. Doğru cevap C seçeneğidir.

5-B

Memuriyete girişte yaş:

Madde 40 – (Değişik: 31/7/1970 - 1327/11 md.)

Genel olarak 18 yaşını tamamlayanlar Devlet memuru olabilirler.

Bir meslek veya sanat okulunu bitirenler en az 15 yaşını doldurmuş olmak ve Türk Medeni Kanununun 12 nci maddesine göre kazai rüşt kararı almak şartıyla Devlet memurluklarına atanabilirler. Doğru cevap B seçeneğidir.

6-A

Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda % 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. % 3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır. Doğru seçenek A seçeneğidir.

7-E

Yabancı bir memleket veya uluslararası kuruluşta hizmet alma:

Madde 77 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

(Değişik birinci fıkra: 13/2/2011 - 6111/102 md.) Yabancı memleketlerin resmî kurumları veya uluslararası kuruluşlarda kurumlarının muvafakati ile görev alacak memurlara, ilgili Bakanın onayı ile (her üç yılda bir Bakan onayı yenilenmek kaydıyla) memuriyeti süresince yabancı memleketlerin resmî kurumlarında on yıla, uluslararası kuruluşlarda yirmibir yıla kadar aylıksız izin verilebilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

8-A

Madde 83 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/26 md.)

Devlet memuru iken muvazzaf askerlik hizmetini yapmak üzere silah altına alınanlardan askerlik görevini tamamlayıp

memuriyete dönmek isteyenler, terhis tarihinden itibaren 30 gün içinde kurumlarına başvurmak ve kurumları da başvurma tarihinden itibaren azami 30 gün içinde ilgilileri göreve başlatmak zorundadırlar. Doğru cevap A seçeneğidir.

9-E

İkinci görev yasağı:⁽¹⁾

Madde 87 – (Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurlara;

a) Bu Kanuna tabi kurumlarda,

b) Sermayesinin tamamı Devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktisadi kurumlar ile sermayesinin yarısından fazlası Devlete ait bankalarda,

c) Özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulan banka ve kuruluşlarda,⁽¹⁾

ç) Yukarıdaki bentlerde yazılı idare, kuruluş ve bankalar tarafından sermayelerinin yarısından fazlasına katılmak suretiyle kurulan kuruluşlarla bunların aynı oranda katılmaları ile vücut bulan kurumlarda, ikinci görev verilemez. Doğru cevap E seçeneğidir.

10-D

Çekilme:

Madde 94 – Devlet memuru bağlı olduğu kuruma yazılı olarak müracaat etmek suretiyle memurluktan çekilme isteğinde bulunabilir. (Ek hüküm: 31/7/1970 - 1327/75 md.) Mezuniyetsiz veya kurumlarınca kabul edilen mazereti olmaksızın görevin terk edilmesi ve bu terkin kesintisiz 10 gün devam etmesi halinde, yazılı müracaat şartı aranmaksızın,

çekilme isteğinde bulunulmuş sayılır.Doğru cevap D seçeneğidir.

11-C

Usulüne uygun istifa edenler (yani yazılı olarak başvurduktan sonra başvurularının kabul edilmesini veya yerine bir memur atanmasını bekleyenler) **6 ay** boyunca, devlet memurluğuna alınmazlar. Doğru cevap C seçeneğidir.

12-C

Günlük çalışma saatlerinin tesbiti:⁽²⁾

Madde 100 – Günlük çalışmanın başlama ve bitme saatleri ile öğle dinlenme süresi, bölgelerin ve hizmetin özelliklerine göre merkezde Cumhurbaşkanınca, illerde valiler tarafından tespit olunur. Doğru cevap C seçeneğidir.

13-A

Diş hekimlerine ve veterinerlere, meslekleri ile ilgili baştabiplik,

Veteriner, dişhekimi ve eczacılara; baştabip yardımcılığı,

Öğretmenlere; okul ve enstitü müdürlüğü, başyardımcılığı ve yardımcılığı görevleri, ikinci görev olarak yaptırılabilir.Doğru cevap A seçeneğidir.

14-E

Madde:89

Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı,ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar Cumhurbaşkanı kararı ile tespit olunur. Doğru cevap E seçeneğidir.

15-B

Yıllık izinlerin kullanılışı:

Madde 103 – Yıllık izinler, amirin uygun bulacağı zamanlarda, toptan veya ihtiyaca göre kısım kısım kullanılabilir. Birbirini izleyen **iki yılın** izni bir arada verilebilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

16-B

Çoğul gebelik durumunda, doğum -öncesi sekiz haftalık analık izni süresine **iki hafta** eklenir.Doğru cevap B seçeneğidir.

17-C

Özürsüz olarak bir veya iki gün göreve gelmemek:Aylıktan kesme cezasını gerektirir. Doğru cevap C seçeneğidir.

18-D

Karar süresi:

Madde 128 – (Değişik: 12/5/1982 - 2670/34 md.)

Disiplin amirleri uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını soruşturmanın tamamlandığı günden itibaren **15 gün** içinde vermek zorundadırlar.Doğru cevap D seçeneğidir.

19-E

Yetkililer:

Madde 138 – Görevden uzaklaştırmaya yetkililer şunlardır.

a) Atamaya yetkili amirler;

b) Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri;

c) İllerde valiler;

ç) İlçelerde kaymakamlar (ilçe idare şube başkanları hakkında valinin muvafakati şarttır.)

Valiler ve kaymakamlar tarafından alınan görevden uzaklaştırma tedbiri, memurun kurumuna derhal bildirilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

20-C

ÇOCUK İÇİN AİLE YARDIMI ÖDENEĞİ VERİLMİYECEK HALLER:

Madde 206 - Aşağıdaki hallerde çocuklar için aile yardımı ödeneği verilmez:

1. Evlenen çocuklar,

2. **(Değişik bend: 21/04/2005 - 5335 S.K./28.mad) 25 yaşını dolduran çocuklar (25 yaşını bitirdiği halde evlenmemiş kız çocukları ile çalışmayacak derecede malûllükleri resmi sağlık kurulu raporuyla tespit edilenler için süresiz olarak ödeneğin verilmesine devam olunur.),**

3. Kendileri hesabına ticaret yapan veya gerçek veya tüzel kişiler yanında her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışan çocuklar (Öğrenim yapmakta iken tatil devresinde çalışanlar hariç),

4. Burs alan veya Devletçe okutulan çocuklar.

Doğru cevap C seçeneğidir.

21-E

ÖLÜM YARDIMI ÖDENEĞİ:

Madde 208 - (Değişik fıkra: 06/07/1995-KHK-562/4 md.) Devlet memurlarından: memur olmayan eşi ile (aile yardımı ödeneğine müstahak çocuğu ölenlere en

yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) tutarında, memurun ölümü halinde sağlığında bildiri ile gösterdiği kimseye, eğer bildiri vermemiş ise eşine ve çocuklarına, bunlar yoksa ana ve babasına, bunlar da yoksa kardeşlerine en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) **iki katı** tutarında tutarında, ölüm yardımı ödeneği verilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

22-D

Vekalet aylıklarının ödenebilmesi için görevin fiilen yapılması şarttır. Doğru cevap D seçeneğidir.

23-A

Doktora üstü üniversite doçentliği unvanını üniversitede görevli iken kazananlara bir derece, diğer memuriyetlerde iken bu unvanı kazananlara iki kademe ilerlemesi uygulanır. Doğru cevap A seçeneğidir.

24-E

Bir meslek veya sanat okulunu bitirenler en az 15 yaşını doldurmuş olmak ve Türk Medeni Kanununun 12 nci maddesine göre kazai rüşt kararı almak şartıyla Devlet memurluklarına atanabilirler. Doğru cevap E seçeneğidir.

25-D

Ortaokul dengi mesleki veya teknik öğrenimi bitirenler .

**MEMURLAR VE DİĞER KAMU
GÖREVLİLERİNİN
YARGILANMASI HAKKINDA KANUN**

Kanun Numarası : 4483
Kabul Tarihi :
2/12/1999
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih :
4/12/1999 Sayı : 23896
Yayımlandığı Düstur : Tertip :
5 Cilt : 39

Amaç

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için izin vermeye yetkili mercileri belirtmek ve izlenecek usulü düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu Kanun,Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanır.

Görevleri ve sıfatları sebebiyle özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümler saklıdır.

Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali genel hükümlere tabidir.

Disiplin hükümleri saklıdır.

(Ek: 2/1/2003-4778/33 md.) 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 243 ve 245 inci maddeleri ile 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 154 üncü maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında açılacak soruşturma ve kovuşturmalarda bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

İzin vermeye yetkili merciler

Madde 3 – Soruşturma izni yetkisi

a) İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam,

b) **(Değişik:6/12/2019-7196/51 md.)** İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kaymakamlar hakkında vali,

c) Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi,

d) Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri,⁽¹⁾

e) **(Değişik:6/12/2019-7196/51 md.)** (b) ve (c) bentlerindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan,

f) Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

g) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/196 md.)** Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı hakkında Cumhurbaşkanı,

h) Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı,

i) İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında buldukları ilin valisi,

j) Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali,

Yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat kullanılır.

Yetkili mercilerin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin suç tarihindeki görevi esas alınır.

Ast memur ile üst memurun aynı fiile iştiraki halinde izin, üst memurun bağlı olduğu merciden istenir.

Olayın yetkili mercie iletilmesi, işleme konulmayacak ihbar ve şikâyetler

Madde 4 – Cumhuriyet başsavcıları, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bu Kanun kapsamına giren suçlarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikâyet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde ivedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan delilleri tespitten başka hiçbir işlem yapmayarak ve hakkında ihbar veya şikâyetle bulunulan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesine başvurmaksızın evrakın bir örneğini ilgili makama göndererek soruşturma izni isterler.

Diğer makam ve memurlarla kamu görevlileri de, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini ihbar, şikâyet, bilgi, belge veya bulgulara dayanarak öğrendiklerinde durumu izin vermeye yetkili mercie iletirler.

(Değişik üçüncü fıkra: 17/7/2004-5232/2 md.) Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikâyetlerde kişi veya olay belirtilmesi, iddiaların ciddi bulgu ve belgelere dayanması, ihbar veya şikâyet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyad ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması zorunludur.

(Değişik dördüncü fıkra: 17/7/2004-5232/2 md.) Üçüncü fıkradaki şartları taşımayan ihbar ve şikâyetler Cumhuriyet başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikâyetle bulunana bildirilir. Ancak iddiaların, sıhhati şüpheye mahal vermeyecek belgelerle ortaya konulmuş olması halinde ad, soyad ve imza ile iş veya ikametgâh adresinin doğruluğu şartı aranmaz. Başsavcılar ve yetkili merciler ihbarcı veya şikâyetçinin kimlik bilgilerini gizli tutmak zorundadır.

Ön inceleme

Madde 5 – İzin vermeye yetkili merci, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlediğini bizzat veya yukarıdaki maddede yazılı şekilde öğrendiğinde bir ön inceleme başlatır.

(Ek fıkra: 17/7/2004-5232/3 md.) Cumhuriyet başsavcılıkları ile izin vermeye yetkili merciler ihbar ve şikâyetler konusunda daha önce sonuçlandırılmış bir ön inceleme olması halinde müracaatı işleme koymazlar. Ancak ihbar veya şikâyet eden kişilerin konu ile ilgili olarak daha önceki ön incelemenin neticesini etkileyecek yeni belge sunması halinde müracaatı işleme koyabilirler.

Ön inceleme, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabilir. İnceleme yapacakların, izin vermeye yetkili merciin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinden belirlenmesi esastır. İşin özelliğine göre bu merci, anılan incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşunun elemanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebilir. Bu isteğin yerine getirilmesi, ilgili kuruluşun takdirine bağlıdır.

Yargı mensupları ile yargı kuruluşlarında çalışanlar ve askerler, başka mercilerin ön incelemelerinde görevlendirilemez.

Ön inceleme ile görevlendirilen kişiler birden fazla ise içlerinden biri başkan olarak belirlenir.

Ön inceleme yapanların yetkisi ve rapor

Madde 6 – Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerini haiz olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre işlem yapabilirler; hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle yetkileri dahilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp, görüşlerini içeren bir rapor düzenleyerek durumu izin vermeye yetkili mercie sunarlar. Ön inceleme birden çok kişi tarafından yapılmışsa, farklı görüşler raporda gerekçeleriyle ayrı ayrı belirtilir.

Yetkili merci bu rapor üzerine soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verir. Bu kararlarda gerekçe gösterilmesi zorunludur.

Süre

Madde 7 – Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun 5 inci maddenin birinci fıkrasına göre öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dahil en geç otuz gün içinde verir. Bu süre, zorunlu hallerde onbeş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir.

Yetkili merci, herhalde yukarıdaki fıkrada belirtilen süreler içinde memur veya diğer kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda karar vermek zorundadır.

Soruşturma izninin kapsamı

Madde 8 – Soruşturma izni, şikayet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile

bunlara bağlı olarak ileride soruşturma sırasında ortaya çıkabilecek konuları kapsar.

Soruşturma sırasında izin verilen olay ve konudan tamamen ayrı veya farklı bir suç olarak nitelendirilebilecek bir fiil ortaya çıktığında, yeniden izin alınması zorunludur.

Suçun hukuki niteliğinin değişmesi, yeniden izin alınmasını gerektirmez.

İtiraz

Madde 9 – Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirir.

Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikayetçi, izin vermeye yetkili merciler tarafından verilen işleme koymama kararına karşı da şikâyetçi itiraz yoluna gidebilir. İtiraz süresi, yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren on gündür. ⁽¹⁾

İtiraza, 3 üncü maddenin (e), (f), g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve (h) bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesi, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesi bakar.

İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. Verilen kararlar kesindir.

İştirak halinde işlenen suçlar

Madde 10 –Bu Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayan, memur olanla; ast memur, üst memurla aynı mahkemede yargılanır.

Soruşturma izninin gönderileceği merci

Madde 11 – Soruşturma izninin itiraz edilmeden veya itirazın reddi sonunda kesinleşmesi ya da soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yapılan itirazın kabulü üzerine dosya, derhal yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. İzin üzerine ilgili Cumhuriyet başsavcılığı, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve diğer kanunlardaki yetkilerini kullanmak suretiyle hazırlık soruşturmasını yürütür ve sonuçlandırır.

Hazırlık soruşturmasını yapacak merciler⁽¹⁾

Madde 12 – (Değişik: 17/7/2004-5232/4 md.)

Hazırlık soruşturması genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılır. Ancak Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler ile ilgili olarak yapılacak olan hazırlık soruşturması Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcivekili, kaymakamlar ile ilgili hazırlık soruşturması ise il Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcivekili tarafından yapılır.⁽¹⁾

Hazırlık soruşturması sırasında hâkim kararı alınmasını gerektiren hususlarda; Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler için Yargıtayın ilgili ceza dairesine, kaymakamlar için il asliye ceza mahkemesine, diğerleri için ise genel hükümlere göre yetkili ve görevli sulh ceza hâkimine başvurulur.⁽¹⁾

Yetkili ve görevli mahkeme

Madde 13 – (Değişik: 17/7/2004-5232/5 md.)

Davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme, genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemedir. Ancak Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi

Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler için yetkili ve görevli mahkeme Yargıtayın ilgili ceza dairesi, kaymakamlar için ise il ağır ceza mahkemesidir.⁽²⁾

Vekillerin durumu

Madde 14 – Bu Kanunun uygulanmasında vekiller, asillerin tabi olduğu usule tabidir.

Cumhuriyet başsavcılığınca re'sen dava açılacak haller

Madde 15 – Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkındaki ihbar ve şikayetlerin ihbar veya şikayet edileni mağdur etmek amacıyla ve (...)⁽³⁾ uydurma bir suç isnadı suretiyle yapıldığı hazırlık soruşturması sonucunda anlaşılır veya yargılama sonucunda sabit olursa haksız isnatta bulunanlar hakkında yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığınca re'sen soruşturmaya geçilir.

Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yukarıdaki fıkrada belirtilen durumlarda kamu davası açılması için Cumhuriyet başsavcılığına başvurma ve haksız isnatta bulunanlar hakkında genel hükümlere göre tazminat davası açma hakları saklıdır.

Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkata yapılan atıflar

Madde 16 – Kanunlarda Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatın uygulanacağı belirtilen hallerde bu Kanun hükümleri uygulanır.

Kanunlarda Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatın uygulanmayacağı belirtilen hallerde genel hükümler uygulanır.

Değiştirilen hükümler

Madde 17 – (22.1.1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesi ile ilgili olup, yerine işlenmiştir.)

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 18 –4 Şubat 1329 tarihli Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat yürürlükten kaldırılmıştır.

Ek Madde 1- (Ek: 20/8/2016-6745/45 md.)

Bu Kanuna ya da başka kanunlara göre ön inceleme, disiplin soruşturması veya diğer idari soruşturmaları yapmakla görevlendirilenler ile teftiş ya da denetim elemanlarının bu görevleriyle ilgili olarak yaptıkları işlemlerden, yürüttükleri faaliyetlerden, düzenledikleri raporlar ile görüş yazılarında belirttikleri kanaatlerinden veya kanunla verilen yetkilere dayanarak aldıkları tedbirlerden dolayı kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk hâlleri de dâhil olmak üzere ancak idare aleyhine tazminat davası açılabilir. Ancak bu görevlilerin suç sayılan eylemleri ile kin, garez ve hatıra dayalı olarak veya baskı veya telkinle kanaat oluşturduğu ya da değiştirdiği kesinleşmiş yargı ya da disiplin kurulu kararıyla tespit edilirse, idarenin görevliye rücu hakkı saklıdır.

Ön inceleme, disiplin soruşturması veya diğer idari soruşturmalar ile teftiş ya da denetim sonucunda düzenlenen raporlara dayanarak karar verenler veya işlem tesis edenlerle, bu kararları ya da işlemleri hazırlayan ve inha ya da teklif edenler hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır.

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre başlatılmış bulunan işlemler, adı geçen Kanun hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Geçici Madde 2 – (Ek: 17/7/2004-5232/7 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre Yargıtayın ilgili ceza dairesinde ve il ağır ceza mahkemesinde

açılmış davalar ile Danıştayca itirazın incelenen kararlar, bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemelere devredilir.

Geçici Madde 3- (Ek: 20/8/2016-6745/46 md.)

Ek 1 inci madde hükmü, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte; görülmekte olan davalar, kesinleşmemiş hükümler ile miktar veya değeri itibarıyla temyiz veya karar düzeltme yoluna gidilemediği için kesinleşen hükümler bakımından da uygulanır ve davaya idare aleyhine devam olunur.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen ve miktar veya değeri itibarıyla temyiz veya karar düzeltme yoluna başvurulamayan hükümler için, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki hafta içinde kanun yollarına başvurulabilir. Bu fıkra uyarınca yapılan kanun yolu başvuruları üzerine verilen kararlar, tahsil edilmiş tazminat bedelinin geri istenmesi hakkını doğurmaz.

Görevli mahkemede idare aleyhine devam olunacak davada, kanun yolları incelemesinde ilk olarak ek 1 inci maddede öngörülen dava şartlarının mevcut olup olmadığına bakılır.

Geçici Madde 4- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/196 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış işlemler bu Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen 3, 12 ve 13 üncü maddelerin değiştirilmeden önceki usul ve esaslarına göre sonuçlandırılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte müşterek kararla atanmış olanlar hakkında bu Kanun Hükmünde Kararname

ile değiştirilen 3 üncü maddenin değiştirilmeden önceki hali uygulanır.

Yürürlük

Madde 19 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 20 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ÇÖZÜMLÜ TEST:1

1-4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında aşağıdakilerden hangisi yetkilidir?

- A) Vali
- B) Belediye Başkanı
- C) Kaymakam
- D) Hakim
- E) Savcı

2-4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre ilde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında aşağıdakilerden hangisi yetkilidir?

- A) Vali
- B) Belediye Başkanı
- C) Kaymakam
- D) Hakim
- E) Savcı

3-

Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı.....,

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı hakkındayetkilidir

4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cumhurbaşkanı Cumhurbaşkanı
- B) İdari İşler Başkanı Cumhurbaşkanı
- C) Bakan Cumhurbaşkanı
- D) Bakan Yrd Cumhurbaşkanı
- E) Cumhurbaşkanı Yrd Cumhurbaşkanı Yrd

4-4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcılar hakkında aşağıdakilerden hangisi yetkilidir?

- A) TBMM Başkanvekili
- B) Bakan
- C) Cumhurbaşkanı Yardımcısı
- D) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı
- E) Cumhurbaşkanı

5- Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında.....yetkilidir.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adalet Bakanı
- B) Cumhurbaşkanı
- C) TBMM Başkanı
- D) Kültür ve Turizm Bakanı
- E) İçişleri Bakanı

6-Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde, merkez ilçede.....yetkilidir.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kaymakam Vali
- B) Vali Vali
- C) Kaymakam Kaymakam
- D) Hakim Savcı
- E) Hakim Hakim

7-4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre izin vermeye yetkili merciler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi
- B) Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan
- C) Yetkili mercilerin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin suç tarihinden önceki görevi esas alınır
- D) Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı
- E) Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali

8-4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre olayın yetkili mercie iletilmesi, işleme konulmayacak ihbar ve şikayetler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır ?

A) Cumhuriyet başsavcılarını, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bu Kanun kapsamına giren suçlarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikayet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde ivedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan delilleri tespitten başka hiçbir işlem yapmayarak ve hakkında ihbar veya şikayette bulunulan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesine başvurmaksızın evrakın bir örneğini ilgili makama göndererek soruşturma izni isterler

B) makam ve memurlarla kamu görevlileri de, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini ihbar, şikayet, bilgi, belge veya bulgulara dayanarak öğrendiklerinde durumu izin vermeye yetkili mercie iletirler

C) iddiaların, sıhhati şüpheye mahal vermeyecek belgelerle ortaya konulmuş olması halinde ad, soyad ve imza ile iş veya ikametgâh adresinin doğruluğu şartı aranmaz.

D) Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikâyetlerde kişi veya olay belirtilmesi, iddiaların ciddî bulgu ve belgelere dayanması, ihbar veya şikâyet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyadı ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması zorunlu değildir. Önemli olan iddianın araştırılmasıdır.

E) Başsavcılar ve yetkili merciler ihbarcı veya şikâyetçinin kimlik bilgilerini gizli tutmak zorundadır.

9-

I-Yargı mensupları

II-Yargı kuruluşlarında çalışanlar

III-Askerler,

4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre başka mercilerin ön incelemelerinde yukarıdakilerden hangisi veya hangileri görevlendirilemez?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I-II

E) I-II-III

10-Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun 5 inci maddenin birinci fıkrasına göre öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dahil en geç gün içinde verir. Bu süre, zorunlu hallerde günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A)45 45

B) 30 15

C)30 30

D)30 45

E) 45 60

11-Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikâyetçi, izin vermeye yetkili merciler tarafından verilen işleme koymama kararına karşı da şikâyetçi itiraz yoluna gidebilir. İtiraz süresi, yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren..... gündür.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 25
- B) 15
- C) 10
- D) 40
- E) 20

12-4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre hazırlık soruşturması kim tarafından yapılır?

- A) Vali
- B) Belediye Başkanı
- C) Kaymakam
- D) Hakim
- E) Cumhuriyet Başsavcılığı

13-4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler ile ilgili olarak yapılacak olan hazırlık soruşturması aşağıdakilerden hangisi tarafından yapılır?

- A) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı
- B) Belediye Başkanı
- C) Kaymakam
- D) Hakim
- E) Cumhuriyet Başsavcılığı

14-Hazırlık soruşturması sırasında hâkim kararı alınmasını gerektiren hususlarda; Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler için, kaymakamlar için, diğerleri için ise genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemeler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	Bakan Yrd	Kaymakam	Diğer Memurlar
A	Yargıtay Ceza Dairesi	Yargıtay Ceza Dairesi	Yargıtay Ceza Dairesi
B	Asliye Ceza Mahkemesi	Yargıtay Ceza Dairesi	Yargıtay Ceza Dairesi
C	Yargıtay Ceza Dairesi	Asliye Ceza Mahkemesi	Sulh Ceza Mahkemesi
D	Asliye Ceza Mahkemesi	Yargıtay Ceza Dairesi	Yargıtay Ceza Dairesi
E	Sulh Ceza Mahkemesi	Sulh Ceza Mahkemesi	Yargıtay Ceza Dairesi

15-Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yukarıdaki fıkrada belirtilen durumlarda kamu davası açılması için Cumhuriyet başsavcılığına başvurma ve haksız isnatta bulunanlar hakkında genel hükümlere göre davası açma hakları saklıdır.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İş
- B) Ceza
- C) Tazminat
- D) İptal
- E) İtiraz

ÇÖZÜMLER:

1-C

İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam

2-A

İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali,

3-B

Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı hakkında Cumhurbaşkanı,

4-D

Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

5-E

Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı.

6-A

Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali

7-C

Yetkili mercilerin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin suç tarihindeki görevi esas alınır.

8-D

memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikâyetlerde kişi veya olay belirtilmesi, iddiaların ciddî bulgu ve belgelere dayanması, ihbar veya şikâyet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyad ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması zorunludur.

9-E

Yargı mensupları ile yargı kuruluşlarında çalışanlar ve askerler, başka mercilerin ön incelemelerinde görevlendirilemez

10-B

Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun 5 inci maddenin birinci fıkrasına göre öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dahil en geç otuz gün içinde verir. Bu süre, zorunlu hallerde onbeş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir

11-C

Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikâyetçi, izin vermeye yetkili merciler tarafından verilen işleme koymama kararına karşı da şikâyetçi itiraz yoluna gidebilir. İtiraz süresi, yetkili mercin kararının tebliğinden itibaren on gündür

12-E

Hazırlık soruşturması genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılır

13-A

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler ile ilgili olarak yapılacak olan hazırlık

soruşturması Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcivekili, kaymakamlar ile ilgili hazırlık soruşturması ise il Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcivekili tarafından yapılır

14-C

Hazırlık soruşturması sırasında hâkim kararı alınmasını gerektiren hususlarda; Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler için Yargıtayın ilgili ceza dairesine, kaymakamlar için il asliye ceza mahkemesine, diğerleri için ise genel hükümlere göre yetkili ve görevli sulh ceza hâkimine başvurulur

ÇÖZÜMLÜ TEST:2

1.4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uyarınca Büyükşehir belediye başkanları, hakkında soruşturma izni vermeye yetkili merci aşağıdakilerden hangisidir?

- A)İçişleri Bakanı
- B)Vali
- C)Cumhuriyet Başsavcısı
- D)Cumhurbaşkanı

2.4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre, soruşturma izin istemi üzerine verilen kararlara karşı itiraz süresi kaç gün olarak düzenlenmiştir?

- A)On
- B)Onbeş
- C)Otuz
- D)Altmış

3.

I-Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı,

II-Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri,

III-Valiler

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre, yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri görev suçlarından dolayı Yargıtay'ın ilgili ceza dairesinde yargılanır?

- A)Yalnız I
- B)I-III
- C)I-II
- D)I-II-III

4.4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında soruşturma izni vermeye yetkili merci aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Danıştay
- B)İlin Valisi
- C)Belediye Meclisi
- D)İçişleri Bakanı

5.4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun 5 inci maddenin birinci fıkrasına göre öğrenilmesinden itibaren ön inceleme ve uzatma süreleri dahil en geç kaç gün içinde verir?

- A)15
- B)30
- C)45
- D) 60

6.Bakanlıkta görevli şube müdürü X hakkında yaptırılan ön inceleme sonucunda düzenlenen ön inceleme raporunda soruşturma izni verilmemesi kanaati bildirilmiş, yetkili merci de 01/09/2021 tarihinde soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararı imzalamış ve bu kararı 06/09/2021 tarihinde şikâyetçiye tebliğ etmiştir.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre soruşturma izni verilmemesi kararına karşı şikâyetçinin itiraz süresi aşağıdaki tarihlerin hangisinde sona erer?

- A)16/10/2021
- B)17/10/2021
- C)18/10/2021
- D)19/10/2021

7.

I-Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına,bildirir.

II-Hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine bildirir.

III-Şikayetçiye bildirir.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun"a göre, yetkili merci, soruşturma izni verilmemesine ilişkin kararını yukarıdakilerden hangilerine bildirir ?

A)Yalnız I

B)Yalnız II

C)I-II

D) I-II-III

8.4483 sayılı kanunla ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Soruşturma izni, şikayet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak ileride soruşturma sırasında ortaya çıkabilecek konuları kapsar.

B İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç bir ay içinde karara bağlanır.

C)Soruşturma sırasında izin verilen olay ve konudan tamamen ayrı veya farklı bir suç olarak nitelendirilebilecek bir fiil ortaya çıktığında, yeniden izin alınması zorunludur.

D) İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

9.4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerini haiz olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda aşağıdaki kanunlardan hangisine göre işlem yapabilirler?

A)5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi Kanuna

B)6100 sayılı Kanuna

C)657 sayılı Devlet Memurları Kanununa

D)Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa

10.4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında merkez ilçede soruşturma izni vermeye yetkili merci aşağıdakilerden hangisidir?

A)Kaymakam

B)Vali

C)İçişleri Bakanı

D)Danıştay

11.4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikâyetler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması gerekir.

B)ihbar veya şikâyetlerde kişi veya olay belirtilmesi gerekir.

C) iddiaların ciddî bulgu ve belgelere dayanması

D)ihbar edenin dilekçesinde adı, soyadı ve cep telefonu bilgilerinin bulunması gerekir.

12. 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirir.

B)Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikayetçi, izin vermeye yetkili merciler tarafından verilen işleme koymama kararına karşı da şikâyetçi itiraz yoluna gidebilir.

C)Hazırlık soruşturması genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılır. Ancak Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler, kaymakamlar ile ilgili olarak yapılacak olan hazırlık soruşturması Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcivekili tarafından yapılır.

D)Soruşturma izninin itiraz edilmeden veya itirazın reddi sonunda kesinleşmesi ya da soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yapılan itirazın kabulü üzerine dosya, derhal yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir.

ÇÖZÜMLER

1.A

Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı, izin verdiğinden doğru cevap A seçeneğidir.

2-

Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikâyetçi, izin vermeye yetkili merciler tarafından verilen işleme koymama kararına karşı da şikâyetçi itiraz yoluna gidebilir. İtiraz süresi, yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren on gündür.

3.D

Hazırlık soruşturması genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılır. Ancak Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler ile ilgili olarak yapılacak olan hazırlık soruşturması Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcivekili, kaymakamlar ile ilgili hazırlık soruşturması ise il Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcivekili tarafından yapılır. Doğru cevap D seçeneğidir.

4-B

İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında buldukları ilin valisi,

Soruşturma izni verdiğinden doğru cevap B seçeneğidir.

5-C

Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun 5 inci maddenin birinci fıkrasına göre öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dahil en geç otuz gün içinde verir. Bu süre, zorunlu hallerde onbeş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir.

Doğru cevap C seçeneğidir.

6-A

Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikâyetçi, izin vermeye yetkili merciler tarafından verilen işleme koymama kararına karşı da şikâyetçi itiraz yoluna gidebilir. İtiraz süresi, yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren on gündür.

Buna göre 06/09/2021 tarihinde tebliğ alan şikâyetçinin itiraz süresi

Tebliğden itibaren başlayacağı için 16/10/2021 tarihinde sona erer. Doğru cevap A seçeneğidir.

7-D

Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikâyetçiye bildirir.Doğru cevap D seçeneğidir.

8-B

İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. Doğru cevap B seçeneğidir.

9-D

Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerini haiz olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre işlem yapabilirler. Doğru cevap D seçeneğidir.

10-A

Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali,soruşturma izni verir. Doğru cevap A seçeneğidir.

11-D

Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikâyetlerde kişi

veya olay belirtilmesi, iddiaların ciddi bulgu ve belgelere dayanması, ihbar veya şikâyet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyad ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması zorunludur.Doğru cevap D seçeneğidir.

12-C

Hazırlık soruşturması genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılır. Ancak Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler ile ilgili olarak yapılacak olan hazırlık soruşturması Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Başsavcivekili, kaymakamlar ile ilgili hazırlık soruşturması ise il Cumhuriyet başsavcısı veya başsavcivekili tarafından yapılır.Doğru cevap C seçeneğidir.

ELEKTRONİK İMZA KANUNU

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, elektronik imzanın hukukî ve teknik yönleri ile kullanımına ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun, elektronik imzanın hukukî yapısını, elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerini ve her alanda elektronik imzanın kullanımına ilişkin işlemleri kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen;

a) Elektronik veri: Elektronik, optik veya benzeri yollarla üretilen, taşınan veya saklanan kayıtları,

b) Elektronik imza: Başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi,

c) İmza sahibi: Elektronik imza oluşturmak amacıyla bir imza oluşturma aracını kullanan gerçek kişiyi,

d) İmza oluşturma verisi: İmza sahibine ait olan, imza sahibi tarafından elektronik imza oluşturma amacıyla kullanılan ve bir eşi daha olmayan şifreler, kriptografik gizli anahtarlar gibi verileri,

e) İmza oluşturma aracı: Elektronik imza oluşturmak üzere, imza oluşturma verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,

f) İmza doğrulama verisi: Elektronik imzayı doğrulamak için kullanılan şifreler, kriptografik açık anahtarlar gibi verileri,

g) İmza doğrulama aracı: Elektronik imzayı doğrulamak amacıyla imza doğrulama verisini kullanan yazılım veya donanım aracını,

h) Zaman damgası: Bir elektronik verinin, üretildiği, değiştirildiği, gönderildiği, alındığı ve / veya kaydedildiği zamanın tespit edilmesi amacıyla, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından elektronik imzayla doğrulanan kaydı,

ı) Elektronik sertifika: İmza sahibinin imza doğrulama verisini ve kimlik bilgilerini birbirine bağlayan elektronik kaydı,

j) Kurum: Telekomünikasyon Kurumunu, ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Güvenli Elektronik İmza ve

Sertifika Hizmetleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Güvenli Elektronik İmza, Güvenli Elektronik İmza Oluşturma ve Doğrulama Araçları

Güvenli elektronik imza

Madde 4- Güvenli elektronik imza;

a) Münhasıran imza sahibine bağlı olan,

b) Sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan,

c) Nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin tespitini sağlayan,

d) İmzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan,

Elektronik imzadır.

Güvenli elektronik imzanın hukukî sonucu ve uygulama alanı

Madde 5- Güvenli elektronik imza, elle atılan imza ile aynı hukukî sonucu doğurur.

Kanunların resmî şekle veya özel bir merasime tabi tuttuğu hukukî işlemler ile banka teminat mektupları ve Türkiye’de yerleşik sigorta şirketleri tarafından düzenlenen kefalet senetleri dışındaki teminat sözleşmeleri, güvenli elektronik imza ile gerçekleştirilemez.⁽¹⁾⁽²⁾

Güvenli elektronik imza oluşturma araçları

Madde 6- Güvenli elektronik imza oluşturma araçları;

a) Ürettiği elektronik imza oluşturma verilerinin kendi aralarında bir eşi daha bulunmamasını,

b) Üzerinde kayıtlı olan elektronik imza oluşturma verilerinin araç dışına hiçbir biçimde çıkarılmamasını ve gizliliğini,

c) Üzerinde kayıtlı olan elektronik imza oluşturma verilerinin, üçüncü kişilerce elde edilememesini, kullanılmamasını ve elektronik imzanın sahteciliğe karşı korunmasını,

d) İmzalanacak verinin imza sahibi dışında değiştirilememesini ve bu verinin imza sahibi tarafından imzanın oluşturulmasından önce görülebilmesini,

Sağlayan imza oluşturma araçlarıdır.

Güvenli elektronik imza doğrulama araçları

Madde 7- Güvenli elektronik imza doğrulama araçları;

a) İmzanın doğrulanması için kullanılan verileri, değiştirmeksizin doğrulama yapan kişiye gösteren,

b) İmza doğrulama işlemini güvenilir ve kesin bir biçimde çalıştıran ve doğrulama sonuçlarını değiştirmeksizin doğrulama yapan kişiye gösteren,

c) Gerektiğinde, imzalanmış verinin güvenilir bir biçimde gösterilmesini sağlayan,

d) İmzanın doğrulanması için kullanılan elektronik sertifikanın doğruluğunu ve geçerliliğini güvenilir bir biçimde tespit ederek sonuçlarını değiştirmeksizin doğrulama yapan kişiye gösteren,

e) İmza sahibinin kimliğini değiştirmeksizin doğrulama yapan kişiye gösteren,

f) İmzanın doğrulanması ile ilgili şartlara etki edecek değişikliklerin tespit edilebilmesini sağlayan,

İmza doğrulama araçlarıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcısı,

Nitelikli Elektronik Sertifika ve

Yabancı Elektronik Sertifikalar

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı

Madde 8- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, elektronik sertifika, zaman damgası ve elektronik imzalarla ilgili hizmetleri sağlayan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerdir. Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, Kuruma yapacağı bildirimden iki ay sonra faaliyete geçer.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı yapacağı bildirimde;

a) Güvenli ürün ve sistemleri kullanmak,

b) Hizmeti güvenilir bir biçimde yürütmek,

c) Sertifikaların taklit ve tahrif edilmesini önlemekle ilgili her türlü tedbiri almak,

İle ilgili şartları sağladığını ayrıntılı bir biçimde gösterir.

Kurum, yukarıdaki şartlardan birinin eksikliğini veya yerine getirilmediğini tespit ederse, bu eksikliklerin giderilmesi için, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına bir ayı geçmemek üzere bir süre verir, bu süre içinde elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının faaliyetlerini durdurur. Sürenin sonunda eksikliklerin giderilmemesi halinde elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının faaliyetine son verir. Kurumun bu kararlarına karşı 19 uncu maddenin ikinci fıkrası hükümleri gereğince itiraz edilebilir.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının faaliyetlerinin devamı sırasında bu maddede gösterilen şartları kaybetmeleri hâlinde de yukarıdaki fıkra hükümleri uygulanır.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları, Kurumun belirleyeceği ücret alt ve üst sınırlarına uymak zorundadır.

Nitelikli elektronik sertifika

Madde 9- Nitelikli elektronik sertifikada;

- a) Sertifikanın "nitelikli elektronik sertifika" olduğuna dair bir ibarenin,
- b) Sertifika hizmet sağlayıcısının kimlik bilgileri ve kurulduğu ülke adının,
- c) İmza sahibinin teşhis edilebileceği kimlik bilgilerinin,
- d) Elektronik imza oluşturma verisine karşılık gelen imza doğrulama verisinin,
- e) Sertifikanın geçerlilik süresinin başlangıç ve bitiş tarihlerinin,
- f) Sertifikanın seri numarasının,
- g) Sertifika sahibi diğer bir kişi adına hareket ediyorsa bu yetkisine ilişkin bilginin,
- h) Sertifika sahibi talep ederse meslekî veya diğer kişisel bilgilerinin,
- ı) Varsa sertifikanın kullanım şartları ve kullanılacağı işlemlerdeki maddî sınırlamalara ilişkin bilgilerin,

j) Sertifika hizmet sağlayıcısının sertifikada yer alan bilgileri doğrulayan güvenli elektronik imzasının, Bulunması zorunludur.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının yükümlülükleri

Madde 10- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı;

a) Hizmetin gerektirdiği nitelikte personel istihdam etmekle,

b) **(Değişik: 14/1/2016-6661/7**

md.) Nitelikli sertifika verdiği kişilerin kimliğini resmî belgelere göre veya Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı vasıtasıyla uzaktan güvenilir bir biçimde tespit etmekle,

c) Sertifika sahibinin diğer bir kişi adına hareket edebilme yetkisi, meslekî veya diğer kişisel bilgilerinin sertifikada bulunması durumunda, bu bilgileri de resmî belgelere dayandırarak güvenilir bir biçimde belirlemekle,

d) İmza oluşturma verisinin sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından veya sertifika talep eden kişi tarafından sertifika hizmet sağlayıcısına ait yerlerde üretilmesi durumunda bu işlemin gizliliğini sağlamak veya sertifika hizmet sağlayıcısının sağladığı araçlarla üretilmesi durumunda, bu işlemin güvenliğini sağlamakla,

e) **(Değişik: 14/1/2016-6661/7**

md.) Kanunlarda öngörülen sınırlamalar saklı kalmak üzere sertifikanın kullanımına ilişkin özellikler, uyuşmazlıkların çözüm yolları ile ilgili şartlar ve güvenli elektronik imzanın elle atılan imza ile eşdeğer olduğu hakkında talep eden kişiyi sertifikanın tesliminden önce bilgilendirmekle,

f) **(Değişik: 14/1/2016-6661/7**

md.) Sertifikada bulunan imza doğrulama verisine karşılık gelen imza oluşturma verisini başkasına kullandırmaması konusunda, sertifika sahibini bilgilendirmekle,

g)Yaptığı hizmetlere ilişkin tüm kayıtları yönetmelikle belirlenen süreyle saklamakla,

h) Faaliyetine son vereceği tarihten en az üç ay önce durumu Kuruma ve elektronik sertifika sahibine bildirmekle, Yükümlüdür.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı üretilen imza oluşturma verisinin bir kopyasını alamaz veya bu veriyi saklayamaz.

(Ek fıkra:28/1/2021-7263/11 md.) Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, nitelikli sertifika verdiği kişilerin kimlik bilgilerini Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı vasıtasıyla uzaktan güvenilir bir biçimde tespit etmiş ise nitelikli sertifikayı kimlik kartına uzaktan güvenilir bir biçimde yükleyebilir.

Nitelikli elektronik sertifikaların iptal edilmesi

Madde 11- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı;

- a) Nitelikli elektronik sertifika sahibinin talebi,
- b) Sağladığı nitelikli elektronik sertifikaya ilişkin veri tabanında bulunan bilgilerin sahteliğinin veya yanlışlığının ortaya çıkması veya bilgilerin değişmesi,
- c) Nitelikli elektronik sertifika sahibinin fiil ehliyetinin sınırlandırılmasının, iflâsının veya gaipliğinin ya da ölümünün öğrenilmesi,

Durumunda vermiş olduğu nitelikli elektronik sertifikaları derhâl iptal eder.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, nitelikli elektronik sertifikaların iptal edildiği zamanın tam olarak tespit edilmesine imkân veren ve üçüncü kişilerin hızlı ve güvenli bir biçimde ulaşabileceği bir kayıt oluşturur.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, faaliyetine son vermesi ve vermiş olduğu nitelikli elektronik sertifikaların başka bir elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından kullanımının sağlanamaması durumunda vermiş olduğu nitelikli elektronik sertifikaları derhâl iptal eder.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının faaliyetine Kurum tarafından son verilmesi halinde Kurum, faaliyetine son verilen elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının vermiş olduğu nitelikli elektronik sertifikaların başka bir elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına devredilmesine karar verir ve durumu ilgililere duyurur.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı geçmişe yönelik olarak nitelikli elektronik sertifika iptal edemez.

Bilgilerin korunması

Madde 12- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı;

a) Elektronik sertifika talep eden kişiden, elektronik sertifika vermek için gerekli bilgiler hariç bilgi talep edemez ve bu bilgileri kişinin rızası dışında elde edemez,

b) Elektronik sertifika sahibinin izni olmaksızın sertifikayı üçüncü kişilerin ulaşabileceği ortamlarda bulunduramaz,

c) Elektronik sertifika talep eden kişinin yazılı rızası olmaksızın üçüncü kişilerin kişisel verileri elde etmesini engeller. Bu bilgileri sertifika sahibinin onayı olmaksızın üçüncü kişilere iletmez ve başka amaçlarla kullanamaz.

Hukukî sorumluluk

Madde 13- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının, elektronik sertifika sahibine karşı sorumluluğu genel hükümlere tâbidir.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, bu Kanun veya bu Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelik hükümlerinin ihlâli suretiyle üçüncü kişilere verdiği zararları tazminle yükümlüdür. Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı kusursuzluğunu ispat ettiği takdirde tazminat ödeme yükümlülüğü doğmaz.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, söz konusu yükümlülük ihlâlinin istihdam ettiği kişilerin davranışına dayanması hâlinde de zarardan sorumlu olup, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, bu

sorumluluğundan, Borçlar Kanununun 55 inci maddesinde öngörülen türden bir kurtuluş kanıtı getirerek kurtulamaz.

Nitelikli elektronik sertifikanın içerdiği kullanım ve maddî kapsamına ilişkin sınırlamalar hariç olmak üzere, elektronik sertifika hizmet sağlayıcısının üçüncü kişilere ve nitelikli elektronik imza sahibine karşı sorumluluğunu ortadan kaldıran veya sınırlandıran her türlü şart geçersizdir.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, bu Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirmemesi sonucu doğan zararların karşılanması amacıyla sertifika malî sorumluluk sigortası yaptırmak zorundadır. Sigortaya ilişkin usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığının görüşü alınarak Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede öngörülen sertifika malî sorumluluk sigortası Türkiye'de ilgili branşta çalışmaya yetkili olan sigorta şirketleri tarafından yapılır. Bu sigorta şirketleri sertifika malî sorumluluk sigortasını yapmakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğe uymayan sigorta şirketlerine Hazine Müsteşarlığınca sekizmilyar lira idarî para cezası verilir. Bu para cezasının tahsilinde ve cezaya itiraz usulünde 18 inci madde hükümleri uygulanır.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı, nitelikli elektronik sertifikayı elektronik imza sahibine sigorta ettirerek teslim etmekle yükümlüdür.

Yabancı elektronik sertifikalar

Madde 14- Yabancı bir ülkede kurulu bir elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından verilen elektronik sertifikaların hukukî sonuçları milletlerarası anlaşmalarla belirlenir.

Yabancı bir ülkede kurulu bir elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından verilen elektronik sertifikaların, Türkiye'de kurulu bir elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından kabul edilmesi durumunda, bu elektronik sertifikalar

nitelikli elektronik sertifika sayılır. Bu elektronik sertifikaların kullanılması sonucunda doğacak zararlardan, Türkiye'deki elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı da sorumludur.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Denetim ve Ceza Hükümleri

Denetim

Madde 15- Elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının bu Kanunun uygulanmasına ilişkin faaliyet ve işlemlerinin denetimi Kurumca yerine getirilir.

Kurum, gerekli gördüğü zamanlarda elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarını denetleyebilir. Denetleme sırasında, denetleme yapmaya yetkili görevliler tarafından her türlü defter, belge ve kayıtların verilmesi, yönetim yerleri, binalar ve eklentilerine girme, yazılı ve sözlü bilgi alma, örnek alma ve işlem ve hesapları denetleme isteminin elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları ve ilgililer tarafından yerine getirilmesi zorunludur.

İmza oluşturma verilerinin izinsiz kullanımı

Madde 16- (Değişik: 23/1/2008 – 5728/525 md.)

Elektronik imza oluşturma amacı ile ilgili kişinin rızası dışında; imza oluşturma verisi veya imza oluşturma aracını elde eden, veren, kopyalayan ve bu araçları yeniden oluşturanlar ile izinsiz elde edilen imza oluşturma araçlarını kullanarak izinsiz elektronik imza oluşturanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve elli günden az olmamak üzere adlî para cezasıyla cezalandırılırlar.

Yukarıdaki fıkroda belirtilen suçlar elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı çalışanları tarafından işlenirse bu cezalar yarısına kadar artırılır.

Elektronik sertifikalarda sahtekârlık

Madde 17- (Değişik: 23/1/2008 – 5728/526 md.)

Tamamen veya kısmen sahte elektronik sertifika oluşturanlar veya geçerli olarak oluşturulan elektronik sertifikaları taklit veya tahrif edenler ile bu elektronik sertifikaları bilerek kullananlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve yüz günden az olmamak üzere adlî para cezasıyla cezalandırılır.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen suçlar elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı çalışanları tarafından işlenirse bu cezalar yarısına kadar artırılır.

İdarî para cezaları

Madde 18- (Değişik: 23/1/2008 – 5728/527 md.)

Bu Kanunun;

a) 10 uncu maddesindeki yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getirmeyen elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına onbeşbin Türk Lirasından otuzbin Türk Lirasına kadar,

b) 11 inci maddesindeki yükümlülüklerden herhangi birini yerine getirmeyen elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına onikibin Türk Lirasından yirmibin Türk Lirasına kadar,

c) 12 nci maddesi hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında onbeşbin Türk Lirasından otuzbin Türk Lirasına kadar,

d) 13 üncü maddesinin beşinci ve yedinci fıkralarındaki yükümlülükleri yerine getirmeyen elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına onikibin Türk Lirasından yirmibin Türk Lirasına kadar,

e) 15 inci maddesi hükümlerine aykırı hareket eden elektronik sertifika hizmet sağlayıcısına otuzbin Türk Lirasından ellibin Türk Lirasına kadar,

idarî para cezası Telekomünikasyon Kurulu tarafından verilir. Bu madde hükümlerine göre ilgili tüzel kişi hakkında

verilecek olan idarî para cezasının üst sınırı yetmişbeşbin Türk Lirasıdır.

Tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirleri⁽¹⁾

Madde 19- (Değişik: 23/1/2008 – 5728/528 md.)

Bu Kanunda tanımlanan suçlar dolayısıyla ilgili tüzel kişiler hakkında Türk Ceza Kanununun 60 ıncı maddesi hükmüne göre tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

İdarî para cezasını gerektiren eylemlerin işlendikleri tarihten itibaren geriye doğru üç yıl içinde üçüncü kez işlenmesi hâlinde Kurum tarafından elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tüzel kişinin faaliyet izninin iptaline karar verilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Yönetmelik

Madde 20- (Değişik:28/1/2021- 7263/12 md.)

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Kurum tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Kamu kurum ve kuruluşları hakkında uygulanmayacak hükümler

Madde 21- (Değişik:28/1/2021- 7263/13 md.)

Bu Kanunun 19 uncu maddesi hükmü, elektronik sertifika hizmet sağlama faaliyeti yerine getiren kamu kurum ve kuruluşları hakkında uygulanmaz.

Madde 22- (22.4.1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Madde 23- (18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Madde 24- (5.4.1983 tarihli ve 2813 sayılı Telsiz Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Elektronik mühür

EK MADDE 1- (Ek:28/1/2021-7263/14 md.)

Elektronik mühür, başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve mühür sahibinin bilgilerini doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veridir.

Elektronik mühür sahibi; elektronik mührü oluşturan kamu kurum ve kuruluşları, kamu idareleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları, kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile yargı mercileri ve noterliklerdir.

Elektronik mühür, elektronik belgenin veya verinin mühür sahibi tarafından oluşturulduğunu, belgenin veya verinin kaynağını ve bütünlüğünü garanti eden delil kayıdır.

Elektronik mühür, resmî mühür dâhil her türlü fiziki mühür ile aynı hukuki niteliği haizdir.

Elektronik mühür oluşturma amacı ile ilgili mühür sahibinin rızası veya talebi dışında; mühür oluşturma verisi veya mühür oluşturma aracını elde eden, veren, kopyalayan ve bu araçları yeniden oluşturanlar ile izinsiz elde edilen mühür oluşturma araçlarını kullanarak izinsiz elektronik mühür oluşturanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve elli günden az olmamak üzere adlî para cezasıyla cezalandırılırlar. Suçun elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı çalışanları tarafından işlenmesi halinde, bu cezalar yarısına kadar artırılır.

Kanunlarda yer alan elektronik imzaya ilişkin hükümler, kıyasen elektronik mühür hakkında da uygulanır.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının kanunlarda yer alan elektronik imza ile ilgili hak, yetki ve yükümlülükleri, elektronik mühür hakkında da uygulanır. Bu yükümlülüklerle aykırı

hareket eden elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları hakkında 18 inci maddede belirtilen idari para cezaları uygulanır.

İnternet sitesi kimlik doğrulama sertifikası ve diğer elektronik sertifikalar

EK MADDE 2- (Ek:28/1/2021-7263/15 md.)

İnternet sitesi kimlik doğrulama sertifikası, bir internet sitesi ile bu sitenin sahibi olan gerçek veya tüzel kişinin bilgilerini birbirine bağlayan elektronik kayıttır.

Benzer altyapıyı kullanan diğer elektronik sertifikalar, elektronik veriyi şifreleme veya verinin bütünlüğünü, inkâr edilemezliğini ve kaynağını belirleme gibi amaçlarla kullanılmak üzere elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları tarafından açık anahtar altyapısı vasıtasıyla üretilen sertifikalardır.

Kanunlarda yer alan elektronik imzaya ilişkin hükümler, kıyasen internet sitesi kimlik doğrulama sertifikası ve benzer altyapıyı kullanan diğer elektronik sertifikalar hakkında da uygulanır.

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının kanunlarda yer alan elektronik imza ile ilgili hak, yetki ve yükümlülükleri, internet sitesi kimlik doğrulama sertifikası ve benzer altyapıyı kullanan diğer elektronik sertifikalar hakkında da uygulanır. Bu yükümlülüklerle aykırı hareket eden elektronik sertifika hizmet sağlayıcıları hakkında 18 inci maddede belirtilen idari para cezaları uygulanır.

Yürürlük

Madde 25- Bu Kanun yayımı tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 26- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ÇÖZÜMLÜ TEST:

1. **Başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi ifade eden terim aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Elektronik imza
- B) İmza Sahibi
- C) İmza verisi
- D) Segbis
- E) elektronik sertifika

2.

- I. Münhasıran imza sahibine bağlı olan,
- II. Sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan,
- III. Nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin tespitini sağlayan,
- IV. İmzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan

Güvenli elektronik imza ile ilgili yukarıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) I ve III
- B) I, II, III ve IV
- C) II ve III
- D) I, II ve III
- E) II, III ve IV

3. Güvenli ürün ve sistemleri kullanmak,

II. Hizmeti güvenilir bir biçimde yürütmek,

III. Sertifikaların taklit ve tahrif edilmesini önlemekle ilgili her türlü tedbiri almak,.
Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı yapacağı bildirimde yukarıdakilerden hangisine yer verir?

- A) I ve II
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) I, II ve III
- E) Yalnız I

4.

I.Sertifikanın “nitelikli elektronik sertifika” olduğuna dair bir ibarenin,

II. Sertifika hizmet sağlayıcısının kimlik bilgileri ve kurulduğu ülke adının,

III. İmza sahibinin teşhis edilebileceği kimlik bilgilerinin,

IV. Elektronik imza oluşturma verisine karşılık gelen imza doğrulama verisinin,

V. Sertifikanın geçerlilik süresinin başlangıç ve bitiş tarihlerinin,

Nitelikli elektronik sertifikada yukarıdakilerden hangisinin bulunması zorunludur?

A) I, II ve III

B) I, II, III ve IV

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II, III, IV ve V

5.Elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının bu Kanunun uygulanmasına ilişkin faaliyet ve işlemlerinin denetimi yerine getirilir.

Yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) Adalet Bakanlığınca

B) Bilgi Teknolojileri Kurumunca

C) Adalet Komisyonunca

D) Cumhuriyet Başsavcılığınca

E) Cumhuriyet Savcılığınca

6.Elektronik imza oluşturma amacı ile ilgili kişinin rızası dışında; imza oluşturma verisi veya imza oluşturma aracını elde eden, veren, kopyalayan ve bu araçları yeniden oluşturanlar ile izinsiz elde edilen imza oluşturma araçlarını kullanarak izinsiz elektronik imza oluşturanlar nasıl cezalandırılırlar?

A) 1 yıl hapis

B) 1 yıldan 3 yıla kadar hapis ve elli günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılırlar.

C) 2 yıl hapis

D) 3 yıl hapis

E) Sadece adli para cezası

7. Elektronik imzalı belgenin elle atılan imzalı belgeyle çelişmesi halinde hangi belge geçerli kabul edilir?

A) Elle atılan imza

B) Elle atılan imza ve mühürlü olan belge

C) Kaşe vurulan ve elle imzalanan belge

D) UYAP ta kabul edilen geçerli güvenli elektronik imza

E) Elle atılan ve üzerinde dosya numarası yazılı belge

8.UYAP'ın açılımını ifade eden terimler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Ulusal Güvenlikli Ağ
- B) Ulusal Görüntülü Ağ
- C) Ulusal Yargı Ağı Projesi
- D) Uluslararası Yargı Ağı Projesi
- E) Uluslararası Yargı Mimarisi

9. Elektronik ortamda yapılan işlemlerde süre ne zaman sona erer?

- A) Mesai bitiminde
- B) Gün ortasında
- C) Öğleden sonra
- D) Gün sonunda
- E) Gece 03.00 de

10. Elektronik ortamda, güvenli elektronik imza kullanılarak aşağıdakilerden hangisi yapılamaz?

- A) Dava açılabilir.
- B) Harç ödenebilir.
- C) Avans yatırılabilir.
- D) Dava dosyaları incelenebilir.
- E) Savcı izni olmadan dosya incelenebilir.

ÇÖZÜMLER

1. Çözüm: A

-Elektronik imza: Başka bir elektronik veriye eklenen veya elektronik veriyle mantıksal bağlantısı bulunan ve kimlik doğrulama amacıyla kullanılan elektronik veriyi, -İmza sahibi: Elektronik imza oluşturmak amacıyla bir imza oluşturma aracını kullanan gerçek kişiyi -Elektronik sertifika: İmza sahibinin imza doğrulama verisini ve kimlik bilgilerini birbirine bağlayan elektronik kaydı,. Doğru cevap A seçeneğidir.

2. Çözüm: B

Güvenli elektronik imza;

- a) Münhasıran imza sahibine bağlı olan,
- b) Sadece imza sahibinin tasarrufunda bulun an güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan,
- c) Nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin tespitini sağlayan,
- d) İmzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan.

Doğru cevap B seçeneğidir.

3. Çözüm: D

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı yapacağı bildirimde;

- a) Güvenli ürün ve sistemleri kullanmak,
- b) Hizmeti güvenilir bir biçimde yürütmek,
- c) Sertifikaların taklit ve tahrif edilmesini önlemekle ilgili her türlü tedbiri almak,İle ilgili şartları sağladığını ayrıntılı bir biçimde gösterir. Doğru cevap D seçeneğidir.

4. Çözüm: E

Nitelikli elektronik sertifikada;

- a) Sertifikanın “nitelikli elektronik sertifika” olduğuna dair bir ibarenin,
- b) Sertifika hizmet sağlayıcısının kimlik bilgileri ve kurulduğu ülke adının,
- c) İmza sahibinin teşhis edilebileceği kimlik bilgilerinin,
- d) Elektronik imza oluşturma verisine karşılık gelen imza doğrulama verisinin,
- e) Sertifikanın geçerlilik süresinin başlangıç ve bitiş tarihlerinin,
- f) Sertifikanın seri numarasının,
- g) Sertifika sahibi diğer bir kişi adına hareket ediyorsa bu yetkisine ilişkin bilginin,
- h) Sertifika sahibi talep ederse meslekî veya diğer kişisel bilgilerinin,
- ı) Varsa sertifikanın kullanım şartları ve kullanılacağı işlemlerdeki maddî sınırlamalara ilişkin bilgilerin, j) Sertifika hizmet sağlayıcısının sertifikada yer alan bilgileri doğrulayan güvenli elektronik imzasının, bulunması zorunludur. Doğru cevap E seçeneğidir.

5. Çözüm: A

Elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarının bu Kanunun uygulanmasına ilişkin faaliyet ve işlemlerinin denetimi Kurumca yerine getirilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

6. Çözüm: B

Elektronik imza oluşturma amacı ile ilgili kişinin rızası dışında; imza oluşturma verisi

veya imza oluşturma aracını elde eden, veren, kopyalayan ve bu araçları yeniden oluşturanlar ile izinsiz elde edilen imza oluşturma araçlarını kullanarak izinsiz elektronik imza oluşturanlar bir yıldan üç yıla kadar hapis ve elli günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılırlar. Doğru cevap B seçeneğidir.

7. Çözüm: D

Elektronik imzalı belgenin elle atılan imzalı belgeyle çelişmesi halinde UYAP ta kabul edilen geçerli güvenli elektronik imza. Doğru cevap D seçeneğidir.

8. Çözüm: C

UYAP: Ulusal Yargı Ağı Projesidir. Doğru cevap C seçeneğidir.

9. Çözüm: D

Gün sonunda. Doğru cevap D seçeneğidir.

10. Çözüm: E

Elektronik ortamda, güvenli elektronik imza kullanılarak dava açılabilir, harç ve avans ödenebilir, dava dosyaları incelenebilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

TEBLİGAT KANUNU**BİRİNCİ BAP**
Umumi Hükümler**BİRİNCİ FASIL****Kanunun Şumulü****Tebliğatin yapılması:⁽²⁾⁽³⁾****Madde 1 – (Değişik: 11/1/2011-6099/1 md.)**

Kazaî merciler, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler, (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar, (IV) sayılı cetvelde yer alan sosyal güvenlik kurumları ile vakıf yükseköğretim kurumları, il özel idareleri, belediyeler, köy hükmî şahsiyetleri, barolar ve noterler tarafından yapılacak elektronik ortam da dâhil tüm tebligat, bu Kanun hükümlerine göre Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü veya memur vasıtasıyla yapılır.

Tebliğatin memur vasıtasıyla yapılması:

Madde 2 – (Değişik birinci fıkra: 6/6/1985-3220/2 md.) Diğer kanunlarda özel hüküm bulunması halinde veya tehirinde zarar umulan işlerde veya aynı yerde bulunan 1 inci maddede yazılı daire ve müesseseler arasında veya bu daire ve müesseselerde bulunan şahıslara yapılacak tebligat, kendi memurları veya mahalli mülkiye amirinin emriyle zabıta vasıtasıyla yaptırılır.

Zor kullanılmasını gerektiren veya hazırlık tahkikatına taallük eden vazifelerini zabıta tarafından yapılacağına dair olan hükümlerle bu kanunun ikinci babında yazılı hususi hükümler mahfuzdur.

Ücret tarifesi:

Madde 3 – (Değişik : 6/6/1985-3220/3 md.)

Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğünün bu Kanuna göre yapacağı işlerden dolayı alacağı ücretler, bu işletme tarafından ayrı bir tarife ile tespit ve tayin edilir.

Memur vasıtasıyla tebliğlerde zaruri masraflar:

Madde 4 – (Değişik birinci fıkra: 6/6/1985-3220/4 md.) 6245 sayılı Harcırah Kanununun 49 uncu maddesine göre tazminat alan memur ve hizmetliler dışındaki memurlar vasıtasıyla, bu Kanun mucibince yaptırılacak tebligatlar için tebligat yapana verilecek zaruri masrafların miktarı kendisine tebliğ yapılacak şahsın bulunduğu yerin mesafesine nazaran her mali yılbaşında il idare heyetleri tarafından o ilin gerek merkez, gerekse bağlı ilçeleri için ayrı ayrı tesbit olunur.

Yukarıki fıkraya göre kendilerine zaruri masraf verilen memurlara yaptıkları tebliğ dolayısıyla 6245 sayılı kanun mucibince ayrıca harcırah verilmez.

Ücret ve masrafın peşin ödenmesi:

Madde 5 –Tarifede yazılı PTT ücretlerini veya dördüncü madde mucibince verilecek zaruri masrafları, hilafına bir hüküm bulunmadıkça tebliğin yapılmasını isteyen peşin olarak öder.

Tebliği çıkaracak merci tarafından tayin olunan mehil içinde gerekli masrafı vermiyen, talebinden sarfınazar etmiş addolunur. Zaruri sebeplerden dolayı bu mehle riayetsizlik halinde yeni bir mehil verilir.

Tebliğ evrakının ziyayı halinde masraflar:

Madde 6 – PTT işletmesi (...) ⁽¹⁾ mücbir haller dışında her hangi bir sebeple ziyaa uğrayan tebliğ evrakının yeniden tanzim ve tebliği için gerekli

masraflar, Posta Kanununun taahhütlü müraselata mütaallik hükümlerine göre ödenir.

Telgraf servisinde zıya veya gecikme vukuunda Telgraf ve Telefon Kanunu hükümleri tatbik olunur.

Uçak, telgraf ve diğer vasıtalarla tebligat ve ücretleri:

Madde 7 – Tebligat uçakla veya postada kullanılan diğer seri veya hususi vasıtalarla veya muhtelif işaretli telgraflarla da yaptırılabilir.

Tebliğin bu vasıtalarla hangisiyle yapılacağı alakalının talebi üzerine veya re'sen mahkeme reisi, hakim veya tebliği yaptıracak diğer merciler tarafından tensip edilir. Bu takdirde bunlara ait ücretler, PTT ücretleri tarifesine göre bu vasıtalarla tebliği istiyenden tebliğ ücretinden ayrı olarak alınır.

Elektronik tebligat:

Madde 7/a - (Ek : 11/1/2011-6099/2 md.) (Değişik:28/2/2018-7101/48 md.)

Aşağıda belirtilen gerçek ve tüzel kişilere tebligatın elektronik yolla yapılması zorunludur.

1. 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar.

2. 5018 sayılı Kanunda tanımlanan mahallî idareler.

3. Özel kanunla kurulmuş diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan fonlar ve kefalet sandıkları.

4. Kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların bağlı ortaklıkları, müessese ve işletmeleri.

5. Sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıklar.

6. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları.

7. Kanunla kurulanlar da dahil olmak üzere tüm özel hukuk tüzel kişileri.

8. Noterler.

9. Baro levhasına yazılı avukatlar.

10. Sicile kayıtlı arabulucular ve bilirkişiler.

11. İdareleri, kamu iktisadi teşebbüslerini veya sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait diğer ortaklıkları; adli ve idari yargı mercileri, icra müdürlükleri veya hakemler nezdinde vekil sıfatıyla temsile yetkili olan kişilerin bağlı bulunduğu birim.

Birinci fıkra kapsamı dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere, talepleri hâlinde elektronik tebligat adresi verilir. Bu durumda bu kişilere tebligatın elektronik yolla yapılması zorunludur.

Birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre elektronik yolla tebligatın zorunlu bir sebeple yapılamaması hâlinde bu Kanunda belirtilen diğer usullerle tebligat yapılır.

Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır.

Bu Kanun uyarınca yapılan elektronik tebligat işlemleri, Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi tarafından kurulan ve işletilen Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi üzerinden yürütülür. Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi, sistemin güvenliğini ve bu sistemde kayıtlı verilerin muhafazasını sağlayacak her türlü tedbiri alır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

İKİNCİ FASIL

Tebliğat Esasları

Tebliğ evrakının nüshaları ve makbuz verilmesi:

Madde 8 – Tebliğ olunacak her nevi evrak, biri dosyasında konulmak ve diğeri tebliğ edilecek kimselere verilmek üzere lüzumu kadar nüshadan terekküp eder. Bu nüshalarda iş sahibi veya vekilinin imzası bulunur.

Tebliğ olunmak üzere yetkili mercilere verilecek evrakın her nüshasına bu mercilerce, verildiği tarih yazılır ve istenirse makbuz verilir.

Her nevi evrakın tebliğine ve davetiyelere ait tebliğ mazbataları dosyasına konur.

Davetiyenin ihtiva edeceği kayıtlar:

Madde 9 – Davetiye aşağıdaki kayıtları ihtiva eder:

1. Tarafların ve varsa kanuni temsilci ve vekillerinin ad ve soyadları ile ikametgah veya mesken yahut iş adreslerini,

2. Anlaşılacak şekilde kısaca tebliğin mevzuunu,

3. Davet edilen şahsın hangi mercide ve hangi gün ve saatte hazır bulunması lazımgeldiğini ve bu mercinin yerini,

4. Kanunlarına göre davetiye ve celplanelere derci icabeden sair hususları,

5. Davetiyeyi çıkaran mercinin mührünü ve mahkeme başkatiбинin ve diğer mercilerde yetkili memurun imzasını.

Bilinen adreste tebliğat:

Madde 10 – Tebliğat, tebliğ yapılacak şahsa bilinen en son adresinde yapılır.

(Ek fıkra: 11/1/2011-6099/3 md.) Bilinen en son adresin tebliğata elverişli olmadığı anlaşıldığı veya

tebliğat yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi, bilinen en son adresi olarak kabul edilir ve tebliğat buraya yapılır.

Şu kadar ki; kendisine tebliğ yapılacak şahsın müracaatı veya kabulü şartıyla her yerde tebliğat yapılması caizdir.

Vekile ve kanuni mümesile tebliğat:

Madde 11 – (Değişik birinci fıkra : 6/6/1985 - 3220/5 md.) Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebliğat vekile yapılır. Vekil birden çok ise bunlardan birine tebliğat yapılması yeterlidir. Eğer tebliğat birden fazla vekile yapılmış ise, bunlardan ilkinde yapılan tebliğ tarihi asıl tebliğ tarihi sayılır. Ancak, Ceza Muhakemeleri Usulu Kanununun, kararların sanıklara tebliğ edilmelerine ilişkin hükümleri saklıdır.

(Ek ikinci fıkra: 11/1/2011-6099/4 md.) Avukat tarafından takip edilen işlerde, avukatın bürosunda yapılacak tebliğatlar, resmî çalışma gün ve saatleri içinde yapılır.

Kanuni mümessilleri bulunanlara veya bulunması gerekenlere yapılacak tebliğat kanunlara göre bizzat kendilerine yapılması icabetmedikçe bu mümessillere yapılır.

Hükmi şahıslara ve ticarethanelere tebliğat:

Madde 12 – Hükmi şahıslara tebliğ, yetkili mümessillerine, bunlar birden ziyade ise, yalnız birine yapılır.

Bir ticarethanenin muamelelerinden doğan ihtilaflarda, ticari mümessiline yapılan tebliğ muteberdir.

Hükmi şahısların memur ve müstahdemlerine tebliğat:

Madde 13 – Hükmi şahıslar namına kendilerine tebliğ yapılacak kimseler her hangi bir sebeple mütat iş saatlerinde iş yerinde bulunmadıkları veya o sırada evrakı bizzat alamıyacak bir halde oldukları takdirde tebliğ, orada hazır bulunan memur

veya müstahdemlerinden birine yapılır.

Askeri şahıslara tebligat:

Madde 14 – Astsubaylar hariç olmak üzere erata yapılacak tebliğler, kıta kumandanı ve müessese amiri gibi en yakın üste yapılır.

Yukarıki fıkrada yazılı olanların haricindeki askeri şahıslara birlik veya müessesede tebligat yapılması icabeden ahvalde, tebliğin yapılmasını nöbetçi amiri veya subayı temin eder. Bunlar tarafından muhatabın derhal bulundurulması veya tebliğin temini mümkün olmazsa tebliğ kendilerine yapılır.

Sefer hali:

Madde 15 – Sefer halinde olan birlik veya müesseseye mensup askeri şahıslara tebligat, bağlı buldukları Kara, Deniz veya Hava kuvvetleri kumandanlıkları vasıtasıyla yapılır.

Aynı konutta oturan kişilere veya hizmetçiye tebligat:

Madde 16- (Değişik: 19/3/2003-4829/2 md.)

Kendisine tebliğ yapılacak şahıs adresinde bulunmazsa tebliğ kendisi ile aynı konutta oturan kişilere veya hizmetçilerinden birine yapılır.

Belli bir yerde veya evde meslek ve sanat icrası:

Madde 17 – Belli bir yerde devamlı olarak meslek veya sanatını icra edenler, o yerde bulunmadıkları takdirde tebliğ aynı yerdeki daimi memur veya müstahdemlerinden birine, meslek veya sanatını evinde icra edenlerin memur ve müstahdemlerinden biri bulunmadığı takdirde aynı konutta oturan kişilere veya hizmetçilerinden birine yapılır.⁽¹⁾

Otel, hastane, fabrika ve mektep gibi yerlerde tebligat:

Madde 18 – Tebliğ yapılacak şahıs otel, hastane, tedavi veya istirahat evi,

fabrika, mektep, talebe yurdu gibi içine serbestçe girilemeyen veya aranmanın kolayca bulunması mümkün olmayan bir yerde bulunuyorsa, tebliğin yapılmasını o yeri idare eden veya muhatabın bulunduğu kısmın amiri temin eder. Bunlar tarafından muhatabın derhal buldurulması veya tebliğin temini mümkün olmazsa, tebliğ kendilerine yapılır.

Mevkuf ve mahkümlara tebligat:

Madde 19 – Mevkuf ve mahkümlara ait tebliğlerin yapılmasını, bunların bulunduğu müessese müdür veya memuru temin eder.

Muhatabın muvakkaten başka yere gitmesi:

Madde 20 – (Değişik : 6/6/1985 - 3220/6 md.)

13, 14, 16, 17 ve 18 inci maddelerde yazılı şahıslar, kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka yere gittiğini belirtirlerse; keyfiyet ve beyanda bulunanın adı ve soyadı tebliğ mazbatasına yazılarak altı beyan yapan tarafından imzalanır ve tebliğ memuru tebliğ evrakını bu kişilere verir. Bu kişiler tebliğ evrakını kabule mecburdurlar. Kendisine tebliğ yapılacak kimsenin muvakkaten başka bir yere gittiğini belirten kimse, beyanını imzadan imtina ederse, tebliğ eden bu beyanı şerh ve imza eder. Bu durumda ve tebliğ evrakının kabulden çekinme halinde tebligat, 21 inci maddeye göre yapılır. **(Değişik son cümle: 19/3/2003-4829/4 md.)** Bu maddeye göre yapılacak tebligatlarda tebliğ, tebliğ evrakının 13, 14, 16, 17 ve 18 inci maddelerde yazılı kişilere verildiği tarihte veya ihbarname kapıya yapıştırılmışsa bu tarihten itibaren onbeş gün sonra yapılmış sayılır.⁽²⁾

Tebliğ imkansızlığı ve tebellüğden imtina:

Madde 21 – (Değişik : 6/6/1985 - 3220/7 md.)

Kendisine tebligat yapılacak kimse veya yukarıdaki maddeler mucibince tebligat yapılabilecek kimselerden hiçbiri gösterilen adreste bulunmaz veya tebellüğden imtina ederse, tebliğ memuru tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir veya memurlarına imza mukabilinde teslim eder ve tesellüm edenin adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırmakla beraber, adreste bulunmama halinde tebliğ olunacak şahsa keyfiyetin haber verilmesini de mümkün oldukça en yakın komşularından birine, varsa yönetici veya kapıcıya da bildirilir. İhbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih, tebliğ tarihi sayılır.⁽¹⁾

(Ek fıkra: 11/1/2011-6099/5 md.) Gösterilen adres muhatapın adres kayıt sistemindeki adresi olup, muhatap o adreste hiç oturmamış veya o adresten sürekli olarak ayrılmış olsa dahi, tebliğ memuru tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amir veya memurlarına imza karşılığında teslim eder ve tesellüm edenin adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırır. İhbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih, tebliğ tarihi sayılır.

(Ek: 19/3/2003-4829/5 md.) Muhtar, ihtiyar heyeti azaları, zabıta amir ve memurları yukarıdaki fıkralar uyarınca kendilerine teslim edilen evrakı kabule mecburdurlar.⁽²⁾

Yaş ve ehliyet şartı:

Madde 22 – Muhatap yerine kendisine tebliğ yapılacak kimsenin görünüşüne nazaran onsekiz yaşından aşağı olmaması ve bariz bir surette ehliyetsiz bulunmaması lazımdır.⁽¹⁾

Tebliğ mazbatası:

Madde 23 – Tebliğ bir mazbata ile tevsik edilir. Bu mazbatanın:

1. Tebliği çıkaran merciin adını,
2. Tebliği isteyen tarafın adını, soyadını ve adresini,
3. Tebliğ olunacak şahsın adını, soyadını ve adresini,
4. Tebliğin mevzuunu,
5. Tebliğin kime yapıldığını ve tebliğ muhatabından başkasına yapılmış ise o kimsenin adını, soyadını, adresini ve 22 nci madde gereğince tebellüğe ehil olduğunu,

6. Tebliğin nerede ve ne zaman yapıldığını,

7. 21 inci maddedeki durumun tahaddüsü halinde bu hususlara mütaallik muamelenin yapıldığını, adreste bulunmama ve imtina için gösterilen sebebi,⁽¹⁾

8. (Ek: 11/1/2011-6099/6 md.) Tebligatın adres kayıt sistemindeki adrese yapılması durumunda buna ilişkin kaydı,⁽¹⁾

9. (Değişik: 19/3/2003-4829/7 md.) Tebliğ evrakı kime verilmiş ise onun imzası ile tebliğ memurunun adı, soyadı ve imzasını,⁽¹⁾

İhtiva etmesi lazımdır.

İmza edemeyecek durumda olmak:

Madde 24 – Kendisine tebliğ yapılacak kimse imza edecek kadar yazı bilmez veya imza edemeyecek durumda bulunursa, komşularından bir kişi huzurunda sol elinin baş parmağı bastırılmak suretiyle tebliğ yapılır.

Sol elinin baş parmağı bulunmayan kimsenin, aynı elinin diğer bir parmağı ve sol eli yoksa sağ elinin baş parmağı ve bu da mevcut değilse diğer parmaklarından biri bastırılır.

Tebliğ yapılacak kimsenin iki eli de yoksa tebliğ evrakı kendisine verilir.

Yukardaki fıkralarda yazılı hallerde keyfiyet, tebliğ mazbatasında tasrih edilir ve hazır bulunan şahsa da imza ettirilir.

Okur yazar bir komşu bulunmaz veya bulunan komşu imzadan imtina ederse, tebliğ memuru o mahalle veya köyün muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birini veyahut bir zabita memurunu, tebliğ sırasında hazır bulunmak üzere davet eder ve tebligat bunların huzurunda yapılır.

Yabancı memlekette tebligat usulü:

Madde 25 – Yabancı memlekette tebliğ o memleketin salahiyyetli makamı vasıtasıyla yapılır. Bunun için anlaşma veya o memleket kanunları müsait ise, o yerdeki Türkiye siyasi memuru veya konsolosu tebligat yapılmasını salahiyyetli makamdan ister.

(Mülga: 19/3/2003-4829/18 md.)

Yabancı memleketlerde bulunan kimselere tebliğ olunacak evrak, tebligatı çıkaran merciin bağlı bulunduğu vekalet vasıtasıyla Dışişleri Bakanlığına, oradan damemuriyet havzası nazarı itibara alınarak ilgili Türkiye Elçiliğine veya Konsolosluğuna gönderilir.

(Ek : 6/6/1985 - 3220/8 md.) Şu kadar ki, Dışişleri Bakanlığının aracılığına lüzum görülmeyen hallerde tebligat evrakı, ilgili Bakanlıkça doğrudan doğruya o yerdeki Türkiye Büyükelçiliğine veya Başkonsolosluğuna gönderilebilir.

Siyasî temsilcilik aracılığıyla yabancı ülkedeki Türk vatandaşlarına tebligat:

Madde 25/a- (Ek: 19/3/2003-4829/8 md.)

Yabancı ülkede kendisine tebliğ yapılacak kimse Türk vatandaşı olduğu takdirde tebliğ o yerdeki Türkiye Büyükelçiliği veya Konsolosluğu aracılığıyla da yapılabilir.

Bu hâlde bildirim Türkiye Büyükelçiliği veya Konsolosluğu veya bunların görevlendireceği bir memur yapar.

Tebliğin konusu ile hangi merci tarafından çıkarıldığı bilgilerinin yer aldığı ve otuz gün içinde başvurulmadığı takdirde tebliğin yapılmış sayılacağı ihtarını içeren bildirim, muhataba o ülkenin mevzuatının izin verdiği yöntemle gönderilir.

Bildirim o ülkenin mevzuatına göre muhataba tebliğ edildiği belgelendirildiğinde, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Türkiye Büyükelçiliği veya Konsolosluğuna başvurulmadığı takdirde tebligat otuzuncu günün bitiminde yapılmış sayılır. Muhatap Türkiye Büyükelçiliği veya Konsolosluğuna başvurduğu takdirde tebliğ evrakını almaktan kaçınırsa bu hususta düzenlenecek tutanak tarihinde tebliğ yapılmış sayılır. Evrak bekletilmeksizin merciine iade edilir.

(Ek fıkra: 11/1/2011-6099/7 md.) Bu maddeye göre kazaî merciler tarafından çıkarılacak tebligatta, tebliğ evrakı doğrudan o yerdeki Türkiye Büyükelçiliği veya Konsolosluğuna gönderilebilir.

Türkiye'deki elçilik veya konsolosluklardan tevdi olunan tebligat evrakı:

Madde 26 – Anlaşmalar hükümleri ve mütekabiliyet esasları mahfuz kalmak şartıyla, Türkiye'de mukim yerli ve yabancı şahıslara tebliğ edilmek üzere ecnebi bir memleketin elçiliğinden veya havzasında bulunduğu valilik kanalı ile konsolosluğundan Dışişleri Bakanlığına tevdi olunan evrak, ilgili vekalet kanalı ile salahiyyetli mercie gönderilir ve tebliğ muamelesinin ifasını mütaakıp tasdikli olarak aynı yollardan iade edilir.

Yabancı memlekette Türk memurlarına ve askeri şahıslarına tebligat:

Madde 27 – Yabancı bir memlekette resmi bir vazife ile bulunan Türk

memurlarına tebligat, Dışişleri Bakanlığı vasıtasıyla yapılır.

Yabancı memleketlerde bulunan askeri şahıslara yapılacak tebligat bağlı buldukları Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri Kumandanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı vasıtasıyla yapılır.

İlanen tebligat:

Madde 28 – Adresi meçhul olanlara tebligat ilanen yapılır.

Yukarıki maddeler mucibince tebligat yapılamıyan ve ikametgahı, meskeni veya iş yeri de bulunamıyan kimsenin adresi meçhul sayılır.

Adresin meçhul olması halinde keyfiyet tebliğ memuru tarafından mahalle veya köy muhtarına şerh verilmek suretiyle tesbit edilir. **(Değişik ikinci cümle: 19/3/2003-4829/9 md.)** Bununla beraber tebliği çıkaran merci, muhatabın adresini resmî veya hususi müessese ve dairelerden gerekli gördüklerine sorar ve zabıta vasıtasıyla tahkik ve tespit ettirir.

Yabancı memleketlerde oturanlara ilanen tebligat yapılmasını icabettiren ahvalde tebliği çıkaran merci, tebliğ olunacak evrak ile ilan suretlerini yabancı memlekette bulunan kimsenin malûm adresine ayrıca iadeli taahhütlü mektupla gönderir ve posta makbuzunu dosyasına koyar.

İlan şekli: ⁽¹⁾

Madde 29 – İlan suretiyle tebliğ, tebliği çıkartacak merciin mucip sebep beyaniyle vereceği karar üzerine aşağıdaki şekilde yapılır.

1. İlan alakalının ıttılama en emin bir şekilde vasıl olacağı umulan ve varsa (...) ⁽¹⁾ tebliği çıkaran merciin bulunduğu yerde intişar eden birer gazetede ve ayrıca elektronik ortamda yapılır.

2. Tebliğ olunacak evrak ve ilan sureti, tebliği çıkaran merciin herkesin kolayca görebileceği bir yerine de asılır.

(Değişik : 6/6/1985 - 3220/9 md.) Merci, icabına göre ikinci defa ilan yapılmasına karar verebilir. İki ilan arasındaki müddet bir haftadan aşağı olamaz. Gerekiyorsa ikinci ilan, yabancı memleket gazeteleriyle de yaptırılabilir.

İlanın ihtiva edeceği kayıtlar:

Madde 30 – İlanda, alakalıların ad ve soyadları, işleri, ikametgah veya mesken yahut iş yerleri, tebliğ olunacak evrak muhteviyatının hulasası, tebliğin anlaşılabilir şekilde mevzuu, sebebi, ilan hangi merciden verildiği, ilan daveti tazammun ediyorsa nerede ve ne için, hangi gün ve saatte hazır bulunulacağı yazılmak lazımdır.

İlanen tebligatta tebliğ tarihi:

Madde 31 – **(Değişik : 6/6/1985 - 3220/10 md.)**

İlanen tebliğ, son ilan tarihinden itibaren yedi gün sonra yapılmış sayılır. İlanen tebliğe karar veren merci, icabına göre daha uzun bir müddet tayin edebilir. Ancak, bu süre 15 günü geçemez.

Usulüne aykırı tebliğin hükmü:

Madde 32 – Tebliğ usulüne aykırı yapılmış olsa bile, muhatabı tebliğe muttali olmuş ise muteber sayılır.

Muhatabın beyan ettiği tarih, tebliğ tarihi addolunur.

Resmi ve adli tatil günlerinde tebligat:

Madde 33 – **(Değişik : 6/6/1985 - 3220/11 md.)**

Resmi ve adli tatil günlerinde de tebligat caizdir.

İKİNCİ BAP
Hususi Hükümler

BİRİNCİ FASIL
Kazai tebligat

Şümulü:

Madde 34 – Bu fasıl hükümleri adli ve idari kaza mercilerince yapılacak tebligat işlerinde tatbik olunur. ⁽¹⁾

(Ek: 19/3/2003-4829/10 md.) Yukarıdaki fıkra gereğince yapılacak tebligatlara ilişkin giderler 5 inci maddeye göre ödenir. Verilen süreye rağmen ödenmeyen tebligat gideri dava dilekçesinin tebliğine ilişkin ise Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 409 uncu maddesi uyarınca işlem yapılır. Diğer hallerde tebligat konusu talepten vazgeçilmiş sayılır.

Adres değiştirmenin bildirilmesi mecburiyeti:

Madde 35 – Kendisine veya adresine kanunun gösterdiği usullere göre tebliğ yapılmış olan kimse, adresini değiştirirse, yenisini hemen tebliği yaptırmış olan kaza merciine bildirmeye mecburdur. Bu takdirde bundan sonraki tebliğler bildirilen yeni adrese yapılır.

(Değişik fıkra: 11/1/2011-6099/9 md.) Adresini değiştiren kimse yenisini bildirmedeği ve adres kayıt sisteminde yerleşim yeri adresi de tespit edilemediği takdirde, tebliğ olunacak evrakın bir nüshası eski adrese ait binanın kapısına asılır ve asılma tarihi tebliğ tarihi sayılır.

(Değişik: 19/3/2003-4829/11 md.) Bundan sonra eski adrese çıkarılan tebliğler muhataba yapılmış sayılır.

(Ek : 6/6/1985-3220/12 md.; Değişik fıkra: 11/1/2011-6099/9 md.) Daha önce tebligat yapılmamış olsa bile, tüzel kişiler bakımından resmî kayıtlardaki adresleri esas alınır ve bu madde hükümleri uygulanır.

(Ek fıkra: 11/1/2011-6099/9 md.) Daha önce yurt dışındaki adresine tebligat yapılmış Türk vatandaşı, yurt dışı adresini değiştirir ve bunu tebliğ çıkaran mercie bildirmez, adres kayıt sisteminden de yerleşim yeri adresi tespit edilemezse, bu kişinin yurt dışında daha önce tebligat yapılan adresine Türkiye Büyükelçiliği veya Konsoloslğunca 25/a maddesine göre

gönderilen bildirim adresine ulaştığının belgelendiği tarihten itibaren otuz gün sonra tebligat yapılmış sayılır.

Celse esnasında veya kalemde tebligat:⁽¹⁾

Madde 36 – (Değişik: 11/1/2011-6099/10 md.)

Celse esnasında veya kalemde, soruşturmaya, davaya ya da takibe ait evrakın, taraflara, ilgili üçüncü kişilere, katılana veya vekillerine tutanağa geçirilmek suretiyle veya imza karşılığında, tebliğ konusu belirtilerek tevdi, tebliğ hükmündedir. Bu durumda ayrıca tebliğ mazbatası düzenlenmesi gerekmez ve masraf da alınmaz.

Avukat katiplerine ve stajyerlerine tebligat:

Madde 37 – Celse esnasında kazai merci tarafından sıfatları tesbit edilen avukat katiplerine ve stajyerlerine mütaakip celse gün ve saatinin bildirilmesi avukata tebliğ hükmündedir.

Vekillerin yekdiğerine tebligat yapması:

Madde 38 – Vekil vasıtasıyla takibedilen davalarda, vekiller makbuz mukabilinde yekdiğerine tebligat yapabilirler.

Tebellüğ edecek şahsın hasım olması:

Madde 39 – Bu kanun hükümlerine göre kendilerine tebliğ yapılması caiz olan kimselerin o davada hasım olarak alakaları varsa muhatap namına kendilerine tebliğ yapılamaz.

Tbligata ait kararların müstaceliyeti:

Madde 40 – (Değişik : 6/6/1985-3220/13 md.)

Tbligata ait kararlar, muayyen celse beklenmeden verilir.

Memur vasıtasıyla tebligat:⁽²⁾

Madde 41 – (Değişik : 6/6/1985-3220/14 md.)

Adli ve idari kaza mercileri ile diğer adalet daireleri re'sen veya talep halinde işin mahiyetine göre, dairelerinde çalışan memurlar vasıtasıyla tebligat yapılmasına karar verebilirler.

Müstacel hallerde tebligat:

Madde 42 – (Mülga : 6/6/1985-3220/21 md.)

Cumhuriyet Başsavcılığına tebligat:

Madde 43 – Cumhuriyet Başsavcılığına yapılacak tebligat, tebliğ olunacak varaka aslının kendisine gösterilmesiyle olur. Bu tebliğ bir mehile başlangıç olacaksa, Cumhuriyet Müddeiumumisi gösterildiği günü varakanın aslına işaret ve imza eder.

Askeri kazada tebligat:

Madde 44 – (Mülga: 2/7/2018-KHK-703/32 md.)

İKİNCİ FASIL

İdari Tebligat

Şümulü:

Madde 45 – Kazai ve mali tebligatın dışında kalan tebligat, idari tebligattır.

PTT Teşkilatı olmaması:

Madde 46 – (Mülga : 6/6/1985-3220/21 md.)

Müteaddit şahsın mümessiline tebligat:

Madde 47 – Birden ziyade şahsı temsil eden kimseye tebliğ olunacak evrakın ancak bir nüshası verilir. Şu kadar ki, yalnız evrakı tebellüğ için tevkil olunan kimseyi temsil ettiği şahısların adedi kadar nüsha verilmek lazımdır.

Gümrük ve inhisar işlerinde tebligat:

Madde 48 – Gümrük ve inhisar işlerinde, kendi kanunlarının imkan verdiği hallerde muamelenin cereyan ettiği yerde hazır bulunan alakalıya tebligat memur vasıtasıyla yapılır.

Tapu idarelerince yapılacak tebligat:

Madde 49 – (Değişik: 11/1/2011-6099/11 md.)

Tapuda kayıtlı taşınmazların veya miras, istimlak, cebri icra veya mahkeme ilâmı ile iktisapta bulunan hak sahipleri, adreslerini ve değiştirdikleri takdirde yenisini, buldukları yerin tapu idaresine bildirmeye mecburdur. Davetiye veya tebliğ evrakı, bu suretle bilinen son adrese gönderilir. Hak sahiplerinin adres bildirmemeleri hâlinde adres kayıt sistemindeki adresleri tebligat adresleri olarak kabul edilir

ÜÇÜNCÜ FASIL

Mali Tebligat

Divanı Muhasebat tarafından yapılacak tebligat:

Madde 50 – Divanı Muhasebatça yapılacak tebligat, tebliğ yapılacak şahıslardan merkez teşkilatında vazifeli bulunanlara, bağlı oldukları daireler, bunların haricinde kalanlara mahalli mülkiye amiri vasıtasıyla yaptırılır

Adresin tesbit olunamaması veya tebellüğden imtina hallerinde tebligat, bu kanunun umumi hükümleri dairesinde yapılır.

Diğer mali tebligat:

Madde 51 – Mali tebliğler, kendi kanunlarında sarahat bulunmayan hallerde, bu kanunun umumi hükümlerine tevfikan yapılır.

ÜÇÜNCÜ BAP

Cezai Hükümler

Kanunu tatbik ile mükellef olanların işliyecekleri suçlar:

Madde 52 – (Değişik birinci fıkra : 23/1/2008-5728/251 md.) Bu Kanunun tatbikinde vazifeli bulunan memur ve hizmetliler ile mahalle, köy muhtar ve ihtiyar heyeti ve meclisi azaları işledikleri suçlar ile kendilerine karşı işlenen

suçlardan dolayı, Türk Ceza Kanununun kamu görevlisine ilişkin hükümlerine göre cezalandırılır.

Yukardaki fıkra hükmüne göre yapılacak takibat inzıbatı ceza tatbikına mani değildir.

Yanlış adres bildirmek:

Madde 53 – (Değişik : 23/1/2008-5728/252 md.)

Bu Kanun mucibince tebligat yapılması gereken hallerde bir kimse kendisine veya başkasına ait isim veya adresi yanlış olarak bildirir ise fail hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Tebliğ evrakının muhatabına verilmemesi ve tebligatı kabulden kaçınma:

Madde 54 – (Değişik birinci fıkra: 23/1/2008-5728/253 md.) Muhatap

namına kendilerine tebligat yapılan kimseler tebliğ evrakını muhataplarına en kısa zamanda vermedikleri ve bundan gecikme veya zarar vukua geldiği takdirde bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Kendisine yapılması gereken tebligatı almayan muhatap ile muhatap adına tebligatı kabule mecbur olup da tebligatı kabul etmeyenler hakkında da yukarıda belirtilen cezalar uygulanır.

Yalan beyan:

Madde 55 – (Değişik birinci fıkra : 23/1/2008-5728/254 md.) Daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde;

a) Kendisi hakkında tebliğ memuruna yalan beyanda bulunan muhatap,

b) Muhatap namına kendisine tebligat yapılabilecek olup da, bu Kanunun tatbiki dolayısıyla tebliğ memuruna muhatap hakkında yalan beyanda bulunan kişi,

c) Muhatap olmadığı veya muhatap namına tebellüğ etmeye yetkisi bulunmadığı halde tebliğ memuruna

hüviyet ve sıfatı hakkında yalan beyanda bulunarak tebliğ evrakını alan kimse,

her bir bentte tanımlanan fiil dolayısıyla bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

Yukarıki bentlerde yazılı hallerde bir gecikme veya umumi veyahut hususi bir zarar husule gelirse fail hakkında ayrıca (a) ve (b) bentlerindeki fiiller için üç aydan bir yıla ve (c) bendindeki fiil için bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

Tebliğ evrakının taliki ile ilgili suçlar:

Madde 56 – (Değişik : 23/1/2008-5728/255 md.)

Bu Kanun hükümlerine göre tebliğ evrakının veya ihbarnamenin talikine karşı koyanlar ile talik edilen bu kabil evrakı bulunduğu yerden koparan, imha eden veya okunamaz hale getirenler hakkında, üç aydan bir yıla kadar hapis ve yirmibeş gündün yüzelli güne kadar adli para cezasına hükmolunur.

Tebliğ memurları aleyhine işlenen suçlar:

Madde 57 – (Mülga : 23/1/2008-5728/578 md.)

DÖRDÜNCÜ BAP

Müteferrik Hükümler

Tebliğ vaktinde yapılmaması:

Madde 58 – Tebliğ vaktinde yapılmaz veya tebliğ mazbatasını muayyen zamanda gelmezse alakalı merci keyfiyeti mahalli PTT merkezine bildirir.

Bu merkez şikayet mevzuu olan evrakın, ne muamele gördüğünü tetkik ve icabederse mevrit merkezinden tahkik ve takibeder.

Bunların neticesi mahalli PTT merkezi ve icabında Umum Müdürlük

tarafından mümkün olduğu kadar kısa bir zamanda alakalı mercie bildirilir.

Tebliğ mazbatalı kapalı zarf:

Madde 59 – Kanununun 1 inci maddesinde yazılı mercilerden çıkarılacak tebliğ evrakı, tebliğ mazbatalı kapalı bir zarf içinde gönderilir.

(Değişik: 19/3/2003-4829/16 md.) Davetiye, basit usulü muhakeme davetiyesi, yemin davetiyesi bu zarfın içine konmadan da gönderilebilir.

Yönetmelik:⁽¹⁾

Madde 60 – (Değişik: 11/1/2011-6099/12 md.)

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar İçişleri, Maliye ve Ulaştırma bakanlıklarının görüşü alınmak suretiyle, Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Diğer kanunlardaki atıflar:

Madde 61 – Diğer kanunların tebligat ile ilgili olarak Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa ve adli evrakın PTT İdaresi vasıtasıyla tebliğine dair kanuna atfettiği yerlerde bu kanun hükümleri tatbik olunur.

Kaldırılan hükümler:

Madde 62 – Bu kanunla:

1. Adli evrakın PTT İdaresi vasıtasıyla tebliğine dair olan kanun ile bu kanuna ek 4347, 4574, 4856 ve 5045 sayılı kanunlar,

2. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 81 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 10 ncu faslının birinci kısmı,

3. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 36, 37, 38, 271 ve 274 üncü maddeleri,

4. Askeri Muhakeme Usulü Kanununun 74, 75 ve 76 ncı maddeleri,

5. Noterlik Kanununun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile 75 inci maddesi,

6. Harclar Kanununun 33 üncü maddesi,

7. Diğer kanunların bu kanuna uymıyan hükümleri,

Kaldırılmıştır.

Bağımsız bölüm sahiplerine tebligat:

Ek Madde 1 – (6/6/1985 - 3220 sayılı Kanununun 20 nci maddesi gelen numarasız ek madde olup teselsül için numaralandırılmıştır.)

Kat Mülkiyeti Kanununun uygulandığı hallerde, ortak taşınmazda oturmayan her bağımsız bölüm sahibi, apartman yönetimi ve ortak giderler ile ilgili tebligat yönünden geçerli olmak üzere, Türkiye'de bir adresini yöneticiye yazılı olarak bildirmek zorundadır.

Apartment yönetimi ve ortak giderler ile ilgili tebligatlar bu adrese yapılır.

Bağımsız bölüm sahibinin adres bildirmemesi veya yazılı olarak bildirdiği adrese tebligat yapılamaması hallerinde, bundan sonraki bütün tebligatlar, o kişiye ait bağımsız bölümde fiilen oturana yapılır. Tebligatın bir örneği apartman girişinde bulundurulacak ilan tahtasına asılır. Bağımsız bölümde fiilen oturana bu şekilde yapılacak tebligat, bağımsız bölüm sahibine yapılmış sayılır.

(Ek: 19/3/2003-4829/17 md.) Bağımsız bölümde fiilen oturan yoksa ilân tahtasına asılan tebligat örneği bağımsız bölüm sahibine yapılmış sayılır.

Elektronik tebligat adresinin oluşturulması:

Ek Madde 2- (Ek: 28/2/2018-7101/49 md.)⁽¹⁾

Elektronik tebligat adresi, Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi tarafından, 7/a maddesi kapsamında kalan her bir gerçek kişi için kimlik numarası, tüzel kişi için ise tabi oldukları sistem numarası esas alınmak suretiyle sadece bir tane olacak şekilde oluşturulur ve sistemde kaydedilir.

Oluşturulan elektronik tebligat adresleri, adres sahiplerine teslim edilmek üzere, ilgili kurum, kuruluş veya birliğe gönderilir; 7/a maddesinin ikinci fıkrası kapsamında kalan kişilere ise doğrudan teslim edilir. Bu adresler, adres sahibine teslim edildikten sonra 1 inci madde uyarınca tebligat çıkarmaya yetkili makam ve mercilerin kullanımına sunulur.

Kurum, kuruluş veya birlikler ile gerçek veya tüzel kişilerin 7/a maddesi uyarınca elektronik tebligat zorunluluğuna tabi olmaları veya bunlar hakkında elektronik tebligat zorunluluğunun ortadan kalkması hâllerinde gerekli bildirimler, ilgili kurum, kuruluş veya birlik tarafından bir ay içinde yapılır ve bildirim takip eden bir ay içinde Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi tarafından gerekli işlem yapılır.

Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi, elektronik tebligat sisteminin yürütülmesi için gerekli bilgi ve belgeleri ilgili kurum, kuruluş veya birliklerden ister. İlgili kurum, kuruluş veya birlikler, talep edilen bilgi ve belgeleri Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketine göndermek zorundadır.

Teknik altyapının kurulması, tüzük hükümlerinin uygulanması:

Geçici Madde 1 – (Ek: 11/1/2011-6099/13 md.)

Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü, elektronik ortamda yapılacak tebligatla ilgili her türlü teknik altyapıyı bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde kurarak faaliyete geçirir.

60 ıncı maddede belirtilen yönetmelik, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen altı ay içinde hazırlanır. Anılan yönetmelik yürürlüğe girene kadar Tebligat

Tüzüğünün bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Mevzuatta, Tebligat Tüzüğüne yapılan atıflar 60 ıncı madde hükmü uyarınca çıkarılacak yönetmeliğe yapılmış sayılır

Elektronik tebligat adreslerinin verilmesi:

Geçici Madde 2- (Ek: 28/2/2018-7101/50 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi, elektronik tebligat adreslerini oluşturmak amacıyla ihtiyaç duyduğu tüm bilgi ve belgeleri;

1. İlgili kamu kurum veya kuruluşundan,

2. Mahallî idareler bakımından Çevre ve Şehircilik Bakanlığında,⁽¹⁾

3. İlgili kamu iktisadi teşebbüsünden,

4. İlgili kamuya ait ortaklıktan,

5. Şirketler ve kooperatifler bakımından Gümrük ve Ticaret Bakanlığında,

6. İlgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu veya üst kuruluşundan,

7. Türkiye Noterler Birliğinden,

8. Türkiye Barolar Birliğinden,

ister.

İlgili kurum, kuruluş veya birlik, talep edilen bilgileri bir ay içinde Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketine bildirmek zorundadır. Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi, elektronik tebligat adreslerini, bu bilgileri esas almak suretiyle üç ay içinde oluşturur.

Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi oluşturulan elektronik tebligat adreslerini, adres sahiplerine teslim edilmek üzere, ilgili kurum, kuruluş veya birliğe gönderir ve teslim işlemi gerçekleşikten sonra bu adresleri, 1 inci madde uyarınca tebligat çıkarmaya yetkili makam ve mercilerin kullanımına sunar.

Kanunun mer'iyete girmesi:

Madde 63 – Bu kanun neşri tarihinden altı ay sonra mer'iyete girer.

Kanunu icra edecek makam:

Madde 64 – Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur

TEST: 1

1-Tebligat Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi tebligat çıkartamaz?

- A) Asliye ceza mahkemesi
- B) Danıştay
- C) Sulh ceza hakimliği
- D) İş mahkemesi
- E) Kültür ve yardımlaşma dernekleri

2-Tebligat kanuna göre aşağıdakilerden hangisi tebligat çıkartamaz?

- A) Yargı mercileri
- B) Genel bütçe kapsamındaki idareler
- C) Hakem heyeti
- D) Sosyal güvenlik kurumları
- E) Belediyeler

3-Tebligat Kanunu'na göre, tebligat kural olarak hangi adreste yapılır?

- A) Muhatabın iş yeri adresinde
- B) Muhatabın bütün adreslerinde
- C) Muhatabın ev, iş yeri ve varsa tüm yakınlarının bilinen adreslerinde
- D) Muhatabın bilinen en son adresinde
- E) Muhatabın oturduğu yer mahalle muhtarına

4.Tebligat Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi tebligat çıkarabilecek mercilerden biri değildir?

- A) Yargı mercileri
- B) Belediyeler
- C) Sosyal güvenlik kurumları
- D) Vakıflar
- E) Noter

5-Davetiyede aşağıdakilerden hangisinin bulunması zorunlu değildir?

- A) Tarafların ve varsa kanuni temsilci ve vekillerinin ad ve soyadları ile ikametgah veya mesken yahut iş adreslerini
- B) Anlaşılacak şekilde kısaca tebliğin mevzuunu
- C) Davet edilen şahsın hangi mercide ve hangi gün ve saatte hazır bulunması gerektiği
- D) Davet edilen yerin adı
- E) Davet edilen kişinin cep telefonu

6-

Elektronik yolla tebligat ile ilgili olarak ;

- I-Anonim
 - II-Limited
 - III-Komantid şirketlere
- yukarıdakilerden hangisi veya hangilerine elektronik tebligat yapılması zorunludur?**

- A) I
- B) I-II
- C) II
- D) III
- E) I-II-III

7-Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen kaçınıcı günün sonunda yapılmış sayılır?

- A) 4
- B) 3
- C) 5
- D) 7
- E) 8

8-Bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığı anlaşılması veya tebligat yapılamaması hâlinde,tebligat işlemleri nasıl yapılır ?

- A)Muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi, bilinen en son adresi olarak kabul edilir ve tebligat buraya yapılır.
- B) Muhatabın il adresine yapılır
- C) Muhatabın iş yeri adresine yapılır
- D)Muhatabın ikamet ettiği mahalle muhtarına yapılır
- E) Muhatabın yazılığındaki ikametgaha yapılır

9-İlanen tebligatta tebligat hangi tarihte yapılmış sayılır?

- A) ilan tarihinden itibaren 30 gün sonra
- B) ilan tarihinden itibaren 60 gün sonra
- C) ilan tarihinden itibaren 7 gün sonra
- D) ilan tarihinden itibaren 3 ay sonra
- E) Son ilan tarihinde

10-Posta memuru Ayhan tebligat adresine gitmiş ve yaptığı araştırmada tebligat adresinde muhatabı bulunamadığı gibi muhatap adına adli tebligatı kabule kanunen yetkili kişiler de bulunamamıştır. Bunun üzerine, tebligat memuru Ayhan Tebligat Kanunu göre gerekli işlemleri yapmıştır. Bu durumda tebligat ne zaman yapılmış sayılır?

- A)Tebliğ edilecek evrakın mahalle muhtarına tebliğ tarihinden itibaren 15 gün sonra
- B) İhbarnamenin kapiya yapıştırıldığı tarih
- C) Tebligatın en uzak komşusuna bildirilmesi tarihi
- D) Tebligatın bina yöneticisine tebliğ tarihinden
- E) Tebliğ olunacak evrakın muhatabın en yakın arkadaşına tebliğ tarihi

11-Aşağıdakilerden hangisi Tebligat Kanunu'na göre, tebligat çıkartabilecek mercilerden biri değildir?

- A) İcra hukuk mahkemesi
- B) Hakem heyeti
- C) İş mahkemesi
- D) Sulh hukuk mahkemesi
- E) Noter

12-Aşağıdakilerden hangisi Tebligat Kanunu'na göre, davetiyede yer alması gereken kayıtlardan biri değildir?

- A) Davet edilen muhatabın hangi mercide hazır bulunması gerektiği
- B) Tarafların ve varsa kanuni temsilci ve vekillerinin ad ve soyadları
- C) Davetiyeyi çıkaran merciin adı
- D) Tebliğin konusu
- E) Tarafların yaşı

13-Tebligat Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi tebligat çıkarabilecek kişilerden biri değildir?

- A) Ağır ceza mahkemeleri
- B) İş mahkemeleri
- C) Tüketici mahkemesi
- D) Asliye hukuk mahkemesi
- E) Şirketler

14-İlanen tebligat, kural olarak son ilan tarihinden itibaren kaç gün sonra yapılmış sayılır?

- A) 5
- B) 3
- C) 15
- D) 7
- E) 4

15-Kendisine tebligat yapılacak kişi Hollanda da ikamet etmektedir. Bu durumda tebligat nereye yapılır?

- A) Konsolosluga
- B) Türkiye'de ikamet ettiği adrese
- C) Türkiye ikamet eden bir yakınına
- D) Mahalle muhtarına
- E) Köy muhtarına

16-Avukat tarafından takip edilen işlerde, avukatın bürosunda yapılacak tebligatlar, nasıl yapılır?

- A) Resmî çalışma gün ve saatleri içinde yapılır
- B) 7/24 her zaman yapılır
- C) Hafta sonu yapılır
- D) Dini bayramlarda da yapılır
- E) Hafta içi mesai saatleri sonrası yapılır

17-..... hariç olmak üzere erata yapılacak tebliğler, kıta kumandanı ve müessese amiri gibi en yakın üste yapılır. Yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çavuş
- B) Onbaşı
- C) Er
- D) Astsubay
- E) Hiçbiri

18-Posta memuru Mustafa Bey'in adresine gitmiş ve tebliğ işlemini yapmaya geldiğini söyleyerek evde bulunanlara tebliğ işlemini yapmak isteğini söylemiştir.

Posta memuru aşağıdakilerden hangisine tebligat yaparsa tebligat usulüne uygun yapılmış sayılır?

- A) O sırada evde bulunan komşusuna
- B) 15 yaşındaki kızına
- C) 16 yaşındaki oğluna
- D) Misafirliğe geldiğini söyleyen teyze oğluna
- E) Aynı konutta çalışan hizmetçisine

19-Muhatap yerine kendisine tebliğ yapılacak kimsenin görünüşüne nazaran kaç yaşından aşağı olmaması gerekir?

- A) 15
- B) 18
- C) 17
- D) 11
- E) 12

20-Tebliğ bir mazbata ile tevsik edilir. Bu mazbatanın:

1. Tebliği çıkaran merciin adını,
 2. Tebliği isteyen tarafın adını, soyadını ve adresini,
 3. Tebliğ olunacak şahsın adını, soyadını ve adresini
- yukarıdakilerden hangisini ihtiva etmesi gerekir?**

- A) I-II
- B) III
- C) II
- D) I-II-III
- E) I

ÇÖZÜMLER:

1-E

Tebliğ Kanununun 1. maddesinde (ayrıca TebY m. 2) tebliğat çıkaracak merciler tek tek belirtilmiştir. Kanunda açıkça belirtilen merciler dışında, kural olarak tebliğat yapılması mümkün değildir. Bu hükme göre, tebliğat çıkaracak merciler şunlardır:

- a. Yargı mercileri,
- b. Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri,
- c. Özel bütçeli idareler,
- d. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar,
- e. Sosyal güvenlik kurumları,
- f. İl özel idareleri,
- g. Belediyeler,
- h. Köy tüzel kişilikleri,
- i. Barolar,
- J. Noterler.

2-C

3-D

4-D

5-E

1. Tarafların ve varsa kanuni temsilci ve vekillerinin ad ve soyadları ile ikametgah veya mesken yahut iş adreslerini, 2. Anlaşılacak şekilde kısaca tebliğin mevzuunu, 3. Davet edilen şahsın hangi mercide ve hangi gün ve saatte hazır

bulunması لازم geldiğini ve bu merciin yerini,

6-E

Anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlere elektronik yolla tebligat yapılması zorunludur.

7-C

Elektronik yolla tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır

8- A

Bilinen en son adresin tebligata elverişli olmadığına anlaşılması veya tebligat yapılamaması hâlinde, muhatabın adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi, bilinen en son adresi olarak kabul edilir ve tebligat buraya yapılır.

9-C

İlanen tebliğ, son ilan tarihinden itibaren yedi gün sonra yapılmış sayılır. İlanen tebliğe karar veren merci, icabına göre daha uzun bir müddet tayin edebilir. Ancak, bu süre 15 günü geçemez.

10-B

Kendisine tebligat yapılacak kimse veya yukarıdaki maddeler mucibince tebligat yapılabilecek kimselerden hiçbiri gösterilen adreste bulunmaz veya tebellüğden imtina ederse, tebliğ memuru tebliğ olunacak evrakı, o yerin muhtar veya ihtiyar heyeti azasından birine veyahut zabıta amiri veya memurlarına imza mukabilinde teslim eder ve teslim edenin adresini ihtiva eden ihbarnameyi gösterilen adresteki binanın kapısına yapıştırmakla beraber, adreste bulunmama halinde tebliğ olunacak şahsa keyfiyetin haber verilmesini de mümkün oldukça en yakın komşularından birine, varsa yönetici veya kapıcıya da bildirilir. İhbarnamenin kapıya yapıştırıldığı tarih, tebliğ tarihi sayılır.

11-B

12- E

13-E

14-D

15-A

Yabancı memlekette tebligat usulü: Madde 25 – Yabancı memlekette tebliğ o memleketin salâhiyetli makamı vasıtasıyla yapılır. Bunun için anlaşma veya o memleket kanunları müsait ise, o yerdeki Türkiye siyasi memuru veya konsolosu tebligat yapılmasını salâhiyetli makamdandır.

16-A

Avukat tarafından takip edilen işlerde, avukatın bürosunda yapılacak tebligatlar, resmî çalışma gün ve saatleri içinde yapılır.

17-D

Astsubaylar hariç olmak üzere erata yapılacak tebliğler, kıta kumandanı ve müessese amiri gibi en yakın üste yapılır

18-E

Kendisine tebliğ yapılacak şahıs adresinde bulunmazsa tebliğ kendisi ile aynı konutta oturan kişilere veya hizmetçilerinden birine yapılır.

19-B

Muhatap yerine kendisine tebliğ yapılacak kimsenin görünüşüne nazaran onsekiz yaşından aşağı olmaması ve bariz bir surette ehliyetsiz bulunmaması lazımdır.

20-D

Tebliğ bir mazbata ile tevsik edilir. Bu mazbatanın:

1. Tebliği çıkaran merciin adını,
2. Tebliği isteyen tarafın adını, soyadını ve adresini,
3. Tebliğ olunacak şahsın adını, soyadını ve adresini,

4. Tebliğin mevzuunu,

5. Tebliğin kime yapıldığını ve tebliğ muhatabından başkasına yapılmış ise o kimsenin adını, ihtiva eder.

TEST: 2

1- Kendisine tebliğ yapılacak kimse imza edecek kadar yazı bilmez veya imza edemeyecek durumda bulunursa, komşularından bir kişi huzurunda tebliğ işlemi nasıl yapılır?

- A) Sol elinin baş parmağı bastırılmak suretiyle
- B) Sağ elinin baş parmağı bastırılmak suretiyle
- C) İşaret parmağı bastırılmak suretiyle
- D) Serçe parmağı bastırılmak suretiyle
- E) Avuç içi bastırılmak suretiyle

2-Yabancı bir memlekette resmi bir vazife ile bulunan Türk memurlarına tebligat hangi kurum vasıtasıyla yapılır?

- A) Adalet Bakanlığı
- B) İç İşleri Bakanlığı
- C) Dış İşleri Bakanlığı
- D) Kültür Bakanlığı
- E) Milli Savunma Bakanlığı

3-7201 sayılı *Tebliğat Kanununa göre, tebliğ mazbatasında aşağıdaki kayıtlardan hangisi yer almaz?*

- A) *Tebliğ* yapılacak muhatabın adı, soyadı ve adresi.
- B. Tebliğin konusu,
- C) Tebliğ çıkaran yerin adı
- D) Tebliğ çıkaran yerin sayı veya dosya numarası
- E) Tebliğ yapılacak muhatabın eğitim durumu

4- Tutuklulara tebligat nasıl yapılır?

- A) Bizzat tutuklunun kendisine yapılmalıdır
- B) Tutuklunun vasisine yapılmalıdır
- C) Jandarma marifetiyle yapılmalıdır
- D) Cezaevine idaresine yapılmalıdır
- E) Cezaevi müdürüne yapılmaz

5-İlanen tebligat aşağıdaki durumlardan hangisinin varlığında yapılabilir?

- A) Adresi biliniyorsa
- B) Muhatap cezaevinde ise
- C) Muhatabın hastane tedavi görüyorsa
- D) Adres bilinmiyorsa
- E) Muhatap yurtdışında ise

6-7201 sayılı tebligat kanununa göre bir kimse kendisine veya başkasına ait isim ve adresi yanlış olarak bildirirse bildiren kişi hakkında ne kadar hapis cezası verilebilir?

- A) 6 aydan iki yıla kadar
- B) 3 aydan üç yıla kadar
- C) 5 yıla kadar
- D) 6 aydan 4 yıla kadar
- E) 4 aydan 2 yılı kadar

7-7201 sayılı Tebligat Kanununa göre, tebliğ mazbatasında aşağıdaki kayıtlardan hangisi yer almaz?

- A) Tebliğin ne zaman yapıldığı
- B) Tebliğ olunacak şahsın adı, soyadı
- C) Tebliğ olunacak şahsın adresi
- D) Tebliğ alanın baba adı, anne adı, doğum yeri, yaşı ve cinsiyeti
- E) Tebliğini kime yapıldığı

8-Cezaevinde hükümlü olarak bulunan bir hükümlüye tebligat nasıl yapılır?

- A) Bizzat kendisine
- B) Aynı konutta oturan bir yakınına
- C) Vasisine
- D) Muhtara
- E) 15 yaşındaki oğluna

9-Aşağıdakilerden hangisi Tebligat Kanununa göre tebligat çıkartabilecek mercilerden birisi değildir?

- A) Sulh Hukuk Mahkemesi
- B) Ağır Ceza Mahkemesi
- C) İdare Mahkemesi
- D) Noter
- E) Hakim heyeti

10-Aşağıdakilerden hangisi Tebligat Kanununa göre tebligat çıkartabilecek mercilerden birisi değildir?

- A) Sakarya Büyükşehir Belediyesi
- B) Ankara Barosu
- C) Bursa İl özel İdaresi
- D) İmar Bankası
- E) Sosyal Güvenlik Kurumu

11-Aşağıdakilerden hangisi Tebligat Kanununa göre tebligatta yer alması gereken kayıtlardan birisi değildir?

- A) Tebligat çıkartılacak muhatabın adı soyadı
- B) Muhatabın varsa vekili
- C) Muhatabın adresi
- D) Mahkeme mührü
- E) Muhatabın ev adresi, iş yeri adresi ve yazlık olarak kullandığı yerin adresi

12-Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe göre kendisine tebligat yapılacak kişi ölmüş ise aşağıdakilerden hangisi yapılır ?

- A) Tebliğ evrakı aynı çatı altında birlikte ikamet eden kişilere yapılır
- B) Muhtara yapılır
- C) En büyük oğluna yapılır
- D) Tebliğ evrakı tebliğ çıkaran yere iade edilir
- E) Tebligat ölen kişinin mernis adresine yapılır

13-

I- Er ve erbaşlara yapılacak tebliğ, kıta komutanı ve kurum amiri gibi en yakın üste yapılır

II- Kendisine tebligat yapılacak kişi adresinde bulunmazsa tebliğ, kendisi ile aynı konutta oturan kişilere veya hizmetçilerinden birine yapılır

III- Kanuni temsilcisi bulunanlara yapılacak tebligat temsilciye yapılır

IV- Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligat vekile yapılır.

V-Vekile bürosunda yapılacak tebligat, 7/24 her zaman yapılabilir

Yukarıdaki numaralı ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) V
- E) IV

14-Tebligatın ilgililere ulaşması ve ilgililerin tebliğin veya davetiye'nin gereklerini yerine getirebilmesi için bu evrakı çıkaran merci tarafından tayin edilecek müddetin hesabında aşağıdakilerden hangi hususlar dikkate alınmaz?

- A) Evrakın gönderileceği yerin yakınlığı
- B) Evrakı alacak kişinin eğitim durumu
- C) Evrakın gönderileceği yerin uzaklığı
- D) Mevsim koşulları
- E) Ulaşım araçlarının durumu

15-Tebliğ yapılacak kişi; otel, pansiyon, hastane, tedavi veya istirahat evi, fabrika, okul, öğrenci yurdu, resmi veya özel daire veya kurum gibi içine serbestçe girilemeyen veya arananın kolayca bulunması mümkün olmayan bir yerde bulunuyorsa tebliğin yapılmasını, aşağıdakilerden hangisi sağlar?

- A) O yeri idare eden veya muhatabın bulunduğu kısmın amiri temin eder.
- B) Mahalle Muhtarı
- C) Polis
- D) Zabıta
- E) Bekçi

16-

I-Muhatabın 13 yaşındaki oğlu

II-Muhatabın 16 yaşındaki kızı

III-Muhatabın eşi

IV-Muhatabın yan binada ikamet eden teyzesi

Yukarıdakilerden hangileri muhatabın tebligat işlemlerinin yapılacağı sırada bildirdiği adreste evde bulunmaması durumunda onun adına tebliğ evrakını kabul etmeye yetkili olanlardandır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) Yalnız IV
- E) I-II

17-Tebliğat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe göre Muhatap yerine kendisine tebliğ yapılacak kişinin görünüşüne nazaran yaşından aşağı olmaması ve açıkça anlaşılır bir şekilde ehliyetsiz bulunmaması gerekir.

Yukarıda boş bırakılan yere gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 15
- B) 16
- C) 13
- D) 18
- E) 11

18-Tebliğat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğe göre 29 uncu maddenin ikinci fıkrası ve 31 inci madde gereğince kendisine tebliğ evrakı teslim edilen kişiler, tebliğ evrakını kaç ay süreyle saklamakla yükümlüdürler?

- A) 3
- B) 4
- C) 5
- D) 6
- E) 9

19-Muhatap yerine tebliğat yapılacak kişinin yaş ve ehliyet şartı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Muhatap yerine kendisine tebliğ yapılacak kişinin görünüşüne nazaran onbeş yaşından aşağı olmaması ve açıkça anlaşılır bir şekilde ehliyetsiz bulunmaması gerekir.
- B) Akıl hastalığı, akıl zayıflığı olan kişiye tebliğat yapılamaz
- C) Engel sebebiyle kendisi ile anlaşma imkânı olmayan kişiye tebliğat yapılmaz.
- D) Muhatap yerine kendisine tebliğ yapılacak kişinin görünüşüne nazaran onyediy yaşından aşağı olmaması ve açıkça anlaşılır bir şekilde ehliyetsiz bulunmaması gerekir.
- E) Muhatap adına kendisine tebliğat yapılacak olan, görünüşüne nazaran onsekiz yaşından aşağı veya açıkça anlaşılır bir şekilde ehliyetsiz olur ve o adreste muhatap yerine tebliğat yapılacak başka bir kişi de bulunmazsa 30 ve 31 inci madde hükümlerine göre işlem yapılır.

20-7201 sayılı Tebliğat Kanununa göre, tebliğ mazbatasında aşağıdaki kayıtlardan hangisi yer almaz?

- A) Tebliği çıkaran merciinin adı
- B) Tebliği isteyen tarafın adını , soyadını ve adresini
- C) Muhatabın adını, soyadını ve adresini
- D) Tebliğin Konusu
- E) Muhatabın yaşı

ÇÖZÜMLER :**1-A**

Kendisine tebliğ yapılacak kimse imza edecek kadar yazı bilmez veya imza edemeyecek durumda bulunursa, komşularından bir kişi huzurunda sol elinin baş parmağı bastırılmak suretiyle tebliğ yapılır.

2-C

Yabancı bir memlekette resmi bir vazife ile bulunan Türk memurlarına tebligat, Dışişleri Bakanlığı vasıtasıyla yapılır.

3- E**4-A****5-D**

İlanen tebligat:

Madde 28 – Adresi meçhul olanlara tebligat ilanen yapılır.

6- A

Bu Kanun mucibince tebligat yapılması gereken hallerde bir kimse kendisine veya başkasına ait isim veya adresi yanlış olarak bildirir ise fail hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur

7-D**8-C****9-E**

Tebliğat Kanununun 1. maddesinde (ayrıca TebY m. 2) tebligat çıkaracak merciler tek tek belirtilmiştir. Kanunda açıkça belirtilen merciler dışında, kural olarak tebligat yapılması mümkün değildir. Bu hükme göre, tebligat çıkaracak merciler şunlardır:

a. Yargı mercileri,

b. Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri,

c. Özel bütçeli idareler,

d. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar,

e. Sosyal güvenlik kurumları,

f. İl özel idareleri,

g. Belediyeler,

h. Köy tüzel kişilikleri,

i. Barolar,

J. Noterler.

10-D**11-E**

Tebliğ bir mazbata ile tevsik edilir. Bu mazbatanın:

1. Tebliği çıkaran mercinin adını,

2. Tebliği isteyen tarafın adını, soyadını ve adresini,

3. Tebliğ olunacak şahsın adını, soyadını ve adresini,

4. Tebliğin mevzuunu,

5. Tebliğin kime yapıldığını ve tebliğ muhatabından başkasına yapılmış ise o kimsenin adını, ihtiva eder.

12-D

Muhatap ölmüşse veya gösterilen adresten sürekli olarak ayrılmış ve yeni adresi de tebliğ memurunca tespit edilememişse tebligat evrakı, tebligatı çıkaran mercie geri gönderilir.

13-D

Vekil vasıtasıyla takip edilen işlerde tebligat vekile yapılır. Vekile bürosunda yapılacak tebligat, resmî çalışma gün ve saatleri içinde yapılır.

14-B

Müddet tayini

MADDE 15 – (1) 10 uncu maddede sayılan vasıtalarla yapılan tebligatlar dışındaki her çeşit tebliğ evrakı ve davetiyelerin, ilgililere ulaşması ve ilgililerin tebliğin veya davetiyenin gereklerini yerine getirebilmesi için bu evrakı çıkaran merci tarafından tayin edilecek müddetin hesabında, evrakın gönderileceği mahallin yakınlık veya uzaklığı, mevsim koşulları, ulaşım araçlarının durumu gibi hususlar dikkate alınır.

15-A

Tebliğ yapılacak kişi; otel, pansiyon, hastane, tedavi veya istirahat evi, fabrika, okul, öğrenci yurdu, resmi veya özel daire veya kurum gibi içine serbestçe girilemeyen veya arananın kolayca bulunması mümkün olmayan bir yerde bulunuyorsa tebliğin yapılmasını, o yeri idare eden veya muhatabın bulunduğu kısmın amiri temin eder.

16- C

17-D

Muhatap yerine kendisine tebliğ yapılacak kişinin görünüşüne nazaran onsekiz yaşından aşağı olmaması ve açıkça anlaşılır bir şekilde ehliyetsiz bulunmaması gerekir.

18-A

Tebliğ evrakının saklanması ve ihbarnamenin kapıda kalma süresi

MADDE 33 – (1) 29 uncu maddenin ikinci fıkrası ve 31 inci madde gereğince kendisine tebliğ evrakı teslim edilen kişiler, tebliğ evrakını üç ay saklamakla yükümlüdürler. Tebliğ evrakının belirli süre içermesi durumunda, bu evrak içerdiği sürenin bitiminden itibaren üç ay daha saklanır. Bu süreden sonra tebliğ evrakı hakkında yapılacak işlemler ilgili kurumların mevzuatına tâbidir

19-E

Muhatap yerine tebligat yapılacak kişinin yaş ve ehliyet şartı

MADDE 34 – (1) Muhatap yerine kendisine tebliğ yapılacak kişinin görünüşüne nazaran onsekiz yaşından aşağı olmaması ve açıkça anlaşılır bir şekilde ehliyetsiz bulunmaması gerekir.

(2) Akıl hastalığı, akıl zayıflığı veya diğer bir hastalık ya da engel sebebiyle kendisi ile anlaşma imkânı olmayan kişiye tebligat yapılmaz.

(3) Muhatap adına kendisine tebligat yapılacak olan, görünüşüne nazaran onsekiz yaşından aşağı veya açıkça anlaşılır bir şekilde ehliyetsiz olur ve o adreste muhatap yerine tebligat yapılacak başka bir kişi de bulunmazsa 30 ve 31 inci madde hükümlerine göre işlem yapılır.

20-E

Tebliğ mazbatasında bulunması gereken bilgiler ve tanzimi

MADDE 35 – (1) Tebliğ bir mazbata ile belgelendirilir. Bu mazbatanın;

a) Tebliği çıkaran merciin adını,

b) Tebliği isteyen tarafın adını, soyadını ve adresini,

c) Muhatabın adını, soyadını ve adresini,

ç) Tebliğin konusunu,

d) Tebliğin kime yapıldığını ve tebliğ muhatabından başkasına yapılmış ise o kişinin adını, soyadını, adresini ve 34 üncü madde gereğince tebellüğe ehil olduğunu,

e) Tebliğ tarihini, saatini ve nerede yapıldığını,

- f) 30 uncu ve 31 inci maddelerdeki durumların gerçekleşmesi halinde bu hususlarla ilgili hangi işlemlerin yapıldığını, adreste bulunmama ve kaçınma için gösterilen sebebi,
- g) Tebligatın adres kayıt sistemindeki yerleşim yeri adresine yapılması durumunda buna ilişkin kaydı,
- ğ) Tebliğ evrakı kime verilmiş ise onun adı, soyadı, sıfatı ve imzası ile tebliğ memurunun adı, soyadı ve imzasını, içermesi gerekir

BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı; demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun; kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının faaliyetlerinde uygulanır.

1.11.1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun hükümleri saklıdır.

(Ek fıkra: 12/7/2013-6495/33 md.; İptal fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 4/12/2014 tarihli ve E.:2013/114, K.:2014/184 sayılı Kararı ile.)

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen;

a) Kurum ve kuruluş: Bu Kanunun 2 nci maddesinde geçen ve kapsama dahil olan bilgi edinme başvurusu yapılacak bütün makam ve mercileri,

b) Başvuru sahibi: Bu Kanun kapsamında bilgi edinme hakkını kullanarak kurum ve kuruluşlara başvuran gerçek ve tüzel kişileri,

c) Bilgi: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları kayıtlarda yer alan bu Kanun kapsamındaki her türlü veriyi,

d) Belge: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları bu Kanun kapsamındaki yazılı, basılı veya çoğaltılmış dosya, evrak,

kitap, dergi, broşür, etüt, mektup, program, talimat, kroki, plân, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, harita, elektronik ortamda kaydedilen her türlü bilgi, haber ve veri taşıyıcılarını,

e) Bilgi veya belgeye erişim: İstenen bilgi veya belgenin niteliğine göre, kurum ve kuruluşlarca, başvuru sahibine söz konusu bilgi veya belgenin bir kopyasının verilmesini, kopya verilmesinin mümkün olmadığı hâllerde, başvuru sahibinin bilgi veya belgenin aslını inceleyerek not almasına veya içeriğini görmesine veya işitmesine izin verilmesini,

f) Kurul: Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunu,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bilgi Edinme Hakkı ve Bilgi Verme Yükümlülüğü

Bilgi edinme hakkı

Madde 4- Herkes bilgi edinme hakkına sahiptir.

Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerden doğan hak ve yükümlülükleri saklıdır.

Bilgi verme yükümlülüğü

Madde 5- Kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme

başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bilgi Edinme Başvurusu

Başvuru usulü

Madde 6- Bilgi edinme başvurusu, başvuru sahibinin adı ve soyadı, imzası, oturma yeri veya iş adresini, başvuru sahibi tüzel kişi ise tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin imzasını ve yetki belgesini içeren dilekçe ile istenen bilgi veya belgenin bulunduğu kurum veya kuruluşa yapılır. Bu başvuru, kişinin kimliğinin ve imzasının veya yazının kimden neşet ettiğinin tespitine yarayacak başka bilgilerin yasal olarak belirlenebilir olması kaydıyla elektronik ortamda veya diğer iletişim araçlarıyla da yapılabilir.

Dilekçede, istenen bilgi veya belgeler açıkça belirtilir.

İstenecek bilgi veya belgenin niteliği

Madde 7- Bilgi edinme başvurusu, başvuru alan kurum ve kuruluşların ellerinde bulunan veya görevleri gereği bulunması gereken bilgi veya belgelere ilişkin olmalıdır.

Kurum ve kuruluşlar, ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapılacak başvurulara olumsuz cevap verebilirler.

İstenecek bilgi veya belge, başvuru alan kurum ve kuruluştan başka bir yerde bulunuyorsa, başvuru dilekçesi bu kurum

ve kuruluşa gönderilir ve durum ilgiliye yazılı olarak bildirilir.

Yayımlanmış veya kamuya açıklanmış bilgi veya belgeler

Madde 8- Kurum ve kuruluşlarca yayımlanmış veya yayın, broşür, ilân ve benzeri yollarla kamuya açıklanmış bilgi veya belgeler, bilgi edinme başvurularına konu olamaz. Ancak, yayımlanmış veya kamuya açıklanmış bilgi veya belgelerin ne şekilde, ne zaman ve nerede yayımlandığı veya açıklandığı başvurulara bildirilir.

Gizli bilgileri ayırarak bilgi veya belge verme

Madde 9- İstenen bilgi veya belgelerde, gizlilik dereceli veya açıklanması yasaklanan bilgiler ile açıklanabilir nitelikte olanlar birlikte bulunuyor ve bunlar birbirlerinden ayrılabilirse, söz konusu bilgi veya belge, gizlilik dereceli veya açıklanması yasaklanan bilgiler çıkarıldıktan sonra başvuranın bilgisine sunulur. Ayırma gerekçesi başvurulara yazılı olarak bildirilir.

Bilgi veya belgeye erişim

Madde 10- Kurum ve kuruluşlar, başvuru sahibine istenen belgenin onaylı bir kopyasını verirler.

Bilgi veya belgenin niteliği gereği kopyasının verilmesinin mümkün olmadığı veya kopya çıkarılmasının aslına zarar vereceği hâllerde, kurum ve kuruluşlar ilgilinin;

a) Yazılı veya basılı belgeler için, söz konusu belgenin aslını incelemesi ve not alabilmesini,

b) Ses kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları dinleyebilmesini,

c) Görüntü kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları izleyebilmesini,

Sağlarlar.

Bilgi veya belgenin yukarıda belirtilenlerden farklı bir şekilde elde edilmesi mümkün ise, belgeye zarar vermemek koşuluyla bu olanak sağlanır.

Başvurunun yapıldığı kurum ve kuruluş, erişimine olanak sağladığı bilgi veya belgeler için başvuru sahibinden erişimin gerektirdiği maliyet tutarı kadar bir ücreti bütçeye gelir kaydedilmek üzere tahsil edebilir.

Bilgi veya belgeye erişim süreleri

Madde 11- Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi onbeş iş günü içinde sağlarlar. Ancak istenen bilgi veya belgenin, başvuru kurum ve kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi durumlarında bilgi veya belgeye erişim otuz iş günü içinde sağlanır. Bu durumda, sürenin uzatılması ve bunun gerekçesi başvuru sahibine yazılı olarak ve onbeş iş günlük sürenin bitiminden önce bildirilir.

10 uncu maddede belirtilen bilgi veya belgelere erişim için gereken maliyet tutarının idare tarafından başvuru sahibine bildirilmesiyle onbeş iş günlük süre kesilir. Başvuru sahibi onbeş iş günü içinde ücreti ödemezse talebinden vazgeçmiş sayılır.

Başvuruların cevaplandırılması

Madde 12- Kurum ve kuruluşlar, bilgi edinme başvurularıyla ilgili cevaplarını yazılı olarak veya elektronik ortamda başvuru sahibine bildirirler. Başvurunun

reddedilmesi hâlinde bu kararın gerekçesi ve buna karşı başvuru yolları belirtilir.

İtiraz usulü

Madde 13- Bilgi edinme istemi (...) ⁽¹⁾ reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Kurula itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını otuz iş günü içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi onbeş iş günü içinde vermekle yükümlüdürler.

Kurula itiraz, başvuru sahibinin idarî yargıya başvurma süresini durdurur.

Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu ^{(1) (2)}

Madde 14- Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, (...) ⁽²⁾ verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden oluşur. ⁽¹⁾

Kurul üyeliğine önerilen adayların muvafakatları aranır.

Kurul Başkanı, kurul üyelerince kendi aralarından seçilir.

Kurul, en az ayda bir defa veya ihtiyaç duyulduğu her zaman Başkanın çağrısı üzerine toplanır.

Kurul üyelerinin görev süreleri dört yıldır. Görev süresi sona erenler yeniden seçilebilirler. Görev süresi dolmadan görevinden ayrılan üyenin yerine aynı usule göre seçilen üye, yerine seçildiği üyenin görev süresini tamamlar. Yeni seçilen Kurul göreve başlayıncaya kadar önceki Kurul görevine devam eder.

Kurul üyelerine 10.2.1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırak Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla fiilen görev yaptıkları her gün için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemelerde damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. **(Ek cümle: 17/11/2005-5432/2 md.)** Bir ayda fiilen görev yapılan gün sayısının dördü aşması halinde, aşan günler için huzur hakkı ödenmez.⁽²⁾

Kurul, belirleyeceği konularda komisyonlar ve çalışma grupları kurabilir; ayrıca gerekli gördüğü takdirde, ilgili bakanlık ile diğer kurum ve kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin temsilcilerini bilgi almak üzere toplantılarına katılmaya davet edebilir.

Kurulun sekretarya hizmetleri Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilir.⁽¹⁾

Kurulun görev ve çalışmalarına ilişkin esas ve usuller Cumhurbaşkanlığınca hazırlanarak yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bilgi Edinme Hakkının Sınırları

Yargı denetimi dışında kalan işlemler

Madde 15- Yargı denetimi dışında kalan idarî işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahildir. Bu şekilde sağlanan bilgi edinme hakkı işlemin yargı denetimine açılması sonucunu doğurmaz.

Devlet sırrına ilişkin bilgi veya belgeler

Madde 16- Açıklanması hâlinde Devletin emniyetine, dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla Devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

Ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi veya belgeler

Madde 17- Açıklanması ya da zamanından önce açıklanması hâlinde, ülkenin ekonomik çıkarlarına zarar verecek veya haksız rekabet ve kazanç sebep olacak bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

İstihbarata ilişkin bilgi veya belgeler

Madde 18- Sivil ve askerî istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Ancak, bu bilgi ve belgeler kişilerin çalışma hayatını ve meslek onurunu etkileyecek nitelikte ise, istihbarata ilişkin bilgi ve belgeler bilgi edinme hakkı kapsamı içindedir.

İdarî soruşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler

Madde 19- Kurum ve kuruluşların yetkili birimlerince yürütülen idarî soruşturmalarla ilgili olup, açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde;

a) Kişilerin özel hayatına açıkça haksız müdahale sonucunu doğuracak,

b) Kişilerin veya soruşturmayı yürüten görevlilerin hayatını ya da güvenliğini tehlikeye sokacak,

c) Soruşturmanın güvenliğini tehlikeye düşürecek,

d) Gizli kalması gereken bilgi kaynağının açığa çıkmasına neden olacak veya soruşturma ile ilgili benzeri bilgi ve bilgi kaynaklarının temin edilmesini güçleştirecek,

Bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Adli soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler

Madde 20- Açıklanması veya zamanından önce açıklanması hâlinde;

a) Suç işlenmesine yol açacak,

b) Suçların önlenmesi ve soruşturulması ya da suçluların kanunî yollarla yakalanıp kovuşturulmasını tehlikeye düşürecek,

c) Yargılama görevinin gereğince yerine getirilmesini engelleyecek,

d) Hakkında dava açılmış bir kişinin adil yargılanma hakkını ihlâl edecek,

Nitelikteki bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

4.4.1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, 18.6.1927

tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu, 6.1.1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu ve diğer özel kanun hükümleri saklıdır.

Özel hayatın gizliliği

Madde 21- Kişinin izin verdiği hâller saklı kalmak üzere, özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, meslekî ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

Kamu yararının gerektirdiği hâllerde, kişisel bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluşlar tarafından, ilgili kişiye en az yedi gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla açıklanabilir.

Haberleşmenin gizliliği

Madde 22- Haberleşmenin gizliliği esasını ihlâl edecek bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Ticarî sır

Madde 23- Kanunlarda ticarî sır olarak nitelenen bilgi veya belgeler ile, kurum ve kuruluşlar tarafından gerçek veya tüzel kişilerden gizli kalması kaydıyla sağlanan ticarî ve malî bilgiler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

Fikir ve sanat eserleri

Madde 24- Fikir ve sanat eserlerine ilişkin olarak yapılacak bilgi edinme başvuruları hakkında ilgili kanun hükümleri uygulanır.

Kurum içi düzenlemeler

Madde 25- Kurum ve kuruluşların, kamuoyunu ilgilendirmeyen ve sadece kendi personeli ile kurum içi

uygulamalarına ilişkin düzenlemeler hakkındaki bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkının kapsamı dışındadır. Ancak, söz konusu düzenlemeden etkilenen kurum çalışanlarının bilgi edinme hakları saklıdır.

Kurum içi görüş, bilgi notu ve tavsiyeler

Madde 26- Kurum ve kuruluşların faaliyetlerini yürütmek üzere, elde ettikleri görüş, bilgi notu, teklif ve tavsiye niteliğindeki bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluş tarafından aksi kararlaştırılmadıkça bilgi edinme hakkı kapsamındadır.

Bilimsel, kültürel, istatistik, teknik, tıbbî, malî, hukukî ve benzeri uzmanlık alanlarında yasal olarak görüş verme yükümlülüğü bulunan kişi, birim ya da kurumların görüşleri, kurum ve kuruluşların alacakları kararlara esas teşkil etmesi kaydıyla bilgi edinme istemlerine açıktır.

Tavsiye ve mütalaa talepleri

Madde 27- Tavsiye ve mütalaa talepleri bu Kanun kapsamı dışındadır.

Gizliliği kaldırılan bilgi veya belgeler

Madde 28- Gizliliği kaldırılmış olan bilgi veya belgeler, bu Kanunda belirtilen diğer istisnalar kapsamına girmiyor ise, bilgi edinme başvurularına açık hâle gelir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Ceza hükümleri

Madde 29- Bu Kanunun uygulanmasında ihmâli, kusuru veya kastı bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında, işledikleri fiillerin genel hükümler çerçevesinde ceza kovuşturması gerektirmesi hususu saklı kalmak kaydıyla, tâbi oldukları mevzuatta yer alan disiplin cezaları uygulanır.

Bu Kanunla erişilen bilgi ve belgeler ticarî amaçla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

Rapor düzenlenmesi

Madde 30- Kurum ve kuruluşlar, bir önceki yıla ait olmak üzere;

a) Kendilerine yapılan bilgi edinme başvurularının sayısını,

b) Olumlu cevaplanarak bilgi veya belgelere erişim sağlanan başvuru sayısını,

c) Reddedilen başvuru sayısı ve bunların dağılımını gösterir istatistik bilgileri,

d) Gizli ya da sır niteliğindeki bilgiler çıkarılarak ya da bu nitelikteki bilgiler ayrılarak bilgi veya belgelere erişim sağlanan başvuru sayısını,

e) Başvurunun reddedilmesi üzerine itiraz edilen başvuru sayısı ile bunların sonuçlarını,

Gösterir bir rapor hazırlayarak, bu raporları her yıl Şubat ayının sonuna kadar Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna gönderirler. Bağlı, ilgili ve ilişkili kamu kurum ve kuruluşları raporlarını bağlı, ilgili ya da ilişkili oldukları bakanlık vasıtasıyla iletirler. Kurul, hazırlayacağı genel raporu, söz konusu kurum ve kuruluşların raporları ile birlikte her yıl Nisan ayının sonuna kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderir. Bu raporlar takip eden iki ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca kamuoyuna açıklanır.

Yönetmelik

Madde 31- Bu Kanunun uygulanması ile ilgili esas ve usullerin belirlenmesine ilişkin yönetmelik, Kanunun yayımını takip eden altı ay içinde Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanarak (...) ⁽¹⁾ yürürlüğe konulur.

Yürürlük

Madde 32- Bu Kanun yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme ⁽²⁾

Madde 33- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

ÇÖZÜMLÜ TEST:

1.4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre Bilgi Edinme Kurul Başkanını aşağıdakilerden hangisi seçer?

- A)Cumhurbaşkanı
- B)TBMM
- C) Kurul Üyeleri Kendi aralarından seçer.
- D)Adalet Bakanlığı
- E)Anayasa Mahkemesi

2.4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre Türkiye de ikamet eden yabancılar aşağıdaki hangi ilke çerçevesinde bilgi edinme hakkından yararlanırlar?

- A) Karşılıklılık
- B)Evrensellik
- C)Nedensellik
- D)İyi niyet
- E) Adli yardımlaşma

3. 4982 sayılı bilgi edinme kanuna göre bilgi edinme değerlendirme kurulu her yılın hangi ayının sonuna kadar raporunu TBMM'ne gönderir?

- A)Ocak
- B)Mart
- C)Nisan
- D)Haziran
- E)Eylül

4.4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre Cumhurbaşkanı aşağıdaki kurumların hangisinden Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna üye seçmez?

- A)Yargıtay
- B)Danıştay
- C)Türkiye Barolar Birliği
- D)Anayasa Mahkemesi
- E) Adalet Bakanlığı

5.

I-Yargı denetimi dışında kalan idarî işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahil değildir.

II-Açıklanması hâlinde Devletin emniyetine, dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla Devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

III- Açıklanması ya da zamanından önce açıklanması hâlinde, ülkenin ekonomik çıkarlarına zarar verecek veya haksız rekabet ve kazanca sebep olacak bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre yukarıdaki numaralı cümlelerde verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A)Yalnız I
- B)Yalnız II
- C)Yalnız III
- D)I-II
- E)I-II-III

6. 4982 sayılı Bilgi edinme Hakkı Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Açıklanması hâlinde Devletin emniyetine, dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla Devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

B) Açıklanması ya da zamanından önce açıklanması hâlinde, ülkenin ekonomik çıkarlarına zarar verecek veya haksız rekabet ve kazanca sebep olacak bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

C) Sivil ve askerî istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamındadır.

D) Gizli kalması gereken bilgi kaynağının açığa çıkmasına neden olacak veya soruşturma ile ilgili benzeri bilgi ve bilgi kaynaklarının temin edilmesini güçleştirecek, bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

E) Yargı denetimi dışında kalan idarî işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahildir.

7. Kamu yararının gerektirdiği hâllerde, kişisel bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluşlar tarafından, ilgili kişiye en az (.....) gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla açıklanabilir.

4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) 30

B) 15

C) 10

D) 7

E) 5

8.4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

B) Kurum ve kuruluşlar, bilgi edinme başvurularıyla ilgili cevaplarını yazılı olarak veya elektronik ortamda başvuru sahibine bildirirler. Başvurunun reddedilmesi hâlinde bu kararın gerekçesi ve buna karşı başvuru yolları belirtilmez.

C) Kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuranların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

D) Bilgi edinme başvurusu, başvuru sahibinin adı ve soyadı, imzası, oturma yeri veya iş adresini, başvuru sahibi tüzel kişi ise tüzel kişinin unvanı ve adresi ile yetkili kişinin imzasını ve yetki belgesini içeren dilekçe ile istenen bilgi veya belgenin bulunduğu kurum veya kuruluşa yapılır

E) Bilgi edinme istemi reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Kurula itiraz edebilir.

9. Bilgi edinme istemi reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce

kararın tebliğinden itibaren (.....) gün içinde Kurula itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını (.....) iş günü içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi (.....) iş günü içinde vermekle yükümlüdürler.

4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre yukarıdaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II	III
A	15	30	15
B	15	15	15
C	30	30	30
D	15	30	30
E	15	15	30

10. Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi (.....) iş günü içinde sağlarlar. Ancak istenen bilgi veya belgenin, başvurulmuş kurum ve kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi durumlarında bilgi veya belgeye erişim (.....) iş günü içinde sağlanır. Bu durumda, sürenin uzatılması ve bunun gerekçesi başvuru sahibine yazılı olarak ve (.....) iş günlük sürenin bitiminden önce bildirilir.

4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre yukarıdaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II	III
A	15	15	45
B	15	30	15
C	30	30	45
D	15	30	45
E	15	15	45

11.

I- Açıklanması ya da zamanından önce açıklanması hâlinde, ülkenin ekonomik çıkarlarına zarar verecek veya haksız rekabet ve kazanç sebep olacak bilgi veya belgeler

II- Açıklanması hâlinde Devletin emniyetine, dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla Devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgeler,

III-Yargı denetimi dışında kalan idarî işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar,

4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre yukarıdakilerden hangisi bilgi edinme hakkı kapsamındadır?

A)Yalnız III

B)Yalnız II

C)Yalnız I

D)I-II

E)I-II-III

12.

I-Kanunlarda ticarî sır olarak nitelenen bilgi veya belgeler ile, kurum ve kuruluşlar tarafından gerçek veya tüzel kişilerden gizli kalması kaydıyla sağlanan ticarî ve malî bilgiler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

II-Haberleşmenin gizliliği esasını ihlâl edecek bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

III-Kişinin izin verdiği hâller saklı kalmak üzere, özel hayatın gizliliği kapsamında, açıklanması hâlinde kişinin sağlık bilgileri ile özel ve aile hayatına, şeref ve haysiyetine, meslekî ve ekonomik değerlerine haksız müdahale oluşturacak bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

IV-Kamu yararının gerektirdiği hâllerde, kişisel bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluşlar tarafından, ilgili kişiye en az onbeş gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla açıklanabilir.

4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır?

- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E) I-II

13.4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.

B) Kurum ve kuruluşlar, bu Kanunda yer alan istisnalar dışındaki her türlü bilgi veya belgeyi başvuruların yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idarî ve teknik tedbirleri almakla yükümlüdürler.

C) Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi beş iş günü içinde sağlarlar.

D) Kurum ve kuruluşlar, ayrı veya özel bir çalışma, araştırma, inceleme ya da analiz neticesinde oluşturulabilecek türden bir bilgi veya belge için yapılacak başvurulara olumsuz cevap verebilirler.

E)İstlenen bilgi veya belge, başvuru alan kurum ve kuruluştan başka bir yerde bulunuyorsa, başvuru dilekçesi bu kurum ve kuruluşa gönderilir ve durum ilgiliye yazılı olarak bildirilir.

14.

I- Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

II- Kurul; Cumhurbaşkanınca seçilecek oniki üyeden oluşur.

III-Kurul üyeliğine önerilen adayların muvafakatlari aranır.

IV-Kurul Başkanı, kurul üyelerince kendi aralarından seçilir.

V- Kurul, en az ayda bir defa veya ihtiyaç duyulduğu her zaman Başkanın çağrısı üzerine toplanır.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yukarıdaki numaralı cümlelerden hangisi yanlıştır?

A)I

B)II

C)III

D)IV

E)V

ÇÖZÜMLER

1-C

Kurul Başkanı, kurul üyelerince kendi aralarından seçilir.Doğru cevap C seçeneğidir.

2-A

Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.Doğru cevap A seçeneğidir.

3-C

Bağlı, ilgili ve ilişkili kamu kurum ve kuruluşları raporlarını bağlı, ilgili ya da ilişkili oldukları bakanlık vasıtasıyla iletirler. Kurul, hazırlayacağı genel raporu, söz konusu kurum ve kuruluşların raporları ile birlikte her yıl Nisan ayının sonuna kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderir.Doğru cevap C seçeneğidir.

4-D

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta

idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden oluşur.

Doğru cevap D seçeneğidir.

5-A

Yargı denetimi dışında kalan idarî işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahildir (Madde 15) .Doğru cevap A seçeneğidir.

6- C

Sivil ve askerî istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.(Madde 18) Doğru cevap C seçeneğidir.

7-D

Kamu yararının gerektirdiği hâllerde, kişisel bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluşlar tarafından, ilgili kişiye en az yedi gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla açıklanabilir.Doğru cevap D seçeneğidir.

8-B

Kurum ve kuruluşlar, bilgi edinme başvurularıyla ilgili cevaplarını yazılı olarak veya elektronik ortamda başvuru sahibine bildirirler. Başvurunun reddedilmesi hâlinde bu kararın gerekçesi ve buna karşı **başvuru yolları belirtilir.** (Madde 12) Doğru cevap B seçeneğidir.

9-A

İtiraz usulü

Madde 13- Bilgi edinme istemi (...) ⁽¹⁾reddedilen başvuru sahibi, yargı

yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Kurula itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını otuz iş günü içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi onbeş iş günü içinde vermekle yükümlüdürler.Doğru cevap A seçeneğidir.

10-B

Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi onbeş iş günü içinde sağlarlar. Ancak istenen bilgi veya belgenin, başvuru alan kurum ve kuruluş içindeki başka bir birimden sağlanması; başvuru ile ilgili olarak bir başka kurum ve kuruluşun görüşünün alınmasının gerekmesi veya başvuru içeriğinin birden fazla kurum ve kuruluşu ilgilendirmesi durumlarında bilgi veya belgeye erişim otuz iş günü içinde sağlanır. Bu durumda, sürenin uzatılması ve bunun gerekçesi başvuru sahibine yazılı olarak ve onbeş iş günlük sürenin bitiminden önce bildirilir.Doğru cevap B seçeneğidir.

11-A

Yargı denetimi dışında kalan idarî işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahildir.Doğru cevap A seçeneğidir.

12-D

Kamu yararının gerektirdiği hâllerde, kişisel bilgi veya belgeler, kurum ve kuruluşlar tarafından, ilgili kişiye en az yedi gün önceden haber verilerek yazılı rızası alınmak koşuluyla açıklanabilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

13-C

Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi onbeş iş günü içinde sağlarlar.Doğru cevap C seçeneğidir.

14-B

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden oluşur. Doğru cevap B seçeneğidir.

TEST :2

1-4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre aşağıdaki kavramlardan hangisi yanlış tanımlanmıştır?

A) Kurum ve kuruluş: Bu Kanunun 2 nci maddesinde geçen ve kapsama dahil olan bilgi edinme başvurusu yapılacak bütün makam ve mercileri

B) Başvuru sahibi: Bu Kanun kapsamında bilgi edinme hakkını kullanarak kurum ve kuruluşlara başvuran gerçek ve tüzel kişileri

C) Kurul:Türk Telekom kurulunu , ifade eder.

D) Bilgi: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları kayıtlarda yer alan bu Kanun kapsamındaki her türlü veriyi,

E) Bilgi veya belgeye erişim: İstenen bilgi veya belgenin niteliğine göre, kurum ve kuruluşlarca, başvuru sahibine söz konusu bilgi veya belgenin bir kopyasının verilmesini, kopya verilmesinin mümkün olmadığı hâllerde, başvuru sahibinin bilgi veya belgenin aslını inceleyerek not almasına veya içeriğini görmesine veya işitmesine izin verilmesini

2-

I- Yazılı veya basılı belgeler için, söz konusu belgenin aslını incelemesi ve not alabilmesini,

II-Ses kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları dinleyebilmesini,

III- Görüntü kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları izleyebilmesini,

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre bilgi veya belgenin niteliği gereği kopyasının verilmesinin mümkün olmadığı veya kopya çıkarılmasının aslına zarar vereceği hâllerde, kurum ve kuruluşlar yukarıdakilerden hangisi veya hangilerini sağlarlar?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I-II

E) I-II-III

3-4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi kaç iş günü içinde sağlarlar ?

A) 10

B) 15

C) 20

D) 30

E) 45

4-4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre Bilgi edinme istemi (...) ⁽¹⁾ reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren kaç gün içinde Kurula itiraz edebilir ?

A) 10

B) 15

C) 20

D) 30

E) 45

5-

Bilgi edinme istemi (...) ⁽¹⁾ reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Kurula itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını iş günü içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi iş günü içinde vermekle yükümlüdürler.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A) 15 20

B) 15 30

C) 30 15

D) 45 60

E) 60 60

6-10 arasındaki soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Kurul; birer üyesi(6) ve(7) genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi(8) önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından(9) seçilecek(10) üyeden oluşur.

6. numaralı boşluğa gelebilecek ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Danıştay
- B) Sayıştay
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Yargıtay
- E) Uyuşmazlık Mahkemesi

7. numaralı boşluğa gelebilecek ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Danıştay
- B) Sayıştay
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Yargıtay
- E) Uyuşmazlık Mahkemesi

8- numaralı boşluğa gelebilecek ifade aşağıdakilerden hangisidir

- A) Adalet Bakanlığı
- B) Cumhurbaşkanlığı
- C) TBMM Başkanlığı
- D) Kültür ve Turizm Bakanlığı
- E) İçişleri Bakanlığı

9. numaralı boşluğa gelebilecek ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Adalet Bakanlığı
- B) Cumhurbaşkanlığı
- C) TBMM Başkanlığı
- D) Kültür ve Turizm Bakanlığı
- E) İçişleri Bakanlığı

10. numaralı boşluğa gelebilecek ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 5
- B) 6
- C) 7
- D) 8
- E) 9

11. Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek üyeden oluşur.

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)9
- B)12
- C)5
- D)7
- E) 13

12.4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre kurul üyeleri aşağıdakilerden hangisi tarafından atanır?

- A)TBMM
- B)Danıştay Başkanı
- C)Yargıtay Başkanı
- D)Cumhurbaşkanı
- E) Adalet Bakanı

13.4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, (...) (2) verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.
- B)Kurul üyeliğine önerilen adayların muvafakatları aranmaz.
- C)Kurul Başkanı, kurul üyelerince kendi aralarından seçilir
- D) Kurul, en az ayda bir defa veya ihtiyaç duyulduğu her zaman Başkanın çağrısı üzerine toplanır.
- E) Kurul üyelerinin görev süreleri dört yıldır.

14.4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre Kurul ayda en az kaç kez toplanır?

- A)1
- B)2
- C)3
- D)4
- E)5

15.4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre Kurulun sekretarya hizmetleri aşağıdakilerden hangisi tarafından yerine getirilir?

- A)TBMM
- B)Danıştay Başkanlığı
- C)Adalet Bakanlığı
- D)Cumhurbaşkanlığı
- E) Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kurul

16.Aşağıdakilerden hangisi Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunun sekretarya hizmetlerini yerine getirir?

- A) Dışişleri Bakanlığı
- B) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği
- C) TBMM Başkanlığı
- D) Milli Güvenlik Kurulu
- E) Adalet Bakanlığı

17. 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanun'un hükümleri aşağıdakilerden hangisi tarafından yürütülür?

- A) TBMM Başkanı
- B) Milli Güvenlik Kurulu
- C) Dışişleri Bakanı
- D) Adalet Bakanı
- E) Cumhurbaşkanı

18. 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre Bilgi Edinme Kurul Başkanını aşağıdakilerden hangisi seçer?

- A)Cumhurbaşkanı
- B)TBMM
- C) Kurul Üyeleri Kendi aralarından seçer.
- D)Adalet Bakanlığı
- E)Anayasa Mahkemesi

19.4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre Türkiye de ikamet eden yabancılar aşağıdaki hangi ilke çerçevesinde bilgi edinme hakkından yararlanırlar?

- A) Karşılıklılık
- B)Evrensellik
- C)Nedensellik
- D)İyi niyet
- E) Adli yardımlaşma

20. 4982 sayılı bilgi edinme kanuna göre bilgi edinme değerlendirme kurulu her yılın hangi ayının sonuna kadar raporunu TBMM'ne gönderir?

- A)Ocak
- B)Mart
- C)Nisan
- D)Haziran
- E)Eylül

21.4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre Cumhurbaşkanı aşağıdaki kurumların hangisinden Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna üye seçmez?

- A)Yargıtay
- B)Danıştay
- C)Türkiye Barolar Birliği
- D)Anayasa Mahkemesi
- E) Adalet Bakanlığı

22. I-Yargı denetimi dışında kalan idarî işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahil değildir.

II-Açıklanması hâlinde Devletin emniyetine, dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla Devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

III- Açıklanması ya da zamanından önce açıklanması hâlinde, ülkenin ekonomik çıkarlarına zarar verecek veya haksız rekabet ve kazanca sebep olacak bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'na göre yukarıdaki numaralı cümlelerde verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A)Yalnız I
- B)Yalnız II
- C)Yalnız III
- D)I-II
- E)I-II-III

23. 4982 sayılı Bilgi edinme Hakkı Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Açıklanması hâlinde Devletin emniyetine, dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine açıkça zarar verecek ve niteliği itibarıyla Devlet sırrı olan gizlilik dereceli bilgi veya belgeler, bilgi edinme hakkı kapsamı dışındadır.

B) Açıklanması ya da zamanından önce açıklanması hâlinde, ülkenin ekonomik çıkarlarına zarar verecek veya haksız rekabet ve kazanca sebep olacak bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

C) Sivil ve askerî istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamındadır.

D) Gizli kalması gereken bilgi kaynağının açığa çıkmasına neden olacak veya soruşturma ile ilgili benzeri bilgi ve bilgi kaynaklarının temin edilmesini güçleştirecek, bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.

E) Yargı denetimi dışında kalan idarî işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahildir.

ÇÖZÜMLER:

1-C

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen;

a) Kurum ve kuruluş: Bu Kanunun 2 nci maddesinde geçen ve kapsama dahil olan bilgi edinme başvurusu yapılacak bütün makam ve mercileri,

b) Başvuru sahibi: Bu Kanun kapsamında bilgi edinme hakkını kullanarak kurum ve kuruluşlara başvuran gerçek ve tüzel kişileri,

c) Bilgi: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları kayıtlarda yer alan bu Kanun kapsamındaki her türlü veriyi,

d) Belge: Kurum ve kuruluşların sahip oldukları bu Kanun kapsamındaki yazılı, basılı veya çoğaltılmış dosya, evrak, kitap, dergi, broşür, etüt, mektup, program, talimat, kroki, plân, film, fotoğraf, teyp ve video kaseti, harita, elektronik ortamda kaydedilen her türlü bilgi, haber ve veri taşıyıcılarını,

e) Bilgi veya belgeye erişim: İstenen bilgi veya belgenin niteliğine göre, kurum ve kuruluşlarca, başvuru sahibine söz konusu bilgi veya belgenin bir kopyasının verilmesini, kopya verilmesinin mümkün olmadığı hâllerde, başvuru sahibinin bilgi veya belgenin aslını inceleyerek not almasına veya içeriğini görmesine veya işitmesine izin verilmesini,

f) Kurul: Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunu, ifade eder.

2-E

Bilgi veya belgenin niteliği gereği kopyasının verilmesinin mümkün olmadığı veya kopya çıkarılmasının aslına zarar vereceği hâllerde, kurum ve kuruluşlar ilgilinin;

a) Yazılı veya basılı belgeler için, söz konusu belgenin aslını incelemesi ve not alabilmesini,

b) Ses kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları dinleyebilmesini,

c) Görüntü kaydı şeklindeki bilgi veya belgelerde bunları izleyebilmesini,Sağlarlar

3-B

Kurum ve kuruluşlar, başvuru üzerine istenen bilgi veya belgeye erişimi onbeş iş günü içinde sağlarlar

4-B

Bilgi edinme istemi (...) ⁽¹⁾reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Kurula itiraz edebilir.

5-C

Bilgi edinme istemi (...) ⁽¹⁾reddedilen başvuru sahibi, yargı yoluna başvurmadan önce kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde Kurula itiraz edebilir. Kurul, bu konudaki kararını otuz iş günü içinde verir. Kurum ve kuruluşlar, Kurulun istediği her türlü bilgi veya belgeyi onbeş iş günü içinde vermekle yükümlüdürler.

6-D

Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, (...) ⁽²⁾ verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden

oluşur.

7-A

Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, (...) ⁽²⁾ verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden oluşur.

8-A

Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, (...) ⁽²⁾ verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden oluşur.

9-B

Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, (...) ⁽²⁾ verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden oluşur.

10-E

Bilgi edinme başvurusuyla ilgili yapılacak itirazlar üzerine, (...) ⁽²⁾ verilen kararları incelemek ve kurum ve kuruluşlar için bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin olarak kararlar vermek üzere; Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur.

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden oluşur.

11-A

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından

Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden oluşur. Doğru cevap A seçeneğidir.

12-D

Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu, Cumhurbaşkanınca atanan 9 üyeden oluşur. Doğru cevap D seçeneğidir.

13-B

Kurul üyeliğine önerilen adayların muvafakatları aranır. Doğru cevap B seçeneğidir.

14-A

Kurul, en az ayda bir defa veya ihtiyaç duyulduğu her zaman Başkanın çağrısı üzerine toplanır. Doğru cevap A seçeneğidir.

15-C

Kurulun sekretarya hizmetleri Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

16-E

E Kurulun sekretarya hizmetleri Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilir. Kurulun görev ve çalışmalarım esas ve usuller Cumhurbaşkanlığınca hazırlanarak yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle düzenlenir. (4982/Md-14).

17-E

Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür (4982/Md-33).

18-C

Kurul Başkanı, kurul üyelerince kendi aralarından seçilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

19-A

Türkiye'de ikamet eden yabancılar ile Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı tüzel kişiler, isteyecekleri bilgi kendileriyle veya faaliyet alanlarıyla ilgili olmak kaydıyla ve karşılıklılık ilkesi çerçevesinde, bu Kanun hükümlerinden yararlanırlar.Doğru cevap A seçeneğidir.

20-C

Bağlı, ilgili ve ilişkili kamu kurum ve kuruluşları raporlarını bağlı, ilgili ya da ilişkili oldukları bakanlık vasıtasıyla iletirler. Kurul, hazırlayacağı genel raporu, söz konusu kurum ve kuruluşların raporları ile birlikte her yıl Nisan ayının sonuna kadar Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderir.Doğru cevap C seçeneğidir.

21-D

D

Kurul; birer üyesi Yargıtay ve Danıştay genel kurullarının kendi kurumları içinden önerecekleri ikişer aday, birer üyesi ceza hukuku, idare hukuku ve anayasa hukuku alanlarında profesör veya doçent unvanına sahip kişiler, bir üyesi Türkiye Barolar Birliğinin baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden göstereceği iki aday, iki üyesi en az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar ve bir üyesi de Adalet Bakanının önerisi üzerine bu Bakanlıkta idarî görevlerde çalışan hâkimler arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek dokuz üyeden oluşur.

Doğru cevap D seçeneğidir.

22-A

Yargı denetimi dışında kalan idarî işlemlerden kişinin çalışma hayatını ve mesleki onurunu etkileyecek nitelikte olanlar, bu Kanun kapsamına dahildir (Madde 15) .Doğru cevap A seçeneğidir.

23- C

Sivil ve askerî istihbarat birimlerinin görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi veya belgeler, bu Kanun kapsamı dışındadır.(Madde 18) Doğru cevap C seçeneğidir.

KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI VE TOPLU SÖZLEŞME KANUNU

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç⁽²⁾

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve toplu sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 – Bu Kanun, Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekte görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da bunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanır.⁽³⁾

Tanımlar

Madde 3 – Bu Kanunun uygulanmasında;

a) **(Değişik: 4/4/2012-6289/3 md.)** Kamu görevlisi: Bu Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların kadro veya pozisyonlarında istihdam edilenlerden işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlilerini,

b) Kamu İşvereni : Kamu görevlilerinin çalıştığı tüzel kişiliği olan ya da olmayan kamu kurum ve kuruluşlarını,

c) Kamu İşveren Vekili : Kamu kurum ve kuruluşlarını temsile ve bütününe sevk ve idareye yetkili olanlar ile bunların yardımcılarını,

d) İşyeri : Kamu hizmetinin yürütüldüğü yerleri,

e) Kurum : Kuruluş kanunları veya kuruluşlarına ilişkin mevzuatlarında görev, yetki ve sorumlulukları belirlenen, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından idarî bir bütünlüğe sahip işyerlerinden oluşan kuruluşları,

f) Sendika : Kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kuruluşları,

g) Konfederasyon : Değişik hizmet kollarında bu Kanuna tabi olarak kurulmuş en az beş sendikanın bir araya gelerek oluşturdukları tüzel kişiliği olan üst kuruluşları,

h) **(Değişik: 4/4/2012-6289/3 md.)** Toplu sözleşme: Bu Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını belirlemek üzere yürütülen toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda mutabık kalınması durumunda taraflarca imzalanan sözleşmeyi,

ı) **(Değişik: 4/4/2012-6289/3 md.)** Toplantı tutanağı: Toplu sözleşme görüşmeleri sonucunda toplu sözleşme imzalanamaması halinde, tarafların uzlaştığı ve uzlaşmadığı konuların yer aldığı tutanağı,

j) **(Değişik: 4/4/2012-6289/3 md.)** İşyeri sendika temsilcisi: Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendikaca o işyerinden seçilen kamu görevlisini,

k) (**Değişik: 4/4/2012-6289/3 md.**) Sendika işyeri temsilcisi: Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendika dışındaki her bir sendika tarafından o işyerinden seçilen kamu görevlisini, ifade eder.

Kamu işveren vekilleri bu Kanun bakımından kamu işvereni, hizmetin niteliği ve yürütülmesi bakımından bağlı tüm birimler ise asıl işyerinden sayılır. Kamu işverenin bir den fazla işyeri varsa, bu Kanun bakımından bu işyerlerinin tamamı işyerinden sayılır.

İKİNCİ KISIM

Kuruluş Esasları ve Organlar

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş Esasları

Kuruluş

Madde 4 – Sendikalar hizmet kolu esasına göre, Türkiye çapında faaliyette bulunmak amacıyla bir hizmet kolundaki kamu işyerlerinde çalışan kamu görevlileri tarafından kurulur.

Bir hizmet kolunda birden fazla sendika kurulabilir. Meslek veya işyeri esasına göre sendika kurulamaz.

Hizmet kolları

Madde 5 – *Sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolları aşağıda belirtilmiştir :*

1. Büro, bankacılık ve sigortacılık hizmetleri.
2. Eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri.
3. Sağlık ve sosyal hizmetler.
4. Yerel yönetim hizmetleri.
5. Basın, yayın ve iletişim hizmetleri.
6. Kültür ve sanat hizmetleri.
7. Bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri.
8. Ulaştırma hizmetleri.
9. Tarım ve ormancılık hizmetleri.
10. Enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri.

11. Diyanet ve vakıf hizmetleri.
(Mülga ikinci fıkra: 4/4/2012-6289/31 md.)

Kuruluş işlemleri ⁽¹⁾

Madde 6 – Sendika ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın serbestçe kurulurlar.

Sendika kurucusu olabilmek için (...) ⁽¹⁾ kamu görevlisi olarak çalışmak yeterlidir. ⁽¹⁾

(Değişik üçüncü fıkra: 4/4/2012-6289/4 md.) Sendikanın kurucuları; sendika tüzüğü ve kamu görevlisi olduklarını gösterir belge ile sendikayı ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin isimlerini kuruluş dilekçelerinin ekinde sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar.

(Değişik dördüncü fıkra: 4/4/2012-6289/4 md.) Konfederasyon kurucuları, konfederasyon tüzüğü ile sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin kurucular kurulu kararını ve konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin isimlerini konfederasyon merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar. Konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecekler, üyesi oldukları sendikaların zorunlu organlarına seçilmemişlerse, kamu görevlisi olduklarını gösterir belgeyi eklemekle yükümlüdürler.

Yukarıda anılan belge ve tüzüklerin ilgili valiliğe verilmesi ile sendika veya konfederasyon tüzel kişilik kazanır.

(Değişik altıncı fıkra: 4/4/2012-6289/4 md.) Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini, onbeş işgünü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir.

Tüzüğün veya bu Maddede sayılan belgelerin içerdikleri bilgilerin kanuna aykırılığının tespit edilmesi ya da bu Kanunda öngörülen kuruluş koşullarının gerçekleşmediğinin anlaşılması halinde, ilgili valilik eksikliklerin bir ay içinde tamamlanmasını ister. Tamamlanmadığı

takdirde sendika veya konfederasyonun faaliyetinin durdurulması için ilgili valilik bir ay içinde iş mahkemesine başvurur. ⁽¹⁾

Mahkeme, kanuna aykırılığın veya eksikliğin giderilmesi için altmış günü aşmayan bir süre verir. Verilen süre sonunda tüzük ve belgeler kanuna uygun hale getirilmemişse, mahkeme sendika veya konfederasyonun kapatılmasına karar verir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sendika ve konfederasyonlar için birer bilgi kaydı tutar.

Tüzük

Madde 7 – Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

a) Sendika veya konfederasyonun adı, merkezi ve adresi.

b) Sendika veya konfederasyonun amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürülecek çalışma konuları ile çalışma usulleri.

c) Sendikanın faaliyet göstereceği hizmet kolu.

d) Sendika kurucularının ad ve soyadları, meslek veya görevleri ve adresleri; konfederasyonu kuran sendikaların hizmet kolları ile ad ve adresleri.

e) Sendika veya konfederasyona üyelik koşulları, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın usul ve esasları.

f) Konfederasyon, sendika ve sendika şubesi genel kurul delegelerinin belirlenmesi usulü.

g) **(Değişik: 4/4/2012-6289/5 md.)** Genel kurulun görev ve yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve yeter sayıları ile yönetim, denetleme ve disiplin kurullarının oluşumu, bu kurulların görevleri ve toplantı usulü.

h) Sendika veya konfederasyonun genel kurul dışındaki zorunlu organlarına üyelerin seçilme usulü, asil ve yedek üye sayısı, görev ve yetkileri.

ı) Sendika veya konfederasyonların yöneticilerinde aranılacak şartlar.

j) Sendika şubelerinin nasıl kurulacağı, görev ve yetkileri, genel kurulların toplantılarına ve kararlarına ilişkin usul ve esaslar ile sendika genel kurulunda şubelerin temsil şekli.

k) **(Değişik: 4/4/2012-6289/5 md.)** Üyelik ödentsinin oranı.

l) Sendika veya konfederasyonun iç denetim usulü.

m) Harcamaların nasıl yapılacağı, yetkilerin nasıl verileceği ve yetki sınırları.

n) **(Değişik: 4/4/2012-6289/5 md.)** Tüzüğün değiştirilmesi usulü, yapılacak ilk genel kurula sunulması ve geçmişe etkili olmaması kaydıyla ilgili makamlarca veya mahkemelerce kanuna aykırı görülerek düzeltilmesi istenen tüzük hükümlerinin değiştirilmesi için yönetim kuruluna yetki verilebilmesi.

o) Sendika veya konfederasyonun feshi, kendiliğinden dağılması, başka bir sendika veya konfederasyonla birleşmesi veya mahkeme kararıyla kapatılması hallerinde mal varlığının tasfiye usulü.

p) Sendika veya konfederasyonun zorunlu organlarının oluşumuna kadar kuruluşun işlerini yürütmeye ve temsile yetkili geçici yönetim kurulu üyelerinin ad ve soyadları ile adresleri.

r) Sendika ve konfederasyon temsilcilerinin seçiminde yetkili kurulun belirlenmesi, temsilcilerin nitelikleri ve görevden alınma usulü.

s) Gelirlerini ne şekilde muhafaza edecekleri ve zorunlu giderleri için kasalarında tutacakları azamî nakit mevcudu.

t) Demirbaşların satış ve terkininde uygulanacak usul ve esaslar.

İKİNCİ BÖLÜM

Organlar ve Seçimler Zorunlu organlar

Madde 8 – Sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların zorunlu organları genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu ve disiplin kuruludur.

(Değişik ikinci fıkra: 4/4/2012-6289/6 md.) Sendika ve konfederasyonlar, birinci fıkrada belirtilen organların dışında da organlar kurabilir. Tüzüklerinde belirtilmesi kaydıyla genel kurul dışındaki organlar, görev, yetki ve sorumluluklarını kurulacak bu organlara devredebilir.

Genel kurullar tarafından zorunlu organlara seçilen üyelerin ad ve soyadları, meslek ve görevleri, adresleri ile tüzük değişiklikleri ve açılan, kapatılan veya birleştirilen şubeler; sendika şubesinin, sendikanın veya konfederasyonun bulunduğu illerin valiliklerine (...) ⁽¹⁾ ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına otuz gün içinde bildirilir. ⁽¹⁾

Genel kurulların oluşması

Madde 9 – Sendika ve sendika şubesi genel kurulları üyelerden oluşur.

(Değişik ikinci fıkra: 4/4/2012-6289/7 md.) Sendika şubesi genel kurulları ve üye sayısı bini aşan sendikaların genel kurulları delegelerle yapılabilir.

Delegeler üyeler tarafından gizli oy, açık sayım ve döküm esasına ve sendika tüzüğündeki hükümlere göre seçilir.

Konfederasyon genel kurulları, üye sendikalarca seçilen en çok beşyüz delegeden oluşur. Üye sendikaların genel kurulda kaç delegeyle temsil edileceği konfederasyon tüzüğünde belirtilir.

Sendika şubeleri ile sendika ve konfederasyonların yönetim ve denetleme kurulu üyeleri bu sıfatla kendi genel kurullarına delege olarak katılırlar.

Delege sıfatı, müteakip olağan genel kurul için yapılacak delege seçimine kadar sürer.

Tüzüklere delege seçilmeyi engelleyici hükümler konulamaz.

Genel kurulların toplantı zamanı ve karar yeter sayısı

Madde 10 – Sendika veya konfederasyonun ilk genel kurulu tüzel kişilik kazanmasından başlayarak altı ay içinde yapılır.

(Değişik ikinci fıkra: 4/4/2012-6289/8 md.) Olağan genel kurul toplantıları dört yılı aşmamak üzere tüzüklerde belirtilen sürede yapılır.

(Değişik üçüncü fıkra: 4/4/2012-6289/8 md.) İki genel kurul toplantısı arasındaki döneme ilişkin faaliyet ve hesap raporu, denetleme kurulu veya denetçi raporu ile gelecek döneme ilişkin bütçe önerisi, genel kurula katılacaklara toplantı tarihinden en az onbeş gün önce yazılı veya elektronik ortamda gönderilir ve internet sitesinde ilan edilir.

Olağanüstü genel kurul, yönetim kurulu veya denetleme kurulunun gerekli gördüğü durumlarda ya da genel kurul üye veya delegelerinin beşte birinin yazılı isteği üzerine en geç altmış gün içinde toplanır.

Genel kurula çağrı yönetim kurulu tarafından yapılır.

Toplantı yeter sayısı üye ya da delege tamsayısının salt çoğunluğudur. İlk toplantıda yeter sayı sağlanamazsa, ikinci toplantı en çok onbeş gün sonraya bırakılabilir. Bu toplantıda salt çoğunluk aranmaz.

Karar yeter sayısı toplantıya katılan üye veya delege sayısının salt çoğunluğudur.

Yukarıdaki hükümlere aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika veya konfederasyon yönetim kuruluna; üyelerinden birinin veya durumu tespit eden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının başvurusu üzerine, iş davalarına bakmakla görevli mahkeme kararı ile işten el çektirilir. Bu takdirde görevli mahkeme, genel kurulu kanun ve tüzük hükümleri gereğince altmış günü geçmemek kaydıyla en kısa zamanda

toplamak ve yeni yönetim kurulu seçilinceye kadar cari işleri yürütmekle görevli olmak üzere Medenî Kanun hükümleri gereğince bir veya üç kayyım tayin eder. ⁽¹⁾

Seçimlerde uygulanacak esaslar

Madde 11 – Genel kurullarda seçimler yargı gözetimi altında serbest, eşit, gizli oy, açık sayım ve döküm esasına göre yapılır.

Genel kurul toplantıları, genel kurullarda yapılacak seçimler, seçimlere yapılacak itirazlar, seçimlerin iptali ve yenilenmesine ilişkin hususlarda 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 14 üncü Maddesi ile 52 nci Maddesinde yer alan hükümleri uygulanır.

Seçimlere ilişkin usul ve esaslar, sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtilir.

Genel kurulların görevleri

Madde 12 – Genel kurulların görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Organların seçimi.
- b) Tüzük değişikliği.
- c) Yönetim ve denetleme kurulu raporlarının görüşülmesi ve aklanması.
- d) Yönetim kurulunca hazırlanan çalışma programı ve bütçenin görüşülerek karara bağlanması.
- e) Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde belirtilen konularda yönetim kuruluna yetki verilmesi.
- f) Taşınmaz malların satın alınması veya mevcut taşınmaz malların satılması konusunda yönetim kuruluna yetki verilmesi.
- g) Sendika ve konfederasyon yönetim kurulu üyelerine verilecek her türlü ücret ve diğer görevlilerin huzur hakkı ve yolluklarının belirlenmesi.
- h) (Değişik: 4/4/2012-6289/9 md.) Sendika şubesi açma, şubeleri birleştirme veya kapatma; sendika şubesi açma ve başlangıçtaki kuruluş şartlarını

kaybeden şubeleri kapatma konularında yönetim kuruluna yetki verme.

i) Aynı hizmet kolunda bulunmak koşuluyla başka bir sendika ile birleşme ve katılma.

j) Başka bir konfederasyonla birleşme ve katılma.

k) Konfederasyonlara üye olma veya üyelikten çekilme.

l) Amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara üye olma veya çekilme.

m) Fesih kararı verme.

n) Mevzuatta veya sendika tüzüklerinde genel kurulca yapılması belirtilen diğer işlemlerin yerine getirilmesi ve herhangi bir organın görev alanına girmeyen konuların karara bağlanması.

Şube genel kurulları sadece yukarıdaki (a), (c) ve (n) bentlerinde belirtilen görevlerini yerine getirirler.

Yönetim, denetleme ve disiplin kurullarının oluşması, görevleri ve toplantıları ⁽¹⁾

Madde 13 – Sendika şubesi ve sendika yönetim kurulları en az üç, en çok yedi üyeden; konfederasyon yönetim kurulları ise en az beş, en çok on üyeden oluşur.

Disiplin kurulu en az üç, en çok beş üyeden, denetleme kurulu en az üç, en çok beş denetçiden oluşur. Şubelerde bir denetçi ile yetinilebilir. ⁽¹⁾

Yönetim, denetleme ve disiplin kurulları ile kurulması uygun görülen diğer organların oluşumu, görev ve yetkileri ile toplanma ve karar alma usulleri Sendikalar Kanununun 16, 17, 18 ve 19 uncu Maddelerinde belirtilen esaslara uygun olarak sendika veya konfederasyonların tüzüklerinde düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Üyelik ve Güvenceler

BİRİNCİ BÖLÜM

Üyelik

Sendika üyeliğinin kazanılması

Madde 14- (Değişik: 24/6/2004-5198/1 md.)

Sendikalara üye olmak serbesttir.

Kamu görevlileri çalıştıkları işyerinin girdiği hizmet kolunda kurulu bir sendikaya üye olabilirler.

Sendikaya üyelik, kamu görevlisinin üç nüsha olarak doldurup imzaladığı üye formu ile sendikaya başvurması ve başvurunun sendika yetkili organınca kabulü ile kazanılır.

Üyelik başvurusu, sendika tarafından en çok otuz gün içinde reddedilmediği takdirde üyelik istemi kabul edilmiş sayılır. Haklı bir sebep gösterilmeden üyeliği kabul edilmeyen kamu görevlisinin, bu kararın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde iş davalarına bakmakla görevli mahallî mahkemede dava açma hakkı vardır.

Sendika, üyeliği kesinleşen kamu görevlisinin başvuru belgesinin bir örneğini üyenin kendisine verir, bir örneği sendikada kalır, bir örneğini üyelik ödentisine esas olmak ve dosyasında saklanmak üzere onbeş gün içinde işverene gönderir.

Birden çok sendikaya üye olunamaz. Birden çok sendikaya üyelik halinde sonraki üyelikler geçersizdir.

Aynı tarihli birden fazla üyeliğe ilişkin bildirimler dikkate alınmaz ve bu husus kamu işvereni tarafından ilgiliye ve sendikalara yazılı olarak bildirilir.

Sendika üyesi olamayacaklar ⁽¹⁾⁽³⁾

Madde 15 – Bu Kanuna göre kurulan sendikalara;

a) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/197 md.) Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatında, bağlı kurullarında ve Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayi Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere bağlı kuruluşlarında, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,

b) Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,

c) Bakanlar, bakan yardımcıları, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcıları, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, (...) ⁽³⁾ belediye başkanları ve yardımcıları, ⁽²⁾⁽³⁾

d) Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları, enstitü ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcıları,

e) Mülkî idare amirleri,

f) Silahlı Kuvvetler mensupları,

g) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 10/4/2013 tarihli ve E.: 2013/21, K.: 2013/57 sayılı Kararı ile.)

h) Millî İstihbarat Teşkilâtı mensupları,

i) Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların merkezi denetim elemanları,

j) Emniyet hizmetleri sınıfı (...) ⁽⁴⁾ (...) ⁽³⁾,

k) Ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlileri,

l) (Ek: 2/1/2017-KHK-682/36 md.; Aynen kabul: 31/1/2018-7068/36 md.) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erler,

Üye olamazlar ve sendika kuramazlar.

Üyelik sona ermesi

Madde 16- (Değişik: 24/6/2004-5198/2 md.)

Her üye üyelikten serbestçe çekilebilir.

Üyelikten çekilme, çekilmek isteyen kamu görevlisi tarafından, üç nüsha olarak doldurulup imzalanan üyelikten çekilme bildirimini kurumuna verilmesi ile gerçekleşir. Kurum görevlisi, kayıt numarası ile tarih verilen çekilme bildirimini bir suretini derhal üyeye vermek zorundadır. Kamu işvereni, bildirim bir örneğini onbeş gün içinde sendikaya gönderir.

Çekilme, kamu işverenine başvurma tarihinden başlayarak otuz gün sonra geçerli olur. Çekilenin bu süre içinde başka bir sendikaya üye olması halinde yeni sendikaya üyeliği, bu sürenin bitim tarihinde kazanılır.

Üyenin, sendikadan çıkarılma kararı sendika merkez genel kurulunca alınır. Çıkarma kararı, çıkarılana ve işverene yazı ile bildirilir. Çıkarma kararına karşı üye, bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde görevli iş mahkemesine itiraz edebilir. Mahkeme iki ay içinde kesin karar verir. Üyelik, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar sürer.

(Değişik birinci cümle: 4/4/2012-6289/11 md.) Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanların üyelikleri, sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri, farklı bir hizmet koluna giren kuruma atanarlardan sendika üyesi olanların ise üyelikleri, varsa sendika şubesi ve sendika organlarındaki görevleri sona erer, ancak varsa konfederasyon organlarındaki görevleri devam eder. Emekliye ayrılanların sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri seçildikleri dönemin sonuna kadar devam eder.

Üyelik devamı ve askıya alınması hallerinde 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 24 üncü maddesinde yer alan hükümler uygulanır.

Konfederasyon ve uluslararası kuruluş üyelik

Madde 17 – Sendikalar, ancak bir konfederasyona üye olabilirler. Birden çok konfederasyona üye olunması halinde sonraki üyelikler geçersizdir.

(Değişik ikinci fıkra: 4/4/2012-6289/12 md.) Sendika veya konfederasyonlar, tüzüklerinde gösterilen amaçlarını gerçekleştirmek üzere uluslararası kuruluş kurabilir, amaçlarına uyan uluslararası kuruluşlara üye olabilir ve üyelikten çekilebilirler.

(Değişik üçüncü fıkra: 4/4/2012-6289/12 md.) Sendika ve konfederasyonlar ikinci fıkra kapsamına giren üyelik işlemlerini ve faaliyetlerini gerçekleştirme tarihinden itibaren onbeş gün içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirir. Bildirime ilgili kuruluş tüzüğünün bir örneği de eklenir.

Sendikalar ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın, serbestçe, yabancı ülkelerdeki amaçlarına uyan uluslararası kuruluşların üye veya temsilcilerini Türkiye'ye davet edebilir veya yabancı ülkelerdeki toplantılarına kendi üye veya temsilcilerini gönderebilirler.

İKİNCİ BÖLÜM

Güvenceler

Sendika üyelerinin ve yöneticilerinin güvencesi⁽¹⁾

Madde 18- (Değişik: 24/6/2004-5198/3 md.)

Kamu görevlileri, iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde sendika veya konfederasyonların bu Kanunda belirtilen faaliyetlerine

katılmalarından dolayı farklı bir işleme tâbi tutulamaz ve görevlerine son verilemez.

Kamu işvereni, işyeri sendika temsilcisi, sendika işyeri temsilcisi, sendika il ve ilçe temsilcisi ile sendika ve sendika şube yöneticilerinin işyerini (...) ⁽¹⁾sebebini açık ve kesin şekilde belirtmedikçe değiştiremez. ⁽¹⁾

Kamu işvereni kamu görevlileri arasında sendika üyesi olmaları veya olmamaları nedeniyle bir ayırım yapamaz.

Sendika veya konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecek yönetim kurulu üyeleri, genel kurulda yönetim kuruluna seçilenler ile sendika şube yönetim kurulu üyeleri seçildikleri tarihten itibaren durumlarını en geç otuz gün içinde kurumlarına yazılı olarak bildirirler. Söz konusu yöneticiler (...) ⁽¹⁾sendika tüzüğünde belirtilen hükümlere göre, ayrıca yazılı talepte bulunmaları halinde bu görevleri süresince aylıksız izine ayrılırlar. Talepte bulunmayanlar ise kurumlarındaki görevlerine devam ederler. İzine ayrılmayan yönetim kurulu üyeleri haftada bir gün kurumlarından izinli sayılırlar. **(Ek cümle: 4/4/2012-6289/13 md.)** Sendika yönetim kurulu üyelerinin, bu fıkrada belirtilen haklardan yararlanabilmesi için bağlı buldukları sendikanın şube kurulması için öngörülen üye sayısına ulaşması, konfederasyon yönetim kurulu üyelerinin bu fıkrada belirtilen haklardan yararlanabilmesi için ise konfederasyona bağlı sendikaların toplam üye sayısının genel kurullarını delegelerle yapabilecek sendika üye sayısına ulaşması gerekir. ⁽¹⁾

Sendika şubeleri en az 400 üye ile kurulur. **(Ek cümleler: 4/4/2012-6289/13 md.)** Sendika şubesi bulunmayan il ve ilçelerde il ve ilçe temsilciliği kurulabilir. İldeki üye sayısı 100 ve daha fazla olan sendikanın il temsilcisi ile ilçedeki üye sayısı 50 ve daha fazla olan sendikanın ilçe temsilcisi haftada dört saat izinli sayılır.

(Mülga altıncı fıkra: 4/4/2012-6289/13 md.)

Aylıksız izine ayrılan yöneticilerin bu süreleri, emekli kesenekleri ve karşılıklarının yöneticisi oldukları sendikaları tarafından her ay Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığına ödenmesini kabul etmeleri koşuluyla kazanılmış hak aylığı ile emeklilik hizmetine sayılır.

Kurumlarından aylıksız izinli sayılan sendika, konfederasyon ve şube yönetim kurulu üyeleri ile bunların bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık giderlerinin kurumlarınca karşılanmasına devam olunur.

Aylıksız izinli sayılanlardan herhangi bir nedenle sendika veya konfederasyon organlarındaki görevlerinden ayrılanlar, görevlerinin son bulması tarihinden itibaren otuz gün içinde ayrıldıkları kurum ve kuruluşa yazılı müracaat etmeleri durumunda, kamu işvereni bu kimseleri otuz gün içinde eski görevlerine ya da uygun diğer bir göreve atamak zorundadır. Otuz gün içinde görevlerine başlamak için başvurmayanlar görevlerinden çekilmiş sayılırlar.

Görevden uzaklaştırma, re'sen emeklilik, göreve son verilmesi, tayin veya sair hallerde görevlinin mahkemeye başvurması halinde, mahkeme kararı kesinleşinceye kadar sendikadaki görevi devam eder.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Faaliyetler, Yasaklar ve Yönetime Katılma ⁽¹⁾

BİRİNCİ BÖLÜM

Faaliyetler ve Yasaklar

Sendika ve konfederasyonların yetki ve faaliyetleri

Madde 19 – (Değişik birinci fıkra: 4/4/2012-6289/14 md.) Kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonlar, bu Kanundaki hükümler çerçevesinde, toplu

sözleşme görüşmelerinde taraf olmaya yetkilidir.

Sendika ve konfederasyonlar kuruluş amaçları doğrultusunda toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeterek aşağıdaki faaliyetlerde bulunabilirler: ⁽²⁾

a) **(Değişik: 4/4/2012-6289/14 md.)** Genel olarak kamu personelinin hak ve ödevleri, çalışma koşulları, yükümlülükleri, iş güvenlikleri ile sağlık koşullarının geliştirilmesi konularında görüş bildirmek ve toplu sözleşmenin uygulanmasını izlemek üzere yapılacak çalışmalara temsilciler göndermek.

b) Devlet personel mevzuatında kamu görevlilerinin temsilini öngören çeşitli kurullara temsilci göndermek.

c) Verimlilik araştırmaları yapmak, sonuçlarla ilgili raporlar düzenlemek, önerilerde bulunmak ve işverenlerle bu konularda ortak çalışmalar yapmak.

d) Üyelerin meslekî yeterliliklerinin artırılması ve sorunlarının çözülmesi ile sendikal faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik kurs, seminer ve sosyal amaçlı toplantılar düzenlemek, bilimsel çalışmalar yapmak ve yayınlarda bulunmak.

e) Üyelerin ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatleri ile personel hukukunu ilgilendiren konularda ilgili kurumlara ve yetkili makamlara sunulmak üzere çalışmalar yapmak ve öneriler getirmek.

f) Üyelerin idare ile ilgili doğacak ihtilaflarında, ortak hak ve menfaatlerinin izlenmesinde veya hukukî yardım gerekliliğinin ortaya çıkması durumunda üyelerini veya mirasçılarını, her düzeyde ve derecedeki yönetim ve yargı organları önünde temsil etmek veya ettirmek, dava açmak ve bu nedenle açılan davalarda taraf olmak.

g) Üyeleri ve ailelerinin yararlanmaları için hizmet amacıyla, eğitim ve sağlık tesisleri, dinlenme yerleri, misafirhane spor alanları ve benzeri yerler

ile kitaplık, kreş, yuva ve huzur evleri, yardımlaşma sandıkları kurmak ve yönetmek ile herhangi bir bağışta bulunmamak kaydı ile üyeleri için kooperatifler kurulmasına yardım etmek ve nakit mevcudunun yüzde onundan fazla olmamak kaydıyla bu kooperatiflere kredi vermek. ⁽¹⁾

h) **(Değişik: 4/4/2012-6289/14 md.)** Yangın, su baskını, deprem gibi tabii afetlerin vukuunda, gerektiğinde üyelik şartı aranmaksızın nakit mevcudunun yüzde onunu aşmamak kaydıyla afete uğrayan bölgelerde konut, sağlık ve eğitim tesisleri yapılması amacıyla kamu yararına çalışan dernekler ve Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ile kamu kurum ve kuruluşlarına aynî ve nakdî yardımda bulunmak, afete uğrayan bölgelerde konut ve sağlık tesisleri yapmak. ⁽²⁾

ı) **(Ek: 14/4/2016-6704/14 md.)** Gerektiğinde, nakit mevcudunun yüzde onunu aşmamak kaydıyla ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile koordinasyon halinde, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga 64 üncü maddesi ve 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrasında sayılanlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun, 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılansın Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesi hükümlerine göre nakdî tazminat ödenmesi veya aylık bağlanması hakkı bulunanlara aynî ve nakdî yardımda bulunmak.

Yasaklar

Madde 20 – Bu Kanuna göre kurulan sendika ve konfederasyonların

yönetim ve işleyişleri Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı olamaz.

Sendika ve konfederasyonlar kamu makamlarından maddî yardım kabul edemez, siyasî partilerden maddî yardım alamaz ve onlara maddî yardımda bulunamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar siyasî partilerin kuruluşu içinde yer alamazlar; siyasî partilerin ad, amblem, rumuz veya işaretlerini kullanamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar ticaretle uğraşamazlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Yönetime Katılma ⁽¹⁾

Kamu Personeli Danışma Kurulu ⁽²⁾

Madde 21 – (Değişik: 4/4/2012-6289/15 md.)

Kamu Personeli Danışma Kurulu, kamu görevlileri sendikaları ve konfederasyonları ile kamu idareleri arasında sosyal diyalogun geliştirilmesi, kamu personel mevzuatının ve kamu yönetimi uygulamalarının değerlendirilmesi, yönetimin daha iyi işleyen bir yapıya kavuşturulması için ortak çalışmalar yürütülmesi, kamu görevlilerinin yönetime katılımının sağlanması ve kamu yönetiminin karşılaştığı sorunlara çözümler geliştirilmesi amacıyla; Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın başkanlığında, en çok üyeye sahip üç konfederasyonun genel başkanı ile her bir hizmet kolunda en çok üyeye sahip kamu görevlileri sendikasının başkanı ve Cumhurbaşkanınca belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur. Kurula gündemde yer alan konulara göre diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri de davet edilebilir. ⁽³⁾

28 inci maddede belirtilen toplu sözleşme konuları ile kurumsal konular dışında kalan ve kamu personel sistemini ilgilendiren genel nitelikli konular, Kurulda değerlendirilir.

Kurul, her yıl mart ve kasım aylarında toplanır. Kurulun sekretarya hizmetleri Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür.

Kurum idarî kurulları

Madde 22 – Kurum düzeyinde kamu görevlilerinin çalışma koşulları ve kanunların kamu görevlilerine eşit uygulanması konularında görüş bildirmek üzere, eşit sayıda kamu işveren vekili ile en çok üyeye sahip sendikaca, üyeleri arasından belirlenen temsilcilerin katıldığı kurum idarî kurulları oluşturulur. Bu kurullar yılda iki kez toplanır.

İşyeri sendika temsilcileri ve sendika işyeri temsilcileri; ⁽¹⁾

Madde 23 – (Değişik: 4/4/2012-6289/16 md.)

İşyerlerinde 30 uncu madde uyarınca yapılan tespite göre kamu görevlilerinden en çok üye kaydetmiş sendika, işyeri sendika temsilcisi seçmeye yetkilidir. İşyerindeki kamu görevlisi sayısı 200'e kadar ise bir, 201-600 arasında ise en çok iki, 601-1000 arasında ise en çok üç, 1001-2000 arasında ise en çok dört, 2000'den fazla ise en çok beş işyeri sendika temsilcisi seçilebilir. Bu temsilcilerden biri ilgili sendika tarafından baştemsilci olarak görevlendirilebilir.

İşyeri sendika temsilcileri, işyerlerinde kamu görevlilerinin işveren veya işyeri ile ilgili sorunlarını dinlemek, ilgili yerlere iletmek ve kamu görevlileri ile işveren arasında iletişim sağlamak amacıyla işyerinden seçilir. İşyeri sendika temsilcileri bu görevlerini işyerinde, haftada dört saat olmak üzere yerine getirirler ve bu sürede izinli sayılırlar.

Bir işyerinde en çok üye kaydetmiş sendikanın dışında faaliyette bulunan sendikalar da, bu Kanun kapsamına giren sendikal faaliyetlerin yürütülmesi açısından koordinasyon görevini yürütmek üzere o işyerinden sendika işyeri temsilcisi belirleyebilirler.

Kamu işvereni, yönetim ve hizmetin işleyişini engellemeyecek biçimde sendika temsilcilerine çalışma saatleri içinde ve dışında görevlerini yapabilmeleri için imkânlar ölçüsünde kolaylıklar sağlar.

BEŞİNCİ KISIM

Sendika ve Konfederasyonların Gelirleri, Giderleri ve Denetimi

BİRİNCİ BÖLÜM

Gelir ve Giderler

Gelirler

Madde 24 – Sendika ve konfederasyonların gelirleri;

- Üyelerinin ödeyecekleri üyelik ödentilerinden,
 - Bu Kanuna göre yapabilecekleri faaliyetlerden elde edilecek gelirlerden,
 - Bağış ve yardımlardan,
 - Mal varlığından elde edilen gelirlerden,
- Oluşur.

Sendika ve konfederasyonlar, kendilerinin veya Türkiye Cumhuriyeti Devletinin üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar hariç, dış kaynaklardan Cumhurbaşkanının izni olmadıkça yardım ve bağış kabul edemezler.⁽¹⁾

Sendika ve konfederasyonlar tüm nakdî gelirlerini bankalara yatırmak zorundadırlar. Zorunlu giderler için kasalarında tutacakları azamî nakit mevcudu tüzüklerinde gösterilir.

Üyelik ödentisi

Madde 25- (Değişik: 24/6/2004-5198/4 md.)

Kamu görevlileri sendikasına, kamu görevlisinin ödeyeceği üyelik ödentileri, 14 üncü madde çerçevesinde doldurulan üyelik başvuru formuna ve sendika tüzüğünde belirtilen aylık ödenti tutarına göre kamu işverenince aylığından kesilerek beş gün içinde sendikaların banka hesaplarına yatırılır ve ödenti listesinin bir örneği ilgili sendikaya gönderilir. Kamu işvereni, sendikaya üye olan ve üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerinin listesini her ayın son haftasında, işyerinde herkesin görebileceği yerde ve kurumsal düzeyde duyurulabilecek diğer araçlarla ilan eder.⁽²⁾

(Değişik ikinci fıkra: 1/7/2006-5538/14 md.) Aylık üyelik ödenti tutarı; kamu görevlisinin kadro ya da pozisyonuna bağlı ve her ay mutataz olarak ödenmekte olan damga vergisine tâbi aylık brüt gelirleri toplamına, sendika tüzüğünde belirtilen oran uygulanmak suretiyle hesaplanır. Ödenti tutarı, 15 inci derecenin birinci kademesinden aylık alan Devlet memurunun damga vergisine tâbi brüt gelirleri toplamının binde dördünden az, otuzda birinden fazla olamaz.

Sendika tüzüğüne, üyelik ödentisi dışında her ne ad altında olursa olsun, üyelere başka bir kesinti yapılmasını öngören hükümler konulamaz.

Sendika merkez genel kurul kararıyla üyelikten çıkarılan üyelerin isimlerinin sendikaca onbeş gün içinde işverene bildirilmesi zorunludur.

Konfederasyonlara üyelerince ödenecek ödenti miktarı, sendikaların ödenti tutarlarının yüzde beşinden aşağı olmamak üzere konfederasyonların genel kurullarınca belirlenir.

Giderler

Madde 26 – Sendika ve konfederasyonlar gelirleri tüzüklerinde belirtilen amaçları ve bu Kanunda

gösterilen faaliyetleri dışında kullanamazlar ve bağışlayamazlar.

Sendika ve konfederasyonlar, gelirlerinin en az yüzde onunu üyelerinin mesleki bilgi ve tecrübelerini artırmak için kullanmak zorundadırlar.

Vergi Usul Kanununa göre demirbaş sayılan her türlü eşya veya malzeme demirbaş defterine kaydedilir ve bunlar hiçbir şekilde gider olarak işlem göremez.

Sendika şubeleri, sendika ve konfederasyonlar yardımlaşma sandıkları dışında, üyeleri, yöneticileri veya diğer kişi ve kuruluşlara borç para veremez ve elde ettikleri gelirleri dağıtamazlar.

Sendika ve konfederasyonların tutacakları defterler, tasdik şekli, kayıtların düzenlenme usul ve esasları bir yönetmelikle belirlenir. Muhasebe kayıtları bilanço esasına göre tutulur.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetim

İdarî ve malî denetim

Madde 27 – *Sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların yönetim ve işleyişleri ile gelir ve giderleri ve bunlarla ilgili her türlü işlemlerin kanunlar ve ilgili diğer mevzuat ile tüzük ve genel kurul kararlarına uygun olup olmadığı hususlarındaki idari ve mali denetim, denetleme kurulları ya da denetçiler tarafından yapılır. Denetimin esasları hakkında Sendikalar Kanununun 47 nci Maddesine göre çıkarılan tüzük hükümleri uygulanır.*

Sendikalar ve konfederasyonların yıllık hesapları 1.6.1989 tarihli ve 3568 sayılı Kanuna göre denetim yetkisi almış meslek mensupları tarafından denetlenerek, bağımsız denetim raporu hazırlanır. Bu raporlar genel kurula sunulur.

Sendika ve konfederasyonlar her hesap ya da bütçe dönemine ait bilanço ve

hesaplarıyla çalışma ve denetleme raporlarını ait oldukları dönemi izleyen üç ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına; sendikalar ayrıca bağlı buldukları konfederasyona gönderirler.

ALTINCI KISIM Toplu Sözleşme ⁽¹⁾

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Toplu sözleşmenin kapsamı ⁽²⁾

Madde 28 – (Değişik: 4/4/2012-6289/18 md.)

Toplu sözleşme; kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarını düzenleyen mevcut mevzuat hükümleri dikkate alınarak kamu görevlilerine uygulanacak katsayı ve göstergeler, aylık ve ücretler, her türlü zam ve tazminatlar, ek ödeme, toplu sözleşme ikramiyesi, fazla çalışma ücreti, harcırah, ikramiye, doğum, ölüm ve aile yardımı ödenekleri, cenaze giderleri, yiyecek ve giyecek yardımları ve diğer mali ve sosyal hakları kapsar.

Toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayırım yapılamaz.

Toplu sözleşme hükümleri, sözleşmenin yapıldığı tarihi takip eden iki mali yıl için geçerlidir.

8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre aylık ödenmekte olanların aylıklarının hesabında da toplu sözleşme hükümlerine göre belirlenen aylık ve taban aylık katsayıları esas alınır. 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki

sigortalılık hali esas alınarak bağlanan yaşlılık, malullük veya ölüm aylıklarında yapılacak artışlar hakkında 5510 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrası uygulanmaz ve bu aylıklar toplu sözleşme hükümlerine göre belirlenen aylık ve taban aylık katsayılarındaki artış dikkate alınarak artırılır.

Toplu sözleşmenin tarafları ve imza yetkisi ⁽³⁾

Madde 29 – (Değişik: 4/4/2012-6289/19 md.)

Toplu sözleşme görüşmelerine kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti, kamu görevlileri adına Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti katılır.

(Değişik fıkra: 2/7/2018-KHK-703/197 md.) Kamu İşveren Heyeti, Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakanın başkanlığında, Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur.

Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, bağlı sendikaların toplam üye sayısı itibarıyla en fazla üyesi bulunan konfederasyonun Heyet Başkanı olarak belirleyeceği bir temsilci ile her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları tarafından belirlenecek birer temsilci, bağlı sendikaların üye sayıları esas alınmak kaydıyla toplam üye sayıları itibarıyla birinci, ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından belirlenecek birer temsilci olmak üzere onbeş üyeden oluşur. Heyet Başkanı ve temsilciler, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından onbeş gün önce konfederasyonlar tarafından Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Heyet Başkanlığı sıfatını haiz konfederasyon temsilcisinin toplu sözleşme

görüşmelerine katılmaması veya görüşmelerden çekilmesi halinde Heyet Başkanlığı yetkisi, en çok üyeye sahip ikinci sırada bulunan konfederasyon temsilcisi tarafından kullanılır. Her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları tarafından belirlenecek temsilcinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması veya görüşmelerden çekilmesi halinde aynı hizmet kolunda en fazla üyeye sahip ikinci sırada bulunan kamu görevlileri sendikası temsilcisi Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetine dahil edilir.

Toplu sözleşmeyi imzalamaya kamu idaresi adına Kamu İşveren Heyeti Başkanı, kamu görevlileri adına sözleşmenin kamu görevlilerinin geneline yönelik bölümü için Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı ve hizmet kollarına yönelik bölümleri için ilgili sendika temsilcisi yetkilidir.

Bu madde hükümlerine göre toplu sözleşmenin imzalanan bölümlerine ilişkin Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Üye Sayılarının Tespiti ve Toplu Sözleşme Görüşmeleri ⁽¹⁾

Üye sayılarının tespiti ⁽²⁾⁽³⁾

Madde 30- (Değişik: 24/6/2004-5198/5 md.)

(Mülga birinci fıkra: 4/4/2012-6289/20 md.)

Sendika ve konfederasyonların üye sayılarının belirlenmesinde aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Kurumlarca yapılacak tespit;

Tespite ilişkin toplantıya kurumun işveren vekili ile tahakkuk memuru veya mali hizmetler birimi yetkilisi ve kurumun hizmet kolunda faaliyette bulunan sendikalardan birer temsilci katılır. Toplantı her yıl 15 Mayıs tarihinden sonra beş iş günü içerisinde kurumca belirlenerek sendikalara bildirilen yer ve günde yapılır.

Bu Kanuna tâbi olarak kurumda çalışan kamu görevlilerinin, 15 Mayıs tarihi itibarıyla listesi ile üyelerinden aidat kesintisi yapılan sendikaların üyelerini gösterir liste, toplantıya katılanlarca değerlendirilir. Bu değerlendirmeden sonra, toplam kamu görevlisi sayısı ile sendika üyesi kamu görevlilerinin sendikalara göre toplam sayılarını belirten tutanak toplantıya katılan taraflarca imzalanır. İmzalı tutanak, kamu işvereni ve sendikalarca Mayıs ayının son iş gününe kadar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilir.

Kurumların taşra teşkilatları, yukarıdaki esaslara göre tarafların katılımı ile yapılacak toplantı neticesinde düzenlenecek tutanakları kurum merkezinde yapılacak tespitte değerlendirilmek üzere 15 Mayıs tarihini takip eden iki iş günü içerisinde kurum merkezine gönderirler. Bu tutanaklar kurum merkezinde tarafların katılımı ile tek tutanak haline getirilir.

b) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca kurumlardan ve sendikalardan gelen müşterek imzalı listeler üzerinden yapılacak tespit;

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, kurumlarda çalışan toplam kamu görevlisi sayısı ile sendikalar itibarıyla üyelik kesintisi yapılan üye sayılarını dikkate alarak her yıl 15 Mayıs tarihi itibarıyla hizmet kollarındaki bütün kamu görevlileri sayısı ile hizmet kolundaki sendikaların üye sayılarını tespit eder. Buna göre (...) ⁽¹⁾ kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonların toplam üye sayısını belirler ve sonuçları her yıl Temmuz ayının ilk haftasında Resmî Gazetede yayımlar. ⁽¹⁾

(Ek fıkra: 4/4/2012-6289/20 md.) Sonuçların yayımı tarihinden itibaren beş işgünü içinde kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonlarının üye sayılarının yanlışlığı iddiasıyla sendika ve

konfederasyonlarca Ankara İş Mahkemesine itiraz edilebilir. Mahkeme itirazı onbeş gün içinde karara bağlar.

Toplu sözleşme görüşmeleri ⁽²⁾

Madde 31 – (Değişik: 4/4/2012-6289/21 md.)

Toplu sözleşme görüşmeleri son rakamı tek olan yıllarda yapılır.

Kamu görevlilerinin geneline yönelik toplu sözleşme teklifleri Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin konfederasyon temsilcisi üyeleri, her bir hizmet koluna ilişkin toplu sözleşme teklifleri ise Heyetin ilgili sendika temsilcisi üyesi tarafından hazırlanır ve toplu sözleşme görüşmelerinin başlama tarihinden en az bir hafta önce Kamu İşveren Heyetine sunulmak üzere Devlet Personel Başkanlığına verilir. Toplu sözleşme görüşmelerinin başlangıcında Kamu İşveren Heyeti Başkanı ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı, Devlet Personel Başkanlığına verilen talepler esas alınmak suretiyle genel ve hizmet koluna ilişkin toplu sözleşme görüşme gündemini belirler. Toplu sözleşme görüşmeleri, genel ve hizmet kollarını ilgilendiren taleplerin topluca görüşülmesi suretiyle yürütülür. Birden fazla hizmet kolunu ilgilendiren hususlar, kamu görevlilerinin geneline yönelik konular arasında görüşülür.

Kamu İşveren Heyeti Başkanının belirleyeceği kurum temsilcileri ile Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetinin toplam sayısı onbeşi geçmemek üzere belirleyeceği temsilciler, toplu sözleşme görüşmelerine teknik heyet olarak iştirak edebilirler.

Toplu sözleşme görüşmelerine, Ağustos ayının ilk işgünü Kamu İşveren Heyeti Başkanınca belirlenen ve Kamu Görevlileri Sendikaları Heyetine dahil konfederasyonlara görüşmelerin başlamasından en az bir hafta önceden bildirilen yerde başlanır. Toplu sözleşme

süreci, Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararının alınması da dahil olmak üzere en geç ağustos ayının son işgünü tamamlanır. Hafta sonu tatil günleri hariç olmak üzere resmî tatil günlerine rastlayan günlerde toplu sözleşme görüşmelerine ara verilir. Toplu sözleşme görüşmelerinin yürütülmesinde uygulanacak yöntem ve görüşme takvimi yönetmelikle düzenlenir.

Toplu sözleşme görüşme süreci sonunda, kamu görevlilerinin geneline yönelik mali ve sosyal haklara ilişkin bölüm ile her bir hizmet koluna özgü mali ve sosyal haklara ilişkin bölümlerden ve tek metinden oluşan toplu sözleşme veya toplantı tutanağı imzalanır. Toplu sözleşmeye kurumsal hiyerarşiyi bozacak ve aynı veya benzer unvanlı kamu görevlilerinin mali ve sosyal hakları arasında kurumlar arası dengesizliğe yol açacak hükümler konulamaz.

İmzalanan toplu sözleşme metinleri Resmî Gazetede yayımlanır.

Toplu sözleşme görüşmelerine katılmaya yetkili hiçbir konfederasyon temsilcisinin toplu sözleşme görüşmelerine katılmaması veya toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşmazlıkla sonuçlanmasına rağmen tarafların Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurmaması halinde, kamu görevlilerine sonraki iki mali yıl boyunca uygulanacak mali ve sosyal haklar genel hükümlere göre belirlenir.

Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması ⁽¹⁾

Madde 32 – (Değişik: 4/4/2012-6289/22 md.)

27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel

idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir. Bu sözleşme bu Kanunun uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmaz ve bu kapsamda Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.

Yapılacak sözleşme, toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanır ve sözleşme süresi hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemez. Mahalli idareler genel seçim tarihini izleyen üç ay içerisinde de toplu sözleşme dönemiyle sınırlı olmak üzere sözleşme yapılabilir. Bu sözleşmeye dayanılarak yapılan ödemeler kazanılmış hak sayılmaz.

İlgili mahalli idarenin; vadesi geçmiş vergi, sosyal güvenlik primi ile Hazine Müsteşarlığına olan borç toplamının gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin yüzde onunu aşması, ödeme süresi geçtiği halde ödenmemiş aylık ve ücret borcu bulunması veya gerçekleşen en son yıla ilişkin toplam personel giderinin, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin belediyelerde yüzde otuzunu, il özel idaresinde yüzde yirmibeşini aşması hallerinde bu madde kapsamında sözleşme yapılamaz. Sözleşmenin yapılmasından sonra bu koşulların oluşması durumunda mevcut sözleşme kendiliğinden hükümsüz kalır.

(Ek: 4/4/2012-6289/23 md.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uyuşmazlıkların Çözüm Usulleri

Uyuşmazlık hali ⁽¹⁾

Madde 33 – (Değişik: 4/4/2012-6289/23 md.)

Toplu sözleşme görüşme süreci sonunda toplu sözleşme imzalanamaması halinde, üzerinde uzlaşılan ve uzlaşılamayan konuları içeren toplantı tutanağı, tutanağın kamu görevlilerinin geneline yönelik bölümü Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti Başkanı ve hizmet kollarına yönelik bölümleri ilgili sendika temsilcisi ile Kamu İşveren Heyeti Başkanı tarafından imzalanır.

Toplu sözleşme görüşmelerinin uzlaşmazlıkla sonuçlanması ve toplantı tutanağı imzalanamaması halinde Devlet Personel Başkanlığı tarafından görüşmelerin uzlaşmazlıkla sonuçlandığına dair tespit tutanağı tutulur.

Toplantı tutanağı imzalanmasından veya görüşmelerin uzlaşmazlıkla sonuçlandığının tespit tutanağı ile belirlenmesinden itibaren üç işgünü içerisinde sözleşmenin ilgili bölümlerini imzalamaya yetkili olanlar tarafından imzalamaya yetkili oldukları bölümler için Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulabilir.

Toplu sözleşme kapsamına girmeyen konulara ilişkin olarak Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurulamaz.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu⁽²⁾⁽³⁾

Madde 34 – (Değişik: 4/4/2012-6289/24 md.)

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu her toplu sözleşme dönemi için;

a) Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan, Başkanvekili, Başkan Yardımcısı veya Daire Başkanları arasından Cumhurbaşkanınca Başkan olarak seçilecek bir üye,⁽³⁾

b) (Değişik: 2/7/2018-KHK-703/197 md.) Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından dört üye,

c) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından belirlenecek iki, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlardan birer üye,

d) Üniversitelerin kamu yönetimi, iş hukuku, kamu maliyesi, çalışma ekonomisi, iktisat ve işletme bilim dallarından en az Doçent unvanını taşıyanlar arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek bir üye,⁽³⁾

e) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından üç, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından ikişer olmak üzere (d) bendinde belirtilen bilim dallarından en az Doçent unvanını taşımak kaydıyla, önerilecek toplam yedi öğretim üyesi arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek bir üye,⁽³⁾

olmak üzere onbir üyeden oluşur.

Birinci fıkranın (b) bendi gereğince belirlenen üyeler, konfederasyonlarca belirlenen üyeler ile öğretim üyeleri, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından iki hafta önce Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Kamu Görevlileri Hakem

Kurulunun Başkan ve diğer üyeleri, toplu sözleşme görüşmeleri başlamadan önce belirlenir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanı ve her bir üyesi için aynı usul ve esaslar çerçevesinde birer yedek üye görevlendirilir.⁽¹⁾

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, Başkanın çağrısı üzerine Başkan dahil en az sekiz üyenin katılımı ile toplanır. Mazereti nedeniyle toplantıya katılmayacak üyelerin yerine yedekleri çağrılır. Çalışma programı, toplantı gündemi, toplantı veya tespit tutanağının inceleme usul ve esasları ile toplantıya ilişkin diğer hususlar Başkan tarafından belirlenir. Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, tarafların başvuru tarihinden itibaren beş gün içinde kararını verir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu, toplantıya katılanların çoğunluğu ile karar alır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamazlar. Oyların eşitliği halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlamış sayılır.

Karara katılmayan üyeler, ayrı ayrı veya birlikte, karşı oy şerhini ve gerekçesini tutanağa yazdırır.

Kurul kararları kesindir ve toplu sözleşme hükmündedir.

Kurul kararları taraflara üç gün içerisinde yazılı olarak bildirilir ve Resmî Gazetede yayımlanır.

Her toplantı günü için toplantıya katılan Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Başkanına (5000), üyelere (4500) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda toplantı ücreti ödenir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun sekreteryaya hizmetleri Devlet Personel Başkanlığınca yürütülür. Toplu sözleşme

görüşmeleri ile Kamu Görevlileri Hakem Kurulu çalışmalarına katılacak olanların ağırlama, konaklama, yolluk ve gündelikleri ile diğer her türlü giderleri Devlet Personel Başkanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM (...)⁽¹⁾

Uyuşmazlığın tespiti, çözümü ve Uzlaştırma Kurulu

Madde 35 – (Mülga: 4/4/2012-6289/31 md.)

YEDİNCİ KISIM
Çeşitli, Geçici ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM
Çeşitli Hükümler

Sendika ve konfederasyonların katılma ve birleşmesi

Madde 36 – Genel Kurul kararıyla sendikaların başka bir sendikaya veya konfederasyonların başka bir konfederasyona katılması halinde katılan sendika veya konfederasyonun bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri katıldığı sendika veya konfederasyona kendiliğinden geçer.

Birleşen sendika veya konfederasyonların bütün hak, borç, yetki ve menfaatleri birleşme sonucu meydana getirdikleri yeni tüzel kişiliğe kendiliğinden geçer.

Bu madde hükümleri gereğince katılan veya birleşen sendika ve konfederasyonların üyeleri, ayrı bir işleme gerek olmaksızın devralan veya yeni kurulan sendika veya konfederasyonun üyesi olurlar.

Birleşme ile ilgili diğer usul ve esaslar sendika veya konfederasyonların tüzüklerinde gösterilir.

Kapatma

Madde 37 – Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerine ve demokratik esaslara aykırı faaliyetlerde bulunan sendika ve konfederasyon, merkezlerinin bulunduğu yer Cumhuriyet Başsavcısının istemi üzerine iş davalarına bakmakla görevli mahallî mahkeme kararı ile kapatılır.

Yukarıdaki fıkraya aykırı hareket eden sendika şubesi, sendika ve konfederasyonlar hakkında 2908 sayılı Dernekler Kanununun 54 üncü maddesi uyarınca işlem yapılır.

Ceza hükümleri

Madde 38 – (Değişik: 23/1/2008 – 5728/494 md.)

Bu Kanunun;

a) 20, 24 ve 26 ncı maddelerinde yer alan hükümlere aykırı hareket edenler, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası,

b) 8, 14, 16 ve 17 nci maddelerinde yer alan hükümlere aykırı hareket eden kişiler, elli günden az olmamak üzere adli para cezası,

ile cezalandırılır.

Faaliyetin durdurulmasında kayyım tayini

Madde 39 – Faaliyeti durdurulan sendika veya konfederasyonun mallarının idaresi, menfaatlerinin korunması ve durdurma süresi sonunda yeniden faaliyete geçebilmesi için genel kurul yapılması, Medenî Kanun hükümleri gereğince tayin olunacak bir veya üç kayyım tarafından sağlanır.

Fesih, infisah ve kapatma halinde malların devri

Madde 40 – Fesih, infisah ve kapatma hallerinde, mal varlıkları 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 46 ncı

maddesindeki hükümler çerçevesinde tasfiye edilir.

Ancak, tasfiye sonucunda kalacak para ve mallar, ilgili sendika veya konfederasyonun tüzüğünde aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde Hazineye devredilir.

Yönetmelikler

Madde 41 – Bu Kanunun uygulanması bakımından;

a) Kurumların girecekleri hizmet kolları,

b) Sendika ve konfederasyon üyeliklerine başvuru belgeleri ile çekilme bildirimlerinin şekli ve içereceği bilgiler,

c) **(Değişik: 4/4/2012-6289/25 md.)** Kamu Personeli Danışma Kurulu ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulunun çalışma usul ve esasları, toplu sözleşme görüşmelerinin yapılma usul ve esasları ile bu Kanunun uygulanmasını göstermek üzere ihtiyaç duyulacak diğer hususlar,

d) **(Değişik: 4/4/2012-6289/25 md.)** Sendika üye sayıları ve bunların bağlı oldukları konfederasyonların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar,

e) Sendika ve konfederasyonların tutacakları defterler, tasdik şekli ve kayıtların düzenlenme usul ve esasları,

f) **(Mülga: 4/4/2012-6289/25 md.)**

Kanunun yayımı tarihinden itibaren dört ay içinde, kamu görevlileri sendikaları konfederasyonlarının da görüşleri alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığınca birlikte hazırlanacak yönetmeliklerle belirlenir.

Uygulamanın izlenmesi

Madde 42 – Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Kamu görevlileri sendika ve konfederasyonlarının kuruluşu, yetkili organlarının oluşumu ve bu organların çalışma usulleri ile görevleri, sendika ve konfederasyonların tüzel kişi olarak hak ve yükümlülükleri ve faaliyetleri gibi

konularda karşılaşılabilecek sorunları gidermeye Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,

b) Personel konularına ilişkin olarak karşılaşılabilecek sorunları Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görüşlerini alarak gidermeye Devlet Personel Başkanlığı,

Yetkilidir.

Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Devlet Personel Başkanlığı yukarıda belirtilen hususlar ile ihtiyaç duyulacak diğer hususlarda bu kurumlardan birinin talebi üzerine ortak çalışma yapabilirler. Bu çalışmalara Kamu Personeli Danışma Kuruluna temsilci gönderen kamu görevlileri sendikaları konfederasyonunun temsilcileri de davet edilir. ⁽¹⁾

Diğer kanunların uygulanması

Madde 43 – Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2821 sayılı Sendikalar Kanunu, 2908 sayılı Dernekler Kanunu, 743 sayılı Türk Medeni Kanunu ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacaklar hakkında kamu görevlilerinin tabi oldukları personel kanunlarının ilgili hükümleri uygulanır.

Değiştirilen kanun hükmü

Madde 44 – (11/4/2001 tarihli ve 4641 sayılı Ekonomik ve Sosyal Konseyin Kuruluşu, Çalışma Esas ve Yöntemleri Hakkında Kanununun 2 nci maddesi ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Ödenek tahsisi

Geçici Madde 1 – Bu Kanun gereğince yapılacak harcamalar için Maliye Bakanlığı bütçesinin transfer tertibinden

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine yeterli miktarda ödenek aktarılır.

Kadro tahsisi

Geçici Madde 2 – Bu Kanunla getirilen hizmetlerin yürütülebilmesi için, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı merkez teşkilatında kullanılmak üzere ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye bağlı cetvellerin adı geçen Bakanlığa ait bölümüne eklenmiştir.

Geçici Madde 3 – Bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip kurulacak sendikalardan üye sayıları, ulaşım hizmetleri, bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri ile bankacılık ve sigorta hizmetleri hizmet kollarında 1500, enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri ile tarım ve ormancılık hizmetleri hizmet kollarında 3000, basın yayın ve iletişim hizmetleri ile yerel yönetim hizmetleri hizmet kollarında 4000, büro hizmetleri ile sağlık ve sosyal hizmetler hizmet kollarında 10 000, eğitim, öğretim, bilim ve kültür hizmetleri hizmet kolunda 18 000 ve daha fazla olduğu ve konfederasyonlardan kendi içindeki sendikalarda bulunan kamu görevlisi üye sayısı 35 000 ve daha fazla olduğu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenerek Resmî Gazetede yayımlananlar bakımından, bu Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan yüzde beş oranı, 2002 yılında toplu görüşme yapmaya yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bu sendikaların bağlı oldukları konfederasyonlar belirleninceye kadar geçecek süre içinde uygulanmaz.

Yukarıdaki fıkra uyarınca Resmî Gazetede yayımlanacak belirlemeden sonra ilgililerin aylıksız izinli geçen sürelerine ilişkin aylık ve özlük hakları kendilerine ödenir

Geçici Madde 4 – Konusu suç teşkil etmemek ve kesinleşmiş bir yargı kararına müstenit olmamak üzere, bu Kanunun

yayımlarına kadar, memur temsilcileri ile toplu iş sözleşmesi akdetmeleri nedeniyle kamu görevlileri haklarında idarî, malî veya adlî takibat yapılmaz, başlatılanlar işleminden kaldırılır.

Geçici Madde 5 – Bu Kanunun 41 inci maddesinin (a), (b) ve (e) bentlerinde belirtilen yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girmesini izleyen otuz gün içinde yürürlüğe konulur.

Geçici Madde 6 – *Bu Kanunun yayımı tarihinde faaliyette bulunan kamu görevlileri kuruluşları, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren sekiz ay içinde;*

a) Mevcut tüzüklerine göre olağanüstü genel kurullarını yaparak, tüzük ve örgütlenmelerini bu Kanun hükümlerine göre düzenlemek,

b) Yeni örgüt ve tüzüklerine göre ilk olağan genel kurullarını da yapmak zorundadırlar.

Belirlenen süre içerisinde, bu Kanuna uygun olarak yeni tüzüklerini düzenlememiş ve ilk olağan genel kurullarını yapmamış kuruluşlar bu Kanunda tanımlanan sendikaların hak ve yetkilerini kullanamazlar.

c) Bu Kanunun yayımından sonra tüzüklerini bu Kanuna uyduran sendikalar tüm üyelik belgelerini bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmelik hükümlerine uygun olarak yeniden düzenleyerek birer örneğini olağan genel kurul tarihinden itibaren iki ay içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına göndermek zorundadırlar.

d) Hizmet kollarına göre yetkili sendikalar belirleninceye kadar oran şartı aranmaksızın üyelik aidatlarının kaynaktan kesilmesine devam edilir.

Geçici Madde 7 – Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren faaliyette bulunan kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyon yöneticilerinin yetkili sendikalar belirlenene kadar özlük haklarının ödenmesine devam edilir.

Geçici Madde 8 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kurulu bulunan kamu görevlileri sendikaları, genel kurul kararı ile mal varlıklarını, hak ve borçlarını her hangi bir sendika, konfederasyon veya Bakanlar Kurulunca kamu yararına çalıştığı belirlenen kuruluşlara üç ay içerisinde devredebilirler. Devir ve intikal işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

Geçici Madde 9-(Ek: 24/6/2004-5198/7 md.)

2004 yılı için;

a) 30 uncu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen tespit, 15 Temmuz 2004 tarihi itibarıyla gerçekleştirilerek 20 Temmuz 2004 tarihine kadar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilir.

b) 30 uncu maddenin ikinci fıkrasının (b) bendi gereğince Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yapılacak tespit ise 30 Ağustos 2004 tarihine kadar Resmî Gazetede yayımlanır.

c) 32 nci maddenin birinci fıkrasındaki "Ağustos ayının onbeşinci günü", "Eylül ayının onbeşinci günü" olarak uygulanır

Tüzük değişikliği

Geçici Madde 10- (Ek: 1/7/2006-5538/15 md.)

İlgili sendika tüzüklerinde bu maddenin yayımından önce farklı yöntemlerle belirlenmiş olan ödenti tutarları, ilk genel kurulda tüzük değişikliği yapılmak kaydıyla, sendika yönetim kurulu tarafından bu maddenin yayımı tarihinden itibaren en geç bir ay içinde bu Kanuna uygun olarak yeniden düzenlenir ve Maliye Bakanlığına bildirilir; bildirim tarihini takip eden aybaşından itibaren üyelik ödentilerinin hesaplanmasında uygulanır.

Geçici Madde 11- (Ek: 4/4/2012-6289/27 md.)

2012 ve 2013 yıllarına ilişkin mali ve sosyal hakları belirlemek üzere yapılacak toplu sözleşme görüşmelerine, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde başlanır. Kamu Görevlileri Sendikaları Heyet üyelerinin bildirim, toplu sözleşme tekliflerinin verilmesi ve görüşmelerin başlama tarihinin bildirim ile Kamu Görevlileri Hakem Kurulu üyelerinin belirlenmesine ilişkin 29, 31 ve 34 üncü maddelerde öngörülen süreler dikkate alınmaz. Bu toplu sözleşme görüşmelerine katılacak sendika ve konfederasyonların belirlenmesinde 7/7/2011 tarihli ve 27987 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Gereğince Kamu Görevlileri Sendikaları ile Konfederasyonların Üye Sayılarına İlişkin 2011 Temmuz İstatistikleri Hakkında Tebliğ hükümleri esas alınır.

Geçici Madde 12- (Ek: 4/4/2012-6289/28 md.)

30 uncu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen tespit 2012 yılı için 15 Haziran 2012 tarihi esas alınarak gerçekleştirilir ve en geç 29 Haziran 2012 tarihine kadar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilir. Aynı fıkranın (b) bendi uyarınca yapılacak tespit ise 15 Haziran 2012 tarihi esas alınarak yapılır ve 10 Ağustos 2012 tarihine kadar Resmî Gazetede yayımlanır.

Geçici Madde 13- (Ek: 4/4/2012-6289/29 md.)

41 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen yönetmelik bir ay içinde yürürlüğe konulur.

Geçici Madde 14- (Ek: 4/4/2012-6289/30 md.)

15/3/2012 tarihinden önce 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci

maddesi kapsamındaki idareler ile ilgili sendikalar arasında toplu iş sözleşmesi, toplu sözleşme, sosyal denge sözleşmesi ve benzeri adlar altında imzalanan sözleşmelerin uygulanmasına, söz konusu sözleşmelerde öngörülen sürelerin sonuna kadar devam edilebilir. Anılan sözleşmelerin uygulanmasına devam edildiği dönem için 32 nci madde hükümleri çerçevesinde ayrıca sözleşme yapılamaz. Söz konusu sözleşmeleri 31/12/2015 tarihinden önce sona eren veya mevcut sözleşmeleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra karşılıklı olarak feshedilen kapsama dahil idareler, sözleşmelerinin sona eriş veya fesih tarihini izleyen bir ay içinde sözleşmelerin sona erdiği veya feshedildiği tarih ile bu Kanunda öngörülen toplu sözleşme dönemi sonuna kadarki dönemle sınırlı olmak üzere üçüncü fıkra hükümleri dikkate alınmaksızın 32 nci madde hükümleri çerçevesinde sözleşme yapabilir. Ancak 32 nci madde uyarınca toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarın, unvanlar itibarıyla ilgili personele söz konusu sözleşmeler uyarınca yapılmakta olan ortalama aylık ödemenin altında kalması halinde; üçüncü fıkra hükümleri dikkate alınmaksızın 32 nci madde hükümleri esas alınarak 31/12/2015 tarihine kadar uygulanabilecek sözleşmelerde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte uygulanan sözleşme uyarınca unvanlar itibarıyla ilgili personele ödenen ortalama aylık tutar tavan olarak esas alınabilir. Bu şekilde yapılacak ödemeler kazanılmış hak sayılmaz.

Konusu suç teşkil etmemek ve kesinleşmiş bir yargı kararına müstenit olmamak kaydıyla, 15/3/2012 tarihine kadar, memur temsilcileri ile toplu iş sözleşmesi akdederek veya başka bir tasarrufta bulunarak 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi kapsamındaki idarelerde çalışan

kamu personeline her ne ad altında olursa olsun ek ödemede bulunmaları nedeniyle kamu görevlileri hakkında idari veya mali takibat ve yargılama yapılamaz, başlatılanlar işlemde kaldırırlır.

Geçici Madde 15 – (Ek: 2/7/2018-KHK-703/197 md.)

10/5/2018 tarihli ve 7142 sayılı 6771 Sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanununa dayanılarak çıkarılan kanun hükmünde kararnameler ile Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle teşkilatları yeniden düzenlenen kamu kurum ve kuruluşlarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte bu Kanun gereğince dahil oldukları hizmet kollarında oluşan değişiklikler, personelin talebiyle sendika üyeliğini değiştirmesi durumu hariç olmak üzere,

a) Bu Kanun ve buna bağlı mevzuatta yer alan sendikal haklar açısından 15/05/2019 tarihine kadar,

b) Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2018 ve 2019 Yıllarını Kapsayan 4. Dönem Toplu Sözleşmeden yararlanma açısından söz konusu Toplu Sözleşmenin yürürlük süresi boyunca,

uygulanmaz.

Yürürlük

Madde 45 – Bu Kanun yayımını takip eden 30 uncu günün sonunda yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 46 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

4688 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER

1 – 24/6/2004 tarihli ve 5198 sayılı Kanunun Geçici Maddeleri :

Geçici Madde 1- Bu Kanun çerçevesinde çıkarılacak yeni yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut yönetmeliklerin 4688 sayılı Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 2- 4688 sayılı Kanunun 18 inci maddesine göre, konfederasyonların ve sendikaların yönetim kurulu üyelerinin, bu Kanunun yayımı tarihinden önceki sendikal faaliyetleri ve aylıksız izinleri ile ilgili olarak idari ve mali takibat yapılamaz, başlatılmış olanlar işlemde kaldırırlır.

Geçici Madde 3- Bu Kanunun yayımı tarihinden önce, 4688 sayılı Kanunun 31 inci maddesi uyarınca açılmış bulunan davalar işlemde kaldırırlır.

4688 sayılı KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI VE TOPLU SÖZLEŞME KANUNU

TEST: 1

1-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi sendikaların kurabilecekleri hizmet kollarından birisi değildir?

- A) Büro, bankacılık ve sigortacılık hizmetleri.
- B) Adalet hizmetleri
- C) Enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri.
- D) Eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri
- E) Bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri

2-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi sendikaların kurabilecekleri hizmet kollarından birisi değildir?

- A) Sağlık ve sosyal hizmetler
- B) Emniyet hizmetleri
- C) Yerel yönetim hizmetleri
- D) Kültür ve sanat hizmetleri
- E) Ulaştırma hizmetleri.

3-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre kuruluş işlemleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sendika ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın serbestçe kurulurlar
- B) Sendikanın kurucuları; sendika tüzüğü ve kamu görevlisi olduklarını gösterir belge ile sendikayı ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin isimlerini kuruluş dilekçelerinin ekinde sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar
- C) Konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecekler, üyesi oldukları sendikaların zorunlu organlarına seçilmemişlerse, kamu görevlisi olduklarını gösterir belgeyi eklemekle yükümlüdürler
- D) Konfederasyon kurucuları, konfederasyon tüzüğü ile sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin kurucular kurulu kararını ve konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin isimlerini konfederasyon merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar
- E) Sendika kurucusu olabilmek için kamu görevlisi olarak çalışmak gerekmez.

4-

I- Sendika veya konfederasyonun adı, merkezi ve adresi.

II-Sendika veya konfederasyonun amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürülecek çalışma konuları ile çalışma usulleri.

III-Sendikanın faaliyet göstereceği hizmet kolu.

IV-Sendika kurucularının ad ve soyadları, meslek veya görevleri ve adresleri; konfederasyonu kuran sendikaların hizmet kolları ile ad ve adresleri.

V-Sendika veya konfederasyona üyelik koşulları, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın usul ve esasları.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde yukarıdaki hususlardan hangisi veya hangilerinin belirtilmesi zorunludur?

A) III-IV-V

B) IV-V

C)I-II-III-IV-V

D)II-III-IV

E) I-II-III

5-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi sendikaların zorunlu organlarından birisi değildir?

A) Genel kurul

B) Yönetim kurulu

C) Denetleme kurulu

D) Disiplin kurulu

E) Mali ve adli kurul

6-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre sendika şubesi genel kurulları ve üye sayısı..... aşan sendikaların genel kurulları delegelerle yapılabilir.

Yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

A)1.000

B)5.000

C)4.000

D)3.000

E) 2.000

7-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre konfederasyon genel kurulları, üye sendikalarca seçilen en çok kaç delegeden oluşur?

A) 100

B) 200

C) 400

D) 500

E) 300

8-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi sendikaya üye olamazlar?

- A) Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatında, bağlı kurullarında
- B) Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar
- C) Bakanlar, bakan yardımcılar
- D) Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri
- E) Adalet bakanlığı şube müdürleri

9-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi sendikaya üye olamazlar?

- A) Mülkî idare amirleri
- B) Millî İstihbarat Teşkilâtı mensupları,
- C) Silahlı Kuvvetler mensupları,
- D) Kültür bakanlığı çalışanları
- E) Emniyet hizmetleri sınıfı

10-

I-Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanı yardımcısı

II-veya bakanın başkanlığında, Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıklar ile

III- kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur.

Kamu İşveren Heyeti yukarıdakilerden hangisi veya hangilerinden oluşur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I-II
- E) I-II-III

11-Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, bağlı sendikaların toplam üye sayısı itibarıyla en fazla üyesi bulunan konfederasyonun Heyet Başkanı olarak belirleyeceği bir temsilci ile her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları tarafından belirlenecek birer temsilci, bağlı sendikaların üye sayıları esas alınmak kaydıyla toplam üye sayıları itibarıyla birinci, ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından belirlenecek birer temsilci olmak üzere onbeş üyeden oluşur. Heyet Başkanı ve temsilciler, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından..... gün önce konfederasyonlar tarafından Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 10
- B) 15
- C) 20
- D) 30
- E) 45

12-Tespit ilişkili toplantıya kurumun işveren vekili ile tahakkuk memuru veya mali hizmetler birimi yetkilisi ve kurumun hizmet kolunda faaliyette bulunan sendikalardan birer temsilci katılır. Toplantı her yıl 15 Mayıs tarihinden sonra..... iş günü içerisinde kurumca belirlenerek sendikalara bildirilen yer ve günde yapılır

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 5
- B) 15
- C) 20
- D) 30
- E) 45

13-Bu Kanuna tâbi olarak kurumda çalışan kamu görevlilerinin,..... Mayıs tarihi itibarıyla listesi ile üyelerinden aidat kesintisi yapılan sendikaların üyelerini gösterir liste, toplantıya katılanlarca değerlendirilir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 5
- B) 15
- C) 20
- D) 30
- E) 19

14-4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa göre Sonuçların yayımı tarihinden itibaren beş işgünü içinde kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonlarının üye sayılarının yanlışlığı iddiasıyla sendika ve konfederasyonlarca hangi ildeki İş Mahkemesine itiraz edilebilir?

- A) Adana
- B) İstanbul
- C) Ankara
- D) İzmir
- E) Bursa

15-Kamu görevlileri hakem heyeti kaç üyeden oluşur?

- A) 9
- B) 11
- C) 16
- D) 15
- E) 10

ÇÖZÜMLER

1-B

Sendikaların kurulabilecekleri hizmet kolları aşağıda belirtilmiştir :

1. Büro, bankacılık ve sigortacılık hizmetleri.
2. Eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri.
3. Sağlık ve sosyal hizmetler.
4. Yerel yönetim hizmetleri.
5. Basın, yayın ve iletişim hizmetleri.
6. Kültür ve sanat hizmetleri.
7. Bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri.
8. Ulaştırma hizmetleri.
9. Tarım ve ormancılık hizmetleri.
10. Enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri.
11. Diyanet ve vakıf hizmetleri

2-B

belirtilmiştir :

1. Büro, bankacılık ve sigortacılık hizmetleri.
2. Eğitim, öğretim ve bilim hizmetleri.
3. Sağlık ve sosyal hizmetler.
4. Yerel yönetim hizmetleri.
5. Basın, yayın ve iletişim hizmetleri.
6. Kültür ve sanat hizmetleri.
7. Bayındırlık, inşaat ve köy hizmetleri.
8. Ulaştırma hizmetleri.
9. Tarım ve ormancılık hizmetleri.
10. Enerji, sanayi ve madencilik hizmetleri.
11. Diyanet ve vakıf hizmetleri

3-E

Kuruluş işlemleri⁽¹⁾

Madde 6 – Sendika ve konfederasyonlar önceden izin almaksızın serbestçe kurulurlar.

Sendika kurucusu olabilmek için (...)

(1) kamu görevlisi olarak çalışmak yeterlidir.

(Değişik üçüncü fıkra: 4/4/2012-6289/4 md.) Sendikanın kurucuları; sendika tüzüğü ve kamu görevlisi olduklarını gösterir belge ile sendikayı ilk genel kurula kadar sevk ve idare edeceklerin isimlerini kuruluş dilekçelerinin ekinde sendika merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar.

(Değişik dördüncü fıkra: 4/4/2012-6289/4 md.) Konfederasyon kurucuları, konfederasyon tüzüğü ile sendikaların konfederasyon kurulmasına ilişkin kurucular kurulu kararını ve konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk

ve idare edeceklerin isimlerini konfederasyon merkezinin bulunacağı ilin valiliğine vermek zorundadırlar. Konfederasyonu ilk genel kurula kadar sevk ve idare edecekler, üyesi oldukları sendikaların zorunlu organlarına seçilmemişlerse, kamu görevlisi olduklarını gösterir belgeyi eklemekle yükümlüdürler.

Yukarıda anılan belge ve tüzüklerin ilgili valiliğe verilmesi ile sendika veya konfederasyon tüzel kişilik kazanır.

(Değişik altıncı fıkra: 4/4/2012-6289/4 md.) Valilik, tüzük ve belgelerin birer örneğini, onbeş işgünü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderir.

Tüzüğün veya bu Maddede sayılan belgelerin içerdikleri bilgilerin kanuna aykırılığının tespit edilmesi ya da bu Kanunda öngörülen kuruluş koşullarının gerçekleşmediğinin anlaşılması halinde, ilgili valilik eksikliklerin bir ay içinde tamamlanmasını ister. Tamamlanmadığı takdirde sendika veya konfederasyonun faaliyetinin durdurulması için ilgili valilik bir ay içinde iş mahkemesine başvurur.⁽¹⁾

Mahkeme, kanuna aykırılığın veya eksikliğin giderilmesi için altmış günü aşmayan bir süre verir. Verilen süre sonunda tüzük ve belgeler kanuna uygun hale getirilmemişse, mahkeme sendika veya konfederasyonun kapatılmasına karar verir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sendika ve konfederasyonlar için birer bilgi kaydı tutar.

4-C

Sendika ve konfederasyonların tüzüklerinde aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

- a) Sendika veya konfederasyonun adı, merkezi ve adresi.
- b) Sendika veya konfederasyonun amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürülecek çalışma konuları ile çalışma usulleri.
- c) Sendikanın faaliyet göstereceği hizmet kolu.
- d) Sendika kurucularının ad ve soyadları, meslek veya görevleri ve adresleri; konfederasyonu kuran sendikaların hizmet kolları ile ad ve adresleri.
- e) Sendika veya konfederasyona üyelik koşulları, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın usul ve esasları.

5-E

,Sendika şubesi, sendika ve konfederasyonların zorunlu organları genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu ve disiplin kuruludur

6-A

Sendika şubesi genel kurulları ve üye sayısı bini aşan sendikaların genel kurulları delegelerle yapılabilir.

7-D

Konfederasyon genel kurulları, üye sendikalarca seçilen en çok beşyüz delegeden oluşur. Üye sendikaların genel kurulda kaç delegeyle temsil edileceği konfederasyon tüzüğünde belirtilir.

8-E

Sendika üyesi olamayacaklar ⁽¹⁾⁽³⁾

Madde 15 – Bu Kanuna göre kurulan sendikalara;

a) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/197 md.)** Cumhurbaşkanlığı merkez teşkilatında, bağlı kurullarında ve Diyanet İşleri Başkanlığı, Savunma Sanayi Başkanlığı ile İletişim Başkanlığı hariç olmak üzere bağlı kuruluşlarında, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde çalışan kamu görevlileri,

b) Yüksek yargı organlarının başkan ve üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,

c) Bakanlar, bakan yardımcılar, bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların başkanları, genel müdürleri, daire başkanları ve bunların yardımcılar, yönetim kurulu üyeleri, merkez teşkilâtlarının denetim birimleri yöneticileri ve kurul başkanları, hukuk müşavirleri, bölge, il ve ilçe teşkilâtlarının en üst amirleri ile bunlara eşit veya daha üst düzeyde olan kamu görevlileri, ⁽²⁾⁽³⁾ (...) ⁽³⁾ belediye başkanları ve yardımcılar,

d) Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri ile Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü rektörleri, fakülte dekanları, enstitü ve yüksek okulların müdürleri ile bunların yardımcılar,

e) Mülkî idare amirleri,

f) Silahlı Kuvvetler mensupları,
g) **(İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 10/4/2013 tarihli ve E.: 2013/21, K.: 2013/57 sayılı Kararı ile.)**

h) Millî İstihbarat Teşkilâtı mensupları,

i) Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşların merkezi denetim elemanları,

j) Emniyet hizmetleri sınıfı (...) ⁽⁴⁾ (...) ⁽³⁾

k) Ceza infaz kurumlarında çalışan kamu görevlileri,

l) **(Ek: 2/1/2017-KHK-682/36 md.;**

Aynen kabul: 31/1/2018-7068/36 md.)

Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında görevli subay, sözleşmeli subay, astsubay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve sözleşmeli erler,

Üye olamazlar ve sendika kuramazlar

9-D

Kültür bakanlığı çalışanları üye olabilirler.

10-E

Kamu İşveren Heyeti, Cumhurbaşkanının görevlendireceği Cumhurbaşkanlığı yardımcısı veya bakanın başkanlığında, Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinden oluşur.

11-B

Kamu Görevlileri Sendikaları Heyeti, bağlı sendikaların toplam üye sayısı itibarıyla en fazla üyesi bulunan konfederasyonun Heyet Başkanı olarak belirleyeceği bir temsilci ile her bir hizmet kolunda en fazla üyeye sahip kamu görevlileri sendikaları tarafından belirlenecek birer temsilci, bağlı sendikaların üye sayıları esas alınmak kaydıyla toplam üye sayıları itibarıyla birinci, ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından belirlenecek birer temsilci olmak üzere onbeş üyeden oluşur. Heyet Başkanı ve temsilciler, toplu sözleşme görüşmelerinin başlamasından onbeş gün önce konfederasyonlar tarafından Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

12-A

Tespite ilişkin toplantıya kurumun işveren vekili ile tahakkuk memuru veya mali hizmetler birimi yetkilisi ve kurumun hizmet kolunda faaliyette bulunan sendikalardan birer temsilci katılır. Toplantı her yıl 15 Mayıs tarihinden sonra beş iş günü içerisinde kurumca belirlenerek sendikalara bildirilen yer ve günde yapılır

13-B

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, kurumlarda çalışan toplam kamu görevlisi sayısı ile sendikalar itibarıyla üyelik kesintisi yapılan üye sayılarını dikkate alarak her yıl 15 Mayıs tarihi itibarıyla hizmet kollarındaki bütün kamu görevlileri sayısı ile hizmet kolundaki sendikaların üye sayılarını tespit eder

14-C

Sonuçların yayımı tarihinden itibaren beş işgünü içinde kamu görevlileri sendikaları ile konfederasyonlarının üye sayılarının yanlışlığı iddiasıyla sendika ve konfederasyonlarca Ankara İş Mahkemesine itiraz edilebilir. Mahkeme itirazı onbeş gün içinde karara bağlar

15-B

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu⁽²⁾⁽³⁾

Madde 34 – (Değişik: 4/4/2012-6289/24 md.)

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu her toplu sözleşme dönemi için;

a) Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan, Başkanvekili, Başkan Yardımcısı veya Daire Başkanları arasından Cumhurbaşkanınca Başkan olarak seçilecek bir üye,⁽³⁾

b) **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/197 md.)** Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından dört üye,

c) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından belirlenecek iki, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlardan birer üye,

d) Üniversitelerin kamu yönetimi, iş hukuku, kamu maliyesi, çalışma ekonomisi, iktisat ve işletme bilim dallarından en az Doçent unvanını taşıyanlar arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek bir üye,⁽³⁾

e) Bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından üç, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından ikişer olmak üzere (d) bendinde belirtilen bilim dallarından en az Doçent unvanını taşımak kaydıyla, önerilecek toplam yedi öğretim üyesi arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek bir üye,⁽³⁾

olmak üzere onbir üyeden oluşur.

HARCIRAH KANUNU

KISIM I

Umumi Hükümler

Kanunun şümülü:

Madde 1 – a) Umumi Muvazeneye dahil dairelerle mülhak ve hususi bütçeli idareler (Köy bütçeleri hariç) ve bunlara bağlı sabit ve mütedavil sermayeli müesseseler;

b) (Değişik: 25/6/1958-7145/1 md.) Hususi kanunlarla kurulmuş banka ve teşekküller; (Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı, Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı ve Türk Havayolları Anonim Ortaklığı hariç);

c) Yukarıdaki (a) ve (b) fıkralarında yazılı daire, idare, banka, teşekkül ve müesseselerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip buldukları teşekkül ve müesseseler;

Tarafından ödenecek harcırah bu kanun hükümlerine tabidir.

Reisicumhurun seyahat masrafları:

Madde 2 – Reisicumhurun memleket iç ve dışındaki seyahatleri dolayısıyla vaki bilcümle masrafları bu kanun hükümlerine tabi tutulmaksızın ödenir.

Tarifler:

Madde 3 – (Değişik: 11/12/1981-2562/1 md.)

Bu Kanunda geçen;

a. Harcırah: Bu Kanuna göre ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını;

b. Kurum: 1 nci maddede sayılan daire, idare, banka, teşekkül ve müesseseleri;

c. Memur: Personel kanunları hükümlerine göre aylık alan kimseleri (Yardımcı hizmetler sınıfına dahil personel hariç);

d. Hizmetli: Personel kanunlarına göre yardımcı hizmetler sınıfına dahil personeli, kurumlarda yalnız ödenek mukabili çalışanlarla kurumlarda çalıştırılan tarım ve orman işçilerini ve iş kanunlarına göre işçi sayılan kimseleri;

e. Aile fertleri: Memur ve hizmetlinin, harcırah verilmesini gerektiren olay sırasında evlilik bağıyla bağlı olduğu eşi ile bakmakla yükümlü olduğu usul ve furuu ve erkek ve kız kardeşlerini;

f. Bagaj: Memur ve hizmetlinin mensup olduğu kuruma veya şahsına ait olup, resmi vazife için kullanılabilecek eşya ile yolcunun bu seyahati için ihtiyacı bulunan şahsi eşyasından mutaat surette taşınması mümkün olanları;

g. (Değişik: 10/9/2014-6552/89 md.) Memuriyet mahalli: Memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgâhının bulunduğu şehir ve kasabaların belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin götürüldüğü, büyükşehir belediyelerinin olduğu illerde ise il mülki sınırları içinde kalmak kaydıyla memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgâhının bulunduğu ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler ile belediye sınırları dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu yerlerin devamı niteliğindeki mahaller ve kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilen yerleri;

h. Başka yer: Yukarıda (g) fıkrasında yazılı memuriyet mahalli dışındaki yerleri; ifade eder.

Harcırah verilecek kimseler:

Madde 4 –(Değişik: 11/12/1981-2562/2 md.)

Bu Kanunda belirtilen hallerde:

1. Bu Kanun kapsamına giren kurumlarda çalışan memur ve hizmetliler ile aile fertlerine ve aynı kurumlarda fahri olarak çalışanlara;

2. Memur veya hizmetli olmamakla beraber kurumlarca geçici bir vazife ile görevlendirilenlere;

3. Kadrosuzluk dolayısıyla açıkta kalan memurlara ve bunların aile fertlerine;

4. Hizmetlilerden cezaen olmamak üzere vazifelerine son verilenlere ve bunların aile fertlerine;

5. Memur veya hizmetlinin vefatında aile fertlerine, çocuklara refakat ettirilecek memur ve hizmetlilere;

6. Hükümlü, tutuklu veya gözetim altında bulunduranların sevkinde ya da refakate görevlendirilen erbaş ve erlere;

7. (Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)

8. Milli ve resmi spor temaları dolayısıyla seyahat edecek sporcu ve idarecilere;

9. Birlik halinde yabancı memleketlere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına ve bunların Türkiye'de bırakacakları aile fertlerine;

10. Aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelerdeki askeri şahısların aile fertlerine;

11. Bu Kanunda belirtilen özel hallerde askeri öğrenciler ile erbaş ve erlere;

Harcırah verilir.

(Mülga fıkra: 31/7/2003-4969/1 md.)

Harcırahın unsurları:

Madde 5 – Harcırah; yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafını ihtiva eder. İlgili, bu kanun hükümlerine göre bunlardan birine, birkaçına veya tamamına müstahak olabilir.

Harcırah hesabında esas tutulacak yol:

Madde 6 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/3 md.)

Harcırah, bu kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutata olan yol ve taşıt araçları üzerinden verilir.

Gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutata olan bu yolda hem muayyen, hem gayrimuayyen tarifeli taşıt işletilmekte ise harcırah hesabında muayyen tarifeli taşıt esas alınır.

Bu yol ve taşıt, yolculukta geçen süreye göre memur veya hizmetli ile ailesi için ödenmesi gereken gündelik ve taşıt ücretleri toplamı dikkate alınarak memur veya hizmetlinin mensup bulunduğu dairece tespit olunur.

Birinci fıkraya göre takip edilmesi gereken yolun dışında bir yoldan veya kullanılması gereken taşıt aracından başka bir araçla yolculuk yapılmasının işin gereğine göre zorunlu olması halinde, bu yol ve taşıt aracına ilişkin masrafların kabulü merkezde ita amiri veya bu durumda olan amirlerin, taşrada memur veya hizmetlinin mensup olduğu kurumun ita amiri durumunda olan kimsenin veya mahallin en büyük askeri ve mülki amirinin önceden verilmiş yazılı bir emri bulunmasına bağlıdır.

(Ek: 14/1/1988 - KHK-311/12. md.) Ancak, işin veya hizmetin gerekli kıldığı durumlarda uçak kiralamak suretiyle seyahat edilebilmesi, seyahatin yurtiçinde olması ve bu seyahatle ilgili Bakanın veya misafiri yabancı Bakanın bizzat katılması hallerinde mümkündür.

Harcırah hesabında esas tutulacak aylıklar:

Madde 7 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/4 md.)

Harcırahın verilmesinde memurun fiilen almakta olduğu aylık (Kurumların 1 - 4 ncü derecelerdeki kadrolarında bulunanlardan kazanılmış hak aylık dereceleri daha düşük olanların işgal etmekte oldukları kadro) derecesi esas alınır.

Hizmetlilerin harcırahı, aldıkları aylık ücret veya ödeneklerine; gündelik ile çalışanların harcırahı da gündeliklerinin 30 katına en yakın memur aylık tutarı üzerinden hesaplanır. Şu kadar ki (Ödenek mukabili çalışanlar hariç) bunların harcırahları hiçbir suretle 4 üncü derecedeki memurlara verilen miktarı geçemez.

Terfi suretiyle atananların harcırahı, terfi ettikleri aylık derecesi üzerinden ödenir.

Memur veya hizmetli olmayanların harcırahı:

Madde 8 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/5 md.)

Memur veya hizmetli olmadıkları halde bu Kanuna tabi kurumlarca geçici bir görev ile görevlendirilenlere verilecek yol masrafı ve gündelik, bunların bilgi seviyeleri ve faaliyet sahaları ile mahalli şartlar dikkate alınarak 4 ncü dereceye kadar olan memurlardan herhangi birine verilen yol masrafı ve gündeliğe kıyasen ilgili kurumca takdir olunur.

Ancak, ilgili Bakanlığın teklifi ve Maliye Bakanlığının olumlu görüşü üzerine, bu gibi kimselerden icabedenlere 4 ncü dereceden daha yüksek memurlara ödenebilecek yol masrafı ve gündelik verilebilir.

Sözleşmeli olarak çalıştırılıp da sözleşmelerinde verilecek harcırah belirtilmiş olan kimseler hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

Henüz rütbe almamış askeri öğrenciler ile Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okuyan öğrencilerin öğrenim, resmi davet ve mübadele nedeniyle yurtdışında buldukları sürece kendilerine teğmen rütbesindeki subayın yurtdışı gündeliği bu Kanunun yurtdışı gündeliklerine ilişkin hükümleri gözönünde bulundurulmak suretiyle ödenir.⁽¹⁾

Daimi vazife harcırahının mebdei:

Madde 9 – Daimi vazife harcırahı:

a) (Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)

b) Naklen veya tahvilen başka bir mahalle gönderilenlere, bu tayinleri sırasında mezunen başka bir mahalde bulunsalar dahi, eski memuriyetleri mahallinden;

c) Muvakkat vazife ile veya vekaleten bir yerde buldukları esnada asli vazife mahalli değişenlere eski memuriyetleri mahallinden;

İtibaren verilir.

KISIM II

Seyahat ve Vazifenin Mahiyetine Göre Verilecek Harcırah

Yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafının birlikte verilmesini icabettiren haller:

Madde 10 – Yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafı aşağıdaki hallerde verilir:

1. (Değişik: 1/7/2006-5538/2 md.) Yurt içinde veya yurt dışında görev yapmakta iken yurt içinde veya yurt dışındaki sürekli bir göreve naklen atanan ya da yabancı ülkelerdeki memuriyet merkezi değiştirilen memur ve hizmetlilere yeni görev yerlerine kadar;

2. (Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)

3. (Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)

4. (Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)

5. Kadro dolayısıyla açıkta kalan veya vekalet emrine alınan memurlara açık aylıklarını Türkiye dahilinde tesviye ettirecekleri yere kadar;

6. Asilin vüruduna kadar muvakkaten gönderilmiş olmayıp da vekalet namı altında asaleten gönderilen ve vekalet müddeti belli olmıyan kumandan ve memurlara vazife mahallerine kadar.

Yol masrafı, yevmiye ve yer değiştirme masrafı verilmesini icabettiren haller:

Madde 11 – (Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)

Daimi veya muvakkat vazife halinde yolda veya vazifeye başlamadan vefat edenlerin harcırahı:

Madde 12 – Daimi veya muvakkat bir vazife ile bir tarafa gönderilenler yolda veya yeni vazife mahallinde işe başlamadan vefat eyledikleri takdirde ölüm mahalline kadar olan harcırahları hesap ve buna peşinen ödenmiş ve istirdadı kısmen veya tamamen imkansız bulunmuş olan nakil vasıtaları bilet ücretleri ilave olunur. Bu suretle tahakkuk edecek istihkak, verilmiş olan avanstan ziyade ise fazlası tasviye olunur, noksan ise farkı geri alınmaz. Ancak muvakkat vazife ile yabancı memleketlere gönderilenlerden vefat edenlerin bu suretle uhdelerinde bırakılacak fark, bunların bu kanuna göre müstahak buldukları dış yevmiyelerin on günlüğüne tekabül eden miktarından fazla olamaz.

Yeni memuriyet mahallinde işe başlamadan veya yolda vefat halinde veyahut göreve başladıktan sonra vefat halinde aile harcırahı: ⁽¹⁾

Madde 13 – (Değişik: 7/7/2010-6004/25 md.)

Yurtiçinde daimi memuriyetle bir mahale tayin olunup da yolda veya yeni memuriyet mahallinde işe başlamadan evvel vefat eden memur veya hizmetli, ailesini birlikte götürmüş bulunuyor ise harcıraha müstehak aile efradına ölümün vukubulduğu mahalden itibaren ve ailesini birlikte götürmemiş ise bunlara vefat tarihinde buldukları mahalden itibaren, 45 inci madde esaslarına göre harcırah verilir.

Yabancı bir memlekete daimi vazife ile tayin olunup da yolda veya yeni memuriyet mahallinde işe başlamadan evvel veyahut vazifesine başladıktan sonra vefat eden memur veya hizmetli, ailesini

beraberinde götürmüş bulunuyor ise harcıraha müstahak aile efradına ölümün vukubulduğu mahalden itibaren ödenecek harcırah 46 ncı madde esaslarına göre belirlenir.

Muvakkat vazife harcırahı (Yol masrafı ve yevmiye):

Madde 14 – Aşağıda gösterilen memur ve hizmetlilere muvakkat vazife harcırahı olarak yol masrafı ile yevmiye verilir ve hamal (Cins ve adedi beyannamede gösterilmek suretiyle) bagaj ve ikametgah veya vazife mahalli ile istasyon, iskele veya durak arasındaki nakil vasıtası masrafları da ayrıca tediye olunur:

1. Birinci maddede yazılı kurumlara ait bir vazifenin ifası maksadiyle muvekkaten yurt içinde veya dışında başka bir yere gönderilenlere;

2. Yeni ve eski memuriyetlerine mütaallik bir meseleden dolayı bu kanuna tabi kurumlarca açılan bir dava sebebiyle sanık veya davalı olarak (İşten el çektilmiş olsun veya olmasın) başka bir yere gönderilenlerden lehinde netice hasıl olanlara;

3. Memuriyet merkezlerinin bulunduğu mahal dışındaki bir vazifeye vekaleten gönderilenlere;

4. Fiilen oturduğu mahalden gayri bir yere açıktan vekaleten gönderilenlere (yalnız gidiş ve dönüşleri için);

5. **(Değişik: 12/1/1959 - 7187/1 md.)** Muvakkat kaza salahiyeti ile gönderilenlere.

Askeri birliklerde harekatta harcırah:

Madde 15 – (Değişik: 13/7/2013-6496/39 md.) Kıta halinde ve bir kumanda altında hareket eden askerî birlikler ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına mensup subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erler ile sivil memur ve hizmetlilere yolda geçen süreler için yol

masrafı ve yevmiye verilmez. Ancak intikal ettikleri yerde yeme ve konaklama ihtiyaçları karşılanmayanlara ilk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 1/2 oranında gündelik, yeme ve konaklama ihtiyaçlarından herhangi birisi karşılanmayanlara ise ilk 90 gün 1/2 oranında, takip eden 90 gün için 1/4 oranında gündelik ödenir. 180 günü aşan görevlendirmeler için gündelik verilmez. Memuriyet mahalli dışında yurt içi limanlarda gemide geçirilen günler için yukarıdaki hükümlerden yararlanmayanlara sadece 90 gün için 1/4 oranında gündelik ödenir. Bu madde kapsamında gündelik ödenenlere 33 üncü madde uyarınca ayrıca konaklama gideri ödenmez. Diğer taraftan bu hareket, kıtanın daimi yer değiştirmesi veya diğer kuruluşa girmesi için olursa bunlara ayrıca aile ve yer değiştirme masrafı verilir. ⁽¹⁾

Subay, askeri memur ve astsubaylardan bir kıtayı bir yerden diğer muayyen bir yere götürmeye memur edilip bu vazifenin hitamında asıl birlikleri mahalline dönenlere yalnız dönüşleri için ve teslim ve tesellüm için birkaç erle başka mahalle gönderilenlere gidiş, dönüşleri için yol masrafı ve yevmiye verilir.

Celp ve terhis eratını sevke memur edilen subay ve askeri memur ve astsubaylara gidişlerinde yalnız yevmiye ve dönüşlerinde yol masrafı ve yevmiye verilir.

Aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelere geliş ve gidişte aile harcırahı:

Madde 16 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/6 md.)

Aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelerden çıkarılacak veya bu nevi bir bölgeye atanacak veya naklolunacak askeri şahısların aile fertleri için 45 nci maddenin son fıkrası hükmü de dikkate alınmak suretiyle;

1. Aile ile birlikte oturulması yasak edilmiş olan bölgelerden çıkarılacak aile fertlerine ikamet edecekleri yere kadar;

2. Aile ile birlikte oturulması yasak edilmiş olan yerden yasak edilmiş olmayan bir yere atanmaların aile fertleri için, bunların 1 nci fıkraya göre harcırah verilmiş olan ikamet yerlerinden yeni vazife mahalline kadar;

3. Aile ile birlikte oturulması yasak edilmiş olan bir yerden yine böyle bir yere atanmaların aile fertleri için, bunların evvelce oturduğu yerden ikamet edecekleri yeni mahalle kadar;

4. Aile ile birlikte oturulması yasak olmayan bir yerden yasak olan bir yere atanmaların aile fertleri için, eski vazife mahallinden ailenin ikamet edeceği yere kadar;

5. Aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelerden çıkarılmış olan aile fertlerinin yasağın kalkması üzerine tekrar yerlerine dönmeleri halinde, bunlara 1 nci fıkraya göre harcırah verilmiş olan yerden eski yasak yere kadar;

Aile masrafı ile yer değiştirme masrafı verilir.

Birlik halinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının harcırahı: ⁽¹⁾

Madde 17 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/7 md.)

Uluslararası anlaşmalar gereğince askeri birlikler/birlikler halinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Mensuplarına verilecek harcırahın esasları ve miktarı Cumhurbaşkanınca tespit olunur. ⁽¹⁾⁽²⁾

Yabancı ülkelere gönderilecek bu birlikler ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına mensup

subay, astsubay, sivil memur ve hizmetlilerin bu durumlarının devamı sırasında harcıraha müstehak aile fertlerini Türkiye sınırları dahilinde ikamet edecekleri bir mahalle kadar gönderenlere bir defaya mahsus olmak üzere 45 nci madde esasları da uygulanmak suretiyle aile masrafı ile yer değiştirme masrafı verilir. ⁽¹⁾

(Değişik: 4/7/1988 - KHK - 336/1 md.; Aynen Kabul: 7/2/1990 - 3612/34 md.) Yabancı ülkelere gönderilen birliklere mensup subay, astsubay, sivil memur ve hizmetlilerin hava değişimi maksadı ile Anavatana gelmelerini icabettiren hallerde bunlara, ailelerinin bulunduğu veya raporlarında yazılı hastalıklarının icabettirdiği mahallere kadar geliş ve dönüşleri için bu Kanuna göre yol masrafı ve gündelik verilir. Aynı maksatla Anavatana gelen ve dönen erbaş ve erlere ödenecek yol masrafları ile gündelikler, Milli Savunma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken tespit olunur. ⁽¹⁾

Yukarıdaki fıkra gereğince hastalık icabı başka bir mahalde oturmaları zaruri olan Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının bu mahallere kadar gelecek harcıraha müstehak aile fertlerine gidiş ve dönüşleri için yalnız yol masrafı verilir.

(Değişik beşinci fıkra: 2/1/2017-KHK-680/33 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/32 md.) Birinci fıkradaki hâller dışında, uluslararası mahiyetteki tatbikat ve manevralara katılmak, açık deniz eğitimi veya Türk Silahlı Kuvvetlerinin temsili gibi maksatlarla yabancı ülkelere gönderilecek askeri birliklerin, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı unsurlarının (Deniz Kuvvetlerine ve Sahil Güvenlik Komutanlığına ait gemilerle gidişte, denizde seyir halinde bulunulan günler hariç, münhasıran yabancı ülke limanlarında geçirilen günler için) subay, astsubay, askeri öğrenci, Jandarma Genel

Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okuyan öğrenci, sivil memur, uzman jandarma, uzman erbaş/er, sözleşmeli erbaş/er ve hizmetlilerin aylık derecelerine (Askerî öğrencilere ve Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı adına okuyan öğrencilere teğmen rütbesine) göre yurt dışı gündeliği; yukarıda yazılı haller ile eğitim veya gemi, uçak, tank ve sair savaş araç ve gereci ve her türlü yedek parça ve ikmal maddesinin teslim ve tesellümü ve benzeri görevler için yabancı ülkelere birlik veya grup halinde ya da münferiden gönderilecek erbaş ve erlere teğmen yurt dışı gündeliğinin 1/3'ü; yurt dışından gemi tedariki için görevlendirilen erbaş ve erlere gemilerin tesellümünden itibaren yabancı ülke limanlarında geçirecekleri günler için teğmen yurt dışı gündeliğinin 1/5'i tutarında gündelik ödenir.

Ehliyet tespiti, imtihan ve hava değişimi için başka yere gönderilenler: ⁽¹⁾

Madde 18 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/8 md.)

(Değişik: 17/4/2008-5754/78 md.) Memurlar, yardımcı hizmetler sınıfına dahil personel ve kurumlarda yalnız ödenek mukabili çalışanlardan, memuriyet mahalli dışına;

a. Görevlerine ait mesleki ve sıhhi yeterliklerinin tespiti veya kurumlarınca görülecek lüzum üzerine imtihan için gönderilenlere, gidiş ve dönüşleri için yol masrafı ve gündelik ile bu amaçla gönderildikleri yerde geçen sürenin en çok yedi günü için gündelik ödenir.

b. Hava değişimi maksadıyla gönderilenlere gidiş ve dönüşleri için yol masrafı ile yalnız yolda geçen süre için gündelik ödenir.

c. **(Mülga: 31/5/2006-5510/106 md.)**

Muvakkat vazife mahallerinde hastalananlara verilecek yevmiye:

Madde 19 – Muvakkat vazife mahallinde hastalanmaları sebebiyle vazife ifa edemiyen memur ve hizmetlilere, bu sebeple vazife göremedikleri günlerin en çok yedi günü için yevmiye verilebilir. Hastanede yatırılmak suretiyle tedavi masraflarının kurumlarınca ödenmesi halinde bu günler için yevmiye verilmez.

Hastalara refakat halinde harcırah:

Madde 20 – (Mülga: 31/5/2006-5510/106 md.)

Yatacak yeri bulunmayan mahallerde muvakkat vazife:

Madde 21 – Şehir ve kasaba haricinde, yatacak yeri bulunmayan ve böyle bir yeri bulunan mahalle bir nakil vasıtası ile gidilip gelinmesi zaruri olan yerlere muvakkat vazife ile gönderilenlere, her gün için bu mahalden en yukarı köy, kasaba veya şehre kadar gidiş ve geliş mütat nakil vasıtası ücreti ödenir.

Vazife mahallini terketmek mecburiyetinde kalanların harcırahi:

Madde 22 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/9 md.)

Harp zaruretleri ve olağanüstü haller dolayısıyla memuriyet mahallerini terketmeye mecbur olan memur ve hizmetlilerden kurumlarınca gösterilen mahalle veya memuriyet merkezine en yakın il veya ilçe merkezine gidenlere o mahallere kadar bu Kanun hükümleri gereğince yol masrafı ve gündelik verilir. Ancak, bunlar bu mahallere aileleri ile birlikte gelmiş iseler kendilerine aile masrafı ile yer değiştirme masrafı da ödenir. Bunların memuriyet mahallerine dönüşlerinde aynı şekilde harcırah verilir.

Olağanüstü hallerin gerektirdiği durumlarda Cumhurbaşkanlığının uygun görüşü üzerine bağlı buldukları kurumlar veya Dışişleri Bakanlığınca yurtdışından yurtiçine çağrılan veya yurtdışında başka bir yere gönderilen aile fertleri için bu Kanun hükümlerine göre yalnızca aile

masrafı ödenir. Ancak, gerekli görülen hallerde, yer değiştirme masrafının da ödenmesine Cumhurbaşkanınca karar verilir. Bunların memuriyet mahallerine dönüşlerinde de aynı şekilde harcırah verilir.⁽¹⁾

Yurt içi ve dışı spor temaslarında harcırah:

Madde 23 – Yurt içinde ve dışında tertip edilen milli ve resmi spor temasları dolayısıyla seyahat edecek sporcu ve idarecilerin bu seyahatlerine ait yol masrafları ile yevmiyeleri Cumhurbaşkanınca tesbit edilecek esaslar dairesinde ödenir.⁽²⁾

Müfettiş ve benzerlerinin aile ve yer değiştirme masrafı:

Madde 24 – 33 üncü maddenin (b) fıkrası şümulüne girenlerin vazife seyahatlerinde aileleri efradı için harcırah verilmaz. Ancak bunlardan (...) ⁽³⁾ mıntakaları tebdil olunanlara yeni mıntaka merkezlerine kadar bu kanun hükümlerine göre aile ve yer değiştirme masrafı verilir.

Başka yerde bırakılan aile efradı:

Madde 25 – Memur veya hizmetli tarafından tayin veya naklolunduğu mahalle götürülmiyerek ikamet maksadiyle ve topluca bu mahalden başka bir yere gönderilen aile efradı için yeni memuriyet mahalline kadar hesaplanacak harcırahi tecavüz etmemek ve bilahare bu mahalle celplerinde bir şey verilmemek şartıyla bu yerlere kadar ve mütaakıp tayin ve nakillerde de memur veya hizmetlinin bulunduğu yerden yeni vazife mahalline kadar hesaplanacak miktarı tecavüz etmemek kaydiyle aile efradının buldukları yerden yeni memuriyet mahalline kadar harcırah verilir.

İzamından sarfinazar olunanların harcırahları:

Madde 26 – Daimi veya muvakkat vazife ile bir tarafa izamları takarrür

ettikten sonra gönderilmelerinden sarfinazar edilenler harcırah almamış ve hareketetmemiş buldukları takdirde kendilerine bir şey verilmez.

Ancak daimi vazife ile bir tarafa gönderilmeleri takarrür edip de harcırahları ödendikten sonra izamlarından sarfinazar olunanlara bu kanuna göre müstahak buldukları yer değiştirme masrafını tecavüz etmemek şartıyla-harcırah hesabına esas tutulan aylık veya ücretleri tutarının 1/4 ü nispetinde bir tazminat verilmekle beraber peşinen ödenmiş ve istirdadı kısmen veya tamamen imkansız bulunmuş olan tren, vapur ve tayyare bileti ücretleri gibi yol masrafları da bu tazminata ilave olunur.

Harcırahlarına mahsuben para ödenmiş olup da muvakkat vazife ile bir tarafa gönderilmelerinden sarfinazar edilmiş olanlara, yalnız peşinen ödenmiş ve istirdadı kısmen veya tamamen imkansız bulunmuş olan bilet ücretleri ödenir.

Hareket ettikten sonra izamından sarfinazar olunanlara, gönderilmelerinden sarfinazar olduğuna dair emrin kendilerine tebliğ edildiği mahalle ve oradan da asıl vazife mahallerine veya başka bir mahalle tayin veya izam kılınmakta iseler bu son mahalle kadar hesap olunacak harcırahları kendilerine tesviye olunur ve istirdadı kısmen veya tamamen imkansız bulunmuş olan bilet ücretleri de yol masrafına ilave olunur.

KISIM III

Harcırah Unsurları

BÖLÜM I

Yol Masrafı

Yurt içinde yol masrafı:

Madde 27 – Yurt içinde yol masrafı, muayyen tarifeli nakil vasıtaları ile seyahatte, bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin birinci sütununda yazılı makam ve sıfatlar ile vazifeli aylık veya ücret tutarlarına göre aynı cetvelin ikinci

sütununda yazılı mevkiin tarife üzerinden bilet parası ve muayyen tarifeli olmıyan nakil vasıtalarıyla seyahat halinde ise 3 numaralı sütunda gösterilen nakil vasıtalarına göre ihtiyar olunan hakiki masraftan terekküp eder.

Ancak Reisicumhur, Büyük Millet Meclisi Reisi, Cumhurbaşkanı yardımcıları, vekiller ve Erkanı Harbiyei Umumiye Reisine vazife seyahatlerinde refakat eden kimseler, bu madde hükmüyle mukayyet olmaksızın bu zevat tarafından tayin olunacak mevkilerde seyahat edebilirler. ⁽¹⁾

Memuriyet mahalleri içinde yol masrafı:

Madde 28 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/10 md.)

Memuriyet mahalli içinde taşıt ile gidilmesi gereken bir yere görev ile gönderilenlerin (48 nci madde kapsamına girenler hariç) yol masrafı mutata olan taşıt aracına göre yapılacak gerçek masraf üzerinden verilir.

Acele ve zorunlu hallerde, daire amirinin onayı ile, mutata taşıt dışındaki araçlarla gidilmesi halinde bu taşıt için yapılan masraf yol masrafı olarak ödenir.

Yurtdışında yol masrafı:

Madde 29 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/11 md.)

Yurtdışında sürekli ve geçici görev yolculuklarında, ekspres ve yataklı vagon ücreti dahil olmak üzere, tren, vapur veya uçak bilet bedeli yol masrafı olarak ödenir. Ayrıca, buna istasyon, liman veya terminal ile ikamet yeri arasındaki taşıt ve hamal ücreti ilave olunur.

Yurtdışında özel otomobilleriyle seyahat edenler hakkında da, bu Kanuna bağlı (1) Sayılı Cetvelin 5 sayılı açıklama esasları uygulanır.

Tren ve vapurla yapılacak yurtdışı görev yolculuklarında aylık dereceleri 4 ve daha yukarı olanlara birinci mevki, 4 ncu dereceden aşağı olanlara ikinci mevki üzerinden; uçakla yapılacak yolculuklarda

ise, (...) ⁽³⁾ Yasama Organı Başkanı, Yasama Organını temsil etmekle görevlendirilen Yasama Organı Üyeleri, Cumhurbaşkanı yardımcıları, Anayasa Mahkemesi Başkanı, Genelkurmay Başkanı, Bakanlar, Kuvvet Komutanları ve Jandarma Genel Komutanı, Emniyet Genel Müdürü, Sahil Güvenlik Komutanı, Orgeneral ve Oramiraller, Yargıtay, Danıştay Başkanları ile Cumhuriyet Başsavcısı, Danıştay Başsavcısı ⁽²⁾. Sayıştay, Uyuşmazlık Mahkemesi ve Diyanet İşleri Başkanları ile bunların resmi çağrıya uyarak yolculuğa katılan eşlerine, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, (...) ⁽³⁾ Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri, Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve merkezde sürekli görevde bulunanlar dışındaki büyükelçilere birinci, bunların dışındakilere turist sınıfı üzerinden yol gideri ödenir. ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾

Bu maddeye göre verilecek yol masrafı yolculuk yapılacak taşıtların Türkiye'deki aktarmasız hareket yerinden ve memuriyet merkezi bu yer ile sınır arasında bulunanlar için taşıtın güzergahında memuriyet merkezine en yakın durak yerinden itibaren hesap olunur. Memuriyet merkezinden aktarmasız hareket yerine veya en yakın durak yerine kadar olan yolculuklar hakkında bu Kanunun yurtiçi yolculuklarına ait hükümleri uygulanır. Yurtdışından yurtiçine dönüşte aynı esaslara uyulur.

Biletinin yemeksiz olarak alınması mümkün olmıyan vasıtalarda seyahat:

Madde 30 – Biletinin yemeksiz olarak alınması mümkün olmıyan bir vasıta ile seyahat halinde bilet bedeline dahil yemek bedeli de yol masrafı olarak kabul olunur.

Parasız ve tenzilli tarife ile seyahatte yol masrafı:

Madde 31 – Birinci maddenin a, b ve c bentlerinde yazılı kurumlara ait veya bunlar tarafından kiralanmış nakil vasıtalarında paso veya permi ile veya diğer

her hangi bir suretle parasız olarak seyahat edenlere yol masrafı verilmez. Tarifeler gereğince bilet ücretlerinde tenzilat yapılması halinde yol masrafı fiilen ödenen ücrete göre hesaplanır.

Hususi vazifeli emniyet mensuplarının yol masrafı:

Madde 32 – Emniyet mensupları merkezden aldıkları hususi vazifinin icabettirdiği her türlü nakil vasıtasından istifade ederler. Bunların yol masrafları istifade edilen vasıtaya göre ihtiyar olunacak masraf üzerinden ödenir.

BÖLÜM II

Yevmiyeler

Yurtiçinde verilecek gündeliklerin miktarı: ⁽¹⁷⁾

Madde 33 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/12 md.)

a. Bu Kanun gereğince verilecek yurtiçi gündeliklerinin miktarı her yıl bütçe kanunları ile tespit olunur.

b. Devamlı ikamet ettikleri yerler dikkate alınarak kurumlarınca belirlenen görev merkezi, mıntıka merkezi ve grup merkezi dışına teftiş, denetim, inceleme veya soruşturma görevi ile gönderilen Devlet Denetleme Kurulu Üyeleri ile geçici uzmanları, Sayıştay Denetçi ve Yardımcıları, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu Başkan, Üye, Uzman Müşavir, Uzman ve Uzman Yardımcıları, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Müfettişleri, Silahlı Kuvvetler Denetleme ve Tetkik Kurulları Başkan ve Üyeleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Denetleme, Teftiş ve Tetkik Başkan ve Üyeleri ile Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre atanan İç Denetçiler, Bakanlık, Müsteşarlık ve Bağımsız Genel Müdürlük Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları, Aile ve Sosyal Politikalar Denetçileri ve Aile ve Sosyal Politikalar Denetçi Yardımcıları, Enerji ve

Tabii Kaynaklar Denetçileri ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Denetçi Yardımcıları, Maliye Bakanlığı Vergi Müfettişleri ve Vergi Müfettiş Yardımcıları, Bankalar Yeminli Murakıp ve Murakıp Yardımcıları, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda görevli Bankacılık Uzmanı, Hukuk Uzmanı ve Bilişim Uzmanı ile bunların yardımcısı, Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkanı ve üyeleri, Bakanlıklar Merkez teşkilatına dahil Kontrolör ve Stajyer Kontrolörler, Hazine Müsteşarlığı Sigorta Denetleme Uzman ve Uzman Yardımcıları ile Aktüer ve Aktüer Yardımcıları, İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçisi ve Dernekler Denetçi Yardımcıları, Diyanet İşleri Başkanlığı ile Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları, Çalışma Bakanlığı İş Müfettişleri ve Yardımcıları ile İş Güvenliği Müfettişleri ve Yardımcıları, Sosyal Sigortalar Kurumu Sigorta Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları, Gençlik ve Spor Bakanlığı Denetçileri ile Gençlik ve Spor Bakanlığı Denetçi Yardımcıları, Bakanlık Maarif Müfettişleri ve Bakanlık Maarif Müfettiş Yardımcıları, Maarif Müfettişleri ve Maarif Müfettiş Yardımcıları, Akaryakıt İkmal ve NATO POL Tesisleri İşletme Başkanlığı Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları Sosyal Güvenlik Denetmenleri ve Sosyal Güvenlik Denetmen Yardımcıları, Sağlık Denetçileri ve Sağlık Denetçi Yardımcıları, Ürün Denetmenleri ve Ürün Denetmen Yardımcıları, Gümrük ve Ticaret Denetmenleri ve Gümrük ve Ticaret Denetmen Yardımcıları (...) ⁽⁷⁾ ile Defterdarlık Kontrol Memurlarından; ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾⁽⁵⁾⁽⁶⁾⁽⁷⁾⁽⁸⁾⁽⁹⁾⁽¹⁰⁾⁽¹¹⁾⁽¹²⁾⁽¹³⁾⁽¹⁴⁾⁽¹⁵⁾⁽¹⁶⁾⁽¹⁸⁾⁽¹⁹⁾⁽²⁰⁾

(1) Türkiye düzeyinde teftiş, denetim ve inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 1,3 katı,

(Dikkat: Bu sayfadaki dipnotlar için 2584-1 numaralı devamı sayfaya bakınız.)

(2) Bölge düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 1,1 katı,

(3) İl düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 0,9 katı,

Gündelik olarak ödenir.

(Ek parağraf: 14/1/1988 - KHK - 311/14 md.; değişik: 31/7/2003 – 4969/1 md.) Bu şekilde gündelik ödenenlerden, yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak üzere, gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı ayrıca ödenir.

(Ek parağraf: 4/4/2015-6645/80 md.) Bu fıkra kapsamında kurumlarına ait teftiş, denetim, inceleme veya soruşturma amacıyla memuriyet mahalli dışına görevlendirilenlere, bu mahaller içindeki görevlerine ilişkin kurumlarınca taşıt sağlanamaması hâlinde yol masrafı; acil ve zorunlu hâllerde taksit, diğer durumlarda ise mutata taşıt üzerinden ödenir. Ancak bu amaçla verilecek yol masrafı her gün için, müstahak oldukları gündelik tutarını aşamaz. Memuriyet mahalli dışında, takip edilmesi gereken yolun dışında bir yoldan veya kullanılması gereken taşıt aracından başka bir araçla yolculuk yapılmasının işin aciliyetine veya gereğine göre zorunlu olması hâlinde ise bu yol ve taşıt aracına ilişkin yol masrafı gerçek masraf üzerinden verilir.

c) **(Değişik: 14/1/1988 - KHK - 311/14 md.)** Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlükleri ile Müdürlükleri, Cumhurbaşkanlığı ve Devlet Senfoni Orkestraları, Oda Orkestraları,

Devlet Türk Halk Müziği Korosu, Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, Devlet Çoksesli Müzik Korosu ve Devlet Halk Dansları Topluluğu tarafından düzenlenecek yurtiçi sanat faaliyetlerine münferiden ve topluca katılan sanatçılarla diğer görevlilere kanunlara göre kurumlarınca karşılanan seyahat ve ikamet giderlerine ilave olunarak, 2 nci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarlarının 2 katı gündelik olarak verilir.⁽¹⁾

d) (Ek: 21/4/2005 – 5335/4 md.) Bu Kanun hükümlerine göre gündelik ödenenlerden (b) fıkrasına göre gündelik ödenenler hariç) yurt içinde yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenler, belge bedelini aşmamak (...) ⁽²⁾ üzere gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı ayrıca ödenir. ⁽²⁾

Yurtdışında verilecek gündeliklerin miktarı:

Madde 34 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/13 md.)

Bu Kanun gereğince verilecek yurtdışı gündeliklerinin miktarı, gidilecek ülkeye, memur ve hizmetlilerin aylık veya ücret tutarları ile görevin mahiyetine göre, mali yıl itibarıyla Cumhurbaşkanınca tayin olunur. ⁽³⁾

(İkinci fıkra mülga: 23/1/1987 - KHK 269/4 md.)

Geçici görev ile yabancı ülkelere gönderilenlere, özel anlaşmaları gereğince yabancı devlet, uluslararası kuruluş veya resmi diğer kuruluşlar tarafından ödeme yapıldığı takdirde bu ödemeler gündeliklerinden indirilir.

Hususi ehemmiyeti haiz merasimlere iştirak edeceklerin dış yevmiyeleri: ⁽¹⁾

Madde 35 – Taç giyme ve cenaze merasimleri gibi hususi ehemmiyeti haiz bir merasim dolayısıyla yabancı memleketlere gönderilecek olanlara verilecek yevmiye, Cumhurbaşkanı kararıyla, 34 üncü maddenin birinci fıkrası gereğince tayin

olunacak azami haddin % 50 si nispetinde artırılabilir.

Sevke memur ve erbaş ve erlere verilecek gündelik:

Madde 36 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/14 md.)

Hükümlü, tutuklu veya gözetim altında bulundurluların sevkinde görevlendirilen veya refakat vazifesiyle mensup olduğu il sınırları dışına çıkan erbaş ve erlere verilecek gündelik, Milli Savunma, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte tespit olunur.

Yurtiçi ve yurtdışında kurslara katılanlara verilecek gündelik:

Madde 37 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/15 md.)

Mesleki bilgilerini artırmak amacıyla memuriyet mahalli dışında açılan kurs veya okullara gönderilenlere, bu Kanuna göre geçici görev gündeliği verilir.

(İkinci fıkra mülga: 14/1/1988 - KHK - 311/15 md.)

Bu maksatla yabancı memleketlere gönderilenlere özel anlaşmaları gereğince, yabancı devlet, uluslararası kuruluş veya resmi diğer kuruluşlar tarafından ödeme yapıldığı takdirde bu ödemeler gündeliklerinden indirilir.

Yurtiçinden veya yurtdışından sağlanan burslara dayanılarak veya aylıkları transfer edilmek suretiyle staj ve öğrenim amacıyla yurtdışına gönderilenlere bu madde hükmü uygulanmaz. Bunlara ilgili kanun hükümlerine göre müstahak oldukları ödeme yapılır.

Hayati tehlike arzeden hastalıklarla mücadelede yevmiye: ⁽²⁾

Madde 38 – Bir hastalığın münteşiren hüküm ferma olduğu zamanlarda bu hastalığın insana sirayeti dolayısıyla mücadele tehlike arz ediyorsa bu takdirde bu mücadeleye iştirak eden memur ve hizmetlilerin bu kanuna göre müstahak oldukları yevmiyeyi,

Cumhurbaşkanı iki misline kadar artırmaya salahiyetlidir.

Memuriyet mahalli dışına gönderilenlerin gündeliği:

Madde 39 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/16 md.)

Resmi bir görevle memuriyet mahalli içinde bir yere gönderilenlere gündelik verilmez. Geçici bir görevle memuriyet mahalli dışındaki bir yere gönderilenlerden, buralarda ve yolda öğle (saat 13.00) ve akşam (saat 19.00) yemeği zamanlarından birini geçirenlere 1/3, ikisini geçirenlere 2/3 oranında ve geceyi de geçirenlere tam gündelik verilir.

Memleket iç ve dışında mücbir veya zati sebepler ve vahim hastalıklar yüzünden yola devam edememe halinde yevmiye:

Madde 40 – Aktarma ve karantina beklemek, alınan bir emir üzerine yola devam edememek veya yol kapanmak gibi mücbir sebeplere müstenit tevakkuf günlerinin her biri için yevmiye verilir. Hastalık yüzünden olsa dahi zati sebeplere dayanan tevakkuf günleri için yevmiye verilmez. Ancak, ani ve ağır bir hastalık veya şahsi kusurlardan mütevellit olmiyan bir kaza dolayısıyla yola devam etmesinin hayatı için tehlike arzettiği hastane heyeti sıhhiye raporu ile-bulunmiyan yerlerde resmi tabip raporiyle-tebeyyün eden memur ve hizmetlilere yolculuk yapabilecek hale gelinceye kadar yevmiye verilir. Bu hastalıkları dolayısıyla hastanelere yatarak tedavi paraları daireleri tarafından ödenenlere yevmiye verilmez.

Kurumlarca temin edilen binalarda yatanların yevmiyelerinden yapılacak tenzilat:

Madde 41 – (Mülga: 11/12/1981 - 2562/28 md.)

Geçici görev gündeliğinin verilebileceği azami süre:

Madde 42 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/17 md.)

Geçici bir görev ile başka bir yere gönderilenlere, görev mahalline varış tarihinden itibaren bu Kanuna göre verilen gündelikler:

a. Yurtiçinde bir yıllık dönem zarfında aynı yerde, aynı iş için ve aynı şahsa 180 günden fazla verilemez. İlk 90 gün için tam, takibeden 90 gün için 2/3 oranında ödenir.

b. Yurtdışında ilk 180 gün tam ve müteakip günler için 2/3 oranında ödenir.

Geçici görevlendirmelerde meydana gelecek ara vermeler bu müddetleri veya gündelik miktarını artırmaya neden olamaz.

(Değişik: 16/6/1983 - 2851/3 md.) Gündelikleri 33 üncü maddenin (b) fıkrasına göre tespit edilenlerle, 50 nci maddede sayılanlar etüd ve inşaat maksadıyla arazi üzerinde bilfiil çalışan yüksek mühendis, mühendis, jeolog, fen memuru, desinatör, topograf ve bunlarla birlikte çalışmaları zorunlu bulunan diğer memur ve hizmetliler; Hükümeti temsilen uluslararası konferanslara katılanlar; kalkınmada birinci derecede öncelikli iller ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin (A) fıkrası uyarınca tespit edilen birinci derece kritik iller ve ilçelerde terörle mücadele kapsamında operasyonel faaliyetlerde takviye kuvvet olarak geçici görevlendirilen Milli Savunma Bakanlığı (Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları dâhil), Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli (...) ⁽²⁾ hakkında bu madde hükmü uygulanmaz. ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾

Memleket iç ve dışında seyahat günlerinin hesabı:

Madde 43 – Seyahat günlerine ait yevmiyeler, seyahat edilen vasıtanın hareket saatinden gidilecek yere muvasalat saatine kadar gelen her 24 saat için hesap

olunur. Bu süreden az devam eden seyahatler bir gün itibar olunur.

Seyahat müddetinin her 24 saati aşan kesri tam gün sayılır.

BÖLÜM III

Aile Masrafı

Aile masrafının miktarı:

Madde 44 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/18 md.)

Aile masrafı, aile fertlerinden her biri için memur veya hizmetlilerin bu Kanuna göre müstehak oldukları taşıt ücreti ile gündeliklerinden oluşur.

Ancak, özel taşıt kiralınması suretiyle gidilmesi zorunlu olan yerlere memur veya hizmetli ile birlikte seyahat eden aile fertleri için ayrıca taşıt ücreti ödenmez.

BÖLÜM IV

Yer Değiştirme Masrafı

Yurtiçinden yer değiştirme masrafı:

Madde 45 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/19 md.)

Yurtiçinde yer değiştirme masrafı memur veya hizmetlinin;

a. Kendisi için yurtiçi gündeliğinin yirmi katı,

b. Harcıraha müstehak aile fertlerinin her biri için yurtiçi gündeliğinin on katı (Bu miktar yurtiçi gündeliğinin kırk katını aşamaz),

c. Her kilometre veya denizmili başına, yalnız kendisi için yurtiçi gündeliğinin yüzde beşi,

Olarak hesaplanır.

(...)⁽¹⁾ 13, 15, 16 ve 17 nci maddelerde yazılı olup aile fertlerinin memur veya hizmetli ile birlikte olmaksızın başka bir mahalle gitmeleri veya bu mahalden dönüşleri dolayısıyla harcırah verilmesi kabul edilen hallerde, aile fertlerine verilecek yer değiştirme masrafı, bunlardan birisinin memur veya hizmetli olarak nazarı itibara alınması suretiyle hesaplanır.

(Ek: 16/6/1983 - 2851/4 md.) Bu maddeye göre harcıraha müstehak memur veya hizmetlinin eski görev mahallinden yeni görev mahalline atanan memur veya hizmetli eşine (c) bendi uyarınca hesaplanacak miktarın yarısı ödenir.

Yurtdışı yer değiştirme masrafı:

Madde 46 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/20 md.)

Yurtdışı yer değiştirme masrafı memur veya hizmetlinin;

a. Kendisi için yurtdışı gündeliğinin yirmi katı,

b. Harcıraha müstehak aile fertlerinin her biri için yurtdışı gündeliğinin sekiz katı (Bu miktar yurtdışı gündeliğinin otuziki katını aşamaz),

c. Her kilometre veya denizmili başına yalnız kendisi için yurtdışı gündeliğinin binde yedisi,

Olarak hesaplanır.

(Mülga ikinci fıkra: 1/7/2006-5538/2 md.)

(Ek: 16/6/1983 - 2851/5 md.) Yabancı ülkelerden dönüşlerde, yer değiştirme masrafının yukarıdaki (c) bendine göre verilecek kısmı, aynı şehirde ikamet eden her ikisi de memur veya hizmetli olan eşlerden yalnız birisi için hesaplanıp ödenir.⁽¹⁾

Hesaba esas tutulacak kilometre veya denizmili:

Madde 47 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/21 md.)

Yer değiştirme masrafının hesabında dikkate alınacak kilometre veya denizmili,

a. Yurtiçinde, iki mahal arasında mutat olan, gidip gelmeye elverişli en kısa kara ve deniz yolu,

b. Yurtdışında, ülkeler ve bölgelerine göre, Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek mesafeler,⁽²⁾

Esas tutularak bulunur.

KISIM IV

Çeşitli Hükümler

Memuriyet mahalli dahilinde seyyar olarak vazife gören memur ve hizmetliler:

Madde 48 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/22 md.)

Memuriyet mahalli dahilinde seyyar olarak vazife gören tahsildar, yoklama memuru, mutemet, veznedar, satınalma memuru, tebliğ memuru, posta veya evrak dağıtıcısı, takip memuru, mübaşir gibi memur ve hizmetlilere gündelik ve yol masrafı verilmez. Bu gibilere, bu Kanun kapsamına giren kurumlar tarafından işletilen taşıtlarda seyahat için kurumlarca fotoğraflı birer kart verilir.

Bu kartların kimlere, hangi taşıtlar için ve hangi şartlarla verileceği işçileri, Maliye ve Ulaştırma bakanlıklarınca müştereken tespit olunur.

Seyyar olarak vazife gören memur ve hizmetliler:

Madde 49 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/23 md.)

Asli görevleri gereği memuriyet mahalli dışında ve belirli bir görev bölgesi (Merkez veya il kuruluşuna dahil birimlerde il sınırı, bölge şeklinde çalışan birimlerde bölge sınırı) içinde fiilen gezici olarak görev yapan memur ve hizmetlilere gündelik ve (Aşağıda unvanları sayılanlar hariç) yol masrafı ödenmez.

(Değişik: 14/1/1988 - KHK - 311/16 md.) Bunlardan, Maliye ve Gümrük Bakanlığınca görev unvanları ile iş ve çalışma özellikleri uygun görülenlere; bu Bakanlıkça vize edilen cetvellere dayanılarak fiilen gezici görev yaptıkları günler için almakta oldukları aylık/kadro derecelerine göre müstehak oldukları yurtiçi gündeliklerinin üçte biri günlük tazminat olarak verilir.

Takip memuru, gezici sağlık memuru, ebe, orman muhafaza memuru, koruyucu, koruma memuru, posta dağıtıcısı, hat bakıcısı, tahsildar, gezici başöğretmen ve görev niteliklerinin

bunlara benzerliği Maliye Bakanlığınca onaylanacak diğer memur ve hizmetlilerin yol masrafları mutad taşıt araçlarına fiilen ödedikleri miktarlar üzerinden karşılanır.

Fiilen arazi üzerinde çalışanların harcırahı:

Madde 50 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/24 md.)

Aşağıdaki bentlerde gösterilen memur ve hizmetlilere asıl görevlerinin bulunduğu il (Bölge kuruluşuna dahil bulunanlarda bölge) sınırları içinde her türlü arazi üzerinde fiilen çalıştıkları günler için harcırah gündeliği yerine kadro derece ve görevlerinin özelliklerine göre, bütçe kanunlarında belirlenecek miktarlarda gündelik tazminat olarak ödenir. Asıl görevlerinin bulunduğu il veya bölge dışında görevlendirilmeleri halinde ise bu tazminat yerine genel hükümlere göre gündelik ödenir. ⁽³⁾

1. **(Değişik: 16/6/1983 - 2851/7 md.)** Harita almak veya harita almakla ilgili işleri görmek üzere araziye çıkan Milli Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğü personeli ile, 1738 sayılı Seyir ve Hidrografi Hizmetleri Kanununun 3 üncü maddesinde yazılı seyir ve hidrografi işlerini denizler, göller, diğer su yolları ve arazide yapmakla görevlendirilen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi personeli.

2. Ağaçlandırma, amenajman ve orman sınırlama işlerinde çalışan personel.

3. Arazi üzerinde kadastro ve tapulama işlerinde çalışan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü personeli ile tapulama hakimleri.

4. Toprak komisyonları başkan ve üyeleri ile bunlarla çalışması zorunlu olan diğer personel.

5. Maden arama işlerinde çalışan mühendis, jeolog, jeofizikçiler ve bunlarla beraber çalışması zorunlu bulunan diğer personel.

Orman sınırlama komisyonları ile kadastro ve tapulama komisyonlarının memur olmayan üyelerine ve bilirkişilere bu Kanunun 8 nci maddesinin birinci Fıkrası hükmüne göre gündelik verilir.

Misafir ve Ziyaretçilere:

Madde 51 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/25 md.)

Devletin misafiri veya ziyaretçisi olarak yahut başka bir resmi görevle Türkiye'ye gelen yabancılara refakat etmekle görevlendirilen memurlara, memuriyet ve aslı sıfatları ne olursa olsun ilgili makamlarca verilecek görev emirlerinde belirtilen refakat şekil ve vaziyetine göre tanzim edilecek müfredatlı hesap pusulasına istinaden yol, ikamet, yemek, içmek ve teferruatı için yaptıkları masraf ödenerek başkaca harcırah verilmez. Ancak, misafir ve ziyaretçilere katılmak veya bunları karşılamak üzere başka mahalle gidenler ile bunlardan ayrıldıktan sonra asıl memuriyet mahalline dönenlere gidiş ve dönüşleri için bu Kanuna göre müstehak oldukları yol masrafı ve gündelik verilir.

Harcırahlarını diğer kanun hükümlerine göre alanlar:

Madde 52 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/26 md.)

7201 sayılı Tebligat Kanununun 4 ncü, 198 sayılı Emlak Alım Vergisi Kanununun değişik 21 nci, 492 sayılı Harçlar Kanununun değişik 34 ncü ve 70 nci maddelerinde yazılı hallerde hakim, adliye memuru, tebliğ memuru, akit icrasına giden tapu memuru veya konsolosluk memurlarına bu Kanuna göre ayrıca harcırah verilmez.

Madde 53 – Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları ve Devlet Havayolları gibi ulaştırma hizmeti ifa eden müesseselerin memur ve hizmetlilerine verilecek harcırah, bu kanun ile tesbit edilmiş bulunan miktarları aşmamak ve kanunun umumi esasları dışına çıkmamak

şartıyla, Maliye ve Ulaştırma Vekaletlerince, müesseselerin hususiyetlerine göre müştereken tesbit olunur. ⁽¹⁾

Dışişleri Vekaleti memurları ve benzerlerinin takibedecekleri yol:

Madde 54 – Daimi bir vazife ile yabancı memleketlere gönderilecek veya yurda celbolunacak memur ve hizmetlilerin 6 ncı madde esasları dahilinde takibedecekleri yol itibarıyla vazife mahallerine kaç günde gidip gelecekleri Dışişleri ve Maliye Vekaletlerince müştereken hazırlanacak bir cetvelle tesbit olunur.

Cenaze nakil masrafları:

Madde 55 – Daimi veya muvakkat bir vazife ile yabancı memleketlerde bulunanlardan bu yerlerde veya yolda vefat edenlerin cenaze teçhiz ve tekfin masrafları ile Hükümet tarafından görülecek lüzuma veya aileleri tarafından vukubulacak talebe istinaden cenazelerinin Türkiye'de her hangi bir mahalle kadar olan nakil masrafları kurumlarınca ödenir.

Yurt içinde daimi veya muvakkat bir vazife ile bir tarafa izam kılınanlardan yolda veya muvakkat vazife mahallinde vefat edenler hakkında da yukarki fıkra hükmü uygulanır.

Harcırah alabilmek için müracaat müddeti:

Madde 56 – a) (...) ⁽¹⁾ açıkta kalan ve vekalet emrine alınan memurlara (...) ⁽¹⁾ vazifelerinden ayrıldıkları;

b) İşten el çektirilmek suretiyle vekalet emrine alınan memurlardan men'i muhakeme kararı alan veya beraat edenler veyahut haklarındaki takibat aflu ortadan kaldırılanlara, haklarında verilen kararın kesbi katiyet ettiği;

c) (Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)

Tarihlerinden itibaren 6 ay zarfında müracaat edenlere bu kanuna göre müstehak oldukları harcırah verilir.

Müracaata mani bir mücbir sebebin vukuu halinde bu müddet mücbir sebebin zail olduğu tarihten itibaren başlar. Bu müddetlerin geçmesinden sonra müracaat edilmesi halinde harcırah verilmez.

Harcırahın sureti tediyesi:

Madde 57 – Harcırah hizmetin taallük ettiği kurum bütçesinden ödenir. 52 nci madde hükmü mahfuz kalmak şartıyla, ceza davalarında mezkûr maddede yazılı yol masrafı ve tazminatların, işin ifasından evvel makbuz mukabilinde vezneye yatırılmasına imkan bulunmayan hallerde, bunlar, bilahara mahkûm olan veya haksız çıkan taraftan tahsil olunmak üzere, evvel emirde Adalet Vekaleti Bütçesinden ödenir. (1631 sayılı Askeri Muhakeme Usul Kanununun 281 inci maddesinin (A) fıkrası hükmü mahfuzdur.)

Bir dava ve ihtilafın tetkiki sırasında, gerek alakalılardan birinin talebi ile olsun gerekse kurumun göstereceği lüzuma müstenit bulunsun, tahkik, tetkik, keşif, tebliğ gibi bir muamele için belediye hudutları iç ve dışında bir mahalle gönderilen 52 nci maddede yazılı olanlardan gayri Adalet memurları ile diğer kimselere verilecek harcırah, bilahara haksız çıkan taraftan istirdat olunmak üzere evvel emirde alakalılardan talepte bulunan veya bunu ödemeye razı olandan alınır.

Madde 58 – (Mülga: 13/12/1960 - 159/8 md.)

Harcırahın sureti tediyeye ve mahsubu:

Madde 59 – (Değişik birinci fıkra: 16/6/1983 - 2851/8 md.) Harcırah, memur ve hizmetlinin gidişinde ve ailenin nakli sırasında peşin olarak verilir. Harcırahın tam miktarının önceden tayin ve tespitinin mümkün olmadığı hallerde yetecek miktarda para avans olarak verilir. Harcırahını kati olarak veya avans suretiyle alanlardan zati sebepler yüzünden daimi veya muvakkat vazife mahallerine 15 gün içinde hareket etmeyenler (...) ⁽¹⁾ aldıkları parayı derhal iade etmeye mecburdurlar.

Aile için harcırah itasında ilgililerin verecekleri beyan kağıtları esas tutulur. Bu beyan kağıdında harcırahın tahakkuk ettirilebilmesi için lüzumlu malûmat gösterilir.

Daimi memuriyetle bir yere gönderilenler gidecekleri mahalle varış tarihinden ve muvakkat vazife ile gönderilenler de memuriyetleri mahalline dönüş tarihlerinden itibaren bir ay zarfında harcırah beyannamelerini, evrakı müspiteleri ile birlikte dairesi amirine tevdi ederler. Memurun kendisinden evvel veya sonra hareket eden ailesi için avans para verildiği takdirde bu bir aylık müddet, ailenin evvel gitmesi halinde memur veya hizmetlinin yeni vazifesi mahalline varış tarihinden ve sonra gitmesi halinde de bunların memur veya hizmetli nezdine muvasalatları tarihinden itibaren hesap olunur.

Beyannameyi alan daire amirleri bunu vize ettikten sonra taşrada mahallin en büyük malmemuruna ve merkezde de alakadar mali mercie vermekle mükelleftirler.

Vakı masraf verilen avans paradan ziyade ise fazlası tesviye ve az ise farkı re'sen istirdat olunur.

Evrakı müspite tedariki mümkün olmayan hallerde bu imkansızlığın sebepleri ile vakı masrafın hesabı alakadar tarafından mensup olduğu daire amirine yazılı olarak bildirilir. İmkansızlık sebepleri dairesince varit ve muhik görüldüğü ve masrafın hesabında bir fazlalık bulunmadığı neticesine varıldığı takdirde avans bu hesaba göre mahsup olunur.

Alındıkları tarihten itibaren tahakkuk ettirilecek faizleri de dahil olmak üzere birinci fıkra gereğince derhal iade edilmeyen paralarla harcırahlarını avans olarak alıp da bu zimmetlerinin mahsubu için muktazi evrakı üçüncü fıkrada yazılı müddetler zarfında teslim etmeyenlerin bu

borçları bu evrakı verdikleri zaman harcırah istihkakları ayrıca tahakkuk ettirilip ödenmek üzere aylık, ücret veya kabili haciz sair istihkaklarının yarısı bu borçları tamamen kapanıncaya kadar ve hüküm alınmaya hacet kalmaksızın re'sen istirdat olunmak suretiyle tahsil olunur.

Harcırah itası ve avansların mahsubu muamelelerinde aksi sabit oluncaya kadar memurun beyanına itibar olunur.

Hilafı hakikat beyanname verenler:

Madde 60 – Bu kanuna göre tahakkuk edecek, istihkakın miktarını artıracak şekilde-maddi hatalar hariç-hilafı hakikat beyanname verenler hakkında, mensup oldukları kurumların inzibat, memurin, müdürler komisyonları gibi salahiyetli heyet ve makamlarının kararı ile ve işlenen suçun mahiyet ve şümülüne göre rütbe veya sınıf tenzili veya ihraç cezalarından her hangi biri tatbik olunur ve bu gibilerin bu suretle aldıkları fazla harcırah, Devlet özel idare ve belediyelerce Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Kanununa göre ve bu kanuna tabi diğer kurumlarca da umumi hükümlere tevfikan tahsil olunur.

Suçlu hakkında idarece ittihaz olunan inzibati kararlar cezai takibata mani olmayıp bu gibiler hakkında ayrıca hukuku amme davası ikame ve kanuni takibat icra olunur.

Madde 61 – Bu kanuna göre ödenecek istihkaklar borç için haczedilemez.

Madde 62 – Aşağıda yazılı kanunlarla bu kanuna muhalif diğer hükümler kaldırılmıştır

Madde 63 – Aşağıda yazılı kanunların hizalarında gösterilen madde ve fıkralarının harcırah, hayvan mubayaası, hayvan yem bedeli veya bu maksatla zaruri masraf verilmesine mütaallik olan hükümleri kaldırılmıştır.

10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile bu Kanunda değişiklik yapan 11/12/1981 tarihli ve 2562 sayılı Kanunda geçen; Yasama Organı Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Yasama Organı Üyeleri Milletvekilleri, Milli Güvenlik Konseyi Üyeleri, Cumhurbaşkanlığı Konseyi Üyeleri, Devlet Başkanlığı Genel Sekreteri, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı olarak değiştirilmiştir.

Bu Kanunda, "kadro derecesi" veya "kadro aylık dereceleri" olarak geçen ibareler, 7 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan esaslar çerçevesinde uygulanır.

Ek Madde 2 – (Ek: 25/6/2009 - 5917/11 md.)

Düzenleyici ve denetleyici kurumlarda harcırah ödemeleri bu Kanuna göre yapılır.

Bu kurumların personelinden mevzuatı uyarınca inceleme, ön araştırma, denetim veya soruşturma göreviyle yetkili olanların, bu görevleri nedeniyle memuriyet mahalli dışına yurt içi geçici görevlendirmelerinde 33 üncü maddenin (b) fıkrası hükümleri uygulanır.

Bu kurumların başkan ve üyeleri ile personelinden memuriyet mahalli dışına yapılan yurt içi geçici görevlendirilmelerinde, konaklama gideri için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, belge bedelini aşmamak ve 33 üncü maddenin (a) fıkrasına göre müstahak oldukları gündelik tutarının, ikinci fıkra kapsamındaki görevlendirmelerde beş katını, diğerlerinde dört katını geçmemek üzere görevlendirme süresince konaklama gideri ödenir.

İkinci fıkra kapsamındaki görevlerin yerine getirilmesi sırasında kurumlarınca görev mahalli içinde taşıt aracı sağlanamaması halinde kullanılan taşıtlara

ilişkin ulaşım giderleri, ilgili kurumların görüşleri alınarak Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre ödenir.

Ek Madde 3 – (Ek: 4/7/2012-6353/1 md.)

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların kendileri ve anılan Kanuna göre belirlenecek bakmakla yükümlü oldukları kişilerden, yurt içinde tedavilerinin yapılamaması nedeniyle usulüne uygun olarak tedavi amacıyla yurt dışına gönderilenlerin refakatçilerine, yurt dışında tedavi süresi ile sınırlı olmak üzere ve belgelendirmeleri koşuluyla ödemiş oldukları konaklama bedelleri, 5510 sayılı Kanunun 66 ncı maddesi gereğince Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenecek gündeliklere ilave olarak ve anılan Kurum tarafından her bir gün için ödenecek yurt dışı gündelik tutarını geçmemek üzere, ilgililerin görevli oldukları kurumları tarafından ayrıca ödenir.

Bu hüküm, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili mevzuatı uyarınca usulüne uygun olarak alınmış sağlık kurulu raporu ile refakatli olarak yurt dışında tedaviye gönderilmiş olup, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte tedavileri devam eden veya aynı hastalıktan dolayı tedavileri yurt içinde sürdürülen hastaların refakatçileri hakkında da uygulanır.

İkinci fıkra kapsamına girenlerin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki döneme ilişkin konaklama bedelinin ödenebilmesi için, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde hak sahiplerince kurumlarına müracaat edilmesi gerekir. Bu madde kapsamındaki konaklama giderleri, tedavi gören kişinin ilgili olduğu kurum tarafından karşılanır.

Devlet Demiryolları ve Devlet Havayollarının eski hükümlerinin mer'iyeti:

Muvakkat Madde 1 – 53 üncü maddede zikredilen nizamnameler mer'iyete girinceye kadar bu hususlardaki eski hüküm ve usullerin tatbikına devam olunur.

Eski hükümlere göre harcırah almış olup ta henüz hareket etmemiş veya ailelerini yanlarına celbetmemiş olanlar:

Muvakkat Madde 2 – a) Eski hükümlere göre harcırah almış olup ta bu kanunun mer'iyeti tarihinde henüz hareket etmemiş olanların harcırahları bu kanun hükümlerine göre hesap ve noksanı varsa ikmal olunur.

b) Bu kanunun mer'iyeti tarihinde yolda bulunanlardan veya bu tarihten evvel vazife mahallerine muvasalat etmiş oldukları halde aileleri efradını mezkür tarihten sonra nezdlerine celbedenlerin bu kanuna göre müstahak oldukları aile ve yer değiştirme masrafları yekünundan Harcırah Kararnamesine göre ödenmiş bulunan infikak ve muvasalat yevmiyelerinin tutarı tenzil olunur.

Geçici Madde 3 – (Ek: 11/12/1981 - 2562/30 md. ile gelen geçici 1 inci md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar 6245 sayılı Harcırah Kanununun "Dış seyahatlerde yer değiştirme masrafı" na ilişkin 47 nci maddesi uyarınca ve beyanlara istinaden 1 Ocak 1974 tarihinden sonra tahakkuk ve mahsup işlemleri yapılan ödemelerden haklarındaki Sayıştay ilamları henüz kesinleşmemiş olanlar ile kesinleşmiş ilamlarda kısmen tazminine hükmolünmüş olanlar bu Kanunla getirilen esaslara ve o tarihteki yurtdışı gündelik miktarlarına göre yeniden değerlendirilir.

Yapılan değerlendirme sonucunda, ilgililere döviz olarak fazla ödendiği tespit olunan miktarın bu Kanunun yayımı tarihindeki kur üzerinden Türk Lirası karşılığı, aylık eşit taksitlerle bir yıl zarfında

saymanlıklarca tahsil olunur. Borcunu ödeyenler hakkında kurumlarınca başka takibat yapılmaz ve yapılmakta olan takibat kaldırılır.

Değerlendirme sonucunda ilgililere herhangi bir ödeme yapılmaz.

Geçici Madde 4 – (Ek: 21/4/2005 – 5335/4 md.; Mülga: 10/9/2014 – 6552/144 md.)

Geçmişe yönelik harcırah ödenmesi

Geçici Madde 5- (Ek: 1/7/2006- 5538/3 md.)

Bu Kanun kapsamında bulunan kurum ve kuruluşlar ile özel hükümler gereğince bu Kanun kapsamı dışında kalan tüm kamu kurum ve kuruluşlarında;

a) 12/12/2001 tarihli ve 4726 sayılı 2002 Malî Yılı Bütçe Kanununun 6 ncı maddesinin (g) fıkrası uyarınca 1/1/2002-31/12/2002 tarihleri arasında; 26/12/2002 tarihli ve 4776 sayılı Kanunun 7 nci maddesi uyarınca 4726 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (g) fıkrasına binaen 1/1/2003-31/3/2003 tarihleri arasında, başka yere naklen ataması yapılanlardan harcırah talep etmediklerine ilişkin yazılı beyanda bulunanlardan,

b) 29/3/2003 tarihli ve 4833 sayılı 2003 Malî Yılı Bütçe Kanununun 51 inci maddesinin (f) fıkrası uyarınca, 1/4/2003-21/7/2003 tarihleri arasında kendilerinin yazılı talebi üzerine naklen ataması yapılanlardan,

c) 31/7/2003 tarihli ve 4969 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin (a) bendi ve 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14/A maddesi uyarınca, 22/7/2003-26/4/2005 tarihleri arasında kendi yazılı talepleri üzerine naklen ataması yapılanlardan,

ç) 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (a) bendi uyarınca, kendi yazılı talepleri üzerine naklen ataması yapılanlardan,

harcırah ödenmemiş olanlara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten

itibaren 31/12/2006 tarihine kadar, en son görev yaptıkları yerdeki idareye kendilerinin veya ölümleri hâlinde kanunî mirasçılarının başvurmaları durumunda, başvuru tarihinden itibaren üç ay içinde bu Kanunun ilgili hükümleri uyarınca naklen atandıkları tarihte müstahak oldukları harcırah, ödendiği yılda yürürlükte olan kanunî faiz oranı uygulanmak suretiyle ödenir.

Türk Standartları Enstitüsü personeline 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14/A maddesinin (d) bendindeki hükümlere göre harcırah ödenir.

Geçici Madde 6- (Ek: 25/6/2009- 5917/12 md.)

Düzenleyici ve denetleyici kurumların başkan ve üyeleri ile diğer kurum personeline, usulüne ve ilgili mevzuatına uygun olarak yapılan geçici görevlendirmelerinde 1/1/2006–27/3/2009 tarihleri arasında gündelik, konaklama ve ulaşım giderleri olarak fazla yapılan ödemeler hakkında borç çıkarılamaz, çıkarılmış olan borç tutarlarının tahsilinden vazgeçilerek borç takibi işlemine son verilir.

Madde 65 – Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 66 – Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

AÇIKLAMA:

1. Cetvelin 1 ,2 ve 3 üncü sıralarında gösterilenler uçakla seyahat edebilirler. Diğerlerinin uçakla seyahati zorunlu hallere münhasır olmak ve dairelerince lüzum gösterilmesi veya tasvip olunması ile mümkündür.⁽¹⁾

2. Muayyen tarifeli olmayan taşıtlarla seyahatte, "Mutat ve ekonomik olan taşıt" dan maksat, iki mahal arasında mutat olarak otomobil, otobüs gibi taşıtlar işlemekte ise bunlardan ucuz olanıdır.

3. Yukarıdaki cetvele göre müstahak buldukları mevki ücretinden fazla bir şey

ödenmemek şartıyla, daha pahalı mevki ile seyahat edilebilir.

4. Muayyen tarifeli taşıtlarda yemeksiz bilet ücreti; yemeksiz biletin temini mümkün olmadığı hallerde ise yemekli bilet ücreti ödenir.

5. Özel otomobilleriyle seyahat edenlere, müstehak oldukları taşıt ücreti ile bu taşıta göre geçecek günler için verilmesi gereken gündelikten fazla ödeme yapılmaz.

(1) 14/1/1988 tarih ve 311 sayılı KHK'nin 13 üncü maddesi ile değişik şekli.

KAVRAMA TESTİ:

1-Memur Süleyman: Bu Kanuna göre ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını ifade eden kavramdır.

6245 sayılı Harcırah Kanuna göre memur Süleyman'ın tanımını yaptığı kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Harcırah
- B) Memur
- C) Kurum
- D) Ekonomi
- E) Bagaj

2-Memur Ayşe: Memur ve hizmetlinin mensup olduğu kuruma veya şahsına ait olup, resmi vazife için kullanılabilecek eşya ile yolcunun bu seyahati için ihtiyacı bulunan şahsi eşyasından mutad surette taşınması mümkün olanları ifade eden kavramdır.

6245 sayılı Harcırah Kanuna göre memur Ayşe'nin tanımını yaptığı kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Harcırah
- B) Memur
- C) Kurum
- D) Ekonomi
- E) Bagaj

3-6245 sayılı Harcırah Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi harcırahın unsurlarından birisi değildir?

- A) Yol masrafı
- B) Yevmiye
- C) Aile masrafı
- D) Yer değiştirme masrafı
- E) Avans

4-6245 sayılı Harcırah Kanuna göre hizmetlilerin harcırahı, aldıkları aylık ücret veya ödeneklerine; gündelik ile çalışanların harcırahı da gündeliklerinin kaç katına en yakın memur aylık tutarı üzerinden hesaplanır?

- A) 20
- B) 15
- C) 30
- D) 40
- E) 50

5-Kıta halinde ve bir kumanda altında hareket eden askerî birlikler ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına mensup subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erler ile sivil memur ve hizmetlilere yolda geçen süreler için yol masrafı ve yevmiye verilmez. Ancak intikal ettikleri yerde yeme ve konaklama ihtiyaçları karşılanmayanlara ilk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 1/2 oranında gündelik, yeme ve konaklama ihtiyaçlarından herhangi birisi karşılanmayanlara ise ilk 90 gün 1/2 oranında, takip eden 90 gün için oranında gündelik ödenir.

6245 sayılı Harcırah Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1/3
- B) 1/4
- C) 1/2
- D) 1/5
- E) 1/6

6-Uluslararası anlaşmalar gereğince askeri birlikler/birlikler halinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Mensuplarına verilecek harcırahın esasları ve miktarı kim tarafından tespit olunur?

- A) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- B) Adalet Bakanlığı
- C) TBMM
- D) Cumhurbaşkanınca
- E) Sayıştay

7-Memurlar, yardımcı hizmetler sınıfına dahil personel ve kurumlarda yalnız ödenek mukabili çalışanlardan, memuriyet mahalli dışına; görevlerine ait mesleki ve sıhhi yeterliklerinin tespiti veya kurumlarınca görülecek lüzum üzerine imtihan için gönderilenlere, gidiş ve dönüşleri için yol masrafı ve gündelik ile bu amaçla gönderildikleri yerde geçen sürenin en çok kaç günü için gündelik ödenir?

- A) 4
- B) 5
- C) 6
- D) 7
- E) 8

8-

I-Türkiye düzeyinde teftiş, denetim ve inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 1,3 katı

II- Bölge düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 1,1 katı,

III- İl düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 0,9 katı,

6245 sayılı Harcırah Kanuna göre gündelik ödeme ile ilgili olarak yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

A)Yalnız II

B)II-III

C)I-II-III

D)I-III

E) I-II

9-6245 sayılı Harcırah Kanuna göre Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlükleri ile Müdürlükleri, Cumhurbaşkanlığı ve Devlet Senfoni Orkestraları, Oda Orkestraları, Devlet Türk Halk Müziği Korusu, Devlet Klasik Türk Müziği Korusu, Devlet Çoksesli Müzik Korusu ve Devlet Halk Dansları Topluluğu tarafından düzenlenecek yurtiçi sanat faaliyetlerine münferiden ve topluca katılan sanatçılarla diğer görevlilere kanunlara göre kurumlarınca karşılanan seyahat ve ikamet giderlerine ilave olunarak, 2 nci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarlarının kaç katı gündelik olarak verilir?

A) 2

B) 3

C) 4

D) 5

E) 6

10-6245 sayılı Harcırah Kanuna göre yurtdışı gündeliklerinin miktarı, gidilecek ülkeye, memur ve hizmetlilerin aylık veya ücret tutarları ile görevin mahiyetine göre, mali yıl itibariyle aşağıdakilerden hangisi tarafından tayin olunur ?

A) Hazine ve Maliye Bakanlığı

B) Adalet Bakanlığı

C) TBMM

D) Cumhurbaşkanınca

E) Sayıştay

11-6245 sayılı Harcırah Kanuna göre taç giyme ve cenaze merasimleri gibi hususi ehemmiyeti haiz bir merasim dolayısıyla yabancı memleketlere gönderilecek olanlara verilecek yevmiye, Cumhurbaşkanı kararıyla, 34 üncü maddenin birinci fıkrası gereğince tayin olunacak azami haddin % kaç nispetinde artırılabilir ?

A) 40

B) 30

C) 60

D) 50

E) 20

12-Geçici bir görevle memuriyet mahalli dışındaki bir yere gönderilenlerden, buralarda ve yolda öğle (saat 13.00) ve akşam (saat 19.00) yemeği zamanlarından birini geçirenlere 1/3, ikisini geçirenlere oranında ve geceyi de geçirenlere tam gündelik verilir.

6245 sayılı Harcırah Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)1/3
- B) 2/3
- C) 1/2
- D) 1/5
- E) 1/6

13-

I-. Kendisi için yurtiçi gündeliğinin yirmi katı,
II. Harcıraha müstehak aile fertlerinin her biri için yurtiçi gündeliğinin on katı (Bu miktar yurtiçi gündeliğinin kırk katını aşamaz),
III- Her kilometre veya denizmili başına, yalnız kendisi için yurtiçi gündeliğinin yüzde beşi,

Yurtiçinde yer değiştirme masrafı memur veya hizmetli için yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- A)Yalnız II
- B)II-III
- C)I-II-III
- D)I-III
- E) I-II

14-Harcırah, memur ve hizmetlinin gidişinde ve ailenin nakli sırasında peşin olarak verilir. Harcırahın tam miktarının önceden tayin ve tespitinin mümkün olmadığı hallerde yetecek miktarda para avans olarak verilir. Harcırahını kati olarak veya avans suretiyle alanlardan zati sebepler yüzünden daimi veya muvakkat vazife mahallerine..... gün içinde hareket etmeyenler (...) ⁽¹⁾ aldıkları parayı derhal iade etmeye mecburdurlar.

6245 sayılı Harcırah Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 40
- B) 30
- C) 25
- D) 20
- E) 15

15-Seyahat günlerine ait yevmiyeler, seyahat edilen vasitanın hareket saatinden gidilecek yere muvasalat saatine kadar gelen her saat için hesap olunur.

6245 sayılı Harcırah Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 24
- B) 48
- C) 72
- D) 20
- E) 15

16.5018 sayılı Kanunun kapsamına, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, sosyal güvenlik kurumları ve mahallî idarelerden oluşan genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri girmektedir. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idareleri; 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri; düzenleyici ve denetleyici kurumlar, Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumları; sosyal güvenlik kurumları, aynı Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan kamu kurumları; mahallî idareler ise, yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idareleri ifade edecek şekilde tanımlanmıştır.

6245 sayılı Harcırah Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi (I) sayılı cetvelde (genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri) yer alan kurum veya kuruluşlardan birisi değildir?

- A) Türkiye Büyük Millet Meclisi
- B) Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü,
- C) Cumhurbaşkanlığı,
- D)Gençlik ve Spor Bakanlığı
- E) Orman Genel Müdürlüğü

17.Aşağıdakilerden hangisi (II) sayılı cetvelde (özel bütçe kapsamındaki kamu idareleri) yer alan kurum veya kuruluşlardan birisi değildir?

- A) Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
- B) Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü,
- C) Vakıflar Genel Müdürlüğü
- D)Gençlik ve Spor Bakanlığı
- E) Türkiye Adalet Akademisi Başkanlığı

18.6245 sayılı Harcırah Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi harcırahın unsurlarından birisi değildir?

- A) Fazla mesai ücreti
- B)Gündelik
- C)Yer değiştirme masrafı
- D)Yol masrafı
- E) Aile masrafı

ÇÖZÜMLER:

1-A

Harcırah: Bu Kanuna göre ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını

2-E

Bagaj: Memur ve hizmetlinin mensup olduğu kuruma veya şahsına ait olup, resmi vazife için kullanılacak eşya ile yolcunun bu seyahati için ihtiyacı bulunan şahsi eşyasından mutad surette taşınması mümkün olanları

3-E

Harcırah; yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafını ihtiva eder. İlgili, bu kanun hükümlerine göre bunlardan birine, birkaçına veya tamamına müstahak olabilir.

4-C

Hizmetlilerin harcırahı, aldıkları aylık ücret veya ödeneklerine; gündelik ile çalışanların harcırahı da gündeliklerinin 30 katına en yakın memur aylık tutarı üzerinden hesaplanır.

5-B

Kıta halinde ve bir kumanda altında hareket eden askerî birlikler ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına mensup subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erler ile sivil memur ve hizmetlilere yolda geçen süreler için yol masrafı ve yevmiye verilmez. Ancak intikal ettikleri yerde yeme ve konaklama ihtiyaçları karşılanmayanlara ilk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 1/2 oranında gündelik, yeme ve konaklama ihtiyaçlarından herhangi birisi karşılanmayanlara ise ilk 90 gün 1/2

oranında, takip eden 90 gün için 1/4 oranında gündelik ödenir

6-D

Uluslararası anlaşmalar gereğince askeri birlikler/birlikler halinde yabancı ülkelere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Mensuplarına verilecek harcırahın esasları ve miktarı Cumhurbaşkanınca tespit olunur

7-D

Memurlar, yardımcı hizmetler sınıfına dahil personel ve kurumlarda yalnız ödenek mukabili çalışanlardan, memuriyet mahalli dışına;

Görevlerine ait mesleki ve sıhhi yeterliklerinin tespiti veya kurumlarınca görülecek lüzum üzerine imtihan için gönderilenlere, gidiş ve dönüşleri için yol masrafı ve gündelik ile bu amaçla gönderildikleri yerde geçen sürenin en çok yedi günü için gündelik ödenir.

8-C

Türkiye düzeyinde teftiş, denetim ve inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 1,3 katı

(2) Bölge düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 1,1 katı,

(3) İl düzeyinde teftiş, denetim veya inceleme yetkisine haiz bulunanlara birinci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 0,9 katı, Gündelik olarak ödenir.

9-A

Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlükleri ile Müdürlükleri, Cumhurbaşkanlığı ve Devlet Senfoni Orkestraları, Oda Orkestraları, Devlet Türk Halk Müziği Korosu, Devlet Klasik Türk

Müziği Korosu, Devlet Çoksesli Müzik Korosu ve Devlet Halk Dansları Topluluğu tarafından düzenlenecek yurtiçi sanat faaliyetlerine münferiden ve topluca katılan sanatçılarla diğer görevlilere kanunlara göre kurumlarınca karşılanan seyahat ve ikamet giderlerine ilave olunarak, 2 nci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarlarının 2 katı gündelik olarak verilir

10- D

Yurtdışı gündeliklerinin miktarı, gidilecek ülkeye, memur ve hizmetlilerin aylık veya ücret tutarları ile görevin mahiyetine göre, mali yıl itibariyle Cumhurbaşkanınca tayin olunur

11-D

Taç giyme ve cenaze merasimleri gibi hususi ehemmiyeti haiz bir merasim dolayısıyla yabancı memleketlere gönderilecek olanlara verilecek yevmiye, Cumhurbaşkanınca kararıyla, 34 üncü maddenin birinci fıkrası gereğince tayin olunacak azami haddin % 50 si nispetinde artırılabilir

12-B

Geçici bir görevle memuriyet mahalli dışındaki bir yere gönderilenlerden, buralarda ve yolda öğle (saat 13.00) ve akşam (saat 19.00) yemeği zamanlarından birini geçirenlere 1/3, ikisini geçirenlere 2/3 oranında ve geceyi de geçirenlere tam gündelik verilir.

13-C

Yurtiçinde yer değiştirme masrafı memur veya hizmetlinin;

- Kendisi için yurtiçi gündeliğinin yirmi katı,
- Harcıraha müstehak aile fertlerinin her biri için yurtiçi gündeliğinin on katı (Bu miktar yurtiçi gündeliğinin kırk katını aşamaz),
- Her kilometre veya denizmili başına, yalnız kendisi için yurtiçi gündeliğinin yüzde

beşi, Olarak hesaplanır

14-E

Harcırah, memur ve hizmetlinin gidişinde ve ailenin nakli sırasında peşin olarak verilir. Harcırahın tam miktarının önceden tayin ve tespitinin mümkün olmadığı hallerde yetecek miktarda para avans olarak verilir. Harcırahını kati olarak veya avans suretiyle alanlardan zati sebepler yüzünden daimi veya muvakkat vazife mahallerine 15 gün içinde hareket etmeyenler (...)⁽¹⁾ aldıkları parayı derhal iade etmeye mecburdurlar.

15-A

Seyahat günlerine ait yevmiyeler, seyahat edilen vasıtanın hareket saatinden gidilecek yere muvasalat saatine kadar gelen her 24 saat için hesap olunur.

16-B

Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü,II sayılı cetvele dahildir. Özel bütçeli idaredir. Doğru cevap B seçeneğidir.

17-D

Gençlik ve Spor Bakanlığı I sayılı cetvelde yer almaktadır. Doğru cevap D seçeneğidir.

18-A

Harcırah: Bu Kanuna göre ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını;doğru cevap A seçeneğidir.

ÇÖZÜMLÜ TEST :2

1.6245 Sayılı Kanuna göre ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını; ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Bagaj
- B)Stopaj
- C)Gündelik
- D)Yevmiye
- E)Harcırah

2.

I- yol masrafı,

II-yevmiye,

III-aile masrafı

IV- yer değiştirme masrafını

6245 Sayılı Kanuna göre yukarıdakilerden hangisi veya hangileri harcırâhın unsurlarındandır?

- A)I-II-III-IV
- B)II-III-IV
- C)I-III-IV
- D)I-II
- E) II-IV

3.6245 Sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Harcırah, bu kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutata olan yol ve taşıt araçları üzerinden verilir

B) Gidip gelmeye en uygun ve kullanılması mutata olan bu yolda hem muayyen, hem gayrimuayyen tarifeli taşıt işletilmekte ise harcırâh hesabında muayyen tarifeli taşıt esas alınır.

C) Bu yol ve taşıt, yolculukta geçen süreye göre memur veya hizmetli ile ailesi için ödenmesi gereken gündelik ve taşıt ücretleri toplamı dikkate alınarak memur veya hizmetlinin mensup bulunduğu dairece tespit olunur

D) Harcırahın verilmesinde memurun fiilen almakta olduğu aylık (Kurumların 2-9 ncü derecelerdeki kadrolarında bulunanlardan kazanılmış hak aylık dereceleri daha düşük olanların işgal etmekte oldukları kadro) derecesi esas alınır

E) Terfi suretiyle atananların harcırâhı, terfi ettikleri aylık derecesi üzerinden ödenir

4.Hizmetlilerin harcırâhı, aldıkları aylık ücret veya ödeneklerine; gündelik ile çalışanların harcırâhı da gündeliklerinin (.....) katına en yakın memur aylık tutarı üzerinden hesaplanır.

4.6245 Sayılı Kanuna gör yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)50
- B)30
- C)20
- D)10
- E) 40

5.Daimi memuriyetle bir yere gönderilenler gidecekleri mahalle varış tarihinden ve muvakkat vazife ile gönderilenler de memuriyetleri mahalline dönüş tarihlerinden itibaren (.....) ay zarfında harcırah beyannamelerini, evrakı müspiteleri ile birlikte dairesi amirine tevdi ederler.

6245 Sayılı Kanuna gör yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)5
- B)3
- C)2
- D)1
- E) 4

6.Harcırah ödenmemiş olanlara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2006 tarihine kadar, en son görev yaptıkları yerdeki idareye kendilerinin veya ölümleri hâlinde kanunî mirasçılarının başvurmaları durumunda, başvuru tarihinden itibaren kaç ay içinde, ödendiği yılda yürürlükte olan kanunî faiz oranı uygulanmak suretiyle harcırah ödenir?

- A)1 ay
- B)2 ay
- C)3 ay
- D)6 ay
- E) 9 ay

7.Geçici bir görev ile başka bir yere gönderilenlere, görev mahalline varış tarihinden itibaren bu Kanuna göre verilen yurtdışında ilk (.....) gün tam ve müteakip günler için 2/3 oranında ödenir.

6245 Sayılı Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)500
- B)300
- C)200
- D)100
- E) 180

8.

I- Memur veya hizmetli olmamakla beraber kurumlarca geçici bir vazife ile görevlendirilenlere;

II-. Kadrosuzluk dolayısıyla açıkta kalan memurlara ve bunların aile fertlerine;

III. Hizmetlilerden cezaen olmamak üzere vazifelerine son verilenlere ve bunların aile fertlerine;

IV-. Memur veya hizmetlinin vefatında aile fertlerine, çocuklara refakat ettirilecek memur ve hizmetlilere;

V. Hükümlü, tutuklu veya gözetim altında bulundurulananların sevinde ya da refakate görevlendirilen erbaş ve erlere;

6245 Sayılı Kanuna göre yukarıdakilerden hangisi veya hangileri harcırah verileceklerdendir?

A)I-II-III

B)II-III-IV

C)III-IV-V

D)I-IV

E) I-II-III-IV-V

9.Yurtiçinde yer değiştirme masrafı memur veya hizmetlinin; kendisi için yurtiçi gündeliğinin (.....), harcıraha müstehak aile fertlerinin her biri için yurtiçi gündeliğinin (.....) katı olarak hesaplanır ve ödenir.

6245 Sayılı Kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

A)20 10

B)30 20

C)10 15

D)20 25

E) 5 15

10.Yeni ve eski memuriyetlerine mütâallik bir meseleden dolayı bu kanuna tabi kurumlarca açılan bir dava sebebiyle sanık veya davalı olarak (işten el çekirilmiş olsun veya olmasın) başka bir yere gönderilenlerden lehinde netice hasıl olanlara;

II. Memuriyet merkezlerinin bulunduğu mahal dışındaki bir vazifeye vekaleten gönderilenlere;

III. Fiilen oturduğu mahalden gayrı bir yere açıktan vekaleten gönderilenlere (yalnız gidiş ve dönüşleri için);

IV-. (Değişik: 12/1/1959 - 7187/1 md.) Muvakkat kaza salahiyeti ile gönderilenlere.

Geçici görev yollukları yukarıdaki durumların hangisinde ödenir?

A)I-II-III-IV

B)II-III

C)III-IV

D)I-III-IV

E) III-IV

11.Yurt içinde ve dışında tertip edilen milli ve resmi spor temaları dolayısıyla seyahat edecek sporcu ve idarecilerin bu seyahatlerine ait yol masrafları ile yevmiyeleri aşağıdakilerden hangisinde tespit edilecek esaslar dairesinde ödenir?

A)Hazine ve Maliye Bakanınca

B)Adalet Bakanınca

C)Cumhurbaşkanınca

D)Milli Savunma Bakanınca

E) Sayıştay'ca

12.6245 Sayılı Kanuna göre yurtiçi gündeliklerinin miktarı her yıl aşağıdakilerden hangisi ile tespit olunur ?

A)Anayasa

B)Bütçe kanunları

C)Devlet Memurları Kanunu

D)5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim Kanunu

E) İhale Kanunu

13.

Memur ve hizmetlinin, harcırah verilmesini gerektiren olay sırasında

I-Evlilik bağıyla bağlı olduğu eşi

II-Oğlu

III-Kızı

IV-Babası

V Dayısı

6245 Sayılı Kanuna göre memur ve hizmetlinin, harcırah verilmesini gerektiren olay sırasında bakmakla yükümlü olduğu kişilerden yukarıdakilerden hangisine veya hangilerine harcırah verilmez?

A)I

B)II-II

C)III-IV

D)V

E) I-III

14.6245 sayılı Harcırah Kanunu gereğince, yurt içinde geçici bir görev ile Gençlik ve Spor Bakanlığının Denizli İl Gençlik ve Şube Müdürlüğündeki personel Ankara Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü emrine atanmıştır.

Bu personele ödenecek gündelik ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İlk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 1/4 oranında ödenir.

B) İlk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 3/3 oranında ödenir.

C) İlk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 1/3 oranında ödenir.

D) İlk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 2/2 oranında ödenir.

E) İlk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 2/3 oranında ödenir.

15.Muvakkat vazife mahallinde hastalanmaları sebebiyle vazife ifa edemeyen memur ve hizmetlilere, bu sebeple vazife göremedikleri günlerin en çok kaç günü için yevmiye verilebilir?

A)10

B)7

C)15

D)30

E) 45

ÇÖZÜMLER:

1 E

Harcırah: Bu Kanuna göre ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masrafından birini, birkaçını veya tamamını; ifade eder. Doğru cevap E seçeneğidir.

2-A

Harcırahın unsurları: Madde 5 – Harcırah; yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değiştirme masrafını ihtiva eder. İlgili, bu kanun hükümlerine göre bunlardan birine, birkaçına veya tamamına müstahak olabilir.

3.D

Harcırahın verilmesinde memurun fiilen almakta olduğu aylık (Kurumların 1 - 4 ncü derecelerdeki kadrolarında bulunanlardan kazanılmış hak aylık dereceleri daha düşük olanların işgal etmekte oldukları kadro) derecesi esas alınır.

4-B

Hizmetlilerin harcırahı, aldıkları aylık ücret veya ödeneklerine; gündelik ile çalışanların harcırahı da gündeliklerinin 30 katına en yakın memur aylık tutarı üzerinden hesaplanır. doğru cevap B seçeneğidir.

5-D

Daimi memuriyetle bir yere gönderilenler gidecekleri mahalle varış tarihinden ve muvakkat vazife ile gönderilenler de memuriyetleri mahalline dönüş tarihlerinden itibaren bir ay zarfında harcırah beyannamelerini, evrakı

müspiteleri ile birlikte dairesi amirine tevdi ederler. Doğru cevap D seçeneğidir.

6-C

Harcırah ödenmemiş olanlara, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31/12/2006 tarihine kadar, en son görev yaptıkları yerdeki idareye kendilerinin veya ölümleri hâlinde kanunî mirasçılarının başvurmaları durumunda, başvuru tarihinden itibaren üç ay içinde bu Kanunun ilgili hükümleri uyarınca naklen atandıkları tarihte müstahak oldukları harcırah, ödendiği yılda yürürlükte olan kanunî faiz oranı uygulanmak suretiyle ödenir. Doğru cevap C seçeneğidir.

7-E

Madde 42 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/17 md.) Geçici bir görev ile başka bir yere gönderilenlere, görev mahalline varış tarihinden itibaren bu Kanuna göre verilen gündelikler:

a. Yurtiçinde bir yıllık dönem zarfında aynı yerde, aynı iş için ve aynı şahsa 180 günden fazla verilemez. İlk 90 gün için tam, takibeden 90 gün için 2/3 oranında ödenir.

b. Yurtdışında ilk 180 gün tam ve müteakip günler için 2/3 oranında ödenir. Geçici görevlendirmelerde meydana gelecek ara vermeler bu müddetleri veya gündelik miktarını artırmaya neden olamaz.

8-E

Harcırah verilecek kimseler:

Madde 4 –(Değişik: 11/12/1981-2562/2 md.) Bu Kanunda belirtilen hallerde:

1. Bu Kanun kapsamına giren kurumlarda çalışan memur ve hizmetliler ile aile fertlerine ve aynı kurumlarda fahri olarak çalışanlara;

2. Memur veya hizmetli olmamakla beraber kurumlarca geçici bir vazife ile görevlendirilenlere;

3. Kadrosuzluk dolayısıyla açıkta kalan memurlara ve bunların aile fertlerine;

4. Hizmetlilerden cezaen olmamak üzere vazifelerine son verilenlere ve bunların aile fertlerine;

5. Memur veya hizmetlinin vefatında aile fertlerine, çocuklara refakat ettirilecek memur ve hizmetlilere;

6. Hükümlü, tutuklu veya gözetim altında bulundurulananların sevkinde ya da refakate görevlendirilen erbaş ve erlere;

7. (Mülga: 31/7/2003-4969/1 md.)

8. Milli ve resmi spor temasları dolayısıyla seyahat edecek sporcu ve idarecilere;

9. Birlik halinde yabancı memleketlere gönderilecek Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarına ve bunların Türkiye'de bırakacakları aile fertlerine;

10. Aile ile birlikte oturulması yasak edilen bölgelerdeki askeri şahısların aile fertlerine;

11. Bu Kanunda belirtilen özel hallerde askeri öğrenciler ile erbaş ve erlere;
Harcirah verilir

9-A

Yer Değiştirme Masrafı Yurtiçinde yer değiştirme masrafı memur veya

hizmetlinin; kendisi için yurtiçi gündeliğinin yirmi katı, harcıraha müstehak aile fertlerinin her biri için yurtiçi gündeliğinin on katı (Bu miktar yurtiçi gündeliğinin kırk katını aşamaz) olarak hesaplanır ve ödenir.

10-A

Muvakkat vazife harcırahı (Yol masrafı ve yevmiye):

Madde 14 – Aşağıda gösterilen memur ve hizmetlilere muvakkat vazife harcırahı olarak yol masrafı ile yevmiye verilir ve hamal (Cins ve adedi beyannamede gösterilmek suretiyle) bagaj ve ikametgah veya vazife mahalli ile istasyon, iskele veya durak arasındaki nakil vasıtası masrafları da ayrıca tediye olunur:

1. Birinci maddede yazılı kurumlara ait bir vazifenin ifası maksadıyla muvekkaten yurt içinde veya dışında başka bir yere gönderilenlere;

2. Yeni ve eski memuriyetlerine mütaallik bir meseleden dolayı bu kanuna tabi kurumlarca açılan bir dava sebebiyle sanık veya davalı olarak (İşten el çektirilmiş olsun veya olmasın) başka bir yere gönderilenlerden lehinde netice hasıl olanlara;

3. Memuriyet merkezlerinin bulunduğu mahal dışındaki bir vazifeye vekaleten gönderilenlere;

4. Fiilen oturduğu mahalden gayrı bir yere açıktan vekaleten gönderilenlere (yalnız gidiş ve dönüşleri için);

5. (Değişik: 12/1/1959 - 7187/1 md.) Muvakkat kaza salahiyeti ile gönderilenlere

11-C

Yurt içi ve dışı spor temalarında harcırah: Madde 23 – Yurt içinde ve dışında tertip edilen milli ve resmi spor temaları dolayısıyla seyahat edecek sporcu ve idarecilerin bu seyahatlerine ait yol masrafları ile yevmiyeleri Cumhurbaşkanınca tespit edilecek esaslar dairesinde ödenir.

12-B

Yurtiçinde verilecek gündeliklerin miktarı: (17) Madde 33 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/12 md.)

Bu Kanun gereğince verilecek yurtiçi gündeliklerinin miktarı her yıl bütçe kanunları ile tespit olunur.

13-D

Aile fertleri: Memur ve hizmetlinin, harcırah verilmesini gerektiren olay sırasında evlilik bağıyla bağlı olduğu eşi ile bakmakla yükümlü olduğu usul ve füruu ve erkek ve kız kardeşlerini

usul ve füru: anne,baba ve dedeyi ifade eder.

14-E

Madde 42 – (Değişik: 11/12/1981 - 2562/17 md.) Geçici bir görev ile başka bir yere gönderilenlere, görev mahalline varış tarihinden itibaren bu Kanuna göre verilen gündelikler: a. Yurtiçinde bir yıllık dönem zarfında aynı yerde, aynı iş için ve aynı şahsa 180 günden fazla verilemez. İlk 90 gün için tam, takibeden 90 gün için 2/3 oranında ödenir. b. Yurtdışında ilk 180 gün

tam ve müteakip günler için 2/3 oranında ödenir

15-B

Muvakkat vazife mahallinde hastalanmaları sebebiyle vazife ifa edemeyen memur ve hizmetlilere, bu sebeple vazife göremedikleri günlerin en çok yedi günü için yevmiye verilebilir.

**MAL BİLDİRİMİNDE BULUNULMASI,
RÜŞVET VE
YOLSUZLUKLARLA MÜCADELE KANUNU**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler**

Amaç

Madde 1 – Bu Kanunun amacı, rüşvet ve yolsuzluklarla mücadele cümlesinden olarak; bu Kanunda sayılanların mal bildiriminde bulunmalarını, bildirimlerin yenilenmesini, mal edinmelerin denetimiyle, haksız mal edinme veya gerçeğe aykırı bildirimde bulunma halinde uygulanacak hükümleri, bu Kanunda belirlenen suçlarla bazı suçlardan dolayı kamu görevlileri ve suç ortakları hakkında takip ve muhakeme usulünü düzenlemektir.

Mal bildiriminde bulunacaklar⁽¹⁾

Madde 2 – a) Her tür seçimle iş başına gelen kamu görevlileri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar (Muhtarlar ve ihtiyar heyeti üyeleri hariç)⁽¹⁾

b) Noterler,

c) Türk Hava Kurumunun genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri ile genel merkez teşkilatında ve Türk Kuşu Genel Müdürlüğünde, Türkiye Kızılay Derneğinin merkez kurullarında ve Genel Müdürlük teşkilatında görev alanlar ve bunların şube başkanları,

d) Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluş veya alt kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüsleri (İktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları) ile bunlara bağlı müessese, bağlı ortaklık ve işletmelerde, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulan ve kamu hizmeti gören kurum ve kuruluşlar ile bunların alt kuruluşlarında veya komisyonlarında aylık, ücret ve ödenek almak suretiyle kamu

hizmeti gören memurları, işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ile yönetim ve denetim kurulu üyeleri,⁽¹⁾

e) (Mülga: 24/6/1995 - KHK - 557/21 md.)

f) Siyasi parti genel başkanları, vakıfların idare organlarında görev alanlar, kooperatiflerin ve birliklerinin başkanları, yönetim kurulun üyeleri ve genel müdürleri, yeminli mali müşavirler, kamu yararına sayılan dernek yönetici ve deneticileri,

g) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları,

Mal bildiriminde bulunmak zorundadırlar.

Özel Kanunlarına göre mal bildiriminde bulunmak zorunda olanlar da bu Kanun hükümlerine tabidir.

Hediye

Madde 3 – Yukarıdaki maddede sayılan kamu görevlileri, milletlerarası protokol, mücemele veya nezaket kaideleri uyarınca veya diğer herhangi bir sebeple, yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan, sair milletlerarası hukuk tüzelkişiliklerinden, Türk uyruğunda olmayan herhangi bir özel veya tüzelkişi veya kuruluştan; aldıkları tarihteki değeri on aylık net asgari ücret toplamını aşan hediye veya hibe niteliğindeki eşyayı aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde kendi kurumlarına teslim etmek zorundadırlar. Ancak, yabancı devlet adamları ve milletlerarası kuruluş temsilcileri tarafından verilen imzalı hatıra fotoğraflarının çerçeveleri bu madde hükümlerine dahil değildir.

Hediyelerin bedellerinin tespiti çıkarılacak yönetmeliğe göre Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yapılır.

Haksız mal edinme

Madde 4 – Kanuna veya genel ahlaka uygun olarak sağlandığı ispat

edilmeyen mallar veya ilgilinin sosyal yaşantısı bakımından geliriyle uygun olduğu kabul edilemeyecek harcamalar şeklinde ortaya çıkan artışlar, bu Kanunun uygulanmasında haksız mal edinme sayılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Mal Bildirimleri

Bildirimlerin konusu

Madde 5 – Bu Kanun kapsamına giren görevlilerin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan taşınmaz malları ile görevliye yapılan aylık net ödemenin, ödeme yapılmayan görevlilerin ise, 1 inci derece Devlet Memurlarına yapılan aylık net ödemenin beş katından fazla tutarındaki her biri için ayrı olmak üzere, para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, hakları, alacakları ve gelirleriyle bunların kaynakları, borçları ve sebepleri mal bildiriminin konusunu teşkil eder.

Bildirim zamanı

Madde 6 – Mal Bildirimlerinin;

- a) Bu Kanun kapsamındaki göreve atanmada, göreve giriş için gerekli belgelerle,
- b) Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanmalarda, atamayı izleyen bir ay içinde,⁽¹⁾
- c) Seçimle gelinen görevlerde seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen iki ay içinde,
- d) Mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde,
- e) Yönetim ve denetim kurulu üyelikleri ile komisyon üyeliklerine seçim ve atamalarda göreve başlama tarihini izleyen bir ay içinde,
- f) Görevin sona ermesi halinde, ayrılma tarihini izleyen bir ay içinde,
- g) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri faaliyete geçme tarihini, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları bu işe veya görevlerine başlama tarihini izleyen bir ay içinde,

Verilmesi zorunludur.

(a) Bendinde yazılı bildirim verilmedikçe göreve atama yapılamaz.

Bildirim yenilenmesi

Madde 7 – Bu Kanun kapsamındaki görevlere devam edenler, sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç şubat ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilerler. Yeni bildirimler yetkili merci tarafından daha önceki bildirimler ile karşılaştırılırlar.

Bildirimlerin verileceği merciler

Madde 8 – Bildirimlerin verileceği merciler şunlardır:

- a) Türkiye Büyük Millet Meclisi (...) ⁽¹⁾ Üyeleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar için Cumhurbaşkanlığı, ⁽¹⁾
- b) Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personel için özlük işleriyle ilgili sicil ve belge raporlarının bulunduğu makam veya merci,
- c) Kurum, teşebbüs, teşekkül ve kuruluşların Genel Müdürleri, yönetim ve denetim kurulu için ilgili Bakanlık,
- d) Yüksek mahkemelerin daire başkan ve üyeleri için mahkemenin başkanı,
- e) Noterler için Adalet Bakanlığı,
- f) Diğer kurum ve kuruluşların memur ve hizmetlileri için atamaya yetkili makam veya merci,
- g) Türk Hava Kurumu ile Türkiye Kızılay Derneğinde görev alanlar için kurum ve dernek genel başkanlığı,
- h) **(Mülga: 24/6/1995 - KHK - 557/21 md.)**
- i) Görevlerinden ayrılanlar için bu görevlerinde iken bildirimlerinin vermeleri gereken makam veya merci,
- j) Siyasi parti genel başkanları için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı,
- k) Kooperatifler ve birliklerin başkanları, yönetim kurulu üyeleri ve genel müdürleri için kooperatiflerin ve birliklerin denetimlerinin yapıldığı kuruluşlar,

l) Yeminli mali müşavirler için Maliye ve Gümrük Bakanlığı,

m) Türk Hava Kurumunun, Türkiye Kızılay Derneğinin ve Kamu yararına sayılan derneklerin genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri için İçişleri Bakanlığı, bunların şube başkanları için buldukları İl Valilikleri,

n) İl Genel Meclisi Üyeleri için Valiler, Belediye Meclis Üyeleri için Belediye Başkanları, Belediye Başkanları için İçişleri Bakanlığı,

o) Mal bildirimini verecek son merciler için, kendi kuruluşlarının özlük işleri ile ilgili makam veya merci,

p) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları buldukları yer en büyük mülki amirliği,

r) Vakıfların idare organlarında görev alanlar için Vakıflar Genel Müdürlüğü,

Görevleri sebebiyle birden fazla mal bildiriminde bulunması gerekenler asli görevlerinden dolayı bir tek mal bildiriminde bulunurlar.

Bildirimlerin gizliliği

Madde 9 – Mal bildirimleri, özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla bildirimde bulunanın özel dosyasında saklanır. Bildirimlerin içeriği hakkında, 20 nci madde hükmü dışında hiçbir şekilde açıklama yapılamaz ve bilgi verilemez. Ayrıca mal bildirimlerindeki bilgiler ve kayıtlar esas alınarak içeriği hakkında yayında bulunulamaz.

(Ek fıkra: 25/5/2004-5176/8 md.) Ancak, Kamu Görevlileri Etik Kurulu mal bildirimlerini gerektiğinde inceleme yetkisine sahiptir. Mal bildirimlerindeki bilgilerin doğruluğunun kontrolü amacıyla ilgili kişi ve kuruluşlar (bankalar ve özel finans kurumları dahil) talep edilen bilgileri en geç otuz gün içinde Kurula vermekle yükümlüdürler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Madde 10 – 6 ncı maddede belirtilen sürelerde mal bildiriminde bulunmayana bildirimlerin verileceği mercilerce ihtarda bulunulur. İhtarın kendisine tebliğinden itibaren otuz gün içinde mazeretsiz olarak bildirimde bulunmayana üç aya kadar hapis cezası verilir.

Soruşturma ile ilgili olarak verilen süre zarfında mal bildiriminde bulunmayana üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.

Gerçeğe aykırı açıklama

Madde 11 – Mal bildiriminin muhtevası hakkında 9 uncu maddeye aykırı davranan üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu fiilin basın yoluyla işlenmesi halinde verilecek ceza yarı oranında artırılır.

Gerçeğe aykırı bildirimde bulunma

Madde 12 – Kanunen daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde gerçeğe aykırı bildirimde bulunana altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

Haksız mal edinme, mal kaçırma veya gizleme

Madde 13 – Kanunun daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde haksız mal edinene üç yıldan beş yıla kadar hapis ve beş milyon liradan on milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Haksız edinilen malı kaçırın veya gizleyene de aynı ceza verilir.

Zoralım

Madde 14 – Haksız edinilmiş olan malların zoralımına hükmolunur. Bu malların elde edilememesi veya bir malın tümünün haksız mal edinme konusu teşkil etmemesi sebepleri ile zoralımın mümkün olmadığı hallerde haksız edinilen değere eşit bedelinin hazineye ödenmesine karar verilir. Bu bedel, Amme Alacaklarının Tahsil

Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine göre tahsil olunur.

Kamu hizmetlerinden yasaklanma

Madde 15 – Bu Kanunun 11 ve 12 nci maddeler hükümleri ile cezalandırılanlara ceza süresi kadar; 13 üncü madde hükmüne göre cezalandırılanlara müebbeten kamu hizmetlerinden yasaklanma cezası hükmolunur.

Tecil, paraya çevirme ve ön ödeme yasağı

Madde 16 – Bu bölümde yazılı olan cezalar 10 uncu maddenin birinci fıkrası hariç tecil edilemez, şahsi hürriyeti bağlayıcı olanlar para veya tedbire çevrilemez, failleri hakkında Türk Ceza Kanununun 119 uncu maddesi hükümleri uygulanamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bu Kanunda Yazılı Suçlar ile Bazı Suçlardan

Dolayı Soruşturma Usulü

Soruşturma

Madde 17 – (Değişik birinci fıkra: 12/12/2003-5020/12 md.) Bu Kanunda ve 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununda yazılı suçlarla, irtikâp, rüşvet, basit ve nitelikli zimmet, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarının açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçlarından veya bu suçlara iştirak etmekten sanık olanlar hakkında 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanmaz.

Yukarıdaki fıkra hükmü müsteşarlar, valiler ve kaymakamlar hakkında uygulanamaz.

Görevleri veya sıfatları sebebi ile özel soruşturma ve kovuşturma usulüne tabi olan sanıklarla ilgili kanun hükümleri saklıdır.

Suçun ihbarı

Madde 18 – Yukarıdaki maddede yazılı suçlara ilişkin ihbarlar doğrudan Cumhuriyet Başsavcılıklarına yapılır. İhbar üzerine derhal bir ihbar tutanağı düzenlenir ve bir örneği muhbire verilir. Acele ve gecikmesinde sakınca umulan hallerde tutanak düzenlenmesi sonraya bırakılabilir. Muhbirlerin kimlikleri, rızaları olmadıkça açıklanmaz. İhbar asılsız çıktığında aleyhine takibat yapılanın istemi üzerine muhbirin kimliği açıklanır.

(Ek fıkra: 12/12/2003-5020/13 md.) Yukarıdaki fıkraya göre yapılan ihbar veya takipsizlik kararı ve iddianame Cumhuriyet başsavcılığınca, Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü ile varsa diğer ilgili kamu kurum veya kuruluşlarına bildirilir. Hazine avukatının yazılı başvuruda bulunması hâlinde Maliye Bakanlığı, başvuru tarihinde müdahil sıfatını kazanır.

Bu suçlardan dolayı müfettiş ve muhakkikler de soruşturma neticesinde delil veya emare elde ettikleri takdirde, işi yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığına ihbar ve evrakı tevdi ederler. Cumhuriyet Başsavcılığı müfettiş ve muhakkikler tarafından kendisine tevdiine lüzum görülmediği halde dahi evrakın taalluk ettiği iş hakkında soruşturma yapmak üzere gerekçe göstererek evrakı ait olduğu merciden isteyebilir.

17 nci maddede yazılı suçlardan dolayı delil veya emare elde eden müfettiş ve muhakkikler durumu yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığına ihbar ve evrakı tevdi etmedikleri takdirde bunlar hakkında da yapılacak takibattan dolayı Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümleri uygulanmaz.

İhbar konusu müsnet suç hakkında dava açılıncaya kadar bilgi vermek ve yayın yapmak yasaktır.

Soruşturma usulü

Madde 19 – Cumhuriyet Savcısı 17 nci maddede yazılı suçların işlendiğini öğrendiğinde sanıklar hakkında doğrudan doğruya ve bizzat soruşturmaya başlamakla beraber durumu atamaya yetkili amirine veya 8 inci maddede sayılan mercilere bildirir.

Cumhuriyet Savcısı soruşturmaya başladığında ihbarı doğrulayan emareler bulunduğu takdirde sanıktan, haksız edinilen malın kaçırıldığı yolunda delil ve emare elde edildiği takdirde sanığın ikinci dereceye kadar kan ve sıhri hısımları ile gelini ve damadından mal bildiriminde bulunmalarını ister. Bu istemin sanığa ve diğer ilgililere ulaştığı tarihten itibaren yedi gün içinde Cumhuriyet Savcısına mal bildirimini verilmesi zorunludur. Soruşturmanın müfettiş veya muhakkik tarafından yapılması halinde müfettiş veya muhakkik de sanıktan ve yukarıda sayılan ilgililerden mal bildiri isteminde bulunurlar. Bu istemin sanık ve ilgililere ulaştığı tarihten itibaren yedi gün içinde müfettiş veya muhakkike mal bildirimini verilmesi keza zorunludur.

Cumhuriyet Savcısı, kamu davası açılmadan önce haksız edinildiği yolunda delil veya emare elde edilen para veya mal ile ilgili tedbirin alınmasını görevli mahkemeden veya para veya malın bulunduğu yer hukuk mahkemesinden isteyebilir.

Bilgi verme zorunluluğu

Madde 20 – (Değişik: 12/12/2003-5020/14 md.)

Özel kanunlarında aksine bir hüküm bulunsa bile ilgili gerçek veya tüzel kişiler veya kamu kurum ve kuruluşları; bu Kanuna göre takip, soruşturma ve kovuşturmaya yetkili kişi, Maliye Bakanlığı Baş Hukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğü veya temsilcisi ve bu Kanundaki diğer mercilerce istenen bilgileri gecikmeksizin makul sürede eksiksiz

vermek zorundadır. Aksine davranan kişiler hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası verilir. Bu ceza, para cezasına veya tedbirlerden birine çevrilemez ve ertelenemez.

Asker kişilerin soruşturması

Madde 21 – (Mülga: 2/7/2018 – KHK/700/114 md.)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Yönetmelik

Madde 22 – Mal bildirimini şekli, düzenleniş biçimi, sayısı, neleri kapsayacağı ve mercine nasıl ulaştırılacağı hususları ile Kanunun uygulanması bakımından gerekli görülecek diğer konular, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir ve bu yönetmelik Resmi Gazete'de yayımlanır. ⁽¹⁾

Kaldırılan hükümler

Madde 23 – 9 Ağustos 1983 tarih ve 2871 sayılı Kamu Görevlileri ile ilgili Mal Bildirimi Kanunu ile bu Kanunun yürürlükten kaldırdığı Kanunlar ve 15.5.1930 tarih ve 1609 sayılı Bazı Cürümlerden Dolayı Memurlar ve Şerikleri Hakkında Takip ve Muhakeme Usulüne Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir ay içinde 2 nci maddede sayılanlar mal bildiriminde bulunurlar.

Mal bildiriminde bulunmayan veya gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hakkında üçüncü bölümdeki ceza hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılanlardan 22 nci maddeye müsteniden çıkartılacak yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar 9 Ağustos 1983 tarih ve 2871 sayılı Kanuna göre hazırlanan beyannamenin alınmasına devam olunur.

Geçici Madde 3 – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunla

kapsama yeni alınan suçlardan dolayı, Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat Hükümlerine göre, kesinleşmiş lüzumu muhakeme veya meni muhakeme kararları hariç, yapılan tahkikat evrakı derhal ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarına gereği için tevdi olunur.

Yürürlük

Madde 24 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 25 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ÇÖZÜMLÜ TEST:1

1-

I- Her tür seçimle iş başına gelen kamu görevlileri

II- Cumhurbaşkanı yardımcıları

III- Bakanlar

IV- Muhtarlar ve ihtiyar heyeti üyeleri

**3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunması
Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele
Kanununa göre yukarıdakilerden hangisi
veya hangileri mal bildiriminde bulunmak
zorunda değildir ?**

A) Yalnız IV

B) I-IV

C) I-II-III

D) Yalnız II

E) Yalnız III

**2-3628 Sayılı Mal Bildiriminde
Bulunması Rüşvet ve Yolsuzluklarla
Mücadele Kanununa göre aşağıdakilerden
hangisi mal bildiriminde bulunmak
zorunda değildir ?**

A) Noterler

B) Türk Hava Kurumunun genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri ile genel merkez teşkilatında ve Türk Kuşu Genel Müdürlüğünde, Türkiye Kızılay Derneğinin merkez kurullarında ve Genel Müdürlük teşkilatında görev alanlar ve bunların şube başkanları

C) Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluş veya alt kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüsleri (İktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları) ile bunlara bağlı müessese, bağlı ortaklık ve işletmelerde, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulan ve kamu hizmeti gören kurum ve kuruluşlar ile bunların alt kuruluşlarında veya komisyonlarında aylık, ücret ve ödenek almak suretiyle kamu hizmeti gören memurları, işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ile yönetim ve denetim kurulu üyeleri

D) Yükseköğretim öğrencileri

E) Siyasi parti genel başkanları, vakıfların idare organlarında görev alanlar, kooperatiflerin ve birliklerinin başkanları, yönetim kurulun üyeleri ve genel müdürleri, yeminli mali müşavirler, kamu yararına sayılan dernek yönetici ve deneticileri,

3-

I- Kendilerine,

II- Eşlerine

III- Velayetleri altındaki çocuklarına

Bu Kanun kapsamına giren görevlilerin yukarıdakilerden hangisi ve hangileri ile ilgili olarak mal bildiriminde bulunması gerekir ?

A) Yalnız IV

B) I-IV

C) I-II-III

D) Yalnız II

E) Yalnız III

4-Bu Kanun kapsamına giren görevlilerin aylık net ödemelerinin kaç katından fazla tutardaki gelirlerini mal bildirimine konu edebilirler ?

A) 7

B) 3

C) 6

D) 4

E) 5

5-3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanmalarda, atamayı izleyen kaç ay içinde mal bildiriminde bulunması zorunludur ?

A) 4

B) 3

C) 2

D) 1

E) 6

6-3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre seçimle gelinen görevlerde seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen kaç ay içinde mal bildiriminde bulunması zorunludur ?

A) 4

B) 3

C) 2

D) 1

E) 6

7-3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda kaç ay içinde mal bildiriminde bulunması zorunludur ?

A) 4

B) 3

C) 2

D) 1

E) 6

8-3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri faaliyete geçme tarihini, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları bu işe veya görevlerine başlama tarihini izleyen kaç ay içinde mal bildiriminde bulunması zorunludur ?

A) 4

B) 3

C) 2

D) 1

E) 6

9-Bu Kanun kapsamındaki görevlere devam edenler, sonu ve ile biten yılların en geç şubat ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilerler.

3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre yukarıdaki boşluklara gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 0 5
- B) 0 10
- C) 4 5
- D) 2 6
- E) 3 8

10-3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre , Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanlar için bildirim hangi mercie yapılır?

- A) Vakıflar Genel Müdürlüğü
- B) Mahkeme Başkanı
- C) Adalet Bakanlığı
- D) TBMM
- E) Cumhurbaşkanlığı

11-3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre yüksek mahkemelerin daire başkan ve üyeleri için bildirim hangi mercie yapılır?

- A) Vakıflar Genel Müdürlüğü
- B) Mahkeme Başkanı
- C) Adalet Bakanlığı
- D) TBMM
- E) Cumhurbaşkanlığı

12-3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre Noterler için bildirim hangi mercie yapılır?

- A) Vakıflar Genel Müdürlüğü
- B) Mahkeme Başkanı
- C) Adalet Bakanlığı
- D) TBMM
- E) Cumhurbaşkanlığı

13-3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunması Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre Vakıfların idare organlarında görev alanlar için Vakıflar Genel Müdürlüğü için bildirim hangi mercie yapılır?

- A) Vakıflar Genel Müdürlüğü
- B) Mahkeme Başkanı
- C) Adalet Bakanlığı
- D) TBMM
- E) Cumhurbaşkanlığı

14-Kamu Görevlileri Etik Kurulu mal bildirimlerini gerektiğinde inceleme yetkisine sahiptir. Mal bildirimlerindeki bilgilerin doğruluğunun kontrolü amacıyla ilgili kişi ve kuruluşlar (bankalar ve özel finans kurumları dahil) talep edilen bilgileri en geç gün içinde Kurula vermekle yükümlüdürler.

Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre yukarıdaki boşluklara gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 60
- B) 30
- C) 40
- D) 35
- E) 25

15-

Kanunen daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde gerçeğe aykırı bildirimde bulunana aydan yıla kadar hapis cezası verilir.

Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre yukarıdaki boşluklara gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 6 3
B) 3 6
C) 6 6
D) 8 12
E) 6 12

ÇÖZÜMLER

1-A

Mal bildiriminde bulunacaklar ⁽¹⁾

Madde 2 – a) Her tür seçimle iş başına gelen kamu görevlileri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar (Muhtarlar ve ihtiyar heyeti üyeleri hariç) ⁽¹⁾

2-D

Her tür seçimle iş başına gelen kamu görevlileri ile Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar (Muhtarlar ve ihtiyar heyeti üyeleri hariç) ⁽¹⁾

b) Noterler,

c) Türk Hava Kurumunun genel yönetim ve merkez denetleme kurulu üyeleri ile genel merkez teşkilatında ve Türk Kuşu Genel Müdürlüğünde, Türkiye Kızılay Derneğinin merkez kurullarında ve Genel Müdürlük teşkilatında görev alanlar ve bunların şube başkanları,

d) Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluş veya alt kuruluşlarda, kamu iktisadi teşebbüsleri (İktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları) ile bunlara bağlı müessese, bağlı ortaklık ve işletmelerde, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulan ve kamu hizmeti gören kurum ve kuruluşlar ile bunların alt kuruluşlarında veya komisyonlarında aylık, ücret ve ödenek almak suretiyle kamu hizmeti gören memurları, işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri ile yönetim ve denetim kurulu üyeleri, ⁽¹⁾

e) (Mülga: 24/6/1995 - KHK - 557/21 md.)

f) Siyasi parti genel başkanları, vakıfların idare organlarında görev alanlar, kooperatiflerin ve birliklerinin başkanları, yönetim kurulun üyeleri ve genel müdürleri, yeminli mali müşavirler, kamu yararına sayılan dernek yönetici ve deneticileri,

g) Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları,

Mal bildiriminde bulunmak zorundadırlar.

Özel Kanunlarına göre mal bildiriminde bulunmak zorunda olanlar da bu Kanun hükümlerine tabidir.

3-C

Bu Kanun kapsamına giren görevlilerin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan taşınmaz malları ile görevliye yapılan aylık net ödemenin, ödeme yapılmayan görevlilerin ise, 1 inci derece Devlet Memurlarına yapılan aylık net ödemenin beş katından fazla tutarındaki her biri için ayrı olmak üzere, para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, hakları, alacakları ve gelirleriyle bunların kaynakları, borçları ve sebepleri mal bildirimini konusunu teşkil eder.

4-E

Bu Kanun kapsamına giren görevlilerin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan taşınmaz malları ile görevliye yapılan aylık net ödemenin, ödeme yapılmayan görevlilerin ise, 1 inci derece Devlet Memurlarına yapılan aylık net ödemenin beş katından fazla tutarındaki her biri için ayrı olmak üzere, para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, hakları, alacakları ve gelirleriyle bunların kaynakları, borçları ve sebepleri mal bildirimini konusunu teşkil eder.

5-D

Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan olarak atanmalarda, atamayı izleyen bir ay içinde.

6-C

Seçimle gelinen görevlerde seçimin kesinleşmesi tarihini izleyen iki ay içinde

7-D

Mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde.

8-D

Gazete sahibi gerçek kişiler ile, gazete sahibi şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri faaliyete geçme tarihini, sorumlu müdürleri, başyazarları ve fıkra yazarları bu işe veya görevlerine başlama tarihini izleyen bir ay içinde.

9-A

Bu Kanun kapsamındaki görevlere devam edenler, sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç şubat ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilerler.Yeni bildirimler yetkili merci tarafından daha önceki bildirimler ile karşılaştırılırlar.

10-E

Bildirimlerin verileceği merciler şunlardır:

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi ve (...)⁽¹⁾ Üyeleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar için Cumhurbaşkanlığı

11-B

Yüksek mahkemelerin daire başkan ve üyeleri için mahkemenin başkanı

12-C

Noterler için Adalet Bakanlığı.

13-A

Vakıfların idare organlarında görev alanlar için Vakıflar Genel Müdürlüğü

14-B

Kamu Görevlileri Etik Kurulu mal bildirimlerini gerektiğinde inceleme yetkisine sahiptir. Mal bildirimlerindeki bilgilerin doğruluğunun kontrolü amacıyla ilgili kişi ve kuruluşlar (bankalar ve özel finans kurumları dahil) talep edilen bilgileri en geç otuz gün içinde Kurula vermekle yükümlüdürler.

15-B

Kanunen daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde gerçeğe aykırı bildirimde bulunana altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir.

ÇÖZÜMLÜ TEST:2

1.3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması ve Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanuna göre komisyon üyeliklerine seçim ve atamalarda göreve başlama tarihini izleyen en geç ne kadar süre içerisinde mal bildiriminde bulunurlar?

A) Bir ay

B) İki ay

C) Üç ay

D) Dört ay

2.

I-Gazete sahibi gerçek kişiler

II-Siyasi parti genel başkanları

III-Avukatlar

IV-Noterler

3628 Sayılı “Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet Ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu”na göre yukarıdakilerden hangisi mal bildiriminde bulunacaklar arasında yer almaz?

A) I

B) II

C) III

D) IV

3.3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu'na göre, hediyelerin bedelleri çıkarılacak yönetmeliğe göre aşağıdaki kurumlardan hangisi tarafından yapılır ?

- A) Maliye Bakanlığı
- B) İçişleri Bakanlığı
- C) Adalet Bakanlığı
- D) Cumhurbaşkanlığı

4.

I-Para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, hakları,

II-Alacakları

III-Borçları

3628 Sayılı “Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet Ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu”na göre yukarıdakilerden hangileri mal bildirimini konusunu teşkil eder?

- A) I-II
- B) I-III
- C) II-III
- D) I-II-III

5.3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununa göre il genel meclisi üyeleri, belediye meclis üyeleri ve belediye başkanları mal bildirimini hangi merciye verirler ?

	İl genel meclisi üyeleri	Belediye meclis üyeleri	Belediye başkanları
A	Belediye Başkanı	Valiler	İçişleri Bakanı
B	Valiler	Belediye Başkanı	İçişleri Bakanlığı
C	Valiler	İçişleri Bakanlığı	Belediye Başkanları
D	İçişleri Bakanlığı	Belediye Başkanı	Valiler

6.Kamu görevlileri, milletlerarası protokol, mücamele veya nezaket kaideleri uyarınca veya diğer herhangi bir sebeple, yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan, sair milletlerarası hukuk tüzelkişiliklerinden, Türk uyuşunda olmayan herhangi bir özel veya tüzelkişi veya kuruluştan; aldıkları tarihteki değeri (.....) aylık net asgari ücret toplamını aşan hediye veya hibe niteliğindeki eşyayı aldıkları tarihten itibaren (.....) ay içinde kendi kurumlarına teslim etmek zorundadırlar

3628 Sayılı “Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet Ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu”na göre yukarıdaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	Birinci Boşluk	İkinci Boşluk
A	On	Bir
B	On	İki
C	Onbeş	Üç
D	Onbeş	Dört

7.3628 Sayılı “Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet Ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu”na göre mal bildirimlerini inceleme yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu
- B) Kişisel Verileri Koruma Kurulu
- C) Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu
- D) Kamu Görevlileri Etik Kurulu

8.3628 Sayılı Mal Bildiriminde bulunulması Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanununa göre devlet memurları kaç yılda bir mal bildiriminde bulunma yükümlülüğü bulunmaktadır?

- A) Beş
- B) Dört
- C) Üç
- D) İki

9.3628 Sayılı Mal Bildiriminde bulunulması Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanununa göre kanunen daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlara aşağıdaki cezalardan hangisi verilir?

- A) Bir aydan bir yıla kadar hapis
- B) İki aydan iki yıla kadar hapis
- C) Üç aydan bir yıla kadar hapis
- D) Altı aydan üç yıla kadar hapis

10.3628 Sayılı Mal Bildiriminde bulunulması Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanununa göre memur Şeyma'nın mal varlığında önemli bir değişiklik olmuştur. Bu değişikliği Kurumuna memur Şeyma ne kadarlık bir süre içinde bildirmek zorundadırlar?

- A) Üç ay
- B) Bir ay
- C) Onbeş gün
- D) On gün

11. Kanuna veya genel ahlaka uygun olarak sağlandığı ispat edilmeyen mallar veya ilgilinin sosyal yaşantısı bakımından geliriyle uygun olduğu kabul edilemeyecek harcamalar şeklinde ortaya çıkan artışlar, bu Kanunun uygulanmasında (.....) edinme sayılır.

3628 Sayılı Mal Bildiriminde bulunulması Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanununa göre yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) mal
- B) ticari sır
- C) haksız mal
- D) servet

ÇÖZÜMLER

1-A

Yönetim ve denetim kurulu üyelikleri ile komisyon üyeliklerine seçim ve atamalarda göreve başlama tarihini izleyen bir ay içinde,bildirimde bulunmak zorundadırlar. Doğru cevap A seçeneğidir.

2-C

Avukatlar mal beyanında bulunma zorunluluğu olmayan mesleklerden olduğundan doğru cevap C seçeneğidir.

3-A

Hediyelerin bedellerinin tespiti çıkarılacak yönetmeliğe göre Maliye ve Gümrük Bakanlığınca yapılır.

4-D

Bildirimlerin konusu

Madde 5 – Bu Kanun kapsamına giren görevlilerin kendilerine, eşlerine ve velayetleri altındaki çocuklarına ait bulunan taşınmaz malları ile görevliye yapılan aylık net ödemenin, ödeme yapılmayan görevlilerin ise, 1 inci derece Devlet Memurlarına yapılan aylık net ödemenin beş katından fazla tutarındaki her biri için ayrı olmak üzere, para, hisse senetleri ve tahviller ile altın, mücevher ve diğer taşınır malları, hakları, alacakları ve gelirleriyle bunların kaynakları, borçları ve sebepleri mal bildiriminin konusunu teşkil eder.Doğru cevap D seçeneğidir.

5-B

İl Genel Meclisi Üyeleri için Valiler, Belediye Meclis Üyeleri için Belediye Başkanları,

Belediye Başkanları için İçişleri Bakanlığı,Doğru cevap B seçeneğidir.

6-A

Kamu görevlileri, milletlerarası protokol, mücamele veya nezaket kaideleri uyarınca veya diğer herhangi bir sebeple, yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan, sair milletlerarası hukuk tüzelkişiliklerinden, Türk uyuğunda olmayan herhangi bir özel veya tüzelkişi veya kuruluştan; aldıkları tarihteki değeri on aylık net asgari ücret toplamını aşan hediye veya hibe niteliğindeki eşyayı aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde kendi kurumlarına teslim etmek zorundadırlar. Ancak, yabancı devlet adamları ve milletlerarası kuruluş temsilcileri tarafından verilen imzalı hatıra fotoğraflarının çerçeveleri bu madde hükümlerine dahil değildir. Doğru cevap A seçeneğidir.

7-D

Kamu Görevlileri Etik Kurulu. Doğru cevap D seçeneğidir.

8-A

Bu Kanun kapsamındaki görevlere devam edenler, sonu (0) ve (5) ile biten yılların en geç şubat ayı sonuna kadar bildirimlerini yenilerler.Doğru cevap A seçeneğidir.

9-D

Kanunen daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde gerçeğe aykırı bildirimde bulunana altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir.Doğru cevap D seçeneğidir.

10-B

Mal varlığında önemli bir değişiklik olduğunda bir ay içinde bildirmek zorundadırlar. Doğru cevap B seçeneğidir.

11-C

Kanuna veya genel ahlaka uygun olarak sağlandığı ispat edilmeyen mallar veya ilgilinin sosyal yaşantısı bakımından geliriyle uygun olduğu kabul edilemeyecek harcamalar şeklinde ortaya çıkan artışlar, bu Kanunun uygulanmasında haksız mal edinme sayılır. Doğru cevap C seçeneğidir.

RESMÎ YAZIŞMALARDA UYGULANACAK USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) *Bu Yönetmeliğin amacı; güvenli elektronik imza kullanılarak elektronik ortamda veya el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yapılan resmî yazışmalara ilişkin kuralları belirlemek, bilgi veya belge alışverişini, hızlı ve güvenli bir biçimde yürütmek ve uygulama birliğini sağlamaktır.*

(2) Bu Yönetmelik, bütün kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı ve 7 nci maddeleri hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Aidiyet zinciri: Belgenin hazırlanmasından tasfiyesine kadar olan sürecini,

b) Arşiv imza: Kriptografik metodların zaman içerisinde koruyucu özelliğini yitirmesine karşı, periyodik olarak alınan zaman damgası ile korunan elektronik imzayı,

c) Belge: Herhangi bir bireysel işlemin, kurumsal fonksiyonun veya kurumsal işlemin yerine getirilmesi için alınmış ya da idare tarafından hazırlanmış; içerik, ilişki ve formatı ile ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil ederek

aidiyet zincirini muhafaza eden, güvenli elektronik imza ya da el yazısıyla imzalanmış ve kayıt altına alınmış her türlü bilgiyi,

ç) Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS): Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı tarafından yürütülen ve idarelerin merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatındaki birimlerinin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı Numarası ile tanımlandığı sistemi,

d) Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS): İdarelerin faaliyetlerini yerine getirirken hazırladıkları ve faaliyetlerinin delili olabilecek e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun belgelerin içerik, üstveri, format ve ilişkisel özelliklerini koruyan, belgelerin ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil eden ve aidiyet zinciri içerisindeki yönetimini elektronik ortamda sağlayan sistemi,

e) Elektronik onay: Güvenli elektronik imza kullanılmayan durumlarda paraf yerine geçecek kaydın elektronik ortamda alınmasını,

f) Elektronik ortam: EBYS içerisinde e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun olarak güvenli elektronik imza ile imzalanmış belgelerin hazırlandığı, kayıt altına alındığı, saklandığı ve gönderildiği ortamı,

g) e-Yazışma Teknik Rehberi: Elektronik ortamda yapılacak resmî yazışmalar kapsamında oluşturulan belgelerin yapısı, formatı, imzalama ve şifreleme mekanizmaları gibi teknik hususları tanımlayan ve Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı tarafından yayımlanan güncel rehberi,

ğ) Fiziksel ortam: Kâğıt ortamında yapılan işlemleri,

- h) Form: Biçimli belgeyi,
i) Format: Elektronik dosya türlerini,
j) Günlük rapor: EBYS’de yapılan ekleme, değiştirme, silme, arama, görüntüleme, gönderme ve alma gibi işlemlerin hangi EBYS elemanı üzerinde ve kim tarafından gerçekleştirildiği ile işlemin gerçekleştirildiği tarih ve saat bilgisini ihtiva eden kayıtları,
k) Güvenli elektronik imza: Münhasıran imza sahibine bağlı olan, sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan, nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin ve imzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan elektronik imzayı,
l) İdare: Kamu kurum ve kuruluşlarını,
m) İmza sahibi: *Güvenli elektronik imza oluşturmak amacıyla bir imza oluşturma aracını kullanan veya zorunlu hâllerde ya da olağanüstü durumlarda hazırlanan belgeyi el yazısıyla imzalayan gerçek kişiyi,*
n) Kurumsal belge kayıt sistemi: *Mevzuatı sebebiyle EBYS kullanamayan idare tarafından ya da “Çok Gizli” nitelikteki belgeler ile olağanüstü durumlarda hazırlanan belgelere sayı almak için kullanılan defter ve benzeri fiziksel veya EBYS harici tutulan elektronik kaydı,*
o) Olağanüstü durum: *Gerçekleşmesi hâlinde devleti veya kurumları olumsuz etkileyerek güvenlik zafiyeti oluşturabilecek veya uzun süreli*

elektrik kesintileri, donanım ve yazılım sorunları gibi teknik gerekçelerle EBYS’nin uzun süreli olarak çalışmamasından dolayı belgenin fiziksel ortamda hazırlanması gereken durumları,

o) Resmî yazışma: İdarelerin kendi içlerinde, birbirleriyle veya gerçek ya da tüzel kişiler ile iletişim sağlamak amacıyla güvenli elektronik imza kullanarak elektronik ortamda ve zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yürüttükleri süreci,

ö) Standart dosya planı: Kurumsal işlemler ve bu işlemler sonucunda oluşturulan veya alınan belgelerin üretim yerleri ile olan ilişkisi belirtilerek konu veya fonksiyon esasına göre dosyalanmasını sağlamak amacıyla geliştirilen ve Devlet Arşivleri Başkanlığı tarafından yayımlanan sınıflama şemasını,

p) Üstveri: Bir belgeyi tanımlayan gönderici, konu, tarih, sayı ve benzeri tüm bilgileri,

r) Üst yazı: Belgenin, varsa ek veya ekleri hariç kısmını,

s) Yetkili makam: Mevzuatta belirtilen görevleri yerine getirme hususunda yürütme ve karar verme yetkisine sahip görevlileri,

ş) Zaman damgası: Bir elektronik verinin üretildiği, değiştirildiği, gönderildiği, alındığı ve/veya kaydedildiği zamanın tespit edilmesi amacıyla elektronik sertifika hizmet sağlayıcısı tarafından güvenli elektronik imza ile doğrulanan zaman kaydını,

t) Zorunlu hâl: İlgili mevzuattaki özel hükümlere göre belgenin fiziksel ortamda hazırlanması gereken hâlleri, ifade eder.

ÖRNEK SORU:1

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe “İdarelerin kendi içlerinde, birbirleriyle veya gerçek ya da tüzel kişiler ile iletişim sağlamak amacıyla *güvenli elektronik imza kullanarak elektronik ortamda ve zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yürüttükleri süreci*” **ifade eden tanım aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Fiziksel ortam
- B) Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS):
- C)Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS)
- D)Üst yazı
- E)Resmi yazışma

ÇÖZÜM:E

Resmi yazışmanın tanımı yapıldığından doğru cevap E seçeneğidir.

ÖRNEK SORU: 2

I-Üst yazı: *Belgenin, varsa ek veya ekleri hariç kısmını ifade eder.*

II-Üstveri: Bir belgeyi tanımlayan gönderici, konu, tarih, sayı ve benzeri tüm bilgileri,ifade eder.

III-Aidiyet zinciri: Belgenin hazırlanmasından tasfiyesine kadar olan sürecini ifade eder.

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre yukarıdaki öncüllerde verilenlerden hangisi veya hangilerinin tanımı doğru olarak yapılmıştır?

- A)I-II-III
- B)I-II
- C)I-III
- D)II-III
- E) Yalnız I

ÇÖZÜM: A

Hepsi. Doğru cevap A seçeneğidir.

İKİNCİ BÖLÜM**Belgenin Özellikleri****RESMÎ YAZIŞMA ORTAMLARI**

MADDE 4- (1) Kamu kurum ve kuruluşlarınca resmî yazışmalar, elektronik ortamda e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun olarak hazırlanan ve güvenli elektronik imza ile imzalanan belgelerle yapılır. Bu belgeler, elektronik ortamda muhatapları ile paylaşılır ve elektronik ortamda saklanır. Ayrıca güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler, çıktısı alınarak el yazısıyla atılan imza ile imzalanmaz ve fiziksel ortamda saklanmaz.

(2) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda resmî yazışmalar, el yazısıyla imzalanan belgelerle yapılır. Bu belgelerin gönderilmesi ve saklanması fiziksel ortam şartlarına göre gerçekleştirilir.

NÜSHA SAYISI

MADDE 5- (1) Elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler tek nüsha olarak hazırlanır.

(2) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanacak belgeler, parafli nüshası hazırlayan idarede kalacak şekilde en az iki nüsha olarak düzenlenir.

ÖRNEK SORU:3

Elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler (.....) nüsha olarak hazırlanır. Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanacak belgeler, parafli nüshası hazırlayan idarede kalacak şekilde en az (.....) nüsha olarak düzenlenir.

Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre yukarıdaki boşluklara aşağıdaki ifadelerden hangisi gelmelidir?

- A)2 2
- B)3 3
- C)Tek 1
- D)Tek 2
- E)Tek 3

ÇÖZÜM:D

Elektronik ortamda tek

Zorunlu hallerde çift nüsha

Doğru cevap D seçeneğidir.

BELGENİN ŞEKLİ ÖZELLİKLERİ

MADDE 6- (1) Belgeler, A4 (210x297 mm) boyutu *dikkate alınarak hazırlanır.*

(2) Belge ekleri farklı form, format veya ebatlarda hazırlanabilir.

(3) *Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanacak belgelerin üst yazıları için kâğıdın bir yüzü kullanılır. Ancak üst yazının ekleri için kâğıdın her iki yüzü de kullanılabilir.*

YAZI TİPİ VE HARF BÜYÜKLÜĞÜ

MADDE 7- (1) Hazırlanan belgelerde “Times New Roman” veya “Arial” yazı tipi normal yazı stilinde

kullanılır. Harf büyüklüğünün Times New Roman için 12 punto, Arial için 11 punto olması esastır. Ancak gerekli hâllerde *yazı alanında* harf büyüklüğü 9 puntoya, *iletişim bilgileri kısmında* ise 8 puntoya kadar düşürülebilir. *Belge eklerinde* farklı yazı tipi ve harf büyüklüğü kullanılabilir.

ÖRNEK SORU: 4

Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre elektronik ortamda hazırlanan belgelerde aşağıdaki yazı tiplerinden hangisi kullanılır?

- A)Times New Roman veya Consolas
- B) Times New Roman veya Arial
- C)Calibri veya Arial
- D)Comic veya Verdana
- E)Cambria-Arial

ÇÖZÜM:B

Hazırlanan belgelerde “Times New Roman” veya “Arial” yazı tipi normal yazı stilinde kullanılır.Doğru cevap B seçeneğidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**BELGENİN BÖLÜMLERİ****YAZI ALANI**

MADDE 8- (1) Belgenin yazı alanı sayfanın üst, sol ve sağ kenarından 1,5 cm boşluk bırakılarak düzenlenir. *İdare, logo kullanmak istediğinde sayfanın üst boşluğu 0,5 cm olarak düzenlenir.*

KURUMSAL LOGO

MADDE 9- (1) *İdareler, tercihen kurumsal logo kullanabilir. Logo, tek kullanıldığında belgenin en üst orta kısmında “T.C.” ibaresini ortalayacak şekilde veya “Başlık” alanını ortalayacak*

şekilde belgenin üst sol kısmında yer alır (Örnek 1). Belge üzerinde iki ayrı logo kullanıldığında ise “Başlık” alanını ortalayacak şekilde hiyerarşi yönünden üst olan idareye ait logo solda, alt olan idareye ait logo sağda kullanılır. Bir kavram veya etkinlik gibi hususlarla ilgili logo kullanılmak istendiğinde, “Başlık” alanını ortalayacak şekilde idareye ait olan logo solda; diğer logo sağda kullanılır. Belge üzerinde en fazla iki logo kullanılabilir (Örnek 1).

ÖRNEK SORU: 5

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre belgenin yazı alanı sayfanın üst, sol ve sağ kenarından kaç cm boşluk bırakılarak düzenlenir?

- A) 2,5 cm
- B) 2,0 cm
- C) 1,5 cm
- D) 1 cm
- E) 3 cm

ÇÖZÜM:C

Belgenin yazı alanı sayfanın üst, sol ve sağ kenarından 1,5 cm boşluk bırakılarak düzenlenir. Doğru cevap C seçeneğidir.

BAŞLIK

MADDE 10- (1) Başlık (antet), belgeyi gönderen idarenin adının belirtildiği bölümdür.

(2) Başlık, belgenin yazı alanının üst kısmına ortalı olarak yazılır. İlk satıra “T.C.” kısaltması, ikinci satıra idarenin adı büyük harflerle, üçüncü satıra birimin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle

ortalı olarak yazılır. Ancak bağlı veya ilgili idarelerde ilk satıra “T.C.” kısaltması, ikinci satıra bağlı veya ilgili olunan idarenin adı büyük harflerle, üçüncü satıra idarenin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ve dördüncü satıra da birimin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ortalı olarak yazılabilir (Örnek 2).

(3) İdarelerin il ve ilçe teşkilatlarında kullanılan başlıklar, 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümlerine uygun olarak, ilk satıra “T.C.” kısaltması, ikinci satıra bağlı olunan mülki idarenin adı büyük harflerle, üçüncü satıra ilgili birimin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ortalı olarak yazılır. Dış temsilciliklerde başlıklar, il ve ilçe teşkilatında olduğu gibi yazılır (Örnek 2).

(4) Bölge müdürlüklerinde hangi bölge teşkilatı olduğu yazılır (Örnek 2).

(5) Doğrudan merkezî teşkilata bağlı taşra birimlerinde, başlıkta merkezî teşkilat ve taşra teşkilatı adlarına yer verilir (Örnek 2).

(6) Başlığın yazımında DETSİS’te yer alan başlık kayıtları esas alınır.

ÖRNEK SORU: 6

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre başlık ile ilgili olarak açıklama yapanlardan hangisi yanlış bilgi vermiştir?

- A)Ahmet: Başlık (antet), belgeyi gönderen idarenin adının belirtildiği bölümdür.
- B)Mehmet: Başlık, belgenin yazı alanının üst kısmına ortalı olarak yazılır.
- C)Buğra: İlk satıra “T.C.” kısaltması, ikinci satıra idarenin adı büyük harflerle, üçüncü

satıra birimin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ortalanarak yazılır.

D)Nurettin: Başlığın yazımında TAKBİS de yer alan başlık kayıtları esas alınır.

E)Baybars: Bölge müdürlüklerinde hangi bölge teşkilatı olduğu yazılır .

ÇÖZÜM:D

Başlığın yazımında DETSİS'te yer alan başlık kayıtları esas alınır.Doğru cevap D seçeneğidir.

SAYI

MADDE 11- (1) Belgelerde sayı bulunması zorunludur. "Sayı:" sırasıyla; *belgenin hazırlanma süreçlerini ifade eden elektronik ortam için "E", zorunlu hâller için "Z" veya olağanüstü durumlar için "O" ibarelerinden uygun olanı, DETSİS'te belirtilen Türkiye Cumhuriyeti Devlet Teşkilatı Numarası, standart dosya planı kodu ile kayıt numarasından oluşur ve bunların arasına kısa çizgi işareti (-) konulur (Örnek 3).*

(2) "Sayı:" yan başlığı, başlığın son satırından itibaren iki satır boşluk bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır (Örnek 3). *Kayıt numarası, belge hazırlanırken EBYS üzerinden alınır ve belge üzerinde gösterilir (Örnek: E-67915368-903.07.02-4752). Zorunlu hâllerde hazırlanan belgenin kayıt numarası, el yazısıyla imzalandıktan sonra EBYS veya kurumsal belge kayıt sistemi üzerinden alınır (Örnek: Z-67915368-804.02-4757). İdarece kullanılan EBYS veya kurumsal belge kayıt sistemi içerisinde her bir belgenin hazırlanma sürecine göre kayıt numarasının eşsiz olması zorunludur.*

(3) *Olağanüstü durumlarda belge, fiziksel ortam esaslarına uygun olarak*

hazırlanır ve belgeye yetkili birim tarafından kurumsal belge kayıt sisteminden kayıt numarası alınır (Örnek: O-67915368-952.02.05-10). EBYS'ye erişim sağlandığında ise belge ve üstveri bilgileri EBYS'ye kaydedilir.

ÖRNEK SORU: 7

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre sayı yan başlığı, başlığın son satırından itibaren kaç satır boşluk bırakılarak yazılır?

- A)1
- B)2
- C)3
- D)4
- E)5

ÇÖZÜM: B

"Sayı:" yan başlığı, başlığın son satırından itibaren iki satır boşluk bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır. Doğru cevap B seçeneğidir.

TARİH

MADDE 12- (1) *Tarih; sayı ile aynı satırda olmak üzere yazı alanının en sağında gün, ay, yıl olarak rakamla ve aralarına nokta işareti "." konularak yazılır (Örnek 3). Gün ve ay iki haneli, yıl ise dört haneli olarak düzenlenir (Örnek: 01.09.2019). Ay adları, harfle de yazılabilir. Bu durumda gün, ay ve yıl arasına herhangi bir işaret konulmaz (Örnek: 10 Ekim 2019).*

(2) *Belgenin en son yetkili tarafından güvenli elektronik imza ile imzalandığı zamanı gösteren zaman damgasındaki tarih bilgisi, belge tarihi olarak esas alınır ve tarih bilgisi üstveri alanında yer alır. Elektronik ortamdaki*

belgede, birinci fıkrada belirtilen alanda tarih bilgisine belge görüntüsünde yer verilir.

(3) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan belgede tarih, belgenin imzalandığı zamanı belirtir ve belge imzalandığı tarihte kayıt altına alınır.

(4) Tutanak, rapor, tebliğ-tebellüğ belgesi ve benzeri belgelerde tarih, metnin bitiminde yer alabilir.

ÖRNEK SORU: 8

I-Tarih; sayı ile aynı satırda olmak üzere yazı alanının en sağında gün, ay, yıl olarak rakamla ve aralarına nokta işareti “.” konularak yazılır

II-Gün ve ay iki haneli, yıl ise dört haneli olarak düzenlenir (Örnek: 01.09.2019)

III- Ay adları, harfle de yazılabilir. Bu durumda gün, ay ve yıl arasına nokta konur.

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre yukarıdaki öncüllerde verilenlerden hangisi veya hangileri yanlıştır?

- A)I-II-III
- B)I-II
- C)I-III
- D)Yalnız II
- E) Yalnız III

ÇÖZÜM: E

Ay adları, harfle de yazılabilir. Bu durumda gün, ay ve yıl arasına herhangi bir işaret konulmaz (Örnek: 10 Ekim 2019).Doğru cevap E seçeneğidir.

KONU

MADDE 13- (1) “Konu:” yan başlığı, “Sayı:” yan başlığının bir alt satırına yazılır. Belgenin konusu, yazı alanının dikey orta hizasını geçmeyecek biçimde kelimelerin baş harfleri büyük olarak ve sonuna herhangi bir noktalama işareti konulmaksızın yazılır (Örnek 3). Konu, bir satırı geçerse ikinci ve devamındaki satırlar “Konu:” yan başlığının altı boş bırakılarak yazılır.

(2) Konu, belgenin içeriği hakkında kısa ve öz bilgi barındırır (Örnek 3).

ÖRNEK SORU: 9

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre belgenin içeriği hakkında kısa ve öz bilgi barındıran bölüm aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Sayı
- B)Tarih
- C)Konu
- D)Muhatap
- E)İlgi

ÇÖZÜM:C

Konu, belgenin içeriği hakkında kısa ve öz bilgi barındırır.Doğru cevap C seçeneğidir.

MUHATAP

MADDE 14- (1) Muhatap, belgenin gönderildiği idareyi veya kişiyi belirtir. Bu bölüm konunun son satırından itibaren, iki satır boşluk bırakılarak ve sayfa ortalanarak yazılır.

(2) Muhatapın idare veya özel hukuk tüzel kişisi olması durumunda, adı büyük harflerle ve sonuna yönelme hâl eklerinden uygun olanı getirilerek yazılır.

Muhatap idarenin adının yazımında DETSİS'te yer alan kayıtlar esas alınır. İhtiyaç duyulması hâlinde muhataba ilişkin birim adı bilgileri parantez içinde ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle bir alt satıra yazılır (Örnek 4). *Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nın* muhatap olduğu belgelerde "CUMHURBAŞKANI YARDIMCISINA" ibaresi yazılır (Örnek 4). *Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nın birden fazla olması hâlinde ilk satıra "CUMHURBAŞKANI YARDIMCISINA" ibaresi, bir alt satıra ise parantez içinde "Sayın" ibaresinden sonra Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük, soyadı ise büyük harflerle yazılır (Örnek 4).*

(3) İdare dışına gönderilen belgelerde, gerekiyorsa belgenin gideceği yerin adresi, muhatap satırının altına, satır ortalanarak ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle yazılır. Adres bilgisi *uzun ise birden fazla satıra yazılabilir*. Muhatap gerçek kişi ise muhatap bölümüne "Sayın" ibaresinden sonra muhatapın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük harflerle, soyadı ise büyük harflerle yazılır (Örnek 5).

(4) *Bağlı, ilgili veya ilişkili idarelere gönderilecek belgeler doğrudan o idareye gönderilebilir. Ancak idarenin bağlı veya ilgili olduğu idarenin bilgi sahibi olmasının gerekli görüldüğü durumlarda belge, söz konusu bağlı veya ilgili olunan idare aracılığıyla gönderilir. (Örnek 6/A, 6/B).*

(5) *Mülki idareye veya dış temsilciliğe bağlı teşkilatlarda ilk satıra bağlı olunan mülki idarenin veya dış temsilciliğin adı büyük harflerle, ikinci satıra ilgili birimin adı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ortalanarak parantez içerisinde yazılır. Ancak aynı mülki*

idareye veya dış temsilciliğe bağlı birimler arasında gerçekleştirilen yazışmalarda, bağlı olunan mülki idarenin veya dış temsilciliğin bilgi sahibi olmasının gerekli görüldüğü durumlar haricinde belge, doğrudan muhatap birime gönderilir.

(6) *Birden fazla muhataba iletilecek dağıtımli belgelerin muhatap bölümüne "DAĞITIM YERLERİNE" ibaresi yazılır (Örnek 15, 16).*

İLGİ

MADDE 15- (1) İlgî, belgenin bağlantılı olduğu diğer belge veya belgelerin belirtildiği bölümdür.

(2) "İlgî:" yan başlığı, muhatap bölümünün son satırından itibaren iki satır boşluk bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır (Örnek 7).

(3) "Sayı", "Konu" ve "İlgî" yan başlıklarından sonra kullanılan iki nokta ":" işareti aynı hizada yazılır (Örnek 7).

(4) İlgide yer alan bilgiler bir satırı geçerse, devamı "İlgî:" yan başlığının ve sıralamayı gösteren harflerin altı boş bırakılarak alt satıra yazılır (Örnek 7).

(5) İlginin birden fazla olması durumunda, belgeler önceki tarihli olandan başlanarak tarih sırasına göre sıralanır. Sıralamada, Türk alfabesinde yer alan bütün küçük harfler, kendilerinden sonra kapama parantez işareti ")" konularak kullanılır (Örnek 7).

(6) İlgide, ilgi tutulan belgeyi gönderen idarenin adı ile belgenin tarihi ve sayısı belirtilir. Ancak ilgi tutulan *belgenin*, muhatap idarenin daha önce gönderdiği bir belge veya muhatap idareye daha önce gönderilen bir belge olması durumunda idare adı belirtilmez (Örnek 7).

(7) İlgide, “... tarihli ve ... sayılı ...” ibaresi kullanılır ve ilginin sonuna nokta (.) işareti konulur (Örnek 7).

(8) İlgide belirtilen belge, muhatapta bulunmadığı durumlarda söz konusu belge, ek olarak muhatabına iletilebilir (Örnek 7).

(9) İlgide belirtilen belge, gerçek kişiden geliyorsa ilgi bölümü “...’ın ... tarihli başvurusu/dilekçesi.” biçiminde yazılır (Örnek 9). Ancak belgenin muhatabı, ilgi tutulan başvurunun veya dilekçenin sahibi ise ilgi bölümünde gerçek kişinin isim bilgisine yer verilmez.

(10) Gerçek kişi ve tarih bilgisi bulunmayan başvuru/dilekçe ilgi tutulmak istendiğinde, ilgi bölümü “İsimsiz ve tarihsiz başvuru/dilekçe.” biçiminde yazılır. Söz konusu başvurunun/dilekçenin işleme alınıp alınmayacağı ilgili mevzuat hükümlerine göre değerlendirilir.

ÖRNEK SORU:10

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) “İlgi:” yan başlığı, muhatap bölümünün son satırından itibaren tek satır boşluk bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır.

B) Belgeler, A4 (210x297 mm) boyutu dikkate alınarak hazırlanır

C) İdare, logo kullanmak istediğinde sayfanın üst boşluğu 0,5 cm olarak düzenlenir.

D) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanacak belgeler, parafli

nüshası hazırlayan idarede kalacak şekilde en az iki nüsha olarak düzenlenir.

E) Sayı”, “Konu” ve “İlgi” yan başlıklarından sonra kullanılan iki nokta “:” işareti aynı hizada yazılır.

ÇÖZÜM:A

“İlgi:” yan başlığı, muhatap bölümünün son satırından itibaren iki satır boşluk bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır. Doğru cevap A seçeneğidir.

METİN

MADDE 16- (1) Metin alanı, “Muhatap” veya varsa “İlgi” ile “İmza” arasındaki kısımdır.

(2) “İlgi” ile metin başlangıcı arasında bir satır, “İlgi” yoksa belgenin muhatabı ile metin başlangıcı arasında iki satır boşluk bulunur (Örnek 8).

(3) Metindeki kelime aralarında ve noktalama işaretlerinden sonra bir karakter boşluk bırakılır. Noktalama işaretleri kendinden önce gelen harfe bitişik yazılır.

(4) Paragrafa 1,25 cm içeriden başlanır ve metin iki yana hizalanır. Paragraflar arasında satır boşluğu bırakılmaz (Örnek 8). İhtiyaç duyulması hâlinde paragraflar harf veya rakam ile sıralanabilir.

(5) Birden fazla sayfa tutan üst yazılarda sayı, tarih, konu, muhatap ve ilgi bilgilerine sadece ilk sayfada; imza, ek ve dağıtım bilgilerine ise sadece son sayfada yer verilir (Örnek 9). İletişim bilgisine ve belge doğrulama bilgilerine her sayfanın en alt kısmında yer verilir (Örnek 9). Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan ve birden fazla sayfadan oluşan

belgelerde ise her sayfanın en alt kısmında iletişim bilgisine yer verilir.

(6) Metin içinde geçen sayılar, rakamla veya harfle yazılabilir. Gerekli görülmesi hâlinde sayılar rakamla yazıldıktan sonra parantez içinde harfle de gösterilebilir.

(7) Dört ve dörtten çok haneli sayılar sondan sayılmak üzere üçlü gruplara ayrılarak yazılır ve araya nokta (.) işareti konulur (Örnek: 1.452; 25.126; 326.197). Sayılarda kesirler virgül (,) ile ayrılır (Örnek: 10.545,72).

(8) Belge, Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan Yazım Kılavuzu ve Türkçe Sözlük'ün *güncel yayımı* esas alınarak dil bilgisi kurallarına göre anlamlı ve özlü olarak yazılır. Belge içinde zorunlu olmadıkça yabancı kelimeye yer verilmez, verildiği durumda ise parantez içinde anlamı belirtilir. Ancak muhatabı yabancı ülke veya uluslararası kuruluş olan resmî yazışmalarda yabancı dil kullanılabilir. Bu durumda belge varsa uluslararası yazışma usullerine göre *hazırlanabilir*. Ayrıca yabancı dille yazılan belgenin Türkçe tercümesi oluşturulur ve *yabancı dille hazırlanan belge ile ilişkilendirilerek saklanır*.

(9) Metin içinde yer alan alıntılar *tırnak içinde ve/veya eğik (italik) olarak yazılabilir*.

(10) Metin içinde harfler *kullanılarak maddelendirmeye/numaralandırmaya ihtiyaç duyulduğunda, Türk alfabesinde yer alan bütün küçük harfler kendilerinden sonra kapama parantez işareti “)” konularak kullanılır*.

(11) Metin içinde kısaltma kullanılacak ise ifadenin ilk kullanıldığı yerde açık biçimi, sonra parantez içinde *kısaltılmış biçimi* yazılır (Örnek: Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM), *Kayıtlı Elektronik Posta (KEP)*).

(12) Metnin son bölümü:

a) Yazışma yapan makamlar arasındaki hiyerarşi yönünden alt makamlara “... rica ederim.”, üst ve aynı düzeydeki makamlara “... arz ederim.” ibaresiyle bitirilir.

b) Üst, aynı düzey ve alt makamlara birlikte dağıtımlı olarak yapılan yazışmalar “... arz ve rica ederim.” veya “... arz/rica ederim.” ibaresiyle bitirilir.

c) *Muhatap kısmında ikinci satırda parantez içerisinde birim veya idare ismi belirtilen yazışmalar, birinci satırda yer alan muhatap idare dikkate alınarak arz veya rica ibarelerinden uygun olanı ile bitirilir.*

ç) *1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı maddesi gereğince bakanlıklarla yapılan yazışmalar, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı tarafından veya adına imzalandığında “Rica ederim.” ibaresiyle bitirilir.*

d) *Belge, imza yetkisini devreden makam adına imzalandığında, yetkiyi devreden makamın hiyerarşik durumu dikkate alınarak arz veya rica ibarelerinden uygun olanı ile bitirilir.*

e) *Muhatabı gerçek kişi olan yazışmalar “Saygılarımla.”, “İyi dileklerle.” veya “Bilgilerinize sunulur.” ibareleriyle bitirilebilir.*

ÖRNEK SORU:11

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre “metin” ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Metin alanı, “Muhatap” veya varsa “İlgi” ile “İmza” arasındaki kısımdır
- B) İlgi” ile metin başlangıcı arasında bir satır, “İlgi” yoksa belgenin muhatabı ile metin başlangıcı arasında iki satır boşluk bulunur.
- C) Paragrafa 1,50 cm içeriden başlanır ve metin iki yana hizalanır
- D) Metin içinde yer alan alıntılar tırnak içinde ve/veya eğik (italik) olarak yazılabilir.
- E) Belge, Türk Dil Kurumu tarafından hazırlanan Yazım Kılavuzu ve Türkçe Sözlük’ün güncel yayımı esas alınarak dil bilgisi kurallarına göre anlamlı ve özlü olarak yazılır.

ÇÖZÜM:C

Paragrafa 1,25 cm içeriden başlanır ve metin iki yana hizalanır. Doğru cevap C seçeneğidir.

İMZA

MADDE 17- (1) Metnin bitiminden itibaren iki ilâ dört satır boşluk bırakılarak, belgeyi imzalayacak olan makam sahibinin adına, soyadına ve bunların altında unvanına, yazı alanının en sağında ortalanarak yer verilir (Örnek 9).

(2) Belgeyi imzalayanın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük, soyadı ise büyük harflerle yazılır. Unvan, ad ve soyadın altına ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle yazılır. Akademik unvanlar veya rütbeler adın ön tarafına ya da bir satır altına ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle açık ya da kısaltılarak yazılabilir.

(3) Elektronik ortamda yapılacak resmî yazışmalarda, imza atmaya yetkili makam belgeyi güvenli elektronik imzası ile imzalar. Elektronik ortamda yapılan yazışmalarda, yetkili makamın ad ve soyad bilgilerinin üzerinde belgenin güvenli elektronik imza ile imzalandığına dair herhangi bir ibareye, şekle veya ifadeye yer verilmez.

(4) EBYS’ler, belgede yer alan imzanın dayanağı olan teknik standartta belirtilen arşivleme metodunu destekler, imzanın ilgili teknik standarda göre “arşiv imzası” tipine dönüştürülebilmesini ve uzun dönemli doğrulanabilmesini sağlar nitelikte olmalıdır.

(5) Resmî yazışma sürecinde, imza yetkisi bulunan görevlilere idarece güvenli elektronik imza temin edilir. Münhasıran şahsına ait özlük işlemleriyle ilgili yazışmalarda imzası aranan personelin güvenli elektronik imzasının bulunmadığı durumlarda, personelin özlük işlemine ilişkin talebi idarenin belirleyeceği usule göre alınır.

(6) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda imza, ad ve soyadın üzerinde bırakılan boşluğa el yazısıyla atılır. El yazısıyla atılan imza, kaybolmayacak ve kâğıda işlemesini sağlayacak mavi renkli kalemle atılır.

(7) İdareler arası yazışmalarda belgeyi imzalayacak olan makam, muhatap idarenin ast-üst ilişkisi, belgenin içeriği ve önem derecesi dikkate alınarak hazırlanacak olan ve yetkili makamlarca uygun görülen imza yetkileri ve/veya yetki devri yönergesine göre seçilir.

(8) Bakanlıklar ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların

Cumhurbaşkanlığı ile yapacakları yazışmalar, belgenin mahiyeti ve aciliyet durumu değerlendirilerek bakan veya ilgili bakan yardımcısı tarafından imzalanır. Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşların Cumhurbaşkanlığı ile yapacakları yazışmalar ise en üst yönetici tarafından imzalanır. Ancak 19/12/2005 tarihli ve 2005/9986 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin ilgili hükümleri saklıdır.

(9) Belgeyi imza yetkisi devredilen makam imzaladığında, imzalayanın adı ve soyadı birinci satıra, yetki devreden makamı gösteren “Bakan a.”, “İdari İşler Başkanı a.”, “Vali a.”, “Belediye Başkanı a.” “Başkan a.” “Genel Müdür a.” veya “Rektör a.” biçimindeki ibare ikinci satıra, imzalayan makamın unvanı ise üçüncü satıra yazılır (Örnek 10). İdare birimleri arasındaki iç yazışmalarda yetki devreden unvanı kullanılmaz.

(10) Belge vekâleten imzalandığında, imzalayanın adı ve soyadı birinci satıra, vekâlet olunan makam “Genel Müdür V.”, “Başkan V.”, “Belediye Başkan V.” “Rektör V.” veya “Dekan V.” biçiminde ikinci satıra yazılır (Örnek 10).

(11) Belgenin iki yetkili tarafından imzalanması durumunda üst unvan sahibinin adı, soyadı, unvanı ve imzası sağda yer alır. Belgenin ikiden fazla yetkili tarafından imzalanması durumunda en üst unvan sahibinin adı, soyadı, unvanı ve imzası en solda olmak üzere yetkililer unvan sırasına göre soldan sağa doğru sıralanır (Örnek 11).

(12) Elektronik ortamda hazırlanan rapor veya benzeri bir belge, sorumluluğu

bulunan yetkili veya yetkililer tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır. Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda rapor ya da benzeri bir belgenin hazırlanması hâlinde, belgede sorumluluğu bulunan yetkili veya yetkililer tarafından son sayfa imzalanır, son sayfadan önceki sayfalar ise imza sahibi veya imza sahipleri tarafından ya imzalanır ya da paraflanır. Gerekli görülmesi hâlinde, fiziksel ortamda sayfalar ayrıca en az bir kişisel mühürle veya idare mührüyle mühürlenir. İmza, paraf veya mühür metin bölümünün okunmasını engellemeyecek şekilde sayfada yer alır.

(13) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda üst yazıya ilişkin olarak idare tarafından hazırlanan ve on ikinci fıkrada belirtilenler haricindeki ekler, imza sahibi veya imza sahiplerinden en az biri tarafından imzalanır ya da paraflanır veyahut paraf zincirinde yer alanların en az biri tarafından paraflanır. Gerekli görülmesi hâlinde ekler ayrıca idare mührüyle mühürlenir. İmza, paraf veya mühür metin bölümünün okunmasını engellemeyecek şekilde sayfada yer alır.

(14) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan dağıtımli belgelerde, nüshaların her biri ilgili makam tarafından imzalanabileceği gibi imzalanan bir nüsha, 29 uncu maddedeki usule göre çoğaltılarak da muhataplara gönderilebilir.

ÖRNEK SORU:12

I-Metnin bitiminden itibaren iki ilâ dört satır boşluk bırakılarak, belgeyi imzalayacak olan makam sahibinin adına, soyadına ve bunların altında unvanına, yazı alanının en sağında ortalanarak yer verilir.

II- Metnin bitiminden itibaren iki ilâ dört satır boşluk bırakılarak, belgeyi imzalayacak olan makam sahibinin adına, soyadına ve bunların altında unvanına, yazı alanının en solunda ortalanarak yer verilir.

III- Metnin bitiminden itibaren iki ilâ dört satır boşluk bırakılarak, belgeyi imzalayacak olan makam sahibinin adına, soyadına ve bunların altında unvanına, yazı alanının ortasında yer verilir.

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre imza ile ilgili yukarıdaki öncüllerde verilenlerden hangisi veya hangileri yanlıştır?

- A)I-II-III
- B)I-II
- C)I-III
- D)II-III
- E) Yalnız III

ÇÖZÜM:D

Metnin bitiminden itibaren iki ilâ dört satır boşluk bırakılarak, belgeyi imzalayacak olan makam sahibinin adına, soyadına ve bunların altında unvanına, yazı alanının **en sağında** ortalanarak yer verilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

EK

MADDE 18- (1) Belgede ek olması hâlinde “Ek:” başlığı imza bölümünden

sonra uygun satır boşluğu bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır. *Olur belgelerinde ise “Ek:” başlığı oluru alınan makamın imza bölümünden sonra uygun satır boşluğu bırakılarak ve yazı alanının solundan başlanarak yazılır.*

(2) Belgenin sadece bir eki olması durumunda “Ek:” başlığının sağında eki belirtecek ibareye yer verilir. Belgede birden fazla ek varsa “Ek:” başlığının altında ekler numaralandırılır ve ekleri belirtecek ibarelere yer verilir. Eklerin sayfa, adet, kişi sayısı gibi açıklayıcı ifadeleri parantez içinde belirtilir (Örnek 12). Birden fazla ek olması durumunda eklerin üzerinde ek numarası, yazı alanının sağ üst köşesinde belirtilir (Örnek: EK-1, EK-2).

(3) Elektronik ortamda hazırlanan belgelere ve zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan belgelere veri depolama araçları ile eklenecek elektronik dosyalar uluslararası kabul görmüş, endüstri standardı niteliği taşıyan “Kamu Bilgi Sistemlerinde Birlikte Çalışabilirlik Esasları”nın güncel sürümünde belirtilen formatlarda oluşturulur.

(4) Ek listesi yazı alanına sığmayacak kadar uzunsa ayrı bir sayfada, “EK LİSTESİ” başlığı altında yazılır ve üst yazıda “Ek: Ek Listesi” şeklinde gösterilir (Örnek 13).

(5) Belge eklerinin muhataba gönderilmediği durumlarda “Ek konulmadı” veya “Ek... konulmadı” ifadesi yazılır (Örnek 14).

(6) Güvenlik gerekçesi, teknik veya benzeri nedenlerle üst yazıyla birlikte gönderilemeyen veya alınamayan belge ekleri üst yazıyla ilişkilendirilmek suretiyle üst yazıdan ayrı olarak gönderilebilir veya

alınabilir. Söz konusu nedenlerle alınan belge ekleri üst yazıyla ilişkilendirilmek şartıyla üst yazıdan ayrı olarak muhafaza edilebilir.

DAĞITIM

MADDE 19- (1) Belgenin birden fazla muhataba gönderilmesi durumunda dağıtım bölümüne yer verilir. “Dağıtım:” başlığı ek varsa “Ek:” bölümünden sonra, ek yoksa imza bölümünden sonra uygun satır boşluğu bırakılarak yazı alanının solundan başlanarak yazılır (Örnek 14).

(2) Belgenin gereğini yerine getirme durumunda olanlar “Gereği:” kısmına, belgenin içeriği hakkında bilgi sahibi olması istenenler ise “Bilgi:” kısmına yazılır. “Gereği:” kısmı “Dağıtım:” başlığının altına, “Bilgi:” kısmı ise “Gereği:” kısmı ile aynı satıra ve yazı alanının ortasına doğru yazılır. “Bilgi:” kısmı yoksa muhatap adları doğrudan “Dağıtım:” başlığının altına yazılır (Örnek 14).

(3) Dağıtım belgeleri, dağıtım bölümünde belirtilen muhataplara gönderilir. Dağıtım bölümü yazı alanına sığmayacak kadar uzunsa “Dağıtım:” başlığı altına “DAĞITIM LİSTESİ” yazılır ve ayrı bir sayfada “DAĞITIM LİSTESİ” başlığı altında gösterilir (Örnek 15). Ancak gerekli hâllerde dağıtım listesi “Ek” olarak da üst yazıya eklenebilir (Örnek 16).

ÖRNEK SORU:13

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Belgenin sadece bir eki olması durumunda “Ek:” başlığının sağında eki belirtecek ibareye yer verilir.
- B) Birden fazla ek olması durumunda eklerin üzerinde ek numarası, yazı alanının sol üst köşesinde belirtilir.
- C) Eklerin sayfa, adet, kişi sayısı gibi açıklayıcı ifadeleri parantez içinde belirtilir
- D) Belgenin gereğini yerine getirme durumunda olanlar “Gereği:” kısmına, belgenin içeriği hakkında bilgi sahibi olması istenenler ise “Bilgi:” kısmına yazılır.
- E) Dağıtım belgeleri, dağıtım bölümünde belirtilen muhataplara gönderilir.

ÇÖZÜM:B

Birden fazla ek olması durumunda eklerin üzerinde ek numarası, yazı alanının sağ üst köşesinde belirtilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

OLUR

MADDE 20- (1) Makam oluru alınan belgeler, ilgili birimin yöneticisi tarafından güvenli elektronik imza ile teklif edilir ve oluru alınan makam tarafından güvenli elektronik imza ile imzalanır. Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda ise imzalar el yazısıyla atılır.

(2) Belge, olur için makama sunulurken imza bölümünden sonra uygun boş satır bırakılarak yazı alanının ortasına büyük harflerle “OLUR” yazılır. “OLUR” ibaresinin alt satırına imzalayanın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük, soyadı büyük ve bir alt satıra unvanı ilk harfleri büyük

diğerleri küçük harflerle ortalanarak yazılır. *Oluru alınan makamın güvenli elektronik imza ile oluşturduğu imzaya ait tarih bilgisi, belge tarihi olarak esas alınır ve 12 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen alanda belge görüntüsü üzerinde gösterilir. (Örnek 17)*

(3) *Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan olur yazılarında "OLUR" ibaresinden sonra tarih ve imza için uygun boş satır bırakılarak ilk satırda imzalayanın adı ve soyadına, ikinci satırda ise unvan bilgilerine yer verilir (Örnek 18/A).*

(4) Oluru teklif eden birim ile olur alınan makam arasında başka makamlar varsa bunlar olura katılabilir. Teklif eden birim yetkilisinin imza bölümü ile "OLUR" ibaresinin bulunduğu bölüm arasına uygun boşluk bırakılarak yazı alanının solunda yer alacak şekilde *"Uygun görüşle arz ederim."* ibaresi yazılır ve *bu ibarenin alt satırına imzalayanın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük, soyadı büyük ve bir alt satıra unvanı ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle ortalanarak yazılır (Örnek 18/A). Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanan olur yazılarında ise "Uygun görüşle arz ederim."* ibaresinin altına ilgili makam tarafından tarih yazılır (Örnek 18/B).

PARAF

MADDE 21- (1) *Paraf bölümünde tarih, unvan, ad ve soyad bilgileri kısaltma kullanılmadan ast-üst ilişkisine uygun olarak belirtilir. Güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeye ait paraf bilgileri, belgenin üstverisinde tutulur (Örnek 19/A). Belge muhataba iletildiğinde, belgeye ait paraf bilgileri paylaşılmaz.*

(2) *Elektronik ortamda hazırlanan belgelerde paraf, güvenli elektronik imza veya elektronik onay ile atılır. Elektronik onaylar, EBYS'nin günlük raporlarında kayıt altına alınır. Günlük raporlar, günlük olarak zaman damgasıyla damgalanır ve günlük raporlarının saklama süresi ilişkili olduğu belgelerin saklama süresinden daha kısa olamaz.*

(3) *Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda el yazısıyla atılan paraf, kaybolmayacak ve kâğıda işlemesini sağlayacak mavi kalemle atılır. Fiziksel ortamda hazırlanan belgelerde paraf, belgenin sadece idarede kalacak nüshasında, yazı alanının sonunda ve sol kenarında yer alır (Örnek 19/B).*

KOORDİNASYON

MADDE 22- (1) *İdare içinde birden fazla birimin iş birliği ile hazırlanan ve yetkili makamın imzasına sunulan belgelerde, belgeyi hazırlayan birime ait paraf hiyerarşisinden sonra "Koordinasyon" seçimi yapılır ve iş birliğine dâhil olan ilgililerin unvanları, adları ve soyadları belirtilir (Örnek 20).*

BELGE DOĞRULAMA BİLGİLERİ

MADDE 23- (1) *Elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgelerde, "İletişim bilgileri" alanının üst sınırını belirleyen çizginin üzerinde iki satırlık alanın ilk satırında "Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır." ibaresi bulunur. Belge doğrulama bilgilerini içeren "belge doğrulama kodu" ikinci satırda, "karekod" ise "İletişim bilgileri" alanının en sağ kısmında yer alır (Örnek 21).*

(2) *Belge doğrulama işlemi, doğrulama kodu ve karekod ile Dijital Türkiye (e-Devlet) üzerinden sağlanır.*

İLETİŞİM BİLGİLERİ

MADDE 24- (1) İletişim bilgileri; *solda* belgeyi gönderen idarenin adresini, posta kodunu, telefonunu, faks numarasını, e-posta adresini, kayıtlı elektronik posta (KEP) adresini ve internet adresini; *sağda* bilgi alınacak kişinin adını, soyadını, unvanını ve telefon numarasını içerecek şekilde sayfa sonuna yazılır ve çizgi ile ayrılır (Örnek 21).

GİZLİLİK DERECELİ BELGELER

MADDE 25- (1) *“Hizmete Özel” gizlilik derecesi bulunan* belgelerin hazırlanması, kaydedilmesi, saklanması, gönderilmesi, alınması ve diğer işlemleri *elektronik ortamda gerçekleştirilir.*

(2) *“Özel” ve üstü gizlilik dereceli belgelerin hazırlanması, kaydedilmesi, saklanması, gönderilmesi, alınması ve diğer işlemler ilgili mevzuatta belirtilen hükümlere uygun olarak fiziksel ortamda gerçekleştirilir.*

(3) *Belgenin imzacısı olan yetkili makam, belgeye ait gizlilik derecesinin belirlenmesinden sorumludur.*

SÜRELİ VE KİŞİYE ÖZEL YAZIŞMALAR

MADDE 26- (1) *Güvenli elektronik imza ile imzalanan süreli belgelerde “ACELE” veya “GÜNLÜDÜR” ibaresine üstveride ve üst yazı üzerinde yer verilir. “GÜNLÜDÜR” ibaresi taşıyan belgelere cevap verilmesi gereken süre veya tarih,*

metin içinde ve ilgili üstveri alanında belirtilir.

(2) *“ACELE” ibaresi taşıyan belgeye derhâl ve süratle; “GÜNLÜDÜR” ibaresi taşıyan belgeye belirtilen süre içinde cevap verilir.*

(3) *Elektronik ortamda veya zorunlu hâllerde ya da olağanüstü durumlarda hazırlanan süreli belgelerde “ACELE” veya “GÜNLÜDÜR” ibaresi yazı alanının sağ üst köşesinde kırmızı renkli olarak belirtilir (Örnek 19/A, 19/B). Birden fazla sayfalı belgelerde “ACELE” veya “GÜNLÜDÜR” ibaresi sadece birinci sayfada belirtilir (Örnek 9).*

(4) *“KİŞİYE ÖZEL” ibaresi, belgenin ilgisine teslim edilmesini ve sonrasında yürütülecek süreci ifade eder.*

(5) *“KİŞİYE ÖZEL” ibaresi taşıyan belgenin zarfı açılmadan zarf üzerinde yer alan bilgiler, yetkili birimce EBYS’ye veya kurumsal belge kayıt sistemine kaydedilir ve ilgisine teslim edilir. “KİŞİYE ÖZEL” ibaresi taşıyan belge üzerinde yalnızca ilgili kişi tasarruf hakkına sahiptir ve ilgilinin talebi ile EBYS’ye kaydedilir.*

SAYFA NUMARASI

MADDE 27- (1) Birden fazla sayfa tutan belgelere sayfa numarası verilir. Sayfa numarası, iletişim bilgilerinin altında ve sayfanın ortasında, toplam sayfa sayısının kaçınıcı olduğunu gösterecek şekilde belirtilir (Örnek 9).

ÜSTVERİ ELEMANLARI

MADDE 28- (1) *Güvenli elektronik imza ile imzalanan belgelerde asgari olarak e-Yazışma Teknik Rehberi’nde belirtilen üstveri elemanları kullanılır. e-Yazışma*

Teknik Rehberi'nde belirtilen üstveri elemanları ile birlikte ilgili mevzuatta belirtilen standartlara uygun üstveri elemanları da kullanılabilir.

(2) İdare, ihtiyacına binaen birinci fıkrada belirtilen üstveri elemanlarına ilave olarak üstveri elemanları kullanabilir.

(3) Elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgenin üstveri elemanları, belgenin ayrılmaz bir bütünüdür. Tarih ve sayı gibi belge görüntüsü üzerinde yer alan bilgiler ile üstveride yer alan bilgiler arasında fark olamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM BELGENİN ÇOĞALTILMASI, GÖNDERİLMESİ, ALINMASI VE İADE EDİLMESİ

BELGENİN ÇOĞALTILMASI

MADDE 29- (1) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belgenin çoğaltılması, yetkilendirilmiş görevliler tarafından *çıkıtı alınarak gerçekleştirilir. Çoğaltılan güvenli elektronik imzalı belgenin doğrulama işlemi, 23 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde yapılır.*

(2) Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda ya da bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce fiziksel ortamda hazırlanan bir belgeden örnek çıkartılması hâlinde, çoğaltılan belgenin uygun bir yerine "ASLI GİBİDİR" ibaresi konulur ve yetkilendirilmiş görevli tarafından ad, soyad, unvan ve tarih belirtmek suretiyle imzalanır. Bu şekilde çoğaltılan belge, asıl belge gibi kabul edilir.

BELGENİN ELEKTRONİK ORTAMDA GÖNDERİLMESİ VE ALINMASI

MADDE 30- (1) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belgelerin *gönderilmesi ve alınması işlemlerinin, elektronik ortamda ilgili mevzuatla yetki verilmiş üçüncü bir taraf aracılığıyla kayıt altına alınarak yapılması esastır. Ancak idareler arasında güvenli elektronik imzalı belgelerin gönderilmesi ve alınması işlemleri, taraflarca yapılacak anlaşmalar çerçevesinde ve kayıt altına alınmak kaydıyla başka bir iletim mekanizmasıyla da yapılabilir.*

(2) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler, veri depolama araçlarıyla da iletilebilir. Bu durumda gönderme ve alma işlemine ilişkin kayıt tutulur.

(3) İdare, resmî yazışma kapsamında kendisine iletilen ve e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun şekilde hazırlanmış belgeleri işleme koymakla yükümlüdür.

(4) İdare, başka bir idareden kendisine resmî yazışma kapsamında iletilen ve e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlanan kurallara uygun şekilde hazırlanmamış bir belgeyi reddetme hakkına sahiptir. Bu durumda, kendisine iletilen belgeyi reddeden idare, gönderen idareye bu durumu sebepleriyle birlikte belgenin kendisine ulaştığı tarihi takip eden ikinci iş gününün sonuna kadar bildirir.

(5) Resmî yazışma kapsamında idare dışına gönderilen güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler, gerekli hâllerde elektronik olarak şifrelenir. Elektronik belgelerin şifrelenmesi işlemi e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlandığı

şekilde yapılır. Kullanılacak şifreleme sertifikaları yetkili elektronik sertifika hizmet sağlayıcılarından temin edilir.

(6) e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlanan şifreleme mekanizmasına uygun şekilde kendilerine şifreli belge iletilebilmesini talep eden idareler, kendileri için elektronik şifreleme sertifikası temin eder. İdareler için oluşturulan elektronik şifreleme sertifikaları DETSİS üzerinden paylaşılır. İdareler, elektronik şifreleme sertifikasına sahip olması şartıyla diğer idarelerden resmî yazışma kapsamında kendilerine gönderilen ve e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun şekilde şifrelenmiş belgeleri kabul etmekle yükümlüdür. İdareler, karşılıklı olarak üzerinde anlaşmak koşuluyla, e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlanan şifreleme mekanizmasından farklı şifreleme mekanizmaları kullanabilir.

(7) İdare, e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlandığı şekilde şifrelenerek kendisine gönderilen resmî yazışma kapsamındaki bir belgenin şifresini açamazsa veya belgenin şifresini açmakla birlikte belge içeriğinin e-Yazışma Teknik Rehberi'nde *belirtilen* şifreleme mekanizması için tanımlanan özellikleri taşımadığını belirlerse bu belgeyi reddeder ve durumu şifreli belgenin kendisine ulaştığı günü takip eden ikinci iş gününün sonuna kadar kendisine iletilen şifreli belgeyi tanımlayan bilgilerle birlikte, belgeyi gönderen idareye bildirir ve hem bu bildirimini hem de kendisine iletilen şifreli belgeyi kayıt altına alır. İdarenin bildirimde bulunmaması hâlinde, gönderilen şifreli belge açılmış, içeriğine erişilmiş ve bu belgenin e-Yazışma Teknik Rehberi'ne

uygun şekilde hazırlandığı kabul edilmiş sayılır.

BELGENİN FİZİKSEL ORTAMDA GÖNDERİLMESİ VE ALINMASI

MADDE 31- (1) *Muhatabına elektronik olarak iletiminin mümkün olmadığı durumlarda, yetkilendirilmiş görevliler tarafından çıktısı alınan güvenli elektronik imzalı belge, elektronik ortamdaki aslına erişim amacı ile fiziksel ortamda gönderilir. Fiziksel ortamda alınan belgenin doğrulama işlemi, 23 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde gerçekleştirilir. Doğrulaması yapılan belge, muhatap idare tarafından işleme alınır.*

(2) *Belge zarflanarak muhatabına iletildiğinde başlık bilgisi, ihtiyaç duyulması hâlinde gönderen idarenin adres bilgisi, belgenin tarihi ve sayısı zarfın sol üst köşesine; muhatapın adı ve adres bilgisi zarfın ortasına kısaltma kullanılmadan yazılır. Varsa süre ve kişiye özel bilgisi (ACELE, GÜNLÜDÜR, KİŞİYE ÖZEL), üstte olmak üzere, zarfın sağ üst köşesinde kırmızı renkli büyük harflerle belirtilir (Örnek 22).*

(3) *"Hizmete Özel" haricindeki gizlilik dereceli belgelerin gerekli güvenlik tedbirleri alınarak fiziksel ortamda gönderilmesi esastır. Ancak 23/10/2010 tarihli ve 27738 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Gerçek ve Tüzel Kişilerin Elektronik Haberleşme Hizmeti İçinde Kodlu veya Kriptolu Haberleşme Yapma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" in 2 nci maddesinde yetkili kılınan idareler, gizlilik dereceli belgeleri gerekli güvenlik*

tedbirlerini almak şartıyla güvenli elektronik imza ile imzalayarak elektronik ortamda da gönderebilir.

(4) İdareye fiziksel ortamda gelen belgenin alındığı tarih ile belgeye ait üstveriler EBYS'ye veya kurumsal belge kayıt sistemine kaydedilir.

(5) İdareler, fiziksel ortamda alınan belgeler için gelen belge kaydında kullanacakları etikette/kaşede en az Örnek 23'te belirtilen unsurlara yer verir. Etiket/kaşe, üst yazının ilk sayfasının ön veya arka yüzüne basılır.

(6) Birime fiziksel ortamda gelen belgelerle ilgili havale, talimat ve benzeri işlemler, üst yazının ilk sayfasının ön veya arka yüzüne kaşe basılarak belge üzerinde gösterilebilir. Bu kaşenin şekli ilgili birimler tarafından belirlenir.

(7) Kişiler tarafından idareye yazılan dilekçelerin; "... arz ederim." şeklinde bitirilmemesi veya "... rica ederim." ibaresiyle ya da başka ibarelerle bitirilmesi dilekçenin işleme alınmasına engel değildir.

BELGENİN İADE EDİLMESİ

MADDE 32- (1) İdareye muhatabı olmadığı hâlde elektronik ortamda güvenli elektronik imzalı bir belge gelmesi durumunda, belgenin muhatabı olunmadığı bilgisi ve söz konusu belgeye ilişkin tanımlayıcı bilgiler, gönderene elektronik ortamda iletilir. Ancak asıl muhatabın açıkça belli olması durumunda, belge muhataba iletilebilir ve gönderen idareye bilgi verilebilir. Bu durumda belgenin bir kopyası elektronik ortamda muhafaza edilir.

(2) İdareye muhatabı olmadığı hâlde fiziksel ortamda gelen bir belgenin asıl muhatabı anlaşılmıyorsa gönderene iade edilir. Ancak asıl muhatabın açıkça belli olması durumunda, gerektiğinde belgenin bir sureti alınarak aslı muhatabına gönderilir ve belgeyi gönderene de bilgi verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM ÇEŞİTLİ VE SON HÜKÜMLER

GÖRÜŞ, BİLGİ VE BELGE TALEPLERİNDE SÜRE

MADDE 33- (1) İdare içi ve idare dışı görüş, bilgi ve belge talep yazıları günlük yazılır. İdareler, ilgili mevzuattaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla süre belirtilmeyen belge taleplerini, talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç beş iş günü; süre belirtilmeyen bilgi ve görüş taleplerini ise talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç on beş iş günü içinde yerine getirir. Talebin ulaştığı tarih, elektronik ortamda gelen talepler için ilgili yazının EBYS'ye giriş kaydının yapıldığı zamanı; fiziksel ortamda gelen talepler için ise ilgili yazının EBYS'ye veya kurumsal belge kayıt sistemine girdiği zamanı ifade eder.

TEKİT YAZISI

MADDE 34- (1) Belgeye süresi içinde cevap verilmemesi durumunda muhataba tekit yazısı yazılabilir (Örnek 24).

UYGUN YAZILMAYAN BELGELER

MADDE 35- (1) Bu Yönetmeliğe uygun olarak yazılmayan belgelere verilecek cevabî yazılarda, bu Yönetmeliğin ilgili maddeleri belirtilmek suretiyle

muhataf uyarılabilir. Söz konusu durumun devam etmesi hâlinde, süreli belgeler hariç müteakip belgeler gerekçesi belirtilerek iade edilebilir.

DÜZENLEME YETKİSİ VE KILAVUZ HAZIRLANMASI

MADDE 36- (1) *Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığınca, bu Yönetmeliğin uygulama birliğinin sağlanması ve idari işlemin verimli yürütülebilmesi amacıyla "Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Kılavuzu" hazırlanır ve duyurulur.*

(2) İdareler, resmî yazışmalarla ilgili olarak bu Yönetmeliğe aykırı olmamak kaydıyla ek düzenleme yapabilir.

(3) Bu Yönetmelik ile ilgili eğitim stratejilerini belirlemeye ve koordinasyonu sağlamaya, ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve gerektiğinde uygulamaya yönelik esasları düzenlemeye Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı yetkilidir.

YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILAN MEVZUAT VE ATIFLAR

MADDE 37- (1) *15/12/2014 tarihli ve 2014/7074 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.*

(2) Diğer mevzuatta, *birinci fıkrada belirtilen* mülga yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

EBYS'LERİN UYUMLU HALE GETİRİLMESİ

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten

önce kurulan EBYS'ler, idarelerce *altı ay* içinde bu Yönetmelik hükümlerine uyumlu hâle getirilir. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra kurulacak olan EBYS'ler, bu Yönetmelik hükümlerine uyumlu şekilde kurulur.

(2) *30 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen güvenli elektronik imza ile imzalanan belgelerin, elektronik ortamda gönderilmesi ve alınması işlemlerini sağlamak amacıyla yetki verilmiş üçüncü taraf aracılığıyla oluşturulacak kullanıcı hesaplarını temin etmeyen idareler, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde kullanıcı hesaplarını temin ederek DETSİS'e kaydeder ve faal olarak kullanımını sağlar.*

YÜRÜRLÜK

MADDE 38- (1) Bu Yönetmelik yayımını takip eden ayın birinci günü yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 39- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini *Cumhurbaşkanı* yürütür

KAVRAMA TESTİ

1.Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre “İdarelerin kendi içlerinde, birbirleriyle veya gerçek ya da tüzel kişiler ile iletişim sağlamak amacıyla güvenli elektronik imza kullanarak elektronik ortamda ve zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yürüttükleri süreci” ifade eden tanım aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Resmi Yazışma
- B)) Elektronik Belge Yönetim Sistemi
- C) e-Yazışma Teknik Rehberi
- D) Belge
- E) Kurumsal belge kayıt sistemi:

2. Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre, iletişim bilgileri kaç punto yazı boyutu kullanılır?

- A)14
- B)12
- C)10
- D)8
- E) 6

3.Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre ay adları, harfle de yazılabilir. Aşağıdakilerden hangisinde bu kullanıma dair doğru bir örnek verilmiştir?

- A)10 Kasım 2021
- B)10 kasım 2021
- C)On Kasım 2021
- D)On kasım 2021
- E)10/Kasım/2021

4. Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre sayı ile aynı hizada aşağıdakilerden hangine yer verilir?

- A)İlgi
- B)Tarih
- C)Konu
- D)İlgi
- E)Ek

5.

I-T.C.

İçişleri Bakanlığı

Personel Genel Müdürlüğü

II-T.C.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Personel Genel Müdürlüğü

III-T.C.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre başlık ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde doğru bir kullanım vardır?

A)Yalnız III

B)Yalnız I

C)Yalnız II

D)I-II

E)I-II-III

6. Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre paragrafa kaç cm içeriden başlanır?

A)1.25 cm

B)1.50 cm

C)2.00 cm

D)2.50 cm

E)3.00 cm

7.

I- Güvenli elektronik imza ile imzalanan süreli belgelerde “ACELE” veya “GÜNLÜDÜR” ibaresine üstveride ve üst yazı üzerinde yer verilir. “GÜNLÜDÜR” ibaresi taşıyan belgelere cevap verilmesi gereken süre veya tarih, metin içinde ve ilgili üstveri alanında belirtilir.

II- Elektronik ortamda veya zorunlu hâllerde ya da olağanüstü durumlarda hazırlanan süreli belgelerde “ACELE” veya “GÜNLÜDÜR” ibaresi yazı alanının sağ üst köşesinde kırmızı renkli olarak belirtilir (Örnek 19/A, 19/B). Birden fazla sayfalı belgelerde “ACELE” veya “GÜNLÜDÜR” ibaresi sadece birinci sayfada belirtilir (Örnek 9)

III- ACELE” ibaresi taşıyan belgeye derhâl ve süratle; “GÜNLÜDÜR” ibaresi taşıyan belgeye belirtilen süre içinde cevap verilir.

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre süreli yazışmalar ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerde verilen bilgilerin doğru-yanlış sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A	Doğru	Doğru	Yanlış
B	Doğru	Yanlış	Doğru
C	Doğru	Doğru	Doğru
D	Yanlış	Doğru	Doğru
E	Doğru	Yanlış	Yanlış

8.

I-Metnin bitiminden itibaren iki ilâ dört satır boşluk bırakılarak, belgeyi imzalayacak olan makam sahibinin adına, soyadına ve bunların altında unvanına, yazı alanının en sağında ortalanarak yer verilir.

II-Belgeyi imzalayanın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük, soyadı ise büyük harflerle yazılır. Unvan, ad ve soyadın altına ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle yazılır

III-Akademik unvanlar veya rütbeler adın ön tarafına ya da bir satır altına hepsi büyük harflerle kısaltılarak yazılır.

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre imza ile ilgili olarak yukarıdaki numaralı cümlelerde verilen bilgilerin doğru-yanlış sıralaması aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A	Doğru	Doğru	Yanlış
B	Doğru	Yanlış	Doğru
C	Doğru	Doğru	Doğru
D	Yanlış	Doğru	Doğru
E	Doğru	Yanlış	Yanlış

9. Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre resmi yazıda iletişim bilgilerinde aşağıdakilerden hangisine yer verilmez?

- A) Solda belgeyi gönderen idarenin adresi
- B) Posta kodu
- C) Telefon
- D) T.C kimlik numarası
- E) E posta adresi

10. Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre belgenin elektronik ortamda gönderilmesi ve alınması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) İdareler için oluşturulan elektronik şifreleme sertifikaları EBYS üzerinden paylaşılır.
- B) Güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler, veri depolama araçlarıyla da iletilebilir. Bu durumda gönderme ve alma işlemine ilişkin kayıt tutulur.
- C) İdare, resmî yazışma kapsamında kendisine iletilen ve e-Yazışma Teknik Rehberi'ne uygun şekilde hazırlanmış belgeleri işleme koymakla yükümlüdür.
- D) Resmî yazışma kapsamında idare dışına gönderilen güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler, gerekli hâllerde elektronik olarak şifrelenir.
- E) e-Yazışma Teknik Rehberi'nde tanımlanan şifreleme mekanizmasına uygun şekilde kendilerine şifreli belge iletilebilmesini talep eden idareler, kendileri için elektronik şifreleme sertifikası temin eder.

11. Aşağıdakilerden hangisinde bir resmi belgenin bölümleri doğru sırasıyla verilmiştir?

A) Başlık, sayı, tarih, konu, muhatap, ilgi, metin, ek, imza, dağıtım, olur, iletişim bilgileri, sayfa numarası .

B) Başlık, sayı, tarih, konu, muhatap, metin, ilgi imza, ek, dağıtım, olur, iletişim bilgileri, sayfa numarası .

C) Başlık, sayı, ,konu, tarih, muhatap, ilgi, metin,, imza, ek, dağıtım, olur, iletişim bilgileri, sayfa numarası .

D) Başlık, sayı, tarih, konu, muhatap, ilgi, metin,, imza, ek, dağıtım, olur, iletişim bilgileri, sayfa numarası .

E) Başlık, sayı, tarih, konu, muhatap, ilgi, metin

12.

Cihan: Güvenli elektronik imza, Münhasıran imza sahibine bağlı olan, sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan, nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin ve imzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan elektronik imzayı ifade eder.

Sedat: Resmî yazışma, idarelerin kendi içlerinde, birbirleriyle veya gerçek ya da tüzel kişiler ile iletişim sağlamak amacıyla güvenli elektronik imza kullanarak elektronik ortamda ve zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yürüttükleri süreci, ifade eder.

Hasan: Belgenin, varsa ek veya ekleri hariç kısmını, ifade eden tanım üst yazıdır.

Resmi yazışmalarda uygulanacak usul ve esaslar hakkındaki yönetmeliğe göre Cihan ve Sedat'ın yukarıda verilen cümleleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

	Cihan	Sedat	Hasan
A	Doğru	Doğru	Doğru
B	Doğru	Yanlış	Doğru
C	Yanlış	Doğru	Doğru
D	Yanlış	Yanlış	Yanlış
E	Doğru	Doğru	Yanlış

13. Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre belgeyi gönderen idarenin adının belirtildiği bölüme verilen isim aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A)Başlık
- B)Konu
- C)Logo
- D)İlgi
- E)Metin

14. Resmi yazışmalarda uygulanacak usul ve esaslar hakkındaki yönetmeliğe göre idare içinde birden fazla birimin iş birliği ile hazırlanan ve yetkili makamın imzasına sunulan belgelerde, belgeyi hazırlayan birime ait paraf hiyerarşisinden sonra aşağıdakilerden hangisinin seçimi yapılır?

- A) Koordinasyon
- B)Dağıtım
- C)İmza
- D)Belge doğrulama
- E)Ek

15. Resmi yazışmalarda uygulanacak usul ve esaslar hakkındaki yönetmeliğe göre tanım ve açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A)Üstveri: Belgenin, varsa ek veya ekleri hariç kısmı
- B)Aidiyet zinciri: Belgenin hazırlanmasından tasfiyesine kadar olan sürecini,
- C) Format: Elektronik dosya türlerini,
- D)e-Yazışma Teknik Rehberi: Elektronik ortamda yapılacak resmî yazışmalar kapsamında oluşturulan belgelerin yapısı, formatı, imzalama ve şifreleme mekanizmaları gibi teknik hususları tanımlayan ve Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı tarafından yayımlanan güncel rehberi.
- E) İmza sahibi: Güvenli elektronik imza oluşturmak amacıyla bir imza oluşturma aracını kullanan veya zorunlu hâllerde ya da olağanüstü durumlarda hazırlanan belgeyi el yazısıyla imzalayan gerçek kişiyi,

16. Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in yürürlüğe konulmasına, aşağıdakilerden hangisi gereğince karar verilmiştir?

- A) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi
- B) Cumhurbaşkanlığı kararı
- C) Kanun
- D) Anayasa
- E) Yönetmelik

17. Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre aşağıdakilerden hangisi resmi yazıların bölümlerinden biri değildir?

- A) Konu
- B) Şekil
- C) Paraf
- D) Ekler
- E) Sayı

18. Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre paragrafa kaç cm içeriden başlanır?

- A) 1.25 cm
- B) 1.50 cm
- C) 2.00 cm
- D) 2.50 cm
- E) 3.00 cm

19. Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Muhatap, belgenin gönderildiği idareyi veya kişiyi belirtir.
- B) "Konu:" yan başlığı, "Sayı:" yan başlığının bir alt satırına yazılır
- C) Başlık (antet), belgeyi gönderen idarenin adının belirtildiği bölümdür
- D) Tarih; sayı ile aynı satırda olmak üzere yazı alanının en sağında gün, ay, yıl olarak rakamla ve aralarına nokta işareti "/" konularak yazılır .
- E) Belgelerde sayı bulunması zorunludur.

20. İdare içi ve idare dışı görüş, bilgi ve belge talep yazıları günlük yazılır. İdareler, ilgili mevzuattaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla süre belirtilmeyen belge taleplerini, talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç (.....) iş günü; süre belirtilmeyen bilgi ve görüş taleplerini ise talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç (.....) iş günü içinde yerine getirir.

Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Usul Ve Esaslar Hakkındaki Yönetmeliğe göre yukarıdaki boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	1.Boşluk	2.Boşluk
A	Beş	On
B	Onbeş	Otuz
C	Beş	Otuz
D	Yedi	On
E	Beş	Onbeş

ÇÖZÜMLER

1-A

Resmî yazışma: İdarelerin kendi içlerinde, birbirleriyle veya gerçek ya da tüzel kişiler ile iletişim sağlamak amacıyla güvenli elektronik imza kullanarak elektronik ortamda ve zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yürüttükleri süreci ifade eder. Doğru cevap A seçeneğidir.

2-D

Yazı tipi ve harf büyüklüğü MADDE 7- (1) Hazırlanan belgelerde “Times New Roman” veya “Arial” yazı tipi normal yazı stilinde kullanılır. Harf büyüklüğünün Times New Roman için 12 punto, Arial için 11 punto olması esastır. Ancak gerekli hâllerde yazı alanında harf büyüklüğü 9 puntoya, iletişim bilgileri kısmında ise 8 puntoya kadar düşürülebilir. Belge eklerinde farklı yazı tipi ve harf büyüklüğü kullanılabilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

3-A

Ay adları, harfle de yazılabilir. Bu durumda gün, ay ve yıl arasına herhangi bir işaret konulmaz (Örnek:10 Kasım 2021)Doğru cevap A seçeneğidir.

4-B

Sayı ile aynı hizada tarih yer alır. Doğru cevap B seçeneğidir.

5-C

Doğru kullanım:

II-T.C.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Personel Genel Müdürlüğü

Doğru cevap C seçeneğidir.

6-A

Paragrafa 1,25 cm içeriden başlanır ve metin iki yana hizalanır. Paragraflar arasında satır boşluğu bırakılmaz Doğru cevap A seçeneğidir.

7-C

I- Güvenli elektronik imza ile imzalanan süreli belgelerde “ACELE” veya “GÜNLÜDÜR” ibaresine üstveride ve üst yazı üzerinde yer verilir. “GÜNLÜDÜR” ibaresi taşıyan belgelere cevap verilmesi gereken süre veya tarih, metin içinde ve ilgili üstveri alanında belirtilir.(Doğru)

II- Elektronik ortamda veya zorunlu hâllerde ya da olağanüstü durumlarda hazırlanan süreli belgelerde “ACELE” veya “GÜNLÜDÜR” ibaresi yazı alanının sağ üst köşesinde kırmızı renkli olarak belirtilir (Örnek 19/A, 19/B). Birden fazla sayfalı belgelerde “ACELE” veya “GÜNLÜDÜR” ibaresi sadece birinci sayfada belirtilir (Örnek 9)(Doğru)

III- ACELE” ibaresi taşıyan belgeye derhâl ve süratle; “GÜNLÜDÜR” ibaresi taşıyan

belgeye belirtilen süre içinde cevap verilir.(Doğru)

I-II-III doğru olduğundan doğru cevap C seçeneğidir.

8-A

I-Metnin bitiminden itibaren iki ilâ dört satır boşluk bırakılarak, belgeyi imzalayacak olan makam sahibinin adına, soyadına ve bunların altında unvanına, yazı alanının en sağında ortalanarak yer verilir.(Doğru)

II-Belgeyi imzalayanın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük, soyadı ise büyük harflerle yazılır. Unvan, ad ve soyadın altına ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle yazılır.(Doğru)

III-Akademik unvanlar veya rütbeler adın ön tarafına ya da bir satır altına hepsi büyük harflerle kısaltılarak yazılır. (Yanlış)

III- Doğru ifade: Akademik unvanlar veya rütbeler adın ön tarafına ya **da bir satır altına ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle açık ya da kısaltılarak yazılabilir.** Doğru cevap A seçeneğidir.

9-D

İletişim bilgileri MADDE 24- (1) İletişim bilgileri; solda belgeyi gönderen idarenin adresini, posta kodunu, telefonunu, faks numarasını, e-posta adresini, kayıtlı elektronik posta (KEP) adresini ve internet adresini; sağda bilgi alınacak kişinin adını, soyadını, unvanını ve telefon numarasını içerecek şekilde sayfa sonuna yazılır ve çizgi ile ayrılır (Örnek 21).

Doğru cevap D seçeneğidir.

10-A

İdareler için oluşturulan elektronik şifreleme sertifikaları DETSİS üzerinden paylaşılır

Doğru cevap A seçeneğidir.

11- D

Başlık, sayı, tarih, konu, muhatap, ilgi, metin,, imza, ek, dağıtım, olur, iletişim bilgileri, sayfa numarası . Resmi yazının sıralı bölümleridir. Doğru cevap D seçeneğidir.

12- A

Cihan:Güvenli elektronik imza, Münhasıran imza sahibine bağlı olan, sadece imza sahibinin tasarrufunda bulunan güvenli elektronik imza oluşturma aracı ile oluşturulan, nitelikli elektronik sertifikaya dayanarak imza sahibinin kimliğinin ve imzalanmış elektronik veride sonradan herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığının tespitini sağlayan elektronik imzayı ifade eder. (Doğru)

Sedat:Resmî yazışma, İdarelerin kendi içlerinde, birbirleriyle veya gerçek ya da tüzel kişiler ile iletişim sağlamak amacıyla güvenli elektronik imza kullanarak elektronik ortamda ve zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yürüttükleri süreci, ifade eder.(Doğru)

Hasan: Üst yazı: Belgenin, varsa ek veya ekleri hariç kısmını, ifade eder.(Doğru)

Doğru cevap A seçeneğidir.

13-A

Başlık (antet), belgeyi gönderen idarenin adının belirtildiği bölümdür. Doğru cevap A seçeneğidir.

14-A

Koordinasyon

MADDE 22- (1) İdare içinde birden fazla birimin iş birliği ile hazırlanan ve yetkili makamın imzasına sunulan belgelerde, belgeyi hazırlayan birime ait paraf hiyerarşisinden sonra “Koordinasyon” seçimi yapılır ve iş birliğine dâhil olan ilgililerin unvanları, adları ve soyadları belirtilir. Doğru cevap A seçeneğidir.

15-A

Üst yazı: Belgenin, varsa ek veya ekleri hariç kısmını.

Üstveri: Bir belgeyi tanımlayan gönderici, konu, tarih, sayı ve benzeri tüm bilgileri, ifade eder.

Doğru cevap A seçeneğidir.

16-A

Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in yürürlüğe konulmasına, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 6 ncı ve 7 nci maddeleri gereğince karar verilmiştir.

Doğru cevap A seçeneğidir.

17-B

Şekil resmi yazının bölümlerinden birisi değildir. Doğru cevap B seçeneğidir.

18-A

Paragrafa 1,25 cm içeriden başlanır ve metin iki yana hizalanır. Paragraflar arasında satır boşluğu bırakılmaz Doğru cevap A seçeneğidir.

19-D

Tarih; sayı ile aynı satırda olmak üzere yazı alanının en sağında gün, ay, yıl olarak rakamla ve aralarına nokta işareti “.” konularak yazılır Doğru cevap D seçeneğidir.

20-E

İdare içi ve idare dışı görüş, bilgi ve belge talep yazıları günlük yazılır. İdareler, ilgili mevzuattaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla süre belirtilmeyen belge taleplerini, talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç beş iş günü; süre belirtilmeyen bilgi ve görüş taleplerini ise talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç on beş iş günü içinde yerine getirir. Doğru cevap E seçeneğidir.

KAVRAMA TESTİ: 2

1.I- Paragrafa 1,25 cm içeriden başlanır ve metin iki yana hizalanır.

II- Birden fazla sayfa tutan üst yazılarda sayı, tarih, konu, muhatap ve ilgi bilgilerine sadece ilk sayfada; imza, ek ve dağıtım bilgilerine ise sadece son sayfada yer verilir.

Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre yukarıdaki numaralı cümlelerde resmi belgenin hangi bölümünden bahsedilmektedir?

- A)Metin
- B)Muhatap
- C)Dağıtım
- D)İlgi
- E)Sayı

2.Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre "İdarelerin kendi içlerinde, birbirleriyle veya gerçek ya da tüzel kişiler ile iletişim sağlamak amacıyla güvenli elektronik imza kullanarak elektronik ortamda ve zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yürüttükleri süreci" ifade eden tanım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Standart dosya planı
- B) Elektronik ortam
- C)Elektronik imza
- D) Elektronik Belge Yönetim Sistemi
- E) Resmî yazışma

3.Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre idareler, ilgili mevzuattaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla süre belirtilmeyen bilgi ve görüş taleplerini ise talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç kaç iş günü içinde yerine getirir?

- A)2
- B)3
- C)5
- D)10
- E)15

4.Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanacak belgeler, parafli nüshası hazırlayan idarede kalacak şekilde en az kaç nüsha hazırlanmalıdır?

- A)2
- B)1
- C)3
- D)4
- E)5

5. Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre harf büyüklüğü, Arial için kaç punto olmalıdır?

- A)10
- B)11
- C)12
- D)9
- E)8

6. Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre “muhatap” ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Adres bilgisi uzun ise birden fazla satıra yazılabilir

B) Muhatap gerçek kişi ise muhatap bölümüne “Sayın” ibaresinden sonra muhatapın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük harflerle, soyadı ise küçük harflerle yazılır.

C) İdare dışına gönderilen belgelerde, gerekiyorsa belgenin gideceği yerin adresi, muhatap satırının altına, satır ortalanarak ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle yazılır

D) Bağlı, ilgili veya ilişkili idarelere gönderilecek belgeler doğrudan o idareye gönderilebilir.

E) Birden fazla muhataba iletilecek dağıtımli belgelerin muhatap bölümüne “DAĞITIM YERLERİNE” ibaresi yazılır.

7.

I-İlgi tutulan belgeyi gönderen idarenin adı

II-Belgenin tarihi

III-Sayısı

Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre ilgide yukarıdakilerden hangisi veya hangileri belirtilir?

A) I-II

B) II-III

C) I-III

D) Yalnız I

E) I-II-III

8.Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre “imza” ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Unvan bilgisi ad ve soyadın üstünde yer alır.

B)Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda imza, ad ve soyadın üzerinde bırakılan boşluğa el yazısıyla atılır

C) El yazısıyla atılan imza, kaybolmayacak ve kâğıda işlemesini sağlayacak mavi renkli kalemle atılır.

D)İdareler arası yazışmalarda belgeyi imzalayacak olan makam, muhatap idarenin ast-üst ilişkisi, belgenin içeriği ve önem derecesi dikkate alınarak hazırlanacak olan ve yetkili makamlarca uygun görülen imza yetkileri ve/veya yetki devri yönergesine göre seçilir.

E) Metnin bitiminden itibaren iki ilâ dört satır boşluk bırakılarak, belgeyi imzalayacak olan makam sahibinin adına, soyadına ve bunların altında unvanına, yazı alanının en sağında ortalananak yer verilir.

9.

I-Belgenin gönderildiği idareyi veya kişiyi belirtir.

II-Bu bölüm konunun son satırından itibaren, iki satır boşluk bırakılarak ve sayfa ortalanarak yazılır

Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre yukarıdaki numaralı cümlelerde resmi belgenin hangi bölümünden bahsedilmektedir?

A)Metin

B)Muhatap

C)Dağıtım

D)İlgi

E)Sayı

10.Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre “herhangi bir bireysel işlemin, kurumsal fonksiyonun veya kurumsal işlemin yerine getirilmesi için alınmış ya da idare tarafından hazırlanmış; içerik, ilişki ve formatı ile ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil ederek aidiyet zincirini muhafaza eden, güvenli elektronik imza ya da el yazısıyla imzalanmış ve kayıt altına alınmış her türlü bilgiyi” ifade eden tanım aşağıdakilerin hangisidir?

A) Kurumsal belge kayıt sistemi

B) Elektronik ortam

C)Elektronik imza

D)Belge

E) Resmî yazışma

11. Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre İdareler, ilgili mevzuattaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla süre belirtilmeyen belge taleplerini, talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç kaç iş günü içerisinde yerine getirir?

- A)5
- B)15
- C)8
- D)7
- E) 10

12. Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre harf büyüklüğü, Times New Roman için kaç punto olmalıdır?

- A)10
- B)11
- C)12
- D)9
- E)8

13.

Belgenin yazı alanı sayfanın

I-Üst: 1,5 cm

II-Sol: 1,5 cm

III-Sağ: 1,5 cm

IV-Alt: 1,5 cm

Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre belgenin yazı alanı ile ilgili yukarıdakilerden hangisi veya hangileri yanlıştır?

A)Yalnız I

B)Yalnız II

C)Yalnız III

D)Yalnız IV

E)I-II

14. Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre muhatap gerçek kişi ise yazışma örneği nasıl olmalıdır?

A)Sayın TURGAY BAL

İdari İşler Müdürü

B) Sayın TURGAY Bal

İdari İşler Müdürü

C) Sayın Turgay BAL

İdari İşler Müdürü

C) sayın Turgay BAL

İdari İşler Müdürü

E) Sayın Turgay Bal

İdari İşler Müdürü

15. Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre belgenin imzalanması ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bakanlıklar ile bunlara bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların Cumhurbaşkanlığı ile yapacakları yazışmalar, belgenin mahiyeti ve aciliyet durumu değerlendirilerek bakan veya ilgili bakan yardımcısı tarafından imzalanır
- B) Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşların Cumhurbaşkanlığı ile yapacakları yazışmalar ise en üst yönetici tarafından imzalanır
- C) Valiliklerce hazırlanan yazılar vali tarafından imzalanır.
- D) Belediyelerce yazılan yazılar belediye başkanı tarafından imzalanır.
- E) Üniversitelerce yazılan yazılar genel sekreter tarafından imzalanır.

16. Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler kaç nüsha olacak şekilde hazırlanır?

- A) 5
B) 4
C) 3
D) 2
E) 1

17. Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre hazırlanan belgelerde “Times New Roman” veya “Arial” yazı tipi normal yazı stilinde kullanılır. Harf büyüklüğünün Times New Roman için ve Arial için kaç punto olması gerekir?

	Times New Roman	Arial
A	12	11
B	12	12
C	12	13
D	12	10
E	11	10

18. Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre aşağıdakilerden hangisi tarafından “Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Kılavuzu” hazırlanır ve duyurulur?

- A) Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü
B) Adalet Bakanlığı
C) Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı
D) Cumhurbaşkanlığı Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü
E) Cumhurbaşkanlığı Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü

19.

I-05.09.2020

II-5 Eylül 2020

III-05/09/2020

Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre tarih ile ilgili yukarıdaki numaralı cümlelerde verilenlerden hangisi veya hangileri yanlıştır?

A)Yalnız I

B)Yalnız II

C)Yalnız III

D)I-II

E)I-II-III

20.Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre “ilgi” bölümünün tanımı aşağıdakilerden hangisinde yapılmıştır?

A) Belgenin bağlantılı olduğu diğer belge ya da belgelerin belirtildiği bölüme ilgi denir.

B)Belgeyi gönderen idarenin adının belirtildiği bölüme ilgi denir.

C)Belgenin gönderildiği idareyi ya da kişiye ilgi denir.

D) Kurumsal faaliyetlerin yerine getirilmesi amacıyla idare tarafından hazırlanan ya da toplanan her türlü bilgiye ilgi denir.

E)İlgi ile imza arasındaki kısma ilgi denir.

ÇÖZÜMLER:

1-A

Metinden bahsedildiğinden doğru cevap A seçeneğidir.

2-E

Resmî yazışma: İdarelerin kendi içlerinde, birbirleriyle veya gerçek ya da tüzel kişiler ile iletişim sağlamak amacıyla güvenli elektronik imza kullanarak elektronik ortamda ve zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda el yazısıyla atılan imza ile fiziksel ortamda yürüttükleri süreci ifade eder. Doğru cevap E seçeneğidir.

3-E

İdareler süre belirtilmeyen bilgi ve görüş taleplerini ise talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç on beş iş günü içinde yerine getirir. Doğru cevap E seçeneğidir.

4-A

Zorunlu hâllerde veya olağanüstü durumlarda hazırlanacak belgeler, parafılı nüshası hazırlayan idarede kalacak şekilde en az **iki** nüsha olarak düzenlenir. Fiziksel ortamda hazırlanan belge en az 2 nüsha hazırlanmalıdır. doğru cevap A seçeneğidir.

5-B

Harf büyüklüğünün Times New Roman için 12 punto, Arial için 11 punto olması esastır. Doğru cevap B seçeneğidir.

6-B

Muhatap gerçek kişi ise muhatap bölümüne “Sayın” ibaresinden sonra muhatapın adı ilk harfi büyük diğerleri

küçük harflerle, soyadı ise büyük harflerle yazılır. Doğru cevap B seçeneğidir.

7-E

İlgide, ilgi tutulan belgeyi gönderen idarenin adı ile belgenin tarihi ve sayısı belirtilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

8-A

Unvan, ad ve soyadın altına ilk harfleri büyük diğerleri küçük harflerle yazılır. Doğru cevap A seçeneğidir.

9-B

Muhatap
MADDE 14- (1) Muhatap, belgenin gönderildiği idareyi veya kişiyi belirtir. Bu bölüm konunun son satırından itibaren, iki satır boşluk bırakılarak ve sayfa ortalanarak yazılır. Doğru cevap B seçeneğidir.

10-D

Belge; Herhangi bir bireysel işlemin, kurumsal fonksiyonun veya kurumsal işlemin yerine getirilmesi için alınmış ya da idare tarafından hazırlanmış; içerik, ilişki ve formatı ile ait olduğu fonksiyon veya işlem için delil teşkil ederek aidiyet zincirini muhafaza eden, güvenli elektronik imza ya da el yazısıyla imzalanmış ve kayıt altına alınmış her türlü bilgiyi, ifade eder. Doğru cevap D seçeneğidir.

11-A

İdareler, ilgili mevzuattaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla süre belirtilmeyen belge taleplerini, talebin kendilerine ulaşmasından itibaren en geç beş iş günü

içinde yerine getirir. Doğru cevap A seçeneğidir.

12-C

Harf büyüklüğünün Times New Roman için 12 punto, Arial için 11 punto olması esastır. Doğru cevap C seçeneğidir.

13-D

Yazı alanı

MADDE 8- (1) Belgenin yazı alanı sayfanın üst, sol ve sağ kenarından 1,5 cm boşluk bırakılarak düzenlenir. Doğru cevap D seçeneğidir.

14-C

Muhatap bölümüne “Sayın” ibaresinden sonra muhatabın adı ilk harfi büyük diğerleri küçük harflerle, soyadı ise büyük harflerle yazılır. Doğru cevap C seçeneğidir.

Sayın Turgay BAL

İdari İşler Müdürü

15-Üniversitelerce hazırlanan yazılar rektör tarafından imzalanır. Doğru cevap E seçeneğidir.

16-E

Nüsha sayısı

MADDE 5- (1) Elektronik ortamda güvenli elektronik imza ile imzalanan belgeler tek nüsha olarak hazırlanır. Doğru cevap E seçeneğidir.

17.A

Yazı tipi ve harf büyüklüğü

MADDE 7- (1) Hazırlanan belgelerde “Times New Roman” veya “Arial” yazı tipi normal yazı stilinde kullanılır. Harf büyüklüğünün Times New Roman için 12 punto, Arial için 11 punto olması esastır. Doğru cevap A seçeneğidir.

18.**Düzenleme yetkisi ve kılavuz hazırlanması**

MADDE 36- (1) Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığınca, bu Yönetmeliğin uygulama birliğinin sağlanması ve idari işleyişin verimli yürütülebilmesi amacıyla “Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Kılavuzu” hazırlanır ve duyurulur. Doğru cevap A seçeneğidir.

18-C

Düzenleme yetkisi ve kılavuz hazırlanması

M 36- (1) Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığınca, bu Yönetmeliğin uygulama birliğinin sağlanması ve idari işleyişin verimli yürütülebilmesi amacıyla “Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Kılavuzu” hazırlanır ve duyurulur. Doğru cevap C seçeneğidir.

19-C

Tarih

MADDE 12- (1) Tarih; sayı ile aynı satırda olmak üzere yazı alanının en sağında gün, ay, yıl olarak rakamla ve aralarına nokta işareti konularak yazılır. Gün ve ay iki haneli, yıl ise dört haneli olarak düzenlenir. Ay adları, harfle de yazılabilir. Bu durumda gün, ay ve yıl arasına herhangi bir işaret konulmaz.

I-05.09.2020:D

II-5 Eylül 2020:D

III-05/09/2020 :Y

Doğru cevap C seçeneğidir.

20-A

İlgi

M 15- (1) İlgi, belgenin bağlantılı olduğu diğer belge veya belgelerin belirtildiği bölümdür. Doğru cevap A seçeneğidir.

ANAYASA MAHKEMESİNİN KURULUŞU VE YARGILAMA USULLERİ HAKKINDA KANUN

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amaç ve kapsamı; Anayasa Mahkemesinin yapısı, görevleri, yargılama usulleri, Başkan, başkanvekilleri ve üyelerinin seçimi, disiplin ve özlük işleri ile raportörler, raportör yardımcıları ve personelinin nitelikleri, atanmaları, görev ve sorumlulukları, disiplin ve özlük işlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Tanımlar⁽¹⁾

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Başkan: Anayasa Mahkemesi Başkanını,

b) Başkanlık: Anayasa Mahkemesi Başkanlığını,

c) Başkanvekili: Bölümlerin başkanlığını yürütmek ve Başkana vekâlet etmek üzere Genel Kurulca dört yıllığına seçilen üyeleri,

ç) Bölüm: Bir başkanvekilinin başkanlığında altı üyeden oluşan ve ilgili başkanvekili başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanıp bireysel başvurular

hakkında karar verme yetkisine sahip olan kurulu,⁽¹⁾

d) Genel Kurul: Onbeş üyeden oluşan kurulu,⁽¹⁾

e) İçtüzük: Anayasa Mahkemesi İçtüzüğünü,

f) Kıdem: Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilme tarihinden itibaren geçen süreyi veya aynı tarihte seçilenlerden yaşça büyük olmayı,

g) Komisyon: Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik incelemesini yapmak üzere oluşturulan kurulları,

ğ) Mahkeme: Anayasa Mahkemesini,

h) Üye: Başkan ve başkanvekilleri de dâhil tüm üyeleri,

ı) Yüce Divan: Anayasanın 148 inci maddesinin altıncı ve yedinci fıkralarında belirtilen kişilerin, görevleri ile ilgili suçlarından dolayı yargılamasını yapmakla görevli Mahkeme Genel Kurulunu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görevler, Yetkiler ve Mahkeme Bütçesi

Mahkemenin görev ve yetkileri⁽¹⁾

MADDE 3- (1) Mahkemenin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün veya bunların belirli madde veya hükümlerinin şekil ve esas bakımından, Anayasa değişikliklerinin ise sadece şekil açısından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla açılan iptal davalarına bakmak.⁽¹⁾

b) Anayasanın 152 nci maddesine göre mahkemelerce itiraz yoluyla kendisine intikal ettirilen işleri karara bağlamak.

c) Anayasanın 148 inci maddesi uyarınca yapılan bireysel başvuruları karara bağlamak.

ç) (Değişik: 2/7/2018 - KHK-703/209 md.) Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay başkan ve üyelerini, başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay başkan ve üyelerini, Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri komutanlarını görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılamak.

d) Siyasi partilerin kapatılmasına ve Devlet yardımından yoksun bırakılmasına ilişkin davalar ile ihtar başvuruları ve dağılma durumunun tespiti istemlerini karara bağlamak.

e) Siyasi partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin kanuna uygunluğunun denetimini yapmak veya yaptırmak.

f) Milletvekillerinin yasama dokunulmazlıklarının kaldırılmasına veya milletvekilliklerinin düşmesine ya da Cumhurbaşkanı yardımcılarını ve bakanların dokunulmazlıklarının kaldırılmasına Türkiye Büyük Millet Meclisince karar verilmesi hâllerinde, ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekilinin Anayasa, kanun veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümlerine aykırılık iddiasına dayanan iptal istemlerini karara bağlamak.⁽¹⁾

g) Mahkeme üyeleri arasından Anayasa Mahkemesi Başkanı ve

başkanvekilleri ile Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve Başkanvekilini seçmek.

ğ) Anayasada kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Mahkeme bütçesi

MADDE 4- (1) Mahkeme, merkezi yönetim bütçesi içinde kendi bütçesi ile yönetilir.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütçe ile ilgili görüşmelerde Mahkeme Genel Sekreteri hazır bulunur.

İçtüzük

MADDE 5- (1) Bu Kanun çerçevesinde;

a) Mahkemenin iç düzeni, işleyişi, teşkilatı, çalışma usulleri, tutulacak defter ve kayıtlar, elektronik ortam da dâhil evrak akış düzeni, arşivlenmesi, Mahkeme kütüphanesi, Genel Sekreterlik ile idari teşkilatı, idari personelin görev ve sorumlulukları,

b) Başkan ve üyeler ile raportörler ve raportör yardımcılarının özlük dosyalarının tutulması, disiplin işleri, izin ve sağlık durumları, giyecekleri kisvelerin şekli ve bunların giyim zaman ve yerleri,

c) Mahkemenin çalışma, yargılama usul ve esasları, müzakere ve duruşmaların yönetimi ve kayda alınması,

Genel Kurulca kabul edilecek içtüzükle düzenlenir.

(2) İçtüzük Resmî Gazetede yayımlanır.

İKİNCİ KISIM

Anayasa Mahkemesi Üyeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Üyelerin Nitelikleri, Seçimi ve Atanması

Mahkemenin kuruluşu ve üyelerin seçilme yeterliği⁽¹⁾

MADDE 6- (1) Mahkeme onbeş üyeden kurulur.⁽¹⁾

(2) Mahkeme üyeliğine seçilebilmek için aşağıdaki bentlerde sayılan niteliklerden birine sahip olmak gerekir:

a) Yargıtay, Danıştay (...) ⁽¹⁾ veya Sayıştayda başkan ya da üye olmak.⁽¹⁾

b) Mahkemede asgarî beş yıldır raportör olarak görev yapıyor olmak.

c) Kırkbeş yaşını doldurmuş, yükseköğrenim görmüş olması ve hâkimlik mesleğine alınmaya engel bir hâlinin bulunmaması kaydıyla;

1) Yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat veya siyasal bilimler dallarında profesör veya doçent unvanını kazanmış olmak,

2) En az yirmi yıl fiilen serbest avukatlık yapmış olmak,

3) En az yirmi yıl kamu hizmetinde fiilen çalışmış üst kademe yöneticileri arasından seçilecek üye için Yükseköğretim Kurulu Başkan veya üyesi ya da bir yükseköğretim kurumunun rektör veya dekanı ya da bakan yardımcısı, müsteşar,

müsteşar yardımcısı, büyükelçi veya vali olmak,⁽¹⁾

4) Birinci sınıf hâkim ve savcılar için adaylık dâhil en az yirmi yıl çalışmış olmak.

Üyelerin seçimi

MADDE 7- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi; iki üyeyi Sayıştay Genel Kurulunun kendi Başkan ve üyeleri arasından, her boş yer için göstereceği üçer aday içinden, bir üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday içinden yapacağı gizli oylamayla seçer. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak bu seçimde, her boş üyelik için ilk oylamada üye tam sayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü oylama yapılır; üçüncü oylamada en fazla oy alan aday üye seçilmiş olur. İkinci ve üçüncü tur oylamalarda oyları eşit olan adaylar arasında eşitlik bozulana kadar oylama tekrarlanır.

(2) Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay (...) ⁽²⁾ genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden; en az ikisi hukuk bilim dallarından olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan ve kendi üyesi olmayan öğretim üyeleri arasından her boş yer için göstereceği üçer aday içinden; dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer.⁽²⁾

(3) Yargıtay, Danıştay (...) ⁽¹⁾ ve Sayıştay genel kurulları ile Yükseköğretim Kurulu ve baro başkanlarınca Mahkeme üyeliğine aday göstermek için yapılacak seçimlerde en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır. Bu fıkra uyarınca yapılacak seçimler tek turda yapılır ve her bir üye her boş üyelik için bir adaya oy kullanabilir. Oyları eşit olan adaylar arasında eşitlik bozulana kadar oylama tekrarlanır. ⁽¹⁾⁽²⁾

Üye seçilenlere tebligat ve seçilenlerin görevi kabul etmemesi

MADDE 8- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen üyeler Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca, Cumhurbaşkanı tarafından seçilen üyeler ise Cumhurbaşkanlığınca, Mahkemeye yazıyla bildirilir. Anayasa Mahkemesi Başkanlığı durumu, seçilenlere yazı ile tebliğ eder.

(2) Seçilenlerin ad ve soyadları Resmî Gazetede yayımlanır.

(3) Mahkeme üyeliğine seçilenin görevi kabul etmemesi durumunda, bu husus ilgilinin Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilmiş olması hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Cumhurbaşkanınca seçilmiş olması hâlinde Cumhurbaşkanlığına ve aday gösterilmesi söz konusu ise ilgili kurum ya da kurula Başkan tarafından yazıyla bildirilir.

(4) Bildirimden itibaren 7 nci maddedeki usule göre bir ay içinde yeni üye seçilir. Aday gösterecek kurulların tatilde bulunması hâlinde, bu süre tatilin bitiminden itibaren başlar.

And içme

MADDE 9- (1) Üyeler görevlerine başlamadan önce, Başkanın davet edeceği Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet

Meclisi Başkanı, (...) ⁽³⁾ yüksek yargı organları başkan ve başsavcılarını, Adalet Bakanı ve Devlet protokolünde yer alan diğer üst düzey görevliler ile emekli üyelerden katılanların, diğer ilgililerin huzurunda ve Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyeleri önünde aşağıdaki andı içerirler: ⁽³⁾

“Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını ve temel hak ve özgürlükleri koruyacağıma; görevimi doğruluk, dürüstlük, tarafsızlık ve hakka saygı duygusu içinde, her türlü etki ve kaygıdan uzak olarak Anayasanın dayandığı temel ilkelere uygun hukuk anlayışı içinde, sadece vicdanımın emrine uyarak yerine getireceğime büyük Türk Milleti önünde namusum ve şerefim üzerine and içerim.”

Üyelik süresi ve teminatı

MADDE 10- (1) Mahkeme üyeleri oniki yıl için seçilirler. Bir kimse iki defa üye seçilemez.

(2) Başkan ve üyeler azlolunamaz; kendileri istemedikçe görev süreleri dolmadan veya altmışbeş yaşından önce emekliye sevk edilemezler.

(3) Başkan ve üyelerin görevleri yalnızca Anayasada ve bu Kanunda öngörülen hâllerde sona erer.

Üyelik boşalması ve sona ermesi

MADDE 11- (1) Başkan, bir üyenin görev süresinin dolacağı tarihten iki ay önce, bunun dışında bir boşalma olduğu takdirde ise derhâl, keyfiyeti üyeyi seçmeye ve aday göstermeye yetkili olanlara yazıyla bildirir ve bu tarihten itibaren iki ay içinde 7 nci maddedeki usule göre boşalan üyelik kaynağından seçim yapılır.

(2) Başkan ve üyeler, yazılı olarak emekliliklerini isteyebilecekleri gibi, müddet ve kabule bağlı olmaksızın görevlerinden çekilebilirler; seçildikleri tarihten itibaren oniki yılın sonunda görevleri sona erer ve her hâlükârda altmışbeş yaşını doldurunca emekliye ayrılırlar.

(3) Başkanlık ve üyelik; 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa göre hâkimlik ve savcılık mesleğinden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı kesin hüküm giyilmesi veya Türk vatandaşlığının kaybedilmesi hâlinde kendiliğinden; görevin sağlık bakımından yerine getirilemeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla kesin olarak anlaşılması hâlinde Mahkeme üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararıyla ya da 19 uncu maddeye göre Genel Kurulun kararıyla üyelikten çekilmeye davet edilme cezası verilen üyenin kendiliğinden çekilmesi veya istifa etmiş sayılması hâllerinde sona erer.

(4) (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/209 md.)

Başkan, başkanvekilleri ile Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve Başkanvekilinin seçimi

MADDE 12- (1) Başkan ve başkanvekilleri, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve Başkanvekili üyeler arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla dört yıl için seçilirler.

(2) Süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Seçimler, bu görevlerin sona ereceği tarihten önceki iki ay içerisinde sonuçlandırılır.

(3) Seçimlerle ilgili diğer hususlar İktüzükle düzenlenir.

Başkanın görev ve yetkileri

MADDE 13- (1) Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

a) Genel Kurulun ve gerektiğinde bölümlerin gündemini belirlemek.

b) Genel Kurula ve Yüce Divana başkanlık etmek; gerekli gördüğü takdirde kendi yerine bu görevleri ifa etmek üzere başkanvekilllerinden birini görevlendirmek.

c) Genel Sekreter ve Genel Sekreter yardımcılarını görevlendirmek ve görevden almak.

ç) Mahkemeyi temsil etmek.

d) Mahkeme yönetmeliklerini onaylamak.

e) Harcamaların Mahkeme bütçesine uygunluğunu denetlemek.

f) Bölümlerden birinin fiilî ya da hukuki imkânsızlık nedeniyle toplanamaması hâlinde diğer bölümden üye görevlendirmek.

g) Mahkeme personelinin atamasını yapmak.

ğ) Mahkemenin verimli ve düzenli çalışmasını sağlamak ve bu amaçla uygun göreceği tedbirleri almak.

h) Gerekli gördüğü takdirde basına ve kamuoyuna Mahkemeyle ilgili bilgi ve demeç vermek veya bu maksatla başkanvekili, üye veya raportör görevlendirmek.

Başkanvekillerinin görev ve yetkileri

MADDE 14- (1) Başkana ait görev ve yetkiler, Başkanlığın boş olması hâlinde kıdemli başkanvekili; Başkanın mazeretli veya izinli olması hâllerinde ise Başkan tarafından belirlenen başkanvekilince

yerine getirilir. Başkanvekillerinin de bulunmaması durumunda Mahkemeye en kıdemli üye başkanlık eder.

(2) Başkanvekillerinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Bölümlere ve Başkanın gerekli gördüğü hâllerde Genel Kurul ya da Yüce Divana başkanlık etmek.

b) Başkanı oldukları bölümün gündemini belirlemek.

c) Bölüm içinden oluşturulacak komisyonlarda üyelerin dönüşümlü olarak görev yapmalarını sağlamak.

ç) Bu Kanunla verilmiş diğer görevler ile Başkan tarafından tevdi edilen işleri yapmak.

Üyelerin yükümlülükleri

MADDE 15- (1) Üyeler;

a) Hâkimlik mesleğinin vakar ve şerefine uygun hareket etmek zorundadırlar; görevleriyle bağdaşmayan herhangi bir faaliyette bulunamazlar,

b) Geçerli bir mazeretleri olmadıkça oturumlara katılırlar,

c) Mahkemede görüşülmekte olan konularda görüş ve düşüncelerini açıklayamazlar,

ç) Oturumun ve oylamanın gizliliğini muhafaza ederler,

d) Oylamalarda çekimser oy kullanamazlar,

e) Görevleri dışında resmî veya özel hiçbir görev alamazlar; davet olundukları ulusal ve uluslararası kongre, konferans ve benzeri bilimsel toplantılara Başkanın izniyle katılabilirler.

(2) Sportif, sosyal ve kültürel amaçlı derneklerde yönetim ve denetim kurullarında görev almamak koşuluyla üyelik hâli görev olarak nitelendirilemez.

İKİNCİ BÖLÜM

Disiplin İşlemleri ile Suç ve Cezalara İlişkin Hükümler

Başkan ve üyeler hakkında inceleme ve soruşturma

MADDE 16- (1) Başkan ve üyelerin görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri iddia edilen suçları, kişisel suçları ve disiplin eylemleri için soruşturma açılması Genel Kurulun kararına bağlıdır. Ancak, ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâllerinde, soruşturma genel hükümlere göre yürütülür.

(2) Başkan, müstear adla yapılan veya yapıldığı anlaşılan imzasız, adresiz yahut belli bir olayı ve nedeni içermeyen, delilleri ve dayanakları gösterilmeyen ihbar ve şikâyetleri işleme koymaz. Ancak, bu ihbar ve şikâyetlerin somut delillere dayanması durumunda konu hakkında gerekli inceleme ve araştırma yapılır.

(3) Başkan gereken hâllerde, işi Genel Kurula götürmeden önce üyelere birine ön inceleme yaptırabilir. Soruşturma açılmasına yer olup olmadığının belirlenmesi için gerekli incelemeyi yapmak üzere görevlendirilen üye, incelemesini tamamladıktan sonra, durumu bir raporla Başkana bildirir.

(4) Konu, Başkan tarafından gündeme alınarak Genel Kurulda görüşülür. Hakkında işlem yapılan üye görüşmeye katılamaz. Genel Kurulca, soruşturma açılmasına yer

olmadığına karar verildiği takdirde, karar ilgili üye ile ihbar ve şikâyetle bulunanlara tebliğ edilir.

(5) Soruşturma açılmasına karar verildiği takdirde, Genel Kurul, üyeler arasından üç kişiyi Soruşturma Kurulunu oluşturmak üzere seçer. Kıdemli üye Soruşturma Kuruluna başkanlık eder. Soruşturma Kurulu, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Cumhuriyet savcısına tanıdığı bütün yetkilere sahiptir. Kurulun soruşturma ile ilgili yapılmasını istediği işlemler, mahallinde yetkili adli makamlar tarafından derhâl yerine getirilir.

(6) Ön inceleme yaptırılmasına, Soruşturma Kurulu üyelerinin seçilmesine, soruşturmanın yapılmasına ve gereken diğer kararların verilmesine dair esaslar İçtüzükle düzenlenir.

(7) Başkanın yukarıda yazılı hâl ve hareketlerinin görülmesi veya öğrenilmesi hâlinde, Başkan tarafından yapılması gereken işlemler kıdemli başkanvekilince yürütülür.

Adli soruşturma ve kovuşturma⁽¹⁾

MADDE 17- (1) Ağır ceza mahkemesinin görevine giren kişisel suçlarla ilgili suçüstü hâli istisna olmak üzere, görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri iddia edilen suçları ve kişisel suçları nedeniyle Başkan ve üyeler hakkında koruma tedbirlerine ancak bu madde hükümlerine göre karar verilebilir.

(2) Ağır ceza mahkemesinin görevine giren kişisel suçlarla ilgili suçüstü hâllerinde soruşturma genel hükümlere göre yürütülür. İddianame hazırlanması hâlinde kovuşturma Yargıtay ilgili ceza dairesince yapılır.⁽¹⁾

(3) Ağır ceza mahkemesinin görevine giren kişisel suçlarla ilgili suçüstü hâli dışındaki görevden doğan veya görev sırasında işlendiği iddia edilen suçlar ile kişisel suçlarda Soruşturma Kurulu, soruşturma sırasında 5271 sayılı Kanunda ve diğer kanunlarda yer alan koruma tedbirlerinin alınması talebinde bulunursa, Genel Kurulca bu konuda karar verilir.

(4) Soruşturma Kurulu soruşturmayı tamamladıktan sonra kamu davasının açılmasına gerek görmezse kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar verir. Kurul, kamu davası açılmasını gerekli görürse düzenleyeceği iddianameyi ve dosyayı görevleriyle ilgili suçlarda Yüce Divan sıfatıyla yargılama yapmak üzere Anayasa Mahkemesine, kişisel suçlarda ise Yargıtay ilgili ceza dairesine tevdi olunmak üzere Başkanlığa gönderir. Soruşturma Kurulunun vereceği kararlar şüpheliye ve varsa şikâyetçiye tebliğ olunur.⁽¹⁾

Disiplin soruşturması işlemleri

MADDE 18- (1) Başkan ve üyelerin hâkimlik mesleğinin vakar ve şerefi ile bağdaşmayan veya hizmetin aksamasına yol açan hâl ve hareketlerinden dolayı haklarında 16 ncı maddede belirlenen kurallar çerçevesinde disiplin soruşturması yapılır. Genel Kurul, eldeki bilgi ve deliller ile isnat olunan hâl ve hareketin niteliğine göre disiplin soruşturması yapılmasına yer olup olmadığına karar verir.

(2) Ceza soruşturma ve kovuşturmaları, disiplin işlemlerinin ayrıca yapılmasına ve uygulanmasına engel olmaz. Disiplin soruşturmasını gerektiren eylemlerin öğrenilmesinden itibaren bir yıl geçmiş olması hâlinde disiplin soruşturması açılmaz. Disiplin cezasını gerektiren eylemin işlendiği tarihten itibaren beş yıl geçmiş olması hâlinde disiplin cezası verilemez. Disiplin cezasını gerektiren

eylem, aynı zamanda bir suç teşkil eder, bu suç için kanunda daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörülmüş olur ve ceza soruşturması veya kovuşturması da açılır ise, bu fıkırdaki belirtilen süre yerine zamanaşımı süreleri uygulanır. Genel Kurulca kovuşturma sonucunun beklenmesine karar verilenler hakkında ise, kovuşturmayı yürüten mahkeme kararının kesinleşmesinden itibaren bir yıl geçmekle ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

(3) Genel Kurul disiplin soruşturması açılmasına karar verirse Soruşturma Kurulu, konu ile ilgili bilgileri toplar ve sübut delillerini tespit eder, lüzum gördükleri kimseleri yeminle dinler, isnat olunan hâl ve hareketi bildirerek ilgiliyi onbeş günden az olmamak üzere tanınacak süre içinde savunmasını yapmaya davet eder. İlgili, savunmasının istendiği andan itibaren, soruşturma evrakını incelemeye yetkilidir.

(4) Kamu idareleri, kamu görevlileri, diğer gerçek ve bankalar dâhil tüzel kişiler, Soruşturma Kurulunun sorularına cevap vermek ve soruşturmaya ilgili taleplerini yerine getirmek zorundadırlar.

(5) Soruşturma Kurulu inceleme neticesinde, elde ettiği bilgi ve delilleri gösteren ve bunlara göre disiplin cezası verilmesine yer olup olmadığı hakkındaki kanaatlerini içeren bir rapor hazırlayarak rapor ve eklerini Genel Kurula iletmek üzere Başkanlığa sunar.

(6) Başkan, soruşturma sonucunu ilgiliye yazılı olarak bildirir ve ilgiliyi beş günden az olmamak üzere tayin edeceği süre içinde Genel Kurul huzurunda sözlü ya da yazılı savunmasını vermeye davet eder.

(7) Genel Kurul, yapılan disiplin soruşturmasının sonucuna göre, gerekirse soruşturmanın genişletilmesine, isnat olunan hâl ve hareketi sabit görmezse

dosyanın işlemiden kaldırılmasına, sabit görmesi hâlinde ise eylemine uyan disiplin cezasına karar verir.

Disiplin cezaları ve yerine getirilmesi

MADDE 19- (1) Başkan ve üyelerin, asli görevleri dışında resmî veya özel bir görev almaları ya da yaptıkları yeminle veya üyeliğin vakar ve şerefi ile bağdaşmayan, hizmetin aksamasına yol açan hâl ve hareketlerinin sabit görülmesi hâlinde, eylemin niteliğine göre, uyarma, kınama ya da üyelikten çekilmeye davet edilme cezalarından birisine karar verilir.

(2) Üyelikten çekilmeye davet edilme cezasına karar verilebilmesi için Genel Kurulun üçte iki oy çokluğu aranır.

(3) Disiplin cezasına ilişkin Genel Kurul kararına karşı ilgili, kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde Genel Kurula yeniden inceleme başvurusunda bulunabilir. Genel Kurulca yapılacak yeniden inceleme sonucunda verilen karar kesindir. Genel Kurul kararı Başkan tarafından ilgiliye tebliğ edilir ve yerine getirilir.

(4) Hakkında üyelikten çekilmeye davet cezası verilen üye, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde buna uymazsa istifa etmiş sayılır ve bu süre içinde izinli kabul edilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Teşkilat Yapısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Mahkeme Teşkilatı

Teşkilat

MADDE 20- (1) Anayasa Mahkemesi teşkilatı; Başkanlık, Genel Kurul, bölümler, komisyonlar, Genel Sekreterlik ve idari birimlerden oluşur.

Genel Kurul

MADDE 21- (1) Genel Kurul, Mahkemenin onbeş üyesinden oluşur. Genel Kurul, Başkanın veya belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az on üye ile toplanır.⁽¹⁾

(1) 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 209 uncu maddesiyle bu fıkrada yer alan "onycedi" ibaresi "onbeş" şeklinde ve "oniki" ibaresi "on" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) Genel Kurulun görevleri şunlardır:

a) İptal ve itiraz davaları ile Yüce Divan sıfatıyla yürütülecek yargılamalara bakmak.

b) Siyasi partilere ilişkin mali denetim yapmak, dava ve başvuruları karara bağlamak.

c) İçtüzüğü kabul etmek veya değiştirmek.

ç) Başkan ve başkanvekilleri ile Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve Başkanvekilini seçmek.

d) Bölümler arasındaki iş bölümünü yapmak, bölümlerden birinin yıl içinde gelen işleri normal çalışmayla karşılanamayacak şekilde artmış ve bölümler arasında iş bakımından bir dengesizlik meydana gelmişse takvim yılı başında toplanıp bir kısım işleri diğer bölüme vermek.

e) Bölümler arasında meydana gelen iş bölümü uyuşmazlıklarını kesin karara bağlamak, fiilî veya hukuki imkânsızlık nedeniyle bir bölümün görevine giren işe bakamaması hâlinde diğer bölümü görevlendirmek.

f) Üyeler hakkında disiplin ve ceza soruşturması açılmasına, soruşturma ve kovuşturma tedbirlerine ve gerektiğinde disiplin cezası verilmesine ya da üyeliğin sona erdirilmesine karar vermek.

g) İtirazları incelemek.

Bölümler ve komisyonlar

MADDE 22- (1) Mahkemede, bireysel başvuruları karara bağlamak üzere bir başkanvekili başkanlığında altışar üyesi olan iki bölüm bulunur. Bölümler, bir başkanvekilinin başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanır.⁽¹⁾

(2) Bölüm ve komisyonların oluşumu ve iş bölümü ile ilgili hususlar İçtüzükle düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Sekreterlik, Raportörler ve Raportör Yardımcıları

Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcılarının görevleri

MADDE 23- (1) Başkanlığa bağlı olarak Genel Sekreterlik birimi kurulur. Genel Sekreterliğe bağlı birimlerin çalışma esasları yönetmelikle düzenlenir.

(2) Genel Sekreter, Başkan tarafından raportörler arasından görevlendirilir. Genel Sekreterin görevde olmaması durumunda, yerine Genel Sekreterin belirleyeceği Genel Sekreter yardımcısı vekâlet eder.

(3) Genel Sekreter, Başkanın gözetim ve denetimi altında;

- a) Başvuruların kayıt ve sevk edilmesi,
- b) Genel Kurul ve bölüm toplantılarıyla ilgili idari işlerin yürütülmesi,
- c) Kararların ve raporların otomasyonunun sağlanması ve arşivlenmesi,
- ç) Mahkemenin yazışmalarının yapılması,
- d) Mahkeme kararlarının uygulanmasının takip edilmesi ve bu konuda Genel Kurula bilgi verilmesi,
- e) Bütçenin harcanması ve bu konuda Başkana bilgi verilmesi,
- f) Mahkemenin kurumsal, bilimsel, idari, mali ve teknik işlerinin yürütülmesi,
- g) Protokol işlerinin düzenlenmesi,

ğ) Personelin sevk ve idaresinin sağlanması,

h) Kanun, İçtüzük ve yönetmelik hükümleri çerçevesinde Başkan tarafından verilen diğer işlerin yapılması,

konularında görevli ve yetkilidir.

(4) Başkan tarafından raportörler arasından üç Genel Sekreter yardımcısı görevlendirilir. Genel Sekreter yardımcılarının görevleri ve aralarındaki iş bölümü ile ilgili hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Raportörler

MADDE 24- (1) Mahkemede, yargısal ve idari çalışmalara yardımcı olmak üzere yeteri kadar raportör görevlendirilir ya da atanır.

(2) Mahkemede raportör olabilmek için aşağıdaki şartlardan birini taşımak gerekir:

- a) Mesleklerinde en az beş yıl başarıyla çalışmış adli veya idari hâkim ya da savcı veya Sayıştay denetçisi, başdenetçisi ya da uzman denetçisi olmak.
- b) Yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat veya siyaset bilimleri dallarında doçent, yardımcı doçent ya da doktorasını tamamlamış araştırma görevlisi olmak.
- c) Adaylık süresi hariç, en az beş yıl başarıyla çalışmış raportör yardımcısı olmak.

(3) Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından en az (C) düzeyinde belge almış olmak ve lisansüstü çalışmalar yapmış olmak, raportörlüğe görevlendirmede ve atanmada tercih nedenidir.

(4) Raportörler, idari yönden Başkana bağlı olup, görevlerini hâkimlik teminatına uygun olarak yerine getirirler.

Raportörlerin görevlendirilmesi, özlük hakları, disiplin ve ceza işleri

MADDE 25- (1) Raportör olarak çalışmak isteyenler bu konudaki isteklerini yazılı olarak Başkanlığa iletirler.

(2) Raportörler Başkanın uygun görmesi üzerine bağlı oldukları kurum tarafından görevlendirilirler.

(3) Bu Kanunda hüküm bulunan hâller dışında, görevlendirilen raportörlerin özlük işlerinde, mensup oldukları mesleklerle ait hükümler uygulanır ve raportör olarak Mahkemede geçirdikleri süreler mesleklerinde geçmiş sayılır. Yükselme ve kademe ilerlemelerinde Başkan tarafından verilecek yazılı bilgi esas alınır.

(4) Mahkemenin kadrolarına atanan raportörlerin yükselme süreleri iki yıldır.

(5) Görevlendirilenler de dâhil raportörlerin aylıkları ve diğer mali hakları Mahkeme bütçesinden ödenir.

(6) Görevlendirilen raportörlerin kanunî izin haklarına ve sağlık işlerine ilişkin işlemler Başkanlıkça yürütülür ve özlük dosyalarına işlenmek üzere kurumlarına bildirilir.

(7) 24 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre görevlendirilen raportörlerin görevlerinden ayrılmasında, görevlendirmelerinde izlenen yöntem uygulanır. Görevlerinden ayrılmasından sonra tabi oldukları kanunlara göre yapılacak atamalarda, sahip buldukları derece ve kıdem, Mahkemedeki çalışmaları ile kendi istekleri dikkate alınır.

(8) 24 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre görevlendirilen raportörler, talepte bulunmaları ve Başkanlıkça uygun görülmesi hâlinde Mahkeme raportörü olarak atanırlar. Bu şekilde ataması yapılan raportörlerin önceki kurumlarıyla ilişkileri kesilir

(9) Mahkemenin raportörlük kadrolarına atananlar, emeklilik hakları ile teminatları bakımından kıdem, sınıf ve derecelerindeki birinci sınıf, birinci sınıfa ayrılmış, ikinci sınıf ve üçüncü sınıf hâkim ve savcılar hakkındaki hükümlere tabidir. Ek göstergelere ilişkin olarak birinci sınıfa ayrılmış hâkim ve savcılar için aranan “Yargıtay ve Danıştay üyeliklerine seçilme hakkını kaybetmemiş olmak” şartı, atanan raportörler için “birinci sınıfa ayrılma niteliklerini kaybetmemek” şeklinde uygulanır.

(10) Mahkemeye atanan raportörlerin aylık, ödenek, mali, sosyal ve emeklilik hakları, adli suçlarıyla ilgili soruşturma ve kovuşturma işlemleri ile diğer haklarına ilişkin bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, 2802 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

(11) 24 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre görevlendirilen raportörlerin görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri suçlar ve kişisel suçları ile disiplin eylemlerinden dolayı Başkanın bildirmesi üzerine; bağlı buldukları kurumlarca kendileriyle ilgili mevzuat hükümleri uyarınca işlem yapılır.

Raportörlerin görevleri

MADDE 26- (1) Raportörler, Başkan tarafından kendilerine verilen dosyaların ilk ve esas inceleme raporlarını hazırlar ve toplantılara katılırlar; bireysel başvurularla

ilgili olarak Kanunda ve İÇtüzükte belirtilen görevleri ifa ederler.

(2) Başkan tarafından gerektiğinde raportörlere tanık veya uzman dinleme ve benzeri görevler verilebilir.

(3) Raportörler Başkan tarafından komisyonlarda görevlendirilebilirler.

(4) Raportörler Başkanın izin vermesi koşuluyla üniversitelerde, Türkiye Adalet Akademisinde ve benzeri kurum ve kuruluşlarda ders, kurs ve konferans verebilirler.

(5) Kanun, İÇtüzük, yönetmelik ya da Başkan tarafından verilen diğer görevleri yaparlar.

Raportör yardımcıları ve adayları

MADDE 27- (1) Mahkemede, yargısal ve idari çalışmalara yardımcı olmak üzere yeteri kadar raportör yardımcısı atanır.

(2) Hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadî ve idari bilimler alanlarında en az dört yıllık yükseköğrenim yapmış veya bunlara denkliği kabul edilmiş yabancı öğretim kurumlarından mezun olanlar ya da yabancı bir hukuk fakültesini bitirip de Türkiye'deki hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden sınava girip başarı belgesi almış bulunanlar arasından açılacak giriş sınavını kazananlar, Başkan tarafından raportör yardımcılığına aday olarak atanır. Sınava girebilmek için askerlik hizmetini tamamlamış, erteletmiş veya askerlik hizmetinden muaf olmak, giriş sınavının yapıldığı yılın ocak ayının son günü itibarıyla, lisans ve lisansüstü öğrenimini yapmış olanlar için otuz, doktora öğrenimini tamamlamış olanlar için otuzbeş yaşını bitirmemiş olmak, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde belirtilen genel nitelikleri taşımak şarttır.

(3) Giriş sınavı, yazılı sınav ve mülakattan oluşur.

(4) Mülakat adayın;

a) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade yeteneği ve muhakeme gücü,

b) Liyakati, temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu,

c) Özgüveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,

ç) Genel yetenek ve genel kültürü,

d) Bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,

yönlerinden değerlendirilerek, ayrı ayrı puan verilmek suretiyle gerçekleştirilir. Adaylar, komisyon tarafından yukarıdaki bentlerde yazılı özelliklerin her biri için yirmişer puan üzerinden değerlendirilir ve verilen puanlar ayrı ayrı tutanağa geçirilir. Bunun dışında mülakat ile ilgili herhangi bir kayıt sistemi kullanılmaz.

(5) Raportör yardımcıları ve raportör yardımcı adayları 657 sayılı Kanundaki genel idare hizmetleri sınıfına dâhil olup, raportörlük sınıf ve derecelerine dâhil değildirler. Bunlara 657 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

(6) Raportör yardımcılarının raportörlüğe atanabilmeleri için adaylık süresi hariç olmak üzere bu görevde fiilen en az beş yıl çalışmış olmaları, hazırlayacakları meslekî nitelikteki tezin kabul edilmesi şarttır. Bu koşulları taşıyanlar, kadro durumu da gözetilerek Genel Sekreterin teklifi ve Başkanın onayı ile raportörlüğe atanabilirler.

(7) Raportör yardımcılığı adaylığına giriş sınavı usul ve esasları, adaylık eğitiminin şekli ve şartları, adaylık süresi sonunda yapılacak sınavın usul ve esasları, raportör yardımcılarının hazırlayacakları tezlerin şekil ve kapsamı ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Yüksek Disiplin Kurulu

MADDE 28- (1) Başkan, başkanvekilleri, üyeler ve 24 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılanlar hariç olmak üzere, Mahkemede istihdam edilen personelin disiplin işleri Yüksek Disiplin Kurulu tarafından yürütülür.

(2) Kurul, Genel Sekreterin önerisi ve Başkanın onayı ile belirlenen üç raportörden oluşur. Bunlardan kıdemli olan raportör Kurula başkanlık eder.

(3) Disiplin cezasını gerektiren hâller ve verilecek cezalar konusunda 657 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır. Kurulun çalışma usul ve esasları ile sair hususlar yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hizmet Birimleri

Hizmet birimleri

MADDE 29- (1) Mahkemenin hizmet birimleri şunlardır:

- a) Yazı İşleri Müdürlüğü
- b) İdarî ve Mali İşler Müdürlüğü
- c) Personel Müdürlüğü
- ç) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
- d) Dış İlişkiler Müdürlüğü
- e) Strateji Geliştirme Müdürlüğü
- f) Teknik Hizmetler Müdürlüğü
- g) Özel Kalem Müdürlüğü
- ğ) Basın Müşavirliği

(2) İhtiyaç hâlinde Başkanın önerisi, Genel Kurulun kararı ile yeni birimler oluşturulabilir.

(3) Hizmet birimlerinin görev ve sorumlulukları yönetmelikte gösterilir.

Mahkeme personeli ve atanması

MADDE 30- (1) Mahkeme görevlerini yerine getirirken hukuki, idari ve mali alanlarda çalışmak üzere yeterli sayıda personel istihdam eder. Bu personel hakkında 657 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

(2) Personelin ataması Genel Sekreterin önerisi üzerine Başkan tarafından yapılır.

Geçici görevlendirme

MADDE 31- (1) Mahkemenin Anayasa ve bu Kanunda verilen görevlerini yerine getirirken ihtiyaç görülmesi hâlinde; hâkim, savcı ve Sayıştay denetçileri ile kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan memur ve diğer kamu görevlisi statüsünde olanlar aylık, ödenek, her türlü zam, tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımlar kurumlarınca ödenmek kaydıyla Mahkemede geçici olarak görevlendirilebilir. Bu hüküm çerçevesince yapılacak görevlendirmelerde kamu görevlisinin muvafakati aranır. Bu şekilde yapılan görevlendirmenin süresi bir yılı geçemez. Ancak ihtiyaç hâlinde bu süre altı aylık dönemler hâlinde uzatılabilir.

(2) Başkanın bu kapsamdaki görevlendirme talebi ilgili kurum ve kurullarca on gün içinde kanuni bir engeli olmaması hâlinde yerine getirilir. Geçici görev süresi ilgililerin terfi ve emekliliklerinde kurumlarınca hesaba katılarak özlük hakları devam ettirilir.

(3) Geçici görev süresince yükselme ve kademe ilerlemelerine esas olmak üzere Başkan, ilgili kurum ve kurullara yazılı bilgi verir.

(4) Geçici olarak görevlendirilenlerin kendi kurumlarında aldıkları net aylıkları ile hâkim, savcı ve Sayıştay meslek mensupları arasından görevlendirilenler için raportörlerin; memurlar ve diğer kamu görevlileri için Mahkemede görev yapmakta olan emsali memurların almakta oldukları aylıklar ve diğer ödemeler arasındaki fark ayrıca ödenir. Bu fıkraya göre yapılacak ödemeler hakkında aylıklara ilişkin hükümler uygulanır ve damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz, her ne şekilde olursa olsun başka bir ödemenin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Sözleşmeli personel

MADDE 32- (1) Mahkeme Başkanlığında; 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın, kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, sözleşmeli olarak basın müşaviri ve mütercim çalıştırılabilir.

(2) Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ödenecek brüt sözleşme ücreti, birinci derecedeki raportör yardımcısı için belirlenen brüt ortalama aylıkları geçmemek üzere Başkanlıkça tespit edilir.

Hizmet satın alma

MADDE 33- (1) Başkan, Mahkemenin ihtiyaç duyduğu alanlarda projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan zaruri ve istisnai hâllere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisi ve ihtisasını gerektiren işlerde hizmet alımı yoluyla yerli ve yabancı uzman çalıştırmaya yetkilidir.

İdarî personelin Adalet Bakanlığı kadrolarına atanması

MADDE 34- (1) 27 nci maddenin birinci fıkrasına göre atananlar hariç, Mahkemenin hizmet birimlerinde çalışan 657 sayılı Kanuna tabi personel, Genel Sekreterin teklifi ve Başkanın uygun görmesi üzerine, mükteseplerine uygun olarak Adalet Bakanlığınca Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı kadrolarına atanabilirler.

DÖRDÜNCÜ KISIM

İnceleme ve Yargılama Usulleri

BİRİNCİ BÖLÜM

İptal Davası

İptal davası açmaya yetkili olanlar

MADDE 35- (1) Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla doğrudan doğruya iptal davası açmaya yetkili olanlar şunlardır:⁽¹⁾

a) Cumhurbaşkanı

b) **(Değişik: 2/7/2018 - KHK-703/209 md.)** Türkiye Büyük Millet Meclisinde en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubundan her biri

c) Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az beşte biri oranındaki üyeleri

(2) **(Değişik: 2/7/2018 - KHK-703/209 md.)** Türkiye Büyük Millet Meclisindeki üye sayılarında eşitlik bulunması halinde, iptal davası açabilecek siyasi parti grupları, son

milletvekili genel seçiminde alınan geçerli oy sayısına göre belirlenir.

(3) Anayasa değişikliklerinin ve kanunların şekil bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla iptal davası açmaya Cumhurbaşkanı veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının en az beşte biri oranındaki milletvekilleri yetkilidir.

Şekil bakımından iptal davası ve sınırı

MADDE 36- (1) Şekil bakımından denetim; Anayasa değişikliklerinde teklif çoğunluğuna, oylama çoğunluğuna ve ivedilikle görüşülemeyeceği şartına uyulup uyulmadığı; kanunların ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün son oylamasının öngörülen çoğunlukla yapılıp yapılmadığı; (...) ⁽²⁾ hususlarıyla sınırlıdır. ⁽²⁾

(2) Anayasa değişikliklerine karşı iptal davaları yalnız şekil bakımından aykırılık iddiası ile açılabilir.

(3) Şekil bozukluğuna dayanan iptal davaları Mahkeme tarafından öncelikle incelenerek karara bağlanır.

(4) Şekil bozukluğuna dayanan Anayasaya aykırılık iddiası mahkemeler tarafından ileri sürülemez.

İptal davası açma süresi⁽³⁾

MADDE 37- (1) Anayasa değişiklikleri ile kanunların şekil yönünden Anayasaya aykırılıkları iddiası ile doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak on gün; Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belli madde ve hükümlerinin şekil ve esas, kanunların ise sadece esas yönlerinden Anayasaya aykırılıkları iddiasıyla doğrudan doğruya

iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak altmış gün sonra düşer. ⁽³⁾

İptal davası açılmasında temsil ve uyulması gereken esaslar⁽¹⁾

MADDE

38- (1)

Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla açılacak iptal davası, 35 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yazılı siyasi parti gruplarının genel kurullarının, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alacakları karar üzerine açılır. ⁽¹⁾

(2) Dava, 35 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yazılı Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri tarafından açıldığı takdirde dilekçede, kendilerine Mahkemece tebligat yapılmak üzere, iki üyenin adının gösterilmesi gerekir.

(3) İptal davası, Anayasa değişiklikleri ile kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiası ile iptalini ihtiva eden dava dilekçesinin Genel Sekreterlikçe, Yazı İşleri Müdürlüğüne havale edildiği tarihte açılmış sayılır. Davayı açanlara Genel Sekreterlikçe başvurunun kayda alındığına dair bir belge verilir. ⁽¹⁾

(4) Dava, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye tam sayısının en az beşte biri oranındaki milletvekilleri tarafından açılmakta ise dava dilekçesi ile birlikte davayı açanların sıra numarasıyla ad ve soyadlarının, seçildikleri bölgelerinin ve imzalarının yer alması ve bu dilekçenin imzaları içeren her bir sayfasının o sayfada

ad ve soyadları ile imzaları bulunanların milletvekili ve imzalarının da kendilerine ait olduğunun ayrı ayrı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya belirleyeceği görevli tarafından imza ve mühür konulmak suretiyle onaylanmış olarak Genel Sekreterliğe verilmesi zorunludur.

(5) Siyasi parti grupları tarafından açılan davalarda ise grup genel kurulu kararının onaylı örnekleri ile dava dilekçesinde imzası olanların, grup başkanı veya vekili olduklarını belirleyen onaylı belge örneklerinin dava dilekçesi ile birlikte Genel Sekreterliğe verilmesi gerekir.

(6) İptal davalarında, Anayasaya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerin Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduğunun ve gerekçelerinin belirtilmiş olması zorunludur.

Eksikliklerin tamamlattırılması ve görüş bildirme

MADDE 39- (1) Mahkemece, dava dilekçesinin, 38 inci maddede gösterilen şartları taşıyıp taşımadığı, kayıt tarihinden itibaren on gün içinde incelenir. Başvuru dilekçesinde eksiklikler varsa kararla saptanarak onbeş günden az olmamak üzere verilecek süre içinde tamamlanması ilgililere tebliğ olunur.

(2) Dava, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye tam sayısının en az beşte biri oranındaki milletvekilleri tarafından açılmışsa, eksikliklerin tamamlanmasına ilişkin tebligat, başvuru dilekçesinde tebligatların yapılacağı belirtilen milletvekillerine, dilekçede bu husus belirtilmemişse dilekçenin en başında ad ve soyadları yazılı olan iki üyeye yapılır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen süre içinde eksikliklerin tamamlanmaması hâlinde Genel Kurulca iptal davasının

açılmamış sayılmasına karar verilir. Bu karar, ilgililere tebliğ olunur.

(4) İptal davalarında Mahkemece esasın incelenmesine karar verilmesi hâlinde, dava dilekçesi ile ekleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı ile iptal davası açmaya yetkili siyasi parti gruplarına gönderilir. Bu makamlar, iptal davasıyla ilgili yazılı görüşlerini değerlendirmek üzere Mahkemeye bildirebilirler.⁽²⁾

İKİNCİ BÖLÜM

İtiraz Yolu

Anayasaya aykırılığın mahkemelerce ileri sürülmesi

MADDE 40- (1) Bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa;⁽¹⁾

a) İptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarını açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslını,

b) Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneğini,

c) Dava dilekçesi, iddianame veya davayı açan belgeler ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örneklerini,

dizi listesine bağlayarak Anayasa Mahkemesine gönderir.

(2) Taraflarca ileri sürülen Anayasaya aykırılık iddiası davaya bakan mahkemece ciddi görülmezse bu konudaki talep, gerekçeleri de gösterilmek suretiyle

reddedilir. Bu husus esas hükümlerle birlikte temyiz konusu yapılabilir.

(3) Genel Sekreterlik gelen evrakı kaleme havale eder ve keyfiyeti başvuran mahkemeye bir yazı ile bildirir.

(4) Evrakın kayda girişinden itibaren on gün içinde başvurunun yöntemine uygun olup olmadığı incelenir. Açık bir şekilde dayanaktan yoksun veya yöntemine uygun olmayan itiraz başvuruları, Mahkeme tarafından esas incelemeye geçilmeksizin gerekçeleriyle reddedilir.

(5) Anayasa Mahkemesi, işin kendisine noksansız olarak gelişinden başlamak üzere beş ay içinde kararını verir ve açıklar. Bu süre içinde karar verilmezse ilgili mahkeme davayı yürürlükteki hükümlere göre sonuçlandırır. Ancak, Anayasa Mahkemesinin kararı, esas hakkındaki karar kesinleşinceye kadar gelirse mahkeme buna uymak zorundadır.

Başvuruya engel durumlar

MADDE 41- (1) Mahkemenin işin esasına girerek verdiği ret kararının Resmî Gazetede yayımlanmasından itibaren on yıl geçmedikçe aynı kanun hükmünün Anayasaya aykırılığı iddiasıyla itiraz başvurusu yapılamaz.

(2) İtiraz yoluna başvuran mahkemede itiraz konusu kuralın uygulanacağı başka dava dosyalarının bulunması hâlinde, yapılmış olan itiraz başvurusu bu dosyalar için de bekletici mesele sayılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İptal ve İtiraz Davalarına İlişkin Ortak Hükümler

Anayasaya aykırılığı ileri sürülemeyecek düzenlemeler

MADDE 42- (1) Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası anlaşmalar aleyhine şekil ve esas bakımından iptal davası açılmaz ve mahkemeler tarafından Anayasaya aykırılık iddiası ileri sürülemez.

(2) Ayrıca;

a) 3 Mart 1340 tarihli ve 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanununun,

b) 25 Teşrinisani 1341 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisası Hakkında Kanunun,

c) 30 Teşrinisani 1341 tarihli ve 677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Birtakım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanunun,

ç) 17 Şubat 1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenisiyle kabul edilen, evlenme aktinin evlendirme memuru önünde yapılacağına dair medeni nikâh esasları ile aynı Kanunun 110 uncu maddesi hükmünün,

d) 20 Mayıs 1928 tarihli ve 1288 sayılı Beynelmilel Erkamın Kabulü Hakkında Kanunun,

e) 1 Teşrinisani 1928 tarihli ve 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanunun,

f) 26 Teşrinisani 1934 tarihli ve 2590 sayılı Efendi, Bey, Paşa gibi Lâkap ve Unvanların Kaldırıldığına Dair Kanunun,

g) 3 Kânunuevvel 1934 tarihli ve 2596 sayılı Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanunun,

7 Kasım 1982 gününde yürürlükte bulunan hükümlerinin Anayasaya aykırı olduğu iddia edilemez.

Dosya üzerinden inceleme ve gerekçeyle bağlı olmama⁽¹⁾

MADDE 43- (1) İptal davaları ve itiraz başvurularında dosya üzerinden inceleme yapılır. Mahkeme ayrıca gerekli gördüğü hâllerde, sözlü açıklamalarda bulunmak üzere ilgilileri ve konu hakkında bilgisi olanları çağırabilir.

(2) Cumhurbaşkanı adına Cumhurbaşkanının tensip edeceği görevli sözlü açıklamada bulunur.

(3) Mahkemenin, kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasaya aykırılığı hususunda ileri sürülen gerekçelere dayanma zorunluluğu yoktur. Mahkeme, taleple bağlı kalmak şartıyla başka gerekçeyle de Anayasaya aykırılık kararı verebilir.⁽¹⁾

(4) Başvuru, kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün sadece belirli madde veya hükümleri aleyhine yapılmış olup da, bu madde veya hükümlerin iptali kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün diğer bazı hükümlerinin veya tamamının uygulanmaması sonucunu doğuruyorsa, keyfiyeti gerekçesinde belirtmek şartıyla Mahkeme, uygulama kabiliyeti kalmayan kanunun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün bahis konusu öteki

hükümlerinin veya tümünün iptaline karar verebilir.⁽¹⁾

Gündeme alınan dosyaların görüşülmesi

MADDE 44- (1) Mahkemenin müzakereleri gizli olup, Başkanın uygun göreceği teknik araçlarla kaydı yapılır. Bu kayıtların muhafazası ve kullanımına ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(2) Müzakerelerin düzeni ve yönetimi Başkan veya kendisinin toplantıya katılmaması hâlinde görevlendireceği başkanvekili tarafından sağlanır. Üyelere talep sırasına göre söz verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bireysel Başvuru

Bireysel başvuru hakkı

MADDE 45- (1) Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir.

(2) İhlale neden olduğu ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal için kanunda öngörülmüş idari ve yargısal başvuru yollarının tamamının bireysel başvuru yapılmadan önce tüketilmiş olması gerekir.

(3) Yasama işlemleri ile düzenleyici idari işlemler aleyhine doğrudan bireysel başvuru yapılamayacağı gibi Anayasa Mahkemesi kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler de bireysel başvurunun konusu olamaz.

Bireysel başvuru hakkına sahip olanlar

MADDE 46- (1) Bireysel başvuru ancak ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenler tarafından yapılabilir.

(2) Kamu tüzel kişileri bireysel başvuru yapamaz. Özel hukuk tüzel kişileri sadece tüzel kişiliğe ait haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle bireysel başvuruda bulunabilir.

(3) Yalnızca Türk vatandaşlarına tanınan haklarla ilgili olarak yabancılar bireysel başvuru yapamaz.

Bireysel başvuru usulü

MADDE 47- (1) Bireysel başvurular, bu Kanunda ve İçtüzükte belirtilen şartlara uygun olarak doğrudan ya da mahkemeler veya yurt dışı temsilcilikler vasıtasıyla yapılabilir. Başvurunun diğer yollarla kabulüne ilişkin usul ve esaslar İçtüzükle düzenlenir.

(2) Bireysel başvurular harca tabidir.

(3) Başvuru dilekçesinde başvuru hakkının ve varsa temsilcisinin kimlik ve adres bilgilerinin, işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle ihlal edildiği ileri sürülen hak ve özgürlüğün ve dayanılan Anayasa hükümlerinin, ihlal gerekçelerinin, başvuru yollarının tüketilmesine ilişkin aşamaların, başvuru yollarının tüketildiği, başvuru yolu öngörülmemişse ihlalin öğrenildiği tarih ile varsa uğranılan zararın belirtilmesi gerekir. Başvuru dilekçesine, dayanılan deliller ile ihlale neden olduğu ileri sürülen işlem veya kararların aslı ya da örneğinin ve harcın ödendiğine dair belgenin eklenmesi şarttır.

(4) Başvurucu bir avukat tarafından temsil ediliyorsa, vekâletnamenin sunulması gerekir.

(5) Bireysel başvurunun, başvuru yollarının tüketildiği tarihten; başvuru yolu öngörülmemişse ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılması gerekir. Haklı bir mazereti nedeniyle süresi içinde başvuramayanlar, mazeretin kalktığı tarihten itibaren onbeş gün içinde ve mazeretlerini belgeleyen delillerle birlikte başvurabilirler. Mahkeme, öncelikle başvuru hakkının mazeretinin geçerli görülüp görülmediğini inceleyerek talebi kabul veya reddeder.

(6) Başvuru evrakında herhangi bir eksiklik bulunması hâlinde, Mahkeme yazı işleri tarafından eksikliğin giderilmesi için başvuru hakkı veya varsa vekiline onbeş günü geçmemek üzere bir süre verilir ve geçerli bir mazereti olmaksızın bu sürede eksikliğin tamamlanmaması durumunda başvurunun reddine karar verileceği bildirilir.

Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik şartları ve incelenmesi

MADDE 48- (1) Bireysel başvuru hakkında kabul edilebilirlik kararı verilebilmesi için 45 ila 47 nci maddelerde öngörülen şartların taşınması gerekir.

(2) Mahkeme, Anayasanın uygulanması ve yorumlanması veya temel hakların kapsamının ve sınırlarının belirlenmesi açısından önem taşımayan ve başvuru hakkının önemli bir zarara uğramadığı başvurular ile açıkça dayanaktan yoksun başvuruların kabul edilemezliğine karar verebilir.

(3) Kabul edilebilirlik incelemesi komisyonlarca yapılır. Kabul edilebilirlik şartlarını taşımadığına oy birliği ile karar verilen başvurular hakkında, kabul edilemezlik kararı verilir. Oy birliği

sağlanamayan dosyalar bölümlere havale edilir.

(4) Kabul edilemezlik kararları kesindir ve ilgililere tebliğ edilir.

(5) Kabul edilebilirlik şartları ve incelemesinin usul ve esasları ile ilgili diğer hususlar İçtüzükle düzenlenir.

Esas hakkındaki inceleme

MADDE 49- (1) Kabul edilebilirliğine karar verilen bireysel başvuruların esas incelemesi bölümler tarafından yapılır. Başkan iş yükünün bölümler arasında dengeli bir şekilde dağıtılması için gerekli önlemleri alır.

(2) Bireysel başvurunun kabul edilebilirliğine karar verilmesi hâlinde, başvurunun bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilir. Adalet Bakanlığı gerekli gördüğü hâllerde görüşünü yazılı olarak Mahkemeye bildirir.

(3) Komisyonlar ve bölümler bireysel başvuruları incelerken bir temel hakkın ihlal edilip edilmediğine yönelik her türlü araştırma ve incelemeyi yapabilir. Başvuruyla ilgili gerekli görülen bilgi, belge ve deliller ilgililerden istenir.

(4) Mahkeme, incelemesini dosya üzerinden yapmakla birlikte, gerekli görürse duruşma yapılmasına da karar verebilir.

(5) Bölümler, esas inceleme aşamasında, başvurunun temel haklarının korunması için zorunlu gördükleri tedbirlere resen veya başvurunun talebi üzerine karar verebilir. Tedbire karar verilmesi hâlinde, esas hakkındaki kararın en geç altı ay içinde verilmesi gerekir. Aksi takdirde tedbir kararı kendiliğinden kalkar.

(6) Bölümlerin, bir mahkeme kararına karşı yapılan bireysel başvurulara ilişkin incelemeleri, bir temel hakkın ihlal edilip edilmediği ve bu ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağına belirlenmesi ile sınırlıdır. Bölümlerce kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz.

(7) Bireysel başvuruların incelenmesinde, bu Kanun ve İçtüzükte hüküm bulunmayan hâllerde ilgili usul kanunlarının bireysel başvurunun niteliğine uygun hükümleri uygulanır.

(8) Esas hakkında incelemenin usul ve esasları ile ilgili diğer hususlar İçtüzükle düzenlenir.

Kararlar

MADDE 50- (1) Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir. Ancak yerindelik denetimi yapılamaz, idari eylem ve işlem niteliğinde karar verilemez.

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.

(3) Bölümlerin esas hakkındaki kararları gerekçeleriyle birlikte ilgililere ve Adalet Bakanlığına tebliğ edilir ve Mahkemenin internet sayfasında

yayımlanır. Bu kararlardan hangilerinin Resmî Gazetede yayımlanacağına ilişkin hususlar İçtüzükte gösterilir.

(4) Komisyonlar arasındaki içtihat farklılıkları, bağlı oldukları bölümler; bölümler arasındaki içtihat farklılıkları ise Genel Kurul tarafından karara bağlanır. Buna ilişkin diğer hususlar İçtüzükte düzenlenir.

(5) Davadan feragat hâlinde, düşme kararı verilir.

Başvuru hakkının kötüye kullanılması

MADDE 51- (1) Bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığı tespit edilen başvuru aleyhine, yargılama giderlerinin dışında, ayrıca ikibin Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasına hükmedilebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Siyasi Parti Kapatma ve Dokunulmazlığın Kaldırılması Davaları

Siyasi parti kapatma davaları

MADDE 52- (1) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından açılan dava üzerine Mahkeme, bir siyasi partinin Anayasanın 69 uncu maddesinde sayılan hâllerden ötürü kapatılmasına veya dava konusu fiillerin ağırlığına göre Devlet yardımından kısmen ya da tamamen yoksun bırakılmasına, toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğuyla karar verebilir.

(2) Siyasi partilerin kapatılmasına ilişkin davalar, 5271 sayılı Kanunun davanın mahiyetine uygun hükümleri uygulanmak

suretiyle dosya üzerinden Genel Kurulca incelenir ve kesin karara bağlanır.

(3) Başkanın görevlendirdiği raportör ilk inceleme raporunu hazırlayarak Başkanlığa sunar. Yapılacak ilk inceleme sonrasında iddianamenin kabulüne karar verilmesi hâlinde, iddianame ve ekleri ilgili siyasi partiye gönderilerek usul ve esasa ilişkin savunmaları alınır. Davalı partinin yazılı savunma vermesi hâlinde, bu savunma Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. Ayrıca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısından sonra kapatılması istenen siyasi partinin genel başkanlığının veya tayin edeceği bir vekilin sözlü savunması dinlenir. Hakkında siyasi yasaklılık istenenler iddialarla ilgili savunmalarını yazılı olarak sunabilirler.

(4) Genel Kurul, gerekli gördüğü hâllerde sözlü açıklamalarını dinlemek için ilgilileri ve konu hakkında bilgisi olanları çağırabilir.

(5) Siyasi parti kapatma davası sonucunda verilen karar, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile ilgili siyasi partiye tebliğ edilir ve Resmî Gazetede yayımlanır.

Siyasi partilere ihtar verilmesi

MADDE 53- (1) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, bir siyasi partinin 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 101 inci maddesi dışında kalan emredici hükümleriyle diğer kanunların siyasi partilerle ilgili emredici hükümlerine aykırı hareket ettiği iddiasıyla, o parti aleyhine ihtar kararı verilmesi istemiyle Mahkemeye başvurabilir. Mahkemece verilecek süre içinde siyasi partinin savunması alındıktan sonra, aykırılık tespit edilirse aykırılığın giderilmesi için ilgili siyasi parti hakkında ihtar kararı verilir.

(2) Bu karar, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı ile ilgili siyasi partiye tebliğ edilir ve Resmî Gazetede yayımlanır.

Dokunulmazlığın kaldırılması veya milletvekilliğinin düşmesi durumlarında iptal talebi

MADDE 54- (1) Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi kararlarına karşı, ilgili milletvekili, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan ya da bir diğer milletvekili, kararın alındığı günden başlayarak yedi gün içinde kararın Anayasaya, kanuna veya Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğüne aykırılığı iddiasıyla iptali için Mahkemeye başvurabilir. Bu talep onbeş gün içinde kesin olarak karara bağlanır.⁽¹⁾

(2) İptal taleplerinde Mahkeme, ilgilinin ibraz etmesini beklemeksizin gerekli evrakı doğrudan getirtir.

ALTINCI BÖLÜM

Siyasi Partilerin Mali Denetimi

Siyasi partilerin mali denetimi

MADDE 55- (1) Mahkeme siyasi partilerin mal edinimleri ile gelir ve giderlerinin kanuna uygunluğunun denetimi için Sayıştaydan yardım sağlar.

(2) Siyasi partiler, karara bağlanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesap ile parti merkez ve bağlı ilçeleri de kapsayan iller teşkilatının kesin hesaplarının onaylı birer örneğini haziran ayı sonuna kadar 2820 sayılı Kanuna uygun olarak, Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderirler. Mahkeme kendisine gönderilmiş olan bu

belgeleri incelenmek üzere Sayıştay Başkanlığına gönderir.

(3) Sayıştayca düzenlenen incelemeye ilişkin raporlar karara bağlanmak üzere Mahkemeye gönderilir.

Mali denetimde ilk ve esas inceleme

MADDE 56- (1) Siyasi partilerin kesin hesapları üzerindeki inceleme 2820 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılır.

(2) Yapılan incelemeye ilişkin raporlar ilgili siyasi partiye gönderilerek en geç iki ay içinde görüşünü bildirmesi istenir.

(3) Mahkeme mali denetim sırasında siyasi partilerin incelemeye ilişkin raporlar hakkındaki görüşlerini de değerlendirir.

(4) Mahkemenin mali denetime ilişkin kararlarının birer örneği ilgili siyasi partiye ve siyasi partinin sicil dosyasına konulmak üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(5) Mali denetim sonucunda verilen kararlar Resmî Gazetede yayımlanır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yüce Divan Yargılaması

Duruşma⁽¹⁾

MADDE 57- (1) Genel Kurul, Yüce Divan sıfatıyla çalışırken yürürlükteki kanunlara göre duruşma yapar ve hüküm verir.

(2) **(Ek: 2/7/2018 - KHK-703/209 md.)** Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkındaki Yüce Divan yargılamaları üç ay içinde tamamlanır. Yargılama bu süre içinde tamamlanamadığı takdirde, ilave üç aylık süre içinde kesin olarak tamamlanır.

(3) Yüce Divan, 5271 sayılı Kanundaki iddianamenin iadesi sebeplerinden başka esaslı hukuka aykırı hâllerin bulunması hâlinde de iddianamenin veya iddianame yerine geçen belgelerin iadesine karar verebilir.

(4) Yüce Divanda sorgusu yapılmış olan sanığın, sonraki oturumlara gelmemesi ve Yüce Divan tarafından da duruşmada hazır bulunmasına gerek görülmemesi hâllerinde, duruşmadan vâreste tutulma talebi olmasa dahi yokluğunda duruşmaya devam edilerek kamu davası sonuçlandırılabilir. Müdafî her zaman duruşmada hazır bulunabilir.

(5) Duruşma sırasında Başkanın uygun göreceği teknik araçlarla kayıt yapılır. Bu kayda dayanılarak düzenlenen duruşma tutanaklarının her sayfası Başkan ile tutanağı düzenleyenler tarafından imzalanır.

(6) Yüce Divanda savcılık görevini, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili yapar. Yargıtay Cumhuriyet savcılarında görevlendirilenler de Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekiliyle birlikte duruşmaya katılabilir.

Yeniden inceleme

MADDE 58- (1) Yüce Divan tarafından verilen hükme karşı yeniden inceleme başvurusu, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, sanık, müdafî, katılan veya vekili tarafından yapılabilir.

(2) Yeniden inceleme başvurusu hükmün açıklanmasından itibaren onbeş gün içinde Yüce Divana bir dilekçe verilmesi suretiyle yapılır. Hüküm, yeniden

incelemeye başvurma hakkı olanların yokluğunda açıklanmışsa, süre tebliğ tarihinden başlar.

(3) Yüce Divan yeniden incelemeyi dosya üzerinden yapar. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekilinin, sanığın veya katılanın istemi üzerine ya da resen incelemenin duruşma açılarak yapılmasına da karar verilebilir.

(4) İncelemenin duruşma açılarak yapılmasına karar verilmesi hâlinde Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısına veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekiline, sanığa, katılana, müdafî ve vekile duruşma günü tebliğ edilir. Sanık, duruşmada hazır bulunabileceği gibi, kendisini bir müdafî ile de temsil ettirebilir.

(5) Duruşmada Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı veya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcivekili, hazır bulunması hâlinde sanık, müdafî, katılan ve vekili iddia ve savunmalarını açıklar; yeniden inceleme başvurusunda bulunan tarafa önce söz verilir. Her hâlde son söz sanığındır.

(6) Yeniden inceleme, yalnızca başvuruda belirtilen hususlarla sınırlı olarak yapılır. Başvurunun yerinde görülmesi hâlinde aynı zamanda başvuru konusu hakkında da karar verilir. Yeniden inceleme başvurusu üzerine verilen kararlar kesindir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yargılamaya İlişkin Diğer Hususlar

Dava ve işlere katılmaya engel durumlar

MADDE 59- (1) Başkan ve üyeler;

a) Kendilerine ait olan veya kendilerini ilgilendiren dava ve işlere,

b) Aralarında evlilik bağı kalkmış olsa bile eşinin, kan veya akrabalık yönünden üstsoy ve altsoyunun, dördüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan yönünden ve akrabalığı doğuran evlilik bağı kalkmış olsa bile üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) akrabalık yönünden civar hısımlarının veya aralarında evlatlık bağı bulunan kimselerin dava ve işlerine,

c) Dava ve iş sahiplerinin vekili, vasisi veya kayyımı sıfatıyla hareket ettiği dava ve işlere,

ç) Hâkim, savcı, hakem sıfatıyla bakmış veya tanık ya da bilirkişi olarak beyanda bulunmuş olduğu dava ve işlere,

d) İstişarî görüş ve düşüncesini ifade etmiş olduğu dava ve işlere,

bakamazlar.

Başkan ve üyelerin reddi

MADDE 60- (1) Başkan ve üyeler tarafsız hareket edemeyecekleri kanısını haklı kılan hâllerin olduğu iddiası ile reddolunabilirler.

(2) Bu takdirde, Genel Kurul ya da bölümlerde ilgili üye katılmaksızın ret konusu hakkında kesin karar verilir.

(3) Ret şahsidir. Genel Kurul ya da bölümlerin toplanmasına mani olacak sayıda üyenin reddine ilişkin talepler dinlenmez.

(4) Ret dilekçesinde, ret sebeplerinin açıkça gösterilmesi ve delillerin birlikte bildirilmesi gereklidir. Bu şartları taşımayan dilekçeler reddolunur. Yemin delil teşkil etmez.

(5) Ret talebinin kötü niyetle yapıldığının anlaşılması ve esas yönünden kabul edilmemesi hâlinde, talepte bulunanların her birine Mahkemece beşyüz

Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar disiplin para cezası verilir.

(6) Bu Kanun anlamında disiplin para cezasından maksat, bireysel başvuru hakkını veya ret talebini açıkça kötüye kullandığı tespit edilen başvurucular aleyhine verilen, verildiği anda kesin olan ve derhâl infazı gereken para cezasıdır. Bu ceza, seçenek yaptırımlara çevrilemez ve adli sicil kayıtlarında yer almaz.

(7) Disiplin para cezası, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Çekinme

MADDE 61- (1) Başkan ve üyelerin 59 uncu ve 60 ıncı maddelerde yazılı sebeplere dayanarak davaya veya işe bakmaktan çekinmeleri hâlinde, Genel Kurul çekinme talebinde bulunan Başkan veya üyenin de iştirakiyle konu hakkında kesin kararını verir. Ancak, çekinme talebinde bulunan üye oylamaya katılamaz.

Bilgi ve belge verme yükümlülüğü ile Devlet sırrı niteliğindeki bilgiler

MADDE 62- (1) Mahkeme, kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesi sırasında yasama, yürütme, yargı organları, kamu idareleri, kamu görevlileri, bankalar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerle doğrudan yazışmaya, bilgi ve belge istemeye, gerekli gördüğü her türlü belge, kayıt ve işlemi incelemeye, bilgi almak üzere her derece ve sınıftan kamu görevlileri ile ilgilileri çağırılmaya, idare ve diğer tüzel kişilerden temsilci istemeye yetkilidir. Mahkemenin bu taleplerini belirtilen süre içinde yerine getirmeyenler hakkında genel hükümlere göre doğrudan soruşturma yapılır.

(2) Mahkemenin bakmakla görevli olduğu dava ve işlerle ilgili bilgiler, Devlet

sırrı olduğu gerekçesiyle Mahkemeye karşı gizli tutulamaz.

(3) Tanıklık konusu bilgilerin Devlet sırrı niteliğini taşıması hâlinde tanık, Mahkeme tarafından stenograf ve zabıt kâtabi dahi olmaksızın dinlenir. Başkan daha sonra bu tanık açıklamalarından sadece bakılmakta olan davanın esasına etkili olan hususları tutanağa geçirir. Açıklanması, Devletin dış ilişkilerine, millî savunmasına ve millî güvenliğine zarar verebilecek, anayasal düzen ve dış ilişkilerde tehlike yaratabilecek nitelikteki bilgiler Devlet sırrı sayılır.

(4) Bu hükümler sözlü açıklamasına başvuru olanlar ile bilirkişilere de uygulanır.

Araç, gereç ve personelden yararlanma

MADDE 63- (1) Başkan, Yüce Divan, siyasi parti kapatma davaları ve sözlü açıklamalarda duruşmanın gerekli kıldığı durumlarda, Devlet kurum ve kuruluşlarına ait araç, gereç, stenograf ve teknik personelden yararlanmak için istemde bulunabilir. Bu istemler, ilgili makamlarca derhâl yerine getirilir.

Harç istisnası

MADDE 64- (1) Mahkemeye yapılacak bireysel başvurular dışındaki başvurular, alınacak kararlar ve bunlarla ilgili yapılacak işlemler harca tabi değildir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kararlar

Oylama şekli ve karar nisabı

MADDE 65- (1) Genel Kurul ve bölümler kararlarını katılanların salt

çoğunluğuyla alır. Oyların eşitliği hâlinde başkanın bulunduğu tarafın görüşü doğrultusunda karar verilmiş olur.

(2) Anayasa değişikliklerinde iptale, siyasi partilerin kapatılmasına ya da Devlet yardımından yoksun bırakılmasına karar verilebilmesi için toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğu aranır.

(3) Oylamaya en kıdemsiz üyeden başlanır.

Mahkeme kararları

MADDE 66- (1) Mahkeme kararları kesindir. Mahkeme kararları Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.

(2) İptal kararları geriye yürümez.

(3) Mahkemece iptaline karar verilen kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü veya bunların belirli madde veya hükümleri, iptal kararının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Mahkeme gerekli gördüğü hâllerde, Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak iptal kararının yürürlüğe gireceği tarihi bir yılı geçmemek üzere ayrıca kararlaştırabilir.⁽¹⁾

(4) Mahkeme, bir kanun, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez.⁽¹⁾

(5) Mahkeme kararları gerekçeli olarak yazılır. İptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanamaz.

(6) Karar taslaklarının hazırlanması ve görüşülmesine ilişkin esaslar İçtüzükte gösterilir.

(7) Kararlar, inceleme veya yargılamaya katılan başkan ve üyeler tarafından imzalanır. Muhalif kalanlar, kararda muhalefet nedenlerini İçtüzükte belirtilecek süre içinde yazılı olarak teslim ederler. Kararlar ilgililere bu şekliyle tebliğ olunur.

(8) İptal ve itiraz başvuruları sonucu verilen gerekçeli kararlar Resmî Gazetede hemen yayımlanır.

Yargılamanın yenilenmesi

MADDE 67- (1) Mahkemenin siyasi parti kapatma davalarında veya Yüce Divan sıfatıyla verdiği kararlara karşı yargılamanın yenilenmesi 5271 sayılı Kanun hükümlerine göre istenebilir.

(2) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin, Anayasa Mahkemesinin siyasi parti kapatma veya Yüce Divan sıfatıyla verdiği bir kararının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve eki protokollerin ihlali suretiyle verildiğine hükmetmesi hâlinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıl içinde Anayasa Mahkemesinden yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunulabilir.

(3) Mahkeme, yargılamanın yenilenmesi istemini esaslı ve kabule değer bulursa, yargılamanın yenilenmesine karar verir. İstem genel hükümlere göre sonuçlandırılır.

BEŞİNCİ KISIM

Mali Hükümler, Personel ve Özlük İşleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Mali, Sosyal ve Diğer Haklar

- **Mali haklar**

MADDE 68- (1) Anayasa Mahkemesi Başkanı, başkanvekilleri, üyeleri, Anayasa Mahkemesi raportörleri, raportör yardımcıları ve raportör yardımcısı adaylarının aylık ve ödenekleriyle diğer mali, sosyal hak ve yardımları bu Kanun hükümlerine tabidir.

Aylık tablosu

MADDE 69- (1) Kıstas aylığı oluşturan her bir ödeme unsurunun;

- a) Anayasa Mahkemesi Başkanına % 100'ü,
- b) Anayasa Mahkemesi başkanvekillerine % 90'ı,
- c) Anayasa Mahkemesi üyelerine % 86'sı,
- ç) Birinci sınıf raportörlere % 79'u,
- d) Birinci sınıfa ayrılmış raportörlere % 65'i,
- e) Birinci derecede bulunan diğer raportörlere % 55'i,
- f) İkinci derecede bulunan raportörlere % 53'ü,
- g) Üçüncü derecede bulunan raportörlere % 51'i,
- ğ) Dördüncü derecede bulunan raportörlere % 49'u,

h) Beşinci derecede bulunan raportörlere % 47'si,

ı) Altıncı derecede bulunan raportörlere % 45'i,

i) Yedinci derecede bulunan raportörlere % 43'ü,

j) Sekizinci derecede bulunan raportörlere % 41'i,

k) Birinci derecede bulunan raportör yardımcılara % 65'i,

l) İkinci derecede bulunan raportör yardımcılara % 56'sı,

m) Üçüncü derecede bulunan raportör yardımcılara % 54'ü,

n) Dördüncü derecede bulunan raportör yardımcılara % 52'si,

o) Beşinci derecede bulunan raportör yardımcılara % 50'si,

ö) Altıncı derecede bulunan raportör yardımcılara % 47'si,

p) Yedinci derecede bulunan raportör yardımcılara % 46'sı,

r) Sekizinci derecede bulunan raportör yardımcılara % 44'ü,

s) Raportör yardımcısı adaylarına % 37'si,

oranında aylık ödeme yapılır. Bu madde kapsamındaki ödeme unsurları arasında yer alan ikramiyenin hesabında, kıstas aylık içindeki ikramiyenin bir mali yıldaki toplam tutarının onikide biri dikkate alınır.

(2) Dereceleri yükselen Anayasa Mahkemesi raportörleri ve raportör yardımcıları yeni derecelerine ilişkin aylığa, söz konusu yükselmelerinin geçerlilik

tarihlerini takip eden ayın onbeşinden itibaren hak kazanırlar.

(3) Birinci sınıf raportörlerin almakta oldukları aylık oranlarına, ödemeye esas olacak olan oran % 83'ü geçmemek üzere, birinci sınıfa ayrılma niteliklerini kaybetmemeleri koşuluyla her üç yılda bir, iki puan ilave edilir.

(4) Kıstas aylığı oluşturan ödeme unsurlarından vergiye tabi olmayanlar, bu maddeye göre yapılacak ödemelerde de aynı şekilde vergiye tabi olmaz.

(5) Birinci fıkrada unvanları belirtilenlerden Anayasa Mahkemesi Başkanı, başkanvekilleri, üyeleri ile raportörlere aynı maddeye göre ödenmekte olan brüt aylıklarının % 10'u oranında yargı ödeneği verilir.

(6) Yükseköğretim kurumlarından veya Sayıştaydan gelen raportörlere, aynı derece, kademe ve kıdemdeki hâkim ve savcı raportörlere ödenen aylık ve ödenekler esas alınarak ödeme yapılır.

(7) Bu maddeye göre ödeme yapılanlara; 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yapılan ödemeler (yabancı dil tazminatı hariç) ile temsil, makam ve yüksek hâkimlik tazminatları ödenmez ve 657 sayılı Kanunun 152 nci maddesi uyarınca ödeme yapılmaz.

(8) Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyelerinin ek göstergeleri sırasıyla (9.000) ve (8.000), yüksek hâkimlik tazminat göstergeleri ise (17.000)'dir.

(9) Başkan, başkanvekilleri ve üyelere (40.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda, raportörlere ise (10.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı

sonucu bulunacak tutarda aylık ek ödenek verilir. Bu ödeneye hak kazanılmasında ve ödenmesinde 2802 sayılı Kanunun aylıklara ilişkin hükmü uygulanır ve bu ödenek, damga vergisi hariç, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

(10) Bu maddeye göre ödeme yapılanların aylıklarının ödenme zamanı, hangi hâllerde geri alınacağı, sosyal hak ve yardımları ile yardımcılıktan ve açıktan atanmada aylık ve ödeneye hak kazanmada, bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde, ilgisine göre 2802 sayılı Kanun ile 657 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(11) Mahkemede görevli 657 sayılı Kanuna tabi personele her ay, (5.000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunan aylık tutarda ek ödeme yapılır. Ek ödeme tutarı, damga vergisi hariç, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulamaz. Ek ödeme, her ne şekilde olursa olsun başka bir ödemenin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

İzin

MADDE 70- (1) (Yeniden düzenleme: 27/6/2013-6494/31 md.) Başkan ve üyelerin, Yüce Divan sıfatıyla bakılan veya Anayasaya göre süreye tabi olan işlerin engellenmemesi kaydıyla kırk günlük yıllık izin hakları vardır.⁽¹⁾

(2) Hastalık ve mazeret izinleri genel hükümlere tabidir. Yıllık ve mazeret izinleri Başkan tarafından verilir.

Sağlık işleri ve tedavi

MADDE 71- (1) Başkan ve üyeler ile bunların emeklileri ve bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık giderleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin tabi

olduğu hükümler ve esaslar çerçevesinde Mahkeme bütçesinden ödenir.

Kuruluş günü ve onur belgesi verilmesi

MADDE 72- (1) Her yılın nisan ayının 25 inci günü Mahkemenin kuruluş günüdür. Kuruluş günü törenlerle kutlanır; seminer, konferans ve benzeri etkinlikler tertiplenebilir.

(2) Emekliye ayrılmış olan başkanlar, başkanvekilleri ve üyelere onur belgeleri ve geçmiş hizmetlerinin anısını simgeleyen birer armağan verilir.

(3) Bu amaçla yapılacak tören ve armağanların giderini karşılamak üzere her yıl Mahkeme bütçesine yeterli ödenek konulur. Bu amaçla yapılacak harcamalar 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir.

Yabancı ülkelere gönderilme

MADDE 73- (1) Raportörler ve raportör yardımcıları bilgi ve görgülerini artırma, lisansüstü eğitim, bilimsel araştırma ya da karşılıklı iş birliği çerçevesinde yabancı ülke mahkemeleri, üniversiteler veya uluslararası kuruluşlarda çalışmak veya öğrenim görmek üzere Başkanlıkça iki yıla kadar yurt dışında görevlendirilebilirler. Başkanlıkça gerekli görüldüğü takdirde bu süreler bir katına kadar uzatılabilir.

(2) Bu kapsamda yurt dışında görevlendirilenlerin; mali hakları, yükümlülükleri, mecburî hizmetleri, giderlerinin karşılanması, aylık ve ödeneklerinin transferi konularında Devlet memurlarına ilişkin hükümler uygulanır.

(3) Bu Kanun hükümlerine göre yabancı ülkelere gönderilenlerin derece yükselmeleri, kademe ilerlemeleri,

emeklilik, aylık, ödenek ve diğer bütün özlük hakları ile yükümlülükleri devam eder.

Mahkemede staj

MADDE 73/A – (Ek:8/7/2021-7331/26 md.)

(1) Hâkim adayları ile avukat stajyerleri, Mahkemede staj yapabilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Kadrolar

MADDE 74- (1) Mahkemeye ait kadroların tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Anayasa Mahkemesi Başkanlığında; Genel Sekreter Yardımcısı, Yazı İşleri Müdürü, Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü, Kararlar Müdürü, Özel Kalem Müdürü, Arşiv Müdürü, Mali İşler Müdürü, Bilgi İşlem Müdürü, İkmal Müdürü, Personel ve Eğitim Müdürü, Yayın İşleri Müdürü, Kütüphane Müdürü, İdarî İşler Müdürü, Müdür, Ayniyat Saymanı ve Sivil Savunma Uzmanı kadro unvanlı görevlerde bulunanların görevleri, bu Kanunun yayımı tarihinde sona erer. Bunlar en geç altı ay içinde Mahkemede ya da Adalet Bakanlığı teşkilatında derece ve kademelerine uygun kadrolara atanırlar. Atama işlemi yapılıncaya kadar Başkanlıkça durumlarına uygun işlerde görevlendirilebilirler. Bunlar, yeni bir kadroya atanıncaya kadar, eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali haklarını almaya devam ederler. Söz konusu personelin, atandıkları yeni kadroların aylık, ek

gösterge, her türlü zam ve tazminatları ile diğer mali haklar toplamı, eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali hakları net tutarından az olması hâlinde, aradaki fark, farklılık giderilinceye kadar, atandıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.

(2) Bu Kanunun yayımı tarihinde Başkanlığa ait kadrolarda bulunanlardan, birinci fıkrada sayılanlar hariç kadro ve görev unvanı değişmeyenler Başkanlığa ait aynı unvanlı kadrolara atanmış sayılırlar.

(3) Bu Kanuna göre yeniden düzenleme ve atamalar yapılıncaya kadar Mahkemenin değişen veya yeniden kurulan birimlerine verilen görevler daha önce bu görevleri yapmakta olan birimler tarafından yapılmaya devam edilir. Başkanlık, teşkilatını ve kadrolarını en geç altı ay içinde bu Kanuna uygun hâle getirir. Bu çerçevede kadro değişiklikleri 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin son fıkrası hükmü uygulanmaksızın anılan Kanun Hükmünde Kararnamenin hükümlerine göre yürütülür.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Başkan ve Başkanvekili, seçildikleri tarihte geçerli olan süreyi tamamlar.

(5) Bu Kanunda öngörülen içtüzük ve yönetmelik Başkanlıkça en geç altı ay içerisinde hazırlanarak yürürlüğe konulur. İchtüzük ve yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar, mevcut içtüzük ve yönetmeliğin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(6) Mevzuatta 10/11/1983 tarihli ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanuna yapılmış olan atıflar, bu Kanuna

aykırı hükümleri hariç, bu Kanuna yapılmış sayılır

(7) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleştirilen tedavi giderleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 2949 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi hükümleri esas alınır.

(8) Mahkeme, 23/9/2012 tarihinden sonra kesinleşen nihai işlem ve kararlar aleyhine yapılacak bireysel başvuruları inceler.

GEÇİCİ MADDE 2- (Ek: 2/7/2018 - KHK-703/209 md.)

(1) Birlikte yapılan ilk Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimi sonucunda Cumhurbaşkanının göreve başladığı tarihten önce görev yapmış Bakanlar Kurulu üyeleri, görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.

(2) Kaldırılan Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesi başkan ve üyeleri, başsavcıları ile Jandarma Genel Komutanı, 27/4/2017 tarihinden önce görevleriyle ilgili işledikleri suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.

(3) Kaldırılan Askerî Yargıtay ve Askerî Yüksek İdare Mahkemesinden Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilmiş üyelerin herhangi bir sebeple görevleri sona erene kadar üyelikleri devam eder. Bu üyelerin, ordu mensubu olmaktan doğan emeklilikle ilgili bütün hakları saklıdır.

(4) Mahkemenin kanun hükmünde kararnamelere ilişkin görev ve yetkileri devam eder.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 75- (1) 10/11/1983 tarihli ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) **(15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)**

(3) **(24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)**

(4) **(23/1/1987 tarihli ve 270 sayılı Yüksek Hâkimlik Tazminatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)**

(5) **(14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)**

(6) 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı bölümünde yer alan kadrolar iptal edilerek ilgili cetvelden çıkarılmıştır. Bu Kanuna ekli (I) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (II) sayılı cetvelin, (2) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek (I) sayılı cetvelin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı bölümüne eklenmiş, (5) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (II) sayılı cetvelin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı bölümünden çıkarılmıştır. Ekli (3) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (II) sayılı cetvelin Adalet Bakanlığı, (4) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek (II)

sayılı cetvelin Sayıştay Başkanlığı bölümüne eklenmiştir. ⁽¹⁾

(7) (14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

(8) (2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Yürürlük

MADDE 76- (1) Bu Kanunun;

a) 45 ila 51 inci maddeleri 23/9/2012 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 77- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

6216 SAYILI KANUN

1-Mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri aşağıdakilerden hangisi ile düzenlenir?

- A) Yönetmelik
- B) Tüzük
- C) Genelge
- D) Kanun
- E) Talimatname

2-Anayasa Mahkemesi kaç üyeden oluşur?

- A) 10
- B) 15
- C) 12
- D)17
- E) 16

3-Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile kaç yıl için bir başkan seçer?

- A) 5
- B)3
- C)4
- D)2
- E)1

4-Anayasa Mahkemesi üyeleri kaç yıl için seçilirler?

- A) 5
- B)10
- C)15
- D)12
- E)20

5-Aşağıdakilerden hangisi Anayasa Mahkemesinin görevlerinden birisi değildir?

- A) Anayasa Mahkemesi, kanunların, kanun hükmünde kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne Anayasaya şekil ve esas bakımından uygunluğunu denetler
- B) Bireysel başvuruları karara bağlar.
- C) Anayasa değişikliklerini ise sadece şekil bakımından inceler ve denetler
- D) olağanüstü hallerde, sıkıyönetim ve savaş hallerinde çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla açılan davalara bakar.
- E) Anayasa Mahkemesi temel hak ve özgürlükler ile ilgili bireysel başvuruları inceleyebilir.

6- Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir
- B) Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır
- C) Bireysel başvuruda, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz.
- D) Bireysel başvuruya ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.
- E) Bireysel başvuruda kanun yollarının tüketilmesine gerek yoktur.

7-Anayasa Mahkemesi aşağıdakilerden hangisini Yüce Divan sıfatıyla yargılayamaz?

- A) Cumhurbaşkanı
- B) TBMM Başkanı
- C) Bakanlar Kurulu Üyelerini
- D) Hakimler ve Savcılar Kurulu Üyelerini
- E) Bölge Adliye Mahkemesi Üyelerini

8-Anayasa Mahkemesinin çalışma ve yargılama usulü ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa Mahkemesi, iki bölüm ve Genel Kurul halinde çalışır
- B) Bölümler, başkanvekili başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanır
- C) Genel Kurul, Mahkeme Başkanının veya Başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az on üye ile toplanır
- D) Siyasî partilere ilişkin dava ve başvurulara, iptal ve itiraz davaları ile Yüce Divan sıfatıyla yürütülecek yargılamalara Genel Kurulca bakılır
- E) , bireysel başvurular ise genel kurulca karara bağlanır

9-Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, iptali istenen kanun, kanun hükmünde kararname veya içtüzüğün Resmî Gazetede yayımlanmasından başlayarak kaç gün içinde düşer?

- A) 50
- B) 60
- C) 70
- D) 80
- E) 90

10-Anayasa Mahkemesi kararları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir. İptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanamaz
- B) Anayasa Mahkemesi bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez
- C) Kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İchtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihten itibaren 30 gün sonra yürürlükten kalkar
- D) İptal kararları geriye yürümez
- E) Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzelkişileri bağlar

11-Mürsel Bey : " Bireysel başvurulara bakmak sizin kurumunuzun görevidir. " demiştir

Mürsel Bey'in işaret etmiş olduğu kurum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yargıtay
- B) Danıştay
- C) Anayasa Mahkemesi
- D) Sayıştay
- E) Bölge Adliye Mahkemesi

12-Anayasa Mahkemesi aşağıdakilerden hangisini Yüce Divan sıfatıyla yargılayamaz ?

- A) Genelkurmay Başkanı
- B) Kara Kuvvetleri Komutanı
- C) Deniz Kuvvetleri Komutanı
- D) Hava Kuvvetleri Komutanı
- E) Jandarma Genel Komutanı

13- Anayasa Mahkemesine üye seçimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye Büyük Millet Meclisi; iki üyeyi Sayıştay Genel Kurulunun kendi başkan ve üyeleri arasından
- B) Türkiye Büyük Millet Meclisi; bir üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday içinden yapacağı
- C) Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından
- D) Cumhurbaşkanı en az ikisi hukukçu olmak üzere 5 üyeyi Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından
- E) Cumhurbaşkanı dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer

14-Anayasa Mahkemesi üye seçimi ile ilgili bir kısım müdür adayları aralarında sohbet etmektedirler:

Müdür Adayı Mustafa: TBMM 5 üyeyi Anayasa Mahkemesine seçer.

: Müdür Adayı Sevgi : TBMM 4 üyeyi Anayasa Mahkemesine seçer

Müdür Adayı Yasemin : TBMM 8 üyeyi Anayasa Mahkemesine seçer

Müdür Adayı Aynur : TBMM 3 üyeyi Anayasa Mahkemesine seçer

Müdür Adayı İsmail : TBMM 2 üyeyi Anayasa Mahkemesine seçer.

Yukarıdaki müdür adaylarından hangisinin söylediği doğrudur?

- A) Müdür Adayı İsmail
- B) Müdür Adayı Aynur
- C) Müdür Adayı Yasemin
- D) Müdür Adayı Sevgi
- E) Müdür Adayı Mustafa

15-6216 sayılı kanuna göre adaylık süresi hariç, en az kaç yıl başarıyla çalışmış raportör yardımcısı raportör olabilir ?

- A) 4
- B) 6
- C) 5
- D) 8
- E) 10

16-6216 sayılı kanuna göre aşağıdakilerden hangisi mahkemenin hizmet birimlerinden birisi değildir ?

- A) Yazı İşleri Müdürlüğü
- B) İdarî ve Mali İşler Müdürlüğü
- C) Personel Müdürlüğü
- D) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
- E) Ceza İşleri Müdürlüğü

17-6216 sayılı kanuna göre mahkemenin Anayasa ve bu Kanunda verilen görevlerini yerine getirirken ihtiyaç görülmesi hâlinde; hâkim, savcı ve Sayıştay denetçileri ile kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan memur ve diğer kamu görevlisi statüsünde olanlar aylık, ödenek, her türlü zam, tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımlar kurumlarınca ödenmek kaydıyla Mahkemede geçici olarak görevlendirilebilir. Bu hüküm çerçevesince yapılacak görevlendirmelerde kamu görevlisinin muvafakati aranır. Bu şekilde yapılan görevlendirmenin süresi yılı geçemez.

6216 sayılı kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 5
- B) 1
- C) 6
- D) 4
- E) 2

18-
I-Cumhurbaşkanı

(Değişik: 2/7/2018 - KHK-703/209 md.)

Türkiye Büyük II-Millet Meclisinde en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubundan her biri

III- Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az beşte biri oranındaki üyeleri

6216 sayılı kanuna göre Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünün veya bunların belirli madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla doğrudan doğruya iptal davası açmaya yetkili olanlar yukarıdakilerden hangisi veya hangileridir ?

- A) Yalnız II
- B) I-II-III
- C) Yalnız III
- D) I--II
- E) Yalnız I

19-Anayasa değişiklikleri ile kanunların şekil yönünden Anayasaya aykırılıkları iddiası ile doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak gün; Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünün veya bunların belli madde ve hükümlerinin şekil ve esas, kanunların ise sadece esas yönlerinden Anayasaya aykırılıkları iddiasıyla doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak gün sonra düşer

6216 sayılı kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A)10 25
- B)10 50
- C)10 60
- D)10 40
- E) 20 40

20-Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından açılan dava üzerine Mahkeme, bir siyasi partinin Anayasanın 69 uncu maddesinde sayılan hâllerden ötürü kapatılmasına veya dava konusu fiillerin ağırlığına göre Devlet yardımından kısmen ya da tamamen yoksun bırakılmasına, toplantıya katılan üyelerin çokluğuyla karar verebilir.

6216 sayılı kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A)1/3
- B)3/3
- C)2/1
- D) 2/2
- E) 2/3

21-Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi kararlarına karşı, ilgili milletvekili, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan ya da bir diğer milletvekili, kararın alındığı günden başlayarak gün içinde kararın Anayasaya, kanuna veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne aykırılığı iddiasıyla iptali için Mahkemeye başvurabilir. Bu talep gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

6216 sayılı kanuna göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 7 15
- B) 6 15
- C) 9 18
- D) 5 10
- E) 15 30

22-6216 sayılı kanuna göre Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkındaki Yüce Divan yargılamaları kaç ay içinde tamamlanır?

- A) 12
- B) 3
- C) 5
- D) 8
- E) 10

23-6216 sayılı kanuna göre yeniden inceleme başvurusu hükmün açıklanmasından itibaren kaç gün içinde Yüce Divana bir dilekçe verilmesi suretiyle yapılır?

- A) 10
- B) 15
- C) 12
- D) 17
- E) 16

24-

I-Yasama,
II-Yürütme ve
III-Yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri

Mahkeme kararları yukarıdakilerden hangisi veya hangilerini bağlar?

- A) Yalnız II
- B) I-II-III
- C) Yalnız III
- D) I--II
- E) Yalnız I

25-

Aşağıdakilerden hangisi başkan ve üyelerin Dava ve işlere katılmaya engel durumlardan birisi değildir ?

A) Siyasi partilerin kapatması ile ilgili dava ve işlere,

B) Aralarında evlilik bağı kalkmış olsa bile eşinin, kan veya akrabalık yönünden üstsoy ve altsoyunun, dördüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan yönünden ve akrabalığı doğuran evlilik bağı kalkmış olsa bile üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) akrabalık yönünden civar hısımlarının veya aralarında evlatlık bağı bulunan kimselerin dava ve işlerine,

C) Dava ve iş sahiplerinin vekili, vasisi veya kayyımı sıfatıyla hareket ettiği dava ve işlere,

D) Hâkim, savcı, hakem sıfatıyla bakmış veya tanık ya da bilirkişi olarak beyanda bulunmuş olduğu dava ve işlere,

E) İstişarî görüş ve düşüncesini ifade etmiş olduğu dava ve işlere,

ÇÖZÜMLER :**1-D**

Mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri **kanunla** düzenlenir

2- B

Türkiye Büyük Millet Meclisi; iki üyeyi Sayıştay Genel Kurulunun kendi başkan ve üyeleri arasından, her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden, bir üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday içinden yapacağı gizli oylamayla seçer. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak bu seçimde, her boş üyelik için ilk oylamada üye tam sayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü oylama yapılır; üçüncü oylamada en fazla oy alan aday üye seçilmiş olur.

Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay (...) ⁽²⁾ genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden; en az ikisi hukukçu olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından göstereceği üçer aday içinden; dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer. ⁽²⁾

Yargıtay, Danıştay (...) ⁽³⁾ ve Sayıştay genel kurulları ile Yükseköğretim Kurulundan Anayasa Mahkemesi üyeliğine aday göstermek için yapılacak seçimlerde, her boş üyelik için, (...) ⁽⁴⁾ en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır. Baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday için yapılacak seçimde (...) ⁽⁴⁾ en fazla oy alan üç kişi aday gösterilmiş sayılır.

3-C

Anayasa Mahkemesi üyeleri arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile dört yıl için bir Başkan ve iki başkanvekili seçilir. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler

4-D

Anayasa Mahkemesi üyeleri oniki yıl için seçilirler. Bir kimse iki defa Anayasa Mahkemesi üyesi seçilemez. Anayasa Mahkemesi üyeleri altmışbeş yaşını doldurunca emekliye ayrılırlar. Zorunlu emeklilik yaşından önce görev süresi dolan üyelerin başka bir görevde çalışmaları ve özlük işleri kanunla düzenlenir.

5-D

Anayasa Mahkemesi, kanunların, kanun hükmünde kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımından uygunluğunu denetler ve bireysel başvuruları karara bağlar. Anayasa değişikliklerini ise sadece şekil bakımından inceler ve denetler. Ancak, olağanüstü hallerde, sıkıyönetim ve savaş hallerinde çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz.

6-E

Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Başvuruda bulunabilmek için olağan kanun yollarının tüketilmiş olması şarttır.

Bireysel başvuruda, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlarda inceleme yapılamaz.

Bireysel başvuruya ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

7-E

Anayasa Mahkemesi Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Bakanlar Kurulu üyelerini, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay (...) ⁽¹⁾ Başkan ve üyelerini, Başsavcılarını, Cumhuriyet Başsavcivekilini, Hakimler ve Savcılar (...) ⁽¹⁾ Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar. ⁽¹⁾⁽²⁾

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/18 md.)

Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları (...) ⁽³⁾ da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar. ⁽³⁾

8-E

Anayasa Mahkemesi, iki bölüm ve Genel Kurul halinde çalışır. Bölümler, başkanvekili başkanlığında dört üyenin katılımıyla toplanır. Genel Kurul, Mahkeme Başkanının veya Başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az on üye ile toplanır. Bölümler ve Genel Kurul, kararlarını salt çoğunlukla alır. Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik incelemesi için komisyonlar oluşturulabilir.

9-B

Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, iptali istenen kanun, kanun hükmünde kararname veya içtüzüğün Resmî Gazetede yayımlanmasından başlayarak altmış gün sonra düşer

10-C

Kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu

tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez

11- C

Bireysel başvurulara Anayasa Mahkemesi bakar.

12-E

Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları (...) ⁽³⁾ da görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divanda yargılanırlar.

13-D

Cumhurbaşkanı; üç üyeyi Yargıtay, iki üyeyi Danıştay (...) ⁽²⁾ genel kurullarınca kendi başkan ve üyeleri arasından her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden; en az ikisi hukukçu olmak üzere üç üyeyi Yükseköğretim Kurulunun kendi üyesi olmayan yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat ve siyasal bilimler dallarında görev yapan öğretim üyeleri arasından göstereceği üçer aday içinden; dört üyeyi üst kademe yöneticileri, serbest avukatlar, birinci sınıf hâkim ve savcılar ile en az beş yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi raportörleri arasından seçer.

14- B

Türkiye Büyük Millet Meclisi; iki üyeyi Sayıştay Genel Kurulunun kendi başkan ve üyeleri arasından, her boş yer için gösterecekleri üçer aday içinden, bir üyeyi ise baro başkanlarının serbest avukatlar arasından gösterecekleri üç aday içinden yapacağı gizli oylamayla seçer. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılacak bu seçimde, her boş üyelik için ilk oylamada üye tam sayısının üçte iki ve ikinci oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. İkinci oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamada en çok oy alan iki aday için üçüncü oylama yapılır; üçüncü oylamada en fazla oy alan aday üye seçilmiş olur.

15-C

Adaylık süresi hariç, en az beş yıl başarıyla çalışmış raportör yardımcısı olmak.

16-E

Mahkemenin hizmet birimleri şunlardır:

- a) Yazı İşleri Müdürlüğü
- b) İdarî ve Mali İşler Müdürlüğü
- c) Personel Müdürlüğü
- ç) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
- d) Dış İlişkiler Müdürlüğü
- e) Strateji Geliştirme Müdürlüğü
- f) Teknik Hizmetler Müdürlüğü
- g) Özel Kalem Müdürlüğü
- ğ) Basın Müşavirliği

17-B

Mahkemenin Anayasa ve bu Kanunda verilen görevlerini yerine getirirken ihtiyaç görülmesi hâlinde; hâkim, savcı ve Sayıştay denetçileri ile kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan memur ve diğer kamu görevlisi statüsünde olanlar aylık, ödenek, her türlü zam, tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımlar kurumlarınca ödenmek kaydıyla Mahkemede geçici olarak görevlendirilebilir. Bu hüküm çerçevesince yapılacak görevlendirmelerde kamu görevlisinin muvafakati aranır. Bu şekilde yapılan görevlendirmenin süresi bir yılı geçemez.

18-B

Kanunların, Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli

madde ya da hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla doğrudan doğruya iptal davası açmaya yetkili olanlar şunlardır:⁽¹⁾

a) Cumhurbaşkanı

b) **(Değişik: 2/7/2018 - KHK-703/209 md.)** Türkiye Büyük Millet Meclisinde en fazla üyeye sahip iki siyasi parti grubundan her biri

c) Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az beşte biri oranındaki üyeleri

19-C

Anayasa değişiklikleri ile kanunların şekil yönünden Anayasaya aykırılıkları iddiası ile doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak on gün; Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belli madde ve hükümlerinin şekil ve esas, kanunların ise sadece esas yönlerinden Anayasaya aykırılıkları iddiasıyla doğrudan doğruya iptal davası açma hakkı, bunların Resmî Gazetede yayımlanmalarından başlayarak altmış gün sonra düşer

20-E

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı tarafından açılan dava üzerine Mahkeme, bir siyasi partinin Anayasanın 69 uncu maddesinde sayılan hâllerden ötürü kapatılmasına veya dava konusu fiillerin ağırlığına göre Devlet yardımından kısmen ya da tamamen yoksun bırakılmasına, toplantıya katılan üyelerin üçte iki oy çokluğuyla karar verebilir

21-A

) Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi kararlarına karşı, ilgili milletvekili, Cumhurbaşkanı yardımcısı veya bakan ya da bir diğer milletvekili, kararın alındığı günden başlayarak yedi gün içinde kararın Anayasaya, kanuna veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne aykırılığı iddiasıyla iptali için Mahkemeye başvurabilir. Bu talep onbeş gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

22-B

Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlar hakkındaki Yüce Divan yargılamaları üç ay içinde tamamlanır

23-B

Yeniden inceleme başvurusu hükmün açıklanmasından itibaren onbeş gün içinde Yüce Divana bir dilekçe verilmesi suretiyle yapılır

24-B

Mahkeme kararları Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar

25-A

Başkan ve üyeler;

a) Kendilerine ait olan veya kendilerini ilgilendiren dava ve işlere,

b) Aralarında evlilik bağı kalkmış olsa bile eşinin, kan veya akrabalık yönünden üstsoy ve altsoyunun, dördüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan yönünden ve akrabalığı doğuran evlilik bağı kalkmış olsa bile üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) akrabalık yönünden civar hısımlarının veya aralarında evlatlık bağı bulunan kimselerin dava ve işlerine,

c) Dava ve iş sahiplerinin vekili, vasisi veya kayyımı sıfatıyla hareket ettiği dava ve işlere,

ç) Hâkim, savcı, hakem sıfatıyla bakmış veya tanık ya da bilirkişi olarak beyanda bulunmuş olduğu dava ve işlere,

d) İstişarî görüş ve düşüncesini ifade etmiş olduğu dava ve işlere,

ANAYASA MAHKEMESİ İÇTÜZÜĞÜ

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu İchtüzüğün amaç ve kapsamı; Anayasa Mahkemesinin iç düzenini, işleyişini, teşkilatını, Bölüm ve Komisyonların oluşumunu, çalışma, yargılama usul ve esaslarını, tutulacak defter ve kayıtlarını, elektronik ortam da dâhil evrakın akış düzenini ve arşivlenmesini, Mahkeme kütüphanesini, Genel Sekreterlik ile idari teşkilatını, idari personelin görev ve sorumluluklarını, Başkan, Başkanvekilleri, üyeler ile raportörler ve raportör yardımcılarının özlük dosyalarının tutulmasını, disiplin işlerini, izinlerini, giyecekleri kisvelerin şekli ile bunların giyilme zaman ve yerlerini, müzakere ve duruşmaların yönetimi ve kayda alınmasının esaslarını düzenlemektir.

Hukuki dayanak

MADDE 2- (1) Bu İchtüzük, 7/11/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 149 uncu maddesi ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu İchtüzük uygulamasında;

a) Araştırma ve İctihat Birimi (Ar-İç): Mahkeme kararlarını izleyerek içtihadın geliştirilmesi ve tanıtımı için çalışmalar yapmak, içtihat farklılıklarının önlenmesine yönelik önerilerde bulunmak ve bu amaçlarla istatistikler ve araştırma raporları hazırlamakla görevli birimi,

b) Başkan: Anayasa Mahkemesi Başkanını,

c) Başkanlık: Anayasa Mahkemesi Başkanlığını,

ç) Başkanvekili: Bölümlerin başkanlığını yürütmek ve Başkana vekâlet etmek üzere Genel Kurulca dört yıllığına seçilen üyeleri,

d) Başraportör: Genel Kurulda, bireysel başvuru birimlerinde ve Ar-İç'te raportörler ve raportör yardımcılarının faaliyetlerinin ve Mahkemede oluşturulan çalışma gruplarının düzenli ve verimli işleyişini sağlamak, Genel Kurul ve Bölümlerin işleyişi ile ilgili konularda Başkana ve Bölüm Başkanlarına yardımcı olmak üzere Başkan tarafından görevlendirilen raportörleri,

e) Başvurucu: Kanunun 46 nci maddesinde belirtilen ve Anayasanın ilgili maddesinin işaret ettiği temel hak ve özgürlüklerden birinin kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddiasıyla Mahkemeye bireysel başvuru yapan gerçek ya da tüzel kişiyi,

f) Bireysel başvuru raportörü: Bölümler ve Komisyonlar raportörlerini,

g) Bölüm Başkanı: Bölümlere başkanlık eden Başkanvekillerinden her birini,

ğ) Bölüm: Bölüm başkanının başkanlığında altı üyeden oluşan, ilgili Bölüm Başkanı ve dört üyenin katılımıyla toplanıp Komisyonlarca kabul edilebilirliğine karar verilmiş başvuruların esası, kabul edilebilirliği hususu karara bağlanmak üzere sevk edilen başvuruların ise kabul edilebilirliği ve esas hakkında karar verme yetkisine sahip olan kurulları,⁽¹⁾

h) **(Değişik:RG-6/11/2018-30587)** Bölümler raportörü: Başvuruların esasına ve gerektiğinde kabul edilebilirliğine ilişkin karar taslaklarını başraportörün gözetiminde hazırlamak, gerekli yazışma ve sunumları yapmakla görevli raportörleri,

ı) Çalışma grubu: Hukukî, idari veya teknik hususlarda ortaya çıkan sorunların

çözümünde uygulama birliği ve iş verimliliğinin sağlanması için çalışmalar yapmak ve görüş belirlemek amacıyla oluşturulan grubu,

i) Genel Kurul raportörü: Genel Kurulun görev alanına giren hususlarda yargısal ve idari çalışmalar yapmak üzere Başkan tarafından görevlendirilen raportörleri,

j) Genel Kurul: Onbeş üyeden oluşan kurulu,⁽¹⁾

k) Genel Sekreter: Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterini,

l) Genel Sekreter Yardımcısı: Anayasa Mahkemesi Genel Sekreter yardımcılarını,

m) Gruplandırma: Benzer nitelikteki bireysel başvuruların, kabul edilebilirliği ve esası hakkındaki incelemelerin daha hızlı ve tutarlı biçimde yapılması amacıyla belli konu başlıkları altında bir araya getirilmesini,

n) İçtüzük: Anayasa Mahkemesi İçtüzüğünü,

o) Kanun: 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunu,

ö) Kıdem: Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilme tarihinden itibaren geçen süreyi veya aynı tarihte seçilenlerden yaşça büyük olmayı; Başkanvekilliğinde kıdem, Başkanvekilliğinde geçen süreyi veya aynı tarihte seçilmişlerse üyeliğe seçilme tarihinden itibaren geçen süreyi, yeniden seçilme hâlinde Başkanvekilliğinde geçen toplam süreyi,

p) Komisyon: Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik incelemesini yapmak üzere iki üyeden oluşan kurulları,

r) (Değişik:RG-6/11/2018-30587) Komisyonlar raportörü: Başvuruların kabul edilebilirliğine ve gerektiğinde esasına ilişkin karar taslaklarını başraportörün gözetiminde hazırlamak, gerekli yazışma ve sunumları yapmakla görevlendirilen raportörleri,

s) Mahkeme: Genel Kurul, Bölümler ve Komisyonlar ile bunlardan oluşan Anayasa Mahkemesini,

ş) Raportör: Kanunun 24 üncü ve 25 inci maddeleri uyarınca Mahkemenin yargısal ve idari çalışmalarına yardımcı olmak üzere Başkan tarafından atanan ya da görevlendirilen raportörleri,

t) Raportör yardımcısı: Kanunun 27 nci maddesi uyarınca Mahkemenin yargısal ve idari çalışmalarına yardımcı olmak üzere Başkan tarafından atanan raportör yardımcılarını,

u) Sözleşme: 4 Kasım 1950 tarihli, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşmeyi ve buna ek Türkiye'nin taraf olduğu Protokolleri,

ü) Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP): Adalet hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi amacıyla oluşturulan bilişim sistemini,

v) Üye: Başkan ve başkanvekilleri de dâhil tüm üyeleri,

y) Yüce Divan: Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen kişilerin, görevleri ile ilgili suçlarından dolayı yargılamasını yapmakla görevli Genel Kurul,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Anayasa Mahkemesi Üyeliği

Üye seçilenlere tebligat

MADDE 4- (1) Mahkeme üyeliğine seçilme keyfiyetinin Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilen üyelerle ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından; Cumhurbaşkanı tarafından seçilen üyelerle ilgili olarak ise Cumhurbaşkanlığı tarafından Mahkemeye yazıyla bildirilmesi üzerine, Başkan durumu ve tebellüğ tarihinden itibaren en geç bir ay içinde göreve başlaması gerektiğini seçilenlere yazı ile derhâl tebliğ eder.

Seçilenlerin görevi kabul etmemesi

MADDE 5- (1) Seçilen üyenin geçerli bir mazereti bulunmaksızın bir ay içinde

göreve başlamaması veya görevi kabul etmediğini yazılı olarak beyan etmesi durumunda, bu husus ilgilinin Türkiye Büyük Millet Meclisince seçilmiş olması hâlinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına, Cumhurbaşkanınca seçilmiş olması hâlinde Cumhurbaşkanlığına ve aday gösterilmesi söz konusu ise ilgili kurum ya da kurula Başkan tarafından yazıyla bildirilir.

Andiçme

MADDE 6- (1) Üyeler, andiçmedikçe Mahkeme faaliyetlerine katılamazlar.

(2) Başkan, andiçme törenine Cumhurbaşkanını, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını, yüksek yargı organları başkan ve başsavcılarını, Adalet Bakanını ve Devlet protokolünde yer alan diğer üst düzey görevlileri ve emekli üyeler ile andiçecek üyenin bildireceği belirli sayıdaki kişileri davet eder.⁽¹⁾

(3) Başkanın konuşmasından sonra Kurul ve davetliler önünde, seçilen üyenin özgeçmişi okunur.

(4) Seçilen üye, davetlilerin huzurunda, Başkan, Başkanvekilleri ve üyelerin önünde Kanunun 9 uncu maddesinde belirtilen şekilde andiçer.

(5) Üyeler, raportörler ve raportör yardımcılarını andiçme törenine kisveleriyle katılırlar.

(6) Andiçme töreninden sonra yeni seçilen üyenin özgeçmişi TRT ve haber ajansları kanalıyla duyurulur.

Göreve engel hastalık

MADDE 7- (1) Üyelerden birinin görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceğinin tam teşekküllü resmî bir hastanenin sağlık kurulu raporu ile kesin olarak anlaşılması halinde Kanunun 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası uygulanır.

(2) Bu kişiler kendi istekleri veya Genel Kurulca alınacak karar üzerine birinci fıkarda nitelikleri belirlenen bir hastanenin sağlık kuruluna gönderilirler. Sağlık

kurulunun raporu yapılacak işleme esas alınır.

(3) Ancak bu kişilerin talepte bulunması veya Genel Kurulca lüzum görülmesi hâlinde, ilgili tekrar tam teşekküllü başka bir resmî hastanenin sağlık kuruluna muayene ettirilir. Raporlar arasında çelişkinin ortaya çıkması durumunda, bu çelişki tam teşekküllü başka bir resmî hastane tarafından giderilir ve buna göre işlem yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başkan ve Başkanvekillerinin Seçimi,

Görev ve Yetkileri ile

Üyelerin Yükümlülükleri

Seçimler ve oy pusulalarının hazırlanması

MADDE 8- (1) Başkan ve Başkanvekilleri, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve Başkanvekili, Genel Kurul tarafından üyeler arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla dört yıl için seçilirler. Süresi bitenler yeniden seçilebilirler. Bu seçimlerde aday gösterilmez.

(2) Seçimler bu görevlerin sona ereceği tarihten önceki iki ay içinde Başkan tarafından gündeme alınır. Seçimin yapılacağı yer, gün ve saat en az yedi gün önce üyelere yazılı olarak bildirilir. Seçim işlerini yürütmeye Başkan yetkilidir.

(3) Başkanlık, Başkanvekillikleri, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı veya Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanvekilliğinde görev süreleri dolmadan boşalma olduğunda bu maddedeki hükümler çerçevesinde dört yıl için yeni seçimler yapılır.

(4) Yapılacak seçimlerde üyelerin ayrı ayrı adlarını ve soyadlarını taşıyan, aynı şekilde aynı renk kâğıda yazılmış ve Mahkemenin mührü ile damgalanmış, aynı büyüklükteki oy pusulaları, bir zarf içinde üyelere dağıtılır. Seçimler ayrı ayrı yapılır ve oylamada, üyelere dağıtılan bu pusulalar kullanılır.

Oyların sayımı

MADDE 9- (1) Oyların sayımı ve dökümünde görevlendirilmek üzere, en kıdemsiz üç üyeden bir Sayım Kurulu oluşturulur. Bu Kurulca oyların sayımı ve dökümü yapılır, sonuç bir tutanakla belirlenir.

(2) Sayım Kurulu, öncelikle oy pusulalarının oylamaya katılan üye sayısına eşit olup olmadığını saptar. Oy pusulalarının oy veren üye sayısından fazla olması hâlinde oylama yenilenir. Yöntemine uygun olmayan oy pusulaları geçersiz sayılır.

(3) Sayım ve döküm sonuçları seçimin o gün sonuçlanmayacağını ortaya koyuyorsa, oylama, Başkan tarafından belirlenecek başka bir güne bırakılabilir. Bu süre yedi günden fazla olamaz.

(4) Seçimin sonucu, seçilenlere yazı ile bildirilir ve Resmî Gazete'de yayımlanır.

Başkanın görev ve yetkileri

MADDE 10- (1) Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Mahkemeyi temsil etmek.
- b) Mahkemenin verimli ve düzenli çalışmasını sağlamak ve bu amaçla uygun göreceği tedbirleri almak.
- c) Genel Kurulun ve gerektiğinde Bölümlerin gündemini belirlemek.
- ç) Genel Kurula ve Yüce Divana başkanlık etmek; gerekli gördüğü takdirde kendi yerine bu görevleri ifa etmek üzere Başkanvekillerinden birini görevlendirmek.
- d) Genel Sekreter ve Genel Sekreter yardımcılarını ile başraportörleri görevlendirmek ve görevden almak.
- e) Mahkeme yönetmeliklerini onaylamak.
- f) Harcamaların Mahkeme bütçesine uygunluğunu denetlemek.
- g) Bölümlerden birinin fiilî ya da hukuki imkânsızlık nedeniyle toplanamaması hâlinde diğer Bölümden üye görevlendirmek.

ğ) Genel Kurulun aldığı prensip kararları doğrultusunda iş yükünün Bölümler arasında dengeli bir şekilde dağıtılması için gerekli önlemleri almak.

h) Bölümlerden birinin iş yükünün normal çalışmayla karşılanmayacak şekilde arttığı ve Bölümler arasında iş yükü bakımından dengesizlik meydana geldiğinin tespiti hâlinde, bu hususu görüşmek üzere Genel Kurulu toplantıya çağırarak.

ı) (Değişik:RG-5/3/2014-

28932) Bölümlerin kararları arasında içtihat uyumsuzluğunun olduğu ya da oluşacağı kanaatine varıldığı veya Bölümlerce Genel Kurul tarafından karar alınmasının gerekli görüldüğü hâllerde Genel Kurulu toplantıya çağırarak.

i) Bölüm Başkanlarının da görüşlerini alarak bireysel başvurunun işleyiş ve organizasyonuna ilişkin düzenlemeler yapmak.

j) Mahkeme personelinin atamasını yapmak.

k) Gerekli görülen hâllerde basına ve kamuoyuna Mahkemeye ilgili bilgi ve demec vermek veya bu amaçla Başkanvekili, üye veya raportör görevlendirmek.

l) Mahkeme ile ilgili güvenlik önlemlerini almak veya aldırarak.

m) Kanun ve İçtüzükte belirtilen diğer görevleri yerine getirmek.

(2) Başkana ait görev ve yetkiler, Başkanlığın boş olması hâlinde kıdemli Başkanvekili; Başkanın mazeretli veya izinli olması hâllerinde ise Başkan tarafından belirlenen Başkanvekilince yerine getirilir. Başkanvekillerinin de bulunmaması durumunda Mahkemeye en kıdemli üye başkanlık eder.

Başkanvekillerinin görev ve yetkileri

MADDE 11- (1) Başkanvekillerinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Başkanın gerekli gördüğü hâllerde Genel Kurul ya da Yüce Divana başkanlık etmek.

b) Üyesi olduğu Bölümün oturumlarına başkanlık etmek ve Bölümün işlerini yönetmek.

c) Başkanı oldukları Bölümün gündemini, Genel Kurulun çalışmasını aksatmayacak şekilde belirlemek.

ç) Bölümün duruşmalarına başkanlık etmek.

d) Bölüm üyelerinin görev yapacakları Komisyonları belirlemek.

e) Bölüm üyelerinin, Komisyonlarda dönüşümlü olarak görev yapmalarını sağlamak, bu amaçla listeler hazırlamak.

f) Komisyonların verimli ve düzenli çalışmasını sağlamak ve bu amaçla uygun göreceği tedbirleri almak.

g) Komisyonların kararları arasında içtihat uyumsuzluğunun olduğu ya da oluşacağı kanaatine varıldığı hâllerde, Bölümü bu konuyu görüşmek üzere toplantıya çağırarak.

ğ) İş yükünün Komisyonlar arasında dengeli bir şekilde dağılımı için gerekli önlemleri almak

h) Kanun ve İktüzükte verilen görevler ile Başkan tarafından tevdi edilen sair işleri yapmak.

(2) Başkanvekilliğinin boş, Başkanvekilinin mazeretli ya da izinli olması hâllerinde Başkanvekiline ait görev ve yetkiler Bölümdeki en kıdemli üye tarafından yerine getirilir.

Üyelerin yükümlülükleri

MADDE 12- (1) Üyeler;

a) Hâkimlik mesleğinin vakar ve şerefine uygun hareket etmek zorundadırlar; görevleriyle bağdaşmayan herhangi bir faaliyette bulunamazlar,

b) Geçerli mazeretleri olmadıkça oturumlara katılırlar,

c) Mahkemede görüşülmekte olan veya Mahkemeye gelmesi muhtemel güncel konular hakkında görüş ve düşüncelerini açıklayamazlar,

ç) Oturumun ve oylamanın gizliliğini muhafaza ederler,

d) Oylamalarda çekimser oy kullanamazlar,

e) **(Değişik:RG-5/3/2014-28932)** Görevleri dışında resmî veya özel hiçbir görev alamazlar; davet olundukları ulusal veya uluslararası kongre, konferans ve benzeri bilimsel toplantılara ve Mahkemenin görev alanına ilişkin konularda çalışmalar yapan uluslararası kuruluşlara Başkanın izniyle katılabilirler.

(2) Sportif, sosyal ve kültürel amaçlı derneklere yönetim ve denetim kurullarında görev almamak koşuluyla üye olabilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Suç ve Cezalara İlişkin Hükümler İle

Disiplin İşlemleri

Adli soruşturma ve koruma tedbirleri

MADDE 13- (1) Üyelerin görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri iddia edilen suçları ve kişisel suçları için soruşturma açılması Genel Kurulun kararına bağlıdır. Ancak ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâllerinde, soruşturmanın yürütülmesi genel hükümlere tâbidir.

(2) Üyelerin görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri iddia edilen suçları ve kişisel suçları nedeniyle haklarında koruma tedbirlerine ancak Kanunun 17 nci maddesi hükümlerine göre karar verilebilir. Ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâlinde ise koruma tedbirlerine başvuru, genel hükümlere tâbidir.

(3) Görevden doğan veya görev sırasında işlendiği iddia edilen suçlar ile ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâli dışındaki kişisel suçlarda Soruşturma Kurulu, soruşturma sırasında 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda ve diğer kanunlarda yer alan koruma tedbirlerinin alınması talebinde

bulunursa, Genel Kurulca bu konuda karar verilir.

Adli soruşturma usulü

MADDE 14- (1) Üyelerin görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri suçlarla ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâli dışındaki kişisel suçlarından ötürü bir ihbar veya şikâyet yapılır veya böyle bir hâl öğrenilirse, aşağıdaki hükümlere göre işlem yapılır.

a) Başkan, müstear adla yapılan veya yapıldığı anlaşılan imzasız, adresiz yahut belli bir olayı ve nedeni içermeyen, delilleri ve dayanakları gösterilmeyen ihbar ve şikâyetleri işleme koymaz. Ancak, bu ihbar ve şikâyetlerin somut delillere dayanması durumunda konu hakkında gerekli inceleme ve araştırma yapılır.

b) Başkan, gereken hâllerde işi Genel Kurula götürmeden önce bir üyeye ön inceleme yaptırabilir. Görevlendirilen üyenin, hakkında inceleme yürütülen Başkanvekili ya da üyeden daha kıdemli olması gerekir. En kıdemli üye hakkında inceleme yapılması hâlinde bu görev Başkanvekillerinden birisine verilir.

c) Görevlendirilen üye, Başkanlık vasıtasıyla inceleme ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi ilgililerden Kanunun 62 nci maddesine göre isteyebilir.

ç) Görevlendirilen üye, incelemesini tamamladıktan sonra, kendi düşüncesini açıklamaksızın vakıyı, iddiaları ve delilleri kapsayan bir ön inceleme raporu hazırlayarak Başkana bildirir.

d) Ön inceleme raporu, Başkan tarafından gündeme alınır ve Genel Kurulda görüşülür. Hakkında işlem yapılan üye bu konuda Genel Kuruldaki görüşmelere katılamaz.

e) Genel Kurulca, soruşturma açılmasına yer olmadığına karar verildiği takdirde, gerekçeli karar ilgili üye ile ihbar ve şikâyette bulunanlara tebliğ edilir.

f) Soruşturma açılmasına karar verildiği takdirde, Genel Kurul, üyeler arasından üç kişiyi gizli oyla Soruşturma Kurulunu oluşturmak üzere seçer.

g) Genel Kurulda yapılan oylama neticesinde, üyelerin her birinin aldığı oylar adlarının karşısına yazılır ve en fazla oy alan ilk üç aday Kurul üyesi olarak seçilmiş kabul edilir. Oyların eşitliği hâlinde kıdemli olan üye seçilmiş sayılır. Soruşturma Kuruluna kıdemli üye başkanlık eder.

ğ) Soruşturma Kurulu, 5271 sayılı Kanunun Cumhuriyet savcısına tanıdığı bütün yetkilere sahiptir. Kurulun soruşturma ile ilgili yapılmasını istediği işlemler, mahallinde yetkili adli makamlar tarafından derhâl yerine getirilir.

(2) Başkanın yukarıda yazılı hâl ve hareketlerinin görülmesi veya öğrenilmesi hâlinde, Başkan tarafından yapılması gereken işlemler kıdemli Başkanvekilince yürütülür.

Soruşturma Kurulu kararları

MADDE 15- (1) Soruşturma Kurulu soruşturmayı tamamladıktan sonra kamu davasının açılmasına gerek görmezse kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar verir.

(2) Soruşturma Kurulu, kamu davası açılmasını gerekli görürse düzenleyeceği iddianameyi ve dosyayı görevleriyle ilgili suçlarda Yüce Divan sıfatıyla yargılama yapmak üzere Mahkemeye, diğer suçlarda ise Yargıtay Ceza Genel Kuruluna tevdi olunmak üzere Başkanlığa gönderir.

(3) Soruşturma Kurulunun işlem ve kararları kesindir; kararlar şüpheliye ve varsa şikâyetçiye tebliğ olunur.

(4) Mahkemenin Yüce Divan sıfatıyla yapacağı yargılamada Soruşturma Kurulunda yer alan üyeler görev alamazlar.

(5) Mahkemenin Yüce Divan sıfatıyla yapacağı yargılamada Kanunun ve diğer kanunların yargılamanın niteliğine uygun hükümleri uygulanır.

Disiplin soruşturması açılması kararı

MADDE 16- (1)- Üyelerin disiplin eylemleri için haklarında soruşturma açılması Genel Kurulun kararına bağlıdır.

Disiplin soruşturması usulü

MADDE 17- (1) Üyelerin disiplin yaptırımını gerektiren eylemlerinden ötürü bir ihbar veya şikâyet yapılır ya da böyle bir hâl öğrenilirse aşağıdaki hükümlere göre işlem yapılır.

a) Başkan, müstear adla yapılan veya yapıldığı anlaşılan imzasız, adressiz yahut belli bir olayı ve nedeni içermeyen, delilleri ve dayanakları gösterilmeyen ihbar ve şikâyetleri işleme koymaz. Ancak, bu ihbar ve şikâyetlerin somut delillere dayanması durumunda konu hakkında gerekli inceleme ve araştırma yapılır.

b) Başkan, gereken hâllerde işi Genel Kurula götürmeden önce bir üyeye ön inceleme yaptırabilir. Görevlendirilen üyenin, hakkında inceleme yürütülen Başkanvekili ya da üyeden daha kıdemli olması gerekir. En kıdemli üye hakkında inceleme yapılması hâlinde bu görev kıdemli Başkanvekiline verilir.

c) Görevlendirilen üye, Başkanlık vasıtasıyla inceleme ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi ilgililerden Kanunun 62 nci maddesine göre isteyebilir.

ç) Görevlendirilen üye, incelemesini tamamladıktan sonra, kendi düşüncesini açıklamaksızın vakıyı, iddiaları ve delilleri kapsayan bir ön inceleme raporu hazırlayarak Başkana bildirir.

d) Ön inceleme raporu, Başkan tarafından gündeme alınır ve Genel Kurulda görüşülür. Hakkında işlem yapılan üye bu konuda Genel Kuruldaki görüşmelere katılamaz.

e) Genel Kurulca, soruşturma açılmasına yer olmadığına karar verildiği takdirde, gerekçeli karar ilgili üye ile ihbar ve şikâyette bulunanlara tebliğ edilir.

f) Soruşturma açılmasına karar verildiği takdirde, Genel Kurul, üyeler

arasından üç kişiyi gizli oyla Soruşturma Kurulunu oluşturmak üzere seçer.

g) Genel Kurulda yapılan oylama neticesinde üyelerin her birinin aldığı oylar adlarının karşısına yazılır ve en fazla oy alan ilk üç aday Kurul üyesi olarak seçilmiş kabul edilir. Oyların eşitliği hâlinde kıdemli üye seçilmiş sayılır. Soruşturma Kuruluna en kıdemli üye başkanlık eder.

ğ) Soruşturma Kurulu, konu ile ilgili bilgileri toplar ve sübut delillerini tespit eder, lüzum görülen kimseleri yeminle dinler.

h) Soruşturma Kurulu, Kanunun 18 inci maddesinin (4) numaralı fıkrası uyarınca kamu idareleri, kamu görevlileri, diğer gerçek ve tüzel kişilerden soruşturma ile ilgili talepte bulunabilir.

ı) Soruşturma Kurulu isnat olunan hâl ve hareketi bildirerek ilgiliyi onbeş günden az olmamak üzere tanınacak süre içinde savunmasını yapmaya davet eder. İlgili, savunmasının istendiği andan itibaren, soruşturma evrakını incelemeye yetkilidir.

i) Soruşturma Kurulu inceleme neticesinde, elde ettiği bilgi ve delilleri gösteren ve bunlara göre disiplin cezası verilmesine yer olup olmadığı hakkındaki kanaatlerini içeren bir rapor hazırlayarak rapor ve eklerini Genel Kurula iletmek üzere Başkanlığa sunar.

j) Başkan, soruşturma sonucunu ilgiliye yazılı olarak bildirir ve ilgiliyi beş günden az olmamak üzere tayin edeceği süre içinde Genel Kurul huzurunda sözlü ya da yazılı savunmasını vermeye davet eder.

k) Genel Kurul, yapılan disiplin soruşturmasının sonucuna göre gerekirse soruşturmanın genişletilmesine, isnat olunan hâl ve hareketi sabit görmezse dosyanın işlemiden kaldırılmasına, sabit görmesi hâlinde ise eylemine uyan disiplin cezasına karar verir.

(2) Başkanın yukarıda yazılı hâl ve hareketlerinin görülmesi veya öğrenilmesi

hâlinde, Başkan tarafından yapılması gereken işlemler kıdemli Başkanvekilince yürütülür.

Ceza ve disiplin soruşturmalarının birlikte yürütülmesi

MADDE 18- (1) Ceza soruşturma ve kovuşturmaları, disiplin işlemlerinin ayrıca yapılmasına ve uygulanmasına engel olmaz.

Disiplin soruşturmasında zamanaşımı

MADDE 19- (1) Disiplin soruşturmasını gerektiren eylemlerin öğrenilmesinden itibaren bir yıl geçmiş ise disiplin soruşturması açılmaz. Disiplin cezasını gerektiren eylemin işlendiği tarihten itibaren beş yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

(2) Disiplin cezasını gerektiren eylem, aynı zamanda bir suç teşkil eder, bu suç için kanunda daha uzun bir zamanaşımı süresi öngörülmüş olur ve ceza soruşturması veya kovuşturması da açılır ise, ilk fıkrada belirtilen süre yerine dava zamanaşımı süreleri uygulanır.

(3) Genel Kurulca ceza kovuşturmasının sonucunun beklenmesine karar verilenler hakkında ise kovuşturmayı yürüten mahkeme kararının kesinleşmesinden itibaren bir yıl geçmekle ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Disiplin cezasını gerektiren eylemler ve disiplin cezaları

MADDE 20- (1) Başkan, Başkanvekilleri ve üyelerin, asli görevleri dışında resmî veya özel bir görev almaları ya da yaptıkları yeminle veya üyeliğin vakar ve şerefi ile bağdaşmayan, hizmetin aksamasına yol açan hâl ve hareketlerinin sabit görülmesi hâlinde, eylemin niteliğine göre, uyarma, kınama ya da üyelikten çekilmeye davet edilme cezalarından birisine karar verilir.

(2) Uyarma ve kınama disiplin cezalarının verilmesine ilişkin kararlar Genel Kurulun salt çoğunluğunun oyu ile alınır.

Üyelikten çekilmeye davet

MADDE 21- (1) Üyelikten çekilmeye davet edilme cezasına karar verilebilmesi için Genel Kurulun üçte iki oy çokluğu aranır.

(2) Hakkında üyelikten çekilmeye davet cezası verilen üye, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde buna uymazsa istifa etmiş sayılır ve bu süre içinde izinli kabul edilir.

Disiplin cezalarına itiraz

MADDE 22- (1) Disiplin cezasına ilişkin Genel Kurul kararına karşı ilgili, kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde Genel Kurula yeniden inceleme başvurusunda bulunabilir.

(2) Genel Kurulca yapılacak yeniden inceleme sonucunda verilen karar kesindir. Genel Kurul kararı, Başkan tarafından ilgilie tebliğ edilir ve yerine getirilir.

İKİNCİ KISIM

Teşkilat Yapısı

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Kurul, Bölümler ve Komisyonlar ile İşleyişleri

Teşkilat

MADDE 23- (1) Mahkeme teşkilatı; Başkanlık, Genel Kurul, Bölümler, Komisyonlar, Genel Sekreterlik ve idari hizmet birimlerinden oluşur.

Genel Kurul

MADDE 24- (1) Genel Kurul, Başkanın veya belirleyeceği Başkanvekilinin başkanlığında Başkan hariç en az on üye ile toplanır.⁽¹⁾

Genel Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 25- (1) Genel Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

a) İptal ve itiraz davaları ile Yüce Divan sıfatıyla yürütülecek yargılamalara bakmak.

b) Siyasi partilere ilişkin dava ve başvuruları karara bağlamak, malî denetim yapmak.

c) İhtüzüğü kabul etmek veya değıştirmek.

ç) Başkan ve Başkanvekilleri ile Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve Başkanvekilini seçmek.

d) **(Değişik:RG-5/3/2014-28932)** Bireysel başvurulara ilişkin olarak Bölümlerin kararları arasında oluşmuş veya oluşabilecek farklılıkları gidermek; Bölümlerce Genel Kurula sevk edilen konuları karara bağlamak.

e) Bölümler arasındaki iş bölümünü yapmak.

f) Başkanın çağrısı üzerine Bölümler arasında meydana gelen iş bölümü uyuşmazlıklarını kesin olarak karara bağlamak,

g) Bölümlerden birinin yıl içinde gelen işlerinin normal çalışmayla karşılanamayacak şekilde artması, Bölümler arasında iş bakımından dengesizlik meydana gelmesi ya da fiilî veya hukuki imkânsızlıktan dolayı bir Bölümün görevine giren işe bakamaması hâlinde diğer Bölüm görevlendirmek.

ğ) Üyeler hakkında disiplin ve ceza soruşturması açılmasına, soruşturma ve kovuşturma tedbirlerine ve gerektiğinde disiplin cezası verilmesine ya da üyeliğin sona erdirilmesine karar vermek.

h) İtirazları incelemek.

ı) Kanunda ve İhtüzükte Genel Kurula bırakılan görevleri yerine getirmek.

Araştırma ve İhtihat Birimi (Ar-İç)

MADDE 26- (1) Bir başraportörün gözetiminde yeterli sayıda raportör, raportör yardımcısı ve personelden oluşan Araştırma ve İhtihat Birimi oluşturulur.

(2) Araştırma ve İhtihat Biriminin görevleri şunlardır:

a) Rapor ve karar taslaklarını, Genel Kurulda ve Bölümlerde görüşülmesinden önce ihtihat uyumluluğu ve gelişimi ile hukuk dili ve yazım kuralları yönünden inceleyerek gerekli gördüğünde ilgili rapor ya da karar taslağı ile birlikte Genel Kurul

ya da Bölüme sunulmak üzere, bunların Birime ulaştırılmasından itibaren bir hafta içinde görüş hazırlamak.

b) Komisyonlar veya Bölümlerce kabul edilen kararlar arasında ihtihat uyuşmazlığını tespit ettiği takdirde durumu, bir rapor ile ilgili Bölüm Başkanının ve Başkanın dikkatine sunmak.

c) Başkan ya da Başkanvekillerinin talebi üzerine, rapor ve kararların hazırlanmasına yönelik araştırma ve inceleme raporları hazırlamak ve bunları tüm üye, raportör ve raportör yardımcılarının yararlanmasına sunmak.

ç) Genel Kurul, Bölümler ve Komisyonlarca verilen ve ihtihat açısından önem arz eden kararları takip ederek, bu konuda Mahkeme birimlerinde görev yapanların bilgilendirilmesi için dokümanlar hazırlamak ve gerekli çalışmaları yapmak.

d) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ile diğer uluslararası yargı organları ve diğer yüksek mahkemelerin ihtihatlarını takip etmek, Mahkeme ihtihatı açısından önemli görülen konularda bilgi notları hazırlamak.

e) Her yıl yayımlanmak üzere Genel Kurul, Bölümler veya Komisyonlar tarafından verilen ilkesel nitelikteki ve önemli kararları tespit etmek.

Bölümlerin oluşumu

MADDE 27- (1) Mahkemede bireysel başvuruları incelemek üzere Başkan haricindeki üyelerden iki Bölüm kurulur. Her Bölüm bir Başkanvekili ile altı üyeden oluşur. Bölümler, Birinci Bölüm ve İkinci Bölüm olarak adlandırılır.⁽¹⁾

(2) Bölümlerde görev alacak Başkanvekilleri dışındaki üyeler, geliş kaynakları ve Bölümler arasında dengeli dağılım esasları gözetilerek Başkan tarafından belirlenir.

(3) İlgili üyenin talebi ya da Başkanvekillerinden birinin önerisi üzerine, Başkan tarafından üyelerin Bölüm değişikliklerine karar verilebilir.

Bölümlerin görev ve yetkileri

MADDE 28- (1) Bölümlerin görevleri şunlardır:

a) Komisyonlar tarafından kabul edilebilir bulunan başvuruların esas incelemesini yapmak.

b) **(Değişik:RG-5/3/2014-**

28932) Komisyonlarca kabul edilebilirliği karara bağlanamamış başvuruların Bölüm Başkanınca gerekli görüldüğü takdirde kabul edilebilirlik ve esas incelemesini birlikte yapmak

(2) Bölümler, kabul edilebilirliğe ilişkin bir engelin varlığını tespit etmeleri ya da bu durumun sonradan ortaya çıkması hâlinde, incelemenin her aşamasında başvuru hakkında kabul edilemezlik kararı verebilirler.

(3) **(Değişik:RG-5/3/2014-**

28932) Bölümlerden birinin görülmekte olan bir başvuruya ilişkin olarak vereceği karar, Bölümlerin önceden vermiş olduğu bir kararla çelişecekse ya da konunun niteliği itibarıyla Genel Kurul tarafından karara bağlanması gerekli görülürse ilgili Bölüm dosyadan el çekebilir. Bölüm Başkanı başvuruyu Genel Kurul önüne götürmek üzere Başkana iletir.

Bölümlerin toplanması ve gündemi

MADDE 29- (1) Bölümler, Başkanvekilinin başkanlığında dört üyenin katılımı ile toplanır. Başkanvekilinin bulunmadığı durumlarda, Bölüme en kıdemli üye başkanlık eder.

(2) Bölümlerdeki heyetlerin oluşturulması amacıyla Başkanvekili haricindeki Bölüm üyeleri kıdem sırasına göre listelenir. İlk ayki toplantılar, listedeki sıralamaya göre ilk dört üye ve Başkanvekilinden oluşan heyet tarafından yapılır. Daha sonraki aylarda, kıdem sırasına göre toplantılara katılmayan en kıdemli üyeden başlamak suretiyle her üyenin dönüşümlü olarak görev yapması sağlanır. Bölüm Başkanı bu dönüşüme ilişkin takvimi gösteren listeyi her sene

başında hazırlar. Bölüme yeni üyenin katılması durumunda buna göre gerekli düzenlemeyi yapar. Bu listeler üyelere duyurulur.

(3) **(Değişik:RG-6/11/2018-**

30587) Bölüm toplantı yeter sayısı sağlanamadığı takdirde Bölüm Başkanı Bölüm içinden, bunun mümkün olmaması hâlinde Bölüm Başkanının önerisi üzerine Başkan diğer Bölümden toplantılara katılmayan üyeleri dönüşümlü olarak sırayla toplantıya katılmakla görevlendirir.

(4) Bölümün toplantı takvimi, Genel Kurul çalışmalarını aksatmayacak şekilde Başkanın görüşünü almak suretiyle ilgili Bölümün Başkanı tarafından belirlenir ve duyurulur.

(5) Bölüm Başkanı, Bölümün toplantı gündemini belirler. Gerektiğinde belli işlerin gündeme alınmasına Bölüm de karar verebilir. Karar taslakları, Bölüme sunuldukları tarihten itibaren onbeş gün geçtikten sonra gündeme alınır.

Bölümlerin çalışma usulü

MADDE 30- (1) Bölüm toplantılarında, dava dosyası, gündem sırasına göre Bölüm raportörü tarafından ayrıntılı biçimde anlatılır.

(2) Bölüm Başkanı konuyla ilgili söz isteyen üyelere istem sırasına göre görüşlerini açıklamak üzere söz verir. Müzakerelerin tamamlanmasından sonra kıdemsiz üyeden başlamak üzere oylama yapılarak karar verilir. Bu durum Başkan tarafından bir tutanakla tespit edilir.

(3) Oylama sonucuna göre, hazırlanan karar taslağının incelenmesine geçilir. Bölüm Başkanı, üyelere varsa sayfa ve paragraf numarası belirterek yapılmasını istedikleri değişiklik önerilerini bildirmelerini ister. Bu öneriler heyet tarafından oylanır. Heyetçe alınan karar doğrultusunda kabul edilen metin gerekli tashih işlemleri yapılmak üzere başraportöre gönderilir. Düzeltmelerin

yapılmasının ardından karar, heyetin imzasına sunulur.

Bölümler raportörlüğü

MADDE 31- (1) Bireysel başvuruların daha hızlı bir biçimde sonuçlandırılması amacıyla başraportörün gözetiminde, yeterli sayıda raportör, raportör yardımcısı ve personelden oluşan Bölümler raportörlüğü birimi oluşturulur.

(2) Bölümler raportörleri, bir raportörün eşgüdümünde uzmanlık alanlarına göre çalışma gruplarına ayrılabilir.

(3) Bölümler raportörlüğü biriminin görevleri şunlardır:

a) Komisyonlar tarafından kabul edilebilirliğine karar verilen başvuruları gruplandırarak veya tek tek incelemek ve esasına ilişkin karar taslaklarını hazırlamak ve Bölümlere sunmak.

b) Komisyonlar Başraportörünün uygun görmesi hâlinde kabul edilebilirliğe ilişkin karar taslaklarını hazırlayıp Bölümlere sunmak.

(4) Kabul edilebilirliğin esasa bağlı olması ya da başvurunun niteliğinin gerektirmesi hâllerinde kabul edilebilirlik ve esasa dair karar taslakları birlikte hazırlanabilir. Bu şekilde Bölümler raportörlerince hazırlanan karar taslakları, görüşülmek üzere Bölümlere sunulur.

(5) Bölümler önündeki başvuruların raportörler ve raportör yardımcıları arasında dağılımı, Başraportör tarafından yapılır. Raportörün görevlendirilmesinde konunun özelliği, raportörün deneyim ve uzmanlığı göz önünde tutulur. Görev dağılımında, sıraya ve işlerin raportörler ve raportör yardımcıları arasında dengeli biçimde yapılmasına özen gösterilir.

Komisyonların oluşumu

MADDE 32- (1) Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik incelemelerini yapmak üzere Bölümlere bağlı olarak görev yapan üçer Komisyon oluşturulur. Bunlar bağlı oldukları Bölümle birlikte

numaralandırılmak suretiyle isimlendirilirler. Bölüm Başkanı, Komisyonlarda görev almaz. Komisyonlara kıdemli üye başkanlık eder.

(2) Komisyonların oluşturulması amacıyla Başkanvekili haricindeki Bölüm üyeleri kıdem sırasına göre listelenir. İlk ayki toplantılara listedeki sıralamaya göre en kıdemsiz üye katılmaz. Daha sonraki aylarda, kıdem sırasına göre toplantılara katılmayan en kıdemli üyeden başlamak suretiyle her üyenin dönüşümlü olarak görev yapması sağlanır. Bölüm Başkanı bu dönüşüme ilişkin takvimi gösteren listeyi her sene başında hazırlar. Bölüme yeni üyenin katılması durumunda buna göre gerekli düzenlemeyi yapar. Bu listeler üyelere duyurulur.

(3) Komisyon üyeliklerinde eksiklik olması hâlinde toplantıya katılmayan üye, Bölüme ait ilgili Komisyondaki eksik üyenin yerine görev alır.

(4) Genel Kurul, Bölümlere bağlı Komisyonların ve Komisyonları oluşturan üye sayılarının değiştirilmesine karar verebilir. Bu takdirde yukarıdaki fıkralarda belirtilen usulle Komisyonlar yeniden oluşturulur.

Komisyonların görevleri ve çalışma usulü

MADDE 33- (1) Komisyonlar raportörlerince hazırlanan kabul edilebilirlik karar taslakları ile kabul edilemezlik karar taslak ya da listeleri, Komisyonlarca karara bağlanır.

(2) **(Değişik:RG-5/3/2014-28932)** Komisyonlar oybirliği ile karar alır. Oybirliği sağlanamadığında konu, oybirliği sağlanamadığı belirtilmek suretiyle Bölüme havale edilir. Oy birliği sağlanamayan durumlarda başvurunun Bölüme gönderilmesini isteyen üye bunun gerekçesini yazar.

(3) Komisyonlar, önlerindeki bir başvurunun Anayasanın uygulanması ve

yorumlanması veya temel hakların kapsam ve sınırlarının belirlenmesi açısından önem taşıyıp taşımadığının, başvuruçunun önemli bir zarara uğrayıp uğramadığının tespiti ve başvurunun çözümünün bir ilke kararını gerektirmesi veya alınacak kararın Mahkeme tarafından verilmiş başka bir karar ile çelişebilecek nitelikte olması hâllerinde kabul edilebilirlik hususunu karara bağlamadan başvuruyu ilgili Bölüme gönderirler.

(4) (Ek:RG-6/11/2018-30587) Komisyonlar, kabul edilemezlik kararı verilen başvurularda gizlilik taleplerini karara bağlamazlar.

Komisyonlar raportörlüğü

MADDE 34- (1) Bireysel başvuruların daha hızlı bir biçimde sonuçlandırılması amacıyla başraportör gözetiminde yeterli sayıda raportör, raportör yardımcısı ve personelden oluşan Komisyonlar raportörlüğü birimi oluşturulur.

(2) Komisyonlar raportörlüğü biriminin görevleri şunlardır:

a) Komisyonlar tarafından daha ayrıntılı incelemeyi gerektiren dosyaları belirlemek, dosyaları gruplandırarak veya tek tek incelemek ve kabul edilemez nitelikte olan başvuruları tespit etmek.

b) Kabul edilebilirlik kriterlerini karşılayan başvurulara ilişkin kabul edilebilirlik karar taslaklarını, bu nitelikleri karşılamayan başvurulara ilişkin ise kabul edilemezlik karar taslaklarını ya da listelerini hazırlayıp Komisyonlara sunmak.

(3) Komisyonlar tarafından kabul edilebilirliği hususu karara bağlanamayan başvurular ile gruplandırmalar kapsamındaki başvuruların kabul edilebilirlik karar taslakları, Komisyonlar Başraportörünün uygun görmesi hâlinde Bölümler raportörlüğünce hazırlanır.

(4) İş yükünün elvermesi veya iş verimliliğinin gerekli kılması hâllerinde Komisyonlar Başraportörünün uygun görmesi durumunda Komisyonlar

raportörlüğünce Bölümlere sunulmak üzere her türlü karar taslakları hazırlanabilir.

(5) Komisyonlar önündeki başvuruların raportörler ve raportör yardımcıları arasında dağılımı, Başraportör tarafından yapılır. Raportörün görevlendirilmesinde konunun özelliği, raportörün deneyim ve uzmanlığı göz önünde tutulur. Görev dağılımının, sıraya ve işlerin raportörler ve raportör yardımcıları arasında dengeli biçimde yapılmasına özen gösterilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Sekreterlik, Raportörler ve Raportör Yardımcıları

Genel Sekreterlik, kuruluşu ve görevleri

MADDE 35- (1) Genel Sekreterlik görevi, Başkanın uygun göreceği bir raportör tarafından yerine getirilir. Genel Sekreterin görevde olmaması durumunda, yerine Genel Sekreterin belirleyeceği Genel Sekreter yardımcısı vekâlet eder.

(2) Genel Sekreter, isteği üzerine Genel Sekreterlik görevinden ayrılabilmesi gibi, gerek görüldüğünde Başkan tarafından da gerekçe gösterilmeksizin değiştirilebilir.

(3) Genel Sekreter Başkanın gözetim ve denetimi altında;

a) Başvuruların kayıt ve sevk edilmesi,
b) Genel Kurul ve Bölüm toplantılarıyla ilgili idari işlerin yürütülmesi,
c) Kararların ve raporların otomasyonunun sağlanması ve arşivlenmesi,

ç) Mahkemenin yazışmalarının yapılması,

d) Mahkeme kararlarının uygulanmasının takip edilmesi ve bu konuda Genel Kurula bilgi verilmesi,

e) Bütçenin harcanması ve bu konuda Başkana bilgi verilmesi,

f) Mahkemenin kurumsal, bilimsel, idari, malî ve teknik işlerinin yürütülmesi,

g) Protokol işlerinin düzenlenmesi,
ğ) Personelin sevk ve idaresinin sağlanması,

h) Kanun, İçtüzük ve yönetmelik hükümleri çerçevesinde Başkan tarafından verilen diğer işlerin yapılması, konularında görevli ve yetkilidir.

(4) Genel Sekreterlik; Genel Sekreter, Genel Sekreter yardımcıları ve Başkanlıkça görevlendirilecek yeterli sayıda personelden oluşur. Genel Sekreterlik teşkilatı ve diğer hizmet birimlerinde çalışan memur ve hizmetlilerin görevleri ile bu görevlerin nasıl yürütüleceği Başkanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

(5) Genel Sekreter, Kanunda ve İçtüzükte kendisine verilen görevlerin yürütülmesi amacıyla uygulama yönerge taslakları hazırlar. Bu taslaklar Başkanın onayı ile yürürlüğe girer.

(6) Genel Sekreter, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonları ve Genel Kurulunda Anayasa Mahkemesini temsil eder.

Genel Sekreter yardımcıları

MADDE 36- (1) Genel Sekreter yardımcıları, raportörler arasından Başkan tarafından görevlendirilirler.

(2) Genel Sekreter yardımcıları, istekleri üzerine görevlerinden ayrılacakları gibi, gerek görüldüğünde Başkan tarafından da gerekçe gösterilmeksizin değiştirilebilirler.

(3) Genel Sekreter yardımcıları, Kanun, İçtüzük ve yönetmelik hükümleri çerçevesinde Başkan ve Genel Sekreter tarafından verilen işleri yaparlar. Bu işlerin düzenli biçimde yürütülmesinden dolayı Başkan ve Genel Sekretere karşı sorumludurlar.

(4) Genel Sekreter yardımcıları arasındaki iş bölümü, Genel Sekreterin teklifi ve Başkanın onayı ile belirlenir.

(5) Genel Sekreter yardımcılarından her biri aşağıdaki faaliyet alanlarından sorumludur;

a) Genel Kurulun ve bireysel başvurunun işleyişi ile ilgili işleri düzenli ve uyumlu bir şekilde yürütmek ve raportörlerin çalışmalarını gözetmek.

b) Uluslararası ilişkileri yürütmek.

c) İdari, malî ve diğer işleri yürütmek.

Başraportörler ve görevleri

MADDE 37- (1) Başraportörler, raportörler arasından Başkan tarafından görevlendirilirler. Başraportörler, istekleri üzerine görevlerinden ayrılacakları gibi, gerek görüldüğünde Başkan tarafından da gerekçe gösterilmeksizin değiştirilebilirler

(2) Mahkemede; Genel Kurul, Bölümler, Komisyonlar ve Ar-İç'te görev yapmak üzere dört başraportör bulunur. Başraportörler, görev yaptıkları birimlerde, raportörler ve raportör yardımcılarının faaliyetlerinin ve Mahkemede oluşturulan çalışma gruplarının düzenli ve verimli işleyişini sağlamakla görevlidirler.

(3) Başraportörün bulunmadığı zamanlarda onun yerine ilgili birimin en kıdemli raportörü, başraportörün görevlerini yerine getirir.

(4) Bölümler Başraportörü, kabul edilebilirlik kararı verilen başvurulara ilişkin görüşünün alınması için Bölüm Başkanı adına Adalet Bakanlığına bildirimde bulunur.

Raportörler ve görevleri

MADDE 38- (1) Raportörler, Kanun ve İçtüzük çerçevesinde Başkan tarafından verilen işleri yaparlar.

(2) Raportörlerin kıdemleri ve deneyimleri göz önüne alınarak Genel Kurul, Bölümler, Komisyonlar ya da diğer birim raportörlüklerinden hangisinde görev yapacaklarına Başkan tarafından karar verilir. Raportörlerin deneyimlerinin artırılması ve çalışmalarında verimliliğin sağlanması amacıyla birimler arasında uygun görülen aralıklarla değişimleri sağlanır.

(3) Genel Kurul raportörleri, Genel Kurulun yetkisi dâhilindeki işlerde görevlendirilirler. Başkan tarafından kendilerine verilen dosyaların ilk ve esas inceleme raporlarını, karar taslaklarını ve diğer işlemlerini hazırlar, toplantılara katılırlar.

(4) Bireysel başvuru raportörleri; Komisyonlar ve Bölümler raportörleri olarak ikiye ayrılır, Kanunda ve İçtüzükte gösterilen bireysel başvuruya ilişkin görevleri yaparlar. Bölümler ve Komisyonlar raportörlüklerinde görev yapmak üzere yeterli sayıda bireysel başvuru raportörü görevlendirilir.

(5) Bireysel başvuru raportörleri, bireysel başvurunun kabul edilebilirliği veya esasına ilişkin karar taslaklarını hazırlar, toplantılara katılırlar.

(6) Bireysel başvuru raportörleri, başraportörlerin gözetimi altında görev yaparlar. Karar taslaklarının hazırlanmasında verimliliğin sağlanabilmesi için başraportörün önerisi üzerine Başkan, Başkanvekillerinin de görüşünü alarak Bölümler raportörlerinin uzmanlık gruplarına ayrılmasına ya da raportörlerden çalışma grupları oluşturulmasına karar verir.

(7) Bireysel başvuru raportörleri, başvurularla ilgili dosyalara dâhil edilmesi gerekli görülen bilgi ve belgelerin ilgili kurum ve kuruluşlardan istenmesine ilişkin yazışmaları yaptırırlar. Gerekli tebligatları yaptırır ve takip ederler.

(8) Başkanın onayı ile Bölüm Başkanları tarafından bireysel başvuru raportörlerine gerektiğinde yapılması istenen görevin kapsamı ve niteliği de gösterilmek suretiyle tanık veya uzman dinleme ve benzeri görevler verilebilir.

Raportör yardımcıları

MADDE 39- (1) Mahkemede, yargısal ve idari çalışmalara yardımcı olmak üzere yeteri kadar raportör yardımcısı görev yapar.

(2) Raportör yardımcıları, Kanunda ve İçtüzükte bireysel başvurulara ilişkin görevlerin yerine getirilmesinde ve ayrıca raportörlere yardımcı olmak üzere Başkan tarafından ilgili birimlerde görevlendirilirler.

(3) Raportör yardımcıları, çalışmalarını belirlenmişse bağlı buldukları raportörün, diğer durumlarda Başraportörün gözetiminde yerine getirirler.

Atanan raportörler ve raportör yardımcılarının yükselme ve kademe ilerlemesi

MADDE 40- (1) Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi ve 25 inci maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca atanan raportörlerin kademe ve derece yükselmelerine, birinci sınıfa ayrılma ve birinci sınıf olmalarına ilişkin kararlar, iş durumları, mesleki ve akademik konulardaki faaliyetlerine ilişkin diğer bilgi ve belgeler dikkate alınarak, 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununda belirlenen esaslara göre Başkan tarafından alınır.

(2) Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi ve 25 inci maddesinin sekizinci fıkrası uyarınca atanan raportörler için 2802 sayılı Kanunda hüküm bulunmayan hususlar yönetmelikle düzenlenir.

(3) Raportör yardımcılarının yükselme, kademe ilerlemesi ve derece yükselmeleri Kanunun 27 nci maddesi hükümleri çerçevesinde yapılır.

Yüksek Disiplin Kurulu

MADDE 41- (1) Üyeler ve Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri uyarınca görevlendirilen raportörler hariç olmak üzere, Mahkemede istihdam edilen personelin disiplin işleri Yüksek Disiplin Kurulu tarafından yürütülür. Ancak Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre görevlendirilen raportörlerin disiplin

eylemlerinden dolayı Başkanın bildirmesi üzerine, bağlı buldukları kurumlarca kendileriyle ilgili mevzuat hükümleri uyarınca işlem yapılır.

(2) Yüksek Disiplin Kurulu, Genel Sekreterin önerisi ve Başkanın onayı ile Genel Sekreter yardımcılarında birisi ve Mahkemede en az üç yıl görev yapmış raportörler arasından belirlenen iki kişi olmak üzere üç kişiden oluşur. Kurulun başkanlığını Genel Sekreter yardımcısı yapar. Kurul üyeleri iki yıllığına atanırlar.

(3) Yüksek Disiplin Kurulunca yapılan inceleme ve soruşturma sonucunda disiplin cezası uygulanmasına gerek olup olmadığı; disiplin cezasının gerekli görülmesi hâlinde fiilin niteliği ve ağırlık derecesine uygun olarak disiplin cezası tayin olunur.

(4) Disiplin cezasını gerektiren hâller ve verilecek cezalar konusunda 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun, Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

(5) Kurulun çalışma usul ve esasları ile sair hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Raportörler hakkında adli soruşturma ve kovuşturma

MADDE 42- (1) Kanunun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre görevlendirilen raportörlerin görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri suçlar ve kişisel suçlarından dolayı Başkanın bildirmesi üzerine bağlı buldukları kurumlarca kendileriyle ilgili mevzuat hükümleri uyarınca işlem yapılır.

(2) Atanan raportörlerin görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri suçlar nedeniyle, haklarında inceleme ve soruşturma yapılması Başkanın iznine bağlıdır. Başkan inceleme ve soruşturmayı, Genel Sekreter veya hakkında inceleme ve soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli raportör eliyle yaptırabilir. İnceleme ve soruşturmayı yapan Genel Sekreter veya

raportör tarafından hazırlanan rapor üzerine kovuşturma yapılmasına gerek olup olmadığı Başkanlıkça takdir edilerek evrak ilgili mercilere tevdi olunur veya işlemde kaldırılır. Kovuşturma yapılmasının gerekli görülmesi durumunda evrak 2802 sayılı Kanunun 89 uncu maddesi uyarınca işlem yapılmak üzere Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(3) Atanan raportörlerin kişisel suçlarından dolayı soruşturma, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığınca yapılır.

(4) Ağır ceza mahkemesinin görevine giren suçüstü hâllerinde soruşturma genel hükümlere göre yapılır. Soruşturma yetkili Cumhuriyet savcıları tarafından bizzat yürütülür.

Raportör yardımcıları ve memurlar hakkında adli soruşturma ve kovuşturma

MADDE 43- (1) Mahkemede görevli raportör yardımcıları ve memurların görevlerinden doğan suçlarla ilgili ceza kovuşturması, 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uyarınca yapılır.

(2) 4483 sayılı Kanun kapsamında soruşturma izni verme yetkisi Başkana aittir. Başkan gerekli gördüğünde ilgili hakkında ön inceleme yapmak üzere, bir veya birden fazla raportörü görevlendirebilir.

(3) Başkan, ön inceleme raporu üzerine soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

İnceleme ve Yargılama Usulleri

BİRİNCİ BÖLÜM

İptal ve İtiraz Davalarına İlişkin Usul Hükümleri

Başvuruların alınması

MADDE 44- (1) İptal başvuruları, dava açma konusunda kendisine yetki verilen Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden en az birisi tarafından, dava dilekçesinin

bizzat Genel Sekreterliğe sunulmasıyla yapılır. Cumhurbaşkanınca açılacak iptal davalarında ise başvuru dilekçesi, Cumhurbaşkanınca bu konuda yetkilendirilen kişi tarafından teslim edilir. Başvuru dilekçesini teslim eden kişiye başvurunun yapıldığına dair bir belge verilir.

(2) İtiraz başvuruları, ilgili Mahkeme tarafından posta yoluyla ya da UYAP üzerinden yapılır.

(3) İptal ve itiraz başvurularına ilişkin dava dilekçelerinin Genel Sekreterlikçe Yazı İşleri Müdürlüğüne havale edildiği tarihte dava açılmış sayılır.

İptal davası dilekçesi ve ekleri

MADDE 45- (1) İptal davası başvuru dilekçesinde şu hususlar yer alır:

a) İptali istenen kurallar ve bunların her birinin Anayasanın hangi maddelerine aykırılık oluşturduğu,

b) Anayasaya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerin her birinin Anayasanın hangi maddelerine, hangi nedenlerle aykırı olduğunun ayrı ayrı ve gerekçeleriyle birlikte açıkça gösterilmesi,

c) Yürürlüğü durdurma talebi varsa, yürürlüğün durdurulmaması durumunda doğacak olan telafisi imkânsız zararların açıklanması,

ç) Dava dilekçesinin elektronik ortamda kayıt örneği,

d) Dava dosyasında sunulan belgelerin tarih sırasına göre başlıklar hâlinde sıralandığı dizi pusulası.

(2) Dava, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının en az beşte biri oranındaki milletvekilleri tarafından açılmakta ise dava dilekçesine aşağıdaki belgeler eklenir:

a) İptali istenen kurallar ve bunların her birinin Anayasanın hangi maddelerine aykırılık oluşturduğu,

b) Dava dilekçesindeki imzaların ilgililere ait olduğunu gösteren Türkiye

Büyük Millet Meclisi Başkanı ya da belirleyeceği bir görevlinin imzalı ve mühürlü onay belgesi,

c) Davayı açanların sıra numarasıyla adları ve soyadları ile seçtikleri bölgeler ve imzalarını içeren liste,

ç) Dava ile ilgili tebligatların yapılacağı milletvekili ya da milletvekillerinin adlarını gösteren belge.

(3) Dava, siyasi parti grupları tarafından açılmakta ise dava dilekçesine aşağıdaki belgeler eklenir:

a) Grup genel kurulu kararının onaylı örnekleri,

b) Dava dilekçesinde imzası olanların, grup başkanı veya vekili olduklarını belirleyen onaylı belge örnekleri.

İtiraz başvuru kararı ve ekleri

MADDE 46- (1) İtiraz başvurusu mahkemelerce gerekçeli karar ile yapılır. Gerekçeli kararda;

a) Anayasaya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerin her birinin Anayasanın hangi maddelerine, hangi nedenlerle aykırı olduğunun ayrı ayrı ve gerekçeleriyle birlikte açıkça gösterilmesi,

b) Yürürlüğü durdurma talebi varsa, yürürlüğün durdurulmaması durumunda doğacak olan telafisi imkansız zararların açıklanması,

Gerekir.

(2) İtiraz başvurusunda gerekçeli başvuru kararının aslı aşağıdaki belgelerle birlikte Mahkemeye sunulur:

a) Başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği,

b) Dava dilekçesi, iddianame veya davayı açan belgeler ile dosyanın ilgili bölümlerinin onaylı örnekleri,

c) Dava dosyasında sunulan belgelerin tarih sırasına göre başlıklar hâlinde sıralandığı dizi pusulası.

Dosyalar için raportör görevlendirilmesi

MADDE 47- (1) Dava dosyaları, raportörlere uzmanlık alanları, ellerindeki iş

sayısı ve dosyanın özelliği gözetilerek Başkan tarafından dağıtılır.

(2) Gerekli görüldüğü takdirde bir dava dosyası için birden fazla raportör görevlendirilebilir. Bu durumda, hazırlanan raporlar ilgili raportörler tarafından birlikte imzalanır.

İlk inceleme raporlarının hazırlanması

MADDE 48- (1) Başkan tarafından görevlendirilecek raportör, ilk inceleme raporunu beş gün içinde hazırlar.

(2) Raporda dava dilekçesinin veya itiraz başvurusunun Kanunda belirtilen şartları taşıyıp taşımadığı belirtilir ve alınması gerekli olduğu düşünülen karar türü ve gerekçeleri açıklanır.

(3) Raporda işin esasına geçilmesine, başvurunun reddine, eksikliklerin giderilmesi için süre verilmesine, davanın açılmamış sayılmasına veya karar verilmesine yer olmadığına kararlarından birinin verilmesi yönünde düşünce bildirilir.

(4) Gerekli görüldüğünde Başkan tarafından raporun hazırlanması için ek süre verilebilir.

Başvurudaki eksiklikler

MADDE 49- (1) Mahkemece yapılan ilk incelemede, başvuruda eksikliklerin bulunduğu tespit edilirse;

a) İptal davasında eksikliğin giderilmesi için ilgililere onbeş günden az olmamak üzere süre verilir. İlgililere yapılan tebliğde verilen bu süre içinde eksikliklerin tamamlanmaması hâlinde davanın açılmamış sayılacağı hususu ihtar edilerek verilen süreye rağmen eksiklikler tamamlanmamış ise Genel Kurulca davanın açılmamış sayılmasına,

b) İtiraz yoluna ilişkin işlerde ise esas incelemeye geçilmeksizin başvurunun reddine,

Karar verilir.

(2) Yukarıdaki fıkranın (b) bendi uyarınca verilen karar, mahkemenin

eksiklikleri tamamlayarak yeniden başvurmasına engel değildir.

Esas inceleme raporlarının hazırlanması

MADDE 50- (1) İlk incelemesi tamamlanıp Genel Kurulca işin esasına geçilmesine karar verilen başvurular, dosyanın esasına ilişkin raporun hazırlanması için raportörüne verilir. Raportörler esasa ilişkin incelemelerinin sonuçlarını, kendi düşüncelerini de içeren bir raporla Başkanlığa bildirirler.

(2) Esasa ilişkin raporun, esasın incelenmesine karar verildiği tarihten itibaren, ne kadar süre içinde hazırlanacağı raportörün de görüşü alınarak Başkanca belirlenir. Bu süre içinde esasa ilişkin raporunu hazırlayamayan raportör, gecikmenin nedenlerini ve incelemenin ne kadar süre içinde tamamlanabileceğini yazılı olarak Başkanlığa bildirir. Gerekliyse bu süre Başkan tarafından yeteri kadar uzatılabilir.

(3) Esas inceleme raporunda aşağıdaki hususların bulunması gerekir:

- İlk incelemeye ilişkin süreç,
- Kuralın anlam ve kapsamı,
- Anayasa aykırılık iddialarının değerlendirilmesi.

(4) Raportör, raporunda bilimsel atıf kurallarına uyar.

(5) Raportör, işin niteliğinin karar taslağının yazılmasına elverişli olduğu durumlarda raporla birlikte karar taslağını da hazırlar.

(6) Raportör incelediği işin esasının görüşülmesinde hazır bulunarak gerekli açıklamaları yapar.

(7) **(Ek:RG-5/3/2014-28932)** Başvuruda Kanununun 43 üncü maddesinin (4) numaralı fıkrasında belirtilen nedenlerle bir kuralın iptali istenmesi durumunda, o kurala yönelik esas inceleme yapılmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Siyasi Partilerin Malî Denetimi

Malî denetimde ilk inceleme

MADDE 51- (1) Siyasi partiler, 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 74 üncü maddesi uyarınca genel başkanları tarafından imzalanmış yazı ve ekinde,

a) Merkez karar ve yönetim kurullarınca (parti tüzüğünde kesinhesapları onaylama görevi verilen yetkili organlarınca) alınmış parti genel merkezi ve iller örgütleri kesinhesaplarının incelenip kabul edildiğine ve birleştirildiğine ilişkin kararın onaylı örneğini,

b) Karara bağlanmış ve birleştirilmiş bulunan bir yıllık kesinhesabın onaylı örneğini,

c) Parti genel merkez kesinhesabının onaylı örneğini,

ç) Bağlı ilçeleri de kapsayan ve il sorumluları tarafından imzalanmış olan iller teşkilatı kesinhesaplarının onaylı örnekleri ile genel merkez tarafından düzenlenecek olan il teşkilatları kesinhesaplarının icmal listesini,

d) Parti genel merkez ve il teşkilatlarının aynı hesap döneminde edindiği taşınmaz ve değeri yüz lirayı aşan taşınır malların, menkul kıymetlerin ve her türlü hakların değerleri ile edinim tarihlerini ve şekillerini belirten listeleri,

e) Parti genel sekreteri ve genel saymanının imzasını taşıyan yıl sonu kasa mevcudunu gösteren kasa sayım tutanağı ile banka hesaplarına ilişkin olarak banka yetkililerince onaylanmış mutabakat yazılarını,

Haziran ayı sonuna kadar Mahkemeye sunarlar.

(2) Mahkemece söz konusu belgeler incelenmek üzere Sayıştay Başkanlığına gönderilir.

(3) Sayıştay Başkanlığınca görevlendirilecek denetçiler kendilerine

havale edilen kesinhesapları, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 73 üncü ve 74 üncü maddelerine uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği, devir rakamlarının doğru olup olmadığı ve kesinhesap çizelgelerinde sonuca etkili maddi bir hata veya tutarsızlık bulunup bulunmadığı yönünden incelerler. Gerektiğinde, ilgili siyasi partilerin her kademedeki yetkililerinden, bu konular hakkında doğrudan bilgi isteyebilirler. İstenilen bilgilerle dayanağını oluşturan evrak ve belgelerin geciktirilmeksizin verilmesi zorunludur.

(4) Görevli denetçiler, siyasi partilerin örgütlendiği bütün illerin kesinhesaplarını gönderip göndermediklerini saptayabilmek için Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca tutulan siyasi parti sicil dosyalarından yararlanırlar.

(5) Denetçiler, kesinhesapların kendilerine havale edilmesi tarihinden itibaren en geç iki ay içinde düzenleyecekleri raporları Başkanlığa sunarlar; varsa eksiklik, hata veya tutarsızlıkları ortaya koyarak bunların nasıl giderileceğini belirtirler.

(6) Başkanlıkça görevlendirilecek raportörler raporlarla ilgili ilk inceleme toplantılarında hazır bulunarak gerekli açıklamaları yaparlar.

(7) Eksikliklerin tamamlanması, hata ve tutarsızlıkların düzeltilmesi için ilgili siyasi partiye, Mahkemece, bir ayı geçmeyecek uygun bir süre verilir.

(8) Kesinhesaplarda eksiklik, hata ve tutarsızlık bulunmadığının anlaşılması veya bunların usulünce giderilmesi hâlinde işin esasının incelenmesine karar verilir. Bu kararda parti genel merkezi ve il teşkilatlarının gelir gider belgeleri ile bunların kaydedildiği defter kayıtlarını göndermesi için ilgili partiye bir ayı geçmeyecek uygun bir süre verilir. Bu karar ilgili partiye bildirilir.

Malî denetimde esasın incelenmesi

MADDE 52- (1) Parti tarafından gelir gider belgeleri ve defter kayıtları esas incelemenin yapılması için Sayıştay Başkanlığına gönderilir. Partilerin genel merkezleri ile il teşkilatlarının gelir gider belgeleri ve defter kayıtları incelenir. Yapılacak denetimin esas ve usulleri ile il teşkilatlarının hangilerinin inceleneceği hususu, Mahkeme tarafından aksi kararlaştırılmadıkça Sayıştay Başkanlığınca belirlenir.

(2) İşin esasına ilişkin inceleme, siyasi partilerin gelir ve giderlerinin doğru ve kanuna uygun olup olmadığı yönlerinden yapılır. Doğruluk incelemesi, kesinhesapların dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan incelemeyi kapsar. Kanuna uygunluk incelemesi, gelirlerin ve giderlerin Siyasi Partiler Kanununa uygun olarak yapılmadığını tespit etmeye yöneliktir.

(3) Görevli denetçiler, partilerin genel merkezleri ile incelenmesi öngörülen il teşkilatlarının parti defterleri, gelir ve gider kayıtları ile bunlara ilişkin belgeleri inceleyerek kesinhesaplarla karşılaştırırlar. Gerektiğinde, ilgili siyasi partilerin her kademedeki yetkililerinden, bu konular hakkında doğrudan bilgi isteyebilirler. İstenilen bilgilerle bunların dayanağını oluşturan evrak ve belgelerin geciktirilmeksizin verilmesi zorunludur.

(4) Denetçilerce, incelemeler esnasında tespit edilen konu ve bulguları içeren inceleme raporları ilgili siyasi partiye gönderilerek, raporun kapsamı gözetilmek suretiyle en geç iki ay içinde bu konular hakkındaki görüşlerini bildirmesi istenir.

(5) Denetçiler, ilgili siyasi partinin görüşleri ile kendi düşüncelerini içeren esas raporlarını Mahkemeye sunarlar. Rapora alınan konularla ilgili belgelerin bir örneği ile partiye gönderilen inceleme raporu ve partinin cevabı rapor ekine konulur.

Raporda gelir gider belgeleri ve defter kayıtları incelenen il teşkilatları belirtilir.

(6) Sayıştay denetçilerinin hazırladıkları bu raporların görüşülmesi sırasında Başkanlıkça görevlendirilecek raportörler hazır bulunarak gerekli açıklamaları yaparlar.

(7) Mahkemenin malî denetime ilişkin kararlarının bir örneği ilgili siyasi partinin genel başkanlığına, bir örneği Sayıştay Başkanlığına ve bir örneği de o siyasi partinin sicil dosyasına konulmak üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

(8) Kararı gönderilen parti hesaplarına ilişkin gelir gider belgeleri ve defter kayıtları Sayıştay Başkanlığınca ilgili partiye iade edilir.

(9) Malî denetim kararları Resmî Gazete’de yayımlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Genel Kurulun İşleyişine İlişkin Hükümler****Genel Kurul gündemi**

MADDE 53- (1) Genel Kurul toplantılarının gününü belli etmek ve gündemi düzenlemek Başkanlığa aittir. Gerekteğinde, belli işlerin gündeme alınmasına Genel Kurul da karar verebilir.

(2) Raportörler tarafından hazırlanarak Başkanlığa sunulan rapor ve karar taslaklarının birer örneği ile Başkanlıkça düzenlenen gündem, toplantı gününden en az bir hafta öncesinden üyelere dağıtılır.

(3) Başkan, acele olan veya gecikmesinde zarar umulan hâllerde bu maddede belirtilen usule ve süreye bağlı olmaksızın toplantının gününü ve gündemini belirleyebilir. Genel Kurul, bu kanaate katılmadığı ve Başkanlıkça yapılan işlemleri benimsemediği takdirde görüşme gününü ayrıca kararlaştırır.

(4) Gündem, üyelere ve raportörlere yazılı veya elektronik ortamda gönderilir ve Mahkemenin internet sitesinde yayımlanır.

(5) Üyeler, dosyaları talep ettikleri takdirde her zaman inceleyebilirler.

Toplantılar ve müzakereler

MADDE 54- (1) Üyeler, müzakerelerde, duruşmalarda ve sözlü açıklamaların yapıldığı oturumlarda kıdemlerine göre yer alırlar.

(2) Üyelerden biri müzakere başlamadan önce, işi yeterli derecede inceleyemediğini ileri sürerse, o işin müzakeresi başka bir güne bırakılır. Kurula sonradan katılan üye de aynı nedenle müzakerenin ertelenmesini isteyebilir. Bu erteleme, ancak bir kez yapılabilir.

(3) Müzakere, Başkan tarafından başlatılır ve idare edilir. Söz isteyenlere istem sırasına göre söz verilir. Usul hakkında konuşmak isteyenlere öncelikle söz verilir. Konuşan üyenin sözü kesilmez. Ancak konu dışı konuşmalar Başkan tarafından kesilebilir.

(4) Müzakerelerin tamamlanması üzerine oylamaya geçilir.

(5) Mahkemenin müzakereleri gizli olup Başkanın uygun göreceği teknik araçlarla kayda alınır. Bu kayıtların muhafazası ve kullanımına ilişkin esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(6) Mahkeme, gerektiğinde gündemdeki bir işin müzakeresinin, başlayan bir müzakerenin tamamlanmasının veya müzakeresine başlanmayan bir işin, başka bir güne bırakılmasına ya da Başkanlıkça belirlenecek bir tarihte görüşülmek üzere ertelenmesine karar verebilir.

(7) Görüşmelerin başlamasında hazır bulunan bir üye, çok önemli bir mazereti olmadıkça, o iş karara bağlanıncaya kadar Kuruldan ayrılamaz. Mazereti nedeniyle görüşmelere katılamayan üye, toplantı yeter sayısı bakımından zorunluluk olmadıkça mazeretinin sona erdiğini bildirerek aynı işin görüşülmesinde bulunamaz. Andiçerek görevine yeni başlayan üye Yüce Divan dışında, başlamış

olan görüşmelere sayısal zorunluluk olmadıkça katılamaz.

(8) Henüz andiçmemiş üyeler görüş bildirmemek ve oylamaya katılmamak şartıyla toplantı ve görüşmeleri izleyebilirler.

Toplantıya katılmama

MADDE 55- (1) Mazeretleri sebebiyle toplantıya katılmayacak olan üyeler, bunu Başkanlığa mümkün olan en kısa zamanda bildirirler. Hastalık, izin veya görevli bulunma gibi hâller ile zorlayıcı ve önlenmesi kabil olmayan ani ve önemli diğer olaylar mazeret sayılır.

(2) Mazeretin geçerliliğini Başkan takdir eder.

Oylama

MADDE 56- (1) Başkanın uygun görmesi ve işin niteliğinin izin vermesi hâlinde elektronik oylama yapılması mümkündür. Açık oylama yapıldığı durumlarda oylamaya en kıdemsiz üyeden başlanır. Çekimser oy kullanılmaz.

(2) Görev ve usul konularında azınlıkta kalanlar, esas hakkındaki görüşme ve oylamaya katılmak zorundadır.

Karar

MADDE 57- (1) Anayasada ve Kanunda ayrıca bir hüküm bulunmayan hâllerde, kararlar salt çoğunlukla verilir. Oyların eşitliği hâlinde Başkanın bulunduğu tarafın görüşü doğrultusunda karar verilmiş olur.

(2) Karara katılanlar, azınlıkta kalanlar ve karar özeti bir tutanakla belirtilir. Bu tutanak Başkan tarafından toplantı dağılımdan imzalanır.

(3) İşin esasının karara bağlanmasından sonra raportör tarafından karar taslağı da sunulmuşsa bu da görüşülür. Başkan gerektiğinde karara katılan üyelerden birini raportörle birlikte kararın yazımında görevlendirebilir.

(4) Raportörlerin ad ve soyadları kararda yer alır.

(5) Karar metni üzerinde anlaşmazlığın ortaya çıkması durumunda kararın nihai hâlini Başkan belirler.

(6) Heyete katılan üyeler, birlikte veya ayrı ayrı varsa karşı oy yazısı veya farklı ya da ek gerekçesini, Genel Kurulca karara son şeklinin verilmesinden itibaren on gün içinde Başkanlığa verdikleri takdirde, bunlar karara eklenir. Karşı oy, farklı ya da ek gerekçelerin bu süre içinde Başkanlığa ulaştırılmaması hâlinde karar, bunlar eklenmeksizin yayımlanır.

Kararların yazılması ve yayımlanması

MADDE 58- (1) Kararlar, Mahkemenin amblemini taşıyan kâğıtların bir yüzüne yazılır ve her sahifesi Mahkemenin mührüyle damgalanır.

(2) İptal ve itiraz başvurularında esasa ilişkin olarak verilen gerekçeli kararlar Resmî Gazete’de yayımlanır. Diğer kararların hangilerinin Resmî Gazete’de yayımlanacağına Başkanlıkça karar verilir. Resmî Gazete’de yayımlanacak kararların örnekleri, Başkanın ve yargısal işlerden sorumlu Genel Sekreter yardımcısının imzasını taşır.

(3) Bu şekilde hazırlanmış olan karar örnekleri, Cumhurbaşkanlığının ilgili birimine imza karşılığında verilir ve Resmî Gazete’nin ilk çıkacak sayısında bölünmeksizin yayımlanır.⁽¹⁾

(4) Baskı yanlışlıkları ve maddi hatalar Başkanlığın yazısı üzerine, Resmî Gazete’nin ilk çıkacak sayısında düzeltilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bireysel Başvuru

Bireysel başvuru formu ve ekleri

MADDE 59- (Değişik:RG-6/11/2018-30587)

(1) Başvurular, içtüzük ekinde (EK-1) örneği bulunan ve Mahkemenin internet sitesinde yayımlanan başvuru formu kullanılarak resmî dilde yapılır.

(2) Başvuru formunda aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Başvurucunun T.C. kimlik numarası, adı, soyadı, anne adı, baba adı, doğum tarihi, cinsiyeti, uyruğu, mesleği ve adresi, varsa telefon numaraları ve elektronik posta adresi.

b) Başvurucunun tüzel kişi olması hâlinde; Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) numarası, unvanı, adresi ve tüzel kişiliği temsile yetkili kişinin adı, soyadı ve T.C. kimlik numarası, MERSİS numarasının bulunmaması hâlinde tüzel kişinin vergi numarası veya kayıtlı olduğu sicil ve numarası ile varsa telefon numaraları ve kayıtlı elektronik posta adresi.

c) Başvurunun;

1) Avukat vasıtasıyla yapılması hâlinde; avukatın adı, soyadı, kayıtlı olduğu baro ve sicil numarası, yazışma adresi, varsa telefon numaraları ve elektronik posta adresi.

2) Avukat olmayan kanuni temsilci vasıtasıyla yapılması hâlinde; kanuni temsilcinin T.C. kimlik numarası, adı, soyadı, anne adı, baba adı, doğum tarihi, uyruğu, yazışma adresi, varsa telefon numaraları ve elektronik posta adresi.

ç) Kamu gücünün ihlale neden olduğu iddia edilen işlem, eylem ya da ihmeline dair olayların tarih sırasına göre özeti.

d) Bireysel başvuru kapsamındaki güncel ve kişisel haklardan hangisinin hangi nedenle ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçeler ve delillere ait özlü açıklamalar.

e) İhlal edildiği iddia edilen temel haklar ve bunlara ilişkin açıklamaların birbirleriyle ilişkilendirilerek ayrı ayrı yapılması.

f) Başvuru yollarının tüketilmesine ilişkin aşamaların tarih sırasına göre yazılması.

g) Başvuru yollarının tüketildiği veya başvuru yolu öngörülmemişse ihlalin öğrenildiği tarih.

ğ) Başvuru mazeret nedeniyle süresi içinde yapılamamışsa buna dair açıklamalar.

h) Başvurucunun talepleri.

i) Başvurucunun Mahkeme önünde devam eden bir başka başvurusu varsa numarası.

i) Varsa kamuya açık belgelerde kimliğinin gizli tutulması talebi ve bunun gerekçeleri.

j) Kısa mesaj (SMS) veya elektronik posta yoluyla bilgilendirme yapılmasını isteyip istemediği.

k) Başvurucunun veya avukatının ya da kanuni temsilcisinin imzası.

l) Varsa İçtüzüğün 73 üncü maddesi kapsamında maddi ve manevi bütünlüğüne yönelik tedbir talebi ve bunun gerekçeleri.

(3) Başvuru formuna aşağıdaki belgelerin ya da onaylı örneklerinin eklenmesi zorunludur:

a) Kanuni temsilci veya avukat vasıtasıyla takip edilen başvurularda başvurucuyu temsile yetkili olduğuna dair mevzuata uygun belge.

b) Harcın ödendiğine dair belge.

c) Başvuru bizzat yapılmış ise başvurunun kimliğini tespiti yarar resmî belgenin onaylı örneği.

ç) Tüzel kişi adına kanuni temsilcinin başvurması hâlinde, başvuru tarihi itibarıyla temsile yetkili olduğunu gösteren resmî belgenin onaylı örneği.

d) Nihai karar ya da işlemi öğrenme tarihini gösteren belge.

e) Başvuruda ileri sürülen hak ihlali iddialarını temellendirecek belgelerin onaylı örnekleri.

f) Tazminat talebi varsa uğranılan zarar ve buna ilişkin belgeler.

g) Olağan ve olağanüstü kanun yolu başvuru dilekçelerinin onaylı örnekleri.

ğ) Başvuru süresinde yapılamamışsa varsa mazereti ispatlayan belgeler.

h) Adli yardım talebi varsa başvurunun yargılama giderlerini

karşılatabilecek durumda olmadığını gösteren mali durumuna ilişkin belgeler ile mevzuatta adli yardım talebinde bulunabilmek için öngörülen diğer belgeler.

(4) Başvurucu, üçüncü fıkradaki belgeleri herhangi bir nedenle sunamaması hâlinde bunun gerekçelerini belirterek varsa buna ilişkin bilgi ve belgeleri başvuru formuna ekler. Mahkeme, mazereti kabul etmesi hâlinde ve gerekli gördüğü takdirde bu bilgi ve belgeleri resen toplar.

(5) Başvuru formunda belirtilen bilgilerde ve başvuruya ilgili koşullarda herhangi bir değişiklik olduğunda bunun Mahkemeye bildirilmesi zorunludur.

Formun ve eklerinin hazırlanmasına ilişkin ilkeler

MADDE 60- (1) (Değişik:RG-6/11/2018-30587) Başvuru formu, İçtüzüğün 59 uncu maddesine uygun olarak düzenlenir ve aynı maddede belirtilen belgeler ya da mevzuat gereği suret çıkarma yetkisi bulunan kişi veya makamlarca onaylı örnekleri başvuru formuna eklenir.

(2) Başvuru formu okunaklı ve başvurunun esasına yönelik özlü bilgileri içerir şekilde hazırlanır. Başvuru formunun ekler hariç on sayfayı geçmesi hâlinde başvurunun ayrıca başvuru formuna olayların özetini eklemesi gerekir.

(3) Başvurucu, başvuru formunun ekinde sunduğu belgeleri, tarih sırasına göre numaralandırarak her bir belgeyi tanımlayıcı başlıklar hâlinde dizi pusulasına bağlar.

Başvurucunun temsili

MADDE 61- (1) Bireysel başvuru, bizzat başvuru, kanuni temsilcisi ya da avukatı tarafından yapılabilir. Avukat veya kanuni temsilci aracılığıyla yapılan başvurularda temsile dair yetki belgesinin sunulması zorunludur.

(2) Başvurucunun avukatı ya da kanuni temsilcisi varsa onunla yapılan

yazışmalar ya da ona yapılan tebligatlar başvuruca yapılmış sayılır.

Bireysel başvuru harcı ve adli yardım

MADDE 62- (1) 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa Bağlı (I) sayılı Tarifenin A) Mahkeme Harçları” başlıklı Bölümünün ilk cümlesinde belirtilen bireysel başvuru harcı Maliye Veznelerine yatırılır.

(2) Adli yardım talepleri, genel hükümlere göre başvuruların kabul edilebilirliği hakkında karar verecek Bölüm veya Komisyonlar tarafından hükme bağlanır.

Başvurunun yapılabileceği yerler

MADDE 63- (1) (Değişik:RG-6/11/2018-30587) Bireysel başvurular, Kanunda ve İttüzükte belirtilen şartlara uygun biçimde İttüzük ekindeki ve Mahkemenin internet sitesinde yayımlanan başvuru formu kullanılarak Mahkemeye şahsen yapılabileceği gibi diğer mahkemeler ya da yurt dışı temsilcilikler vasıtasıyla da yapılabilir.

(2) Usulünce hazırlanan başvuru formu, harç tahsil makbuzuyla birlikte yukarıda belirtilen yerlere teslim edildiğinde başvuruca ya da temsilcisine alındı belgesi verilir ve bu tarih, başvurunun yapıldığı tarih olarak kabul edilir.

(3) Mahkemeler ya da yurt dışı temsilciliklerine teslim edilen başvuru formu ve ekleri gerekli kayıt işlemleri yapıp fiziki ve elektronik ortamda Mahkemeye gönderilir. Dava ve diğer yargılama işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirildiği hallerde UYAP kullanılarak veriler kaydedilir ve saklanır.

(4) Genel Kurul; elektronik ortamda, güvenli elektronik imza kullanılarak başvuru yapılabilmesine ilişkin karar alabilir.

Başvuru süresi ve mazeret

MADDE 64- (1) (Değişik:RG-5/3/2014-28932) Bireysel başvurunun,

başvuru yollarının tüketildiği tarihten, başvuru yolu öngörülmemişse ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılması gerekir.

(2) Başvuruca mücbir sebep veya ağır hastalık gibi haklı bir mazereti nedeniyle süresi içinde başvurusunu yapamadığı takdirde, mazeretinin kalktığı tarihten itibaren onbeş gün içinde ve mazeretini belgeleyen delillerle birlikte başvurabilir. Komisyonlar raportörlüğünce mazeretin kabulünün gerekip gerekmediği yönünde karar taslağı hazırlanır. Komisyon, öncelikle başvuruca mazeretinin geçerli görülüp görülmediğini inceleyerek mazereti kabul veya reddeder.

(3) Başvurunun niteliğine uygun düştüğü takdirde mazeret ve kabul edilebilirliğe ilişkin tek bir taslak hazırlanıp bu iki husus birlikte karara bağlanabilir.

Bireysel başvuru kayıt işlemleri

MADDE 65- (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-6/11/2018-30587)

Mahkemeye ulaşan başvurular, Komisyonlar başraportörünün gözetiminde ilgili birim tarafından numara verilerek kaydedilir. İlgili birim, başvuru evrakının usulüne uygun olarak UYAP ortamında taranmasını, fiziki dosya oluşturulmasını, başvurularla ilgili yazışmaların kaydını, takibini, ilgili birimlere sevk edilmesini ve diğer işlemlerin yapılmasını sağlar.

Form ve eklerinin ön incelemesi ve eksiklikler

MADDE 66- (1) (Değişik:RG-5/3/2014-28932) Bireysel Başvuru Bürosu gelen başvuruları şekli eksiklikler bulunup bulunmadığı yönünden inceler. Başvuru formunda veya eklerinde herhangi bir eksiklik tespit edilmesi hâlinde, bunların tamamlattırılması için başvuruca, varsa avukatına veya kanuni temsilcisine onbeş günü geçmemek üzere kesin bir süre verilir.

(2) (Değişik:RG-5/3/2014-28932) Eksikliklerin tamamlattırılmasına

dair yazıda başvurucuya geçerli bir mazereti olmaksızın verilen kesin sürede eksiklikleri tamamlamadığı takdirde başvurusunun reddine karar verileceği bildirilir.

(3) Başvurunun; süresinde yapılmadığı, 59 uncu ve 60 ıncı maddelerdeki şekil şartlarına uygun olmadığı ve tespit edilen eksikliklerin verilen kesin sürelerde tamamlanmadığı hâllerde Komisyonlar Başraportörü tarafından reddine karar verilir ve başvurucuya tebliğ edilir. Bu karara tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde Komisyona itiraz edilebilir. Bu konuda Komisyonların verdiği kararlar kesindir.

Bireysel başvuruların Bölümlere ve Komisyonlara tevzii

MADDE 67- (1) Bireysel Başvuru Bürosu tarafından kaydı yapıp numara verilen başvuruların dağıtımı, Bölümler ve Komisyonlar arasında otomatik olarak yapılır.

(2) Nitelikleri itibarıyla birleştirilerek incelenmesi gereken dosyalar ilk olarak kayda alınan başvuru dosyasında birleştirilir.

Başvuruların inceleme sırası

MADDE 68- (1) Bireysel başvurular, geliş sırasına göre incelenerek karara bağlanır. Ancak Mahkeme, başvuruların konuları itibarıyla önemini ve aciliyetini göz önünde bulundurarak belirlediği kriterler çerçevesinde farklı bir inceleme sıralaması yapabilir.

Yazışmalar

MADDE 69- (1) Başvurucular, Mahkeme ile yazışmalarını içtüzükte belirlenen bireysel başvuru yapılmasındaki usulü izleyerek yapmak zorundadırlar.

(2) Bireysel başvuru dosyalarının tekemmül ettirilmesine ilişkin olarak duruma göre Genel Sekreterlik, Komisyon ya da Bölümler tarafından verilen ve asgari onbeş gün olan süreler kesin olup bu süreler içinde usulüne uygun olarak

gönderilmeyen bilgi ve belgeler, başvurunun değerlendirilmesinde dikkate alınmaz ve dosyaya dâhil edilmez.

(3) Başvurulara ilişkin bilgi, belge ve diğer her türlü talebin yazılı olarak yapılması gerekir. Duruşma, tanık dinlenilmesi veya keşif esnasında yapılanlar hariç, bu usule uyulmaksızın yapılan talepler dikkate alınmaz.

Bilgi, belge isteme ve tebliğ

MADDE 70- (1) Mahkeme, kendisine verilen görevlerin yerine getirilmesi sırasında yasama, yürütme, yargı organları, kamu idareleri, kamu görevlileri, bankalar ile diğer gerçek ve tüzel kişilerle doğrudan yazışır, bilgi ve belge ister, gerekli gördüğü her türlü belge, kayıt ve işlemi inceler, bilgi almak üzere her derece ve sınıftan kamu görevlileri ile ilgilileri çağırabilir, idare ve diğer tüzel kişilerden temsilci isteyebilir.

(2) (Değişik:RG-5/3/2014-

28932) Yukarıdaki fıkra kapsamında Mahkemeye ulaşan bilgi ve belgeler, yargılamanın gerektirmesi halinde onbeş günlük süre içinde görüşlerini sunabilmeleri için başvurucuya, Adalet Bakanlığına ve varsa diğer ilgililere tebliğ edilir

(3) Mahkeme, başvurucu ya da kamu otoritesinin, istenen bilgi ya da belgeyi sunmaktan kaçındığı ya da bir delili gizlediği yahut her ne suretle olursa olsun davet edildiği hâlde yargılamaya etkili bir şekilde katılmadığı kanaatine varırsa, bu durumdan gerekli sonuçları çıkararak kararını verir.

Adalet Bakanlığına bildirim

MADDE 71- (1) Bireysel başvurunun kabul edilebilirliğine karar verilmesi hâlinde, başvurunun bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına gönderilir. Adalet Bakanlığı gerekli gördüğü hâllerde görüşünü yazılı olarak Mahkemeye bildirir.

(2) (Değişik:RG-5/3/2014-

28932) Adalet Bakanlığı başvuruya ilişkin görüşünü otuz günlük süre içinde bildirir. Talep hâlinde Bölüm Başkanınca bu süre

otuz güne kadar uzatılabilir. Başvurunun Adalet Bakanlığına bildiriminden itibaren belirtilen sürelerde cevap verilmediği takdirde, Mahkeme dosyadaki bilgi ve belgelere göre kararını verir. Mahkeme, içtihadın olduğu alanlarda veya ivedilikle karar verilmesi gereken durumlarda Bakanlık cevabını beklemeden başvurunun kabul edilebilirlik ve esas hakkında karar verebilir.

(3) Adalet Bakanlığının cevabı başvurucuya tebliğ edilir. Başvurucunun tebliğ tarihinden itibaren varsa karşı beyanlarını, onbeş gün içinde Mahkemeye sunması gerekir.

Bölüm ve Komisyonlarda oylama ve karar

MADDE 72- (1) Bölümler kararlarını salt çoğunlukla alırlar.

(2) Komisyonlarca başvurunun kabul edilebilirliği ya da edilemezliği kararları oybirliği ile alınır. Oybirliği sağlanamayan durumlarda karar vermek üzere başvuru, Bölüme havale edilir.

(3) Komisyonlar, Bölüm Başkanının uygun bulduğu konularda, raportörler tarafından hazırlanan karar taslaklarının toplantı yapmalarına gerek bulunmaksızın kідemsiz üyeden başlanarak imzalanması suretiyle de karar alabilirler. Komisyon üyelerinden birisinin bu konunun toplantıda görüşülmesini talep etmesi hâlinde anılan usul uygulanmaz.

(4) Bölüm veya Komisyonlarca uygun görülmesi ve işin niteliğinin izin vermesi hâlinde elektronik oylama yapılması mümkündür. Açık oylama yapıldığı durumlarda oylamaya kідemsiz üyeden başlanır.

Tedbir kararı

MADDE 73- (1) Başvurucunun yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüğüne yönelik ciddi bir tehlike bulunduğu anlaşıldığı üzerine, Bölümlerce esas inceleme aşamasında

gerekli tedbirlere resen veya başvurucunun talebi üzerine karar verilebilir.

(2) İncelenen başvurulara ilişkin olarak; resen ya da başvurucunun talebi üzerine dosyanın esas hakkında karar verilmeden önce, tedbir kararına başvurulmaması hâlinde başvurucunun yaşamına ya da maddi veya manevi bütünlüğüne yönelik ciddi bir tehlike bulunduğu anlaşıldığı üzerine, Komisyonlarca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesi derhâl yapılarak, tedbir hususunu da karara bağlamak üzere başvuru, ilgili Bölüme gönderilir.

(3) Bölüm, tedbire karar vermesi hâlinde gereğinin ifası için bunu ilgili kişi ve kurumlara bildirir.

(4) Tedbir kararı verilen başvurunun esas hakkındaki kararın en geç altı ay içinde verilmesi gerekir. Tedbirin devamı konusunda yeni bir karar alınmadığında, başvurucunun hakkının ihlal edilmediğine ya da başvurunun düşmesine karar verildiği durumlarda tedbir kararı kendiliğinden kalkar.

Duruşma

MADDE 74- (1) Bölümler, başvuruları dosya üzerinden inceler. Ancak resen ya da başvuru veya Adalet Bakanlığının talebi üzerine gerekli görülmesi hâlinde duruşma yapılmasına karar verilebilir.

(2) Duruşma yapılmasına karar verilmesi hâlinde, duruşmanın yeri, günü ve saati ilgililere bildirilir.

(3) Duruşma esnasında duruşma tutanağı düzenlenir. Tutanak örnekleri, talepleri hâlinde başvuru ve Adalet Bakanlığı ile varsa diğer ilgililere verilir.

Pilot karar usulü

MADDE 75- (1) Bölümler, bir başvurunun yapısal bir sorundan kaynaklandığını ve bu sorunun başka başvurulara da yol açtığını tespit etmeleri ya da bu durumun yeni başvurulara yol açacağını öngörmeleri hâlinde, pilot karar

usulünü uygulayabilirler. Bu usulde, konuya ilişkin Bölüm tarafından pilot bir karar verilir. Benzer nitelikteki başvurular idari mercilerce bu ilkeler çerçevesinde çözümlenir; çözümlenmediği takdirde Mahkeme tarafından topluca görülerek karara bağlanır.

(2) Bölüm, pilot karar usulünü resen, Adalet Bakanlığının ya da başvurusunun istemi üzerine başlatabilir.

(3) Pilot karar uygulaması için seçilen başvuru, gündemin öncelikli işleri arasında sayılır.

(4) Bölüm pilot kararında, tespit ettiği yapısal sorunu ve bunun çözümü için alınması gereken tedbirleri belirtir.

(5) Bölüm pilot kararlarla birlikte, bu karara konu yapısal soruna ilişkin benzer başvuruların incelenmesini erteleyebilir. İlgililer erteleme kararı hakkında bilgilendirilirler. Bölüm, gerekli gördüğü takdirde ertelediği başvuruları gündeme alarak karara bağlayabilir.

Karar taslaklarının hazırlanması

MADDE 76- (1) Bireysel başvuru raportörleri ya da raportör yardımcılarınca, Komisyonlara ya da Bölümlere sunulmak üzere İçtüzükte belirtilen yazım usulüne uygun ve raportörün özet görüşünü de içeren karar taslakları hazırlanır.

(2) Bu şekilde hazırlanan karar taslakları ilgili birim başraportörünün imzasıyla ilgili Komisyon ya da Bölüme sunulur. Bölüme sunulmak üzere hazırlanan karar taslakları ayrıca Ar-İç'e de gönderilir.

Komisyon kararlarının şekli

MADDE 77- (1) Komisyonlarca verilen kararlarda şu hususlar yer alır:

- a) Sayfa üst bilgisi olarak;
 - 1) Mahkemenin amblemi,
 - 2) "Anayasa Mahkemesi" ibaresi,
 - 3) Kararı veren Bölümün ilgili Komisyonu,

- b) Karar metninde;
 - 1) Başvuru numarası,

- 2) Karar tarihi,
- 3) Komisyon Başkanı ve üyeler ile raportörün adları,
- 4) Tarafların ve varsa temsilcilerinin adları,
- 5) Mahkeme önünde izlenen usulün anlatımı,
- 6) Davaya konu olgular,
- 7) Tarafların iddia ve savunmalarının özeti,
- 8) Kararın gerekçesi,
- 9) Hüküm fıkrası,
- 10) Yargılama masrafları.

(2) Kararlara sayfa ve paragraf numaraları eklenir.

(3) **(Ek:RG-6/11/2018-30587)** Liste usulü verilen kararlarda birinci fıkranın (b) bendinin (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen hususlar bulunmayabilir.

Bölüm kararlarının şekli

MADDE 78- (1) Bölümlerce verilen kararlarda şu hususlar yer alır:

- a) Kararın ilk sayfasında;
 - 1) Mahkemenin amblemi,
 - 2) "Anayasa Mahkemesi" ibaresi,
 - 3) Kararı veren Bölüm,
 - 4) Başvuru numarası,
 - 5) Karar tarihi.

b) Diğer sayfalarında paragraflar numaralandırılmak suretiyle;

- 1) Bölüm Başkanı ve üyeler ile raportörün adları,
- 2) Tarafların ve varsa temsilcilerinin adları,
- 3) Mahkeme önünde izlenen usulün anlatımı,
- 4) Davaya konu olgular,
- 5) Tarafların iddia ve savunmalarının özeti,
- 6) Kararın gerekçesi,
- 7) Hüküm fıkrası,
- 8) Yargılama masrafları hakkındaki karar,

(2) Heyete katılan üyelerin birlikte veya ayrı ayrı varsa karşı oy yazısı veya farklı ya da ek gerekçesini karara ekleme hakkı vardır.

İhlal kararı ve ihlalin giderilmesi

MADDE 79- (1) Bölüm, ihlalin bir mahkeme kararından kaynaklandığını tespit ederse;

a) İhlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosyayı ilgili mahkemeye gönderir. İlgili mahkeme, Bölümün ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde yeniden yargılama yapar ve mümkünse dosya üzerinden ivedilikle karar verir.

b) Bölümlerce yapılan inceleme sonunda, başvuruçunun bir hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi hâlinde, yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmadığı takdirde başvuruçuyu lehine uygun bir tazminata hükmedilebilir.

c) Tazminat miktarının tespitinin, daha ayrıntılı bir incelemeyi gerektirmesi hâlinde, Bölüm bu konuyu kendisi karara bağlamaksızın genel mahkemelerde dava açılması yolunu gösterebilir.

(2) Bölüm kararında, gerekli görüldüğü takdirde Kanunun 50 nci maddesinin birinci fıkrası doğrultusunda ihlalin ve sonuçlarının hangi şekilde ortadan kaldırılacağı hususunda yapılması gerekenler belirtilir.

Düşme kararı

MADDE 80- (1) Bölümler ya da Komisyonlarca yargılamanın her aşamasında aşağıdaki hâllerde düşme kararı verilebilir:

a) Başvuruçunun davadan açıkça feragat etmesi.

b) Başvuruçunun davasını takipsiz bıraktığının anlaşılması.

c) İhlalin ve sonuçlarının ortadan kalkmış olması.

ç) Bölümler ya da Komisyonlarca saptanan herhangi bir başka gerekçeden ötürü, başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir neden görülmemesi.

(2) Bölümler ya da Komisyonlar; yukarıdaki fıkrada belirtilen nitelikteki bir başvuruyu, Anayasanın uygulanması ve yorumlanması veya temel hakların kapsamının ve sınırlarının belirlenmesi ya da insan haklarına saygının gerekli kıldığı hâllerde incelemeye devam edebilir.

Kararın imzalanması, tebliği ve yayımlanması

MADDE 81- (1) Bölüm ve Komisyonların verdikleri kararlar heyeti oluşturan Başkan ve kıdem sırasına göre tüm üyeler tarafından imzalanır ve Mahkeme mühürüyle mühürlenir.

(2) Karşı oy yazısı veya farklı ya da ek gerekçeler, kararın verildiği tarihten itibaren onbeş gün içinde Bölüm Başkanlığına sunulur. Bu süre içinde teslim edilmeyen karşı oy yazısı veya farklı ya da ek gerekçeler dikkate alınmaz.

(3) Bölümler ve Komisyonlarca verilen kararlar kesindir. Kararların imzalı asıl suretleri Mahkeme arşivinde saklanır. Birer örneği başvuruçuya, Adalet Bakanlığına ve diğer ilgililere tebliğ edilir.

(4) Bölüm kararlarının tümü ile Komisyon kararlarından kabul edilebilirlik açısından ilkesel önem taşıyanları Mahkemenin internet sitesinde yayımlanır.

(5) Bölüm Başkanının tespit ettiği, Bölüm tarafından verilen pilot karar niteliğinde ya da içtihadın ortaya konulması açısından ilkesel önemi haiz kararlar Resmî Gazete’de yayımlanır.

Tavzih ve maddi hataların düzeltilmesi

MADDE 82- (Değişik:RG-6/11/2018-30587)

(1) Mahkemece verilen kararlar hakkında ilgililer, 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu

hükümleri çerçevesinde, hükmün tavzihini ve maddi hataların düzeltilmesini talep edebilirler.

Başvuru hakkının kötüye kullanılması

MADDE 83- (Değişik:RG-6/11/2018-30587)

(1) Başvurucunun istismar edici, yanıltıcı ve benzeri nitelikteki davranışlarıyla bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığının tespit edilmesi hâlinde incelemenin her aşamasında başvuru reddedilir ve yargılama giderleri dışında, ilgilinin ikibin Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasıyla cezalandırılmasına karar verilebilir.

Genel hükümlerin uygulanması

MADDE 84- (1) Bireysel başvuruların incelenmesinde, kararların infazında Kanun ve İçtüzükte hüküm bulunmayan hâllerde ilgili usul kanunlarının bireysel başvurunun niteliğine uygun hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Tutulacak defterler, kayıtlar ve arşiv

MADDE 85- (1) Mahkemede birimlerin ihtiyaçlarına göre tutulması gerekli defter ve kayıtlar yönetmelikte gösterilir.

(2) Başkan ve üyeler ile atanan raportörler ve diğer personelin özlük dosyaları Personel Müdürlüğüne tutulur.

(3) Arşiv hizmetleri genel hükümlere göre yürütülür.

Günlük çalışma süresi

MADDE 86- (1) Mahkemenin günlük çalışma saatleri 8.30 - 12.00 / 13.00 - 17.30'dur. Bu saatler hizmetin gereğine göre Başkanlıkça değiştirilebilir. Değişiklik Mahkemenin internet sitesinde duyurulur.

Üyelerin ve raportörlerin yıllık ve mazeret izinleri

MADDE 87- (1) Üyelerin yıllık ve mazeret izinleri Başkan tarafından verilir. Hastalık ve mazeret izinleri genel hükümlere tâbidir.

(2) Başkan, Başkanvekili ve üyelerin kırk günlük yıllık izin hakları vardır. İzinlerin kullanılmasında, Yüce Divan sıfatıyla bakılan veya Anayasaya göre süreye tâbi olan işlerin aksatılmaması ve üyelerin dinlenmelerinin sağlanması gözönünde tutulur. Mümkün olduğu takdirde izinlerin, üyelerin istedikleri tarihlerde kullanmaları sağlanır.

(3) Mahkemede görevlendirilen ve atanan raportörlerin izinleri, istekleri göz önünde tutularak işlerin aksatılmaması kaydıyla Başkan tarafından genel hükümlere göre kullanılır.

Mahkeme binasında alınacak güvenlik önlemleri

MADDE 88- (1) Başkanlığın Mahkemenin güvenliğine ilişkin istekleri, idare amirleri ile emniyet makamlarınca derhâl yerine getirilir. Başkanlıkça talep edilmediği sürece hiçbir makam veya merci, Mahkeme binasında güvenlik önlemi alamaz.

Kütüphane ve Yayın İşleri

MADDE 89- (1) Mahkeme Kütüphanesine alınacak basılı veya elektronik kitap ve yayınlar, abone olunacak veri tabanları ile Mahkeme tarafından yapılacak yayınlar Başkan tarafından belirlenen bir üye, bir Genel Sekreter yardımcısı ve bir raportörden oluşan Kütüphane ve Yayın Komisyonunca belirlenir.

(2) Kütüphanenin diğer işleri ile yayınlara ilişkin diğer hususlar çıkarılacak yönetmelik çerçevesinde Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğüne yerine getirilir.

(3) Kütüphane ve Yayın Komisyonunca uygun görülen kararlar

Anayasa Mahkemesi Kararlar Dergisinde yayımlanır.

Yurt dışı görevlendirme

MADDE 90- (1) Başkan, Başkanvekilleri, üyeler, raportörler ve raportör yardımcılarının mesleki incelemelerde bulunmak, bilgi ve deneyim paylaşımında bulunmak, kongre, konferans, seminer ve benzeri bilimsel toplantılara katılmak üzere aylık ve ödenekleri, gerçek yol giderleri ve gündelikleri verilmek suretiyle, işlerin aksatılmaması gözetilerek, dış ülkelere gönderilmesine Başkanlıkça karar verilir.

(2) Raportörler ve raportör yardımcıları; lisansüstü eğitim, bilimsel araştırma ya da karşılıklı işbirliği çerçevesinde yabancı ülke mahkemeleri, üniversiteler veya uluslararası kuruluşlarda çalışmak veya öğrenim görmek üzere Başkanlıkça iki yıla kadar yurt dışında görevlendirilebilirler. Başkanlıkça gerekli görüldüğü takdirde bu süreler bir katına kadar uzatılabilir. Bu kapsamda yurt dışında görevlendirilenlerin; malî hakları, yükümlülükleri, mecburî hizmetleri, giderlerinin karşılanması, aylık ve ödeneklerinin transferi konularında Devlet memurlarına ilişkin hükümler uygulanır.

(3) İkinci fıkra hükümlerine göre yabancı ülkelere gönderilenlerin derece yükselmeleri, kademe ilerlemeleri, emeklilik, aylık, ödenek ve diğer bütün özlük hakları ile yükümlülükleri devam eder.

(4) Yurt dışına gönderilme esas ve usulleri ile gözetilecek kriterler yönetmelikle belirlenir.

Kisveler

MADDE 91- (1) Başkan, Başkanvekilleri ve üyelerin kuruluş yıldönümlerinde, duruşmalı işlerde, andiçme törenlerinde, siyasi parti kapatma davalarındaki dinleme sırasında giyecekleri

kisveler, kadın üyeler için; siyah tayyör, beyaz bluz, siyah ayakkabı, erkek üyeler için; siyah elbise, beyaz gömlek, kravat ve siyah ayakkabıdır. Cübbe, siyah kumaştan yapılmış yakası Maraş işi işlemelidir (Ek-2).

(2) Raportörlerin kuruluş yıldönümünde, Yüce Divandaki görevleri ve siyasi parti kapatma davalarındaki dinleme sırasında giyecekleri cübbe, siyah kumaştan yapılmış kolları ve yakası eflatun saten olup Maraş işi işlemelidir (Ek-3).

(3) Raportör yardımcılarının, kuruluş yıldönümlerinde, duruşmalı işlerde, andiçme törenlerinde, siyasi parti kapatma davalarındaki dinleme sırasında giyecekleri kisveler kadın olanlar için siyah tayyör, beyaz bluz, siyah ayakkabı; erkekler için ise siyah elbise, beyaz gömlek, kravat ve siyah ayakkabıdır.

(4) Diğer törenlerde cübbe giyilmesi Mahkemenin kararına bağlıdır.

(5) Cübbe, bütçeye konulan ödenekten yaptırılır ve demirbaş olarak Başkan ve üyeler ile raportörlere verilir. Uygun sürelerle yenilenir.

Mahkemenin amblemi ve rozeti

MADDE 92- (1) Mahkemenin yayınlarında, basılı kağıtlarında, mensuplarının ve emeklilerinin kimlik belgelerinde ve rozetinde Mahkeme kararıyla kabul edilen ve ancak bu yolla değiştirilebilecek olan amblem kullanılır (Ek-4). Rozet çerçevesizdir.

(2) Tespit edilen rozeti Başkan, Başkanvekilleri, üyeler ile emeklileri kullanabilir.

Onur belgesi

MADDE 93- (1) Emekliye ayrılan Başkan, Başkanvekilleri ve üyelere metni (Ek-5)'de gösterilen "Onur Belgesi" verilir.

(2) Onur belgeleri ile geçmiş hizmetlerin onurunu simgeleyen armağanların verileceği törene, Mahkemenin emekli başkanları ile üyeleri ve uygun görülen diğer kişiler davet edilir.

(3) Emekliye ayrılmadan ölen Başkan ve üyelerin onur belgeleri eşlerine, yoksa çocuklarına, o da yoksa diğer yasal mirasçılarına verilir.

Cenaze törenleri

MADDE 94- (1) Başkan ve üyeler ile emekli başkan ve üyelerin cenaze törenlerine ailelerinin isteği hâlinde Mahkemede başlanır. Ölüm olayı gazete, TRT ve haber ajansları kanalıyla duyurulur.

İKİNCİ BÖLÜM

İçtüzüğün Değiştirilmesi, Yürürlük ve Yürütme

İçtüzüğün değiştirilmesi

MADDE 95- (1) İçtüzükte değişiklik yapılması Başkan veya en az üç üye tarafından istenebilir. Bu konudaki isteklerin yazılı olarak yapılması ve gerekçelerinin belirtilmesi zorunludur.

(2) Değişiklik talebi Başkanlıkça on beş gün içinde gündeme alınır. Genel Kurulca, değişiklik yapılması gerektiğine karar verilirse bu konuda inceleme yapmak ve değişiklik metni taslağını ihtiva eden bir rapor hazırlamak üzere, üyeler arasından seçilen üç kişilik bir komisyon kurulur.

(3) Komisyonun raporu, otuz gün içinde gündeme alınarak karara bağlanır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 96- (1) 3/12/1986 tarihli ve 19300 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 97- (1) Bu İçtüzük, Resmî Gazete’de yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 98- (1) Bu İçtüzük hükümlerini Başkan yürütür.

ANAYASA MAHKEMESİ İÇTÜZÜĞÜ

1-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre Başkan ve Başkanvekilleri, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve Başkanvekili, Genel Kurul tarafından üyeler arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla kaç yıl için seçilirler?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 6
- E) 5

2-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre seçimler bu görevlerin sona ereceği tarihten önceki kaç ay içinde Başkan tarafından gündeme alınır?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 6
- E) 5

3-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre Başkan tarafından gündeme alınır. Seçimin yapılacağı yer, gün ve saat en az kaç gün önce üyelere yazılı olarak bildirilir?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 7
- E) 5

4-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre oyların sayımı ve dökümünde görevlendirilmek üzere, en kıdemsiz kaç üyeden bir Sayım Kurulu oluşturulur?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 7
- E) 5

5-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre aşağıdakilerden hangisi başkanın görevlerinden birisi değildir ?

- A) Mahkemeyi temsil etmek
- B) Mahkemenin verimli ve düzenli çalışmasını sağlamak ve bu amaçla uygun göreceği tedbirleri almak
- C) Genel Kurulun ve gerektiğinde Bölümlerin gündemini belirlemek
- D) Genel Kurula ve Yüce Divana başkanlık etmek; gerekli gördüğü takdirde kendi yerine bu görevleri ifa etmek üzere Başkanvekillerinden birini görevlendirmek
- E) Mahkeme yönetmeliklerini onaylamak üzere TBMM'ne göndermek

6-Disiplin soruşturmasını gerektiren eylemlerin öğrenilmesinden itibaren yıl geçmiş ise disiplin soruşturması açılmaz. Disiplin cezasını gerektiren eylemin işlendiği tarihten itibaren yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 2 6
- B) 1 5
- C) 3 6
- D) 4 8
- E) 5 10

7-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre Genel Kurul, Başkanın veya belirleyeceği Başkanvekilinin başkanlığında Başkan hariç en az kaç üye ile toplanır?

- A)14
- B)15
- C) 12
- D)13
- E) 10

8-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre mahkemede bireysel başvuruları incelemek üzere Başkan haricindeki üyelerden iki Bölüm kurulur. Her Bölüm bir Başkanvekili ile üyeden oluşur. Bölümler, Birinci Bölüm ve İkinci Bölüm olarak adlandırılır.

Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 11
- B) 9
- C) 6
- D) 8
- E) 7

9-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre Yüksek Disiplin Kurulu, Genel Sekreterin önerisi ve Başkanın onayı ile Genel Sekreter yardımcılarında birisi ve Mahkemede en az üç yıl görev yapmış raportörler arasından belirlenen iki kişi olmak üzere (.....) kişiden oluşur.

Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 2
- B) 3
- C) 4
- D) 7
- E) 5

10-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre Disiplin cezasına ilişkin Genel Kurul kararına karşı ilgili, kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren kaç gün içinde Genel Kurula yeniden inceleme başvurusunda bulunabilir ?

- A) 2
- B) 7
- C) 6
- D) 8
- E)10

11-

I-Başkanlık,
II-Genel Kurul, I
III-Bölümler,
IV-Komisyonlar

Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre mahkeme teşkilatı; yukarıdaki hangi birim veya birimlerden oluşur ?

- A)III-IV-V
- B)IV-V
- C)I-II-III-IV-V
- D)I-II-III
- E) I-II

12-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre genel kurul gündemi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır ?

- A) Genel Kurul toplantılarının gününü belli etmek ve gündemi düzenlemek Başkanlığa aittir. Gerekliğinde, belli işlerin gündeme alınmasına Genel Kurul da karar verebilir.
- B) Raportörler tarafından hazırlanarak Başkanlığa sunulan rapor ve karar taslaklarının birer örneği ile Başkanlıkça düzenlenen gündem, toplantı gününden en az bir hafta öncesinden üyelere dağıtılır
- C) Başkan, acele olan veya gecikmesinde zarar umulan hâllerde bu maddede belirtilen usule ve süreye bağlı olmaksızın toplantının gününü ve gündemini belirleyebilir. Genel Kurul, bu kanaate katılmadığı ve Başkanlıkça yapılan işlemleri benimsemediği takdirde görüşme gününü ayrıca kararlaştırır.
- D) Üyeler, dosyaları talep ettikleri takdirde başkanın onayıyla inceleyebilirler.
- E) Gündem, üyelere ve raportörlere yazılı veya elektronik ortamda gönderilir ve Mahkemenin internet sitesinde yayımlanır

13-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre bireysel başvuru ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır ?

- A) Başvurucunun adı, soyadı, vatandaşlık numarası, doğum tarihi ve yeri, uyruğu, cinsiyeti, mesleği ve adresi, varsa telefon numaraları ve elektronik posta adresi bulunmalıdır.
- B) Başvurular, içtüzük ekinde (Ek-1) örneği bulunan ve Mahkemenin internet sitesinde yayımlanan başvuru formu kullanılarak her dilde yapılır
- C) Başvurucu tüzel kişi ise unvanı, adresi ve tüzel kişiliği temsile yetkili kişinin kimlik bilgileri, varsa telefon numaraları ve elektronik posta adresi bulunmalıdır
- D) Kanuni temsilcisi ya da avukatı varsa, kanuni temsilcisinin ya da avukatının adı, mesleği ve adresi, varsa telefon numarası ve elektronik posta adresi bulunmalıdır.
- E) Kamu gücünün ihlale neden olduğu iddia edilen işlem, eylem ya da ihmaline dair olayların tarih sırasına göre özeti

14-Bireysel başvurunun, başvuru yollarının tüketildiği tarihten, başvuru yolu öngörülmemişse ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren kaç gün içinde yapılması gerekir?

- A) 20
B) 30
C) 25
D) 45
E) 60

15-Anayasa Mahkemesi içtüzüğüne göre komisyonlarca verilecek kararlarda aşağıdakilerden hangisi yer almaz ?

- A) Mahkemenin amblemi,
B) Anayasa Mahkemesi" ibaresi,
C) Kararı veren Bölümün ilgili Komisyonu
D) Başvuru numarası,
E) Türk Milleti Adına ibaresi

ÇÖZÜMLER

1-C

Başkan ve Başkanvekilleri, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkan ve Başkanvekili, Genel Kurul tarafından üyeler arasından gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla dört yıl için seçilirler.

2-A

Seçimler bu görevlerin sona ereceği tarihten önceki iki ay içinde Başkan tarafından gündeme alınır.

3-

Başkan tarafından gündeme alınır. Seçimin yapılacağı yer, gün ve saat en az yedi gün önce üyelere yazılı olarak bildirilir. Seçim işlerini yürütmeye Başkan yetkilidir

4-B

Oyların sayımı ve dökümünde görevlendirilmek üzere, en kıdemsiz üç üyeden bir Sayım Kurulu oluşturulur. Bu Kurulca oyların sayımı ve dökümü yapılır, sonuç bir tutanakla belirlenir

5-E

Başkanın görev ve yetkileri şunlardır: a) Mahkemeyi temsil etmek. b) Mahkemenin verimli ve düzenli çalışmasını sağlamak ve bu amaçla uygun göreceği tedbirleri almak. c) Genel Kurulun ve gerektiğinde Bölümlerin gündemini belirlemek. ç) Genel Kurula ve Yüce Divana başkanlık etmek; gerekli gördüğü takdirde kendi yerine bu görevleri ifa etmek üzere Başkanvekilllerinden birini görevlendirmek. d) Genel Sekreter ve Genel Sekreter yardımcılarını ile başraportörleri görevlendirmek ve görevden almak. e) Mahkeme yönetmeliklerini onaylamak

6-B

Disiplin soruşturmasını gerektiren eylemlerin öğrenilmesinden itibaren bir yıl geçmiş ise disiplin soruşturması açılmaz. Disiplin cezasını gerektiren eylemin işlendiği tarihten itibaren beş yıl geçmiş ise disiplin cezası verilemez.

7-C

Genel Kurul, Başkanın veya belirleyeceği Başkanvekilinin başkanlığında Başkan hariç en az oniki üye ile toplanır.

8-E

Mahkemede bireysel başvuruları incelemek üzere Başkan haricindeki üyelerden iki Bölüm kurulur. Her Bölüm bir Başkanvekili ile yedi üyeden oluşur. Bölümler, Birinci Bölüm ve İkinci Bölüm olarak adlandırılır

9-B

Yüksek Disiplin Kurulu, Genel Sekreterin önerisi ve Başkanın onayı ile Genel Sekreter yardımcılarında birisi ve Mahkemede en az üç yıl görev yapmış raportörler arasından belirlenen iki kişi olmak üzere üç kişiden oluşur. Kurulun başkanlığını Genel Sekreter yardımcısı yapar. Kurul üyeleri iki yıllığına atanırlar.

10-E

Disiplin cezasına ilişkin Genel Kurul kararına karşı ilgili, kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde Genel Kurula yeniden inceleme başvurusunda bulunabilir

11-C

Mahkeme teşkilatı; Başkanlık, Genel Kurul, Bölümler, Komisyonlar, Genel Sekreterlik ve idari hizmet birimlerinden oluşur.

12-D

Genel Kurul toplantılarının gününü belli etmek ve gündemi düzenlemek Başkanlığa aittir. Gerekliğinde, belli işlerin gündeme alınmasına Genel Kurul da karar verebilir.

(2) Raportörler tarafından hazırlanarak Başkanlığa sunulan rapor ve karar taslaklarının birer örneği ile Başkanlıkça düzenlenen gündem, toplantı gününden en az bir hafta öncesinden üyelere dağıtılır

(3) Başkan, acele olan veya gecikmesinde zarar umulan hâllerde bu maddede belirtilen usule ve süreye bağlı olmaksızın toplantının gününü ve gündemini belirleyebilir. Genel Kurul, bu kanaate katılmadığı ve Başkanlıkça yapılan işlemleri benimsemediği takdirde görüşme gününü ayrıca kararlaştırır.

(4) Gündem, üyelere ve raportörlere yazılı veya elektronik ortamda gönderilir ve Mahkemenin internet sitesinde yayımlanır.

(5) Üyeler, dosyaları talep ettikleri takdirde her zaman inceleyebilirler

13-A

Başvurular, İçtüzük ekinde (Ek-1) örneği bulunan ve Mahkemenin internet sitesinde yayımlanan başvuru formu kullanılarak resmî dilde yapılır.

(2) Başvuru formunda aşağıdaki hususlar yer alır:

a) Başvurucunun adı, soyadı, vatandaşlık numarası, doğum tarihi ve yeri, uyruğu,

cinsiyeti, mesleği ve adresi, varsa telefon numaraları ve elektronik posta adresi.

b) Başvurucu tüzel kişi ise unvanı, adresi ve tüzel kişiliği temsile yetkili kişinin kimlik bilgileri, varsa telefon numaraları ve elektronik posta adresi.

c) Kanuni temsilcisi ya da avukatı varsa, kanuni temsilcisinin ya da avukatının adı, mesleği ve adresi, varsa telefon numarası ve elektronik posta adresi..

14-B

Bireysel başvurunun, başvuru yollarının tüketildiği tarihten, başvuru yolu öngörülmemişse ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılması gerekir.

15-E

Komisyonlarca verilen kararlarda şu hususlar yer alır:

a) Sayfa üst bilgisi olarak;

1) Mahkemenin amblemi,

2) “Anayasa Mahkemesi” ibaresi,

3) Kararı veren Bölümün ilgili Komisyonu,

b) Karar metninde;

1) Başvuru numarası,

2) Karar tarihi,

3) Komisyon Başkanı ve üyeler ile raportörün adları,

4) Tarafların ve varsa temsilcilerinin adları,

5) Mahkeme önünde izlenen usulün anlatımı,

6) Davaya konu olgular,

- 7) Tarafların iddia ve savunmalarının özeti,
 - 8) Kararın gerekçesi,
 - 9) Hüküm fıkrası,
 - 10) Yargılama masrafları.
- (2) Kararlara sayfa ve paragraf numaraları eklenir.

GENEL KÜLTÜR

- 1- 27 Mayıs 1960 Askerî Darbesi sonrasında kurulan, Genel Başkanlığını Ragıp Gümüşpala'nın üstlendiği ve Demokrat Partinin devamı niteliğinde olan siyasi parti hangisidir?

Cevap: Adalet Partisi - 2018/kpss lisans

- 2- “Olmak ya da olmamak, işte bütün mesele bu.” sözüyle tanınan, Hamlet oyununun yazarı İngiliz edebiyatçı kimdir?

Cevap: William Shakespeare - 2018/kpss lisans

- 3- Osmanlı Devleti'nde yasama yetkisinin Ayân ve Mebusan Meclisine ait olduğunu belirten siyasal belgenin adı nedir?

Cevap: Kanunuesasi - 2018/kpss önlisans

- 4- Avrupa Şampiyonasında Yasemin Ecem Anagöz ve Mete Gazoz'un rekor kırarak altın madalya kazandığı spor dalı hangisidir ?

Cevap : Okçuluk - 2018/kpss önlisans

- 5- Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde donanma gücüyle kuşatılmasına karşın Turgut Reis'in şehit düşmesinin ardından kuşatma kaldırıldığı için ele geçirilememiş olan yer neresidir?

Cevap : Malta 2016/kpss önlisans (5)GK

- 6- Reisülküttaplık, II. Mahmut Dönemi'nde hangi nazırlığa dönüştürülmüştür?

Cevap : Hariciye 2016/kpss önlisans (10)GK

- 7- Sivas Kongresi sonrasında oluşturulan, ilk sayısını Eylül 1919'da çıkaran ve bu dönemde Millî Mücadele'nin yayın organı olma özelliğini taşıyan gazete hangisidir?

Cevap : İrade-i Milliye 2016/kpss önlisans (15)GK

- 8- Kara delikler konusundaki

çalışmalarıyla tanınan, Zamanın Kısa Tarihi ve Ceviz Kabuğundaki Evren adlı kitapların yazarı olan fizikçi kimdir?

Cevap: Stephen Hawking 2016/kpss önlisans (57)GK

- 9- Birinci Göktürk Devleti 'ne en parlak dönemini yaşatan, Avarların Orta Asya' daki siyasi varlığını sonlandıran ve ülke sınırlarını batıda Hazar Denizi'ne kadar genişlemesini sağlayan hükümdar kimdir?

Cevap: Mukan Kağan 2016/kpss lisans (1)GK

- 10- XVII. yüzyılda Keşf-üz-Zünûn adlı bibliyografik eserinde binlerce kitabı yazarlarıyla tanıtan ve Cihannüma adlı eseriyle de çeşitli ülkeler hakkında bilgi veren bilim adamı kimdir?

Cevap: Kâtip Çelebi 2016/kpss lisans (6)GK

- 11- Hotin Seferi sırasında edindiği olumsuz izlenimler üzerine, Osmanlı merkez ordusunda ıslahat yapmayı düşünen padişah kimdir?

Cevap: H. Osman 2016/kpss lisans (7)GK

- 12- Ankara'nın başkent olduğu 13 Ekim 1923 tarihinde Ankara'da elçiliği bulunan devlet hangisidir? **Cevap: Afganistan 2016/kpss lisans (19)GK**

- 13- Batı Cephesi Komutanlığı ve Mudanya Görüşmeleri'ndeki başarısından dolayı, Lozan Konferansı'na gidecek heyete İsmet İnönü'nün başkanlık etmesi için Dışişleri Bakanlığı görevinden istifa eden kişi kimdir?

Cevap: Yusuf Kemal Tengirşenk 2016/kpss lisans (22)GK

- 14- Devlet yönetiminde millî egemenliği, millî iradeyi ve özgür seçimi esas kabul eden ilke hangisidir?

Cevap: Cumhuriyetçilik 2016/kpss lisans (23)GK

- 15- 19 Mayıs 1924'te İstanbul'da “Haliç Konferansı” adı altında gerçekleşen

ve Türkiye'yi Fethi Okyar'ın temsil ettiği görüşmeler hangi sınırlarla ilgilidir?

Cevap: Irak sınırı 2016/kpss lisans (24)GK

16- 16 Ağustos 1960'ta bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti ilan edildikten sonra, cumhurbaşkanlığı görevine Rum lider Makarios getirilirken cumhurbaşkanı yardımcılığı görevini üstlenen Türk lider kimdir?

Cevap: Fazıl Küçük 2016/kpss lisans (27)GK

17- Türk idare hukukuna göre belediyenin organları nelerdir?

Cevap: Belediye meclisi - Belediye encümeni - Belediye başkanı 2016/kpss lisans (52)GK

18- Bir kayanın üzerine oturmuş, elini çenesine dayamış ve derin düşüncelere dalmış bir erkek figürünün tasvir edildiği "Düşünen Adam" heykeli kimin eseridir?

Cevap: Auguste Rodin 2016/kpss lisans (55)GK

19- Dünya tıp tarihinde önemli bir yere sahip olan, El-Kanun fi't-Tıb adlı eseri yazan ve Batı dünyasında "Avicenna" olarak bilinen İslam bilgini kimdir?

Cevap: İbni Sina 2016/kpss lisans (56)GK

20- Her yıl adına ödül verilen Türkiye'nin ilk Müslüman Türk kadın tiyatro oyuncusu kimdir? **Cevap: Afife Jale 2016/kpss lisans (57)GK**

21- İnsan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle dünyanın en önemli sağlık sorunlarından biri olan sigara bağımlılığına yol açan madde nedir?

Cevap: Nikotin 2016/kpss lisans (58)GK

22- Türk-İslam devletlerinin ilk dönemlerinde başkent olan ve Timur Dönemi'nde "şehirlerin şahı" unvanıyla bilinen stratejik öneme sahip şehir hangisidir?

Cevap: Semerkant 2015/kpss lisans

(2)GK

23- Mustafa Kemal'in ilk görev yaptığı, Vatan ve Hürriyet Cemiyeti'ni kurduğu yer neresidir? **Cevap: Şam 2015/kpss lisans (13)GK**

24- Osmanlı Dönemi'nde bir ustanın yanında çalışan çırağın o işte ustalaştığı ve işi yapmada ehliyet sahibi olduğunu gösteren belgeye ne ad verilir?

Cevap: İcazet 2014/kpss önlisans (4)GK

25- Türk modernleşme tarihinde yenileşmeyi ilk defa geniş bir program çerçevesinde, devlet adamı ve uzmanların hazırladığı raporlar (layihalar) doğrultusunda yürütmeye çalışan Osmanlı padişahı kimdir?

Cevap: III. Selim 2014/kpss önlisans (10)GK

26- 1882 yılında Mekteb-i Sanayi-i Nefise-i Şâhâne adıyla kurulan yükseköğretim kurumunun günümüzdeki adı nedir?

Cevap: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi 2014/kpss önlisans (60)GK

27- 963-1187 yılları arasında Afganistan, Özbekistan, İran, Horasan, Pakistan ve Kuzey Hindistan'a kadar uzanan geniş bir coğrafyaya hâkim olan devlet hangisidir?

Cevap: Gazneli 2014/kpss lisans (3)GK

28- Misak-ı Millî'yi Avrupa devletlerinden hangisi tarafından ilk kez kabul edilmiştir?

Cevap: Rusya 2014/kpss lisans (15)GK

29- Türkiye'nin de içinde bulunduğu ve antlaşmayı imzalayan devletlerden birinin ayrılmasından sonra CENTO adını alan pakt hangisidir?

Cevap: Bağdat 2014/kpss lisans (22)GK

30- Anadolu'da kurulan ilk beyliklerden biri olan ve 1072-1202 yılları arasında Erzurum ve çevresinde hüküm süren; Üç Kümbetler ve Mama Hatun Türbesi gibi eserleri günümüze ulaşan beylik hangisidir?

Cevap: Saltuklular 2013/kpss lisans

(3)GK

31- Osmanlı Devleti'nde Divanihümayun'un üyelerinden reisülküttap, zamanla hangi unvana dönüşmüştür?

Cevap: Hariciye nazın 2013/kpss lisans (6)GK

32- 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Banş Antlaşması'nda Türkiye'yi temsil eden delegasyonda yer alan kişiler kimlerdir?

Cevap: İsmet Paşa, Rıza Nur Bey, Haşan Bey 2013/kpss lisans (18)GK

33- Tek Adam isimli biyografi kimin hayatını anlatmaktadır?

Cevap: Mustafa Kemal Atatürk 2013/kpss lisans (24)GK

34- 1950'li yılların başlannda Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması amacı ile Yorgo Grivas liderliğinde kurulmuş Rum örgüt hangisidir?

Cevap: EOKA 2013/kpss lisans (27)GK

35- Belli bir hukuki duruma ilişkin olarak kanunda bir hüküm olması gerekirken hiçbir hüküm öngörülmemiş olmasının hukuki niteliğine ne ad verilir?

Cevap: Gerçek kanun boşluğu 2013/kpss lisans (50)GK

36- Şubat 2013'te istifa ederek Vatikan'da, 600 yıldan bu yana istifa eden ilk papa olma özelliğini taşıyan papa kimdir?

Cevap: 16. Benediktus 2013/kpss lisans (59)GK

37- Tüzüğünde amacı; Adana, İçel, Maraş ile bu bölgeye komşu Ayıntab, Antakya, İskenderun, Beylan ve Reyhaniye'de nüfusun % 90'ını oluşturan Türkleri temsil etmek ve buraların Osmanlı Devleti'ne bağlılıklarını kuvvetlendirmek amacıyla gerekli çalışma ve yayınlarda bulunmak olarak açıklanan cemiyet hangisidir?

Cevap: Kilikyalılar 2012/kpss önlisans (II)GK

38- 29 Ekim'in Cumhuriyet Bayramı olarak kutlanması hangi yılda yasalaşmıştır?

Cevap: 1925 2012/kpss önlisans

(24)GK

39- Osmanlı Dönemi'nde açılan Sanayi-i Nefise Mektebi, Atatürk Dönemi'nde neye dönüştürülmüştür?

Cevap: Güzel Sanatlar Akademisi 2012/kpss önlisans (26)GK

40- Atatürk Dönemi'nde gerçekleşen ve dünyanın ilk kadın savaş pilotu olan kişi kimdir?

Cevap: Sabiha Gökçen 2012/kpss önlisans (28)GK

41- Batman'daki Malabadi Köprüsü ve Mardin'deki Hatuniye Medresesi, Türk devletlerinden hangisinin egemenliği dönemine aittir?

Cevap: Artuklular 2012/kpss lisans (3)GK

42- Mustafa Kemal Paşa'nın Mondros Ateşkes Anlaşması'ndan sonra İstanbul'a gelerek düşüncelerini yaymak için Fethi Bey'le birlikte çıkardığı gazetenin adı nedir?

Cevap: Minber 2012/kpss lisans (10)GK

43- Mustafa Kemal Paşa ve Temsilciler Kurulunun, Sivas Kongresi'nden sonra İstanbul Hükümetine karşı kazandığı ilk siyasi başarı nedir?

Cevap: Amasya Görüşmelerinin yapılması 2012/kpss lisans (13)GK

44- 8-9 Temmuz 1919 gecesi askerlik görevinden istifa eden Mustafa Kemal Paşa, hangi savaştan sonra millî iradenin isteğiyle yeniden askerî görev üstlenmiştir?

Cevap: Kütahya - Eskişehir 2012/kpss lisans (14)GK

45- Türkiye Cumhuriyeti, Birinci Beş Yıllık Sanayi Plam'nm hazırlanmasında teknik ve ekonomik desteği hangi devletten almıştır?

Cevap: Sovyetler Birliği 2012/kpss lisans (22)GK

46- Atatürk Dönemi'nin son başbakanı kimdir?

Cevap: Celâl Bayar 2012/kpss lisans (28)GK

47- Haziran 2012 tarihinde düzenlenen Dünya Ekonomik Forumu Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Avrasya Zirvesi' ne ev sahipliği yapan şehir hangisidir?

Cevap: İstanbul 2012/kpss lisans (60)GK

48- Fatih Sultan Mehmet'in hocası olan din, tasavvuf ve tıp alanlarındaki çalışmalarıyla bilinen ünlü bilgin kimdir?

Cevap: Akşemseddin 2011/kpss lisans (5)GK

49- Osmanlılar zamanında Kitab-ı Bahriye adlı eseriyle ve haritacılık çalışmalarıyla ünlü bilim adamı kimdir?

Cevap: Piri Reis 2010/kpss lisans (6)GK

50- Cumhuriyetin Kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün 1920 Yılında ilk kez Milletvekili Seçildiği il hangisidir.

Cevap: Erzurum

51- Kasım 2018 tarihi itibarıyla UNESCO Dünya Somut Olmayan Kültür mirası Temsili Listesi'ne kabul edilen Türk-Destanı hangisidir?

Cevap: Dede Korkut

52- 2021 EXPO hangi ilimizde yapılacaktır?

Cevap : Hatay

53- Kurtuluş Savaşı'nda göstermiş olduğu mücadele azmi nedeniyle ülkemizdeki şehirlerden hangisine Atatürk Dönemi'nde istiklal Madalyası verilmiştir?

Cevap : Maraş

54- Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni protesto etmesine rağmen iki yıl sonra imzalayan devlet hangisidir?

Cevap : İtalya

55- Konya'daki İnce Minareli Medrese Türk-İslam devletlerinden hangisi döneminde inşa edilmiştir?

Cevap : Anadolu Selçuklu Devleti

SORU VE CEVAPLARLA KÜLTÜR VE MEDENİYET

1-Batman yakınındaki Hasankeyf'te Artuklular ait eserler bulunmaktadır?

2-Kitab-ı Bahriye adlı eseri ve yaptığı haritalarla ünlü denizci Piri Reistir.

3-Kayseri'deki Gevher Nesibe Hatun, Aksaray'daki Alaeddin Keykubat ve Divriği'deki Turan Melek adlı Türkiye Selçukluları Dönemi'ne ait eserler Darüşşifa olarak adlandırılır.

4-Eski Türk devletlerinde hükümdara, yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiğine inanılmıştır. İslamiyet'ten önce kurulan Türk devletlerinde bu yetkiye verilen isim kuttur.

5-Batman'daki Malabadi Köprüsü ve Mardin'deki Hatuniye Medresesi, Türk devletlerinden Artukluların egemenliği dönemine aittir.

6-Lale devrinin ünlü şairi Nedim'dir.

7- Osmanlı Devleti'nin ünlü sanatçılarından biri olan Levni, Nakkaş Osman, Nigari sanat dallarından minyatür alanında tanınmıştır.

8- Orta Asya Türk devletlerinde sosyal hayatı düzenleyen ve yazılı olmayan kurallara töre adı verilmiştir.

9- Kayseri'de bulunan Gevher Nesibe Şifahanesi **Anadolu Selçuklu döneminde yapılmıştır.**

10- XVI. yüzyıl Osmanlı - Türk mimarisinin en büyük ustası Mimar Sinan'dır.

11- Osmanlılarda yoksul halka yemek dağıtmak amacıyla imaretler yapılmıştır.

12-Orhun kitabeleri Göktürkler dönemine aittir.

13-Batman yakınındaki Hasankeyf'te aşağıdakilerden Artuklular dönemine ait eserler bulunmaktadır?

14- İslam hukukuna göre, herhangi bir kişinin mülklerinin veya gelirlerinin bir kısmının kamu yararı için süresiz olarak kullanılması sistemi vakıf sistemidir.

15- Aşağıdakilerden hangisi Lale Devri'nin ünlü şairi Nedim'dir.

16-2017 en mutlu ülkesi Norveç'tir.

17-ilk yerli tank Altay'dır.

18-İlk mayına dayanıklı araç Kirpidir.

19-Dünyanın en büyük yeraltı şehri **Nevşehir'dir.**

20-Çin Seddi: Çin

Tac Mahal: Hindistan

Petra Antik kenti: Ürdün

Kurtarıcı İsa Heykeli: Brezilya

Kolezyum : İtalya

21-

İslam Turizm başkentleri:

Konya: Türkiye

Medine : Suudi Arabistan

Tebriz: İran

22-

Avrupa Birliği tarafından "Arap mirası daimi başkenti" seçilen şehir

Cevap: Kudüs

TÜRK KÜLTÜR VE MEDENİYETİ

ÇÖZÜMLÜ TEST:1

1.Eski Türklerde hükümdara ülkeyi yönetme yetkisinin hükümdara Göktanrı tarafından verilmesine ne ad verilir?

A)Kurultay

B)Toy

C)Ülüş

D)Yuğ

E) Kut

2.

I-Devleti Yönetmek

II-Ordunun başında sefer çıkarmak

III-Adaleti sağlamak

İslamiyet öncesi Türk devletlerinde yukarıdakilerden hangisi veya hangileri hükümdarın görevlerindedir?

A) I-II-III

B)I-III

C)I-II

D)II-III

E)Yalnız I

3. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde aşağıdakilerden hangisi hükümdarın unvanlarından birisi değildir?

- A) Han
- B) Hakan
- C) Yabgu
- D) Sultan
- E) Kağan

4. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde ikili devlet teşkilatı ilk kez aşağıdakilerden hangisinde uygulanmıştır?

- A) Asya Hunları
- B) Göktürkler
- C) Uygurlar
- D) Hazarlar
- E) Selçuklular

5. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde dini konularda dahil her türlü konuların görüşülüp karara bağlandığı meclis aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurultay
- B) Toy
- C) Ülüş
- D) Divan
- E) Kut

6. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde aşağıdakilerden hangisi danışma ve karar organıdır?

- A) Kurultay
- B) Toy
- C) Mezalim
- D) Hakan
- E) Kut

7. İlk Türk Devletlerinin devlet teşkilatı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Ülkenin batı kısmını yöneten hanedan üyesine yabgu adı verilir.
- B) Hatun, kağanın eşidir ve devlet işlerinde söz sahibidir.
- C) Toy, ilk Türk devletlerinde ülke meselelerinin görüşülüp karara bağlandığı yerdir
- D) Tigin, Hanedan üyesi komutanlara verilen isimdir.
- E) Hükümdara kağan denir

8. Yazılı olmayan fakat herkesin bildiği ve kabullendiği kurallara denilirdi.

İlk Türk Devletlerinde ekonomi anlayışı ile ilgili olarak yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Kut
- B)Töre
- C)Toy
- D)Kurgan
- E) Yuğ

9. Çin'den başlayıp Orta Asya'da birden çok güzergâhı izleyerek Anadolu'ya, oradan da Avrupa'ya kadar uzanan ticaret yolunadenilmiştir.

İlk Türk Devletlerinde hukuk anlayışı ile ilgili olarak yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Menzil
- B)Kervansaray
- C)İpek yolu
- D)Çin seddi
- E)Orhun

10. İlk Türk Devletlerinde Hunlularla Çinliler arasında yaşanan en büyük sorun aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Tapınaklara sahip olma mücadelesi
- B)İpek yoluna hakim olma mücadelesi
- C)Çin seddine hakim olma mücadelesi
- D)Minyatürlü yazmalara sahip olma mücadelesi
- E) Sığır ve balık değiş tokuşu sorunları

11. İlk Türk Devletlerinde Türk tarihine ait bilinen ilk yazılı eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Orhun yazıtları
- B)Karabalasagun yazıtları
- C)Buğra Han Medresesi Vakıfları
- D)Şahı Zinde
- E) Nizamiye Medresesi

12. İlk Türk Devletlerinin sanat anlayışı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) İlk Türklerde ortaya çıkmış olan önemli kurganlardan bazıları; Pazırık Kurganları, Noin Ula Kurganı, Esik Kurganıdır.
- B) Esik Kurganı'nda ortaya çıkan Altın Elbiseli Adam sanat tarihi açısından incelenmesi gereken önemli bir eserdir.
- C) İlk Türk Devletlerinde demircilik sanatı gelişmemiştir.
- D) Uygur Türkleri yerleşik medeniyetin en önemli sanat örneklerini vermiştir.
- E) Tambur adı verilen müzik aleti Uygurlarda kullanılmıştır.

13. İlk Türk Devletlerinin kullanmış olduğu oniki hayvanlı takvim ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Güneş yılı esasına göre hazırlanmıştır.
- B) Her ay bir hayvan ismi ile nitelendirilmiştir.
- C) Oniki yıllık zaman dilimi devir olarak kabul edilmiştir.
- D) Gece yarışı gün başlangıcı olarak kabul edilmiştir.
- E) Bu takvimde bir yıl; 366 gün, 6 saat, 50 dakika, 47 saniye olarak belirlenmiş.

14. İlk Türk Devletlerinin yaşam tarzında aşağıdaki hayvanlardan hangisi çok önemli bir yere sahiptir?

- A) Yılan
- B) Sığır
- C) Koyun
- D) At
- E) Deve

15. İlk Türk Devletlerinin hangisinde minyatür sanatının varlığından bahsedilebilir ?

- A) Asya Hunları
- B) Göktürkler
- C) Uygurlar
- D) Hazarlar
- E) İskitler

16-İlk Türk İslam Devletlerinin yönetim anlayışı ile ilgili olarak

I- ilk Türk İslam devletlerinde sultan unvanı kullanılmıştır.

II- Karahanlı hükümdarları ise buğra, arslan, , han, hakan gibi unvanlar kullanmışlardır

III- Büyük Selçuklularda hükümdarlar emir, melik, gibi unvanlar kullanırlarken, Türkiye Selçukluları İran şahlarının kullandığı keykavus ve keyhüsrev) unvanını da kullanmışlardır

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

A) I-II-III

B)I-III

C)I-II

D)II-III

E)Yalnız I

17.Memur Aliye Hanım: Eserde yöneticilerde bulunması gereken özellikler ile birey, toplum ve devlet ilişkilerinin nasıl olması gerektiği anlatılmıştır.

İlk Türk İslam Devletleri dönemine ait olan yukarıda özellikleri anlatılan eser aşağıdakilerden hangisidir?

A)Siyasetname

B)Nizamname

C)Kızıl elma

D)Seyahatname

E) Kutadgu Bilig,

18. İlk Türk İslam devletlerinde sultan,oturur ve ülkeyi yönetirdi.

İlk Türk İslam Devletleri dönemine ile ilgili olarak yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) Otağda Otağdan

B)Kalede Kaleden

C)Sarayda Saraydan

D)Çadırdan Çadırdan

E) Camide Camiden

19. İslamiyet öncesi Türk devletlerinde siyasi, askerî, kültürel ve ekonomik meselelerin görüşülüp karara bağlandığı adı verilen meclislerin yerini, ilk Türk İslam devletlerinde adı verilen ve çeşitli dairelerden oluşan bir kurum almıştır.

İlk Türk İslam Devletleri dönemine ile ilgili olarak yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A)Toy Divan

B)Kurultay Saray

C)Tengeş Şad

D)Müstevfi Yargucu

E) Tuğrai Müşrif

20. İlk Türk İslam Devletleri ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Türk İslam devletlerinde hukuk; şerî ve örfî hukuk olmak üzere ikiye ayrılmıştır
- B) Kur'an hükümleri temel alınarak oluşturulan şerî hukuk davalarına kadılar bakardı
- C) Şerî hukuk davalarının başında kadı'l kudat bulunurdu.
- D) Örfî hukukun başında kazasker bulunurdu
- E) kadıların verdiği kararlara itiraz edilmesi durumunda, Mezâlîm Divanı'na (Divan-ı Mezâlîm) başvurulurdu

ÇÖZÜMLER

1-E

Devlet yönetme yetkisinin Tanrı tarafından verildiği anlayışı kut ile ilgilidir. Devleti yönetme yetkisine daha doğrusu kut denilmektedir. Doğru cevap E seçeneğidir.

2.A

-Devleti Yönetmek

-Ordunun başında sefer çıkmak

-Adaleti sağlamak

3.D

Sultan İslam öncesi hükümdarların kullandığı unvan olmadığından doğru cevap D seçeneğidir.

4. A

İkili devlet teşkilatı doğu ve batı şeklinde ilk kez Hunlarda görülür.

5.A

Kurultayda her şey konuşulur. Din, Sanat, Savaş gibi konular görüşülür önemli kararlar da alınır. Doğru cevap A seçeneğidir.

6.A

Kurultay karar alma ve danışma kuruludur. Doğru cevap A seçeneğidir.

7-D

Hanedan üyesi komutanlara şad denir.

8-B

Yazılı olmayan fakat herkesin bildiği ve kabullendiği bu kurallara töre (yasa) denilirdi. Doğru cevap B seçeneğidir.

9-C

Çin'den başlayıp Orta Asya'da birden çok güzergâhı izleyerek Anadolu'ya, oradan da Avrupaya kadar uzanan ticaret yoluna İpek Yolu denilmiştir. Doğru cevap C seçeneğidir.

10-B

Türk devletleri, Hunlardan itibaren, ekonomik açıdan büyük önem taşıyan İpek Yolu'nun kontrolü konusunda Çinlilere karşı büyük mücadeleler vermiştir. Doğru cevap B seçeneğidir

11-A

Orhun yazıtları doğru cevap A seçeneğidir.

12-C

İlk Türk Devletlerinde demircilik çok gelişmiştir. Doğru cevap C seçeneğidir.

13-E

Bu takvimde bir yıl; 365 gün, 5 saat, olarak belirlenmiş. Doğru cevap E seçeneğidir

14-D

Konargöçer hayat tarzında at önemli bir yere sahipti. Bu nedenle Türkler atı ehlileştirilmiş ve ata binmeyi çocuk denecek yaşta öğrenmiştir. Kâşgarlı Mahmud; "At Türk'ün kanadıdır." diyerek, atın Türkler için önemini ifade etmiştir. Doğru cevap D seçeneğidir.

15-C

Minyatürlü el yazmalarının Orta Asya ayağı Uygurlarda görülür. Hoço ve Bezeklikte bu tür yazmalara rastlanır. Doğru cevap C seçeneğidir.

16-A

Doğru cevap A seçeneğidir.

17-E

Türk kültür tarihinin temel taşlarından biri olan Kutadgu Bilig, Yusuf Has Hacip tarafından kaleme alınmıştır.

Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonraki bilinen ilk yazılı eser olma özelliği taşıyan bu kitap, İslam öncesi yaşanan kültür ile İslami Dönem kültürünü yansıtmaya bakımından önemlidir.

Eserde yöneticilerde bulunması gereken özellikler ile birey, toplum ve devlet ilişkilerinin nasıl olması gerektiği anlatılmıştır. Doğru cevap E seçeneğidir

18-C

İlk Türk İslam devletlerinde sultan, sarayda oturur ve ülkeyi buradan yönetirdi. Doğru cevap C seçeneğidir.

19-A

İslamiyet öncesi Türk devletlerinde siyasi, askerî, kültürel ve ekonomik meselelerin görüşülüp karara bağlandığı toy (kurultay) adı verilen meclislerin yerini, ilk Türk İslam devletlerinde divan adı verilen kurumlar almıştır. Doğru cevap A seçeneğidir

20-D

Örfi hukukun başında emir-i dâd bulunurdu. Doğru cevap D seçeneğidir.

ÇÖZÜMLÜ TEST:2**1.Osmanlı Devletinin yönetim anlayışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

- A)Merkeziyetçi bir yönetim anlayışı vardır.
- B) “Ülke hanedanın ortak malıdır” anlayışı egemendir.
- C) “Ülke sadece padişahın malıdır.”anlayışı Fatih döneminde benimsenmiştir.
- D) III. Ahmet’le birlikte, ekber (büyük) ve erşed (akıllı) anlayışı benimsenerek büyük ve akıllı olan kardeşin hükümdar olması kararlaştırılmıştır.
- E)Osmanlı Devleti 1876 yılında Kanun-i Esasi’yi ilan ederek Mutlak Monarşi’den Meşrutî Monarşi’ye geçilmiştir.

2.Osmanlı devlet teşkilat yapısının başında aşağıdakilerden hangisi yer almaktadır?

- A)Padişah
- B)Sadrazam
- C)Şeyhülislam
- D)Kazasker
- E)Nişancı

3.Sancaklarda şehzadeleri yetiştiren yönetime hazırlayan görevliye verilen isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A)Koçluk
- B)Ahilik
- C)Cülus
- D)Lala
- E)Kadı

4.Osmanlı Devlet teşkilatında divanı hümayun ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Vezir-i azam padişahın vekilidir
- B)Kazasker,divandaki büyük davalara bakar.
- C)Defterdar yazışmalara bakar
- D)Vezirler,Sadrazamın verdiği görevleri yerine getirir.
- E) Kaptan-Derya,Deniz Komutanıdır.

5.Osmanlı Devlet Teşkilat yapısı incelendiğinde kazaların sorumlusu olan görevli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lala
- B)Sancakbeyi
- C)Yeniçeri Ağası
- D)Nişancı
- E) Kadı

6.

I-İslam Hukuku

II-Örfi hukuk

III-Fethedilen bölgelerde önceden uygulanan kanunlar

Osmanlı Hukuku yukarıdaki sıralı öncüllerin hangilerinin üzerinde kurulmuştur?

A) I-II-III

B)I-III

C)I-II

D)II-III

E)Yalnız I

7.Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı mahkeme görevlilerinden birisi değildir?

A)Kadı

B)Naib

C)Katip

D)Müftü

E)Mübaşir

8.Osmanlı Devletinde anayasal düzene aşağıdakilerden hangisi ile geçilmiştir?

A)Sened-i ittifak

B) Kanuni esasi

C)Tanzimat fermanı

D)Meşrutiyet

E) Teşkilatı esasiye

9.Aşağıdakilerden hangisi şeri vergilerden değildir?

A)Öşür

B)Haraç

C)Cizye

D)Agnam

E) Avarız

10. 1854 yılında çıkan Kırım Savaşı, Osmanlı'yı dışarıdan borç almak zorunda bırakmış ilk borç aşağıdaki devletlerden hangisinden alınmıştır?

A)İngilizler

B)Fransızlar

C)Almanlar

D)Ruslar

E) Slavlar

11-Kitab-ı Bahriye isimli coğrafya eserini 1521 yılında yazan ve bu kitaba eklediği Dünya haritasını 1528'de Kanuni Sultan Süleyman'a sunan ünlü denizci aşağıdakilerden hangisidir?

A)Oruç Reis

B)Evliya Çelebi

C)Piri Reis

D)Hayrettin Paşa

E) Murat Reis

12-IV. Murat Dönemi'nde Galata Kulesi'nden Üsküdar'a uçmayı başaran ünlü astronot aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hezarfen Ahmet Çelebi
- B) Takiyüddin
- C) Nakkaş Osman
- D) Lagari Hasan Çelebi
- E) Murat Reis

13. Unesco tarafından dünya miras listesine alınan ilk kültürel yapımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ankara Arslanhane Camisi
- B) Konya Aladdin Camii
- C) Konya Karatay Medresesi
- D) Divriği Ulu Cami
- E) Sivas Gök Medrese

14. Mızıkayı Hümâyun olarak açılan sonrasında Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasına dönüştürülen müzik okulu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fatih Sultan Mehmet
- B) III. Murat
- C) Yavuz Sultan Selim
- D) Abdülmecid
- E) II. Mahmut

15. Mimar Sinan'ın "ustalık eserim" dediği eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Selimiye Camii
- B) Sultan Ahmet Camii
- C) Süleymaniye Camii
- D) Bursa Ulu Camii
- E) İznik Yeşil Camii

16. Padişah imzası için aşağıdaki terimlerden hangisi kullanılır?

- A) Berat
- B) Ferman
- C) Tuğra
- D) Adaletname
- E) Kanunname

17. Batman'daki Malabadi Köprüsü, aşağıdaki Türk devletlerinden hangisinin egemenliği dönemine aittir?

- A) Büyük Selçuklular
- B) Anadolu Selçukluları
- C) Karamanoğulları
- D) Artuklular
- E) Saltuklular

18. Osmanlı Devleti'nde ilk kez anayasaya dayalı parlamentolu sisteme geçiş, aşağıdaki padişahlardan hangisi döneminde gerçekleştirilmiştir?

- A) Fatih Sultan Mehmet
- B) II. Abdülhamit
- C) Yavuz Sultan Selim
- D) Abdulmecid
- E) II. Mahmut

19. İktâ sistemi ilk kez ne zaman uygulanmaya başlanılmıştır?

- A) Hz. Ömer Dönemi
- B) Anadolu Selçukluları
- C) Karamanoğulları
- D) Büyük Selçuklular
- E) Mengücekliler

20....., devlete ait arazilerin gelirlerinin asker ve memurlara maaş karşılığı verilmesidir.

Yukarıdaki boşluğa gelebilecek uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Reaya
- B) Tımar Sistemi
- C) Vakıf
- D) İltizam
- E) Mültezim

ÇÖZÜMLER:**1-D**

I. Ahmet'le (Görsel 1.15) birlikte, ekber (büyük) ve erşed (akıllı) anlayışı benimsenerek büyük ve akıllı olan kardeşin hükümdar olması kararlaştırılmış,doğru cevap D seçeneğidir.

2-A

Osmanlı devlet teşkilat yapısının başında padişah vardı. Doğru cevap A seçeneğidir.

3-D

Sancaklarda şehzadelere lala denilen devlet işlerinde deneyimli kişiler eşlik etmiş ve onları yetiştirmişlerdir. Doğru cevap D seçeneğidir.

4-C

Nişancı: Yazışmalara bakar. Padişahın ferman ve beratlarına tuğra çeker. Doğru cevap C seçeneğidir.

5-E

Kadınların idari görevleri arasında; kazaların yönetiminin ve asayişinin sağlanması, esnaf ve loncaların denetlenmesi, üretim ve pazar yerlerinin kontrolü gibi görevleri vardı

6-A

Osmanlı hukuku, üç ana temel üzerine kurulmuştur. Doğru cevap A seçeneğidir

7-D

Müftü Osmanlı mahkeme yönetim sisteminde görevli değildir. Doğru cevap D seçeneğidir.

8-B

Osmanlı Devleti'nde anayasal düzene 23 Aralık 1876 tarihinde ilân edilen Kanun-i Esasi ile geçilmiştir.Doğru cevap B seçeneğidir.

9-E

Avarız: Olağanüstü hâllerde alınan vergi.Örfi vergilerdendir. Doğru cevap D

10-A

1854 yılında çıkan Kırım Savaşı, Osmanlı'yı dışarıdan borç almak zorunda bırakmıştır. İlk borç İngilizlerden alınmıştır. Doğru cevap A seçeneğidir.

11-C

İlk Dünya haritasını 1511 yılında çizmiş, bu haritada kıyıları ve adaları gösterip bilinmeyen bölgelerin tanınmasını sağlamıştır. Kitab-ı Bahriye isimli coğrafya eserini 1521 yılında yazmış ve bu kitaba eklediği Dünya haritasını 1528'de Kanuni Sultan Süleyman'a sunmuştur. Doğru cevap C seçeneğidir.

12-A

IV. Murat Dönemi'nde Galata Kulesi'nden Üsküdar'a kadar uçan astronot Hezarfen Ahmet Çelebidir.

13-D

Divriği Ulu Cami .

14- E

II. Mahmut Dönemi'nde açılan Mızıka-yı Hümâyun açılmıştır. Doğru cevap E seçeneğidir.

15-A

Mimar Sinan'ın; "ustalık eserim" dediği bu cami 1568-1575 yılları arasında II. Selim adına yapılmıştır. Doğru cevap A seçeneğidir.

16-C

Tuğra padişah imzası anlamında kullanılır. Doğru cevap C seçeneğidir.

17-D

Artuklu eseri olan Malabadi köprüsü .Doğru cevap D seçeneğidir.

18-D

Meşrutiyetin ilanı ile birlikte halk yönetime katılmış, meclis ise iki kısımdan oluşmuştur. Doğru cevap D seçeneğidir

19-A

İlk kez Hz. Ömer Dönemi'nde uygulanmaya başlanan bu sistem, Selçuklular Dönemi'nde Nizamülmülk tarafından geliştirilmiş ve ekonominin vazgeçilmez

unsuru hâline getirilmiştir. Doğru cevap A seçeneğidir.

20. B

Tımar Sistemi, devlete ait arazilerin gelirlerinin asker ve memurlara maaş karşılığı verilmesidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

**ANAYASA MAHKEMESİ HİZMET
BİRİMLERİNİN GÖREVLERİ, ÇALIŞMA USUL
VE
ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Anayasa Mahkemesi hizmet birimlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını, Genel Sekreterlik teşkilatı ve diğer hizmet birimlerinde çalışan memur, hizmetli ve diğer personelin görevleri ile bu görevlerin nasıl yürütüleceğini, birimlerin ihtiyaçlarına göre tutulması gerekli defter ve kayıtları, kütüphanenin işleri ile yayınlara ilişkin hususları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 23. maddesinin (1) numaralı fıkrası ve 29. maddesinin (3) numaralı fıkrasıyla Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 35. maddesinin (4) numaralı fıkrası, 85. maddesinin (1) numaralı fıkrası ve 89. maddesinin (2) numaralı fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AAMB: Asya Anayasa Mahkemeleri ve Muadil Kurumlar Birliğini,
- b) AYAM: Anayasa Mahkemesi Anayasa Yargısı Araştırmaları Merkezini,
- c) Başkan: Anayasa Mahkemesi Başkanı,
- ç) Başkanlık: Anayasa Mahkemesi Başkanlığı,
- d) Birim: 6216 sayılı Kanun'un 29. maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen ve (2) numaralı fıkrası gereği oluşturulacak olan, hizmet ve görev alanlarına giren belli hizmetleri ve bu

hizmetlere ilişkin faaliyetleri yürüten hizmet birimlerini,

e) Birim Amiri: Hizmet biriminin sorumlusu olan müdür, müşavir, hekim, uzman veya 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86. maddesine göre görevlendirilen kişiyi,

f) Büro: Birimlerin alt birimlerini,

g) Büro personeli: 657 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (A), (B) ve (D) bentlerine tabi personel ile 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi personeli,

ğ) DYS: UYAP Doküman Yönetim Sistemini,

h) EKAP: Elektronik Kamu Alımları Platformunu,

ı) E-dergi: Anayasa Mahkemesinin dijital platformunda hazırlanan aylık elektronik basın bültenini,

i) Genel Sekreter: Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterini,

j) Genel Sekreterlik: Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliğini,

k) Genel Sekreter Yardımcısı: Anayasa Mahkemesi Genel Sekreter Yardımcılarını,

l) HYS: Harcama Yönetim Sistemini,

m) İçtüzük: Anayasa Mahkemesi İçtüzüğünü,

n) KBS: Hazine ve Maliye Bakanlığının Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemini,

o) Kanun: 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'u,

ö) Kılavuz: Anayasa Mahkemesi Kurumsal Kimlik Kılavuzunu,

p) KİK: 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununu,

- r) MYS: Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Sistemini,
s) Mahkeme: Anayasa Mahkemesini,
ş) Portal: Anayasa Mahkemesi kurum içi bilgi iletişim ağını,
t) UYAP: Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemini,
u) Yönetmelik: Bu yönetmeliği ifade eder.

Unvanlar ile atanma veya görevlendirilme

MADDE 4- (1) Birimlere atanacak veya birimlerde görevlendirilecek personelin unvanları ile atanma veya görevlendirilme usulü aşağıdaki gibidir:

a) Birim amiri; 657 sayılı Kanun'un atamaya ilişkin maddelerinde öngörülen ilkeler, 18/4/1999 tarihli ve 23670 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik ile 8/2/2005 tarihli ve 25721 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi Personelinin Görevde Yükselmelerine İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda, Mahkeme içinden veya diğer kurumlarda çalışan ve aynı atanma kriterlerini haiz personel arasından Başkan onayı ile atanır veya görevlendirilir.

b) Şef; 657 sayılı Kanun'un atamaya ilişkin maddelerinde öngörülen ilkeler, Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik ile Anayasa Mahkemesi Personelinin Görevde Yükselmelerine İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda, Mahkeme içinden veya diğer kurumlarda çalışan ve aynı atanma kriterlerini haiz personel arasından Başkan onayı ile atanır veya görevlendirilir.

c) Büro personeli, 657 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (A), (B) ve (D) bentlerine tabi personel ile 4857 sayılı Kanun'a tabi personel arasından Genel Sekreterin teklifi ve Başkanın onayı ile

görevlendirilir.

Görev, yetki ve sorumluluklar

MADDE 5- (1) Birim amirlerinin görev, yetki ve sorumlulukları aşağıdaki gibidir:

- a) Birimini temsil etmek,
b) Biriminde görev yapan personelin disiplinli ve düzenli çalışmasını sağlamak,
c) Biriminde görevli personelin çalışmalarını takip etmek ve personeli denetlemek,
ç) Sıralı amirlerinden aldığı emirleri personeline iletmek ve emirlerin yerine getirilmesini temin etmek,
d) Personel arasında adil bir iş bölümü yaparak iş ve işlemlerin sonuçlandırılmasını takip etmek,
e) Birimindeki personelin yetki ve sorumluluklarını tespit etmek ve çalışma prensiplerini belirlemek,
f) Değişen iş yükünü gözeterek birimine bağlı alt birimlerde çalışan personel arasında yer değişikliği yapmak,
g) KİK gereğince birimin ihtiyacı olan mal ve hizmet alımı işlerini İdari ve Mali İşler Müdürlüğü'nün koordinesinde yürütmek,
ğ) Gerçekleştirme görevlisi olarak 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince giderlerin tahakkukunu imzalamak,
h) Göreve yeni başlayan personelin Mahkemeye ve işe uyumunu sağlamak için gerekli çalışmaları yapmak,
ı) Birimini ilgilendiren konularda diğer birimlerle koordinasyonu sağlamak,
i) Birimi içinde farklı büroları ilgilendiren konularda iş bölümü yapmak ve koordinasyonu sağlamak,
j) Mahkemenin kuruluş yıl

dönümünde birimini ilgilendiren konulardaki iş ve işlemleri yürütmek, diğer birimlerle koordineli çalışmak,

k) Personelin performans değerlendirmesini yapmak,

l) Personelin izin işlemlerini yürütmek,

m) Mahkeme içi ve Mahkeme dışı yazışmaların mevzuata uygun yapılmasını sağlamak,

n) Biriminin bünyesinde bulunan, ekonomik ömrünü tamamlamış cihaz veya malzemenin taşınır kaydından düşülmesini sağlamak,

o) Amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

(2) Şefin görev, yetki ve sorumlulukları aşağıdaki gibidir:

a) Birim amirince kendisine verilen sorumluluk alanı ile ilgili tüm iş ve işlemlerin mevzuata uygun olarak tam ve zamanında yapılmasını veya yaptırılmasını sağlamak,

b) Personelin mesaiye riayetini sağlamak,

c) Biriminin gerçekleştirme görevlisi olarak 5018 sayılı Kanun gereğince giderlerin tahakkukunu imzalamak,

ç) Birim amirince personel arasında yapılan iş bölümüne uygun olarak iş ve işlemlerin sonuçlandırılmasını takip etmek,

d) Amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

(3) Büro personelinin görev ve sorumlulukları aşağıdaki gibidir:

a) İstihdam edildiği birimin hizmet alanına giren konularda kendisine verilen görevleri mevzuat hükümleri çerçevesinde yerine getirmek,

b) Birimine gelen veya işi biten her türlü evrakı mevzuata uygun olarak kaydetmek, dosyalamak, çoğaltmak, sınıflandırmak ve arşivlemek,

c) Biriminden çıkan her türlü yazı ve belgeyi hazırlamak ve bunların dağıtımını sağlamak,

ç) Büro hizmetlerinde çalışan diğer

personelle iş birliği içinde hareket etmek,

d) Birimiyle ilgili UYAP, KBS, MYS, Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi (e-bütçe), Nakit Talebi Aktarım Sistemi, EKAP ve benzeri bilgi sistemlerine, gerekli bilgileri tam ve eksiksiz olarak işlemek ve kaydetmek,

e) Birimi ile ilgili arşivleri oluşturmak, güncellemek ve düzenli takip etmek,

f) Her türlü tebliğ evrakını hazırlamak,

g) Amirlerince verilen diğer görevleri yapmak.

İş bölümü

MADDE 6- (1) Birim amirleri; bu Yönetmelik ile belirlenmiş görev, yetki ve sorumlulukların yanında Başkanlıkça veya Genel Sekreterlikçe yürürlüğe konulacak tebliğ, genelge, genel yazı ve sair yazılı emir ve talimatnameler ile belirlenecek olan görevleri de ifa etmekle yükümlüdür.

(2) Birim amiri; şef, personel ve kendisine bağlı diğer görevliler arasında iş bölümü yapar ve ilgisine göre Başkan veya Genel Sekreterin onayına sunar.

(3) Birim amiri; hizmetlerin verimli, etkin ve düzenli bir şekilde yürütülmesi için her türlü tedbiri alır.

(4) Birim amiri; şef ve büro personelinin bu Yönetmelik ile kendilerine verilen görevleri zamanında, düzenli ve gereği gibi yapmaktan ve yaptırmaktan sorumludur.

(5) Birim amiri ve görevlendirilen personel, işin birikmesi veya gecikmesinden birlikte sorumludur.

(6) Birim amirinin izinli, raporlu veya herhangi bir nedenle Mahkemede bulunmadığı durumlarda birim amirine kıdemli şef; şef bulunmaması hâlinde en kıdemli memur vekâlet eder.

Kuruluş gününün kutlanması

MADDE 7- (1) Her yılın nisan ayının 25'inci günü Mahkemenin kuruluş günüdür. Kuruluş günü törenlerle kutlanır; seminer, konferans ve benzeri etkinlikler tertiplenebilir.

(2) Kuruluş günü kutlamaları

kapsamında yapılacak faaliyetleri yürütmek üzere Kuruluş Yıl Dönümü Organizasyon Komisyonu kurulur.

(3) Kuruluş günü kutlamaları ile ilgili yazışmalar ve gerekli her türlü işlemler Genel Sekreterlikçe yapılır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Genel Sekreterlik

Genel Sekreterlik

MADDE 8- (1) Genel Sekreterlikte Genel Sekreter gözetiminde yargısal işlerden; idari, mali ve diğer işleri yürütmekten ve uluslararası ilişkileri yürütmekten sorumlu üç genel sekreter yardımcısı görev yapar.

(2) Genel Sekreter; Genel Sekreter Yardımcılarının görevlerini iş birliği içinde, verimli ve düzenli biçimde yapmalarını gözetir.

(3) Genel Sekreterlik bünyesinde Genel Sekreterlik Bürosu ile Genel Sekreterlik Sekreteryası olmak üzere iki alt birim bulunur.

Genel Sekreter Yardımcıları

MADDE 9- (1) Genel Sekreter Yardımcıları, kendilerine verilen işlerin düzenli biçimde yürütülmesi hususunda Başkan ve Genel Sekretere karşı sorumludur.

(2) Genel Sekreter Yardımcıları görevlerini iş birliği içinde yürütür.

(3) Genel Sekreter Yardımcıları; iş bölümünde sayılmamakla birlikte Kanun, İçtüzük ve Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Başkan ve Genel Sekreter tarafından verilen işleri de yaparlar.

(4) Genel Sekreter Yardımcılarının ortak görev alanları aşağıdaki gibidir:

- Mahkemenin yazışmalarının yapılması,
- Mahkemenin kurumsal, bilimsel, idari, mali ve teknik işlerinin

yürütülmesi,

c) Personelin sevk ve idaresinin sağlanması,

ç) Uygulama yönerge taslaklarının hazırlanması,

d) Başkan ve Genel Sekreter tarafından verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(5) Yargısal işlerden sorumlu Genel Sekreter Yardımcısının görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Genel Kurulun ve bireysel başvurunun işleyişi ile ilgili işleri düzenli ve uyumlu bir şekilde yürütmek, raportörlerin çalışmalarını gözetmek,

b) Genel Kurul ve Bölüm toplantılarıyla ilgili idari işleri yürütmek,

c) İptal ve itiraz davalarına ilişkin olarak Genel Sekreterliğe verilen görevleri yapmak,

ç) İptal ve itiraz davalarına ilişkin olarak Resmî Gazete'de yayımlanacak karar örneklerini Başkan ile birlikte imzalamak,

d) Başvuruları kaydetmek ve sevk etmek,

e) Bireysel başvuru dosyalarının tekemmül ettirilmesine ilişkin olarak Genel Sekreterliğin yetkili kılındığı yazışmaları yaptırmak,

f) Kararların ve raporların otomasyonunu sağlamak ve arşivlemesini yaptırmak,

g) Yazı İşleri Müdürlüğü ve Bireysel Başvuru Müdürlüğü'nün sevk ve idaresini yapmak,

ğ) Verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(6) İdari, mali ve diğer işleri yürütmekten sorumlu Genel Sekreter Yardımcısının görevleri aşağıdaki gibidir:

- a) İdari, mali ve diğer işleri yürütmek,
- b) Bütçenin harcanması ve bu konuda Başkana bilgi verilmesi kapsamında Genel Sekreter tarafından verilen işleri yapmak,
- c) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü, Personel Müdürlüğü, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Teknik Hizmetler Müdürlüğü, Bilgi İşlem Müdürlüğü ve Sivil Savunma Uzmanlığının sevk ve idaresini yapmak,
- ç) Verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(7) Uluslararası ilişkileri yürütmekten sorumlu Genel Sekreter Yardımcısının görevleri aşağıdaki gibidir:

- a) Uluslararası ilişkileri yürütmek,
- b) Mahkemenin ulusal ve uluslararası kurumlarla birlikte yürüttüğü projeler kapsamındaki iş ve işlemleri yerine getirmek,
- c) Kuruluş yıl dönümü kapsamındaki iş ve işlemleri yürütmek,
- ç) Yaz okulu kapsamındaki iş ve işlemleri yürütmek,
- d) Yabancı heyetlerle ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- e) Dış İlişkiler Müdürlüğünün sevk ve idaresini yapmak,
- f) Verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(8) Genel Sekreter Yardımcıları, iş bölümünde kendilerine verilen görevlerle ilgili olan yazışmaları yapar. Ancak Başkan adına yapılan yazışmalar Genel Sekreter tarafından yapılır.

(9) Genel anlamda idari ve mali işlerden idari, mali ve diğer işleri yürütmekten sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı sorumlu olmakla birlikte diğer Genel Sekreter Yardımcıları iş bölümünde kendilerine verilen görevlerle ilgili kurumsal, bilimsel, idari ve teknik işlerden

sorumludur.

(10) Genel Sekreter Yardımcıları, iş bölümünde kendilerine verilen görevler kapsamında ilgili personelin sevk ve idaresinden sorumludur.

(11) Genel Sekreter Yardımcıları, iş bölümünde kendilerine verilen görevler kapsamında yönerge taslaklarını hazırlar; taslaklar Genel Sekreter tarafından Başkanın onayına sunulur.

(12) İptal davalarında dava dilekçelerinin kabulü Genel Sekreter tarafından yapılır. Diğer iş ve işlemler ile itiraz başvurularına ilişkin tüm işlemler yargısal işlerden sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı tarafından yürütülür.

(13) Genel Sekreter Yardımcılarından;

a) Yargısal işlerden sorumlu Genel Sekreter Yardımcısının yokluğunda onun görev alanına giren iş ve işlemler idari, mali ve diğer işleri yürütmekten sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı, onun da yokluğunda uluslararası ilişkileri yürütmekten Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı;

b) İdari, mali ve diğer işleri yürütmekten sorumlu Genel Sekreter Yardımcısının yokluğunda onun görev alanına giren iş ve işlemler uluslararası ilişkileri yürütmekten sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı, onun da yokluğunda yargısal işlerden sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı;

c) Uluslararası ilişkileri yürütmekten sorumlu Genel Sekreter Yardımcısının yokluğunda onun görev alanına giren iş ve işlemler yargısal işlerden sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı, onun da yokluğunda idari, mali ve diğer işleri yürütmekten sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı tarafından yerine getirilir.

Genel Sekreterlik Bürosu

MADDE 10- (Başlığı ile birlikte mülga: 1/4/2020 - E.373)

Genel Sekreterlik Sekretaryası

MADDE 11- (1) Genel Sekreterlik Sekretaryasının görevleri aşağıdaki gibidir:

- a) Genel Sekreterliğin iletişim iş ve

işlemlerinin yürütülmesi,

b) Genel Sekreterliğin resmî ve özel yazışmalarının yürütülmesi,

c) Gelen fiziki ve dijital tüm iletilerin alınması ve Genel Sekretere sunulması,

ç) Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından teslim edilen gizli kaşeli evrakın açılmadan Genel Sekretere arz edilmesi,

d) Genel Sekreterlik için gerekli olan sarf ve demirbaş malzemenin temini ile ilgili iş ve işlemlerinin yürütülmesi,

e) (Ek bent: 1/4/2020 - E.373)¹ Mahkemeye veya Başkana ulaşan adli ihbar ve şikâyetlerde verilecek kararların tebliği ve gerekli yazışmaların yürütülmesi,

f) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

DÖRDÜNCÜ KISIM BİRİNCİ BÖLÜM

Hizmet birimleri

MADDE 12 - (1) Mahkemenin hizmet birimleri şunlardır:

- Yazı İşleri Müdürlüğü
- İdari ve Mali İşler Müdürlüğü
- Personel Müdürlüğü
- Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
- Dış İlişkiler Müdürlüğü
- Strateji Geliştirme Müdürlüğü
- Teknik Hizmetler Müdürlüğü
- Özel Kalem Müdürlüğü
- Basın müşavirliği
- Bireysel Başvuru Müdürlüğü
- Bilgi İşlem Müdürlüğü
- Kurum Hekimliği
- Sivil Savunma Uzmanlığı

m) Anayasa Yargısı Araştırmaları Merkezi

n) (Ek: 1/4/2020 - E.373) Kararlar Müdürlüğü

(2) Hizmet birimleri; birim amirinin yönetiminde, yeteri kadar şef ve büro personeli ile Genel Sekreter Yardımcısının gözetiminde görev yapar.

(3) Özel Kalem Müdürlüğü, Basın Müşavirliği ve AYAM, Başkanın gözetiminde görev yapar.

İKİNCİ BÖLÜM Yazı İşleri Müdürlüğü, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri Yazı İşleri Müdürlüğü

MADDE 13- (1) Yazı İşleri Müdürlüğü; iptal davalarının, itiraz başvurularının, Yüce Divan yargılamalarının, siyasi parti kapatma davaları ile ihtar başvuruları ve mali denetimlerinin, Yüce Divan değişik işler ile değişik işlere ilişkin başvuruların yazı işlerini yürütmek, kararları dil bilgisi kurallarına uygunluk yönünden incelemek, Mahkemeye gelen evrakı teslim alarak evrakın tasnifini ve dağıtımını yapmak, Mahkeme dışına gönderilecek evrakın ilgililere ulaştırılmasını sağlamak ile Mahkemenin mübaşirlik, fotokopi, faks ve kurum arşivi hizmetlerini yerine getirmekle görevlidir.

(2) Yazı İşleri Müdürlüğü; Yazı İşleri Bürosu, Tashihi Bürosu, Genel Evrak Bürosu ve Kurum Arşivi Bürosu olmak üzere dört alt birimden oluşur.

Yazı İşleri Bürosu

MADDE 14- (1) Yazı İşleri Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Esas ve karar defterlerinin tutulması,

b) Genel Kurul dosyaları için raportör görevlendirme yazılarının yazılması,

c) Dava, başvuru, siyasi parti mali denetim dosyalarının düzenlenerek Başkan tarafından belirlenecek raportöre

verilmesi,

ç) İptal davası ve itiraz başvurularında alındı yazılarının yazılarak ilgililere ve başvuruda bulunan mahkemelere gönderilmesi,

d) İptal davası ve itiraz başvurusu ile ilgili dava ve başvuru gerekçelerinin taranarak gerekçeli kararlara ek yapılmak üzere hazır hâle getirilmesi,

e) Dava ve başvurulara ilişkin rapor ve eklerinin çoğaltılarak dağıtılması,

f) Mahkeme gündeminin yazılıp dağıtılması ve Mahkemenin internet sitesinde yayımlanmasının sağlanması,

g) Gündeme alınan dosyaların oylama çizelgelerinin hazırlanması,

ğ) Ara kararının, ilk inceleme kararının ve esas inceleme kararı hüküm bölümünün yazılması, imzalatırılması ve gerekli yazışmaların yapılması,

h) İptal davası ve itiraz başvurularının ilk inceleme karar sonuçlarının Mahkemenin internet sitesinde yayımlanmasının sağlanması,

ı) Esasının incelenmesine karar verilen iptal davalarında, dava dilekçesi ve eklerinin ilgili kurumlara gönderilmesi,

i) Deşifre edilmiş duruşma tutanağı, sözlü açıklama, dinleme ve savunma tutanaklarının düzenlenmesi ve çoğaltılarak dağıtılması,

j) Raportörlerce hazırlanan gerekçeli karar taslaklarının, kontrol etmekle görevlendirilen raportöre, Genel Kurul Başraportörüne ve Tashih Bürosuna gönderilmesi,

k) Gerekçeli karar taslaklarının dil, anlatım ve yazım kuralları ile noktalama işaretlerine uygunluk yönünden incelenmesi,

l) Raportörlerce hazırlanan gerekçeli karar taslaklarının çoğaltılarak dağıtılması ve imzalatırılması,

m) İmzası tamamlanan gerekçeli kararların yayımlanmak üzere Resmî Gazete'ye gönderilmesi,

n) Gerekçeli kararların Mahkemenin internet sitesinde yayımlanmasının sağlanması,

o) Karar gereğince yapılması gereken yazışma ve tebligatların yapılması ve takip edilmesi,

ö) Karar sonuçlarının cetvellere işlenmesi,

p) Dava ve başvurulara ilişkin istatistiki verilerin tutulması ve güncellenmesi,

r) Gerekçeli karar asıllarının Mahkeme mührüyle damgalanarak dosyasına konulması,

s) Karara bağlanan dosyaların dizi listelerinin düzenlenmesi,

ş) Aylık faaliyet raporunun hazırlanması ve dağıtılması,

t) Siyasi partilerin kesin hesaplarının alınması, esas defterine kaydedilmesi ve yazı ekinde Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi,

u) Mahkemenin internet sitesinde yer alan dava ve başvurulara ilişkin bilgilerin her yılın başında güncellenmesinin sağlanması,

ü) Havale edilen dilekçe ve yazıların incelenmesi, cevaplarının hazırlanması ve üst makama sunulması,

v) Duruşmada sunulan belgelerin ilgililere ulaştırılması ve duruşmaya katılanlara salondaki yerlerinin gösterilmesi,

y) Mahkeme dışına gönderilecek evrakın PTT'ye, elden teslim edilmesi gereken evrakın da imza karşılığında ilgili yerlere tesliminin yapılması,

z) Faks yoluyla gitmesi gereken yazı ve belgelerin fakslanması,

aa) Verilen diğer görevlerin yerine

getirilmesi.

(2) Yazı İşleri Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Açılan davalar ve yapılan başvurular esas defterine ve Kararlar Bilgi Sistemine kaydedilir; bunların ilgili belgeleri klasöre konur. Klasörün ön kapağı içine dava ya da başvurunun esas sayısı, talepte bulunanın adı ve talebin konusu yazılır.

b) Dosya, Başkanın belirleyeceği raportöre tevdi edilir.

c) Karara bağlanıp gerekçeli karar taslağı yazıldıktan sonra raportörü tarafından Yazı İşleri Müdürlüğüne teslim edilen dosyanın içindeki belgeler tarih sırasına konur ve dosyanın dizi listesi düzenlenir.

ç) Gerekçeli kararın imzalatırılması, gereğinin yerine getirilmesi ve Mahkeme mühürüyle damgalanması ile tamamlanan dosya birim arşivindeki saklama süresinin sonunda Yazı İşleri Müdürlüğüne yazısı ile kurum arşivine teslim edilir.

d) Siyasi partilerce Mahkemeye sunulan kesin hesaplar, esas defterine ve Kararlar Bilgi Sistemine kaydedilir; klasöre konularak yazı ekinde Sayıştay Başkanlığına gönderilir.

e) Sayıştay Başkanlığınca Mahkemeye gönderilen siyasi parti ilk ve esas inceleme raporları, görüş raporu yazılmak üzere Başkanın belirleyeceği bir raportöre tevdi edilir.

f) Karara bağlanıp gerekçeli kararı yazılan dosyalar Sayıştay Başkanlığından istenir. Dosyanın içindeki belgeler tarih sırasına konur ve dosyanın dizi listesi düzenlenir.

g) Gerekçeli kararın imzalatırılması, gereğinin yerine getirilmesi ve karara Mahkeme mühürü vurulması ile tamamlanan dosya birim arşivindeki saklama süresinin sonunda Yazı İşleri Müdürlüğüne yazısı ile kurum arşivine teslim edilir.

ğ) Kararlar, Mahkemenin amblemini taşıyan kâğıtların bir yüzüne yazılır. Kararların her sayfasına esas ve karar sayıları, ilk sayfasına ayrıca karar tarihi

yazılır.

h) Kararlar, oylama tutanağına göre toplantıya katılan üyelere imzalatılır.

ı) Şeklî düzeltmeler hariç kararlarda silinti, kazıntı, ekleme ve kalemle düzeltme yapılamaz. Şeklî düzeltmeler ise Genel Kurul Başraportörünün önerisi üzerine düzeltilecek yerin üzeri okunacak şekilde çizilerek doğrusu yazılıp imzalanmak suretiyle Başkan tarafından yapılır.

i) Kararların her sayfasına Mahkemenin mühürü vurulur.

j) Yüce Divan, iptal ve itiraz, siyasi parti kapatma, siyasi parti ihtar, Yüce Divan değişik işler, değişik işler ve siyasi parti mali denetimi için esas ve karar defteri; yürürlüğü durdurma talepleri için yalnız karar defteri tutulur.

k) Gelen her dava, başvuru, Yüce Divan değişik iş, değişik iş veya siyasi parti kesin hesabı ilgili esas defterine kaydedilir. Davaya başvuru yılı ve sıra sayısından oluşan bir esas sayısı verilir. İptal ve itiraz davaları dışındaki dava ve başvurulara ilişkin esas sayılarında dava türü de belirtilir.

l) Alınan kararlar, sonucu ve tarihi itibarıyla ilgili karar defterine kaydedilir ve her birine bir karar sayısı verilir. Karar sayısı, kararın verildiği yıl ve sıra sayısından oluşur. Yürürlüğü durdurma karar sayısında kararın verildiği yıl ve sıra sayısından sonra "Yürürlüğü Durdurma" ibaresi eklenir.

Tashih Bürosu

MADDE 15- (1) Tashih Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Raportörlerce hazırlanan Genel Kurul kararlarının dil, anlatım, yazım kuralları ve noktalama işaretlerine uygunluk yönünden incelenmesi,

b) Metinlerin Anayasa Mahkemesi Yazım Kuralları Yönergesine uygun olarak incelenmesi,

c) Genel Sekreterlikçe onay verilmek suretiyle ilgili birimlerce verilen yayın inceleme işlerinin yapılması,

ç) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Tashih Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Raportörlerce hazırlanan Genel Kurul ve bireysel başvuru kararları dil, anlatım, yazım kuralları, noktalama işaretleri ve Anayasa Mahkemesi Yazım Kuralları Yönergesine uygunluk yönünden incelenerek metinlerde gerekli düzeltmeler yapılır ve ilgili raportörlere gönderilir.

b) Mahkemede yayımlanacak metinler incelenerek gerekli düzeltmeler yapılır ve düzeltilen bu metinler ilgililere gönderilir.

Genel Evrak Bürosu

MADDE 16- (1) Genel Evrak Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemeye getirilen dava, başvuru, evrak, tebligat, mektup, telgraf, koli ve paketlerin teslim alınması,

b) Mahkeme çalışanları adına gelen postanın tasnif edilmesi, önemine göre imza karşılığında ya da imzasız olarak ilgililere teslim edilmesi,

c) Gizli kaşeli evrakın açılmadan ve imza karşılığında ilgisine göre Genel Sekreterliğe ya da Özel Kalem Müdürlüğüne teslim edilmesi,

ç) Mahkemeye gelen resmî evrakın ve dilekçelerin ilgili hizmet birimlerine teslim edilmesi,

d) Mahkemeye gelen faksların incelenerek tasnif edilmesi, resmî olanların UYAP'a kaydedilmesi ve ilgili hizmet birimlerine gönderilmesi, Mahkeme çalışanlarına ait olanların e-posta ya da çıktı yoluyla ilgililere ulaştırılması,

e) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Genel Evrak Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemeye getirilen dava, başvuru, evrak, tebligat, mektup ve telgraflar ile Mahkemede görevli kişilere gelen koli ve paketler teslim alınarak bunların ayrımları yapılır.

b) Bireysel başvurular dışındaki dava ve başvurular UYAP'a kaydedilerek Yazı İşleri Bürosuna gönderilir.

c) Bireysel başvuru evrakı listelenerek Bireysel Başvuru Müdürlüğüne gönderilir.

ç) Mahkeme adına gelen tebligat alındıkları ilgili birimlere gönderilir.

d) Mahkeme adına gelen tebligatlar;

evrak memuru tarafından ad, soyad, saat ve tebliğ tarihi yazılarak imzalanır ve ilgili birime gönderilir.

e) Gizli kaşeli evrak, açılmadan ve imza karşılığında ilgisine göre Genel Sekreterliğe ya da Özel Kalem Müdürlüğüne teslim edilir.

f) Mahkemeye gelen resmî evrak ve dilekçeler taranarak UYAP'a kaydedilir ve ilgili hizmet birimlerine gönderilir.

g) Mahkemeye gelen fakslar incelenerek tasnif edilir. Resmî olanlar UYAP'a kaydedilerek ilgili hizmet birimlerine, Mahkeme çalışanlarına ait olanlar da e-posta ya da çıktı yoluyla ilgililere gönderilir.

Kurum Arşivi Bürosu

MADDE 17- (1) Kurum Arşivi Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Hizmet birimlerinin faaliyetleri sonucunda oluşan evraktan birim arşivinde saklama süresi dolmuş olanların teslim alınması, incelenmek için istenenlerin iade edilmek üzere imza karşılığında ilgililere teslim edilmesi,

b) Ayıklama ve imha komisyonlarının kurulması ile ilgili hazırlıkların ve bu komisyonların verecekleri kararlarla ilgili iş ve işlemlerin yerine getirilmesi,

c) Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığına gönderilmek üzere kurum arşivi faaliyet raporunun hazırlanması,

ç) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Kurum Arşivi Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemenin hizmet birimlerinde oluşan dosyalar, Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığınca hazırlanan Kamu Kurum ve Kuruluşları Danışma, Denetim ve Yardımcı Hizmet Birimleri Tespit ve Değerlendirme Formunda gösterilen süreler kadar birim arşivlerinde saklanır. Hizmet birimlerinde süresi dolan dosyalar dizi listesi düzenlenerek yazı ekinde kurum arşivine teslim edilir.

b) Kurum arşivinden incelenmek için istenen dosyalar Dosya Talep Formuna kaydedilerek dosyayı isteyen üye, raportör ya da hizmet birimlerine imza karşılığında

teslim edilir.

c) Kurum arşivinde bulunan arşiv malzemelerinin Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığına devir işlemlerinde, AYM (D.İş), E.2015/9, K.2015/5, 10/7/2015 tarihli kararı ve Anayasa Mahkemesi Başkanlığı Saklama Süreli Standart Dosya Planı uygulanır.

ç) (Değişik: 1/4/2020 - E.373) Kurum arşivinde yapılacak ayıklama ve imha işlemleri için 18/10/2019 tarihli ve 30922 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmeliğin 19. maddesi uyarınca her yıl arşiv hizmet faaliyetlerinin düzenlenmesi ve yürütülmesinden sorumlu kurum belge yöneticisinin başkanlığında belgeleri ayıklanacak ve imha edilecek birimin amiri ve belge yöneticisi ile kurum arşivi çalışanlarından iki kişi olmak üzere beş kişilik Kurum Arşivi Ayıklama ve İmha Komisyonu kurulur.

d) Ayıklama ve İmha Komisyonu her yılın mart ayı başında çalışmaya başlar.

e) Ayıklama ve İmha Komisyonunun aldığı karar gereğince gönderilmesi gereken belgeler Arşiv Malzemesi Devir-Teslim ve Envanter Formuna kaydedilerek Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığına, imha edilmesi gereken belgeler de Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığından uygun görüş alındıktan sonra alınacak olur ile Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığının imha birimine gönderilir.

f) Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığına gönderilmek üzere her yıl Arşiv Hizmetleri Faaliyet Raporu hazırlanır.

Tutulacak defter, cetvel ve çizelgeler

MADDE 18- (1) Yazı İşleri Müdürlüğünde tutulacak defter, cetvel ve çizelgeler şunlardır:

a) İptal ve itiraz esas defteri; sıra numarası, kayıt tarihi, dava dilekçesinin veya başvuru kararının tarihi ve sayısı, istemde bulunan, istemin konusu, kararın gün ve sayısı, kararın özeti ve düşünceler sütunlarından oluşur.

b) İptal ve itiraz karar defteri; sıra numarası, esas numarası, karar tarihi, karar sonucu ve düşünceler sütunlarından oluşur.

c) Yürürlüğü durdurma karar defteri; sıra numarası, esas numarası, karar tarihi, davayı açan, yürürlüğünün durdurulması istenen kanun ve kararname maddeleri, karar sonucu, yayımlandığı Resmî Gazete'nin tarih ve numarası sütunlarından oluşur.

ç) Yüce Divan esas defteri; sıra numarası, kayıt tarihi, gelen evrakın tarihi ve sayısı, sanıklar, suç, sanığın gözetim, tevkif ve tahliye tarihleri, kararın gün ve sayısı, kararın özeti, ilamın infaza verildiği yer ve tarihi ile düşünceler sütunlarından oluşur.

d) Yüce Divan karar defteri; sıra numarası, esas numarası, karar tarihi ve karar sonucu sütunlarından oluşur.

e) Yüce Divan değişik işler esas defteri; sıra numarası, kayıt tarihi ve sayısı, istemde bulunan, istemin konusu, karar sonucu, kararın gün ve sayısı ile raportörü sütunlarından oluşur.

f) Yüce Divan değişik işler karar defteri; sıra numarası, esas numarası, karar tarihi ve karar sonucu sütunlarından oluşur.

g) Siyasi parti kapatma esas defteri; sıra numarası, kayıt tarihi, partinin adı, gelen evrakın tarihi ve sayısı, iddia, kararın gün ve sayısı, karar sonucu, kararın tebliğ tarihi ve düşünceler sütunlarından oluşur.

ğ) Siyasi parti kapatma karar defteri; sıra numarası, esas numarası, karar tarihi ve karar sonucu sütunlarından oluşur.

h) Siyasi parti ihtar esas defteri; sıra numarası, kayıt tarihi, partinin adı, gelen evrakın tarihi ve sayısı, iddia, kararın gün ve sayısı, karar sonucu, kararın tebliğ tarihi ve düşünceler sütunlarından oluşur.

ı) Siyasi parti ihtar karar defteri; sıra numarası, esas numarası, karar tarihi ve karar sonucu sütunlarından oluşur.

i) Siyasi parti mali denetim esas defteri; sıra numarası, kayıt tarihi, partinin adı, gelen evrakın tarihi ve sayısı, ilk inceleme karar tarihi, ilk inceleme kararının partiye tebliğ tarihi, esasa ilişkin kararın gün ve sayısı, esasa ilişkin kararın sonucu ve açıklamalar sütunlarından oluşur.

j) Siyasi parti mali denetim karar defteri; sıra numarası, esas numarası, karar tarihi, denetimi yapılan siyasi parti adı ve hesap yılı, sonuç ile yayımlandığı Resmî Gazete tarih ve numarası sütunlarından oluşur.

k) Değişik işler esas defteri; sıra numarası, kayıt tarihi ve sayısı, istemde bulunan, istemin konusu, karar sonucu, kararın gün ve sayısı ile raportörü sütunlarından oluşur.

l) Değişik işler karar defteri; sıra numarası, esas numarası, karar tarihi ve karar sonucu sütunlarından oluşur.

m) Açılan ve karara bağlanan davalara ilişkin bilgilerin işlendiği iptal ve itiraz davaları cetveli; sıra numarası, başvuru tarihi, istemde bulunan, iptali istenen kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, esas sayısı, karar sayısı, karar tarihi, raportörü, sonucu ile yayımlanan Resmî Gazete'nin tarihi ve numarası sütunlarından oluşur.

n) Mahkeme gündemindeki karara bağlanmamış dava ve başvurularla ilgili bilgilerin işlendiği elde mevcut işler cetveli; sıra numarası, başvuruda bulunan, esas sayısı, davanın açılış tarihi, raportörü ve verilmiş tarihi, konusu ile ilk inceleme karar tarihi sütunlarından oluşur.

o) Eldeki dosya istatistiği cetveli; yılı, açılan dava, sonuçlanan, kalan, raporu yazılan, raporu yazılmayan, gündemde olan dosyalar, önceki yıldan devreden, gelen, toplam, karara bağlanan, kalan, esas raporu yazılan ve esas raporu yazılmayan sütunlarından oluşur.

ö) Raportörün elindeki işler cetveli; sıra numarası, başvuruda bulunan, esas sayısı, raportöre verilmiş tarihi, konusu, ilk inceleme ve karar tarihi sütunlarından oluşur.

p) Gündemi belirlenecek dosyalar cetveli; sıra numarası, esas sayısı, konusu, inceleme evresi, özelliği ve raportörü sütunlarından oluşur.

r) Geçmişe ait gündemler cetveli; sıra numarası, esas sayısı, konusu, inceleme evresi, özelliği ve raportörü sütunlarından oluşur.

s) Genel Kurulun bireysel başvuru dışındaki aylık yargı faaliyetlerinin işlendiği

yargısal faaliyet raporları cetveli; gelen işler, dağıtılan esas raporlar (gerekçeli karar taslakları ile birlikte), biten işler, bu işlerle ilgili olarak ilk veya esas inceleme sonrasında verilen kararlar, dağıtılan siyasi parti mali denetim raporları, Resmî Gazete'de yayımlanan ve tebliğ edilen kararlar başlıklı tablolardan oluşur.

ş) Dağıtılan esas raporları cetveli; sıra numarası, esas sayısı, konusu, inceleme evresi, özelliği ve raportörü sütunlarından oluşur.

t) Faaliyette olan ve kapanan siyasi partiler cetveli; sıra numarası, partinin adı, parti genel başkanı, kuruluş tarihi, kapanış tarihi ve parti iletişim bilgileri sütunlarından oluşur.

u) Oylama çizelgesi cetveli; davanın konusu, Başkan, başkanvekilleri, üyeler ve oylanan sütunlarından oluşur.

ü) Yüce Divan kararları cetveli; sıra numarası, dava tarihi, sanık, kararın sonucu, esas ve karar sayısı ile cilt ve sayfa sayısı sütunlarından oluşur.

v) Cumhurbaşkanlarınca açılan davalar cetveli; sıra numarası, başvuru tarihi, istemde bulunan, iptali istenen kanun ve kararname, esas sayısı, karar sayısı, karar tarihi, yayımlanan Resmî Gazete'nin tarihi ve sayısı ile sonucu sütunlarından oluşur.

y) Gerekçeli karar iş durumu çizelgesi; sıra numarası, esas sayısı, karar sayısı, konusu, raportörü, kararın üye sayısı, kararı kontrol eden raportöre gönderilme tarihi, başraportöre gönderilme tarihi, kontrol sonrası raportörüne gönderilme tarihi, Tashih Bürosuna gönderilme tarihi, imzaya açılma tarihi ve karşıoy sütunlarından oluşur.

z) İş yükü çizelgesi; yılı, önceki yıldan devir, iptal davası açmaya yetkili merciler, itiraz davası açmaya yetkili mahkemeler, yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) kararlarına karşı yapılan başvuru, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca açılan dava ve başvuru, şahıslar, toplam, genel toplam ve bu dava ile başvuru sonuçlarına ilişkin iptal, ret, noksanlığı sebebiyle iade edilen, yeniden karar vermeye yer olmadığına, birleştirme, kapatma, ihtar, davanın düşmesine ve devir sütunlarından oluşur.

aa) Siyasi parti mali denetim iş durumu çizelgesi; sıra numarası, parti adı, kuruluş tarihi, esas sayısı, hesabın verildiği tarih, hesap yılı, Sayıştay Başkanlığı denetçisi, esasa geçme tarihi ve ilk inceleme kararının partiye tebliğ tarihi sütunlarından oluşur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İdari ve Mali İşler Müdürlüğü, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri

İdari ve Mali İşler Müdürlüğü

MADDE 19- (1) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü; mal ve hizmet alımları için ihale, satın alma ve tahakkuk işleri ile maaşlar, yolluklar ve tedavi giderlerinin ödeme işlerini yapmak, sosyal işler ile temizlik hizmetleri ve bahçe bakım işlerini yürütmekle görevlidir.

(2) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü; ihale İşleri Bürosu, Satın Alma Bürosu, Tahakkuk İşleri Bürosu, Mutemetlik Bürosu, Sosyal İşler Bürosu, Temizlik Hizmetleri ve Bahçe Bakım İşleri Bürosu olmak üzere altı alt birimden oluşur.

(3) İdari ve Mali İşler Müdürlüğünün çalışma usulleri, KİK, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşme Kanunu, 5018 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatta öngörülen usul ve esaslara göre belirlenir.

İhale İşleri Bürosu

MADDE 20- (1) İhale İşleri Bürosunun görevleri KİK ile 4735 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine göre aşağıdaki gibidir:

a) Mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için teknik şartnamelerin hazırlanması veya hazırlattırılması,

b) Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihale öncesi her türlü fiyat araştırması yapılarak yaklaşık maliyetin hazırlanması,

c) Yaklaşık maliyete göre ihale usulünün belirlenerek EKAP üzerinden ihtiyaç raporunun hazırlanması, ihale kayıt numarası alındıktan sonra idari şartname ile sözleşme taslaklarının hazırlanması,

ç) Yaklaşık maliyete göre ilan usulünün belirlenerek ihale ilanının hazırlanması,

d) Harcama yetkilisi tarafından

görevlendirilen ihale komisyonuna ihale işlem dosyasının gönderilmesi,

e) İdari şartnamede belirlenen ihale doküman bedeli ve istekliler tarafından nakit olarak yatırılacak geçici teminatın teslim alınması için Saymanlığa yazı yazılması,

f) İhale günü İhale Komisyonunun toplanması için gerekli hazırlıkların yapılması,

g) İhale yapıldıktan sonra EKAP üzerinden tekliflerin alınması, teklif mektubu, geçici teminat mektubu ile istenen diğer belgelerin kontrolünün yapılarak kaydedilmesi,

ğ) İhale Komisyon kararının hazırlanarak EKAP üzerinden tebliğ edilmesi,

h) Kararın tebliğinden on gün geçtikten sonra ihale kararına şikâyet olmaması hâlinde ihale üzerinde kalan isteklinin davet edilmesi, şikâyet olması hâlinde Kamu İhale Kurumu tarafından istenen dosyanın hazırlanması ve kuruma gönderilerek sonucun takip edilmesi,

ı) Sözleşme daveti yapıldıktan sonra yükleniciye sözleşmenin imzalatılması,

i) Sözleşme imzalandıktan sonra on beş gün içinde ihale sonuç ilanının Kamu İhale Bülteninde yayımlanmasının sağlanması,

j) İhalelerin yürürlükteki mevzuata uygun olarak yürütülmesi,

k) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) İhale İşleri Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Mal, hizmet, yapım ve danışmanlık ihale işlemleri ile doğrudan temin usulü işlemleri KİK ve 4735 sayılı Kanun ve bu kanunların uygulanmasına ilişkin Kamu İhale Kurumu tarafından çıkarılan yönetmelik ve tebliğlere göre yapılır.

b) İhale konusu mal, hizmet, yapım ve danışmanlık işlerini oluşturan iş kalemleri veya gruplar ve bunlara ilişkin miktarlar tespit edilerek kamu kurum ve kuruluşlarınca belirlenen fiyatlar ile

piyasadan araştırma yapılarak daha önce Mahkeme tarafından yapılan aynı nitelikteki işlere ait maliyetler dikkate alınarak yaklaşık maliyet hazırlanır.

c) İhale veya ön yeterlik dokümanının hazırlanmasından önce yaklaşık maliyete göre ihale usulünün tespiti yapılarak EKAP üzerinden ihale kaydedilir ve ihale kayıt numarası alınır.

ç) İsteklilere talimatları da içeren idari şartname, sözleşme tasarısı ve teknik şartname ile gerekli diğer belge ve bilgilerin bulunduğu ihale dokümanı hazırlanır.

d) İhale konusu işe ilişkin yaklaşık maliyet hesap cetveli, şartnameler, sözleşme tasarısı ve diğer doküman ihale onay belgesine eklenerek ihale yetkilisinin onayına sunulur.

e) İhaleyi gerçekleştirmek üzere KİK'in 6. maddesi gereğince ihale ilanı veya ön yeterlik ilanı ya da davet tarihini izleyen en geç üç gün içinde tek sayıda olmak üzere en az beş kişiden oluşan İhale Komisyonu ihale yetkilisinin onayına sunulur.

f) Başvuru veya teklif zarfları, Mahkemeye geliş tarihine göre teslim alınır.

g) Başvurular ve teklifler açılır, belgelerdeki bilgi eksiklikleri tamamlanır.

ğ) Başvuru ve teklifler, ilgili mevzuat çerçevesinde standart formlar kullanılarak kontrol edilir ve değerlendirilir.

h) Ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenir.

ı) Yapılan değerlendirme sonucu ihale Komisyonunca alınan gerekçeli ihale kararı ihale yetkilisinin onayına sunulur.

i) İhale kararı, ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dâhil, ihaleye teklif veren bütün isteklilere KİK'in 65. maddesinin birinci fıkrası uyarınca tebliğ edilir.

j) KİK'in 41. maddesinde belirtilen sürelerin bitimini, ön mali kontrol yapılması gereken hâllerde ise bu kontrolün tamamlandığı tarihi izleyen günden itibaren üç gün içinde ihale üzerinde bırakılan istekliye, tebliğ tarihini izleyen on gün içinde kesin teminatı vermek suretiyle

sözleşmeyi imzalaması için sözleşmeye davet yazısı yazılır.

k) İhale üzerinde kalan isteklinin ihale tarihinde KİK'in 10. maddesinin dördüncü fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e) ve (g) bentlerinde sayılan durumlarda olmadığına dair belgeleri sunması ve kesin teminatı Mahkemeye teslim etmesi üzerine istekliye sözleşme imzalatılır.

l) İhale sonucu, sözleşmenin imzalanmasından sonra Kamu İhale Bülteninde yayımlanır.

Satın Alma Bürosu

MADDE 21- (1) Satın Alma Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) KİK'in 22. maddesinin (d) bendine göre satın alma ile ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesi,

b) 4735 sayılı Kanun gereğince oluşturulacak komisyonlarla ilgili iş ve işlemlerin yapılması,

c) Piyasa araştırmalarına göre yaklaşık maliyetin hazırlanarak onay alınması, piyasa fiyat araştırma tutanağının düzenlenmesi,

ç) Onay ve piyasa fiyat araştırma tutanağı imzalarının tamamlanmasından sonra en uygun teklifi veren istekliden mal ve hizmetlerin teslim alınması,

d) Firmalardan alınan faturaların kontrolünün yapılması,

e) Faturanın taşınır işlem fişinin düzenlenmesi için Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilmesi,

f) Muayene ve Kabul Komisyonu Tutanağının düzenlenmesi,

g) Firmanın vergi borcunun bulunup bulunmadığının kontrol edilerek ödeme ile ilgili diğer iş ve işlemlerin yürütülmesi,

ğ) Abonelik işlemlerinin takip ve kontrollerinin yapılması, Mahkeme içi ve Mahkeme dışı iş ve işlemlerin yapılması,

h) Strateji Geliştirme Müdürlüğü ile koordineli olarak bütçenin hazırlanması, ödenek takibi için iş ve işlemlerin yapılması,

ı) KİK gereğince harcamaların takip edilerek gerekli izinlerin alınması,

i) Acil ihtiyaçların avans ve ön ödemeli iş ve işlemlerinin yapılması,

j) Elektronik imza cihazları için yapılacak ödemelerin hazırlanması,

k) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Satın Alma Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) KİK'in 22. maddesine göre ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir.

b) Mahkemenin ihtiyacı olan ve birimler tarafından bildirilen mal, hizmet ve yapım işlerine ait maliyetler piyasadaki firmalardan, internet sayfalarından, aynı işi yapan diğer kurum ve kuruluşlardan ya da fiyatlandırma yapan kuruluşlardan fiyat araştırması yapılarak tespit edilir.

c) Alınan teklif veya bilgiler doğrultusunda yaklaşık maliyet, Piyasa Fiyat Araştırma Tutanağı ve onay belgesi hazırlanır.

ç) Harcama yetkilisinden alınan onay tarihinden sonra mal alımı ve hizmetler yaptırılır, fatura düzenlettirilir.

d) Teslim alınan malların kurulan komisyonlar aracılığı ile kontrolleri yapılır, tutanak düzenlenir.

e) Taşınır mallar için fatura, Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilir ve taşınır işlem fişi düzenlettirilir.

f) Belgelerin tamamlanmasından sonra ödeme emri düzenlenerek Saymanlığa gönderilir.

g) Harcama takipleri yapılarak her yıl yayımlanan doğrudan temin sınırlarına göre Kamu İhale Kurulundan harcama izinleri alınır.

ğ) Temsil harcamaları için kurumlardan

izin alınır.

h) Strateji ve Geliştirme Müdürlüğü ile koordineli çalışılarak bütçe hazırlıkları yürütülür.

ı) Bilgi İşlem Müdürlüğü'nün bildirdiği elektronik imza cihazı için gerekli ödemeler yapılır.

Tahakkuk İşleri Bürosu

MADDE 22-(1) Tahakkuk İşleri Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemenin ihtiyacı olan mal, hizmet ve yapım işlerine ait ödeme belgelerinin düzenlenmesi,

b) Ödenek kontrollerinin yapılması ve düzenlenen ödeme belgelerinin Saymanlığa gönderilmesi,

c) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Tahakkuk İşleri Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemenin ihtiyacı olan mal, hizmet ve yapım işlerine ait ödeme belgeleri MYS üzerinde düzenlenir.

b) Ödenek kontrolleri yapılır ve düzenlenen ödeme belgeleri Saymanlığa gönderilir.

Mutemetlik İşleri Bürosu

MADDE 23- (1) Mutemetlik İşleri Bürosu görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemede çalışanların maaş, ek ödeme ve fazla çalışma ücretlerinin ödenmesi ile ilgili iş ve işlemlerin yapılması,

b) Düzenlenen bordroların onaylanarak Saymanlığa gönderilmesi, görevi gereği olan tüm ödeme işlemlerinin Saymanlıklarda izlenmesi ve sonuçlandırılması, gerektiğinde karşılıklarının alınıp hak sahiplerine imza karşılığı dağıtılması,

c) Personelin maaşının, ek göstergelerinin, terfilerinin, kıdem

yıllarının, tazminatlarının, eş ve çocuk yardımlarının, asgari geçim yardımlarının, sendikalarının, icralarının, borçlanmalarının, kira kesintilerinin ve kişiye özel diğer bilgilerin KBS'ye girilmesi ve takip edilmesi,

ç) Geçici olarak Mahkemede görevli olan personelin ek ödeme işlemlerinin yapılması,

d) Stajyer olarak Mahkemede çalışan öğrencilerin maaş işlemlerinin takip edilmesi,

e) Mahkemede göreve yeni başlayanlara banka promosyonu ücreti ödenmesinin sağlanması,

f) Görevlendirilen personele ait yolluk ve harcırah ödemeleri ile ilgili iş ve işlemlerin yapılması,

g) Her ayın sonunda fazla çalışma bordrosunun hazırlanıp Saymanlığa gönderilmesi ve ücretin banka hesaplarına aktarılmasının sağlanması,

ğ) Personel emeklilik keseneklerinin KBS'den emsalden alınıp Emekli Sandığına internet ortamında gönderilmesinin sağlanması,

h) Anlaşmalı olan sağlık kuruluşlarından ve diğer kurumlardan gelen faturaların ödeme işlemlerinin gerçekleştirilmesi,

ı) Başkan, başkanvekilleri, üyeler, raportörler, raportör yardımcıları ve personelin yurt içi ve yurt dışı yolluk işlemlerinin hazırlanıp takibinin yapılması,

i) Personelin maaş, fazla çalışma ücreti ve ek ödeme gibi ödemelerinin hesaplarına geçip geçmediğinin takip edilmesi ve ödemelerin gerçekleştirilmesi için gerekli yazışmaların yapılması,

j) Maaşlar ile ilgili olarak bankaya ödeme talimatına ilişkin yazıların yazılması,

k) Personel hakkında gelen icra yazılarının takip edilmesi ve gerekli yazışmaların yapılması,

l) Sürekli işçi kadrosundaki personelin maaş, fazla mesai ve sair mali hakları ile ilgili tüm iş ve işlemlerin yapılması,

m) Personele ödenen giyecek yardımı ile ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesi,

n) Yurt dışına eğitim amacıyla gönderilen personelin eğitim, yol, sigorta ve benzeri giderleri ile ilgili iş ve işlemlerin yapılması,

o) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Mutemetlik İşleri Bürosu işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Mevzuat gereğince her ayın 15'inde Mahkeme çalışanlarının maaş verileri (terfi, kıdem, derece, kademe, unvan değişikliği, dil tazminatı, aile durumu, asgari geçim, kira, sendika, icra, nafaka, hayat sigortası, özel kesintiler ve rapor kesintileri) ile ilgili değişiklik varsa KBS'ye girilir ve maaşlar oluşturulur.

b) Yurt içinden, yurt dışından, naklen gelen veya yurt içine, yurt dışına naklen giden personelin onay işlemleri tamamlandıktan sonra 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu gereğince harcırah ücretinin hesaplaması yapılır, ödeme emri oluşturulur.

c) Kanun'un 71. maddesi gereğince Başkan, üyeler, emekli başkanlar ve emekli üyeler ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin sağlık giderlerine yönelik olarak kurum ve kuruluşlardan gelen tedavi faturaları incelenmek üzere Kurum Hekimliğine gönderilir. Faturalar Kurum Hekimi tarafından incelendikten sonra ödemeye esas tutar için ödeme emri oluşturulur.

ç) Maaşlar, yolluklar ve tedavi giderleri; gerçekleştirme görevlisi ve harcama yetkilisince onaylandıktan sonra ödeme işleminin gerçekleştirilmesi için Saymanlığa gönderilir.

Sosyal İşler Bürosu

MADDE 24- (1) Sosyal İşler Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemede verilen öğle yemeğinin hazırlanması ve servisinin yapılması,

b) Mahkeme çay ocaklarının işletilmesi,

c) Mahkeme yemek salonlarının hazırlanması,

ç) Toplantı salonlarının hazırlıklarının yapılarak toplantı esnasında servis işlerinin yapılması,

d) Mahkemeye yapılan ziyaretlerde salon ve ikramlarla ilgili hazırlıkların yapılması,

e) Kuruluş günü ve diğer önemli günlerde servis işlerinin yapılması,

f) Mahkeme yemekhanesine alınan malların depoya giriş ve depodan çıkış işlerinin yapılması,

g) Yemekhane hesaplarının tutulması, yıl sonu hesaplarının hazırlanması ve Denetim Komisyonuna sunulması,

ğ) Lojman tahsis iş ve işlemlerinin yapılması,

h) Stajyer öğrencilerin çalıştırılması,

ı) Her üç ayda bir muhasebe hesaplarının KBS üzerinden Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmesi,

i) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Sosyal İşler Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Sosyal İşler Bürosunun alımları ve işletilmesi, kamu sosyal tesislerinin işletilmesi ile ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan usullere göre yapılır.

b) Stajyer öğrencilerin eğitimi, çalıştırılması, stajyer öğrencilerle ilgili izin ve rapor gibi işlemler 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu hükümlerine göre yapılır.

c) Sosyal İşler Bürosunun ihtiyacı olan mal ve malzemeler satın alınır; mal ve malzemelerin giriş ve çıkışları ile hesap takipleri, mal ve malzemeler için yapılan harcamalar ile öğrenci işlemleri otomasyon sistemi üzerinden yürütülür.

ç) Lojman konut kiralama ve tahsis işlemleri yapılır.

d) Her yıl ocak ayında 23/9/1984 tarihli ve 18524 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu Konutları Yönetmeliği uyarınca alınan Kamu Konutları Tahsis Talep Beyannamelerindeki bilgilere göre yapılan puanlamalar dikkate alınarak sıra cetveli düzenlenir ve sonuç ilgili personele duyurulur.

e) Lojman tahsis komisyonu oluşturulur.

f) Lojmana giriş ve lojmandan çıkış süreçleri takip edilir, tutanaklar düzenlenir, tahsis işlemleri ve bildirimler yapılır.

g) Her yıl yayımlanan yakıt ve kira bedelleri hesaplanarak ilgili birim ve kurumlara bildirilir.

ğ) Lojmanların işletilmesi, ilgili Kanun, yönetmelik ve yayımlanan genelgelere göre yapılır.

Temizlik Hizmetleri ve Bahçe Bakım İşleri Bürosu

MADDE 25- (Başlığı ile birlikte mülga: 1/4/2020 - E.373)

Tutulacak elektronik kayıtlar

Madde 26- (1) İdari ve Mali İşler Müdürlüğünde tutulacak elektronik kayıtlar şunlardır:

a) İhale işlemleri ile ilgili kayıtlar EKAP üzerinden tutulur.

b) Harcama talimatı ve ödeme emirleri MYS üzerinden kayda alınır.

c) Sosyal İşler Bürosundaki malzeme giriş-çıkışları, harcamalar, hesap takipleri ve

öğrenci işlemleri otomasyon sistemi üzerinden yapılır.

ç) Mahkemeye ait elektrik, su ve doğal gaz kullanımlarına ilişkin fatura tutarları ve tüketim endeksleri dönemler itibarıyla elektronik olarak kayıt altına alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Personel Müdürlüğü, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri

Personel Müdürlüğü

MADDE 27- (1) Personel Müdürlüğü; personelin atama, kadro, özlük ve disiplin işlerini yürütmekle görevlidir.

(2) Personel Müdürlüğü; Atama ve Kadro İşleri Bürosu, Özlük İşleri Bürosu ve Disiplin İşleri Bürosu olmak üzere üç alt birimden oluşur.

Atama ve Kadro İşleri Bürosu

MADDE 28- (1) Atama ve Kadro İşleri Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Üyelerin özlük ve sicil dosyalarının tutulması, mal bildirimlerinin alınıp saklanması, emeklilikle ilgili işlemlerinin yapılması,

b) Raportörlerin göreve atanmaları için gerekli işlemlerin yapılması, sicillerinin düzenlenmesi, durum değişikliklerinin izlenmesi, izin onaylarının ve mal bildirimlerinin alınması, Mahkemede görevlendirme ile çalışan raportörlerin ilgili belgelerinin kurumlarına gönderilmesi, yeni raportör kadroları alınması ya da mevcut kadrolarda değişiklik sağlanması için gerekli işlemlerin yapılması,

c) İhtiyaca göre kadro durumu tespit edilerek değişiklik için Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına durumun bildirilmesi, bir nüshasının Devlet Personel Başkanlığına ve Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilmesi,

ç) Her yıl ocak ayında Devlet Personel Başkanlığının E-Uygulama Sistemi üzerinden kadro güncellemesinin yapılması,

d) Her yıl mayıs ayında bütün personelin kadro cetvellerinin incelenmesi, yükselmek için kadroya ihtiyacı olan personelin belirlenmesi ve gerekli

yazışmaların yapılması,

e) Kadro durumunun üç ayda bir Hazine ve Maliye Bakanlığının ve Devlet Personel Başkanlığının E- Uygulama Sistemine girilmesi, alınan çıktıların Devlet Personel Başkanlığına gönderilerek mutabakatın sağlanması,

f) Her yıl mayıs ayının son haftasına kadar engelli personel kadro durumunun Devlet Personel Başkanlığının E-Uygulama Sisteminden güncellenerek Devlet Personel Başkanlığına bildirilmesi,

g) Personel alımında uygulanacak sınav ile ilgili tüm işlemlerin yapılması,

ğ) Sözleşmeli statü ile işçi statüsünde personel çalıştırılabilmesi için gerekli işlemlerin yapılması,

h) 657 sayılı Kanun başta olmak üzere devlet memurları ile ilgili diğer mevzuatın uygulanmasının sağlanması,

ı) Naklen ve açıktan atanan personelin başlayış ve diğer işlemlerinin yapılması,

i) Tüm personel bilgilerinin UYAP ortamına ve personel programına işlenmesi,

j) Mahkeme içi ve Mahkeme dışı görevlendirme ve yer değişiklikleri ile ilgili onay yazılarının alınması,

k) Başka kurumlara atanmak isteyen personelin yazışmalarının yapılması,

l) Personel kimlikleri ve kurum giriş kartlarının düzenlenmesi, (Ek ibare: 1/4/2020 - E.373) basımı, dağıtımı ve yenileme işlemlerinin yapılması,

m) Askerlik, ücretsiz izin ve benzeri borçlanma işlemlerinin takibinin yapılması,

n) Aday memurların yetiştirilmesine ilişkin eğitim programlarının hazırlanması,

o) Görevde yükselme eğitimi, hizmet içi eğitim, kurs ve seminerlerin düzenlenmesine ilişkin yazışmaların yapılması,

ö) Ders verme, konferans ve seminlere katılma ile yurt içi ve yurt dışı görevlendirme onaylarının alınması ve kaydedilmesi,

p) Sendikalar ile ilgili yazışmaların ve üye sayısının takibinin yapılması, değişikliklerin mutemetliğe bildirilmesi,

r) Başkan, Başkanvekilleri, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanvekili seçimleri ile ilgili işlemlerin yürütülmesi,

s) Hizmet Takip Programı (HİTAP) ile ilgili işlemlerin yapılması ve kontrolünün sağlanması,

ş) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Atama ve Kadro İşleri Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Anayasa'nın 146. maddesi, Kanun'un 12. maddesi ve 12/6/1979 tarihli ve 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 4. maddesi uyarınca Başkan, Başkanvekilleri, Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanvekili seçimleri için oy pusulaları hazırlanıp seçim yapıldıktan sonra tutanak düzenlenir. Seçim sonucu ilgili kurumlara bildirilir.

b) Kanun'un 31. maddesine göre Mahkemenin Anayasa ve Kanun'da verilen görevlerini yerine getirirken ihtiyaç görülmesi hâlinde hâkim, savcı ve Sayıştay denetçileri ile diğer kamu görevlileri aylık, ödenek, her türlü zam, tazminat ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımlar kurumlarınca ödenmek kaydıyla Mahkemede geçici olarak görevlendirilebilir. Bu hüküm çerçevesince yapılacak görevlendirmelerde kamu görevlisinin muvafakati aranır. Bu şekilde yapılan görevlendirmenin süresi bir yılı geçemez. Ancak ihtiyaç hâlinde bu süre altı aylık dönemler hâlinde uzatılabilir.

c) Başkanın raportör görevlendirme talebi, kanuni bir engeli olmaması hâlinde ilgili kurum ve kurullarca on gün içinde yerine getirilir. Geçici görev süresi ilgililerin terfi ve emekliliklerinde kurumlarınca hesaba katılarak özlük hakları devam ettirilir.

ç) Mahkemede yargısal ve idari çalışmalara yardımcı olmak üzere yeteri kadar raportör görevlendirilir ya da atanır.

d) Mahkemede raportör olabilmek için mesleklerinde en az beş yıl başarıyla çalışmış adli veya idari hâkim ya da savcı

veya Sayıştay denetçisi, başdenetçisi, uzman denetçisi veya yükseköğretim kurumlarının hukuk, iktisat veya siyasal bilimler dallarında doçent, doktor öğretim görevlisi, doktorasını tamamlamış araştırma görevlisi ya da adaylık süresi hariç en az beş yıl raportör yardımcısı olarak başarıyla çalışmış olmak gerekir.

e) Görevlendirmeler Başkanın onayı ile yapılır. Görevlendirmesi yapılacak kişinin ilgili kurumdan muvafakati istenir, kurumundan ilişkisini kesip gelen kişinin Mahkemeye başlayışı yapılır.

f) Genel idare hizmetleri sınıfı, sağlık ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfı ve teknik hizmetler ile yardımcı hizmetler sınıfındaki boş kadrolara naklen ya da açıktan sınavla yapılacak atamalarda gerekli yazışmalar yapılır.

g) Başka kurumlara naklen atanmak isteyen personelin atanmak istediği kurumun muvafakat talebine istinaden adı geçenin ayrılmasının uygun olup olmadığı ilgili kuruma bildirilir.

ğ) Muvafakat verilip ataması yapılan personelin izin bilgilerini, bakmakla yükümlü oldukları kişileri, toplam vergi matrahı ve kişisel bilgilerini gösterir şekilde Personel Nakil Bildirimi hazırlanır ve üzerinde bulunan zimmetler ile ilgili işlemler yapıldıktan sonra Mahkemeye ilişkisi kesilir ve atandığı kuruma özlük dosyası gönderilir.

h) Mahkemeye naklen geçmek isteyen personelin ayrılmasının uygun olup olmadığı çalıştığı kurumdan sorulur, sicil özetleri ve disiplin cezası alıp almadığı hakkında bilgi istenir.

ı) Muvafakat verilen personelin atama onayı düzenlenir ve atama işlemi ilgili kuruma bildirilerek kurumdan personelin ilişik kesme işlemlerinin yapılması ve özlük dosyasının gönderilmesi istenir.

i) İlişik keserek gelen personelin Mahkemeye başlayış işlemleri yapılır ve eski kurumuna bildirilir, maaş işlemleri için mutemetliğe bilgi verilir.

j) Bilgi ve görgülerini artırma, yabancı dil düzeylerini geliştirme amacıyla, yurt içi ya da yurt dışı konferans, seminer, eğitim ve benzeri konularda çalışma yapmak üzere

Başkan tarafından görevlendirilen raportörlerin görevlendirme onayları alınır ve ilgililere tebliğ edilir.

k) Kanun'un 31. maddesi uyarınca Başkanlık tarafından uygun görülen görevlendirilme talepleri ilgilinin kurumuna bir üst yazı ile bildirilir, yapılan işlemler ilgili kayıtlara işlenir, ilgili kurumdan gelen cevap yazısı ile görevlendirilmesi gerçekleştirilen personelin Mahkemeye başlayışı yapılır.

l) (Değişik: 1/4/2020 - E.373) Görevlendirmesi yapılan kişinin kimlik fotokopisi alınıp kurum kimlik kartı basılarak geldiği kuruma başlama yazısı yazılır.

m) Yargı kurumlarının dışından yapılan görevlendirmelerde, Adalet Bakanlığı Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığına yazı yazılarak UYAP birim dışı sicil istenir.

n) Görevlendirilen kişinin görev yapacağı birim Genel Sekreterlikçe belirlendikten sonra görevlendirme yazısı yazılır, ilgili birime ve kişiye tebliğ edilir.

o) Mahkemede geçici görevli personelin yıllık izin işlemleri, mal bildirimleri ve benzeri bilgileri bir üst yazı ile kadrosunun bulunduğu kuruma gönderilir.

ö) Personelin görev yapacağı birimin değişmesi hâlinde gerekli yazışmalar yapılır.

p) 25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca Mahkemenin sendikalarla ilgili sekreteryaya işlemleri için yazışmalar yapıp dosyalanır.

r) Sendikalara üye personel için her yıl nisan ayında sendikalar ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından gelen yazılara istinaden 15 Mayıs günü sayım yapılarak tutanak düzenlenir. Yıl içinde gelen üyeliğe kabul ve üyelikten çekilme formları, birimde tutulan kayıtlara işlenir.

s) Mayıs ayı sonuna kadar ilgili Bakanlığa, sendikalara göre toplam üye sayısını gösterir tutanak gönderilir.

ş) 657 sayılı Kanun'un 54. ve 55. maddeleri ile 27/6/1983 tarihli ve 18090 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Aday

Memurların Yetiştirilmelerine İlişkin Genel Yönetmeliğin 4. maddesinin (d) fıkrası uyarınca aday memurların eğitim ve staj süreçleri tamamlandıktan sonra asalet tasdik işlemleri yapılır ve Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

t) Yapılan tüm işlemler UYAP'a işlenir ve adaylıkta geçen süreler de hesaba katılarak intibak işlemleri yapılır.

Özlük İşleri Bürosu

MADDE 29- (1) Özlük İşleri Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Emeklilik, istifa, görevden çekilme, müstafi sayılma, görevden uzaklaştırma ve göreve son verme ile ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesi,

b) Her yılın ocak ayında Yan Ödeme Cetvellerinin hazırlanması, onayının alınması ve Devlet Personel Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca onaylandıktan sonra Saymanlık, Sayıştay Başkanlığına ve Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilmesi,

c) Raportörler ile personelin sicil ve terfileriyle ilgili iş ve işlemlerin yapılması, değişikliklerin mutemetliğe bildirilmesi,

ç) Personelin özlük dosyalarının hazırlanması ve yapılan değişikliklerin işlenmesi,

d) Yasal izinlere ilişkin her türlü işlemin yerine getirilmesi,

e) Personelin fazla mesailerine ilişkin işlemlerin yürütülmesi,

f) Personelin intibak işlemlerinin yapılması ve mutemetliğe gönderilmesi,

g) Personelin ayrıntılı bilgilerinin tutulması ve kayıtlarına işlenmesi,

ğ) Personelin hizmet belgesi ve sicil özetlerinin düzenlenmesi,

h) Personelin diğer sosyal güvenlik kurumlarına (SSK, BAĞ-KUR) bağlı hizmetlerinin birleştirilmesi ile ilgili işlemlerin yapılması,

ı) Personelin sicil bilgileri ile ilgili

istatistiksel cetvellerin düzenlenmesi ve ilgili kurumlara bildirilmesi,

i) Pasaport ve silah ruhsatlarına ilişkin işlemlerin yürütülmesi,

j) Personelin mal bildirimleri ile ilgili işlemlerin yürütülmesi,

k) Sözleşmeli mütercim ve işçi kadrosundaki personelin özlük hakları ile ilgili işlemlerin yapılması,

l) Başkan, üye, emekli başkan ile emekli üyelerin ve bakmakla yükümlü oldukları kişilere ait tedavi yardım beyannamelerinin takibinin yapılması ve sağlık aktivasyon giriş çıkışlarının yapılarak takip edilmesi,

m) Personelin işe giriş ve işten çıkış bilgilerinin SGK tescil uygulamasına işlenmesi,

n) Personelin emeklilik işlemlerinin yürütülmesi,

o) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Özlük işleri Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Dolu ve boş kadro durumları Devlet Personel Başkanlığının E-Uygulama, Hazine ve Maliye Bakanlığının E-Bütçe internet modüllerine sürekli veri girişi yapılarak güncel tutulur ve üç ayda bir ilgili cetveller Devlet Personel Başkanlığı ile Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilir.

b) Yılda bir kez mayıs ayında personel kadro cetveli incelenir, yükselmek için kadroya ihtiyacı olan personel belirlenir. Genel Sekreterliğin uygunluk görüşü alındıktan sonra personele Mahkemede uygun boş kadro varsa verilir, yoksa kadro ihdas teklifi düzenlenerek incelenmek üzere Devlet Personel Başkanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilir. Bu kuruluşların görüşleri eklenen kadro ihdas teklifi, karar alınmak üzere Cumhurbaşkanlığına gönderilir.

c) Dolu ve boş kadrolara ilişkin cetvel, Resmî Gazete'de yayımlandıktan sonra hazırlanan cetveller ilgili yerlere vize ettirilir, UYAP'a ve diğer kayıtlara işlenir.

ç) Yılda bir kez ocak ayında Yan Ödeme Cetvelleri hazırlanır ve onay alınır. Hazırlanan cetveller Sayıştay Başkanlığı, Saymanlık ve Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilir.

d) Personelin kademe ilerlemesi ile derece ve unvan yükselmesinde devlet memurlarının bağlı bulunduğu kanunun ilgili kuralları uygulanır.

e) Üye, raportör, raportör yardımcısı ve idari personele devlet memurlarının bağlı bulunduğu mevzuatın ilgili maddelerinde yazılı süreler kadar ve yine bu mevzuatta belirtilen koşullarla yıllık izin, mazeret izni, sağlık izni ve aylıksız izin verilir.

f) Müdürler, Kurum Hekimi ve Sivil Savunma Uzmanının izinleri Genel Sekreter Yardımcısının önerisi ve Genel Sekreterin onayı ile; diğer personelin izinleri Birim Amirlerinin önerisi ve Genel Sekreterin onayı ile verilir.

g) Özel Kalem Müdürü ve Basın Müşavirinin izinleri Başkan onayı ile verilir.

ğ) Hizmetin aksamadan yürütülmesinin sağlanması amacıyla izinlerin verilmesinde uygulanacak yöntem ve ilkeler bir genelge ile saptanır.

h) Her yıl ocak ayında pasaport formlarını imzalamaya yetkili amirlerin imza sirküsü düzenlenerek ilgili kuruma gönderilir.

ı) 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 14/A ve 14/B maddeleri gereğince diplomatik pasaport, hususi pasaport ve hizmet pasaportu formu eksiksiz doldurulur; forma tarih ve sayı verilir. Yetkili amirler tarafından ilgili yerler imzalanır. Mahkeme mührü ile mühürlendikten sonra ilgiliye pasaport formu teslim edilir.

i) Çeşitli üniversitelerde okuyan Hukuk Fakültesi öğrencilerinin Mahkemede staj talepleri Genel Sekreterin onayına sunulur, Mahkemede stajı Genel Sekreterce uygun görülen öğrencilere birim tarafından staj

yapacağı tarihler hakkında bilgi verilir.

j) Staj eğitimini yapmak üzere Mahkemeye gelen öğrencilerle ilgili gerekli görevlendirmeler yapılır, İş Sağlığı ve Güvenliği Talimat ve Taahhütnamesi, İşe Giriş ve Periyodik Muayene Formu, Stajyer Öğrenci Sır Saklama Taahhütnamesi ve Raportör Staj Takip Çizelgesi öğrencilere imzalatılır. Stajını zamanında ve başarıyla bitiren öğrencilere Genel Sekreterlik onayı ile belge verilir.

Disiplin İşleri Bürosu

MADDE 30- (1) Disiplin İşleri Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

- a) Disiplin kurullarının oluşturulması ile ilgili işlemlerin yürütülmesi,
- b) İdari tahkikat ve disiplin soruşturması işlemlerinin yürütülmesi,
- c) Disiplin kurullarından çıkan kararların yazışma ve tebligat işlemlerinin yapılması, kararların gereğinin yerine getirilmesi ve takibinin yapılması,
- ç) Mahkemelerden istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz gönderilmesinin sağlanması,
- d) Mahkeme kararlarının gereğinin en geç mevzuatta belirtilen süre içinde yerine getirilmesinin sağlanması,
- e) Görevden uzaklaştırma ve göreve başlatma onaylarının alınması ve takip edilmesi,
- f) (Ek bent: 1/4/2020 - E.373)² Mahkemenin taraf olduğu dava dosyalarının sekretaryasının yürütülmesi,
- g) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Disiplin İşleri Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

- a) Yüksek Disiplin Kurulu ve Disiplin Kuruluna ilişkin onaylar alınır ve mevzuatta belirlenen sürelerde Kurul üyelerinin yenilenmesi ile ilgili işlemler yürütülür.
- b) Genel Sekreter tarafından soruşturma için belirlenen muhakkike görevlendirme ile ilgili tebligat yapılır.
- c) Karara bağlanan dosyaların yazım ve

tebligat işlemleri yapılır.

ç) Kararların yerine getirilmesi ve takibi yapılır.

d) Disiplin cezalarına ilişkin kayıtlar tutulur, UYAP'a işlenir ve buna ilişkin dosyalar saklanır.

Tutulacak defter ve kayıtlar

MADDE 31- (1) Personel Müdürlüğünde aşağıdaki defter ve kayıtların tutulması zorunludur:

a) Disiplin soruşturması defteri; sıra numarası, mağdur veya şikâyetçinin kimlik ve iletişim bilgileri, soruşturma açılan personelin adı, soyadı, görev yeri, suçun türü, belgenin geliş tarihi, disiplin soruşturmasına başlama tarihi, savunmanın istendiği tarih, varsa görevden uzaklaştırma kararı ile nihai karar sonucu ve tarihi, verilen kararlara karşı başvuru kanun yolu ve sonucu sütunlarından oluşur.

b) Özlük bilgisi kaydı; Başkan, başkanvekilleri, üyeler, raportörler, raportör yardımcıları ve idari personelin bilgilerinin tutulduğu kayıt olup ilgilinin adı, soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, memuriyet sicil numarası, her beş yılda bir yenilenen fotoğrafı, nüfus ve aile fertleri bilgisi, öğrenim ve yabancı dil bilgisi, memuriyete girişte yapılan sınav sonucu ve dayanağı, memuriyete başlamadaki kadro unvanı, kadro derecesi ile kadro hareketleri, memuriyete başlama tarihi, asaletinin tasdik tarihi, yıllık terfi tarihleri ve başka yere veya unvan değiştirme suretiyle yapılan naklen atanma tarihleri, geçici görevlendirmeleri, memuriyet dışındaki sigortalı hizmet süreleri, mahkûmiyetleri, kesinleşen disiplin cezaları, hizmet içi eğitim bilgileri, başarı belgesi verilmiş ise mazbata tarihi ve sayısı, memuriyeti süresince tarih sırasına göre kullanmış olduğu ücretli, ücretsiz izinler ya da raporlar, engellilik, askerlik ve borçlanma durumu, Mahkeme içindeki birim değiştirme tarihleri, sendika bilgileri, mal bildirim beyannameleri, imzaladığı etik sözleşmesi, arşiv araştırma bilgileri ile gerekli görülecek diğer kişisel ve mesleki bilgileri içerir; her bir ilgili için ayrı tutulur.

c) Yönetmelik, yönerge, genelge ve

görüş kaydı; Başkanlık ve Genel Sekreterlik tarafından çıkarılan yönetmelik, yönerge, genelge ve görüşlerin tutulduğu kayıt olup yönetmelik, yönerge, genelge ve görüşlerin sıra numarası, tarihi ve konusuyla çıkaran birim sütunlarından oluşur.

ç) Fazla ve esnek çalışma kaydı; kadrosu Mahkemede bulunan veya Mahkeme emrinde görevlendirilen personelin fazla ve esnek çalışmasına ilişkin bilgilerin tutulduğu kayıt olup ilgilinin adı, soyadı, sicil numarası, fazla çalışma yapılan tarih, süre ile esnek çalışmanın türü, süresi, ödenen fazla çalışma ücreti ve verilen izin sütunlarından oluşur.

d) Sınav kaydı; kadrosu Mahkemede bulunan veya Mahkeme emrinde görevlendirilen personelin fazla ve esnek çalışmasına ilişkin bilgilerin tutulduğu kayıt olup ilgilinin adı, soyadı, sicil numarası, fazla çalışma yapılan tarih, süre ile esnek çalışmanın türü, süresi, ödenen fazla çalışma ücreti ve verilen izin sütunlarından oluşur.

e) Yükseköğrenim öğrencileri staj kaydı; Mahkemede staj yapan yükseköğrenim öğrencilerinin kimlik ve iletişim bilgileri, staj dosya numarası, staj yerleri, başlama ve bitirme tarihleri, devam durumu ile düşünceler sütunlarından oluşur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yayın ve Halkla İlişkiler

Müdürlüğü, Görev ve

Sorumlulukları ile Çalışma

Usulleri Yayın ve Halkla İlişkiler

Müdürlüğü

MADDE 32- (1) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü; yayın ve kütüphane işleri ile halkla ilişkileri yürütmekle görevlidir.

(2) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü; Yayın İşleri Bürosu, Kütüphane Bürosu ve Halkla İlişkiler Bürosu olmak üzere üç alt birimden oluşur.

Yayın İşleri Bürosu

MADDE 33- (1) Yayın İşleri Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Kütüphane ve Yayın Komisyonunun oluşturulması, yayımlanacak kitaplara ilişkin Kütüphane ve Yayın Komisyonu kararı alınması işlemlerinin yürütülmesi,

b) Mahkeme tarafından çıkarılacak yayınların izin, tescil, telif, dizgi ve tasarım işlerinin takip edilerek baskıya hazırlanması, bastırılması, basımı gerçekleştirilen yayınların teslim alınması, teslim alınan yayınların depoya giriş ve depodan çıkışına ilişkin işlemlerin yapılması, Mahkeme içi ve Mahkeme dışı dağıtımının gerçekleştirilmesi,

c) Hükümleri zamanla değişikliğe uğrayan içerikteki yayınların güncellenerek yeni baskılarının yapılması,

ç) Kültür ve Turizm Bakanlığından Mahkeme adına Yayıncı Sertifikasının alınması ve süresi içinde yenilenmesi,

d) Yayıma hazırlanan kitaplar için ISBN ve bandrol numaralarının alınması,

e) Basıma hazırlanan yayınlar için İdari ve Mali İşler Müdürlüğü ile koordineli biçimde fiyat tekliflerinin alınması,

f) Mahkemeye gelen yayınlardan Genel Sekreterlikçe uygun görülenlerin fiyatlarının ve fiyat değişikliklerinin onaylarının alınarak taşınır kaydının yapılması ve dağıtımının sağlanması,

g) Yayınların satışının gerçekleştirilmesi veya yayımlanan kitapların yayınevlerinde satışa sunulmasının sağlanması,

ğ) Elde edilen yayın satış gelirlerinin Saymanlığa yatırılması,

h) Mahkemeye ait baskı ünitelerinin kullanılması, bu vasıta ile basımı gerçekleştirilecek her türlü ürünün tasarım, baskı ve ciltleme işlerinin yapılması,

ı) Yayın deposunda bulunan kitapların envanter kaydının tutulması, deponun fiziki kontrol ve düzeninin sağlanması,

i) Depo sonuç hesapları ile ilgili bilgi ve belgelerin yıl sonunda Strateji Geliştirme Müdürlüğüne verilmesi,

j) Yayın arşivinin tutulması,

k) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Yayın işleri Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) İçtüzüğün 89. maddesi uyarınca baskısı yapılacak yayınlar Başkan tarafından belirlenen bir üye, bir genel sekreter yardımcısı ve bir raportörden oluşan Kütüphane ve Yayın Komisyonunca belirlenir.

b) Baskısı yapılacak olan yayınların adı ve adedi belirlenerek Kütüphane ve Yayın Komisyonundan onayı alındıktan sonra yayınlar Başkanın onayına arz edilir.

c) Mahkemenin düzenli olarak yayımlanan kitapları ile Kütüphane ve Yayın Komisyonu ile Başkanlığın uygun gördüğü basılı ve görsel yayınların dizgi, tashih, tasarım ve dizin işlemleri yapılır.

ç) (Değişik: 1/4/2020 - E.373) Yayına hazırlanan kitaplar için ISBN numarası Kültür ve Turizm Bakanlığında alınır.

d) İnternet ortamında başvurusu yapılan bandroller Yayımcı Meslek Birlikleri Federasyonundan teslim alınır.

e) Baskısı yapılacak yayınların Kütüphane ve Yayın Komisyonu tarafından belirlenen şekliyle Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü tarafından basım onayı verilir.

f) (Mülga ibare: 1/4/2020 - E.373) (...)³, hizmete özel ve gizlilik derecesi olan diğer basılı ürün ve yayınların basım onayı Genel Sekreterlik veya Başkanlık talimatına uygun olarak Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü tarafından verilir.

g) (Değişik: 1/4/2020 - E.373) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve Mahkemeye gelen kitapların niteliğine göre bağış ve yardım alma, bağış yapma ve yardım işlemi, satış ve kayıttan düşme onayları hususlarında imza yetkilerini kimin kullanacağı yönerge ile düzenlenmediği takdirde Genel Sekreter tarafından imzalanır.

ğ) Kitaplara ait faturalar takip edilir.

h) Kitapların depoya giriş ve depodan çıkış işlemleri yapılır.

ı) Kitapların fiyat değişikliklerinin

onayları alınarak taşınır kaydı işlenir.

i) Basımı tamamlanan kitaplara ait faturanın giriş ve çıkış işlemleri Strateji Geliştirme Müdürlüğü taşınır kayıt kontrol yetkilisi tarafından yapılır.

j) Mahkeme tarafından yayımlanan kitapların satış için yapılan protokol çerçevesinde yayinevlerine gönderilerek satışa sunulması sağlanır.

k) Mahkeme yayınlarından satış yapılanların satış-çıkış işlemleri yapılır.

l) Taşınır kayıt kontrol yetkilisi tarafından satış yapılan yayınların makbuzları düzenlenir.

m) Makbuz bedelleri Saymanlığa yatırılır.

n) Depo sonuç hesapları ile ilgili bilgi ve belgeler yıl sonunda taşınır kayıt kontrol yetkilisine verilir.

o) Genel Sekreterlik tarafından belirlenen dağıtım listesine uygun olarak yayınların Mahkeme içi dağıtımı yapılır.

ö) Genel Sekreterlik tarafından belirlenen dağıtım listesine uygun olarak gönderilen kişi, kurum adı ve unvan bilgileri ile hangi kitaptan kaç adet gönderildiği bilgilerini içeren bir üst yazı ile birlikte yayınların Mahkeme dışı dağıtımları yapılır.

p) Mahkeme yayınlarına ilişkin en az bir örnek muhafaza edilerek yayın arşivi tutulur.

r) Birime ait dosyalar arşivde saklanır.

s) Süresi dolan dosyalar İmha Komisyonu eşliğinde arşiv kaydından düşülür.

ş) (Mülga: 1/4/2020 - E.373)

t) (Mülga: 1/4/2020 - E.373)

u) (Mülga: 1/4/2020 - E.373)

Kütüphane Bürosu

MADDE 34- (1) Kütüphane Bürosunun

görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Kullanıcıların bilgiye erişim hizmetlerinden yararlanmalarının sağlanması,

b) Mahkemedeki araştırma faaliyetlerini desteklemek amacı ile kütüphanenin fiziki ortamındaki koleksiyonun yanında her tür ve ortamdaki bilgi kaynağının araştırılması, önerilmesi ve uygunluk onayı verilen kaynakların satın alınması,

c) Bilgi kaynaklarından daha etkin bir şekilde yararlanılmasını sağlayacak ödünç verme, iade alma, danışma gibi hizmetlerin sunulması,

ç) Kullanıcıların ulusal ve uluslararası ölçekte bilgiye erişimine destek olunması,

d) Kütüphaneler arası iş birliğinin geliştirilmesi için girişimlerde bulunulması, bu amaçla protokoller yapılması ve bu protokollerin yürütülmesi,

e) Kütüphane güvenliğinin sağlanması için gerekli önlemlerin planlanması ve alınması,

f) Üniversitelerin Kütüphanecilik, Bilgi ve Belge Yönetimi bölümleri öğrencilerinin zorunlu uygulama ve staj programlarının yürütülmesine yardımcı olunması, bu amaçla protokollerin yapılması,

g) Yıl içinde belirlenen sıklıkta alımı yapılacak olan kaynakların belirlenmesi, listelerinin oluşturulması,

ğ) Satın alma amacıyla oluşturulan kitap listelerinin Kütüphane ve Yayın Komisyonu tarafından alınan karara istinaden Başkanlık onayına sunulması,

h) Onay alınması sonrasında satın alma işlemlerinin İdari ve Mali İşler Müdürlüğü ile koordine hâlinde gerçekleştirilmesi,

ı) Temin edilen kitapların kayıtlarının oluşturulması, kataloglama ve sınıflandırma işlemlerinin yapılması,

i) Sınıflandırılan kitapların içindekiler bölümünün taranarak otomasyon

sistemine yüklenmesi,

j) Satın alınan kaynaklara ait faturaların temin edilmesi ve taşınır işlem fişlerinin düzenlenmesi,

k) Temin edilen kaynak materyalin depoya girişinin yapılması, raflara yerleştirilmesi, raftaki yerinin takip edilmesi,

l) Resmî Gazete arşivinin tutulması,

m) Resmî Gazete ve diğer dergilerin cilt işlemleri için İdari ve Mali İşler Müdürlüğü ile koordine hâlinde satın almaların hazırlanması, tekliflerin toplanması, faturalarının temin edilmesi ve taşınır işlem fişlerinin düzenlenmesi,

n) Uygun görülen süreli yayınların takibi, aboneliği, tasnifi ve bunların kütüphane sistemine işlenerek muhafaza edilmesi,

o) Kütüphaneye bağış yoluyla gelen kitaplardan uygun görülenlerin kayda alındıktan sonra kullanıcıların hizmetine sunulması,

ö) Yırtılma, yıpranma, zayi olma veya başka bir nedenle kütüphaneden eksilen kitapların sistem kaydından düşülmesi; aynı veya benzer içerikte bir kaynağın satın alma listesine eklenmesi,

p) Depo sonuç hesapları ile ilgili bilgi ve belgelerin yıl sonunda Strateji Geliştirme Müdürlüğüne verilmesi,

r) Kanun Hükmünde Kararname Külliyesi, Mülga Hükümler Külliyesi, Yönetmelikler Külliyesi, Yürürlükteki Kanunlar Külliyesi gibi mevzuat arşivi niteliğindeki yayınların takibinin ve güncelliğinin sağlanması,

s) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Kütüphane Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Kütüphaneye temin edilen kaynakların kataloglama, sınıflama, etiketleme işlemleri yapılır, kitabın içindekiler kısmı taranarak otomasyon sistemine yüklenir.

b) Kullanıcıların kütüphane kaynaklarından yararlanmalarını sağlamak

amacıyla kullanıcılara danışma hizmeti verilir.

c) Kullanıcılar tarafından talep edilen kaynakların ödünç verme işlemleri gerçekleştirilir.

ç) Süresi dolan kitaplar takip edilerek kitapların iade işlemleri gerçekleştirilir.

d) İhtiyaç duyulan kaynak Mahkeme kütüphanesinde bulunmuyorsa çevre kütüphanelerde araştırma yapılarak varsa temin edilir.

e) (Ek bent: 1/4/2020 - E.373) Mahkemede bulunan kullanıcıların yayın istekleri, yazılı veya elektronik ortamdan kütüphaneye iletilir.

f) (Ek bent: 1/4/2020 - E.373) Kütüphaneye iletilen yeni kitap alınması talepleri incelenir. Alımına karar verilenler liste hâline getirilip onayları alındıktan sonra yayınların satın alma süreci başlatılır.

g) (Ek bent: 1/4/2020 - E.373) Kütüphaneye bağışlanan yayınlardan uygun görülenler teknik işlemleri tamamlanarak kullanıcıların hizmetine sunulur.

Halkla İlişkiler Bürosu

MADDE 35- (1) Halkla İlişkiler Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu çerçevesinde Mahkemeye fiziki olarak, e- posta ya da UYAP vasıtasıyla ulaşan dilekçelere, gerekli araştırmalar yapıldıktan sonra cevap verilmesi ve bunların arşivlenmesi,

b) Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu Başkanlığına bilgi edinme başvurularına ilişkin yıllık raporun gönderilmesi,

c) Mahkemeye gelen ziyaretçi gruplara refakat edilmesi,

ç) Günlük ulusal gazetelerin ve Resmî Gazete'nin dağıtımına hazırlanması,

d) Resmî Gazetelerin ciltlenecek biçimde biriktirilerek arşiv için hazırlanması, bu hâliyle Kütüphane Bürosuna verilmesi,

e) Mahkeme çalışanlarının dâhili telefonlarını içeren rehberin hazırlanması, güncellenmesi, (Ek ibare: 1/4/2020 - E.373) Mahkeme portalında yayımlanması ve

Genel Sekreterlikçe uygun görülenlere dağıtılması,

f) (Mülga: 1/4/2020 - E.373)

g) Başkanlığa gelen hediye eşyaların Özel Kalem Müdürlüğünden tutanakla teslim alınması, tasnif edilmesi, etiketlenmesi, kayda alınması, Mahkeme Müzesinde sergilenmesi, sergilenmeyen hediye eşyaların depoda muhafaza edilmesi,

ğ) Kırılan, sair nedenlerle zayi olan yahut kullanılamaz hâle gelen hediye eşyalara ilişkin tutanak tutularak kayıttan düşülmesi,

h) Başkan ve üyeler ile emekli başkan ve emekli üyelerden vefat edenlerin cenaze işlerinin yürütülmesi,

ı) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Halkla İlişkiler Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) 4982 sayılı Kanun çerçevesinde posta ve e-posta yoluyla ya da UYAP üzerinden gelen sorular aynı yollarla cevaplanır ve verilen cevaplar dijital olarak arşivlenir.

b) Vefat ettiği bildirilen Başkan ve üyeler ile emekli başkan ve emekli üyeler için ailelerinin isteği hâlinde Mahkemede tören düzenlenir. (Mülga cümleler: 1/4/2020 - E.373) (,..)⁴

c) Başkanlığa hediye edilen eşyadan Başkan veya Genel Sekreterlik tarafından uygun görülenler Mahkeme Müzesinde sergilenir. Müzede sergilenmeyen hediye eşya depoda muhafaza edilir.

Tutulacak defter ve kayıtlar

MADDE 36- (1) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğünde aşağıdaki defter ve kayıtların tutulması zorunludur:

a) Sayman mutemetleri kasa defteri; sayman mutemetliğine yapılan ödemeleri içeriği ile birlikte gösteren kayıt defteri olup sıra numarası, tarihi, kimden tahsil edildiği, alındı numarası, tahsilatın türü, miktarı ve genel toplam bilgilerinden oluşur.

b) Telefon listeleri kaydı; Mahkeme çalışanlarının telefon numaralarını gösteren

kayıt olup birim adı, iç hat telefon numarası ve oda numarası bilgilerinden oluşur.

c) Dağıtım listeleri kaydı; Mahkeme yayınlarının dağıtımının yapıldığı yerleri ve miktarlarını göstermeye yarayan kayıt olup dağıtım yerlerinin adı, kurumu, unvanı, adresi ve yayınların adedi bilgilerinden oluşur.

ç) ISBN ve bandrol kaydı; Mahkeme yayınlarının Kültür ve Turizm Bakanlığına ait internet sitesinden usulüne uygun alınan ISBN ve bandrol bilgilerinin muhafaza edildiği kayıttır.

d) Satın alınan kitapların kaydı; kütüphaneye satın alınan veya bağış yoluyla gelen kaynakların tutulduğu kayıt olup kitaba ait demirbaş numarası, yazar adı, eser adı, yayın yeri, yayınevi, yayın tarihi, sınıflama numarası, ISBN numarası ve fiziki özellikleri sütunlarından oluşur.

e) Süreli yayınların kaydı; kütüphaneye satın alınan veya bağış yoluyla gelen süreli yayınların tutulduğu kayıt olup süreli yayına ait demirbaş numarası, süreli yayının adı, yayın yeri, yayınevi, yayın tarihi, sınıflama numarası, ISSN numarası ve fiziki özellikleri sütunlarından oluşur.

f) Kullanıcı kayıtları; kullanıcının adı, soyadı, görevi, kütüphaneden yararlanma bilgilerinden oluşur.

g) Ödünç ve iade işlemleri kaydı; kullanıcının adı, soyadı, görevi, kullanıcının ödünç almış olduğu kaynağın demirbaş numarası, almış olduğu tarih, iade edeceği tarih bilgilerinden oluşur.

ğ) Kütüphaneler arası ödünç işlemleri kaydı; ödünç alınan kurum adı, kitabı isteyen kullanıcının adı, soyadı ve görevi, ödünç alınan kitabın adı, yazar adı, demirbaş numarası, ödünç alınan tarih ve iade edileceği tarih bilgilerinden oluşur.

h) Taşınır işlemleri kaydı; kaynakların bütünüün listesini içeren kayıt olup kaynakların demirbaş numarası, adı, tutarı, kütüphaneye giriş tarihi, yayın tarihi, yayın yeri, yazar bilgisi, boyutu, dili, cildin yapım maddesi ve kütüphanedeki yeri bilgilerinden oluşur.

ı) Yükseköğrenim öğrencileri staj kaydı; birimde staj yapan yükseköğrenim öğrencilerinin kimlik ve iletişim bilgileri, öğrencilerin staj talepleriyle ilgili dilekçeleri, başlama ve bitirme tarihlerinden oluşur.

i) Hediye eşya kaydı; Başkanlığa gelen hediyelik eşyaya ilişkin kayıt olup hediye eden, hediye edildiği tarih ve hediye türü ile hediye edilen eşyanın görselinden oluşur.

ALTINCI BÖLÜM

Dış İlişkiler Müdürlüğü, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri

Dış İlişkiler Müdürlüğü

MADDE 37- (1) Dış İlişkiler Müdürlüğü; Mahkemenin uluslararası organizasyonlarına ait işleri koordine etmek, kendi görev alanına giren konularda tercüme yapmak ve AAMB'nin sekreteryaya faaliyetlerini yürütmekle görevlidir.

(2) Dış İlişkiler Müdürlüğü, Dış İlişkiler İdari Bürosu, Tercüme Bürosu ve AAMB Bürosu olmak üzere üç alt birimden oluşur.

Dış İlişkiler İdari Bürosu

MADDE 38- (1) Dış İlişkiler İdari Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemenin diğer ülkeler, uluslararası veya bölgesel kuruluşlar ile üye olunan birlik, komisyon ya da konfederasyonlarla ilişkilerinin yürütülmesi, geliştirilmesi, bunlara ilişkin görüşme, araştırma ve yazışmaların gerçekleştirilmesi,

b) Mahkeme tarafından düzenlenen konferans, sempozyum ve seminer gibi faaliyetler ile Mahkemenin kuruluş yıl dönümlerine ve üyesi olunan birliklerin yetki ve görevleri kapsamında düzenlenen faaliyetlere davet edilecek ülkelere, kurum veya kuruluşlara ya da kişilere davet mektuplarının yazılması ve takiplerinin yapılması,

c) Mahkeme tarafından düzenlenecek uluslararası toplantı, konferans, sempozyum ve seminer gibi faaliyetlerin koordine edilmesi,

ç) Yurt dışında düzenlenen uluslararası toplantı, konferans, sempozyum ve seminer gibi faaliyetler hakkında ilgili kurum veya kuruluşlara bilgi yazılarının yazılması,

d) Yurt dışında düzenlenen uluslararası toplantı, konferans, sempozyum ve seminer gibi faaliyetlerde görevlendirilen kişilerin uçuş işlemleri, transfer ve konaklama hizmetleri ile vize işlemlerinin takip edilmesi,

e) Yurt dışında düzenlenen uluslararası toplantı, konferans, sempozyum ve seminer gibi faaliyetler kapsamında ilgili ülkenin diplomatik temsilcilikleri ile irtibata geçilmesi,

f) Uluslararası toplantı, konferans, sempozyum ve seminer gibi faaliyetlerde görevlendirilenlerin hazırladıkları bilgi notlarının, ilgili programa ilişkin fotoğraf veya diğer belge ve materyallerin alınıp muhafaza edilmesi,

g) Ulusal veya uluslararası kuruluşlarla projeler geliştirilmesi, projelerin uygulanması ve takibine dair işlemlerin yürütülmesi, diğer kurum ve kuruluşlarca hazırlanan ve yürütülen projelere iştirak edilmesi durumunda bunların uygulama ve sonuçlarının takip edilmesi,

ğ) Diğer ülkeler veya uluslararası kuruluşlardan gelen tebrik yazılarının, davetlerin, ziyaretlerin ve diğer bilgilerin takip edilmesi, bunlara ilişkin yazışmaların yapılması,

h) Dış ilişkiler faaliyetlerine yönelik rapor ve bilgi notlarının hazırlanması,

ı) Mahkemenin yıllık faaliyet raporunun uluslararası faaliyetlere ilişkin bölümünün hazırlanması,

i) İkili görüşmelerde veya yabancı heyetlerin ziyaretlerinde not tutularak arşiv kayıtlarının oluşturulması,

j) Dış ilişkiler Müdürlüğüne gelen belgeler ile yapılan yazışmaların elektronik ortamda ve fiziki olarak da klasörlere takmak suretiyle arşivlenmesi ve güncellenmesi,

k) Diğer ülkeler ve uluslararası kuruluşların temsilcilerinin kişisel bilgileri

ile iletişim bilgilerinin takibi ve güncellenmesi,

l) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Dış ilişkiler İdari Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Türk ve yabancı heyetlerin karşılanması, heyet refakati ve heyetlerin uğurlanması Dış İlişkiler Müdürü ve Dış İlişkiler İdari Bürosu personeli tarafından gerçekleştirilir.

b) Yabancı heyetlerin ziyaretlerine dair bilgi notları Dış İlişkiler İdari Bürosu tarafından hazırlanıp Dış İlişkiler Müdürünce kontrol edildikten sonra ilgili Genel Sekreter Yardımcısına sunulur.

c) Dış İlişkiler İdari Bürosu, Mahkemenin taraf olduğu ikili işbirliği anlaşmalarını hazırlar ve imzalanmasından sonra muhafaza eder.

Tercüme Bürosu

MADDE 39- (1) Tercüme Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Yurt içi ve yurt dışında Mahkemenin heyetlerine eşlik edilmesi ve tercüme yapılması,

b) Yabancı heyetlerle görüşmelerde ardıl tercüme yapılması,

c) Tercüme faaliyetleri ve yayınlara yönelik birim faaliyetlerinin yürütülmesi,

ç) Gelen tercüme taleplerinin önem derecesine göre değerlendirilerek Türkçe, İngilizce, Almanca veya Fransızca tercümelerinin yapılması,

d) Başkan ve üyelerin yurt dışı ziyaretleri ile diğer ülkeler veya uluslararası kuruluşların temsilcilerinin Başkanı ziyaretleri sonrasında Türkçe internet sayfalarında yayımlanmak üzere ziyaretlerle ilgili basın duyurularının hazırlanması için gerekli bilgi ve dokümanların (Değişik ibare: 1/4/2020 - E.373) Bilgi İşlem Müdürlüğüne gönderilmesi,

e) Mahkemenin Türkçe internet

sayfasında yer alan kararların, basın duyurularının ve diğer dokümanların İngilizce çevirisinin yapılarak veya yaptırılarak İngilizce internet sayfasında yayımlanmak üzere (Değişik ibare: 1/4/2020 - E.373) Bilgi İşlem Müdürlüğüne gönderilmesi,

f) Mahkeme tarafından düzenlenen konferans, sempozyum ve seminer gibi faaliyetler ile Mahkemenin kuruluş yıl dönümlerinde ve üyesi olunan birliklerin yetki ve görevleri kapsamında düzenlenen faaliyetlerde sunulan bildirimlerin Türkçe ve İngilizce olarak yayına hazırlanması,

g) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

Asya Anayasa Mahkemeleri ve Muadil Kurumlar Birliği Bürosu

MADDE 40- (1) AAMB Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) AAMB'nin dönem başkanlığının Mahkemede olduğu dönemlerde her yıl düzenlenecek olan Üyeler Kurulu toplantısının gerçekleştirilmesi için gerekli faaliyetlerin yürütülmesi,

b) AAMB daimî sekretaryasının bir unsuru olan Eğitim ve İnsan Kaynaklarını Geliştirme Merkezinin çalışmalarının yürütülmesi,

c) Eğitim ve İnsan Kaynaklarını Geliştirme Merkezinin faaliyetleri kapsamında yaz okulunun planlanması ve gerçekleştirilmesi,

ç) Yaz okulundaki sunumların kitap olarak hazırlanması ve yayımı için kitapların Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğüne gönderilmesi,

d) AAMB üyelerinin ve gözlemci ülkelerin AAMB ile ilgili faaliyetlerinin takip edilmesi,

e) AAMB'nin faaliyet, doküman ve yazışmalarının kaydının tutulması ve arşivlenmesi,

f) Verilen diğer görevlerin yerine

getirilmesi.

Tutulacak kayıtlar

MADDE 41- (1) Dış İlişkiler Müdürlüğünde aşağıdaki kayıtların tutulması zorunludur:

a) Yabancı ülke Anayasa Mahkemeleri ile yazışma ve belgelerin kaydı,

b) Asya Anayasa Mahkemeleri ve Muadil Kurumlar Birliği Sekretaryası yazışma ve belgelerinin kaydı,

c) Diğer uluslararası kuruluşlar ile yazışma ve belgelerin kaydı,

ç) Tercüme edilen bilgi veya belgelerin kaydı.

YEDİNCİ BÖLÜM

Strateji Geliştirme Müdürlüğü, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri

Strateji Geliştirme Müdürlüğü

MADDE 42- (1) Strateji Geliştirme Müdürlüğü; stratejik plan ile bütçeyi hazırlamak, taşınır ve taşınmazların muayene, kabul, muhafaza işlemleri ile kişi borçlarının takip ve tahsilini yapmakla görevlidir.

(2) Strateji Geliştirme Müdürlüğü; Strateji Planlama Bürosu, Bütçe İşlemleri Bürosu, Taşınır ve Taşınmaz Mal İşlemleri Bürosu ve Kişi Borçları Bürosu olmak üzere dört alt birimden oluşur.

Strateji Planlama Bürosu

MADDE 43- (1) Strateji Planlama Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemenin kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsenen temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonunun oluşturulması,

b) Stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedeflerin saptanması,

c) Performansların önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçülmesi, bu sürecin izleme ve değerlendirmesinin yapılması,

ç) Stratejik planın hazırlanması,

d) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Strateji Planlama Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Stratejik plan katılımcı yöntemler uygulanarak hazırlanır.

Bütçe İşlemleri Bürosu

MADDE 44- (1) Bütçe İşlemleri

Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Harcama birimlerinin bütçesi hazırlanacak yıla ilişkin ödenek ihtiyaçlarının bütçe esasları çerçevesinde değerlendirilmesi,

b) Orta vadeli programın yayımlanmasından önce gerekli çalışmaların yapılması ve bütçe hazırlığına ilişkin ihtiyaçların tespit edilmesi,

c) Yayımlanan orta vadeli program ve orta vadeli mali plan doğrultusunda önceliklerin ve ihtiyaçların gözden geçirilerek ödenek tekliflerinin hazırlanması,

ç) İlgili yıla ait Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu yayımlanana kadar sürecin takip edilmesi,

d) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Bütçe İşlemleri Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Ödenek teklifleri Mahkemenin harcama birimleri tarafından orta vadeli program, orta vadeli mali plan ve rehberlerde belirtilen standartlar, öncelikler ve ilkelere uygun bir şekilde hazırlanarak en geç temmuz ayının 15'ine kadar Strateji Geliştirme Müdürlüğüne gönderilir.

b) Birimlerin bütçe teklifi değerlendirilir ve harcama yetkilisinin onayı alınarak Mahkemenin bütçe gider teklifleri gerekçeli olarak hazırlanır ve temmuz ayı sonuna kadar Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilir.

c) Makroekonomik göstergeler ile bütçe büyüklüklerini içeren

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı kararları doğrultusunda hazırlanan bütçe tasarısı, en geç ekim ayının 15'ine kadar Merkezî Yönetim Bütçe Kanun tasarısına eklenmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilir.

ç) Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilen bütçe teklifine ilişkin bütçe görüşme takvimine göre Strateji Geliştirme Müdürlüğüne bütçe görüşmelerine katılım sağlanır.

d) Kesin hesap tasarısı, Strateji Geliştirme Müdürlüğü tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanır.

e) Kesin hesap tasarısında yer alacak cetvel ve tablolar, taşınır kayıt ve yönetim sistemine uygun olarak hazırlanır.

f) Hazırlanan kesin hesap cetveli, Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilir.

Taşınır ve Taşınmaz Mal İşlemleri

Bürosu

MADDE 45- (1) Taşınır ve Taşınmaz Mal İşlemleri Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Harcama birimince edinilen taşınırlardan muayenesi ve kabulü yapılanların cins ve niteliklerine göre sayılarak, tartılarak veya ölçülerek teslim alınması, doğrudan tüketilmeyen ve kullanıma verilmeyen taşınırların depolarda muhafaza edilmesi,

b) Muayene ve kabul işlemi hemen yapılamayan taşınırların kontrol edilerek teslim alınması, özellikleri nedeniyle kesin kabulleri belli bir dönem kullanıldıktan sonra yapılabilen sarf malzemeleri hariç olmak üzere bunların kesin kabulü yapılmadan kullanıma verilmesinin önlenmesi,

c) Taşınırların giriş ve çıkışına ilişkin kayıtların tutulması, bunlara ilişkin belge ve cetvellerin düzenlenmesi ve taşınır mal yönetim hesap cetvellerinin istenmesi hâlinde konsolide görevlisine gönderilmesi,

ç) Tüketime veya kullanıma verilmesi

uygun görülen taşınırların ilgililere teslim edilmesi,

d) Taşınırların yangına, islanmaya, bozulmaya, çalınmaya ve benzeri tehlikelere karşı korunması için gerekli tedbirlerin alınması,

e) Depoda çalınma veya olağanüstü nedenlerden meydana gelen azalmaların harcama yetkilisine bildirilmesi,

f) Depo sayımının ve stok kontrolünün yapılması, harcama yetkilisince belirlenen asgari stok seviyesinin altına düşen taşınırların harcama yetkilisine bildirilmesi,

g) Kullanılmakta olan dayanıklı taşınırların buldukları yerde kontrol edilmesi, sayımlarının yapılması veya yaptırılması,

ğ) Harcama biriminin malzeme ihtiyaç planlamasının yapılmasına yardımcı olunması,

h) Kayıtları tutulan taşınırların yönetim hesabının hazırlanması ve harcama yetkilisine sunulmak üzere taşınır kontrol yetkilisine teslim edilmesi,

ı) Depolardan sorumlu olan görevlilerin kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizlikleri nedeniyle meydana gelen kayıp ve noksanlıklar dolayısıyla sorumluluklarının belirlenmesi,

i) Depo görevlisinin depo devir ve teslim işlemini gerçekleştirdikten sonra görevinden ayrılmasının sağlanması,

j) Mahkemeye tahsisli taşınmazların kayıt, kontrol ve tescil işlemlerinin takip edilmesi,

k) (Ek bent: 1/4/2020 - E.373)⁵ Ekonomik ömrünü tamamlamış olan veya tamamlamadığı hâlde teknik ve fiziki nedenlerle alınış amaçları doğrultusunda kullanılması imkânı kalmayan, tamiri mümkün veya ekonomik olmayan, arızalar nedeniyle kullanılmasında yarar görülmemekle birlikte hizmet dışı bırakılan taşınırların hurdaya ayırma iş ve işlemlerinin yapılması,

l) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Taşınır ve Taşınmaz Mal İşlemleri Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemenin muhasebe kayıtlarında ilgili stok ve maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırlardan satın alma suretiyle edinilenlerin giriş işlemleri ile değer artırıcı harcamalar için düzenlenen taşınır işlem fişlerinin bir nüshası taşınır kayıt yetkilileri tarafından ödeme emri belgesi ekinde Saymanlığa gönderilir. Diğer şekillerde edinilen taşınırların girişleri ve maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırların çıkışları için düzenlenen taşınır işlem fişlerinin birer nüshasının düzenleme tarihini takip eden en geç on gün içinde ve her durumda mali yıl sona ermeden önce Saymanlığa gönderilmesi zorunludur.

b) Muhasebe kayıtlarında ilk madde ve malzemeler hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen taşınır işlem fişleri en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar Saymanlığa gönderilir.

c) Strateji Geliştirme Müdürlüğü taşınırlara ilişkin işlem ve kayıtların usulüne uygun olarak yapılmasından sorumlu olup taşınır kayıt yetkililerince düzenlenen harcama birimi taşınır yönetim hesabı cetvellerini belirlenen sürede hazırlar.

ç) Taşınır konsolide görevlisi, taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinden aldığı harcama birimi taşınır hesap cetvellerini konsolide ederek Mahkemenin taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır kesin hesap icmal cetvellerini hazırlar. Taşınır kesin hesap cetvelleri ile taşınır kesin hesap icmal cetvellerinin birer nüshası Mayıs ayının 15'ine kadar bütçe kesin hesap cetvelleri ile birlikte Hazine ve Maliye Bakanlığına ve Sayıştay Başkanlığına gönderilir.

Kişi Borçları Bürosu

MADDE 46- (1) Kişi Borçları Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Bütçe içi ve bütçe dışı işlemlerden doğan yersiz, fazla ve haksız ödemelerin takibinin ve tahsil işlemlerinin yapılması,

b) Çalınan, kaybedilen veya zimmete geçirilen ya da yersiz ve kanunsuz harcanan ayniyat bedellerinin tahsilinin sağlanması,

c) Mecburi hizmet kaydıyla okutulan,

staj için yurt dışına gönderilen öğrenci, öğretmen, memur, araştırma görevlisi ve benzerlerinden başarılı olamayan veya herhangi bir şekilde ahdini ihlal edenler için yapılan harcamalardan geri alınması gereken tutarların tahsilinin sağlanması,

ç) Kendilerinin muhafazası altında bulunan nakit, menkul kıymet, pul ve değerlerden çalınan, kaybedilen veya zimmete geçirilenlerin tahsilinin sağlanması,

d) Kendilerine sayman nam ve hesabına tahsil yetkisi verilenlerin tahsil ettikleri paralardan zimmete geçirilenlerin takip ve tahsil edilmesi,

e) Yukarıda sayılanlar için tahakkuk ettirilecek faizler ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca kişilerden alacaklar hesabında izlenmesi gerektiği bildirilen iş ve işlemlerin takip edilmesi,

f) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Kişi Borçları Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Kişi borçlarının sürüncemede bırakılmadan ve zamanaşımına uğratılmadan takip edilerek kanuni faizi ile birlikte tahsil edilmesi esastır.

b) Kişi borçlarını oluşturan yersiz, fazla ve haksız ödemelerin geri alınmasında işlemler, ilgisine 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu çerçevesinde tebliğ edilmesi ile başlar. Bu iş ve işlemler kişilerden alacakları düzenleyen Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliği (Sıra No:16) esasına göre yürütülür.

c) Kişi adına hazırlanan dosyalar kişi borçlarının genel hükümlere göre takip ve tahsili için mahallin Muhakemat Müdürlüğü veya hazine avukatlığına gönderilir.

Tutulacak dosyalar

MADDE 47- (1) Strateji Geliştirme Müdürlüğünde aşağıdaki dosyaların tutulması zorunludur:

a) Bütçe teklif dosyası; yılı itibarıyla hazırlanan harcama kalemlerine ait gider bütçe fişleri ile bütçe tasarısından oluşur.

b) Kesin hesap dosyası; yılı itibarıyla hazırlanan kesin hesap tasarısı ve kesin hesap cetvellerinden oluşur.

c) Bütçe işlemleri dosyası; yılı itibarıyla bütçe işlemleri uygulamaları ile yapılan aktarmalar, ayrıntılı harcama programı, serbest bırakma, ödenek gönderme, tenkis ve revize belgeleri evrakından oluşur.

ç) Mali tablolar ve cetveller dosyası; yılı itibarıyla Sayıştay Başkanlığı, Saymanlık ve ilgili Bakanlıklara sunulan tablo ve cetvellerden oluşur.

d) Taşınır ve taşınmaz mal işlemleri dosyası; yılı itibarıyla Taşınır Mal Yönetmeliği gereğince taşınır ve taşınmaz mallara ait tutulması gereken ürün giriş ve çıkış, alım, devralma-devretme işlem fişleri ve benzerleri ile yıl başlangıcı ve yıl sonu işlemlerine ait tablo ve cetvellerden oluşur.

e) Kişi borçları takip dosyası; kişilerden alacaklara ilişkin yapılan tebligatlar, yazışmalar ile alacakların tahsiline ilişkin bilgi ve belgelerden oluşur.

f) Yatırım programı takip dosyası; yılı itibarıyla yayımlanan Yatırım Programına uygun olarak yapılan yatırım proje teklifleri, revize işlemlerine ait tablo ve cetvellerden oluşur.

g) Mahkeme içi ve dışı yazışmalar dosyası; yılı itibarıyla yapılan Mahkeme içi ve Mahkeme dışından gelen ve giden yazışmaların takip edildiği dosyadır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Teknik Hizmetler Müdürlüğü, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri

Teknik Hizmetler Müdürlüğü

MADDE 48- (1) Teknik Hizmetler Müdürlüğü; Mahkemenin ve her türlü eklentisinin sıhhi tesisat, elektrik tesisatı işlerini yapmak ve destek hizmetlerini yerine getirmek ile Mahkemenin teknik güvenliğini sağlamak ve personelin ulaştırma işlerini yürütmekle görevlidir.

(2) Teknik Hizmetler Müdürlüğü; nöbetçi teknik personel uygulaması ile mesai saatleri dışında da gerekli teknik hizmetleri sağlar.

(3) Teknik cihazların çalışması, tertibi, düzeni ve temizliği belirli aralıklarla kontrol edilir; bakımları yapılır veya yaptırılır.

(4) Teknik personel, kontrol sonucu yapılması gereken işlemleri yapar; yapacağı işlem ile sorun çözülmiyorsa sıralı amirlerine bilgi verir.

(5) Teknik arızaların bildiri, Teknik Hizmetler Müdürüne veya Teknik Hizmetler Müdürü tarafından tayin edilen ve aym.netaracılığı ile duyurulan ilgili personele doğrudan yapılabilir.

(6) Teknik arızaların giderilmesinde önceliklendirme Genel Sekreterlik talimatına uygun olarak Teknik Hizmetler Müdürü tarafından belirlenir.

(7) İklimlendirme sistemleri binanın sıcaklığı ortalama 21 -22 °C olacak şekilde ayarlanır.

(8) Teknik Hizmetler Müdürlüğü; Sıhhi Tesisat Bürosu, Elektrik Tesisat Bürosu, Destek Hizmetleri Bürosu, Teknik Güvenlik Bürosu ve Ulaştırma Bürosu olmak üzere beş alt birimden oluşur.

Sıhhi Tesisat Bürosu

MADDE 49 - (1) Sıhhi Tesisat Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkeme binası ile her türlü eklentisinin sıhhi tesisat, kalorifer tesisatı, atık su tesisatı, hidrofor, yağmur suyu, sıcak su kazanları, kalorifer kazanları ve sair tüm tesisat altyapılarının bakım, onarım, temizlik, düzen ve güvenliğinin sağlanması,

b) Isıtma ve soğutma gruplarının bakım, onarım, temizlik ve düzenleri ile ilgili gerekiyorsa bakım anlaşmalarının yapılması için gerekli takibin yapılması,

c) Büronun görev alanına giren konularda toplantı salonları ile ilgili iklimlendirme ve benzeri teknik altyapıların bakım, onarım, temizlik, düzen ve güvenliğinin sağlanması; gerektiğinde toplantı sırasında hazır bulunulması,

ç) Genel Sekreterliğin talimatına göre ısıtma ve soğutma sistemlerinin açılması ve kapanması,

d) Hava sıcaklığına göre ısıtma ve soğutma sistemlerinin otomasyon aracılığı ile açılıp kapanma saatleri ile sıcaklıklarının belirlenmesi,

e) Bahçıvanların talepleri doğrultusunda bahçe sulama sisteminin yönetiminin belirlenmesi, arızalarının giderilmesi,

f) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

Elektrik Tesisat Bürosu

MADDE 50 - (1) Elektrik Tesisat

Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkeme binası ile her türlü eklentisinin aydınlatma, asansör, jeneratör, kesintisiz güç kaynağı, kayar kapılar ve benzeri kuvvetli-zayıf akım altyapılarının bakım, onarım, temizlik, düzen ve güvenliğinin sağlanması,

b) Kuvvetli-zayıf akım tesisatlarının bakım, onarım, temizlik ve düzenleri ile ilgili olarak gerekiyorsa bakım anlaşmalarının yapılması için takibin yapılması,

c) Büronun görev alanına giren konularda toplantı salonları ile ilgili ses, simültane, aydınlatma ve benzeri teknik altyapının bakım, onarım, temizlik, düzen ve güvenliğinin sağlanması; gerektiğinde toplantı

sırasında hazır bulunulması,

ç) Teknik Güvenlik Bürosunun büro dışındaki işleri konusunda büroya destek verilmesi,

d) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

Destek Hizmetleri Bürosu

MADDE 51 - (1) Destek Hizmetleri

Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkeme binası ile her türlü eklentisinin teknik altyapılarının tadilat veya tamiratının, badana veya boyasının yapılması veya yaptırılması ile temizlik, düzen ve güvenliğinin sağlanması,

b) Özel günlerde bina dışına büyük boy Türk bayrağı ve Atatürk posterini asılması,

c) Mahkeme binasında yer alan mobilyalar ile ilgili sökme, takma, tadilat işlerinin yapılması,

ç) Mahkeme binasında bulunan camların temizliğinin düzenli olarak yapılması,

d) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

Teknik Güvenlik Bürosu

MADDE 52- (1) Teknik Güvenlik

Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Güvenlik merkezinin ve güvenlik merkezi ile ilgili kapalı devre kamera sistemi, yangın ihbar ve söndürme sistemleri, kartlı geçiş sistemi, telefon santrali, x-ray cihazları ve benzeri sistemlerin kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncelleştirilmesi ile ilgili işlerin yürütülmesi,

b) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

Ulaştırma Bürosu

MADDE 53- (1) Ulaştırma Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Resmî ve kiralık taşıtların bakım ve onarımlarının zamanında yaptırılıp çalışır durumda bulundurulması ve taşıtlarla ilgili her türlü işlemin yaptırılması,

b) Taşıtların zorunlu trafik sigortalarının, egzoz emisyon ölçümlerinin ve trafik muayenelerinin zamanında yaptırılması,

c) Taşıtların koruma şerhlerinin, sivil plaka tahsislerinin, OGS veya HGS işlemlerinin ve trafik cezalarının takibinin yapılması,

ç) 5/1/1961 tarihli ve 237 Sayılı Taşıt Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde taşıt görev emri formu ile birlikte gelen tüm personele imkânlar dâhilinde yardımcı olunması,

d) Mahkemenin resmî ve kiralık taşıtlarının daima temiz ve kullanıma hazır bulundurulması,

e) Genel Sekreterlik Olur'u ile taşıt takip sistemi takılan taşıtların taşıt takip raporlarının ve taşıt görev emri formlarının takibinin yapılması,

f) Personel taşıma hizmetleri ile ilgili ihale öncesi hazırlıkların yapılması ve güzergâhların belirlenmesi,

g) Personel taşıma hizmetleri ile ilgili Genel Sekreterlik tarafından her taşıtta bir sorumlu personel görevlendirilmesi için

koordinasyonun sağlanması,

ğ) Personel taşıma aracında güzergâh değişikliği taleplerinin Genel Sekreterliğin görüşleri de alınarak karara bağlanması,

h) Personel taşıma araçlarının geliş ve gidiş saatleri ile şartnameye uygunluğunun kontrol edilmesi,

ı) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Ulaştırma Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Taşıt görev emri formları, talep eden birim veya kişiler tarafından doldurularak Teknik Hizmetler Müdürlüğüne iletilir.

b) Teknik Hizmetler Müdürlüğü gerekli koordinasyonu sağlayarak ve gerektiğinde görevleri birleştirerek ulaştırma hizmetlerini yerine getirir.

Tutulacak form ve kayıtlar

MADDE 54- (1) Teknik Hizmetler Müdürlüğünde aşağıdaki form ve kayıtların tutulması zorunludur:

a) Arıza ve bakım formları; sıhhi tesisatlar, kuvvetli veya zayıf akım tesisatları, teknik güvenlik cihazları, taşıtlar ve benzeri ile ilgili tüm arızalar ve yapılan bakımlar konusunda tutulan formlar olup arızası ve bakımı yapılan cihazın adı, arızanın veya bakımın açıklaması, arıza veya bakım tarihi, arıza veya bakıma eşlik eden birim yetkilisinin adı, soyadı ve diğer bilgilerden oluşur.

b) Taşıt görev emri formları; taşıt kullanımlarına ait taşıt görev emirlerinden oluşur.

c) Kontrol formları; hizmetlerin aksamadan yürütülmesi için asansör kontrol formları, ıslak hacimler kontrol formları, kazan dairesi kontrol formları gibi hizmete özel olarak hazırlanır; kontrol tarihi, saati, kontrol eden personelin adı, soyadı ile imzası ve gereken diğer bilgilerden oluşur.

ç) Elektrik, su, doğal gaz ve benzeri tüketim kayıtları; ilk okuma, son okuma, okuma tarihi, tüketim bedeli ve gereken

diğer bilgiler sütunlarından oluşur.

d) Yakıt kayıtları; tarih, miktar, yakıt türü ve gereken diğer bilgiler sütunlarından oluşur.

e) Donanım kayıtları; kullanılmakta olan tüm teknik cihazların ve yedek parçaların tutulduğu kayıt olup alındığı yer, ayniyat numarası, cinsi ve gereken diğer bilgileri içerir.

DOKUZUNCU BÖLÜM Özel Kalem Müdürlüğü, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri

Özel Kalem Müdürlüğü

MADDE 55- (1) Özel Kalem Müdürlüğü; Başkanlığın işlerini ve üyelerin sekreteryasını yürütmekle görevlidir.

(2) Müdürlük emrinde görevli memurlar; kendilerine verilen görevleri kanunlar, tüzükler, yönetmelikler, Başkanlık genelge ve bildirimleri ile ilgili mevzuat çerçevesinde ve üst amirin emirleri doğrultusunda gereken özen ve süratle yapmakla yükümlüdürler.

(3) Özel Kalem Müdürlüğü; Özel Kalem Bürosu ve Üye Sekreterliği Bürosu olmak üzere iki alt birimden oluşur.

Özel Kalem Bürosu

MADDE 56- (1) Özel Kalem Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Başkanın iletişim iş ve işlemlerinin yürütülmesi,

b) Başkanın resmî ve özel yazışmalarının yürütülmesi,

c) Başkanın her türlü protokol ve tören işlerinin düzenlenmesi ve yürütülmesi,

ç) Başkanın ziyaret, davet, karşılama ve uğurlama, ağırlama, millî ve dinî bayramlarla ilgili iş ve işlemlerinin yürütülmesi ve diğer ilgili birim ve kuruluşlarla koordine edilmesi,

d) İhtüzükte belirtilen ant içme, cenaze ve onur belgesi verilmesi törenlerinin ilgili birimlerle koordineli bir şekilde yürütülmesi,

e) Gelen fiziki ve dijital tüm iletilerin alınması ve Başkana sunulması,

f) Başkanın onayına gelen evrak ve dokümanın kontrol edilmesi ve ilgili birimlere gönderilmesi,

g) Gelen ve giden evrakın, dosyaların ve diğer belgelerin kayıt, havale, zimmet iş ve işlemlerinin yürütülmesi,

ğ) Evrak ve dokümanların Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik ve Anayasa Mahkemesi Başkanlığı Saklama Süreli Standart Dosya Planı hükümlerine göre ilgili birimlerle koordineli bir şekilde düzenli dosyalama ve arşivleme, imha ve ayıklama işlemlerinin yürütülmesi,

h) Gerekli sarf ve demirbaş malzemenin temini ile ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesi,

ı) Başkan tarafından verilecek hediyelerin belirlenerek temin edilmesi, Başkana sunulan ve Mahkemeye tevdiî gereken hediyelerin tutanakla Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğüne teslim edilmesi,

i) Genel Kurul dosyalarının teslim alınması, Başkana arz edilmesi, bu dosyaların Resmî Gazete'de yayımlanmasına kadar ilgili birimlerle koordineli bir şekilde dosyalama ve arşivleme, imha ve ayıklama işlemlerinin yürütülmesi,

j) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

Üye Sekreterliği Bürosu

MADDE 57- (1) Üye Sekreterliği Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Üyenin iletişim iş ve işlemlerinin yürütülmesi,

b) Üyenin resmî ve özel yazışmalarının yürütülmesi,

c) Gelen fiziki ve dijital tüm iletilerin alınması ve üyeye sunulması,

ç) Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından teslim edilen gizli kaşeli evrakın açılmadan üyeye arz edilmesi,

d) Gerekli sarf ve demirbaş malzemenin temini ile ilgili iş ve işlemlerinin yürütülmesi,

e) Genel Kurul, Bölüm ve Komisyon dosyalarının teslim alınması, üyeye arz edilmesi, bu dosyaların Resmî Gazete'de yayımlanmasına kadar ilgili birimlerle koordineli bir şekilde dosyalama ve arşivleme, imha ve ayıklama işlemlerinin yürütülmesi,

f) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

ONUNCU BÖLÜM

Basın Müşavirliği, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri

Basın Müşavirliği

MADDE 58- (1) Basın Müşavirliği; Mahkeme ve Başkan hakkında medyada çıkan haberlere dair işlemler ile Mahkemenin kurumsal iletişim işlerini yürütmekle görevlidir.

(2) Basın Müşavirliği, Haber Bürosu ve Kurumsal İletişim Bürosu olmak üzere iki alt birimden oluşur.

Haber Bürosu

MADDE 59- (1) Haber Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Başkanlığın basın ile ilgili faaliyetlerinin planlanması, bu faaliyetlerin belirlenen usul ve esaslara göre yürütülmesinin sağlanması,

b) Ülke gündemine ilişkin önemli gelişmeler ile Mahkeme ve Başkanlık hakkında uluslararası, ulusal ve yerel medyada çıkan haber, yorum ve eleştirilerin izlenmesi, ilgililerin bilgilendirilmesi, gerçeğe aykırı olduğu değerlendirilen haberlerle ilgili gerekli işlemlerin yapılarak takip edilmesi,

c) Mahkemeye ilgili haberlerin derlenerek bülten hâline getirilmesi, Başkana günlük olarak sunulması ve arşivlenmesi, ilgililere elektronik posta ile iletilmesi,

ç) Mahkemeye ilişkin haberlerin günlük gazeteler üzerinde işaretlenerek hazırlanması ve Başkana sunulması,

d) Mahkemenin gündemi ile ilgili konular hakkında -ihtiyaç hâlinde Başkana sunulmak üzere- bilgi notu hazırlanması, analiz yapılması, gerektiğinde yaptırılması,

e) Basın yayın organlarında yer alan haber ve yorumlarla ilgili olarak ihtiyaç hâlinde açıklama, düzeltme ve cevap yazılarının hazırlanması, ilgililere gönderilmesi, gerektiğinde duyurulması,

f) Başkan tarafından uygun görülen Mahkeme kararlarının basın duyurularının Anayasa Mahkemesi Kararlarının Basın Duyuruları Yönergesi doğrultusunda hazırlanması ve zamanında kamuoyuna duyurulması,

g) Başkanlıkça uygun görülen haber, bildiri, demeç ve görüşlerin basın yayın organlarına zamanlı olarak iletilmesi suretiyle kamuoyunun bilgilendirilmesi, gerektiğinde Başkan ve Mahkeme adına sözlü ve yazılı açıklama yapılması,

ğ) Yabancı dilde yayın yapan basın yayın kuruluşlarına Mahkemenin faaliyetleriyle ilgili olarak bilgi aktarılması,

h) Gerekli görüldüğü hâllerde Başkan ve diğer yetkililerin basın toplantısı düzenlemesi, açıklama yapması, mülakat vermesi dâhil olmak üzere yerli ve yabancı basınla ilgili tüm işlemlerin yürütülmesi,

ı) Başkanlık birimlerine basın yayın organları tarafından yapılan çekim, röportaj, programa davet ve benzeri taleplerin değerlendirilerek gerekli izin işlemlerinin yürütülmesi,

i) Yerli ve yabancı basın yayın organlarının Başkan ile mülakat taleplerinin ön değerlendirmeye tabi tutularak Başkana arz edilmesi, uygun görülmesi hâlinde gerekli düzenlemelerin yapılması,

j) Başkanın programlarının takibi, fotoğraf çekimi, gerekli görülmesi hâlinde konuşmaların kaydedilmesi, uygun görülenlerin basın yayın organlarına iletilmesi ve kurumsal internet sayfasında haber olarak yayınlaması,

k) Önemli gün, olay ve konulara ilişkin Başkan ve Başkanlık adına mesaj, konuşma ve açıklama hazırlanması, bunların duyurulması ve yayımlanması,

l) Başkanlık tarafından uygun görülen

bilgilerin medya ile paylaşılması, bu bilgiler doğrultusunda yapılacak haberlerin takip edilmesi,

m) Kurumsal programları takip eden medya mensuplarına eşlik edilmesi, gerekli bilgilendirme ve yönlendirmelerin yapılması,

n) Mahkemeyle ilgili olarak basında çıkan yorum ve haberlerin derlendiği portal ve internet sitesi haberlerini, Mahkemedeki gelişmeleri, öne çıkan Mahkeme kararlarını ve sosyal medya hesaplarıyla ilgili istatistiksel verileri de içeren aylık e-dergi çıkarılması,

o) Önemli belge, bilgi ve dokümanların arşivlenerek mevzuatta belirtilen süre içinde ilgili birime teslim edilmesi,

ö) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Haber Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkeme ve Başkanlık ile ilgili gazete kupürleri, gazete manşetleri ve dikkat çeken haberler derlenerek Günlük Basın Bülteni oluşturulur; Başkana ve ilgililere iletilir.

b) Ülke gündemiyle ilgili önemli gelişmeler haber ajansları, TV ve internet haber kanalları ile sosyal medya üzerinden takip edilir, Başkan ve ilgililer gelişmeler hakkında bilgilendirilir.

c) Anayasa Mahkemesi Kararlarının Basın Duyuruları Yönergesi doğrultusunda Başkanlık tarafından uygun görülen Mahkeme kararlarının basın duyuruları hazırlanır ve kamuoyuna duyurulur.

ç) Başkanlık tarafından uygun görülen haber, bildiri, demeç, faaliyet ve görüşler basına iletilir; Başkan tarafından uygun görüldüğünde sözlü ve yazılı açıklama yapılır.

d) Başkanın programları takip edilir, fotoğraf ve gerektiğinde video çekimi yapılır, konuşmaları kaydedilir. Uygun görülenler basına iletilir, kurumsal internet sayfasında haber olarak yayımlanır.

e) Önemli gündem konuları hakkında ihtiyaç hâlinde bilgi notu ve bülten hazırlanır, basın analizleri yapılır, Başkan ve ilgililere sunulur.

f) Mahkemeyle ilgili basında çıkan haberlerin yer aldığı e-dergi çıkarılır.

g) Mahkeme etkinliklerinde ve Başkanın programlarında çekilen fotoğraflardan albümler hazırlanır, Başkana ve ilgililere iletilir.

ğ) Talep edilmesi durumunda önemli gün, olay ve konulara ilişkin olarak Başkan ve Başkanlık adına mesaj, konuşma ve açıklama hazırlanır.

h) Mahkeme ve Başkanlık ile ilgili basında çıkan ve gerçeğe aykırı olduğu değerlendirilen haberler hakkında ilgili basın kuruluşuna yayımlanması için cevap ve düzeltme yazıları gönderilir ve takip edilir.

ı) Basında yer alan haber ve yorumlarla ilgili olarak ihtiyaç hâlinde açıklama, cevap ve düzeltme yazıları hazırlanarak ilgililere gönderilir.

i) Basın organlarından gelen çekim, röportaj, davet gibi taleplerden Başkan tarafından uygun görülenler hakkında gerekli işlemler yürütülür.

j) Başkan ve diğer yetkililerin basın toplantısı düzenlemesi, açıklama yapması hâlinde gerekli hazırlıklar ve düzenlemeler yapılır.

k) (Ek bent: 1/4/2020 - E.373) Vefat ettiği bildirilen başkan ve üyeler ile emekli başkan ve emekli üyelerin vefat haberi; gazete, TRT ve haber ajansları kanalıyla duyurulur.

Kurumsal İletişim Bürosu

MADDE 60- (1) Kurumsal İletişim Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Başkanlığın sosyal medya ile ilgili faaliyetlerinin planlanması ve bu faaliyetlerin belirlenen usul ve esaslara göre yürütülmesinin sağlanması,

b) Ulusal ve uluslararası basın yayın organlarında Mahkeme ile ilgili yer alan haber ve yorumlardan hareketle iç ve dış kamuoyunda oluşan imajla ilgili değerlendirme yapılması ve değerlendirmenin önerilerle birlikte Başkana sunulması,

c) Kurumsal internet sayfasının

içeriğinin hazırlanması ve güncellenmesi,

ç) Mahkeme personelini bilgilendirmek amacıyla oluşturulan kurum içi portalın yönetimi, içeriğinin hazırlanması, içerikle ilgili görsellerin oluşturulması ve portalın güncellenmesi,

d) Başkan ve Başkanlık adına açılan Türkçe ve yabancı dillerdeki sosyal medya hesaplarının yönetilmesi, takibinin sağlanması, buralarda paylaşım yapılması, takipçilerden gelen soru-görüş ve taleplerin rapor hâline getirilerek Başkana sunulması,

e) Belirli aralıklarla sosyal medya hesaplarının analizinin yapılması,

f) Kılavuzun hazırlanması, güncellenmesi ve uygulanmasının denetimi,

g) Mahkeme çalışanlarına yönelik kurumsal düzenlemeler için çalışma yapılması ve gerekli anlaşmaların imzalanmasının sağlanması,

ğ) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Kurumsal İletişim Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Kurumsal internet sayfasının içeriği hazırlanır ve güncellenmesi hususunda Bilgi İşlem Müdürlüğü ile koordinasyon sağlanır.

b) Kurum içi portalın içeriği hazırlanır, içeriğiyle ilgili görseller oluşturulur, güncellemeler yapılır.

c) Başkan ve Başkanlık adına açılan sosyal medya hesapları yönetilir, hesapların takibi sağlanır, buralardan paylaşımlar yapılır, takipçilerden gelen geri bildirimler rapor hâline getirilerek Başkana ve ilgililere iletilir.

ç) Mahkeme ve Başkanlığın ulusal ve uluslararası kamuoyundaki algısı değerlendirilerek bunun güçlendirilmesi için gerekli öneri, çalışma ve düzenlemeler yapılır.

d) Kılavuz hazırlanır ve güncellenir.

e) Arşiv değeri taşıyan evrak tespit edilir ve arşivden sorumlu birime iletilir.

f) Fotoğraf, film ve dijital ortamda tutulan diğer materyallerden Başkanlık tarafından uygun görülenler arşivde tutulur.

Tutulacak kayıtlar

MADDE 61- (1) Basın Müşavirliğinde aşağıdaki kayıtların tutulması zorunludur:

a) Başkan ve Mahkeme adına yapılan düzeltme ve cevap yazıları kaydı; Mahkeme ve Başkanlık ile ilgili basında çıkan ve gerçeğe aykırı olduğu değerlendirilen haber ve yorumlar hakkında ilgili basın kuruluşuna yönelik süresi içinde gerekli görüldüğü takdirde başlatılan, hukuki işlemi oluşturan yazılı metindir.

b) Günlük basın bülteni kaydı; Mahkeme ve Başkanlık ile ilgili gazete kupürleri, manşetleri ve dikkat çeken haberler derlenerek oluşturulan bülten olup kapak, konu, tarih ile ilgili gazete kesitlerinden oluşur; gerektiğinde özet ve değerlendirme de içerebilir.

c) Basın duyuruları kaydı; Başkan tarafından uygun görülen Mahkeme kararlarının Anayasa Mahkemesi Kararlarının Basın Duyuruları Yönergesi doğrultusunda hazırlanan ve kamuoyuna iletilen özetleridir.

ç) Resmî programlarda çekilen fotoğraf ve videolar kaydı; Başkanın uygun gördüğü programlarda çekilen fotoğraf, film ve dijital ortamda tutulan diğer materyaller olup söz konusu materyaller kurum arşivinde, Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkındaki Yönetmelik doğrultusunda muhafaza edilir.

d) Konuşma metinleri, mesaj ve açıklamalar kaydı; Başkan ve Başkanlık adına yayımlanan mesaj ve açıklamalar ile Başkanın resmî programlarda yaptığı konuşma metinlerinden oluşur. Metin, mesaj ve açıklama ise adını, konusunu, tarihini ve kapsamını; konuşma metni ise program veya etkinliğin adını, tarihini ve Başkanın konuşmasının deşifresini içerir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Bireysel Başvuru Müdürlüğü, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri

Bireysel Başvuru Müdürlüğü

MADDE 62- (1) Bireysel Başvuru Müdürlüğü; bireysel başvuruların kabul ve kayıt işlerini yapmak, başvuruları tedbir değerlendirmesi için hazırlamak, bireysel başvuruların yazı işlerini yürütmek ve arşiv

hizmetlerini yerine getirmekle görevlidir.

(2) Bireysel Başvuru Müdürlüğü; Kabul ve Kayıt Bürosu, Tedbir Bürosu, Komisyonlar Bürosu, Bölümler Bürosu ve Dosya Takip Bürosu olmak üzere beş alt birimden oluşur.

Kabul ve Kayıt Bürosu

MADDE 63- (1) Kabul ve Kayıt Bürosu; Banko Memurluğu, Tarama Memurluğu ve Ekran Takip Memurluğundan oluşur,

(2) Kabul ve Kayıt Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemeye doğrudan yapılan bireysel başvuruların kabul edilerek kaydının yapılması,

b) Mahkemeye doğrudan verilen bireysel başvuru ile ilgili her türlü dilekçenin alınması ve ilgisine ulaştırılması,

c) Mahkemeler veya savcılıklardan posta yoluyla gelen bireysel başvuruların kabul edilerek kaydının yapılması,

ç) Usulüne uygun yapılmayan bireysel başvuruların iadesi,

d) Doğrudan yapılan bireysel başvuruların harcının alınması,

e) Kayda alınan bireysel başvurulara numara verilmesi, başvuru formu ve eklerinin taranarak UYAP ortamına aktarılması, evrakın dosya hâline getirilmesi, alındı belgelerinin hazırlanması ve gerekli tebligatların yapılması,

f) Bireysel Başvuru UYAP ekranına gelen her türlü başvuru ve yazıların incelenmesi,

g) Mahkemeler veya savcılıklardan posta yoluyla gelen bireysel başvuru ve yazıların incelenmesi,

ğ) Gelen yazılara cevap verilmesi,

h) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(3) Banko Memurluğu işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemeye doğrudan yapılan

başvuruların form ve ekleri teslim alınır.

b) Başvuru formunu teslim eden kişinin kimlik tespiti yapılır ve bu kişinin başvuru formunda ve eklerinde yer alan başvurucu/temsilci/vekil olup olmadığı kontrol edilir.

c) Evrakı teslim eden kişi anılan kişilerden biri değilse başvuru formu ve ekleri işlemsiz iade edilir.

ç) Evrakta eksiklik tespit edilirse başvuruyu yapana bu durum bildirilir ve ilgili kişinin eksikliği gidermesi sağlanır.

d) Adli yardım talebi bulunmayan başvurularda bireysel başvuru harcı alınır ve makbuz düzenlenerek bir kopyası dosyasına konur, bir kopyası da başvuruyu yapana verilir.

e) Bireysel başvurunun alındığına ilişkin bireysel başvuru alındı belgesi düzenlenerek başvuruyu yapana verilir.

f) Tedbir talebi olan dosya hazırlanarak ivedilikle Tedbir Bürosuna ulaştırılır.

g) Tedbir talebi yoksa UYAP'tan veri girişlerinin yapılması için dosya hazır hâle getirilir.

(4) Tarama Memurluğu işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Doğrudan yapılan ve başvuru sırasında numara verilen dosyaların UYAP'tan veri girişleri yapılır.

b) Mahkemeler kanalıyla UYAP'tan ve fiziksel olarak gönderilen başvurular karşılaştırılır, kaydedilir, bireysel başvuru numarası verilerek bireysel başvuru alındı belgesi düzenlenir ve başvuruyu yapana gönderilir.

c) Fiziksel başvuru evrakı taranarak UYAP'tan alınan başvuru numarası ile dosyalanır.

ç) İlk derece mahkemesi esasına ait dosyanın bireysel başvuru dosyası ile ilişkilendirmesi UYAP üzerinden yapılır.

d) İhlal iddialarına göre hak kodları

girilir.

e) Tedbir talebi olan dosya hazırlanarak ivedilikle Tedbir Bürosuna ulaştırılır.

f) Başvuru evrakının içine konacağı fiziksel dosya hazırlanır.

g) Genel bilgilerin yazılı olduğu barkod çıktısı alınarak fiziksel dosyanın üzerine yapıştırılır.

ğ) Hazırlanan dosya UYAP'tan onaylayarak tevziye hazır hâle getirilir.

h) Dosya, Dosya Takip Bürosuna teslim edilir.

(5) Ekran Takip Memurluğu işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Gün içinde UYAP'tan gelen tüm evrak kontrol edilir.

b) UYAP üzerinden gönderilen "*Fiziksel gelmeyecektir.*" ibaresi olan başvuruların ekleri incelenir. Ekler usulüne uygun ise başvurunun kayda alınması için çıktı alınır, tarama memuruna verilmek üzere hazırlanır. Ekleri usulüne uygun olmayan başvuruların iadesi yapılır.

c) UYAP üzerinden gönderilen "*Fiziksel gelecektir.*" ibaresi olan başvuruların posta yoluyla gelmesi beklenir.

ç) Tedbir talebi olan başvurular, fiziksel dosyası beklenmeden hazırlanarak ivedilikle Tedbir Bürosuna ulaştırılır.

d) Mahkemeler veya savcılıklar kanalıyla gönderilen tüm evrak, dosyasına kaydedilmesi ve cevap yazılması için ilgili birime yönlendirilir.

e) Hatalı gelen veya içeriği anlaşılabilen evrakın bir üst yazıyla iade edilmesi sağlanır.

f) Kararların tebliğine ilişkin belgeler taranarak dosyalarına konur.

g) Mahkemenin başka birimlerine ilişkin olduğu değerlendirilen evrak üst yazıyla ilgili birime gönderilir.

Tedbir Bürosu

MADDE 64- (1) Tedbir Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Tedbir talebi bulunan bireysel başvuruların değerlendirilmesi yapılmak üzere ilgili raportöre ulaştırılması,

b) Tedbir talepli dosyaların her türlü ara karar ile karar taslaklarının üyelere imzaya sunulması ve imza takibinin yapılması,

c) Tedbire ilişkin ara kararların ilgisine tebliğinin sağlanması,

ç) Tedbir ara kararının "*Hüküm*" kısmında yazılı olan diğer işlemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli yazışmaların yapılması,

d) Bölümlere sevk edilen dosyaların fiziki olarak Dosya Takip Bürosuna ulaştırılmasının sağlanması,

e) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Tedbir Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemeye doğrudan yapılan veya UYAP'tan gelen tedbir talebi bulunan dosyalar incelenmek üzere ilgili raportöre ulaştırılır.

b) Tedbir talebi, ilgili raportör tarafından kapsam dışı olarak değerlendirilirse UYAP'tan gelen normal başvurular gibi işlem yapılması için dosya iade edilir ve başvuru kapsam dışı çizelgesine işlenir.

c) Tedbir talebinin kapsam içinde olduğunun değerlendirilmesi hâlinde tedbirin esası yönünden incelenmek üzere hazırlanan dosya, veri girişi yapıldıktan sonra ivedilikle ilgili raportöre ulaştırılır.

ç) Dosyayı inceleyen raportörün tedbir talebi ve başvurunun esası hakkında ulaştığı sonuca ilişkin ara karar taslakları üyelere imzaya sunulup imza süreci takip edilir.

d) Ara kararların bir nüshası kararlar dosyasına, bir nüshası da başvuru

dosyasına konur.

e) Ara kararların gereğinin yerine getirilmesi için gerekli yazışmalar yapılır.

f) Bölümlere sevk edilmesine karar verilen dosyalar Dosya Takip Bürosuna gönderilir.

Komisyonlar Bürosu

MADDE 65- (1) Komisyonlar Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Komisyonlar raportörlerine tevzi edilen dosyaların Dosya Takip Bürosundan alınarak raportörüne tesliminin sağlanması,

b) Dosya karara bağlanana kadar raportörlerin dosyalarla ilgili istediği yazışmaların yapılması,

c) Adli yardım talebine ilişkin ret kararları ile idari ret kararlarının yazılması ve tebliğ işlemlerinin yürütülmesi,

ç) İdari ret ve kabul edilemezlik kararlarına itiraz hâlinde tüm yazışma ve işlemlerin yapılması,

d) Adli yardım talebine ilişkin kabul, liste usulü, kabul edilemezlik ve düşme karar taslaklarının UYAP'tan hazırlanması ve üyelere imzaya sunulması, fiziksel takibinin yapılması,

e) Kararlardaki hüküm fıkrasının gereğinin yerine getirilmesi için gerekli yazışmaların yapılması,

f) Kabul edilemezlik kararıyla sonuçlandırılmayan veya kabul edilemezliği konusunda şüphe bulunan başvuruların Bölümlere gönderilmesi ile ilgili karar taslaklarının üyelere imzaya sunulması, fiziksel takibinin yapılması; imza sonrasında dosyaların Dosya Takip Bürosuna ulaştırılmasının sağlanması,

g) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Komisyonlar Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Komisyon raportörüne tevzi edilen dosyalar Dosya Takip Bürosundan alınarak tevzi edilen raportöre teslim edilir.

b) Dosya ile ilgili olarak raportörlerce gerekli görülen yazışma, ara karar ve karar taslakları yazılır ve tebliğ işlemleri yapılır.

c) Karar taslakları üyelere imzaya sunulup imza süreci takip edilir.

ç) Kararların gereğinin yerine getirilmesi için gerekli yazışmalar yapılır.

d) Dosyaların UYAP üzerinden kapatma işlemi gerçekleştirilir.

e) Kararlar Adalet Bakanlığına gönderilir.

f) Kapalı dosyalar Dosya Takip Bürosuna gönderilir.

Bölümler Bürosu

MADDE 66- (1) Bölümler Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Bölümlerin incelemesine karar verilen dosyaların tevzi sonrası takibinin yapılması, Dosya Takip Bürosundan alınarak raportörüne tesliminin sağlanması,

b) Bilgi ve belge isteme yazılarının takibinin yapılması,

c) Başvurunun kabul edilebilirliğine karar verilmesi hâlinde başvurunun bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesi ile ilgili onayların alınması ve yazışmalarının yapılması,

ç) Adalet Bakanlığının başvuruya ilişkin görüşünün ilgisine tebliğ edilmesi ve görüşe on beş gün içinde cevap verilmesinin istenmesi,

d) Adalet Bakanlığınca ek süre istenmesi durumunda gerekli yazışmaların yapılması ve takip edilmesi,

e) Bakanlık görüşüne karşı beyanların ilgili raportöre verilmesi ve UYAP'tan dosyasına kaydının yapılması,

f) Karar taslaklarının dil denetimlerinin yapılmasının sağlanması,

g) Gündeme giren karar taslaklarının dosyalarının hazırlanarak ilgililere teslim edilmesinin sağlanması,

ğ) Gündem sonrası kararların takibi, üyelere imzaya açılması, imza takibinin

yapılması,

h) Basın duyurusu olan kararların Basın Müşavirliğine bildirilmesi,

ı) Resmî Gazete'de yayımlanacak kararların dil denetimlerinin sağlanması ve yayım için hazır hâle getirilerek Resmî Gazete'ye gönderilmesi için gerekli yazıların yazılması,

i) Kararların UYAP üzerinden kapatılması,

j) Kapanan kararların tüm yazışmalarının yapılması,

k) Kararların internette yayımının sağlanması,

l) Karara çıkan tüm fiziksel dosyaların raportörden teslim alınarak Dosya Takip Bürosuna teslim edilmesi,

m) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Bölümler Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Bölümler raportörüne tevzi edilen dosyalar Dosya Takip Bürosundan alınarak tevzi edilen raportöre teslim edilir.

b) Dosya ile ilgili olarak raportörlerce gerekli görülen yazışmalar hazırlanır ve tebliğ işlemleri yapılır.

c) Başvurunun kabul edilebilirliğine karar verilmesi hâlinde Adalet Bakanlığında görüş bildirmesi istenir.

ç) Gündem listesi hazırlanır, çoğaltılır, dağıtılır ve gündem listesinin internette duyurulması sağlanır.

d) Gündeme girecek dosyaların karar taslakları uygun görülen ekleriyle birlikte dosya hâline getirilir ve ilgililere dağıtılır.

e) Gündeme girecek dosyalar için oylama çizelgesi hazırlanır.

f) Gündemden bir gün önce başvuru sahiplerinin yaşam durumları sorgulanarak raportöre bilgi verilir.

g) Gündemde karara bağlanan dosyalar ilgili tablolara işlenerek bunların internette yayımlanması sağlanır.

ğ) Resmî Gazete'de yayımlanacak olan kararlar ilgili tablolara işlenir ve takibi

yapılır.

Basın duyurusu yapılacak kararlar ilgili tablolara işlenir ve Basın Müşavirliğine bildirilir.

ı) Kararlar üyelere imzaya sunulur, ilgili tabloya işlenir ve takibi yapılır.

h) İmzaları tamamlanan kararlar, Kararlar Bilgi Bankasında yayımlamak üzere UDF ve PDF formatında hazırlanır.

i) Karşıoy ve farklı gerekçeler imzaya sunulur.

j) Resmî Gazete'de yayımlanacak olan kararların dil denetimleri sağlanır, Başkan onayı alındıktan sonra Resmî Gazete'ye gönderilir.

k) Resmî Gazete'de yayımlanan kararların Resmî Gazete tarih ve sayısı ilgili tabloya işlenir.

l) Kararların UYAP üzerinden kapatma işlemi gerçekleştirilerek ilgisine tebliği yapılır.

m) İhlal kararları Genel Sekreterlik Bürosuna bildirilir.

n) Kararlar Adalet Bakanlığına gönderilir.

ö) Kararların gereğinin yerine getirilmesi için gerekli yazışmalar yapılır.

o) Kapalı dosyalar Dosya Takip Bürosuna gönderilir.

Dosya Takip Bürosu

MADDE 67- (1) Dosya Takip Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Derdest veya kapanmış dosyaların bir düzen içinde saklanması,

b) Raportöre tevzi edilen dosyalar ile

üyelerin istediği dosyaların çıkarılması ve ilgililere ulaştırılması,

c) Kapalı dosyaların takibi ve imha işlemlerinin yapılması,

ç) Arşivde bulunan açık ve kapalı dosyalara gelen evrakın tasnif edilerek başraportör, raportör veya müdür havalesi ile dosya içine konulması,

d) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Dosya Takip Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Büroya gelen dosyalar başvuru numarasına göre sıralanır.

b) İstenen dosyalar sırasından çıkarılır ve ilgiliye gönderilir.

c) Dosyalara gelen evrak teslim alınır ve en kısa sürede dosyaların içine konulur.

ç) Kapalı dosyalardan kararın verildiği yılı takip eden yıldan başlamak üzere bir yıl geçmiş olan dosyalar; ayrılır, imhaya hazırlanır, gerekli yazışmalar yapılır ve imhaya gönderilir.

Tutulacak liste, sistem, çizelge ve klasörler

MADDE 68- (1) Bireysel Başvuru Müdürlüğünde aşağıdaki liste, sistem, çizelge ve klasörlerin tutulması zorunludur:

a) Muhabere kayıt listesi; UYAP üzerinden tutulur ve kayıt tarihi, kayıt numarası, konusu ve gönderilecek yer sütunlarından oluşur.

b) İnternet sonuç listesi; Bölümler ve Bireysel Başvuru Genel Kurulundan çıkan kararların yayımlandığı listedir ve sıra numarası, başvuru numarası ile sonuç sütunlarından oluşur.

c) Barkot sistemi; dosya üstüne genel bilgilerin yazıldığı sistemdir ve başvurucu adı, soyadı, vekil adı, soyadı, başvuru numarası ile başvuru tarihi satırlarından oluşur.

ç) Kapsam dışı çizelgesi; Tedbir Bürosunda kullanılır ve başvurucu adı

soyadı, başvuru numarası, başvuru tarihi, tedbir tarihi, tedbir geçerlilik tarihi ile tedbir ara kararı sütunlarından oluşur.

d) Oylama çizelgesi; Komisyonlardan, Bölümlerden ve Bireysel Başvuru Genel Kurulundan çıkan kararların muhafaza edildiği klasörlerdir.

e) Yaşam durum çizelgesi; Bölümler ve Bireysel Başvuru Genel Kurulu toplantıları öncesinde düzenlenen ve başvurucun adı, soyadı ile yaşam durumu sütunlarından oluşan çizelgedir.

f) Gündem ve karar takip çizelgesi; karara bağlanan dosyaların takip edildiği çizelge olup başvuru numarası, üye isimleri, üyelere, dil uzmanlarına, Ar-İç'e teslim edildiği ve teslim alındığı tarihler ile Resmî Gazete, basın açıklaması, internet yayını, tebliği, ilgili kurumlara ve Genel Sekreterliğe bildirim tarihi sütunlarından oluşur.

g) Tevzi takip çizelgesi; Dosya Takip Bürosunun dosya tevzilerini takip ettiği çizelge olup dosya yılı, dosya numarası, dosya teslim tarihi, dosya iade tarihi, teslim edilen ve teslim alınan raportör ismi sütunlarından oluşur.

ğ) Karar klasörleri; Komisyonlardan, Bölümlerden ve Bireysel Başvuru Genel Kurulundan çıkan kararların muhafaza edildiği klasörlerdir.

h) Oylama çizelgesi klasörü; Bölümlerde ve Bireysel Başvuru Genel Kurulunda tutulan oylama çizelgelerinin muhafaza edildiği klasördür.

ONİKİNCİ BÖLÜM Bilgi İşlem Müdürlüğü, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri Bilgi İşlem Müdürlüğü

MADDE 69- (1) Bilgi İşlem Müdürlüğü; kullanıcı desteği sağlamak, yazılım geliştirme işlerini yürütmek, sistem yönetimi ve güvenlik işlemlerini gerçekleştirmek ile istatistik ve raporlama yapmakla görevlidir.

(2) Teknik arızaların bildirimini Bilgi İşlem Müdürüne veya Bilgi İşlem Müdürü tarafından tayin edilen ve portal aracılığı ile duyurulan ilgili personele doğrudan

yapılabilir.

(3) Teknik arızaların giderilmesinde önceliklendirme Genel Sekreterlik talimatına uygun olarak Bilgi İşlem Müdürü tarafından belirlenir ve arızalar için personel yönlendirilir.

(4) Bilgi İşlem Müdürlüğü; Kullanıcı Destek Bürosu, Yazılım Geliştirme Bürosu, Sistem Yönetimi ve Güvenlik Bürosu ile İstatistik ve Raporlama Bürosu olmak üzere dört alt birimden oluşur.

Kullanıcı Destek Bürosu

MADDE 70- (1) Kullanıcı Destek Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkeme bilişim altyapısında kullanılan bilgisayar, yazıcı, tarayıcı ve bunların sarf malzemelerinin takibinin ve dağıtımının yapılması, gerektiğinde teslim alınması,

b) İhtiyaç duyulan donanımların teknik özelliklerinin belirlenmesi,

c) Mahkemenin mevcut bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işlerin yürütülmesi,

ç) UYAP programının DYS modülünde; çıkan sorunların giderilmesi, personel görevlendirmelerinin yapılması, yanlış havale edilen ya da onaya sunulan evrakın ilgili kişi ya da birime aktarımının yapılması,

d)

İlk sipariş, kaybolma, yenileme gibi nedenlerle

www.kamusm.gov.tr/dresinden

aktifleştirilmesi, süresi dolmuş olan e-imzaların yenilenme talebiyle birlikte e-imza sürecinde çıkan token cihazı, pin sorunu, güvenlik sözcüğü yenilenmesi gibi sorunların çözümü, elektronik imza sürelerinin takibi ile ilgililerine süre konusunda uyarı yapılması, ödeme yapılması gereken durumlarda İdari ve Mali İşler Müdürlüğüne durumun bildirilmesi,

e) Bilgisayarların etki alanına alınması,

f) UYAP Portal ve Webmail şifrelerinin yenilenmesi,

g) Cihazların donanımsal arızalarının giderilememesi durumunda arızanın giderilmesinin sağlanması,

ğ) (Ek bent: 1/4/2020 - E.373)⁶

Mahkemede göreve başlayan

tanımlanması için gerekli yazışmaların yapılması,

h) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

Yazılım Geliştirme Bürosu

MADDE 71- (1) Yazılım Geliştirme

Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemenin hizmet alanı ile ilgili uygulama yazılımlarının geliştirilmesi veya temin edilmesi için ilgili makamlara teklifte bulunulması,

b) Uygulama yazılımlarının içerikleri ile ilgili olarak sorumlularla koordineli bir şekilde çalışmaların yürütülmesi,

c) Elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmaların yapılması,

ç) UYAP'la ilgili entegrasyon ve Mahkeme modülü ile ilgili çalışmaların yürütülmesi,

d) Mahkeme hizmetleriyle ilgili bilgilerin toplanması ve veri tabanlarının oluşturulması,

e) Mahkemenin birimlerinden gelen grafik tasarım taleplerinin yerine getirilmesi e-imza talebi ve e-imzanın

f) Veri tabanının yapısının ve kullanım standartlarının tanımlanması,

g) Programlamanın tam ve doğru çalışması için gerekli testlerin yapılması,

ğ) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

Sistem Yönetimi ve Güvenlik Bürosu

MADDE 72- (1) Sistem Yönetimi ve Güvenlik Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

- a) Mahkeme işlemlerinin Mahkeme bilişim altyapısına uygun olarak tasarlanmasının ve uygulanmasının sağlanması, teknolojik gelişmelerin takip edilmesi ve Mahkeme otomasyon stratejilerinin belirlenmesi, bilgi güvenliği ve güvenilirliği konusunun gerektirdiği önlemlerin alınması, politikaların ve ilkelerin belirlenmesi, kamu bilişim standartlarına uygun çözümlerin üretilmesi,
- b) Mahkemede kullanılan mesaj bilgilendirme programı ile gerektiğinde cep telefonlarına mesaj gönderilmesi,
- c) Sistem ve ağ altyapısının yönetilmesi,
- ç) Mahkemede bulunan kablolu ve kablosuz ağ sisteminin yönetilmesi,
- d) E-posta ve kullanıcı hesaplarının oluşturulması, yönetilmesi ve çıkan sorunların giderilmesi,
- e) Ortak kullanılan dosya sunucusunun yönetimi ve denetimi,
- f) Mahkemede bulunan merkezî saat sisteminin çalışmasının kontrolü ve koordinasyonu,
- g) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

İstatistik ve Raporlama Bürosu

MADDE 73- (1) İstatistik ve Raporlama Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

- a) Mahkemenin faaliyet alanına giren konularda veriler toplanması, istatistik bilgilerin üretilmesi, bunların değerlendirilmesi ve bu konularda gerekli koordinasyonun sağlanması,
- b) Resmî istatistiklerin aylık, üç aylık ve

yıllık dönemlerde hazırlanması,

- c) Başkanlık tarafından talep edilen diğer istatistik bilgilerin hazırlanması,
- ç) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

Tutulacak form ve kayıtlar

MADDE 74- (1) Bilgi İşlem Müdürlüğünde aşağıdaki form ve kayıtların tutulması zorunludur:

- a) Arıza ve bakım formları; tüm arızalar ve yapılan bakımlar ile ilgili tutulan formlar olup arızası veya bakımı yapılan cihazın adı, arızanın veya bakımın açıklaması, arıza veya bakım tarihi, arıza veya bakıma eşlik eden birim yetkilisinin adı soyadı ve gereken diğer bilgilerden oluşur.
- b) Donanım kayıtları; kullanılmakta olan tüm teknik cihazların ve yedek parçaların tutulduğu kayıt olup kimlere tahsis edildiğine ve nerede kullanıldığına ilişkin bilgiler ile alındığı yer, ayniyat numarası, cinsi ve gereken diğer bilgileri içerir.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kurum

Hekimliği, Görev

ve Sorumlulukları

ile Çalışma

Usulleri

Kurum Hekimliği

MADDE 75- (1) Kurum Hekimliği; emekliler, geçici görevliler ve stajyerler de dâhil olmak üzere Mahkemenin tüm mensupları ve bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilere sağlık hizmeti ile birinci basamak tanı, tedavi, rehabilitasyon ve danışmanlık hizmeti sağlamak, gerektiğinde istirahat raporu vermek ve sevk gereken hâllerde ilgiliyi ileri sağlık kurum ve kuruluşlarına sevk etmekle görevlidir.

(2) Kurum Hekimliği yeteri kadar doktor ve diğer sağlık çalışanından oluşur.

(3) Kurum Hekimi veya birden fazla

hekim bulunması hâlinde hekimlerden biri aynı zamanda sorumlu Kurum Hekimliği görevini de yürütür.

(4) Kurum Hekimliğinde sorumlu Kurum Hekimi, hekimler ve diğer sağlık personeli bulunur.

Sorumlu Kurum Hekimi

MADDE 76- (1) Sorumlu Kurum Hekiminin görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Kurum Hekimliği işlerini tıbbi, idari ve teknik mevzuata uygun yürütmek ve denetlemek,

b) Kurum Hekimliğinin personel ve hizmet kalite standartlarını korumak ve geliştirmek,

c) Tıbbi atıkların kontrolü ve imhası için gerekli tedbirleri almak,

ç) Kurum Hekimliğinin tıbbi kayıt ve arşiv sistemini oluşturmak, kayıtların düzenli ve doğru bir şekilde tutulmasını sağlamak,

d) Kurum çalışanlarına sağlık hizmetleri ile ilgili hizmet içi eğitim programları hazırlamak ve uygulamak,

e) Mahkeme bünyesinde hizmet veren Sağlık Bakanlığına bağlı acil sağlık istasyonu ve Kurum Hekimliği bünyesinde bulunan ve protokol yoluyla klinik hizmeti sunan diğer sağlık birimleri ile koordinasyonu sağlamak,

f) Denetim esnasında denetim elemanlarınca istenilen her türlü bilgi ve belgeleri hazır hâle getirmek,

g) Sağlıkla ilgili ulusal ve mahalli düzeyde uygulanan kampanya, tanıtım ve uygulamaları takip etmek ve uygulamak, kurumlar arası işbirliği ve organizasyonlara katılmak, kurum imkânları ile bu çalışmalarını desteklemek,

ğ) Verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Hekimler

MADDE 77- (1) Hekimlerin görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Danışman hekimlik hizmeti sunmak,

b) Başvuran hastalara uygun tıbbi işlemleri yapmak,

c) Yapılan işlemlerin hasta protokol kaydını gerçekleştirmek,

ç) Kurum Hekimliğinin işleyişinde, kendi çalışma alanı ile ilgili aksaklıklar öncelikli olmak üzere gördükleri bütün aksaklıkları sorumlu Kurum Hekimine bildirmek,

d) Görevlendirilmesi hâlinde, kurum içindeki 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile 20/7/2013 tarihli ve 28713 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik gereği işleri yerine getirmek,

e) Görevlendirilmesi hâlinde, Kanun'un 71. maddesi gereği, Mahkeme tarafından ödenmesi gereken sağlık kurum ve kuruluşlarına ait tüm sağlık harcama belgelerini ilgili mevzuat hükümlerince tıbben incelemek,

f) Verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Diğer sağlık personeli

MADDE 78- (1) Diğer sağlık personelinin görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Hizmetlerini ilgili mevzuatı ile belirlenmiş esaslar çerçevesinde yürütmek,

b) Kurum Hekimliğinde yapılan tıbbi işlemleri gerçekleştirmek ve bunların kaydını tutmak,

c) Kurum Hekimi tarafından kendisine verilen tıbbi görevleri yerine getirmek.

Tutulacak kayıt, defter, form, rapor ve tutanaklar

MADDE 79- (1) Kurum Hekimliğinde aşağıdaki kayıt, defter, form, rapor ve

tutanakların tutulması zorunludur:

a) Hasta kaydı; Kurum Hekimliğinde muayene olan kişilerin sağlık bilgilerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna ait Medula programı aracılığı ile tutulduğu dijital kayıttır.

b) İstirahat raporu kaydı; hastalık nedeni ile istirahat raporu verilen kişilerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ait Medula programı aracılığı ile tutulduğu dijital kayıttır.

c) Tıbbi müdahale kayıt defteri; enjeksiyon ve pansumanların kayıtlarının tutulduğu defter olup kayıt numarası, tarih, adı soyadı, ilaç adı ve pansuman türü bilgilerinden oluşur.

ç) Laboratuvar kayıt defteri; laboratuvara gönderilmek üzere alınan kanların kaydının tutulduğu defter olup kayıt numarası, tarih, adı soyadı ve T.C. kimlik numarası bilgilerinden oluşur.

d) Bulaşıcı hastalık bilgi formu; bildirimci uluslararası zorunluluk olan hastalıkların Sosyal Güvenlik Kurumuna ait Medula programı aracılığı ile tutulduğu dijital kayıttır.

e) Tedavi süre takip formu; Mahkemece ödenmesi gereken sağlık kurum ve kuruluşlarına ait sağlık belgelerinden ödenmesi belirli süre ya da sayı ile sınırlı olan giderler ile ilgili olan form olup hastanın ad soyadı, tedavinin türü ve sayısı ile yapıldığı tarihe ait bilgilerinden oluşur ve dijital olarak tutulur.

f) İlaç kullanım raporu; kronik hastalıkları nedeniyle uzun süreli ve katkı paysız ilaç kullanımı için düzenlenen evrakın Sosyal Güvenlik Kurumuna ait Medula programı aracılığı ile tutulduğu dijital rapordur.

g) Tedavi faturası inceleme tutanağı; Mahkemece ödenmesi gereken sağlık kurum ve kuruluşlarına ait tüm sağlık belgelerinin tıbben incelenmesi ile ilgili tutanak olup tutanak sayı numarası, hasta ad soyadı, sağlık kurum ve kuruluşu adı, fatura tarihi, numarası ve tutarı ve varsa kesinti veya iade nedenine ait bilgilerden oluşur ve dijital ortamda tutulur.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM Sivil Savunma Uzmanlığı, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri

Sivil Savunma Uzmanlığı

MADDE 80 - (1) (Değişik: 1/4/2020 - E.373) Sivil Savunma Uzmanlığı; sivil savunma, iç hizmetler, iç güvenlik, müracaat memurluğu ve ziyaretçi hizmetlerini yerine getirmek, temizlik ve bahçe bakım hizmetlerini yürütmekle görevlidir.

(2) Sivil Savunma Uzmanlığı; Sivil Savunma Bürosu, İç Güvenlik Bürosu, Müracaat Memurluğu Bürosu, (Mülga ibare: 1/4/2020 - E.373) (...) ⁷ İç Hizmetler Bürosu (Ek ibare: 1/4/2020 - E.373) ile Temizlik Hizmetleri ve Bahçe Bakım Bürosu olmak üzere (Değişik ibare: 1/4/2020 - E.373) beş alt birimden oluşur.

Sivil Savunma Bürosu

MADDE 81- (1) Sivil Savunma

Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Sivil savunma planlarının hazırlanması ve bu planların güncellenmesi,

b) Mahkemenin tahliyeyle ilişkin planlamasının koordine edilmesi,

c) Sivil savunma servislerinin kuruluşunun sağlanması ve eğitimlerinin yaptırılması,

ç) Afet, sivil savunma ve acil durum hizmetleri için gerekli olan araç, gereç ve malzemenin temininin ilgili birimlerle koordine edilerek planlanması, mevcutların bakımlarının ve korunmalarının takibinin yapılması,

d) Afet, sivil savunma, acil durum ve seferberlik hizmetleri için gerekli ödeneğin ilgili birimlerle koordine edilerek belirlenmesi ve bütçeye konulmasının teklif edilmesi,

e) Afet ve acil durum hâllerinde müdahalenin koordine edilmesi ve üst yöneticilerin bilgilendirilmesi,

f) Hizmetlerle ilgili mevzuat, yayın ve direktiflerin izlenmesi, incelenmesi ve bunların gereklerinin yerine getirilmesi,

g) Bu Yönetmelikte belirtilen görevlerin

yerine getirilmesi amacıyla Mahkeme ile Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü ve diğer kamu kurum ve kuruluşları arasında iş birliği ve koordinasyonun sağlanması,

ğ) Kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer savunma ile ilgili iş ve işlemlerin yürütülmesi,

h) 19/12/2007 tarihli ve 26735 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerinin Mahkemede uygulanmasının takip edilmesi ve yangın önleme tedbirlerinin denetlenmesi,

ı) Mahkeme içinde ikaz ve alarm haberlerinin alınıp verilmesi ve siren sisteminin işletilmesine ilişkin işlemlerin yürütülmesi,

i) Sığınaklarla ilgili hizmetlerin düzenlenmesi ve yürütülmesi,

j) Afet, sivil savunma, acil durum, kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer tehdit ve tehlikeler, koruyucu güvenlik ve ilk yardım konularında Mahkeme personeline eğitim verilmesi,

k) Afet, sivil savunma, acil durum ve seferberlikle ilgili düzenlenen tatbikatlarda Mahkeme adına sekreteryaya hizmetlerinin yapılması, bu konularla ilgili Mahkemede tatbikatların düzenlenmesinin sağlanması,

l) Seferberlik ve savaş hâli hazırlıkları ile ilgili iş ve işlemlerin yapılması ve yaptırılmasının sağlanması,

m) Mahkemenin Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinin sekreteryaya hizmetinin yapılması, İl Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi ile koordinasyonun sağlanması,

n) Koruyucu güvenlik hizmetlerinin koordinasyonunun sağlanması, Genel Sekreterlik adına hizmetin takip ve denetiminin yapılması,

o) Mahkemede kurulan iş sağlığı ve güvenliği biriminde iş sağlığı ve güvenliği kurul üyeliği görevinin yürütülmesi,

ö) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Sivil Savunma Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Sivil Savunma Bürosunun görevleri arasında sayılan planlamalar (yangın

tatbikatı, tahliye tatbikatı, ilkyardım eğitimi ve diğer görevler) Sivil Savunma Uzmanı tarafından hazırlanır ve Genel Sekretere arz edilir.

b) Genel Sekreter tarafından uygun görülen plan senaryoları uygulanır.

İç Güvenlik Bürosu

MADDE 82- (1) Güvenlik Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Gece bekçilerinin görev talimatının belirlenmesi,

b) Mesai saatleri dışında, resmî ve dinî bayramlarda nöbet listelerinin belirlenmesi ve hizmetin takip edilmesi,

c) Nöbet ve olay defterinin kontrol edilmesi, müdahale edilmesi gereken durumların ilgili birimlere iletilmesi,

ç) Mahkemede görev yapan polis memurları ile Genel Sekreterlik arasında koordinasyonun sağlanması,

d) Mesai saatleri dışında Mahkemeye gelen evrak, davetiye, ihbar ve alarm haberlerinin yetkililere ulaştırılmasının sağlanması,

e) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) İç Güvenlik Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemede her gece en az iki personel olmak üzere yeterli sayıda gece bekçisi görev yapar.

b) Akşam saat 21.00'den sabah 06.00'ya kadar iki saat aralıklarla daha önceden Genel Sekreterlik tarafından belirlenen yerlere gidilerek buradaki telefonlar çevrilir ve sistem merkezine düşen bu çıktılar her gün Sivil Savunma Uzmanı tarafından kontrol edilir.

c) Hafta sonları ve tatil günlerinde ise bir personel sabah saat 08.30'da görevi devralır, ikinci personel akşam saat 17.30'da göreve gelir ve her iki personel sabah saat 08.30'a kadar nöbete devam eder. Nöbet süresince meydana gelen önemli olaylar kayıt altına alınarak acil

olanlar birim amirlerine bildirilir.

ç) Gece bekçileri birbirleriyle ve polis memurlarıyla telefon ya da telsizle haberleşerek koordineli görev yapar.

Müracaat Memurluğu Bürosu

MADDE 83- (1) Müracaat Memurluğu Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemeye gelen ziyaretçilerin karşılanması, kimlik ve güvenlik kontrollerinin yapılması, kayıtlarının yapılarak ziyaret edilecek kişi ya da makamlarla gerekli irtibatın kurulması, ziyaret edilmek istenen kişi ya da makamın kabul etmesi hâlinde ziyaretçilerin görevli personel eşliğinde ziyaret edilecek kişi ya da makama ulaştırılmaları,

b) Ziyaretçilerin ziyaretlerinin bitiminde kimlik kontrollerinin yapılarak ziyaretçi kartlarının alınması ve uğurlanması,

c) Ziyaretçilerin araçlarının daha önceden belirlenen otoparka yönlendirilmesi,

ç) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

İç Hizmetler Bürosu

MADDE 84- (1) İç Hizmetler Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemede hizmetli kadrosunda görev yapan personelin görev dağılımının belirlenmesi,

b) Öğle tatilinde protokol ve personel nizamiyelerinde görevlendirilecek personel ile çalışma ofislerinin bulunduğu katlarda çay, kahve yiyecek ve içecek servislerini yapacak personel listelerinin aylık olarak düzenlenmesi ve denetlenmesi,

c) Hizmetli personelin görev talimatlarının hazırlanması, takibi ve denetiminin yapılması,

ç) Santralde görevli personel tarafından Mahkemeye gelen telefonların cevaplanması, görüşülmek istenen kişi ya da makamlarla irtibat kurularak kabul etmeleri hâlinde gerekli bağlantının

sağlanması,

d) Mahkemede görevli raportör, raportör yardımcısı ve müdürlerin iş gereği görüşmesi gereken kişi ya da kurumlarla telefon irtibatının sağlanması,

e) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) İç Hizmetler Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Hizmetli personel, mesai saati olan sabah 08.30'da görevli oldukları katlarda bulunurlar.

b) Santral memuru, Mahkemeye gelen aramaları yönlendirerek gerekli irtibatları sağlar.

c) Santral memuru herhangi bir nedenle görev yerinden ayrıldığında santrali sistem merkezine aktarır, döndüğünde tekrar kendine yönlendirir.

Temizlik Hizmetleri ve Bahçe Bakım İşleri Bürosu

MADDE 84/A- (Başlıkla birlikte ek madde: 1/4/2020 - E.373) (1) Temizlik Hizmetleri ve Bahçe Bakım İşleri Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

a) Mahkemenin günlük, haftalık ve genel temizliğinin yapılması,

b) Ortak kullanım alanlarının temizlik ve kontrollerinin yapılması,

c) Kış mevsiminde karların temizlenmesi, buzlanmalara karşı tuzlama ve güvenlik önlemlerinin alınması, Mahkemenin araçlarının yetersiz kalması hâlinde il ve ilçe belediyelerinden destek alınması,

ç) Satın alınan malların depoya taşınması,

d) Gerektiğinde ofis eşyalarının taşınması,

e) Atık ayırımına dikkat edilerek çöplerin günlük olarak atılması,

f) Bahçenin bakımının, temizliğinin

yapılması ve sulanması,

g) Bordür sınır bitkilerinin budanması, ağaçlandırma sahalarına yeni dikilen fidanların çapalanması, aralardaki yabancı otların temizlenmesi, yeni dikilecek fidanlar için dikim hazırlıklarının yapılması,

ğ) Bahçe bakım işlerinde kullanılan mal, malzeme ve makinelerin kontrollerinin yapılması,

h) Verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi.

(2) Temizlik Hizmetleri ve Bahçe Bakım İşleri Bürosunun işlemleri aşağıdaki gibidir:

a) Günlük, haftalık ve aylık olarak yapılacak temizliklerin planlaması ve kontrolleri yapılır.

b) Toplantılar öncesinde salonlar temizlenir ve temizlik kontrolleri yapılır.

c) Çalışma günlerinde temizlik işçilerinin giriş ve çıkışları takip edilir, mesaiye gelmeyenler belirlenerek eksiklikler giderilir.

ç) Temizlik işçilerinin çalıştırılması, yemek ve ara dinlenme, izin, rapor gibi işlemleri 4857 sayılı Kanun, genelge, yönetmelik, yönerge ve tebliğ hükümlerine göre takip edilir.

Tutulacak defterler

MADDE 85- (1) Sivil Savunma biriminde aşağıdaki defterlerin tutulması zorunludur:

a) Ziyaretçi giriş-çıkış kayıt defteri; mesai saatleri dışında, resmî ve dinî bayramlarda Mahkemeye ziyaret, bireysel başvuru ya da başka nedenlerle gelenlerin kiminle görüştüğü, tarihi, saati ve kaçta çıktığı gibi kayıtların tutulduğu defterdir.

b) Nöbet ve olay defteri; gece bekçileri tarafından mesai saatleri dışında, resmî ve dinî bayramlarda Mahkemede meydana gelen olayların, iş için gelen firmaların ve Mahkeme çalışanlarının hangi saatlerde geldiklerinin ve ne zaman çıktıklarının tutulduğu kayıt defteridir.

c) (Ek bent: 1/4/2020 - E.373) Mahkememizde sürekli işçi olarak çalışan

personelin aylık çalıştığı, raporlu olduğu, izinli olduğu günleri gösteren ve ilgili birimlere gönderilen puantajlarının tutulduğu klasördür.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

Anayasa Yargısı Araştırmaları

Merkezi, Görev ve Sorumlulukları ile

Çalışma Usulleri Anayasa Yargısı

Araştırmaları Merkezi (AYAM)

MADDE 86- (1) AYAM; Anayasa yargısı alanında araştırma faaliyetleri ile ihtiyaç duyulan konularda mukayeseli hukuk çalışmaları yapmak ve yaptırmak, misafir araştırmacıları kabul etmek, Mahkeme tarafından verilen ilkesel nitelikteki önemli kararları ilgili başraportörün görüşünü alarak tespit etmek, derlemek ve yayına hazırlamak, Mahkeme faaliyetlerine yönelik yıllık raporları hazırlamak ve yayımlamak, Anayasa yargısı alanında süreli ve süresiz yayınlar yapmak, ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum, çalıştay, yuvarlak masa toplantıları ve benzeri bilimsel etkinlikler düzenlemek, Mahkeme kütüphanesine alınacak basılı veya elektronik kitap ve yayınlar, abone olunacak veri tabanları ile Mahkeme tarafından yapılacak yayınlara ilişkin komisyona öneride bulunmakla ve verilen diğer işleri yapmakla görevlidir.

(2) AYAM, doktorasını tamamlamış raportörler arasından Başkan tarafından görevlendirilen bir raportörün koordinesinde yeterli sayıda raportör, raportör yardımcısı ve diğer personelden oluşan birimdir.

(3) AYAM'da çalışan raportör ve diğer personel arasında koordinasyon AYAM koordinatörü tarafından sağlanır.

(4) AYAM'ın sorumluluğunda hazırlanan yayınların takibi AYAM personeli ile Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilir.

(5) Mahkemenin düzenleyeceği ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum, çalıştay, yuvarlak masa toplantıları ve benzeri bilimsel etkinlikleri sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı ile birlikte yürütür.

Tutulacak yazışma ve belgeler

MADDE 87- (1) AYAM'da aşağıdaki

yazışma ve belgelerin tutulması zorunludur:

- a) Yayınlarla ilişkin yazışma ve belgeler,
- b) Süreli yayınlarla ilişkin makaleler, hakem raporları ve sair yazışma ve belgeleri,
- c) Diğer ulusal ve uluslararası kuruluşlar ile yazışma ve belgeler,
- ç) Ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum, çalıştay, yuvarlak masa toplantıları ve benzeri bilimsel etkinliklere dair yazışmalar.

ONALTINCI BÖLÜM Kararlar Müdürlüğü, Görev ve Sorumlulukları ile Çalışma Usulleri

Kararlar Müdürlüğü

Ek Madde 1- (1) Kararlar Müdürlüğü; Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmasını takip etmek ve bu konuda Genel Kurula bilgi verilmesi görevinin kaliteli, etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak amacıyla gerekli çalışmalarını yapmakla görevlidir.

(2) Kararlar Müdürlüğü; Bireysel Başvuru Kararları Takip Bürosu ile Norm Denetimi ve Diğer Kararlar Takip Bürosu olmak üzere iki alt birimden oluşur.

Bireysel Başvuru Kararları Takip Bürosu

Ek Madde 2- (1) Bireysel Tedbirler Takip Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

- a) Bireysel başvuru kararlarında ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için hükmedilen yeniden yargılama, yeniden soruşturma, maddi ve/veya manevi tazminat ve ihlallerin giderilmesine yönelik diğer kararlarla ilgili olarak yetkili makam ve mercilere gereği için gönderilen yazıların akıbetinin sorulması, gelen cevaplara istinaden ihlal kararlarının uygulanması bakımından ilgili dosyaların takip durumlarının belirlenmesi,
- b) Bireysel başvuruların incelenmesi

esnasında verilen tedbir kararlarının ifası için ilgili kurumlara gönderilen yazıların akıbetinin sorulması ve gelen cevaplara istinaden tedbir kararlarının uygulanması bakımından ilgili dosyaların takip durumlarının belirlenmesi,

c) (a) ve (b) bentlerinde bahsi geçen yazışmalara istinaden dosyaların tutulması, verilerin işlenmesi ve sonuçlarının raporlandırılması,

ç) Gerekli görüldüğünde kabul edilemezlik kararları ve esas yönünden incelenip ihlal olmadığına hükmedilen bireysel başvuru kararlarının ilgili makam ve mercilere bilgilendirme amacıyla gönderilmesi,

d) Başvurucuların ihlal kararları ile birlikte hükmedilen yeniden yargılama, yeniden soruşturma, maddi ve/veya manevi tazminat ve diğer giderime yönelik kararların yetkili makam ve mercilerce uygulanmadığına yönelik dilekçelerinin kayda alınması ve gerekli görüldüğünde bu dilekçelere cevap verilmesi,

e) Komisyonlar Raportörlüğü tarafından gönderilen ve yargılama giderlerinin başvurulardan tahsil edilmesine karar verilmiş olan kabul edilemezlik kararlarında, başvuru harçlarının başvurulardan tahsil edilmesi amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdare Başkanlığı ile yazışma yapılması,

f) Hazine ve Maliye Bakanlığı ile yapılan yazışmalar sonucu gelen ödeme emirlerinin kayıtlarının tutulması ve dosyalanması,

g) Tashih kararları ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığına resmî yazı gönderilmesi,

ğ) Bireysel başvuru hakkının kötüye kullanıldığı gerekçesiyle başvuru avukatına verilen disiplin para cezaları ile ilgili olarak Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Veraset ve Harçlar Vergi Dairesi Müdürlüğü ile yazışmaların yapılması,

h) Kararların takibi sonuçlarına istinaden ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkilerin yürütülmesi,

ı) Yargı kararlarının uygulanmasına yönelik ulusal ve uluslararası gelişmelerin takip edilmesi, gerektiğinde bu konulara

yönelik bilgi notu ve rapor hazırlanması.

Norm Denetimi ve Diğer Kararlar Takip Bürosu

Ek Madde 3- (1) Norm Denetimi ve Diğer Kararlar Takip Bürosunun görevleri aşağıdaki gibidir:

- a) Norm denetimi ve diğer kararların uygulanmasının takibinin yapılması,
- b) İptal davaları ve itiraz başvurularının esas incelemesi neticesinde verilen iptal kararlarının gereği olarak ilgili mevzuata işlenmesi gereken değişikliklerin Mevzuat Bilgi Sisteminden takip edilmesi,
- c) Verilen diğer görevlerine yerine getirilmesi.

BEŞİNCİ KISIM Son Hükümler

Yönetmeliğin değiştirilmesi

MADDE 88- (1) Bu Yönetmelikte yapılacak değişiklikler Genel Sekreterin önerisi ve Başkanın onayı ile gerçekleştirilir.

Yönetmelikte bulunmayan konular

MADDE 89- (1) Bu Yönetmelikte düzenlenmeyen konularda ilgili kanunlar ile Başkan tarafından onaylanacak genelge ve yönergeler uygulanır.

Yürürlükten kaldırma

MADDE 90-16/10/1995 tarihli ve 1010 Olur sayılı Anayasa Mahkemesi Yönetim ve Hizmet Birimleri Görev ve Çalışma Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 91- Bu Yönetmelik Başkan tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 92- Bu Yönetmelik hükümlerini Genel Sekreter yürütür.

ÇÖZÜMLÜ TEST:

1.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre aşağıdakilerden hangisi birim amirlerinin görev, yetki ve sorumluluklarından birisi değildir?

A) Personel arasında adil bir iş bölümü yaparak iş ve işlemlerin sonuçlandırılmasını takip etmek

B) Değişen iş yükünü gözeterek birimine bağlı alt birimlerde çalışan personel arasında yer değişikliği yapmak,

C) Gerçekleştirme görevlisi olarak 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu gereğince giderlerin tahakkukunu imzalamak,

D)Birimini ilgilendiren konularda diğer birimlerle koordinasyonu sağlamak

E)Uygulama yönerge taslaklarının hazırlanması,

2.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre iş bölümü ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Birim amirleri; bu Yönetmelik ile belirlenmiş görev, yetki ve sorumlulukların yanında Başkanlıkça veya Genel Sekreterlikçe yürürlüğe konulacak tebliğ, genelge, genel yazı ve sair yazılı emir ve talimatnameler ile belirlenecek olan görevleri de ifa etmekle yükümlüdür.

B) Birim amiri; şef, personel ve kendisine bağlı diğer görevliler arasında iş bölümü yapar ve ilgisine göre Başkan veya Genel Sekreterin onayına sunar.

C) Birim amiri; şef ve büro personelinin bu Yönetmelik ile kendilerine verilen görevleri zamanında, düzenli ve gereği gibi yapmaktan ve yapttırmaktan sorumludur.

D) Birim amiri ve görevlendirilen personel, işin birikmesi veya gecikmesinden sadece işi aksatan personel sorumludur.

E) Birim amirinin izinli, raporlu veya herhangi bir nedenle Mahkemede bulunmadığı durumlarda birim amirine kıdemli şef; şef bulunmaması hâlinde en kıdemli memur vekâlet eder.

3.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre kuruluş günü kutlamaları ile ilgili yazışmalar ve gerekli her türlü işlemler aşağıdakilerden hangisince yapılır?

A) Genel Sekreterlikçe

B)Personel Müdürlüğüne

C)Başkanlıkça

D)İdari ve Mali İşler Müdürlüğüne

E) Kararlar Müdürlüğüne

4.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre Genel Sekreterlikte Genel Sekreter gözetiminde yargısal işlerden; idari, mali ve diğer işleri yürütmekten ve uluslararası ilişkileri yürütmekten sorumlu kaç genel sekreter yardımcısı görev yapar?

A)1

B)2

C)3

D)4

E)5

5. Aşağıdakilerden hangisi yargısal işlerden sorumlu Genel Sekreter Yardımcısının görevlerinden birisi değildir?

- A) Genel Kurulun ve bireysel başvurunun işleyişi ile ilgili işleri düzenli ve uyumlu bir şekilde yürütmek, raporların çalışmalarını gözetmek,
- B) Genel Kurul ve Bölüm toplantılarıyla ilgili idari işleri yürütmek,
- C) İptal ve itiraz davalarına ilişkin olarak Genel Sekreterliğe verilen görevleri yapmak,
- D) Bütçenin harcanması ve bu konuda Başkana bilgi verilmesi kapsamında Genel Sekreter tarafından verilen işleri yapmak,
- E) Başvuruları kaydetmek ve sevk etmek

6. Aşağıdakilerden hangisi Genel Sekreter Yardımcılarının ortak görevlerinden birisi değildir?

- A) Mahkemenin yazışmalarının yapılması,
- B) Uluslararası ilişkileri yürütmek
- C) Mahkemenin kurumsal, bilimsel, idari, mali ve teknik işlerinin yürütülmesi
- D) Personelin sevk ve idaresinin sağlanması
- E) Uygulama yönerge taslaklarının hazırlanması,

7. Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre Mahkemenin hizmet birimlerinden birisi değildir?

- A) Yazı İşleri Müdürlüğü
- B) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü
- C) Personel Müdürlüğü
- D) Eğitim Müdürlüğü
- E) Strateji Geliştirme Müdürlüğü

8. Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre aşağıdakilerden hangisi yazı işleri müdürlüğünün birimlerinden birisi değildir?

- A) Yazı İşleri Bürosu
- B) Tashih Bürosu
- C) Yazışma Bürosu
- D) Genel Evrak Bürosu
- E) Kurum Arşivi Bürosu

9.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre “Esas ve karar defterlerinin tutulması,” aşağıdaki hizmet birimlerinden hangisince yerine getirilir?

- A) Dış İlişkiler Müdürlüğü
- B) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
- C) Personel Müdürlüğü
- D) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü
- E) Yazı İşleri Müdürlüğü

10.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre Yazı İşleri Müdürlüğünde tutulacak defterlerden birisi değildir?

- A) İptal ve itiraz karar defteri;
- B) Yürürlüğü durdurma karar defteri;
- C) Yüce Divan esas defteri
- D)Zimmet defteri
- E) Siyasi parti kapatma esas defteri;

11.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre “mal ve hizmet alımları için ihale, satın alma ve tahakkuk işleri ile maaşlar, yolluklar ve tedavi giderlerinin ödeme işlerini yapmak, sosyal işler ile temizlik hizmetleri ve bahçe bakım işlerini yürütmek”aşağıdaki hizmet birimlerinden hangisince yerine getirilir?

- A) Dış İlişkiler Müdürlüğü
- B) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
- C) Personel Müdürlüğü
- D) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü
- E) Yazı İşleri Müdürlüğü

12.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre İdari ve Mali İşler Müdürlüğü kaç alt birimden oluşur?

- A)3
- B)4
- C)6
- D)7
- E)8

13.

I-Atama ve Kadro İşleri Bürosu,

II-Özlük İşleri Bürosu

III-Disiplin İşleri Bürosu

Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre yukarıdakilerden hangileri personel müdürlüğünün birimlerindedir?

A)Yalnız I

B)Yalnız II

C)Yalnız III

D)I ve II

E)I,II ve III

14.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre aşağıdakilerden hangisi Personel Müdürlüğünde tutulacak defter ve kayıtlardan birisi değildir?

A) Disiplin soruşturması defteri

C)Özlük bilgisi kaydı

C)Karar kaydı

D)Fazla ve esnek çalışma kaydı

E) Sınav kaydı

15.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre “Mahkemeye gelen yayınlardan Genel Sekreterlikçe uygun görülenlerin fiyatlarının ve fiyat değişikliklerinin onaylarının alınarak taşınır kaydının yapılması ve dağıtımının sağlanması,” aşağıdaki hizmet birimlerinden hangisince yerine getirilir?

A) Dış İlişkiler Müdürlüğü

B) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

C) Personel Müdürlüğü

D) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü

E) Yazı İşleri Müdürlüğü

16.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre “Mahkemenin uluslararası organizasyonlarına ait işleri koordine etmek, kendi görev alanına giren konularda tercüme yapmak ve AAMB'nin sekretarya faaliyetlerini yürütmek,” aşağıdaki hizmet birimlerinden hangisince yerine getirilir?

A) Dış İlişkiler Müdürlüğü

B) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

C) Personel Müdürlüğü

D) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü

E) Yazı İşleri Müdürlüğü

17. Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre “Mahkemenin ve her türlü eklentisinin sıhhi tesisat, elektrik tesisatı işlerini yapmak ve destek hizmetlerini yerine getirmek ile Mahkemenin teknik güvenliğini sağlamak ve personelin ulaştırma işlerini yürütmek,” aşağıdaki hizmet birimlerinden hangisince yerine getirilir?

- A) Dış İlişkiler Müdürlüğü
- B) Teknik Hizmetler Müdürlüğü
- C) Personel Müdürlüğü
- D) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü
- E) Yazı İşleri Müdürlüğü

18.

- I- Kabul ve Kayıt Bürosu,
- II- Tedbir Bürosu,
- III- Komisyonlar Bürosu,
- IV- Bölümler Bürosu
- V- Dosya Takip Bürosu

Yukarıdakilerden hangileri Bireysel Başvuru Müdürlüğü'nün birimlerindedir?

- A) I ve II
- B) I, II ve III
- C) I, III ve V
- D) I, II, III ve IV
- E) I, II, III, IV ve V

19.

- I- Başkanın her türlü protokol ve tören işlerinin düzenlenmesi ve yürütülmesi
- II- Yabancı dilde yayın yapan basın yayın kuruluşlarına Mahkemenin faaliyetleriyle ilgili olarak bilgi aktarılması,
- III- Başkanlığın basın ile ilgili faaliyetlerinin planlanması, bu faaliyetlerin belirlenen usul ve esaslara göre yürütülmesinin sağlanması

Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre yukarıdaki numaralı cümlelerde verilen görevlerden hangisi veya hangileri Basın Müşavirliğince yerine getirilmez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

20.Anayasa Mahkemesi Hizmet Birimlerinin Görevleri Çalışma, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe göre aşağıdakilerden hangisi kararlar müdürlüğünün görevlerinden birisi değildir?

A)Tashih kararları ile ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığına resmî yazı gönderilmesi.

B)Kararların takibi sonuçlarına istinaden ilgili kurum ve kuruluşlarla ilişkilerin yürütülmesi,

C)Adli yardım talebine ilişkin kabul, liste usulü, kabul edilemezlik ve düşme karar taslaklarının UYAP'tan hazırlanması ve üyelere imzaya sunulması, fiziksel takibinin yapılması,

D)Bireysel başvuruların incelenmesi esnasında verilen tedbir kararlarının ifası için ilgili kurumlara gönderilen yazıların akibetinin sorulması ve gelen cevaplara istinaden tedbir kararlarının uygulanması bakımından ilgili dosyaların takip durumlarının belirlenmesi.

E) Bireysel başvuru hakkının kötüye kullanıldığı gerekçesiyle başvuru avukatına verilen disiplin para cezaları ile ilgili olarak Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Veraset ve Harçlar Vergi Dairesi Müdürlüğü ile yazışmaların yapılması.

ÇÖZÜMLER

1.E

Uygulama yönerge taslaklarının hazırlanması, genel sekreterliğin görevi olduğundan doğru cevap E seçeneğidir.

2-D

Birim amiri ve görevlendirilen personel, işin birikmesi veya gecikmesinden birlikte sorumludur.(Madde 6)Doğru cevap D seçeneğidir.

3-A

Kuruluş günü kutlamaları ile ilgili yazışmalar ve gerekli her türlü işlemler Genel Sekreterlikçe yapılır.(Madde 7) Doğru cevap A seçeneğidir.

4.C

Genel Sekreterlikte Genel Sekreter gözetiminde yargısal işlerden; idari, mali ve diğer işleri yürütmekten ve uluslararası ilişkileri yürütmekten sorumlu üç genel sekreter yardımcısı görev yapar.(Madde 8) Doğru cevap C seçeneğidir.

5-D

Bütçenin harcanması ve bu konuda Başkana bilgi verilmesi kapsamında Genel Sekreter tarafından verilen işleri yapmak.(Madde 9)

İdari, mali ve diğer işler ile ilgili olduğundan doğru cevap D seçeneğidir.

6-B

Uluslararası ilişkileri yürütmek.(Madde 9) Doğru cevap B seçeneğidir.

7-D

Hizmet birimleri

MADDE 12 - (1) Mahkemenin hizmet birimleri şunlardır:

- a) Yazı İşleri Müdürlüğü
 - b) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü
 - c) Personel Müdürlüğü
 - ç) Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
 - d) Dış İlişkiler Müdürlüğü
 - e) Strateji Geliştirme Müdürlüğü
 - f) Teknik Hizmetler Müdürlüğü
 - g) Özel Kalem Müdürlüğü
 - ğ) Basın Müşavirliği
 - h) Bireysel Başvuru Müdürlüğü
 - ı) Bilgi İşlem Müdürlüğü
 - i) Kurum Hekimliği
 -) Sivil Savunma Uzmanlığı
 - k) Anayasa Yargısı Araştırmaları Merkezi
 - l) (Ek: 1/4/2020 – E.373) Kararlar Müdürlüğü (2) Hizmet birimleri; birim amirinin yönetiminde, yeteri kadar şef ve büro personeli ile Genel Sekreter Yardımcısının gözetiminde görev yapar.
 - (3) Özel Kalem Müdürlüğü, Basın Müşavirliği ve AYAM, Başkanın gözetiminde görev yapar.
- (Madde 12) Doğru cevap D seçeneğidir.

8-C

Yazı İşleri Müdürlüğü; Yazı İşleri Bürosu, Tashih Bürosu, Genel Evrak Bürosu ve Kurum Arşivi Bürosu olmak üzere dört alt birimden oluşur.(Madde 13) Doğru cevap C seçeneğidir.

9-E

Esas ve karar defterlerinin tutulması.(Madde 14) Doğru cevap E seçeneğidir.

10-D

Zimmet defteri.(Madde 18) Doğru cevap D seçeneğidir.

11-D

İdari ve Mali İşler Müdürlüğü

MADDE 19- (1) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü; mal ve hizmet alımları için ihale, satın alma ve tahakkuk işleri ile maaşlar, yolluklar ve tedavi giderlerinin ödeme işlerini yapmak, sosyal işler ile temizlik hizmetleri ve bahçe bakım işlerini yürütmekle görevlidir. Doğru cevap D seçeneğidir.

12-C

İdari ve Mali İşler Müdürlüğü; ihale işleri Bürosu, Satın Alma Bürosu, Tahakkuk İşleri Bürosu, Mutemetlik Bürosu, Sosyal İşler Bürosu, Temizlik Hizmetleri ve Bahçe Bakım İşleri Bürosu olmak üzere altı alt birimden oluşur.(Madde 19) Doğru cevap C seçeneğidir.

13-E

Personel Müdürlüğü; Atama ve Kadro İşleri Bürosu, Özlük İşleri Bürosu ve Disiplin İşleri Bürosu olmak üzere üç alt birimden oluşur.(Madde 27) Doğru cevap E seçeneğidir.

14.C

Karar kaydı. Doğru cevap C seçeneğidir.

15-B

Mahkemeye gelen yayınlardan Genel Sekreterlikçe uygun görülenlerin fiyatlarının ve fiyat değişikliklerinin onaylarının alınarak taşınır kaydının yapılması ve dağıtımının sağlanması,(Madde 33) Doğru cevap B seçeneğidir.

16-A

Dış İlişkiler Müdürlüğü MADDE 37- (1) Dış İlişkiler Müdürlüğü; Mahkemenin uluslararası organizasyonlarına ait işleri koordine etmek, kendi görev alanına giren konularda tercüme yapmak ve AAMB'nin sekreteryaya faaliyetlerini yürütmekle görevlidir.(Madde 37) Doğru cevap A seçeneğidir.

17-B

Teknik Hizmetler Müdürlüğü

Teknik Hizmetler Müdürlüğü; Mahkemenin ve her türlü eklentisinin sıhhi tesisat, elektrik tesisatı işlerini yapmak ve destek hizmetlerini yerine getirmek ile Mahkemenin teknik güvenliğini sağlamak ve personelin ulaştırma işlerini yürütmekle

görevlidir.(Madde 48) Doğru cevap B seçeneğidir.

18-E

Bireysel Başvuru Müdürlüğü; Kabul ve Kayıt Bürosu, Tedbir Bürosu, Komisyonlar Bürosu, Bölümler Bürosu ve Dosya Takip Bürosu olmak üzere beş alt birimden oluşur.(Madde 62) Doğru cevap E seçeneğidir.

19-A

Başkanın her türlü protokol ve tören işlerinin düzenlenmesi ve yürütülmesi, özel kalem müdürlüğünün görevi olduğundan doğru cevap A seçeneğidir .

20-C

Adli yardım talebine ilişkin kabul, liste usulü, kabul edilemezlik ve düşme karar taslaklarının UYAP'tan hazırlanması ve üyelere imzaya sunulması, fiziksel takibinin yapılması, kararlar müdürlüğünün görevi olmadığından doğru cevap C seçeneğidir.

ANAYASA MAHKEMESİ DİSİPLİN YÖNETMELİĞİ BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmelik'in amacı disiplin kurullarının kuruluşunu, üyelerinin görev süresini, görüşme ve karar usulünü, disiplin amirlerinin tayin ve tespitini, disiplin kurulları ve disiplin amirlerinin yetki ve sorumlulukları ile disiplin soruşturmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik hükümleri; 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 24. maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılanlar hariç olmak üzere raportör yardımcıları, Mahkeme kadrosuna atanan raportörler ve idari personel ile sözleşmeli personel hakkında uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 124. maddesine ve 6216 sayılı Kanun'un 28. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Yönetmelik'te geçen;

a) Atamaya yetkili amir: Anayasa Mahkemesi Başkanı'nı,

b) Başkan: Anayasa Mahkemesi Başkanı'nı,

c) Başkanvekili: Bölümlerin başkanlığını yürütmek ve Başkan'a vekâlet etmek üzere Genel Kurulca dört yıllığına seçilen üyeleri,

ç) Birim amiri: Hizmet biriminin sorumlusu olan müdür, müşavir, hekim, uzman veya 657 sayılı Kanun'un 86. maddesine göre görevlendirilen kişiyi,

d) Disiplin amiri: Anayasa Mahkemesi Başkanı'nı ve Genel

Sekreteri'ni,

e) Genel Sekreter: Anayasa Mahkemesi Genel Sekreteri'ni,

f) Mahkeme: Anayasa Mahkemesini,

g) Personel: Raportör yardımcılarını, Mahkeme kadrosundaki idari personeli ve sözleşmeli personeli,

ğ) Raportör: Anayasa Mahkemesi kadrosuna atanan raportörleri,

h) Soruşturulan: Hakkında soruşturma yapılan kişiyi,

ı) Yüksek Disiplin Kurulu: 6216 Kanun'un 28. maddesinde geçen ve üç raportörden oluşan kurulu ifade eder.

i) Yüksek Disiplin Üst Kurulu: Başkan tarafından görevlendirilen iki Anayasa Mahkemesi üyesi ile Genel Sekreter'den oluşan kurulu ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Personel Disiplin Amirlerinin Tespiti ile Görev ve Yetkileri

Disiplin cezaları

MADDE 5 - (1) Mahkeme kadrosuna atanan raportörler dışındaki personelin disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâller ile öngörülen disiplin cezaları yönünden 657 sayılı Kanun'un 125. maddesi uygulanır.

Disiplin amirleri

MADDE 6 - (1) Başkan, Mahkemede görevli personelin en üst disiplin amiridir.

(2) Genel Sekreter, Mahkemede görevli personelin Başkan'dan sonra gelen disiplin amiridir.

(3) Disiplin amiri olarak tespit edilen unvanlara ait kadrolara görevlendirilenler veya bu görevleri vekâleten yürütenler, görevi yürüttükleri sürece disiplin Amirliği yetkisini haizdir.

Disiplin amiri dışındakilerin yetkileri

MADDE 7 - (1) Başkanvekilleri, Anayasa Mahkemesi üyeleri, görevlendirilen ve atanan raportörler;

personelin disipline aykırı davranışları hakkında Başkan'a başvurabilir. Başkan; personelin disipline aykırı davranışları hakkında kendisine yapılan başvuruyu uygun görmesi hâlinde soruşturma yapılması için Genel Sekreter'e havale eder.

(2) Birim amirleri kendilerine bağlı personelin disipline aykırı davranışları hakkında Genel Sekreter'e başvurabilir.

Disiplin amirinin görev ve yetkileri

MADDE 8 - (1) Genel Sekreter, yaptıracağı soruşturma sonucunda disipline aykırı fiil ya da hâli tespit edilen personele durumun niteliği ve ağırlık derecesine göre uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını vermeye yetkilidir.

(2) Verilen cezaya karşı 7 (yedi) gün içinde yeniden gözden geçirilmesi yazılı olarak talep edilebilir. İtirazın kabulü hâlinde en geç 30 (otuz) gün içinde karar gözden geçirilerek verilen ceza hafifletilebilir veya tamamen kaldırılabilir.

(3) Disiplin amirleri, personelin 657 sayılı Kanun'un 125. maddesinde yer alan disipline aykırı davranışlarını öğrendikleri tarihten itibaren 657 sayılı Kanun'da ve ilgili mevzuatında belirtilen süreler içinde disiplin soruşturmasını başlatmak ve gerekli cezayı uygulayarak disiplin cezası verme yetkisinin zamanaşımına uğramasını önlemek zorundadır.

(4) Disiplin amirleri yetkilerini ilgili mevzuatın memurlara tanıdığı hakları gözönünde tutarak hakkaniyet ve eşitliği esas alan bir tutum ve davranış içinde kullanmakla yükümlüdür.

Disiplin Amirliği yetkisi devredilemez

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yüksek Disiplin Üst Kurulu

Yüksek disiplin üst kurulunu oluşturma esasları

MADDE 9 - (1) Yüksek Disiplin Üst

Kurulu, Başkan tarafından görevlendirilen iki Anayasa Mahkemesi üyesi ile Genel Sekreter'den oluşur.

(2) Kurulun başkanlığını kıdemli Anayasa Mahkemesi üyesi yapar. Kurul 2 (iki) yıllığına görevlendirilir. Süresi dolanlar yeniden görevlendirilebilir.

Yüksek disiplin üst kurul toplantılarına katılmayacak olanlar

MADDE 10 - (1) Kurulun başkan ve üyeleri; kendilerine, boşanmış olsalar da eşlerine, üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve kayın hısımlarına, disiplin soruşturmasını disiplin amiri veya muhakkik sıfatıyla yaptıkları soruşturulanlara, mağduru ya da tanığı buldukları fiillere ilişkin kurul toplantılarına katılamaz.

Yüksek disiplin üst kurulunun disiplin işleriyle ilgili görev ve yetkileri

MADDE 11 - (1) Yüksek Disiplin Üst Kurulu; Yüksek Disiplin Kurulunun Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektirdiğini mütalaa ettiği soruşturmalarda Başkan'a Devlet memurluğundan çıkarma cezasının verilmesi teklifinde bulunur.

(2) Soruşturma, dosyanın Yüksek Disiplin Üst Kuruluna gönderilmesinden itibaren en geç 1 (bir) ay içinde karara bağlanır.

(3) Yüksek Disiplin Üst Kurulu, kendisine intikal eden dosyaların tetkiki sırasında gerekli gördüğü takdirde ilgilinin özlük dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya talimatla dinletmeye, mahallinde keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

Yüksek disiplin üst kurulunun çalışma usul ve esasları

MADDE 12 - (1) Kurulda toplantı gündeminin düzenlenip ilgililere dağıtılması, toplantının belirli gün, saat ve yerde yapılması, kurul çalışmalarının gereği

gibi yürütölüp sonuçlandırılması, Kurul başkanının talimatı kapsamında Yüksek Disiplin Kurulu tarafından sağlanır.

(2) Yüksek Disiplin Üst Kurulu, tüm üyeleri ile toplanır. Konunun aydınlanması ve görüşmelerin yeterli görülmesi hâlinde açık oylamaya geçilir ve oyçokluğu ile karar alınır. Oylamada çekimser kalınamaz. Kurul başkanı oyunu en son kullanır.

(3) Soruşturma sonucunda Devlet memurluğundan çıkarma cezasının teklif edilmesi sonucuna ulaşırsa karar, Kurul üyeleri tarafından imzalanan bir tutanakla tespit edilir. Karar Devlet memurluğundan çıkarma cezasının verilmesi teklifi ile atamaya yetkili amirin onayına sunulur.

(4) Soruşturma sonucunda Devlet memurluğundan çıkarma cezasının teklif edilmemesi sonucuna ulaşırsa soruşturma dosyası yeniden değerlendirilmek üzere Yüksek Disiplin Kuruluna iade edilir. Soruşturmada yeni delil elde edilmesi dışında yeniden Devlet memurluğundan çıkarma cezası teklif edilemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YÜKSEK DİSİPLİN KURULU

Yüksek disiplin kurulu oluşturma esasları

MADDE 13 - (1) Yüksek Disiplin Kurulu, Genel Sekreter'in önerisi ve Başkan'ın onayı ile genel sekreter yardımcılarında birisi ve Mahkemede en az üç yıl görev yapmış raportörler arasından belirlenen iki kişi olmak üzere üç kişiden oluşur.

(2) Kurulun başkanlığını genel sekreter yardımcısı yapar. Kurul 2 (iki) yıllığına görevlendirilir. Süresi dolanlar yeniden görevlendirilebilir.

Yüksek disiplin kurul toplantılarına

katılamayacak olanlar

MADDE 14 - (1) Kurulun başkan ve üyeleri; kendilerine, boşanmış olsalar da eşlerine, üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve kayın hısımlarına, disiplin soruşturmasını disiplin amiri veya muhakkik sıfatıyla yaptıkları soruşturulanlara, mağduru ya da tanığı buldukları fiillere ilişkin kurul toplantılarına katılamaz.

Yüksek disiplin kurulunun personel disiplin işleriyle ilgili görev ve yetkileri

MADDE 15 - (1) Yüksek Disiplin Kurulu, kademe ilerlemesinin durdurulması ve Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiillerle ilgili olarak disiplin amiri tarafından yapılan teklifleri karara bağlar.

(2) Disiplin amirinin kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına ilişkin teklifi, soruşturma dosyasının Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilmesinden itibaren en geç 30 (otuz) gün içinde karara bağlanır.

(3) Disiplin amirinin Devlet memurluğundan çıkarma cezasına ilişkin teklifi, soruşturma dosyasının Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilmesinden itibaren en geç 5 (beş) ay içinde Yüksek Disiplin Üst Kuruluna gönderilir.

(4) Yüksek Disiplin Kurulunun 657 sayılı Kanun'un 125. maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen alt ceza uygulaması hariç ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur.

(5) Personele verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezası yönünden Yüksek Disiplin Kurulu kararları kesindir.

(6) Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına karar verilmesi hâlinde karar atamaya yetkili amirin onayına sunulur.

(7) Devlet memurluğundan çıkarma cezasına karar verilmesi hâlinde karar

Yüksek Disiplin Üst Kurulunun uygun görüşüyle atamaya yetkili amirin onayına sunulur.

(8) Yüksek Disiplin Kurulu, kendisine intikal eden dosyaların tetkiki sırasında gerekli gördüğü takdirde ilgilinin özlük dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya talimatla dinletmeye, mahallinde keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

(8) 25/5/2004 tarihli ve 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, kamu görevlilerinin etik davranış ilkelerine aykırı uygulamalarının bulunduğu iddiasıyla yapılacak başvurular hakkında Kamu Görevlileri Etik Kurulu tarafından çıkarılan yönetmeliklerde belirlenen etik davranış ilkelerine aykırılık olup olmadığı yönünden bu yönetmeliklerde belirlenen usul hükümlerine göre değerlendirme yapılır

Değerlendirme sonucu alınan karar ilgililere ve başvuru sahiplerine bildirilir.

Yüksek disiplin kurulunun raportör disiplin işleriyle ilgili görev ve yetkileri

MADDE 16 - (1) Yüksek Disiplin Kurulu, Mahkeme kadrosuna atanan raportörlerin disiplin soruşturmasını Başkan'ın havalesi üzerine 24/2/1983 tarihli ve 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun disiplin cezalarına ilişkin hükümlerine göre yürütür.

(2) Yüksek Disiplin Kurulunun raportörler hakkında verdiği Devlet memurluğundan çıkarma cezası kararı Yüksek Disiplin Üst Kurulunun uygun görüşüyle Başkan'ın onayına sunulur.

(3) Yüksek Disiplin Kurulunun raportörler hakkında verdiği Devlet

memurluğundan çıkarma cezası dışındaki kararları Başkan'ın onayına sunulur.

Yüksek disiplin kurulunun çalışma usul ve esasları

MADDE 17 - (1) Kurulda toplantı gündeminin düzenlenip ilgililere dağıtılması, toplantının belirli gün, saat ve yerde yapılması, kurul çalışmalarının gereği gibi yürütülüp sonuçlandırılması, Kurul başkanının talimatı kapsamında Personel Müdürlüğü tarafından sağlanır.

(2) Raportörlük görevi, Kurul başkanı tarafından görevlendirilecek herhangi bir kurul üyesi tarafından yürütülür.

(3) Yüksek Disiplin Kurulu, tüm üyeleri ile toplanır. Raportörün açıklamaları dinlendikten sonra işin görüşülmesine geçilir. Konunun aydınlanması ve görüşmelerin yeterli görülmesi hâlinde açık oylamaya geçilir ve oyçokluğu ile karar alınır. Oylamada çekimser kalınmaz. Kurul başkanı oyunu en son kullanır. Karar, Kurul başkanı tarafından açıklanır.

(4) Karar özeti, Kurul üyeleri tarafından imzalanan bir tutanakla tespit edilir.

Sendika temsilcileri

MADDE 18 - (1) Mahkeme personeliyle ilgili olarak sendikalar tarafından Yüksek Disiplin Kurulu toplantılarına hangi temsilcinin katılacağı toplantı tarihinden önce bildirilir.

(2) Sendika temsilcisine, talebi hâlinde soruşturma dosyasından suret verilir.

(3) Sendika temsilcisi, kurul toplantılarında soruşturma konusu fiil veya hâl hakkındaki görüşlerini sözlü veya yazılı olarak bildirebilir.

Yüksek disiplin kurulu kararların yazılması ve tebliği

MADDE 19 - (1) Kararlar, karar

tarihini izleyen 7 (yedi) gün içinde gerekçeli olarak karara karşı başvuru yolları ve süreleri ile oybirliği veya oyçokluğu ile alındığı da belirtilmek suretiyle Kurul raportörleri tarafından yazılır ve Kurul başkanıyla üyeler tarafından imzalanır. Karşılıklı kullananların görüşlerine de kararda yer verilir.

(2) Personele verilen kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarma cezalarına ilişkin kararlar hariç olmak üzere diğer tüm kararlar, imzalandığı tarihi izleyen 15 (on beş) gün içinde tebliğ edilir.

(3) Personele verilen kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına ilişkin kararlar atamaya yetkili amirin onayından sonra 15 (on beş) gün içinde tebliğ edilir.

(4) Personele verilen devlet memurluğundan çıkarma cezasına ilişkin kararlar Yüksek Disiplin Üst Kurulunun uygun görüşüyle atamaya yetkili amirin onayından sonra 15 (on beş) gün içinde tebliğ edilir.

(5) Raportörlere verilen disiplin cezaları Başkan'ın onayından sonra 15 (on beş) gün içinde tebliğ edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Raportörler Hakkındaki Disiplin Soruşturması Usul ve Esasları

MADDE 20 - (1) Bir şahsın ihbar veya şikâyeti sonrasında Başkan'ın havalesi hâlinde veya Başkan'ın soruşturma yapılması teklifi ile raportörler hakkında disiplin soruşturmasına başlanır. Disiplin soruşturması Yüksek Disiplin Kurulu tarafından yürütülür.

(2) Raportörlere sıfat ve görev gereklerine uymayan hâl ve hareketlerinin tespit edilmesi üzerine durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre 2802 sayılı Kanun hükümleri kapsamında disiplin kurullarının

kararı ve Başkan'ın onayıyla disiplin cezası verilir.

(3) a) Belli bir konuyu içermeyen veya somut delile dayanmayan,

b) Başvuru sahibinin adı, soyadı, imzası, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile adresi bulunmayan,

c) Daha önceden şikâyet konusu yapıp sonuçlanan hususlarda yeni delil içermeyen,

ç) Kanun yollarına başvuru sebebi olarak ileri sürülebilecek hususları içeren,

d) Akıl hastalığı sebebiyle vesayet altına alınanlar veya henüz vesayet altına alınmamış olmakla birlikte bu hastalığa duçar oldukları sağlık kurulu raporu ile belirlenenlerce verilmiş olan ihbar ve şikâyetler işleme konulmaz.

(4) Ancak (3) numaralı fıkranın (b) bendinde yazılı şartları taşımayan ihbar ve şikâyetlerin somut delillere dayanması durumunda konu hakkında disiplin soruşturmasına başlanabilir.

MADDE 21 - Raportörler hakkında başlatılan disiplin soruşturmasına ilişkin olarak Yüksek Disiplin Kurulu 2802 sayılı Kanun'a uygun düştüğü ölçüde bu yönetmelikte personel hakkındaki disiplin soruşturmasına dair usul ve esasları dikkate alır.

ALTINCI BÖLÜM

Personel Hakkındaki Disiplin Soruşturması Usul ve Esasları

İşleme Konulmayacak İhbar ve Şikâyetler

MADDE 22 - (1) Personel hakkında;

a) Belli bir konuyu içermeyen veya somut delile dayanmayan,

b) Başvuru sahibinin adı, soyadı, imzası, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile adresi bulunmayan,

c) Daha önceden şikâyet konusu yapıp sonuçlanan hususlarda yeni delil içermeyen,

ç) Kanun yollarına başvuru sebebi olarak ileri sürülebilecek hususları içeren, Akıl hastalığı sebebiyle vesayet altına alınanlar veya henüz vesayet altına alınmamış olmakla birlikte bu hastalığa duçar oldukları sağlık kurulu raporu ile belirlenenlerce verilmiş olan ihbar ve şikâyetler işleme konulmaz

(2) Ancak (b) bendinde yazılı şartları taşımayan ihbar ve şikâyetlerin somut delillere dayanması durumunda konu hakkında disiplin soruşturmasına başlanır.

Disiplin soruşturmasına başlama ve muhakkiklik

MADDE 23 - (1) Disiplin amirleri tarafından disipline aykırı fiil veya hâlin kendileri tarafından tespit edilmesinden yahut ihbar veya şikâyet ile kendilerine bildirilmesinden itibaren derhâl disiplin soruşturmasına başlanır. Disiplin soruşturması yazılı olarak personel içinden görevlendirilen muhakkik marifetiyle yapılır. Ancak gerekli görülürse Genel Sekreter'in önerisi ve Başkan'ın onayıyla soruşturmayı yapmak üzere raportör görevlendirilebilir.

(2) Muhakkik olarak tayin edilecek kişinin, hakkında soruşturma yapılan memurdan daha üst veya memura eşit bir görevde bulunması zorunludur.

(3) Muhakkik, görevlendirildiği fiil veya hâl dışında yeni bir disipline aykırı fiil veya hâl tespit ederse kendiliğinden soruşturma yapamaz. Durumu genel sekretere yazılı olarak bildirir. Kendisine yazılı olarak ek soruşturma izni verildiği takdirde bu konularda da soruşturma yapabilir.

(4) Muhakkik, kendisini görevlendiren disiplin amirinin disiplin

cezası verme yetkisi hariç bütün yetkilere sahip olup soruşturma konusuyla sınırlı olmak üzere her nevi evrakı incelemeye, ilgili kurumlardan ve kişilerden bilgi ve belge almaya, tanık dinlemeye, mahallinde keşif yapmaya, hakkında soruşturma yapılan memurun savunmasını almaya, soruşturma raporu düzenlemeye yetkilidir.

(5) Emekliye ayrılan, memuriyetten çekilen veya çekilmiş sayılan, kurum değiştiren ya da başka bir eylemi nedeniyle devlet memurluğundan çıkarma cezası almış olan memurlar hakkında da disiplin soruşturması yapılır. Soruşturulan ölmüş ise soruşturma evrakı işlemde kaldırılır.

Adli soruşturma ve kovuşturma ile disiplin soruşturmasının ayrı yürütülmesi

MADDE 24 - (1) Hakkında adli soruşturma veya kovuşturma yapılan soruşturulanın eylemi, disiplin yönünden gereğinin takdir ve ifası için derhâl disiplin amirine bildirilir. Disiplin amirince bu Yönetmelik'in 23. maddesine göre işlem yapılır.

(2) Aynı olaydan dolayı soruşturulan hakkında adli soruşturma veya kovuşturma bulunması gerekçe gösterilerek disiplin soruşturması geciktirilemez.

(3) Soruşturulanın adli soruşturma ve kovuşturma sonucunda mahkûm olması veya olmaması hâlleri de ayrıca disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.

(4) Soruşturulanlar hakkında görevden doğan veya görevi sırasında işledikleri suçlar ile kişisel suçları sebebiyle Cumhuriyet savcıları veya yetkili kurullarca yapılan soruşturma sonunda düzenlenen kovuşturmaya yer olmadığı, soruşturma izni verilmesi ya da verilmemesi kararları ile iddianame suretleri ve mahkemelerce verilen kesinleşmiş karar suretleri,

soruşturulanın bağlı olduğu birime gönderilir.

Disiplin soruşturması sırasında yapılacak işlemler

MADDE 25 - (1) Disiplin soruşturması soruşturma konusu olayı incelemek, muhbir veya şikâyetçinin ihbar veya iddialarını tespit etmek, adli soruşturma kapsamında dinlense bile ayrıca tanıkları dinlemek, olayla ilgili tüm bilgi ve belgeleri toplamak, bunları soruşturma dosyasına koymak, gerekirse inceleme tutanağı düzenlemek ve bilirkişi incelemesi yaptırmak, keşif yapmak, kendisine suç isnat edilen kişi ya da kişilerin savunmasını almak, savunmada öne sürülen hususlar da dikkate alınarak gerekirse tanıkları yeniden dinlemek ve diğer hususları araştırmak suretiyle yapılır.

(2) Konu ile ilgili adli soruşturma yapılmış ise bu kapsamda alınan ifadeler, bilirkişi raporları, sağlık raporları, iddianame ve duruşma zabıtları, mahkeme kararları gibi delil niteliğindeki tüm belgelerin onaylı örnekleri ile memura ait ödül ve başarı belgeleri, kesinleşme şerhini taşıyan disiplin cezalarına ilişkin belgeler, soruşturulanın sendika üyesi olup olmadığına ilişkin bilgi yazısı, sicil özeti, hizmet belgesi soruşturma dosyasına konulur.

(3) Disipline konu olayla ilgili tanıkların ve bilirkişilerin ifadeleri yeminli olarak alınır.

Savunma hakkı

MADDE 26 - (1) Savunma hakkı tanınmadan disiplin cezası verilemez. Hakkında soruşturma yapılan, isnat edilen fiil ve hâller açıkça belirtilmek suretiyle 7 (yedi) günden az olmamak üzere verilen süre içinde bizzat veya vekili aracılığıyla yazılı veya sözlü olarak savunma yapması, aksi hâlde savunma hakkından vazgeçmiş sayılacağı hususu yazılı olarak bildirilir.

Soruşturulan disiplin soruşturması evrakını inceleyebilir ve istediği belgelerin bir örneğini masrafını karşılamak kaydıyla alabilir.

(2) Mücbir sebep hâli hariç olmak üzere soruşturulanın izinli veya raporlu olması savunma süresini uzatmaz.

(3) Devlet memurluğundan çıkarma cezasına ilişkin savunma istem yazısında, soruşturulana soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme, disiplin kurullarında sözlü veya yazılı olarak bizzat veya vekili vasıtasıyla savunma yapma hakkına sahip olduğu ayrıca belirtilir.

(4) Savunma istem yazısı, disiplin soruşturması kapsamında tüm deliller toplanıp disipline aykırı fiil veya hâl somut olarak belirlendikten sonra ilgisine tebliğ edilir.

Disiplin soruşturması sonucu yapılacak işlemler

MADDE 27 - (1) Soruşturma sona erince bir rapor düzenlenir.

- (2) Rapor;
- Soruşturma onayının tarih ve sayısı,
 - Soruşturmaya başlama tarihi,
 - Disiplin amirinin isnat edilen fiil veya hâli öğrenme tarihi,
 - Muhbir veya müştekinin kimlik bilgileri,
 - Hakkında soruşturma yapılanın kimliği ve resmî sıfatı,
 - İddia konusu olay,
 - Fiil veya hâlin gerçekleştiği tarih ve yer,
 - Soruşturma maddeleri,
 - Savunma,
 - Lehe ve aleyhe olan deliller,
 - Delillerin tartışılması,
 - Sonuç bölümlerinden oluşur.

(3) Soruşturmaya konu olaylar, ayrı ayrı tahlil edilerek suç teşkil ettiği kanaatine varılırsa fiil veya hâlin gerektirdiği disiplin cezası madde ve bent tayini suretiyle gösterilir.

(4) Disiplin soruşturması sonucu elde edilen delillerin bir disiplin cezası vermeye yeterli olmadığı anlaşılır veya 657 sayılı Kanun'un 127. maddesindeki zamanaşımı sürelerinin dolduğu tespit edilirse disiplin cezası verilmez. Karar, bilgi için atamaya yetkili amire gönderilir ve Personel Müdürlüğü tarafından soruşturulana tebliğ edilir.

(5) Eylemin karşılığı olarak tespit edilen disiplin cezası, uyarma, kınama veya aylıktan kesme cezalarından biri olduğu takdirde başvuru yolları ve sürelerini içerir şekilde karar verilerek soruşturulana yazılı olarak bildirilir.

(6) Kademe ilerlemesinin durdurulması veya devlet memurluğundan çıkarma cezalarını gerektiren hâllerde soruşturmanın tamamlanmasından itibaren 15 (on beş) gün içinde bir fezleke ekinde dizi pusulasına bağlanan soruşturma dosyası Genel Sekreter tarafından Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilir.

Tekerrür ve alt ceza uygulaması

MADDE 28 - (1) Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiil veya hâlin cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiil ve hâller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında da bir derece ağır ceza verilir.

(2) Her iki tekerrür hâlinde de tekerrüre esas alınan disiplin ceza ya da cezalarının bu Yönetmelik'in 33. maddesi

anlamında kesinleşmiş olması gerekir.

(3) Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmaları olumlu olan, ödül veya başarı belgesi alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir. İndirim yapılmayan durumlarda, kararda gerekçesi belirtilir.

(4) Disiplin cezası vermeye yetkili amirler ve Yüksek Disiplin Kurulu, ancak vermeye yetkili oldukları disiplin cezası üzerinden bir alt ceza indirimini yapabilir.

Zamanaşımı

MADDE 29 - (1) Disiplin amirince, uyarma, kınama, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezasını gerektiren hâllerde fiilin öğrenildiği tarihten itibaren bir (1) ay içinde; devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren hâllerde ise 6 (altı) ay içinde disiplin soruşturmasına başlanması zorunludur.

(2) Belirtilen süreler içinde disiplin soruşturmasına başlanmadığı veya disiplin cezasını gerektiren fiilin işlendiği tarihten itibaren nihayet 2 (iki) yıl içinde disiplin cezası verilmediği takdirde ceza verme yetkisi zamanaşımına uğrar.

Aday memurlar hakkında yapılacak uygulama

MADDE 30 - (1) Disipline aykırı fiil veya hâli tespit edilen aday memurlar hakkında da disiplin soruşturması yapılır. Fiil veya hâl, uyarma, kınama, aylıktan kesme veya kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarını gerektirdiği takdirde disiplin cezası verilir.

(2) Özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla 657 sayılı Kanun'un 57. maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

(3) Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren hâllerde ise atamaya yetkili amirce teklifte bulunulmaz. 657 sayılı Kanun'un 56. maddesi gereğince işlem yapılır.

İtiraz

MADDE 31 - (1) Disiplin cezalarına karşı idari yargı yoluna başvurulabilir.

Disiplin kararlarının bildirim ve disiplin cezalarının uygulanması

MADDE 32 - (1) Disiplin kararları, soruşturulana veya vekiline tebliğ edildikten sonra gereği yapılmak ve soruşturulanın özlük dosyasına işlenmek üzere Personel Müdürlüğüne, devlet memurluğundan çıkarma cezasına ilişkin kararlar ayrıca ilgili bakanlığa gönderilir.

(2) Disiplin cezaları verildiği tarihten itibaren hüküm ifade eder ve derhâl uygulanır. Aylıktan kesme cezası verildiği tarihi takip eden ay başında uygulanır.

Disiplin cezalarının özlük dosyasından silinmesi

MADDE 33 - (1) Soruşturulanın özlük dosyasına işlenen devlet memurluğundan çıkarma cezası dışındaki disiplin cezaları, cezanın uygulanma tarihinden itibaren;

a) Uyarma ve kınama cezalarında 5 (beş) yıl,

b) Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezalarında 10 (on) yıl geçtikten sonra ilgilinin başvurusu üzerine atamaya yetkili amir tarafından özlük dosyasından silinebilir.

(2) Disiplin cezasının özlük dosyasından silinmesi talebinde bulunan memurun; yukarıda belirtilen süreler içindeki davranışları bu talebini haklı kılacak nitelikte görülürse isteğinin yerine getirilmesine karar verilerek bu karar özlük dosyasına işlenir.

(3) Kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının özlük dosyasından çıkarılmasında Yüksek Disiplin Kurulunun mütalaası alındıktan sonra yukarıdaki fıkralar uyarınca işlem yapılır.

YEDİNCİ BÖLÜM**Çeşitli ve Son Hükümler Yürürlükten kaldırılan yönetmelik**

MADDE 34 - (1) 23/12/1995 tarihli ve 22502 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Anayasa Mahkemesi Disiplin Amirleri Yönetmeliği ile değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 35 - (1) Bu Yönetmelik Başkan tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer. **Yürütme**

MADDE 36 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Başkan yürütür

ÇÖZÜMLÜ TEST:

1.Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre Yüksek Disiplin Kurulunda kaç raportör görev yapar?

- A)1
- B)2
- C)3
- D)4
- E) 5

2.Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre Yüksek DisiplinÜst Kurulunda kaç Anayasa Mahkemesi üyesi görev alır?

- A)1
- B)2
- C)3
- D)4
- E) 5

3.Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre mahkeme kadrosuna atanan raportörler dışındaki personelin disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâller ile öngörülen disiplin cezaları yönünden 657 sayılı Kanun'un kaçınıcı maddesi uygulanır?

- A)120
- B)123
- C)124
- D)125
- E)127

4.Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Mahkeme kadrosuna atanan raportörler dışındaki personelin disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâller ile öngörülen disiplin cezaları yönünden 657 sayılı Kanun'un 125. maddesi uygulanır.

B)Başkan, Mahkemede görevli personelin en üst disiplin amiridir.

C)Genel Sekreter, Mahkemede görevli personelin Başkan'dan sonra gelen disiplin amiridir.

D)Disiplin amiri olarak tespit edilen unvanlara ait kadrolara görevlendirilenler veya bu görevleri vekâleten yürütenler, görevi yürüttükleri sürece disiplin Amirliği yetkisini haizdir.

E)Birim amirleri kendilerine bağlı personelin disipline aykırı davranışları hakkında başkana başvurabilir.

5.I-Uyarma

II-Kınama

III-Aylıktan kesme

Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre Genel Sekreter, yaptıracağı soruşturma sonucunda disipline aykırı fiil ya da hâli tespit edilen personele durumun niteliği ve ağırlık derecesine göre yukarıdaki cezalardan hangilerini vermeye yetkilidir?

A)Yalnız I

B)Yalnız II

C)Yalnız III

D)I ve II

E) I,II ve III

6.Verilen cezaya karşı (.....) gün içinde yeniden gözden geçirilmesi yazılı olarak talep edilebilir. İtirazın kabulü hâlinde en geç (.....) gün içinde karar gözden geçirilerek verilen ceza hafifletilebilir veya tamamen kaldırılabilir.

Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre yukarıdaki boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

A	7	30
B	7	15
C	7	7
D	10	15
E	15	30

7.Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göredisiplin amirinin görev ve yetkileri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Genel Sekreter, yaptıracağı soruşturma sonucunda disipline aykırı fiil ya da hâli tespit edilen personele durumun niteliği ve ağırlık derecesine göre uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını vermeye yetkilidir

B) Verilen cezaya karşı 7 (yedi) gün içinde yeniden gözden geçirilmesi yazılı olarak talep edilebilir. İtirazın kabulü hâlinde en geç 30 (otuz) gün içinde karar gözden geçirilerek verilen ceza hafifletilebilir veya tamamen kaldırılabilir.

C) Disiplin amirleri, personelin 657 sayılı Kanun'un 125. maddesinde yer alan disipline aykırı davranışlarını öğrendikleri tarihten itibaren 657 sayılı Kanun'da ve ilgili mevzuatında belirtilen süreler içinde disiplin soruşturmasını başlatmak ve gerekli cezayı uygulayarak disiplin cezası verme yetkisinin zamanaşımına uğramasını önlemek zorundadır.

D) Disiplin amirliği yetkisi devredilebilir.

E) Disiplin amirleri yetkilerini ilgili mevzuatın memurlara tanıdığı hakları gözönünde tutarak hakkaniyet ve eşitliği esas alan bir tutum ve davranış içinde kullanmakla yükümlüdür.

8.Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göreYüksek Disiplin Üst Kurulu üyeleri kaç yıllığına görevlendirilir?

A)1

B)2

C)3

D)4

E)5

9.

I-Kurulun başkan ve üyeleri

II-kendilerine, boşanmış olsalar da eşlerine, üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve kayın hısımlarına

III-Disiplin soruşturmasını disiplin amiri veya muhakkik sıfatıyla yaptıkları soruşturulanlara

Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre yukarıdakilerden hangileri kurul toplantılarına katılamazlar?

A)Yalnız I

B)Yalnız II

C)Yalnız III

D)I ve II

E) I,II ve III

10.Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göreYüksek Disiplin Üst Kurulu; Yüksek Disiplin Kurulunun Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektirdiğini mütalaa ettiği soruşturmalarda Başkan'a Devlet memurluğundan çıkarma cezasının verilmesi teklifinde bulunur. Soruşturma, dosyanın Yüksek Disiplin Üst Kuruluna gönderilmesinden itibaren en geç ne kadarlık süre içinde karara bağlanır?

A)Bir hafta

B)Onbeş gün

C)Bir ay

D)30 gün

E)Altı ay

11. Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre Yüksek disiplin üst kurulunun çalışma usul ve esasları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kurulda toplantı gündeminin düzenlenip ilgililere dağıtılması, toplantının belirli gün, saat ve yerde yapılması, kurul çalışmalarının gereği gibi yürütülüp sonuçlandırılması, Kurul başkanının talimatı kapsamında Yüksek Disiplin Kurulu tarafından sağlanır.

B) Yüksek Disiplin Üst Kurulu, tüm üyeleri ile toplanır.

C) Soruşturma sonucunda Devlet memurluğundan çıkarma cezasının teklif edilmesi sonucuna ulaşırsa karar, Kurul üyeleri tarafından imzalanan bir tutanakla tespit edilir

D) Soruşturma sonucunda Devlet memurluğundan çıkarma cezasının teklif edilmemesi sonucuna ulaşırsa soruşturma dosyası yeniden değerlendirilmek üzere Disiplin Kuruluna iade edilir.

E) Soruşturmada yeni delil elde edilmesi dışında yeniden Devlet memurluğundan çıkarma cezası teklif edilemez.

12. Yüksek Disiplin Kurulu, Genel Sekreter'in önerisi ve Başkan'ın onayı ile genel sekreter yardımcılarında birisi ve Mahkemede en az (.....) yıl görev yapmış raportörler arasında belirlenen (.....) kişi olmak üzere (.....) kişiden oluşur

Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre yukarıdaki boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

A	Beş	Üç	Üç
B	Üç	İki	Üç
C	İki	Üç	İki
D	İki	İki	Üç
E	Beş	İki	Üç

13. Yüksek Disiplin Kurulunun başkanlığını aşağıdakilerden hangisi yapar?

A) Başkan

B) Başkan vekili

C) Genel sekreter

D) Genel sekreter yardımcısı

E) Anayasa mahkemesi üyelerinden birisi

14. Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre disiplin amirinin kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına ilişkin teklifi, soruşturma dosyasının Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilmesinden itibaren en geç kaç gün içinde karara bağlanır?

- A)5
- B)7
- C)10
- D)30
- E) Bir ay

15. Disiplin amirinin Devlet memurluğundan çıkarma cezasına ilişkin teklifi, soruşturma dosyasının Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilmesinden itibaren en geç (.....) ay içinde Yüksek Disiplin Üst Kuruluna gönderilir

Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre yukarıdaki boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?

- A)1
- B)2
- C)3
- D)5
- E)6

16. Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre yüksek disiplin kurulunun personel disiplin işleriyle ilgili görev ve yetkileri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Yüksek Disiplin Kurulu, kademe ilerlemesinin durdurulması ve Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren fiillerle ilgili olarak disiplin amiri tarafından yapılan teklifleri karara bağlar.

B) Yüksek Disiplin Kurulunun 657 sayılı Kanun'un 125. maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen alt ceza uygulaması hariç ayrı bir ceza tayinine yetkisi yoktur.

C) Personele verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezası yönünden Yüksek Disiplin Kurulu kararları kesin değildir.

D) Devlet memurluğundan çıkarma cezasına karar verilmesi hâlinde karar Yüksek Disiplin Üst Kurulunun uygun görüşüyle atamaya yetkili amirin onayına sunulur.

E) Yüksek Disiplin Kurulu, kendisine intikal eden dosyaların tetkiki sırasında gerekli gördüğü takdirde ilgilinin özlük dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, kurumlardan bilgi almaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya talimatla dinletmeye, mahallinde keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

17.Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre Yüksek disiplin kurulunun çalışma usul ve esasları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yüksek Disiplin Kurulu, tüm üyeleri ile toplanır.
- B) Raportörün açıklamaları dinlendikten sonra işin görüşülmesine geçilir.
- C) Konunun aydınlanması ve görüşmelerin yeterli görülmesi hâlinde açık oylamaya geçilir ve oyçokluğu ile karar alınır
- D) Oylamada çekimser kalınmaz. Kurul başkanı oyunu en son kullanır.
- E) Karar, personel müdürü tarafından açıklanır.

18.Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre Kararlar, karar tarihini izleyen kaç gün içinde gerekçeli olarak karara karşı başvuru yolları ve süreleri ile oybirliği veya oyçokluğu ile alındığı da belirtilmek suretiyle Kurul raportörleri tarafından yazılır?

- A)3
- B)5
- C)7
- D)10
- E) 15

19.Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre personele verilen kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarma cezalarına ilişkin kararlar hariç olmak üzere diğer tüm kararlar, imzalandığı tarihi izleyen kaç gün içinde tebliğ edilir?

- A)5
- B)10
- C)15
- D)25
- E)30

20.Anayasa Mahkemesi Disiplin Yönetmeliğine göre Yüksek disiplin kurulu kararların yazılması ve tebliği ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Kararlar, karar tarihini izleyen 7 (yedi) gün içinde gerekçeli olarak karara karşı başvuru yolları ve süreleri ile oybirliği veya oyçokluğu ile alındığı da belirtilmek suretiyle Kurul raportörleri tarafından yazılır.

B)Personele verilen kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına ilişkin kararlar atamaya yetkili amirin onayından sonra 10 (on) gün içinde tebliğ edilir.

C)Personele verilen devlet memurluğundan çıkarma cezasına ilişkin kararlar Yüksek Disiplin Üst Kurulunun uygun görüşüyle atamaya yetkili amirin onayından sonra 15 (on beş) gün içinde tebliğ edilir.

D)Personele verilen kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına ilişkin kararlar atamaya yetkili amirin onayından sonra 15 (on beş) gün içinde tebliğ edilir

E)Personele verilen kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarma cezalarına ilişkin kararlar hariç olmak üzere diğer tüm kararlar, imzalandığı tarihi izleyen 15 (on beş) gün içinde tebliğ edilir

ÇÖZÜMLER

1-C

Yüksek Disiplin Kurulunda üç raportör görev yapar. . Doğru cevap C seçeneğidir.

2-B.

Yüksek Disiplin Üst Kurulunda iki Anayasa Mahkemesi üyesi görev alır. .Doğru cevap B seçeneğidir.

3.D

Mahkeme kadrosuna atanan raportörler dışındaki personelin disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâller ile öngörülen disiplin cezaları yönünden 657 sayılı Kanun'un 125. maddesi uygulanır. Doğru cevap D seçeneğidir.

4-E

Birim amirleri kendilerine bağlı personelin disipline aykırı davranışları hakkında Genel Sekreter'e başvurabilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

5-E

Genel Sekreter, yaptıracağı soruşturma sonucunda disipline aykırı fiil ya da hâli tespit edilen personele durumun niteliği ve ağırlık derecesine göre uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezalarını vermeye yetkilidir.(Madde 8) Doğru cevap E seçeneğidir.

6-A

Verilen cezaya karşı 7 (yedi) gün içinde yeniden gözden geçirilmesi yazılı olarak talep edilebilir. İtirazın kabulü hâlinde en geç 30 (otuz) gün içinde karar gözden

geçirilerek verilen ceza hafifletilebilir veya tamamen kaldırılabilir.(Madde 8) Doğru cevap A seçeneğidir.

7.D

Disiplin amirliği yetkisi devredilemez.(Madde 8) Doğru cevap D seçeneğidir.

8-B

Kurul 2 (iki) yıllığına görevlendirilir.(Madde 9) Doğru cevap B seçeneğidir.

9-E

Kurulun başkan ve üyeleri; kendilerine, boşanmış olsalar da eşlerine, üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan ve kayın hısımlarına, disiplin soruşturmasını disiplin amiri veya muhakkik sıfatıyla yaptıkları soruşturulanlara, mağduru ya da tanığı buldukları fiillere ilişkin kurul toplantılarına katılamaz.(Madde 10) Doğru cevap E seçeneğidir.

10-C

Yüksek Disiplin Üst Kurulu; Yüksek Disiplin Kurulunun Devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektirdiğini mütalaa ettiği soruşturmalarda Başkan'a Devlet memurluğundan çıkarma cezasının verilmesi teklifinde bulunur.

(2) Soruşturma, dosyanın Yüksek Disiplin Üst Kuruluna gönderilmesinden itibaren en geç 1 (bir) ay içinde karara bağlanır.(Madde 11) Doğru cevap C seçeneğidir.

11-D

Soruşturma sonucunda Devlet memurluğundan çıkarma cezasının teklif edilmemesi sonucuna ulaşırsa soruşturma dosyası yeniden değerlendirilmek üzere **Yüksek Disiplin Kuruluna** iade edilir.(Madde 12) Doğru cevap D seçeneğidir.

12-B

Yüksek Disiplin Kurulu, Genel Sekreter'in önerisi ve Başkan'ın onayı ile genel sekreter yardımcılarında birisi ve Mahkemede en az üç yıl görev yapmış raportörler arasında belirlenen iki kişi olmak üzere üç kişiden oluşur.(Madde 13) Doğru cevap B seçeneğidir.

13-D

Kurulun başkanlığını genel sekreter yardımcısı yapar.(Madde 13) Doğru cevap D seçeneğidir.

14-D

Disiplin amirinin kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına ilişkin teklifi, soruşturma dosyasının Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilmesinden itibaren en geç 30 (otuz) gün içinde karara bağlanır.(Madde 15) Doğru cevap D seçeneğidir.

15-D

Disiplin amirinin Devlet memurluğundan çıkarma cezasına ilişkin teklifi, soruşturma dosyasının Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilmesinden itibaren en geç 5 (beş) ay içinde Yüksek Disiplin Üst Kuruluna gönderilir. Doğru cevap D seçeneğidir.

16-C

Personele verilen uyarma, kınama ve aylıktan kesme cezası yönünden Yüksek Disiplin Kurulu kararları kesindir.(Madde 15) Doğru cevap C seçeneğidir.

17-E

Karar, Kurul başkanı tarafından açıklanır. Doğru cevap E seçeneğidir.

18-C

Kararlar, karar tarihini izleyen 7 (yedi) gün içinde gerekçeli olarak karara karşı başvuru yolları ve süreleri ile oybirliği veya oyçokluğu ile alındığı da belirtilmek suretiyle Kurul raportörleri tarafından yazılır.(Madde 19) Doğru cevap C seçeneğidir.

19-C

Personele verilen kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarma cezalarına ilişkin kararlar hariç olmak üzere diğer tüm kararlar, imzalandığı tarihi izleyen 15 (on beş) gün içinde tebliğ edilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

20-B

Personele verilen kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına ilişkin kararlar atamaya yetkili amirin onayından sonra 15 (on beş) gün içinde tebliğ edilir.(Madde 19) Doğru cevap B seçeneğidir.

ANAYASA MAHKEMESİNDE SÖZLEŞMELİ MÜTERCİM ÇALIŞTIRILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin amacı Anayasa Mahkemesinde sözleşmeli çalıştırılacak mütercim hizmet şartları, vasıfları, görevleri, sorumlulukları, ücretleri ve diğer ödemeleri ile ilgili özlük işlerini düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik; Anayasa Mahkemesinde 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 32. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkralarına göre mütercim unvanlı kadrolar karşılık gösterilmek suretiyle 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın istihdam edilen sözleşmeli mütercimleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik, 6216 sayılı Kanun'un 32. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkralarına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - Bu Yönetmelik'te geçen;

- (1) Başkan: Anayasa Mahkemesi Başkanı'nı,
- (2) Başkanlık: Anayasa Mahkemesi Başkanlığını,
- (3) Genel Sekreter: Anayasa Mahkemesi Genel Sekreteri'ni,
- (4) Genel Sekreterlik: Anayasa Mahkemesi Genel Sekreterliğini,
- (5) Kanun: 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin

Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'u,

- (6) Mahkeme: Anayasa Mahkemesini,
- (7) Sözleşme: Anayasa Mahkemesinde Çalıştırılacak Sözleşmeli Personel Hizmet Sözleşmesi'ni,
- (8) Yönetmelik: Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmelik'i ifade eder.

İKİNCİ

KISIM

Sınava İlişkin Hükümler

Sınav açma

MADDE 5 - (1) Sınav, Başkanlık oluruyla Genel Sekreterlikçe açılır.

- (2) Yazılı ve sözlü sınavların tarihi, saati ve yeri Genel Sekreterlikçe belirlenir.

Sınava başvurunun genel şartları

MADDE 6 - (1) 657 sayılı Kanun'un 48. maddesinde belirtilen nitelikleri taşımak

- (2) Sınav tarihi itibarıyla 35 yaşını doldurmamış olmak
- (3) Erkek adaylar için askerliğini yapmış veya tecilli olmak ya da askerlikten muaf bulunmak
- (4) Görevini yapmasına engel olabilecek sağlık sorunu bulunmamak
- (5) 7/4/2021 tarihli ve 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu'nun 3' üncü maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca yapılacak arşiv araştırması sonunda mütercim olmasına engel bir durumu bulunmamak

Sınava başvurunun özel şartları

MADDE 7 - (1) Mahkeme tarafından mütercim alımı yapılacak tarihte, ilan

metninde Genel Sekreterlikçe belirlenecek şartlardan oluşur.

Sınav Başvurusu

MADDE 8 - (1) Başvurular, Genel Sekreterliğin belirlediği tarihin mesai bitimine kadar ve Mahkeme adresine şahsen veya bu adrese son başvuru tarihinde ulaşacak şekilde posta ile yapılabilir.

- (2) Belirtilen tarihten sonraki müracaatlar ile postadaki gecikmeler dikkate alınmaz.
- (3) İstenen belgeler Sözleşmeli Mütercim Sınav Başvuru Formu'nda (EK-1) Genel Sekreterlik tarafından belirtilir.
- (4) Sözleşmeli Mütercim Sınav Başvuru Formu, Genel Sekreterliğe başvurmak suretiyle veya internet aracılığı ile www.anayasa.gov.tr adresinden temin edilebilir.
- (5) Yönetmelik'in 6 ve 7. maddesinde belirtilen şartları taşıyanlar sınava girmeye hak kazanır.
- (6) Sınava katılmaya hak kazanan adaylara Genel Sekreterlikçe hazırlanan fotoğraflı "Sınav Giriş Belgesi" verilir.
- (7) Bu belge, adaylara sınav salonunda elden teslim edilir; ayrıca haberleşme adreslerine gönderilmez.
- (8) Adaylar sınavda giriş belgesi ile birlikte kimlik tespitinde kullanılmak üzere nüfus cüzdanı, pasaport gibi fotoğraflı ve onaylı özel kimlik belgesini yanlarında bulundurur.
- (9) Sınava katılma hakkını elde

edemeyen başvuru sahiplerine herhangi bir bildirimde bulunulmaz.

Sınavın şekli ve sınav konuları

MADDE 9 - (1) Sınav, yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamalı yapılır.

- (2) Yazılı sınav, hukuki terminolojiye yönelik olarak mesleki yabancı dil bilgisini ölçer niteliktedir.
- (3) Sözlü sınav, mesleki yabancı dil bilgisini ve uygulamayı ölçer niteliktedir.
- (4) Simültane tercüme yaptırılabilir.

Sınavın değerlendirilmesi

MADDE 10 - (1) Yazılı ve sözlü sınavda başarılı olmak için ayrı ayrı 100 tam puan üzerinden en az 70 (yetmiş) puan almış olmak şarttır.

(2) İlan edilen kadro sayısı kadar, yazılı ve sözlü sınav ortalaması alınarak her dil için başarı sırasına göre en yüksek puan alan adaylar sınavı kazanmış kabul edilir.

Sınav komisyonu

MADDE 11 - (1) Sınav başvurularının incelenmesi, sınavın gerçekleştirilmesi, sonuçlarının tespit edilmesi ile adayın ilan edilen niteliklere uygunluğundan, teşkil edilecek sınav komisyonu sorumludur. Sınav Komisyonu, atamaya yetkili amir tarafından görevlendirilecek en az 3 (üç) üyeden teşekküldür. Yapılacak mütercim alımında ilgili dilde uzman bulunmaması hâlinde yükseköğretim kurumlarının ilgili bölümleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarından görevlendirme yapılabilir.

(2) Sınav Komisyonunun Başkan ve üyeleri; eşlerinin, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımlarının katıldığı sınavlarda görev alamaz.

Sınav sonuçlarının duyurulması ve itiraz

MADDE 12 - (1) Sınav sonuçları www.anayasa.gov.tr adresinde ilan

edilerek duyurulur.

(2) Gerçeğe aykırı beyanda bulunanların müracaatları kabul edilmez ve haklarında genel hükümlere göre yasal işlem yapılır.

(3) Yazılı sınavda başarılı olamayanlar sözlü sınava alınmaz.

(4) Giriş sınavını kazananlardan Sınav Başvuru Formu'nda gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilenlerin sınavları geçersiz sayılarak atamaları yapılmaz, atamaları yapılmış olsa dahi iptal edilir, bunlar hiçbir hak talep edemez.

(5) Yazılı ve sözlü sınav sonucuna itiraz, sınav sonucunun ilan edildiği günden itibaren 3 (üç) iş günü içerisinde Anayasa Mahkemesi Personel Müdürlüğüne şahsen dilekçeyle başvurmak veya mütercim alımı duyurusunda belirtilecek yönteme uymak suretiyle yapılır. Sınav Komisyonu, yapılan itirazları değerlendirerek 3 (üç) iş gününde karara bağlar ve ilgililere tebliğ eder.

Sınavın iptal edilmesi

MADDE 13 - (1) Sınav; gizlilik ihlali suretiyle soruların kısmen veya tamamen elde edilmiş olması, sınav sorularına ve sonuçlarına ilişkin olarak sınavın iptalini gerektiren herhangi bir hususun ortaya çıkması, sınavın yapılmasını engelleyen sebeplerin mevcut olması hâllerinde Sınav Komisyonunun kararı neticesinde, Sınav Komisyonu Başkanı'nın teklifi ile Başkanlık tarafından iptal edilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Sözleşme ile İlgili Hükümler

Sözleşmenin şekli, süresi, sona ermesi ve devamı

MADDE 14 - (1) Sınavı başarılı olanlarla yapılacak sözleşme (EK-2) yazılı olarak Genel Sekreter ve sözleşme yapılacak mütercim arasında imzalanacak olup bütçe yılı itibarıyla bir yıllık düzenlenir.

(2) Sözleşmeler, kadroları karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli olarak çalıştırılanların çekilme taleplerinin Genel Sekreterlik tarafından kabulü, istek, yaş haddi veya malullük sebeplerinden birine dayanılarak gerçekleşen emeklilikte, sözleşmeli personel olarak alınma şartlarından herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması veya sözleşmeli mütercim olabilme şartlarından birinin sonradan kaybedilmesi, sözleşmenin feshedilmesi veya yenilenmemesi, 657 sayılı Kanun'un disiplin hükümlerine göre devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektiren eylemlerde bulunması veya ölüm hâllerinde sona erer.

(3) Taraflar, gerekçe göstermek ve sözleşmenin bitiminden bir ay önce bildirmek suretiyle sözleşmeyi tek tarafı olarak her zaman feshedebilir. Aksi takdirde sözleşme süresi aynı şartlarla bir bütçe yılı uzatılmış sayılır.

(4) 657 sayılı Kanun'un disiplin hükümlerine göre devlet memurluğundan çıkarma cezasını gerektirecek eylemler dışındaki diğer eylemlerde bulunulması durumunda Mahkeme, sözleşmeyi tek tarafı olarak feshedebilir.

(5) Bu maddenin (2), (3) ve (4) numaralı fıkralarına istinaden sözleşmenin feshi durumunda ilgili mütercimin Mahkeme ile ilişkisi sona erer.

DÖRDÜNCÜ KISIM Özlük ve Mali Haklar ile İlgili Hükümler

Çalışma saatleri

MADDE 15 - (1) Sözleşmeli mütercimın çalışma saat ve süreleri, devlet memurları için saptanan saat ve sürelerin aynısıdır. Haftanın belli gün ve saatlerinde kısmi zamanlı olarak çalışanların çalışma saat ve süreleri, devlet memurları için saptanan çalışma saat ve süreleri esas alınarak belirlenir.

(2) Bu Yönetmelik'e göre çalıştırılacak sözleşmeli mütercim, o gün bitirilmesi gereken işlerin bitimine kadar çalışmak zorundadır. Normal çalışma saatleri dışında veya tatil günlerinde yapacağı çalışmalar karşılığında ilgiliye herhangi bir ek ücret ödenmez.

Mali haklar

MADDE 16 - (1) Göreve yeni başlayan sözleşmeli mütercimın aylık brüt sözleşme ücreti, ilgilinin çalışma süresi dikkate alınarak birinci derecedeki raportör yardımcısı için belirlenen brüt ortalama aylığı geçmemek üzere Başkanlıkça tespit edilir.

(2) Göreve yeni başlayan sözleşmeli mütercime, işe başlangıç tarihi itibarıyla yapacağı hizmete karşılık 8. derecenin 1. kademesindeki raportör yardımcısının brüt aylığı başlangıç ücreti olarak ödenir.

(3) Aylık ücretler peşin olarak ve her ay başında ödenir. Emeklilik ve ölüm hâlleri hariç ay sonundan önce ayrılma durumunda kalan günlere ait ücret tutarı resen geri alınır.

(4) İlgilinin yurt içi ve yurt dışında geçici görevle görevlendirilmesi hâlinde kendisi için karşılık gösterilen kadro derecesi için öngörülen yol giderleri ve gündelikler 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre ödenir.

(5) Bunlar dışında ilgiliye herhangi bir ad altında ödeme yapılmaz.

İzinler

MADDE 17 - (1) 657 sayılı Kanun hükümlerine göre hizmet süresi toplamı 10 yıla kadar (10 yıl dâhil) olanlara 20 gün, 10 yıldan fazla olanlara 30 gün izin verilir.

(2) Sözleşmeli mütercimın isteği üzerine 657 sayılı Kanun'da öngörülenlerden sadece ücretli mazeret izinleri (babalık, evlenme, ölüm vs.) kendileri hakkında da uygulanır.

(3) Sözleşmeli mütercime çocuğunu emzirmesi için ücretli doğum izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde bir buçuk saat süt izni verilir. Süt izninin kullanımında annenin saat seçimi hakkı vardır.

(4) Yıllık izin hakkı bulunmayan sözleşmeli mütercime bu maddede belirtilen hâller dışındaki mazeretleri nedeniyle bir sözleşme dönemi içinde toplamda on günü geçmemek üzere yıllık izin vermeye yetkili amirlerince ücretli mazeret izni verilebilir.

Aile, doğum ve ölüm yardımı

MADDE 18 - (1) Sözleşmeli mütercime 657 sayılı Kanun'da belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde belirtilen miktarda aile, doğum ve ölüm yardımı ödeneği verilir.

Yeniden hizmete alınma

MADDE 19 - (1) Doğum, evlat edinme ve askerlik sebebiyle hizmet sözleşmesi feshedilen sözleşmeli mütercimın pozisyonu saklı tutulur ve isteği hâlinde sözleşmeli mütercim, Mahkemede yeniden hizmete alınır ancak yeniden hizmete alınacak sözleşmeli mütercimın;

a) Sözleşmesinin feshi sebebiyle iş sonu tazminatı almamış bulunması,

b) Doğum ya da üç yaşını doldurmamış bir çocuğun eşle birlikte veya münferit olarak evlat edinilmesi veyahut sözleşmeli personel olmayan eşin münferit olarak evlat edinilmesi nedeniyle hizmet sözleşmesini feshedenlerin doğum izninin veya evlat edinme nedeniyle kullanılan izin bitiminden itibaren en geç iki yıl; askerlik sebebiyle hizmet sözleşmesi feshedilenlerin ise terhis tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde yeniden istihdam edilmek üzere ayrıldığı kuruma yazılı talepte bulunması gerekmektedir. Mahkeme, yazılı talebi takip eden en geç otuz gün içinde sözleşmeli mütercimi istihdam eder.

(2) Bu madde çerçevesinde yeniden istihdam edilecek sözleşmeli mütercim ile yapılacak sözleşme eski sözleşmenin devamı niteliğindedir.

(3) Sözleşmeli mütercimin hizmet sözleşmesi esaslarına aykırı hareket etmesi nedeniyle Mahkemece sözleşmesinin feshedilmesi veya sözleşme dönemi içinde sözleşmeyi tek taraflı feshetmesi hâlinde fesih tarihinden itibaren bir yıl geçmedikçe Mahkemede sözleşmeli mütercim pozisyonlarında yeniden istihdam edilemez.

BEŞİNCİ KISIM SON HÜKÜMLER

MADDE 20 - (1) Sözleşmeli mütercim, Mahkemenin hizmet icapları dikkate alınarak Genel Sekreter'in onayı ile Mahkemenin herhangi bir biriminde görevlendirilebilir.

(2) Sözleşmeli mütercim, Mahkemece gösterilecek görev yerlerinde mevzuat ve verilecek emirler çerçevesinde görevi kapsamında kendisine verilen tüm işleri yapmayı taahhüt eder.

(3) Sözleşmeli mütercim, 657 sayılı Kanun'un 28. maddesi hükümleri uyarınca ticaret ve diğer kazanç getirici başka bir iş yapamaz.

(4) Sözleşmeli mütercim, görevi sırasında edindiği gizli bilgileri, görevinden ayrılrsa bile Mahkemenin izni olmadan açıklayamaz.

(5) Sözleşmeli mütercim, görevi sona erdiği zaman elinde bulunan ve Mahkemeye ait olan araç, gereç ve belgeleri geri vermek zorundadır.

(6) Bu maddenin ilgili fıkralarındaki hususlara riayet edilmediği takdirde 657 sayılı Kanun'un 125. maddesinde belirtilen hükümlere göre işlem yapılır.

Diğer hükümler

MADDE 21 - (1) Bu Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hususlarda 6216 sayılı Kanun, 657 sayılı Kanun ve Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan 6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslardaki hükümler uygulanır.

Yürürlük

MADDE 22 - (1) Bu Yönetmelik, Başkan tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 - (1) Bu Yönetmelik'i Genel Sekreter yürütür

ÇÖZÜMLÜ TEST:

1.Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre Sınav, Başkanlık oluruyla aşağıdakilerden hangi tarafından açılır?

- A)MEB
- B)Üniversiteler
- C)OSYM
- D) Genel Sekreterlikçe
- E)Personel Müdürlüğüne

2.Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre aşağıdakilerden hangisi sınava başvurunun genel şartlarından birisi değildir?

- A) Türk Vatandaşı olma
- B) Sınav tarihi itibarıyla 40 yaşını doldurmamış olmak
- C) Erkek adaylar için askerliğini yapmış veya tecilli olmak ya da askerlikten muaf bulunmak
- D)Görevini yapmasına engel olabilecek sağlık sorunu bulunmamak
- E) 7/4/2021 tarihli ve 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu'nun 3' üncü madde sinin (1) numaralı fıkrası uyarınca yapılacak arşiv araştırması sonunda mütercim olmasına engel bir durumu bulunmamak.

3.Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre sınav başvurusu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Başvurular, Genel Sekreterliğin belirlediği tarihin mesai bitimine kadar ve Mahkeme adresine şahsen veya bu adrese son başvuru tarihinde ulaşacak şekilde posta ile yapılabilir.
- B)İstenen belgeler Sözleşmeli Mütercim Sınav Başvuru Formu'nda (EK-1) Başkanlık tarafından belirtilir.
- C) Sözleşmeli Mütercim Sınav Başvuru Formu, Genel Sekreterliğe başvurmak suretiyle veya internet aracılığı ile www.anayasa.gov.tr adresinden temin edilebilir.
- D) Sınava katılmaya hak kazanan adaylara Genel Sekreterlikçe hazırlanan fotoğrafı "Sınav Giriş Belgesi" verilir.
- E) Adaylar sınavda giriş belgesi ile birlikte kimlik tespitinde kullanılmak üzere nüfus cüzdanı, pasaport gibi fotoğrafı ve onaylı özel kimlik belgesini yanlarında bulundurur

4.

- I-Yazılı
- II-Sözlü
- III-Uygulamalı

Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre sınavın şekli ile ilgili yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- A)Yalnız I
- B)Yalnız II
- C)Yalnız III
- D)I ve II
- E) I,II ve III

5. Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre yazılı ve sözlü sınavda başarılı olmak için ayrı ayrı 100 tam puan üzerinden en az kaç puan almış olmak şarttır?

- A)60
- B)65
- C)70
- D)75
- E) 80

6. Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre sınav başvurularının incelenmesi, sınavın gerçekleştirilmesi, sonuçlarının tespit edilmesi ile adayın ilan edilen niteliklere uygunluğundan, teşkil edilecek sınav komisyonu sorumludur. Sınav Komisyonu, atamaya yetkili amir tarafından görevlendirilecek en az kaç üyeden oluşur?

- A)2
- B)3
- C)5
- D)7
- E) 9

7. Yazılı ve sözlü sınav sonucuna itiraz, sınav sonucunun ilan edildiği günden itibaren (.....) iş günü içerisinde Anayasa Mahkemesi Personel Müdürlüğüne şahsen dilekçeyle başvurmak veya mütercim alımı duyurusunda belirtilecek yönteme uymak suretiyle yapılır. Sınav Komisyonu, yapılan itirazları değerlendirerek (.....) iş gününde karara bağlar ve ilgililere tebliğ eder.

Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre yukarıdaki boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A	3	3
B	4	4
C	5	5
D	7	7
E	10	10

8. Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre sınavı başarılı olanlarla yapılacak sözleşme bütçe yılı itibarıyla kaç yıllık düzenlenir?

- A)1
- B)2
- C)3
- D)4
- E)5

9. Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre 657 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınarak hizmet süresi toplamı 10 yıla kadar (10 yıl dâhil) olanlara kaç gün izin verilir?

- A)10
- B)15
- C)20
- D)25
- E)30

10. Yıllık izin hakkı bulunmayan sözleşmeli mütercime bu maddede belirtilen hâller dışındaki mazeretleri nedeniyle bir sözleşme dönemi içinde toplamda kaç günü geçmemek üzere yıllık izin vermeye yetkili amirlerince ücretli mazeret izni verilebilir?

- A)3
- B)5
- C)7
- D)10
- E)20

11. Doğum ya da (.....) yaşını doldurmamış bir çocuğun eşle birlikte veya münferit olarak evlat edinilmesi veyahut sözleşmeli personel olmayan eşin münferit olarak evlat edinilmesi nedeniyle hizmet sözleşmesini feshedenlerin doğum izninin veya evlat edinme nedeniyle kullanılan iznin bitiminden itibaren en geç (.....) yıl; askerlik sebebiyle hizmet sözleşmesi feshedilenlerin ise terhis tarihinden itibaren en geç (.....) gün içinde yeniden istihdam edilmek üzere ayrıldığı kuruma yazılı talepte bulunması gerekmektedir. Mahkeme, yazılı talebi takip eden en geç (.....) gün içinde sözleşmeli mütercimi istihdam eder.

Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre yukarıdaki boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A	Üç	Üç	Otuz	Otuz
B	Üç	İki	Otuz	Otuz
C	İki	Üç	Yirmi	Otuz
D	İki	Beş	Otuz	Otuz
E	Dört	İki	Otuz	Yirmi

12. Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sözleşmeli mütercim, Mahkemenin hizmet icapları dikkate alınarak Genel Sekreter'in onayı ile Mahkemenin herhangi bir biriminde görevlendirilebilir.

B) Sözleşmeli mütercim, Mahkemece gösterilecek görev yerlerinde mevzuat ve verilecek emirler çerçevesinde görevi kapsamında kendisine verilen tüm işleri yapmayı taahhüt eder.

C) Sözleşmeli mütercim, 657 sayılı Kanun'un 28. maddesi hükümleri uyarınca ticaret ve diğer kazanç getirici başka bir iş yapamaz.

D) Sözleşmeli mütercim, görevi sırasında edindiği gizli bilgileri, görevinden ayrılma bile Mahkemenin izni olmadan açıklayamaz.

E) Bu maddenin ilgili fıkralarındaki hususlara riayet edilmediği takdirde 657 sayılı Kanun'un 105. maddesinde belirtilen hükümlere göre işlem yapılır.

13. Sözleşmeli mütercime çocuğunu emzirmesi için ücretli doğum izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde (.....) saat, ikinci altı ayda günde (.....) saat süt izni verilir.

Anayasa Mahkemesinde Sözleşmeli Mütercim Çalıştırılması Hakkında Yönetmeliğe göre yukarıdaki boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A	Üç	Bir buçuk
B	Üç	Üç
C	Üç	İki
D	İki	İki
E	İki	Bir buçuk

ÇÖZÜMLER

1-D

Genel Sekreterlikçe açılır.Doğru cevap D seçeneğidir.

2-B

Sınav tarihi itibarıyla 35 yaşını doldurmamış olmak. Doğru cevap B seçeneğidir.

3-B

İstenen belgeler Sözleşmeli Mütercim Sınav Başvuru Formu'nda (EK-1) Genel Sekreterlik tarafından belirtilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

4-D

Sınav, yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamalı yapılır. Doğru cevap D seçeneğidir.

5.C

Yazılı ve sözlü sınavda başarılı olmak için ayrı ayrı 100 tam puan üzerinden en az 70 (yetmiş) puan almış olmak şarttır. Doğru cevap C seçeneğidir.

6-B

Sınav başvurularının incelenmesi, sınavın gerçekleştirilmesi, sonuçlarının tespit edilmesi ile adayın ilan edilen niteliklere uygunluğundan, teşkil edilecek sınav komisyonu sorumludur. Sınav Komisyonu, atamaya yetkili amir tarafından görevlendirilecek en az 3 (üç) üyeden teşekküldür. Doğru cevap B seçeneğidir.

7-A

Yazılı ve sözlü sınav sonucuna itiraz, sınav sonucunun ilan edildiği günden itibaren 3 (üç) iş günü içerisinde Anayasa Mahkemesi Personel Müdürlüğüne şahsen dilekçeyle başvurmak veya mütercim alımı duyurusunda belirtilecek yöntemle uymak suretiyle yapılır. Sınav Komisyonu, yapılan itirazları değerlendirerek 3 (üç) iş gününde karara bağlar ve ilgililere tebliğ eder. Doğru cevap A seçeneğidir.

8-C

Sınavı başarılı olanlarla yapılacak sözleşme (EK-2) yazılı olarak Genel Sekreter ve

sözleşme yapılacak mütercim arasında imzalanacak olup bütçe yılı itibarıyla bir yıllık düzenlenir. Doğru cevap C seçeneğidir.

9-C

657 sayılı Kanun hükümlerine göre hizmet süresi toplamı 10 yıla kadar (10 yıl dâhil) olanlara 20 gün, 10 yıldan fazla olanlara 30 gün izin verilir. Doğru cevap C seçeneğidir.

10-D

Yıllık izin hakkı bulunmayan sözleşmeli mütercime bu maddede belirtilen hâller dışındaki mazeretleri nedeniyle bir sözleşme dönemi içinde toplamda on günü geçmemek üzere yıllık izin vermeye yetkili amirlerince ücretli mazeret izni verilebilir.Doğru cevap D seçeneğidir.

11-B

Doğum ya da üç yaşını doldurmamış bir çocuğun eşle birlikte veya münferit olarak evlat edinilmesi veyahut sözleşmeli personel olmayan eşin münferit olarak evlat edinilmesi nedeniyle hizmet sözleşmesini feshedenlerin doğum izninin veya evlat edinme nedeniyle kullanılan iznin bitiminden itibaren en geç iki yıl; askerlik sebebiyle hizmet sözleşmesi feshedilenlerin ise terhis tarihinden itibaren en geç otuz gün içinde yeniden istihdam edilmek üzere ayrıldığı kuruma yazılı talepte bulunması gerekmektedir. Mahkeme, yazılı talebi takip eden en geç otuz gün içinde sözleşmeli mütercimi istihdam eder.Doğru cevap B seçeneğidir.

12-E

Bu maddenin ilgili fıkralarındaki hususlara riayet edilmediği takdirde 657 sayılı Kanun'un 125. maddesinde belirtilen hükümlere göre işlem yapılır. Doğru cevap E seçeneğidir.

13-A

Sözleşmeli mütercime çocuğunu emzirmesi için ücretli doğum izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı

ayda günde bir buçuk saat süt izni verilir. Süt izninin kullanımında annenin saat seçimi hakkı vardır. Doğru cevap A seçeneğidir.